

1888

1888

1888
1888
1888
1888

LIBRARY
NO. 10
1888
LIBRARY

1888

B

V-ACB. 3 b

PVVφ833386

Rec 25524

te

ACE 36

523-ACB.36

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ

KRISTOFORIDHI

(Kristoforidhi)

*Lexikon tis albanikis
glossis*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

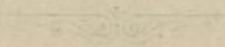
1904

ΑΕΙΡΟΝ

ΤΗ

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΠΟΣΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΟΣΗΣ

ΤΗΣ

Τὸ Λεξικὸν τοῦτο τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης εἶνε ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Χριστοφορίδου, ὅστις γεννηθεὶς ἐν Ἐλβασανίῳ τῆς Ἀλβανίας ἐν ἔτει 1827 ἀπέθανεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ κατὰ τὸ ἔτος 1895.

Ὁ λόγιος οὗτος ἀνὴρ μαθὼν τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Ἰωαννίνοις καὶ περιελθὼν διαφόρους ξένας χώρας, ὅπου ἐπορίσθη ἰκανὴν ἐμπειρίαν καὶ μάθησιν ξένων μάλιστα γλωσσῶν, ἐτιμᾶτο καὶ ἀνεγνωρίζετο ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ ὡς ὁ δοκιμώτατος ἐπιστήμων καὶ ἐρευνητὴς τῆς μητρικῆς αὐτῷ γλώσσης, εἰς ἣν μετέφρασε τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ ἐξέδωκε ζῶν διάφορα συγγράμματα, οἷον Ἀλφαριθμητικὸν καὶ Γραμματικὴν τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης.

Τὸ Λεξικὸν τοῦτο, φιλοπόνημα εἰκοσαετοῦς ἐργασίας καὶ ἀτρύτων μόχθων, καταλειφθὲν ὑπ' αὐτοῦ χειρόγραφον ἐκδίδεται νῦν τὸ πρῶτον ἀκριβῶς καὶ ἀπαράλλακτως ὡς εὑρέθη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Παραδίδεται δὲ σήμερον εἰς τὸ φῶς οὐ μόνον ὡς χρέος ὀφειλόμενον πρὸς τὴν μνήμην καὶ τὴν φήμην τοῦ συγγραφέως, ὅστις φιλοτίμως ἐργαζόμενος ἐκόσμησε καὶ ἠγάπησε τὸ εὖελπι γένος αὐτοῦ καὶ τὴν πατρίαν φωνήν, ἀλλὰ καὶ ὡς πολύτιμον παιδαγωγικὸν ὄργανον μέλλον νὰ διδάξῃ τὸν γενναῖον Ἀλβανικὸν λαὸν διὰ τοῦ πρακτικοῦ παραδείγματος καὶ τῆς ὁδηγίας τοῦ λογιωτάτου τῶν τέκνων του, ὅτι μόνον τῇ ἀρωγῇ, τῇ χειραγωγίᾳ

δ'.

καὶ τῇ ἐμπνεύσει τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης θὰ δυνηθῇ οὗτος σὺν τῷ χρόνῳ νὰ συντάξῃ καὶ καταστήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γλῶσσαν ἀληθῶς μητέρα ἰδεῶν, ἐξημερώσεως καὶ ἀνθρωπίνου λόγου καὶ πολιτισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις 1904.

Π Ι Ν Α Ξ

ΤΩΝ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

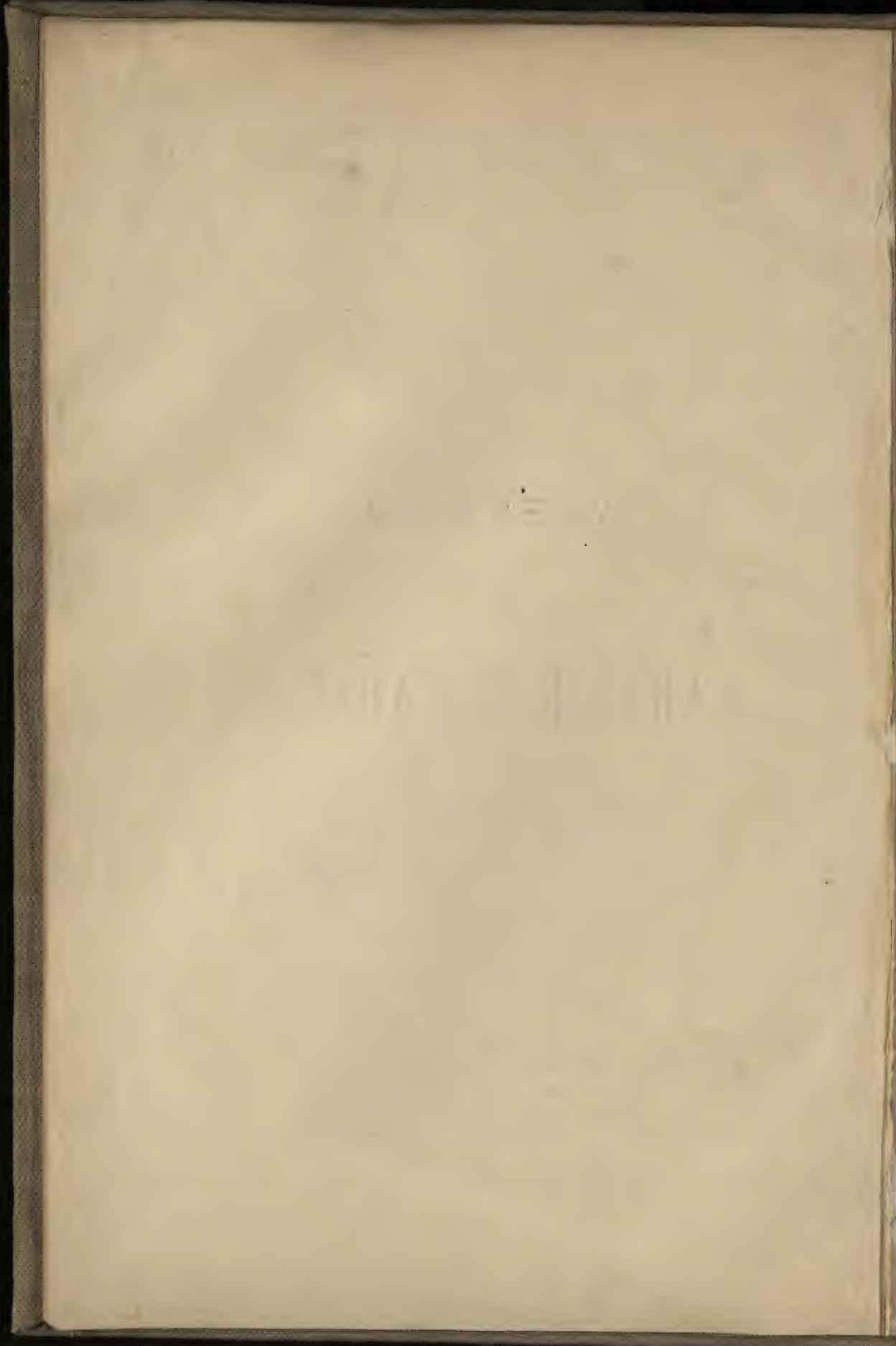
('Αργ.)	= 'Αργυρόκαστρον.
(Αὐλ.)	= Αὐλών.
(Βερατ.)	= Βεράτιον.
(budi)	= Budi (κώμη).
(bogdan)	= Bogdan (κώμη).
(γ.)	= γεγιστί, κατὰ τὴν γεγικὴν διάλεκτον.
(Δυρ.)	= Δυρράχιον.
(Dibr.)	= Δίβρα.
('Ελβασ.)	= 'Ελβασάνιον.
(Јак.)	= Διάκοβα.
(Καβ.)	= Καβάια.
(Κορτ.)	= Κοριτσά.
(Κολ.)	= Κολώνια (ἐπαρχία).
(Κουρβ.)	= Κουρβελέσιον (διαμέρισμα Αὐλῶνος-Τεπελενίου).
(Κρουј.)	= Κρόια.
(Λјап.)	= Λιαπιστί, κατὰ τὴν Λιαπικὴν διάλεκτον.
(Μαλј.)	= Μαλεσία (ἐπαρχία ὄρεινή).
(Ματ.)	= Μαθία.
(Μιρσd.)	= Μιρδιτία.
(Μυζ.)	= Μυζεκία.
(Περμ.)	= Πρεμετή.
(Πιζр.)	= Πρεζρένη.

(ρ.)	=	ρῆμα.
(Σ)	=	Σκόδρα.
(τ.)	=	Τοσκιστί, κατὰ τὴν Τοσκικὴν διάλεκτον.
(Τεπελ.)	=	Τεπελένιον.
(Τουρκ.)	=	Τουρκιστί.
(Τῶαμ.)	=	Τσαμιστί, κατὰ τὴν τσαμικὴν διάλεκτον.
(Τυρ.)	=	Τύραννα.
(Τετ.)	=	Τετόβα.
(ὑποκορ.)	=	ὑποκοριστικόν.
(Υδρ.)	=	Υδρα.
(Χειμ.)	=	Χειμάρα.

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Α

α: σύνδεσμος διαζευκτικός = ἢ α-α = ἢ-ἢ. Γιέργι βιέν σοτ α νέσερε =
 ὁ Γεώργιος ἔρχεται σήμερον ἢ αὔριον.

α-από; α-απόρ.- σύνδεσμος ἐρωτηματικός ὅταν προηγῆται ἐρώτη-
 σις γενική: Κούρε βιέν Γιέργι νγα φῶάτι; σοτ ἀπὸ νέσερε; Πότε
 ἔρχεται ὁ Γεώργιος ἀπὸ τὸ χωρίον, σήμερον ἢ αὔριον; σι ε do
 βούκενε τε νγρόχετε ἀπὸ τε φτόχετε;

α: μόριον ἐρωτηματικόν: α δεγζόν σε τσ' θόττε αὔ; = ἀκούεις τί λέγει
 αὐτός;

αβίσ-ά-ι (γ.) ἴδ. αφρόj.

αβίτεμ (γ) ἴδ. αφρόνεμ-όχεμ.

αβλιμενcl-dī (τ) πληθ. αβλιμενδετε ἴδε αβλιμέντ-dī.

αβλιμεντ-clī πλ. αβλιμενδετε, τὸ ἰστοურγεῖον ὁ ὑφκντικός ἰστός κοι-
 νῶς ὁ ἐργαλειός, ἴδ. Βέγje-τε.

άβουλ-ι (πληθ. ἄχρηστος) ἀτμός, ἀχνός ἀναθυμιάσις. 2) πυρίμα.

αβουλόνj-οj ρημ. οὐδ. ἀτμίζω, ἐκπέμπω ἀτμόν, ἀναθυμιάσιν. 2) πυ-
 ρικω-ῶ.

αβουλόνεμ-όχεμ. παθ. τοῦ προηγ.

αβουλούαρ-όρι (τ) πληθ. αβουλόρετε = ἀτμιδώδης.

αβουλούερ-όρι (γ).

αβουλούρ-όρι (συνηρ).

αβουλόρε-ja πληθ. αβουλόρε-τε = ἢ ἀτμιδώδης. ι-ε-αβουλούεϊμ (γ)

ὀ-ἢ ἀτμιδώδης 2) πυρετώδης ι-ε-αβουλούϊμ. (συνηρ).

άβολα (Σ) προθ. = ἴνα, ὅπως, κοινῶς διὰ νά.

αβύσε-α πληθ. αβύσα-τε [πα-βύθε-α] ἄβυσσος ἴδ. πεφούντιje-jα.

(αγός) αγόν (γ) τριπροσωπ. ρ. οὐδ. = διαφάσκει, διαυγάζει, κοιν. ζη-
 μερόνει, χαράζει [ἑλλ. αὐγή]. ἢ μετοχ. αγούεμ (γ) καὶ αγουμ

παγκρῆν, σκορπίου

- (συνηρ.)- τῆ ἀγούεμ-ιτε καὶ τῆ κγουμ-ιτε = ἡ αὐγή. ἴδ. γεδίν, σβαρδουλόν, σβαρθ δριτα.
- αγουοῖ-α (Καβαχχα) κατὰπληκτικὸς καιρὸς· κοχ' ε νισέεζ' ζαγουοῖ-α (τ). βαπ' ε μάδε κχε σφουῖν ας έρε ας βερί.
- αγρέπ-ι (Σ.) ? = σκορπίος.
- αγγερόμ-ι (τ) ἴδ. αγγενίμ (γ).
- αγγερόνχ. (τ) = αγγινόχ (γ.) νηστεύω.
- αγγερούαρσίμ (τ) ἴδ. αγγενοούεσίμ (γ).
- αγγινέδε-α (γ) πληθ. ἀγγινέδατε (= νηστεία).
- αγγινίμ-ι (γ) πληθ. αγγινίμετε.
- αγγινόχ (γ) ρημ. οὐδ. νηστεύω.
- αγγινοούεσίμ (γ) καὶ αγγινοούσιμ (συνηρ.) νηστικὸς, ἄσιτος.
- αδουρέσε-α πλ. αδουρέσα-τε = λάτρευμα, λατρεία.
- αδουρίμ-ι αδουρίμε-τε προσκύνημα προσκύνησις· ἴδ. λजूतिजे-जा
- αδουριμετάρ-ι πλ. αδουριμταρε-τε ἀρ. ἴδ. αδουρούεσ-ι
- αδουριμτάρεja πλ. αδουριμταρε-τε θηλ. ἴδ. αδουρούεσ-ja
- αδουρόνχ-οχ [Λατ. adoro] ρημ. ένεργ. λατρεύω, προσκυνῶ ἴδ. ρημ. λजूस.
- αδουρόνεμ-όχεμ παθητ. λατρεύομαι, ἴδ. λजूतेम.
- (ι-ε) αδουρούαρσίμ (τ) ἴδ ι-ε αδουρούεσίμ. (γ).
- αδουρούεσ-ι (γ) πλ. αδουρούεσ-ετε = λάτρης, προσκυνητής.
- αδουρούεσ-ja (γ) θηλ. ἴδ. λजूतेस-ι-ε-जा.
- (ι-ε) αδουρούεσίμ (γ) καὶ ι-αδουρούσίμ (συνηρ.) λατρευτὸς-ή.
- αδουρούεσ-ι (γ) πληθ. αδουρούεσ-ετε = λάτρης προσκυνητής.
- αδουρούεσ-ja (γ) θηλ. ἴδ. λजूतेस-ι-εजा.
- άθετε καὶ άθετε = έπιρ. = στυφῶς.
- (ι-ε-τε) -άθετε έπιθ. = στυφός-ή-όν, στυπτικός-ή-όν.
- αθίμ-ι πληθ. αθίμε-τε· στύψις.
- αθτόνχ-οχ ρημ. ένεργ. στύφω (έπί γεύσεως στυπτικῆς, δριμείας, όξειας).
- αθτόχεμ-ονεμ παθ.
- αἰ κντων. προσ.-γ. = αὐτὸς ἴδ. αἰ.
- αἰχ (γ) ρημ. ένεργ. πρήσκω, φουσκῶνω τινά. καὶ εχ (τ) ἀορ. αἰτα καὶ εχτα (τ) μετοχ. αἰτουε (γ) καὶ εχτουε (τ). αἰχεμ (γ) καὶ εχεμ (τ) ρημ. οὐδ. πρήσκομαι, φουσκῶνομαι.

αἴ (Ἀργυροκ.) ἐπιφώνημα ἐπὶ πόνου· ζούρα γιούζνε αἴ = ἔπιασα τὴν γλῶσσαν μὲ τὰ δόντια, ἐδάγκασα τὴν γλῶσσαν, ζε με αἴε ἢ ὅτι με αἴε = καπσόῃ (λαφύσω).

αἴκε - α (πληθ. αἴκε - τε ἄχρηστος) πῖαρ, ἀφρόγαλα· καὶ χάκε - α (τ). αἴό = αὐτή, ἐκείνη· ἡ γενικὴ ἀσάῃ καὶ ἀσάῃε (τ) καὶ ἀσάῃα καὶ ἀσάῃνκῃ (bogdan) αἴτ. αἴε (γ) καὶ αἴε (τ) ἀφαιρ. αὐό ἢ αὐό, πλ. ον. ατό, γεν. ατόνε - θε (γ) καὶ α - τύρε - θε (τ) αἴτ. ατό, ἀφαιρ. αὐοῶ ἢ αὐοῶ.

αἴο - ι (bogdan) πλ. λείπει ὁ ἀήρ.

αἴε ἀκλιτον ὁ δεινα, ὁ τάδε. αἴε - τσίλι = ὁ δεινας ὁ τάδε αἴε - τσίλκῃ = ἡ δεινα ἡ τάδε (κοινῶς). αἴε - κούσ = ὁ δεινα ὁ τάδε αἴε - τσίλου (τ) = αἴε - τσίλι αἴε - ταῖα (τ) = αἴε - τσίλκῃ αἴε - κῃῖοι = ὁ δεινα (ὕπονοεῖται ὁ διάβολος) αἴε - κου = εἰς τὸ δεινα μέρος

ἀκθ - ι (Κρουζ) ἴδ. κνκθ - ι (Σ) ἐφιάλτης κοινῶς βραχινῆς.

ἀκουλε - ι (πληθ. ἀκουῃ - τε ἄχρηστος) τὸ πεπηγὸς ὕδωρ, ὁ πάγος.

ακουλόνη - ὀρ ρημ. ἐν. παγόνω τινα (Budi).

ακουλόεμ - ονεμ ρημ. οὐδ. παγόνω ἐγὼ ἐκ τοῦ φύχους. (Budi).

ακσούα - οἰ ἢ οκσουα - οἰ = ὁ ἀζών ἴδ. βόστι.

ακσούε - οἰ (γ) πληθ. ακσούῃ - τε καὶ ακσού - οἰ συνηρ.

ακῃα (bogdan) ἐπιρ. τόσον ἴδ. κκκῃα ακῃε (τ) καὶ ακῃε. (τ) ἴδ. κκκῃε ακῃί (γ) καὶ ακῃι (γ.) ἴδ. κκκῃί ακῃε - χέρε (τ) καὶ ακῃε χέρε (τ) ἐπιρ. = ἐν ὄσῳ, ὅσον χρόνον, κκκῃε - χέρε καὶ ακῃι χέρε (γ) σα χάνγρα βούκε, αὐ ε χαρρίου, ἐν ὄσῳ, μόλις ἐγεύθη αὐτὸς ἔφθασεν. ἴδ. κκκῃε χέρε (τ) καὶ κκκῃε χέρε (γ).

αλγεμίσα - τε (bogdan) = ὄργανα τῆς μουσικῆς.

αλγεμίστρα - τε (γ.) γεωργικὰ ἐργαλεῖα.

αλῃταρ - ι πλ. αλταρε - τε [λατ. Altar - is] = βωμός. 2) ἡ ἅγια τράπεζα, τὸ ἅγιον βῆμα.

αμε (γ.) μόριον. - αμε = ἐπ - με, με - ἐπ = δός μοι. αμε - μουε (budi) = νεμ μούα, δός μοι.

άμε - α (γ) πλ. αμα - τε (budi) = μήτηρ. καὶ εμε - α (τ) πλ. εμα - τε ἴδ. μομε - α (γ) καὶ μεμε - α (τ). μομα (γ.) καὶ μεμα (τ) = ἡ μήτηρ μου. ἵοτ - άμε (γ) καὶ ἵοτ εμε (τ) ἡ μήτηρ σου. ε άμα (γ) καὶ ε εμα (τ) ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἡ μήτηρ αὐτῆς. Ονομ. ἵοτ - άμε (γ)

ἡ μήτηρ σου, γεν. σ' ατ άμε, αίτ. τ' άμενε, άφαιρ. σ' ατάμε (γ). πληθ. όνομ.
Τ' ετ άμα, γεν. σ' ατ-άμαβε, αίτ. τ' ετ άμα, άφαιρ. σ' ατ-άμασ̄ (γ) και
όνομ. jοτ' έμέ (τ) γεν. σ' ατ έμα, αίτ. τ' ετ-εμε άφ. σ' ατ εμε.πλ. όνομ.
(τ) τ' ετ-έμα, γεν. σ' ατ έμαβε αίτ. τ' τε έμα αφ. σ' ατ-έμασ. ε αμα
(γ) ἡ μήτηρ αὐτοῦ (ἢ αὐτῆς) γεν. σ' άμεσε αίτ. τ' άμενε άφ. σ' άμεσε.
πληθ. όνομ. τ' άματε γεν. σ' άμαβετ, αίτ. τ' άματε, αφαιρ. σ'
άμασ̄ (γ) και όνομ. (τ) ε αμα γεν. σ' εμεσε αίτ. τ' εμενε αφ. σ' ε-
μεσε πληθ. τ' εματε γεν. τ' εμαβετ αίτ. τ' εματε άφαιρ. σ' εμασ̄.
αμβισσ-α (γ) πληθ. αμβίσα-τε [ίσως εκ του αμε-α] και άνδίσσ-α
(Τυραν). (αμε-βίσε-jα) οικοδέσποινα οικοκυρά, οίκονόμος.

άμβελξε (γ) γλυκερώς έπιρ. άντιθ. ιδετξ-(τ) εμβελξε. ι-ε-τε αμ-
βελξε (γ)=γλυκός-ετα-ύ [έλλην. Αίμύλ-ος] ι-ε-τε εμβελξε (τ)
άντιθ. ι-ε-τε ιδετξ. τ' αμβελj-τε-ουδ. (γ)=γάλακ-κτος ιδ. κjού-
μεσ̄τε-ι τ' αμβελξε-τε (γ)=ἡ χολή. τ' αμβελjθ-ιτε (Σ) τε πληξστε
τ' άμβελjετξ! =νά σκαση ἡ χολή σου, νά σκάσης έπί κατάρκας. αμ-
βελjα-τε (ελθασ.) οί κρόταφοι, τά μηλίγγια. 2) τά άρχίδια κατ'
εὐφημισμόν.

αμβελjτόj (ελθασ.) ρημ. ένεργ.=γλυκαίνω άντ ιθτοj. Αμβελjτόj (Σ) και
αμβελjτόnj (budi) και αμβελτόj (Τυραν.-βοgdan) εμβελjσονj (τ).

αμβελjσόχημ (ελθασ.) παθ. γλυκαίνουμι και
αμβελjτόχημ (Σ)

αμβελτόνεμ (budi) και αμβελjτόχημ (bugdan-Τυραν.) εμβελjσόνεμ (τ).

αμβελjσίνε-α (γ) πλ. ινα-τε, γλύκισμα, γλυκύτης και

αμβελjσίνε-α (Σ) εμβελjσίρε-α (Τ)

άμεξε-α πλ. αμεζα-τε=όσμή, 2) πικρά γεῦσις. κjο μjάλτε πάσεκα
αμεξε=αὐτὸ τὸ μέλι ἔχει όσμήν.

αμεσίμ-ι (bogdan)=αίωνιότης. ι-ε-αμεσοῦεμ (Budi-bogdan) αιώ-
νιος, αιώνια. αμεσουεμε=αίωνια ζωή (ἡ λέξις άχρηστος παρ' ἡμῖν).

ι-ε-αμεσοῦεμ (bogdan) αιώνιος, άτελεύτητος (ἡ λέξις αὐτη
άχρηστος παρ' ἡμῖν) ιδ. ι-ε γjιθε μότσιμ.

άμβλjεθ. (budi) έπιρ. ύποκορ. ιδ. αμβλjε έπιρ.

άμουλε-ι (ελθασ. Τυραν.) πληθ. άμουj-τε=βρόον ὕδωρ και χαμουλε-ι
(Τυραν.) ουje κjε βουνόν ιδ. βουνίμ (γ), βουρίμ (τ) [αμε-α και ἡ
κατάληξις ουλε=ἡ μάσσα του νεροῦ κοινῶς].

- αμουλόγ (Ελθασ.) ἴδ. αβουλόγ
αμουλόχημ (ελθ.) ἴδ. αβουλόχημ. ζζάρρι ου αμουλοῦ = ζζάρρι ου
αβουλούα
αν-ι (γ). γεν. άνιτ αίτ. άνινε πληθ. ένε-τε = άγγειον. ανβισε-α (Tu-
ραν) πληθ. α-τε ἴδ. κμβίσε-α.
ανγαρί-α πληθ. ανγαρί-τε [έλλην. άγγαρεία Λατιν. angaria] μαρρ
ανγαρί = άγγαρεύω τινά, πουνόγ ανγαρί, έργάζομαι άνευ πληρωμής.
ανγουότε έπιρ. = στενωχώρωσ ἴδ. νγούότε, ατσάρε ι-ε-τε ανγουότε =
στενωχώρωσ στενώσ ἴδ. ι-ε-τε νγουότε.
ανγουστίμ-ι πλ. ανγουστίμε τε = στενώτης, συστολή, στενωχωρία, συν
θλιψις, συμπίσεις, ἴδ. νγουστίμ-ι και ατσαρίμ-ι
ανγουστίονγ και ανγουστόγ [λατ. angusto] = στενωδ συστέλλω, συμ-
πιέζω, στενωχωρωῶ ἴδ. νγουστόγ.
ανγουστίόχημ και -ονεμ ἴδ. νγουστίόχημ.
αντζενόγ (budi) ἴδ. αντζενόγ (γ).
αντζεσι (Τυραν.) ἴδ. ντζεσι (Τυραν.)
ανδάγ έπιρ. = εθεν, δια τουτο, δια ταυτα.
ανδαμενδ-ι (Ελθασ. Τυραν.) έκστατικός = με μεντ ε πα μεντ.
ανδε-α = (γ) [ό πλ. άχρηστος] (έλλην. άνδάνω) θέλησις, βουλή, όρε-
ξις, ενδε-α (τ.) με κ' άνδα (γ) και με κ' ένδα (τ) [με κα άνδα] =
όρέγομαι, ε' με κ' ανδα = δέν θέλω non mi piace με-τε-ι κ'
άνδα (γ) και με-τε ι κ' ένδα (τ) όρέγομαι-σαι-ται.
ανδε-α (Τυραν.) (πληθ. άχρηστος) -όρεξις· χάνγρα πάμεζε σαλατε
κχε τε με τσέλjet' άνδα = έφαγον όλίγην σαλάταν δια να ανοίξη
ή όρεξίς μου.
ανδεγ (γ) έπιρ. ἴδ. ατέγ.
ανδερόνγ (τ) ρημ. ένεργ. ἴδ. αρόνγ. ανδερόνεμ (τ) ἴδ. αρόνχημ.
ανδεροε-α (γ) ανδεροε-τε (έλλην. άνκρ) άνειρον και ενδεροε-α (τ)
πλ. ενδεροε-τε = ένύπνιον όπτασία· παροιμ. ανδεροε κούαγσ = άνύ-
παρκτα πράγματα, σοχ άνδεροε = ρ. ούδ. άνειρεύομαι.
ανδερε-α (τ) πλ. άνδερε-τα ἴδ. αργε-α.
ανδῦ (budi) και ανδυγ (bndi) [έκ του προγ-ατύ] = άπ' αύτου ανδυγ
(Σ) ανδυ-τού-τιε (budi) = εις το έζής μβασ-ανδaj ἴδ. μβασ κεν-
δαγ τιε. ανδυ τούτιε (budi) = εις το έζής· κενδυ, κενδυγ κενδυ

τού ιε = κνδυτσ(ελθασ.) = ὡς καί· *andúto bári d' d'ün* = ὡς καὶ ὁ χόρ-
τος δὲν φυτρώνει.

ἀνε-α (γ) πλ. *ένε-τε* ἀγγεῖον ἴδ. *άν-ι* καὶ *ενε-α* (τ) πληθ. *ένετε*.
ἀνε-α πλ. *ανε-τε* = μέρος, *ἀκρο μδ' αι-ανε* = ἐκατέθεν *μδ' κει' ανε* =
ἐδῶθεν. *μβ' αι-ανε-ε* *μβε κειτ' ανε* = ἐκατέρωθεν, ἀπὸ τὰ δύο μέρη.
μβε τοδο ανε = πκντοῦ. *χα ανα κάλινε* = βάλζει τὸ ἄλογο. *ι μβα άνενε*
καλνι. *νδιέρε νδ' άνετ* (*budi*) = κθ' ὀλοκληρίαν. *ι μβα άνε αι*
νγέριου = τὸν προστατεύει. *με ανε τε* προφίαι = διὰ (μέσου) τοῦ προ-
φήτου. *με ανε τ' αι* = μετὰ τοῦ κόμματος αὐτοῦ. *μβε νγ ανε* = κατὰ
μέρος χωριστὰ - *λνι με ανε τε* μενιαφοσα. *τε πα ανε-τε* (Σ) ἴδ. *βρεκε-*
τε (τεπεσὲ *βρεκετε* *βἀχνε* *πα ανε-κθέ* *κρούε-τε* *μβε νγε* *ανε* =
ἀδιζφορῶ. *ε βούρα φέσινε* *μβε νγ' ανε* = δὲν μὲ ἐννοιάζει, δὲν μὲ μέλει.
τε κατερ ανετ *ε δεουτ'* = τὰ τετραπέρατα τῆς γῆς. *ανε ε δόρεσε* = βόρειος.
αν' ε μῆσο-δίεσε - μεσημβρία. *αν' ε μεσο δίεσε* (τ) *αν' ε δίο:π=νότιος*.

άνεξε (γ) *αορεξε* (τ) πληθ. *α-τε* = κηφὴν σφῆξ - κός.

ανεκόνν (*budi*) καὶ *ανεκό* (γ) ρημ. ἀμεταβ. = καὶ *νεκό* (γ) καὶ *ρε-*
κό (τ). = βογκάω - ὦ, στενάζω.

ανεκόχημ (γ). οὐδ. *παρκαπονοῦμαι* μεμφίμοιρῶ καὶ *νεκόχημ* (γ). *ρεκόχημ*
(γ) *ρεκόνεμ* στενάζω.

ανεκίμ-ι (*budi-bogdan* Σ), πληθ. *ανεκίμε-τε* καὶ *νεκίμ-ι* (γ) *ρε-*
κίμ. (τ) *βόγκημα*, 2) *παράπονον*, μεμφίμοιρία.

ανεκούεῖ-ι (γ) *μεμφίμοιρος*, *παρκαπονιαέρης*.

(ι-ε) *ανεκούεῖμ* (γ) *μεμφίμοιρος*, *παρκαπονετικός* - ή.

ανεμί-α ἴδ. *στίελε-ια* πληθ. *άνεμί-τε*.

ανεμίκ-ου (γ) [*Λατ. inimicus*] πλ. *ανεμίκ-τε* καὶ *αριμίκ-ου* (τ) πλ.
αριμίκ-τε ἐχθρός ἀντιθ. *μικ-ου*.

ανεμίκε-ια = ἐχθρὰ πλ. *άνεμίκε-τε* καὶ *αριμίκε-ια* πληθ. *αριμίκετε*.

αριμικεσί-α πλ. *αριμικεσί-τε* ἀντιθ. *μικεσί-α*. *άνεμικεσιῶτ* (γ)
ἐπιρ. = ἐχθρικῶς, καὶ *αριμικεσιῶτ* (τ). ἀντίθ. *μικεσιῶτ*.

άνι (γ) *προτακτικὸν* μόριον κυρίως εἰς τὰ ἄσματα. καὶ ἐνι (τ) - *άνι* (γ)
μόριον = ἔστω, ἄς εἶναι· καὶ *άνι* (γ) (*Bogdan*) ἐπιρ. εἶτα ἔπειτα.
βάνι αιε *άνι βάνι* *εδε κειτε* = ἴδ. *νιανί*, *πκσνδάιγ-ανιᾶ* (*Καβάια*).
ανκθ-ι (Σ) ἐφιόλτης, *βραχνιάς*. *ακθ-ι* (*Κρουια*) καὶ *μᾶκθ-ι* (*Τυραν*).
μᾶνθ-ι (*Καβχία*) = *τε* *ράνδετ'* *ε* *δέουτ* (*ἐλβασάν*).

ανόγ (Κόρτσζ) ρ. οὐδ. = πρίρεμ, χζ άνα.

απ-επ-επ, άπεμε έπνι άπενε. ρ. = δίδω και

άπωγ (budi). Ὑποτσκτ. τε απ, τε απισ, τε άπε. Ναπ (Σ). άορ. δάσε

δε-δά, δζμ, δάτε, δάνε, απ θέσε = πιστοποιώ, ζα θέσε = έμπιστεύομαι.

σ' με νεπ άορε = δέν μέ συμφέρει. - ε έπ λήγζα = συγχωρείται απ ούδε =

υποχωρώ. - έπεμ πας τέζε = κφοσιούμαι εις σέ. με-τε-ι έπετε κάρια =

προοδεύει εις τζ γράμματα. — σουφο' ε θάνεσ έπετε = ή βέργα τής

κορνιαζ κάμπτεται, ένδίδει. απ φιάλζε = άπαντῶ άπολογοῦμαι.

απ σπρίτινε = εκψυχῶ, ψυχομαχῶ. απ πράπε = άποδίδω, έπιστρέφω.

έπεμ κάμπτομαι, υποχωρώ. παραδίδομαι (έπι γυναικός). έπεμ άορε =

παραδίδομαι. ι απ σὺ = δίδω πρόσωπον (θηλ. θάρρος). απ άούκρε =

ώθῶ, σπρώχνω, απ κζισ = άπαντῶ. σ' ι δά κζισ = δέν ήδυνήθη νά τόν

άπαντήση. απ νδορε παρκαδιδω, εγχειρίζω τι. ζαμ δενε πας τέζε =

είμαι άφωσιωμένος εις σέ. αντιθ. τοῦ ρ. απ. είνε τὸ ρ. μακρ=λαμβάνω.

απαριάσ (τ) ρ. οὐδ. εκβαλλω άπό τόν νοῦν χεκζ άορε με πρίτετ'

σπρέσα. μετ. απαριάσουρε.

άπε-α (Σ) Βελάι ι βόγελζε (ι βελάι βόγελζε) ι θότε άπε τε βελάιτ

με τε μαδ. ἴδ. λζάλζε-α.

αποστόλζ-ι (γ) πλ. αποστόζ-τε = άπόστολος και αποστούλζ-ι (γ) πλ.

αποστουζ-τε.

αρ-ι (πλ. κρε-τε άχρηστος) [έλλην. αύρον, Λατ. aurum] χρυσός.

αοκζίε-α = σούφρα τε χόλα κζε γερσέτόζενε σπόρτα ε κνίστρα ε τε

τίλα. λύγος. λυγαριά.

Αρθεν-ι (γ) πλ. αρθεν-ιτε = 'Αλθανός ἴδ. Σκζπετάρ-ι

Αρθενέσε-α (γ) πλ. Αρθενεσατε = 'Αλθανίς-ίδος ἴδ. Σκζπετάρε-ζα

Αρθενίστι (γ) έπιρ. = Αλθανιστι και 2) κατὰ τόν τρόπον τῶν 'Αλθανῶν.

Αρθενίστε-ζα (γ) ή Αλθανική γλῶσσα ἴδ. Σκζίπε-ζα.

Αρθενούρε-όρι πλ. αρθενόρε-τε και συνηρ Αρθενούρ-ι. 'Αλθανικός.

Αρθενόρε-ζα πλ. Αρθενόρε-τε = 'Αλθανική. κζισα Αρθενόρε = ή 'Αλδ-
νική εκκλησία. γζίνδια Αρθενόρε = ό Αλθανικός λαός.

Αρθερ-(τ) πλ. Αρθερε-ιτε ἴδ. Αρθεν. (γ)

Αρθερέσ-ι πλ. Αρθερέσε-τε

Αρθερέσε-α πλ. Αρθερασε-τε ἴδ. Αρθενέσζ (γ)

Αρθερέσζα-α πλ. Αρθερέσζα-τε.

- Αρθερί-α (τ) ἴδ. Αρθενί-α (γ)
Αρθερίστε-ια (τ) ἴδ. Αρθενίστε-ια.
αργαβάν-ι (Κρουα) κοινῶς πασχαλιὰ (λουλούδιον) ὁ πληθ. αργαβάνα-τε.
καὶ κργαθανε-τε.
αργετόν-οι ρ. ἐν. = θωπεύω χαϊδεύω. (γ) - περκεδέλ]. (τ).
αργανδάρι-ι (γ) πλ. αργανδάρετε = χρυσοχόος· καὶ (τ) - εργενδάρι-ι.
αργάντι-di (γ) (πλ. αργανδε-τε ἄχρηστος) ἄργυρος καὶ εργεντι-di (τ)
(πλ. εργενδε-τε ἄχρηστος.) ι-ε-τε αργάν-τε (γ.) εργέντι-τε (τ)
αργυροῦς-α-οῦν.
αργαντι-σίη-α (γ) πλ. α-τε = τὰ ἀργυρᾶ σκεύη, ἀσημικά. καὶ εργεν-
τίση-α (τ) πλ. α-τε.
(ι-ε-τε) αρδάνγητε (γ) επιθ. τρυφερός. αντιθ. ι-ε-τε βύσκη-τε
ἀρδε καὶ ἀρδουνη (γ) καὶ ἀρδουρη (τ) μετοχ. ἴδ. Bī = ἔρχομαι τε ἀρδε
-τε, τε ἀρδουνη-ιτε καὶ τε ἀρδουρη-ιτε (τ) οὐδ. = ἡ ἀφιξίς, ὁ ἐοχομός.
αρέ (γ) αρσ. επιφων. τῆς κλητ. = ὦ αρέ (τ) = ὦ καὶ μόρε (γ) καὶ μορέ
(τ) αρσ. μόρι (γ) καὶ ορι (τ) θηλ καὶ μοι (γ.τ) θηλ.
ἀρε-α πλ. ἀρατ-τε = (ἐλλην. ἄρουρα, χωράφιον) ἀρ' ε μβιέλε = ἀγρός
ἐσπαρμένος ἀρ' ε βίμε (γ) καὶ ἀρ' ε μβίρε (τ) = ἀγρός φυτρώσας ἀρ' ε
λίαςτε = ἀγρός πρῶμος ἀρε καλαμέ (Περμετ) ἀρε χάμουλε (Dibρα)
— ἴδ. χάμουλορε-ια. —
ἀρεξε-α (τ) πλ. α-τε- ἴδ. ἀνεξε (γ)
αρσέι (τ) ρ. ἐν. διώκω ἴδ. περζά (γ.) ρ.
αρί-ου (γ) [Γερμαν. bär] πλ. αρί-τε = ἄρκτος, ἀρκουδα.
αρούση-α (bogdan) πλ. αρούσα-τε = ἡ ἀρκουδα αρούση-α (Σ) πλ. α-τε
αρουσκη-α (τ) πλ. α-τε.
αρίθι ἐπιθ. (ἐπὶ ζώων) τὸ βαδίζειν ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ἄκρων ὡς
ἡ ἄρκτος ἴδ. καὶ ιρίθι
ἀρε-α πληθ. ἀρα-τε [Λατ. arca] κιβώτιον.
αρμακόλε-α ? ? = ὀπλοθήκη. 2) ἡ κἀννη τοῦ ὄπλου.
ἀρε-α: πληθ. αρμετε = ὄπλον, τὰ ἀρατα καὶ χάρμε-α (βερατ.)
μβαί αρμε = ὀπλοφορῶ.
αρματίσ-εμ: (γ) ὀπλίζω, ομαι· μετοχ. αρματίσουνε
αρματόσ-εμ (τ) μετοχ. αρματόσουνε.
αρματοσί-α-τε (τ)

- ἀρνέ-α πλ. ἀρνα-τε (γ) κοινῶς μπάλωμα καὶ ἀνδρε-α (τ) πλ. ἀν-
δρα-τε = μπάλωμα
- αρνόνj-οj ρ. εν. αναοράπτω. μπαλώνω καὶ (τ) ανδερόj.
- αρνόχημ καὶ ανδερόμεμ = μπαλώνομαι
- αρουῶε-α (bogdan) πλ. αρουῶα-τε ἰδ. αρί-ου
- ἀρσεξε-α (τ) τολμηρός.
- αρσέξε επιρ. (τ) τολμηρῶς, θαρραλέως, προπετῶς.
- αρῶν-ι (Tyran). ἰδ. ρρεῶνε-α (Miraditza) = ἡ ρητίνη.
- (ι-ε-τε) ἀρετε επιθ. ὁ, χρυσοῦς-η-οῦν.
- αρτίνι- πληθ. αρτίνjετε (γ) εἶδος ἀγρίου δένδρου, αρτίρι (τ) πλ. αρ-
τίνj-τε = συγγενὲς τῆ πεύκη
- ἀρέρεε επιρ. ἰδ. ἀχέρεε.
- αρρακάτ-ι (τ) = φυγὰς ουβέ αρρακάτ = ἔγεινε φυγὰς. χαρρακάτ (Βερατ).
- αρρατίσ (τ. Ελβ.) ρ. εν. φυγαδεύω, απομικρύνω καὶ χαρρατίσ (Βερατ)
ἀποδιώκω μετοχ. αρρατίσουνε (γ) καὶ αρρατίσουρε=ῶπορε (γ)
- αρρατίσεμ (Τ. Ελβ.) χαρρατίσεμ (Βερατ) ρ. οὐδ. φυγαδεύομαι, ἀπο-
μικρύνομαι, ἀποδιώκομαι. καὶ ὀπόρεμ. αρρατίσου! (τ) = ἀπαγε,
ὀπόρου (γ.) ἀπαγε, γαρμίσου.
- αρρατίσ (Καθαζα) ρ. εν. ἰδ. ρρεῶσj
- αρρατίσεμ (Καθαζα) παθ. ἰδ. ρρεῶσjχημ.
- ἀρρε-α πλ. ἀρρατε. τὸ κάρυον καὶ ἡ κερυδιά
- ἀρρεξε-α πληθ. ἀρρεξα-τε. ἀρρεξα ε ὄνιτ = ἀρρετα-ι (Σ)
- αρρεσένj (Περμέτ) ρ. εν. νουθετῶ, σωφρονίζω (διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου)
τὸ δε κjερτόνj (ἐλλην. κερτομέως) ἐπιπλήττω, ἀποτόμως. αρρ.
αρρεσέδα-ε-ου μετ. αρρεσούαρε.
- αρρεσού (Ελβασ.) λέγεται μόνον ἐν τῆ φράσει: μος ι επ αρρεσού = μος
ι επ φάκjε = μὴ τὸν ἐνθαορύνης (ἀλλ' ἐπίπληξον αὐτόν).
- αρρεσούε-ja (γ) γεν. αρρεσούε-σε, αἰτ. αρρεσούενε πληθ. αρρεσένj-τε
καὶ αρρεσούε-αρρεσέου (budi) αρρεσένj-τε. (budi) = ὁ ὀρθὸς λόγος
ἡ ὀρθὴ ἀπάντησις: ἀπ ἀρρεσούε = ἀπαντῶ λογικῶς. φλjασ με αρρε-
σούε = ὀμιλῶ λογικῶς. φλjασ πα αρρεσούε = ὀμιλῶ ἀλόγως. ι-ε-αρρεσούε-
ῶμ: (γ) λογικὸς-ἡ.
- αρρόj = (Αργου. - Βερατ.) ρ. οὐδ. = φθάνω. χαρρόj (Περμετ.) ἀόρ. χαρρίδα-
ε-ου καὶ χαρίτα-ε-ου. (τ) -ραj (γ) μετοχ. χαρρίρε (τ) καὶ χαρρί-

- τουρε (τ) *μβερορί* (γ.) (Ελβ.σ. Καβ) αορ. ρρίνα, ε-ι. (γ) και *μβερρίνα-ε-ι* (γ)· *μετοχ. ροίμ* (γ) και *μβερρίμ* (γ)
- ας-ι [Λατ. *ας=ασσάριον*] πληθ. *άσε-τε* κοινῶς *άσπρον. άστρε-ι* (Σκοδρα, Κρουζ) *τρία ασπρα=ένας παρᾶς. άσπρε-α* (Τουρκ. ακτσέ)
- ας=μόριον άρνητ.=οὔτε, μήτε. οὐδὲ μηδὲ
- ας=μόριον έμφαντικόν παρακλητικόν *Ας να βάν κρετέ πούνε=κάιμε μας* τοῦτο παρακκλῶ. *Ας θούχ τρε ίκχι=εἰπέ του να φύγη παρακκλῶ.*— *Ας ποκεστό; οὐκ ἔχει οὕτως; δὲν εἶνε ἔτσι; (περιμένων άπάντησιν καταφατικῆν).*
- ασγᾶ* (γ)=οὐδὲν τίποτε. ἴδ. *μοσγᾶ* (γ) *μοσγιέ* (τ) *κουργᾶ* (γ).
- αιί* ένικ. άριθ. άφκιρ. τοῦ *αύ=αὐτός. ατσι, αἰς* πληθ. *ατσις* ἴδ. *κρεσι* *κρεσις* αὐο ένικ. άριθ. άφκιρ τοῦ *αἰό, ατό, απός* πληθ. άριθ. *ατσις* ἴδ. *κρεσό, κρεσόσ*
- ασκάθ-δι*=*ισχάδιον=οικ' ι* *βρε ι* θάτε.
- ασκάθεο*·ι (τ) *νρε κόκζεζε* *έλβι κρε δελν* *νδε κρεπία* *τε σῆριτ.* κοινῶς *κριθκράκι.*
- ασκούσ* (Σ) και *ασκούσι* (Σ)=οὐδεῖς, οὐδεμία ἴδ. *ασνρε* γεν. *ασκούτ* (Σ) *αίτ.* *ακγεvd* (Σ) *ασκάνd* (*bogdan*) ἴδ. *ασνρε', ασνρερί, φάρε* *νρερίου.*— *κουρκούσ* (Σ) και *κουρκούσι* γεν. *κουρκούτ* *αίτ.* *κουρκεvd-ι*
- ασνδονρε* *ασνδονρένι* (γ.) *άρε.* οὐδεῖς *έξ* *αὐτῶν*
- ασνδονρε* *ασνδονρένα* (γ) *θηλ.* οὐδεμία *έξ* *αὐτῶν.*
- ασνδονρε* (τ)-*ασνδονρέρι* (τ) *άρε.*
- ασνδονρε* (τ)-*ασνδονρέρα* (τ) *θηλ.*
- ασνρερί*=οὐδεῖς γεν. *ασνρερίουτ,* *δοτ.* *ασνρερίου,* *αίτ.* *ασνρερί. φάρε-νρερίου ασκούσ* (γ) *κουρκούσ* (Σ).
- ασνᾶ* - *ασνᾶνι* (γ) οὐδεῖς *μηδεῖς.*
- ασνᾶ* - *ασνᾶνι* (γ) *ασνᾶ* - *ασνᾶνα*=*θηλ.*=οὐδεμία.
- ασνρε* - *ασνᾶρι* (τ) *αρε.* - *ασνρε* - *ασνᾶρα* (τ) *θηλ.*
- ασνᾶ* *τοικε* (γ) *έπιρ.*=οὐδόλως ἴδ. *φάρε.*
- ασνᾶ* - *τοικε* (τ) - *ασνᾶ* *πίκε* (γ) *ασνᾶ* - *γρίμε* (Σ) *ασπακ* (γ).
- ασοᾶρι* (Σ) και *ασοᾶρετ* (Σ) ἴδ. *ατεᾶρε.*
- ασό* ἴδ. *ασι-ασιό* ἴδ. *ασι.*
- άσκε* - *α* (Σ) *πλ.* *άσκα-τε*=*φλοιός, πελεκοῦδι.*
- άσκελρε* - *α* (Τουρκ. - Καβ.) *πλ.* *άσκελρε* - *τε*=*φλοιός, φλοῦδα.*

- άσκληε - α (γ) άσκληα - τε. = βουιάσ - κε - α (Ελβ.) πλ. βουιάσ - κα - τε.
άσπερε έπιρ. τραχέως δριμέως = έργε (Σ) άντιθ. λημούτε. ι - ε ε τε
άσπερε: τραχύς δριμύς ι - ε - τε - έργε άντιθ. ι - ε - τε - λημούτ.
άσπερόν/ - ο/ = ρ. έν τραχύνω, σκληρόνω, άντιθ. λημό/; έργεσό/ (Σ).
άστε (γ) και ά (γ) = έστι' ιδ. jzμ ρ έστε και ε (τ).
άστε - α πλ. έστε - να - τε (γ) και έστερατ (τ) = άστ - ι (bubi) οστε -
ον - ουν. έστ - ι = άστ' ι κρέσε = τό κρανίον' ιδ. κάφκε - α έστε - νε - ι
(γ) πλ. έστενα - τε και έστερα - τε έστερε - α (τ) ιδ. ρράστε - α,
ρρεστενε - α
(ι - ε - τε) άστ - τε: έπίθ. όστείνος - η - ον.
αστού (τ) (γ), αστούνα (γ), αστούνε (Σ), ασού (Κορτσά) αχού (γεγ).
Μαλξεσία = ούτως, έτσι. ιδ. κροτού, κροτού, κροτούνα (γ) κτλ.
άια ("Ανω 'Αλβανία, bogdan) ιδ. άτε (γ) άτε (τ).
άτε - ι = πατήρ, γεν. ατιτ, δοτ. άτιτ, αίτ. άτενε. Ατ - ι πλ. άτεν - ιτε
(γ) και άτερι - τε (τ) άφ. άτενιό (γ) και ατεριό (τ) ιδ. τάτε - α.
[συγκρ. έλλην. άττα, [άρχαια Σλαβικά οτ και ατ = πατήρ] ιμ -
άτε = ό πατήρ μου, γεν. τ' ιμ - έτ. αίτ. τ' ετ - άτε, Ον. υτ - άτ = ό
πατήρ σου γεν. τ' ύτ - έτ, αίτ. τ' ετ' άτε. — Όνομ. ι άτι = ό πατήρ του
γεν, τ' ετ, αίτ. τ' άτενε = τόν πατέρα του.
άτε και ατενα (γ) Αίτ. τ' ης άντων. άύ ιδ. κετε (γ) Ατέ και ατένα (τ) -
ατά (άνω 'Αλβανία bogdan) ιδ. κετά.
άτε χέρε [ατε - χέρε] έπίρ. τότε, αύτήν τήν φοράν.
άτε χέρε = ιδ. μδ' ατε - χέρε = τότε. ατε - χερετ (Σ) ιδ. κετε χέρε =
ταύτην τήν φοράν.
ατέ/ (τ) ατέ/α (τ) έπιρ. = έκειθεν (ιδ. κετέ/ κετέ/α). ατέ/ζα (ύποκορ).
ανδέ/ (γ) ανδέ/ ε κενδέ/ = ένθεν κάκειθεν, ιδ. κενδέ/ ανδέ/α (γ)
κνδε/ κάχ/ πάτ άρδε' ιδ. κενδύ ανδύ (budi) πρε/ ανδέ/ κάχ (νγα)
πάτ άρδε' ιδ. κενδύ. Ανδυ/ (γ) κεντυ/.
ατιέ έπιρ. = έκει: ατιέ κου, και άτιέ κε, και άτιέ τεκ = όπου.
ατύ έπιρ. = αύτου' ιδ. κετύ, κετού.
ατύ - κειού = τ' ηδε κάκεισε = σποράδην.
ατύ ε θιέν μόρτια ε ε μερρ (budi) = μέχρις ού' έλθη ό θάνατος και
λάβη αύτόν, = νγ/ερεα τε θιν/ε μόρτια ε τα μάρεε = έως να' έλθη
ό θάνατος και τόν λάβη.

- αὐ εἰ μῖετ μῖε μαλῖ (budi) (ἀπ' αὐτοῦ) καὶ ἕως εἰς τὸ ὄρος, αὐ
εἰ μῖετ ντε ὄτεπί (budi) = νγερ νδε ὄτεπί.
αὐ εἰ ἰέμι ρρίτμε (budi) = νγερ σα ου ρρίτμε = μέχρις οὗ ἐμεγαλώσαμεν.
αὐ ενδέ ατέ (budi) = ἐπὶ τέλους καὶ αὐτόν. τέλος πάντων καὶ αὐτόν.
ατσάο-ι πλ. ατσάρε-τε (γ. Μαλῖεσία) ἀτσάλιον, χάλυψ, (τουρκ.
τσελίχ).
ατσάρε ἐπιρ. (γ) ἴδ. στρεγγούτε.
ατσάοι α (Μιρεδίτα πληθ. ατσάρι-τε = τσινγερίμ-ι (Περμέτ) πληθ.
τσινγερίμε-τε. - τσινγερορίμε-α (Περμέτ) πληθ. τσινγερορίμα-τε = τε
φτοχέτ' ιθάτε ἴδ. φακῖ-ι.
ατσαορίμ-ι (γ) πλ. ατσαορίμε-τε = θλίψις, στενοχωρία· ἴδ. στρεγγίμ-ι.
ατσαορόν/ -οι. ρ. ἐν. θλίβω, στενοχωρῶ (ἐπὶ πληγῆς ἢν ψάσει τις).
ατσαορόχμ: ρ. παθ. θλίβομαι, στενοχωροῦμαι (λῆενδῶ).
ατσαορόρε (ἐλθ.) ἴδ. ἀτεχέρε.
ατσαορόρεζε: ὑποκοριστ.
ατσι = ασι - Ατσισ = ασις - ατσό ἴδ. ασό, ατσός ἴδ. ασός.
αῦ (τ) καὶ αῖ (τ.) [ἐλλην. αὐ-τός] ἴδ. κύ αῖ (γ.τ.) ἀντων. προσωπ.
τρίτου προσώπου = αὐτός. γεν. αῖ ἢ αῖτί, ἢ αῖτίτ [ἀργυρ.] καὶ αῖτίε
(γ.τ.) αῖτ. ατά (*Ανω Ἀλβανία) καὶ ατε (γ) καὶ ατε (τ), αφ. ασί
αῖτ. ατά, αφ. ασί (ἢ ατσισ).
ἀφερ: ἐπιρ. = πλησίον (συντασ. μετὰ γενικῆς.) ἀντιθ. λῆαρκ. αφερ-
μέ/ε-τέ/ε-αῖ, νεῶ, ἰουῶ-αῖ/ε = πλησίον μου, σου. αφεράζε (γ)
ἐκ τοῦ πλησίον (ἀντ. λῆαρκάζε) (γ) αφεράζι (γ) ἐκ τοῦ πλησίον
(ἀντιθ. λῆαρκάζι (τ) νῆατ (γ) = ἐγγύς, κοντὰ ἀντιθ. τέ/ε. ἀφερ.
ἐπιρ. = ὡς ἐγγιστα· σχεδόν. αφρό (τ) προτάσσεται καὶ ἐπιτάσ-
σεται: οἰούανε αφερ νῆζέτ - βιέτ ἢ οἰούανε αφρό νῆζέτ βιετ. πα-
ρῆλλον σχεδόν εἴκοσιν ἔτη. αφρό ε ἰηοδίτα = σχεδόν τὸν ἐπέτυχον,
τὸν ἐκτύπησα σχεδόν. ι-ε-ἀφερ-ι-α = ὁ πλησίον ἀντιθ. ι-ε
λῆαργε ι-ε ἀφέμ-ι με-ἰα, ι-ε-ἀφερτε-ι-α.
αφερόν/ ρ. ἐν. πλησιάζω, ἀντιθ. λῆαργῶ, μεργῶ.
αφερόν/ -οι ἀορ. αφερόθα μετχ. αφερούεμ-ουμ (γ) ἀφερούαρε (τ).
αφερόνεμ-όχμ: ρ. οὐδ. = πλησιάζω. = αβίς-τεμ (γ) ἀφρόνεμ.
αφερόνε-α (γ) πλ. α-τε = ὁ πλησιαιτέρος τύπος. αφερόρε-α (τ) ἀν-
τιθ. λῆαργεσίε-α (γ) λῆαργεσίρε-α (τ).

ἀφῶ-α (γ.τ.)=ή πυράδα=ή τοῦ πυρός θερμότης (πλ. ἀχρηστος).

αφῶ-ι (γ) αφῶ' ι ζιάρριτ.=ή ἐκ τοῦ πυρός ἐξερχομένη θερμότης.

αφτ. (τ) ἐπιρ = ἀρκετά. μζαφτ (γ). μζαφ μᾶ = ἀρκεί πλέον, μζαφτ μᾶ
χᾶνγρε (γ) ἀρκετά πλέον ἔφαγες. μζαφτ μᾶ φῶλγε=ἀρκετά πλέον
ὠμίλησας.

αχ-ου πλ. αχε-τε καὶ εχ-τε=ή ὄξυα, δένδρον καὶ

αχ-ι (Σ) -αχ-άγγι (τ) ??? ἢ ὄξυα.

αχέμ (γ) ρ. οὐδ. παθ. τοῦ ἄι (γ)=φουσκίνομαι πρήσκομαι καὶ ἔχμ (τ)
ρ. οὐδ. παθ. τοῦ εἰ (τ).

αχερ-ι (Σ) ἴδ. αχούρ.

αχέρε (τ) ἐπιρ. ἴδ. ατεχέρε, = τότε, μετὰ ταῦτα.

αχίερε (τ) αχίερα (τ), αρύερε (τ).

αχίσιε-α πληθ. αχίσιτα-τε=τόπος κατάφυτος ἀπὸ ὄξυας.

αχοῦρ-ι πλ. αχούρε-τε (ἐλλην. ἀχυρών) ἀχυρώνια. αχέρ-ι (Σ).

B

βᾶ-ου (γ) πλ. βάνκ-τε καὶ βᾶ-ια: ὁ πόρος, τὸ πέραμα τοῦ ποτα-
μοῦ διὰ τῶν ποδῶν. Βάου ι λζούμιτ = ὁ πόρος τοῦ ποταμοῦ. Κού
ε κα βάνε λζούμι; = ποῦ ἔχει τὸν πόρον ὁ ποταμός; Κερκόνι βάνε=
ἐρευνᾷ τὸν πόρον (ποῦ δύναται τις νὰ διαβῆ τὸν ποταμὸν πεζῆ).

βαγγουλόνη (βερατ) ἴδ. βραγγουλόνη.

βάδε-α (τ) πλ. βάδε-τε ἴδ. βόδε-α (γ).

βάδεζε-α πλ. βαδεζα-τε ὑποκορ. ἴδ. βόδεζε-α (γ)

βαθ-ι (γ) πλ. βάθε-τε=ἐνώτιον, σκουλαρίκι.

βᾶθ ι (Σ) πλ. βᾶθε-τε. Παροιμ. βένε βαθ νδε βεῶτ=νὰ τὸ ἐνθυμη-
θῆς πάντοτε.— βέθ-ι (τ.) πλ. βέθε-τε.

βάθε-α=ατύ κου φλζνε δέντε νάτενε, ατύ κου μβύλινε δέντε =
τοριστε-α (Jacoba, Ιπέκ, Πριζενδι) πλ. α-τε

βᾶι: ἐπιφων. οἴμοι! ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ.

βᾶι-ι πλ. βαγε-τε=ἴδ. δενέσε-α.

βᾶιε-α (Ἑλθ. Τοσκ.) κλαυθμός, θρήνος ἐν ρυθμῶ. — ε μουρρ βαγια ε
πο κζαν=πο βαγενε βᾶιε=ὀλοφύρονται.

- βαΐζε-α πληθ. βαΐζα-τε=κύρη, άνύπανδρος, παρθένος. βάρζε-α (Σ)
πλ. α-τε.
- βαΐζενί-α (γ) (πλ. αχρηστος)=όμιλος, πληθος παρθένων, βαΐζερι-α (τ)
αί νέαι τῆ ηλικία ή νεότης (των θηλέων).
- βαΐζενία (γ) βαΐζερι-α (τ) βαρζενί-α (Σ).
- βαΐζενίστ (γ) έπιρ. βαΐζερίστ (τ) βαζεζενίστ (γ)=πικροθηνικώς.
- βαζεζενίστ (τ) βαρζενίστ (Σ)
- βαΐσ-βαΐσ-βαΐσ (Περμέτ)=μπεσόj, πρίερ (περjέρ) (Τοσκ.) κορ. βαΐσα-
ε-ι. μετοχ. βαΐσουρε=βαΐζω.
- βαΐτιμ-ι (Σ) πλ. βαΐτίμετε=θρῆνος, όλοφυρμός, κλαυθμός. βαλjτίμ-ι
(bogdan) πλ βαλjτίμε-τε.
- βαμ-α πλ. βαjτί-τε. jδ. βάj-ι, βαjε-α (Έλβασ.) βαjτόνj-οj=ρ.
ούδ. μυρολογώ, μύρομαι, θρηνώ, όλοφύρομαι.
- βατόj (bogdan) όλοφύρομαι θρηνώ (έν ρυθμώ) περι τόν νεκρόν.
- βάκ-εμ (τ) jδ. βοκ-εμ (γ) βακετε (τ) jδ. βοκετε (γ) έπιρ. ι-ε-τε
βακετε (τ) jδ. ι-ε-τε βοκετε (γ).
- βακεσίρε-α (τ) jδ. βοκεσίρε-α (γ).
- βάλε=μόριον=άραγε, τάχα. βαλε κουσ εστε ατιέ; άραγε τίς εϊνε εκεί;
βάλε-ja: πληθ. βαλε-τε=χορός. μβάj-βάλε=χορεύω. jδ. κερτσέj
[έλλην. βαλλίζω] χεκ βάλενε=σύρω τόν χορόν, πρώσταμαι χορού.
- βαλj-ι (τοσκμ) (πλ. άχρηστος) jδ. βαj-ι (τ) βαλj-τε (τοσκμ) ούδ. jδ.
βαj-τε (τ).
- βαλjανίσε-α (γ) πληθ. βαλjανίσα-τε=νεροτριβειό (τοϋ μύλου) (λέξις
Βουλγαρικῆ) jδ. τήν Άλβανικῆν δερστίλjε-α.
- βαλjε-α: πλ βαλjε-τε=κύμα. βαλjετ' ε δέτιτ=τά κύματα τῆς θαλάσ-
σης. σημ. και κόχλασμα, άναθρασμός. μούερ βαλjε=ήραχισε να κοχλάση.
- βαλjόνj-οj: ρ. άμετάβ. jδ. βελjόj.
- βαλjόσεμ [Μυζικικά] ρ. μεσ.=ρρεζόχεμ. Ου βαλjόσ γροϋρι, (λjάστε),
hάρι (ι μαθ) νγα öιν, α νγα έρα, α νγα τε ρρίτουριτ τέπερ νγα ανε
ε φουκjισε δέουτ.
- βαλjτίμ-ι (bogdan) jδ. βαjτιμ-ι (Σ).
- βαλjτόj (bogdan) jδ. βαjτόνj-οj.
- βάνγε-α (Σ)=τερπλjότε χεκουρι κjι πουνόjνε δένε buθα-πράπκζι
τουκ' ε öκέλjουνε με νjε κάμβε.

- βάνγε-τε: ἐπιρ (γ) = τὸ βλέπειν πλαγίως (τὸ εἶναι ἀλλοίθωρον
 βενγερε (τ) ι-ε-τε βανγετε (γ) ι-ε-τε βενγερε (τ) = ὁ παραβλώψ.
 βανγός-ι (γ) πληθ. βανγύσε-τε.
 βανγόςε-ια (γ) θηλ. πλ. βανγύσε-τε. συλ-ι (Τυρκαν.) παραβανκ-
 γου (Ἑλθασ.).
 βανγερός (γ) ρ. οὐδ. = βλέπω πλαγίως, στραβά, εἶμαι ἀλλοίθωρος,
 παραβλώψ. βενγερός (τ). τε βενγερούμε-ιτε (γ), τε βενγερούαρε
 ιτε (τ).
 βανκ-γουν: (γ) πληθ. βανγιε-τε = τροχός.
 βανός (Σ) - βανόχεμ. (Σ) ἴδ. βονοι-όχεμ (γ).
 βάπε-α (ὁ πλ. ἄχρηστος) καῦμα, καύσων, θάλλπος τοῦ θέρους καμ.
 βάπε = ἔχω ζέστην, καφόνω, ἀντιθ. μερδιχ, μερδάσ (Σ) hεj βάπενε =
 μερτσεj (τὸ δεύτερον ἐπὶ ζώων).
 βαρ [ἄρ-ω-αῖρω] ρ. ἐνερ. = κρεμῶ, μετοχ. βαρε, ἐπιθ. ι-ε-τε-βάρε.
 φράσις βαρ δουζετε = γίνομαι σκυθρωπός. ἴδ. βίερ-βιρ (συνηρ.) ἀντιθ.
 σβαρ, σβαροj, σβαρίτ. βαρεμ: παθ ἴδ. βίρεμ.
 βαργός (Καθ.) ρ. ἐν. = ἀρμαθιάζω: hεj βαρκ.
 βαργεζός, βαργος. βαργόχεμ, (Καθ) βαργεζοχεμ, βαργόσεμ. παθ. τοῦ
 ἀνωτέρω.
 βάργεσ-ι (τ. καθ.) πλ. βαργεσ-ιτε = daσ̄ ι πα τρέδουρε.
 βάργεο-ι (τ) πληθ. βαργερε-ιτε = ἐνόρχης, ἀρχιδας.
 βεργά-ου (βερατ.) πλ. βεργενj-τε = χανούερ-όρι (γ) πληθ. χανορε-τε
 [ἴδ. χανε-α (γ)] - χανουρ-ορι (συνηρ.).
 βαργούερ-όρι (γ) [βαρκ-γου] πλ. βαργόρε-τε = τὸ κρεμαστάρι βαρ-
 γουρ-όρι (συνηρ) βαργορι ι ζιάρρμιτ. καὶ βαργούε-ονι (Σ) βαργονjε-
 τε βαργονι ι ζιάρρμιτ
 βαρέ-ια (τ) πλ. βαρέ-τε: ἴδ. βαρε-ια (γ).
 βάρζε-α (Σ) πλ. α-τε ἴδ. βαjζε-α.
 βαρζενί-α (Σ) ἴδ. βαjζενία (γ).
 βαρζενίστ (Σ) ἴδ. βαjζενίστ (γ).
 βάρκ-γουν: πλ. βαργιε-τε ἄλυσις, τὰ δεσμά, κλοιός. 2) ἀρμαθιά [ἴδ.
 ῥημ. βαρ = κρεμῶ].
 βάρκε-α (τ) πληθ. βαρκκ-τε: ἴδ. βαρκε-α = λjουνδρε-α.
 βαρόσ-ι: πλ. βαρόσα-τε: τόπος ἀκαλλιέργητος μαλjε α φούσα = τε πα

- πουνούρα. 2) βαροῦ=τυνοικία, [ἡ πόλις] ἀντιθ. τσαρσί.
 (ι-ε.) βάρφρα (τ) ἴδ. ι-ε-βορφρα (γ)· βαρφρία (τ) ἴδ. βορφρία (γ).
 βαρφρίστ (τ) ἴδ. βορφριστ (γ) = πτωχικά.
 βαρφρόνj - ονεμ- (τ) ἴδ. βορφρόνj - όχημ (γ).
 βάρρ-ι (τ) πλ. βάρρετε (έλλην. βαρ-α-θρον) ἴδ. βορρ-ι (γ).
 βάρρα-α (Σ) πλ. βάρρα-τε=πληγή, τραῦμα, λαθωματιά.
 βαρρίσα-α (Βερατ.) πλ. βαρρίσα-τε=σωρός, στοῦβα, ἴδ. τούρρα-α.
 βαρρίσα δρούῶ=τούρρα δρούῶ=σωρός ξύλων.
 βαρόρj (Σ) ρ. ἐν τραυματίζω, τιτώσκω [ἐξ οὔ βαρῶ=κτυπῶ ἀπλο-
 ελληνικά] βαρροχημ (Σ) παθ. τραυματίζομαι.
 βάρρα-α (Βεράτ-Περμέτ) [ποιμενική λέξις]=ἡ σειρά, ἡ συνέχεια τῶν
 ἰχνῶν περασμένων προβάτων ἢ ἄλλων ζῶων. (μεταφορικῶς ἐπὶ ἀν-
 θρώπων) γραμμὴ ἐξ ἰχνῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους: ἰ ράρε πρᾶπα βάρρασα
 ἐδὲ ε γγετα δέλγερα=ἠκολούθησα τὴν σειράν τῶν ἰχνῶν καὶ εὔρον τὸ
 πρόβατον.
 βάρρα-α πλ. βάρρα-τε=νεῖνις, νέκ κόρη, παρθένος.
 βάρρα-α πλ. βάρρα-τε: ὑποκορ.
 βάρρα-α (γ) βάρρα-α (τ) (πλ. ἄχρηστος)=ἡ νεότης. 2) ὄμιλος νεανίδων
 βάρραιστ (γ) ἐπιρ. βάρραιστ (τ).
 βάρρα-α (τ) πλ. Βατρατε ἴδ. βάρρα-α πλ. βάρρα-τε (γ).
 βάρραξα (Βερατ) πλ. -α-τε. ἴδ. βουλανγε-α ἢ βελανγε-α.
 βγjε-ν πληθ. βγjεν/-τε=εἶδος πεύκης (δένδρον). βγjε-ρι (τ) πλ.
 βγjεν/-τε βγjε πίσσεῶ ἢ βγjε βορίνκε· βορίνκε-α πληθ. βορίνκα-τε
 νγα βγjερι δελj ερσίρα.
 βγjενίστε-α (γ) πληθ. βγjενίστατε=βεντ με βγjενj. βγjεριστε-α (τ)
 πλ. α-τε.
 βδαρ (γ. budi, Καβαξα) ρ. ἐν καὶ οὐδ. χαλάω, φθείρω, καὶ χάνω, 2)
 φθίνω.
 βδίρ (γ) (κρουα)-βιρ (Σ) μετοχ. βδαρε, βδιέρρε, βιέρρε (Σ). βαρ:
 (τσαμ.) ἀορ. βδορα, ε-ι καὶ: ἀορ βδούρα (τοῦ βδαρ καὶ βδιρ)
 δβιερ (bogdan). χάνα ε βδιέρρε (γ)= νέκ σελήνη-χάνα ε πλjότε=
 πανσέληνος χέν' ε θύρα=φθίνουσα σελήνη χάν' ε μβράσμε (ελβ.)=
 ἡ τελευταία φάσις τῆς σελήνης· χάνα μβρεντα (γ)= ὅταν ἡ σελήνη
 δέν εἶνε ὄρατὴ τὴν ἡμέραν.

βδάρεμ: παθ. φθείρομκι, χάνομκι 2) φθίνω. βδίρεμ, δδίρεμ (bogdan)

βίρεμ (Σ), βάρεμ (τσαμ.) ου βδοῦερ χάνα=ου βδοῦρ χάνα ἀντιθ. ου ρρῖ χάνα.

βδέκουνε και *βδεκουρε* μετοχ. τοῦ ρ. βδεσ=θνήσκω. δδέκουνε (bogdan)

ι-ε βδέκουρε (τ) ἐπιθ.=νεκρός-ά-όν, ἀντιθ. ι-ε γιάλεμ=ζωντανός.

βδεσ (τ) *δεσ* (Σ) ρημ. οὐδ. θνήσκω, ἐπὶ ἀνθρώπων, (ἐπὶ δὲ τῶν ζώων λέγεται τὸ ρ. νγορθ. ἢ τσοφ.) ἀορ. βδικιχ-ε-κχ· ἀνθ. νγιάλεμ.

βδινιάμ-ου (τυραν.) πλ. βδινιάε-τε ἴδ. βινιακε-ιχ· (ὡς τὸ βδορε-α, βδιρ και βιρ κ.τ.λ.)

βδόνι (budi) ρ. ἐνερ διώκω, ἀποπέμπω ἴδε δεβόι και τσοβι δβόι (bogdan) διώκω μετοχ. βδοῦεμ.

βδόχεμ παθ.-δβόχεμ (bogdan).

βδόμε-α (τυραν.) (πλ. ἀχρηστος) ἴδ. βόμε-α.

βε (τ) ἐπιφ.=βαβιά, ἴδ. βαχ, ουβουβού! *βε* ατί (τ)!=βαχ ατί (γ).

βέ (γ) ρ. ἐν. τίθημι (παρκατ. βέρε, βέρε, βίντε και βιχ) *βε* (τ) μετοχ.

βένε (τ) και βουμ (γ). βέ-δορε=ἐπιχειρῶ 2) χειροτονῶ. βέ ρέ (γ)

και βέ ρέ (τ)=θεωρῶ, παρκατηρῶ. βέ-ορε (γ) και βέ-ροε (bogdan-

Dibρα)=οικόη σ' βέ-ρέ=ἀδιαφορῶ. — ι βέ ἀμεινεε=τὸν ὀνομάζω.

ι βέ κάμβενεε=τὸν καταπατῶ, τὸν καταφρονῶ, τοῦ κᾶνω τρικλο-

ποδιά. ε βέ μβε σύ=σκοπῶ=σημαδεύω. ε βέ μβε βέ=ὀρρίζω τινά.

ι βέ βέσ=προσέχω βέ νδερ μεντ=σκοπεύω. ι βέ σύνε=ἀποβλέπω.

βέ γχιστ=ὑπογραφο (διότι οἱ ἀγράμματοι θέτουσιν ἀπλῶς τὸν δά-

κτυλον μελανωμένον ἐπὶ τοῦ χαρτίου). — Δορ. βούνα-ε-ι (γ) και

βούρα-ε-ι (τ) μετ. βενε (τ) και βουμ (γ.).

(ι). βέ πλ. τε βέ-τε=χῆρος. ουρρ ι βέ. ε-βέ-ια (πληθ. τε βά-τε)

χῆρα. και πληθ. τε βέ-ια-τε (γ). ι βέ-ιε (Σ)-ε βέ-ιε-ια (Σ).

βέ-ια (γ. τ) πλ. βέ-τε (ἐλ. ὦν, Λατιν. ovum). βέσ (Σ) πληθ.

βέσ-τε=αὐγόν. βε-ια (Κρούια) πλ. ουβέτε ουέ-ια (Σπατι) πληθ.

ού-τε-βέ-ια (βερατ.) πλ. βέ-ια-τε· εἶνε ὑποκορ. βέ πεσκού=αὐγο-

τάραχον.

βέγε-α (γ) πλ. βέ-ια-τε ἴδ. βέ-γε-α (Ἑλθασ.)

βέγχε-α. (Περμετ.) πλ. βέ-ια-τε ἴδ. βέ-γχε-α.

βέγχε-α (Τυραν. Κραυια, Περμετ) πληθ. βέ-γχε-ια-τε=λαβή, χερσῖλι.

βέγε-α (τ) πλ. βέ-ια-τε=ρεφάνε-α (Σ).

βέγγε-τε (γ) πλ. ἴδ. αβλγμέντ-δι. *hax* βέγγε (γ) = *hɛj* (Κρουζα-Διβρα)
ρ. ἐν. = ὑφαίνω.

βεγγελλί-α (Ἑλβ.) (πλ. ἄχρηστος) ἴδ. βογγελλί-α.

βεγγόγ ρ. ἐν. = *hax* βέγγε (Τυραν.) ἴδ. *hej*-ρ.

βέδρε-α (γ) πλ. βεδρα-τε (Τοσκ.-Περμέτ) καρδάρα. (λέξις ποιμε-
μενική) ἀγγεῖον εἰς ὃ θέτουν γάλα, βούτυρον. ἴδ. ὄεκγε-ια. [Σερβ.
βέδρο-βεδρίκα] ἀνε δρουγε κηε μιέλινε τε ἀμβελλιν νιδε τέ.

βέεμ-τε πληθ. (*bogdan*) = βοῦχοι.

βέζμε-ια (Σ) πληθ. βέζμε-τε φυσιγγιοθήκη (κυρίως ἐκ μετάλλου)
ἴδ. κουλζέτε-α.

βεθ-ι (τ) πληθ. βέθε-τε. ἴδ. βαθ-ι (γ) ἐνώτιον.

βεθ-ι (Σ) ἴδ. δέμιζε-α (ἐλθασ.) καὶ βουμ βεθ. (Σ) = εἶναι μυιγοχεσμένον.

βέγ (Κρουζα) (Διβρα) ρ. ἐν. ὑφαίνω, ἀόρ. βέγτε-ε-ι = *hax* βέγγε (Τυραν.)

βεγγόγ πο *hej* νδε βέγγετ (Κρουζα) = ὑφαίνω εἰς τὸν ἐργαλειὸν. μετοχ.

βεγγτε καὶ βέγτουνε.

(ι)-βεγε (Σ) ἴδε ι βέ. -ε βέγε-α = ἴδ. ε βέ-ια.

βεγγέγ (τ) ἴδ. βελζέγ (τσαμ).

βεγγέσα-α (τ. γ.) πληθ. βεγγέσα-τε ἴδ. βελζέσα-τε (Τσαμ). ι-ε-τε

βεγγέμ (γ. *budi*, *bogdan*) καὶ συνηρ βεγγέμ. ι-ε-τε βεγγέμ (τ) ἴδ.

ι-ε-τε βελζέρε (Τσαμ). ι-ε-τε βεγγέτουνε (βερατ.) = ἄξιος, χρή-

σιμος, πολύτιμος, ἱκανός. ι-ε-τε βεγγέσῆμ (*bogdan*) ι-ε-τε βι-

έφῶμ (γ) ι-ε-τε βεγγέτῆσῆμ (*budi*) ἴδ. ι-ε-τε βελζέρε (Τσαμ).

Ἄντιθ. ι-ε-πα βεγγέρε (τ) ι-ε-πα βεγγεσῆμ. (*bogdan*) ι-ε-πα

βεγγέφῶμ. (γ).

βέλγ-ι πλ. βέλγα-τε [ἐλ. βῆλον, Λατ. *velum*] ἰστίον, ὀθόνη.

βελγανί-α πληθ. βελγανίτε = λιποθυμία, λιποψυχία. τε φίκουνε-ιτε

οὐδ. (γ) τε τχόλγε-τε (Ἑλθασ.)

βελζέγ (τσαμ.) [ἐλλην. οὐλ-ῶ, Λατιν. *valeo*] ρ. οὐδ. = ἀξιζω. βελζέγ

(τ) = χρησιμεύω, ἐκτιμῶμαι. βελζέν, βελζέν, βελζ (γ) = βελζ (γ) ἀξι-

ζει, ἐκτιμᾶται γουρ ι βελζέρε (τ) = πολύτιμος λίθος, πα βελζέρε (τ)

έπιρ. = τοῦ κάκου ἴδ. κατ. = μάτην.

βελζέρε (Τσαμ.) βελζέρε (τ) βελζέμ (γ. *budi*) (*bogdan*) καὶ βελζέμ

(συνηρ) βελζέτουνε (βερατ) βελζέτουνε (*budi*) βελζέφτουνε (γ) βύερε

(Περμετ).

βέλγεμ (γ. τ) ρ. οὐδ. = νεβερίτεμ (Σ) κοινῶς μπουχτιάζω. τε βέλγε-
τε (γ. τ) (οὐδ. ἀφῆρ) = τε νεβερίτουνι-τε (Σ).

βελ'έντζε-α (Ἑλθασ.) πληθ. βελέντζα-τε (= σκέπασμα μάλλινον) λζε-
θέντζε-α (Σ) πληθ. λζεθέντζα-τε (κατ' ἀναγραμματισμόν), πορ-
κάβε-α (Τυρκαν.) πληθ. πορκάβα-τε, περκάβε περκάβα (Τυρκαν. Χει-
μάρα) πληθ. περκάβα-τε.

βελ'έσε-α (Τσαμ.) πληθ. βελ'έσα-τε = ἡ ἰκανότης (τὸ εἶναι ἄξιον).

βελ'έσε-α (γ. τ) βελ'έσα-τε (ἐκ τοῦ βελ'έ) ἡ ἰκανότης.

βελ'όζ ρ. οὐδ. καὶ ἐν. = βράζω [ἴδ. βαλ'ζε-α] βελ'οζ = βουλ'όζ
δ' ἴδ.

βελ'α-ι πληθ. βελ'έζεν-ιτε (γ) καὶ βελ'έζερι-τε (τ) γεν. βελ'έζενετ (γ)
καὶ βελ'έζερετ (τ) αἰτ. βελ'έζενι-τε (γ) καὶ βελ'έζεριτε (τ). καὶ
βελ'α-ι = ἀδελφός. Ὀνομ. ιμ-βελ'α = ὁ ἀδελφός μου, γεν. τ' ιμ βελ'ά,
αἰτ. τ' εμ βελ'ά. Ὀν. πλ. τ' ιμ βελ'άζεν (γ) καὶ τ' ιμ βελ'άζερ (τ).
γεν. τ' ιμ βελ'άζενετ (γ) καὶ τ' ιμ βελ'άζερετ (τ), αἰτ. τ' ιμ βελ'άζεν
(γ) καὶ τ' ιμ βελ'άζερ. — Ὑτ βελ'α = ὁ ἀδελφός σου γεν. τ' υτ βελ'α,
αἰτ. τ' ετ βελ'α. Ὀν. πλ. τ' υτ βελ'άζεν (γ) καὶ τ' υτ βελ'άζερε
γεν. τ' υτ βελ'άζενετ (γ) καὶ τ' υτ βελ'άζερετ (τ) αἰτ. τ' υτ βελ'ά-
ζεν (γ) καὶ τ' υτ βελ'άζερ (τ). — ι βελ'αί = ὁ ἀδελφός του. γεν.
τε βελ'αίτ, αἰτ. τε βελ'άνε. Ὀν. πλ. τε βελ'άζενιτ (γ) καὶ τε
βελ'άζεριτε (τ) γεν. τε βελ'άζενετ (γ) καὶ τε βελ'άζεριτ (τ)
αἰτ. τε βελ'άζενι-τε (γ) τε βελ'άζερι-τε (τ). βελ'αθ-ι = ὑποκορ.
τοῦ βελ'α-ι. βελ'α-αζούρη-ι-α (γ) βελ'α-αζούρη-ι-α (τ) = φιλά-
δελφος.

βελ'αζενί-α (γ) πλ. (ἄχρηστος) ἀδελφότης, ἀδελφούνη (καὶ οἱ ἀδελ-
φοί).

βελ'αζενίσι (γ) ἐπιρ. = ἀδελφικῶς· βελ'αζενίσιτ (τ).

βελ'άμ-ι πληθ. βελ'άμε-τε = ἀδελφοποιητός (δι' ἱεροτελεστίας) = προ-
βοτί-νι (Σ) πλ, προβοτίνι-τε (Σλαβικὴ λέξις).

βελ'αμενί-α (γ) πλ. ἄχρηστος βελ'αμερί-α (τ) = ἀδελφότης.

βελ'αμερίσι (τ) ἐπιρ. βελ'αμενίσιτ (γ) = ἀδελφοποιητῶς.

βελ'άν'ε-α (γ) πληθ. βελ'άν'ε-τε ἴδ. βουλ'άν'ε-α. ἴδ. μελ'άν'ε-α.

βέμε-α (τ) ἴδ. δεμί'ζε-α (Ἑλθασ.) βεθ-ι (Σ) μυιγ'όσεμα· κα βούμ
βέθ = εἶνε μυιγ'οσεμένον, τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ δεμί'ζε-α (Ἑλθασ.)

- πλ. δεμίζα-τε και ενδε-α (γ) πλ. ενδε-τε: μιζα κα-λζεσοου
ενδε=ε κα διμ (διερ) μιζα ενδεζε-α (Κρουζα) πληθ. ενδεζα-τε
μιου αστε πλζοτ με δεμιζα: και βεμεσε-α (Τυραν.) [βε-ζα και
μεσε-α] και οτερπα-τε (πληθ. Περμετ.) μιου ζουρι οτερπα.
βεμεσε-α (Τυρ.-Καβζα) πληθ. βεμεσα-τε=η τσιπα και μαζε-α (Σ)
πλ. μαζα-τε. βεμεσα ε κζεπεσε=η τσιπα του κρομμυδιου.
βεγγερε (τ) επιρ. ιδ. βανγετε (γ) ι-ε-βενγερε (τ) ιδ. ι-ε-βανγετε (γ).
βεγγεροζ (τ) ιδ. βανγεροζ (γ).
βεγγιλε-τε (budi)=αι παραμοναι των εορτων, ημεραι νηστισμοι.
βενδεσ-ι (γ) πλ. βενδεσ-ιτε=κατοικος, αυτοχθων, ημεδαπος. βενδεσ-
ι (τ) πληθ. βενδεσ-ιτε.
βενδαρ-ι (γ) πληθ. βενδαρε-τε αρσ. και βενδαρε-ζα θηλ. (γ) πληθ.
βανδαρε-τε και βενδαρ-ι (τ) πλ. βενδαρε-τε.=εντοπιος.
βενδοζ (Σ) ρ. ενεργ. τοποθετω, βαλλω εις θεσιν, αποκαθιστημι.
βενδος (τ) ρ. εν. ε βενδοσα μιρε=ε βουρα νε βεντ μιρε.
βενδοχεμ (Σ) και βενδοσεμ (τ) παθ.
βενε-α (γ) (πλ. αχρηστος) [ελλην. F οινος, Λατιν. vinum]. βερε-α
(τ)=οινος, κρασι: βενε-κζιτεσ-ι (γ) πλ. βενε-κζιτεσ-ιτε=οινο-
χυος, αυ κζε κζιτ βενε.—βερε-κθενεσ-ι (τ) πληθ. βερε κθενεσ-ιτε=
αυ κζε κθεν βερε.
βενερ-ι (γ) (πλ. αχρηστος)=φαρμακον, δηλητηριον. βερερ-ι (τ) ιος,
δηλητηριον. (Τουρκ. ζεχερ) γζαρπεν πα βενερ=υφις ανευ ιου.
βερεσ-α (Διβρα) πληθ. βενεσ-α-τε=αμπελων, αμπελος. βερεσ-τε-ι
(τ) πληθ. βερεσ-τε-τε βεσ-τε-ι (γ) πληθ. βενεσ-τε-τε και βενεσ-α-τε
(Ελβασ.) και βεσ-τε-ι (Περμετ) βεσ-τινζε-τε (Τυραν.) η βεσ-τινζα-τε
(Τυραν.) βεσ-τε-ι (Αργυρ.).
βενιτεμ (βερατ.) ρ. ουδ. βενιτετ δριτα=κουρ ι μβαρονετε βαζι κανδι-
λιτ, ε ζε τε σουχετ δριτα: μετ τε μβαρουαρε τε βαζιτ βογελζονετ
δριτα, ζε τε σουχετε δριτα, περσερι βεν πακ δριτε με τεπερε,
περσερι βιεν τουκε σουαρε δριτα, νγερσα παρριτετ, ε φικζετε φαρε
δριτα, Σκζιπ ι θονε πο βενιτετ δριτα. Κανδιλ' ι βενιτουρε.
βεντ-δι (γ) και βεντ-δι (τ) πληθ. βενδετε=τοπος, θεσις ιδ. βισε-α
βενδε-βενδε: επιρ. σποραδιως ι ζου βεντ φιαζα=επιασε τον
ο λογος του, επεκυρωθη. βαζ βεντε-εγκαθισταμκι.-νδε βεντ κζετε

βεόδεζα μκληρόν, ἀντί νά εὐλογήσῃ καταράται. βενδ' μιράε=ιερός τόπος.

βεόδεζε-α (Σ) πληθ. βεόδεζα-τε ὑποκορ. τοῦ βεόδε-α (Σ).

βέπερε-α (Υ) πληθ. βέπερα-τε [Φεργον, Λατιν. opus-eris] ἔργον, πράξις· βέπερα τε μίρα=καλά ἔργα.

βεπερίμ-ι: πληθ. βε-περίμετε=ἡ ἐνέργεια.

βεπερόν-ι-όγ (Υ) ρ. ἀμεταβ. -ἐνεργῶ, πράττω.

βεπερόνεμ-όχεμ παθ. (ἐνεργοῦμαι).

βέρ-ι (Σ) (πλ. ἄχρηστος) ἴδ. βερί-ου.

βεράν-ου (Σ) πλ. βεράνε-τε ἴδ. βερί-ου.

βεράνε-ια (Σ) πληθ. βερανε-τε ἴδ. βερόρε-ιχ.

βέρβερε (τ) ἐπίρ. ἴδ. βερβετε (γ)=τυφλῶς. ιε τε βέρβερε (τ) ἴδ. ι-ε-τε βέρβετε (γ).

βερβερίε-α (γ) πληθ. βερβερίνα-τε=τυφλότης. βερβερίε-α (τ) πληθ. βερβερίνατε. βέρβετε ἐπίρ.=τυφλῶς. ι-ε-τε-βέρβετε (γ) ἐπίθ. τυφλός -ῆ -όν (Λατ. orbatio).

βερβόν-ι-ογ ρ ἐν.=τυφλὸν ποιῶ τινα, τυφλό-ω-ῶ. -τὸ παθητ. βερβόνεμ-όχεμ. = τυφλοῦμαι.

βεργά-ου (βερατ) ἴδ. βάργεσ-ι.

βεργερέσε-α (τ) πλ. βεργερέσε-τε ἴδ. Βιργενε-α (γ).

βεργερί-α ἴδ. βιργενί-α (γ) βεργερίστ (τ) ἴδ. βιργενίστ (γ).

βέρδε: ἐπίρ.=ὠχρῶς, κίτρινα· γιέλβουρε (τ. Παρμετ) ι-ε-τε βέρδε=ὠχρός -ά -όν=ι-ε-τε γιέλβουρε· κίτρινος -η -ον. τε βέρδε-τε =ἡ ὠχρότης, 2) ἀσθένεια (κοινῶς ἢ χρυσή).

βερδερίε-α (γ) βερδερίε-α (τ) πλ. -ατε=ἡ κίτρινάδα ἢ ὠχρί-ασις.

βερδακά-ι (Τυρ.) πληθ. βερδακάε-τε· ἀρσ.=ὠχρός, χλωμός βερδακάε-ιχ (θηλ.) πληθ. βερδακάε-τε. καὶ βερδάκι-ι ἀρ. πλ. βερδάκιε-τε· βερδάκιε-ιχ: θηλ. πληθ. βερδακιε-τε. βερδακιά-ου πληθ. βερδακιάε-τε ἀρσ. βερδακιάε-ιχ πληθ. ε-τε. θηλ. βερδανιά-ου (γ) πλ. βερδανιάετε ἀρσ. βερδανιάε-ιχ πληθ. βερδανιάε-τε θηλ.—βερδού-ι πληθ. βερδούε-τε ἀρσ. βερδούε-ιχ πληθ. βερδούε-τε θηλ.—βερδού-ι πληθ. βερδούε-τε ἀρσ. βερδούε-α πληθ. βερδούε-τε θηλ.-βερδούε-ου (Παρμετ) πληθ.

βερδούσχε - τε άρσ. βερδούσχε - α πληθ. βερδούσκατε θηλ. βερδα-
τσάκ - ου πληθ. βερδατσάχε - τε άρσ. βερδατσάχε - ja πλ. — ε - τε
βερδατσούκ - ου (γ) πληθ. βερδατσούχε - τε άρσ. βερδατσούχε - ja
πληθ. ε - τε.

βερέρ - ι (τ) ἴδ. βενέρ - ι (γ) ό πληθ. άχρηστος.

βέρδεμ: ρ. οὐδ. = ώχριώ και σβέρδεμ ἴδ. σβέρχημ.

βερδάλ (γ. Τυρ.) [Σλαβική λέξις] = γύρω, τριγύρω. Βιј βερδάλε =
τριγυρίζω ἐδῶ κ' ἐκεῖ 2) άμνηχανῶ, τό δέ βιј ρρότουλ ἤ βιј περ
κјακ = τριγυρίζω κυκλοειδῶς.

βέρε - α (τ) ἴδ. βένε - α (γ) (ό πληθ. άχρηστος).

βέρε - α πληθ. βέρα - τε [έλλην. Εηρ = ἦρ =] έαρ, θέρος άντιθ. δίμε-
νε - ι. περανε βέρε (Σ) = εαρ, άνοιξις, καλοκαιρία βјεστε - α = φθι-
νόπωρον, δίμενε και δίμερε = χειμών.

βερε - α (τ) πλ. βερατε (τρῦπα) = όπή· βίρε - α (τσαμ. Σ) πληθ. βί-
ρατε. και βρύμε - α (Καβαја) πληθ. βρύματε. και βρίμε - α (Be-
ρατ.) πληθ. βρίματε.

βέρθ και σβέρθ ώχριάζω, κιτρινίζω άλλον. ρ. ένερ.

βερί - ου [ερε - α] (πληθ. λείπει) βορράς.

βέρ - ι (Σ) = αύρα, λεπτή κίνησις του άέρος.

βερίγε - α (βερατ) πληθ. βερίγατε = κρίκος, κλοιός, (τουρκ. χαλκά).

βερίγγε - ja (καβ.) πληθ. βερίγγε - τε, ε ρρούσιτ. σα κα ζάνε με ου-
λјίδουε ρρούσι βλασταρ - ι (τ) πλ. βλαστάρε - τε.

βερόνј - ој ρ. οὐδ. [βερε - α] έαρίζω = περνῶ τήν άνοιξιν άντιθ. di-
μενј].

βερουαρ - όρι: (τ) πλ. βερόρε - τε άρσ. = έαρινός. βερούερ - όρι (γ) και
βερούρ.

βερόρε - ja πλ. βερόρε - τε θηλ. έαρινή.

βεράκ - ου άρσ. - βεράκε - ja θηλ. πληθθυντικοῦ βεράκε - τε (γ), ταυτό-
σημον.

βεροί - υι (γ) πληθ. βερίνј - τε = είδος άγρίου δένδρου.

βεροί - α πληθ. βερί - τε: χειμαδιό = βεντ' ι νγρότε' (νγρόχτε).

βεροίστε - α πληθ. βερίστα - τε κјε σ'bie hόρε νде δίμενε ατῶ βένε
hακτινε νде δίμενε με κουλότε.

βεροί - α: πλ. βερότε: ἴδ. ρρουβί - α: (μικρόν) αὐλάκιον.

βεροελέϊ (ἀργυρ. ἴδ. βεῖελεϊ (ἀργυρ.) σφυρίζω. βερῶελεϊ (ἐλθασ.) ἴδ.

βεῖελεϊ (ελθασ.).

βεροῖστε·α πληθ. βερῖστα-τε αὐτοῦ καὶ καὶ ἡμῶν βερῖνι.

βεροῖνι-οι (γ) (budi) ρ. οὐδ. ἐκχέω, ἐκχειρίζω, πλημμυρῶ. βερῶι

λῆουμι (γ) = ἀέρδι λῆουμι (βερατ.) = ἐπλημμύρησεν ὁ ποταμὸς.

βεροῖελεϊ (Ἀργυρ.) πλ. με-τε ἴδ. βεῖελεϊ (Ἀργυρ.).

βεροῖελεϊ-α (βερατ.) πλ. μα-τε ἴδ. βεῖελεϊ-α (βερατ.).

βεροασ-εἶ, ἐτ (γ. τ) ρ. οὐδ. φωνάζω ἐπὶ ζῶων· [ἐλλην. βελάζω] ἀόρ.

βεροῖτα, μετοχ. βερῖτουρα (τ).

βεροβία (τ) ρ. ἐν. = ῥίπτω μετὰ δυνάμεως, σφενδονῶ.

βεροβίεμ (τ) ρ. οὐδ. ῥίπτουμι μεθ' ὀρμῆς, σφενδονίζουμι, χίδημ με

νδισίτημ. βερῖτου! = χίδου με βραπ. τὸ δὲ χέδ, καὶ μεσ. χίδημ
σημ. ἀπλῶς, ῥίπτουμι.

βεροῖ: ἐπιρ. [Γαλλικὸν vérité] = ἀληθῶς. ἀντιθ. ρεῖνε (γ)· βερῖτετ

καὶ βερῖτέτα, με τε βερῖτε καὶ με τε βερῖτέτ καὶ με τε βερῖτέτα καὶ
περ τε βερῖτέτ (Σ bogdan), καὶ νημενδ-ι (Σ) ι-ε-τε-βερῖτέτε-α-τε
ἐπιθ. = ὅ, ἡ, ἀληθῆς τὸ ἀληθές ἀντιθ. ι ρεμ-ι, ε ρεμε-ια.

βεροῖεἰ-οι: ρ. βεδοῖω, ἐπικυρῶ.

βεροῖε-α (γ) = δύναμις (σωματικὴ).

βεροῖε-ια (budi) = ἰσχύς ρώμη (Λατιν. Virtus).

βεροῖελεμ (Ἀργυρ.) ρ. οὐδ. ἐπιτίθεμαι, ῥίπτουμι κατ' ἐπάνω, ῥίπτο-
μαι κάτω.

βεροῖε-ου (Σ. Κρουα) πληθ. βερῖσάε-τε = θίκα κῆε πρετ κασάπι

μῖσῖνε (τουρκ. χανδσάρ) Туј τε πρέφτε βερῖσάεου, = νὰ σὲ κόψη ἡ
μάχηρα τοῦ χασάπι.

βεῖ-ι (Σ) πλ. βεῖε-τε = ὁ χαρακτῆρ (ἠθικῶς). κα βεῖε τε βούκουρα =

ἔχει ὠραίους χαρακτῆρας. - βεῖε τε κεκῖα.

βεῖε-α (πληθ. ἀχρηστος) ἡ δρόσος, δροσιὰ καὶ ουδέε-α (Κρουα)· βίε

βεῖε = πίπτει δρόσος. βεσόν: ρ. τριτοπρόσωπον = δροσίζει, πίπτει
δρόσος. βεσετόν (τ) = βίε βεῖε.

βεῖ-ι: πληθ. βεῖε-τε [ὄς-ὠτός] / μ.β. βεῖ = ἀκροῶμαι. καμ βεῖ = ἀκούω.

κῖτ βεῖ = ἀκουσον. βε βεῖ = προσέχω. μαρρ βεῖ (τ) καὶ μαρρ βεῖτ (γ)

ρ. οὐδ. ἀκούω παρὰ τινος 2) ἐννοῶ, κουπετόνι. μόρα βεῖ σε κῖττε

βερε νῆε τε τίλε πούνε = ἤκουσα ὅτι εἶχε διαπράξει τοιοῦτό τι.

βεῖ-ι πληθ. βεῖε-τε (Μιρεδίτα, Κρούζα, Ἐλθασ. Βερατ) κοινῶς τοαμπι ἀπὸ σταφύλι. καλζαβέῖ-ι: πλ. καλζαβέεε-τε (jácoba) = νηε βεῖ ρρούσι. βίλζε-ια πληθ. βίλζε-τε (Σ) = νηε καλαβεῖ ρρούσι· και πούπε-α πλ. πούπατε = νηε βίλζε ρρούσι· du βεῖ ρρούσι = du καλζα-βεῖ ρρούσι.

βεῖ (ἐλλην. φεσ-έσθής. Λατιν. vestio) ρ. ἐν. ἐνδύω, ἀμφιέννυμι· δεῖ (Σ) περιβάλλω ἀντιθ. σθεῖ, σδεῖ (Σ).

βεῖγόν (Μιρεδίτα) ρ. = περγγόν.

βεῖγόν-ογ (γ. τ) ρ. ἐν. ἐρευνῶ, παρατηρῶ, ἐξετάζω. -βεγόν (Σ).

βισγόν (Τυραν.) [Σλαυική λέξ.] παρατηρῶ.

βεῖγόνεμ-οχέμ (γ. τ) παθητ. βεγόχέμ (Σ) -βισγόχέμ (Τυραν.).

βεῖγίμ-ι (Ἐλθασ. Βερατ.) πληθ. βεῖγίμε-τε = παρατήρησις. βισγίμ-ι (Τυραν.) = ἐξέτασις ἐρευνῶ. βεγίμ-ι (Σ) πλ. βεγίμε-τε.

βεῖελέ (Ἄργυρ.) και βερεῖλέ ρ. οὐδ. = συρίζω. βεῖελε (Ἐλθ. Βερατ) και βερεῖλε βεῖελε (Κρούζα) βισελε και βισκουλό (Σ) φεῖ-λε (γ), φεῖελε (Περμέτ), φρασουλε (Καθαζα).

βεῖελεμ-α πλ. ατε (Βερατ.) = συριγμός, σύριγμα, και βερεῖελεμ-α (Βερατ.) πλ. ατε, βεῖελεμ-ι (γ. Ἄργυρ.) πλ. ετε και βερεῖελεμ-ι (γ. Ἄργυρ.) πλ. ετε. -βεῖελεμ-ι (Κρούζα) πληθ. ετε. βισελεμ-ι (Σ) και βισκουλέμ-ι (Σ) πληθ. ετε· φεῖελεμ-α (γ) πληθ. ατε. φερεῖελεμ-α (Περμ.) πλ. ατε φρασουλέμ-α (Καθ.) πληθ. ατε.

βεῖελε-α (τ) πληθ. βεῖελε-τε (ἐπὶ γῆς και ζώων), εὐφορος, γόνιμος.

βεῖελε (τ) ρ. οὐδ. καρποφορῶ, εὐφορῶ.

βεῖε-ι (Σ) ἴδ. βορε-α.

βεῖε-ια (Τυραν. Κρούζα, Καθαζα) πληθ. βεῖε-τε βεῖε-ια (Βερατ. Ἄργυρ.) πληθ. βεῖε-τε, εῖε-ια (Σ) πληθ. εῖε-τε = νεφρός, τὰ ἐντόσθια, σπλάγχνα· πληθ. βεῖε-ιατε. (Ἄργυρ.) = τὰ νεφρά.

βεῖε (τ) ρ. ἴδ. βυῖε (γ) ρ. βεῖεμ (τ) ἴδ. βυῖεμ (γ) ρ.

βεῖελε (Κρούζα) ἴδ. βεῖελε (Ἄργυρ.).

βεῖελεμ-ι (Κρούζα) ἴδ. βεῖελεμ-ι πληθ. βεῖελεμ-ιτε.

βεῖε-ε (τ) ἐπιρ. ἴδ. βυῖε-τε (γ) ι-ε-τε βεῖε-τε (τ) ἴδ. ι-ε-τε βυῖε-τε (γ).

βεῶκλῆα-τε ('Αργυρ.) ἴδ. βεῶκε-ῖα.

βεῶνίκ-ου (γ) πληθ. βεῶνίκε-τε ὄγκος ἐν χῶματος, καὶ φερῶνίκ-ου (Κρούζα) πληθ. φερῶνίκε-τε καὶ τσερέπ-ι (βεραιτ-Περμετ.)

(ι-ε-) βεῶτίρε ἐπίθ. = ἀηδής, δύσκολος, δεινός τε-βεῶτίρε-τε = ἡ ἀηδία καὶ 2) ἡ δυσκολία (bogdan).-κάμ, κῆ, κᾶ, τε βεῶτίρε. = με-τε-ι βεῶτίρετε = με βιέν, τε βιέν, ι βιέν τε βεῶτίρε.

βεῶτίρεμ: ρ. οὐδ. με, τε, ι βεῶτίρετ τριτοπροσ. = ἀηδιάζω, μοῦ ἔρχεται ἀνακατουσοῦρα, μοῦ ἔρχεται νὰ ξεράσω (περ τε βιέλε).

βεῶτόνῃ-οῖ (τ) ρ. ἐνερ. = σικὸς = κυττάζω, βεῶτόνῃ-οῖ = σικὸς κουκλίτε (γ) βεῶτό πούνετε τενδε (τ) = σικὸ πούνετε τενδε = κύτταζε τὴν δουλειά σου.

βεῶτόνεμ-οῦξεμ (τ) παθ. = σικὸξεμ = κυττάζομαι καὶ

βεῶτόνεμ.

βεῶτόρῃ (Τυραν.) ρ. ἐν. = ι βε βεῶνε με ε νλεγοῦμ. μίρε, = ἀκούω μετὰ προσοχῆς.

βεῶτόρῃεμ: (Τυρ.) παθ. = ἀκούομαι μετὰ προσοχῆς (κυττάζομαι εἰς ἱατρὸν).

βεῶτούρε-ορι (Σ) πληθ. βεῶτόρε-τε = αὐ κῆ ρούεν βενεῶτε-τε καὶ βεῶουρ-όρι = ἀμπελοφύλαξ, δραγάτης, λέγεται καὶ πενδάρι-ι (Περμετ.) πληθ. πενδάρε-τε, τὸ δὲ μέρος ὅπου μένει: πενδαρίτσε-α = σκοπιὰ, δραγατσια.

βέτε: ρ. οὐδ. εἶμι, πορεύομαι [ἐλλην. βα-βαίνω] βέτε μβάρε = [βέτε παρε = βαίνω ἐμπρός] προοδεύω προκόπτω, -βέτε πράπε = ὀπισθοχωρῶ, καρκινωθατῶ φάτι μ σα βέτε πο μεγγόνετε = ἡ τύχη μου ὅσο πάει καὶ ἀπομακρύνεται. αὐ νιερί σα βέτε πο βεῶτε με ι κελῖ = αὐτός ὁ ἄνθρωπος ὅσο πάει καὶ χειρότερος γίνεται. - Μετοχ. βότε (budi) καὶ βότουνε καὶ βόῖτουνε (γ) (μεταγενέστερον) καὶ βάτουρε καὶ βάῖτουρε (τ) τὸ ἀντιθ. τοῦ ρ. βέτε εἶνε τὸ ρ. βί.

βέτε: ἐπιρ. = μόνως, (ὁ ἴδιος-ἡ ἴδια) ε βερα-ε-ι βέτε = τὸ ἔκαμα-ε-ε μοναχός μου (ὁ ἴδιος) καὶ ε βερα ουνε βέτε ε βερε-τυ βέτε ε βερι αὐ βέτε = τὸ ἔκαμα ἐγὼ αὐτός τὸ ἔκαμας σὺ αὐτός, τὸ ἔκαμα αὐτός του (= μόνός του) οὔνε βέτε θάῶε, τὸ βέτε θέ, αὐ βέτε θά = ἐγὼ αὐτός εἶπον, σὺ αὐτός εἶπες, αὐτός ἐκεῖνος εἶπε (ἐπὶ ἀρσ. καὶ θηλ. γεν.) λέγεται καὶ βετ' ουνε, βέτε τυ, βετ' αὐ. = ἐγὼ αὐτός,

ἐγὼ αὐτὴ κ.τ.λ. Να βέτε = ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ ἡμεῖς αὐταί· σου βέτε = ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ αὐταί, ἀτά βέτε ἀρσ ἀτό βέτε θηλ. καὶ βετ νκ, βέτε σου, βετ' ἀτα, βετ' ἀτο (θηλ.) βέτε βέτε = ὑπάγω ἐγὼ αὐτός, ὑπάγω μόνος, προσωπικῶς· φλjas βέτε = ὁμιλῶ προσωπικῶς.

βέτε: ἐπίθ. = πρόσωπον, ἄτομον νje βέτε, du βέτε τρε βέτε κ.τ.λ. ἀρσ. = ἐν ἄτομον, δύο ἄτομα, τρία ἄτομα κ.τ.λ. νje βέτε, du βέτα, τρι βέτα: θηλ. = μία (γυνή) δύο, τρεῖς γυναικίκες· ἴσινε du τρε βέτε = ἦσαν δύο τρεῖς ἄνθρωποι· ἴσινε du τρε βέτα = ἦσαν δύο τρεῖς γυναικίκες· σούμε βέτε = πολλοί· σουμε βέτα = πολλοί- ἐρδι βέτ' ι [δύτε = ἦλθε δεύτερος αὐτός (δηλ. μεθ' ἐνός ἄλλου) ἐρδι βέτ' ι τρέτε = ἦλθε μετὰ δύο ἄλλων· ἀρσ. (τὸ δὲ θηλ. ἐρδι βετ' ε δυτε, βετ' ε τρέτε)· δηλ. ἐρδι αjo με νje τjάτερ α με du τε τjέρα. Νόja χύρι βετ' ι τέττε vd' ἀρκετ = ὁ Νῶε εἰσηλθεν ὄγδοος αὐτός εἰς τὴν κιβωτὸν (μετ' ἄλλων ἐπτά).

ι-βέτ-ι πληθ. τε βέτετε ἀρσ. ἀντων. κτητ. ε βέτα πληθ. τε βέτατε (θηλ.) = τοῦ ἑαυτοῦ του, τῶν ἑαυτῶν του· τοῦ ἑαυτοῦ της, τῶν ἑαυτῶν της.

βέτ ἀντων. κτητ. (γ) (ἴδ. Γραμματ. Κ: Χριστοφορίδου)· ὄνομ. νjeriou ι βέτ = ὁ ἄνθρωπος του καὶ ὁ ἄνθρωπος της· γεν. νjeriou βέτ, αἰτ. νjerin' ε βέτ. - πλ. ὄν. νjέρζιτ' ε βέτε = οἱ ἄνθρωποι του, -της· γεν. νjέρζιτ βετ, αἰτ. νjερζιτ' ε βέτε ἀφ. νjέρζιτ' βετ = ἐκ τῶν ἀνθρώπων των καὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων της· ὄν. γρούεj' ε βέτ = ἡ γυνή του, γεν. γρούεσε βέτ, αἰτ. γρούεν' ε βέτε - πλ. ὄν. γρατ' ε βέτα = κί γυναικίκες του, γεν. γράβετ' βέτα, αἰτ. γρατ' ε βέτα ἀφ. γρατ' βέτα = ἐκ τῶν γυναικῶν του. - σῦτ' ε βέτε = οἱ ὀφθαλμοὶ του - της· δούαρτ' ε βέτα = αἱ χεῖρές του, αἱ χεῖρές της.

βέτε-ja (γ. τ.) ἀντ. αὐτοπαθ. = ἑαυτός-τή. βέτεχε-ja (γ. τ.) ἀντων. αὐτοπ. 2) = βύθη-α = πρωτότος.

βέτε-βέτεja (γ. τ.) βέτεjκ ἴμε, βέτεja jότε = τὸ ἄτομόν μου, τὸ ἄτομόν σου, καὶ βέτε-βετεχέ-ja (τ. γ. bogdàn). βεχτε-ja (Σ) βετε-ja (τ): σ' ε δούα βέτε-βέτενε με = δὲν θέλω πλέον τὸν ἑαυτὸν μου· βράου βέτενε ἢ βράου βέτε βέτενε, ἢ βράου βετεχένε ἢ βράου βέτε-βετεχένε = ἠύτοχειριάσθη, ἠύτοκτόνησεν, ἐφόνευσεν ἑαυτὸν· ἐρδι νδε βετεχέτ τε σαj (τ) = ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν της. μερρ-με με βέτεχε

- (γ. τ.)=παράλαβέ με πλησίον σου· θεμ, θούα-θοττ με βέτεχε = συλ-
λογιζομαι-σαι-ται· περ βέτεχε ή περ βέτεχενε τίμε-τ' ενδε-ε ατί=δι'
έμαυτόν δικ σαυτόν, δι' έαυτόν. βετεχέσε=έμαυτοῦ, σαυτοῦ έαυτοῦ.
βέτεμε: έπιρ.=μοναχά· κατά μόνος· άντιθ. βάσχε ι βέτεμ-ι πληθ.
τε βέτεμ-ιτε=μόνος, μονάχοιθος· ε βετεμια: πληθ. τε βετεμε τε=
μόνη, μονογενής djάλj' ι βέτεμ=υίός μονογενής.
βετείτj (τ) ρ. οὐδ. άστράπτω· και βετετίτ. (τ) βετόν (Σ)=άστράπτει
[άπρόσωπον] ιδ. άκρεπ.-άκρεπετίτj (γ).
βετείμε-α (τ) πληθ. βετείμα-τε=ή άστραπή· βετίμα-α (γ) πληθ.
βετίμα-τε· και άκρεπετίμα-α (γ) άκρεπετίμα-τε=και άκρεπετί-
νε-α ('Ελθ. Τυρκ. Κρούα) πλ. άκρεπετίνατε.
βετίον, βετίουτ, βετε-βετίου, βετε-βετίουτ, βετεχεj (bogdan) προj
βετίτ (Σ) προj βεδίτ (Σ)=άφ' έαυτοῦ του, άφ' έαυτοῦ της, αυ-
θορμήτως, φυσικῶς έπιρ.
βέτουλ-α πληθ. βέτουλα-τε=όφρύς, όφρύδιον. βέντουλ-ζτ-ου πληθ.
βέτουλ-ζεσ-τε=αῦ, αjό κjε κα βέτουλε τε ζέζε· βετουλ-ζέζε-α
πληθ. βέτουλ-ζέζα-τε θηλ.
βέτο: προθ. έκτός, παρά, πλήν· και βέτσε (συντασ. μετά γενικῆς)
περ βέτο (γ) βετο μέjε, τέjε, ατί, νεσ, jουσ, ατύνε=εκτός έμοῦ,
σου, αῦτοῦ, ήμῶν, ύμῶν, αῦτῶν.
βέτj: έπιρ. - χωριστά, ιδιαιτέρως. βετj-ε-βετj χωριστά· βέτjα-βέτj
(Σ). -βέτjε τυ κjενκε κετού; =Μόνον συ ύπάρχεις έδῶ; -χκ βέτj,
πι βέτj, φljε-βετj=τρώγω ιδιαιτέρως, πίνω ιδιαιτέρως, κοιμῶμαι
ιδιαιτέρως. ι-νδῶου ατα βετj ε βέτj διήρσεεν αῦτοῦς χωριστά·
βετj σε σ' καμ τσ' τε βένj, ή βετjε σε σ' καμ τσ' τε βενj ή
πορσε σ' καμ τσ' τε βάj (Σ)=(είμῃ μόνον ότι δέν έχω τι να κάμω)
μόνον ότι δέν δύναμαι. - άντιθ. βασχε.
βετjάνε [βετj-ανε] έπιρ=κατά μέρος, κατ' ιδίαν. ου φολjι αῦτε βε-
τjάνε-ώμίλησεν αῦτοῦς ιδιαιτέρως· άντιθ. σε βασκου=όμοῦ, ι-βε-
τjε-ι ε βέτjε-α ιδ. ι-ε-βέτjεμ· ι βέτjεμ-ι πληθ. άρ. τε βέτjεμ-
ιτε-ε βέτjεμε-ια πληθ. τε βέτjεμε-τε θηλ. ι-ε-βέτjεμ=χωρι-
στός, ιδιαίτερος.
βετjόνj-οj ένερ.=εε βετj, νδῶj βετj=χωρίζω (ιδ. daj και νδaj-δι-
αιρῶ) άντιθ. βασχj.

βετόσνεμ-όχημ: παθ. = χωρίζομαι, αποχωρίζομαι, αντίθετον βασκόνεμ-όχημ.

βέφιτε-για (τ) ἴδ. βεχτε-για (Σ).

βέχημ και βίχημ (γ) και βέχημ (τ) παθ. τοῦ βε ρ. (τ).

βεχτε-για = ἴδ. βετεχε-για.

βι-α: πληθ. βιγια-τε = γραμμή, άράδα, μικρό αὐλάκι.

βιάμε-ι (Σ) (Τυρ. Κρούζα) και βιάμε-τε οὐδ. ὁ πληθ. ἄχρηστος

ἴδ. διάμε-ι και διάμε-τε-ι-ε-τε διάμτε (Σ) (Κρούζα-Τυρην.)

ἴδ. ι-ε-τε διάμτε (= παχύ, μέ ζύγγι).

βιζε-α πληθ. βίγια-τε = γραμμή 2) αὐλάκιον.

βιζτε-α (bogdan) πληθ. βιζεζα-τε = γραμμή και ρρουβι-α (Έλθασ.)-

ρρουβιέσκούλε-α πληθ. ρρουβιέσκούλα-τε (Έλθασ.) χιέκ νιε βιζτε

νιε ρρουβι = σύρω γραμμήν φράσις: ε βούνα μηε βιζε = έδαλα τὸ νερό

εις τὸ αὐλάκι (έβαλα εις ένεργειαν)

βιγ (γ) ἴδ. βεjej ρ. βελjej ρ. βιj (Άργυρόκαστρον).

βιγτε-α και βιγλτε-α = ή βίγλα.

βιδεμ: παθ. τοῦ βιέθ ρ. 2) βιδεμ = λιποτακτῶ.

βιδεζε-α πληθ. βιδεζα-τε = ὁ κάστωρ.

βιδουλ-α (βεράτ) πληθ. βιδουλα-τε = κάνουλα ἴδ. δούκ-ι (γ).

βιδαράκ-ου = κλέφτρος πληθ. βιδαράκετε βιδαράκε-για = ή κλέ-

πτρια πληθ. βιδαράκετε, και βιδατσάκ-ου πληθ. βιδαράκετε,

τὸ θηλυκὸν βιδατσάκε-για πληθ. βιδατσάκετε.

βιέδεσ-ι: πληθ. βιέδεσιτε = κλέπτης. και

βιέδεσι-ι πληθ. βιέδεσιτε.

βιέδουλε-α (γ. τ.) πληθ. βιεδούλα-τε και βιέδουλε-α (Σ) πληθ.

α-τε. = είδος ζώου.

βιέθ ρ. έν. κλέπτω, άορ. βόδα, μετ. βιέθε και βιέδουε (γ) και βιέ-
δουε (τ).

βιέκεσ (Σ) έπίρ. = ληιδε κουνούπιε βιέκεσ. = κοχλιοειδῶς.

βιελ και βιέλ: ρ. οὐδ. έμῶ, ξερνῶ· συνηρ. δέ· έλ. άορ. βόλα μετοχ.

βιέλε βιέλουε (γ) - ουε (τ). τε βιέλε-τε = ὁ έμετός, τὸ ξεράσμα:

χάνγρεθ τε βιέλετε τ'ατ = να φάγης τὸν έμετόν σου; - μά μίρι βιέλτε

γγιακ = ὁ καλύτερος είθε να ξεράση αίμα.

βιέλε-α (Τυρ.) πλ. α-τε ἴδ. βιέδουλε-α.

- βιέλζ* και *βιέλζ*: ρ. έν. τρυγῶ ἀόρ. βόλζα, μετοχ. βιέλζε και βιέλζουε
(γ) και ου-ρε (τ). βιλζ: τὸ αὐτὸ ρ. συνηρ.=βιέλζ. τε βιέλζε-τε:
οὐδ. ὁ τρύγος (συγκομιδὴ τῶν σταφυλῶν). ι-ε-βιέλζε-ι-α=ἐπιθ.
(ι-ε)βιέμ ('Αργ. Περιμετ.) ἴδ. ι-ε-βιέτῶεμ (γ).
βιέο και βιέρ: ρ. έν. ἀπηγχονίζω, κρεμῶ· βόρα ὁ ἀορ. ἢ μετοχὴ βιέρρε-
ι-ε βιέρρε=ἀπηγχονισμένος.
βιέο και συνηρ. βιρ (budi)· τε βιέρρε-τε: οὐδ.=τὸ κρέμασμα, ἢ ἀπαγ-
χόνισις ἴδ. ρ βαρ [ἐλλ. αι-ρω και αι-ω-ρέ-ω].
βιέρρε, τυ βιέρρ, αὐ βιερρ, ρ. ένερ.=κάμνω καταφερῆς (Περμέτ) πληθ.
βιέρρρε βιέρρρι, βιέρρρε· ἀόρ. βιέρρα-ε-ι μετοχὴ βιέρρε και βιέρ-
ρουρε ι-ε-τε βιέρρ. ἐπιθ. οὐδ' ε βιέρρε, ἀρ' ε βιέρρε, βέντ' ι βιέρρε,
=τόπος καταφερῆς.
βιέστ-ι (τ) και θηλ. βιέστα-τε=τὸ φθινόπωρον. βιέστ' ε παρ=7θριος,
βιέστ' ε δυτε=8)θριος, βιέστ' ε τρέτε=9)θριος.
βιέσταρ-ι: πληθ. βιέσταρε-τε=φθινοπωρινός.
βιέστουκ-ου (Σ) πληθ. βιέστούκε-τε ἀρσ. τὸ δὲ θηλυκόν
βιέστουκε ja (Σ) πληθ. βιέστούκε-τε=φθινοπωρινή.
βιέτ: ἐπιρ. πέρσι [βίτ-ι] περ βιέτ και βιέτ-περ-βιέτ=κατ' ἔτος
γχα βιέτ (τ), περ μοτ (τ) και μοτ περ μοτ (τ)-παρ-βιέτ κατ'
ἔτος γχα βιέτ (τ), περ μοτ (τ) και μοτ περ μοτ (τ)-παρ-βιέτ=
πρόπερσι, και νζε βίτ και νζε βίτι (βερατ)-Τιέτερ παρβιέτ (γ)=
ἀντιπροπέρσι=τερβίτι (Τοσκ. Βερατ.)
βιέτε-α (Σ) ἴδ. βιτ-ί ι-ε βιέτεμ (βερατ)=περσινός-ή.
βιετρόζ-οζ: ρ. έν.=παλαιῶ: ἀντιθ. περτερίνζ:
βιετρόνεμ-οχέμ: παθ. τοῦ προηγουμένου.
βιέτουλε-α (Κρούζα) πληθ. α-τε ἴδ. βιέδουλε-α. ἴδ. βιρβίτῶε-α.
βιετῶρ-ι πληθ. βιετῶρε-τε τὸ θηλ. βιετῶρε-ja πλ. αρε-τε=μονο-
έτης ι-ε-βιέτῶεμ-ι-ε-ja (γ) ἴδ. ι-ε βιέτεμ-ι (βερατ.) ι-ε βιέμ ('Αρ-
γυρακ.-Περμέτ) [ι-ε-βιέλζμ (Περμέτ.-κακῶς)].
βιέχερρ-ι (γ) πληθ. βιέχερρε-τε=πενθερός. βιέχερρε-α (γ) πληθ.
βιέχερρα-τε=πενθερά και βιέρρ-ι (τ) πλ. βιέρρετε· βιέρρε-α πλ.
ρα-τε (τ)· ὄνομ. ιμ-βιέχερρ=ὁ πενθερός μου· γεν. τ'ιμ βιέχερρε,
αίτ. τ'εμ βιέχερρε-υτ-βιέχερρε=ὁ σὺς πενθερός γεν. τ'υτ βιέ-
χερρε αίτ. τ'ετ βιέχερρε.-ι βιέχερρι=ὁ πενθερός του, γεν. τε βιέ-

- χερσιτ, αἰτ. τε βιέχερρινα-θηλυκῶς με-βιέχερρε γεν. σ' με
βιέχερρε, αἰτ. τ' με-βιέχερρε-ιοτ-βιέχερρε, γεν. σ' ατ-βιέχερρε,
αἰτ. τετ-βιέχερρε.-ε βιέχερρα=ή πενθερά του, γεν. σε βιέχερρεσε
αἰτ. τε βιέχερρενε=τήν πενθεράν του.
- βίξε-α (Περμέτ) πληθ. α-τε κοινῶς ἢ ζῖνα ἴδ. ζουζίνκε-α.
- βίθ-δι πληθ. βιδα-τε=ή πτελέα, κοινῶς φτελιά (δένδρον).
- βίθε-τε: (πληθ. μόνον ὁ ἐνικὸς ἀχρηστος)=βύθετ' ε κάλιτ, γομάριτ.
ε.τ.τ. (=ε, τε-τιέρα).
- βικ-γου: πληθ. βιγje-τε [ἴδ. βαβύκα ἢ βαβυζ-κος]=γέφυρα ἀπὸ μο-
νόξυλον-νji δρου κji βνε νεε πουρούε περμε καπεροδύεμ μb' ατ' άνε.
- βιδνα-τε: (γ) βενδε-τε πλεχενούεμ, ατυ κου κα κjένε βάθκα ε δένετ.
βιλ συνηρ. ἴδ. ρ. βιελ.
- βιλjάο-ι (Περμετ.) πληθ. βιλjάρε-τε=σα πελχούρε νεσίετ αβλιμέντι
θούχτε νε βιλjάρε πελχούρε, ἐν κομμάτιον ὕφασμα, ἕνα τόπι πανί.
- βιλjε-α: πληθ. βιλjα-τε=ἔπαυλις, κωμόπολις.
- βιλjε: ἐπίρ. (Καβαjα) ἴδ. πιλjε (Τυρ.)=τσοῦνατε κουρ λjούκνενε
άρρετε, ε νερόχνε ἀρρετε νε μβε νε, θόνε βεμ ἀρρετε βίλjε, α
κατσούλj (βερατ.) α πιλjε, α κατσούλj.
- βιλjε-α (Σ) πληθ. βιλjε-τε ἴδ. βεῖ ρουσί.
- βιλjεμ: παθ. τοῦ βιελj ρ.
- βιλjούσ-ι. ? ? ? =αῦ κje λjότ βίλjε.
- βινj (γ. τ. budi) ρ.=ἔρχομαι [ἑλλην. βα-βαίνω, venio Λατ.] ἀντιθ.
ζέτε, ικji ὅκοj. ἀορ. ἐρδα-ε-ι καὶ αρθτσ-ερδε-έρδι καὶ ἐρθ. μτχ.
άρδε, καὶ ἀρδουε (γ) καὶ ἀρδουε (τ) βινjνε=ἔρχονται τε βίνjτσ
(τ)=νὰ ἔλθης.-θεμ τσ' με βιέν περ γόjασ=λέγω ὅτι φθάση στὸ
στόμα μου.-bκj τσ' τε βινjε περ δορασ=κάμνω ὅτι ἔλθῃ ἀπὸ τὸ
χέρι μου=(ὅτι δύνκαμ)· σ' με βίνjνε κεπούτjετε=δὲν μοῦ ἔρ-
χονται τὰ παπούτjα (δηλ. μὲ στενεύουν).
- βιόλε-α πλ. βιόλα-τε=τὸ ἴον· τὸ ὑποκορ.=βιόλεζε-α πλ. α-τε.
- βιο συνηρ. ρ. ἴδ. βιερ.-ρ.
- βιργjεν-ι (γ) πλ. βιργjεν-ετε=(παρθένος) ὁ ἀνύμφευτος· καὶ βιργjερ-ι
(τ) πληθ. βιργjέρ-ιτε.
- βιργjενε-α (budi) πληθ. βιργjεν-τε=παρθένος, ἀνύπανδρος.
- βιργjίε-α (bogdan) πληθ. βιργjίνα-τε 2) καλογρηά (Σ).

- βιργινεῶς-α (γ) πληθ. βιργινεῶα-τε ἴδ. βαῶς-α, καὶ
 βιργγερεῶς-α (τ) πληθ. βιργγερεῶατε βαῶςζς-α.
 βιργγενί-α (γ) καὶ βιργγερί-α (τ) = ἡ παρθενία.
 βιργγενίῳτ (γ) καὶ βιργγερίῳτ (τ) = παρθενικῶς.
 βίρεμ: παθ. τοῦ ρ. βίερ. (καὶ τοῦ βῆ).
 βιρόκ-ου (Περμέτ.) πληθ. βιρόκς-τε (Τουρκ. τσιλτζέ) νῆς βιρόκ παμ-
 βούκ = νῆς τσίλτζε παμβούκ.
 βισάο-ι (bogdan) πληθ. βισάορς-τε ἴδ. θεσάρ-ι.
 βίσε-ja (γ. τ. budi) πληθ. βίσετε = τόπος, μέρος ἴδ. βέντ-δι. βέτερε
 μβς du-βίσε γγενδετ' αἰς γγς = μόνον εἰς δύο μέρη εὐρίσκεται αὐτὸ
 τὸ πρᾶγμα μβς δίσα βίσε ἢ μβς dōα βίσε (budi) = εἰς τινὰ μέρη.
 βισέκ-ου: πληθ. βισέκς-τε = βίσεκτον ἔτος καὶ περιστούπ-ι (Σ).
 βίσκ-ου: πληθ. βίσκῆ-ιτε (Tur. Κρούζα) ἀρσ. = ὄναριον.
 βίσκς-α: πληθ. βίσκς-τε (Tur. Κρούζα) θηλ. τὸ ὄναριον καὶ πολῆιστ-ι
 ('Ἐλθασ.) πληθ. πολῆιστς-τε καὶ πουλῆιστ-ι (βερατ.) καὶ κερρίτῶ-ι
 (βερατ.) καὶ κροτῶ-ι ('Αργυρ.), κίτσ-ι (Καβαζα).
 βιστάο-ι (Κρούζα) πληθ. βιστάορς-τε = καλοενδεδυμένος.
 βιστάορς-ja (Κρούζα) πληθ. βιστάορς-τε = καλοενδεδυμένη.
 βίστρε-α (Σ) βίστρε-τε = νῆς βαρκ-πέσκου ὁκούεμ νδς ὄουφρετ, καὶ
 (Σ) = νῆς βαρκ πέσκου ὁκούεμ νδς σπάγγετ α νδς φίγετ.
 βίσεμ: παθ. τοῦ μεῶ ρ. ἀντιθ. ὀβίσεμ δίσεμ (Σ) παθ. τοῦ δεῶ (Σ)
 ἀντιθ. σδίσεμ (Σ).
 βισκελίμ-ι (Σ) πληθ. βισκελίμς-τε ἴδ. βεῶελίμς-α.
 βισκελόζ (Σ) = βεῶελέζ. = σφυρίζω.
 βισκούλε-α (Σ) πληθ. βισκούλς-τε = βεργίτσα χλωρή, καμπτομένη.
 βισκούλόζ (Σ) ρ. ἐν. = ραβδίζω ἴδ. φρουσκουλόζ.
 βισνῆς-α: πληθ. βισνῆς-τε: βύσσινον, τὸ δένδρον, ὁ καρπός, 2) τὸ
 χρῶμά του.
 βίτ-ι: πληθ. βιέτ = (F ε-τος ἔτος) καὶ βιέτς-α (Σ) νῆς βιτ = ἐν ἔτος, du
 βιέτ = δύο ἔτη-σα βιέτῶ ἔστε; = πόσων ἐτῶν εἶναι; du-μβς-διέτ βιέτῶ
 djάλῆς = δώδεκα ἐτῶν παιδιῶν. -Njé τίτι (τ) = παρ-βιέτ (γ) = προπέρσι.
 βίτο-ουα ('Αργυρ.) πληθ. βίτο-τε = περιστερά ἡμερῶν πελούμπ-ι
 ('Αργ.) = πελούμπ' ἰ ἐγγς = ἀγρία περιστερά.
 βιτόρς-ja (τ) = τύχη, μοῖρα 2) βιτόρς-ja = ζῶον μυθολογικόν, ὄφις μέ

- χρυσᾶ κέρατα, λέγουσιν ὅτι γεννᾷ χρυσίον· πληθ. βιτόρε-τε.
 βιτῶ-ι πληθ. βιτόσ-τε (έλ. βοῦς) μόσχος καὶ βιτόε ὑποκορ. μοσχάριον,
 πληθ. βιτόσ-τε, καὶ βιέτ-τε (Σ. Μελιε-σία, bogdan)· ἴδ. δέμ-ι.
 βίχημ (γ) παθ. τοῦ βῆ (γ). ρ. καὶ βίχημ (τ) παθ. τοῦ ρ. βῆ (τ). φρά-
 σις: ἰ βίχημ πούνητε=καταγίνομαι πολὺ εἰς τὴν ἐργασίαν.
 βλά-ι: ἴδ. βελά-ι, βλαχ-ου πλ. βλέχῆ-τε=βλάχος οὗ τὸ θηλ.=βλα-
 χίνκα-α πλ. βλαχίνκατε=ἡ βλάχα.
 Βλαχί-α Βλαχία ἡ Ρωμανία· βλαχίστ=βλαχιστὶ (ἐπιρ.).
 βλαχίστε-ja=ἡ βλαχικὴ γλῶσσα· καὶ βλάτσε.
 βλζακ-γου (τ) (πληθ. ἄχρ. ἄχρ.)=ἡ ἱκμάς-άδος, ὑγρασία.-βλζάγου ἰ
 δέουτ=ἡ ἱκμάς τῆς γῆς (ὅταν ἡ γῆ ἔχη ἱκμάδα ἀρχίζουσι καὶ καλ-
 λιεργοῦν).
 βλζέσγε-α ἴδ. λζεθέσγε-α.=κέλυφος.
 βλζουκ-γου πληθ. βλζούγετε=ἡ ἀκμή· ἄστε μὴ βλζουκ τε βετ=εἶναι
 εἰς τὴν ἀκμήν του (τῆς νεότητος).
 βόβε-α (τ) πληθ. βοβ-τε ἴδ. γογόλγ-ι πληθ. γογόλζα-τε (γ)
 (ι-) βοβέκ-γου· budi) γεν τε βοβέγουτ=ὁ πτωχός, τοῦ πτωχοῦ πληθ.
 τε βοβέκζι-τε, τε βοβέζζι-τε· γεν τε βοβέγετ=τῶν πτωχῶν καὶ
 (bogdan) τε βοβέκζι-τε βοβέκζι-τε=οἱ πτωχοὶ ε-βοβέγε-α πληθ.
 τε βοβέγα-τε=ἡ πτωχή ἰ-βόβετε (Μιρεδίτα) ὁ πτωχός πληθ. τε
 βόβετε-ιτε· ε-βοβετε-α (Μιρεδίτα) πληθ. τε βοβετα-τε [Λατ.
 pauper, Ἴταλ. povero, Ἀγγλ. poor].
 βοβεζί-α ἡ πτωχία βοβεζίστ ἐπιρ.=πτωχικά ἰ.
 (ι-) βόγελζε-ι: πληθ. τε βόγελζε-τε, βόγελζιτε (γ. τ.) καὶ τε
 βεγελζε-τε, (ἐλλην. ὀλίγον)=μικρὸς ε βεγελζε-α πληθ. τε βο-
 γελζα-τε· μικρά· ἀντιθ. ἰ μαθ-δι ε μαδε-ja· κζε περ σε βόγελζι=
 μικρόθεν ἰ βόγελζθ-ι: ὑποκορ.=μικροῦταικος, μικύλος.
 βογελζί-α (ὄνομ. περιληπτ.)=ἡ κατωτέρα κλάσις.
 βογλζί-ι-α (Σ) βεγελζί-α (τ) ἀντιθ. παρεσί-α.
 βογελζόνζ-οj ρ. ἐν. σμικρόνω.
 βογελζόνεμ-όχημ παθ. μικρόνομα.
 βόδε-α (γ) πληθ. βόδε-τε=τὸ ὄνο (κοινῶς σουρβιά) ὁ καρπὸς καὶ τὸ
 δένδρον.
 βόδε-ζε-α (Καβ.) πληθ. α-τε καὶ βάδε-α, βάδε-ζε-α (τ) πλ. α-τε.

βοέο - α (budi - bogdan) (Σ) ό πληθ. άχρηστος ἴδ. βέσε - α.

βοεσόν (budi - bogdan) (Σ) ἴδ. ρημ. βεσόν τριπρόσωπον.

βόζε - α : πληθ. βόζα - τε = τὸ βαρέλι (περιέχον 100 οκάδας).

βόζε - ja (περμετ.) πληθ. ε τε και βόζε - α - (Σ) πληθ. α - τε.

βοζία α, ι. (Σ) ἴσιμ, ἴνι, ἴσινε· άόρ. βοζίτα, μετχ. βοζίτουε ρ. έν.
vogare.

βοζ - ι (γ) άρσ. ἴδ. βοζι - ι (γ) βοζι - τε (γ) οὐδ. ἴδ. βοζι - τε.

βολίμ - ι (Σ) πληθ. βοζί - με - τε = τὸ άγιον μύρον.

βοζόζ (Σ) ρ. έν = χρίω άγίω μύρω βοζόζεμ (Σ) παθητ. τε βοζούεμιτε
όντ = (budi) τὸ άγιον μύρον

βοζνίσε - α (Σ) πληθ. α - τε = κουλζέ - τε τούνδσι (βιέρρε μβας βεδιτ
κζε βεγε νι λζέτσ - κρ με βοζ περ με μεσίμ άρμετε.

βόα (γ) και βαα (τ) = ποιῶ τὸ ὕδωρ χλιαρόν· παθ. βόαεμ (γ) βα -
κεμ (τ).

βοκεσίε - α (γ) πλ. α - τε : χλιαρότης· βακεσίε - α (τ) πλ. α - τε· ι - ε -
τε) βόκετε και βάκετε (τ) χλιαρός.

βόκετε (γ) βάκετε (τ) έπιρ. = χλιαρός.

βόλε - α (Έλθασ.) πληθ. βοлта - τε και βόλτε - α : ι βαηζ βολτε - νε = τού
κάμνω τὸ θέλημα· και βολνέσε - α (Σ) πληθ. βουλνέσα - τε.

βολζ - ι (γ) άρσ. και βοζι - τε (γ) οὐδ. (άπηρχαιωμένον, άχρηστον)
βοζι - ι άρσ. και βοζι - τε (γ) οὐδ. τὸ έλαιον βαλζι (τσαμ) άρσ. και
βαλζι - τε (οὐδ.) λάδι άπό έλατις βαζι - ι (τ) άρσ. και βαζι - τε (τ) οὐδ.
[πληθ. βόλζα - τε (γ) και βόζα - τε (γ) βάλζα - τε (τσαμ) και
βάζα - τε (τ) βοζ γούρι (γ) και βάζ γούρι (τ) = πετρέλαιον βαζ πέ -
όκου, βαζ πίσκου = ψαρόλαδον.

βόλζε - ja (Μάτια, Μάθια) = κάτρεε κόκζε = τετράς· πληθ. βόλζετε· και
βουτί - νι (γ. Μελζεσία) πληθ. βουτίνζε - τε· και νδσαρ - ι (βεράτ.)
πληθ. νδσάρε - τε· νζ βολζε άρρα., τρι βολζε άρρα = du - μβε διέτε κα -
κζε άρρα., κ.τ.λ. βολζε ε παρε ἢ βουτίν· ι πάρε = κατρε κόκζε νζε πάρε.

βολενδέζε - ja (bogdan) (γαλ. la volonté).

βολενδει - ια = (bogdan) εύχαρίστησις, θέλησις· βουленδέτ - ια (budi).

βολενδοζεμ (bogdan) ρ. οὐδ. = εύχαριστούμι· μελζεσίε - τε τ' άνε
βολενδόζενε σε πάκου με νζι θέμβερ βούκε μελζα - κούκζε· (bogdan) =
οί όρεινοί μας εύχαριστούνται εις τὸ όλίγον, εις μίαν κόραν άρτου άπό

- κεχρίον. τουε μος ου βολουνδέτουε σε πάκου = μη ευχαριστούμενοι
 εν τῷ ὀλίγω.
- βογορέτο - ι (βερκτ) πληθ. βογορέτσα - τε = τσα κρύμβα κηε ι ζανε βα-
 κηετία νδενε ληικούρετ νδε δίμενε κοινῶς γουῖθρος. - κηι κοσεζε - α (γ)ῆ
 βόνε: ἐπιρ. (γ) βραδέως, ἀργά· ἀντιθ. χέρετ. και βόνε - τε (γ) και με-
 νούαρε (τ) περσέ έρδε κήκηε βόνε; διατί ἤλθεε τόσου ἀργά, νδε βάν.
 (budi bogdan) = μ.βκσενδκχ = ὕστερον ι ε - τε βόνε (γ) ἐπιθ. βρα-
 δύε - ειζ - ύ· ἀντιθ. ι - ε - τε λιάστε. — ι - ε - τε βόνετε (γ) = ι - ε - τε με-
 νούαρε (τ) = ὄφιου, - α - ον βονίτσε - α πληθ. βονίτσα - τε.
- βονόη (γ) ρ. έν. = βραδύνω τινά, ἀργοπορῶ τινά ἴδ. σιελ ρ. και βανόη
 και μενοη (τ) τονόχημ (γ) οὐδ. = ἀργῶ, βραδύνω ἐγῶ και βανόχημ
 (τ. Σ.) (ι - ε - τε) βονούεχημ (budi - βραδύε - ειζ - ύ).
- βορβε - α (γ) τσουκάλι, πῆλινον ἀγγεῖον δια νά βράσουν φαγητόν.
 βόρβε - ηα πληθ. ε - τε (γ) βεκῶ - ι (Σ) πότσε - ηα (βερκτ.) πληθ.
 πότσε - τε.
- βορρ - ι (γ) πληθ. βόρρε - τε = τάφος μνημα [βαρρ = ἔλλην. βάρρ - θρον]
 βαρρ - ι (τ) πληθ. ἄρρετε βορρέζε - τε πληθ. (Καβαηα) [έβραϊστι
 βορρ = τάφος, Σλαυιστι ρροβ] βερρέζετε (Ἑλθασ.) πληθ. = οἱ τάφοι.
- βορροή (γ) ρ. ἐνεργ. = θάπτω, ἐνταφιάζω. - βορροχημ (γ) παθ.
 (ι - ε) βόρρε - νε (γ) ἐπιθ. = ὄφρανόε - ἡ - ὄν. = ι - ε - βάρρρο (τ).
- βορρενόη - ὄχημ (γ) οὐδ. γίνομαη ὄφρανόε, ὄφρανεύω, 2) γίνομαη πτω-
 χόε ὡε τὸν ὄφρανόν· βαρρεροη - ονεμ (τ).
- βορρενηακ - ου βορρενηακε - ηα (γ) πτωχόε - ἡ, ὄφρανόε - ἡ.
- βορρενηία (γ) βαρρερηία (τ) ἡ πτωχία, ἡ ὄφρανηία.
- βορρενηίσι (γ) βαρρερηίστ (τ) ἐπιρ. πτωχικά, ὄφρανηικά.
- (τε) βόττε - τε (γ) οὐδ. = ἡ πορεία, ὁ πηγαμίοε (κοινῶε)· τε βόττε - τε ε τε
 ἄρδουνη = ὁ πηγαμίοε και ἐρχομίοε.
- βόττε - α (γ) πληθ. βόττα - τε = ἐστία γωνιά· βάττε - α (τ) νδε κρύετ τε
 βόττεσε = ἡ πρωτοκαθεδρία.
- βόττα - ι (Σ) πληθ. βόττα - τε = μικρόν παιδίον ἕωε 12 ἐτῶν.
- βοτταε - ηα (Σ) βότταε - τε = μικρά κορασίε· ι - ε - τε βότταε (Σ) = σμικρό-
 τατοε - η - ον. = ι - ε - τε πίτσουρρε ι - ε - τε βότταε - κηηε (Κόρτσα).
- βοτταεροή (γ) ρ. έν. = σμικρύνω ἴδ. βραγγουλόνη.
- βούανη - αη (τ) ρ. οὐδ. ὑποφέρω, τραβῶ, πάσχω ἴδ. χεκη κηηη: βούεη

(γ) άορ. βόβα· μετ. βούαρε και άορ. βούαϊτα (τ) βουϊ: συνηρ. και βούεϊτα, (γ) και βοϋϊτα συνηρ; μετοχ. βούεμ (γ) και βουμ· συνηρ., και βούεϊτουε (γ) και βούϊτουε (συνηρ.) σ' βούχετε = δέν υποφέρεται.

βουξε-α (Περμέτ.) πληθ. βούξατε = τὸ βοϋζον, εἶδος φυτοῦ· και ὄπεν άρε-α πληθ. ὄπενάρε-τε· νι' ατέ ρρίνε φαρε (= πολὺ) βουβου-ζελατε α βίξα-τε· και βουλάνηε.

βουλάνηε-α (γ) βουλάνηα-τε πλ. = ι θόνε ατύ βένδι κηι άότε μβιέλε δουχάν κ κηέπε· και βελάνηε-α (γ)· και βάτρεζε-α (βεράτ) πληθ. α-τε: πα ι νδερορούεμ βενδιτ με ι μβιέλε γηετίου, βουλάνηε δουχάνι, βουλάνηε κηέπεσ̄ κ.τ.λ.

βουλενδέτ-ια ἴδ. βουλενδετ-ια.

βουλενδέτ-ια (budi) αἰτ. βουλενδέτε = θέλημα, θέλησις.

βουλνέσε-α (Σ) βουλνέσα-τε (ἴδ. βόλε-α).

βούληε-α (τ) πλ. βούληα-ε = σφραγίς - ἴδος.

βουλῆῶ [Ἰγγλ. boil λατ. bullo] ρ. ἐνεργ. = βράζω· και βελῆῶ 2) ρ. οὐδ. = ἀναβράζω, κοχλάζω ούηετ βελῆῶε.

βουλῆῶη και βελῆῶη: (Περμέτ.) ρ. ἐν. φυλάττω, σκεπάζω, 2) άρρα-θωνίζω, ἴδ. μβουλῆῶη.

βουλῆῶσ (τ) ρ. ἐνεργ. = σφραγίζω ἴδ. βουλῆῶσε (Σ).

βουλῆῶσεμ (τ) παθ. ἴδ. βουλῆῶσεμ.

βουσιάηε-α (Μουζεκηεηα) πληθ. α-τε = πουρτέκ' εμάδε κηε ὄκούντ. πουρτέκηε-α (Μουζεκηεηα) = ὄουφρ' ε βόγελ κηε ὄκούντ.

βουῶε-α (Ἰργυρ.) πληθ. α-τε: κοινῶς ζῖνα· ἐντομον εἰς τήν κοπριάν διαιτώμενον βίξε-α (Περμέτ.) πληθ. α-τε και βουβουζελεηε-ια (βερατ.) πλ. α-τε και ε-τε.

βραη (γ) ἢ βράνη (γ) ἴδ. βρανόη (γ) τὸ αὐτὸ και βρεη (τ) ἴδ. βρερόνη.

βράξε-τε ἐπιρ. = θρασέως, τραχέως· φληετ βραξετε = ὀμιλεῖ ἀποτόμως. ι-ε-τε βράξε-τε ἐπίθ. [ἐλλην. θρα-σύς] τραχύς· νηερίου ι βραξετε = ἄνθρωπος θρασύς, τραχύς.

(ι-) βραμ (γ) = σκοτωμένος ε βραμε-ηα (γ) σκοτωμένη, και ι βραφε (τ) άρσ. ε βραρε-α (τ) θηλ.

βραμούσ-ζι (γ) πληθ. βραμούσα-τε, σκυθρωπός, σοβαρός.

βραμούζε-ηα πληθ. βραμούζετε = σκυθρωπή και ι-ε βράνη-τε (Σ).

- βραῖνε (γ) [ἑλλην. οὐραν-ός] ἐπιρ. ἀντιθ. κρηιέλετε.
- βραῖνετε (γ) βρερε καὶ βρέρετε (τ) ι-ε-βραῖνε (γ) ἐπιθ. ι-ε βραῖνε-τε (γ)
ι-ε βρέρε ι-ε βρέρετε (τ) = συννεφώδης, 2) σκυθρωπός, σοβαρός, ὑπε-
ρόπτης· τε βραῖνε-τε-ιτε (budi) οὐδ. = ἡ νέφωσις.
- βραηγουλόνη (τ) καὶ βρηγουλόνη (βερατ.) βραηγουλόν σύττε = βραηγλόν
σύττε ἴδ. πιτσερρόη.
- βραηόη (γ) ρ. οὐδ. = νεφώω, συνεφιάζω, σκεπάζω μὲ νέφη· βράη (γ) ἢ
βραηη ρ. ἐνεργ. = νεφελώω-ω· βρεροη καὶ βρεη (τ) = βραηηόν βέτουλατε.
- βραηόχημ (γ) καὶ βρερόνεμ καὶ βράχημ (γ) βρέχημ (τ) παθ. = σκεπά-
ζομαι ἀπὸ νέφη· ου βραηούα κηιέλι 2) γίνομαι σκυθρωπός· περ σέ
βραηόχε αἰτού; δικτί σκυθρωπάζεις ἔτσι;
- βραηεσίνε-α (γ) πληθ. α-τε νέφωσις, συννεφία· καὶ βρερεσίρε-ατε.
- βραῖπ-ι (τ. Σ.) [ἑλλην. δραπ-έτης] τὸ τρέξιμον μὲ μεγάλην ταχύτητα·
(πληθ. ἄχρηστος) καὶ ρενδ-ι (bogdan) (γ) [ἀπλοελλην. ρέντα =
τρέχα] ρένδε-α (γ) = νηι βραῖπ κάλη· βράπι α ρένδι ι νηεριούτ
(bogdan). Με βράπ (τ. Σ) ἐπιρ. ταχέως· ἔτσεν με βραῖπ = τρέχω
γρήγορα = με ρένδε (γ) καὶ νηασ μὲ βραῖπ, ἔτσι με ρενδε (γ) καὶ
νηας με ρενδ καὶ μὲ ρένδι (γ) = τρέχω γρήγορα.
- βραηόνη-οη (τ) ρ. οὐδ. (ἑλλην. δραπ-ετεύω) = ἐπισπεύδω· βραηετονη-οη
(τ) ρ. (ἑλλην. δραηετ-εύω] ταχύνω καὶ ἔτσεν με βραῖπ (τ) καὶ
ἔτσι με βράπ (Σ) ρενδοη (Ἑλθασ.) = ἔτσι με ρένδε· ζᾶ ρέντε
(Κρούηα = τρέχω· φηγόη (Τυρ.) = φεύγω
- βραηετούαο-οοι (τ) αὐ κηε ἔτσεν μὲ βράπ· ὠκύπους.
- βραηετιόρε-ηα = αηο κηε ἔτσεν μὲ βράπ· ταχύπους.
- βρασ-ει ετ: ρ. ἐν. = κτείνω, φονεύω καὶ (bogdan) = μηυσ.-βρασ βε-
τενε = αὐτοκτονῶ· βρασ μένδηε = συλλογίζομαι, ἀμηχανῶ [ἑλλην.
βροτ-ός = θνητός καθ' ὅτι ἐπὶ ἡρωϊκῶν χρόνων οἱ ἄνθρωποι ἐφονεύοντο
ἐν ταῖς μάχαις μᾶλλον ἢ ἀπέθνησκον φυσικὸν θάνατον]. [παρραβαλ.
καὶ ἀμβροσία = ἀθανασία, ἡ τροφή τῶν ἀθανάτων].
- βραῖσε-α (Σ. Τυραν.) πληθ. α-τε = φόνος.
- βρασεηε-ηα (τ. Ἑλθ.) πλ. βρασεηε-τε = φόνος. βρέηηε-α καὶ βρέηε-ηα
(Ἀργυρ.) πλ. α-τε = φόνος.
- βραῖ-ου (Περμέτ.) = τὰ γεννήματα (σίτος, κριθή) ἅτινα εἶνε εἰς τὸ
ἀλώνιον πρὸς ἀλωνισμόν.

βραχέμ (γ) παθ. τοῦ βραχ (γ) ἴδ. βρανόχέμ (γ). βρεχέμ (τ) παθ. τοῦ βρεχ (τ) ἴδ. βρερόνεμ (τ) ἄσπε βράμ. ἢ ου βρά (γ) = ου βρανούε, ουβά βράνετε = συννέφιασεν (ὁ οὐρανός). ἀντιθ. κρηιολόχέμ. = αὐ θριάζω.

βρε: ἴδ. βρεροχ (τ).

βρερε (τ) ἴδ. βράνε (γ) ἐπιρ. βρέρετε = βράνετε (γ) ἐπιρ. ι-ε-τε βρέρε (τ) ἴδ. ι-ε-τε βράνε (γ) ι-ε-τε βρερετε (τ) ἴδ. ι-ε-τε βράνε-τε (γ).

βρερόχ (τ) ἴδ. βρανόχ (γ).

βρερόνεμ (τ) ἴδ. βρανόχέμ (γ).

βρερεσίρε-α ἴδ. βρανεσίρε-α (γ).

βρεχ (Μάτια) ρ. ἀορ. βρέχτα μετοχ. βρέχτουνε ἴδ. βε-ρε. βροχ (Μιρε-δίτα) ρ. ἀορ. βρόχτα μετοχ. βρόχτουνε.

βρεκτούαρ - ὄρι (τ) = φονεύς ἴδ. γχακτούαρ-ορι (τ) γχακτούερ-ορι (γ) τὸ θηλ. βρεκτόρε - χα.

βρέλε-α (Σ) ἢ βερρέλε-α (Σ) πλ. -α-τε ἴδ. βρούν-ι (Σ).

βρομε-α (τ) πλ. α-τε καὶ βερίμε-α (τ) βρίμε-α (γ) βίρε-α πληθ. βίρα-τε (τσαμ. Σ) βερε-α πλ. α-τε := ὀπή.

βρομόνχ-ονεμ (τ) (τροπύνω-τροπύνομι) = βρομοχ-όχέμ (γ) καὶ βροχ-όχέμ (Σ).

βροίν (Σ) ἢ βροχόν (Σ) τριτοπρ. ρ. = βρούει, πηγάζει καὶ βροχόν (Σ) βουόν (γ. Καβ, Κροχ) βουρόν (τ) μερόν (Δίβρα).

βροίτεμ: παθ. τοῦ βρασ-έτ-έτ. ρ. παθητ.

βρομ-ι (γ) πληθ. βρομετε [δρόμ-ι, ἴδ. οὐδε-α.

βρουόν-ι (Σ) = πηγὴ (ὅπου βρούει τὸ ὕδωρ) καὶ βρέλε-α καὶ βερρέλε α (Σ) πλ. α-τε καὶ βουίνμ-ι (γ) πληθ. βουίνμε-τε καὶ βουρίμ ι (τ) πληθ. βουρίμετε καὶ ἀμουλ-ι (Ἑλβ.) πλ. α-τε, χάμουλε-ι (Τυραν. Κροχ) πληθ. α-τε (ἴδ. γούρε-α) καὶ βουάρ-ι (Δίβρα) πληθ. βουάρετε [ρ. βουοχ = βουροχ].

βρούκ-γου (ὁ πληθ. ἀχρ.) = κοινῶς ἡ μελοῦρα.

βρούκ ρ. ἐνερ.-βρούγεμ: παθ. καὶ βρουγόχέμ (γ) = ζᾶ βρούκ (Σ) βρου-γόχενε = ου βίε βρούγου· κχενεκανε τε βρουγοῦμε = πάσκανε ζᾶνε βρούκ (Σ).

βροῦλε-ι: (ὁ πληθ. ἀχρ.) = ἡ ὀρμή καὶ

βρούλε-α (Περμέτ) μάρε βρούλε με καρτσούεμ (γ) καὶ χῶφ-ει (Σ) =

μαρρ χῶφ με κατσύε (Σ) καὶ φερτύμε-α (βερατ) καὶ βρούντουλε-α (τ) καὶ βρούνγουλε-α (βερατ.) - φράσεις: μαρρ βρούλε=χούδεμ (γ), μαρρ φερτύμε τε χίδεμ=παίρνω φόρα=νά ριφῶ) σ' μβᾶχτε χῶβι ι ζῆρριμτ (Σ)=δὲν ἀναχαιτίζεταί ἡ ὄρμη τοῦ πυρός
 βρουλόγ (γ) ρ. οὐδ.=ὄρμῶ, τρέχω μεθ' ὄρμης ἴδ. σούλεμ, βερσούλεμ (τ). βρουλό μέ ρένδε=τρέξον μεθ' ὄρμης.
 βρούνγουλε (βερατ.) ἐπιρ.=μέ βρούλε, βρούνδουλε=μεθ' ὄρμης.
 βρουνγουλίτ (βερατ.) ρ οὐδ.=τούνδεμ. βρουνγουλίτι ὄτεπία=ου τούντ ὄτεπία.
 βρουντουλίτ: ρ. οὐδ.=ὄρμῶ ἴδ. βρουλjoj ἴδ. τούρρεμ.
 βροίμε-α (Μαλχισία-Σκόδρας.) πληθ. α-τε=κρυγή.
 βύσκ (γ) ρημ. ἐνερ.=μαραίνω καὶ βεσκ (Σ) καὶ φίσκ (τ). βύσκεμ (γ) μαραίνουμι, καὶ βέσκεμ (Σ), φίσκεμ (τ) (ι-ε-τε) βύσκε-τε (γ) ἐπιθ. ι-ε-τε βέσκε-τε (Σ) ι-ε-τε φίσκετε (τ) βύσκετε (γ) βέσκετε (Σ) φίσκετε (τ) ἐπίρρ. ἀντιθ. ι-ε-τε-αρδάνγετε.

B=b

βάβε-α: πληθ. βάβατε· ἐπίθετον ἀποδιδόμενον εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Μυζικιας ἴδ. λῆλῆε-α.
 βάβλε-α (γ) πληθ. βαβλε-τε=κόπρος (τῶν ζώων) καὶ βᾶβλε-α (τ) ἴδ. κακερδί-α.
 βαγτί-α (τ) (bogdan) ἴδ. βακτί-α πληθ. βαγτί-τε.
 βάδσο-ουα (Περμ.)=ὁ τυροκόμος· ὁ βάδσο=αὐ κje βεν djάθje-τε ε γῆλῆπε-τε κοινῶς τσομπάν-ι, τσακμάσ-ι (Τυραν).
 badsouljide-ja (τ) πληθ. badsouljide-τε καὶ besdílje-jx (γ. καὶ Βερατ) πληθ. besdílje-τε=σκουπίδι, κάρφος εἰς τὸν ὀφθαλμ. με ρᾶ nje badsouljide vde σύτ=ἔπεσε ἕνα ξυλαράκι 'ς τὸν ὀφθαλμόν μου.
 βαζιλῶκ-οκου καὶ βοζιλῶκ-οκου πληθ.-οκε-τε=βασιλικός=ἄνθος εὐώδες.
 βαθε-α: πληθ. βαθε-τε=κύμας κοιν. κουκιά.
 βαθρε-α: πληθ. βάθρα τε=ὁ νάρκισσος (φυτόν).
 bāj ('Ελβ.) ρ. ἐν.=φέρω, βαστάζω· μβᾶj (τ), bār (Σ) καὶ μβᾶρ

(τ): άόρ. βάϊτα, μβάϊτα, βάρα, μβάρτα, μετοχ. βάϊτε, μβάϊτε, βάρε, μβαρτε.

βαβίτεμ (βρατ) ρ. οὐδ.) = αναρρωνύομαι (ἐπί άρρώστου).

βάε (bogdan = σφενδόνη με *βάε* = μέ σφενδόνην.

βάνj (bogdan) = φέρω, βαστῶ.- *βάνj* μβε κράχκ *μβάνj* μβε κράχκ (τ) = φέρω εἰς τοὺς ὄμους.- *μβάρ* droṽ = κουβαλῶ ξύλα, *μβάρ* ούjε = κουβαλῶ νερό-[έλλην. φερ-ω, βαρ-ος-Ίνδιστι βαρ-α-τι].

βάνj (γ) *βεj* (τ) *βανj* (bogdan) = ποιῶ, πράττω· *βάνj* μβε αργjā (γ) = καταφρονῶ, *βάνj* πούνε = ἐργάζομαι, ἴδ. πουνόj *βάνj* *βέ* = δρκίζομαι ἴδ. βετόνεμ· *βεj* πελjχούρε = ὑφαίνω, 2) ἐκπλέω, ἀπαίρω.- *βάνj* φιάλjε = δημηγορῶ, *βάνj* κουβέντ = συνομιλῶ, *βεj* ούjε-τε = οὐρῶ· ἴδ. περμιέρ *βεj* dúσε-τρεσε-κάτρεσε κ.τ.λ. = διπλόνω, τριπλόνω· κ.τ.λ. *βάνj* με ατέ = συμφωνῶ *βανj* νδέρε = χαρίζομαι ἴδ. νδεραj *βάνj* με σύ = νεύω μέ τὰ ὄμματα.- *βάνj* γατί = ἐτοιμάζω- *βάχημ* γατί = ἐτοιμάζομαι· *βάνj* σικουρ ἢ *βάνj* σικουρσέ = προσποιοῦμαι. *βάνεμ* ι μάρε = γίνομαι άνόητος· *με-τε-ι* *βάχετ* = (με δούκετ) = δοκεῖ μοι, σοι, αὐτῷ *μ' ουβᾶ* σε = ἐδόκει μοι ὅτι· ἴδ. *μ' ουδούκ*.

βάχημ: (γ) παθ. τοῦ *βάνj*, βέj. ρ. οὐδ. = γίνομαι καὶ βένεμ (τ) καθίσταμαι, γίνομαι, καταντῶ.

βαjάμε-ja: πληθ. *βαjάμε-τε* τὸ άμύγδαλον, καὶ ἡ άμυγδαλέα καὶ *βαjάμε-α* (Σ).

βάλγε-βαjγε α (τ) (ἴδ. *βάγελjε-α*) πλ. *βάνjα-τε*.

βάνjε-ζε-α εἶδος θαλασσίου πτηνοῦ.

βάνjτε-α ἴδ. *βαλτε-α*· πληθ. *βαjτα-τε*.

βακί-α (γ), *βαγετί-α* (τ) πληθ. *βακί-τε*, *βαγτί-τε* = κτήνη, πρόβατα, αίγες [έλλην. άπάγω-Λατ. αh-αγο].

βαλ-ι = μέτωπον. 2) τὸ πρώτιστον, τὸ άριστον· τὸ ἐξάριετον καὶ *βάλ-ε-α* *βάλ' ι* διελjμονίσε = τὸ άνηος τῆς νεολαίας.- *βάλ' ι* γρούνιτ = ἡ πρώτη ποιότης τοῦ σίτου, *βάλ' ι* γjᾶσε = ἡ πρώτη ποιότης τοῦ πράγματος *νδέ* *βαλτ*. ἐπιρ. = άντικρύ· καὶ *βάλε* μβε *βάλε* = άπέναντι· ἴδ. *μβαλα-φάκjε*, *κουνδρούελ*. *βάνι* *βάλ* (γ) καὶ *βέρι* *βάλ* (*βάνι* *βαλ* (γ) = φανίτι, τούκε *σκούαρ* ούδσε σ' δούκεj *γjε*, πόσα *βάν*. *πάκεζε* με τούτις *βέρι* *βαλ* *μάλjι* Τομόρριτ. = ἐνῶ διεβαίνομεν οὐδέν ἐφάνετο, *ζμα* δέ προῦχωρήσαμεν ὀλίγον παρ' ἐκεῖ άνεφάνη τὸ Τόμαρον ὄρος

- bāso*-ι (budi) = ποιητής, βάμψε, βέρσο-ι (τ). *bāso*-μίξ-ι-α (budi) = αγαθοποιός· *bāso*κεκ-ι (budi) = κακοποιός πλ. *bāso*κεκ-ι-τξ *bāso*κεκ-ι-ε-ια (budi) πληθ. *bāso*κεκ-ι-τξ άρσ. *bāso*κεκ-ι-ε-τξ θηλ.
- bāle*-α (τ) = ρινόμακτρον λευκόν δια τὰς γυναικας· *bāle* (ἴδ. ρίζε-α)· λέγεται καὶ φασούλε -τξ-α (Καθ.) καὶ φασουλῆ -τξ-α (τουρκ. *šamı*.) καὶ *bāle*τξ-α (Περμετ.) πληθ. *bāle*τξ (τιθέμενον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς).
- bāljōō*-ι καὶ *bāljāō*-ι: (ἐπὶ ζῳῶν) = κχι κα νηε πούλε τξ *bārdε* νδε *bāle* (τὸ ζῷον τὸ ἔχον λευκὸν στίγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου) πληθ. *bāljōō*-τξ άρσ., *bāljā*-ε-τξ θηλ. - *bāljōō*-ια (θ) καὶ *bāljāō*-ια (θ).
- bāle*τξ-α (Σ) *bālj*-τξ-α (Σ) = βάλαμος πληθ. *bāle*τξ καὶ *bāle*τξ-α (Ἄργυρ.) πληθ. *bāle*τξ-α.
- bāljite*-α καὶ *bāljite*-α: πληθ. *bāljite*τξ = λάσπη, πηλὸς (ἑλλην. *bāl*-τος) ι ε-*bāl*τ-τξ-ε-*bāljite*-πήλιος, χοϊκός.
- bāloke*-τξ πέρρε (πληθ. μόνον) [Περμετ] = φλῆκετ ε *bāle*τξ.
- bāndil*-ι (γ) *bāndil*-δι (Περμετ.) = μάγ-γας τσαπκένι πληθ. *bāndil*τξ-θηλ. *bāndile*-ια, *bāndile*-ια πληθ. *bāndile*τξ.
- bāndε*-α (τ) = σειρά, ἀράδα.
- bānje*-α (γ) πληθ. *bānje*-τξ | ἑλλην. *bānje*-ειον] = λουτρόν.
- bār* (τσαμ) ρ. ἴδ. *bār*, *χουμβάσ* ρ. *bār* (Σ) άρσ. *bār* μετοχ. *bārre* *bār* (γεγ.) = χάνω, φθείρω, *bārre* (γ) άρσ. *bārre* μετοχ. *bārre*.
- bār*-ι = χόρτον (χλωρὸν καὶ ξηρὸν) 2) βοτάνιον τὸ πρὸς ἰατρειάν χρησιμεῦον χόρτον· πληθ. *bārre*-τξ (γ) καὶ *bārre* τξ (τ) = άρώματτα ἴδ. *bārre*-τξ, *bārre*τξ.
- bār* (Σ) ρ. ἴδ. *bār* (τ), *bār* (γ) = *κουβαλλῶ*· *bār*-αρ-αρ (τ) *bār*, *κουβαλλῶ*, σηκῶν φορτίον καὶ *bār*-αν-αν (γ)· *bārre* (παθ. Σ) *bārre* (τ) *bārre* (γ)· *bār* άρσ., γούρε, οὔρε κ.τ.λ. καλji, γομάρι *bār* *bārre* τξ *bārre*— *bār* νδε *bārre* = *κουβαλλῶ* εἰς τοὺς ὄμους.
- bārre*τξ-ε-ζι: χωρίον τι ἀπέναντι τῆς *Ndronjase*.
- bārre*: ἐπίρ. λευκός ι-ε- *bārre* ἐπίθ. λευκός-ή-όν· ἀντίθ. ι-ζι-ου άρσ. ε-ζε-ε-α θηλ. τξ *bārre*τξ (οὐσ. άφρη.) = τὸ φιασίδι μὲ τὸ ὅπουον ἀλείφονται αὐτὴ γυναικας· τξ *bārre*τξ' ε *bārre*τξ = τὸ άσπράδι τοῦ αὐγοῦ· τξ *bārre*τξ' ε σῆνιτ = τὸ άσπράδι τοῦ 'ματσοῦ.

*βαρδόσ-*ι και *βαρδουσ-*ι (= ὁ λευκός, λευκόχρους) πληθ. *βαρδόσσετε* και *βαρδουσσετε* ἄρσ. και *βαρδάσσετε*.

βαρδόσε-ja, *βαρδούσε-ja*, *βαρδάσε-ja* (θηλ.) ὁ πληθ. *βαρδόσετε*, *βαρδούσετε*, *βαρδάσετε*. - λευκή-ἄσπρη.

βαρρέ-ja (γ) πληθ. *βαρρέτε* *βαρρέ-ja* (τ) *βάρρε-α* πλ. *βάρρετε* (ἑλλην. ἄρ-ος) ἄχθος, φορτίον. [τουρκ. *σαχμερδάν*] νῆε *βάρρε* = ἐν φόρτωμα, δὺ *βαρρε* = δύο φορτώματα· νγαρκόι] *βάρρετε* = φορτόνω, ὀκαρκόι] *βάρρετε* = ξεφορτόνω· μόσ ι βε *βάρρετε*. τε *ρένδε* = μὴ τοῦ βάλης βαρὺ φορτίον· *βάρρε* τε *λέχετε* = ἐλαφρόν φορτίον 2) ἄσσε με *βάρρε* = εἶνε ἔγκυος· ἴδ. ἄσσε με *φεδίγε* (Ἑλθασ.) λέγεται και: νγιίτεμ με *βάρρε* = συλλαμβάνω, ἐγγαστρόνομαι· ου νγιιτ με *βάρρε* = συν-έλαβεν.

βαρί-ου: πληθ. *βαρί-τε* = ποιμήν, βοσκός.

βαρίσσε-α πληθ. *βαρίστα-τε* = χλόη, χορταρικών.

βαροί (τ) = βεν] *βάρρε* ἢ βε *βάρρε*, και *βαρός* (τ) *μπαρρούσ* (Ἀργυρ.) = ja βούνα *βάρρε* τα *βάρρε* κετέ πούνε (= νγαρκοι) = τὸν ἐπεφορτίσθην νὰ κάμη τοῦτο.

βαροόσε-ja (Ἀλθασνο-σικελικόν) = σαμάρ-ι πληθ. *βαροόρετε*.

βαρέσ-ετ-ετ (Κορτσα) ρ. οὐδ. = ἐτάσεν] ἄρ. *βαρίτα*· μετ. *βαρίτουρε*.

βαρρε-τούρ-όρι = πληθ. *βαρρετόρετε* = ὁ ὀδηγῶν φορτωμένα ζῶα ὁ ἀγω-γιάτης· *βαρρετόρε* ου θόνε ατύνε κῆε βίνε νδε μουλί· τε *δρίθιτ* με *κάφσε* νγαρκουμ με *δρίθ* περ με *βλιουμ*.

βαρκ-ου: γαστήρ, κοιλία· 2) διάρροι· 3) γενεά· ὀκούανε ὀτάτε *βάρκῆε* = περῆλθον ἐπτά γενεάι ἴδ. *βρέσ-ζι*. - *βελέζερ* πρέ] νῆε *βάρκου*: ἀδελφοὶ ἐκ μιᾶς κοιλίας (= ὀμομήτριοι) *βελέζερ* πρέ] *du βάρκῆε* = ἀδελφοὶ ἀπὸ δύο μητέρας (και ἕνα πατέρα) πληθ. *βαρκῆε-τε* και *βερκῆε-τε* (Ἀργυρ.) [παράβασλ. Ἀγγλ. bark]. - *βάρκου* ι *κεκῆ* = δυσεντερία· και *λῆεβάρκῆε-ja* (Περμετ.) πληθ. *λῆεβάρκῆετε*· *βαρκ'-μαθ-δι* = ἄρσ. ἐπιθ. = αὐ κῆε κα *βαρκουν* τε *μαθ*. πληθ. *βαρκ* *μεδένη-τε* = οἱ κοιλαράδες· *βαρκ-μάδε-ja* θηλ. πλ. *βαρκ-μεδά-τε*. - *βαρκ-θάτε-α* (bogdan) αἰο γρούα κῆε σ' πῆελ.

βαρκαλίε-ι (Καβ.) πληθ. *βαρκαλίε-τε* ἄρσ. - *βαρκαλίε-ja* θηλ. πληθ. *βαρκαλίε-τε*: ἴδ. *βάρκ* *μάθ-δι* *βάρκ-μάδε-ja*.

βάριε-α (γ. budi) πλοῦτον, λέμβος ἴδε *λῆουνδρε*· και *βάρκῆε-α* (τ).

- baāk* (βεράτ.) έπιρ. = όμοῦ, μαζί άντιθ. βέτεμ, βέτῶ.
baākaže = κοινῶς, από κοινοῦ = σε βάσκου και σε βάσκουτ (Σ).
baākj: ρήμα ένεργ. = ένῶ, συνάπτω· προσαρμόζω, συζευγνύω.
baākōjem (γ) βασκόνεμ (τ) ρ. οὐδ. = ένοῦμαι.
baākim-i: πληθ. βασκίμε-τε = ένωσις, συνδυασμός, μιξίς.
baākenedēnje-ja = συνέδριον πληθ. βασχε-νδεjnje-τε.
baātiē-a (τ. budi) = ύποστατικόν, [τσιφλίκι (τουρκ.)] 2) άγρός ή τόπος ὅσον δύνηται νά έργασθῆ μία οίκογένεια, σα βαστίνα κα άβ τσιφλίκ; (τουρκ.) [λέξ. Σλαβουική].
baāto-ja = νόθος, ἴδ. doβίτс-и, κοπίlj-и.
baico-i (Jacoba) = σύντροφος· σκα-ου.
baiočj-i (Σ) τὸ γλωσσίδι (τῆς κωμπάνας) τοῦ κώδωνος. βατόκji ι κουμβόνεσε. - πληθ. βατόκje-τε.
bačē-ja = σφενδόνη (Σ) και σαχέ-ja ('Ελθασ.) ή ζαχέ-ja (Τυραν.) και χόβε. ι-ε-βεγάτε (budi-γ. 'Ελθασ.) = πλούσιος· ή βουγάτ-и ή βογkт-и ἴδ. ι-ε-πάσε = (πολυ-πάμων).
bē = όρκος· βε μβε bē = όρκίζω, έξορκίζω τινά· βεj bē = όρκίζομαι.
beγάτεμ (γ) ['Ελθασ.] = πλουτῶ, είμαι πλούσιος. ή βουγάτεμ ή βογάτεμ = ήνεμ ι πάσουρε.
bečim-i = εὐλογία άντιθ. μαλκεμί-и = άρά.
bečoj ρ. ένεργ. = εὐλογῶ, = ουρόj (δ ἴδε).
bečonj άντιθ. μαλκενονj τὸ παθ. bečōjem (γ) και bečónem (τ).
bedsoúne-a (τ) = ζοκ πελούμνι, πιτσοῦνι ἴδ. битсоῦн-и πληθ. bedsoú-va-τε.
bélabere (τ) = έπίρ. = τραυλῶς· ι-ε-βελβερε (τ) τραυλός, ψελλός, ψευδός· και белjβούкj-и (γ) белβούкje-ja (γ) θηλ. τραυλή· белβα-тсáк-ου (Σ), άрс. белбaтсáкje-ja (Σ) θηλ. πληθ. белбaтсáкeтe, белбaтсoúк-ου (Σ)· белбaтсoúкje-ja· πληθ. белбaтсoúкeтe бéлβεc-и (Σ) бéлβεcce-ja· πληθ. белбeситe άрс. белбeсeтe θηλ. θηλ. тe бéлβεpе-тe άрс.-тe бéлβεpктe θηλ.- белβoúкje-тe άрс. белβoúкeтe θηλ.- белбaтсáкe-тe άрс. белбaтсáкe-тe θηλ. белбaтсoúкe-тe άрс.- белбaтсoúкe-тe θηλ.
belberónj (τ) ρ. οὐδ. = τραυλίζω, ψελλίζω· белбeсoj (γ). белбeζонj (budi) περιγελῶ· перкjéö ρ.

- βελβίτσα-α*; (βουλγ. λέξις) είδος ίχθύος εύρισκομένου εις τήν Λυχνίτιδα λίμνην· πληθ. *βελβίτσατε*. - [βελτ = χολή].
- βελζέκ-γού-άρσ*. πληθ. *βελζέγετε*· τρελλός. *βελζέγε-ια-θηλ*. πληθ. *βελζέγε-τε*· τρελλή.
- βένεμ* ιδ. *βεϊν* - *βενε* (γ) και *βερρε* (τ) μτχ. του *βείν* = κάμνω, ποιῶ, πράττω.
- βένκ-γού* (γ) ὁ συκοφάγος (ιδ. *σβειν* (γ)) πληθ. *βένγκετε* ἄρσ. λέγεται και *φούγα-α* (γ) θηλ. πληθ. *φούγα-τε* και *φίκτα-α* (Σ) πληθ. *φίκτα-τε*· *βερδέζε-ια* (Περμ.) πληθ. *βερδέζε-τε*.
- βέρ-ι* (Καθάρα) = βέλος· *βερνιζε-α* (Έλθασ.-βερατ.) βέλος· 2) είδος ὄφρα· πληθ. *βερνία-τε* και *σιγιέτε-α* πληθ. *σιγιέτα-τε* *σιγιέτουλε-α* πληθ. *σιγιέτουλα-τε*-*βουρόνιζε-α* (Τυραν.) = είδος ὄφρα και *βουρόνιζε-α* (Κρούρα) πληθ. *βουρόνιζε-τε*.
- βερύνιζε-α* (Τοσκ.) = ὀτέρπε-α ι θόνε *ασάι* γρούαζε και *σ' κα* *πιέλε* *κούρρε* *ας* *νούκε* *πιέλ*· πληθ. *βερύνιζε*.
- βερρ-ι* πληθ. *βέρρατε* = *δαῶ* *ά-δέλε*, *σκαπ*, *α* *δῆ*.
- βερθέρ-ι* = ὁ κουρεύς.
- βερράκ* (bogdan) πληθ. *βερράκετε*.-*βερρακάῶ* (bogdan) = di paludi.
- βερθάμε-α* πληθ. *βερθάμε-τε* (κολοκυθόσπορος) πυρήν, κουκουτσι και *γότσ-κε-α* (βερατ.) πληθ. *γότσ-κα-τε*.
- βερκόκι-ι* (Τυραν.) πληθ. *βερκόκιτε* και *βερκούκι-ι* πληθ. *βερκούκιτε* και *δερούτσι-ι* (τ) πληθ. *δερούτσατε*· ιδ. *βιτσι* και *γίτσι* (άγριο-γυρουνόπουλον-μικρόν).
- βερσί-α* πληθ. *βερσιτε*· *βερσι* *βόγι* = *βερσί* *ρρουσι* (Λατ. brisa, Γαλ. briser = τσακίζω, θραύω).
- βερτιάσ* ρ.-*έτ-έτ* (γ) *κράζω*, *φανάζω* και *βερράσ* = *κρυγάζω*, *βοῶ*· *γερθάσ* (Τυρ.)-*έτ-έτ* και κλιθ ἢ *κελθιάσ-έτ-έτ* ἄρ. *γερθίτα-ε-ι*· *μετοχ.* *γερθίτουνε* και *κελθίτα-ε-ι*· *μετοχ.* *κελθίτουνε* ἢ *κλιθια-ε-ι*· *μετοχ.* *κλιθουρε*.
- βερτισελι-ι* (Περμέτ.) είδος ἀραβοσίτου.
- βερρούτσιε-α* (τ) *βρουτσι* (Άργυρ.) *χλαῖνα* = μάλλινον φλοκωτὸν μαῦρον ἐπένδυμα ἄνευ χειρίδων πρὸς προφύλαξιν ἐκ τῆς βροχῆς και τοῦ ψύχους· σύνθετες εις τοὺς *Διάπιδες*· πληθ. *βερρούτσα-τε*.

- βεροούλγ-ι* (τ) *βερρούλγ-ι* (γ) *βρουλ-ι* (τ) *βερροϋ-ρι* (Περμ.) πληθ.
βερρούλγιατε (γ) = ὁ ἀγκῶν (τῆς χειρός).
βεροδῶικ-ου (γ) ὁ πληθ. ἀχρηστος σπιθαμῆ, -φουρλι καὶ *βουροδῶικ ου*
(Καβ.) *περτοῶικ-ου* (Σ), *τοῖπιροκ-ου* (Βερατ.), *τοῖπιροκ* (Περμ.)
βέσε-α=πίστις· πληθ. *βέσα-τε* / *ἄστ' ι* *βέσεσε*=εἶναι πιστός· ἴδ. *βεσ-*
νικ-ου-ἄστ' ι *παβέσε*=εἶναι ἀπιστός· ζᾶ *βέσε*=ἐμπιστεύομαι· ἄπ
βέσενε=δίδω τὰ πιστά, τὸν λόγον τῆς τιμῆς· με βράου με *βέσε*=
μὲ χένγορι με *βέσε*=[ἀφοῦ μοῦ ἔδωκε τὸν λόγον τῆς τιμῆς]=μὲ ἐξη-
πάτησεν α καὶ *βέσε*; =ἔχετε λόγον τιμῆς; *βέσα*: ἐπιρ. ὄρκου=τι-
ι μίως. καὶ *βέσα-βέσενε*, περ *βέσετ* ἢ περ *βέσε*-*βέσα-βέσε* (γ)=ἡ
πίστις· (ὁ μέγιστος ὄρκος παρ' Ἀλβανοῖς).
βεσόγ ρ. οὐδ.=πιστεύω· *μβεσόγ* (Ἑλβ. καὶ Βερατ) καὶ *μβεσόγ* ἴδ. *jaπ*
βέσε (γ) *ζε βέσε* (τ).
βεσετάο-ι: πληθ. *βεσετάοε-τε*: πιστός.
βεσετάοε-ja=πιτή· πληθ. *βεσετάοε-τε*.
βεσνίκ-ου (Σ) πληθ. *βεσνίκε-τε*. =πιστός.
βεσνίκε-ja (Σ) θηλ πληθ. *βεσνίκε-τε*. πιστή.
βεσετόγ (Σ) [Σλαβικ. *βεσέδα*=ὀμιλῶ], *βισετόγ* (Σ) *πισατόγ* (Τυρ.)
ἴδ. ρ. βλασφημία.
βεσδίλγε-ja=ἴδ. *βασδουλίδε-ja*· πληθ. *βεσδίλγιατε* τὰ σκουπίδια, τὰ
θρίμματα
βεσδίλγε-α (Περμ.) πληθ. *βεσδίλγια-τε*· τὰ σκουπίδια.
βεταγε-α (Ἀργ.) πληθ. *βεταγν-τε*: =ἐπιληψία, τρόμος.
βετίμε-α (Ἑλβασ.) πληθ. *βετίματε* (κοινῶς) ἢ *πλάκα* καὶ *βετίμε-α*
(Τυρ.) πληθ. *βετίνα-τε* (Τυρ. καὶ Καβ.) *γνρέχ βετίμε*.-προσέτι καὶ
γνράτσικε-α (Βερατ.) *δεράτσικε* καὶ *δερράτσικε* καὶ *δεροάσε* (Ἀρ-
γυρ.)-*γρατσικε-α* (Περμέτ.) πληθ. *γρατσ-κα-τε* -*ὄκρατσ-κε-α*
(Δίβρα) [ὄκραχ] πληθ. *ὄκρατσ-κα-τε* *σκοέχε-σε-α* (Μυζεκχεζ)
πληθ. *ὄκραχεςα-τε*.
βετόνγ: ρ. ἐν. =ὀρκίζω τινά· ἴδ. *περγγερόγ*, βε μβε βε.
βετόνεμ (τ) =ὀρκίζομαι, ὀμνῶ· *βετόχεμ* (γ) *περβετόχεμ* (γ), *περ-*
γχερόχεμ (τ), *περγγερόνεμ* (γ) = *βαγ* *βε* (γ) *βεγ* *βε* (τ).
βέφατ (γ) ἐπιρ. =ἔξαφνα· καὶ *πα βεφτ* (Τυρ.)=*πα πρίτουε* (γ. Σ),
πα πρίτουε (τ), *πα κουγτούεμ* (γ), *πα κουγτούαρε* (τ)-*βεφτ-ι*

(Τυραν.) δούχετε με ja bāme bēptine = πρέπει να τὸ συλλογισθῆς. - ja bāni bēptine = τὸ κατάλαβε, τὸ πρόλαβε, σ' ja bāni bēptine = δὲν τὸ κατάλαβε, δὲν τὸ πρόλαβε. - και bēpti : ρ. τριπρ. = ἔτυχε, συνέβη, bāni bēpt = κηλόι: ε ου bā - vx bēpti κεjò πουνε = μᾶς ἔτυχε, μᾶς συνέβη τοῦτο· νουκ' ja bēpti σύνε, = νουκε κηλόι με ε πάμε. - κεστού με bēpti = οὔτω μου συνέβη· bāj bēpt = προσέχω, προσφυλάττομαι (γ)· σ' bāj bēpt = δὲν προσέχω, δὲν προσφυλάττομαι.

bibā-ani (Σ) = κοῦρκος, ἰνδιάνος, γάλλος πληθ. bibāni - τε (Σ) γje-lj-déti. bíbe-α (Σ) θηλ. ἴδ. ρίξε-α.

bíbe-α πληθ. bíbate = τὰ πουλιά τῆς χήνας, τῆς πάπικς [Βουλγαριστι bibi = τὰ μικρὰ τῆς κούρκας] [περσιστι bíba].

bíge-α = διχηλον, κοινῶς διχάλι· πίγε-α (Περμέτ.) [τουρκιστι - τσατάλ].

bíglje-α (Περμέτ.) = τόπος πετρώδης, τραχύς.

bígoro-ι (Περμέτ.) = εἶδος πορώδους λίθου, κοινῶς σφουγγαρόπετρα και τσμέρσ. [bígorr = ἑλαφρὰ πέτρα Βουλγαριστι] πληθ. bígora-τε (γ).

bígoni-α ('Ελθασ) ψευδῆς ἢ ἀπλῆ κατηγορία, συκοφαντία: με γγίτι α με vdsóri bígoni = μου προσῆψε κατηγορίαν ἔτι. . . . - πληθ. bígoni-τε.

bij ἢ bie: ρ. ἐν. = φέρω, ἄγω, κομίζω, ἄδρ. προῦρα (γ) και προῦνα (γ) και προῦρα (τ)· μετοχ. προύρε (τ) και προῦνε (γ)· ἀντιθ. ὀπίε = πηγαίνω τι, πέμπω ja bie vder μεντ = τὸν ὑπενθυμίζω. }

bij ἢ bie: ρ. οὐδ. = πίπτω· ἄδρ. ρᾶσε μετοχ. ρᾶνε (γ) και ρένε (τ).

bie φιάλξεσ = σφάλλω, λανθάνω· με-τε-ι-ρα μβε κρύε = συνέβη. -

με-τε-ι-ρα οὐδα = ἔτυχε να περάση τε ὀκὸς αὐτὸ ἀρέιτε σ' i bie

φιάλξα πόστε = εἰσακούεται. - bie ρρότουλε = περιφέρομαι, bie πόστε =

ρρᾶζόχεμ i bie vder σῦ = τὸν προσβάλλω· ι-ρα ἀνα κάλγιτ = πρίρετ·

i-bie έρα λजूलजेस = τὸ λουλούδιον μυρίζει· bie μβε γजूनीज = γονα-

τίζω. - με-τε-ι-ρα χούνδα = προσεβλήθην-ης-η. - ρᾶ vder γजूमे = ἀπε-

κοιμήθη· με-τε-ι-bie τε χόλε-τε ('Ελβ.) λιποθυμῶ-εις-εἴ. λιποφυχῶ,

ὀλιγοθυμῶ· bie ὀι, ὀρε, ὀρέεν = βρέχει, χιονίζει, πίπτει· χάλαζα. - ι

ρᾶ μβε σῦ κάλγιτ. - ἀντιθ. νγρίχεμ, τσόχεμ. - με-τε-ι-ρα πούνα = ἔτυχε

να κάμω, ι ρᾶσε μάλγιτ περ σε ἀρέιτι· με-τε-ι κα ρᾶνε περ σῦ: =

έτυχε να τὸ ἴδω καὶ ἄλλην φορὰν· ἰ βίε πράπα πούνεσε = καταγίνομαι, φροντίζω εἰς τὴν ἐργασίαν· ἰ βίε πράπα κάρτεσε = καταγίνομαι εἰς τὰ γράμματα με-τε ἰ βίε νδερ μεντ = ἐνθυμίζομαι-σαι, ται. *bij* ἢ *bie*: ρ. ἐνεργητ. = κτυπῶ, τύπτω. ἀόρ. ράσε μετοχ. ράνε (γ) καὶ ρένε (τ) ἰ βίε δέρσε = κτυπῶ τὴν θύραν· ἰ βίε φύελιτ = (κτυπῶ) παίζω τὸν αὐλόν· ἰ βίε λјόδρεσε = κτυπῶ τὸ τύμπανον.

bij: ρημ. οὐδ. = βλαστάνω, θάλλω, φυτρώνω, φύω, (γ) *bij* (τ) ἀόρ. βῖνι (γ), βίου (τ) μετοχ. βίμε (γ) καὶ βίρε (τ) βῖνι βάρι (γ) = βίου βάρι (= ἐφύτρωσε τὸ χορτάρι) - βίιτε (budi) = τὰ τέκνα (ὕπακορ.).

biéka-α (Σ) = ὄρος πληθ. *biéka*-τε-*bijeni*-α (bogdan) = βιερί-α (γ) *bireli*-α (τ) = μάλ-ι = βουνόν· πληθ. μάλ-ε-τε ἐνῶ κόδρε-α = λόφος, πληθ. κόδρατε, [καὶ *biéka* = ὑψηλὸν προβλ. ἐλλην. βύσκιω].

bija-α πλ. *bija*-τε = θυγάτηρ [ἐλλ. φιλ-ῶ, Λατ. filia] *bijje*-α (τσαμ) πληθ. *bijjate* ('Αργυρ.) ε *bija*, γεν. σε *bijese*, αἰτ. τε *bijene* ἀφ. σε-*bijese* καὶ σε *bijet*. πληθ. τε *bijzate* γεν. σε *bijzete*, αἰτ. τε *bijzate* ἀφ. σε *bijzē*.

bime-α = φυτὸν μικρόν, μόλις ἀναφύεν· *mejole*-α (Tur.).

bime (γ) μτχ. τοῦ *bij* = φύω, *bire* (τ) μχ. τοῦ *bij*.

binde: ρ. οὐδ. = ὑποτάσσομαι·-αὐ νjeri νούκε *bindetē* = αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος δὲν ὑποτάσσεται· ἰ-ε *bindoure* = ὑποτεταγμένος· ἰ-ε *pa binidoure* = ἀνυπότακτος. - [γερμ. *binden* = δένειν πείθεσθαι].

bistra-α ('Αργυρ. Περμ. Σλαβικὴ λέξις) εἶδος ἰχθύος = ἡ ξυλόκοττα τῆς θαλάσσης 2) ἐπὶ ὕδατος *bistra* = ε *κουλούρα* 3) ἐπὶ ὄξους (= *ιφόρα*) οἶνοπνεύματος, κ.τ.λ. ὁ πληθ. *bistrate*.

binjani-ου ('Ελθασ.) πληθ. *binjante* = δίδυμος καὶ *binjok*-ου (Σ) πληθ. *binjoke*-τε *binjank*-ου (Καβ.) πληθ. *binjokete* *bدينجاني*-ου (Tur.) πληθ. *bدينجاني*τε, *binok*-ου (Κρούζα) (Μιρδιτα) πληθ. *binokete* *binos* (bogdan) πληθ. *binose*-τε τὰ δὲ θηλυκά *binjake*-ja θηλ. πληθ. *binjante*, *binjoke*-ja πληθ. *binjokete* *binjake*-ja. πληθ. *akete*, *bدينجاني*-ja πληθ. *akete* *binoke*-ja πληθ. *binokete*· *binose*-ja πληθ. *osete*.

bir-α πληθ. *bij*-τε, = υἱός, τέκνον. [Λακωνικῶς πότρ ἀντὶ παῖς] ἰ *biri*, γεν. τε *birit*, αἰτ. τε *birine* καὶ τε *birre*, ἀφ. τε *birit*· πληθ.

όνομ. τῆ βίτῆ, γεν. τῆ βίβητ καὶ τῆ βίητ, αἰτ. τῆ βίτῆ, ἀφ. βίησ.

βίρ: (Σ) ρ. ἴδ. βαρ, βδαρ, βδίρ.

βίρῃ-α (Τσαμ. καὶ Σκοδρα) (ἴδ. βέρῃ-α) πληθ. βίρατῆ.

βίρκο: ἐπίρ. ἢ ἐπιφών. = ἐξαιρέτως, καταλλήλως, καθὼς πρέπει.

βέρκῃ-ι (τ) σωρός.

βισειόῃ (Σ) ἴδ. βεσετόῃ.

βίσο-ι: κοινῶς γουρουόπουλον· πληθ. βίσοατῆ καὶ γίτσο-ι (βεράτ.) πλ. γίτσερ-ιτῆ = ζοκ-θίου (Σκ.) πληθ. ζοκῃ-θίου, βιτσοῦν-ι (τ) (Αργουρ.) πληθ. βιτσοῦνε-τῆ.

βρίμῃ-α πληθ. βρίματῆ ἴδ. βρίμῃ α ἴδ. βιρῃ-α, βερα.

βίσκ-ου πληθ. βίσκε-τῆ κοιν. κλωναράκι· κράχχαζῆ α (Καβ.) νῆε βίσκ βοζιλῃόκου = ἕνα κλωναράκι βασιλικοῦ καὶ γέμ-ι (Σ) πληθ. γέματῆ, καὶ τάξῃ-α (Τυρ.) πληθ. τάξῃ-τῆ δέγε μα ε μάδε σε βίσκου.

βιστάκ-ου πληθ. βιστάκετῆ (Τυρ.) = πούπε ρρούσι βεσ-ι (Τυρ.) πληθ. βέσῆετῆ = νῆε τσόπε βιστάκου.

βίστρε-α = ὄξος δρυμύτατον· πλ. βίστρα-τῆ οὔθουλ ι φόρτε.

βισῆ-α (γ. Σκ. καὶ Λιάπ.) = θηρίον (εγερσίνε-α) πληθ. βισῆτῆ.

βισῆ-ι = οὐρά· 2) τέλος· ἀντιθ. κρύε. πληθ. βισῆνα-τῆ (γ) καὶ βισῆρατ (τ) ρρι νδε βιστ = κάθημα ὀκλαδὸν (ἀνακούκουρδα).

βισῆ-ιουνδεσ-ι (Ἐλβ) πληθ. βισῆ-τουνδεσιτ = ἡ σεισοπυγίς· ἡ σουσουράδα, ἡ κωλοσοῦσα (πτηνόν) καὶ βισῆ-λῃεκούνδεσε-ι (Τυρ.) πλ. βισῆ-λῃεκούνδεσιτῆ· καὶ τουνδουβισῆτῆ-ῃα (Περμέτ.) πληθ. τουντουνβισῆτῆ-τῆ καὶ τουνδέρρ-ι (Καβαῃα).

βισῆξε-α πληθ. βισῆξε-τῆ [Hinterzeug des Sattels]· bāῃj βιστ = κάμνω παρελθρομήν, παρατρέχω· ἀγο γρούα λῃούαν ἢ τούνδε βισῆστινε (αὐτὴ ἢ γυναῖκα τὰ πρίζει)· βισῆ-δουρδ-ι (Σ) = βισῆ-τσούνγκου γῃελῃ βιστ-δουρδ (Σ) = γῃελῃ παβιστ· βιστ-δουρδε-ῃα (Σ) = βισῆ-τσουνγε· πουλῃε βισῆ-δουρδε = πουλῃε παβισῆτε· πληθ. θῃλ. βισῆ-δουρδε-τῆ· ι-ε βισῆμ-ι = ὕστερινός, τελευταῖος· ι-ε-βισῆμε-ῃα θῃλ. = ἐσχάτη.

βισῆτσο-ι πληθ. βισῆτσοατῆ: τὸ πλεξοῦδι τῆς κεφαλῆς τῆς γυναίκος.

βισῆ-φούρκα βούκουρῃ-α (Τυρ.) (κατ' εὐφημισμὸν) ἢ ἰατίς, ἢ νυμφίτσα· πληθ. βισῆ-φούρκα-βούκουρατῆ.

βιῶτι-τσούνγ-γου = ὁ ἔχων τὴν οὐρὰν κομμένην *βιῶτ-τσούγγε-α* θηλ.
κίεν βιῶτ-τσούνγ = (κύων κολοδός) : θόνε ατι κχι ε κα βιῶτινε τε
 πρέρε.

βλ; άνε-α (Περμέτ.) *βλζιν'* ε *δρούσε βλζάνα ζεμερ'* ε *δρούσε*.

βλεγγράσ-ει-ει: ρ. οὐδ. = *βελάζω*· καὶ *βλεγγρισ-ίτ-ιτ'* δέντε *βλεγγ-*
ράσενε = τὰ πρόβατα *βελάζουν*· *βλεγουρῆ* ('Ελλάς.) ρ. ἀμεταβ.

βλεγγρίμε-α πληθ. *βλεγγρίματα* = *βληχθημός*, *βέλκσμκ*.

βλζανδεσε-α πληθ. *βλζανδεσατε*· *βλένσε-α* πληθ. *βλένσατε*, *βλεν-*
δεσε-α, πληθ. *βλζενδεσα-τε*, *πένσε-κ* *πένσα-τε*. = *κοιλία* τῶν ζώων.

βλζέσ-ι (γ) *βλζεσ-ι* = ὁ ἀγοραστής· ἴδ. *ῶιτεσ-ι* = *πωλητής*.

βλζεј = ὠνοῦμαι, ἀγοράζω· ἀντιθ. *ῶέσ* (*πωλῶ*).

βλζέχεμ καὶ *βλζιῆχεμ* = παθ. ἀγοράζομαι.

βλζεμ-ι (τ) πληθ. *βλζίμε-τε* ἀγορά, ἴδ. *τρέκ-γου*.

ι-ε βλέρε (τ) ἐπ. *ι-ε μβλζέρε* (τ) με γζέθε τε *βλζέρα* = με πράσινα
 φύλλα· ἄρα τε *μβλζέρα* = πράσινα, *χλωρά*, *χωράφι*.

βλζερόνј (τ) ρ. οὐδ. = *μβλζερόνј* (τ. *budi*) = *πρασινίζω*.

βλζένδεσ-α ('Αργυρ.) πληθ. *βλζένδεσα-τε* ἴδ. *πένσε*, *πλένδεσ-ι*.

βλζέτε-α πληθ. *βλζέτετε* καὶ *μβλζετε-α* = *μέλισσα* (ἴδ. [ἐλληνικὸν με-
 λίττω = βλίττω] - *βαρ* *βλζέτε* = *μελισσόχορτον*).

βλζι-νι (γ) πληθ. *βλζινј-τε* καὶ *βλζι-ρι* (τ)· *κοινῶς* *φλαμοῦρι*.

βλζιρόј ρ. οὐδ. = *πλημμυρῶ*, καὶ *βερσόј* (Tur.).

βοβόλ-ι (Καβκζα) = *κερμίλ* με γζιθε *λζεβόδογг* ἴδ. *κερμίλ-ι*· *πλ.* *βο-*
βόλζατε.

βλζόζε-α πληθ. *βλζόζα-τε* = *καπνιά* καὶ *τῶάγγε-α* (Σ) καὶ *πῶτύμε-α*
 (Περμέτ.) (= *φτύσιμον* πληθ. *πῶτύματα*).

βλζούανј: ρ. ἐν. = *ἀλέθω* (τ) - *βλζούεј* (γ) καὶ *βλζοῖј* (συνηρ.)

βοβο = *βαβκί*: ἴδ. *ουπουπού!* *οβοβο*, *βοβοῦ*, *ουβοβοῦ*.

βοβορίσσε-α ('Ελλάς.) πληθ. *βοβορίσατε*· ἔντομα *μαῦρα* ἢ *κόκκινα*
ἐνδαιατώμενα εἰς τοὺς τοίχους τῶν μαγειρείων· ὅταν τὸ *κόκκινον*
ἐπικαθίστη εἰς ἄνθρωπον λέγουσιν ὅτι εἶδητιν *θὰ λάβη* ἢ *συγγενῆ*
θὰ ἴδῃ.

βοδέτε ['Ελλάς.] = *βούκεντρον* (γ)· *θουμβάτσ-ι* (γ) = *θουμβι*· *ι* *χιστένιτ'*
στρουμπουλάρ-ι (Κροζα) πληθ. *βοδέτσα-τε*, *μβοδέτσατε*, *θουμβά-*
τσατε, *στρουμβουλάρετε*.

βοζιλјόκ: ἴδ. *βαζιλјόκ*-ου· πληθ. *βοζιλјόκ*ετє.

βοκερѳ-α: σκόπελος· πληθ. *βοκερѳ*ετє.

βόλ (Σκ.) = μιάφτ = ἀρετὴ [ἑλλην. πολ-ύ].

βόλє-α (Τур.) πληθ. *βόλ*ατє = ὄφις ἀνευ ἰοῦ· *βόλ*є-τє πληθ. (Σκ.)

ἴδ. *μβόл*є-тє = χάρδετє = ὄφις ἀνευ ἰοῦ.

βόλβє-α: = καταστροφή, δυστυχία· μ' ου *β* *βόл*βє = *e fatto una disgrazzia*.

βοудѳ ???

βολјίє-ја πληθ. *βολјίє*ετє: ἴδ. *βοστόл*є-α.

βόρє-α (Ἑθ. Σκ.) = χιών ὁ πλ. ἀχρηστος· ἀν' ε *βόρє*ε = τὸ βόρειον μέρος = ὁ βορρᾶς· καὶ *βδόρє*-α (Τур. *Μαλјεσία* ε (*Σκωδρє*ε) *δεβό*ρє-α (τ. Βερατ) *βίє* *βόρє* = χιονίζει· καὶ *τσβόρє*-α (τ. Ἀργυρ.) [ἴδ. Ἑλλην. Βορ-ρᾶς].

βοραζάνє-ја = καὶ *παραζάν*-ι Ἑλθασ.: μέρος μαχαίρας παρὰ τὴν λαθίην, ἐπηργυρωμένον· καὶ *δοραζάνє*-ја.

βορίє-α: πληθ. *βορίє*α-тє (γ) = πίτυς, ἐλάτη.

*Βόσн*є-α = ἡ Βοσνία.

βοσηјάκ-ου (ἀρσ.) *βοσηјάκє*-ја θηλ. πληθ. -ε-тє = Βόσνιος.

βῶѳ-ι πληθ. *βῶѳ*тх-тє = ἄτρακτος, ἀδράκτι. 2) ἄξων.

βότε-α = ὁ κόσμος, ἡ γῆ = *δεου* ἢ *τόκє*-α = ἡπειρος· 2) ὁ λαός· μος *де* γјό *се* τσ' *θόνє* *βότε*α = μὴ ἀκούεις τί λέγει ὁ κόσμος, οἱ ἄνθρωποι, ὁ λαός· 3) ξένος, ἀλλότριος· *εῶт'* ε *βότε*εε = εἶναι ξένον· 4) εἶδος πηλοῦ, ἡ ἀργίλος· *јέμ*ι *прѳ*ј *ν*є *βότε* ("Υδρх) = *јέμ*ι *прѳ*ј *ν*є *δεου* = (πατρίδος) ἴδ. *δε*-ου-*τόкє*-α = ἡπειρος, στερεά, ξηρά· *кєν'* ι *βότε*εε = ξένο σκυλί· γρούα ε *βότε*εε (= ξένη γυνή).

βότε: (*Μαλјεσία* ε *Γεγενίε*ε *де* *Μιγдѳ*тх) = *χέρє* = φορὰ· *εδє* *ν*є *βότε*ε = καὶ μίαν φορὰν· *ν*є *βότε*ε, *дύ* *βότε*ε, *тρι* *βότε*ε = *ν*є *χέρє*, *ду* *χέρє*, *тρι* *χέρє* = μίαν φορὰν, δύο φορὰς, τρεῖς φορὰς· καὶ: *кєтѳ* *βότε*ε = *тχύτην* τὴν φορὰν = *кєтѳ* *χέρє*.

βότε-ја: πληθ. *βότε*-тє = κοινῶς *μποτίл*иц καὶ *βότε*ε-α, *βοτίл*є-ја.

*βοτσέл*ј-ι = βανκ-γυο· *βοτσέл*є-α: πληθ. *βοτσέл*јаτє = βερέλλιον μικρόν *βολјίє*-ја (Τур.) πληθ. *βολјίє*ετє.

*βότε*ε-α (Τур.) πληθ. *βότε*α-тє: ἴδ. *βοубούк*є-ја: κοινῶς *βαρέл*и.

*βραѳ*є-α (βουλγ.) = κλειδαριά· πληθ. *βράѳ*ατє: ἴδ. *дрѳ*-и.

βράν (Ἀργυρ.) ἐπιρ. = συρτά. *σβρας* (γ) *τσβάραζι* (τ) ε *χόκι* *βράν* = ε *χόκι* *σβρας*, *τσάραζι*.

βρανίσι (Ἀργ.) ρ. ἐν. = τραβῶ τινὰ σύροντας· καὶ *σβρανίσι* καὶ *σβαροίσι* (Περμέτ.) καὶ *τσβαροίσι*.

βραχόμ - *ι* (Σ) = *βεσνίκ* - *ου*.

βράζε-α (Ἑλβ. Βεράτ.) πληθ. *βράζατε*: *ι* θόνε *βίξεσ* *κίε* *βέν* *πλιόρι*. καὶ *χουλι-α* πληθ. *χουλιτε* = *βίξε-α* (Καθαζα).

βράζεμ - *ι* (Καθαζα) = κρότος ἴδ. *κρίσμε-α*.

βραζίμ - *ι* (Λιαβουρίστ.) πλ. *βραζίμετε* ἴδ. *βρυμε-α*.

βρέζα-χύπεσ - *ι* (Κρούζα) = αὶ *κί* *λίσο* [λίουν, λῆοτ] *πρέζαχύπθι* πλ. *βρέζα-χύπεσ* - *ιτε*.

βρεγα-δέιασ - *ι* = ὁ *κατουκῶν* τὰ *παραθαλάσσια*: πληθ. *ι-τε*.

βρεζα-χύπθ *ι* (Τυρ.) ἐπιρ. ἴδ. *οπτι-κάλιας*.

βρέθ (γ. τ.) *βρεθόνι* (Περμ.) ρ. οὐδ. ἀορ. *βρόδα*, *μετοχ.* *βρέδε* καὶ *βρέδουε* = *τρέχω*, *χοροπηδῶ*, ὡς ἔλα τὰ ζῶα ὅταν παίζουσι ὁκέρρατε *βριθινε* *καλι*, *κάου* *βρέθ*.

βρέθ ρ. οὐδ. *τρέχω* *γρήγορα*· *βρίθ* = *τρέξε* *γρήγορα*.

βρέθεκ - *ου* *βρέθ* - *δι*: πληθ. *βρέδατε* = *ελάτη* *ι-ε* - *βρέθτε* = *ελάτινος*.

βρεθί (γ) ρ. ἐν ἀορ. *βρέιτα* *μετοχ.* *βρέιτουε* *κοιν.* *ροκανίζω*, - *κριτσ* - *λίζω*· *κίενι* *βρεν* ἔστανε = ὁ *κύλος* *ροκανίζει* *κύκλι*· *βρεχεμ* (γ. τ.) *παθ.* *ροκανίζομαι* 2) *συνερίζομαι* *γρινιάζω* ἴδ. [ἔλλ. *βι-βρώ-σκω* *βρωσις*].

βρέκ - *ου* πληθ. *βρέγετε* καὶ *βρίγετε*· *βράχος*· *βρέγου* ἔστανε *με* *ι* *βόγελίε* *σε* *κόδρα*· *βρέγου* *ι* *λιούμιτ* = ἡ *ὄχθη* τοῦ *ποταμοῦ*, *βρέγου* *ι* *δέτιτ*. = τὸ *παραθαλάσσιον*.

βρέκετε (πληθ. *μόνον*) = τὰ *ἑσώθρακα*· καὶ *τε* *λῆντα* - *τε* (Σ) *τε* *παάνα* - *τε* (Σ. Κρούζα) [*σε* *πσέ* *βρέκετε* *βάχενε* *πα* *άνε* *καί*: *τε* *μβάθουρατε* (τ).

(*ι* *ε*) *βρενγόσοουε* (Περμέτ.) = *τεταλαιπωρημένος* *αὐ* *κίε* *κα* *χίε* *κιοῦρε* *σοῦμε* *κίε* *κα* *βούκιοῦρε* *σοῦμε* *ι* *μουνδούρε* *τέπερε*.

βρένδα (τ) *μβρένδα* (γ) = ἐντός, ἔνδον· *ε* *βοῦρα* *βρένδα* = τὸν *ἔβαλα* ἔς τὴν *φυλακή*· (τὸν *ἔβαλα* *μέσα*) *ἀντιθ.* *ιάσ* - *τε*· *περμ* *βρένδα* (γ), *βρένδαζι* (τ), *βρένδαζε* (τ), *βρένταζετ* (τ) = ἔσωθεν, ἀπὸ *μέσα*· *ἀντιθ.* *ιάσ* *τεμ*.

- brɛndɛβɛkɛ-tɛ* (Σκ.) (τουρκ. τσιντιάν), διμίτε-τɛ (Τυρ.) (ἐκ τοῦ πανίου δίμιτο).
- (ι-ε) *brɛndaζm-ι-με-ja*=ἐπιθ. ἐσωτερικός-ή και ι-ε *brɛndɛsm-ι-με-ja*
brɛndɛsim-ι (γ)-*με-ja*· *brɛndɛs-ι* (τ) (πληθ. *brɛndɛσιτε*· *brɛndɛσε-ja* πληθ. *brɛndɛσε-τε*).
- brɛsɛ-a* (ἀργ.) κιχόριον, πικραλὶς κοινῶς ραδίτι.-ἴδ. κόρε-ja.
- brɛs-ζι* πληθ. *brɛζατε*=ἡ ζώνη· 2) γενεά=(30 ἔτη).
- brɛs-ζι* (γ) και *šokɛ* (jaκoβa) du *brɛζa vjɛrɛζiš*=δύο γενεαὶ ἀνθρώπων [du φάκιε vjɛrɛζiš] *brɛs* πας *brɛζι*=εἰς γενεάς γενεῶν=κληρονομικῶς *brɛs* μοῦρι=τὸ ζωνάρι τοῦ τοίχου (διάζωμα) *brɛs-brɛk*-ου αἰτ. *brɛsbrɛkɛs* πληθ. *brɛs-brɛkɛ-τε* τὸ βρακοζώνιον (τουρκ. αυσκούρ).
- brɛšɛn-ι* (γ) *brɛšɛr-ι* (τ)=χάλαζα· *bie brɛšɛn*=πίπτει χάλαζα.
- brɛšɛkɛ-a* πληθ. *brɛšɛkɛ-τε*=ἡ χελώνη· *brɛšɛkɛ* οὐjɛζɛ=χελώνη τοῦ νεροῦ.
- brɛšɛkɛzɛ-a* πληθ. *brɛšɛkɛzατε*=ἡ ψώρα τῶν σύκων. 2) *brɛšɛkɛzατε* ε νjeriout (οἱ πρησμένοι ἀδένες τοῦ λαίμου κοινῶς χελῶνες· χοιραδικὸς ἄνθρωπος).
- brɛtɛkɔsɛ-a*· πληθ. *brɛtɛkɔsατε* και *brɛtɛkɔsɛ-a* και *brɛtɛkɔtɛsɛ-a* (Σκ. Τυρ Κρουja, Καβ.)=βάτραχος· και *brɛtɛk* (bogdan).
- brɛzɛm* και *brizɛm* παθ. τοῦ *brɛij* ρ.=χάεμ, γρίνδεμ-*brɛzɛm*=κατα-τρῶγομαι, γρινιάζω.
- brɛ-ι* (γ) πληθ. *brɛ-tɛ* και *brɛij-tɛ* *brɛ-ρι* και *brɛiou* (τ)=κέρας· και *brɛnɛ-a* (Σ) πληθ. *brɛnɛ-tɛ* (Σ). φράσις ι βούνα *brɛtɛ*=τὸν ἐξηπάτησα, τὸν ἐκεράτωσα.-παροιμ. ι μάρρι σ' κα *brɛ*=ὁ ἀνόητος δὲν ἔχει κέρατα (διὰ τὴν γνωρισθῆ ὡς τὰ λοιπὰ ζῶα)· *brɛmáθ-di* (γ. τ.) πληθ. *brɛmɛdénj-tɛ* θηλ.-*δε-ja*· πληθ.-*δα-τε*· ὁ ἔχων μεγάλα κέρατα.-ἡ ἔχουσα μεγάλα κέρατα.
- brɛimɛ-a* (Ἑλβ.) ἴδ. *brɛimɛ-a* *bírɛ-a* *βερɛ-a*.
- brɛimɛ-a* (Σκ.) κραυγή, τɛ *brɛrtítounɛ* ἴδ. *brɛrtimɛ-a*.
- brɛimóij* (Τυρ. Ἑλβ.) *biróij* (τ) *βριμόij* (Βεράτ.) ἄ ἴδ.
- brɛijnɛ-a* πληθ. *brɛijnɛ-tɛ* πλευρά.
- brɛisk-ου* (γ) [Σλαβ. λέξις] ἴδ. *θίικɛ-a*=κοινῶς σουγιᾶς· πληθ. *brɛiskɛ-tɛ*.

- βρισκ-ου* = ξυράφιον πληθ. *βρίσκιε-τε βρισκ-ρρόνιες-ι* ('Ελβ.) πληθ.
βρισκιε-ρρονιες, *βρισκ ρροῦσ-ι* (Κρούζα), *βρισκ ρροῦζε* (Σ) πληθ.
βρισκιε-τε = τὰ ξυράφια (δι' ὧν ξυρίζονται).
- βρίτμε-α*: (*budi*- 'Ελβ.) = κρυγή (όπληθ. *βρίτμα-τε* ἄχρηστος) *βρί-
 τμι πάρε* (Γυρ. Κρούζα) = Σεπτέμβριος· καὶ *βρύλι-ι πάρε* (*bogdan*) =
 7) βριος μὴν· *βρίτμι δύτε* (Τύρ. Κρούζα) = Ὀκτώβριος· *βρίτμι τρέτε*
 (Τυρ. Κρ.) = Νοέμβριος· *βριμούρ-ι* (Τυρ.) Νοέμβριος *βριμούερ* καὶ *βρι-
 μούρ* (γ) = Νοέμβριος [ἴσως ἐκ τοῦ *βρύμε* = *πάχνη*].
- βρύμσ-ι* ('Ελβ.) ἐπιθ. κάλι *βρύμσ* = ἵππος καστανόχρους.
- βρούλι-ι* ἢ *βερούλι-ι* ('Αργυρ.) = ὁ ἀγκών πληθ. *βρούλιε* ἢ *βερού-
 λιε* ἴδ. *βερούλι-ι*, *βερού-ρι*.
- βρούμε-ι* καὶ οὐδ. *βρούμετε* (ὁ πληθ. ἄχρηστος) = ζύμη, *προζύμη-ι-ε*
βρούμετε = ἐνζυμος.
- βρούμβουλι-ι* (τ) = κάνθαρος πληθ. *βρούμβουλι-τε*.
- βρουμβουλίμε-α* ('Αργ.) πληθ. *βρουμβουλίματε* = βροντή· καὶ *βουμ-
 βουλίμε-α* καὶ *βουβουλίμε-α* πλ.-α-τε (Περμέτ.).
- βουμβουλιτ* ('Αργ.) ρ. ἀπροσ. = βροντῆ· καὶ *βουμβουλίν* (γ).
- βρούστουλε-ι*: εἶδος γλυκίσματος.
- βρούτσ-ι* ('Αργ.) ἴδ. *βερούτσε-α*.
- βρῦμε-α* = *πάχνη* (πληθ. ἄχρηστος).
- βροῦκ-α* (Βεράτ) = 1/2 κοιλόν (εἶδος μέτρων).
- βροῦφ* = (Σκ. Περμέτ.) ἐπιρ. δεικτικὸν σημ. *ταχύτητα* πράξεως· *βροῦφ
 μβε καμβε* = ἀμέσως εἰς τὸ ποδάρι (ὄρθιοι). -*βάνι βροῦφ* ε ου τσούε
μβε καμβε = ἀμέσως ἐσηκώθη εἰς τὸ ποδάρι. -*τσόχου* ε *βροῦφ μβε
 καμβε* = σήκου ἀμέσως εἰς τὸ ποδάρι. (Σκοδρα): *νδε κζόφσ* διάλι
βροῦφ μβε καμβε, *νδε κζόφσ* πλιε *χίκου ρρεῖδιάνε* ε *μος* ε *λιεν* βαι-
λενε *πα* *δσάνε*.
- βροχορί-α* (Περμέτ.) ἀλλαλαγμὸς πληθ. *βροχορίτε*.
- βροχορίνι* (Περμέτ.) ἀλλοκλάζω· *γελῶ*, *χορεύω* ἐκ *χαρῆς*.
- βυθάρι* πληθ. *βυθάρε-τε*: *κῦ κῖε* *δο* *βύθε* = *πυγιστής*, *ἀρσενοκοίτης*·
κοινῶς *κουλουμπάρης*: ἐνῶ *βυθάσ-ι* ὁ *συρόμενος* *μέ* *τόν* *κῶλον* *βυ-
 θάσε-ι* (θ).
- βυθαράκ-ου* τὸ *θηλ.* *βυθαράκε-ι* (ὁ ἔχων *μεγάλους* *κώλους*).
- βυθε-α* [ἐλλην. *βυθός*] τὸ *κάτω μέρος*, ὁ *πάτος*· 2) ὁ *κῶλος*, ἴδ.

φούντ-δι. *huth'* ε κορίτσες = ο πάτος του λήνοῦ *huth'* ε δροῦνιτ = ἡ
ρίζα τοῦ ξυλου *vji* κινδ *búthε ουλίinj* = ἐκκτόν ρίζας ἐλατός ἴδ. ρρᾶζε-α
ρρῖ *vde* *búthε* = κάθημακι κατὰ γῆς [ἴδ. ἑλλην. Βυθός]· *búthε*-ρρουμ-
βουλάκ-ου. — πληθ. *buthε* ρρουμβουλάκετε.

buljmet (γ) ἴδ. *boulmet*-ι (πληθ. ἀχρηστος).

buk-ou (Σκ. Ἑλβ. γ) ἄχυρον, κοινῶς ἄχνη (ὄνομ. περιληπτικόν)
καὸτ' ε γρούνιτ, ε ἔλβιτ, ε τερῶάνεσε, ε τέπεσε ε ορίζιτ· σι τε ὀ-
χέτε *vde* *ljámet* ε τε τσοπέζόχτε *ihónε* *buk-ou*, πο κουρ ἀστε πκ
ὀiu *vde* *ljámet* επκ τσοπεζούεμ *ihónε* καὸτε-α. σι καὸτ' ε μίτρεριτ
vdo ε γρούνιτ, *vdo* ε ἔλβιτ, *kje* ἀστε πκ *thueμ* ε πα *dεppouéμ*.

boual-ι (τ) πλ. *bouk*-τε κοινῶς βουβάλι καὶ *bouλ* ι (γ) καὶ *bouel*-ι
πληθ. *bouej*τε καὶ *bouj*-τε συνηρ (γ).

boualítε-α (τ) πληθ. *boualítε*α-τε καὶ *boulítε*α-α (γ) πληθ. α-τε
καὶ *boulítε*α-α (Σ) πληθ. *boulítε*α-τε = ἡ βουβάλι.-ἡ βουβάλος??
*bouátε*ατε ἔχενε ἢ ἔθενε (Βεραι.) [ἐπὶ συνουσιασμοῦ].

Bouáne-α : ποταμός τῆς Σκόδρας· καὶ Βούνε-α (*bogdan*).

boubas-*boubáste* : (πληθ. μόν.) ἴδ. ρρῆ-ja (ἔλμινθεσ, λεβίθια).

boube-α : ζούφιον κοινῶς μαμουῦδι : πληθ. *boubε*-τε (ἴδ. βόβε-α) τε
χάνγρι *boubε* (παιδική φράσις).

boubis-ί-ία. ('Ἑλβασ.) = μορρίσ-τεμ. = ξεψειριάζω.

boubou : ἴδ. ουβουβού.

bouboukje-ja (τ) πληθ. *bouboukje*-τε, *bouboukjetε* (γ) = κάλυξ· *boub*-
boukje-ja (γ) καὶ *bótε*α-τε *boubouρέε*-ja : πληθ. *boubouρέε*-
τε [Σλαβικ. τὰ νεφρά] ἴδ. *bešje*-ja (Περμέτ.) πληθ. *bešje*-τε
νεφρόν, ἴδ. *éšje*-α (Σ) *boubouρέτε*α-α καὶ *boubouρίτε*α-α : πληθ.
*boubouρίτε*α-α-τε *vje* φάρε μίζεζετ *kji* θόνε σε *həv* πλjεῶτα.

boubouρίс ('Ἑλβασ.) ρ. = βαλjόν γjέλα νγα *dálje*.

boubouρίс (ἑλβ.) ρ. ἐν. = *damxhóš* = περνάει πλjάτῶκατε *mb'* ατ' *áne*
ι *mbε* κετ' *áne*.

boubouξίνε-α (γ) καὶ *boubouξίljε*-α (Βεραι.) εἶδος εντόμου ἴδ.
ξουξίνε-α, ἴδ. *boušje*-α πληθ. *boubouξίνκατε*-*boubouξίljε*τε.

boubouλίj (γ) *boubouλόj* (Σ) = *bouμβουλίτ* (τ) *brouμβουλίτ* (τ) =
βροντῶ.

boubouλίμ-α (γ) *bouμβουλίμ*α-α, *boubouλίng*-α πληθ. α-τε = βροντή.

βούζε-α πληθ. *βούζε-τε*=τὸ χεῖλος [παρὰβ. Ἑλλ. βυζιον] 2) χεῖλος, ὄχθη, βουζ' ε λιοῦμιτ, ε λικένιτ, ε δέτιτ: ι hāj βούζετε=κάμνω μορφασμὸν μὲ τὰ χεῖλη ἔταν δὲν μὲ ἀρέση τι. -χᾶ περ βούζε=τρώγω χωρὶς ὄρεζιν, κινῶ μόνον τὰ χεῖλη, χωρὶς νὰ μασῶ τίπο-ε: περδρέθ βούζετε:= ἐπὶ δυσαρσεσκείας. -βᾶρ βούζετε=δυσαρσεστοῦμαι. -μ.βουῶ περβούζε ἐπιρ.=γεμίζω μέχρι χειλέων σ' ι κjesῶ βούζα ατύ ν.ιερίου= δὲν γελᾶ τὸ χεῖλος του ποτέ.

βούζε-βουβούζε-α πληθ. *βούζε-βουβούζε-τε*=αἰό κ.ιε ι κᾶ βούζετε τε βόγλια σι βουβούζε.

βούζε-γᾶσ-ζι=φιλομειδής, χαροποιός· και βούζε-κ.ιεῶουνε-ι-α.

βούζε-πλάσσε-ι-α και πλάσουρα αὐ α κ.ιύ κ.ιε κᾶ βούζετε τε πλιάσουρα, κ.ιε σ' κεῶ κούρρε.

βουζούκ-ου: εἶδος ὀργάνου τὸ βουζούκι.

[*βουῖ*] ρ. οὐδ.=κατοικῶ. -*βουῖ* (γ) ρ. κοιμῶμαι παρὰ τινι (εἰς ξένον οἶκον φίλου ἢ συγγενοῦς) 2) ὄκ.ιό νάτενε: ἴδ. φλιε=καθεύδω, κοιμῶμαι ἄρ. βούῖτα μετοχ. βούῖτουνε.

βουῖῶ (Tur.) ρ. οὐδ. τριτοπρ.=τε βουβουρίσουρε=κουρ ὄκέλι ν.δον.ι ν.ιερί μ.ιε τόκε τε λ.ιάγετε h.αν biεῖε.

βουῖά ι (Ἑλλ.)=πλούσιος, εὐγενής, εὐπατρίδης θηλ. βουῖάρε-ια και βουῖκρέσε-α' τὸ ἐπιρ. βουῖκροῖτ=εὐγενῶς.

βουῖάσκα-α: πληθ. βουῖάσκατε (γ), βουῖάσκα-α (βερ.ατ.) πληθ. α-τε κοινῶς τὸ πελεκοῦδι. βουῖάσκα-α (Περ.μετ.), ἄσκα-α (Σ) πληθ. ἄσκατε, ἄσκαελε-α πληθ. ἄσκαελετε (Tur.).

βουῖκ-ου: ἴδ. βούκ-ου πληθ. βούκ.ι-τε.

βουῖκ.ιεσί-α: ἴδ. βουκ.ιεσί-α' ὁ πληθ. λείπει.

βουῖκ.ιεσίῶι=βουκ.ιεσίῶιτ.

βούκ-α: πληθ. βούκ.ι-τε=ἄρτος, ψωμί (ἑλλην. βουκιά) [βουκιά=σῖτος τουρκ.] h.ῶκ' ε γρόν.ιε=ψωμί σιταρένιο, h.ῶκ' ε ἐλίπτε=ψωμί κριθαρένιο βούκ.ι-βαλε-α=βουκ' ε πιέκαμε (πρε.ι.μ.ι.ε.ρι) ζ.ι.ε με ού.ιε βάλ.ιε πληθ. βουκ.ι-βάλ.ιε-τε=βουκ' ε δυ.ι.δ.έ.ι.ε.με (Καβ.) ??? βούκ.ιε φ.ι.ε.ι-ια (Tur.)=βούκ.ιε π.ρ.ε.ι φ.ι.ε.ιῶ-τε θά.τε πληθ. βουκ.ιεφ.ι.ε.ι.ε.τε.

βουκ.ιε-πιέκα-ι=ὁ ψήνων ἄρτον, ὁ ἄρτοποιός πληθ. βουκ.ιε-πιέκα-ι-τε.

βουκ.ιε-ὄκ.ι.ε.ι (Tur.) θηλ. λε-α=αὐ κ.ιε ὄκέλι βούκ.ιε,=ἀχάριστος, ἀγνώμων.

- βούκλιε-α* (Σκ.-Κρούζα) = ἡ νυφίτσα. [βουλῆτῶτα = νόμφη βουλγαριστί].
- βούκλιεζε-α* (γ) πληθ. βούκλιεζα-τε = νούσεζα ελῆλῆσε (κατ' εὐφημισμὸν) καὶ βίστ-φούρικ-βούκουρε-α (Τυρ.) πληθ. α-τε.
- βούκουρ*: ἐπιφ. = ὠραίως, καλῶς, βουκουρ μίρε = φόρτε μίρε, βούκουρ τῶελῆε (budi) = φορτ τῶελῆε = πολὺ ἀνοικτά· ε βούκουρ ε δξουτ = ἡ ὠραία τῆς γῆς, δηλ. ἡ θεὰ τῆς ὠραιότητος, 2) εἶδος ὄφραως μὲ λίτρινα στίγματτα· ι-ε-βουκουρ-ι-α = ὠραιος-ὠραία· ἀντθ. ι-ε ὄεμου-αρε.
- βουκουρέζε-α* (βερατ.) πληθ. βουκουρέζα-τε [βουκουρ-ρεζε-ια = ἀκτίς] ἴδ. δσιδσιλῶνῆ-α.
- βουκουρῖ-α*: πληθ. βουκουρῖτε = ἡ ὠραιότης, εὐμορφιά.
- βουκουρόνῆ* (bogdan) ρ. ἐν. ὠραιζῶ, καλλωπίζω· καὶ σβουκουρόνῆ (γ) σβουκουρόχεμ (παθ.) ἀντιθ. ὄεμτόῆ = ἀσχημίζω.
- βουλάρ-ι*: εἶδος ὄφραως τυφλοῦ πληθ. βουλάρετε.
- βουλέδρε-α*: πληθ. βουλέδρατε ('Ελθασ.) = εἶδος παρασίτου ὅπερ ὡς μανιτᾶριον προσφύεται εἰς τοὺς κορμούς τῶν δένδρων καὶ ἐκ τοῦ ὀποίου κάμνουσι τὴν ἴσκαν.
- βούλε-α*: σφραγίς πληθ. βούλεα-τε (ἴδ. βούλε-α).
- βουλῆάγγε-α* ἴδ. βουλαῶγε-α.
- βούλεζε-α* = σταγῶν, ρανίς, ψεκάς καὶ πίε-α πληθ. πίεατε· νῆε βούλεζε ουε = μία στάλα νερό·
- βουλίσε α* (γ) πληθ. βουλίσα· τε ἴδ. βουλίσε· α.
- βούλε-ου* καὶ βούλε-ου (τ) = γεωργός πληθ. βούλετε.
- βουλεσί-α* καὶ βουλεσί-α = ἡ γεωργία. = πλ. λείπει.
- βουλεσίτ* = γεωργικῶς.
- βουλῆμῆ ι* (τ) πληθ. βουλῆμετε = τὰ ἐκ τοῦ γάλακτος ἐξαχθόμενα τυρός, βούτυρον, κ. τ. λ. βουλέμ-ι (γ) καὶ (Σ). ὶ πληθ. ὄχρηστος.
- βουλμούαῆ* (τ) = ζυμώνω μὲ βούτυρον.
- βουλόνη-α* (γ) πληθ. βουλόνηα-τε καὶ μβουλόνηε-α (Σ. Κροζα) καὶ δσούνγε-α (Βερατ.) πληθ. δσούνγα-τε, μελερῆ (Περμέτ.) πληθ. μελενη-τε = ὁ βούτσουνας, ὁ ρόζος.
- βουλσί*: πληθ. βουλσίῆ-τε: τὸ ἐσωτερικὸν τῶν παρειῶν καὶ βουλσί-ρι (τ) - κα φάμε βουλσίτε με ούε = ἔχει πληρώσει τὰ μάγουλα μὲ νερό.

- βουμβάλε-α* : πληθ. βουμβάλα - τε : είδος έντόμου· ό κυνηγός.
βουμβουλίμε-α ('Αργ.) πληθ. βουμβουλίματε = βροντή· και βρουμβουλίμε-α.
βουμβουλόγ (γ), βρουμβουλόγ ('Αργυρ.) = βροντώ· συνήθως τριτοπροσ. = βρουμβουλίτ.
βουμβουλούερ-ορι (γ) και βουμβουλούρ-ορι (γ) συνηρ. ό 'Οκτώβριος μήν (ότε συχνά βροντά).
βουνάρι-ι (Τυρ. Διόρα πληθ. βουνάρετε : ατζέ κου βονόν ούζετε τό κεφαλάρι τοῦ νεροῦ· ἴδ. βουνόγ = βρύω.
βουνάτοε-α (λεξ. 'Ιταλική) = γαλήνη, ήρεμία.
βούνγε α πληθ. βούνγατε = τό πουρνάρι· κόκισβετ βούνγεσε ου θόνε λγέν = βάλανος, (Τοσκ.) λγενδε.
βουνίμ-ι : πληθ. βουνίμετε (γ) και βουρίμ-ι (τ) πληθ. βουρίμετε και βριζίμ-ι (Σ) πληθ. βριζίμετε και βρουίν-ι πληθ.· ετε και βρέλε-α (Σ) και βουνάρ-ι (Τυρζν.) και άμουλε-ι (Τυρ. -Ελθζσ.) = πηγή.
βουνόγ : (Καβ.) ρ. οὐδ. = βρύω, πηγάζω· και βουρόγ (τ) και βριζόγ (Σκ.) και βιλζιζόγ.
βούρρε-ι πληθ. βούρρατε = άνήρ· 2) γενναίος, άνδρείος βουρρ'ι δέουτ = ό ήρωσ τής γής· γγύσμα βούρρι = βουρρ'ι θύεμ = μεσόκοπος άνήρ (45 έτων ήλικίας).
βουρρενί-α (bogdan) = ή άνδρική ήλικία.
βουρράκ-ου (γ) = μικρόσωμος άνήρ, άνδράριον· πληθ. βουρράκετε· και βουρράτσ-ι, βουρρέτσ-ι (Περμέτ), βουρρατσάκ-ου (γ) πληθ. βουρρατσάκε-τε.
βουρβούκζε-ζα (γ)· ἴδ. βουβούκζε-ζα· -πληθ.· -ε-τε.
βουρβουλίέσ-έτ, έτ. ρ. έν άρταίνω τινά (νηστεύοντα)· και βουρβουλέτ (τ) και περμβελζέσ-έτ-έτ ('Ελθ. γ) βουρβουλίέτεμ (Καβ. τ.) περμβελζέτεμ ('Ελθ.) = άρταίνομαι· -ἴδ. και περμβελζέσ-έτ-έτ.
βουρδουλάκ-ου πληθ. βουρδουλάκετε = ή άντρακλα (Τουρκ. σεμιζόν).
βουρδδίκ-ου πληθ. άχρηστος ἴδ. βερδδίκ-ου, τάπιρδίκ-ου.
βουρρενί-α και βούρρενί-α : όνομ. περιληπτικόν = οι άνδρες και ή άνδρική ήλικία.
βουρρενίστ : έπιρ. άνδρικήσ, άνδρείωσ, και κατά τόν τρόπον τών άνδρών· και βουρρενίστ (γ).

βουρίμ-ι ἴδ. βουνίμ-ι πληθ. βουρίμετε.

βουρίλγε-ια: πληθ. βουρίλγε-τε = τὸ βκρέλι.

βουρκ-γού = τὸ δεσμοτήριον· κατούκ-οί (Βεράτ.) τὸ κατώγειον, καὶ
πκτόσ-ι (Περμέτ.) ἴδ. [ἐλληνικὸν πύργος, Ἀραβ. βουράσ].

βουργαϊούερ-ι (boudi) = τὸ καθαυτήριον πῦρ.

βούρκθ-ι (γ) = γρύλος.

βούρσε (Ἰδρα) [ιταλ. borsa] [τουρκ. döşep] = ἡ τσέπη.

βουρουλούκ-ου (Βεράτ.) ἴδ. νάπε-α.

βούρμε-α: φίκου κουρ ἄστρ πιέκουμε φερτ vde droūt πα κερπούτουε, α
ἄστρ ρρέκουμε ι θόνε βούρμε.

βουρσῶ-δῶι: ἐξόγκωμκ τοίχου ἢ βουνοῦ, (εἶναι μᾶλλον λέξις Τουρκικὴ
ἢ Ἀραβικὴ).

βουσῶ-ι (γ) [καραβλ. ἑλλην. πύξος]: τὸ πυξάρι καὶ πίκσ-ου (Περ-
μέτ) (τουρκιστὶ τῶμισίρ) (ι-ε) βούσῶτε ἐπιθ. — λζούγ' ε βούσῶτε =
χουλιάρι ἀπὸ πυξάρι.

βουσορόνγε-α = εἶδος ὄφρα: πληθ. βουσορόντζ-τε.

βουσλίικε-ια = κόκιετ' ε βίδιτ' πληθ. βουσλίικε-τε.

βουσκλίικε-ια: πληθ. βουσκλίικετε (Καβ.) = πικρόλυξ, ἢ φουσκάλις.

βουστάτζε-α (γ) πληθ. βουστάτζ-τε· βουστάτζε βάθρεσ, βουστάτζε φκ-
σούλεσ. (ὁ λούδ) κοινῶς τὸ θηκάρι τοῦ κουκκιού, φκσουλιού, καὶ τ. ἄ.

βουτ-ι καὶ

βούτε-ια πληθ. βούτετε = τὸ βκενάκι.

βουτε: ἐπιρ. = ἀπαλῶς, μαλακῶς ἀντιθ. : θάτε.

[βούτε] = ὁ κόνικλος, κοινῶς κουνέλι.

(ι-ε)-βούτε ἐπιθ = μαλακῶς ἴδε ρ. σβουσ.

βουσορδία (τ) ρ. ἐνεργ. = γεμίζω τὸ στόμα μὲ νερό, καὶ ποτίζω, τὸν
κκπνόν, τὰ ρούχα. - βουσορδίσε δουχάνε, τσόχενε κ.τ.λ.

βουτεσίε-α (γ) = νότιος καιρός, ἀντιθ. ι-ε-θάτε-, ι ἐγγε. καὶ βου-
τεσίε-α (τ) πληθ. βουτεσίεατε (τ) καὶ βουτεσίνατε (γ).

βουτί-νι ἴδ. βόλγε-α πληθ. βουτίντζ-τε.

βουτούκ-ου = πληθ. βουτούκ-τε = χρονιάρικος τράγος [ποτούκ τουρ-
κιστὶ σημ. τὰ μικρὰ τῆς καμήλου].

βουτσέλγε-α: πληθ. βουτσέλτζ-τε = τὸ βκρελάκι τοῦ νεροῦ.

βούφε-α = εἶδος πτηνοῦ· ὁ μπουῦφος.

- βούστρε-α* : πληθ. βούστρα-τε [Σλαβικά βούστρα=ή σκύλα].
βούτσε-α (Τυρν.) πληθ. βούτσα-τε=ή σκύλα· και γόρε-ια (Τυρν.)
 [βουλγαριστί βάουτσά=ύλακτῶ, γαυγίζω], πληθ. γόρετε ἴδ. και
 γόρε-ια και κίενεζε-α.
βουτούκ-ου : πληθ. βουτούκε-τε=ό χρονιαρικός τράγος, και φτουιά-
 κετε-τό θηλ. φτουιάκε-ια πληθ. φτουιάκετε ή χρονιαρική γίδα·
 και φτούζεζε-α : τό υποκοριστικόν.

Γ

- γαβιτό-ι* (Σ) = πατητήριον τῶν σταφυλῶν ληνός· -γαβιτό' ι ρροούτι
 (Σ) = κορίτ' ή ρροούτι ('Ελθ.) και τίνε-α (γ) και τίρε-α (τ).
γαβε-α πληθ. γάβετε (γ) = αίσχρολογία. -φλαιο γάβα = αίσχρολογῶ.
γαβίμ-ι (Σ) λάθος· πληθ. γαβίμε-τε ἴδ. λιαθί-α.
γαβόγ = (ρ. οὐδ.) = λαυθάνω ἴδ. λιαθίς.
γαβόνγε-α (*Ανω Σπαθία) πληθ. γαβόνγια-τε = ἄγαβόνγια-α· (Κάτω-
 Σπαθία) ἴδ. ὄκμπόνγια-α.
γάδι = (Σ) = γατί. = ἐπίρ. ἔτοιμον.
γαδδί-α (τ) (Περμετ-Βερατ) = ἀστεισμός (Τουρκιστί ἄκακά) πληθ. γαδ-
 δί-τε.
γαδδί (τ) ρ. οὐδ. γαδδίτεμ (τ) = χαριεντίζομαι, ἀστειζομαι και γα-
 σίτεμ (τ).
γαζιμένδ-ι (budi) = ἀγαλλίασις πληθ. γαζιμένδετε ἴδ. γεζίμ-ι και
 γαζεμένδ-ι (bogdan), = γαζελίμ-ι (ἴδ. γεζίμ-ι) και νγαζε-
 λίμ-ι (γ).
γαζετόγ (γ) και νγαζελτόγ ἴδ. γεζόγ, γαζελτόχεμ και νγαζελτόχεμ ἴδ.
 γεζόχεμ.
γαζίο-α-α (Díbrz) ρ ἐνερ. = πειράζω ήθικῶς, ἴδ. τευτόγ (Σ) τό παθ.
 γαζίτεμ.
γαζό (Βερατ.) ρ. οὐδ. ἀορ. γαζάσα μετοχ. γαζάσουρε· γαζάσα σε φά-
 λιοι, σε ἐτσουρι = ἀπέκαμον ὀμιλῶν, -βαδίζων· γαζό περ ούγε = διψῶ
 ὑπερβολικά, ἀποθνήσκω τῆς δίψης· ἴδ. μιαν.

- γάγγε-α πληθ. γάγγαττε=αφό άρρε κη θύχετε κολάϊ· άντιθ. γούγγε-α.
γαλαθέρε-ja (Tur.)=λγούλγε ε τσέλγε φόρτ. άντιθ. βουρβούκγε-ja·
και γαλαθέλε-α (Σπάτι) πληθ. γαλαθέλαττε και γαλόνγε-α (Περ-
μέτ.) (άπληρχαιωμένη λέξις) έν τῆ φράσει ότεπι γαλόνγε=οίκια με-
γάλη.
γαλζάμσ-ι (γ. Έλβ.) πληθ. γαλζάμσε-τε=παρκαλυτικός πόσι-λζαμσ
κη σ' μουντ τε λζούαγε ας κεμβε ας δόρε.
γαλζαισοῦ: έπιρ. (Κρούζα) με νλένζουν' ατόυ σι ρρίνε γράττε με νγε
κάμβε νδε βύβε ε νγε κάμβε νγρίτουνε.
γαλζαισοῦ-νι (Tur.) πληθ. γαλζαιτσούνεττε=παράλυτος, ό μη δυνάμενος
περιπατείν.
γαλζίτσ (Έλβασ. -Tur. Κρούζα) έπιρ.=άνκακούρδα.-ρεϊ-γαλζίτσ=ρεϊ
γαλούτσ, πουπετσίι (Σ) κελζα-τσούαε (Καβαζα).
γαμούλγε-α (Έλβασ.) σωρός πληθ. γαμούλγεττε: και γουμίλγε-ja (Σ),
γουμοῦλ-ι (γ), γαρροῦμ (Καβ.) γαρρούμουλ-ι (Tur.) πληθ. γαρρού-
μουλ-τε-πίρκα πίρ-γου (Βερατ.-Περμέτ.) πληθ. πίργγε-τε.
γαραθέλε-α (Σπάτι) ίδ. γαλαθέρε-ja.
γαροάτσ-ι (Tur.) σπασμένον πιθάριον ἢ σταμνίον.-και γεράτσ-ι (Κα-
βαζα-Βερατ.), γερέτσ-ι (Κρούζα) γέρεθε-ja πληθ. γέρεθεττε (Βερατ).
γαράφε-α=ἡ φιάλη.
γαραμέτ ι: άσχολίε, μέριμνα, φροντίε.
γαργάρα-ja=άναγαργάρισμα κοινῶε γαργάρα· βάζ γαργαρά=κάμνω γαρ-
γάρα.
γάργουλ-ι πληθ. γάργουιττε και γέργουιττε είδος πτηνοῦ έχοντοε κίτρι-
νον χρώμα· 2) ἡ σιταρίθρα.
γάρθ-δι πληθ. γιέρδεττε και γάρδινγε-τε (Σ) φραγμός.-φράκτιε· γαρ-
δέτσ-ι=γασδάρε ε ρρουμβουλάεττε τε μβουλζοῦμ με κάόττε· και
κορρονέτσ-ι πληθ. κορρονέτσαττε, γαρδέτσαττε ίδ. γασδάρε-ja, γρασ-
dάρε-ja.
γαροίε-(τ) ρ. οῦδ. όγκαρίζει (έπι όνου) ίδε πελάε-έτ-έτ.
γαρούμ-ι (Καβ.) ίδ. γαγούλγε-ja· και γαρρούμουλ-ι πληθ. γαρρού-
μουλ-τε.
γασ-ζι: πληθ. γάζεττε χαρά· ίδ. γεζίμ· τ' άρθτόμ περ γασ (τ)=
είθε να σε έπισκεφθώμεν δια χαράν (γάμου) τ' άρθτισι περ γεζίμ.

- (γ) 2) γέλωσ· με βιέν γάσ=με βιέν τε κχσῶ [ἴδ. ἑλλήν. γήθ-ω. γηθοσύνη].
γασίεμ (τ) ἴδ. γασσίεμ.
γασιάρε-ja (γ) ὕελοσ, πληθ γαστάρετε καὶ κχέλκχε-ja : πληθ. κχέλ-
κχετε.
γασδάρε-ja (ἑλδ.) ἴδ. καστάρε-ja πληθ. γαστάρετε.
γάτε-a (Δυροάχιον) ??? = ἴδ. γάττ (τ).
γατερρί-a (τ) πληθ γατερρίτε=ἐμπερδευμα ἀντιθ. σκατερρί-a καὶ
νγατερρί-πληθ. νγατερρίτε (γ) νγατερρί (τ) καὶ νγατερρί ρ. ἐν.=
ἐμπερδεύω τινά· γατερόνεμ καὶ νγατερόχεμ (γ)=ἐμπερδεύομαι.
γατίj ἢ γατί (budi, bogdan, Τοσ.) ἐπιρ.=ἐτοίμως. -jzμ γατί=εἶμαι
ἐτοιμος, hāχέμ γατί=ἐτοιμάζομαι, hāj γατί=ἐτοιμάζω· 2)=σχε-
δόν, ὀλίγον ἔλειψε νά. . . . -γάδι (Σ)· [Ρουμουνικά γάτα=ἐτοιμον].
γασῆρόνεμ: ἀποθ.=πνίγομαι εἰς τὰ κλαύματκ· καὶ νγασῆρόνεμ (Βερκτ)=
κχjκ με δενέσε.
γασῆρίμ-ι=τε κχjάρετε με δενέσε· πληθ. γασῆρίμετε καὶ νγασῆρίμετε
(νγασῆρίμ) (Βερκτ.).
γάτι: σχεδόν, γάτι πκκ μᾶ ι μαθ σε αὔ=ὀλίγον μεγαλύτεροσ ἀπ'
αὐτόν· γάτι σά σ' ου βράσσε=ὀλίγον ἔλειψε νά σκοτωθῶ.
(ι) γατίῶμ-ι=ἐτοιμος, πρόθυμοσ.
(ε) γατίῶμε-ja=ἐτοίμη, πρόθυμοσ.
γατούαj: ρ. ἐν. (τ) καὶ γατούεj (γ)=πράττω, ζυμώνω, μαγειρεύω.
(Τοσκ.) καὶ γατούj (συνηρ.) ἐτοιμάζω ἴδ. hāj γατί.
γατόj (bogdan) ἐτοιμάζω.-γατούχέμ=τὸ παθητ.
γάτσε-a (Σ) ἀνημμένος ἀνθραξ, θενγjίλ ι νδέζουνε ἐνῶ θινγjίλ-ι (Σ)=
κάρβουνον σβυσμένον.
γάτῶκῆ-a=λευκοκράμβη πληθ. γάτσκα-τε.
γαφόρρε-ja (Ἑλδ.-bogdan) καρκίνοσ, κάρβουρασ, πληθ. γαφόρρε-τε
καὶ γερθεjε-ja (Σ-Βερκτ.) πληθ. γερθεjε-τε.
γδέ-ρι καὶ γδέ-νι (bogdan) [εἶδοσ δένδρου]: β'. (Βερκτ.-Περμέτ.) ὁ
ρόζοσ τοῦ ξύλου· κουρ κα δάλjε νγα δρούρι σι θούμπ, θούετ γδε-ρι·
λέγεται δὲ νύελ-ι (τ) πληθ. νύεj-τε τὸ σημεῖον τοῦ ρόζου ὅταν
λεικνῆ· ὅενj' ε γδέριτ κχε δούκχετε μβι δρουτ α μβε δερρούσετ.
γδεντ: ρῆμ. ἐν.=σκακίζω, πελεκίζω, ἐκλέπω· ἀορ. γδέντα, μετόχ.

γδένδουρε. - γεδέντ (γ)· λικιτόј (Σ) - γδένδεμ, γεδεντεμ, λικιτό-
χεμ. παθ.

γδѣј (τ) γεδѣј (Σ) ρ. ενεργ. = ξημερόνω αντιθ. νγρύσεμ. άορ. γδίβα-
γδίβε-γδίου, και (γ) γεδίνα-νε-νι· και σβάρδι άρίτα ή δούελј
άρίτα (Σ) = σβαρδουλόј (Καθ.-Βερκτ.) τε γδίρε-τε ή τε γεδίμετε
(γ) = ό όρφορ, λυκχυγές· αντιθ. νγρύσεμ.

γέγε-α πληθ. γέγετε όί κάτοικοι τής 'Ιλλυρίας. [παραβ. 'Ελληνικόν
γι-γας].

γεγενί-α (γ) ή 'Ιλλυρία πληθ. λείπει. - και γεγερί-α.

γεγενίότ και γεγερίότ = γεγιστί.

γεγενίότε-ја = ή γεγική διάλεκτος (γ).

γεγερίότε-ја (τ) ή γεγική διάλεκτος.

γεδένδε-α (γ) = σάκλισμα 2) πελεκουδι πληθ. γεδένδε- τε και λιάτε-α
(Σ) πληθ. λιάτα - τε

γεδѣј (γεγ.) ιδ. γδѣј (τ).

γεζίμ-ι πληθ. γεζίμετε = χαρά, εύφροσύνη αντιθ. ιδενίμ (γ) - γαζμένδ-
ι (Σ) πληθ. γαζμένδετε ιδ. γασ-ζι (τ).

γεζόј (Tur.) ιδ. γουδσόј, κουδσόј = τολμώ, κουτάω· σ' γεζόν με hām
φαιε γιάје = ούδέν τολμᾶ ποιείν.

γεζόνј και γεζόј: ρ. έν. = χροσποιῶ τινα, αντιθ. ιδενόј γεζόј πάσκατε
= χαιρετίζω, έπισκέπτομαι διά τὸ Πάσχα.

γεζόνεμ και γεζόχεμ = χίριω έντιθ. ιδενόχεμ.

γεζόφ-ι πληθ. γεζόφετε = ή μήλωτή, δέρμα ώς επενδύτης.

γεζούτε-α ('Ελθ.) πληθ. γεζούτατε = τε όσούνατ' ε γρούνιτ.

γεζουке-τε (Κρούјα) = τά άποκοσινάδια· τε χέδουνιτ ι γρούνιτ (Σ)-
γεζούστέ-α (Περμέτ.) = τε όσουνατ ε γρούριτ. πληθ. γεζούστατε.

γεθάπε-τε (πληθ.) ('Ελθ.) γεθάπετ' ε σφούρκουτ. = άγκιστρα σκορπίου.

γελιάσα: πληθ. γελιάσατε = ή κουτσουλιά· και γοτσίλје-ја ('Αργυρ.)
πληθ. γοτσίλјετε.

γελιάζε-α (τ) κελιάζε-α (γ) πληθ. γελιάζατε κελιάζατε, κελјβο-
κјετε: = πτύελον, φλέγμα.

γελιάζεμ και κελιάζεμ. ρ. ούδ. δέντε ου κελιάσα.

γελјβόταε-а (Tur.) ιδ. λјεβόдσге-α. - γελјβόјке-α (Κρούјα), γεβό-
дсг-α (Σ) πληθ. γελβόдскате, γελјβόјкате, γεβόдскате.

- γελιέδε-α* (Κρούζα) ἴδ. λιεδέ-α πληθ. γελιέδα-τε.
γελιθουλίε-α = λέπρα πληθ. γελιθουλίατε. ἴδ. κέρε-ια.
γελιεδατάο-ι (Κρούζα) ἴδ. λιεδατάο-ι πληθ. αρε-ατε ἀρσενικόν, καί-
 αρε-τε θηλ. γελιεδατάρε-ια ἴδ. λιεδατάρε-πληθ. αρε-τε θηλ.
γελιέπε-α πληθ. γελιέπατε (γ) λήμη, τσίμπλαις, καί γελουι-ι (Σ)
 ὀκλέπε-α (Βερατ.) πληθ. ὀκλέπα-τε καί ὑποκορ. τῶκλέπεξε-α.
γελικιέρε-ια ἴδ. κελικιέρε-ια (ἀσβετος) ὁ πληθ. λείπει.
γελιβασ (Σ) κελιβασ (ρῆμα). γελιβάξεμ (Σ) ἴδ. κελιβαξεμ.
γελίνj, -γελίν (bogdan) ρ. οὐδ. χλοάζω, τρώγω χλόην καί 2) ζῶ-
 μετοχ. γελιίτουνε· καί γελόj· (Τυραν.) γελιόjενε δρούτε=σθερ-
 θεjενε δρουνjτε, =ζάνε τε τῶελjνε γjέθετε.
γέμ-ι ἴδ. γjέμ-ι πληθ. γέματε.
γενjεj καί γενjέj = ἀπατῶ, 2) ψεύδομαι ἴδ. ρρεj (γ)· ἀόρ. γενjέβα-ε-ου
 μετοχ. γενjύερ (τ) καί γενjκεμ (γ).
γενjέχεμ: παθ. = ρρέχεμ (γ) = ἀπατῶμαι.
γενjέρε-ια ('Αργ.) = γενjέστρε-α πληθ. -στρατε καί ρρενε-α (γ) πληθ.
 ρρένα-τε.
γενjεῖτάο-ι = ψεύστης· θηλ. -άρε· πληθ. -άρε-τε ἀρσ. θηλ. -άρετε-γε-
 νjεῖτάρε-ια = ψεύτρια. - καί (γ) ρρενεῖ-ι-θηλ. ρρενεσε-ια πληθ.
 ἀρσεν. ρρενεσιτε, θηλ. ρρενεσιτε· ρρενετσάκ-ου ἀρσ. ρρενετσάκε-ια
 θηλ. πληθ. ρρενετσάκετε ἀρσ. -ρρενετσάκετε θηλ.
γέρθε-ια (Βερατ.) -γερβίτ (Περμέτ.) ἴδ. ὄγερρῶσ. πληθ. γέρθετε ἴδ.
 γερράτῶ-ι.
γερράτῶ-ι ἴδ. γαρράτῶ-ι.
γεργάσ-έτ-έτ (Σ) ἀόρ. γεργίτα. μετοχ. γεργίτουνε=πειράζω, δια-
 βάλλω=στίς κεκj περ ὄοκj ὄοκjνε. -γεργίτεμ ρ. παθ. (Σ).
γεργελjάκ-ου ('Αργ.) ἴδ. γερτῶμάσ-ζι (Περμέτ.) πληθ. γεργελjλάκετε.
γερδίτ: (Σ) ρ. ἐνεργ. ξύω, γκατσουνίζω, με γερρίτσι. καί γερδίτῶ
 (Τυρ.) γερρίστ (Σ), γερρίστ ('Ελθασ.) = τῶιέρρ (τ). τῶ παθητ. γερδί-
 ὄεμ, γερρίῶτεμ.
γεροίτῶ-α ('Ελθ.) πληθ. γερρίτσατε=γκατσούνισμα.
γεροίτῶ-ι ἴδ. γερράτῶ-ι.
γεροέσε-α (γ) γερρούσε-α (Σ) ξύστρον, ξύστρα πλ. γερρέσατε, γερρούσατε.
γεροθάπετε (Καβ.) ἴδ. γεθάπετε.

- γεροθάσ-έι-έι: άόρ. γεροθίττ μετοχ. γεροθίτουσε ἴδ. κλιθ.
γεροθήε ja (Βερ. Σ) ἴδ. γαφόρρε-ja (=καρκίνος).
γεροϊότ=γεροδιότ (Σ) και γεροίτσ=γεροδίτσ (Tur.)
γεροίτσαζε (Καθ.) έπιρ. είδος παιδιάζ ήν παιζίουσι με ταις μπότσαις. =
γουρμάθθι ('Ελθσ.)
Γεροκί-α=ή 'Ελλάς ἴδ. Γρεκί-α [πληθ. λείπει].
γεροκίινγε-α (τ)=έλληνίς ἴδ. γρεκίινγε-α.
γεροκίϊότ: έπιρ. ἴδ. γρεκίϊότ=γρεκιστί.
γεροκίϊότε ja ή έλλην. γλώσσα ἴδ. γρεκίϊότε-ja.
γερομάδε-α (τ) έρείπιον μουρ' ι ρέννε, ι ρρεζούαρε πληθ. γερομάδατε
και μουρίόττε-α (Βερ.) πληθ. μουρίόττατε.
γερομάσ-ζι (Καθαξα)=γουρμάσ-ζι ('Ελθσ). γερογελιάκ-ου ('Αργ.)
πληθ. γερογελιάκατε.
γερομόj ρημ. ένεργ.=σκάπτω ἴδ. ρεμόj.
γερομίχ (Σ) μετοχ. γερομίχουσε και μίχι μετοχ. μίχουσε μιφ και μίφι
(Κρούα) τó παθ. γερομίχεμ. γερομόνεμ μίχεμ και μίφεμ.
γερομούτσ-ι (Dίβρα)=καμπούρης (ι-ε) γεροβούττε-ι-α (γ) έπιθ.
γεροσάνε-τε (γ) πληθ.=τά ψκλίδια και γεροσέρετε (τ).
γεροσέσ: ρ. ένεργ.=προσκαλώ ἴδ. γροσθ.
γερομούκχεμ: ρ. ούδ.=καμπουριάζω.
γερονίτ-εμ (Περμέτ.) ἴδ. γρίνδεμ.
γερονίττε-ι ἴδ. γρίνδεσ-ι πληθ. γερονίττεσ-ιτε.
γερονίττεσ-ja θηλ. πληθ. γερονίττεσ-τε.
γεροσέτ-ι=ή πλεζούδα (γεσέτ-ι Καθαξα και βίστεσ-ι (Σ)).
γεροσέτόj: ρ. ένεργ.=πλέκω και βεj γεροσέτ (τ) και θουρ γεροσέτ
(Βεράτ.)
γεροσθ-ι (γ) πιάσιμον τών νεύρων (μάλιστα εις τόν ύπνον) και περοδθ-ου
και περοδθσ (Βερατ) με ζου περοδθου (Tur.) και με κάπι γεροσθί (γ)
μ' ου-καρρενελδίοσ καμθα.- ('Ελθ.).
γερομάσ-ζι (Περμέτ.) ἴδ. γερομάσ-ζι=λάρυγι.
γερορούττε-α (Σ) (ἴδ. γερορέσσε-α) πληθ. γερορούττα-τε.
γερορούεj (bndi-γ.) και γερορούj=ρ. έν=ζύω [παρ. έλ. γράφω] γρορούεj (τ)
τó παθ. γερορούχεμ-γρορούεμ (τ).
γεροσέζε-α (γ) ἴδε γίόττε-ja.

- (ι) γεῶτενετε: πληθ. τε γεῶτένετε (γ) = χριστιανός-οί· ἴδ. ι-ε κρε-
στέρα (γ).
- (ε) γεῶτενε-α θηλ. πληθ. τε γεστένατε = ἡ χριστιανή· καὶ
- (ι) γεῶτερε-ι ἀρσ. ε γεῶτερε-α θηλ. = ὁ χριστιανός-ή.
- γεῶτένε-α πληθ. γεστένετε (γ) κάττανον· καὶ κρεῶτένε-α πληθ.
κρεῶτένετε.
- γεσδάλε-α (Βεράτ.) = νηε τσόπε δερράσε α νηε τσόπε δρου κηε ε λενε
κέμβεσε περ τε νδρέλκουρε κουρ θύχετε.
- γεσφάσ-έτ-έτ (Κρούζα ἴδ. γεσθάσ
- γερχάσ-έτ-έτ (Σ. Τυρ.) ρ. οὐδ. ροχαλίζω, ρέγχομαι. -γερχέσ (γ), γερ-
χετ (τ), νγερχάσ-έτ-έτ. (Βερατ.) ἀόρ. γερχόκκα, μετοχ. γερχέκε
καὶ γερχέκκουρε [ἐκ τοῦ γερ-χέκκ].
- γίθ: ρημ. ἐνεργ. = λύω. (ἀντιθ. ληθ = δένω) ὄγιθ δὲ σημ. καταλύω,
ὡς ὄγιθ κρεῶμενε = καταλύω τὴν τεσσαρακοστήν. καὶ ὄγιθ = λύω.
(τ) τὸ παθ. γίθιδεμ, ὄγιθιδεμ.
- γίστ-ι: πληθ. γίστνα-τε (γ) καὶ γίστρα-τε (τ) = δάκτυλος. γίστ' ι
μάθ = ὁ ἀντίχειρ, ὁ μέγας δάκτυλος γίστ' ι βόγελ = ὁ μικρὸς δάκτυ-
λος. -δεστέι με γίστ = δακτυλοδεικτῶ ι πιάκ με μάηε τε γίστιτ =
τὸν ἐγγίζω μὲ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου. βε γίστινε = ὑπογράφω.
- γίστε-ια (Κρούζα-τ.) δακτυλήθρα. καὶ νγίστε-α (Σ) πληθ. γίστετε.
γίστ' ι πάρε = ὁ πρῶτος δάκτυλος. γίστ' ι μέσιμ = ὁ μέσος. γίστ' ι
ουνάζεσε = ὁ δάκτυλος τοῦ δακτυλίου = πκράμεσος. γίστ' ι βόγελ = ὁ
μικρὸς δάκτυλος. γίστ' ι-καμβεσε = ὁ δάκτυλος τοῦ ποδός. -νηε πελάμβε
ε du γίστενα = μία σπιθαμὴ καὶ δύο δάκτυλοι (ἐπὶ μετρήσεως).
- γίλγισα-τε (Σ) γίλγισατ' ε γιοῦνιτ = ἴδ. ληεκζετ' ε κάμβεσε ('Ελβ.)
(με-τε-ι) γίτετε (Σ) = με-τε-ι δούκετ με γίτετε σε κηιό πούνε do τε
δάλε αἶτουν (Σ).
- γλζατε ("Υδρα) ἴδ. γζάτε = μακρός. ι-ε-γλζάτε ('Ιταλο-Αλβανικόν)
ἴδ. ι-ε-γζάτε.
- γλανί-ου (Περμέτ.) γουρ ι μαθ με κάτρε κηοσε περ τε χίπουρε καλζιτ.
δὲ γούρ-ι βάτρεσε κηε κουμβίσετ κρετσούρι. [ἴσως ἡ λεξίς εἶνε
Σλαυική] πληθ. γλανίεζε.
- γλζούχε-α (Τῶαμ.) πληθ. γλζούχετε = γλωσσα καὶ γζούχε-α καὶ γζού-
χουνε-α, καὶ γζούχου-ια (γ. budi).

- γοβάτε-α (Σ. Τυρ.) σκάφη διὰ πλύσιμον, καὶ διὰ πηλόν. (τ) πληθ.
 γοβάτατε (δι' ὧν κουβαλοῦσι πηλόν οἱ κτίσται) καὶ μάγχε [παρὰ β.
 ἑλλην. μάκ-τρα] πετεκάσ (Κρουζα), κορίτε-ρρόβεσ (Ἑλβεσ.)
 γοβόσχε-α (Καβ.)=κούφιον, 2)=γνάτσε-α=ὄστρεον· πληθ. γοβόσκατε.
 γόγγε-α (γ) πληθ. γόγγετ=Βλάχος. ἴδ. Βλαχ-ου.
 γογέσε-α (γ) πληθ. γογέσατε=ἡ Βλάχα. ἴδ. Βλαχίνκε-α.
 γογεμί-α (γ) ὄνομα περιληπτικόν=οἱ Βλάχοι.
 γογεμίτ=ἴδ. Βλαχίτ. -γογεμίστε-ια=Βλαχίστε-ια.
 γόγγε-α : πληθ. γόγγελα-τε=κόκκετ' ε κιάρριτ.
 γογεσίε-α καὶ γογεσίμε-α (γ. Σ. Βεραιτ.) πληθ. -α-τε=χάσμημα,
 χασμούρημα.
 γογεσί (γ. τ.), γογεσί (Σ)=με χάπετε γόγα· καὶ γογεσίτ (τ)· χα-
 σμῶμαι, ἀνοίγω, τὸ στόμα.
 γογεσίτ (τ) χασμῶμαι, ἀνοίγω τὸ στόμα.
 γογέ-ι :=πληθ. γογέσετε=εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς· νησ φάρε πελούμβι·
 τὸ θηλ. γογέσε-α=νησ φάρε πελούμβ' ι μαθ' ι ἐγγε.
 γογόλλε-ι (γ. τ.)=φόβητρον, μορμῶ.
 γοδί-α : πληθ. γοδί-τε=τὰ συμβάντα.
 γοδία-ίτ-ίτ (ρ. ἐνερ. (γ)=κτίζω, 2) συμβαίνω κεῖτόυ γοδίτι=οὔτως
 ἔτυχεν, συνέβη· 3) ἐπιτυγχάνω, κτυπῶ· ε γοδίτι με γούρετ)=ε κη-
 λῶ με γούρε.
 γοδίτ-ίτ-ίτ (τ) καὶ κοδία-ίτ-ίτ (γ) καὶ κοδίτ-ίτ-ίτ. (τ) με-τε-ι
 γοδίτετε (budi)=συμβαίνει μοι, σοι, αὐτῷ· μούνε να γοδίτενε=εἰμ-
 ποροῦν νὰ μᾶς συμβοῦν (budi) πο σ' ε γοδίτι=ἴδ. κηλό.
 γοξίε-α (Ἄργ.) πληθ. γοξίετατε καὶ μισερίστε-α (Βεραιτ.) καὶ μισερί-
 στε-ια, κατσαρρούμ-ι (Ἑλβε.) πληθ. κατσαρρούματε· (ἡ καλαμιά
 τοῦ ἀραβοσίτου).
 γο/αῶ-ι=ὁ ἔχων στραβὸν στόμα. -θηλ. γο/αῶε-ια=α/ῶ κηε ε κα γό-
 κνε τε στρεμβετ.
 γόγγε-α : πληθ. γόγγετ ἴδ. γόλλε-α (τὸ στόμα).
 γόλλε-α-πληθ. γόλλετ· τὸ στόμα· 2) διάλεκτος, ἡ γλώσσα· νησὶ με
 γόγγε=κα γόγγε=κακόςτομος, κακόγλωσσος· γόγγε αμβελλε=γλυκύστο-
 μος, εὐπροσήγορος, γόγγε-σμβράζετε=ἐλευθερόστομος· (ἐπὶ κακοῦ),
 γόγγε κέκκε=κακόςτομος· γόγγε-άρτε-ι-θηλ. -άρτα=χρυσόςτομος· μβέ

- τι πα γόγξ=ἔμεινεν ἀναυδος, ἀναπολόγητος· γόγξ πληθ. ἐπιρ.
 (bndi = ἐλευθεροστόμως, ἀσυστόλως· γόγξ μβάζιτουρξ, γόγξ μβάζι-
 τουρξ=γζούχξ μβατίτουρξ (τ)).
- γολοβέδδ-γξ-α (Βεράτ.) ὀλόκληρος ὁ φλοιὸς τοῦ καρυδίου ἄσπαστος,
 μεταφ. δὲ καὶ τοῦ κοχλίου τὸ ὄστρεον· γολοβέδδ-γξ ε κερμίλιτ· ἴδ.
 λξβόδδ-γξ=τὰ δύο κομμάτια τοῦ φλοιοῦ· πληθ. γολοβέδδ-γξ-τεξ.
 γομάρ-ι (γ. τ. bogdan) πληθ. γομάρξ-τεξ=ὄνος.
 γομάρξ-γξ πληθ. γομάρξ-τεξ· ἡ ὄνος· μαγζάρ-ι (Dίβρα-Μιρεδίτξ) μα-
 γάρξ-γξ τὸ θηλ.
- γομαρζάρ-ι (τ)=ὁ γαιδουριάρης· πληθ. ξ-τεξ-γομαρζάρξ-γξ-θηλ.
 γόμενξ-α πληθ. γόμενατεξ καὶ πέλξ-γου (ι λζούμιτ) πληθ. πέλγεταιξ
 (παρὰβ. Ἑλλήν. Πέλγυς).
- γόπ-ι=βύθξ-α ἢ πύθ-δι=(τὸ αἰδοῖον τῆς γυναικός).
 γόνγξ-α (νξρί, κάλξ, μούσξξ-δτ α δέλξξ)=ἄδύνατος, ἄσχακος.
 γοπιούερ-όρι (Σ) λαίμαργος· πληθ. γοπτόρξτεξ καὶ γοπτούρ-ι τὸ θηλ.
 γοπτόρξ-γξ πληθ. γοπτόρξτεξ καὶ γουσπούερ-ορι· πληθ. γουσπύρξτεξ
 καὶ γουσπούρ-όρι τὸ θηλ. γουσπορξ-γξ πληθ. γουσπύρξτεξ.
- γόργξ-α=βεντ σι γρόπξ πληθ. γόργξ-τεξ.
 γορίστε-α ??? (πληθ. γοροῖσάτεξ) (χέρσος; μηλόθοτος;).
 γοροῖσξ-α: πληθ. γοροῖσξα· τεξ=δαρδ' ε ἔγγξ=ἀγρικχλαδιά.
 γοροουδδξ-α (γ. Μαλξξσίξ)=λζιουγ' ε μάδε κξξ περζίξξξ κζούλιξξ.
 γορούτξ-ι:=πλξκξ-ι μπῶτιέλουρξ γξξ πλξκξξξξξ, καὶ κρούσπουλ-ι
 (Βερατ.) ἢ κούσπουλ-ι ('Αργυρ.)
- γοσι-α καὶ γοστξ-α (Σ)=εὐωχία, συμπόσιον.
 γοσιξ-ίτ-ίτ ρ. ἐν. =ἐστιῶ, παραθέτω τράπεζαν· καὶ γοστίτ-ίτ-ίτ·
 (τ) τὸ παθητ. γοστίτεμ.
- γοσδξ-α (γ) ἦλος, καρφί· μβερθέξ με γόσδξ=καρφόνω· καθηλῶ· ἴδ.
 περόνξ-πληθ. γοσδξτεξ· τὸ ρῆμα.
- γοσδός=καρφόνω, παθ. γοσδόςξμ (γ).
- γότξξ-α: πληθ. γότξατεξ=νεῆνιξ 18 ἐτῶν, κήρξ.-2) ἡ ὑπερέτρια ἢ
 παιδίσκη κατ' εὐφημισμὸν 3) ὄστρεον (Σ).
- γοφ-ι: ἴδ. τσαπόκ. ἢ κόφσξ-α [λέξξξ ἀπηρχαιωμένη] [ἐκ τοῦ γόμ-
 φος].
- γούάξξ-α ἴδ. ζάξξ-α πληθ. γουάξξατεξ.

- γουάξ-α (Περμέτ.) κοινῶς τὸ τσόφλι· γουάξ' ε ἀρρεσε=τὸ τσόφλι τοῦ κερυδίου· γουάξ ε βέσε=τὸ τσόφλι τοῦ ἀγροῦ.
- γούαλ-ι πληθ. γούαξτε=λjiθóλš- γε ἄρε κje μβάσινε φάρεν ε μενδφ-
σι· 2) κάφκαλον' ὡς γούαλ ἠρέσκιε=κάφκα ε ἠρεσκιεσ νγόρδουρε.-
γουαλ κερυιλ κάφκαλον σαλιάγκου.
- γούβε-α (Περμέτ.) πληθ. γούβατε=σπήλαιον· γούβατ' ε μάλιτ=βε-
ρατ' ε-μάλιτ.
- γουβέρμε-α (γ) ἴδ. λjούφτε-α· πληθ. γουβέρματε καὶ γουβέρρε-α
πληθ. γουβέρρατε (Σ).
- γουβερνόj (γ) γουβερνόj (τ)=διοικῶ [ἑλλην. κυβερνῶ] [Λατιν. gu-
berno] τὸ παθ. γουβερνόχεμ (γ) γουβερνόχεμ.
- γούγε· α πληθ. γούγατε· τὸ ὑποκάμισον τοῦ παιδίου [εἰς γλῶσσαν
παιδικαστικὴν].
- γουγεσόj (Σ) γουγεσόj=με χάπετ γόjα.
- γουγούτš-κε-α (Κόρτšα) πληθ. γουγούτšκατε=ἡ δεκαεχτούρα.
- γούδλjε (Αρβερίστ) ? ? ?=ἐπίτηδες, ἐπὶ ταύτου· ε δεργόβκ γούδλjε
κετέ νjερί=τὸν ἔστειλα ἐπίτηδες τοῦτον τὸν ἄνθρωπον.
- γουδσίτ (τ. Βεράτ.), γουιδσίτ (τ), γουζίτ (τ), ρ. ἐν.=πειράζω μου-ε
γουδσίτ ατε νjερί=μὴ τὸν πειράζης αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον· γουδσίτ,
γουδσίτεμ τὸ παθητ.
- γουδσόj· ρ. οὐδ.=τολμῶ, κουτάω· καὶ γουτσόj (τ), καὶ γεζόj (Τυραν.)
- γουδσίμ-ι=ἡ τόλμη· πληθ. γουδσίμετε γουτσίμ-ι (τ): πληθ. γου-
τσίμετε γεζίμ-ι (Τυραν.) πληθ. γεζίμετε.
- γουδσιμτάρ-ι ἄρσ. γουδσιμτάρε-jα θηλ. πληθ. ἄρετε ἄρσ. ἄρετε θηλ.
καὶ γουτσιμτάρ-ι-ε-jα=τολμηρός.
- γουjάβε-α (Περμέτ.)=λjεβóλšγα ε ἀρρεσε=τὸ τσόφλι τοῦ κερυδίου·
ἴδ. šαρκ-γου.-ἴδ. θελπ-βι.
- γουjδσίτ=ἴδ. γουδσίτ· γούλ-ι καὶ γούλτšε-α (τ)=δύσπνεικ.
- γουλιτšί-α (Περμέτ.)=κje σ' μούνδετε με μάρρε φρύμε· πληθ. γουλ-
τšίτε.
- γουλιτšίμ-ι ἄσθμα, μὲ βῆχα=κόλε μὲ σπύρε· 2) (Ἑλδασ.) ταραχή,
ἐνόγησις ἀνησυχία· 3) (bogdan) θλιψίς.
- γουλιτόj (Ἑλδασ.) ρ. ἐνεφ.=τόj βένδιτ=σηκόνω ἐγείρω τινά· π.χ.
γουλτšόβκ λjέπουρινε ἄτρώφκουτ=τšόβκ λjέπουριν πρεj ἄτρώφκουτ.

- γουλτζτόχημ ('Ελβασ.) παθ. = τσόχημ. βένδιτ = ἐγείρομαι.
- γουλτζτόντζ = (Περμέτ.) μόλις ἀναπνέω, ἀσθμαίνω· ἀνησυχῶ καὶ ρ. οὐδ.
= φουσκώνω· τζ γουλτζτόββα = σέ ἀνησύχησα. — χύπι περ τερμά, νγρίχτετ
περ τερμά. — βόρβα γουλτζτό (Tur.) = τὸ τσουκάλι τοῦ φαγητοῦ ἐφού-
σκωσεν.
- γουλτζτόχημ ('Ελβ.) ρ. οὐδ. ἐνοχλοῦμαι, συγχύζομαι· μος-ου γουλτζτό
(‘Ελβασ.) = μος ου νγρέ μηε κάμβε = μὴ ἀνησυχεῖς.
- γουμείλζε-ζα (Σ) ἴδ. γαμουίλζε-ζα πληθ. γουμείλζετ.
- γούνγε-α πληθ. γούνγαττ· κοινῶς πετροκάρυδον· ἀζό ἀρρε κζε σ' θύ-
χτετ δοτ, ἀρρ' ε φόρτε κζε νούκε λζεσόν θέλβινε ἀντιθ. γάζιζε-α.
- γούνγε-α πληθ. γούνανε [ἢ μέχρι γούνων ἐξικνουμένη] σχεδὸν εἶνε ἐν
χρήσει ἢ λέξις εἰς πάσας τὰς εὐρωπ. γλώσσας = ἡ γούνα
- γούρ-ι πληθ. γούρτε = λίθος, πέτρα· γουρ' ι γιάλε = βράχος· (budi). -
γουρ μουλίσι (γ) = γουρ μουλλίσι = μυλόπετρα· γουρ' ι πα τσμούαρ =
ἀδάμας (= λίθος ἀνεκτίμητος)· γουρ ικάλι = ἀλογόπετρα γουρ γιά-
κου = ???. — γουρ κζούμστί = ???. — γουρ ζιάρρι ἢ ὄκρέπεσ-ι = τσκακ-
μακόπετρα.
- (ι) γούρτε (ε) γούρτε = λίθινος, λιθίνη· μουρ' ι γούρτε = τοῖχος λί-
θινος.
- Γουραβάρδε-ι: ἡ πρωτεύουσα τῆς Μαθίας, [νζε κζιτὲτ νδε Μάτ] ἣτις
εἶναι πζτρίς τοῦ Πέτρου Budi.
- γουραβάρδασ-ι, γουραβάρδασε-ζα ὁ κάτοικος τοῦ Γουραβάρδι. - πληθ.
γουραβάρδεσιτ ἀρσ. γουραβαρδάπετε (θηλ.).
- Γουραζί-ου = χωρίον τοῦ 'Ελβασανίου.
- γουραζέσ-ζι: πληθ. γουραζέστε = οἱ κάτοικοι τοῦ Γουραζί.
- Γουρακούκζε-ι χωρίον τοῦ 'Ελβασανίου.
- γουρεκούκζασ-ι ὁ κάτοικος τοῦ Γουρεκούκζε-ι.
- γουρεζό (‘Αργυρ.) ??? (ἔσως λζόσ γουρίτσατ).
- γουριόττε-α: πληθ. γουριόττατ = τόπος πετρώδης, βέντ με γούρ. - καὶ
γουρίτσε-α (πληθ. γουρίτσατ).
- γουραλέτ-ι (Σ) πληθ. γουραλζέτσατ = πεντόβολα· καὶ
- γουρατσοκ-ου (Tur.) πληθ. γουρατσόκτετ καὶ γουρμάτ-ι πληθ. γουρ-
μάτσατ ('Ελβ.) [γούρ-μάτσε-ζα] καὶ πόρρε-ζα (Βερκτ.) κοπενγε
ττ πληθ. [Περμέτ.] γουραλζέτσατ (Σ) ἐπιρ. = παίγιον μὲ τὰ πεντό-

βολα.-καὶ γουρατσοῦθι (Τυραν.), γουρμάτῶ (Ἐλθασ.) καὶ γουρεμά-
τῶθι· λजूमे=(λजूम τ.) γουραλजूतῶθ ἢ γουρατσοῦθι, ἢ γουρεμά-
τῶθι ἢ γουρεμάτσαῦ=παίζομεν τὸ πεντόβολα· καὶ λजूम पूरेडे
(Βερκτ.)

γούρρε-α (γ. τ. budi)=πηγή, (βρούσακ ἐκ πέτρας) γούρρεζε=τὸ ὑπο-
κορ. πληθ. γούρρεζα-τε.

γουρμάσ-ζι (Ἐλθ.) λάρυξ=πληθ. γουρμάζατε, καὶ γουρτῶμάσ-ζι
(Περμέτ.), γρουμάσ-ζι (Ἄργυρ.) πληθ. γουρτῶμάζατε καὶ γρουμάζατε.

γουργουλजू-जा: πληθ. γουργουλजूते=ἐπαναστατικὴ κίνησις, συνεννόη-
σις, προετοιμασίαι ἐπαναστατικῆ: बगिजे गुरगुलजू=κάμνουσιν ἐπαν-
αστατικὴν κίνησιν· तῶ' एते केजो गुरगुलजू केठोतु; τί εἶναι αὐτός
ὁ ἐπαναστατικὸς θόρυβος;

γούσῆ-α (Ἰάκοβα)=πάτε-α πληθ. γούσα-τε.

γουῶάν-ι (Ἰακοβα)=πατόκ-ου πληθ. γουῶάνετε.

γουῶακούकी-ι ἀρσ. γουῶακ ὑκजे-जा θηλ. ὁ ἔχων λαίμῶν ἐρυθράν· πληθ.

γουῶακούकीजे-τε ἀρσ. γουῶακούकीजेते θηλ. 2) εἶδος πτηνοῦ μὲ κῶ-
κινον λαίμῶν ἴδ. σπιθ.-ι.

γούσῆ-α: τὸ ἔμπροσθεν τοῦ λαίμοῦ· πληθ. γούσατε.

γουῶπούεθ καὶ γουῶπούρ-όρι=λαίμαχος πληθ. γουῶπόρετε.

γουῶτ-ι=ὁ Αὔγουστος (μῆν).

γουῶτοβιῆῆ-α (Ἄργ.)=ὁ περὶ τὰ τέλη Αὐγ. καὶ ἀρχὰς 7) θρίου
καιρός.

γουῶτερίσα-α (Βερκτ.) εἶδος δένδρου· 2) εἶδος σαύρας.

γουῶτόj: ἴδ. γουῶτόj.

γούτσ-ι (γ) λαιμαργία.

γούτῶ-ι=δάγκμα (Ἄργ.)=τε καπῶούαρε· κάλji ζε γούτῶ=κάλji κα-
πῶν=ὁ ἵππος δαγκάνει=ζε με άजे ἴδ. ρημ. καφῶόj-(Ἑλλην. κάπ-
τω, χάφτω).

γούφε-α (Ἄργυρ.)=ἡ κουφάλα τοῦ δένδρου· ἴδ. σγερβόνजे-α (τ).

γούφκε-α=πούλजे με γούσῆ τε μάδε· πληθ. γούφκατε.

γουφμόj: ρημ. οὐδ.=φουσκῶν· καὶ γουφój (Σ. Κρούjα-Καθ.)

γουφόμε-α: ἴδ. κουφόμε-α, τρούπ-ι· πληθ. γουφόμεατε.

γούχάκ-ου: πληθ. γούχάκε-τε: εἶδος ἀγρίαις περιστεραῖς ἴσης τὸ μέ-
γεθος μὲ τρεῖς ἡμέρους.-καὶ γοδέῶ (Τυρ.)

- γρά-τε: πληθ. τοῦ γροῦα=γυνή· καὶ γνούα (γ) [έλλ. γυνή].
- γραβίτεμ=φιλονικῶ, μάχομαι τῶ' κἀνε κἴε γραβίτεν ἀτὰ τῶούνα;=τὶ ἔχουν καὶ μαλλόνουν αὐτὰ τὰ παιδιὰ;
- γραβῆ-α (τσαμ.) ἰ θόνε ασά-σγαούρεσε κἴε hḗν λζούμι νδε τράπτ δουκ' ε νγοῖνε περμῆρέντα εδὲ ε hḗν πόσι κἴεμέρ (=ὡς θόλον), ἀτιέ φούτεν hαρίτε α ουδετάρετε κουρ ἰ ζε ὄιου μῆ' οὐδε περ με μου ου-λζάγε=στρεπ-ι (Περμέτ.).
- γραβίuj-α=ἡ ἀρπαγή· πληθ. τί-τε.
- γραβισ-ία-ία ρ, ἐν=ριέπ (πλζάτῶ-κατ' ε χούα) γραβίτεμ παθ. ἴδ. ρίπεμ. (ἐκδέρομαι) γραβουλόνη (Περμέτ.) ρ. ἐν. καταπιάνω, σφίγγω ε γραβουλόθα νγα γρούκα=ε κάπα περῖνε χῆρε νγα γρούκα· 2) γουρλόνω τὰ 'μάτια' τῶ' ἰ γραβουλὸν σῦτε κάλji; πῶς γρουλόνει τὰ 'μάτια' τὸ ἄλογον; τῶ' με γραβουλὸν σῦτ' ἀστού;=διατὶ μὲ φοβερίζεις (ἀνοίγοντας τὰ 'μάτια;)-γραβουλόνεμ· παθ. (Βεράτ.) ἰ ουγραβουλόκνε σῦτε.
- γραδέ-α (γ-Μαλεσία)=φωλεὰ πτηνῶν· τῶέρδε ζόκῶ κἴε hḗνε ζόκῖτε νδε περ δρούνητ. γραδέ-α (Κρούα)=τρίνε ε ρρουμβουλάκετε hḗμε πρέj δέγαῶ περ με τῶέλji μενδάφῶ.
- γραδέλε-α (Σ) ἡ ἐσχάρα· πληθ. γραδέλjατε.
- γραδίνε-α (Περμέτ.)=κόπεστ ἰ πρίσουρε, ἀρε ε πρίσουρε πληθ. γραδί-νατε· καὶ 2) κῆπος παρὰ τὴν οἰκίαν· [γαλλικ. jardin].
- γραθ: ρ. οὐδ. =φωνάζω [έλλην. κρά-ζω] καὶ γράφ, καὶ γροθᾶσ-έτ-έτ.
- γραμσίj=γρομσίj (=ἐρεύγομαι).
- γραμ-ι=ἀγριάδα (ἀγρωστis) πληθ. γραμίνα-τε (γ) καὶ γράμρατε (τ) (ἀχρηστος).
- γρανί-α: περιληπτικὸν=αἱ γυναῖκες· ὁ πληθ. λείπει.-γραρία (τ). κἴνε σούμε γραρί=ἦσαν πολλαὶ γυναῖκες.
- γραῖνε-α (Περμέτ.) ἴδ. μόδουλ-ι (πληθ. γραῖνατε ἀχρηστος)· καὶ γjίνγjερε-α (Περμέτ.) (πληθ. γjινγjερα-τε ἀχρηστος).
- γραῖτ-ι καὶ γραῖτ-δι=ἡ φάτνη πληθ. γραῖτετε καὶ γρέῖτετε καὶ γρέῖδετε [Ἀγγλικὰ grass.]
- γραῖδάρε-ja: πληθ. γραῖδάρε-τε ἴδ. γασδάρε-ja.
- γραῖτόj: (Ἑλθασ.) ρ. μεταβ.=ἰ βε hαρ α κάστε νδε γραῖτ κάλjiτ, γομάριτ, λζόπερε, α κάουτ.

(τε) γράτε: ἴδ. τε δούκατε. -κά τε γράτε σ' κᾱ τε γράτε=ἀποφαίνεται, δὲν ἀποφαίνεται (ἐπὶ φαγητοῦ) π.χ. γῆλα πᾱ τε λῆνε σ' κᾱ τε γράτε=γῆλα πᾱ γῆλαπτε σ' κᾱ τε δούκατ (=τε δούκαρε) τὸ φαγεῖ χωρίς βούτυρο δὲν ἀποφαίνεται.

γραῖσκα-α (Περμέτ.) ἴδ. βετίμε-α πληθ. γραῖσκατε καὶ νγραῖσκα-α (Περμέτ. - Βεράτ.) πληθ. νγραῖσκατε.

γραῖσ-κα-α (Περμέτ.) πληθ. γραῖσ-κα-τε καὶ νγραῖσ-κα-α (Περμέτ.)

γρασῶ: ρ. οὐδ. (γ. Τυραν.)=βουτῶ, βυθίζω [τουρκ. βατμάκ, βατίσ). γρασῶν βέντι (Τυραν.)=χούμπ βέντι (ὕποχωρεῖ τὸ ἔδαφος) νδε περ λῆούνατ περσίπερε ἀστέ ζάλ, κουρ σκέλῆ κάλι ζύτετε.

γράφ. ρημ. οὐδ. ἴδ. γραθ. ρ.

γράφμε-α (γ). ἴδ. γραῖμε-α (Βεράτ.) πληθ. γράφμεατε: τὰ χνότα, ἢ ἀποφορὰ τῆς ἀναπνοῆς.

γραῖμε-α (Βεράτ.)=αἱ τελευταῖαι ἀναπνοαὶ τοῦ θνήσκοντος· τὰ λοιπία.

γρέθ-ι (γ)=ρράχουε, πό jo δὲ ε κρέχουε, ε ι νδρέκῆουε· ἴδ. λῆι-νι. γρέθ-ι (γ) καὶ γρέθ-ι (τ) πληθ. γρέθετε (γ. τ.)=ἡ σφῆκα· καὶ γρέ-νεξ-α (γ) καὶ γρέρεξ-α (τ) πληθ. -α-τε.

Γρέν. ου=γραικός, ἑλλην. πληθ. Γρέκατε.

Γρέκῆ-ια ἴδ. γρεκῆνῆ-α.

Γρεκῆ-α=ἡ Ἑλλάς ἴδ. γεκῆ-α.

Γρεκῆνῆ-α (γ) ἢ Ἑλλάς καὶ γρεκῆνῆ-α.-(τ).

γρεκῆνῆ-α=γρεκῆνῆ=ἑλληνίς.

γρεκῆνῆ-ια=γρεκῆνῆ-ια=ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα.

γρέμε-α (Βεράτ. - Περμέτ.) ? ? ?=κρημνός· γρεμῆ-α (Βεράτ. - Περμέτ.) πληθ. γρεμῆατε.

γρεμῆ-ια-ια (τ) [παρὰβ. ἑλλην. γρεμίζω-κρημνίζω] ἴδ. ρεῖσῶ, ρεῖσῶ.

γρεμῆ-ια ἴδ. ρεῖσῶ, ρεῖσῶ.

γρέπ-ι πληθ. γρέπατε [ἑλλην. γρύπος]=ἀγκίστρον, ἀγκίστριον· γρέπ-ι τὸ ὑποκορ. =μικρὸν ἀγκίστριον.

γρεπό: (Τυραν.) ρ. ἐνεργ. συλλαμβάνω μὲ τὸ ἀγκίστριον (ἐκβάλλω)· γρεπόῖ πουῖκαε=νδῶιερ τε μβούσατε με γρέπ.

- γρέσσε-α (Έλβ.), γρέσσε-α (Τυρ.), γρέσ-ζι (Καθαία)=όμοφαξ, άγου-
ρίδα πληθ. γρέσσε-τε, γρέσσε.
- γρέϊ: (γ) ρ. ένεργ.=λειανίζω, κόπτω ψιλά, ψιλά.-γρίϊ (τ) τὸ παθ
γρίχημ (γ. τ.)
- γρήϊε-ια (bogdan-budi) πληθ. γρήϊετε=άγέλη, κοπάδι, ποιμνιον.
[Λατιν. grex-gis] γρικ-ι (Έλθασ.)-γρήϊε-α ἰδ. τούβε-α (Σ)
τούβε-α, κοπέ-ια.
- γρίζελε-α (Σ) ἰδ. λιαράσσε-α πληθ. γρίζελατε.
- γρίλ-ι: είδος πέτοας μαλακῆς κοινῶς λίσθας. 2) γρίλ (γ)=τοκ' ε-ζέζε.
- γρίμε-α (Σ)=τσίμε-α.-νιε γρίμε=νιε τσίμε=πάμεζε.
- γρίμοε-α (Σ) θερρίμε-ια. πληθ. γρίμοεατε: (τρίμοεα).
- γριμεσός=θερμός=τρίβω τὸ ψωμι-γριμεσόςχημ. τὸ παθητ.
- γρίνδεμ: (Σ) ρ. άποθ. κοινῶς γρινιάζω, τρώγομαι· και γερνγιίτ-εμ
(Περμέτ.) γρίχημ (Σ. και Τυραν.)=χάχημ (Σ. και Τυραν.).
- γρίνδεσ-ι πληθ. γρίνδεσετε=ὁ γρινιάρης· και γερνγιίτεσ-ι (Περμέτ.)
πληθ. γερνγιίτεσετε, γρινδαβέτο (Βερατ.) άρσ. γρινδαβέτο-α-α
θλη. γρινδαβέτο-α-α-τε πληθ.
- γρίσ: ρ. ένεργ.=ξεσχίζω έκ τῆς πολυχορηστίας (έπί τῶν ένδυμάτων)
και σκίψεϊ (Σ) και σκίψι τὸ παθητ. γρίσεμ και σκίχημ.
- γρίσ: (γ. τ.) ρ. ένεργ.=προσκαλῶ (εις χαράν, εὐωγίαν). και γερσέσ,
(Περμέτ.) έτ-έτ άόρ. γρίσσε-ε-ι μετχ. γρίσσε (γ), γρίσσε (τ)
άορ. και γερσίτα-ε-ι. μετχ. γερσίτουσε ἰδ. φτίϊ (τ).-ε και γρί-
σσε περ άρέε, περ άάρε.
- γρίσ (Περμέτ.) προσκαλῶ εις γάμον (άπλῶς άνευ έξόδων) ένῶ φτόνι
προσκαλῶ εις γάμον με έξοδα· ε και φτούαρ με διά με κουλιάτσ.
(οί προσκαλούμενοι προσφέρουσιν κριόν εις τὸν γαμβρόν άρτον και
οἶνον). τὰ παθητ. γρίσεμ, γερσίτεμ, φτόνεμ.
- γρίσσε-α (γ. Μαλεσία) είδος καρκαάξης. 2) γρίσσε-α (Περμέτ.)=
λιαράσσε-α, και γρίσσε-α Κρόια.-και τσότσε-α (Τυραν.).
- γρίσε-α τὸ άκόνιον. (Τοσκ. Σκ.) και γρίσε-α (Έλθασ.-Τυραν.) πλ.
γρίσεατε.
- γρίσσι (Άργυρ.) ρ. ένεργ.=άκονίζω, τροχίζω. τὸ παθ. γρίσσεμ.
- γρίσσε-α (Σ)=κόρ' εζεζε σι σάτσε και γρίνδετε νδε γρούνετ. πλ.
γρίσσεατε και μούσσε-α (Έλθασ.) ὁ άρκακς πληθ. μούσσεατε.

- και κελόγγενε-ι (κλόγερι) πληθ. ιτε ή αίρα. τὸ ζιζάνιον τοῦ σίτου.
- γρομεσί (γ) ρ. οὐδ. ἐκβάλλω ἐκ τοῦ στόματος τὰ ἐν τῷ στομάχῳ
ἀέρια· ἐρεύγομαι. -και γραμσεί (γ) αὐ κίε χκα οὐόμε, πράμα νδσίρ
φρύμε νκα γόία. -και γρομεσί ή γραμεσίτ (τ). -χαπ γόίεε (Περμέτ).
- γρομεσίε-α γραμσείε-α (γ) ή ἀφρη. ἔννοιε = ή ἐρωγή· ἔρευμα.
- γρορόνα-τε (Μυζεκίεία) = γρόπα-τε κί' ι-κα νγρανε ούίετ' ε πουροίτ ιδ.
γερρούε.]
- γρόπε-α: πληθ. γρόπα-τε = τάφος, λάκκος [Σλαυίτί: γρόπ = τάφος.
Γερμαν. Grube, Graben, Ἄγγλ. grave = ὄρυγμα, τάφος].
- γροπόί = ἀνοίγω τάφον, λάκκον.
- γροπόρε-ία (Καθαία-Βεράτ.) = κοιλιά, κοίλωμα. πληθ. γροπόρετε.
και γροπεσίε-α· πληθ. γροπεσίε-ε, γροπεσίε-α (τ) πληθ. γροπε-
σίε-α.
- γρόσ-ι πληθ. γρόσ-τε: τὸ γρόσιον = με 40 παράδες.
- γρόσ-τε (πληθ. μόνον) (Βερατ.) = τὰ φασόλια (γ) 2) ἐν γένει τὰ ὄσπρια
(τ) ή φακή ιδ. ρύλε-α (τ).
- γρούα-ία (τ) πληθ. γρά-τε = γυνή, (γ) γνούα (= γυνή).
- γρούε-ία (γ) γίύμε γρούα-ε = γρόα ε θύερ = μισόκοπη.
- γρουμάσ-ξι (Ἄργυρ.) πληθ. γρουμά-ε = λάρυξ.
- γρούμβουλε: ἐπιρ. συμμαζευτά, κουβάρι. (ἐπὶ ἀνθρώπων και ζώων)
συπερμυλίοθνε γρούμβουλε = συμμαζώθησαν κουβάρι. = ροῦδουρε πι-
στίελουρε πόσι λιεμῶ.
- γρουμβουλό: ρημ. = πεστίελε γρούμβουλε: παθ. γρουμβουλόχεμ.
- γρούμβουλε-ι (γ.) ιδ. γαμούλε-ία = σωρός. πληθ. γρούμβουλετε.
- γρουνά-ι (γ) = σιτών, σιταποθήκη· πληθ. γρουνά-ετε.
- γρούν-ι (γ) ὁ πληθ. λείπει = σίτος και γρουρ-ι (τ.) ἄρσ. γρούνετε
(γ) και γρούρετε: οὐδ. = τὸ σιτάριον.
- γρουνόρε-ία: κίε ἄρε κίε κα κίενε μυιέλε γρούνε = ἄγρός ἐσπαρμέ-
νος σίτον. πληθ. γρουνόρετε.
- γρούσι-ι πληθ. γρούσ-τε (τ) και γρουσ-τε (γ) [ἑλλην. γρόνθος]
ι ήίε με γρούστ = τὸν κτυπῶ με ταίε γρονθιαίε.
- γρούε-α: πληθ. γρού-τε: τὸ ἔσωθεν τοῦ λαίμου. 2) τὸ στόμιον ὡς
γρού ε πούσιτ = τὸ στόμιον τοῦ φρέατος. 3) κόλπος ὡς γρού'ε δέ-
τιτ. = ὁ κόλπος τῆε θαλάσσης. 4) χαράδρα, στενὸν μεταξὺ δύο

όρέων ως γρύκ'ε μάλγιτ=ή κλεισούρα του βουνοῦ. και (γ) σκάλ'ε μάλγιτ.

γρουκσόγ-α (budi)=λαιμαργία πληθ. γρουκσότηε.

γρουκσούεο-όρι (γ)=λαίμαργος. ἔδ. γουσπούεο-όρι. πληθ. γρουκσότηε. και συνηρ. γρουκσούο-όρι. τὸ θηλ. γρουκσόρε-ια ἔδ. γουσπούεο-ια. πληθ. γρουκσόρετε.

γρούκσε-ι (γ.) άρσ.— γρούκσε-ια θηλ.— τὸ πληθ. άρσ. γρούκσειτε, θηλ. γρούκσετε.

(ι-ε-τε-) γρουμόσουρε (Βεράτ)=ι-ε-τε dóβετε=ι-ε-τε λήιγετε=άδύνατος, λιγνός, ισχνός -ή -όν.

(ι-ε-) γρούνγε=έπιθ. (ψωμί) σιταρένιο.=βούκ'ε γρούνγε.— και (Σ) ι-ε-γρούττε, ι-ε-γρούνετε. (Κρούζα)

γυπ-ι (Σ)=κοινώς τὸ λαμνί. γυπ' ι-πιστόλγεσε=τὸ λαμνί του πιστολιού. ἔδ. ναβλί-α, ναμλζί-α (Σ).

Γj

γιά-ια (γ. budi)=ή θήρα, τὸ κυνήγιον. γιάε-ια (Σ), γιάχ-ου (τ), γιουτί-ια (Τυράν.) πληθ. γιουτίτε.

γιά-ια: όνομα περιληπτ. τὸ πρᾶγμα Λατιν. res (γ) και γιέ-ια (τ) 2) περιουσία, πλοῦτος. γιάζ' ε γιάλε=τὰ κτήνη, τὰ πρόβατα. 3) έπιρ. άρν.=οὐδέν, μηδέν σ' ἔστε γιε=δέν εἶνε τίποτε. ἢ σ' εἶστε γιε κάφῶε=δέν εἶνε τίποτε. — περ πακ γιε δέσα τε βρίτεμ=όλιγον ἔλειψε νά σκοτωθῶ. ἔδ. ασγιά, ασγιέ κουρρεγιά (Σ).

γιά-αν-αν (bogdan) ἔδ. γιε-έν-έν (γ).

γιά-ι (Σ)=βόγκημα, βογκητός. ἔδ. νεκίμ-ι.

γιά: ρημ. οὐδ. άόρ. γιάβα-ε-ου, μτχ. γιάμ (γ), γιάρε (τ)=όμοιάζω.

2) τριτοπρόσωπον ρημ. με-τε-ι-να-ου-ου, γιάν=με-σε-τόν ἢ τήν-μας-σας-τούς ἢ τὰς=πρέπει, τερειάζει, όμοιάζει: ι γιάν τ' ετ=όμοιάζει τὸν πατέρα του, ι γιάν σ' έμσε=όμοιάζει τήν μητέρα.— κεζό βράβε σ' τε γιάν=αὐτὸ τὸ φόρεμα δέν σου πρέπει. γιάν τε βέτε=πρέπει νά υπάγω, γιάν τε βένζ κρετ πούνε=πρέπει νά κάμω αὐτὴ τὴ δουλειά.— σ' γιάν τε βέντῶ κρετ πούνε=δέν πρέπει νά κάμης

αὐτὴν τὴ δουλειά. 3) τριτοπροσ. = συμβαίνει: κερσὸ τοῦ γιάου νζεχέρε = οὕτω συνέθη ποτέ. σι γιάου αἰό πούνε; = πῶς συνέθη αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις; ἴδ. γοδίτ.

γιάκ-ου: πληθ. γιάκνα-τε (γ) γιάκνα-τε (τ). αἷμα. 2) φόνος. μος ἔβν γιάκ ε βόλβε. (φράσις) = μὴ κάμης φονικόν. — καμ ρενε μβε γιάκ = διέπραξα φόνον, εἶμαι φονεύς. — μόρα γιάκου' ε τ'ιμ-έτ, α τ'ιμ-βελᾶ, α τ'ιμ βιο, α μίκουτ τ'ιμ = ἔλαβον ἐκδίκησιν διὰ τὸν φόνον τοῦ πατρός μου, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ τοῦ υἱοῦ μου ἢ τοῦ φίλου μου.

3) γιάκ = συγγεγῆς ἐξ αἵματος. — ἰέμι γιάκ = εἶμεθα συγγενεῖς. — γιάκου οὔγε σ' ἔχζετε = τὸ αἷμα νερό δὲν γίνεταί. — κοῦ ὄκελι πλζακου, δέλι γιάκου = ὅπου πεταῖ ὁ γέρον ἐξέρχεται αἷμα. (πκροίμ.). γιάκσε-ι = φονεύς, πληθ. γιάκσειτε - γιάκσε-ια = ἡ φονεύς πληθ. γιάκσειτε-γζακσετούαρ-όρι (ἀρσ.) πληθ. γζακσετόρετε. γζακσετόρε-ια πληθ. γζακσετόρετε. γζακκατόρ-ι (Βερ. τ) πληθ. γζακκατόρετε, τὸ θηλ. γζακκατόρε-ια γζακκατόρετε. — και γζακσούερ-όρι και γζακσούερ-ορι πληθ. γζακσόρετε. τὸ θηλ. γζακσόρε-ια πληθ. γζακσόρετε.

γζακόνι: ρ. ἐνερ. (Περμέτ) ἴδ. ρ. περγζακ. — (Ἄργυρ.) γζακκετόζ.

γζακόνεμ (Περμέτ) ἴδ. περγζακεμ - γζακκετόνεμ (Ἄργυρ.).

γζακσεϊ-α (budi) = φόνος. πληθ. γζακσεϊτε. — βάνι γζακσεϊ = διαπράττω φόνον, φονεύω.

γζακόν-ι (budi), δσάκόν-ι (Σ) = διάκονος, διακός.

γζακ-βάμσε-ι (γ) = ὁ μαχαιροβγάλτης, ὁ χύνων αἷμα (ἀνθρώπων) τὸ θηλ. γζακ-βάμσε-ια πληθ. γζακ-βάμσειτε ἀρσ. γζακ-βάμσειτε θηλ. — γζακβερε-ι, γζακβέρσε-ια θηλ. τὸ πληθ. γζακ-βέρσειτε ἀρσ. γζακβέρσειτε θηλ.

γζακούνδ: (γ) γζακούνδι (γ), γζακούντ (τ) γζακούνδι (t) = εἰς τι μέρος, κοινῶς εἰς κανὲν μέρος, μβεσδο βεντ-ε κερκόβα πο σ'ε γζέτσε γζακούνδι = τὸν ἐζήτησα παντοῦ ἀλλὰ δὲν τὸν εὔρον εἰς κανὲν μέρος. — doτε ζέτε φσέχουρε γζακούντ = θὰ εἶνε κρυμμένος εἰς κανὲν μέρος. ἀντιθ. ασγζακούνδ (γ) ασγζακούνδι (γ) ασγζακούντ (τ) ασγζακούνδι (τ) κουρκούνδ (Σ) κουρκούνδι (Σ).

γζάλε = ἐπιρ. ζωντανῶς. ἰάμ γζάλε = εἶμαι ζῶν. = ζῶ. ἴστε γζάλε ι-άτι = ἔζη ὁ πατήρ του. — σ' ἄστε γζάλε πο κά βδέκουρ = δὲν ζῆ ἀλλ' ἀπέ-

- θανεν. 2) σημ. ἀπαράλλακτος, ὅμοιος. ε hāna γιάλε σι ατε = τὸ ἕκαμα ὅμοιον με αὐτήν. — κενδόν γιάλε σι γιέλj = τραγουδεῖ ἀπαράλλακτα ὡς πετεινός. ι-γιάλε-ι ἐπιθ. = ζωντανός 2) ζωηρός· ἀντιθ. ι βδέκουε = θνητός. ε-γιάλε-α = ζωντανή 2) ζωηρά. — αἴτε ι γιάλε = εἶνε ζωντανός, εἶνε ζωηρός.
- γιάλjμε-α (Σ. Βεράτ) = σπάγγος, σχοινίον ψιλόν πληθ. γιάλjματε καὶ γιάλjμε-ι (τ) πληθ. γιελjμίτρετε.
- γιάλjούσ-τροε-α (Μιρεδίτα) πληθ. γιάλjούστρατε = παράθυρον. — γιάλπε-ι ἢ οὐδετέρως γιάλπετε: πληθ. γιάλπερατε = βούτυρον. καὶ (γ) τε λjύνε-τε οὐδ. ὁ πληθ. λείπει.
- γιάμε-α (γ) = κακὴ εἶδησις (ἐπὶ θανάτου) ι ἐρδι γιάμα = τοῦ ἤλθε κακὴ εἶδησις. τ'άρθτε γιάμα. καὶ γιέμε-α. γιάμε-α (γ. budi) = ἀντήχησις, θρῆνος. γιάμ'ε μότιτ (γ) (Μαλjισία) = ἡ βροντὴ ἰδ. ὄκρεπι μότι (γεγ. Μαλeσία).
- γιάμ-ι, = γιεμίμ-ι-πληθ. γιεμίμετε. γιεμίμ-ι. (γ) πληθ. γιάματε. γιεμίμέτε, γιεμίμετε = ἀντήχησις, βοή 2 (Σ. budi) βόγκημα.
- γιάμ (γ) γιαρε (τ) μετοχ. τοῦ γιαj (γ. bogdan).
- γιάνδερε-α (γ), γιένδερε-α (τ) πληθ. γιάνδερατε = ὁ ἀδὴν, οἱ ἐληές κοινῶς τὰ γλυκάδια.
- γιάνε-α (Βεράτ) = βαλτα κjε λjε λjούμι κουρ βερσῖν.
- γιάνε (γ) καὶ γιέρε (τ) = ἐπιρ. = εὐρέως, φαρδιά. ἀντιθ. ι-ε-νγούστε.
- (ι) γιάνε (γ) ι γιέρε: πλατύς, εὐρύς.
- (ε) γιάνε = ε γιέρε = πλατεῖα, εὐρεῖα.
- (τε) γιάνετε, (γ) = τε γιέρετε (τ) = τὸ πλάτος, τὸ εὖρος.
- γιάνόj (γ) ἰδ. σγjανόj (γ) σγjερόνj (τ) γjερόνj (τ).
- γιάνόχεμ (γ) ἰδ. σγjανόχεμ (γ) σγερόνεμ (τ) γjερόνεμ (τ).
- γιάροπερε (budi) (γ). γιάροπερε (τ) = ὄφις. πληθ. γιάροπερατε ('Ελβασ.) γιάροπενιτε, γιαροπάνj-τε καὶ γjεροπίνj-τε [ἰδ. Ἑλλην. Ηερπω, σερω = ἔρω].
- γιάρε (τ) μετοχ. τοῦ ρημ. γιάμ ὁ ἰδ.
- γιάσ-αι-αι (Σ) ἰδ. σγjασ-αι-αι. ρῆμα.
- γιάτεμ ἰδ. σγjάτεμ.
- γιάσε-ja (bogdan) καὶ γιασε-α = ὁμοιότης· πληθ. γιάσετε καὶ σατε.
- γιάσ καὶ γιάσ-έτ-έτ (Κόρτσα) με-τε-ι νjετ = με-σε τὸν ὁμοιάζει.

ι νγιάσ = τὸν ὁμοιάζω. -καὶ περγιάσ (τ). με-τε-ι-νκ-ου-ου γιάσ = με-σε-τὸν-μας-σας-τούς ὁμοιάζει.

(ι) γιάσιμ-ι: ἀρσ. = εὐπρεπής· πληθ. τε γιάσιμιτε.

(ε) γιάσιμε-ja θηλ. πλ. τε γιάσιμιτε. -καὶ ι γιασέμ-ι ἀρσ. ε γιασέμ-ια θηλ. πλ. τε γιασέμιτε ἀρσ. τε γιασέμιτε-θηλ.

γιάστε: ἀριθμ. = ἕξ. 6. -γιάστε-μβε-διέτε = δέκα ἕξ καὶ γιάστε μβε δίτε (γ) καὶ γιάστε μβε δέτε (γ).

γιάστε-διέτε = ἐξήκοντα· καὶ γιαστέ-δίτε-γιαστε-δέτε.

ι γιάστε-ι ε-γιάστε-α = ἕκτος-ἕκτη.

γιαστεμζάj: πολλαπλασιαστικὸν ἐπίρ. = ἐξαπλῶς (Περμέτ).

(ι) γιάστεμζε-ι (Περμέτ.) = ἐξαπλοῦς.

(ε) γιάστεμζε-α: θηλ. = ἐξαπλῆ.

γιαστεμζόνj: ρ. ἐνεργ. = κάμνω ἐξαπλοῦν, ἐξαπλασιάζω· τὸ παθητ. γιαστέμζόνεμ (Περμέτ).

γιαστίσ-ι = ἡ ἐξάς τὸ θηλ. γιαστέσε-ja· ἡ ἐξάς.

γιαστέσε: ἐπίρ. = ἐξαχῶς, ἐξαχῆ κατὰ ἕξ τρόπους.

γιάτε: ἐπίρ. = μακρῶς· γιάτε ("Υδρα-Ἴταλο-Ἀλβανικόν).

(ι) γιάτε-ι = ὁ μακρὸς ε-γιάτε-α = ἡ μακρὰ καὶ (ι-ε) γιάτε: ἀντιθ. ι-ε ὄκούρτε (γ) ι-ε ὄκούρτε (τ).

γιάτj: ρῆμα ἐνεργ. = μακρύνω, bēj τε γιάτε: ἀντιθ. ὄκουρτόj. — καὶ νγατόj (γ. τ.) τὸ παθ. γιάτόχεμ-νγατόχεμ (τ).

γιάτj-ι (bogdan) πληθ. γιάτj-τε = κυνηγός. — τὸ θηλ. γιάτj-ja πληθ. γιάτj-τε. — γιάτj-ορί· πληθ. γιάτj-τε καὶ γιάτj-ορί πληθ. γιάτj-τε· τὸ θηλ. γιάτj-ja πληθ. γιάτj-τε. — γιάτj-ja = ἡ κυνηγός πληθ. ετε καὶ γιάτj-ja πληθ. γιάτj-τε. — καὶ ἀρσ. γιάτj-ι· πληθ. γιάτj-τε. — τὸ θηλ γιάτj-ja πληθ. γιάτj-τε.

γιάτj-ου (τ) ἴδ. γιάτj (γ).

γιάτj-ja (τ) ἴδ. γιάτj· ὁ πληθ. λείπει.

γιάτj-εμ: (budi-γ-τ.) ρ. ἀποθ. = ἀκούω. ἴδ. δεγjόj, νδεγjόj, νδεγjόj. φράσις: σ' αστε πᾶμ ε γιάτj-εμ = ἀόρατον καὶ ἀνήκουστον πρᾶγμα. τε γιάτj-εμ (budi) = ἡ ἀκοή.

(ι)-γιάτj-εμ-ι (budi) εὐπειθής ἴδ. ι νδεγjόεμ-ι.

(ε)-γιάτj-εμ-ja: θηλ. ἴδ. ε-νδεγjόεμ-ja.

- γξζάρ-ι (Περμέτ.) ἴδ. γξζάρ-ι: πληθ. γξζάρετξ.
 γξέθ-ι (Σ) πληθ. γξέθ-τε τὰ (πυκνά) φύλλα τῶν δένδρων, καὶ
 γξέθε-γα (γ. τ.) καὶ φλξέτε-α πληθ. φλέτετετξ.-γξεθεσῆ (γ) ρ. οὐδ.
 κοινῶς ξανοίγω τὰ φύλλα. γξεθεσῆνε δρούτε = τῶξλινε δρούντε =
 ξανοίγουν τὰ φύλλα. ἴδ. γξλόξ.
 γξῆξ: (γ) ρ. ἔνερ. = εὐρίσκω ἀντιθ. χούπ, (Σ) χούμπ, χουμπάσ γξένξ
 (τ) μ.τ.χ. γξέτουνε (γ) καὶ τρεσ (Σ) ρημ. Bdír, Bbár, bir (Σ),
 bar (Töám).
 γξεξ μετοχ. γξέτουρε (τ): ι ἐρθετξ τξ γξέτουρατε (Περμέτ.) = τῆξ ἤλθον
 τὰ ἔμμηνα (ἐπὶ γυναικῶν).
 γξεκούνδ ἴδ. γξακούνδ. — γξεκούνδι — ἴδ. γξακούνδι.
 γξελξ-ι: πληθ. γξέλξατε = ἀλέκτωρ, πετεινός. — καὶ κενδέσ-ι (= ὁ
 ἄδων, ὁ ψάλτης) (Περμέτ.) γξέλξε πούλξε = ἀλέκτωρ πρὸς διάκρισιν
 ἄλλων. γξέλξε δέτι, ἰνδιάνος, γάλλος. — καὶ καπόσ-ι καὶ κοκῶ ι
 ('Αργυρ.). γξελξ-γρεκ-ου: ('Ελβασ.) νξε φάρε γξελξι κξε λξεν πα
 πούπουλα μηκσενδάι ξενεσ ι δάλξνε λέγεται καὶ γξελξι-κοκῶτ (Σ).
 (ι) γξέλβερε-ι ἀρσ. = ὠχρός, χλωμός, πράσινος τὸ θηλ.
 (ε) γξέλξβερε-α = ὠχρά, κιτρίνη. — ἴδ. ι-ε πρεσῆτξ. ι-ε-ρίμτε.
 γξελξερόξ: ρημ. ἔνερ. = πρξσινίξω.
 γξελβερόξεμ: παθητ. = πρξσινίξομαι καὶ γξελβερόνεμ.
 γξελβάβε-α (Díβρα) ??? δσιδσελίμε-α πληθ. γξελξβέβετξ.
 γξέλε-α πληθ. γξελε-τε = τὸ φαγητόν. γξέλ'ε δουρβουλίξέτουρε (Περ-
 μέτ.) = ἀρτημένον φαγητόν, πασχαλινόν. ἀντιθ. γέλξε κρεσῶρε =
 νηστίσιμον φαγητόν (τ) καὶ γξέλε ι μασῶνύρε (Περμέτ.) = τεσσαρα-
 κοστινόν φαγητόν.
 γξελίνξ (Βεράτ.) = ψάχνω διὰ τοῦ ράμφου πρὸς τροφήν. σικόξ κροτού
 ε ατιέμος γξενξ γξε περ τε νγρένε πο γξελίνξ πούλξα: ἴδ. γξέλε-α.
 γξελίνξ (budi - Τοσκ - bogdan) ρ. οὐδ. = μβαχέμ ι γξάλε, 2) ψάχνω
 πρὸς τροφήν διὰ νὰ ζήσω. — νξερίου γξελιν με βούκε = ρρόνε με
 βούκε (bogdan) ἴδ. ρρόξ, ξετόξ.
 γξέλουνε (budi) καὶ γξέλεμ (budi) μτχ. = με ρρούεμ.
 γξελινξ-ίν-ίν (bogdan) ρ. οὐδ. = ζῶ, διάγω τόν βίον, κοινῶς περνῶ
 τήν ζωήν. σκονξ ξέτενε. γξελίνξμε νδε νξε σῆπεί = ζῶμεν (κατοι-
 κοῦμεν) εἰς μίξν οἰκίαν. — κάμ γξελίτουνε σούμε βιέτ νδε δέτ τ'

Α'ρβενιτ = ἔζησα πολλά ἔτη εἰς τὴν Ἀλβανίαν. — με γζελίτουνε
νδε κετρε ζέτρε = διάγειν τὸν παρόντα βίον, αἰῶνα. — ἀόριστος γζελί-
τα-ε-ι, μτχ. γζελίτουνε.

γζεμε-α = γζάμε-α (γ).

γζεμε-μάθ-δι (Βερζτ.) = κακόμοιρος· πληθ. γζεμε-μβεδέντζε.

γζεμε-μάδε-ζα πληθ. γζεμε-μεδᾶτζε θηλ. = ἡ κακομοίρα.

γζεμίμ-ι (τ) καὶ γζιμίμ-ι (γ): πληθ. γζεμίμετρε-γζιμίμετρε ἴδ. ρημ.

γζεμόζ (τ), γζιμόζ (γ).

γζεμόζ (τ) καὶ γζιμόζ (γ): ρ. = βροντῶ, ἤχῶ, ἀντηχῶ ἐπὶ κυμάτων
τῆς θλασσης, ἐπὶ βροντῆς, καὶ σωμάτων ἀντηχούντων· σημ. καὶ
διώκω (γ) ἴδ. νδιέκ (Σ) ἴδ. καὶ νεκόζ. — γζεμόζνε μάλτζετρε = βοτίζου
τὰ βουνά· γζεμόν δέτι = βρέμεται ἡ θάλασσα.

γζέμπ-βι ἢ γζεμ-ι (γ) πληθ. γζέμβατρε = τὸ ἀγκάθι.

γζέμπατῶ-ι (Βερζτ.) ἴδ. θζρέτσ-κε-α καὶ

γζέμπ-γομάρι = γομαράγκαθο.

γζενδεζε-ζα (τ) πληθ. γζενδεζετρε καὶ γζινδεζε-ζα (bogdan budi)

ὄχλος, λαός, πλῆθος· 2) συγγενής. — πληθ. γζίνδεζετρε καὶ γζινδ-ι
(bogdan).

γζενδεμ καὶ γζίνδεμ. (τ. γ) εὐρίσκομαι, ἀντιθ. χουμβάσ. γζίνδεμ
κέζζ ('Ελθασ.) = σεληνιαζόμεαι. — μτχ. γζέντουρε (τ) καὶ γζιν-
δουε (γ).

γζενῆζ-α (budi) = λαός, συγγενεῖς· ὄνομα πέριληπτικόν, ἡ συγγένεια·
καὶ γζινίζ-α (bogdan) καὶ γζερί-α ('Αργυρ.) = ἡ συγγένεια.

γζενδερεε-α (τ) ἴδ. γζάνδερεε-α.

γζέπ-ι: πληθ. γζέπατρε (γ. 'Ελθασ.) = γζέρι ὃ ἴδ.

γζέρ-ι = νζε ὀτάζε πόσι μῆ κζι χα ἀρρε = κέτρερρ (Βερζτ.).

γζέρ (Τοσκ. Βερζτ. Πεζμέτ.), γζέρα ('Αργυρ.), νγζερ ('Ελθασ.) (Κκ-
βάζα), νγζετῶ ἢ ανγζέτῶ (Τυράν.) ἐπιρ. χρον. = ἕως, μέχρι· π. χ.
νγζερ κεσάζ δίτε = μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας· καὶ κζυρ κεσάζ δίτε,
= ἕως ταύτην τὴν ἡμέραν· νγζυτῶ καὶ κύτῶ (Σ. budi-γ). — γζέρμε
σοτ = ἕως σήμερον· καὶ μζετ, (budi. μβιερ (Κρούζα) δέρι ἢ κδέρι
ἢ δερ (Σ) καὶ γζερεσᾶ, νγζερεσᾶ. δερεσᾶ = ἐν ὄσφ, ἕως ὄτου. — νγζερ
κετού, νγζερ ατύ = ἕως ἐδῶ. ντζέρε budi-bogdan) καὶ ντζέρι.
νδῶ, εδῶζ, νδυτῶ (γ).

γζέρβε-α (Έλθασ.) πληθ. *γζέρβιατε* = ή σταγών, ψεκός.— και *πίκα-α*
πληθ. *πίκατε*. *τσίκε-α* πληθ. *τσικάτε*.

γζερβόγ: ρ. οὐδ. = σταζώ· και *πικόγ*, (Σ)-*τσικόγ*.— *γζερβόν* *στρεπία* =
τσικόν *στρεπία* = σταζει ή οίκια.

γζερδέκ-ου (Σ) ἴδ. *γζιρδέκ-ου* (Τουρν.) πλ.— *ερε* (λέξις Τουρκ.).

Γζέρτζεν-ι: χωρίον του Έλθασανίου.

γζερδιότα-α: πληθ. *γζερδιότατε*· νηε φάρε *δροούρι* και *βέν* *λζούλζε* *τε*
κούκζε *εδε* *ε* *ζανε* *διτε*.

γζέρε (τ) *έπιρ*. ἴδ. *γζάνε* (γ).

(ι-ε-τε) *γζέρε*: ἴδ. ι-ε-τε *γζάνε* (γ).

Γζέρκζ-γζ = ό Γεώργιος, όνομα κύριον.

γζερόνζ (τ) ἴδ. *γζανόζ*: τó παθ. *γζερόνεμ* (τ) ἴδ. *σγερόνεμ*. *σγζκινόζεμ*
(γ) και *νγζερόνεμ* (Περμέτ).

γζερσά και *νγζερσά*: *έπιρ*. = έως *έτου*: *νγερσά* *τε* *βίνζε* *ε* *πασταζμεζα*
= *έως* *έτου* *έλθη* τó *τέλος* *αύτου*.

γζέτι: *έπιρ*. (τ) = *άλλου*: *γζέτι* (γ) *νγζέτι* (Σ) και *γζέτκε* (τ).

γζεικεζε-α: (τ) ι *θόνε* *ατυ* *βέντι* *τεκ* *μβύλεν* *πατάτε*.

γζέτουρε: *μετοχ*. του *γζενζ* = *εύρίσκω*: και (γ) *γζέτουρε*.

(τξ) *γζέτουρ-ιτε*: *εύρημα*— τó *τί* *εύρίσκει* *τις*.

(τε) *γζένδουριτε* = τó *πώς* *εύρίσκειται*.

γζεχένε-α = *γέενα*, *κόλκσις*: πληθ. *γζεχένατε*.

γζίν-ι, *γζι-ρι* (τ), *γζι-ου* (*budi-bogdan*) = *μαστός*, *ό* *κόλπος*, πληθ.

γζιζ-τε: *άπ* *γζιζ-τε* *διάλιτ* = *βυζαίνω* τó *παιδί*, = *άπ* *σίσε*.

γζιζάρ-ι (Περμέτ.) και *νγζιζάρ-ι*: *ό* *ύποτυροκόμος*, *βοηθός* του *τυρο-*
κόμου ἴδ. *γζιζε-α*.— *στοπάν-ι*: *βάδσο-ζα* (πληθ.) *γζιζάρτε* και *νγζι-*
ζάρτε.

γζιζε-α: *είδος* *τυρού* *παραγομένου* *έξ* *όζυγάλακτος*.

γζίθε: *έπιθ*. *άρσ*. και *θηλ*. = *όλος-η* *πάς-πάσα*.— πληθ. *γζίθε* και *τε*
γζίθε = *όλοι*, *όλαι*.— *γζίθε* *βούρρατε* = *τε* *γζίθε* *βούρρατε* = *πάντες* *οί*
άνδρες.— *γζίθε* *γράτε* και *τε* *γζίθε* *γράτε* = *πάσαι* *αί* *γυναίκες*.—
γζίθε *βότα* = *όλος* *ό* *κόσμος*: οὐδ. *τε* *γζίθε* = *ε* *ζάνγρε* *τε* *γζίθε* = τó
έφαγα *όλον*.

γζίθαζι: *έπιρ*. = *γενικώς*.— *γζιθεσέζ* (γ. τ. *bogdan*) = *κρεζτ* = *όλος*
διόλου, *όλοτελώς*.

γχιθεκούβναι (budi) ἀντὶ γχιθεκούι.

γχιθε-avdēj (Τυραν.)=παντοῦ, πανταχοῦ. — γχιθεκού=γχιθε κουνδó=πανταχοῦ-γχιθ' αὐ, γχιθ' αἰό, γιθ' ατά=τηλικούτος, τηλικούτη· καὶ γχιθεκού, γχιθε κίό. — μάτῳια χάνγρι γιθ' ατῆ μι=ἡ γαλῆ ἔφαγε τόσον μέγαν μῦν' γχιθενι (γ)=γχιθενιε=πάντοτε ὄλονέν. — γχιθεκίῶ ('Ελλάσ.) ἐπιρ.=τὸ σύνολον, τὸ ὄλον ὁμοῦ· π.χ. γχιθε κίῶ πατ ja δά ατί=πᾶν ὅτι εἶχεν ἔδωκεν αὐτῶ· γχιθε νιερζιτ σ' μουντ τα βάνιε κρεε πούνε πο αὐ κίε di=τῶ' do νιερί σ' μούντ...=πᾶς ἄνθρωπος δέν δύναται νά κάμη τοῦτο, παρὰ αὐτός ὅστις γνωρίζει με γχιθε δούεο φιάλ-
jēš (budi)=με τῶ do φάρε φιάλjēš=μέ κάθε εἶδος λόγων. — γχιθεκούš (Σ. bogdan) γεν. κοινοῦ=πᾶς, ἕκαστος, πᾶς τις. — γεν. γχιθε κούιτ, αἰτ. γχιθε κενδ καὶ γχιθε κάνδ (γ) γχιθε κουšdó:=ἕκαστος δήποτε, πᾶς δήποτε· γχιθε-σι-τσιλι=ἕκαστος· ἄρσ. καὶ γχιθ' ι τσίλι γχιθεσι-τσιλja=ἐκάστη· θηλ. καὶ γχιθ' ε τσίλι γχιθε-σε-σι=ὅπως δήποτε, καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον· γχιθε πρέj μέje, -τέje-ατι=ἐξ αἰτίας μου-σου-αὐτοῦ· γχιθε πρεj νέš-jouš-ατύνε=ἐξ αἰτίας ἡμῶν, ὑμῶν, αὐτῶν· γχιθε ούνε-τυ-αὐ-να, jου-ατά· ἐγὼ-σὺ-αὐτός ἡμεῖς-ὑμεῖς-αὐτοί (ἤμην ἢ αἰτίαι). — γχιθε τῶ do=πᾶν ὅτι θέλεις, πᾶν εἶδος. — γχιθε κίῶ:=τὸ ὄλον· τὸ πᾶν· γχιθε τῶ' φάρε γjāje=παντοδαπά, παντοῖα, διάφορα, ποικίλα. — καὶ γχιθε τῶ' φάρεš-γίθε φάρεš-γίθε τῶ' μου-γίθε κίῶ. — γχιθε-κούνdi=παντοῦ εἰς ἅπαντα τὰ μερη· γχιθε κίῶ κουιτόν νιερίου=γχιθε τῶ' κουιτόν νιερίου=πᾶν ὅτι σκέπτεται ὁ ἄνθρωπος. — μβε γχιθε βεντ=μβε τῶ' do βέντ=εἰς πάντα τόπον. — περ γίθε χέρε=περ τῶ' do χέρε=εἰς πᾶσαν στιγμήν· περ γίθε μβράμε=περ τῶ' do μβράμε=ἀνά πᾶσαν, καθ' ἐκάστην ἐσπέραν· γχιθε νιερίj=(budi)=τῶ' do νιερί=πᾶς ἄνθρωπος· περ γίθε ανε=μβε τῶ' do ανε=εἰς πᾶν μέρος. — γχιθε μπκάτ ε γχιθε φιάλjε κίε ἄστε βάαμ ε φόλjε (dudi)=πᾶν ἔργον καὶ πᾶς λόγος=τῶ' do πούνε ε τῶ' do φιάλjε.

γχιμίμ-ι (γ) ἴδ. γγεμίμ-ι (τ) πληθ. γχιμίμετε.

γχιμόj (γ) ρ. ἴδ. γγεμόj.

γχιγγέρε-α (Περμ.) πληθ. γχιγγερατε· ἴδ. γρασίνε-α.

γχινδ-ι (bogdan) ἴδ. γχιένδεje-jα.

γχιένδεje-ja: πληθ. γχιένδετε.

- γγίνδεμ*: ἰδ. *γγένδεμ* (τ) *γγίνδουε* μετοχ. τοῦ *γγίνδεμ*.
γγινί-α (bogdan) ὄν. περ. = οἱ συγγενεῖς· *γγινί-α* ε *τι-α* = οἱ συγγενεῖς τοῦ καὶ *γγιρί-* ('Αργυρ.).
γγινγάλε-α (Σ) πληθ. *γγινγάλατε* = τέττιξ = τσίντσιρας· καὶ *κενγάλε-α* (Σ) πληθ. *κενγάλατε*.
γjerδέκ-ου καὶ *γjerδέκ-ου* (Tur. Σ) λέξις Τουρκ. (ἐκ τοῦ *γjerdék* = εἰσῆλθον) = ὁ νυμφικός θάλαμος εἰς ὃν εἰσέρχεται ὁ νυμφίος.
γγιρί-α ('Αργυρ.) ἰδ. *γγινί-α* (γεγ.) ἢ *γγινί-α*.
γγϊτ-ι (τ) πληθ. *γγϊστρατε* ἰδ. *γιτ-ι*.
γγινέστρε-α εἶδος δένδρου· πληθ. *γγινέστρατε*.
Γγιοκάστρε-α (γ) = 'Αργυροκάστρον· καὶ *Γγιοκάστρε-α* (τ).
Γγιοκαστρίτε καὶ *Γγιοκαστρίτε* πληθ. *Γγιοκαστρίτε-τε* τὸ θηλ. *Γγιοκαστρίτε-ια*: ὁ κάτοικος τοῦ 'Αργυροκάστρου.
γγϊτε-ια (Καθ. Βεράτ.) ἰδ. *γιττε-ια* (Tur.) πληθ. *γγϊττετε*· καὶ *γγϊτέζε-α* ('Ελθασ.) πληθ. *γγϊτέζατε*.
γγόβε-α (γ) = πρόστιμον.
γγοβάρ-ι (Σ) = αὐ κίε βε *γγόβε* = ὁ ἐπιβάλλον τὸ πρόστιμον· πληθ. *γγοβάρε-τε*.
γγόλε-τε (πληθ.) (Π(ομέτ.)) *πλάκες ἐφ' ὧν θέτουσιν ἄλας ἵνα φάγωσι τὰ πρόβατα*.
(ι) *γγόρε-ι* (ἀρσ.) (τ) = ὄρφανός, κακόμενος· *ι* *νγράτε*, *ι* *βόρφε*.
(ε) *γγόρε-α* (θηλ. (τ) = ὄρφανή ε *μῆρα*, ε *νγράτε*, ε *βόρφε* σί *μῆρα* *κῆ* τοῦ *μορε*· *γγόρι* = πῶς ἔμεινες ἔτσι κακόμενος; *διέμ τε* *γγόρε* = ὄρφανὰ παιδία.
γγούα-ι (τ)· ρημ. ἐνεργ. = κυνηγῶ, θηρεύω· καὶ *γγούε* καὶ *γγούε* (*budi*) ἐπιτυγχάνω τοῦ σκοποῦ (Σ) ἰδ. *κοδί-*, (τ) *κίελό* ('Ελθασ.) ἄρ. *γούα-ι-ε-ι* (τ) καὶ *γέια-ε-ι*· (γ) καὶ *γγού* ἄρ. *γγούα* (γ. συνηρ.) μετοχ. *γούα* (τ) *γούε* (γ) καὶ *γγούα* (γ. συνηρ.) καὶ *γγουμ* (*budi*) ε-*γγούα* με *γούρ* = *κοδί* με *γούρ* = *κίελό* με *γούρ* = τὸν ἐκυνήγησα με πέτρας.
γγουετάρ-ι ἰδ. *γιατάρ-ι* πληθ. *γγουετάρε* τὸ θηλυκόν. *γγουετάρε-ια* (γ) ἰδ. *γιατάρε-ια* πληθ. *γγουετάρε* καὶ *γγουετάρ-ι* (γ) πληθ. *γγουετάρε* τὸ θηλυκόν *γγουετάρε-ια* (τ) πληθ. *γγουετάρε*.
γγουκάτε-α = κριτήριον· πληθ. *γγουκάτατε*.

- γ̃ουκατέσ̃-ι* (γ. τ. budi) ἴδ. *γ̃ουκατάρ-ι* πληθ. — *τέσ̃ιτε* καὶ *γ̃ουκά-
τεσ̃-ι* πληθ. *γ̃ουκατέσ̃ιτε*.
- γ̃ουκατέσ̃ε-ια* καὶ *γ̃ουκατέσ̃ε-ια*: θηλ. ἴδ. *γ̃ουκατάρε-ια* πληθ. *γ̃ου-
κατέσ̃ετε* καὶ *γ̃ουκατέσ̃ετε*.
- γ̃ουκό̃ι* καὶ *γ̃ουκό̃νι*: ἴδ. *γ̃ουκό̃ι* καὶ *γ̃ουκό̃νι* τὸ παθ. *γ̃ουκό̃χεμ* καὶ
γ̃ουκό̃νεμ (τ) ἴδ. *γ̃ουκό̃χεμ*, *γ̃ουκό̃νεμ*.
- γ̃ούμ̃ε-ι* [Ἑλλην. ὕπνος]· γεν. *γ̃ούμιτ*, αἰτ. *γ̃ούμενε*: -*με* μὲρι *γ̃ούμι*
= μὲ πῆρεν ὁ ὕπνος· ἢ *μ̃ε* ζούνε *γ̃ούμι* (γ) = μ' ἐπιασεν ὁ ὕπνος·
μ̃ε ζούρι *γ̃ούμι* (τ) — *μ̃ε* δόλλι *γ̃ούμι* = μ' ἐβγῆκεν ὁ ὕπνος. — *κ̃̃μ*
γ̃ούμ̃ε = *μ̃ε* βιέν *γ̃ούμ̃ε*. = ἔχω ὕπνον, νυστάζω. — ἀντιθ. σ' *κ̃̃μ*
γ̃ούμ̃ε, σ' *μ̃ε* βιέν *γ̃ούμ̃ε* = δὲν ἔχω ὕπνον. — ὁ πληθ. λείπει.
- γ̃ούμ̃ε-ζι-ου* (Βερκτ.) *κακόμοιρος*· πληθ. *γ̃ουμ̃ε-ζέσ-τε*.
- γ̃ούμ̃ε-ζέζε-α* (Βερκτ.) θηλ. ἡ *κακόμοιρη*· πληθ. *γ̃ουμ̃εζέζατε*.
- γ̃ουμάσ̃-ι* (Ἀργυρ.) ἄρσ. (ὕπναρ̃ς) = αὐ̃ κ̃̃ε φλε̃ σ̃ούμ̃ε. — πληθ. *γ̃ου-
μάσ̃ετε*: τὸ θηλ. *γ̃ουμάσ̃ε-ια* πληθ. *σ̃ετε*. — *γ̃ουμάσ̃-ι* ἄρσ. *γ̃ου-
μάσ̃ε-ια* θηλ. (Καβ.) πληθ. τοῦ ἄρσ. *γ̃ουμάσ̃ετε*, τοῦ θηλ. *γ̃ου-
μάσ̃ετε* καὶ *γ̃ούμ̃ε-μάθ-δι* (Βερκτ.) ἄρσ. — *γ̃ουμ̃ε-μάδε-ια* θηλ.
πληθ. *γ̃ουμ̃ε-μ̃εδέν̃ιτε* ἄρσ. — *γ̃ουμ̃ε-μ̃εδάτε* θηλ. *γ̃ούμ̃ε-ρένδε-ι*:
(γ) ἄρσ. = αὐ̃ κ̃̃ε *κ̃̃α* *γ̃ουμ̃ε* *τε* *ρένδε*. — *γ̃ούμ̃ε-ρένδε-α* (γ) θηλ.
α̃̃ό κ̃̃ε *κ̃̃α* *γ̃ούμ̃ε* *τε* *ρένδε*. — *γ̃ούμ̃ε-λ̃̃έχετε-ι*: ἄρσ. αὐ̃ κ̃̃ε *κ̃̃α*
γ̃ούμ̃ε *τε* *λ̃̃έχετε* (γ) *γ̃ούμ̃ε-λ̃̃εχετε-α*: θηλ. *α̃̃ό* κ̃̃ε *κ̃̃α* *γ̃ούμ̃ε*
τε *λ̃̃έχετε*.
- γ̃ού̃-νι* (γ) καὶ *γ̃ού̃-ρι* (τ) πληθ. *γ̃ού̃νι-τε* [παρὰβαλ. Ἑλλην.
γόνυ].
- γ̃ού̃ρ̃* (γ. Μαλεσία) ἴδ. γοῦρ. πληθ. *γ̃ού̃ρετε* (Μαλεσία).
- γ̃ού̃ρ̃μ̃ε-α* πληθ. *γ̃ού̃ρ̃μ̃ε* = τὰ ἔχνη καὶ *γ̃ού̃ρ̃μ̃ε-α* (Τυραν.) πληθ.
γ̃ού̃ρ̃ματε.
- γ̃ουτάρ-ι* (γ. συνηρ.) ἴδ. *γ̃ουετάρ-ι*· πληθ. *γ̃ουτάρετε*.
- γ̃ουτάρε-ια* (γ. συνηρ.) ἴδ. *γ̃ουετάρε-ια* πληθ. *γ̃ουτάρετε*.
- γ̃ού̃-νι* (bogdan) = ἡ σπορά *καταγωγῆς*· πρὲς *γ̃ού̃νι*: τ' Ἀβράμιτ =
ἐκ τῆς σπορᾶς τοῦ Ἀβράμ — *γ̃ού̃-νι* = οἱ ἀπόγονοι.
- γ̃ουτί-α*: ἴδ. *γ̃ια-ια*: πληθ. *γ̃ουτίτε* (Τυραν.).
- γ̃ού̃χε-α* (γ) (τ) πληθ. *γ̃ού̃χετε* καὶ *γ̃ού̃χενατε* (γ) καὶ (τ) *γ̃ού̃χε-
ρατε* καὶ *γ̃ού̃χου-ια* (γ. budi) πληθ. *γ̃ού̃χουτε* καὶ *γ̃ού̃χουε-α*

- πληθ. γιούχουνατε ἴδ. γλιούχξε-α = γλῶσσα. — γιούχξε-μβάιτουνε-ι (γ) = βραδύγλωσσος καὶ γιούχξε-μβάιτουμε γιούχξε-μβάιτουνε-α (γ) θηλ. ἢ βραδύγλωσσος, γιούχξε-μβάιτουμε-α (τ).
- γιούχμε: παθητ. τοῦ γιούαϊ.
- γιουκάτε-α = ἴδ. γιουκάτε-α: πληθ. γιουκάτατε.
- γιουκατέσ-ι (bogdan) (ἄρσ.) ἴδ. γιουκατάρ-ι· πλ. γιουκάτεσιτε γιουκάτεσε-ια (bogdan) θηλ. ἴδ. γιουκατάρε-ια. — θηλ. γιουκάτεσετε.
- γιούκ-ι πληθ. γιούκσετε (bogdan-Τοσκ.-budi) = κρίσις, συμφωνία, συνθήκη. — κεῖτόυ ε κέμι βάμε με γιούκ = οὕτως ἐσυμφωνήσαμεν = τοιαύτην συμφωνίαν ἐκάμαμεν.
- γιουκζετάρ-ι ἄρσ. γιουκζετάρε-ια θηλ. = κριτής, δικαστής. — γιουκάτεσ-ι (bogdan) ἄρσ. γιουκάτεσε-ια (bogdan) θηλ. πληθ. γιουκατάρετε (ἄρσ.) γιουκατάρετε (θηλ.) καὶ γιουκάτεσιτε ἄρσ. — γιουκάτεσετε θηλ.
- γιουκόϊ ἢ γιουκόνη: ρ. ἐν. = κρίνω, δικάζω, γνωμοδοτῶ. — γιουκόϊ δρέϊτε = κρίνω δικαίως. — γιουκόϊ ἄτρέμβετε = κρίνω ἀδίκως. — γιουκόχμε (γ) καὶ γιουκόμε (τ) παθητ.
- γιουλπάνε (γ) πληθ. γιουλπάνατε = βελόνη· ραφίς. — γιουλπέρε-α (τ) πληθ. γιουλπέρατε [ἴδ. νούλ-πέ-νι καὶ πέ-ρι (τ)].
- γιουλπερέρ-ι (γ) = σακκοβελόνη, σακκοράφα· καὶ γιουλπερέρ-άρι (Ἄργυρ) ἢ ἀκέστρα, βελόνη μεγάλη. — ἴδ. καὶ κερρίγξ-α (Βεράτ).
- γιύμσε-α: πληθ. γιύμσατε [παράβαλ. Ἑλλην. ἡμισυς].
- γιύμξ-α: (bogdan) ἡμισυς· ἡμίσεια-ἡμισυ. — γιύμξε-α (τ) πληθ. γιύσματε: περ γιύμξε ἢ γιύμξε περ γιύμξε = ἐξ ἡμισείας.
- γιύσε-α (Σ) πληθ. γιύσατε: ἡμισυς-εια-συ.
- γιυμσεσάκ-ου (γ) ἄρσ. ἡμιτελής, ἡμιμερής· πληθ. γιυμσεσάκετε. — τὸ θηλ. γιυμσεσάκε-ια πληθ. — κετε.
- γιυμσεσάρ-ου: ἄρσ. (γ) πληθ. γιυμσεσάράκετε τὸ θηλ. γιυμσεσάράκε-ια: πληθ. γιυμσεσάράκετε καὶ γιυσμάρ-ου (Βεράτ.) πληθ. γιυσμάράκετε ἄρσ. τὸ θηλ. γιυσμάρ-ε-ια πληθ. γιυσμάράκετε· καὶ γιυσάκ-ου (Σ) πληθ. γιυσάκετε ἄρσ. τὸ θηλ. γιυσάκε-ια: πληθ. γιυσάκετε.
- γιυμσεσάζ-ου-γου (γ) πληθ. γιυμσεσάζόκϊτε: κατὰ τὸ ἡμισυ πτηνόν = ἡμίπτηνον· καὶ γιυσμαζόκ-γου (τ) πληθ. γιυσμαζόκϊτε.
- γιυμσεσάμ-ι (γ) καὶ γιύμξε-μι-ου (τ) = κατὰ τὸ ἡμισυ ποντικός.

γγυμύρες-α: πληθ. γγυμεγύρετε (budi-bogda Σκ.) αἱ κλειδώσεις,
αἱ ἀρθοώσεις, οἱ ἀρμοί. 2) τὰ μέλη τοῦ σώματος.

γγύρμε-α πληθ. γγύρμετε: ἴδ. γγούρμε-α.

γγύσε-α (Σ) ἴδ. γγύμεσε-α πληθ. γγύσατε.

γγύσμε-α ἴδ. γγύμεσε-α πληθ. γγύσματε.

γγυσμάκε-ja ἴδ. γγυμξάκε-ja.

γγῦῶ-ι: ὁ τοῦ πατρὸς πατήρ ἢ ὁ τῆς μητρὸς πατήρ = πάππος. — εμ
γγῦῶ (γ) καὶ ἡ-γγῦῶ (τ) = ὁ πάππος μου· υτ γῦῶ = ὁ πάππος σου·
ι γῦῶι = ὁ πάππος του.

γγῦῶε-ja: πληθ. γγῦῶετε ἢ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς μήτηρ· ἢ προ-
μήτωρ. — ἔμε γγῦῶε (γ) καὶ ἔμε γγῦῶε (τ) jοτ γγῦῶε = ἡ μάμμη σου
ε γγῦῶικα = ἡ μάμμη του· καὶ μάδε-ja (Βεράτ.) ὄν. μάδεja, γεν. μά-
δεσε αἰτ. μάδεγε· πληθ. μάδετε.

γγυτέτ-ι (bogdan) ἴδ. κγυτέτ-ι πληθ. γγυτέτετε.

γγυτέτε-ja (bog.) ἴδ. κγυτέτε-ja πληθ. γγυτέτετε.

γγυτέτασ ι (bog.) ἴδ. κγυτέτασ-ι = πολίτης.

γγυφκέj: ρ. οὐδ. (Ἑλθασ.) = ἀπαυδῶ, ἀποκάμνω. καὶ γγυφτέj (γ.
Μκλεσία) γγυφκέβα σε πουνουμι = ἀπηύδησα ἐργαζόμενος.

Δ

δά καὶ αδά (τ) ἴδ. πρᾶ: αἴτου δα = ἔτσι δά = αἴτου πρᾶ.

δάλε-α (Καβ.) δάλε-ι (τ) καὶ δάλτε-ι (γ) = ξυνόγαλα (γάλα δαρ-
μένον).

δάμβεξε-α (γ) πληθ. δάμβεξετε (=οἱ ὀδόντες τῶν τροχῶν. — καὶ δέμ-
βεξε-α πληθ. δέμβεξετε.

δάμπ-ι (γ) πληθ. δάμβετε [ἑλλην. ὀδούς-οντος -Λατ. dens] καὶ
δέμπ-ι (τ) πληθ. δέμβετε.

δαμβίρ-ι (γ) = υἶος τοῦ βρυκόλακος. *Αν συνευρεθῇ ὁ βρυκόλαξ μετὰ τῆς
συζύγου του, τό γεννώμενον ὀνομάζεται δαμβίρ, καὶ ἔχει τὴν ἐξαι-
ρετικὴν ιδιότητα νὰ γνωρίσῃ τὸν βρυκόλακα· ὅθεν ἡ παροιμία: δαμ-
πίρι vječ ljoufγάτινεj:

δάνδερε-ι (γ) πληθ. δάνδούρετε (παρκαβ ἑλλην. δαμάζω) = γάμβρος

- και δένδεσσ-ι (τ) υμ-δάνδεσσ, υτ-δάνδεσσ ι δάνδεσσι = ό γαμβρός μου ό γαμβρός σου, ό γαμβρός του.
- δάνδεσσοί-α (γ) και δευδεσσοί-α (τ) άφ. έν. = τό είναι τινά γαμβρόν.
- δάνδεσσοί και δευδεσσοί: ρημ. = γίνομαι γαμβρός = βέχεμ δένδεσσ.
- δάνε (γ) και δένε (τ) μετοχ. του ρημ. απ=δίδω. — (ι-ε-τε) δάνε (γ) ή δένε (τ) = δεδομένος-η-ον' (τε) δάνετε (γ) = τέ δένετε (τ) = ό δασμός = τό διδόναι' (τε) δάνατε (γ) τε δένατε (τ) = τά δασίματα. — τε μάρεσ ε τε δνεσ, = τε μάρατε ε τε δένατε = ή ληψοδοσία, αί ληψοδοσίαι.
- δάνεσ-ι (γ) και δένεσ-ι (τ) όδίδων πληθ. δευεσιτε' άρσ. πληθ. θηλ. δένεσσετε.
- δάνεσε-ια (γ) δευεσε-ια (τ) = ή δίδουσα
- δαπέν-ι: κοινώς πετμεζόχωμα' πληθ. άχρηστος
- δε (τ) 'ιδ. έδέ: συνδ. συμπλ = και [όμηρ. ηδέ].
- δε-δία-δε-δία = γεωλογία (γυνῶσις τῆς γῆς).
- δε-δίτουε-ι (γ) = δε-δίτουε-ι (τ) = γεωλόγος' τό θηλ. δε-δίτουε-α (γ) = δε-δίτουε-α = ή γεωλόγος.
- δε-ου: πληθ. δένατε (γ), δέρατε (τ) [παρὰβ. Έλλην. δᾶ = γᾶ ὡς δᾶ-μήτηρ = δημήτηρ = γῆ-μήτηρ. — δα-πεδον. — ήμε-δαπός — άλλο-δαπός] = ή γῆ, ό κόσμος ή οίκουμένη' 2) χούσ, χῶμα. — 3) πατρίς. — νγα τᾶ' δε jé τυ; = ποδαπός εἶ; = από ποῖον τύπον εἶσαι; ίκου νδε δε τε χούα j = άνεχώρησεν εἰς τὴν άλλοδαπὴν. — μόρι δένε νδεσ-σῦ = έγεινε φυγᾶς. — σκέλ j δένε = ύποτάσσω τὴν γῆν — ρρι περδε (γ) = κάθημαι κατὰ γῆς, και ρρι μηε δε (τ) περδε = χαμαι κατὰ γῆς' νδε δε = ύπὸ γῆν = νένε δε. — τε περφίτε δέου = εἴθε νά σέ καταπίη ή γῆ! (άρά) = τ' ου χᾶπτε δέου!. — περ ατέ δε (εῖρος) = [μά τᾶν γᾶν]
- δε-ια (Τυραν.) = γῆ καλλιεργήσιμος, τόκα κje πουνόχτε' 'ιδ. άρε-α (άρουρα).
- δεθ-ι: ύποκορ. του δε-ου πληθ. δέθε-τε.
- δελατάρ-ι άρσ. δελατάρε-ια θηλ. = χαίδεμένος-η, και λjeδατάρ-ι άρσ. λjeδατάρε-ια θηλ. — και γλjeδατάρ-ι (Κρού j) άρσ. γλjeδατάρε-ια θηλ. πληθ. άρσ. δελατάρετε, λjeδατάρετε, γλjeδατάρετε' θηλ. δελατάρετε, λjeδατάρετε, γλjeδατάρετε.
- δέλ jε-α πληθ. δέλ jκατε = χᾶ'δία (γ), και λ jέδε-α πληθ. λ jέδατε (Τυραν.) και γλ jέδε-α πληθ. γλ jέδατε.

- δέλπερε-α (γ) πληθ. δέλπενα-τε αλώπηξ· και δέλπερε-α (τ) πληθ.
δέλπερατε και σκίλιξε-α (Έλθασ.) πληθ. σκίλιξετε [έλλην. σκύλος].
δελπενί-α (γ) πληθ. δελπενίτε ή ύπουλότης, πονηρία· δελπερί-α (τ)
πληθ. δελπερίτε=πκνουργία.
δελπενίσι (γ) και δελπερίσι=ύπούλωσ, πονηρώσ.
δελφίν-ι και δολφίν-ι (Σ) πληθ. δελφίνατε=ό δελφίν-ινοσ.
δεμβάλε-α: πληθ. δεμβάλετε· τραπεζίτης οδούσ.
δέμβεξε-α: πληθ. δέμβεξατε=ΐδ. δάμβεξε-α (γ).
δέμβετε: τριτοπρ. ρημ.=φείδομαι, λυποῦμαι, με πονεί· με-τε-ι
δέμβετε=με πονεί, λυποῦμαι.—και δίμπστετε (Έλθασ.) και δίμ-
βετε (Σ) με δέμβετε βέτεja=λυποῦμαι έμκαυτόν· και δεμβύστετε
(Τυραν.)
δεμίξε-α πληθ. δεμίξατε ΐδ. βέθ-ι (Σ).
δέμπ (τ) ρ. τριτοπρ. με-τε-ι δέμπ (τ)=με σέ-τόν πονεί με δέμπ
κρύστετε=με πονεί τό κεφάλι· με δεμπ δάμβι=με πονεί τό δόντι· με
δάμβ δόρα, κέμβια=με πονεί τό χέρι, τό πόδι.
δέμπ-βι (τ) πληθ. δέμβετε=δάμπ-βι=ό οδούσ.
δεμίξε-α (Έλθασ.) πληθ. δεμίξατε· κοινώσ τό μυγόχεσμα· και διμίξε-α
(τ) [ΐσως — διέσ-μίξε-α] και βέθ-ι (Σ) πληθ. βέθετε· και ένδε-α
(γ) πληθ. ένδετε· -κα βουμ βέθ μιθι=τό κρέασ τό έφτυσε ή μύγα=
μίξα κα λησούεμ ένδε (γ) ή μιθι άσθε πλjότ με δεμίξα (έלב.)=ε
κα διέμ (διέσ) μιξα.
δενάο-ι=προβατάρησ πληθ. δενάορετε· ΐδ. βαρί.
δένα (Τυραν.) ρ. ένεργ.=γδένα (γ) και γδέντ (τ)=πελεκίζω, λέπω.
παθ. δένδεμ, γδένδεμ, γδέντεμ.
(ι-ε-τε) δένε=ί-ε-τε δάνε (γ).
δενεσ-ζι (τ) πληθ. δένεξατε=πτερύγιον, παρονοχία.
δένδερε-ι=δάνδερε-ι.
δενδεροία ΐδ. δαντερρί-α τό ρημ. δένδερόνj (τ) ΐδ. δανδερόj (γ).
δέντε πληθ. μόνον.—ό ένικ. δέλje-ja=τά πρόβατα. Όν. δέντε γεν.
δένετ, αίτ. δέν-τε άφ. δένσ.
δέρε ? ? ? πικρόν· ΐδ. θάρτε ή ΐδετε (γ) χίδουρε (τ).
δέσ-έσ-έσ (ΐάλοβα Άργυρ.) ρ. έν.=άνάπτω 2) έρεθίζω τινά· και
νδέσ-έσ-έσ. (γ. Τοσκ.)-άορ. δέζα-ε-ι· μετχ. δέζε και δέζουε (γ)

- καὶ δέζουρε· προστακ. δίσ· δίσινι, νδίσ· νδίσινι. ι· δέζε-ι ἀρσ.
ε· δέζε-α θηλ. τε· δέζετε οὐδ. = τὸ ἀνάπτειν.
δέσ· έι· έι (Σ) ἀντι δίσ· ετ· ετ· ρημ. = χέζω.
δέ· ὄκρесе-α = ἡ γεωγραφία πληθ. δέ· ὄκρέσατε: καὶ δέ· ὄκρόνζε-α = ἡ
γεωγραφία πληθ. δέ· ὄκρόνζατε
δέ· ὄκρέσεσ-ι = ὁ γεωγράφος δε· ὄκρέσεσε-ια = ἡ γεωγράφος καὶ δε· ὄκρόν-
ζεσ-ι· δε· ὄκρόνζεσε-ια πληθ. δέ· σκρέσεσιτε· δε· ὄκρόνζεσιτε ἀρσ.
δέ· σκρέσεσετε δε· ὄκρόνζεσετε θηλ.
δέτε (Σ) ἀντι διέτε = δέκα.
(ι· ε· τε) δέτε = ι· ετε διέτε = δέκατος.
δίζεμ: (Ἰάκοθα· Ἀργυρ.) παθ. τοῦ δεσ. = ἐξάπτουμι, ἐρεθίζομαι, καὶ
νδίζεμ (γ. Τ) καὶ τσίλζεμ (Ἀργυρ.).
δικιέλ· ι: πληθ. δικιέλζετε = ἡ δίκελλα.
δίλζε· α (Ἀργυρ.) [παραβ. Ἑλλην. δειλιάζω = φοβοῦμαι] = κούρασις,
ἀπόστασις.
διμισκί· α: ἐν τῇ φράσει θίκε διμισκί = μάχαιρα δαμασκηνή — σπάθη
δαμασκηνή· πληθ. — ίτε.
δι· α: πληθ. δίτε = αἴζ - γός [Εδίσ· ξε = Ἐδεσσα = Αἰγαί].
διάμε· τε οὐδ. πληθ. διάμερα· τε = λίπας, πάχος, ξύγγι. καὶ ἀρσ. διά-
με· ι. βε διάμε = ρ. οὐδ. = παχύνω.
διάρ· ι ἀρσ. διάρ· ια θηλ. διάρ· τε ἀρσ. διάρ· τε θηλ. αὐ α κίρ κίε
ρούαν δίτε = αἰγοβοσκός
διάτε· α πληθ. διάτατε = Διαθήκη. Διάτε ε Βιέτερε = Διαθ. Παλαιά
Διάτε ε ρε = Κινητή διαθήκη.
διαφούαρ· ὄρι ??? πληθ. διαφόμετε. ??? [ἴσως ἀντίδωρον].
δίσ· έι· έι: ρ. ἐνερ. = χέζω. ἀρ. διέβα· ε· ου. προστακτ. δίτ, δίτινι,
εὐκτ. διέφθα, ὑποτ. τε· δίσ· -τε διέτθ· -τε διέσε. κτλ. μτχ. δίεμ
καὶ διμ (γ) δίερε (τ).
δίετε καὶ διέτε = δέκα καὶ συνηρ. δίτε, δέτε (Σ. Τυρ.).
(ι· ε· τε) διέτε = δέκατος -η -ον καὶ ι· ε· -τε δίτε καὶ ι· ε· -τε δέτε
(Σ) = τὸ δέκατον, ἡ δεκάτη τῶν προϊόντων. ἀπ τε διέτενε = δίδωμι
τὴν δεκάτην (τῆς οὐσίας) μάρρε τε διέτενε ε γιέσε = ἀποδεκατίζω
ἴδ. διετόj.
διετόj καὶ διετόj = λαμβάνω τὸ δέκατον, διατόνεμ, διατόζεμ παθ.

διέτμεζάζ επίρ. = δεκαπλῶς (Περμέτ).

(ι-) διέτμεστει-ι = δεκαπλοῦς ε-διέτμεστει-α = δεκαπλῆ.

διετμεζόνζ = δεκαπλασιάζω. διετμεζόμεν-όχημ. παθ.

διέτσε-ι = ἡ δεκάρα (δεκάλεπτον) πληθ. διέτσεα-τσε, και συνηρ. διέτσε-ι και δέτσε-ι (Τυρ.) ἀντί διέτσε-ι.

διέτσε και δίτσε και δέτσε: επίρ. = εἰς 10 τμήματα.

(τς) δίμπουνε-ιτε οὐδ. (budi-bogdan - Ἑλθασ.) ἀφρη. ἔνν. = ὁ πόνος, πληθ. τς δίμπουνετς (Σ) ἴδ. τς σιζούμεε τς και συνηρ τς σιζούμεε (Τυρ.). — και τς δίμπουνε = πονῶ κέ τς δίμπουνε = πονεῖς κτλ.

(ι-ε-) δίμπουνε-ι-α = ἐλεήμων εὐσπλαγχνός. (ι-ε-) δίμπτεσιμε-ι-με-ιχ (bogdan) = ἐλεήμων. (ι-ε-) διμβύσιμ-ι-με-ιχ (bogdan) - Τυραν.) ἐλεήμων.

δίμπσιτε - ἴδ. δεμβετε = ρημ. τριτοπροσ.

(ι) δίντε-ι (γ), ε δίντε-α (γ) ι-δίρτε ι ε-δίρτε-α (τ) = γιδίσιος.

διπλάρ-ι-ρε-ιχ πληθ. διπλάρετε ἀρσ. — ρετς θηλ. [ἑλλην. διπλοῦς] - διπλοῦς ἄνθρωπος = σωματώδης, νηριού ι μβουσίους σα περ du νηρις.

— διπλάρειχ = γυνή διπλασία τὸ σώμα· ε - μάδε σα περdu γρά. πληθ.

διπλάρετε ἀρσ. διπλάρετε θηλ.

δίτεμ: ρ. οὐδ. = χέζω, χέζομαι· φύσνιχ ου δίε = ου δίε νένε βέτε· = λερῶθηκε τὸ μωρό. — ἴδ. διέσ.

δοκάν-ι ἴδ. κουρη-ι [Ἑλλην. δόκανον].

δόμμε-α πληθ. δόματς = [Ἑλλην. δῶμα] θάλαμος.

δουμει-α (bogdan - Ἑλθασ.) ἴδ. δουνετί-α πληθ. τίτς [Ἑλλην. δωτίνη].

δούνε-α (γ. budi-bogdan) πληθ δούνετς = λύπη, 2) βία, κακή πράξις, βλαβερά και ἐπιζήμιος πράξις. — δοτε δάλιε δούνε νδεμμέτ = θά ἀποβῆ κακὸν ἀποτέλεσμα ἐν τῆ μεταξύ. — κίε]ό γ]α σ' δουρὸν δούνε = αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιδέχεται κακὴν διαχείρησιν. — με περ-δούνε = με πα-χίρ = διὰ τῆς βίας. — βία. — δούνε-βάμμε-ι (γ) αὐ κίε hán δούνε πληθ. δούνε βάμμεσιτε. — δούνε-βάμμε-ιχ = αἰό κίε hán δούνε πληθ. δούνε βάμμεσετε.

δουνόνζ = δουνόζ (γ. budi) = ι hάνζ δούνε.

δουνετί-α (γ) = δῶρον, προσφορά. — και (τ) δουρετί-α: πληθ. δουνετίτε και δουρετίτε (τ) και δουράτς-α πληθ. δουράτατε.

δουρόζ (τ) ρ. ένερ. [Έλλην. δωροῦμαι Λατ. dono]=χωρίζω, δωροῦμαι.

δρῖ-α: ('Αργυρ.) πληθ. δρῖ-τε=τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου — καὶ χαρδῖ-α, τσουνκ-γου (Καβ.) καὶ κρέρε-τε (τ. Περμέτ.). — βέστε με 800 δρῖ ('Αργυρ.)=Βέστε με 800 κρέρε (Τοσκ.)=Βενέστε με 800 τσουνγ (Καβατζα)=800 τσουνγ νῆς χούλι.

δριμ-ι (τ) πληθ, δρίμνατε=διτ' ε πλῆκκαβετ. =αὶ τρεῖς πρῶται καὶ αὶ τρεῖς τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ Μαρτίου ἢ κατ' ἄλλους μόνον αὶ τρεῖς τελευταῖαι Φεβρουαρίου — Μαρτίου καθ' ἃς δὲν ἐργάζονται αὶ γυναῖκες τῆς Ἀλβανίας ἵνα μὴ ἀγριέψῃ ὁ καιρός· κατ' αὐτάς μάλιστα περιποιῶνται τὰς γραΐας (λείψανα ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μυθολογίας).

δρόμ-ι (τ) =δρόμος ρούγ' ε μάδε πληθ. δρόμετε καὶ δρόμ-ι (Σ) πληθ. δρόμετε καὶ βρομ-ι πληθ. βρόμετε (γ).

D

δάζ (γ) ρ. ένερ. =χωρίζω, διαίρω μετχ. δαμ, άορ. δάδα-ε-ου καὶ νδαζ (Τοσκ.) — τὸ παθ. δάχემ (γ) νδάχემ (τ).

δαθ (Σ-ιάκοβα) ρῆμα ἴδ. σθαθ. — δάθεμ ἴδ. σθάθεμ.

δαζ: ρημ. =ἐξέρχομαι ἀντιθ. χύζ. μετχ. δάλε καὶ δάλζουε (γ) δάλζουε (τ), άορ. δόλζα-ε-ι (γ) καὶ δόλα-ε-ι (τ). — ι δαζζ πρῆπάρα ἢ δαζζ νδερ σῶ =παρουσιάζομαι τινί. 2) ἐξέρχομαι εἰς προϋπάντησιν· ἀντιθ. πρσιέλ, περτσιέλ. — δαζζ φιάλζεσε =παραθαίνω τὸν λόγον· δαζζ μέντῶ =χάνω τὸν νοῦν μου· τε δούαλε μέντε =ἐχασε τὸν νοῦν σου. — δαζζ κούνδρε =ἀνθίσταμαι τινί. — δαζζ κράχα =προστατεύω τινά· δεζζ προστακτ. =ἀρκεῖ, φθάνει· με-τε-ι-να-ου-ου δεζζ=με-σε-του-μας-σας-τούς φθάνει. — νούχε νά δεζζ βούκα =δὲν μὰς φθάνει τὸ ψωμί. — ι δαζζ ἀνεμίκουτ =ἀντιπαρατάττομαι τῷ ἐχθρῷ. — νδε κζοφ βούρε δεζζ με =ἂν εἶσαι ἀνδρεῖος, ἀντεπέξεθέ μοι· δεζζ διέλι, χάνκ =λζεν διέλι, χάνα· ἀντιθ. ρρῖ διέλι, χάνα· (budi) — ι δάλζ ζότ καὶ ι δάλζ περ-ζότ =προστατεύω τινά, οἰκαιοποιῶμαί τι· δάλζ ζάῶτε =διέσ, δίτεμ. |

(τε) *dáljē-ιε* = ἡ ἔξοδος, τε *dáljēτ'* ε *díελιτ* = ἡ ἀνατολή. ἴδ. τε *ljémιτ* ε *díελιτ* (γ) τε *ljéρετ'* ε *díελιτ* (τ).

(τε) *dáljounατε* (γ) = τε *dáljoureκτε* (τ) = τὰ ἐξωνθήματα. ἴδ. *kój-jēzē-α*. — ι *dούκλ* *φιάλjα* = ι *dόλλι* *φιάλjα* *σικούνδρε-σε* *πκτ* *θνε* *περπάρα* = ἐβγήκεν ὁ λόγος του ὡς εἶχε προείπει πρότερον.

dálj: (τ) ἴδ. *vdálj* (γ) *dáljεμ* (τ) ἴδ. *vdáljεμ* (γ).

dalój και *dalónj:* (τ) ἴδ. *vdαλόνεμ* και *vdαλόχεμ*. — *dáljε* *νγα* *dáljε* = *ἀγάλια-ἀγάλια* = *σιγὰ-σιγά*. — *dáljεθ* (*budi*) *έπιρ*. = *κα* *dáljεθ* ε *περ* *νγε* (*budi*) = *νγα* *dáljε* ε *με* *νγέ*. ἴδ. *περdáj* (γ).

dalój: ρ. *ένερ*. = *χωρίζω*: τὸ παθ. *dαλόχεμ*.

dalēndúōē-α (τ) = *χελιδῶν* *πληθ*. *dalēndúōēκτε*. — *dalēndúōē-jα* (γ): *μοί* *dalēndúōē* *φάκjε* *κούκjε*. — *dalēndúōē-α* (Σ) *πλ*. *dalēndúōēκτε*.

dalēndúōē-jα ('Αργυρ.) *πληθ*. *dalēndúōēτε* και *κjελjēndrúōē-jα* (*Περμέτ*.) *πληθ*. *κjελjēndrúōēτε*: *έπι* *τῆ* *έμφανίσει* *τῶν* *χελιδῶν* *οί* *παίδε* *έν* *Ἄλθκνία* *έξάγουσιν* *έκ* *τοῦ* *τραχήλου* *και* *τῶν* *χειρῶν* *κλωστῆν* *έρυθρόλευκον* *ἦν* *περιβάλλονται* *άπό* *τῆς* *πρώτης* *Μαρτίου*, *και* *κρεμῶσιν* *αὐτήν* *εἰς* *δένδρον* *ίδίως* *εἰς* *κρυνέαν* *ξδοντες* *τὸ* *έξῆς* *ξσμα*:

Μοj dalēndúōē,

Φάκjε κούκjε,

βούζε βουβούκjε,

σκει-γjυλπάνε (*σκειπ-γjυλπέρε*) (τ)

βίσι-γερῶάνε.

Ἦτοι *καλῶς* *ἦλθε* *χελιδῶν*, *ἡ* *έχουσα* *έρυθράς* *παρειάς*, *ράμφος* *καλυκοειδές*, *πτέρυγας* *βελονοειδές* *και* *οὐράν* *ψαλιδωτήν* [*άρχαιότατον* *έλληνικόν* *έθιμον* [*παραβ*. τὸ *τῶν* *Ροδίων* *ξσμα* *πρός* *τὴν* *χελιδῶνα*].

dām-ι (γ) *dεμ-ι* (τ) *πληθ*. *dάμετε*-*dέμετε* = *βλάβη*, *ζημία*. *báj* *dām* = *βενj* *dεμ* = *προξενῶ* *ζημίαν*, *κάμνω* *ζημίαν*.

damój: (γ) ρ. *ένερ*. = *ζημιῶ*, *βλάπτω* και *dεμόνj* (τ) *μτχ*. *dαμούεμ* (γ) και *dεμούαρε* (τ) [*Δκτ*. *damno*] και *dαμετόνj* (*budi*) ἢ *dαμτόνj* και *dεμestónj* (τ). *κάμ* *dεμούεμ* *σούμε* *παρά* = *έξώδευσα* *πολλά* *χρήματα*. — *μος* ε *βэн* *κετε* *πούνε* *σε* *νδο* *τε* *dαμόσ* = *μη* *τὸ* *κάμης* *αὐτὸ* *διότι* *θα* *ζημιώσης*.

- δαμαχούσ* (Έλβασ.) άρσ. *δαμαχούσ*α μτχ. *δαμαχούσ*ε=δικασκορπίζω.
 τὸ παθ *δαμαχούσ*εμ.
- δαμιάρ*-ι (γ) άρσ. *δαμιάρε*-ια (γ) θηλ. *δαμτούερ*-όρι: άρσ. *δαμτό*-
ρε-ια: θηλ. πληθ *δαμτιάρε*τε άρσ. *δαμτιάρε*τε: θηλ. *δεμτιάρ*-ι (τ)
 άρσ. *δεμτιάρε*-ια (τ) θηλ. πληθ. *δεμτιάρε*τε άρσ. *δεμτιάρε*τε θηλ. *δαμ*-
τούερ-ορ και *δαμτούρ*-όρι (γ)=ὁ ἐπιζήμιος τὸ θηλ. *δαμτόρε*-ια
 πληθ. *δαμτόρε*τε. *δεμτούαρ*-όρι (τ) άρσ. — *δεμτόρε*-ια θηλ. (τ).
- δάη*-α (γ) πληθ. *δάηε*τε και *δάρε*-α (τ) και *δέηε*-α (Σ) πληθ. *δά*-
*ρε*τε και *δέηε*τε=ήλάγρα, τανάλια.
- δάηε*-α (έλβ.) βάρου μ' ου φροῦ *δάηε*α=έφουσκωσεν ή κοιλιή [ύπερ-
 πληρηθεῖσα φαγητου].
- δαηάλ*-ι (έλβ.) άρσ. *δαηάλε*-ια θηλ.=βαρκ' μάθ. — δι *βαρκ*-μάδε-ια
 και *δαηαράκ*ι-ι: άρσ. *δαηαράκε*-ια θηλ. πληθ. *δαηάλε*τε θηλ.
 και *δαηαράκε*τε άρσ. *δαηαράκε*τε θηλ. ἴδε *βαρκακ*ι-ι *βαρκακ*-
ίκε-ια.
- δάητ* (γ), *δέητ* (τ)=πυκνώνω: άντιθ *ραλό*ι=αρκιόνω. — μετοχ. *δάη*-
δουε (γ) *δέηδουε* (τ) έπιρ. =πυκνῶς: άντιθ. *ραλέ* ι-ε-τε *δάηδουε*
 (γ) *δέηδουε* (τ)=πυκνός-ή-όν.
- δάρε*-α: πληθ. *δάρε*τε=άπιον, άπίδιον (ὁ καρπός και τὸ δένδρον).
δάρε-ια και *τάρε*-ια: τὸ βάρος άγγείου κοινῶς ή *τάρε*: πληθ. *δάρε*τε
 και *τάρε*τε.
- δάρε*-α: πληθ. *δάρε*τε: τὸ δειπνον [έλλην. *δορπηστός*].
- δαροκ* (γ)=ο.=δειπνῶ και (κάμνω=) παραθέτω *δειπνον* *hāj* *δάρε* (τ)
*χ*α *δάρε*=δειπνῶ.
- δάρομ*-α (γ. *budi*, *bogdan*, Σ *Κρού*ια, *Τυραν*.) ἴδ. *δάρε*-α πληθ.
*δάρομα*τε.
- δαρομούερ*-όρι και *δαρομούρ*-όρι ἴδ. *δαρούρ*-όρι και *δαρούερ*-ορ.—
δαρομρε-ια=ἴδ. *δαμóre*-ια.
- δάομ* α πληθ. *δάομα*τε [έλλην. *δάς*: άπό τὰς *δαδα*ς άς άνάπτουσιν
 εις τὸν γάμον, [και ποιητικῶς γάμος και κηδεία].
- δαομούαρ*-όρι: ὁ προσκεκλημένος εις γάμον (τ). *δαομούερ*-όρι (γ)
 και συνηρ. *δαομούρ*-όρι (γ) *δαομóre*-ια: πληθ. άρσ. *δαομóre*τε.—
 θηλ. *δαομóre*τε
- δάσ*-ι: πληθ. *δέσ*-τε:=κρίός, κριάρι *δασ'* ι *βιέτερε*=ι θόνε *κουρ* κα

- καπερδίσουμ du βιέτ' δάσ̄ με κουμβόνε=κρίος ὁδηγός [μέ κωδωνίσκον].
δάσ̄ε και δάσ̄ουε (γ) δάσ̄ε και δάσ̄ουε (τ) δάσ̄τουε (Σ) μετοχ. τοῦ
δούε=θέλω. (ι-ε) δάσ̄τουε και δάσ̄ουε και δάσ̄ουε=ἀγαπητός-ή-
όν.—ι-ε-δάσ̄εμ (γ) ι-ε-δάσ̄εμε-ja.
δασ̄ουνί-α (γ), δάσ̄ουρί-α (τ), δάσ̄τουνί-α (Σ) πληθ. δάσ̄ουνίτε—
δάσ̄ουρίτε - δάσ̄τουνίτε: ἡ ἀγάπη.
δασ̄ουνίμ-ι (γ) και δάσ̄ουρίμ-ι (τ)=τὸ θέλημα· ἡ ἐπιθυμία· πληθ.
δάσ̄ουνίμετε.
δάσι-ι: πληθ. δάσιτε (Σ. Κροια, Ἑλβασ.)· ἐν τῇ φράσει σύ δάσι.
ἴδ. ματσόκ-ου (γ) ματσόρ-ι (Σ).
δαφίνε-α (Ἑλβ.)=δάφνη· λιάρε-α (Σ. - Κεβαγια).
δβέκουε (bogdan) μετοχ. ἴδ. βδέκουε—βδέκουε.
δβέσ̄ (bogdan) ρ. ἴδ. σβέσ̄ ρ.
δβέσουε μετοχ. ἴδ. σβέσουε.
δβίερ (bogdan) ἴδ. βίερ.—ρημ.
δβίεμ (bogdan) ἴδ. βίεμ.
δβίσεμ (bogdan) ἴδ. σβίσεμ δβόј-όχεμ (bogdan) ἴδ. βδόј-όχεμ.
δεβόνј-ој (τ) ρ. ἐνερ.=ἀποβάλλω, διώκω· μετοχὴ dβούαρε.—και
(Ἄργυρ.) τσβόј μετοχ. τσβούαρε και βδóј-όνј (γ. budi-Τουραν.)
μετόχ. βδóυμ. και δβóј (bogdau) μετοχ. dβóυεμ· και περζά-ε-ε
(γ) μετοχ. περζάνε (γ) και περζέ (τ) τὸ παθ. δεβόνεμ, βδóχεμ-
όνεμ, δβóχεμ, περζίχεμ (γ. τ.).
δεβόρε-α (τ) πληθ. ἀχρηστος ἴδ. βόρε-α.
δεγδίο: ρημ.=βέτε δέγε μβε δέγε· 2) παρὰδίδω ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα
εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον.—τα δεγδίοισ̄ κετε κάρτε=να παρὰδώσης
ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα ἀσφαλῶς.
δέγε-α πληθ. δέγατε=κλάδος [παρὰβ. ἑλλην. δοκ-ός-δóγ-ε).
δεγερμί-α (Σ) ἴδ. νάπε-α πληθ. δεγερμίτε.
δεγјόνј-όј ρ.=ἀκούω· δεγјόνј ζενε=ἀκούω τὴν φωνήν· διγјóј (τ)
2) σημ. ὑπακούω: δεγјóј ατύ=ὑπάκουε αὐτῷ· νδεγјóј (γ)—
γјέγјεμ (γ. τ.) ἀποθ. ἀκούω· μετοχ. γјέγјουε—γјέγјουε (τ) δε-
γјόνεμ, διγјόνεμ νδεγјóχεμ, νδιγјóαεμ.—παθ.
(τε) δέγјούαρε-τε — τε διγјούαρε-τε=ἡ ἀκοή· τε νδεγјóυεμ-ιτε (γ)
τε νδιγјóυεμ-ιτε=τε γјέγјουιτε.

(ι-ε) *δεγιοούαρσϊμ* (τ)=εὐπειθής. (ι-ε) *διγιοούαρσϊμ*—καὶ *νδεγιοούαρσϊμ*
(γ) ι-ε γιέγιεσϊμ (budi).

dej (τῶαμ- 'Αργυρ.)=μεθούριον ἴδ. πασνέσερε. — νέσερ *jó* ποδέ*j*=αὐ-
ριον ὄχι ἀλλὰ μεθούριον. — *dej* *vje*δίτεζο*j*: τὴν προχθεσινὴν ἡμέραν·
dej *κασδέj*: (τῶαμ. 'Αργυρ.) πασνέσερε *τιάτερε*.

děj (γ) ρημ.=μεθῶ τινὰ καὶ *děj* (τ) ἄορ. *δέjτα-ε-ου* καὶ *δέjτα-ε-ι*
μετοχ. *δέjτουνε* καὶ *δέjτουνε* καὶ *δέjε*: ἄοτj *δέjτουνε* καὶ ἄοτj
δέjε=εἶνε μεθυσμένος· *dějεμ* (γ. τ.) παθ.

(ι) *dějμ-ι* ἄρσ. ε *dějμ-ja*: θηλ. μεθυσμένος-η.

δεjμαράκ-ου: *δεjμαράκε-ja*=ἴδ. *πιανέτ-ι-ε-ja* πληθ. *δεjμαρά-*
κετε ἄρσ. *δεjμαράκετε* θηλ.

Δεβόλ-ι=λίουμι ἢ *Μυζεκέσε* ἢ *τσίλj*: *πίκjτε* *βάσjε* με *λίουμιν* ε *Βε-*
ράτιτ *περμὶ* *ούρεν'* ε *Τσούκαζιτ* *νδε* *Κοζᾶρετ*. — κοινῶς *Δεβόλης* πο-
ταμός.

δέκε-α (Σ) ἴδ. *βδεκεje-ja* *δέκουνε* μετοχ. τοῦ *δεσ=βδεσ'* (ι-ε) *δέ-*
κουνε-ι-α (Σ. bogdan) ἴδ. *βδέκουνε-ι-α*.

δεκόj (Καβα*ja*—*Δούρρεσι*)=δερεθ. — *δεκόjεμ*: παθ.=*δέρδεμ*. — ἄορ.
δεκόθα-ε-ι μετοχ. *δεκούεμ* καὶ *δεκούμ* (συνηρ.) *δεκόjεμ*: ρ. οὐδ.=
μὲ *δέρδεμ* ζόρρετε *νδε*ρ *λjόκετ=σπάω* καὶ *κεπούτεμ* *νδε*ρ *βέτεjε* (Σ)
τσίλjεμ *νδε*ρ *βέτεjε=σπόνεμ* (Περμέτ.) καὶ *ρενδόνεμ* ἢ *ρρενδόνεμ*
(Περμέτ.) (ι-ε) *δεκούεμ* καὶ *δεκούμ* (γ)=*σπασμένος-η'* καὶ ἰ-ε
κεπούτουνε *νδε* *βέτε=ι-ε* *τσίλjουνε* *νδε* *βέτε* (*βέτεjε*) ἢ *ε* *σπούαρε=*
ι-ε *ρενδούαρε* ἢ *ρρενδούαρε'* (Περμέτ.).

δέkj-ι: πληθ. *δέkjετε*=*δολιώτης*, στρατήγημα, στροφογύρισμα.

δέλ-ι: πληθ. *dej-τε*=τὸ νεῦρον, τὰ νεῦρα.

δελανδύσε-ja ('Αργ.) ἴδ. *δαλενδύσε-ja* πληθ. *δελανδύσετε*.

δεlje-ja: πληθ. *δέντε* καὶ *δέντε* ἀντὶ *δεljeτε*: πρόδατον.

δελένjε-α (τ)=κέδρος ἴδ. *δουλjένjε-α* πληθ. — *ατε*.

δέljio=ἐλευθερόνω, ἐκφορτίζομαι, ἀνακουφίζω· 2)=*λjιρόj*=ἀδειάζω,
δεljίρ *κετε* *vje*ρεῖ=ἀνακούφισον αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον παθητ. *δεljί-*
ρεμ.=διέσ καὶ καθαρίζομαι. — *δεljίρε* ἐπιρ. (μεθ' ὅλων τῶν σημα-
σιῶν) ου *δεljίρε*=λεχονα=ἠλευθερώθη ἢ λεχώ.

(ι-ε) *δεljίρε*=ἐλεύθερος, 2) καθαρὸς γ*jaκ'* ἢ *δεljίρε*=αἷμα καθαρὸν· *τε*
δεljίρετε=(budi)=ἡ καθαριότης.

δεμ-ι (τ) πληθ. *δέμετε* ἴδ. *dām-ι*.

δεμ (τ) = τοῦ κάκου, μάτην· καὶ κοτ = (ἐλ. σκότος) μὲ κοτ = ματαίως, στὰ σκοτεινά.

δεμ-ι πληθ. *δέμzte* [ἐλλην. δαμά-λι] = αὐ βίτθ κ]ε σ' πι με κ]ού-μεστ. — ἐνῶ βιτσο-ι: αὐ κ]ε πι σίσε ἴδ. μουζάτ-ι.

δεμέι-ι (Τουρν) πληθ. *δεμέτατε* = *δεμκ* — *δεμάτιον*: κυρίως *δεμέτ* γροῦνι, ἐλβι, τερσάνε, ορίζι ἐνῶ διὰ τὸν ἀραβόσιον: κάπε-α [ἴδ. ρ. καπ] κάπε μίσερι = *δεμάτιον* ἀραβοσίτου.

δεμειάο-ι (τ) ἀρσ. *δεμειάρε-ια*: θηλ. καὶ *δεμτιάο-ι*.

δεμτιάρε-ια ἴδ. *δεμειτούαρ-όρι* καὶ *δεμτούαρ-όρι*

δεμειτούαρ-ι: ἀρσ. *δεμειτόρε-ια* ἴδ. *δαμτούερ* καὶ *δαμτούρ-ι* — *δαμτόρε-ια* (γ).

δεμτούαρ-ι ἀρσ. *δεμτιάρε-ια* θηλ. *δαμτούερ-ι* κ.τ.λ.

δεμόν] -όνεμ (τ) ἴδ. *δαμόν] -όνεμ -όχεμ*.

δεμειόν] -όνεμ (τ) ἴδ. *δαμειτόν] -όνεμ -όχεμ*.

δεμτ (τ) ρ. ἴδ. *δαμτ* (γ) — *δεμδεμ* (τ) ἴδ. *δαμδεμ* (γ). — καὶ *δεμδεμόν] -όνεμ* (Περμέτ.).

δεμδουρε: ἐπιρ. ἴδ. *δαμδουρε* (γ) = πυκνῶς. — (ι-ε-τε) *δέμδουρε* (τ) ἴδ. (ι-ε-τε) *δαμδουρε* (γ).

δεμέσε-α πληθ. *δεμέσατε* = θρηῆνος, ἀναστεναγμός. — [Σλαβ. δεχέσε = πνοή].

δεμέσ-έσ-έσ: ρημ. = κ]ε κ] με *δεμέσ* = μέ λυγμούς.

δεμεισό] (γ) *δεμεισόν] (τ)* = θρηνολογῶ, ὀδύρομαι.

δεμόν] -ό] (γ) *budi -bogdan -kabaja*) καταδικάζω· τὸ παθ. *δεμό-χεμ* = καταδικάζομαι.

δεμίμ-ι πληθ. *δεμίμετε* = ἡ καταδική.

(ι-ε) *δεμούεμ* καὶ *δεμούμ* (γ) = καταδικασμένος. 2) (Καβα]α) *ι* *δεμούμ-ι* = ὁ Βρυκόλακας ἴδ. λ]ουφάτ-ι.

δεμόν] (Περμέτ.) ρ. ἐνερ. *δαμμόν] (Περμέτ.)*: γ]ε λ' ε *δεμούαρε* = γ]έλε ε πα ν]άρε με δόρε: καὶ τσοῦπ' ε *δεμούαρε* = τσοῦπ' ε πα πρί]ουρε, ε πα ν]αρε με δόρε. — τὸ παθ. *δεμόνεμ*, *δαμμόνεμ*.

(ι) *δεμ]ε-ι* ἀρσ. -ε *δέμ]ε-α* θηλ. = ἄξιος [Γαλλ. *digne*] ἴδ. *ι* *β]ε]νεμ* (γ) *ι* *β]ε]νεμ* (τ).

δεμειρόν] (Περμέτ.): ρημ. ἐνερ. (*budi -Τοσκ.*) = διαπερῶ. (ἐπὶ ὑγρῶν) ρά β]ά]ι

νδε κμιάσθ, νδε δόγαι, νδε δερραστ εδὲ ε δεπερτόι=καὶ τὸ διε-
πέρασεν.= ε ὀπόι τει μβ' ατ' άνε. ἀόρ. δεπερτόβα-ε-ι=διεπέρασα...
ι ρά με πλιούμπ' εδὲ ε δεπερτόι τει μβ' άνε=τὸν ἐκτύπησε
μὲ τὸ μολύδι καὶ τὸν διεπέρασε. μτχ. δεπερτούεμ (γ) καὶ δε-
περτούμ· δεπερτούαρε (τ) τὸ παθ. δεπερτόνεμ-οῦεμ=δικαπερῶμκι
ὑπὸ τινος.

δεργόνι-όι: στέλλω, πέμπω καὶ (γ) τῶι = ἀποστέλλω δι' ἄλλου·
τὸ παθ. δεργόνεμ-όῦεμ καὶ τῶόῦεμ (Σ).

δέργεσ-α καὶ *δεργίμ-ι*=ἡ ἀποστολή. πληθ. δεργέσατε-ετε.

δέργεμ (γ. τ. budi-bogdan) ρημ.=κοίτομκι· δίργεμ νδε ὄτρατε
κοίτομαι εἰς τὴν κλίνην. δίργεμ περ δῆ=κοίτομαι κατὰ γῆς. δίργ-
εμ πρᾶνε ζιάρριτ=κοίτομαι παρὰ τὴν φωτιάν. — 2) (bognan)=
βίε=πίπτω· ουδύργε=ἔπεσε=ρα (bogdan) μτχ. δεργιουε καὶ
δέργουε (τ) ουδύργε-ε-ουδύργε κτλ.

(ε) *δέργουε*: γρούε ε δέργουε. Ἰδ. λιεχόνε-α.

δέρθ ρημ.=χύνω μετχ. δέρδε καὶ δέρδουε (γ), δέρδουε (τ). ἀορ.
δέρθα-ε-ι· τὸ παθ. δέρδεμ.

(ι-ε-τε) *δέρε* (Ἄργ.)=πικρός-α-όν: πούνε-δέρε=κοπιῶδες ἔργον.

δέρε-α: πληθ. δύερε καὶ δύρε (γ)=θύρα [δυρ—Ἑλλην. θυρ.]
δερ' ε ούδεσε=ἡ πύλη, ἡ πόρτα. δερ' ε μάδε=πλουσία, ἀριστοκρα-
τικὴ οἰκία· δερ' εμίρε=καλὴ οἰκογένεια δερ' ε πάρε=ἀρχοντικὴ
πρώτη οἰκογένεια. δέρε-βάρδε-ι-α (τ) εὐτυχής, καλότυχος. δέρε
ζι-ου: δυστυχής πληθ. δερεζέστε ἄρσ. δερεζεζατε θηλ. δερε-τσέλ-
ε-ι-α (γ) =φιλόξενος, ἀνοικτοσπίτης=αὐ κίε πρετ τε χούαίτε
νδε ὅτεπὶ δέρε-μβύλετε-ι-α=ἀφιλόξενος.

δερέιτε: (budi-bogdan) ἐπιρ. Ἰδ. δρέιτε.

(ι-ε-τε) *δερέιτε* Ἰδ. ι-ε-τε δρέιτε.

δεροούι (τ) Ἰδ. δρέεμ.

δεροκί-τε: (Ζαδρίμα)=γουρουνόπουλα· Ἰδ. δέρο-ου (Μουζεκέζα).

δέρο-ι (Σ) Ἰδ. γιέρ, νγιέρ καὶ ἀδέρι (Σ).

δερομεχάσ=διασκορπίζω.

δερομίσ-ι-ι (ἐλθασ.) νυστάζω, μισοκοιμοῦμαι καὶ (τ) δρεμίτ (Λατ.

dormire) καὶ κότεμ (Σ. Κρούζα—Τυρ. Κάβι).

δεροσίχ: (γ) ρ.=ιδρώνω καὶ δεροσίφ (γ) καὶ δεροσί (τ) καὶ μεσ. δερ-

σίχημ = ιδρώνω, δερσίφεμ (γ) ιδέρσεμ (τ) και νδιέρσεμ (γ) = ρ.
ουδ. = ιδρώνω.

δερετέλξε - α ('Αργυρ.) ἴδ. νδερετέσε - α = κτίριον. - ἴδ. ρημ. δερετό (τ)·
και δερετέξε - α: πληθ. δερετέλιχατε και δερετέχατε.

δερετό (τ), νδερετό (γ), νδερετό (Σ) = κτίζω, διορθώνω· τὸ παθ. δερε-
τόνεμ, νδερετόχημ (γ), νδερετόχημ (Σ).

δερεσίλξε - α ('Ελθασ.) πληθ. δερεσίλιχατε [Βουλγαρικὴ λέξις] ἴδε
βελχινίτσε - α (Σ. Κρ. Τυρ.) κοινῶς νεροτριβιά.

δερεσίκθ - ι (Κρουα) ἴδ. λιλίθ - ι ('Ελθασ.).

δέρε - ι: πληθ. δέρεχατε = χούρος ὁ ἡμερος, οἰκιακός· ἐν ῶ: θι - ου
(πληθ.) θιχατε = ἀγριόχοιρος [πρβ. 'Ελλ. θήρ.].

δερερά - ι = χαρί δέρεα (= χοιροβοσκός)· πληθ. δερεράχατε.

δερεράσε - α: πληθ. δερεράσαχατε = σάνις, ἴδ. δόγχε - α (τ)· και δεράσε - α.

δερεμε - α (Περμέτ.) = τύπος πετρώδης, δύσβατος, κατωφερής· μάλι·
βιέρρε (ι - θύρε), με δερε ε με γούρε.

δερεμί - α = τρίμηχα· ἴδ. θερεμί - α· πληθ. δερεμίχατε.

δερεμόν - ο - ο - ο = θραύω, τρίβω, κάμνω τρίμηχα (τὸ ψωμί) και δερεμετό (Σ),
δερεμετό (Σ), δερεμετό (Σ), δερεμετό (Σ) = βᾶν γρίμτσα: τὸ παθ. δερε-
μόνεμ - ὄχημ δερεμετόχημ, δερεμετόχημ, δερεμετόχημ, δερεμετόχημ =
βᾶχημ γρίμτσα ἴδ. θερεμόν - ὄνεμ.

δερερό - ο - ο - ο ('Αργυρ.) = σθερεσ = κατήφορον ἔρχομαι· και δερερό· δερε-
ρό νγα κάλι = σθερεσ νγα κάλι = κατέρχομαι ἀπὸ τὸν ἴππον.
δερερό νγα σκάλχατε = καταδικίνω τὴν κλίμακα· δερερό· σίου = ρᾶ
σίου = ἔβρεξεν.

δερερούδε - α (Περμέτ.) = θερεμί - α, πληθ. δερερούδαχατε.

δερερούδεμ = ὄρμω, ὡς ου δερερούθ ουστέρικ = ὄρμησε τὸ στρατεύμα.
2) = θερερόχημ.

δέε = ἴδ. ρῆμα βδέε = θνήσκω (γ).

δεε (Σ) ἴδ. βεε = ἐνδύω.

δεερόν - ὄν : ρ. ἐνερ. ἐπιθυμῶ, 2) ὑστεροῦμαι (δι' ὅ = ἐπιθυμῶ)·
δεερόφθ τετ' ἄτε ε τετ' ἄμξ = εἴθε νὰ στερηθῆς (και ἐπομένως) νὰ
ἐπιθυμῆς τὸν πατέρα σου και τὴν μητέρα σου. δεερόθα: περ
βούχε = ὑστεροῦμαι τὸν ἄρτον (δι' ὅ και ἐπιθυμῶ).

δεερόμ - ι = ἐπιθυμίζ, 2) καθυστέρησις, ἴδ. μακλιουγίμ - ι.

- δεῖο* (Γαλ. *desir - desirer*) = ἡ ἐπιθυμία· πληθ. *δεῖοι* ρετξ.
- δεῖμι - a* (*budi - bogdan - γ.*) = μαρτυρία· πληθ. *δεῖμιτε* καὶ *δεῖμιν - jενί - α* (*budi - bogdan*)· πληθ. *δεῖμιν jενίτε*.
- δεῖμι - ι* (γ) = μαρτύριον· πληθ. *δεῖμιτε*.
- δεῖμιτάρι - ι* (γ) ἄρσ. *δεῖμιτάριε - jα* θηλ. = μάρτυς· πληθ. ἄρσεν. *δεῖμιτάριε*, θηλ. *δεῖμιτάριε*.
- δεῖμόν j - ο j*: ρ. = μαρτυρῶ.
- δεῖπερόνεμ*: (*budi*) [Γαλ. *desesperer*] = ἀπελπίζομαι. *ι - ε - τε δεῖπερόνεμ* = ἀπηλπισμένος - η - ον.
- δεῖπερίμ - ι* = ἡ ἀπελπισία· πληθ. *δεῖπερίμετε*.
- δεῖτίμ - ι*: ἐξάμβλωμα· πληθ. *δεῖτίμετε*.
- δεῖτόν j* (τ) ρημ. = ἀποβάλλω (ἐπὶ ἀποβολῆς γυναικῶν) τὸ ἔμβρυον. ἐνῶ ἐπὶ ζώων = ὅτι ἢ ὅτι (συνηρ. *δεῖτόι γρούα jα*) = ὅτι γρούα jα πέλ jα, λ jόπα, δέλε jα.
- δέτ - ι*: ἡ θάλασσα [παράβ. Ἑλλην. Θέτι - ς = θεά τῆς θ.]· πληθ. *δέτνατε* (γ), *δέτρατε* (τ) - *δέτ* ι μβάρδξ = ἡ μεσόγειος (ἡ ἄσπρη) θάλασσα· *δέτ* ι ζι = ἡ μαύρη θάλασσα· *δέτ* ι κου j = ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα.
- δέτάρ - ι* (*bogdan*) ἄρσ. *δέτάρε - jα* θηλ. πληθ. *δέτάρετε* ἄρσ. *δέτάρετε* θηλ. = ὁ ναύτης (κ. τ. λεζ. = ὁ θαλασσινός).
- δετούαρ - ὄρι* [Γαλ. *la dete*] = ὁ χρεώστης, ὀφειλέτης· καὶ *δετούερ - ὄρ* (γ) (*budi - bogdan*) καὶ *δετούρ - ὄρι* τὸ θηλ. *δετόρε - jα* πληθ. *δετόρετε* ἄρσ. — *ρετε* θηλ.
- δετόρε - α*: πληθ. *δετόρετε* = χρέος (Τουρκ. *börd*).
- δετόρεσ - ι* ἴδ. *δετούερ - ὄρι*: πληθ. *δετόρεσιτε*.
- δετούερεμ*: ρημ. = ὑποχρεοῦμαι (*bogdan*).
- δεφρέν j*: (Περμέτ.) [ἐκ τοῦ μορίου ἢ προθ. *δε - φρέν j*] = ξεθυμαίνω· ἴδ. ὄφρέν j.
- δεφρέν j - έ j* καὶ *δεφτό j* = δείκνυμι, δεικνύω· ἀντιθ. *φσε j* = κρύπτω. (γ) *διφτό j* = δείκνυμι· τὰ παθ. *δεφτένεμ*, *δεφτόχέμ*, *διφτόχέμ* = δείκνυμαι.
- δί* = ὀϊδα, ἐπίσταμαι, γνωρίζω· μτχ. *δίτε* καὶ *δίτουε* (γ), *δίτουε* (τ) ἄρσ. *δίτα - ε - ι* τὸ παθ. εἶναι ἀπρόσωπον = *δίχετ* = γνωστὸν τυγχάνει· *ν jερί - ι* *δίτουε* = εἰδήμων, ἐπιστήμων.

- διφτίμ-ι* (Σ) και *δεφτίμ-ι*: πληθ. *διφτίμετε* και *δεφτίμετε* = *δειξίς*, *δειγμα*.
- djáθe-ι*: άρσ. και *djáθeτe* ούδ. πληθ. *djáθeνατe* (γ) και *djáθeρατe* (τ) = *τυρός*.
- ι- djáθeτe-ι* = *ό δεξιός*, *έπίδεξιός*: *ε- djáθeτe-α* ή *δεξιά*, *δορ' ε djáθeτe* = *ή δεξιά χείρ'* *μδε τe djáθeτe* = *έκ δεξιών*, *πρός τά δεξιά*: *άντίθ. ι-ε-τe μeγγeρε* (τ) = *άριστερός*, *ι-ε-τe μeτζe* ('Ελβασ.) - *ι-ε-τe ppeμeκετe* (Σ).
- djαθούeρ-όρι* και *djαθουp-όρι* = *δεξιός* (άρσ.): *djαθόpε-ja* = *δεξιά*. — *άντίθ. ι* *μάτe-ι*, *θηλ. ε-μάτe-α*: πληθ. *djαθόpετe* άρσ. *djαθόpετe* *θηλ.*
- djάλje-ι*: γεν. *djάλjιτ*, *αίτ. djάλjενε* και *djάλjινε*: πληθ. *djιέλjιμ-τe* (γ), *djέμτe* (τ), και *djέλjτe* (Σ, Tur. Kzβ.) *τό άρσενικόν παιδίον*, = *υιός*.
- djάλjεθ-ι*: ύποκορ. *τοῦ djάλjε ι=παῖς μικρός*: (*χαῦδευτικόν*).
- djαλjερί-α* (τ) *ἴδ. djελjμεpι-α* = *ή νεότης*: *νεαρά ηλικία*.
- djαλjόσ-ι*: πληθ. *djαλjόσe-τe* = *νεανίσκος*, *παληκάρι*. — *djάλje-ι*: πληθ. *djάλj-τe* και *djέμeνε-ιτe* (Σ. bogdan).
- djαλεξί-α* και *djαλεσί-α*: *πονηρία*, *διαβολιά* *ἴδ. djεκjεσί-α*. — *πληθ. djαλεσιτe*.
- djαλεσόjεμ* και (Σ. bogdan) *djεμενόjεμ* = *δαμονίζομαι*, *πονηρεύομαι*. *ι-ε- djαλεσοῦαpε=ι ε- djέμενούeμ* (Σ) = *δαμονισμένος*, *πονηρός*.
- dίβeμ*: ('Αρβερία) = *ζημερόνω σί ου δίβε*; — και *γδίjεμ* *άντίθ. νγρούeμ*: *τῶ' ου δίβε*; = *σι ου γδίβε*; *άπόκρισις*: *μίρε πο τύ τσ' ου δίβε*; [*άντιστοιχεῖ πρὸς τήν καλήν-ήμέραν*]. — *καλήν έσπέραν* = *τῶ' ου νγρούe*; *μίρε πο τύ τῶ' ου νγρούe*;
- δίγγeμ*: *παθ. τοῦ διέκ* = *καίω*. — *καίομαι*.
- διγγόj-όνεμ*: *ἴδ. djεγγόj-όνεμ*.
- ι-ε- διγγούαρόιμ* = *άξιάκουστος* *ἴδ. και ι-ε djεγγούαρόιμ* (τ).
- djέ* = *χθές* και *djέθινε*, *djέθιναj* (τ).
- die* — *día* (Σ. budi) = *γνώσις*, *σοφία*: *ἴδ. διτουní* (γ) και *διτουρί-α*.
- διέκ*: *καίω* *άόρ. dóγγe-ε-ι μετοχ. djέγγε* και *djέγγουe* και *djέγγουe* (τ) *djέκ* — *κjέppεc-ι*: *πληθ. djεκ-κjέppεc-ιτe* = *αὔ κjε διέκ* *dέγγe κjέppεσι* ή *κjεppενε*.

djεkεxji-ιτε (budi) πληθ. = πονηρία = δjalεζίτε.

diελ = ήλιος ή diελ-ι (γ. τ.) και συνηρ. diλ-ι [όρα Όμ. ήλιος] — λjέου diέλι ή λίνδι diέλι = άνέτειλεν ό ήλιος. — περηνδοί diέλι = ρά diέλι (vδε μάλjet) και ου φάλj diέλι = εδυσεν ό ήλιος, — ροί diέλι, χάνα, = (budi) περηνδόν diέλι, χάνα.

ε *diελjε*-α (Τασ. Τυραν.) = Κυριακή = δίτ' ε diελιτ' διτ' ε χάνε = Δευτέρα ήτοι ήμέρα τής Σελήνης· δίτ' ε μάρτε = Τρίτη ή ήμέρα του Άρεως, δίτ' ε μερκούρη = Τετάρτη ή ήμέρα του Έρμου, διτ' ε ένjτε = Πέμπτη ή ήμέρα του Διός! αί όνομασίαί τών πέντε ήμερών εκ τών άστερισμών Ηλίου Σελήνης, Άρεως, Έρμου, Διός· δίτα ε πρέμπτε = Παρασκευή διτ' ε Στούνε = Σάββατον. — *dίljε*-α (συνηρ.) = ε diελjε·-ε diελj' ε βαρδε = ή Κυριακή του Θωμά (budi).

djεlεmεvι-α (γ) = *djεlεmεpι*-α (τ) = ή νεολαία· άντιθ. πljεxjεσί-α και πljεxjεvι-α (γ) τó γήρας.

diέπ-ι (bogdan, Σ. Περμέτ.) = ή κοιτίς, ή κούνια· και *djέπε*-jα (Έλθ.) πληθ. *djέπετε*· τουντ *djέπενε* = κουνώ τήν κούνια.

djέργουνε (bogdan) μετοχ. του *dέργjεμ* = πίπτω, κάιτομαι. ου-δόρj = ρά πόστε = έπεσε κλινήρης.

djέpσε-α· πληθ. *djέpσετε* (γ) = ό ιδρώς. *djέpσεμ* και *dεpσίχημ* = ιδρώνω (ρήμα).

diέσ-ι άρσ. (budi) *diέσε*-jα (θηλ.) σοφός — ή· ίδ. *διετάρ*-ι — *διετάρε*-jα ίδε ι-ε *δίτρε*σιμ.

ι-*djέσσεμ*-ι και ι-*djέτσεμ*-ι = χθεσινός. — ε-*djέσσεμ*-jα και ε-*djέτσεμ*-jα = χθεσινή και ι-*djέσιμ*-ι άρσ. ε-*djέσιμ*-jα: χθεσινός — ή.

διέτ-ι (γ) = ή εκτίμησις, τó άντίτιμον· ώς *διέτι* ι *γjάκουτ* = τó άντίτιμον του αίματος.

dij (budi) ίδ. ρ. *δί*, μετοχ. *δίjτουνε*, ίδ. *δίτουνε* (γ).

διετάρ-ι — *διετάρε*-jα = σοφός, σοφή, επιστήμων.

δικού (γ), *vδικού* (Περμέτ.), *τσέκού* (Βεράτ.) *τσέκού* *κjέσε* = κάπου ήμην, *τσέκού* (Περμέτ.).

δικούσ: έπιρ. εις κάποιον καιρόν, κάποτε.

δικούσ: άντων. άναρ. δι' άμφοτέρα τά γένη· γεν, *δικούjτ*, αίτ. *δικε* κάποιος, κάποια· και *vδικούσ* (Περμέτ.) *vδικούσ* έρδι = κάποιος ήλθε και *τσέκούσ* (Βεράτ.) γεν. *τσούjτ*, αίτ. *τσέκε*.

διόργεμ ἴδ. *δέοργεμ*.

διέροε-ι (γ) = γῆ χέροος, ἀκκαλλιέρογητος βεντ *διέροε* = βεντ' ι πα που
νούεμ. — καὶ λῆενδίνε-α.

δικιόνι: (γ. Τυρκ.) = ἀνακαλύπτω, ξεσκεπάζω, ξετροπύνω, ἐξιχνιάζω
καὶ τρεῖτόνι (Βεράτ.) καὶ τραῖτόνι καὶ τῶεμ (Ἑλβ.). — αὐ κῆι σ' δί-
χετε σε κου *ἀπῆ*. — ε *δικτοβα* ούνε = αὐτόν ποῦ δὲν γνωρίζει τις
ποῦ εὐρίσκεται; τὸν μυρίσθηκα ἐγώ, τὸν ξετρούπωσα ἐγώ. — τὰ παθ.
δικτόχεμ, *τρεῖτόνεμ*, *τραῖτόνεμ*, *τῶεμεμ*.

ε-διλῆε-α (γ. συνηρ.) ἴδ. *ε-διελῆε-α*: πληθ. *τε* *διελῆατε*.

διλ-ι: (γ) ἴδ. *διελ-ι*.

δίμενε-ι (γ) πληθ. *δίμενατε* = χειμών, καὶ *δίμερε-ι* (τ) πληθ. *διμε-*
νατε καὶ *δίμερατε*: ἀντιθ. *βέρε-α*.

διμενόι: (γ) καὶ *διμερόι* (τ) = ὄκοι *δίμενιν*, *βᾶι* *δίμενιν*. — ἀντιθ. *βε-*
ρόι — *βερόνι* = ὄκοι *βέρνε*, *βᾶι* *βέρνε*.

διμενούεο-όρι καὶ *διμενούο-όρι* τὸ θηλ. *διμενόμε-ια* = γειμερινός, χει-
μέριος: τὰ ἀντιθ. *βερούεο-όρι* καὶ *βερούο-ορι* ἄρσ. *βερόρε-ια* θηλ. —
βερούαρ-όρι (τ) *βερόρε-ια* θηλ.

διμίε (Τυρκ.) [Ἑλλην. δι-μίτος] καὶ *βρενδεβέκε-τε* πληθ. (Σ)
[Τουρκιστι τῶντιάν].

δινάκ: *ου* (ἐκ τοῦ *δι* = οἶδα καὶ καταληξ. *νακ*) = πανούργος, τὸ θηλ.
δινάκε-ια = αὐ ἢ *αἰό* *κῆε* *δί* οὔμε. — πληθ. *δινάκετε* ἄρσ. *δινά-*
κετε θηλ.

δινακερί-α = πανουργία, πληθ. *δινακερί-τε*.

διόρε-ι ἄρσ. *διόρε-α* θηλ. = ὁ καυμένος - η.

διόργεμ = ἴδ. *δέοργεμ*.

διόκ-ου (Μυζεκῆεῖα) πληθ. *διόκ-τε* = γουρουνόπουλον, *κελῆῶ*
δέρρι.

διόσονε (*budi*) ἐσφαλμένως ἀντὶ *διέρσουε* (Σ) *μτχ.* τοῦ ρ. *διέρσεμ* =
ιδρόνω.

διόσ (*budi* - Σ. - Τυρ.) [ἐκ τοῦ *δι-σᾶ*] ἀντωνυμ. ἐπιμεριστική. = με-
ρικοί, τινές, ἔνιοι. 2) ἐπιφ. ποσότητος. ἄμε *διόσ* ἀργῆάντ = δός μοι
κάμποσον ἀργυρον. λέγεται καὶ *διτσά* (τ), *τσα*, (τ), *δο* (*budi* -
Σ. - Τυρ.).

διόεμ: ἴδ. *βίσεμ*.

διόπουλ-ι (Σ) πληθ. *διόπουιτε* = μαθητής· ἴδ. *διόπυγ-ι* (γ) *διό-
πυγ-ι* (τ).

δισκιδρόν] (budi) ἴδ. *δεφτέν]*.

δίτε-α πληθ. *δίτετε* καὶ *δίτ* = ἡμέρα - ἡμέραι· [Ἑλλην. ἡ ἡμέρα ἐν
Κρήτῃ ἐλέγετο *δία*, Λατ. *die*] αὐτὸς *δίτθε* καὶ αὐτὸς *δίτε* = αὐτῶν
τῶν ἡμερῶν· *vd'* αὐτό *δίτθε* = ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις — *πας du δίτθ* =
μετὰ δύο ἡμέρας. — *περ δίτθε* ἢ *περ δίτα*, *δίτθε περδίτθε* ἢ *δίτθε
περδίτα* = καθ' ἐκάστην ἡμέραν. = *νγα δίτθε*. — *φοάσεις*. — *γίθηε δί-
τθε* ε λιοῦμε (γ) = ἄπασαν τὴν μακαρίαν ἡμέραν (*κατ'* εὐφημ.).

δίτε-α καὶ *δίτεζε-α* (ὑποκορ.) *νθε δίτε* καὶ *νθε δίτεζε* = ἡμέραν τινά,
καὶ *προχθές*. — *νθε δίτε* *περ δίτθ* = μίξ τῶν ἡμερῶν. — *νθε δίτε
καμ περ τε ἀρδουρ'* *εδέ ουν* = μίαν ἡμέραν θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ = κάποτε
θὰ ἔλθω. — *νθεδίτεζε* (τ) *ἐπιρ.* = *προχθές* καὶ *νθεδίτεζα]* = *μθε νθε
δίτεζα]* τὴν πρό τῆς *προχθεσινῆς* ἡμέραν· ἴδ. *παρδέ-τιέτερε*. —
μίρε-δίτα = *καλή-μέρα*· ἀντίθ. *νάτθε-α* = *νύξ*.

δίτε-βάρδε-ι (ἀρσ.) *δίτε-βάρδε-α* θηλ. = *εὐδαίμων*, *εὐτυχής*.

δίτε-ζι-ου πληθ. *δίτε-ζέστε* = *δυστυχής*, *δυσδαίμων*.

δίτε-ζέζε-α: θηλ. = ἡ *δυστυχής*: πληθ. *δίτεζέζατε*.

δίτεγγάτε-ι ἀρσ. *δίτε-γγάτε-α* θηλ. = *μακρόβιος*: ἐπὶ *εὐχῆς*.

δίτε-σκούρτερε-ι (γ) θηλ. *δίτε-σκούρτερε-α* καὶ *δίτε-σκούρτερε-ι-α* =
ὁ καὶ ἡ *βραχύβιος*: (ἐπὶ ἀρᾶς).

δίτεγε καὶ *δίτιγε* = *γνώσις*, *ἐπιστήμη*: = *τε* *δίτουρι*: πληθ. *δίτεγετε-
με* *δίτεγε α* *πα* *δίτεγε ε* *κῆ* *κετε* = *με* *τε* *δίτουρε α* *πα* *τε* *δίτουρε
ε* *κῆ* *κετε* = τὸ *γνωρίζεις* ἢ δὲν τὸ *γνωρίζεις* τοῦτο;

δίτερε: ἐπιρ. = τὴν ἡμέραν· ἀντίθ. *νάτθε* = τὴν *νύκτα*.

δίτουρε καὶ *δίτουρε* *μτχ.* τοῦ ρ. *δί* = *οἶδα*: *γινώσκω*.

διό (γ) = *τσοτῶ* (τ) = *κάτι*, *κάτι τι*: *δίτθ* *θότθε* (γ) = *τσοτῶ* *θότθε* (τ) =
κάτι λέγει: *δίτθ* *κα* *βᾶμ* (γ) = *τσοτῶ* *κα* *βῆρε* = *κάτι ἔχει κάμει*.

(ι-ε) *δίτουρε* (γ), *δίτουρε* (τ) -ι-α = *σοφός-ή*: ἴδ. *διετᾶρ-ι* *διεταρε-
ια* = *εἰδήμων*, *ἐπιστήμων*: 2) = *γνωστός-ή-όν*.

ι-*δίτθιμ-ι* (γ) ἀρσ. ε-*δίτθιμ-ια* (budi) θηλ. καὶ ι-*δίτθιμ-ι* (γ)
ἀρσ. ε-*δίτθιμ-ια* θηλ. = ὁ *εἰδώς* (πολλά).

δίτουρί-α (γ) = *δίτουρί-α* = ἡ *γνώσις*, ἡ *σοφία*.

διφτό] - *όχεμ* = *δεφτέ]* - *χεμ*.

δίχημ: παθ. τοῦ ρήμ. *δί=οἶδα· δίχητε=ἄσθε ε δίτουε=έννοεῖται,*
εἶναι γνωστόν.

δό: (budi-Σ-Typ.) ἴδ. *δίσα.*

δό-μος-δό: =ἐκὼν ἄκων.

(ι-ε-) *δόβετ*: ἀδρανής, ἀσθενής, ἀδύνατος, χαῦνος· *ιαμ ι δόβετ=*
εἶμαι ἀδύνατος, ἀσθενής, ἀδρανέω-ῶ.

δοβεσίε-α (γ) = ἀδράνεια, ἀδυναμία, ἀσθένεια· καὶ *δοβεσίρε-α* (τ)
πληθ. *δοβεσίνατε* καὶ *δοβεσίρατε.*

δοβι-α (budi-bogdan) (Σλαβιστ.-Βουλγ. *δοβίκα=κερδίζω*] κέρ-
δος, ὄφελος πληθ. *δοβίτε.* *бѣж доби=ὠφελῶ σ' бѣж доби* (γ) *дѣн*
ὠφελεῖ σ' με, σ' τε σ' ι бѣж доби (γ) *дѣн* με, *дѣн* σε, *дѣн* τὸν ὠφε-
λεῖ ἴδ. *φιτίμ-ι.*

δοβισ-ι-ι (budi-bogdan) ρ. = *κερδίζω, ὠφελουμαι.* ἴδ. *φιτόν-ι-όγ·*
καὶ добит-ιτ-ιτ τὸ παθ. *δοβίτεμ.*

δοβίεσ-ι (bogdan) = νικητής· πληθ. *δοβίεσιτε.*

δοβιῶ-ι πληθ. *δοβίσατε=νόθος* (υἶος) καὶ *δομνιῶ-ι* ('Αργυρ.)
δοτῶ-ι πληθ. *δοτῶατε* καὶ *κοπίλ-ι* (γ) πληθ. *κοπίλκατε,* τὸ
θηλ. *κοπίλς-ια* πληθ. *κοπίλςτε* (καὶ ὑπηρέτρια) (τ).

δόκρα-τε (Βεράτ.) = *κότσακα τε μβεδά=μεγάλα ὄστα· καὶ δόκρα-α*
(γ) πληθ. *δόκρατε*· ἐν τῇ φράσει *μος φόλς δόκρα=μος φόλς φιάλς*
τε κότα, ρρένια.

δόμκα-α (Περμέτ.) ἴδ. *ρρότσκ-α*· πληθ. *δόμκατε.*

δομνιῶ-ι ('Αργυρ.) ἴδ. *δοβιῶ-ι* (τ) πληθ. *δομνιῶα-τε.*

δόρε-α ['Ελλην. *δόρ-υ*] = *χεῖρ· περ δόρεζα ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ περ*
δόρε καὶ περ δόρας (=πρόχειρον). ὄκός περ δόρας=ὕπαγομεν με τὰ
χεῖρα πιασμένα, πλεγμένα. ν' δόρε=(γ. τ. budi)=νδε δόρε=εἰς
τὴν χεῖρα [σ' με βιέν ν' δόρε=κοινῶς δὲν μοῦ ἔρχεται ἀπ' τὸ χεῖρ.
1 *δορ' ἐπάρε=ἡ πρώτη τάξις τῶν ἀνθρώπων· δορ' ε δύτε=ἡ δευτέρα*
τάξις τῶν ἀνθρώπων νς δόρε μίελ=μία χουφτα ἀλευρι.—ε ρρόκα
περ δόρε ἢ ε κόπα περ δόρε=τὸν ἔπιασα ἀπ' τὸ χεῖρ, τὸν χειρα-
γωγῶ· βε δόρε=βάζω χεῖρ=ἐπιχειρῶ τι χιέκ δόρε=παραιτοῦμαι,
ἐγκαταλείπω· δόρε μβε δόρε ἢ δόρε ν' δόρε=ἀπὸ χεῖρ σέ χεῖρ=ἀλ-
ληλοδιαδόχος. πέσε δούαρ=(πέντε χεῖρες)=25 ἐπὶ ἀριθμήσεως·
διέτε δούαρ=50 (κατὰ λεξ.=δέκα χεῖρες) νςζέτ δούαρ=100. μαρρ

1 δόρε=γίνομαι μαθητής.—ζα-με δόρε και ζε-με δόρε=ζυπτομαι εγ-γίζω.—σκόζ vδερ δούαρ=μεταχειρίζομαι. ε βε ν' δόρε=άποκτιώ τι· με βίε ν' δόρε=τυγχάνει μοι, πέφτει 'ς τὸ χέρι μου· με ρά ν' δόρε=έτυχέ μοι· με δόλι νγα δόρα'=έβγηκεν από τὰ χέρια μου άπεστε-ρήθην· απ vδερ δούαρ-παραδίδω. †πρεj δόρεσε τ' όνε, τούεj, ατύνε έξ ήμῶν, έξ ύμῶν έξ εκείνων· εκ τοῦ ήμετέρου γένους, εκ τῆς ήμε-τέρας θρησκείας.

δορ' ε-διάθετε=δορ' ε μβάρε=δορ' ε δρέjτε=δορ' ε vδρέjτε=ή δεξιά χείρ.—ένῶ δορ' ε μάjτε (γ)=δορ' ε ρρεμάκτε (Σ)=δορ' ε μβρέπστε (Σ),=δορ' μζόττε (Μιρεδίττ)=|δορ' ε ότεμάνγετε (budi)=δορ' ε μεγγjερε (τ)=ή άριστερά χείρ.

δοράκ-ου (Σ) δοράκε-jα (Σ) θηλ. πληθ. δοράκετε άρσ. δοράκετε θηλ.=κουλοχέρης· και δοράτσ ι, δοράτσε-jα (τ) και δορατσάκ-ου, δορατσάκε-jα πληθ. δορατσάκετε άρσ. δορατσάκετε θηλ. και δορε-τσούνκ-γου (γ) δορε-τσούνγε-α (θηλ.) δορα-σθι (γ) έπιρ.=κουρ χεθ vjερί με σκόπινε. vγεε δόρενε νόλjτ.

δορδοκjέτj-ι πληθ. δορδολέτσάττε=φόβητρον με μορφήν ανθρώπου είς τούς κήπους άναρτώμενον.—vδερτούεμ πόσί vjερί με πέτκα τε βιέ-τερα, τε τσίλjιν ε βένε vδ' άρετ α vδε κόπεστ κjε τε κουjτόjενε hόττα σε άστε vjερί με τε βερότέτε ε τε μος χύνjενε μβρένδα με βιέδε.

δόρε-α πληθ. δούαρτε (τ) και δούερετε (γ) και δουρετε (γ) ή χείρ, αί χείρες· δορε-γjιάττε-ι-jα=μακρόχειρ=παντοδύναμος· δόρε-δάνε-ι-α (γ) έγγυητής δια τὸ χρέος· και δόρε-δένε-ι-α (τ).

δορε-ζάνε-ι-α=έγγυητής δια τὸ άτομον· και δορεζένε-ι-α (τ).

δόρεζε-α και δόρεσε-α πληθ. δόρεζατε και δόρεσατε=δραγμα, μιά χε-ριά, και 2) ή χειρίς τὸ γάντι.

δόρεζε-α και δορέ-jα (Σ. Καβ.) και πάπεζε-α ('Ελθασ.) πληθ. do-ρέζατε, και δορέτε=ή λαβίς (τῆς μαχαίρας).

δόρε-θάτε-ι-α=ό έχων ξηράν χείρα, κηλός· δόρε-μβύλε-ι-α=ό φει-δωλός, ό φιλάργυρος.

δόρε-πλjότ=έπιρ.=πλουσιοπαρόχος· [πλjοτ=έλλ. πλήρης].

δόρε-σκόρεσε-α=χειρόγραφον πληθ. δορεσκόρεσατε.

δόρε-στρογγούετε-ι-α (γ) έπιθ.=σφιγκτοχέρης· φειδωλός και δόρε-στρογγούτε-ι-α (γ. συνηρ.) δόρε-στρογγούαρε-ι-α (τ).

- δόρε*-*τσέλγε*-*ι*-*α*=μεταδοτικός—ή· *δόρε*-*χάπετε* και (τ) *δόρε*-*χά-*
πουρ-*ι*=γενναϊόδαρος, ἀφειδής, πλουσιοπάροχος.
δόρε-*χόλγε*-*ι*-*α*=πένης· *δόρε*-*χόλγε* ἄστρε *αὖ*=εἶνε πένης.
δόρε-*α*: πληθ. *δόσατε*=ή *ῥε*, ή *σῶ*.
δορεβάλγε-*α* και *βκλδόρε*-*α* (τ) εἶδος ζώου=ποσι κἰέν και *χκ* μίσερινε.
δοι: μόριον=ἀδύνατον, δύσκολον· με δέμπ γόξα σ' *χκ* *δοι*.=μέ πονεῖ
τὸ στόμα δέν μπορῶ νά φάω· σ' ε *βῆν* *δοι* *κετε* πούνε=δέν δύνα-
μαι νά τὸ κάμω αὐτό, ἢ δυσκόλως γίνεται τοῦτο.
δοιῶ-*ι* πληθ. *δοιῶτε*=*δοβίτς*-*ι*.
δοῦα (τ)=*δοῦε* και *δοῦ* (γ)=θέλω, βούλωμαι, ἀγαπῶ· μετοχ. *δάῶε*,
δάῶουε (γ) και *δάῶουε* (τ) και *δάῶτουε*· ἀόριστος *δέῶ*-*ε*-*ι* (ἴδ.
Γραμ. Κ. Χριστοφορίδου). — *τῶ* *βέν* *σι* *κἰε*; *μίρε* *δεῶ* Ζότι=τί κά-
νεις πῶς εἶσαι; *καλλά* (ἠθέλησεν ὁ Κύριος) *εὐχαριστῶ* τὸν θεόν· *νε*
δάῶτε Ζότι *τε* *βενετε* *κεῖ*ῶ=ἂν θέλῃ ὁ Κύριος νά γίνῃ τοῦτο.
δοῦάθουε (*budi*)=σβάθουε· *δοῦάθουε* ε *δβεῶουε*=σβάθουε ε *σβέ-*
ῶουε· (γυμνός και ἀνυπόδητος).
δοῦαῖ-*τε* (τ)-πληθ. μόνον ὁ ἐνικός ἐκ τοῦ *δεμέτ*-*ι* και *δοῦεῖ* *τε*=*δε-*
μάτια σίτου· *δοῦαῖ* γροῦρι, ἔλβι, *τερῶῆρι*, *οῖζί* κ.τ.λ. πληθ. *συνηρ.*
δοῦῖ-*τε* (Ἑλθασ.)=*δεμέτατ*' ε *τε* *λῆῶτα*.
δεμέτ-*ι* λέγονται τὰ *δεμάτια* ἀραβοσίτου.
δοῦαῖ-*ανι*: ἴδ. *δουκῆν*-*ι*.
δοῦαῖνε-*α* (Σ) ἢ *δοῦαῖνε*-*α* (Σ).
δοῦκεμ: *ρῆμα*=φαίνομαι μετοχ. *δοῦκε* και *δοῦκουε* (γ) και *δοῦκουε*·
δοῦκετε=ἀπρόσωπον=φαίνεται, *δοκεῖ*· *μῆ*-*τε*-*ι*-*να*-*ου*-*ου*-*δοῦκετε*=
μοῦ φαίνεται σοῦ, τοῦ, *μᾶς*, *σᾶς*, τοὺς φαίνεται.
τε *δοῦκε* ἢ *τε* *δοῦκουε* (*μτχ.*) σ' *κᾶ* *τε* *δοῦκε* ἢ σ' *κᾶ* *τε* *δοῦκουε*
*κεῖ*ῶ *γῆ*ῶ=δέν ἀποφαίνεται τοῦτο.
(*ι*-*ε*-) *δοῦκῶμ*: ὅτι εἶνε φανερόν· τὸ φανερόν.
δοῦκῶ-*ι* πληθ. *δοῦκῶτε*=ή *κάνουλα*. και *κινέλ*-*ι* (Περμετ), *κινῆ-*
λε-*α* (Σ), *κινῆλε*-*α* (Βεράτ-Καθάρα).
δοῦκῶτε: πληθ. μόνον (Ἰάκοβ-Μιρδίτα)=τὰ *δικάκια*.
δουλέν/*ε*-*α* (γ. Τυράν.) πληθ. *δουλέν* *κατε* και *δουλίν* *τε* (Σ) και
δουλι-*νι* (Σ) και *δελίν* *ε*-*α* (τ)=ή *κέδρος*, *ἀραθος*, *κόμῆ*-*δελεν-*
*ῆ*ε=ὁ *καρπὸς* τῆς *κέδρου*.

- δούμ* (γεγ. Μκλjesία) ??? σ' ι έπετε δούμ ??? (ΐσως εύκολία).
δούμε-ja: μέτρον σίτου έξ 6 δικάδων. πλ. δούμετε.
δούνγε-α πληθ. δούνγατε=(Έλθασ.)=ΐδ. τσούπε-ja.
δουρόνj-όj (γ-τ-budi) [Έλλην. δηρός]=άνέχομαι. παθ. δουρόνεμ
 -όχεμ. παροιμίαι: σ' δουρόν κίjιμε νδε βέσ=δέν άνέχεται ούτε τρίχα
 'ς τó αυτί.
δουρίμ-ι=ύπομονή· πληθ. δουρίμετε. ι-ε-δουρούαρσϊμ (τ)=ι-ε-δου-
 ρούερσϊμ (γ) και (συνηρ.) ι-ε δουρούρσϊμ.=ύπομονητικός, ύπομένων.
Δουόροσ-ι=Δουράχιον (ή άρχαία Έπίδαμνος).
Δουόροσάκ-ου-κε-ja=Έπίδάμιος' (ό κάτοικος).
δούσκ-ου: πληθ. δούσκjετε=δρϋς.
δουσρέξ-α (Περμέτ)=πυκνόκλαδον ΐδ. σκούρρε-jx (τυραν.).
δούφ-ι (γ. τ. Βεράτ) [Βουλγ. δουχ=πνεϋμα, άναπνοή] νδσιερ δού-
 φινε=βγάζω τó άχτι μου, ξεθυμαίνω.
δούχεμ: παθ. του δούα (τ) και δούε (γ)=άγαπώμαι.
δούχετε (γ. budi)=χρειάζεται, πρέπει. δετ. — δούχετε κειό γjž=
 χρειάζεται αυτό τó πράγμα· ΐδ. λjύπσετε ή λjίπισετε· δούχετε τα
 bānj κειτέ πούνε πρέπει να τó κάμω αυτό. — δούχετε τα bātō
 κειτε πούνε=πρέπει να τó κάμης αυτό. με-τε-ι-να-ου-ου-δούχετε
 =μου, σου, του μας-σας-τους: χρειάζεται. — ΐδ. λjύπσετε. λjίπισετε.
δρα-νι (γ), δρα-ου (Βερ.), δρασκέξ-α (Τυραν. Κιβ)=φούντερατ'ε
 τε λjούενι- (γjάλπιτε) τρέτουνε.=ύπόλειμμα βουτύρου άνκλωμένου.
δρανοόα-όι (τ) πληθ. δρανοόnj-τε=δράκων (ζϋον μυθολογικών).
 και δρανοόε-όι (γ) και δρανοό-όι, δρανοόε-όνι (Σ).
δράπ-ι=σκόπ ι μάθ. (Τουρκ. ατζάκ).
δράπερ-ι (γ) δράπερ-ι (τ) πληθ. δράπερνα-τε (γ) δράπερατε (τ)
 και δραπένjιτε.
δραναφίlj: (Σ) ΐδ. τρανταφίlj.
δρεδαljέσ-ι [δρεθ-ljεσ] =κλωστήριον ένθα κλώθουσι τó μαλλι δια
 σάκκους.
δριδε-α: πληθ. δρέδατε=στρεφογύρισμα. μου bān δρέδα=μή κάμνεις
 στρεφογύρισματα. — bāj δρέδα=κάμνω στρεφογύρισματα.
δρε-νι (γ), δρε-ρι (τ) ό έλαφος (άρσ) ένϋ ή έλαφος ούτε-α πληθ.
 ούτατε.

- δρέγγεζε*-α: πληθ. *δρέγγεζατε* κοιν. ὁ ψειροφύτης· καὶ *δρέκταε*-α (Σ) πληθ. *δρέκτατε*.
- δρέ* (τσαμ) ἄρσ. κλητικὸν μόρ. κοῦ *jéste* *δρέ*; (Τρουκ. *hré*) καὶ ὀρέ (τ) *αρέ* (γ) *μορέ* (Σ) *μρέ* (γ), *μό*: (τ) *θηλ.* καὶ *μόρ* *θηλ.*
- δρεδαλζάν*-ι ἄρσ. *δρεδαλζάνε*-*ια* *θηλ.* = ἄστατος· καὶ *δρεδαλζούκ*-ι ἄρσ. *δριδαλζούκε*-*ια* *θηλ.*
- δρέδεξε*-α: πληθ. *δρέδεζατε* = φράουλις ἴδ. *πλζύσκα* [Τετόβα]. πληθ. *δρέθεζε*τε. ἴδ. καὶ *λζυλζετρόδε*-*ια* (Περμέτ).
- δρέθ*] Ἑλλ. ἄ-δρακτος] = κλώθω *νήμα*, 2) εὐνουχιάζω· *δρέθ* *φιάλζενε* = στρέφω τὸν λόγον.
- δρεθόνζ* (Βεράτ.) [*δρεθ*.] ρημ. = ἐκφεύγω τῆς εὐθείας ὁδοῦ· *δάλζ* *πρεζ* οὐδέρε *δρέζε*τε, *κθέζε*μ *νγα* οὐδα *ε* *μάρε* *τιάτρε* οὐδέ.
- δρέθισα*-τε (γ. Σ. *Μαλζεσία* *ε* *σίπερμε*) *δρίθτατ'* *ε* *ιοπίγεσε* (Σ. *Μαλζεσία* *ε* *σίπερμε*) = *ροίπατ'* *ε* *οπίνεσε* = οἱ *ιμάντες* τῶν *σανδαλίων* τῶν Ἀλθανῶν ὁμοιότατοι πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἀγαλμάτων.
- δρέζνγουλε* (Σ) ??? (ἡ λέξις ἐν χρήσει ἐν *Σκόρδα*).
- δρέζτε*: ἐπιρ. = ὀρθῶς, ἴσα, *κατ'* εὐθεῖαν, *δικαίως*: ἀντίθ. *στρέμβετε* καὶ *νδρέζτε* (Σ), *δρέζ*-*τα*, *δρεζταζε* *δρεζ* (τ): *φόλζε* *δρέζτε* = *φόλζε* *δρεζ* (τ) = ὁμίλησον ὀρθῶς. — *δρέζτε* *περ* *δρέζτε* = ἴσα *κατ'* εὐθεῖαν ὄκο *δρέζτε* (ἢ *δρεζ*) οὐδέρε *πήγαινε* ἴσα τὸν δρόμον· *ροί* *δρέζτε* *μβε* *κεμβε* = κάθισον ὀρθῶς (= ὀρθιος) εἰς τὰ πόδια. — *ατύ* *δρέζτε* = ἴσα *κατ'* ἐκεῖ· *μος* ὄκο *ατύ* *δρεζτε* = μὴ *περνᾶς* ἴσα *κατ'* ἐκεῖ.
- (*ι-ε-τε*) *δρέζτε* = ὀρθός - ἡ - ὄν, ἴσος, *δικαίος*: ὄσιος, καὶ (*ι-ε-τε*) *νδρεζτε*: (Σ)· ἀντίθ. (*ι-ε-τε*) *στρέμβετε*. — *με* *τε* *δρέζτε* = *μέ* τὰ *σωστά*. — *κεστὸ* *ἄστ'* *ε* *δρέζτε* = ἔτσι εἶνε τὸ (σωστὸν) *δικαίον*.
- δρεζ*: ἐπιρ. ἴδ. *δρεζτε* καὶ ρημ. *νδρέζ*.
- δρεζτόνζ*-*όζ* [ρημ. ἐνερ.] = ὀρθώνω, *ισιάζω*, *εὐθύνω*, *προσαρμόζω*· καὶ *νδρεζόζ* (Σ)· *ε* *δρεζτόβα* *πούνε* = ἔτακτοποίησα τὴν *δουλειά* μου = *ε* *ουζδία* *πούνε*. — τὸ *παθ*.
- δρεζτόνεμ*-*όχεμ* καὶ *νδρεζτόνεμ*-*όχεμ* (Σ)· *δρεζτενί*-*α* (γ) *δρεζτερί*-*α* (τ) = *δικαιοσύνη*: ὁ πληθ. *δρεζτενίτε* (γ) *δρεζτερίτε* = ἄχρηστος.
- δρέκε*-α: πληθ. *δρέκατε* καὶ *δρέκετε* = τὸ *γεῦμα*, ἄριστον.
- δρέκεζε*-α (Βεράτ.) πληθ. *δρέκεζατε* = ἡμεροκαλλίς-ἴδος = ἡμερόβιον ἄνθος.

- δρεκόj-όχημ* και *δρέκεμ* = *χά δρέκε* = γευματίζω.
δρέκj-ι [δράκων] = διάβολος· πληθ. *δρέκjεν-τε* και *δρέκjερετ*.
δρεκjεσί-α και *δρεκjεζί-α* = διαβολιά, πονηρία· ἴδ. *διαλεσί-α*. — πληθ.
δρεκjεσίτε, *δρεκjεζίτε*.
δρεμί (τ) ἴδ. *δερμισ-ίτ-ίτ* ('Ελθασ.).
δρενjε-α πληθ, *δρενjατε* ??? (ἴσως ἡ δορκάς).
δρεχέμ-ι ['Ελλην. δραχμή μέτρον βάρους] πληθ. *δρεχέμετε* = τὰ δρά-
μιον, τὰ δράμια.
δρίδεμ: = τρέμω· ἴδ. *τριστόj*. — *δρίδεμ* *σι* πουρτέκε *χέκουρι*. — και 2)
εὐνουχιάζομαι [*τρίδεμ*. (τ) *ι-ε-τε* *δρέδουρε* = κλωσμένος και 2) *εὐ-*
νουχος και *ι-ε-τε* *δρέδε* και *ι-ε-τε* *δρέδουε* = κλωσμένος.
δρωθειόνj-όj (γ. *budi*) ρημ. = τρέμω, λαχταρῶ. — και φεργελόj
(Τυραν.).
δρίξε-αιε = τρίβολος, άκανθα.
δρίθε-τε (οὐδ.) και *δρίθε-ι* (άρσ.) = άραβόσιτος. — γέννημα.
δρίθναιε: τὸ σιταροπάζαρον, ὅπου πωλοῦνται γέννηματα.
δρίθμε-α (γ. τ. *budi*) τρόμος, λαχτάρα· πληθ. *δρίθματε* ἴδ. ρ. *δρεθ*.
και *δριθίμ-ι*: πληθ. *δριθίμετε*· ἴδ. *δριθτόj*. — *δρομετσόj-όχημ*
(Σ) ἴδ. *δρομετσόj-όχημ*.
Δρι-νι: ὁ Δρίνος ποταμός.
Δρινας-ζι: ὁ παρὰ τὸν Δρίνον κατοικῶν
δρινjε-α (Περμέτ.) ὄκαρπε-α. — πληθ. *δρίνjα-τε*.
δριάο-ι = φωστήρ· πληθ. *δριτάρετε*.
δρίτε-α = τὸ φῶς· πληθ. *δρίτατε*· αντίθ. *εἰρησίνε-α* ['Ελλην. ἔρεθος],
φράσειε γδίνι (*δρίτα*) = σθάριδι, (*δρίτα*) = ἐξημέρωσεν.
δρίτεξε-α (*bogdan*) = *κανδίjε-jα* = λύχνος, φῶς.
δρίτεμ ('Αργυρ.) ἴδ. *νδρίτεμ*. — και *δριτόj-όνεμ* ('Αργυρ.).
δροβολjί-τε πληθ. = τὰ ἐντόσθια τῶν ζώων, γjίθε *τῶ* κα *νδε* *βάρκουτ*
βέρι, *ζόρρ' ε* *πλjανδεσ' ε* *μβεjητσί*.
δροβολί. ρ. *ένερ*. = ταράττω τὰ ἐντόσθια (Περμέτ.). — με *δροβολ-*
jίτι = με τούνδι *δροβολίτε* = μου ἐτάραξε τὰ ἐντόσθια.
δρόμισε-α (Σ. *bogdan*) ἴδ. *δερμι-πληθ*. *δρόμτσατε*.
δρομετσόj-όχημ, *δρομετσόj-όχημ*, *γρομετσόj-όχημ*· ἴδ. *δερρομj-όχημ*.
δρούσε (Τυραν.) ἴδ. *δρούσεε*.

- droe-ja* (bogdan) = φόθος, σέβας.
droμ-i (Σ) ἴδ. droμ-i: πληθ. droμετε.
droύ-a: πληθ. droύτε = ξύλον [Ἑλλην. δόρυ].
droύ-ni (γ) πληθ. droυντε = δένδρον [Ἑλλην. δρῦς. Σανσκριτικά
droύμz = δένδρον] καὶ droῦ-ρι (τ). — droυν' i φίκουτ (γ) = droυρ' i
φίκουτ = ἡ συκῆ· droυν' i ουλίνιτ (γ) = droυρ' i ουλίριτ (τ) = ἐλαία.
droύanj (τ), vdroύanj (Περμέτ.), droύej καὶ droύj (γ) = φοβοῦμαι,
συστελλομαι. — μτχ. droῦσυνε, droῦστωνε (Σ) ἀόρ. droῦσ·ε-i (Σ)
καὶ droῦσ·ε-i (bogdan). — droύanj τε φλjάσ = συστελλομαι νὰ
ὀμιλήσω· droύanj τε βέτε ατιέ = ἐντρέπομαι νὰ πάω αὐτοῦ. — μου
droύni = [μὴ θροεῖσθε].
droubár-i = ξυλοκόπος = αὐ καὶ πρετ droῦ· πληθ. -ρετε.
droύγε-a (Τυραν.) ἴδ. droυκ-γou. — droυγεζε, ὑποκορ.
droύσεj (budi) [droύej-σε] droύσεj (γ) = ἴσως, μήπως· droύσε (= dro-
σε = φοβοῦ-μή) μβάσε (τ) (= μβα-σε = βάσταζον ἔτι, διότι). —
droύσε ἄσ·τε κυj = ἴσως εἶναι οὗτος· = μβάσε ἄσ·τε κυj. — droύσε,
βιέν, σόντε = ἴσως ἔρχεται ἀπόψε.
i ε-τε droύjτε (Καβ.) = ξύλινος-η-ον.
droύk-γou (Τυραν.) κερκίς, κοινῶς σαίτα, ἡ μασούρα· καὶ droύγε-a
droύγεζε-α (Dίβρα) πληθ. droύγεζατε· καὶ σοδάικε-α (Τοσκ.)
πληθ. σοδάικατε.
droῦ-ni (γ. budi—bogban) = κλείς, κλειδί. κλειδαρὰ (κρεμαστή)
καὶ λjότjε-α: πληθ. droύjτε καὶ droυεντε.
droυπ καὶ *droύπi* (γ) ἴδ. ρημ. σdρίπ. ἀν-ιθ. χίπ. ρ.
dú ἀρσ. καὶ *dú* θηλ. = δύο πληθ. τε *dú*=οἱ δύο· γεν. τε *dúβε*=τῶν
δύο, θηλ. τε *dua*=αἱ δύο, γεν. τε *dújaβε*.
du-ja=τὸ δύο ὡς οὐσιαστ. = ἡ διάρα.
dúρετε καὶ (συνηρ.) *dúρτε* πληθ. τοῦ *depe-α*=θύρα.
dúζε: ὑποκορ. τοῦ *dú*=δικαράκι.
duζέι=τεσσαράκοντα = κατρεδιέτε (γ).
duζέιῥ-i=κατρεδιέτεῥ-i = σαρνατjάριον.
duζέι-κέμβεῥe-ja=(Περμέτ.)=κατρεδέτε κεμβεῥ-i (Σ) ἴδ. μόκρε-α=
ἡ σαρναταποδροῦσα (κοινῶς).
i ε-dújτε-i-α=(budi-bogdan)=i-ε-dύτε-i-α.

- δουκάν-ι* = ἐργαστήρι [λέξ. Τουρκ.] πληθ. *δουκάνετς* και *δουγᾶ-νι*
 (Σ) παντοιοπωλεῖον και *δουγάνη-α* (Σ) ἢ *δουγᾶη-α*.
δύλε-τε οὐδ. κοινῶς ἀγιοκῆρι και *δύλε-ι* ἄρσ. γεν. *δύλιτ*, αἰτ. *δύλενε*
 και *δύλινε* πληθ. *δύλενατε* (γ), *δύλερατε* (τ) ἢ κηρήθρα μετὰ τὴν
 ἐξαγωγὴν τοῦ μέλιτος.
 (ι-ε) *δουλ/τένζοιμ-ι-ε-ζα* (Καθ. Ἑλθασ.) = μίελι ι-ατὶ γρούνιτ κηε ἀῶτε
 λιάγουνε νδε λιάμετ τούκε ούσσιμ, σαδὸ τε θάχετε νδε δίελ, σι τε
 βᾶχετε βούκε, νούκε, πίκχετε πο βᾶχετε πόσι *δουλ* ι βούτε, πο εδὲ
 πέτε νούκε τχούλετε κυ φάρε μίελι.
δυ-μβε-διέτε = δώδεκα = *δυμβεδίτε* και *δυμβεδέτε* (γ. Σ.).
δυμεζάη: ἐπιρ. = διπλῶς (Περμέτ.)
δυμεζόνη (Περμ.) ρημ. = διπλόνω.
 (ι-ε) *δύμεστε-ι-α* (Περμέτ.) = διπλοῦς-ῆ-οῦν.
δύνκερε: ??? (ἀγνώστου σημασίας).
δύο-τε = *δύερε*.
δύσ-ι = τὸ διάρι ἢ δυὰς *δύσε* = *δίχα*, *διχῆ* εἰς δύο ἴσα μέρη, διττῶς.
 (ι-ε) *δύτε-ι-α*: δεύτερος, δευτέρα.

Δσ

- δσα* (γεγ.) *δσε-δσε*, *δσαμε-δσίνι*, *δσανε* = *μανθάνω*: παρατ. *δσίηε*
ἀόρ. *δσούνα-ε-ι*, *δσομ*·*δσούτε*, *δσούνε* εὐκτ. *δσάνθα-δσάνθ*-
δσάντε, *δσάνοιμ-δσάνοι-δσάνοινε*. Προστ. *δσέ*, *δσίνι*, *μετοχ*.
δσανε κ.τ.λ. και *νδσα* = ἀντιλαμβάνομαι (τ).
τε δσανετε = αἰ ἐπαναλήψεις τῶν μαθημάτων.
δσανεσ-ι (γ) πληθ. *δσανεσ-ιτε*: *μαθητής*, *μαθηταί*.
δσανεσε-ζα (γ) πληθ. = *δσανεσε-τε* = *μαθήτρια*, *μαθήτριάι*. — και *δσε*-
νεσ-ι (τ) ἄρσ. *δσενεσε-ζα* (τ) θῆλ. πληθ. *δσένεσιτε* ἄρσ. *δσένεσετε*
 θῆλ.
δσαμάρε-ζα (Σ) αὐλός, πίπεζε: κάῶτε προη γρούνι-ε νγιόμε και ζαμά-
 ρε-ζα: πληθ. *δσαμάρετε* και *ζαμάρετε*: και *πιρπίσκα-α* πληθ.
πιρπίσκατε (Βεράτ.)
δσε (τ) ἴδ. *δσα* (γ) ἀόρ. *δσοῦρα-ε-ι*, εὐκτ. *δσένθα* κ.τ.λ. προστ. *δσέ*,

- δσίρι* και *δσίρι* μετοχ. *δσένε*, ύποτ. *τε δσε τε δσεσ* — *τε δσερε* κτλ.
δσενόνj (Περμέτ.) ἴδ. *δενόνj* (Περμέτ.)
δσενόνεμ (Περμέτ.) ἴδ. *δενόνεμ* (Περμέτ.)
δσένεσ-ι (τ) ἴδ. *δσάνεσ-ι* (γ) πληθ. *δσένεσιτε*.
δσενεσε-ja (τ) ἴδ. *δσάνεσε-ja* (γ) πληθ. *δσένεσετε*.
δσίδεσ-α πληθ. *δσίδεσατε* = σπινθηρ, ἴδ. *σλενδij-α*. — και *δσίδεσ-α*
 (Σ) πληθ. *δσίδεσατε*.
δσιδεσμόν: ρημ. τριτόπρ. = τσούζει, σπινθηρίζει. — *με-τε-ι-να-ου-ου*
δσιδεσμόν = μέ-σέ-τόν-μας-σας-τούς τσούζει.
δσιδεσλίμε-α (Έλβασ.) πληθ. *δσιδεσλίματε* = ή πυγολαμπis κοινώς
 κωλοφωτιά· και *δσιδεσλόνηε-α* (Καβ.-Τυρ.-Κρουja) πληθ. *δσιδεσ-*
λόνηατε και *δσιδεσλόνηε-α* (Σ) πληθ. *δσιδεσλόνηατε*, και *βουκου-*
ρέζε-α (Βερατ.) πληθ. *βουκουρέζατε*, και *βουκ'ε-ρε-ja*: (Περμέτ.)
σεππέ κουρ δάλjνε κετό, ατεχέρε δεlj εδέ βουκ'ε ρε, do με θένε
γροϋρ'ι ρι.
δσιδόj και *δσιδόj* (Σ) ρήμα = σπινθηρίζω· και *νδσιερ δσίδα*.
δσjέβε-ja (Άργυρ.) ἴδ. *τσγjέβε-ja*: πληθ. *δσjέβετε*.
δσjέδε-α (Άργυρ.) ἴδ. *τσγjέδε-α* πληθ. *δσjέδατε*.
δσjιθ (Άργυρ.) ἴδ. *τσγjιθ*.
δσjίδεμ (Άργυρ.) ἴδ. *τσγjίδεμ*.

Dö

- δσακόν-ι* (Σ) ἴδ. *γjακόν-ι* (budi).
δσαμάκ-ου: πληθ. *δσαμάκετε* ή *πιέκ-ου* = σκόπι κjε *ljόζινε τσίγγουlj*
 και *τδομάκε-ja* (τ).
δσάνγε-α (Τυρ.) ἴδ *δσουγγε-α*.
δσέ! (γ) μόριον θαυμαστικόν και *τσά*: (Περμέτ.) *δσέ τε πάσ!* (παί-
 ζοντα λέγουσι τὰ μωρα παιδία) και *τσά τε πάσ*.
δσασούρα-τε (Τυραν.) πληθ. *μόνον*. = καρθι *τε σκούρτενα* ε *τε βόγελja*.
δσελjέκ-ου (γ) *δσελjέκετε* = χρονιάρικο άρνί, *δασ* *μοτάκ*. — και *σελέκ-*
ου (τ) *δασ* *ι βιέτερ* *ι θόνε κουρ κσ* *καπερδσύεμ du βιέτ*.

dōidōgē-a (Σ-Περμέτ.) ἴδ. *doidose-a*: πληθ. *dōidōate* καὶ *dōidōilō-*
jē-a (Σ) ἴδ. *doidselīmē-a*.

dōidōōj = *doidōōj*.

dōēfka-a ('Αργυρ.) πληθ. *dōēfkatē* = λιαποῦσκατ' ε καλιουτ μίσεριτ
κῆ ριέπενε.

dōūkē-a (Βερζτ.) πληθ. *dōūkatē* = βούλε-α πληθ. *βούλατε*, = *Τούρκε-α*
πληθ. *Τούρκατε* = ἡ *Τούρκισσα*.

dōūljē-a (Τυραν.) πληθ. *dōūljatē* = *du* κόκῆ *άρρε*. — *τῶονατε* *κουρ* *λίου-*
εῖνε *πίλῆς*, *θόνε*. — *Σά dōūljā arre šēmbi at*; — *νῆ dōūljē* = *du*
κόκῆ *άρρε* *ένῶ νῆῖ* *βουτί* = *κάτρε* *κόκῆ* *άρρε*. — *νῆῖ* *βουτί* ε *νῆῖ dōūljē*
= 6 *κόκῆ* *άρρε*. — *du* *βουτί* = 8 *κόκῆ* *άρρε*. — *du* *βουτί* ε *νῆῖ dōūljē*
= 10 *κόκῆ* *άρρε*.

dōōkē-a πληθ. *dōōkatē* = ἡ *φλοκάτα*.

dōōmkē-a καὶ *dōōmbe-a* (Περμέτ.) ἴδ. *ρρότῶκα*: πληθ. *dōōmkatē*.

dōōnngē-a (Τυρ) πληθ. *dōōnngatē* καὶ *dōōnngaratē* (Τυρ.) = *κουρ* ε
λῆῖ *ῶκμίνε* *σι* *γρουστ* *πλῆστ* *με* *πάρε*. — *νῆῖ dōōnngē* *μὲ* *πάρε*. — *μᾶ*
ε *μάδε* *σε* *dōōnngē* *ι* *θόνε* *dōōnngē-a*.

dōōfka-a: πληθ. *dōōfkatē* = ἡ *φούντα*, *θίσκας*.

E καὶ E

ε σύνδεσμος· ἴδ. *εδέ*, *ενδέ*.

ε ἄντωνυμ. τρίτου προσώπου γένους κοινού = αὐτόν-αὐτήν *ε* *βένῖ* =
βενῖ *ατέ* = τὸ *κάμνω*, *κάμνω* *αὐτό*. *τ'* *ε* *βένῖ* ἢ *τὰ* *βένῖ* = *τε* *βένῖ*
ατέ = *νὰ* τὸ *κάμω*, *νὰ* *κάμω* *αὐτό*.

ε *bāna* (γ) = *ε* *bēra* (τ) = *bāna* *ατε* = *bēra* *ατέ* = τὸ *ἔκαμα*, *ἔκαμα*
αὐτό. [παρὰβ. Ἑλλην. *ἐ* (αὐτόν)].

ε = *ατε*, *ι* = *ατί*· *ε* *βενῖ* = *βενῖ-ατε* = τὸ *κάμνω* ἢ *κάμνω* *αὐτό* *ι* = *ατά* =
ι *βενῖ* = *βενῖ* *ατα* = τὰ *κάμνω*· *ουβενῖ* = *ατύρε* *ου* *βενῖ* = *βενῖ* *ατύρε* =
τοὺς *κάμνω*· *ja* (= *ι* + *ε*) *βενῖ* = τοῦ τὸ *κάμνω* = τοῦ *κάμνω* *αὐτό*
ουα (= *ου* + *ε*) *βενῖ* = τοὺς τὸ *κάμνω* = τοὺς *κάμνω* *αὐτό*.

ε *άμα* (γ) καὶ *ε* *έμα* (τ) = ἡ *μήτηρ* *αὐτοῦ*, *αὐτῆς*· πληθ. *τ'* *άματε*
καὶ *τ'* *έματε* = αἱ *μητέρες* *αὐτῶν*.

ε βιέρρα=ή πενθερά αὐτοῦ, αὐτῆς, πληθ. τε βιέρρατε. —ε βίλζα (Τσαμ.) καὶ

ε βίζα (γ) ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ-αὐτῆς πληθ. τε βίλζατε καὶ τε βίζατε.

έγρε: ἐπιρ.=ἀγρίως καὶ ἐγρε: ἀντιθ. βούτε.

(ι-ε-τε) έγρε καὶ έγρε (τ)=ἀγριος-α-ον καὶ ἀόπερε.

εγροσίε-α καὶ εγροσίρε-α=ή ἀγριότης: 2) τὸ θηρίον: ἴδ. βίσε-α.

εγροσίτι καὶ εγροσίτι=κατ' ἀγριον, κατὰ θηριώδη τρόπον.

εγροσίτ καὶ εγροσίτ=ἐξαγριώνω τινά: ἀντιθ. σθουσ.—ρημ.

εγροσίτμε-εγροσίτμε=ἐξαγριούμαι: 2) εγροσίτμε=ἀσπερότμε ἀντιθ. σθούτεμ.

έγροε-α καὶ έγρο-ι ἡ αἷρα τοῦ σίτου (κουσ̄ χα βούε με εγροε dé-χτε).

έ-γυόσε-ja: πληθ. τε γυόσετε=προμήτωρ αὐτοῦ, αὐτῆς.

εδέ ('Ομηρικόν ἤδὲ) συνδεσμ.=καί, δε, τε 2)=ἔτι, προσέτι: καὶ ἐνδέ καὶ ε.

έδια-έδια (Σ) ἴδ. έτ-ι.

ε-ζόνζα=ή κυρία αὐτοῦ, αὐτῆς.

έθ-δι (Σ) (bogdan) πληθ. έδατε ἴδ. κεθ-δι, κέτθ-ι.

έθετε: (πληθ.)=θέρηνη, πυρετός: με ζάνε έθετε=θερμαίνομαι.

ε-θιέστρα: πληθ. τε θιέστρατε=ή θυγάτηρ τοῦ ἀνδρός.

έζα: ἐνικ. καὶ έα=έλα, δεῦρο, ἄγε, έλθέ: καὶ ja (τ)=έλθέ: πληθ.

έζνι, έζνι (budi) jάνετε (τ) δεῦτε, ἄγετε, έλθετε.

έζ (γ) μόριον (ἐκφραστικόν ἐπιθυμίας, εὐχῆς): εζ τε dé-ε Ζότι=εἴθε νά θέλη ὁ θεός.

εζ: (τ) ρημ. ἴδ. αζ (γ) ρῆμα: καὶ έντ: ρῆμα (Περμέτ.).

έντεμ: ρημ. πάθητ. τοῦ έντ (Περμέτ.)

ελζβαρόζε-α (Σ) πληθ. α-τε (Τουρκ. ιδερσάχ).

ελζερίστε-ja (τ) πληθ. ε-τε καὶ ελζόρε-ja (γ) πληθ. —ετε:=νζέ

άρε κζε κᾱ κζένε μβιέλε έλπ.—(ἀγρός ἐσπαρμενος κριθήν).

ε κουνάτα: πληθ. τε κουνάτατε=ή ἀνδραδέλφη αὐτοῦ —αὐτῆς.

ε κουσρίνα (γ) καὶ ε κουσρίνα (τ) πληθ. τε κουσρίνατε καὶ κουσρί-ρατε=ή ἐξαδέλφη αὐτοῦ αὐτῆς. καὶ ελζεμίνε-ja (Τουρκ.), πληθ.

ελζεμίνε τε, ενεμί-α πληθ. ενε-μί-τε (Κρούζα), γζερατόρε-ja

(Καθαζα) πληθ. γζερατόρετε, στιέλε-ja ('Ελθασάν) πληθ. ε-τε,

κζέρθουλε-ι (Βεράτ.) πληθ. κζέρθου-τε.

- έλγπ-βι*: πληθ. *έλβενατε* και *έλβερατ* (τ)=κρι, κριθή.
(ι-ε-τε) *έλγπτε*=κρίθινος—η—ον.
έμ (γ) *άντων*. *ιδ.* *ίμ* (τ).
εμ-άτε (γ) *ιδ.* *ιμ-άτε* (τ)=ό πατήρ μου.
εμ βελά (γ) και *ιμ-βελά*=ό αδελφός μου.
εμ-βιέχερο και *ιμ-βιέχερο*=ό πενθερός μου.
ε έμτε-ja: πληθ. *τε έμτετε*-ή θεία αυτού, αυτής.
(ι-ε-τε) *έμβελξε* (τ) *ιδ.* *ι-ε-τε* *άμβελξε* (γ)=γλυκύς—εϊα—ύ.
έμβελξε: (τ) *ιδ.* *άμβελξε* (γ) *έπι*.
εμβελσίρε-α: και *εμβελτσίρε-α* πληθ. —α-τε *ιδ.* *αμβελσίνε-α* (γ).
έμβελσόνj *ιδ.* *άμβελσόνj*—*εμβελσόνεμ*=*άμβελσόνεμ*.
εμ-βίρ=*ιμ-βίρ*=ό υίός μου.
εμ-γγύσ (γ) και *ιμ-γγύσ* (τ)=ό πάππος μου.
εμ-δάνδερο (γ) και *ιμ-δένδερο* (τ)=ό γαμβρός μου.
έμε-α πληθ. *έματε* *ιδ.* *άμε-α*—*άματε*=μήτηρ.
έμε (γ) *άντων*. *ιδ.* *ίμε* (τ) *άντων*.
έμε-ja (γ) *άντων*. *ιδ.* *ιμε-ja*=ή ιδική μου.
έμε-βιέχερε και *ιμε-βιέχερε*=ή πενθερά μου.
έμε-βίξε (γ) και *έμε-βίξε* (τσσμ) και *ιμε-βίξε*=ή κόρη μου.
έμε-γγύσε και *ιμε-γγύσε*=ή μάμη μου, ή προμήτωρ.
έμε-έμτε (γ) και *ιμε-έμτε* (τ)=ή έμη θεία ή θεία μου.
έμε-ζόνj και *ιμε ζόνj*=ή έμη κυρία, ή κυρία μου.
έμε-θιέσρε (γ) και *ιμε θιέσρε*=ή θυγάτηρ μου.
έμε-κουνάτε και *ιμε κουνάτε*=ή άνδραδέλφη μου.
έμε-κουσρίνε (γ) και *ιμε κουσρίρε* (τ) ή έξαδέλφη μου.
έμε-μβέσε και *ιμε μβέσε*=ή άνεψιά μου.
έμε-μότερε και *ιμε μότερε*=ή αδελφή μου.
έμενε-ι (γ) πληθ. *έμενατε*=όνομα, όνομασία, φήμη και *έμερε-ι* (τ)
 πληθ. *έμερατε*. — *έμεν'* *ι* *μίρε*=καλόν όνομα=καλή φήμη. — *εμεν'* *ι*
κέκj=κακή φήμη. — *νjerί* με *έμενε*=άνήρ περίφημος. — *μόρι έμενε*=
 διεφημίσθη *ι* *όλι* *έμενε* *περ* *τε* *μίρε* *α* *περ* *τε* *κέκj*=διεφημίσθη *έπι*
κακῶ ή *έπι* *κακῶ*.
εμενός: ρημ.=όνομάζω=ι βε έμενις: τὸ παθητ *εμενόχημ*: (γ).

εμειρόρε-ja (γ) εμειρόρε-ja (τ) πληθ. ε-τε=ονομαστική.—(πτῶσις γραμματικῆς).

έμε-νιέρεκα και έμε-νιέρεκα=ή μητέρα μου.

έμε-ρε και έμε-ρε=ή νύμφη μου (οὕτως ονομάζει ο πατήρ και ή μήτηρ τήν σύζυγον τοῦ υἱοῦ αὐτῶν).

έμερε-ι (τ) πληθ. έμερατε ἴδ. έμενε-ι (γ).

εμειρόρε-ja (τ) πληθ. εμειρόρετε ἴδ. εμειρόρε-ja (γ).

έμε-σόκγε και έμε-σόκγε=ή σύζυγός μου.

εμ-ζότ και έμ-ζότ=ο κύριός μου.—'Όνομ. έμ-ζότ και έμ-ζότ· γεν. τ' έμ-ζότ και τ' έμ-ζότ, δοτ. τ' έμ-ζότ, τ' έμ-ζότ, αίτ. τ' έμ-ζότ και τ' έμ-ζότ, άφαιρ. τ' έμ-ζότι τ' έμ-ζότι· κλητ. ο έμ-ζότ και ο έμ-ζότ.—'Όνομ. πληθ. ζότι-ύνε, γεν. ζότιτ-τύνε και ζότιτ-τ' ένε και ζότιτ τ' ένε, δοτ. ζοτιτ τ' ύνε (γ και τ) αίτ. τενε-ζονε και ζότινε τενε άφαιρ. ζότιτ τ' ύνε και ζότιτ τ' ένε και ζότιτ τ' ένε, κλ. ο ζότι ύνε (γ + τ).

έμ-νίπ και έμ-νίπ=ο άνεψιός μου.

έμ-ούνεκ και έμ-ούνεκ=ο θετός μου (γ).

έμ-σόκ και έμ-σόκ=ο σύζυγός μου· (ο σύντροφός μου).

ένγελε-ι (γ. budi) πληθ. ένγελετε=άγγελος και ένγελουε-ι πληθ. ένγελουε.

ένδε=εδέ συνδ. (γ. budi).

ένδε-α (τ) ἴδ. άνδε-α (γ).

ένδε-α (γ) πληθ. ένδετε ἴδ. βέθ-ι (Σ).

ένδε-ja· πληθ. ένδετε (τ)=άνθος, και λजूलजे.

ένδεμ: ρ.=άνθω, άνθίζω.

ένδεροόj (τ)=ένδερίνj (Περμέτ.)=σόζ ένδερα=όνειρεύομαι.

ένδ (γ) ἴδ. εντ. ρ.=ύφαίνω· έντ πηλχούρε=ύφαίνω πανί.

ένδεμ (τ) παθ.=ύφαίνομαι.

ένε-α (τ) πληθ. ένετε=άγγειον και άνε-α πληθ. ένετε: ένε βάλjτε=άγγειον πήλινον.

ένι (budi) ἴδ. έjανι, jάκενι (τ).

ένι (τ) μορ. ἴδ. άνι (γ) μόριον.

ένjε-α (γ) πληθ. ένjατε: ου θύνε ατύνε δέλjεβετ κjί κάνε στίεμ, α ου κάνε νγύροδε (τσόρε) κjενjατε τε βόγjελjε, ατό δέλjε κάνε κjούμest.

ε-ένjτε-ja και ε-ένjετε-ja (τ. bogdan) και ε Έτε-ja (Καβάja) πληθ.

τε ένjτετε, ενjετετε και Έτετε = ή Πέμπτη.

ένκ-γου (τ) = βλάξ, βουβός. = boupdαλα.

εντ (τ) ρ. και ενd (γ) = ύφκίνω· άορ. ένdα-ε-ι μετοχ. ένdε και έν-
dουρε (τ).

έπεμ, παθ. του ρήμ. άπ. δίδομαι 2) κάμπτομαι και ίπεμ και νέπεμ
(Σ) παθ. του ρήμ. νάπ. (Σ)· έπεμ ν' dόρε = πακαδίδομαι. — έπεμ
πας τέje = άφοσιούμκί σοι· με-τε-ι έπετε = περνάει άπό τό χέρι μου,
τά καταφέρνω· άντιθ. σ' με έπετε· με έπετε κάρτα = προσδεύω εις
τά γράμματκ· σ' με έπετε τ' ι θεμ = δέν τολμώ νά τῷ είπω. —
ούφρα έπετε = ή βέργα λυγάει, κάμπτεται.

ι-έπερε-ι, ε έπερε-α τε έπερετε = ό-ή-άνω ιδ. ι-ε σίπερεμ. Σκjiπενία ε
έπερ = ή "Ανω 'Αλβανία.

έπερε: έπίρ. = άνω.

εργjέντ-ди (τ) πληθ. εργjένδετε ιδ. εργjάντ-ди (γ).

ι-ε-τε εργjέντ-τε (τ) ιδ. ι-ε-τε εργjάντε (γ).

εργjεντιόρε-α (τ) πληθ. εργjεντιόρατε ιδ. εργjαντσίνε-α (γ).

έργjεσ-ζε (τ) πληθ. έργjεζε έργjεζιτε: κί μικροί ψείροι άίτινες μόλις
φαίνονται. — ε κá κρύετε πλjστ με έργjεζε = έχει τό κεφάλι γεμάτο
ψειρίτσαις. — βρας έργjεζε = ψειρίζομαι.

έρε-α = άήρ, άνεμος· φρϋν έρε = πνέει άνεμος. ερε-σίου = νότιος άνε-
μος, ερε hόρε = βόρειος άνεμος. — έρε-α πληθ. έρενατε και έρερατε
= όσμή, όσφρησις· έρ' ε μίρε = ευωδία· έρ' ε κέjε = δυσωδία. —
κá έρε τε μίρε = έχει ευωδιαν. — κá έρε τε κέjε: έχει δυσωδιαν,
άποφοράν. — ι βιέν έρ' ε μίρε = μυρίζει καλά, ι βιέν έρε ε κέjε
= μυρίζει κακά· μόρι έρε = έμύρισε, έβρώμησε· και κá έρε = μυρί-
ζει (κακά) = ι βιέν έρα = βρωμῶ· μορι έρε πέσκου = έβρώμησε τό
ψάρι. — μίσι μόρι έρε = τό κρέας έβρώμησε. — κjένι ρά μb' έρε = ό
κύων ώσφράνθη, άνεκάλυψε τά έχνη δια τῆς όσφρήσεως. — μαρρ έρε
= όσφραίνομαι· ι μαρρ έρε λjούλjεσε = όσφραίνομαι τό άνθος σ' κá
έρε = δέν μυρίζει· κá έρε = μυρίζει. — πέσκουτ, μίσιτ ι hie έρα = πέ-
σκουτ, μίσιτ ι βιέν έρα = όζει τό ψάρι, τό κρέας. — με-τε ι βιέν έρα
= μυρίζω-εις-ει. — να-ου-ου βιέν έρα = μυρίζομεν-έτε-ουσι· πκ έρε =
άοσμος.

έρενα-τε (γ) πληθ. σημ. = τὰ μυρωδικά, εὔσμα χόρτα· καὶ έρερατε (τ) καὶ έρεζατε (Τυραν.) τὸ μάραθον, τὸ ἡδύσμον, τὸ μακεδονήσιον κ.τ.τ.

ε ρέζα = ἡ νύμφη του· πληθ. τε ράτε: οὕτω καλοῦσι τὴν νύμφην ὁ πενθερός καὶ ἡ πενθερά.

ερενί-τε πληθ. (γ) ἴδ. αλγεμίστρατε.

ερεσός (Ἀργυρ.) ρήμα [έρε-α]. = άνεμίζω, κυματίζω.

ερεσίρε-α (Περμέτ. τ.) πληθ. ερεσίρατε: ἴδ. ρρεσίνε-α.

Ερεξ-ι: ποταμός τις ἐν Ἀθωνίᾳ χωρίζων τὸ Ἐλβασάνιον ἀπὸ τὴν Τυράντζην (ε κα κρύετε νδρ Σεμμερι μβ' ατ' άνε μάλιτ Δάτζιτ.).

ερο: ρημ. ένερ. = σκοτεινιάζω· 2) κάμνω τινά διὰ τῆς ἀργοπορίας νὰ τὸν πιάσῃ τὸ σκότος· μος με ερο = μὴ (γίνεσαι ἀφορμὴ νά με καταλάβῃ τὸ σκότος)· τὸ παθ. έρερεμ· σκοτεινιάζω, ἀμκυρώω· σκοτίζω· πρὸς ου έρεε; διατὶ έθράδιχες; τὲ έπιασε τὸ σκοτάδι; [Παράβ. τὸ Ἐλληνικὸν Ἐρεθος = θεὰ τοῦ σκότους].

ερεσίνε-α (γ) καὶ έρεσίρε-α (τ) = σκότος, σκοτάδι.

ερεσός, έρεσόχημ καὶ έρερεμ = με καταλαμβάνει ἡ νύξ.

έρορετε: έπιρ. = σκοτεινά: ἴδ. μούργετ.

(ι-ε-τε) έρορετε-ι-α καὶ ι-ε-τε ερορε-ι-α = σιωπτενός - ἡ - ὄν καὶ 2) τὸ βαθὺ χροῶμα, σκοῦρον.

έσελε καὶ έσουλε = νηστικός· πα γερᾶνε γjž.

(ι-ε) έσελετε καὶ ι-ε έσουλετε = νηστικός, άσιτος, άπειτος.

έσ-ι (Περμέτ.) ἴδ. ίρίκ]-ι.

έσείτj (Περμετ.) ἴδ. τέσεμ = πτάρνυμαι.

έσκ: ἴδ. χαμουρίκ, έχίνος. — ἴδ. ίρίκ]-ι.

έσκει-ου ἴσκα, έμπύρευμα δι' οὗ άνάπτουσι· καὶ έσκει-α (γ)

έσκε-ja (Σ) πληθ. έσκετε ἴδ. βέσκετε.

έστ-ι (γ) ἴδ. αῶτε-α· έῶτενε-ι (γ) πληθ. -α-τε-και-ρα-τε.

έτ-ι = ἡ δίψα· — κάμ ετ περ ούγε = διψῶ· — καὶ έτε-jα καὶ έδιε-έδικ (Σ).

ε-έτε-ja (Καθ.) πληθ. τε έτε τε: ἴδ. ένjετε-jα.

ι-ε-έτουρε (τ) καὶ ι-ε-έτσίμ (γ. budi) = διψασμένος-η.

έτσεj (τ) ρημ. [Ἐλλην. οἶσω] = βαδίζω, περιπατῶ, έρχομαι· καὶ έτσενj (Περμέτ.) καὶ έτσι (γ) έτσιj ούδεσε = βαδίζω τὸν δρόμον,

έτσῃ άνεσε δέτιτ = περιπκτῶ εἰς τὴν ἀκροθαλασσιά· έτσῃ με
βραπ = πέριπατῶ γρήγορα· έτσῃ νγα δάλλε = περιπκτῶ ἀργά. —
ἀόρ. έτσα-ε-ι· μτχ. έτσε, έτσουε (γ) και έτσουε. — Ὑποτ. τῃ
έτσῃ, τῃ έτῶετῶ, τῃ έτσῃε και τῃ έτσῃν, τῃ έτσῃντῶ, τῃ έτσῃνε κτλ.
έχεμ (τ) ἴδ. άχεμ (γ) κοινῶς πρίσκομαι, φουσκῶ.

Z

Ζά (τ) ἢ Ζότ = Κύριε· λέγεται ἐν τῇ φράσει: Ζά, ληιρόνα σότ σε
κέκχι (τ) ἢ Ζότ ληιρόνα σότ σε κέκχι = Κύριε ρῦσαι ἡμᾶς σήμερον
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. — [Παράβ. Ἑλλην. Ζεὺς].

ζᾱ (γ) και ζε (τ)· ἀόρ. ζούνα-ε-ι και ζούρα-ε-ι· μτχ. ζᾱνε και ζενε =
πιάνω, συλλαμβάνω. — 2) ἀρχίζω· ὡς ζούρα τῃ χᾱ = ἤρχισα νὰ
φάω· ζούρα πούνεε = ἤρχισα τὴν δουλειά· 3) μισθῶνω· ζούρα πέσε
κούαῃ ε πέσε πουνετόρε νδε βέσῃε = ἐμισθῶσα πέντε ἄλογα και
πέντε ἐργάτας εἰς τὸ ἀμπέλι· ζε κῃέρρεε (Περμέτ.) = ζεύγνυμι· ζε
ν' γόῃε = ἀναφέρω. — με ζούρι λῃία = μ' ἐπικασεν ἡ εὐλογιά· ζε νούσε =
ἀρραβωνίζομαι. — μα ζε σῦρι = μου τὸ πιάνει τὸ μάτι· σ' μα ζε σῦρι =
δὲν μου τὸ πιάνει τὸ μάτι· σ' ε ζε περ γῃε = δὲν τὸ πιάνω γιὰ τί-
ποτε = δὲν τὸ λογαριάζω, ἀψηφῶ ἴδ. ρημ. κάπ και ρρόκ. — ἀντίθ.
λῃεσῶῃ = ἀφίημι, ἐῶ, καταλείπω.

ζᾱ-νι (γ) και ζε-ρι (τ) (πληθ. ἀχρηστος) = φθόγγος, φωνή, βοή.
2) φήμη· ζᾱν' ι μίρε = καλὴ φήμη. — ζᾱν' ι κέκχι = καλὴ φήμη· ἴ
δόλι ζερ' ι μίρε = ἐφημίσθη. — ι δόλι ζᾱν' ι κέκχι = ἐδυσφημίσθη. —
νουκ' ι ουνδῃ ζᾱνι ατί = δὲν ἠκούσθη ἡ φήμη του, δὲν ἠκούσθη τίποτε
περὶ αὐτοῦ· μῃᾱ ζᾱ = βαστῶ ἴσον ἐπὶ ἀσμάτων. — Απ ζᾱ = ἀναγ-
γέλλω· ου περχᾱπ ζᾱνι = διεδόθη ἡ φήμη.

ζαβράτ-ι : ἴδ. ποστάτ-ι.

ζαβε-α και ζάβεζε-α και κόμσε-α = ἡ πόρπη ἴδ. φόλε-α = πούλε-α.

ζαβέλ-ι (γ) πληθ. ζαβέλιατῃ = νῃε βεντ α νῃε πιέσε πύλι με ζότ,
λῃᾱνε περ με περμ α περ με ἡᾱμ ἀροῦ, περ τῃ διεγῃ.

ζαγάλ-ι : πληθ. ζαγάλιατῃ = οἰστρος, βοϊδόμυια, ἡ στρέγλα ἴδ.
ζεκθ-θι.

- ζάγνα (Σ) ἴδ. ζουλι-α, βράζε-α, βι-α.
ζαγορί-α (Ἑλβασ.) πληθ. ζαγορί-τε ἴδ. ζογορί-α (budi).
ζαγουσί-α (τ) = καταπνικτικός καιρός, κουφόβρασι· ἴδ. αγουσί-α.
ζᾱ-δᾱνεσ-ι πληθ. ζᾱ-δᾱνεσιτε καὶ ζε-δένεσ-ι πληθ. ζε-δένεσιτε =
ὁ ἀναγγέλλων, ὁ ἄγγελος. μνηυτής.
ζάζε-α (τ) πληθ. ζάζατε καὶ γουάζε-α· πληθ γουάζατε = ὄστρακό-
δερμα — ὄστρακοδέρματα.
ζακόν-ι (Σλαβική λέξις) πληθ. ζακόνε-τε = συνήθεια, ἔξις.
ζάλ-ι: πληθ. ζάλιτε: τὰ ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ ποταμοῦ χαλίγια: κὺ
λίουμε σ' ἕνε ζάλ, πο βάλιτε = αὐτὸς ὁ ποταμὸς δὲν φέρει λιθαρά-
κια ἀλλὰ χῶμα· μ' ουμβούσνε κεπούτσετε με ζάλ = γέμισαν τὰ πα-
πούτσα μου μὲ χαλίγια. — κάκνε ι κθιέλετ ἴστε λίουμι σα δούκε
ζάλι = τόσον λαγαρός ἦτο ὁ ποταμὸς ὥστε ἐφαίνοντο τὰ χαλίγια
ἀπὸ κάτω.
ζαλαχί: [Ἑλλην. σάλος - σαλάγη] Τουρκ. ὄματά βενζ ζαλαχί = βενζ
ὄματά. — ταραχή.
ζαλιότιε-α: πληθ. ζαλιότα-τε = βέντ πλιότ με ζάλ. — 2) ι θόνε ασάι
τόκε κχι ἕνε ζάλ κουρ βεσόν ούγετε.
ζάμερε-α: πληθ. ζάμερατε = δείλη = τρίτη ὥρα μ. μ. προσέτι δέ
βούκα κχι χάζετε μβε τρι ὄρε πας δρέκεσε.
ζέμερ-δέμβουρε-ι-α (τ) = εὔσπλαγχνος, οἰκτιρῶμων. — καὶ ζεμερ-
δίμπσουε-ι-α (γ).
ζᾱνούερ-ὄρι καὶ ζᾱνούρ-ι = ὁ βοὴν ἀγαθός, τηλεβόας· τὸ θηλ. ζᾱ-
νὄρε-ια· καὶ ἄρσ. (γ) ζᾱντούερ-ὄρι ζᾱντούρ-ὄρι, θηλ. ζᾱντόρε-ια =
φωνῆεν — (γραμματικῶς).
ζαπερί-α = ρυτίς - ἴδος.
ζαπερόγ: ρημ. = ρυτιδόνω.
ζαριγόγε (Βεράτ.) εἶδος πτηνοῦ ποταμίου ἢ τῶν λιμνῶν.
ζάχαρ-ι (τ) = ζάχαρις.
ζε-ρι (τ) ἴδ. ζᾱ-νι (γ).
ζεγάλ-ι ἴδ. ζαγάλ-ι καὶ ζεγόλ-ι (Βεράτ.)
(ε) ζέζε-α ε ζέζε-α: πληθ. τε ζέζατε = μαύρη· ἴδ. ι-ζι-ου.
ζεκθ-ι (γ-τ) = οἶστρος, βοῦδόμυγα. — ε-ζούρι ζέκθι = τὸν ἔπιασεν ὁ οἶ-
στρος· καὶ ζαγάλ-ι καὶ ζεγάλ-ι.

ζέλ-ι (Σ. budi)=ζήλος κάμ ζέλ-έχω ζήλον.

(ι-ε)ζέλωμι (budi)=ζηλωτής· και ζελτάρ-ι πληθ. αρρ-τε τὸ θηλ.

ζελτάρε-ια πληθ. ζελτάρετε=ζηλωτής.

ζελji-α και ζιλji-α (γ) ἴδ. σμιρρ-ι.— νδέζε-α=φθόνος.

ζέμερε-α: πληθ. ζέμερατε [ἴδ. ἑλλην. ζμερος-ζα-ζμερος]=καρδία (και αὶ ἐκ ταύτης ἀπορρέουσαι ἐπιθυμίαι) με γjiθε ζέμερε=μ' ὄλη τὴν καρδιά=προθυμότητος· ε δούα με γjiθε ζέμερε=τὸν ἀγαπῶ μ' ὄλην μου τὴν καρδιά· ε απ με γjiθε ζέμερε=τὸ δίδω εὐχαρίστως ε ἀπ πα ζέμερε=τὸ δίδω ἀκουσίως· ἰ πρίσι ζέμερε=ἰ πρίσι κjiέφινη (τουρκ.) ἰ ου θύε ζέμερα=ἦλθεν εἰς κατάνυξιν ἐργάσιεν ἡ καρδιά του με do ζέμερα=δεσρόζ=δούα=ἐπιθυμῶ με χᾶ ζέμερα μη' ατε νjeρι=ὑποπτεύω, ἔχω ὑποψίαν εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.— με πλιάσι ζέμερα=ἔσκασεν ἡ καρδιά μου.

ζεμεράκ-ου πληθ. ζεμεράκετε=θυμῶδης, εὐδόγητος· τὸ θηλ. ζεμεράκε-ια πληθ. ζεμεράκετε· και ἀρρ. ζεμερούερ-όρι και ζεμερού-όρι τὸ θηλ. ζεμερόρε-ια· πληθ. ἀρρ. ζεμερόρετε—θηλ. ζεμερόρετε.

ζεμεράτε-α πληθ. ζεμεράτατε=θυμός, ὄργη και ζεμερίμι-ι (γ. τ. budi) πληθ. ζεμερίμετε.

ζέμερε—βαρδε-ι-α: ἄκακος, εἰλικρινής· κατὰ λέξιν=ἀσπρόκαρδος.

ζέμερο—ἀσπερε-ι-α=σκληροκάρδιος.

ζέμερε-γγάνε-ι-α (γ) και ζέμερε-γιέρε-ι-α=μακρόθυμος.

ζέμερε—δέμβουο-ι-α (τ) εὐσπλαγχνος, οἰκτίρμων· και ζέμερε-διέγουνε (γ) και ζέμερε-διέγουρε=καρδιοκαυμένος, ζηλωτής· ἴδ. ζέμερε—περβελjiούτε-ι-α.

ζέμερε—κθιέλετε-ι-α=ἄκακος, ἀνοικτόκαρδος, εἰλικρινής.

ζεμερε—κjiέν-ι: πληθ. ζεμερε—κjiέντε=σκυλόκαρδος, σκληροκάρδιος· τὸ θηλ. ζεμερε—κjiένε-ια πληθ. ζεμερε—κjiέντε=ἄσπλαγχνος.

ζέμερε—νγούστε-ι-α=στενόκαρδος, στενοχωρούμενος τυχέως.

ζεμερόνη-όη: ρημ.=κάμνω τινὰ νὰ ὀργισθῆ και

ζεμερόνεμ-όχεμ=θυμῶνω, ὀργίζομαι· ἐγώ.

ζεμερούερ-όρι και ζεμερούο-όρι ἴδ. ζεμεράκ-ου ζεμερόρε-ια (θηλ.) ἴδ.

ζεμεράκε-ια.

ζέμερε-περβελjiούτε-ι-α ἴδ. ζέμερε—διέγουνε-ι-α (γ).

ζέμερε—πλιάσε-ι-α=χολοσκασμένος—η.

ζέμερξέρε-α ('Αργυρ.—Περμέτ.) πληθ. ζέμερξέρετε και ζάμερε —
 ξέρε-α=ή δειλη· τὸ δειλινὸν ἔξα νδε ζέμερξέρε. = ἔλα τὸ δειλι-
 νὸν και ζάμερε-α (γ) ἴδ. ζέμερε-α (γ).

ζερούρετε: ('Αργυρ.) πληθ. τοῦ ζιάρε-ι: και ζέμετε=τὰ πυρά·
 και ζιάρρατε (γ) και ζιάρρατε (τ) δούκενε νδε μάλιτ κάτρε ζιέρ-
 μουρε=φαίνονται εἰς τὸ βουνὸν τέσσαρες φωτιας.

ζεῶκαμάν-ι πληθ. ζεῶκαμάνετε=μελαψός.

ζεῶκαμάνε-γα θηλ. = μελαγχρινή· και ι ζεῶκ-ου — ε ζεῶκετε· (θόνε
 γράτε ε ζεῶκ ι = ή μαύρη. ὡς ἐπιφώνημα).

ζι-α: = λιμός, σιτοδεία· ζι βούκε=σιτοδεία.

ζι-α=πένητος· = μηᾶ ζι=πενθῶ, πενθοφορῶ μηᾶ ζι περ τ' άνε, περ τ'
 ἔμενε=πενθεῖ διὰ τὸν πατέρα του, διὰ τὴν μητέρα του. ι ζι-ου
 ἀρσ. ε-ζέζε-α (θηλ.)=μαῦρος — η· πληθ. τε ζέστε ἀρσ. τε ζέζατε
 θηλ. ἀντιθ. ι βάρδε-ι=λευκός. — ε ζεζ' ε σύριτ=τὸ μαῦρο μέρος τοῦ
 ὀφθαλμοῦ. — ε ζεζ' ε θέιτ=ή ἀκαθαρσία τοῦ ὄνουχος. (φράσις)=μό-
 λις ἐγλύτωσα· ου βουβού ουν' ι ζίου=ὄχ ό καῦμένος, ό μαῦρος·
 ου βουβού ουν' ε ζέζα=ἄχ ή καῦμένη, ή μαυρομοῖρα.

ζιάρρ-ι: και ζιάρρ-ι=πῦρ, φωτιά.

(ι ε) ζιάρρετε=ι-ε — ζιάρρετε=πύρινος — η.

ζιέβε-γα (τ) ἴδ. σγιέβε-γα.

ζιεj, ζιj [ἔλλην. ζέω]=βράζω, κοχλάζω, ζεσταίνω· ἀρσ. ζιέβα-ε-ου
 μετοχ. ζιεμ και ζιμ, και ζιερε.

ζιέσε-α=χέδρωψ (ὑσπριον).

ζιηθ ρ. ἴδ. σγιθ. — ζιηδεγ ἴδ. σγιηδεμ. παθ.

ζι-κέκ-ι θηλ. ζι-κέκ-ε-γα πληθ. ἀρσ. ζι-κεκίτε· θηλ. ζι-κεκίατε
 =ό τρώγων πεινασμένως· ὡσαύτως και ζι-κζαρ-ι πληθ. ζι-κζαρετε
 θηλ. ζι-κζαρε-γα — ρετε.

ζιμβίσε-α (Βεράτ.) πληθ. ζιμβίσατε=νjs τσόπε μίσι κje ου δελj
 νδε κμιέλεζετ κούαζβετ ε γομάρεβετ, ε ὄ μουντ τε χάνε ἔλπ, ατε
 ου α πρέσνε.

ι-ε-ζιόσουνε-ι-α (γ) [μετοχ. τοῦ ἀχρήστου ρημ. ζιόσ] πεινασμένος,
 κοινῶς λιμπιασμένος. — περτέ χα σι ι ζιόσουνε;

ζιχέμ: (παθ. τοῦ ζιεj = βράζω) = βράζομαι.

ζιχέμ (παθ. τοῦ ζᾶ=πιάνω) = συλλαμβάνομαι (γ).

ζίχημ (παθ. τοῦ ζε=πιάνω)=συλλαμβάνομαι (τ) 2) φιλονικῶ, πιάνομαι, μάχομαι, μαλόνω· ζίχημ με ἀνεμικίτ.=μάχομαι μετὰ τῶν ἐχθρῶν.—ου ζούνε σοκ με σοκ=πιάσθηκα ἀναμεταξύ των· ου ζούσε φύτας (ἢ περφύτε) με ατέ=πιάσθηκα ἀπὸ τὸν λαμὸν μ' αὐτόν.—ζίχημ μβε θούε (Σ)=πενγόχημ· κάλι μβίε μεδε θούε=κάλι πενγόχητε.

ζμίρ-ι (bogdan) πληθ. ζμίρετε=φθόνος· καὶ ζμίρ-ι.

ζόγε-α πληθ. ζόγατε· ὀρνιθόπουλον θηλυκόν, κῆε σ' κα ζένε τε πιέλε βε ἀκόμκ.—ζόγεζε τὸ ὑποκορ.

ζογορί-α (budi ἀντὶ ζογορί-α) πληθ. ζογορίτε ἀντὶ ζογορίτε.—καὶ ζαγορί-α (Ἑλβ.)=ἀγέλη ἀγριοχοίρων, λύκων, κυνῶν κ.λ. (μεταφορ. ἐπὶ ἀνθρώπων).

ζόκ-γου: πληθ. ζόκτε (ἐλλην. -ζῶον)=πτηνόν, 2) ὁ νεοσσός παντός πτηνοῦ· ὡς: ζόκ πούλγε=ὀρνιθόπουλα· ζοκ ρίκε=παπάκια, ζοκ πετρίτι κ.τ.λ. ζοκ-ρρεφέσκου=τὸ καρδερίνι· ἴδ. ρρεφέσκ-ου.

ζόνγε-α πληθ. ζόνγατε=κυρία, δέσποινα.—ζόνγ' ε ράνδε=μεγάλη κυρία.—ζαμ ε ζόνγα τα βενγ=εἶμαι ἱκανὴ νὰ τὸ κάμω.—ζόνγ' ε ὄτε πίσε=οἰκοκυρά, οἰκοδέσποινα.—ζαμ ε ζόνγ' ε βετίουτ=εἶμαι αὐτεξούσιος, ἀνεξάρτητος· ἴμε ζόνγε=ἡ κυρία μου, ζοτ ζόνγε=ἡ κυρία σου, ε ζόνγα=ἡ κυρία αὐτοῦ—αὐτῆς.

ζορροβίνε-α πληθ. ζορροβίνατε ὅ,τι εἶνε πολὺ μακρὸν (ὡς τὸ ἔντερον).

ζόρρε-α πληθ. ζόρρετε=ἔντερον.

ζοι-ι: πληθ. ζότιτε (γ) καὶ ζότριτε (τ)=κύριος· ζαμ ι ζότι=εἶμαι ἱκανός, ἀξίος· ζέμι τε ζότε=εἶμεθα ἱκανοὶ (budi) ἀντιθ. σ' ζαμ ι ζότι=δὲν εἶμαι ἱκανός ι δαλζ ζοτ=ι δαλζ περζότ=τὸν διαφεντεύω, προστατεύω.—ζαμ ι ζοτ' ι βετίουτ=εἶμαι αὐτεξούσιος περτε ζόνγε=μὰ τὸν Θεόν.—Ὄνομ. ζότ-ι, γεν. ζότι-τ, αἰτ. ζότι-νε καὶ ζότ-νε, καὶ ζόνγε ο ζότ καὶ ζότ-ο· πληθ. ὄνομ. ζότεν-ιτε, γεν. ζότενετ, αἰτ. ζότεν-ιτε ἀφαιρ. ζότενιθ. κλητ. ο ζότεν (γ)· καὶ (τ) ζοτερίτε γεν. ζότερετ, αἰτ. ζότεριτ, ἀφαιρ. ζότεριθ κλητ. ο ζότερ ιμ-ζοτ=ὁ κύριός μου· υτ ζοτ=ὁ κύριός σου, ι ζότι=ὁ κύριος αὐτοῦ ἢ αὐτῆς, καὶ ὁ ἰδιοκτῆτης. Ὄνομ. ι ζότι γεν. τε ζότιτ, αἰτ. τε ζότινε καὶ τε ζότνε καὶ ζόνγε πληθ. τε ζότενιτε, γεν. τε ζότενετ, αἰτ. τε ζότενιτε. (ι) ζότι ἀρσ. ε-ζόνγα θηλ.=ἱκανός, ἐπιτήδειος.

ζοτενί-α (γ) και ζοτερί-α (τ) = ή αυθεντιά σας πληθ. ζοτενίτε, ζοτε-
ρίτε. = αυθεντής, άρχων. — (Αγγλ. gentleman) ζοτενία jότε = ή
άφεντειά σου. ζοτενί' ε αγύ = ή άφεντειά του. — και ζοτρώτε = ζοτερία
= jότε.

ζοτενίότ και ζοτεροίότι = έπιρ. = άρχοντικά.

ζοτερόν και ζοτερόν-όγ = ουροδρόν-όγ = έξουσιάζω 2) είμαι άρχων. 'Αλji-
πάσα Τεπελένα ζοτερόντε νδε Σκιπετάρε = 'Αλη-πασάς Τεπελεν-
λής ήτο άρχων τών 'Αλβανών.

ζοτενούεο-όο (πεπονημένη λέξις) (bogdan) = έξουσιαστής· τó θηλ.
ζοτενόρε-ja. — ζοτενόρι-ζοτ = ό έξουσιαστής κύριος — ό κύριος τών
κυρίων.

ζοτενόχεμ: ιδ. ζοτόχεμ.

ζοτόχεμ-όνεμ = υπόσχομαι (συντ. μετά γεν.).

ζόνjε-α ιδ. ζόνjε-α.

ζουλάπ-ι ή τσουλάπ-ι έν γένει πάν άγριον ζών. 2) ό λύκος· ε χάνγρι
ζουλάπι = τόν έφαγεν ό λύκος· ιδ. ήϊε-α.

[ζούρε] = ανάγκη. ιδ. ζύρε-α.

ζουμάρε-ja (Σ) πληθ. ζουμάρετε· ιδ. δσαμάρε-ja

ζούορνε-α (Τουρκ. λέξι.) και σούρjε-α (Σ) ιδ. τρουμβέτε-α.

ζούστρατε: πληθ. μόνον. — έν τή φράσει hāj ζούστρα = κάμνω ό,τι
θέλω και δέν θέλω· (ώς τά μωρά παιδιά).

ζούτσε-α πληθ. ζούτσατε = φουνδέρjε-α· ιδ. μούργε-α.

ζύρε-α (Σ. budi) = πουν'ι νεβόϊσίμε = ανάγκαιά υπόθεσις, έπείγουσα·

ζύρετε και ζύρετε = στρεγγίμετε = αί ανάγκαι, αί άσχολίαι, αί έπεί-
γουσαι υπόθεσις.

Ž

ζά (Σ) έπιφώνημα· έν τή φράσει: ζα τε κjόφτε! (Σ) = μούντσαις
νάχης!

ζάβε-α (Βεράτ.) [Σλαβική λέξις] = έπιδερμίς, φλοιός δένδρων, όπω-
ρών, και ανθρώπων.

ζάβε-α: πληθ. ζάβατε = είδος βαθρακιού ιδ. ηρετκόσε-α.

- ξάβε-α = βουτυροτόμαρον [λέξεις σλαβική] πληθ. -α-τε.
ξάβαρίτεμ: (Έλθασ.) ἐπὶ νηπίων ὅταν λούωνται εἰς τὸ σκάφος κτυ-
πῶντα τὸ ὕδωρ μὲ τὰς χεῖρας, [ὡς βάτραχοι].
ξάλ-ι = ὁ σπόρος (γεννητικός) τοῦ ἀνδρός· ἴδ. ρενδε.
ξάπε-α: πληθ. ξάπατε = ἐπιδερμὶς = τσίπε-α.
ξάπι-νι (γ) πληθ. ξαπίνιτε = σάυρα μεγάλη, ὄφις· καὶ ξάπι-ου (τ)
δσαπί-νι (Τυρ. Καβ.) ξαπιάκ-ου· κοινῶς ἀγούστερίτσα (ὡς φαι-
νομένη τὸν Αὐγούστον). ἴδ. ὄαπί-ου. εἶναι χρώματος πρασίνου.
ξαραβίσι-ι-ι: ρημ = μουντζουρόνω τινά· καὶ ἄκαρβίσι-ι-ι-ι (Σ).
τὸ πάθητικὸν εἶνε ξαράβιτεμ καὶ ἄκαρβίτεμ.
ξεκ-γου (Σ) (πληθ. ἄχρηστος) ἴδ. βάπε-α τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ
ζούγουλε-ι (Βεράτ.) βαζ ζούγουλε = βαζ βάπενε = μεσημεριάζω·
καὶ ξέγου ι βάπενε = ὁ κύσων τῆς θερμότητος. — μος διλι νδε
ξεκτ = μὸς διλι νδε βάπετε. — δέντε βάινε ξέγουνε νδε χίετ = τὰ
πρόβατα μεσημεριάζουν ὑπὸ σκιάν. ρριμ' ε βέιμε ξέγουνε κετού. =
ρριμ' ε βέιμε βάπενε κετού. — ἴδ. βάπε-α καὶ ζαγούσι-α.
ξεμβελίε-α (Περμέτ.) πληθ. ξεμβελίατε ἴδ. πόπελι-ι.
ξιάτι (γ. Μαλεσία) ρ. ἐπὶ τῇ φράσει μος με ξιάτ = μὴ μὲ ἐνοχλῆς,
μὴ μὲ στενοχωρῆς (Τουρκ. besdís).
ξενκ-γου (Περμέτ.) ἴδ. κουλόστρε-α πληθ. ξένετε. — κίουμεστ' ι πα
κιερούαρε κίε δέλι κίουμεστ' ε γιακ. (α)ιο βαγετί σ' ἔστ' εμίρε περ τε
μυιέλίουρε).
ξόσκε-α πληθ. ξόσκατε· ἴδ. ρ. ὄσ.
ξούγε-α (γ) πληθ. ζούγατε = ὁ σχοῖνος, τὸ σπάρον· καὶ κουλιμάκ-ου
(Ἄργυρ.) πληθ. κουλιμάκατε. — πρέι ζουγαὸ βένενε ρρογόζα (ψά-
θαις), πρέι κουλιμάκου βένενε κανίστρα ε ὄπόρτα.
ζούγουλε-ι (Βερατ.) ἴδ. καὶ ξεκ-γου (Σ).
ζουξίνε-α (γ) = βίξε-α (τ) πληθ. ζουξίνατε καὶ βιξάτε: εἶδος καν-
θάρου μὲ πράσινον χρώμα· ἴδ. βουβουξίνε-α.
ζουξίε-α πληθ. ζουξίτατε = ἡ τσίκνα τοῦ φαγητοῦ· καὶ ζουξί-α
(Περμέτ.) = γιέλ' ε διέγουρε φάρε κίε σ' χάχετε με.
ζουλάτε-α πληθ. ζουλάτατε = συντριβή = τε περθύεμ.
ζουμβίνε-α (Βεράτ.) τὰ οὐλα τῶν ὀδόντων· μίσ' ι δεμβεβετ: πληθ.
ζουμβίνατε.

- ζούνυε-α πληθ. — α-τε ? ? ? (ἴσως = ὄγκος).
- ζούνυεμ (τ) ρ. ὠριμάζω· μτχ. ζούνυουε ἰδ. πίκνεμ.
- ζούρ-ι πληθ. ζούρε-τε = ἄμμος· ἰδ. σούρ-ι.
- ζουρίστε-α (γ) καὶ ζουρίνε-α (Σ) ι θόνε ατί βένει κοῦ κα ὄκουμ λιοῦμι
ε κα λjᾱν σουρ ε ζαλ. — ι κα χῦμ ζουρίνα ασάj ἄρε· (Σ) = ἐσκέ-
πασε μὲ λιθάρια ὁ ποταμὸς αὐτὸ τὸ χωράφι.
- ζύεj (γ. τ.) καὶ συνηρ. ζύj = λερώνω, ἄγρῶεj 2) μαγαρίζω· ἄρ. ζιέβα-
ε-ου· μτχ. ζύεμ καὶ ζύμ (γ) ζύερε (τ)· τὸ παθητ. ζύχεμ, ἄγρῶχεμ
νδράγεμ· ἰδ. νδράκ. τσῶνι ου ζύε = τὸ παιδί λερώθηκε.
- ζύλj-ι = ἡ λέρα, ἡ κηλίσ. — καθλία ε πούσχεσε ζε ζύλjε = τὸ λαμνί
(ὁ σωλῆν) τοῦ ὄπλου πιάνει λέραν.
- ζυσ-ύτ-ύτ (γ) = βουτῶ, βαπτίζω εἰς τὸ νερόν· καὶ κρέθ. (τ) ρῆμα =
βυθίζω. — τὸ παθ. ζύτεμ καὶ κρέδεμ (τ).
- ζύτε-κρύε-κούκνεja (Δυρράχιόν) εἶδος ἀγρίας πάπιας. — πληθ. ζύτε-
κρύε-κούκνετε.
- ζύχεμ παθ. τοῦ ζύεj.

- θάδεε-α πληθ. θάδερατε = ἐργαλεῖον ξυλουργικόν Ἴταλ spacapino.
- θάj : ρημ. μεταβ. = ξηραίνω τι· ἄρ. θάβα, μτχ. θάμ (γ) καὶ θάρε (τ).
- θάχεμ : οὐδ. = ξηραίνομαι. — ι ου θάρτε ὄρα ατί κje βερι κετε!
- θάμ : ἰδ. ρημ. θέμ.
- θᾶνε (γ) θενε (τ) μτχ. τοῦ ρῆμ. θέμ. — do με θᾶνε = τούτέστι, δηλαδῆ. —
κεῖτοῦ κενκα θενε = οὕτως εἶνε πεπρωμένον. — σι τε jέτε θᾶνε =
ὅπως νὰ εἶναι πεπρωμένον.
- θάνε-α : πληθ. θάνατε = ἡ κρανέα.
- θάνεξε-α (γ) πληθ. θάνεζατε· ὑποκορ. τοῦ θάνε-α.
- θαρεσίνε-α (γ) πληθ. α-τε. ἰδ. θαρετίνε-α (Τυραν.).
- θάρετε : ἐπιρ. ξυνῶς. — ι-ε-τε θάρετε = ξυνός-ἡ-όν.
- θαρετίνε-α (Τυρ.) = ἡ ξυνάδα· πληθ. θαρετίνατε. — καὶ θαρετίρε-α (τ)
πληθ. α-τε· καὶ θαρτίμ-ι πληθ. θαρτίμετε.
- θαριόνj-όj : ρημ. μεταβ. = ξυνίζω τι· τὸ οὐδέτ. ἡ παθ. θαρτόνεμ-όχεμ.

θάρκου: ἔρκος, ἐρκάνη [ἔρκ-ος-θέρκ-ος] = τόπος περιπεφραγμένος.—
θάρκου ι δένετ = ατύ του βένε δέντε· α τύ του μβύλινε ἄκέρρατε με
μος ουγγίτουνε δέλεβετ μβράπα, σεπσέ σ' μούνδινε με ἔτσουε
2) ατύ του φλίνε δέρρατε. 3) νῆε βέντ' ι θούρουε κῆε βένε βυλῆμέ-
τινε μβρένδα· λέγεται καὶ θάρκε-α καὶ τῶκρρανίκου (γ) πληθ.
τῶκρρανίκετε.

θάροπιε (Σ) ἐπιρ. ἴδ. θάρετε.—ι-ε-τε θάρπτε (Σ) ἐπιθ. =ι-ε-τε θάρετε.
θαροπίμ-ι πληθ. θαρπτίμετε = θαρετίμ-ι.

θαροπίό-όχεμ = θαρετό-όχεμ.

θαροτούα-όρι (γ) καὶ συνηρ. θαροτούρ-όρι = χῆρ' ε θαρετούεμε κῆε ε
χάνε μβας du τρι dítō.

θάσε-τε πληθ. τοῦ θέσ-ι. = σάκκος.

θάτε ἐπίρ. = ζηρῶς.

(ι-ε-τε) θάτε = ζηρὸς-α-όν ἐπίθ.

θατεσίε-α (γ) = θατεσίρε-α (τ) = ζηρασία.

θατίμ-ου (Βερατ.) πληθ. θατίκετε = ζηραγκιανός· καὶ θατίκ-ι (γ)
πληθ. θατίκῆτε· τὸ θηλ. θατίκῆ-ια πληθ. θατίκῆτε.— καὶ ι-ε-
θατίμ-ι (Τοσκ.).

θάχεμ παθ. τοῦ ρῆμ. θαῖ = ζηραίνομαι, στεγνώνω.

θέκ ρημ. μεταβ. = ζηροψήνω.

θέκεμ: τὸ παθ. τοῦ θέκ.

θέκε-τε: πληθ. μόνον = θέκετ' ε ρρόβρεσε.— θέκετ' ε πελῆχούρρεσε.

θέκενε-α (γ) = θέκερε-α (τ) πληθ. α-τε = βρίζε, σύκαλις.

θεκεροίσο: ρῆμ. ἴδ. θέκ.

θεκεροίσεμ: ρῆμ. ἴδ. θέκεμ.

θέκετε: ἐπίρ. = ζηροψημένως.

(ι-ε-τε) θέκετε: ἐπίθ. ζηροψημένος-η-ον.— βούκ' ε θέκετε = ψωμὶ ζη-
ροψημένον· κοινῶς φραγαγιὰ ἀντιθ. τσέκ.

θέλε (τ. Σ) ἐπιρ. = βαθέως καὶ θέλετε (Σ. τ) καὶ φέλε καὶ φέλετε (γ)
κθέλε (Σ). — ι-ε-τε θέλε, θέλετε, φέλε, φέλετε, κθέλε (Σ).

θελέζε-α (τ) πληθ. θελέζεατε = ἡ πέροδικα· θελέζε-μάλι, θελέζε φούσε.

— καὶ θελέντε-α (τ) πληθ. θελέντατε, φελάζε-α (γ) πληθ. ατε,
φελάδσε-α (Σ) πληθ. α-τε.

θελεσίε-α (Σ) πληθ. α-τε = βάθος, βαθύτης· καὶ θελεσίρε-α πλ. α τε,

- φελξσίνε-α πληθ. φελξσίνεατξ (γ) κθελξσίνε-α (Σ) πληθ. κθελξσίνεατξ.
θέλετξ: έπίρ. = θέλε = βαθέως.
(ι-ε-τξ) θέλετξ = ι-ε-τξ θέλε = βαθύς-εΐα-ύ.
θελίμ-ι πληθ. θελίμετξ [Έλλην. θύελλα] = τρικυμία, άνεμοστρόβιλος.
δέτι κá θελίμ τξ μαθ. = ή θάλασσα έχει μεγάλην τρικυμίαν.
θελόνγ· όξ (τ. Σ.) ρημ. μεταβ. = βαθύνω, έκβαθύνω τι. — και φελόξ (γ)
κθελόξ (Σ) τά παθητ. — θελόνεμ (τ) θελόχεμ (Σ), φελόχεμ (γ) κθε-
λόχεμ (Σ) = βαθύνομαι.
θέλξε-α (τ) πληθ. θέλξεατξ = κοινώς κοψίδι· και φέλξε-α (γ) πληθ. φέλ-
ξατξ. — νξε θέλε μίσι, πίσκου· = ένα κοψίδι κρέατος, ψαριού.
θέλξπ-βι: πληθ. θέλξβετξ και θέλξπνατξ (Σ) σκελις-ίδος· 2 στοιχείον
= element. — θέλξπ χούδρε, άρρε κ.τ.λ.
θεμ: ρημ. = φημί, λέγω· κχυσό τξ θόνε = κχυσό τξ κχούαξνε = πώς σε λένε·
πώς ονομάζεσαι· — κχένεκα θάνε = είναι πεπρωμένον· σι τξ jέτξ
θάνε = όπως να είναι πεπρωμένον. — μός νδξγjό σε τó θόνε βότα = μή
άκουεις τί λέγουν ό κόσμος. — θόνε σε βδίκx νξ δέ τξ χούαξ = έδεται·
ότι άπέθανεν εις τήν άλλοδαπήν. — do με θάνε και do με θένε = δη-
λαδή, τουτέστι. — τó' θόστε αυ, και τó' θόξ αυ = τί έλεγεν αυτός· τó'
θούα (τ) και τó' θούε (γ), τó' θού (γ. συνηρ.) και τó' φθού (Κρούα) =
τι λέγεις· τó ρήμα θεμ προφέρεται και θομ και θάμ (Σ). — φράσις
μοσ ε θάστξ Ζότι = να μη τó δώση ό θεός!
θέμβρε-α (γ) πληθ. θέμβρατξ = ή φτέρνα και θεμπρε-α (τ) πληθ. θέμ-
πρατξ· θεμbr' ε κάμβρεξ = ή φτέρνα του ποδός.
θεμέλξ-ι (γ) πληθ. θεμέλξετξ = τó θεμέλιον. — και θεμελξί-α πληθ.
θεμελξίτε (τ) και τεμελξί (Σ). — ότιε τεμέλξ (Σ) = βέ τεμέλξ = θε-
μελιόνω.
τεμελξόσ ρημ. μεταβ. = θεμελιόνω· τó παθ. θεμελξόσεμ.
θεγγίλ-ι: πληθ. θεγγίτξ = κάρβουον έσθεσμένον. — και θεγγίλ-ι
(Κρουα) πληθ. θεγγίξ-τξ· και κθεγγίλ-ι (Σ) πληθ. κθεγγίξίτξ. —
θεγγίλ' ι (Σ) πληθ. κθεγγίξίτξ. — θεγγίλ' ι δεζουνε = κάρβουον
άναμμένον.
θενέγουλε-α (γ) πληθ. θενέγουλατξ = μύρμηξ-κος· και θενέγουλε-α
(bogdan) πληθ. α-τξ, φενέγουλε-α (Σ. Κρούα) μίξε περδέσε (Tu-
ραν.) πληθ. μίξε περδέσε. — μίξε περδέσεξε (Περμέτ.) μίξε περδέ-

- τσεκε ('Ελβασ.), μίτζε δέου (Βεράτ.), μιλιγιόνε - α ('Αργυρ.) πληθ.
μιλιγιόνετσε.
- θενί - α (γ) πληθ. θενίτε = τὰ ψάρια τῆς ψείρας· καὶ θενί α (τ) πληθ.
θενίτε· ἴδ. φόρμελζε - α.
- θενιέγουλε - α (bogdan) πληθ. α - τε ἴδ. θενέγουλε - α.
- θεο : ρῆμα = σφάζω· (ἢ Σκόδρα λέγει μβύτ - ύτ - ύτ ἀντι θεο) τὸ δὲ θεο
ἐν Σκόδρα σημ. πρέσ - ετ - ετ = κόπτω. τὸ τριτοπροσωπ. με - τε - ι θεο
μὲ σφάζει (= ἔχω σφάκτην) ἀορ. θέρα, μετοχ. θέρε καὶ θέρουε (γ),
καὶ θέρουε (τ) τὸ παθητ. θέρεμ.
- θερέτο - κε - α πληθ. θερέτο - κατε = κοινῶς γαλιδουράγκαθον γιζεμβάτῶ - ι
(Βεράτ.) καὶ γεμπ γομάρι (γ. τ.) (ὑπάρχουσι πολλὰ εἴδη) (ἐλλη-
νιστί· σκόλυμος, ὀνόπορδον, ὀνάκωνθα, προσέτι ἀγριαγκινάρα, σόγ-
χος καὶ σόγκος, κέρσιον, κοινῶς ζοχός· ὑπαγόμενα πάντα εἰς τὴν
αὐτὴν οἰκογένειαν).
- θεομ - ι πληθ. θέρμετε ? ?
- θερμίκζε - ζα (τ) πληθ. θερμίκζετσε ἴδ. θερρίμε - ζα.
- θερόρε - ζα πληθ. θερόρετσε (καὶ θέρινε) = θυσιαστήριον.
- θεροράσ - έτ - έτ : ρημ. μεταβ. ἐπὶ ἀνθρώπων· = φωνάζω τινά· καὶ
θερορεσ - έτ - έτ ἐπὶ δὲ ζώων : vdiel καὶ vdiil (συνηρ.) οὐ ἀντιθ. dsoj. —
ἀορ. θερρίτα καὶ θίρα μετοχ. θερρίτουε (γ) θίρουε (τ).
- θερορίμε - ζα : πληθ. θερρίμετσε = τρίμμα, ψυχίον (τῆς τραπέζης) θερρίμετ.
ε βούκεσε : τὰ τρίμματα τοῦ ψωμοῦ· λέγεται καὶ θερμί - α πληθ.
θερμίτσε, θερμίκζε - ζα πληθ. θερμίκζετσε (τ), γρίμτσε - α (Σ) πληθ.
γρίμτσκατσε (ἐκ ρημ. γρι), δρόμτσε - α (bogdan).
- θερορίτεμ καὶ θιρορεμ παθ. τοῦ θεροράσ καὶ θερορέσ.
- θερομάκζε - τε : πληθ. (γ) = ορίζ' ι θύεμ, θερρίμετ' ε ορίζιτ' ὡς θερο-
μακζε ορίζι = τὰ τρίμματα τῆς οὔζης.
- θερομόζ ('Ελβασ.) ρ. μεταβ. = θραύω, θρύπτω, τρίβω. — θερομόζ βούκενε
πούλκαβετ = τρίβω τὸ ψωμὶ εἰς τὰς ὄρνιθας. — λέγεται καὶ δρο-
μετσόζ (Σ) - ἴδ, δρορμόζ· καὶ σιζ· τὰ παθητικά : θερορόζεμ, δρο-
μετσόζεμ (Σ) ὄιζεμ (Τυραν.).
- θέσ - ι : πληθ. θάσπετσε : = σάκκος, σακκί· ['Ἑλλην. θησ - αυρός].
- θεσάο - ι : πληθ. θεσάρετσε [θεσ - ι καὶ ἀρ - ι] = θησαυρός.

- θι-ου (γ) πληθ. θι-τε [Ἑλλην. ὕς, σὺς. Λατ. sus, suis] = ἀγριό-
χοιρος, ἐν ᾧ dérr-ι = ὁ οἰκιακὸς χοῖρος.
- θιάγε-για (Βεράτ.) πληθ. θιάγετε = κοινῶς ἡ θειά, πατραδέλφη ἢ μη-
τραδέλφη· ἴδ. ἐμτε-για.
- θιέρρε-α = ἡ φωνὴ καὶ φιέρρε-α (γ) καὶ θιέρρ-ι (Τυρ.)· θιέρρεζέ-α
ὑποκορ. πληθ. θιέρρεζατε.
- θιέστ (γ. τ.) καὶ φιέστ (γ) ἐπιρ. = ἀπλῶς, ἀδόλως, ἀκράτως 2) ὀλο-
κλήρως. — intieramente, Ἴταλ.
- (ι-ε-τε) θιέστε (γ. τ.) φιέστε (γ) = ἐπιθ. ἀπλοῦς, ἀδολος, γνήσιος.
- θιέστρε-ι (Ἴταλ. figliastro) κοινῶς προγονός· τὸ θηλ. θιέστρε-α =
ἡ προγονή. — αὐτοῦ ου θότρε νιέρκα διέμβετ βούριτ κίε γιέν πρεϊ
γρούασε πάρε. — ιμ θιέστρε, υτ θιέστρε, ι θιέστρι. — ιμε θιέστρε, ιστ
θιέστρε, ε θιέστρα.
- θίθ: (γ. bogdan) ρημ. = βυζαίνω, ἀόρ. θίθ-ε-ι· μτχ. θίθε καὶ θί-
θουε (γ)· τὸ ρημ. λέγεται καὶ θιθί (τ).
- θίθε-α πληθ. θίθεατε = ἡ ρόγα τοῦ βυζίου.
- θιθελίοπε-α (Κόρτσά) πληθ. θιθελίοπετε = νίε φάρε βρετκόσε ιεσίλιε
κίε δελι νγα δέου ποσί θιθελίοπε.
- θιθ (γ) ἴδ. θιθί.
- θίκα-α πληθ. θίκατε [Λατ. sica - ρίζα ἑλλην. θήγ-ω] = μάχαιρα, μα-
χαίριον, ξιφίδιον.
- θιλιέ-για: πληθ. θιλιέτε = θηλιά, βρόχος [γραικισμός].
- θιλίικε-για πληθ. θιλίικετε = θιλιέ-για. — καὶ φιλιίικε- (γ) πληθ.
φιλιίικετε, υλιίικε-για (Καθαία) πληθ. υλιίικετε [ἴδ. σῦθ-ι πληθ.
σῦθετε] = θηλιά, βρόχος. ἀντίθ. σούμβουλε-α.
- θινί ρ. καὶ θιί (ἄχρηστα) ἴδ. θιίεμ
- θινίε α πληθ. θινίεατε = κίιμεα ε βάρδε (νγα πλιεκενία).
- (θίπε-α) = κοθέρε-για ἴδ. τσίπε-α.
- θιίεμ: ρ. οὐδ. = με σθάρδενε κίιμετε νγα πλιεκενία· ἀόρ. ουθίνα-ε-ι:
μτχ. θιιμ. — μ' ουθίνε κίιμετε = ουθίσε = ου σθάρθσε = ἄσπρισαν τὰ
μαλλιά μου, ἄσπρισα. — ιθιιμ-ι, ε θιιμε-για, τε θιιμιτε (μτχ. ἐπιθ.).
- θόμ: ἴδ. θέμ.
- (ι-ε) θόγιε = ι-ε θόνγιε: ἐπιθ. = πρεϊ θόϊ = ἐξ ὄνουας, ὄνουχίτης.
- θόχεμ: (γ) παθ. τοῦ θόμ, καὶ θουίχεμ.

- θουθάκι*-ι πληθ. *θουθάκιετῆ*: ἄρσ. *θουθάκιε*-ια πληθ. *θουθάκιετῆ* θηλ. = ὁ μὴ δυνάμενος νὰ προσφέρῃ σ' ἄλλ' ἀντ' αὐτοῦ πάντοτε θ' προσφέρει· λέγεται καὶ *θουθούκι*-ι ἄρσ. *θουθούκιε*-ια θηλ.
θούμπι θι πληθ. *θούμπιατῆ* = ἡ ἀγκύλη, τὸ ἀγκάθι.
θουμβόνι-όνι = ἀγκυλόνω.
θουμβόνεμ-όχεμ = ἀγκυλόνομαι.
θουμβουλόνι-όνι: ρ. ἀμτβ. = νδσιέρ *θούμπι*. ὡς: *θουμβουλόγενε* *δρούνιτε* = *κουρ ζῆνε* *δρούνιτε* ε *νδσιέρρενε* *θούμπι* *περ με* τῶελε.
θούνδρα-α πληθ. *θούνδρα*-τῆ = ἡ ὄπλη, *χηλή*: τὰ ὀνύχια τῶν τετραπόδων ζώων τῶν ὁποίων ὁ πούς ἐμπεριέχεται εἰς ἓνα ὄνυχα, ὡς τοῦ ἵππου, ὄνου κτλ.
θούπρα-α (Σ) πληθ. *θούπρατῆ* = *βεργίτσα* *ξηρά* ἥτις δὲν κάμπτεται: *βίσκουλε*-α = *βεργίτσα* *χλωρά*, ἥτις κάμπτεται καὶ *σούφρα*-α πληθ. *σούφρατῆ*.
θούρι: [συγκρ. *θώραξ*] = *φράττω*. — ρ. μεταβ.
θούριεμ: *παθ.* = *φράττομαι* ἄρ. *θούρι*, *μετχ.* *θούριε* καὶ *θούριουε* (γ) *θούριουε* (τ). — *θούρι* ἄρνε με *γαρη* = *φράττω* τὸν ἀγρὸν με *φράκτιν*. ἔτι δέ: *θουρ* *θάσσετῆ* με *γῆυλιπενύρ* = *φράττω* τοὺς σάκκους με *σακκοράφιν*.
θούραεμ ('Αργυρ.) ἴδ. *θούραεμ* (τ) *παθ.* τοῦ *θέμ*. — λέγω.
θούραεμ (γ) *παθ.* τοῦ *θέμ*. = *φημί*, λέγω.
θύει καὶ *συνηρ.* *θύει*, καὶ *θύεινι*: *ρημ.* = *τσακίζω*: ἄρ. *θέβα*-ε-ου. — *μετχ.* *θύειμ* *συνηρ.* *θυμ*, (γ) καὶ *θύειε* (τ). — *θύει* *παρατῆ* = *τσακίζω* τὰ *χρήματα* = *κάνω* *λιανώματα*. — *τῆ* *θύειετῆ* = *νάτσε* = *μετὰ* τὸ *μεσονύκτιον*. — *τῆ* *θύειετῆ* = *δίτσε* = *μετὰ* *μεσημβρίαν*.
θύειεμ: *παθ.* = *τσακίζομαι*, ἡττώμαι: *ἀντιθ.* *μούντ* = *νικῶ*. — *ου* *θύει* *νάτα*, *δίτα*. — *με* *θύειετῆ* *ζέμερα* = *κατανύσσω* *ἐμκυτόν*. — *ἔτῆ* *πῆ* ε *θύειε* = *κουρ* ε *κάνε* *βιέδε* *κουσάρετῆ*. — *ου* *θύει* *ουστῆρια* *νγᾶ* *αρκίικιτῆ* = ἡττήθη τὸ *στράτευμα* ὑπὸ τῶν *ἐχθρῶν*.

I

ι: ἐνικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ τοῦ τρίτου προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀνωμοίας δι' ἀμφοτέρω τὰ γένη: ι *θαῶ* *ατί* = τοῦ *εἶπα*, ι *θαῶ* *ασά* =

- τῆς εἴπα· ἢ εἶπον εἰς αὐτόν, εἰς αὐτήν· ἰ δᾶσ̄ ᾠτί, ἰ δᾶσ̄, ἀσάj =
 ἔδωκα αὐτῷ, αὐτῇ, (ἴδ. Γραμματικὴν Χριστοφορίδου σελ. 56).
- ι· αἰτιατικὴ πληθ. τοῦ τρίτου προσώπου τῆς προσωπικῆς ἄντων. δι'
 ἀμφότερα τὰ γένη· ἰ βράβα ἀτά = ἐφόνευσα αὐτούς· ἰ βράβα ἀτό
 ἐφόνευσα αὐτάς· (ἴδ. Γραμματικὴν Χριστοφορίδου σελ. 56).
- ι ἀτι· (ὁ πληθ. λείπει) = ὁ πατήρ αὐτοῦ αὐτῆς.
- ι βελαῖ· ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, αὐτῆς, πληθ. τε βελέζενιτε (γ) καὶ τε
 βελέζριτε (τ) = οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, αὐτῆς.
- ι βιέχερρι (πληθ. λείπει) = ὁ πενηθὲρὸς αὐτοῦ, αὐτῆς.
- ι βίρι = ὁ υἱὸς αὐτοῦ αὐτῆς· πληθ. τε βίjτε = οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, αὐτῆς.
- ι γjῶσι (πληθ. λείπει) ὁ προπάτωρ αὐτοῦ αὐτῆς.
- ι δάνερρι καὶ ἰ δένερρι (τ) = ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ αὐτῆς.
- ἰδεμ· παθ. τοῦ ρημ. ἰθ· καὶ ἰθτόχημ (Σ) παθ. τοῦ ἰθτόj (Σ) καὶ χι-
 δερόνεμ (τ).
- ἰδετε· ἐπιρ. = πικρῶς, ἴθτε (γ), χίδετε καὶ χίδουρε (τ) ἰδουε (bogdan)
 ἀντιθ. ἀμβελjε (γ), ἐμβελjε (τ).
- (ι-ε-τε) ἰδετε (γ) ἰθτε (Σ), χίδετε καὶ χίδουρε (τ) ἰδουε (bogdan) =
 πικρὸς-ἀ-όν· ἀντιθ. ι-ε-τε ἀμβελjε (γ) ἐμβελjε (τ).
- ιδερίμ-ι (γ), χιδερίμ-ι (τ), ἰθτίμ-ι (Σ) πληθ. ιδερίμετε, χιδερίμετε,
 ἰθτίμετε. = λύπη, πικρία, πικράδα.
- ιδερόj (γ) καὶ ιδερόνj (budi) = πικραίνω, λυπῶ τινά· καὶ χιδερόνj (τ)
 παθ. ιδερόχημ, (γ), χιδερόνεμ (τ).
- ιδουλε-α πληθ. ἰδουλατε καὶ οὔδουλε-ι πληθ. ἰδουjτε = εἶδωλον.
- ιδουλ-λjούτρεσ-ι ἄρσ. ἰδουλ-λjούτρεσε-jα θηλ. = εἰδωλολάτρης· πληθ.
 ἰδουλ-λjούτρεσιτε ἄρσ. — ἰδουλ-λjούτρεσετε θηλ.
- ιδουλ-λjούτεjε-jα = εἰδωλολατρεία· πληθ. ἰδουλ-λjούτεjετε.
- ἰθ· (γ) προθ. (συντασ μετὰ γεν.) = ὀπισθεν· ὡς· ἰθ μέjε, ἰθ τέjε, ἰθ-
 ἀτί, ἰθ ἀσάj, ἰθ νεσ̄, ἰθ jουσ̄, ἰθ ἀτύνε = ὀπισθὲν μου, σου, αὐταῦ,
 ἡμῶν, ὑμῶν, αὐτῶν.
- ἰθ· ρημ. ἐνεργ. = πικραίνω καὶ ἰθτόj καὶ χιδερόνj (τ) ἀντιθ. ἀμβελjτόj
 (γ) ἐμβελjισόj (τ).
- ἰθτε· (Σ) ἐπιρ. ἴδ. ἰδετε· (γ).
- ἰθτίμ-ι· πληθ. ἰθτίμετε = πικρότης, πικρία.
- (ἰjατε καὶ ἰljaτε) = τὰ ἐντόσθια ἴδ. ζόρρετε.

ίξε-α = τὸ πλάγιον (μέρος τοῦ σώματος) ἔνθα εἰσὶν αἱ πλευραὶ· πληθ
ίξετε = τὰ πλάγια· *ιχ, ε διὰθτε, ιχ'* = μάνξετε = τὸ δεξιὸν πλάγιον,
τὸ ἀριστερὸν πλάγιον μέρος τοῦ σώματος. — ου πλγιαγός *νcl'* *ίξετ* =
ἐπληγώθη εἰς τὰ πλάγια (ισχία).

ίκενχ (τ) ρημ. = φεύγω, ἀνχωρῶ· καὶ *ίκεχ, ίκι* (γ).

ίκρα-τε ('Ελθασ.) πληθ. τὰ αὐγά τοῦ ψαριῦ· καὶ βεῦ πέσκου (Σ),
βεύζετ' ε πέσκουτ. (Σ).

ίλκχε-χα: εἶδος δένδρου πληθ. *ίλκχτετε*.

ίμ-ι (τ) = ἐμός. — *ίμε-χα* (τ) = ἐμή· καὶ *εμ-ι* ἀρσ. (γ) *έμε-χα* θηλ. (γ).

ίμθ-ι: ὑποκορ. τοῦ *ίμ-ι*.

ίμε-ρε: ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ οὕτως ὀνομάζουσιν τὴν σύζυγον τοῦ υἱοῦ
αὐτῶν.

ίμ-σόκχ (τ) *εμ-σόκχ* (γ) = ὁ σύζυγός μου.

ίμε-σόκχε (τ), *έμε-σόκχε* (γ) = ἡ σύζυγός μου.

ίμετε (γ. τ.) ἐπίρ = λεπτῶς ἐπὶ πραγμάτων σποροειδῶν) καὶ *χόλε* (γ. τ)
ἐπιρ. = ψιλῶς ἐπὶ πραγμάτων μονῶν.

(*ι-ε-τε*) *ίμετε*: ἐπιθ. λεπτός-ή-όν. — *σ' κάμ τ' ίμετα* = δέν ἔχω ψιλᾶ,
τ' ίμετατ' ε ἔρρεσ = τὰ λεπτὰ τῆς ὥρας. — *ρᾶνα ᾄστ'* ε *ίμετε* (γ) =
ρέρα ἔστ' ε *ίμετε* (τ) = ἡ ἄμμος εἶνε λεπτή· ἀλλὰ *γχιυλπανα* ε *κά*
λάξνε τε χόλε = ἡ βελόνη ἔχει τὴν μύτην ψιλῆν.

ίμι (*budi*) = *ζίνι, ζένι*, = ἐστέ, εἴσθε· ἴδ. ρημ. *χαμ*.

ίμι-δι: = ἡ κρόκη κοινῶς τὸ ὑφάδιον (πληθ. *ίνδετε* ἀχρηστος) καὶ
νcl-ι (γ) [(*περσε γχάνι* (γ) *περσε γχέρι* (τ)] καὶ *μάχε-α* (τ) ἑλλην.
στημόνι (*περσε γχάτι*) καὶ *τημόνι* (Τυραν.) *περσε γχάνε* (= *κκτὰ μῆκος*).
ίπεμ ἴδ. *έπεμ* *παθ*. τοῦ *απ* = δίδω.

ίπι-α ('Ελθασ.) πληθ. *ίπιτε* ('Αργυρ. *κιπι-α*) ὁ σωρός τῶν δερμάτων,
σίτου, κριθῆς, βρίζης, κεγχρίου, ὀρούζης. — *ίπια* ε *δουάχβετ* *γροούριτ*,
έλβιτ, *τερσέρρεσε*, *μέλχιτ*, *ορίζιτ*. ἴδ. καὶ *καπούλχι-ι* = ὁ σωρός τῶν
δερμάτων τοῦ ἀραβοσίτου: *καπούλχι* *ι κάπαβετ* *μίσχεριτ*.

ίπιχ-ι (γ. *bogdan*) πληθ. *ίπιχτετε* *σκαντζόχοιρος* [ἴδ. ὕραξ-κός]
λέγεται καὶ *έσ-ι* (Περμέτ.) [Σλαβική λέξις].

ίπουλε-α (Σ) ['Ιταλ. *isula*] πληθ. *ίπουλατε* ἴδ. *ούχδεσε-α*.

ίπ = ἴσθε = ἦτο *ίπνε* = ἦσαν: *παρατ*. τοῦ ρημ. *χαμ* = εἶμαι.

J

ja [=ι-ε] άνωτονυμ. τρίτου προσώπου (ΐδ. Γραμματικὴν Χριστοφορίδου σελ. 57).

ιάβε-α: πληθ. *ιάβετε* = *έβδομάς*.

ja (τ) ΐδ. *νχ* — *ιάβοκα* (τ) = *νάβοκα*, *ιάβουκα* ('Αργυρ.) = *ιδού*.

ιάζε-α ('Ελθασ.) πληθ. *ιάζατε* ΐδ. *θιάζε-α*.

ιάκ = *έια-ιάκηνι* (τ) = *έιανι*.

ιάμ ρήμ. *ύπαρακτ.* = *ειμί*.

ιάπ ρ. = *άπ* (ρήμα) = *δίδω*.

ιαρανι-α (γ) = *άστεϊσμός* πληθ. *ιαρανίτε*.

ιάργε-α πληθ. *ιάργετε* = *τά σάλια κοινώς*.

ιάστιαζ ή *ιάστιαζαι* = *έξωθεν*, *άπ' έξω*.

ιάστε: *έπίρ.* = *έξω*, *έκτός* (συντασ. μετά γενικής) ώς *ιάστε* *μεγε*, *τέγε*,

ατι, *νεσ*, *ιουσ*, *ατύνε* (γ) *και* *α-ύρε* (τ) = *έκτός* *έμου*, *σου*, *αυτου*,

ήμων, *ύμων*, *αυτων* λέγεται *και* *περ'ιάστε-περ'ιάστα*. — *φράσις*:

ιάλj *ιάστε* = *διέσ*. (ρήμα).

(ι-ε) *ιάστε-ι-α* *και* (ι-ε) *ιάστεσμ*, *ι-ε-περ'ιάστεσμ* = *έξωτερικός-ή-όν* 2)

τό *έξωτικόν* ΐδ. *χίε-jα*.

ιάτρε-ι (τ) *άρσ*. *ιάτρε-α* *θηλ.* *και* *ιάτρε-ι* *ιάτρε-α* ΐδ. *τιάτρε-ι* *άρσ*.

τιάτρε-α *θηλ.* = *έτερος*, *άλλος*.

ιάφι ΐδ. *άφτ* = *άρετά* (*έπίρ.*).

ιέ-ja ('Αργυρ.) = *άδεικ* : *ιάσγε* *ιέ* = *τφ* *έδικα* *άδειαν* πληθ. *ιέτε*. —

μόρι *ιε* *ε* *ίκου* = *έλαθεν* *άδειαν* *και* *άνεχώρησεν*.

ιελιέκ-ου: *τό* *γελέκι* πληθ. *ιελιέκετε*.

ιερεβι-α = *ιούρκ-γου* πληθ. *ιερεβίτε*.

ιέσ-ει *ει* (γ) *ρήμα* = *μένω* *άρσ*. *ιέτα-ε-ι* *μετχ.* *ιέτε* *και* *ιέτουνε* (γ)

ιέτι *μb'* *ούδε* = *έμεινεν* *εις* *τόν* *δρόμον*. — *ιέτι* *μbράπα* = *έμεινεν*

όπίσω. — *πσέ* *ιέτε* *ατιέ*; = *διατί* *έμεινες* *αυτου*; ΐδ. *μbέσ-ετ-ετ*.

ιέτε-α πληθ. *ιέτετε* = *ζωή*, *αίων*. — *πχτσ* *ιέτε* = *νά* *ζήσης*! — *πάστε*

ιέτε = *νά* *ζήση*! — *νδς* *ιέτε* *τε* *ιέτεβε* = *εις* *τόν* *αίωνα* *των* *αίωνων*.

περ *γίθη* *ιέτενε* = *εις* *τόν* *αίωνα*. — *νδς* *ιέτετ* *κjs* *βιέν* = *εις* *τήν* *μέλ-*

λουσαν *ζωήν*. — *σκόj* *ιέτενε* = *διάγω* *τόν* *βίον*, *περνω* *τήν* *ζωήν*. —

πας κρσά] *jέτε* = μετά τήν παροῦσαν ζωήν = μετά θάνατον. — απ *jέτε* = ζωσποιδ. — *jέτε* μδας *jέτε* = αιώνως, εἰς τόν αἰῶνα τῶν αἰώ-
νων. — περ *jέτε* (bogdan) = αιώνως (ὡς περ *δίτε*, περ *νάτε*, περ
βιέτ, περ *ιάβε*, περ *μούα]* — ι Μάδι *jέτεσε* = ὁ Μέγας τῆς ζωῆς =
ὁ Θεός, (τίτλος ἀποδιδόμενος εἰς τὸ ὕψιστον "Ὀν παρὰ τοῖς Ἄλθα-
νοῖς, ποιητικωτάτη ἔκφρασις).

jέτε-γγάτε-ι = μακρόβιος· τὸ θηλ. *jέτε-γγάτε-α*.

jέτε-σκούρτερε-ι-α (γ) *jέτε-σκούρτερε-ι α* (τ) = βραχύβιος.

jέτε-δάνρε-ι: ἄρσ. *jέτε δάνρε-ια* (γ) θηλ. = αὐ, αἰό κῆ ἐπ *jέτε*. καὶ

jέτε-δένρε-ι (τ) ἄρσ. *jέτε-δένρε-ια* θηλ.

jέτε-μάρε-ι ἄρσ. *jέτε μάρε-ια* θηλ. = αὐ, αἰό κῆ μερρ *jέτε*.

jετό] (γ) ῥῆμα διάγω, τὸν βίον = σκό] *jέτερε*.

jεφγῆι-ι (τ) πληθ. *jεφγῆιτε*: κοινῶς γύφτος, ἀτσίγγανος, κατσί-
βελος. — καὶ *jεφγ-γου* (γ) πληθ. *jεφγῆιτε*· καὶ *γῆι-ι* (γεγ. Μα-
λεσία). — καὶ *μαγῆι-ι* (Σ).

jεφγῆικε-α (τ) πληθ. *jεφγῆικατε* = ἡ γύφτισσα καὶ *jεφγε-α* πληθ.
jεφγατε.

jεφγῆιστ (τ) ἐπίρ. = *jεφγῆιστ* = γύφτικα ἐπίρ.

jεφγῆι-α (τ) ὄνομα περιληπτικόν = οἱ γύφτοι (πληθ. λείπει). —
καὶ *jεφῆι-α* (γ) (ὁ πληθ. λείπει).

jεφῆιστε-ια (τ) *jεφῆιστε-ια* (γ) ἡ γύφτικη γλῶσσα.

jo (ἐκ τοῦ τουρκικοῦ *jo* = οὐχι) ἴδ. νούε: ἐπίρ. ἄρνητ. = οὐ, οὐκ,
οὐχι κοινῶς ὄχι, ἀντιθ. πό = ναί, μάλιστα.

jóna: ἀντωνυμία. = ἡμετέρα, κοινῶς ἰδική μας [συγρ. Ἰωνία].

jονα-ι πληθ. *jοναρε* = ταμβουρᾶ-ια, βουζούκ-ου.

jοπίνγε-α = οπίνγε-α: πληθ. *jοπίνγατε*.

jóse-α (Ἄργυρ.) = *γῆσε-ια* = ἡ μήτηρ τῆς μητρός.

jót: (ἐν συνθέσει πάντοτε μετά θηλυκῶν ὀνομάτων) = σή σοῦ. — *jót-
εμε* = ἡ μήτηρ σου, *jót-μάρε* = ἡ ἀδελφή σου, *jót hίε* = ἡ θυγάτηρ
σου, *jót σόκε* = ἡ σύζυγός σου κ.τ.λ. — ἡ Τυράννα λέγει κατ' ἐξαι-
ρεοῖν *djálj*: ὅτι καὶ *djálj* *jót*.

jóte καὶ *úte* (Καβάια) καὶ *jótēja* καὶ *úteja* (Καβάια) ὡς: καπτίνα

jóte (Καβ.) καὶ καπτίνα *úte* (Καβ.) = ἡ κεφαλή σου.

jóte-ια (καὶ *jóteja*, *jótia*) = ἡ ἡμετέρα, ἡ ἰδική σου.

ζού=άντων. β'. προσώπου= ύμεῖς, κοινῶς σεῖς.

ζουάτζε (τ), ζούεζι (γ) καὶ ζούζι (συνηρ.) (γ)=ὁ ἰδικός σας.

ζουζι-α (Περμέτ.) ἴδ. λούτσε-α. πληθ. ζουζίτζε καὶ ζουτσι-α πληθ.

ζουτσιά (Περμέτ.) (=λάσπη, πηλός).

K

(κάπα καθαρὸν ἢ κάπα οὐρανιοκοιροφρεσιον).

κά-ου· πληθ. κιάτζε=ὁ βοῦς, οἱ βόες· νζε πενδε κιά=ἐν ζευγος βοῶν.

κά (γ. bogtan) αἰτιατικὴ τῆς άντων. κουσ̄ καὶ κέ (γ) καὶ κε (τ)=
κῆ κερκόν (ἢ κερκόν) ἢ κερκρόν, =τίνα ζητεῖς· ἴδ. καὶ άντων. κουσ̄.

κά: προθ. (Σ. Τοσκ.) (μετὰ ὄνομ. ἐνάρθου) καὶ καχ̄ (γ), καχ̄δε
(τοσκ.) κιάχ (budi) νγα (τ) νγαχ̄ά (τ), να (τ).=ἀπό, ἐκ, ἐξ
σημ. 1) τὴν ἐκ τύπου κίνησιν ὡς βινι νγα ὄτεπία=ἐρχομαι ἀπὸ τὸ
σπίτι. 2) τὸ ἐκ τινος προσώπου ὡς μόρα κάρτε νγα ιμ. βίρ=ἐλαβον
γράμμα παρὰ τοῦ υιοῦ μου. 3) τὸ ἀπὸ τινος ὡς βδίκν νγα ουρία·
ἀπέθανεν ἐκ πείνης. 4) ἐπιμεριστικὸν τακτικόν· νγα νζε, νγα δύ,
νγα τρέ, ἀνὰ ἓν, ἀνὰ δύο, ἀνὰ τρία. 5) ἐπίρ. ἐρωτημ. νγα βιέν;
=πόθεν ἐρχεσαι; 6)=ἔθεν, ὀπόθεν: χύρε πρεσρεὶ ανδέι νγα δόλε=
εἴσελθε πάλιν ὀπόθεν ἐξῆλθες· jaμ πρει Σκόδραε εἰμι ἔσωθεν ἐκ
Σκόδρας εἶμαι μέσα ἀπὸ τὴν Σκόδρα — Ἴταλ. dentro di Scutari
καὶ jaμ κα Σκόδρα: εἶμαι ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Σκόδρας.— Ἴταλικά
delle vicinare di Scutari.

καβόζ ἴδ. κοβόζ ἢ κουβόζ ἢ κεβόζ ἴδ. καὶ γενιένζ τὸ παθ. καθόχημ
ἴδ. κοβόχημ, κουβόχημ, κεβόχημ καὶ γενιέχημ. [παράβαλε τὸ
Ἴταλ. gabbare = ἐξπατῶ, πλανῶ].

κάδε-α (Τυρκν.) πληθ. κάδατζε καὶ κάθ-δι ἐργαλεῖον μὲ τὸ ὁποῖον
κλαδεύουσιν. — νζε φάρε διάπερι τε χέκουρτε κζε καθίσενε α ὀκαδίσενε
φέρρατ' ε δρίζατζε.

κάδε-ja (τ) πληθ. κάδετζε καὶ κάδεσ̄-ι=ἀγγεῖον ξύλινον μικρότε-
ρον τοῦ κάδε-α.

καδότσι-ι (πούκα) ἴδ. κενδούεσ-ι (Μιρεδίτα).

κάθ-δι=κάδε-α.

- κάθ-ι ('Αργυρ. κοινῶς τὸ κριθαράκι = νῆς κάκισζε κῆς δελῆ νδε κῆρο-
πίκ τε σῦριτ.
- κακαρίσ ('Ελθασ.) ρημ. οὐδ. = κακαρίζω (ἐπὶ ὄρνιθος)· καὶ κακαρίσ
(Περμέτ.) κοινῶς κακαριοῦμαι καὶ κοκορίσ (Σ) πούλῃα κακαρίσ = ἡ
ὄρνις κακαρίζει.
- κάκκ-α = μουτ (ἐπὶ βρέφους). — βενῆ κάκκνε = διέσ.
- κακκ-ζόγγε-α ('Ελθασ.) νῆς φάρε γγάρπενι ι βέρβεττε κῆι σ' ὄσφ ας νούκκ
χ. — πληθ. κακκζόγγατε.
- κακκζόγγε-α ('Αργυρ.) πληθ. κακκζόγγα-τε = βάτραχος (ὑδατος) καὶ κακ-
κζόγγε-α (Περμέτ.) πληθ. κακκζόγγα-τε καὶ κακκζόγγε-α (Περμέτ.)
πληθ. κακκζόγγατε καὶ βρετκόσσε-α ('Ελθασ. καὶ Κροῦῖα) πληθ.
α-τε κακκροδόσσε-α (Καβάγια) πληθ. α-τε, ζαβε-α πληθ. ζαβετε
[Σλαυική λέξις] βάτραχος ὑδατος. — 2) τὸ μαλακὸν κρέας τῆς κοιλίας
τοῦ ἐσφαγμένου προβάτου· ἐν ᾧ βρετκόσσε-α (Τοσκ. Περμ. 'Αργυρ.)
βάτραχος τῆς γῆς· ἴδ. θίθελῆτόππε-α.
- κακκροδί-α [ἐκ τοῦ κάκκρε-α καὶ δι-α] πληθ. κακκροδίτε· κοινῶς ἡ
βερβελιά, = βάγλατ' ε διέσε.
- κακκροδίτσε-α ('Ελθασ.) πληθ. α-τε ἴδ. χαροδίτσε-α.
- κακκροδόν-ου (τ) πληθ. κακκροδέκτε = ὁ βολβός τοῦ ὀφθαλμοῦ· καὶ
κακκροδέκ-α (Βεράτ.), κακκροδόκ-ι (γ) πληθ. κακκροδόκῆτε, λότηκ-α
(Περμέτ.) πληθ. λότηκκατε.
- κακκροδόσσε-α πληθ. κακκροδόσσατε (Καβάγια) ἴδ. βρετκόσσε-α.
- κακί-α (Σ) πληθ. κακίτε = σατῶ (Τουρκ.).
- κακόλῃε-για· πληθ. κακόλῃετε ἴδ. κερρόκουλε-α.
- (τε) κακρόζουρε-ιτε (τ) = κουρ βεν νῆριου με θόνῃ γερ, γερ, ε τε ρρεκῆ-
θετε μίσι.
- κακῆ: (γ. Σπάτι) ἐπιρ. δεικτ. ποσότητος = τόσον, τοσοῦτον, (ἀνα-
φέρεται εἰς τὸ ἀκῆ (τ) ἀκῆ (γ)· λέγεται καὶ κάκῆ (τ) κάκῆ (Σ)
καὶ κάκῆ (γ).
- κάλ· ρημ. ἀόρ. κάλκ-ε-ι· μτχ. κάλε· ἴδ. κελάσ· τὸ παθητ. κάλεμ
ἴδ. κελίτεμ. — 1) σημ. διαβάλλω τινά, 2) εἰσάγω, ἐμβάζω. — κουσῶ
τε κάλι τε βενῆτῶ ατε πούνε; = τίς σὲ παρεκίνησε νὰ κάμῃς αὐτό;
νουκ' ε βενῆ προῆ βετίουτ, τε τιέρε ε κάνε κάλουρε = δὲν τὸ ἔκαμεν
ἀφ' ἑαυτοῦ του, ἄλλοι τὸν παρεκίνησαν, τὸν ἔβαλαν, τὸν ἔχωσαν.

κάλ και παθ. κάλεμ (Ιάκωβ) ρημ. = ανάπτω, = δεσ ή υδεσ, δίζεμ ή υδίζεμ.

κάλα-τε πληθ. [Λατιν. calumnia] = συκοφαντία. — κουρ κελέτ τίε-τερινε τ' ι βάνηε κεκ η υδονηε νιερίουτ (Τουρκ. φημέ) ἴδ. ρημ. κάλ. καλαίσ-εμ (Ἑλδασ.) = γανώνω-ομαι. — και καλατίσ-εμ (Σ), καλαϊ-δίσ-εμ [μὲ Τουρκ κατάληξιν].

καλάη-ι = ὁ κασσίτερος, τὸ καλαΐ.

(ι-ε-τε) καλάη-τε = ἀπὸ κασσίτερον, ἀπὸ καλαΐ.

καλάμ-ι και καλέμ-ι = κάλαμος· 2) καλάμετ' ε δούρετ = τὰ κόκκαλα τῶν βορχιώνων.

καλάμε-ja : πληθ. καλάμετε. και καλαμέ-ja : πληθ. καλαμέτε = ἡ καλαμιὰ stoppel γερμ.

καλαπί (Βεράτ.) ρημ. ἐνεργ. = κατατρώγω, καταβροχθίζω· ε καλαπίτι = ε χένγρι περνιχέρε.

καλατίσ-εμ = ἴδ. καλαίσ-εμ.

κάλε-ja (Ἀργυρ.) πληθ. κάλετε = πῆχυς· ἴδ. κοῦτ-ι.

καλέξε-α πληθ. α-τε ὑποκορ. τοῦ καλί-νι.

καλεξόνη-όη (γ. Σ. budi) = διηγοῦμί τι, δεφτένη· 2) διαβάλλω συκοφαντῶ· καλεξόη περ ατε = διαβάλλω αὐτόν· τὸ παθ. καλεξόνεμ-όχημ. — καλεξόη νιερίνε = δεφτέη νιερίνε και καλεξόη περ α τε = διαβάλλω αὐτόν.

καλεξέσε-ι : πληθ. καλεξέσετε = αὐ κηε καλεξόν· και τὸ αὐτὸ = καλεξιμτάρ-ι πληθ. καλεξιμτάρετε ἀρσ. καλεξιμτάρε-ja πληθ. καλεξιμτάρετε θηλ.

καλεξίμ-ι : πληθ. καλεξίμετε = διαβολή, συκοφαντία· 2) δεΐξις, διήγησις.

καλεμ-ι = καλάμ-ι (τ).

καλεμιότε-α πληθ. καλεμιότατε = ὁ καλαμών.

καλενδούαρ-όρι (τ), καλενδούερ-όρι (γ) και καλενδούρ-όρι = ὁ Ἰανουάριος μῆν.

καλι-νι (γ) (Τυραν.) πληθ. καλίνη-τε = στάχυς· και καλι-ου (τ) πληθ. καλίτε, κάλ-ι (Σ), κάλεσ-ζι (bogdan) πληθ. κάλεσ-ζιτε - κάλεξε-α πληθ. κάλεξατε ὑποκοριστικόν· παροιμ. κερκόν κάλεσ υδπερ βδόμε (σθόμε) = ζητεί στάχυς ἐπὶ τῆς χιόνος (ἐπὶ σπανίων και ἀδυνάτων πραγμάτων).

- καλούμε-ja: πληθ. καλούμετε (Τυραν.) = πυραμίς - ίδος· (σωρός).—
καλούμε κρύπε = πυραμίς ἄλατος.
κάλj-ι καὶ κάλjε-ι [Ἑλλην. κέλης - τος] πληθ. κούαλjτε καὶ κούαjτε =
ἵππος, ἔλογον.
καλαβεῖ-ι (Καβάjα - Jάκοβα) πληθ. καλαθέεjτε = βεῖ - ρρούσι, πούπε
ρρούσι.
καλjαμᾶ-ᾶνι (γ) καλjαμάνjτε = τὰ μικρὰ παιδία· καὶ τσίλjμι-ου (τ)
πληθ. τσιλιμῖτε.
καλακjάφε: ἐπίρ. = χίπουρε περ μῆε κjάφετ.
καλjανdάο-ι πληθ. καλjανdάρετε = τὸ μηνολόγιον.
καλjβεσίng-α καὶ καλjβεσίng-α (τ) = σηπεδῶν - ὄνος.
κάλjθεμ: ρῆμα = σήπομαι.
κάλjθετε = σαπρῶς, ἐπίρ.
(ι-ε-τε) κάλjθετε: ἐπίθ. σαπρὸς-α-όν, κοινῶς σάπιος.
καλjαπίῶ: ἐπίρ. ἴδ. κάλjικάτῶ ἐπίρ. (ὡς φέρουσιν αὐτὴ μῆτερες τὰ μι-
κρὰ παιδία ἐπὶ τῶν ὤμων).
κάλjεν-ι (Dίβοα) ἴδ. οὐλjτσ-ι.
καλjερί-α = καλjουρί-α.
καλjέστρε-α (Βεράτ.) πληθ. καλjέστρατε [σκαλιστήριον]· ἴδ. παρ-
τί-α (γ).
καλjιβόθε-α (Σ) πληθ. καλjιβόθετε = ὁ κόρπος, κόκρατ' ε φουλjέτεσε·
ἴδ. τσαράτσ-ι (Τυραν.).
καλjιβότῶ: ἐπίρ. ἴδ. καλjικάτῶ ἐπίρ.
καλjικάτῶ (τ) ἐπίρ. = χίπουρε μῆι ὀπίνετ, μῆε κουρρίστ.—μέρρ-με κάτῶ =
μέρρ-με καλjαπίτῶ. μῆαj κάτῶ.— καὶ καλjαπίτῶ (Ἑλθασ.), καλjι-
πέτῶ (Περμέτ.), καλjιβότῶ (γ) καὶ κῆτῶ.
καλjίς-ίτ-ίτ (Βεράτ.) [Ἑλλην. σ-καλίζω] ἴδ. ρῆμα κέπ (γ).
καλjίτεμ (Βεράτ.) ἴδ. κέπεμ (γ).
καλjίστρε-α (Τυραν.) πληθ. καλjίστρατε (ἡ καλίστρα ἴσως).
καλjόj (γ) = καπετόνj-όj = καθλιεύω.
καλjόρε-ι ἄρσ. καλjόρε-jα θηλ. πληθ. καλjόρεσιτε ἄρσ. καλjόρεσετε
θηλ. = ἱππεύς, καθλαόρης· τὸ ἀντίθ. κρηθεσούερ-όρι, κρηθεσόρε-jα
θηλ. = πεζός.
καλjορί-α (γ) ἴδ. καλjουρί-α (γ) = καθλαρία,

- καλγούαρε* (τ), *καλγούερε* (γ) και *καλγούρ*. *ἐπίρ*. = *καβάλα*. — *ιάμ* και *γούαρε* = *εἶμαι* *καβάλα*, *βέτε* *καλγούαρε* = *ὑπάγω* *καβάλα*, *χίπι* *καλγούαρε* = *ἰππεύω* *καβάλα*, *χίπι* *μβε* *βύθε* = *χίπι* *βύθαζι* = *ἰππεύω* ὡς *αἱ* *γυναικες*: τὸ *ἀντιθ*. *ἐπίρ*. = *καμβε* (γ) = *πεζῆ*.
- καλγούρθι*: *ἐπίρ*. ('Ελθασάν) = *οπτικάλγασ* *ἐπίρ*. ὁ ἴδ.
- καλγουρι-α* (γ), *καλγορι-α*, *καλγερι-α* (πληθ. *λείπει*) = τὸ *ἰππικὸν* ἢ *καβαλαρία*. — *ἀντιθ*. *καμβεσι-α* (γ) = τὸ *πεζικόν*.
- κάλη*: *ρημ*. = *σήπω*, *σαπίζω*. *ἀορ*. *κάληβα-ε-ι* *μηχ*. *κάληβε* και *κάληβουρε*.
- κάμ*: *ρημα* = *ἔχω* (ἴδ. *Γραμματικὴν Χριστοφορίδου*) *σα* *κᾶ* *κῆ* *γῆ*; = πόσον *ἔχει* (*ἀξίζει*) *τοῦτο*; — *κᾶμ* *νεβόῖε* = *ἔχω* *ἀνάγκην*. · *σ* *κάμ* *σε* *σί* = *δέν* *δύναμαι*. — *κᾶμ* *πούνε* = *ἐνασχολοῦμαι*. — *πάστε* *ἰέτε* = *νὰ* *ζήση!* (*ἐπὶ* *ζώντων*). — *πάστε* *δρίτε* = ὁ *Θεὸς* *συγχωρήσαι* (*ἐπὶ* *τεθνεώτων*). — *πάστε* *χίεν* *ε* *τι* = *ἔξω* *ἀπ'* *ἐμᾶς*. — *πάστε* *φάκην* *ε* *ζέξε* = *νὰ* *εἶναι* *κατησχυμμένος* · *πάστε* *φάκην* *ε* *βάρδε* = *εὔγε* *αὐτῷ*, *νὰ* *εἶναι* *δεδοξασμένος*, *ἐπαινούμενος* *πάντοτε*.
- καμάστρε-α*: *πληθ*. *καμάστρε* (*Καβ. Τυρ.*) ἴδ. *κρεμαστᾶρι* ('Ελβ.).
- καμάτε-α* (γ. *bogdan*) *πληθ*. *καμάτατε* = *τόκος*. — και *οζούρε-ια*, *ουζούρε-ουζούρεια* *πληθ*. *ετε* ['Ελλην. *ἡμερο-κάματον*].
- καματᾶρι*, τὸ *θηλ*. *καματᾶρε-ια* = *τοκιστής*.
- καμβε* (γ) *ἐπίρ*. και *κεμβε* (τ) = *πεζῆ*, *πεζῶς*.
- καμβε-α* (γ) *κέμβε-α* (τ) *πληθ*. *καμβετε*, *κέμβετε* (*παράβλ.* *gamba*) *χίπι* *μβε* *καμβε* = *ἔλαβε* *βαθμόν*, *σβρίτι* *νγα* *κάμβε* = *ἔχασε* *τὸν* *βαθμόν*.
- καμβεζε-α* (γ) *κεμβεζε-α* (τ) και *καμβέσε-α* (γ) *πληθ*. *καμβεζατε*, *κεμβέζατε*, *καμβέσατε* = ἡ *σκανδάλη* *τοῦ* *πυροδόλου*· *καμβεζ* *ε* *τᾶρκοι* *πούσμεσε*.
- καμβεσι-α* (γ) *κεμβεσι-α* (τ) = τὸ *πεζικόν*, *ἀντιθ*. *καλγορι-α*.
- καμβεσι* (γ) *πληθ*. *καμβεσιτε* = *πεζός*· τὸ *θηλ*. *καμβεσε-ια* *πληθ*. *καμβεσετε*. — *κεμβεσι* (τ) *πληθ*. *κέμβεσιτε* *κεμβεσε-ια* *πληθ*. *κέμβεσετε* και *καμβεσουε-όρι*, *καμβεσουε-όρι* *πληθ*. *όρετε* — τὸ *θηλ*. *καμβεσουε-ια* *πληθ*. *καμβεσουερετε*. — *κεμβεσουε-όρι* *πληθ*. *σουερετε*· *θηλ*. *κεμβεσουε-ια* *πληθ*. *όρετε*· *ἀντιθ*. *καλγόρεσ-ι*, *καλγόρε-ια* *θηλ*.
- καμβε-κρουκ* (γ) *κέμβε* *κρουκ* (τ) = *σταυροπόδι*. — *ορε* *καμβε* (*κεμβε*) *κρούκ* = *κάθημαι* *μέ* *τὰ* *πόδια* *σταυρωμένα*, *κάθημαι* *σταυροπόδι*.

κάμξ-ι (τ) κάμξτε-ja θηλ. = πλούσιος-α. πληθ. άρσεν. κάμξιτε θηλ.

κάμξεστε ἴδ. και ι-ε-πάσουνε-ι-α (γ).

καμίλε-α και καμίλε-ja πληθ. καμίλατε και καμίλετε = ή κάμηλος.

καμερίε-ja: πληθ. καμερίετε = ό τόπος ένθα φυτεύονται διάφορα λουλούδια.

Κάμξ-α, ποταμός άπέχων τρεις ώρας από τό 'Αντίβαρι.—άπό τό 'Αντίβαρι έως τόν ποταμόν τής Κάμξας ή περιοχή αύτη ονομάζεται Μερκότ, όπου όμιλεΐται ή Σλαυική γλώσσα· έκείθεν δέ τής γεφύρας τής Κάμξας όμιλεΐται ή 'Αλθωνική.—(1877 Κ. Χριστοφορίδης).

καναβέτεσ-α (Βεράτ.) χειρόμακτρον.

κάνααj (budi) αίτ. = κενd (Σ) = τινά.

κανακάρ-ι-ρε-ja ('Αργυρ.) πληθ. κανακάρετε—ρετε θηλ. χαϊδεμένος, η [έκ τοῦ κá και νακάρ].

κανάλ-ι: = τό κανάλι.

κανάρε ja πληθ. κανάρετε = μακελεΐον· κjέν κανάρξ = (κjεν κασάπξ).

κανάτε-α πληθ. κανάτατε κοινώς τό λαγένι (είδος μέτρου τοῦ οίνου) και κενάτε-α πληθ. κενάτατε.

κάνd (bogdan) κένd (Σ) αίτιατική τής άορ. άντωνυμ. κουσ = τις. Ατι νουκε γjουκόν ας κανd (bogdan) = ό Πατήρ ούδένα κρίνει.

κανδάρ-ι πληθ. κανδάρετε = ό στατήρ 44 οκάδες.

κανδίλj-ι (Σ) και κανδίλjε-ja (τ) = λύχνος, λυχνίον [Λατιν. candella].

κανδίλjέ-ι πληθ. κανδίλjέρετε = λύχνος.

κανδόρε-ja = ή άνήκουσα είς τήν άκραν, ή έν τή άκρα κειμένη [ἴδ. καντ-dι).

κανδούν-ι ("Υδρα) = ή γωνία (Τουρκ. βουδάκ) ἴδ. καντ-dι.

κάνδρε-ά (Τυρ.) πληθ. κάνδρατε = λαδερόν, και ρόjε-α, (γ) ροjί-α ('Ελθασ.) πληθ. ροjίτε, ροjέ-ja (τ).

κάνε (Jάκοβα) κjάνε (bogdan), κjένε (γ) κjένε (τ) μετοχ. τοῦ ρημ. jαμ.

κανέλ-ι (Περμέτ.) = ή κάνουλα ἴδ. δουκj-ι και κανjέλε-α (Σ) πληθ. κανjέλατε, κανjέλjε-α (Καβ. Βεράτ.) πληθ. κανjέλjατε κενέλ-ι ('Ελθασ.) [κανέτξ] = ἴδ. του, βικj-ι.

κανίστρε-α πληθ. κανίστρατε: τό κάνιστρον· [έλλην. κάνιστρον. Λατ. canistrum].

- κᾶνκε-α (γ), κένγε α (γ), κενγε-α (τ) πληθ. — ε-τε = ὦδή, ἄσμα, τραγοῦδι.
- κᾶντέτουερ-όρι: πληθ. κᾶντετόρετε ἄρσ. καὶ κᾶνκετούρ-όρι πληθ. κᾶν-κετόρετε — κᾶνκατόρε-ια πληθ. κᾶνκατόρετε θηλ. καὶ κενγετούαρ-όρι πληθ. κενγετόρετε ἄρσ. κενγετόρε-ια (τ) πληθ. κενγετόρετε. = ψάλ-της, αἰοιδός, τραγουδιστής.
- κανίσκ-ου (Τοσκ.) = δουράτε-α (Τουρκ. πεῶκ]έῶ) κῆ ὄπιενε νδε δάσμε δασμόρετε. — τρι βούκε ε νῆε δαῶ α νῆε τσιάπ, ενέ νῆε τσιάπ, ενέ νῆε κανονίκ (=λαγένι) 5 — 6 ὀκεῶ με βέρε.
- κανόσεμ = (τ) (μετὰ γενικῆς) = ἀπειλῶ τινά, φοβερίζω τινά. ἰ ὅτιε φοί-κενε κού]τ. — με-τε-ι κᾶνόσετ = με-σε-τόν ἀπειλεῖ. — μος μ' κᾶ-νός σε σ' τε τρεμθεμ = μὴ μὲ φοβερίζεις διότι δὲν σὲ φοβοῦμαι.
- κανοσί-α πληθ. κανοσίτε (τ) καὶ κᾶνόσεμ-α πληθ. κᾶνόσματε = ἀπειλή, ἀπειλιά.
- κᾶνπ-ι (γ) (πληθ. λείπει) καὶ κερπ-ι (τ) πληθ. κέρπετε = τὸ κᾶνα-βούριον. ἰ-ε-τε κᾶνπτε (γ) = ἰ-ε-τε κερπτε (τ) = ἐκ κᾶναβουρίου ἐπιθ. τῆς ὕλης δηλωτικόν.
- κᾶντ-δι (γ. budi) πληθ. κᾶνδετε = ἄκρα ὡς κᾶντ-ε-κᾶντ = πέρα καὶ πέρα· κοινῶς ἀπὸ μιᾶς ἄκρη εἰς τὴν ἄλλην ἄκρη. κᾶνδι ἰ ρόβρεσε = ἡ ἄκρα τοῦ ἐνδύματος. — ἰ γ]άκα τ' ἐτ κᾶντ ε κᾶντ. = ὁμοιάζει τῶ πατρὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς [κελτικὴ λέξις].
- καπ: ρημ. = (πιάνω (διὰ τῆς χειρὸς κυρίως) [Λατ. capio = συλλαμβάνω] ἴδ. ρροκ ρημ. [τουρκ. καπ-ἄρεμ = κλέπτω, ἀρπάζω, μετοχ. καπμακ. ἴδ. καὶ ἑλλην. κάπω = ἀρπάζω].
- καπάρ-ι πληθ. καπάρετε = προκαταβολή ἴδ. πένκ-γυ.
- καπαρό] = προκαταβάλλω = ἄπ καπάρ' καὶ
- καπαρόσ' τὸ παθ. καπαρό]εμ, καπαρό]σεμ.
- κάπε-α (Τυραν.) πληθ. κάπατε = δεμάτιον ἀραβοσίτου. κάπε μίσερι = σα κάπ κράχου = ἕσον πιάνει ὁ βραχίων ἴδ. ρημ. καπ. καὶ δεμέτ-ι.
- κάπεξε-α (Περμέτ) πληθ. κάπεζατε = ἡ κώπη, ἡ λαβὴ τοῦ ξίφους· ἴδ. δόρε-ια ('Ελβασ.) δορέξε-α (Καβ. Σ) καὶ [ρημ. 'Ελλην. κάπω = ἀρπάζω].
- κάπεμ καθ. τοῦ καπ.
- καπεrd]j (Σ) = πεrd]j = περπί] = καταπίνω.

καπερδὲj ἢ *καπερδὲνj* ρ. ἐνεργ. = κατακυλιῶ, κατακυλιάζω, κάμνω
 τούμπικις. = *καπερδίχημ* τὸ παθ. = χίδημ κόχη - γγούλιμεζι (Περμέτ.).
καπερδσέj (γ) καὶ *καπερδούνj* (Βεράτ.) ἴδ. *καπερτένj* καὶ *σκα-*
περτσένj (Βεράτ.) = ὑπερπηδῶ.

καπερδσούελ-ι (τ) πληθ. *καπερδσύεj-τε* καὶ *καπερδσούλ-ι* (γ Σ)
 πληθ. *καπερδσύj-τε*, καὶ *καπερτσέλ-ι* = νjε δροῦ βίγε κjε βένε
 νδε γάρθτ περτε *καπερδσύερα*. — ἴδ. *καπερτσούλ-ι*.

καπερτσένj - έj (budi bogdan) ὑπερπηδῶ τι. 2) ὑπερβαίνω ὑπερέχω
 (Βεράτ.) *σκαπερτσένj*. — *καπερδσέj* λjούμινε, μάλjινε, χενδέκουνε
 κ.τ.λ. = ὑπερπηδῶ τὸν ποταμόν, τὸ βουνόν, τὸν χάνδακκ. — ε *κα-*
περτσέβα τεj μb' ατ άνε = τὸ ὑπερεπήδησα πέρα - πέρα· χίδημ ε
 δαλj μb' ατ-άνε. — ε *καπερδσέj* μβε διτουνί = τὸν ὑπερέχω κατὰ
 τὴν σοφίαν. — *καπερτσένj* ουρδενίνε (budi) = παραβαίνω τὴν ἐν-
 τολήν.

καπερτσέχημ-ένεμ (budi), *καπερδσέχημ-ένεμ* (γ. Βεράτ.), *σκαπερ-*
δσέχημ-ένεμ (Βεράτ.) παθ. τοῦ προηγ.

καπερτσέλ-ι, *καπερτσούελ-ι* (γ) πληθ. *καπερτσύεjτε*, καὶ *καπερτσούλ-ι*
 (γ Σ) πληθ. *καπερτσύjτε* ἴδ. *καπερδσύελ-ι*.

καπερτσού-νι (Καβ.) πληθ. *καπερτσούνj-τε* = κερτσού-νι (γ) καὶ κερ-
 τσοῦ-ρι (τ).

καπετέλ-ι πληθ. *καπετέλετε* : *καπετέλ'ι πάρε* = τὸ ἔμπροσθεν ἐξέχον
 μέρος τοῦ σαγμαρίου· *καπετέλ'ι πράπεσμ'* (τ) τὸ ὀπισθεν μέρος
 τοῦ σάγματος· ἐν Καβάϊα τὸ πρόσθιον μέρος λέγεται βαλούκ-ου ἴδ.
βαλ-ι. — τὸ ὀπισθεν *πράπεσε-jα*.

καπιδάν-ι πληθ. *καπιδάνατε* = ὄπλαρχηγός, 2) πλοίαρχος.

καπισιάλ-ι καὶ *καπιστράλ-ι* (Ἄργυρ.) ἴδ. *καπίστρε-α*.

καπίστρε-α (γ) πληθ. *καπίστρατε* [Λατ. capistrum] καὶ *καπρέσσε-α*
 (Σ) πληθ. -ατε = τὸ καπίστριον.

καπίσε-α (Βιτώλια) πληθ. *καπίσατε* ἴδ. *μουλάρ-ι*.

καπλjίς : ρημ. = πλακόνω τινά. — με *καπλjίσι τε ράνδετ'* ε δέουτ.

(Ἐλθασ.) = με ἐπλάκωσεν ὁ ἐφιάλτης· να *καπλjίσι ανεμίκου* = μᾶς
 ἐπλάκωσεν, (μᾶς ἔφθασεν ἔξαφνα) ὁ ἐχθρός.

καπλjόκj-ι (Καβ.) πληθ. *καπλjόκjετε* = λjε α λjέσ κjε βένε νδε φουκετ
 περ με ε τιέρρε.

καπόν-ι = γ]ελ] - ι' και καπούα-όι πληθ. καπόν] - τξ' κοκόσ-ι ('Αργυρ.),
 κενδέσ-ι (Περμέτ.) πληθ. κενδέσξτε, κεδότσ-ι (Πούκα)· πληθ.
 κεδότσατξ. — καπόσ δέτι = γ]ελ] - δέτι (γ) = ινδιανος, κουρκος.
 πούλξ δέτι (τ) = ρίγξ - α (γ).

καπούλ] - ι πληθ. καπούλ]ετξ ('Ελθασ.) = ό σωρός τών δεματίων άρα-
 βοσίτου· καπούλ]ι· κάπαβετ μίσερι.(και μεταφορικώς). — με καπούλ] =
 έπιρ. = σωρηδόν· ίστε μβούσους σαχάνι πιλ]άφιτ με καπούλ] κτλ.

καπούρδε-α πληθ. καπούρδετξ = τó μκνιτάριον κοινώς· και κεπούρ-
 δε-α πληθ. κεπούρδετξ, και κερπούδε-α.

καπούτσ-ι (Jάροβα) = φεσ-ι (Τουρκ. φέστε).

καπρέσξ-α πληθ. καπρέσατξ = καπίστρε-α πληθ. α-τξ.

καπρούαλ-όλι (τ), καπρούελ-όλι (γ) και καπρούλ-όλι (συνηρ.) = ή δαρ-
 κός, τó ζαρκάδι πληθ. καπρέν]ετξ (Σπάτι)· και καπράλε-]α θηλ.
 πληθ. καπρόλετξ. [Λατ. capra, capreola].

καπσί-α (Τυραν.) πληθ. καπσίτε 'ιδ. φρουδάνι ('Ελθασ.).

καπσάιξ-α και καφσάιξ-α πληθ. τα-τξ = ή βουκιά.

καπσόν] -ό] και καφσόν] -ό] = δαγκάνω τι.

καπσόχημ-όνεμ και καφσόχημ-όνεμ παθ. ['ιδ. κάπτω-χάφτω].

κάπτε (Περμέτ.) ['ιδ. καπτόν].] μβε τξ κάπτε τξ μάλ]ιτ = μβε τξ
 καπερ]σύερετξ, = μβ' ανε τξ φάκεσε τιάτρετξ τξ μάλ]ιτ.

καπίνα-α πληθ. καπτίνατξ (γ) [Λατ. caput] = κεφαλή (έν γένει
 ζώων και άνθρώπων) όταν είνε κεκομμένη, ή έψημένη: κουρ έσ]τε
 ε βράρε α ε πρέρε, α ε θέρουρε α ε πιέκουρε, α ε ζίερε. 2) κεφά-
 λαιον.

καπιόν-ό]· ρημ. ενεργ. (γ. τ. budi) = διαπερνώ, κάμπτω, καπτόν]·
 μάλ]ετξ (budi) = καπερ]σέν] μάλ]ετξ· καπτόν] μάλ]ινξ = καπερ]σέν]
 μάλ]ινξ, δάλ]ι τέ] μβ' ατ' άνε μάλ]ιτ. 2) καπτόν] (τ) = περ]σείλ
 καπσάτενε (έν τού κάπω, χάφτω, 'ιδ. κάπτω).

κάρ-ι πληθ. κάρετξ = ποϋτσος, ψωλή κοινώς.

καραβάσξ-α (Βεράτ.) πληθ. κκαρβάσ]ατξ = (καρβάσ]ε-α = μαύρη κύρη) =
 είδος έντόμου μαύρου τó όποτον κάθηται εις τούς τοίχους του φούρ-
 νου και τ]ξ έστίας όπου είνε θερμόν μέρος.

καραβέλ]ε-α (γ) καρβέλ]ε-]α (Περμέτ.), καρβέλ]ε-]α ('Αργ.) πληθ.
 ετξ. = στρατιωτικός άρτος.

- καραβίδε-ja: πληθ. καραβίδετe = ή καραβίδα κοινώς.
 καραβουλάκ-ου (Σ. Τροκ.) πληθ. καραβουλάκετe = γέροντος.
 καραβούσ-ι (Σ), τραμάκ-ου (Πιζρενδ - Ιακώδα) πληθ. σέτe.
 κουρτιούκ-ου (Μάτια) πληθ. κουρτιούκετe = καλίου ι βιάσe με μίσερινε.
 καρανέτσ-ι: (Καβ.) ἴδ. τίνε-α.
 καράντσe-α πληθ. α-τe = θενέγουλε-α, μελγιγόνε-ja.
 καραφίλ-ι: πληθ. καραφίλjaτe = γαρούφαλον.
 καρβέλε-ja (Περμέτ.) πληθ. e τe = καραβέλε-ja ὃ ἴδ.
 καρβούν-ι (γ) hundseouth; ἴδ. τερβίμ-ι.
 καρτσέj: ἴδ. καρτσέj, κατσεj (Σ) = τρέχω.
 καρτσίμ-ι πληθ. καρτσίμετe = καρτσίμ-ι = δρόμος, τρέξιμον.
 καρθί-α (Έλδασ.) πληθ. καρθιτe = φρύγανον, δροῦ τe χόλα e τe θάτα·
 καὶ κάρθe-ja (Περμέτ.), πληθ. κάρθeτe, σκάρπε-α (Βεράτ.)
 πληθ. σκάρπατe.
 κάρνδε-ja (Σ) πληθ. κάρνδετe, κάρθeλe-α (Περμέτ.), πληθ. κάρ-
 θeλjaτe.
 καρκαβόσ (Περμέτ.) = κάμνω τινὸ ἀδύνατον, λιγνόν, χαυνόνω, ἐπὶ
 ζών (καὶ μεταφορ. ἐπὶ ὄλων).
 καρκαβόσεμ = γίγνομαι ἀδύνατος, γκῦνος, λιγνός.
 καρκαδοίτe-α (Καβ.) πληθ. α-τe ἴδ. βρετκόσε-α.
 καρκαλjέτσ-ι: πληθ. καρκαλjέτσατe, καὶ καρτσαλέτσ-ι (Κρούja, Σ)
 πληθ. καρτσαλέτσατe, καὶ κατσαλjέτσ-ι (Σ) πληθ. κατσαλjέ-
 τσατe = ή ἀκρίδα κοινώς.
 καρκανδσούαλ-όλι (τ) ἴδ. καὶ λjουφγάτ-ι· πληθ. καρκανδσόνjτe: καὶ
 καρκανδσούελ-όλι (γ) καρκανδσούλ-όλι (συνηρ.) [καλκανδσούαλ-
 όλι ἀναγκραμματισμός. = ἐνδεδυμένος με σιδηρὰ φορέματα]: κeμίσε
 καρκανδσόλι = κeμίσε χέκουρι: ὑποκάμισον πλεγμένον ἀπὸ σίδηρον
 τὸ ὅποτον ἐφόρουσ οἱ πολεμισταί.
 καρκαρίσ: (Περμέτ) ἴδ. κακαρίσ· καρκουρίνε-α: πληθ. καρκουρίνατe
 (Βεράτ.) πληθ. α-τe = ἀρ' e κέκe κje σ' κα δe τe μίρε.
 καρκασίνε-α (Περμέτ.) πληθ. καρκασίνετe = βερο ι λjίγετe, ι πα ουσ-
 κύρε, ι σεμούρε.
 κάρμε-α (Dίβρα) πληθ. α-τe = σκάμπ-ι, = πέτρα, βράχος.
 κάρπε-α πληθ. κάρπατe (Dίβρα), σκρέπ-ι πληθ. α-τe κρεπ-ι (Μιρε-

γακαζί /εσ/ οσγή /εσ/ τανσοτε /εσ/

δίττα) πληθ. κρέπατα· Μκλ] κάρπε=πετρώδες βουνόν [σύγκρινον
Καρπάθια ὄρη].

κάρο-ι: ? ? ? = ἀντιστατικός, πεισματώδης, [ιναστσί τουρκ.].

καρσαλτζέτο-ι (Κρούζα, Σ.), πληθ. καρτσαλέτσρε=καραλτζέτο-ι=
ἀκρίς-δος.

καρτσέν-έη: ρημ. [ἑλλην. σκυρτώ] 1) πηδῶ· τινάσσομαι 2) χορεύω,
ὄρχομαι.—καρτσέν περπτζε=ἀνακηδῶ, (κουρ καρτσέηνε βέτμα α
βέτ'ι δύττε και κούρ καρτσέηνε δούμε βέττα περ δόρε.— και καρτσέν
-νι, κατσέν (Σ. bogdan), καρτσέν (Σ. Περμέτ.)=βάνηνε βάλε, κουρ
καρτσέηνε δούμε βέττα περδόρε.

καρτσίμ-ι=ὁ χόρος, τὸ σκυρτᾶν· και καρτσίμ, κατσίμ-ι (Σ), καρτσίμ-ι
πληθ. ετρε.

καρραβόσεμ, παθ. τοῦ καρραβού-ούχημ (Καθ.)=καμπουριάζω ἔνεκα
τοῦ γήρατος, (ἐπὶ ζώων) ἴδ. κερρούσ-εμ.

καρρούτε-α πληθ. καρρούτατε· ἴδ. ρήμα κερρούσ.

κασόλε-α πληθ. κασόλατε [ἰταλ. casa]=καλύθη και κασόλε-ια,
πληθ. κασόλετε, κατσόλε-α (Σ) πληθ. κερσόλατε=καλύθη· 2) κερ-
σολ' ε πούλκαβετ=κζυμέσ-ζι· κουμάτσ, κοτέτσ = τὸ κοττέτσι.

καστραβέτο-ι, κερσταβέτο-ι πληθ. α-τε· ἴδ. τράνγουλε-ι (γ).

καστριόη-ι πληθ. καστρίηετρε=εἶδος ὄφεως μεγάλου με τρεῖς ταινίας
χρωματισμένας ἐπὶ τῆς ράχεως.

κατσαλτζέτο-ι (Σ) πληθ. κατσαλτζέτατε, κατ' ἀποβολὴν τοῦ ρ. ἀντὶ
καρτσαλτζέτο-ι = ἀκρίς.

κασόη-όχημ (Σ) κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ τοῦ σ- ἀντὶ καφσόη-όχημ.

κασῆ-α πληθ. κασᾶτε ἀντὶ καφσῆ-α πληθ. ατε = ζῶον.

κάσθε ὄνομα περιληπτικόν (πληθ. λείπει)=ἄχυρον· κασῑτ' ε γροῦνιτ, ε
ἐλβιτ, ε τερσάνεσε, ε λῆνιτ· 2) κασῑτε ε κούμπτεριτ=ὁ γαλαξίας
(ἀστερισμός)· 3) κασῑτε-α (Σ) ξηρὸς χόρτος (πρὸς διαστολὴν τῆς
χλόης) ἴδ. και huk-ου.— κασῑτ' ε τέπεσε, ε ἀρίζιτ, κ.τλ. κουρ ἰάνε
δέγα τε γιάτα πα σίμε νδε λζάμετ ε πα θέμε ε πα δερρούμεμ: πο
κάσῑτα σι τε σῑχίετ, ε τε δερμούχτετ, ατεχέρε ι θόνε: huk-ου.

κασῑάρο-ι (Τουρ.)· γασῑάρο-ια (Ἑλβ.) πληθ. γασῑάρετε, κοτέτσ-ι (Κρούζα)=
ατιέ κου βένε μίσερινε.— γασῑάρε-ια (Ἑλβασ.)=θύρε με πουρτέκ
ε μβουλζούμ με τίεγουλα α με κάσῑτε, = νδερτέσε με κάτρε κζόσε.

- καϊτόρε-ja πληθ. καϊτόρετε [κάϊτε-α] ἴδ. κασόλε-α ἢ κατσόλε-α.
κάτ (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = καταβάλλω, νικῶ. ἀορ. κάτα-ε-ι· μετοχὴ
κάτε καὶ κάτουρε (ἀπηρχαιωμένη λέξις).
καταλά-νι (γ) πληθ. καταλάνη-τε = κύκλωψ, ἄγριος ἄνθρωπος μεθ' ἐνός
ὀφθαλμοῦ εἰς τὸ μέτωπον· καὶ καταλάν-ι (τ).
κατανάι-α: κοινῶς ἢ κατάντα = ἡ κατάστασις, ὁ πλοῦτος ἴδε καὶ
πλάνη-γού.
κατανάισ: ρ. οὐδ. = καταντῶ.
καταπί-α (Βεράτ.) πληθ. καταπίτε = μάνδαλος ἴδ. κιάπε-α (Καβάξα).
κατερδέτε-κάμυρε = μόκρε-α = ἡ σαφηνταποδαρούσα.
κατλόη (Σ) ἴδ. τριγγελόη = κροτῶ.
κατούα-οί (Βεράτ.) πληθ. κατόνητε [Ἑλλην. κάτω] ἴδ. κιοῦρ-ι.
κάιρε = ἴδ. κάτρε καὶ πάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα. — ι-ε-κατερδιέτε-
ι-α = τεσσαρακοστός-ἡ-όν. — καὶ ι-ε-κατερδιέτε-ι-α (Ἄργυρ.) συνηρ.
κατοῦνι-ει (γ. ἴδρα) = χωρίον· πλ. κατούνετε· καὶ φῶάτ-ι, πῶάτ-ι
(τ) πληθ. φῶάτρατε, πῶάτρατε.
κατουνδάο-ι: πληθ. κατουνδάρετε = χωρικός (γ).
κατουνδάρε-ja: πληθ. κατουνδάρετε = χωρική (γ). — καὶ κατούνδεσ-ι
ἀρσ. κατούνδεσε-ja θηλ. πληθ. ἀρσ. κατούνδεσιτε θηλ. κατούνδε-
σετε. — καὶ φῶάτάρ-ι (τ) ἀρσ. φῶάτάρε-ja (τ) θηλ.
κατράφ-ι (Βεράτ.) = (κ)επένκ-γού Τουρκ. = δέρε τῶαρδάκου [Βουλ-
γαριστὶ κατράχ, ἴσως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ καταρράκτης].
κατραγγύσ-ι: πληθ. κατραγγύσκατε = ἰ ατι ι στεργγύσιτε — τὸ θηλ. κα-
τραγγύσε-ja πληθ. κατραγγύσετε = ε ἄμα ε στεργγύσεσε.
κάιρε καὶ κάιρε (γ) = 4 [Λατ. quattuor].
κατρεμεζάη (Περμέτ.) ἐπιρ. π. λλοπλακσιαστικόν = τετραπλῶς.
κατρεμεζόνη ρημ. = τετραπλασιαζῶ· παθ. κατρεμεζόνεμ. — ι-ε-κατρε-
μεστε-ι-α (Περμέτ.) = τετραπλοῦς-ἡ-οῦν.
κάιρεσῆ = τατραχῆ, τετραχῶς ἐπιρ.
(ι-ε) κάιρετε-ι-α = τέταρτος-ἡ-ον. ἀριθμητ. τακτικόν.
κατρουρδεράτεσ-ι (τ) πληθ. κατρουρδεράτεσιτε = τετράρχης [ἐκ τοῦ
κατρεούρδερε-α].
κάτσι-ι (τ) [ἐξ οὗ τὸ ἀπλοελληνικὸν κατσίκιον, καὶ τὸ Τουρκ. κ)ετσί]
= κατσίκι [κέτσι-ι (τ)].

καισαδοῦ-νι (γ) πληθ. κατσαδοῦν]-τε = κοινῶς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς
ἡ ξινα.

καισαδοῦ-νι (bogdan) πληθ. κατσαδοῦν]-τε = ἀκρίδες.

καισαροῦ-ι: (Ἑλθασ.), κατσαροῦ-ι (Κρούζα). — μιστριότε-ια
(Βερατ.) μιστριότετε σι τ' ἰ ἀκόκινε κόκινε καλίουτ μίσεριτ ἰ θόνε
κατσαροῦμ. κατσαροῦμ' ἰ μίσεριτ.

καισέ] (Σ) ἀντὶ καρσέ] κατ' ἀποβολὴν τοῦ ρ. = κερσέ] = τρέχω.

καισί-α: πληθ. κατσίτε = σιδηροῦν πτυάριον τῆς φωτιᾶς.

καισίδε-ια (τ) πληθ. κατσίδετε = νόμισμα μετάλλινον εἴκοσι πηράδων.

καὶ κατσίλ-ι (Σ. ἀντὶ κατσίδ-ι τὸ δ. εἰς λ.) καὶ τσακμάκ-ου (Ἑλθ).

καισέκ-ου (Βερατ.) πληθ. κατσέκετε = κάτσο-ι ἴδ. καὶ κατσίμ]-ι (Ἑλθ.)

καισίμ]-ι (Ἑλθασ.) = ἀσκός [ἴδ. γραικ. κατσίμι]. κατσίμ]-ε-ια (Βερατ.)

πληθ. κατσίμ]-ετε. — κατσέκ-ου πληθ. κατσέκετε [ἴδ. κάτσο-] κα-
τσίμ]-ι = ὁ ἀσκός τοῦ ἐλαίου, τοῦ οἴνου, τοῦ ὄξους· λέγεται δὲ καὶ
τσαλίμ]-ου (Κρούζα-Καθάζα), ρρεσίμ]-ι (Σ), ρρεσέκ-ου. — κατσοῦπ-ι
(Περμέτ.) = λαδοτόμαρον. — κατσίμ] βόλι, βένε, οὔθελε = ἀσκός
ἐλαίου, οἴνου, ὄξους.

καισίτ: (τ) ρημ. οὐδ. = σκαλόνω, νγέλ], νγέτσ, ρημ

καισόλε α πληθ. κατσόλετε = κασόλε-α (Σ).

κάτῶ-ι πληθ. κέτῶ = ὑφαντής, ἰστουργός.

καισαμίλ-ι (Σ) κατσαμίλ-ι (Τυραν.-Κρούζα) πληθ. κατσαμί]-τε ἴδ. κρημίλ-ι.

καισαροῦ-ι (Κρούζα-Τυραν.) = κατσαροῦ-ι.

καισίλε-ια πληθ. κατσίλ]-ετε [Ἑλλην. κύστις, Λατινικόν ciste, ci-
stella, = κάλαθος] κοινῶς κλάθι ἴδ. σπόρτε-α (ὀρθότερον κασίλ]-ε-ια).

καισέλιουτε-α (Τυραν.) πληθ. κατσελίουτατε ἴδ. κατσοῦλ-ι κατσε-
ρούβε-α (Σ) πληθ. κατσερούβετε.

καισέρρ-ι (Díbrα) ???

κάισκε-α: πληθ. κάτσακατε ἴδ. ἀρρε-α.

καισούλ]-ι (Ἑλθασ.) κοινῶς τὸ λειρί, τὸ καρκάλι.

καισουλίτε-α πληθ. κατσοουλίτατε (Καθάζα), κατσελί]-τε-α πληθ. κα-
τσελί]-τατε, καὶ κατσελίουτε-α πληθ. ατε.

καισερούβε-α πληθ. κατσερούβετε (Σ) καὶ τσάφκα-α (Βερατ.) πληθ.

τσάφκατε, τσούκα-α (Μυζεκ]-ε-ια) πληθ. ατε, τσούκε]-α (Μυζε-
κ]-ε-ια) πληθ. τσούκε]-ατε.

- καϊσούμε-ja (Πρέζα) πληθ. κατσοόμετε ἴδ. ὀτάμε-α· καὶ κορούβε-ja.
 καισούπ-ι (Περμέτ.) ἴδ. κατσίικ-ι = ἀσκός.
 καϊσούρ-ι (Κρούja) = κελjυῶ λjέπουρι καὶ μάνγθ-λjέπουρι (Μυζεκjέja).
 κάφκx-α: πληθ. κάφκατε = καύκαλον, κρανίον. — καὶ τῶάτῶκx-α (τ)
 πληθ. α-τε: ἴδ. ἄστx ε κρέσε (= ὄστουν τῆς κεφαλῆς).
 κάφῶx-α πληθ. κάφῶατε = [causa] 1) πρᾶγμα 2) ζῶον φορτηγόν,
 νγαρκόνj κάφῶατε = φορτόνω τὰ φορτηγὰ ζῶα.
 κάφῶxξ-α: πληθ. κάφῶxατε = αἰνιγμα, πρόβλημα· 2) κάφῶ' ε βόγελ·
 ὑποκορ. τοῦ κάφῶx-α.
 κάχα (τ) ἴδ. κα (γ). — ἴδ. νγά = πόθεν;
 καχίτ: ρημ. ἐνεργ. = ξεφλουδίζω, τὰ καρύδια τὰ ἀμύγδαλα, τὰ ροδά-
 κινκ' ἄρ. καχίττα-ε-ι μετοχ. καχίτουρx — παθητ. καχίτεμ.
 κέ (budi, bogdan, Ἑλθασ. Τυραν. Κρούja, Καθάja, καὶ ἄπασα ἡ
 μέση Ἀλβανία) ἴδ. τέ (τ), τέκ (τ), του (Σ) καὶ τουκ (Σ) = ἔνθα.
 κέ (γ) κx (τ) αἰτ. τῆς ἀντων. κουῶ ἔρωτ. καὶ ἀναρ. (budi, bogdan)
 (γ) κα ἴδ. κουῶ.
 κέδε-ja πληθ. κέδετε = ἐρίφιον θηλυκόν.
 κέθ-δι (Ἑλθασ.) καὶ εθ-δι (Σ) πληθ. ἔδατε = κατσίικ· καὶ κέτῶ-ι (γ)
 πληθ. κέτῶατε, κετο-ι (τ) πληθ. κέτσx-ιτε (τ), κάτσο-ι (τ).
 κxθένj-έj (γ), κθενj (τ) (budi) ρ. ἐνεργ. = τρέπω, στρέφω γυρίζω, ἐπι-
 στρέφω· κxθέj φιάλxε = παραβαίνω τὸν λόγον, τὴν ὑπόσχεσιν· ι κx-
 θέj φιάλxε = τοῦ ἀπαντῶ (ἐπὶ κακοῦ) = ἀντιλογῶ, ι κxθέj ὀπίνεxε =
 γυρίζω τὰ νῶτα· κxθέj κρύετε μhε νj' ἀνε = παραβλέπω· κxθέj βέσεxε
 (καὶ ἀπλῶς κxθέxεμ) = ἀλλάζω τὸ θρησκευμα, ἐξομῶ· γίνομαι προ-
 σήλυτος, ὅθεν ι κxθύεμ-ι καὶ ε κxθύεμε-ja ὁ ἐξομότης, προσήλυ-
 τος· κxθέj πράπε = γυρίζω ἀνάποδα· ι κxθέj μενδjιεν: ἢ ι κxθέj
 μέντε = τὸν κάμνω νὰ ἀλλάξῃ γνώμην. — τὸ μέσον κxθέxεμ (γ) κθε-
 νεμ (τ), νγθένεμ καὶ νγθέxεμ (Κρούja) τοῦ ἐνεργ. νγθj = ἐπιστρέφω,
 τρέπομαι ἐξομῶ. — κxθέxεμ πρe j σε λjέμεσε διελιτ = στρέφομαι πρὸς
 ἀνατολάς. — ἢ μετοχ. ι κxθύεμ-ι (γ) καὶ ι κxθύμ-ι (τ).
 (ε) κxθύεμε-ja (γ) ε κxθύεμ-ja συνηρ., τε κxθύεμιτε (γ) καὶ τε κxθύμιτε
 συνηρ. (ι-ε-τε) κxθύερε (τ) = τροπή, στροφή. — τε κxθύεμιτε ε διελιτ =
 ὅταν γυρίζῃ ὁ ἥλιος αἰ ἡλίου τροπαὶ (δηλ. 9 Μαρτίου καὶ 11 Σε-
 πτεμβρίου). — σα τε κxθύεμε κα ὀτεπία; = πόσα δωμάτια ἔχει ἡ οἰκία;

κρηθιέλ: (τ) [έλλην. καθαρός] ρ. ένεργ. = αϊθριάζω, καθαρίζω (έπί τοῦ καιροῦ) καὶ κρηθιελό] (γ) κρηθιελόι κόχχα = ξεστέρικσεν ό καιρός· κρηθιελό] (γ) κρηθιλό] (κατὰ συναίρ. τοῦ ιε εἰς τ) τὰ παθητ. κρηθιλεμ (τ) καθαρίζομαι, κρηθιλεμ κρηθιελόχχεμ-όνεμ (γ) ου κρηθιελούα ού]ετρε = κατεστάλαζε τὸ νερόν· ου κρηθιελούα κόχχα = εκκαθάρισεν ό καιρός. — κρηθιελόχχεμ-όνεμ (γ) κρηθιλόχχεμ (γ).

κρηθιέλετρε (γ. τ.) κρηθιέλετρε (τ. budi) έπιρ. = καθαρῶς 2) ζάστερα· φλιιάς κρηθιέλετρε = όμιλω ζάστερα, καθαρῶ· άντιθ. τούρβουλε = έπιρ. (ι-ε-τρε) κρηθιέλετρε (γ. τ) καθαρός-ά-όν· άντιθ. ι-ε-τρε κρηθιέλετρε (γ. τ.) 2) ζάστερος-α-ον· άντιθ. ι-ε-τρε τούρβουλε έπιθ. : — φράσις: τρε κρηθιέλετρε ε νάτρεσε σι στολιτ' ε πλ]άκχεσε. = ή κίθριώτης τῆς νυκτός, ώς στολισμός τῆς γραίας (δηλ. ή καλοκαιρία δέν διακρίνεται τήν νύκτα).

κρηθμιλ-ι (Έλβασ.) πληθ. κρηθμι]τρε κοινῶς ό σάλαγκας· καὶ κρημιλ-ι (= Καβ.) πληθ. κρημι]τρε (έν γένει)· κρημιλ-ι πληθ. — ι] -τρε, βο-βόλ] -ι (Καβ.) = κρηθμιλ με λ]ιβόδδ]γγε ένῶ κρημιλ-ι = κρηθμιλ πα λ]ι-βόττγγε· έτι δέ κατδ]ιμάλ ι (Τουρκν. Κρου]α) - βοβολ] -ι (Καβ.) πληθ. βοβόλ]ατρε.

κρη]ό: δεικτ. άντων. γένους θηλ. = κύτη, ίδ. α]]ό. — γεν. κρη]α]ι, αίτ. κρη]ά καὶ κρη]τέ (γ) (τ) πληθ. κρη]τό γεν. κρη]ύνεβε (γ)· καὶ κρη]ύρεβε (τ) αίτ. κρη]τό· ίδ. α]τό.

κρη]ι: έπιρ. = κακῶς, ού]μ]ε κέκ]ι = πολὺ κακῶς = χεῖρον. φορτ κρη]ι = κάκιστα κρη]ι ε του κρη]ι = κακήν κακῆς· με βιέν κρη]ι λυποῦμαι, συλλυποῦμαι, αἰσθάνομαι λύπην, άντιθ. τοῦ κρη]ι εἶναι μίρε.

(ι) κέκ]ι-ι πληθ. τρε κρη]ι]τρε = κακός, πονηρός· ε κέκ]ι-ε-]α: πληθ. τρε κρη]ι]ατρε = κακή, πονηρά· τρε κέκ]ι]τρε = οὐδ. = τὸ κακόν, ή κακία, ή πονηρία· άντιθ. ι-ε-τρε μίρε.

κρη]ι-β]άμ]εσε-ι (γ) πληθ. κρη]ι-β]άμ]εσετρε = κακοποιός, κακοῦργος· κρη]ι-β]άμ]εσε-]α πληθ. κρη]ι-β]άμ]εσετρε = ή κακοποιός ή κακοῦργα· (γ). — κρη]ι-β]έρεσε-ι κρη]ι-β]ερεσε-]α (τ) πληθ. κρη]ι-β]έρεσετρε άρσ. κρη]ι-β]ερεσετρε θηλ.

κρη]ι]ό καὶ κρη]ι]όρι (Σ. budi) = βε]στρό]ι (τ) = βλέπω· παθ. κρη]ι]ύρεμ καὶ κρη]ι]ύρ-ι κρη]ι]ύρεμ.

κρη]ιάσ-ετ-ετ ρημ. ένεργ. εἰσάγω, έμβάζω κοινῶς χώνω· άόρ. κρη]ι]άτ-ε-ι

- μετοχ. κελίτουνε και κελίτουρε (τ) — και κάλ· και φούσ-ούτ, ούτ· και στίε — στί· συνηρ. κελάσ νδε δετ = ένταφιάζω. — άντιθ. νδιέρ, κηισ-ιτ-ιτ, και κερρέj (Άργυρ).
- κελjbάζε-α (γ. bogdan) πληθ. κελbάζατε = φλέγμα, πτύελον.
κελjbάζεμ, γελjbάζεμ (Σ) ρ. μέσον = έχω φλέγματα.
- κελjbάσ, γελjbάσ (Σ) ρ. ένεργ. του προηγουμένου.
- κελbόκγε-ja πληθ. κελbόκγετε=μπστύμε ε τράσσε σι κjúρρε=φλέγμα.
κελjbάσ-έτ-έτ (τ. bogdan) ρ. ουδ. =φωνάζω δυνατά και γερθάσ-έτ-έτ=κράζω άόρ. κελθίτα-ε-ι και κελθέσ-έτ-έτ (budi) ἴδ. ρ. βερ-τασ-ετ-ετ. άόρ. γερθίτα-ε-ι και κλίθω-ε-ι του ένερ. κλjθ-ιθ-ιθ [έλλην. κράζω] μετοχ. κελθίτουνε, γερθίτουνε, κλίθουρε.
- κελίτεμ: παθ του κελάσ-έτ-έτ ἴδ. κάλεμ, φούτεμ. στίχημ.
- κελκάζε-α (γ) κελκάζε-α (τ) πληθ κ-τε=ή δορακοντιά (φυτόν).
- κελκjέρε-ja (γ. τ. bogdan) [Λατ. calx-cis] ή άσβεστος· και κερ-κjέjε-ja (κατ' άναγραμματισμόν), γελκjέρε-ja· πληθ. κελκjέρετε, κερκjέλετε, γελκjέρετε.
- κελόγγεν-ι (γ) πληθ κελόγγενιτε=καλόγηρος. — και κελόγγερ-ι (γ) πληθ. κελόγγεριτε. — ἴδ. γρόζουλε-α κλογjερέσε-α (τ) πληθ. κελο-γγjερέσζατε.
- κελjισασ-έτ-έτ (Έλβάσ.) άόρ. κελτσίτα-ε-ι μετοχ. κελτσίτουνε=κερ-τσάσ-ετ-ετ=κροτώ, κρούω.
- κελjισjεσε-α (Τυραν.) πληθ. α-τε=στερφύτσο-ι κελjισj-ι πληθ. κελjισj-σjε=κοινώς τό κουτάβιον (έπί ζώων τετραπόδων) κελjισj κjένι, μά-τσεjε, κ.τ.λ.
- κέμ-ι (Σ) ἴδ. κjέμ-ι.
- κέμβε (τ) έπιρ.=κjμβε (γ) έπιρ. κέμβε-α (τ) πληθ. κέμβεγε=κjμ-βε-α (γ).
- κεμβέσο-ι = ό άνταλλάσσων.
- κεμβεζε-α (τ) πληθ. κεμβεζατε=κjμβεζε-α (γ) κεμβένj-εj και σκεμ-βενj-εj (τ bogdan) [Λατ. cambio (κjμπτω)] ρημ. ένεργ. =άνταλ-λάσσω=μάρο τένδενε ε άπ τίμενε· ἴδ. νδερρόj=άλλάσσω άπλώε.
- κεμβέχεμ-νεμ και σκεμβέχεμ-νεμ παθ.
- κεμβέσε-α και σκεμβέσε-α=άνταλλαγή.
- κέμβε-κούκγε-ja (Περμέτ.) πληθ. κέμβε-κούκγετε=περβελjάκ-ου· ἴδ.

κεμβε-κχιρί-ου (τ) πληθ. κέμβε-κχιρίτε = είδος πτηνοῦ ζῶντος ἐν ὕδατι.

κεμβενχενί (budi) ??? (ἴδ. Κατηχ. σελ. 194,195,195,196,196,197).

κέμβεσ-ι (τ) πληθ. κεμβεσιτε = κάμβεσ-ι (γ) = ὁ πεζοπόρος.

κεμβεσε-ια (τ) πληθ. κέμβεστετε ἴδ. κάμβεσε-ια (γ) = ἡ πεζοπόρος.

κεμβεσουαο-όρι, κεμβεσόρε-ια θηλ. πληθ. κεμβεσούρετε κεμβεσόρετε
θηλ. ἴδ. κάμβεσούερ-όρι, κάμβεσόρε-ια (γ) = πεζοπόρος.

κεμβεσί-α = κάμβεσί-α (γ) = πεζικόν.

κεμβέχμε (Μαλχισία ε Σκόδρεσε) ἴδ. τῶμενδεμ ('Ελθασ.) ου κεμβέβα
= ου τσεμένδα ('Ελθασ.), ὄκαλόβα (Βερατ.).

κεμβόνε-α (γ. budi) πληθ. α-τε ἴδ. κουμβόνε-α (γ).

κεμβόνεξε-α (γ) = κουμβόνεξε-α (γ). κεμβόνι (τ) = κουμβόνι (γ).

κεμχόρε-α (τ) = κεμβόνε-α (γ) (κουδοῦνι τῶν προβάτων).

κεμβόρεξε-α (τ) πληθ. α-τε = κουμβόνεξε-α (γ) = κουδουνάκι.

κεμίσε-α πληθ. κεμίσατε = χιτών, ὑποκάμισον.

κέμρε-α ??? (= ἴσως κερμε-α = πτώμα).

κενάκι (γ) ρ. = ἡδύνω, τέρπω, εὐφραίνω, καὶ κερνάκι (Βερατ.) τὸ
παθ. κερνάκιεμ, κερνάκιεμ = εὐχαριστοῦμαι.

κενάκιε-ια (budi-bogdan) πληθ. κερνάκιετε = τέρψις, ἡδονή,
εὐχαρίστησις.

κενάτε-α πληθ. κερνάτατε ἴδ. κανάτε-α = ἡ κανάτα.

κενγάλε-α (Σ) πληθ. α-τε ἴδ. γχινκάλε-α.

κένγε-α = κάνγε-α (γ) = ἄσμα.

κενγετούαο-όρι (τ) πληθ. κενγετόρετε = κάνγετούερ-όρι (γ) = ψάλτης.

κενγετόρε-ια πληθ. κενγετόρετε = κάνκατόρε-ια (γ) = ψάλτρια.

κένδ καὶ κάνδ (bogdan) αἰτ. τῆς ἀντων. κουσ = τις.

κενδέι (γ) = κετέι (τ) [ἴδ. κετοῦ] κενδέια = κετέια. — κενδῦ (budi)
καὶ κενδῦι (bogdan) = εἰς τὸ ἐξῆς, τοῦντεῦθεν.

(ι-ε) κενδέισμε (γ) ἴδ. ι-ε-κετέισμε.

κενδέο-ι (Περμέτ.) ἴδ. κενδούεσ-ι (Μιρεδίτα), γχέλι-ι = ἀλέκτωρ.

κενδίμ-ι: πληθ. κενδίμετε = τραγώδημα, ἄσμα. 2) ἀνάγνωσις, 3)
σπουδή (γραμμμάτων).

κενδόνι-όι [Λατ. canto] ρ. = ψάλλω, τραγουδῶ, ἄδω, ὑμῶ. 2) ἀνα-
γινώσκω, κοινῶς διαβάζω.

- κενδόχημ-νεμ παθ. τοῦ προηγούμενου.
- (ι-ε) κενδούεῶμι, ι-ε-κενδούεῶσι (γ), ι-ε-κενδούῶσι, ι-ε-κενδούῶσι (γ)
 συνηρ. καὶ ι-ε-κενδούαρῶσι ἢ ι-ε-κενδούαρῆ (τ) = λόγιος, διαβασμέ-
 νος, γραμματισμένος.
- κενδούεσ-ι (Μιρεδίτα) πληθ. κενδούεσιτῆ = γγέλ-ι = πετεινός.
- κενδῶ καὶ κενδῶν ἐπιρ. = ἐντεῦθεν, ἐδῶθεν, ἀπ' ἐδῶ. — κενδῶ τούτιε =
 εἰς τὸ ἐξῆς, ἀπ' ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς (budi) (γ).
- κενέλι-ι (Ἐλθασ.) = κανέλ-ι (Περμέτ.).
- κενέτε-α πληθ. κενέτατῆ = λίμνη ἣτις τὸν μὲν χειμῶνα ἔχει νερόν τὸ
 δὲ καλοκαίριον ξηραίνεται. — ἴδ. καὶ λξεκῆ-νι (γ).
- κενκῆ-γγι (Σ) = κενκῆ-γγι καὶ κῆ-γγι (Σ) πληθ. κῆ-τῆ = ἄρνιον.
- κενῆμι-ι (Βερατ.) ἴδ. κῆμι-ι.
- κέπ (Καβ.) ρ. ἐνεργ. ἴδ. κῆουκ· ρημ. ἐνεργ.
- κέπ-κέπ-κέπ: ρημ. = γλύφω, σκαλίζω καὶ καλῆσι-ίτ-ίτ (Βερατ.) κέπ
 νῆ ὄτυλῆ γούρι = σκαλίζω ἓνα στῦλον. — παθ. κέπεμ, καλῆτεμ. —
 κέπ γούριν' ε μουλῆνιτ = καλῆσι μόκρηε = κέπ μόκρηε (γ).
- κεπούρδε-α: πληθ. κεπούρδατῆ = καπούρδε-α (Καβ.) = κεπούρδε-α (τ).
- κεπουσ-ούτ-ούτ (γ) = κόπτω, δικυόπτω· καὶ κεπούτ-ούτ-ούτ (τ) κε-
 πούσ γῆθετ' ε δρουῆνιτ. = κόπτω τὰ φύλλα τοῦ δένδρου διὰ τῆς
 χειρός. — κεπούσ νῆ λῆούλῆ = κόπτω ἐν ἄνθος. — κεπούσ νῆ βέσ
 ρουῶ = κόπτω ἓνα τσαμπὶ σταφύλι. — ἴδ. καὶ πρέσ-έτ-έτ = κόπτω
 διὰ τῆς μαχαίρας. 2) κεπούσ φιάλῆε = ἀποφασίζω κεπούσ νῆ κόκῆ
 φίκου, κόκῆ μόλῆ, νῆ κόκῆ δάρδε, κόκῆ κούμβουλε κ.τ.λ. — κε-
 πούτεμ νδεβ βέτεῆε (Σ) = δεκόχημ, καὶ τσίλῆεμ νδεβ βέτεῆε (Σ).
- κεπούσῆ-α (Βεράτ.) πληθ. κεπούσῆτῆ = κρότων-ονος, κοινῶς τσιμ-
 πούρι [μικρότερα τοῦ ρεῖκῆε-α (γ), ρεῖκῆε-α (τ)].
- κεπούτσε-α πληθ. κεπούτσετῆ = ὑποδήματα κοινῶς παπούτσια (τροπ.
 τοῦ π εἰς κ). 2) ἀπ κεπούτσε = δωροδοκῶ τινα (ἐπὶ καλοῦ) δι' ἐκ-
 δούλευσιν· μαρρ κεπούτσε = δωροδοκοῦμαι δι' ἐκδούλευσιν ἐπὶ
 καλοῦ, (δίδουν παπούτσια εἰς τοὺς μεσιτεύοντας εἰς γάμον).
- κεπουτσάρ-ι καὶ κεπουτσετάρ-ι πληθ. — ἀρετῆ· κεπουτσαρε-ῆ καὶ κε-
 πουτσετάρε-ῆ πληθ. — ἀρετῆ = μεσίτης (ἐπὶ καλοῦ)· κύ α αἶο κῆ
 μερρ κεπούτσε περτε μβαρούαρε νδονῆε πούνε τε μίρε· ἐννοεῖται
 δῶρον· κοινῶς ποδοκόπιον· ἴδ. χέχεσ-ι = μεσίτης (ἐπὶ καλοῦ).

κερβε-α πληθ. κερβητε = τὸ βουτσὶ κοινῶς φουτσὶ κουρβὰς (Τουρκ.).

κερβίῳτ-ι = τὸ ἱερόν ὄστουν.

κερβιδίστε-τε πληθ. κοινῶς τὰ πάκια καὶ (Σ. Περιμέτ.) κρύκζεζατ' ε
κουρριζιτ, ληκογόνε-τε ('Αργυρ.) με ράνε κερβιδίστετε = ἔπεσαν τὰ
πάκια μου· καὶ με ράνε κρύκζεζατε.

κερβούνγεμ (Καθ.) ἴδ. κερρούσεμ.

(ι-ε-τε) κερβούτε-ι-α πληθ. τε κερβούτετε, τε κερβούτατε θηλ.
καὶ γερμούτσ-ι (ἴδ. γερμούκεμ.) = κοινῶς ὁ καμπούρης. — γερμού-
τσε-τζ θηλ. τοῦ γερμούτσ.

κερθι-νι (γ. bogdan) πληθ. κερθίν-τε = ὄψιμος, τρυφερός (ἐπὶ ἀν-
θρώπων καὶ ζώων). — κερθίνε-α θηλ. πληθ. κερθίνετε.

(ι) κερθι-ου πληθ. τε κερθι:ε. — ἀρσ. ε κερθίνε-α πληθ. τε κερ-
θίνεατε = ὄψιμος.

κερθι-νι (bogdan) = φόννε-τζ = βρέφος.

κερέδεμε-τε: πληθ. = νηστεια, τεσσαρακοστή.

κερεῶμόρε-τζα πληθ. κερεῶμόρετε = σαρακοστιανὸν φαγητόν.

κερεῶμόντζ (budi) ρ. οὐδ. = βασιτῶ σαρακοστήν = μβκ κερεῶμε (γ.τ).

κερθίν-τε (bogdan) = κελιμάν-τε, τσίλιμῆτε· djém-κερθίν =
ὕστερότουκ, ὄψιμα παιδία (ἔτινα ἐγεννήθησαν κατὰ τὰ γηρα-
τεία). — κένεκ κερθι = κενγ' ι νιόμε· ἀντίθ. ι-ε-τε λιάστε =
πρώϊμον.

κερθι: ἐπίρ. = ὄψε, ὄψιμως.

κερθίν: ρῆμ. ἐνερ. = κάμνω τι ὄψιμον.

κερθίζε-α (γ) πληθ. κερθίζατε (γ.τ) = ὀμφαλός. 2) τὸ κέντρον (ματ-
φορικῶς)· με ρᾶ κερθίζα = μοῦ λύθηκεν ὁ ὀμφαλός [παράβ. ἑλλην.
καρδία].

κερκόν-ότζ [Λατιν. quaereo] = ἐρευνῶ, κοινῶς ψάχνω, 2) ζητῶ,
3) γεύομαι, δοκιμάζω: ὡς κερκόντζ γιέλενε περ κρύπε = δοκιμάζω
τὸ φαγητόν γιὰ ἀλάτι· τὸ παθητικὸν κερκόνεμ-όχεμ.

κερκόνγεσ-ι (Τουραν.) πληθ. κερκόνγεσιτε καὶ κερκέσε-α πληθ. κερκέ-
σατε ἴδ. κερκίμ-ι.

κερκιέλε-α (Τουραν.) πληθ. κερκέλατε [λέξις ἀπηρχαιωμένη] = θίκε κίε
μβάνε νδε ἠρέστ.

κερλζούκ-ου (D'Ἰβρα) πληθ. κερλζούκατε = κερράβε-α. — ὁ ἴδ.

- κέρμε-α*: πληθ. *κέρματῃ* [γραικ. *κορμλ*] καὶ *στερβίνε-α* (Σ) πληθ.
στερβίνκατῃ = πτώμα ζώου, κοινῶς ψοφίμι· ἴδ. *νγορδεσίνε-α*.
κερνάλε-ja πληθ. *κερνάλετῃ* = ὠκεανός· καὶ *κερνιάλ-ι* (Σ).
κέρπ-βι (Dίβρα) ??? (ἴσως ἄγκιστρον).
κέρπ-ι (τ) ἴδ. *κᾶνπ-ι* (γ).
(ι-ε) κέρπιτῃ = *ι-ε κᾶνπιτῃ* (γ).
κερπίj = *κρῆπίj*· *κερπίτεμ* = *κρῆπίτεμ*.
κερσί-νι (γ) πληθ. *κερσίνj-τῃ* καὶ *κερτσι-ρι* (τ) = ὁ κάλαμος τοῦ πο-
 δαρίου· *κερσίνjτ*· *ε* *κεμβεβετ*.
κερσίσ-ίτ-ίτ (Σ) ρ. ἐνεργ. = βροντῶ κατὰ γῆς· μετχ. *κερσίτουνε*: ἴδ.
κερτσάσ ρημ. καὶ *περπιέκ*.
κερσίτεμ = *κερσίτεμ*.
κερσένδέλε-τῃ: πληθ. = τὰ Χριστοῦ-γεννα καὶ *κερσένδέλατῃ* (Σ) (κατ'
 ἀποβολὴν τοῦ ρ πρὸ τοῦ σ συνήθως παρὰ Σκοδριάνοις).
κερσόνj = *κρῆσόνj* = *μβκ κρέσμε* = *νηστεύω*.
κερσέτ-ι (Καβ.) = *γερσέτ-ι*.
κερτούκ-ου (Μάτιζ) καὶ *κερτούκετῃ* πληθ. = *καλιjτ*· *ε* *μίσεραβετ* πα
κεπούτουνε *νδ' ἄρε*. — καὶ *μίσερ-ι* (Μάτιζ) = *μίσερ* *ι* ὀκόκουνε.
κερτσάσ-έτ-έτ (γ. τ. Σ. *budi*) [ἑλλην. *κροτῶ-κρούω*] = *κάμνω κρό-*
τον = *κροτῶ*· καὶ *κερτσάσ-έτ-έτ* = *τρίζω* καὶ *κελτσάσ-έτ-έτ* ('Ελ-
 θασάν) *κερτσίστε* *πούσκα* = ἐκροτοῦσε τὸ τουφέκι· *κερτσάσ* *γjίστε-*
ριτῃ = *τρίζω* τὰ δάκτυλα. — *κερτσίτι* *ε* *μύρι* *μάλjετῃ* = ἀνεχώρησε
 μετὰ κρύτου καὶ ἐπῆρε τὰ βουνά· *πακατ*. *κερτσίσjε-κερτσίσjε-*
κερτσίσjε· ἄορ. *κερτσίτα-ε-ι*· μετοχ. *κερτσίτουνε* (γ) καὶ *κερτσί-*
τουρε (τ).
κερτσῃ-α: πληθ. *κερτσῃτῃ*: κοινῶς *τραγκανόν κόκκαλον*, *τραγκανάδι*.
κερτσελίj (γ. τ.) ρ. ἐνεργ. = *τρίζω* τοὺς ὀδόντας· καὶ *νγερτσελόj* (Σ) *νγερ-*
τσελίj (γ): *κερτσελίj* *δέμβετῃ* (τ) = *νγερτσελόj* *δεμβετῃ* (Σ), = *νγερ-*
τσελίj *δέμβετῃ* (γ).
κερτσού-νι (γ) πληθ. *κερτσουνjτῃ* = κοινῶς τὸ *κούτσουρον* = ἄφοῦ *κόψης*
 τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κλάδους τοῦ δένδρου. — καὶ *κερτσού-ρι* (τ), *κα-*
περτσού-νι (Καβ.) πληθ. *καπερτσούνjτῃ*, *τσούνγε-α* (γ) πληθ. *τσούν-*
γατῃ, *κερτσόπ-ι* (Βερατ.) πληθ. *κερτσόπετῃ*.
κερράβε-α: πληθ. *κερράβατῃ* = καὶ *κερλjούκ-ου* (Dίβρα) πληθ. *κερλjου-*

- κετε = ἡ ποιμαντορικὴ ράβδος ἢ ἀγκλοῦτζα κοινῶς. — κερράβ' ε δέ-
νετ = ἡ ἀγκλίτσα τῶν προβάτων, ποιμενικὴ ράβδος.
- κερρέν] - έ] : ρῆμα ενεργ. = ἐκβάλλω, (νδσίερ 2) ρεμβέ] , μάφρ φσέουραζι
ἀόρ. κερρέβα - ε - ου μετοχ. κερρέβε.
- κερρίγε - α (Βεράτ.) πληθ. κερρίγατε (Βεράτ.) καὶ γ]υ]λ]πενύρ - ι (Σ)
πληθ. γ]υ]λ]πενύρετ, ὀτί]ζε - α ('Ελθασ.) πληθ. ὀτί]ζατε = κοινῶς ἢ
καλτσοβελόνα.
- κερρίομε - α (Περμέτ.) πληθ. α - τε : ἴδ. κρίομε - α.
- κερρίο - ι πληθ. κερρίσατε (Βεράτ.) ἴδ. βί]κ - ου (Τυραν.).
- κερρονελδίσεμ ('Ελθασ.) ρ. οὐδ. = ὅταν πιάνωνται τὰ νεῦρα τοῦ ποδός·
τσέρμε - α (Βεράτ.), τσερμεζέ - α (Βεράτ. Περμέτ.). — μ' ουκερνελ-
δίσεμ δέ]τ' ε κεμβεσε = με ζούρι τσερμα α τσέρμεζα. 2) αὶ λεξεις
τσερμε - α ἢ τσερμεζε - α σημ. κρυσλόγημα· πληθ. τσερματε α τσερ-
μεζατε.
- κερρόκουλε - α : πληθ. κερρόκουλα - ε = ρεστένα = τὸ ἰσχίον. = κοκά]κατε
περμβι βύβητ = τὸ ἱερὸν ὄστον.
- κερρούσ - οὐτ - οὐτ = κουρούσ - οὐτ - οὐτ ρημ. κερρούσεμ = ἀόρ. κερρούσα -
ε ι μετοχ. κερρούσουνε = κυρτόνω.
- κερρίν] (γ) (ἀχρηστον) ἴδ. ρρί] ἢ ρρί].
- κερρούτε - α πληθ. κερρούτατε [συγκρ. ἑλλην. κυρτός] = τετράποδον με
κέ]κατα κεκλιμέν] ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς· δέ]σε α δι κ]ε ι κα βρι-
ν]τε κερρούσουρε πράπα κρέσε, [ἴδ. κερρούσ - οὐτ - οὐτ].
- κεσά] = ταύτης γεν. τοῦ κε]ό ἀντων. δεικτ. καὶ (bogdan) = κε-
σά]να].
- κεσέν ('Ελθασ.) ρ' τριτοπρόσωπον με - τε - ι κεσέν = με τε - ι θέρ = με
σφάζει, με κόπτει κοινῶς (ἐπὶ κρυσλόγηματος).
- κεσί (γ. Σ.) ἀρσ. καὶ κεσί τοῦ κυ] = ἐκ τούτου.
- κεσί] : (γ. Σ.) ἀφ. πληθ. = ἐκ τούτων.
- κεσό (γ. Σ.) κετσό (γ) ἀφ. τοῦ κε]ό = ἐκ ταύτης.
- κεσό] (γ. Σ.) κετσό] ἀφ. πληθ. ἐκ τούτων· μεργό]χου κεσί ν]εριου =
ἀπομακρύνθητι τούτου τοῦ ἀνθρώπου· μεργό]χου κεσά] γρούε]ε = ἀπο-
μακρύνθητι ταύτης τῆς γυναικός. — μεργό]χου κεσί] = ἀπομακρύνθητι
ἐκ τούτων (ἀρσ.) μεργό]χου κεσό] = ἀπομακρύνθητι ἐκ τούτων (θελ.)
κεσό γ]ά]ε = ἐκ τούτου τοῦ πράγματος. κεσό φαρε γ]ά]ε = τοιούτου

είδους πρῶγματος = τέτοιον πρῶγμα. — κροῖ φάρε νιερίου = ι κροῖλε
 νιερί = τέτοιος ἄνθρωπος· κροῖ φάρε νιερεῖ ἴδ. = τέτοιοι ἄνθρωποι = τε κρο-
 τίλε νιερεῖ· κροῖ φάρε γροῖ ἴδ. = τέτοιαις γυναῖκες = τε κροῖλα γροῖ ἴδ.
 αὐί ἢ ατσί, αὐό ἢ ατσό αὐῖ, αὐοῖ — κροῖ δόρε (Σ. Τυραν. — Κροῖζα) =
 τοιούτου είδους.

κροῖ - δόρετ (Σ) (κοινῶς) = τέτοιαις λογῆς· ἴδ. ι κροῖλε (τ).

κροῖλε = α (Σ) = κροῖλε - α πληθ. α - τε = ἀχρῶν.

κροῖλε - α (γ. τ. bogdan) πληθ. κροῖλετε = ἡ σκούφια τὸ κάλυμμα
 τῆς κεφαλῆς.

κροῖ - ι (budi) = συμβουλή, 2) συμβούλιον, συνέλευσις· σύσκεψις· καὶ
 κροῖλε - α πληθ. κροῖλετε — κροῖλε - ζα πληθ. κροῖλετε· βάνη κρο-
 τίλε = συγκροτῶ συμβούλιον, συνέλευσιν· βάνη κροῖλε ε κροῖλετε.

κροῖλε - ι (ρημ.) = συμβουλεύω· δίδω συμβουλήν ι κροῖλετε νδε βεστ =
 τοῦ ἐπιθύρῃσας ἔς τὸ αὐτίον.

κροῖλε - ι (ρημ.) = συμβουλεύομαι ὑπό τινος.

κροῖλε - ι πληθ. κροῖλετε = συμβουλή.

κροῖλε - α (Σ) πληθ. κροῖλετε καὶ κροῖλε - α πληθ. κροῖλε-
 ζατε [Λατ. castanea, Ἑλλην. κάστανον] = ὁ καρπὸς καὶ τὸ
 δένδρον.

κροῖ (γ. τ) = τοιουτοτρόπως ἴδ. καὶ ατῶ· πο κροῖ νε ε βάν = πάν-
 τοτε ἔτσι μὰς τὸ κάνεις· κροῖ (γ) κροῖ (τ) = ατῶνε - α.

κροῖ (ρημ.) ὑποκορ. = ατῶνε = ἔτσι δά.

κροῖ (Κόρτσα) ἴδ. κροῖ (Κηιέλα), ατῶ (Κόρτσα).

κροῖ (γ. τ.) αἰτ. τοῦ κροῖ καὶ κροῖ = τοῦτον. ταύτην.

κροῖ (τ) κροῖ (γ) κροῖ (γ) κροῖ (budi) κροῖ (γ. budi)
 ἐπιρ. = ἐντεῦθεν ἐδῶθεν, ἀπ' ἐδῶ· (ἐπὶ πλησίον δείξεως) ἴδ. καὶ ατῆ,
 ατῆ, κροῖ — κροῖ, κροῖ - κροῖ.

(ι) κροῖ - ι (τ) = (τ) = ὁ ἐντεῦθεν· ἴδ. ι ατῆ - ι ε κροῖ - ι = ἡ ἐντεῦ-
 θεν, ἢ ἐδῶθεν, ἴδ. ε ατῆ - ι.

(ι - ε) κροῖ (γ) καὶ ι - ε κροῖ (γ). ι - ε κροῖ (Σ) καὶ ι - ε κροῖ
 (Σ) πληθ. τε κροῖ (ρημ.) ἀρσ. τε κροῖ (θηλ.) τε κροῖ (θηλ.)
 τε κροῖ (ρημ.) ἀρσ. τε κροῖ (θηλ.) τε κροῖ (θηλ.) ἀρσ. τε κροῖ (θηλ.)
 τε κροῖ (ρημ.) ἀρσ. τε κροῖ (θηλ.) τε κροῖ (θηλ.) ἀρσ. τε κροῖ (θηλ.)
 τε κροῖ (ρημ.) ἀρσ. τε κροῖ (θηλ.) ἴδ. καὶ ι - ε ατῆ, ι - ε ατῆ,

ι-ε ατέjσeμ, ι-ε ανδέjσiμ, ι-ανδέjσeμ = ό έντεσθεν, ό έκεσθεν.
κέτερο-ι (Βεράτ.) νjε φάρε στάζε ποσι-μι κjε χα άρρε και γjέρ-ι (γ).
κετjέ: έπίρ. = έδω πέρα (έπί πλησίον δείξεως) jδ. ατjέ = έκεί πέρα. —
έjα κετjέ = έλα έδω πέρα.

(ι) κετίλε ι: πληθ. τε κετίλετε = τοιοῦτος.

(ε) κετίλε-α πληθ. τε κετίλατε = τοιαύτη.

(τε) κετίλε-τε οὔδ. άντων. (έπί πλησίον δείξεως) jδ. ι-ε-τε ατίλε τε
κετέλετε = ή ιδιότης (bogdan) = qualita (Ιταλ.).

κετσό: κετύ έπιρ. (έπί πλησίον δείξεως) jδ. ατύ.

κετσέj, κετσένj (Σ. Περμέτ, budi) = σπεύδω, τρέχω.

κέτjε-ja (Βεράτ.) πληθ. κέτjετε = κοράσιον.

κεχ̄α (γ. bogdan) έπιρ. = κετσό = πρός τοῦτο τό μέρος. [Ιταλ. ca]

έjα κεχ̄α = έλα πρός τοῦτο τό μέρος.

κθενγjιλ-ι (Σ) jδ. θενγjιλ-ι.

κθέj (budi Τοσκ.) = κθέj.

κθέλε = θέλε έπιρ. — ι-ε-τε κθέλε = ι-ε-τε θέλε έπιθ. = βαθύς.

κθέχεμ = κθέχεμ = γυρίζω, στρέφομαι.

κθιελ (τ) = κθιελ. — ρjμα, κθιελύj = κθιελόj, κθιλεμ = κθιλεμ. κθιελ-
λόχεμ = κθιελόχεμ — κθιλόχεμ = κθιλόχεμ = αθιριάζω.

κθιέλετε: έπίρ. = κθιέλετε έπίρ. = αθιρίως.

(ι-ε-τε) κθιέλετε = ι-ε-τε κθιέλετε έπιθ. = αθιριος.

κθίο-ι (Περμέτ.) πληθ. κθίσατε = μοῦρ-ι = τούχος.

κj-ji (Σ) πληθ. κij-τε = κένκj-γji (Σ) = άρνίον.

κίζε-α (γ. τ) πληθ. κίζατε = κλαδευτήριον.

κίθι (γ) [jδ. κij ρ] έπιθ. = πλαγίως και σκάρθι (Βεράτ.) έπιρ. [σκασ.
ρημ.] — ε πρέβα περ σε κίθι = ε πρέβα περ σε σκάρθι = τό έκοψα
πλαγίως.

κij ρ. ένερ. = κλαδεύω. — κij βέστινε με κίζε (γ. τ) = κλαδεύω τήν
άμπελον με τό κλαδευτήριον.

κίjεlj-ι (γ) = κjίεljι.

κίjεζε-α (γ) πληθ. κίjεζατε = ή κλείδωσις τών σκελῶν.

κίjεζε-α (Καθ.) πληθ. κίjεζατε = κουρ μθούσενε στροσενε (Τουρκ.
duşέκουνε), ανί ι βενjενε κίjεζατε do με θένε ατό βερατε κjε
κjέπινε.

κιλζζόζ (Σ) ρ. ενεργ. κοιν. = γαργαλεύω, γαργαλίζω· και κιλζιζός (Έλβασ.), κιλζικόζ (Τυραν. - Κρούζα) γιδιλόζ (Σ) γουδουλίς (Αργ.) [γραικ. γουδουλιάζω]· τὸ παθητ. κιλζζόζεμ, κιλζιζόσεμ (Έλβ.), κιλζικόζεμ (Τυρ. Κρούζα) γιδιλόζεμ (Σ), γουδουλίσεμ (Άργουρ.) = γαργαλίζομαι.

κίμτῶε-α (Σ) πληθ. α-τε ἴδ. τῶμκε-α (Καθ. - Κρούζα).

κίμγελζε-α: πληθ. κινγέλζατε = εἶδος χόρτου.

κίμτ-δι (γ. Περιμέτ.) πληθ. κίνδατε = κί λόζασι, κί πτυχαί τοῦ φουστάνιου· ἴδ. και πόλζ-ι (Σ) πόλζατ' ε φουστάνιτ· και κλζιντ-δι (Περιμέτ.). — κίνδι ι μάλζιτ και κλζίνδι ι μάλζιτ (Περιμέτ.) = ὄαρρ' ε μάλζιτ (γεγ.).

κίῶε-α: πληθ. κίῶατε = κζίῶε-α πληθ. κζίῶατε = ἐκκλησία.

κίῶ-ι (Καθ.) = κερρίτσ-ι (Βεράτ.) = ὄναριον.

κίζεμ: παθ. = κλαδεύομαι ἴδ. κζ ρῆμα.

κκζύο (budi) = κκζύορ (Σ) ρημ. τὸ παθ. κκζύοεμ = κκζύοεμ (Σ).

κλάμκε-α (περτρέλζα) = ὁ ἐπὶ τῆς θύρας μάνδαλας· πληθ. κλάμκατε· ἴδ. κζάπε-α.

κλάπε-α και ὄκλάπε-α (γ. τ) πληθ. α-τε = γρόπατ' ε οὐδεσε πλζότ με βάλτε, βερε προζ σε ὄκέλζουριτ ουδετάρεβετ, κκφῶεβετ, κουρ κἀ ρενε ὄι. — κοινῶς κί κλάπαις· κάλζι ὄκέλζ κλάπε μεε κλάπε.

κλαπίτ-ίτ-ίτ: (Περιμέτ.) = λούπ = χᾶ σι κζέν.

κλαπόσ: ρ. (Περιμέτ.) = φούτ κκμβενε νδε κλάπετ.

(κλοπάῶκε) = ζεμρέκ (Τουρκ.) ὁ ἴδ.

κλότῶ-κε-α (Βεράτ.) πληθ. -α-τε = ὄκζόκε α (Έλβάσ.) (γραικ. κλώσσα). κλούκε-α (Σ) πληθ. κλούκατε.

κλαζ (Τσάμ.) = κλαζίω 2) ἐνάγω, ἐγκαλῶ και κζάζ (γ. τ) κλαζ μεε τε = κζαζ μεε τε = τὸν ἐνάγω, τὸν ἐγκαλῶ. κζαζ μεε λζιγε ἢ κζάζ μεε φιάλε = μυρολογῶ· τὸ παθ. κλζάζεμ (Τσάμ.) = παραπονοῦμαι· και κζᾶζεμ· (γ. τ) μεε κζάζετε ὄοῦμε προ τῶ = πολὺ παραπονεῖται εἰς ἐμέ διὰ σέ.

κλζίθμε-α: πληθ. κλζίθματε = κρζίθμε-α (Τυραν.).

κλζίντ-δι (Περιμέτ.) ἴδ. κίντ-δι (Περιμέτ.).

κλζούαζ (Τσάμ.) [Λατ. clamor, Έλλην. κκαε-ω-ῶ] και κζούαζ (τ), κζούεζ (γ) = ὀνομάζω τινά· ὄαρ. κλζούαζτα κζούαζτα (τ), κζούεζτα

- (γ), *μτχ.* κλῃούκῃτουρξ, κῃούκῃτουρξ κῃούεῖτουρξ καὶ κῃούῖτουρξ τοῦ
 συνηρ κῃούῖ (γ) = καλῶ.
- κλῃούζεμ* (Τσζμ.), κῃούζεμ (γ. τ.) = ὀνομάζομαι, κκλοῦμαι.
- κλῃούμξστξ-ι* (Τσζμ.) (πληθ. λείπει.) = γάλα-κτος καὶ κῃούμξστξ-ι (τ)
 καὶ οὐδετέρως τ' ἀμβελεξ-ιτξ.
- κλῃουμξστούαρ-όρι* (Τσζμ.) πληθ. κλῃουμξστόρξτξ, κλῃουμξστόρξ-ζα
 (θηλ.) πληθ. κλῃουμξστόρξτξ, κῃουμξστούαρ-όρι, κῃουμξστόρξ-ζα,
 κῃουμξστούαρ-όρι (γ) κῃουμξστόρξ-ζα θηλ. καὶ συνηρ. κῃουμξστούαρ-
 όρι = γαλακτερός. 2) ἡ ἐκ γάλακτος πίττα, τὸ γαλακτερόν.
- κλῃούῃξεμ* (Τσζμ.) παθ. τοῦ κλῃαῖ καὶ κῃούῃξεμ τοῦ κῃούαῖ.
- κλυτῶρ-ι* [Σελίτα ε Τιράνξσξ] [ἴδ. Ἑλλην. κλείω] καὶ κελῃτῶρ-ι =
 (Τουρκ. τὸ καπάκι) σκέπασμα ἀγγείου.
- κλῃυτῶ-ι* (Βεράτ.) πληθ. κλῃύτξσξτξ κῃύτῶ-ι (τ) καὶ κύτῶι = ἡ κλειδα-
 ριά, πληθ. κῃύτῶετξ, κύτῶετξ.
- κοβάτῶ-ι* [Σλαυική λέξις] = φαρκάρ-ι (Κροῦζα).
- κόβε-α*: πληθ. κόβατξ = ὁ κουβάς, κοινῶς.
- κόβε-α* (Περμέτ.) [Σλαυική λέξις] = ζημία: ἴδ. δάμ-ι 2) κόβε = ἡ
 κλοπὴ γενομένη κρυφίως (Βεράτ.) μ' ου βῆ κόβε πρξ σ' με βέτε
 πούνα μῃάρξ = με ἔκλεψαν κρυφίως ὕθεν δὲν προσδεύω. — ου βῆ κόβε
 ανδῆῖ χᾶ μῃου. = συνέθη κλοπὴ (κρυφίως) ὕθεν κατατρώγει ὁ ποντι-
 κός (τὰ πράγματα).
- κοβίμ-ι* πληθ. κοβίμετξ = πλάνη, ἀπάτη: ἴδ. τξ γενῃύερξ (τ), τξ
 γενῃύεμ-ιτξ (Σ).
- κοβιμῃῶρ-ι* πληθ. κοβιμῃῶρξτξ = ἀπατεών, πλάνος.
- κοβιμῃῶρξ-ζα* πληθ. κοβιμῃῶρξτξ = θηλ. τοῦ προηγουμένου.
- κοβίτ-ίτ-ίτ* (Περμέτ.) = ζημιών (τινά), 2) (Βεράτ.) = κλέπτω κρυφίως
 (ἐπὶ οἰκιακῶν καὶ πιστῶν) = βιέθ φσῆζουραζι [Σλαυική λέξις] ἴδ.
 κόβε-α.
- κοβόῖ*: ρημ. ἐνερ. = πλανῶ, ἀπατῶ τινα, = κουβόῖ (γ) καθόῖ (Τουραν.)
 [Ἴταλ. gabbare] ἴδ. καὶ γενῃῖξ (τ), νγενῃῖξ (Σ), μαστρόῖ (Πιζ-
 ρένδι). — τὸ παθ. κοβόῖξεμ, κουβόῖξεμ, καθόῖξεμ = ἀπατῶμαι, πλαν-
 ῶμαι ὑπὸ τινος: ἴδ. γενῃῖξεμ, (τ), νγενῃῖξεμ (Σ).
- κοδίῶ-ίτ-ίτ* (γ) καὶ κοδίτ-ίτ-ίτ (τ) = γοδίτ-ίτ-ίτ: τὸ παθ. κοδίτεμ =
 γοδίτεμ.

- κόδρα-α: πληθ. κόδρατε=λόφος.
 κοξίλ-ι (Περμέτ.) = κολξανδίνε-α ('Αργυρ.).
 κοθήρε-ja (γ. τ.) πληθ. κοθήρετε=ή κόρα του άρτου· και κόρε-ja·
 [Λατ. corium]. — πληθ. κόρετε· ἴδ. κούα-ja (τ).
 κοθέο-ι (γ) = σιτοθήκη, = κασόλε νεαρτούεμ με πουρτέκα περ με βούμ
 μίσρο μηρένδα· και κοτέτσ-ι (Σ), κοστάρ-ι (Σ. Τυραν.) πληθ. κοσ-
 τάρετς - γασδάρε-ja ('Ελβάσ.) πληθ. γασδάρετς· 2) κοτέτσ-ι =
 κουμάσιον, όρνιθών.
 κόθρα-α (Περμέτ.) πληθ. κόθρατε = ρρέθ' ι όόσσε, ρρέθ' ι λjaκρορίτ.
 ἴδ. και κοθήρε-ja.
 κόj: ρημ. ένερ. = ψωμίζω, κοινώς βουκόνω ή μπουκόνω, ταγίζω (έπι
 νηπίων) και κούαj ('Αργυρ.), μεκόνη (Περμέτ.) [Λατιν. coeno, are
 (coena = δεϊπνον) δεϊπνώ] τó παθ. κόχεγ, μεκόνεμ (Περμέτ).
 κόκε-α (τ) πληθ. κόκατε [έλλην. κόκ-κος], κούκε-α πληθ. κούκατε:
 ἴδ. κρύε-τε.
 κόκε-λjέσσι (τ) = κρύελjέσ-ι.
 κόκε-λjίδουρε-ι (τ), κόκε λjίδουρε-ι (γ) = ό χότζας (ό έχων τήν κεφα-
 λήν δεδεμένην).
 κόκε-μάθ-δι (τ) = κρύε-μάθ-δι· κοκε μάθε-ja (τ) = κρύε-μάθε-ja.
 κοκερδόκ-ου (Σ) πληθ. κοκερδόκετς = ό βολδός του όφθαλμου και κο-
 κερδόκ-ι πληθ. κοκερδόκ-ετς· κοκερδόκου ι σνιτ (Σ).
 κοκε τράσσε-ι: άρσ. πληθ. - τράσσε-τε = χονδρουέφαλος· κοκετράσσε-α
 θηλ. πληθ. σάτε.
 κόκμε-ja: πληθ. κόκμετε (Τυραν.) = στάμνος έκ μετάλλου 2) κοκμε-
 ja (Σ) = ιβρίγου ι μάθ περ τε ζιεμ κάφε. — και dσέζμε-ja (Σ) = ι-
 βρικ κάφεje ι βύγελjε· 3) κόκμε-ja (Καβ.) = ό κουδός, κόδε-α.
 κοκομάε-ι: (Τυραν. — Καθαja) πληθ. κοκομάρε-τε ἴδ. πιέπερε-ι (γ),
 και πιέπερε-ι (τ) [κοκο — μάρε (βλαχιστί) = μέγας].
 κοκορέθ: (τ) έπιρ. = τε κετίλε τε λjίδουρε = (σι λjέμσ). — μα λjίδι
 σάμινε κοκορέθ.
 κοκορέτσ-ι (τ) = ζόρρε τε πιέκουρα νε έέλτ, έδδ έμουλτσόρα.
 κοκορέτσ-ι (Καβ.) = βρασμένον καλαμπόκιον.
 κοκορίσ ρ. (Σ) = κακαρίσ· ρ. ('Ελβάσ.).
 κοκόσ-ι ('Αργυρ.) ἴδ. γjελ-ι (γ) πληθ. κοκούσσετς.

κοκοῦᾶρ-ι ἄρσ. πληθ. κοκοῦᾶρτε· τὸ θηλ. κοκοῦᾶρε-ja πληθ. κοκοῦᾶρε-τε.

κόκρη-α (Σ) πληθ. κόκρητε· ἴδ. κόκρη-ja = καὶ κόκρη-α πληθ. κόκρητε. — κόκρη ε μῶτιτ ἢ κόκρη' ε μῶτιτ (Σ) = κεραυνός· ἴδ. ρουφέ-ja. κόκρη-ja πληθ. κόκρητε = κόκκος κοινῶς· ἐνῶ κόκρη-α (Σ) = σπορί, νῆ κόκρη μόλις, δέρδε, φίκ, κούμβουλα, κ.τ.λ. πληθ. κόκρητε = χέρδε-τε πληθ.

κολ-ι (Σ) (Κρούja) = κόλη-α = βῆχας κοινῶς.

κολανδίσ-εμ ('Αργυρ.) ἴδ. κουλανδίσ-εμ, λησκούντ-δεμ· με κολανδίσσετ δέμβι = με λησκούνδετ δέμβι = με τοῦνδετ δέμβι.

κόλη-α = ὁ βῆχας κοινῶς· με ζε κόλα = μέ πιάνει ὁ βῆχας. — με νγετ κόλα = μέ πειράζει ὁ βῆχας. — κόλ' ε μῆάρδε (κατὰ λέξιν) = ἄσπρος βῆχας. — κόλ' ε ζέζε (κατὰ λέξιν) = μαῦρος βῆχας.

κόλ' ε κέκρη (γ) = ἡ φθίσις. κᾶ κόλην' ε κέκρη = πάσχει ἀπὸ φθίσιν· ἴδ. κουλίουφίτσε-α.

κολῆ-ja πληθ. κολῆτε?? [τὸ παχὺ ἔντερον πληρὸς ἐντοσθίων, λουκάνικον].

κολίτεμ (Περμέτ.) ἴδ. κούαλεμ καὶ συνηρ. κούλεμ = βήχω.

κολανδίνε-α ('Αργυρ.) πληθ. κολανδίνετε, καὶ κοζέλι-ι (τουρκ. σαν-δῶκ), ὀιλίουρ-όρι (Καθ.—Κρούja) πληθ. ὀιλίουρτε, ὀερρέκουλα-α (Σ) πληθ. ὀερρέκουλα-τε = εἶδος αἰώρας. — παιδιά.

κολῆνδρε-α· πληθ. κολῆνδρετε καὶ κουλίνδρε-α πληθ. κολῆνδρετε διτ' ε κολῆνδρεθετ ἔστρε δαρκ' ε Κερῶνδέλεβετ = ἡ εἰκοστὴ τετάρτη ἡμέρα τοῦ Δεκεμβρίου, ἡ παραμονὴ τῶν Χριστοῦ-γεννῶν, καθ' ἣν οἱ παῖδες περιφέρονται ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν συλλέγοντες κολουράκια δι' αὐτοὺς ἐπίτηδες παρασκευαζόμενα.

κολῆοβάτ (Περμέτ.) ρ. ἀμεταβ. κρεμῶ εἰς τὰ μετέωρα· κολῆοβίτι κρύτετ = ἐκρέμασε τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ μετέωρα (ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ θανάτου ὅταν ἀποθνήσκῃ τις).

κολῆούβε-ja (Περμέτ.) πληθ. κολῆούβετε, καὶ κορούβε-ja (Περμέτ.) κορούβετε, κοῦρε-ja (Περμέτ.) [κοῦ-ι] κοινῶς κουβέλι ἴδ. σγῆούα-όι.

κομ-ι καὶ κόμη-α (τυραν.) = ἡ χίτη τοῦ ἔππου· ἴδ. λῆέληε-ja ('Αργ.).

κομβίσι-ι (τ. Ἐλλάς.) πληθ. κομβίσιτε-α (γ) καὶ κομβίσιτερετε (τ). = κούμη-α (Τυραν.), καὶ κομβίσι-ι (Τυραν.), = πιέπερν' ι πα πιέκουνε (γ) = πιέπερν' ι πα πιέκουρε (τ).

- κόμπι-βι: πληθ. κόμβετε καὶ κόμβατε (τ) = ἔθνος.
 (ι-ε-τε) κόμπε = τρίχινον ἀπὸ τρίχας· σιτ' ε κόμπε = σήτα τρίχινη.
 κονδάκο (γ) ρ- ἐνερ. = πειράζω, ἴδ. τεנדόζ (Σ) τὸ παθ. κονδάκασεμ.
 κονδίσμε-α: πληθ. κονδίσματε ??? (= εἰκών).
 κονδία (Ἑλλάς. — bogdan) ρ. οὐδ. = καταλύω, κοινῶς κονεύω· 2) και-
 νῶς κάταντῶ, παρευρίσκομαι ἴδ. νδόδεμ.
 κόνδρα (τ) [Λατ. contra] = ἐπιρ. ἐναντίως· (Τουρκ. καρῶϊ) κόνδρε (τ)
 2) = προθ. μετὰ γεν. = κατὰ. — κούνδρε (γ) καὶ κούνδρα (γ) = κούνδρε
 μέγε, τέγε, ατὶ = κατ' ἐμοῦ, σοῦ, αὐτοῦ.
 κονδρούφ-ι (Περμέτ.) = πυκνόφυλλον δένδρον, κονδρούφρε-α (Περμέτ.)
 θηλ. — πληθ. κονδρούφατε.
 κονέπο (τ) ρ. οὐδ. = κόνεύω (bānj κονάκ Τουρκ.) ἴδ. κονδία. ρ.
 κονουρόνζ (budi) = κονουρζόνζ = στεφανώνω.
 κοπάτσε-ζα: πληθ. κοπάτσετε = νζε τσόπε δροῦζε τε τράζε.
 κοπέ-ζα (τ) πληθ. κοπέτε: ἴδ. τούφρε-α (γραικ. τὸ κοπάδι).
 κόπερ-ι = τὸ μάρathon. — κόπερ κζένι = ἀγριομάρathon.
 κόπεστ-ι πληθ. κόπεστνατε (Σ) καὶ κόπεστε-ι (budi) πληθ. κζόπεστ-
 να-τε (γ), κζόπεστε-ι (τ) πληθ. κζόπεστρεκατε καὶ κζόπεστε-ι (τ) =
 κζήπος.
 κοπεστιά-όρι: ἀρσ. = κηπουρός, κοπεστάρε-ζα θηλ.
 κοπεστίν-ι (Τυραν.) πληθ. κοπεστίν-τε = μικρὸς κζήπος (ἐν ταῖς οἰ-
 κίαις).
 κοπίλ-ι (γ. bogdan) πληθ. κοπίλκατε ἀρσ. — κοπίλγε-ζα πληθ. κο-
 πίλγετε θηλ. = νόθος-η. ἴδ. δοβίτσα-ι. 2) ὑπηρέτης [γραικ. κοπέλι]
 ὑπηρέτρια· ἴδ. σερβετοῦαρ-όρι — σερβετόρε-ζα.
 κοπιλῆ-α (γ) πληθ. κοπιλῆτε = πανουργία, κατεργαριά, ἀλωπεκῆ,
 στρατήγημα.
 κζόπετε-ι = κζόπεστε-ι = κζήπος.
 κοπίτ: (Τυρ.) ρημ. ἀπρόσωπον με-τε-ι κοπίτ = με-τε-ι-βεν γζεφσέν
 (Τουρκ.) [ἴδ. Ἑλλην. κόπος].
 κοπίτσε-α: πληθ. κοπίτσατε [γραικ. λέζις] ἴδ. μολζίτσε-α (Περμέτ.),
 τένζε-α (γ).
 κόπσε-α: πληθ. κόπσατε (Ἀργυρ.) [γραικ. λέζις] ἴδ. μολζίτσε-α
 (Περμέτ.), τένζε-α (γ). 2) κόμτσά κζε μβερθέζνε ἴδ. ζάβε-α.

κόρι-ι (budi) = ἡ σειρά ἢ ἀράδα. (Τουρκ. νοβέτ) ι ἐρθ κόρι = τοῦ ἡλ-
θεν ἢ ἀράδα κοινῶς (Τουρκ. νοβέτι) ἴδ. κούρξ-α (Τουρν.).

κόρδξ-α πληθ. κόρδατξ = κόρξ: κος.

κόρδξ-α πληθ. κόρδατξ = ἴδ. σπάτξ-α = σπάθη.

κόρδξξ-α: πληθ. κόρδξξατξ = ἡ χορδή, 2) ἔντερξ πλεκτὰ ψημένα
(διὰ φαγητόν).

κορδόσ: (τ) ρ. [Γραικ. κορδόνω] = τεντόνω ἴδ. νγόρθ. ρ.

κορδόσεμ = κορδόνομαι, τεντόνομαι. [χορδή] ἴδ. νγόρδξτξ.

κόρε-ια (Σ) πληθ. κόρετξ = κυχόριον, κοινῶς ραδίκιον.

κόρεξξ-α: πληθ. κόρεξξατξ (ὑποκορ. τοῦ προηγ.) καὶ (τ) κορρέ-ια
πληθ. κορρέτξ.

κόρεξα (Καθ.) ἐπιρ. δῆθεν, τάχα, τάχατες κοινῶς, (περσικὰ γῆσῆ).

κόρρε (Τουρν.) κόρρεμ (τ), κζένεχου (ἐξέτασον ἂν εἶνε Τουρκ. λέ-
ξις) (Βεράτ, Περμέτ, Ἀργυρ.) ἴδ. κζίνεσε (bogdan).

κορίτε-α (Ἑλθασ.) πληθ. κορίτατξ ἴδ. γοθάτξ-α. — κορίτε ρουῶσι
(Ἑλθασ.) ἴδ. γαβίτῶ-ι (Σ) = πατητήριον.

κορίσ-ιτ-ιτ (Μαλξεία ε Σκόδρξτξ) ρ. ἐνεργ. = κατασχύνω τινά, ἐντρο-
πιάζω. — ἴδ. τουρπενόι. — νξ κορίτι = μᾶς ἐντρόπικατε.

κορκολζίτεμ (Περμέτ.) = περκούνδεμ (Περμέτ.) = λξκούνδεμ.

κορκοσοῦρ-ι = ἀδόλεσχος, φλύαρος, πολύλογος.

κορκοσίνε-α (Βεράτ.) πληθ. κορκοσίνατξ ἴδ. καρκουρίνε-α (Βεράτ).

κόρπ-βι (Σ. bogdan) [Λατ. corbus] πληθ. κόρβενιτξ (γ), καὶ
κόρβεριτξ (τ) = κόρξξ-κος.

κόρπ-ι (Σ. bogdan) [Λατ. corpus] πληθ. κόρπνατξ ἴδ. κούρμ-ι,
τρούπ-ι = σῶμα, κορμός.

κορπενίτι (Σ) ἐπιρ. = σωματικῶς.

κορσέλι-ι (γ. Μαλξεία) = στυπτηρία, κοινῶς στύψις (Τουρκ. δάπ).

κόρρεμ (τ) ἴδ. κόρρε (Τουρ.) ἐπιρ.

κορούβε-ια (Περμέτ.) πληθ. κορούβετξ ἴδ. κολζούβε-ια.

κόρρ: ρ. ἐνεργ. = θερίζω (μὲ τὸ δρέπανον). τούκε μβάζτουρξ βάρινε
με δόρξ.

κόρρε-α = τὸ θέρος, τὸ θερίζειν.

κόρρεμ: παθ. θερίζομαι.

κόρρεσ-ι: πληθ. κόρρεσιτξ = θεριστής.

- κορρίκ-ου = Ἰούλιος μῆν (κ.τ.λέξ. θεριστής).
- κορρίκουλε-ι (Τουρν.) πληθ. κορρίκου-τε = δοῦ με γεθάπε κῆ βάρινε
πλῆθος κατε βαρίτε με τε.
- κόρρη ἐπίρ. ἴδ. κόρρη (Τουρν.).
- κόσ-ι = ξυνόγαλα (Τουρν. γῆκουρι).
- κόσ-α πληθ. κόσατε = εἶδος πλεξουδίου κατκισκουαστοῦ.
- κόσ-α πληθ. κόσατε = δρέπανον ἴδ. δράπερη.
- κόστρη-α πληθ. κόστρητε = δρέπανον μέγα με τὸ ὄποιον κόπτουσι, θε-
ρίζουσι τὸν χόρτον ρίζηδόν. = κόσ-α καὶ κόστρη-α.
- κοσί-ι-ί-ι ρ. ἐνερ. = θερίζω (με κόσ-α) τὸν χόρτον μέχρι ἐδάφους. —
κοσίτ βάρινε με κόσ-α πα μβάζτουνε με δόρη — τὸ παθ. κοσίτεμ,
ἀορ. κοσίτα, μτχ. κοσίτε καὶ κοσίτουνε (γ), κοσίτουρη (τ).
- κόσκα-α (τ) πληθ. κόσκατε καὶ κότσο-κ-α πληθ. κότσοκατε = κόκα-
λον. ἴδ. ἀστ-α, ρρέστρη-α κοκάλ-ι.
- κόστρη-α πληθ. κόστρητε ἴδ. κόσ-α.
- κόσ-ι πληθ. κόσκατε [Σλαβική λέξις] = κοφίνιον.
- κοσάρικη-ια πληθ. κοσάρικητε (γ) = μικρὸν κοφίνιον (σᾶ γῆμεσ' ε
κόσιτ).
- κόσ-α πληθ. κόσκατε ἀντὶ κόσ-α· κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ
τοῦ σ.
- κόσζ-α πληθ. κόσζατε (γ) = διακρύμβα κῆ ου δάλγηνε γῆσε
γῆλε νδε κουρρίστ νδεγε ληκούρετ νδε δίμερ πρέι σε πα νγρένιτ,
εδε νδε βέρε ου δάλγηνε γᾶτε ληκούρεσε, κοινῶς γουῆρος ἴδ. βον-
γορέτσο-ι (Βεράτ).
- κοσέρη-ια (Περμέτ.) πληθ. κοσέρητε [κοσ-ι] ἴδ. κολίουβε-ια.
- κοι (γ) ἐπίρ = ματαίως· κόντ (budi) κότ-ε-κοτ (γ) = κοινῶς εἰς τὰ εὔ-
καιρα· καί: δεμ (τ) παραλόγως.
- κότι = βουβαλάκιον = κοτόρη-ι (Βεράτ.) βουβαλάκιον ἀρσ. — κοτόρη-ια
βουβαλάκιον θηλ. πληθ. κοτόρητε.
- (ι-ε-τε) κότ-ε (γ) = μάταιος-αία-ον.
- κότεμ (Σ) (Τουρ. Κρουῖα, Καβ.) οὐδ. ρῆμα ἴδ. δερμίσ.-ιτ-ιτ.
- κοτσίνη-α (γ) πληθ. κοτσίνατε καὶ κοτσίρη-α πληθ. κοτσίρητε (τ) =
ματαιότης.
- κοτόρη-ι: κοτόρη-ια θηλ. ἴδ. κότ-ι πληθ. κοτόρητε = μάτην.

- κου-ja ('Ελδίασ.), γεν. κούσς, κίτ. κούνε ἴδ. κούα-όϊ.
κού-όϊ (τ) = ἡ κόρα τοῦ ψωμίου· κίτ κούε-όϊ (γ) συνηρ. κου-οϊ (γ)·
ζούρι κούα = ἔπικσε κόραν (ἔκαμε κόραν).
κούαγ ('Αργυρ.) ἴδ. κόγ = ταγίζω (τὸ βρέφος).
κούαλεμ ('Αργυρ.) ἴδ. κουλεμ (γ).
κούαρο: ('Αργυρ.) ἴδ. κορο = θερίζω.
κουβενλόγ: ρ. οὐδ. = συνομιλῶ, συνδιαλέγομαι.
κουβενέσε-α: (budi) πληθ. κουβενέσατε = διορία, προθεσμία· ἴδ. (Κα-
τηχ. budi σελ. 88, 120, 121, 124, 125).
κουβέν-δι (γ. τ. bogdan) πληθ. κουβένδετε καὶ κουβίσε-ja πληθ.
κουβίσατε = συνομιλία, συνδιάλεξις· βένj κουβέντ = συνομιλῶ, συν-
διαλέγομαι.
κουβόγ-όχημ = κοβόγ-όχημ = κλέπτω.
κούδερε-α (τ) πληθ. κούδερατε καὶ κούθ-δι (γ) [γραικ. γουθί] = ἄκμων.
Παροιμία: τσά τε τσόκουτ ε τσά τε κούδερεσε. = ἄλλοι τῆς σφύ-
ρας καὶ ἄλλοι τοῦ ἄκμονος· (ἐπὶ ἀσυμφωνίας, δηλ. ἀσύμφωνοι).
κούθ-δι = ἄκμων, 2) πιθάριον· κούθ γιάλjπι, κούθ κόσι [γραικ. γουθί].
κουδό = τέκ (τ), τούκ (Σ), κς (γ. budi), κου = ὄπου, ὄπουδήποτε. —
κουδο τε βέτσ = ὄπου ἂν ὑπάγης. = τεκ τε βετσ (τ), τούκ τε βέτσ
(Σ), κς τε βέτσ (γ) = κου τε βέτσ (γ) = κουδο κς τε βέτσ = ὄπουδή-
ποτε καὶ ἂν ὑπάγης.
κούερ (budi): ἐν τῇ φράσει πα κούερ = ἀνευ μέτρου.
κούε-όϊ (γ) — ἴδ. κούα-όϊ = ἡ κόρα (τοῦ ψωμίου).
κούετ-ι (budi) = κουτ-ι (γ. τ.) πληθ. κουτ = πῆχυς.
κούζε-ja (Τυράν.) πληθ. κούζετε = (Τουρκ. ταπσί).
κούισ-ίσ-ίσ ἢ κουίς (τ): ρ. οὐδ. = τε λjέχουριτ' ε κjένιτ, (τε κλjα-
ρετ' ε κjένιτ) κουρ ε ρρέχ νjερί, νjε φάρε τε κλjάρι με ζς τε χόλε
(ὡσάν κίου, κίου) καὶ μεταφορικῶς καὶ ἐπὶ τῶν νηπίων καὶ βρε-
φῶν ὅταν κλαίωσιν.
κούj: γεν. τοῦ κούσ = τίς-τίνος· ἀντων. ἐρωτημ. καὶ ἀόρ. — καὶ
(budi) = κούjκj = ὅστις-ἥτις. — τε κούjιτ = τίνος, ποίου (budi).
κουjδέσ-ι: πληθ. κουjδέσατε = ἡ φροντίς, ἐγνοία. με κουjδέσ: ἐπίρ. =
προσεκτικῶς.
κουjδέσεμ: ρ. οὐδ. = φροντίζω· καὶ κᾶμ κουjδέσ = φροντίζω.

- κουjδεσ-τάθ-ι: πληθ. κουjδεστάρετε = φροντιστής, επίτροπος· τὸ θηλ.
 κουjδεστάρε-ja: πληθ. κουjδεστάρετε.
 κουjτίμ-ι = ἡ ἐνθύμησις ἀντίθ. χαρρίμ-ι = λήθη.
 κουjτόj: ρημ. ἐνεργ. = ἐνθυμοῦμαι, φέρω εἰς τὴν μνήμην τινά· κουj-
 τόj τ' ἰμάτ = ἐνθυμοῦμαι τὸν πατέρα μου· φράσις: κουjτό Ζότινε!
 = ἐνθυμήσου τὸν Θεόν! καὶ κουjτόj. — 2) σημ. νομίζω ὡς τῶ' κουj-
 τόν τι; = τί νομίζεις σύ; [Λατ. cogito = σκέπτομαι].
 κουjτόχημ-όνεμ = ἐνθυμοῦμαι· ἀντίθ. χαρρόj. — ου κουjτούαῶε = ἐνθυ-
 μήτην. — μ' ου κουjτούα = ἦλθεν εἰς τὴν μνήμην μου· καὶ με ρῶ
 νδερ μεντ = ἦλθεν εἰς τὴν μνήμην μου.
 κουκάσ-έτ-έτ (Καβ.) ἴδ. κουκόj (Καβ.) = τσιτόνω.
 κούκε-α ('Αρβερίστ) πληθ. κούκατε = κόκε-α (τ).
 κούκε-α πληθ. κούκατε (Τυραν.) ἴδ. κομπίτῶ-ι ('Ελθασ.). καὶ κου-
 κοπίτσε-α (Τυράν.) καὶ κουκοπίτῶ-ι (Τυράν.).
 κούκλε-α πληθ. κούκλατε - ἡ κούκλα· (κουτσοῦνα κοινῶς).
 κουκόj (Καβ.) ρ. ἐνεργ. = μβούσ πλjάσατ' ε βόζεσε με πελχούρε, καὶ
 κουκάσ-έτ-έτ, κουjιάσ-άτ-άτ (Βεράτ.) κελκάσ-έτ-έτ (Περμέτ)
 ἄορ. κελκάτα-ε-ι, μτχ. κελκάτουρε. — καὶ πακσέj ('Ελθασ.).
 κουκοβάjε-α ('Ελθασ) πληθ. κουκουβάjατε = ἡ γλαυξ-κός· καὶ κου-
 κουβάjε-α πληθ. ατε = κοινῶς ἡ κουκουβάjε· κουκουβάτσε-α (Σ)
 πληθ. ατε, κουκουμάτσε-ja [κουκουμάτσε-ja] πληθ. κουκουμάτσετε.
 — κουκουμjάτσε-α (Βεράτ.) πληθ. κουκουμjάτσατε· φουρουβέj-
 κε-α (Βεράτ.) πληθ. ατε, φουρουβέjε-α (Περμετ.) πληθ. α-τε. —
 χερεκέjε-ja (γεγ. Μαλεσία) ἐκ τοῦ χέρε-α = ἡ ὥρα· καὶ ε κέjε =
 ἡ κακή· δηλ. ἡ προμηνύουσα τὴν κακὴν ὥραν κατὰ τὴν πρόληψιν.
 κουκουβοjίε-ι = νδε μβάjτε νjερj νjε κόjε βέ duζέτ δίτ νδε jjίτ, ε
 τε τσέjε ατί ζόγου κjε τε τσέjε ι θόνε κουκουβρίjε.
 κουκούθ-δι = κάμπη μελανὴ προξενούσα ἐρεθισμὸν εἰς τὴν ἐπίδερμίδα,
 2) εἶδος βρυκολάκου· ἴδ. λjουφγάτ-ι.
 κουκουλόνεμ (τ) [γραικ. κουκουλόνομαι] ἴδ. πουjίτεμ.
 κουκουμάj (Καβ.) ρ. ἐνεργ. = χεθ περ κjίελ = ρίπτω ὀριζοντίως πρὸς
 τὰ ἄνω. — κουκουμάj γούρε = χεθ γούρε περπίενε, χεθ γούρε περ
 κjίελ.
 κουκουμάjθι (Καβ.) ἐπίρ = ὀριζοντίως πρὸς τὰ ἄνω.

- κουκουμάτσε-ja πληθ. κουκουμάτσετε και κουκουμάτσε-α (Βεράτ.)
 [κουκου-μάτσε-ja] = γλαυξ-κός.
 κούκ: επίρ. = κόκκινον.
 (ι) κούκ-ι πληθ. τε κούκ-τε = έρυθρός, κόκκινος. ε κούκ-ε-ja πληθ.
 τε κούκ-ε-τε = έρυθρά, κοκκίνη· τό οὐδ. τε κούκ-ε = ή κοκκινάδα.
 κούκ και νκούκ ρημ. ένεργ. = κοκκινίζω τι· τό παθ. κούκ-εμ, νκούκ-
 -εμ = κοκκινίζομαι· και τε κούκ-ε' ε μάθ ('Ελθασ.) = νji φάρε λζούγγε.
 κουκουμάλσε-ja ('Ελθασ.) πληθ. κουκουμάλσετε και τούμβε ja ('Ελθ.)
 πληθ. τούμβετε ['Ελλην. τύμβος] = ή πυραμίδα του όρους. — κου-
 κουμάλσε-ja και τούμβε-ja· και κουλζουπί-α ('Αργυρ.) = σωρός·
 πληθ. κουλζουπί-τε.
 κουκιάλ-ι πληθ. κουκιάλ-ετε = κοκκινωπός άνθρωπος. — κουκιάλσε-ja
 πληθ. κουκιάλ-ετε θηλ. και κουκιάσ-ι πληθ. κουκιάσ-ετε τό θηλ. —
 κουκιάσσε-ja πληθ. κουκιάσσε-τε. — και κουκζερρίμ-ι (γ), κουκζερρίμε-ja
 πληθ. κουκζερρίμετε (γ), κουκζουρρέμ-ι (Βεράτ.) θηλ. κουκζουρρέμε-ja
 πληθ. κουκζουρρέμετε.
 κούκ-ετε (Jaκόβα) πληθ. τὰ δισάκκια (Τουρκ. χεϊβέ).
 κούκ-ελ-ε-α ('Ελθασ.) (πληθ. άχρηστος) και κούκ-ελ-ι (Σ) όνομα περι-
 ληπτ. και λζενγζερε-α (Βεράτ.) = λζενγου ι βερότθετ ουλινβετ.
 κουκζεροίμ-ι (γ) άρσ. θηλ. κουκζερρίμε-ja ιδ. κουκιάλ-ι· και
 κουκζουρρέμ-ι (Βεράτ.) άρσ. κουκζουρρέμε-ja θηλ. = κοκκινωπός.
 κουκζεροίτ ρ. ένεργ. = υποκοκκινίζω· τό παθητ.
 κουκζεροίσεμ = υποκοκκινίζομαι.
 κοπλεμ (γ) ρ. οὐδ. = βήχομαι [κόλε-α] ιδ. κούαλεμ ('Αργ.).
 κουλόζ: ρημ. = διυλίζω, στραγγίζω· 2) στάζω, σταλάζω, λαγαρίζω·
 ιδ. ρημ. στρόθ.
 κουλός-ότι-ότι (τ) ρ. ένεργ. και άμετάβ. = βόσκω.
 κουλότασ-ι (τ) πληθ. κουλότασιτε = βοσκός ιδ. βαρι-ου.
 κουλότσε-α πληθ. κουλότατε = ή βοσκή.
 κουλόχεμ: παθ. = διυλίζομαι, στραγγίζομαι, λαγαρίζομαι, τελειο-
 ποιούμαι· ιδ. κουλόζ.
 (ι-ε-τε) κουλούαρε (τ), κουλούεμ και κουλούμ (συνηρ.) (γ), μη. του
 κουλόζ = στραγγισμένος.
 (ι-ε-τε) κουλούετε και κουλούτε (γ) = επίθ. = λαγαρός.

- κουλούεττ καὶ συνηρ. κουλούεττ = ἐπίρ. = λαγαρώς.
- κουλούμ-ι (τ) πληθ. κουλούματτ = σωρός ἄλατος, πυραμῖς.
- κουλῳάρ-ι πληθ. κουλῳάρεττ καὶ τεβλίκ-ου ('Αργυρ.) = κουλῳάρ-ι τεβλίεκ-ου = σίδηρος ἢ ξύλον κεκαμμένα εἰς γωνίαν ὡς κλάπα.
- κουλόστρε-α (Περμέτ.) [ἐκ τοῦ κουλό] πληθ. κουλόστρεττ = πῦον, τὸ πρῶτον γάλα τῆς μητρός μετὰ τὴν γέννησιν (ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῴων)· τὸ ὅποσον δὲν πίνεταί· μετ' ὀλίγου ἡμέρας γίνεται καλὸν καὶ πίνεταί· ἴδ. ξενκ-γού (Περμέτ.).
- κουλῳιάτ-ι : πληθ. κουλῳιάτσεττ = κουλούριον κοινῶς, 2) ἄζυμον ψωμί.
- κουλῳιάτ : ἐπίρ. = κουλουριστά· ὡς : γῳάρπενι ρῳί κουλῳιάτ.
- κούλῳε-α πληθ. κούλῳεττ = εἶδος ἰχθύος.
- κουλῳέε-α πληθ. κουλῳέεττ (γ. τ. bogdan) κοινῶς τὸ πουγγί, ἡ σακκοῦλα τῶν χρημάτων, προσέτι 500 γρόσια ὡς μία μὴνός θεωρουμένη· δύο, τρεῖς, κότερ κουλῳέεττ κτλ = δύο, τρεῖς, τέσσαρα πουγγιά κτλ. (Τουρκ. κῳεσέ)· 2) κουλῳέεττ ε φουσέκβετ· ἴδ. φουσεκβε-ῳ (Σ).
- κουλῳέσεττ πληθ. τοῦ κουλῳιάτ-ι = ἄρτος ἄζυμος.
- κουλῳίνδρε-α πληθ. κουλῳίνδρεττ· ἴδ. κολενδρε-α = κολουσκα.
- κούλῳμ-ι [Λατ. culmen], πληθ. κούλῳμεττ καὶ κουλῳμάρ-ι (Καβ.) πληθ. κουλῳμάρεττ, κουλῳμάρε-ῳ (Περμέτ.) πληθ. κουλῳμάρεττ = κορυφὴ οἰκίας ἢ κτιρίου κοινῶς ἢ τούρλα τῶν κεραμίδων.
- κουλῳμάκ-ου ('Αργυρ.) πληθ. κουλῳμάκεττ = τὸ σπάρτον· φυτὸν βλαστάνον παρὰ τοὺς ποταμοὺς ἢ τὰς λίμνας· καὶ ζούγε-α (γ) πληθ. ζούγεττ. — πρέῳ κουλῳμάκου βένενε σπόρτα ε κανίστρα.
- κουλουβέρ-ι (Χειμάρ) ἴδ. υλβέρ-ι ('Ελθασ.) = οὐράνιον τόξον.
- κουλουμβρι-α (γ) πληθ. κουλουμβριεττ· εἶδος δένδρου.
- κουλῳουφίσκε-α πληθ. κουλουφίσκεττ = φθίσις. — [συγκρ. ἑλλην. κολικός· Σλαβικ. κολίκ, Ρωσικὰ κολούχ = κολικόπονος].
- κουλῳπ-βι = εἶδος δένδρου ἀκάρπου· κουλῳβ' ι ἐγρε, κουλῳβ, ι βούτε.
- κούλῳπεν-ι (γ) = χελιδών, καὶ χόρτος κοινῶς χελιδρονια καὶ κούλῳπεν-ι (τ) πληθ. κούλῳπενιεττ καὶ κούλῳπενιεττ (τ).
- κουλῳιτέδρε-α (budi — bogdan — Τουρκ.) πληθ. κουλῳιτέδρεττ καὶ κουλῳιτέδρε-α (Σ) πληθ. κουλῳιτέδρεττ = κουτῳιτέδρε-α πληθ. α-τε = δράκων [ζῳον μυθολογικόν] = ὄφις μετὰ ποδῶν πτερυγῶν καὶ κεράτων,

- κουμβόγ (γ) κεμβόγ = κουδουνίζω, σημαίνω, ἠχῶ. — κεμβόντζε μάλτζε τρε = γζεμότζε. — με κεμβόν βέσι = με τριγγελίν βέσι = κουδουνίζει τὸ αὐτί μου.
- κουμβόνε-α (γ) πληθ. α-τρε καὶ κεμβόρε-α πληθ. α-τρε = κώδων, κοινῶς κουδοῦνι.
- κουμβόνεζε-α (γ) κεμβόρεζε-α (τ) πληθ. α-τρε: ὑποκορ. = τὸ κουδου-νάκι (Τουρκ. ζίλιε).
- κούμβουλε-α πληθ. κούμβουλατρε = δαμάσκηνον (τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπός).
- κουμέρκι-ι = τελώνιον· κουμερκιάρ-ι: πληθ. κουμερκιάρετρε = τελώνης.
- κουμί-α (γ), κουμίνε-α (τ) πληθ. κουμί-τρε (γ) κουμίνατρε (τ), = ἡ κά-μινος τῶν κεραμέων.
- κούμπιρε-ι (γ. τ.) = ὁ ἀνάδοχος (ὁ βαπτίζων καὶ ὁ στεφανόνων· ἐν τῷ γάμῳ) κοινῶς κουμπάρος.
- κούμπιρ-α ἀφῆρ. ἔν. = ἡ κουμπαρσύνη.
- κουνάτ-ι. κουνατόλ-ι = ὁ ἀνδράδελφος, κοινῶς κουνιάδος· (ἡ νύμφη ὀνομάζει κουνάτ τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀνδρός της). — ερ κουνιτ (γ) καὶ ιμ κουνάτ (τ) = ὁ ἀνδράδελφός μου. — υτ κουνιτ = ὁ ἀνδράδελφός σου, ι κουνάτι ὁ ἀνδράδελφός της.
- κουνάτε-α πληθ. κουνάτατρε = ἡ ἀνδραδέλφη, ἡ κουνιδα· ἔμε κουνάτε (γ) καὶ ἔμε κουνάτε (τ) = ἡ ἀνδραδέλφη μου, ιστ κουνάτε = ἡ ἀνδραδέλφη σου, ε κουνιτα = ἡ κουνάτα = ἡ ἀνδραδέλφη της.
- κουνγάτε-α πληθ. κουνγάτατρε = ἡ μετ' ἄληψις, θεία κοινωνία.
- κούνγε-α πληθ. κούνγατρε = τὸ ἱερὸν βῆμα.
- κουνγιμ-ι πληθ. κουνγιμετρε = ἡ θεία κοινωνία.
- κουνγός: ρ. = κοινωνῶ, (ἄλλον).
- κουνγόχεμ-όνεμ = μεταλαμβάνω, κοινωνῶ, λαμβάνω τὴν θείαν κοινω-νίαν.
- κούνδ καὶ κούνδι (γ. bogdan) ἐπιρ. τόπου = εἷς τινα τόπον, κοινῶς πουθενά. — σ' δούκετε κούνδ (bogdan) = δὲν φαίνεται πουθενά. — καὶ γζακούνδ, γζακούνδι (γ) αζγζακούν-αζγζακούνδι (γ) = οὐ-δαμοῦ.
- κουρκούνδ-κουρκούνδι (Σ) = εἷς κανὲν μέρος.
- κουνδαλι-α ('Αργυρ.) πληθ. κουνδαλιτρε ἴδ. ἄερέγουλε-α (Σ).

κουνδαλίσι: ρ. ένεργ. ἴδ. λησκούντ. ρήμα.

κουνδερομόνι (Βεράτ.) = βρομῶ τινά· με κουνδερομόνι = με κηέλιβι.

κούνδρα (γ. budi-bogdan) πρόθεσις = κατά· και κούνδρε (γ) κόνδρα (τ), κόνδρε (τ). κούνδρε μέγε, κούνδρε τέγε, κούνδρε ατί, κούνδρε νέσ, jούσ, ατύνε, = κατ' έμοῦ, σοῦ, αὔτοῦ, ἡμῶν, ὑμῶν, αὐτῶν.— κούνδρε ανεμίκουτ = κατὰ τοῦ έχθροῦ. 2) έπιο. = έναντίως, έναντίον· φλιετ κούνδρε = όμιλεῖ έναντίον.

κούνδρε-γijύκξει: πληθ. κούνδρε-γijύκξειτε = αντίδικος.

κουνδρέι (γ) έπίρ. = αντίκρύ, άπέναντι (Τουρκ. καρδί) και κουνδρέκ (τ), κουνδρούελ (γ. bogdan), περ-κουνδρέι (γ).— κουνδρούελ ότεπίσε = κουνδρέι ότεπίσε = κουνδρέκ ότεπίσε = περ κουνδρέι ότεπίσε = άπέναντι τῆς οικίης.

κουνδρεσιāρ-ι (budi, bogdan) πληθ. κουνδρεσιτάρετε· κουνδρεσιτάρε-ια πληθ. κουνδρεσιτάρετε (θηλ.) = έναντίος, αντίπαλος.

κουνδρεσιτί-α (budi) πληθ. κουνδρεσιτί-τε = αντίθετα πράγματα.

κουνδρεσιτόνι (budi, bogdan) (μετά γεν) = άνθίσταμαί τινι, έναντιώνομαι, άντιτείνω, δαλι κούνδρε (γ) = ι κουνδρεσιτόνι ατί = ι δάλι κούνδρε ατί.

κούνδρε-φιάλιξε-α πληθ. κούνδρε φιάλιξετε = άντιλογία.

κούνδρε-φόρμε-α πληθ. κούνδρε-φόρματε = άντίτυπον.

κουνδρουελ (bogdan) έπίρ. = κουνδρέι-κουνδρέκ.

κουνερόνι (budi) ἴδ. κουνερέζόι (γ), κουνερόνεμ· ἴδ. κουνερέζόι-ξεμ (γ).

κουνίχ-ου (Άλθανο-Σικελικόν) = και χασμουσ-ι = κελιόσ· ι κουνίχουτ.

κουνόρε-α (γ) πληθ κουνόρατε = στέφανος, και κουνόρε-α (τ) = στέφανος, διάδημα, στέμμα, [Έλλην. κορωνίς-Λατ. corona]. κουνόρ' ε πάρε = πρώτος γάμος, κουνόρ' ε δῦτε = δεύτερος γάμος, κουνόρ' ε τρέτε = τρίτος γάμος. — γρούα με κουνόρε = νόμιμος γυνή.— γρούα πα κουνόρε = παλλακίς. — βε κουνόρε ἢ ότίε κουνόρε = στέφω, στεφανῶ (έπί τελετῆς γάμου).

κουνερέζόι (γ) = στέφω, στεφανώνω, τὸ παθ. κουνερέζόι-ξεμ· και κουνερέζόι-όμεμ (τ).

κουνιάσ-άι-άι (Βεράτ.) ἴδ. κουνόι (Καβάια).

κουνιόι (Τυράν.) [κοῦ-νι] ρ. ένεργ. = νγούλι κούννε θέσιτ.

κουπάσι-ι = κλειδοπίνακον.

κούπε-α πληθ. κούπατῃ [Λατ. cupa, Ἑλλην. κύπ-ελλον] = ποτήριον, κοινῶς ἢ κούπα, 2) πιάτο βαθύ.

κουπί-α πληθ. κουπίτῃ = κώπη, τὸ κουπί.

κουπίσι ('Αργυρ.) ρ. ἐνεργ. (Γραικ. λέξις) = τραβῶ κουπί (εἰς τὸ κατέκι) ἴδ. βοζίσ-ίτ-ίτ (Σ).

κούρ: προθ. = ὅταν, ὁπόταν, ὅτε.

κουρκούσῃ καὶ κουρκούσι (Σ) = οὐδεις οὐδεμίαν· γεν. κουρκούϊ = οὐδενός οὐδεμιᾶς· δοτ. κουρκούϊ = οὐδενὶ οὐδεμιᾶ, αἰτ. κουρκένδ = οὐδένα, οὐδεμίαν· καὶ ὄνομ. ασκούσῃ ασκούσι, γεν. κσκούϊ, δοτ. ασκούϊ, αἰτ. κσκενδ· ἴδ. καὶ ασνδονῃς-ασνῃσί.

κούπε-α: κούπ' ε κρέσε = κάφκε-α, τῶάτῃκε-α.

κούρε: προθ. = ὅταν, ὁπόταν, ὅτε: κῃε κούρε (τ) = ἀφ' ὅτου, κῃι κούρε (γ), τῶε κούρε (Σ) καὶ κῃε κούρε = κῃι κούρε σε, τῶε κούρε σε· ὡς κῃε κούρε σε ἔρεε κῃετῃ πούνε (τ) = κῃι κούρε σε ἔρεε κῃετῃ πούνε (γ) = ἀφ' ὅτου ἔκαμες τοῦτο.

κουριτόνῃ (τ) ρ. = καταλαμβάνω, ἐννοῶ· καὶ κουπτόνῃ [Λατ. capio] = μάργ βέσ (γ.τ) = μάργ βέστ (γ) = μανθάνω ἀπὸ ἄλλου.

κούραξε-α (Τυράν.), κούρε-α (Καθ. Τυρ. Κρούζ), κόρ-ι (budi) = σειρά, ἀράδα (Τουρκ. νοβέτ). σ' ι ἐπῆνε κούρε = σ' ι ἐπῆνε νοβέτ. ι ἐρή κόρι (budi) = τοῦ ἤλθεν ἢ ἀράδα. με κούρε (Τυράν.) ἐπίρ. = με τὴν ἀράδα, (με νοβέτ) [μίαν φορὰν ἐγὼ καὶ μίαν φορὰν ἐσύ].

κουρβάρ-ι: πληθ. κουρβάρετῃ [λέξις Σλαβική] = πόρνος· ἴδ. νδῦνεσ-ι (γ), νδῦρεσ-ι (τ).

κούρβε-α πληθ. κούρβετῃ = πόρνη.

κουρβενι-α (γ) = κουρβερί-α (τ), πληθ. ἰ-τε = πορνεία· ἴδ. νδῦνεσί-α (γ), καὶ νδῦρεσί-α (τ).

κουρβενόῃ (γ), κουρβερόνῃ (τ) = πορνεύω.

κουρβενίσι (γ) = κουρβερίσι (τ) = πορνικῶς.

κουρδό ἐπίρ. = πάντοτε, ὅποτε· κῃῃό πούνε ἔρεετῃ κουρδό = τοῦτο γίνεται πάντοτε.

κούρ: ἐπίρ. = πότε; κούρ ἐρδε = πότε ἤλθες;

κούρθ-ι (Σ) δοκάν-ι (τ) = παγίς-ίδος.

κορίτουρ (τ) ἐν τῇ φράσει: δέου εἶτε κορίτουρ περ ούγῃ: κουρ θά-
χτετ δέου νγα τῆ πα φένετ' ε ὀίουτ.

κουρκένδ (Σ) αἰτ. τοῦ κουρκούσ (Σ) ἢ γεν. κουρκούjt.

κουρκούνδ (Σ) κουρκούνδι = πουθενά· ἴδ. ασγ]ακούνδ - ασγ]ακούνδ-ι.

κούρμ-ι [γραικ. κορμί, Ἑλλην. κορμός] = τὸ σῶμα· 2) ὁ κορμός τοῦ
δένδρου.

κουρσάρ-ι πληθ. κουρσάρετ' ἴδ. κουσάρ-ι.

κουρσέj καὶ κουρτσέj (τ) = φεῖδομαι· ὡς κουρσέj παράτε = φεῖδομαι
τῶν χρημάτων.

κουρσερί-α ἴδ. κουσερί-α. — κουρσερίστ = κουσερίστ. — κουρσερόj = κου-
σερόj.

κουρσέχημ, κουρτσέχημ· παθ. φεῖδομαι, κάμνω οἰκονομίαν.

κουρσίμ-ι καὶ κουρτσίμ-ι = φειδωλίκ, οἰκονομία· πα κουρσίμ: ἐπίρ. =
ἀφειδῶς. — με κουρσίμ τῆ μαθ = μετὰ μεγάλης οἰκονομίας.

κουρσιματj-ι πληθ. κουρσιματjετ'· θηλ. κουρσιματjε - jα πληθ. κουρ-
σιματjετ' = φειδωλός - ἢ οἰκονόμος.

κουρτίνε-α πληθ. κουρτίνετj [Λατ. *curtina*] = τὸ παραπέτασμα
(Τουρκ, περδέ).

κουρτσούκ-ου (Μάτις) πληθ. κουρτσούκjετ' = μίσερι ι πα πρέρε νδ' ἀρετ,
στῆ πρίτετ ε τῆ ὀκόκjετj ι θόνε μίσερ.

κούρραj (*budi*—*bogdan*) = κούρρα ἐπίρ. = ποτέ, οὐδέποτε· ασκούρρα =
οὐδέποτε, ασκούρρα νδo νjε χέρε = οὐδέποτε.

κουρρίσ-ζι [ρημ. κουρρούτ] καὶ ὀπίνε-α (γ) πληθ. α-τῆ = ἡ ράχη·
κουρρίζι ι μάλjιτ = ἡ ράχη τοῦ βουνοῦ.

κουρρίσ-δάλjε-ι ἀρσ. κουρρίσ-δάλjε-α θηλ. = καμπύρης.

κουρρούσ-ούσ-ούσ· ρ. ἐνερ. σκύπτω τινα, κάμνω νὰ σκύψῃ· ἀδρ. κουρ-
ρούσα-ε-ι μετοχ. κουρρούσε καὶ κουρρούσουνε [συγκρ. κυρτός] ἴδ.
κουρρσ-ζι. — τὸ μέσον = κουρρούσεμ = σκύπτω ἐγώ.

κουσερί-α (τ. *budi*) πληθ. κουσερίετ' = ληστεία· ἐκ τοῦ κουσσάρ-ι κου-
σάρετ' = ληστής [Ἴταλ. *cossaro*].

κουσερίστ = κουσερίστ = ληστρικῶς.

κουσερόνj = κουσερόνj = ληστεύω.

κουσί-α πληθ. κουσίετ' = τὸ κουσί (κοινῶς) (χάλκινον ἀγγεῖον).

κούσπουλ-ι = ἀνάπηρος, παράλυτος [τουρκ. γjυτjύμ].

- κουσ̄ : ἀντων. ἐρωτ. (γεν. ἀρσ. καὶ θηλ.) Ὀν κουσ̄ = τίς; γεν. κουῖτ = τινος, δοτ. κουῖτ = τίνι, αἰτ. κα (γ) καὶ κε (τ) = ὁ πληθ. ἀριθ. λείπει).
- κουσ̄ : Ἀντων ἀναφορικῆ [Λατ. qui, quis] (γέν. ἀρσ. καὶ θηλ.) Ὀνομ. κουσ̄ = ὅστις — ἤτις, γεν. κουῖτ = οὗτινος ἤστινος, δοτ. κουῖτ = ᾧτινι, ἦτινι αἰτ. κα (γ) καὶ κε (τ) ὄντινι, ἦντινι.
- κουσ̄ρίν ι (γ), κουσ̄ρί - ρι (τ) πληθ. κουσ̄ρίντε = ἐξάδελφος. — ιμ κουσ̄ρί, υτ κουσ̄ρί, ι κουσ̄ρίνι καὶ ι κουσ̄ρίρι = ὁ ἐξάδελφός μου, σου, αὐτοῦ. — ἔμε κουσ̄ρίνε καὶ ἴμε κουσ̄ρίνε, ἵοτ κουσ̄ρίνε καὶ ἵοτ κουσ̄ρίνε, ε κουσ̄ρίνε καὶ ε κουσ̄ρίνε = ἡ ἐξαδέλφη μου, σου, αὐτοῦ· κουσ̄ρίν' ι πάρε = πρῶτος ἐξάδελφος, κουσ̄ρίν' ι δύτε = δεύτερος ἐξάδελφος, κουσ̄ρίν' ι τρίτε = τρίτος ἐξάδελφος.
- κουσ̄ρίνε-α (γ), κουσ̄ρίνε-α (τ) πληθ. κουσ̄ρίνατε — κουσ̄ρίρατε = ἡ ἐξαδέλφη.
- κουσ̄τ-ι (Σ. — Τυραν. — Κρούζα) = τάξιμον εἰς τὰ θεῖα· καὶ κουσ̄τρε-α (τ), κουσ̄τίμ-ι (budi, Σ - γ.) (Ἰταλ. voto, Τουρκ. καούλ). — ε λῆιδιμ με καούλ.
- κουσ̄τίμ-ι (budi Σ. γ.) = τὸ τάξιμον εἰς τὰ ἱερά, εἰς τὰ θεῖα· καὶ καμ βάμ κουσ̄τ = ἔταξα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἢ εἰς πρᾶξιν θρησκευτικὴν.
- κουσ̄τόνεμ· ὄχεμ (budi) (συντασ. μετὰ γεν.). — ι κουσ̄τόνεμ Τινεζότ (budi) = κάμνω τάξιμον εἰς τὸν θεόν.
- κουσ̄τόνι (γ) [Λατ. costo — are] = κωστίζω, τιμῶμαι· ἴδ. βελλέι, βελλέι, κενδρόι, βένι. — σα κουσ̄τόν κέιό γιᾶ; = πόσον, τιμᾶται, ἀξίζει, κωστίζει· τοῦτο τὸ πρᾶγμα;
- κουσ̄τρε (τ) = κουσ̄τ-ι = τάξιμον.
- κουτ : — ἐπιφώνημα (ἐπὶ σκύλων) λέγουσι κούτ! κούτ! κούρ νδιέλενε κῆντε.
- κουτ-ι = πῆχος πληθ. κούτ.
- κούτε-α καὶ κούτσε-α πληθ. α-τε = σκύλαξ, κουτάβι τοῦ σκυλιοῦ κοινῶς.
- κουτουλῆσι (Ἀργυρ.) ρ. ἐνεργ. ἴδ. ρρουκουλέι.
- κουτουλῆσι-α (Περμέτ.) πληθ. κουτουλῆσι-ατε = τὸ γουδι (κυρίως ξύλινον).
- κουτουρῆσι : ρημ. ? ? ? = συμπεραίνω, εἰκάζω.
- κουτουρῆσι-ου ? ? ? = εἰκοτολόγος, ὁ ὀμιλῶν κατ' εἰκασίαν.

- κουτρόβε-ja: πληθ. κουτρόβετε. ἴδ. ὀτάμε-α.
κουτροβαdāi-ου (Τυραν.) (μὲ κατ'ἀλήξιν Τουρκ.) ἴδ. ὀτρεμβάρ-ι (τ).
κουφί-νι (γ) πληθ. κουφίντζε = σύνορον, μεθόριον βε κουφί = ὄροθετώ.
κουφόμμε-α, γουφόμμε-α πληθ. α-τε κοῦφος, κούφιος τύπος, 2) τὸ
πτῶμα νεκροῦ (ὡς κούφιον ἄνευ ψυχῆς) ἴδ. κέρμμε-α καὶ κουρμ-ι ἢ
τρούπ-ι = τὸ σῶμα (τοῦ ζῶντος).
κούχημ (γ) ρ. οὐδ. = συγκαίωμα (κοινῶς). — μίστ' ε φόσνζεσε κούχητε
= τὰ κρέατα τοῦ βρέφους συγκαίονται.
κουδσόj (γ) ἴδ. κουτσόνj = τολμῶ.
κουδσίμ-ι = κουτσίμ-ι = τόλμη.
κούτσε-α (Σ) = κούτε-α πληθ. κούτσατε.
κούτσα-κγε-α (Περμέτ.) πληθ. κούτσα-κατε = ἀγγεῖόν τι μὲ χεροῦλι.
κουδσίμ-ι = τόλμη πληθ. ε-τε καὶ γουτσίμ-ι, γουδσίμ-ι.
κουτσιμτάρ-ι πληθ. κουτσιμτάρετε = τολμηρός.
κουτσιμτάρε-ja πληθ. κουτσιμτάρετε = τολμηρά· καὶ κουδσιμτάρ-ι,
γουτσιμτάρ-ι, γουδσιμτάρ-ι πληθ. ε-τε.
κουτσόνj (budi), κουδσόj (γ), γουτσόj (τ) γουδσόj (γ), γεζόj (Τυρ.)
(γὰς-ζι) = τολμῶ [γραικ. κουτάω] κουτσόνj ε βάνj ζέμμεε (budi) =
τολμῶ. — σ' κουτσόνj τε βένjε φάρε γjέjε = σ' γεζόν με βάμ φάρε
γjάjε (Τυρ.) = δὲν τολμῆ νὰ κάμη τίποτε.
κούτθ ἐπιφώνημ. (ἐπὶ σκύλων) ὅταν διώχουσι τοὺς σκύλους (Τουρκ. ὀστ).
κράλj-ι πληθ. κράλjατε (γ) καὶ κράλjετε (τ) = βασιλεὺς ἴδ. ρίγγε-α,
μυρέτι-ι.
κρακουρίνε-α πληθ. κρακουρίνατε ἴδ. κρακουρίνε-α.
κράνδε-ja πληθ. κράνδετε = πλjάτθ-κγε-α καὶ κράνδεjε-ja (Σ), κρέν-
δε-ja (Περμέτ.), νjί τσῶπε δροῦνι. — δέγγε δροῦρι πρέρα με γέθε.
ἴδ. καρθι-α (Ἐλβασ.) ὀκάρπε-α.
κράνθ-ι (γ) = γjέθε τε βόγγελjα κjε τσέλj δροῦνι, α αjὸ γέθεjα ε βό-
γγελjε ποσα δέλj πρέj σῶθιτ.
κραουτύρε-α (budi) πληθ. κραουτύρατε ἴδ. κραατύρε-α.
κρίεσε-α πληθ. κρίεσατε = πλάσις.
κράπ-ι (Σ) πληθ. κράπατε = εἶδος ἰχθύος.
κρσί-ι-ι-ι (Βεράτ.) ρ. = κλαδεύω· καὶ κρστί-ι-ι-ι-ι. (Περμέτ.) ἀσρ.
κρσίτα, μετj. κρσίτουρε. — τὸ παθ. κρσίτεμ, κρστίτεμ (Περμ.).

κρασιαβέισ-ι πληθ. κρασ-αβέισατε. ἴδ. καστραβέττ-ι = ἀγγυῦρι.

κρασόγ (γ) = παραβάλλω, συγκρίνω.

κράχ-ου (τ. bogdan) πληθ. κράχεται. — και κράχ-ι (Σ) πληθ. κράχ-ατε = βραχίων. — ι κπ κράχ = τὸν ὑποστηρίζω, τὸν βοηθῶ. — ι δάλλ κράχ = τὸν ὑπερκασιζομαι. — κάμ κράχ = ἔχω προστασίαν· προστατεύομαι κοινῶς ἔχω πλάτην. — ε μάρρ νδε κράχ = τὸν σηκώνω εἰς τοὺς βραχίονας. — νηε κράχ hār = s̄ā hαρ μέρρ κράχου. 2) κράχ-ου = πτέρυξ-γος και φλῆετ-α (γ) = ἡ πτέρυξ.

κράχα-θάιτρε-α (Ἐλθασ) πληθ. κράχα-θάιτρατε = εἶδος ἰέρακος λίαν ἰσχυροῦ ὅστις συνήθως σκοτόνει τὰ πτηνὰ κτυπῶν διὰ τῶν πτερύγων, νηε φάρε σκιφτέρι κηι ι κα κράχ-ατε ποσὶ θάδεε κράχθραδρα ι βρέτ ζόκῆτε με κράχα εδε ι χα, πο σκιφτέρι ι ζέ ζόκῆτε φλῆουτουρίμθι με θόνῆ εδε ι νδούκ με σκίουπινε.

κράχαν-ι και κράχεν-ι (γ), κρέχερ-ι (τ) = τὰ κτένι.

κράχανοῦερ-όρι (γ) [κράχαν-ι] = τὸ στῆθος. — και κρᾶχνοῦρ-όρι (συνηρ. γ), κρᾶχνοῦερ-όρι (bogdan κράχεν-ι) κρᾶχνοῦρ-όρι (συνηρ.) κρᾶχνοῦρ-όρι [κρέχερ-ι] πληθ. κρᾶχάνερετε, κρᾶχένερετε (γ), κρᾶχέρερετε (τ).

κράχασόγ (Tur.-Καβ.) ρ. ἐνερ. = βέ κράχα με κράχα· du με θένε hāj σινῆνῆι (= παραβάλλω [με-αφορ.]).

κρεατύρε-α (budi-bogdan) πληθ. κρεατύρατε = πλάσμη και κρεατύρε-α (γ), κρεατέρε-α (γ) = πλάσις, δημιούργημα.

κρέδεμ (Βεράτ.) και κρέδεμ, ζύτεμ (γ) = βουτῶ (ἐγώ).

κρέθ και ζύσ-ύτ-ύτ (γ) = βουτῶ ἄλλον.

κρέθι (Dίβρα-Τετόβρα) = κρύε-κεπούτε (Σ), = φάρε (τ) = ὀλοτελῶς, πκν-τελῶς, ὅλως διόλου (κοινῶς).

κρεμαστᾶρ-ι (Ἐλθασ.) πληθ. κρεμαστᾶρετε [Ἑλλήν. κρεμαστήριον] ἴδ. βαργόρ-ι βαργόρε-ονι (Σ).

κρεμῆλ-ι (τ) πληθ. κρεμῆετ-ε ἴδ. κερμῆλ-ι = κοχλίς.

(ε) κρέμτε-ῆα (τ) = τε κρέμτετε = φέσρε-α πληθ. φέστατε = ἐορτή. δίτ'ε κρέμτε = ἐορτάσιμος ἡμέρα ἀντίθ. δίτε πουνετόρε.

κρεμῆόνῆ (τ) ρ. = ἐορτάζω και φεστόῆ (Σ. γεγ.)

κρενάῆε-ῆα (γ) πληθ. κρενάῆετε = τὸ ἐπάνω μέρος τήπου τινός, τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς μέρος τόπου τινός.

- κρένδε-ja (Περμέτ.) πληθ. κρένδετε = κράνδε-ja = γjέθε-ja
 κρέπ-ι (Μιρεδίτα) ἴδ. ὄκρέπ-ι.
 κρεπίj ρημ. [κρύπε-α] καὶ κρεπίj = τρώγω μεζελίικ δια νὰ πίνω τὸ
 κρασί. — μεσ. κρεπίτεμ, κρεπίτεμ.
 κρέρε-τε (Περμέτ.) ἴδ. δρῦ-α ('Αργυρ.) = κλήματα.
 κρεῶμόj = νηστεύω.
 κρεῶμόνj (budi) ρ. ἐνερ. = χρίω τινά· καὶ βοjόj (Σ) = λαδόνω.
 κρεῶμόνεμ (budi) βοjόχημ (Σ) παθ. τοῦ προηγ.
 (τε) κρεῶμούεμ-ιε = τὸ χρίσμ.α.
 κρέῶ-α (τ) πληθ. κρέῶατε κρέφῶε-α (Βεράτ) ἴδ. κρέῶτε-α = θρίζ.
 κρέῶμετε (γ) ἴδ. κρεῶμετε καὶ κρεῶμετε· μηδὲ κρεῶμε = νηστεύω.
 κρεῶμόρε-ja ἴδ. κρεῶμόρε-ja· πληθ. κρεῶμόρετε = σαρκωστικόνος.
 κρεῶπερόνj (τ) ρ. ἐνερ. = νγρέχ κjίμετε σί μάτσεja α σι κjένι, ὅταν θυ-
 μόνωσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν. — τό μεσ. κρεῶπερόνεμ.
 κρέῶτε-α = κjίμε τ' ἀσπερα σι τε δέριτ. — σί κρέῶτ' ε γjέλjιτ δέτιτ κjε
 κα νδε γούῶετ· 2) ἡ ζύστρα τοῦ ἀλόγου με τὴν ὁποίαν ζύουν τὸ
 ἄλογον. — καὶ κρεῶε-α (Βεράτ.) κρέῶε-α (τ). — κρέῶτ' ε θιουτ, κρέῶτ'
 ε γjέλjιτ δέτι-, κρεῶτ' ε πράσιτ' κρέῶτ' ε κjέπεσε κ.τ.λ.
 (ι-ε) κρεῶτενε-ι-α καὶ κρεῶτρέρε-ι α (τ) ἴδ. γεῶτένε (γ), γεῶτέρε (τ).
 κρεῶτενίμ (γ), κρεῶτεροίμ (τ) = χριστιανισμός.
 κρέφ· ρ. (γ) ἴδ. κρεῶ ρ. = κτενίζω.
 κρέφῶε-α ἴδ. κρέῶτε-α = τραχεῖα θρίζ, γουρουνότριχα.
 κρέχ (γ. τ.) = κτενίζω [συγκρ. κλώθω].
 κρέχερ-ι (τ) ἴδ. κράχεν-ι (γ) = κτένι.
 κρετσάσ-έτ-έτ = ἴδ. κρετσάσ-έτ-έτ ρ. = κροτῶ.
 κριέσε-α πληθ. κριέσατε [κρίoj] (γ) = δημιουργημα πλάσις, γένεσις.
 κριεσιάρ-ἄρι πληθ. ἄρε-τε ἄρσ. (γ) = δημιουργός πλάστης. — κριεσε-
 τἄρε-ja πληθ. ἄρε-τε θηλ. καὶ κριετάρ-ἄρι ἄρσ. κριετἄρε-ja θηλ.
 (γ), καὶ κριούσε-ι (budi, bogdan — γεγ.) πληθ. κριούσειτε.
 κριθμέ-α (Τυραν.) πληθ. κριθματε καὶ κλjίθμε-α πληθ. κλjίθματε =
 κροαυγή.
 κρίνε-α πληθ. κρίνατε = τὸ σμῆνος τῶν μελισσῶν· κρίν ε βλjέτεσε ρά
 μηδὲ droῦτ = τὸ σμῆνος τῶν μελισσῶν ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ δένδρου.
 κριούσε-ι (budi — bogdan — γεγ.) πληθ. κριούσειτε = κριετἄρ-ι.

- κρίβ/όνι* (γ. *budi* — *bogdan*) = δημιουργῶ, πλάττω. — παθ. *κρίβ-
χέμ-όνεμ*: δημιουργοῦμαι, πλάττομαι ἐν τῇ φράσει μὸς οὐ κρίβφτε
ι κετίλε νιερί = νὰ μὴ δημιουργηθῆ τοιοῦτος ἄνθρωπος (ἐννοεῖται
κακός).
- κρίπ-ι* (*bogdan*) = φλῆξ-ου ἡ κόμη τῆς κεφαλῆς· με *κρίπ* ρρούεμ =
μὲ ζυρισμένα μαλλιά, νγρέ περ *κρίπ* (*bogdan*) = νγρέ πέρ *φλῆξέσ*
τόν σηκόνω ἀπὸ τὰ μαλλιά, δηλ. ἀπὸ τὴν κόμην.
- κριπ-ζι-ου*: πληθ. *κρίπ-ζέστε*· *κριπ-ζέζε-α* θηλ. *κρίπε-α* (τ) ἴδ.
κρύπε-α (γ) = ἄλας, ἀλάτι.
- κρίπ*: (τ) ρημ. ἴδ. *κρυπ* (γ) ρ. = ἀλατίζω.
- κριπεσόι* (τ) ρ. ἴδ. *κρυπεσόι* (γ) ρ. καὶ *κριπόι* = *κρύπ* ρ. = ἀλατίζω.
- κρίπεμ* = *κούπεμ*, *κριπεσόνεμ* = *κρυπεσόχέμ* *κριπόνεμ* ἴδ. *κρίπεμ* ἴδ.
κρύπεμ. = ἀλατίζομαι.
- κριπεσόε-α* (τ) ἴδ. *σέλριε-α* (τ) καὶ *σέλριε-α* (γ) = ἀρμύρα.
- κρίσ-ίσ-ίσι*: ρ. κοινῶς ραγίζω· ὡς *κρίσι* κῆλῆκῆεζα ἐρράγισε τὸ γυαλί
κοινῶς· 2) *κρίσ* = *κρο-ῶ*, κάμνω κρότον *κρίσι* πούσκα = ἐπυρσοκρότηση
τὸ πυροβόλον· ἔκαμε κρότον τὸ πυροβόλον· ἀόρ. *κρίσα-ε-ι*· μετοχ.
κρίσε, *κρίσουε* (γ), *κρίσουε* (τ).
- κρίσε-α* πληθ. *κρίσατε* = *ράγισμα* κοινῶς *κρίσεμ-α* πληθ. *κρίσματε* =
κρότος.
- κρίφεμ* (γ) παθ. τοῦ ρ. *κρέφ*. (γ) *κρίχεμ* (τ. γ. Σ.) μεσ. ρ. = κενίζομαι.
- κρίσεμ-α* πληθ. *κρίσματε* = *κρίσεμ-α* = κρότος.
- κρόνετε* (*budi*) πληθ. τοῦ *κρού-οῖ* = αἱ βρούσεις.
- κρόμε-α* πληθ. *κρόματε* = ἡ λέπρα καὶ *σέβε-ια* [ἴδ. *κρούκι*] ἴδ.
στρόκε-α.
- κρομόσεμ* = με *δέλι* *κρόμα*: (Σ) = λεπιδάζω.
- κρομόσ-ζι* (γ) καὶ *κρομόσ-ι* = αὐ καὶ *κρόμενε* = λεπρός.
- κρογιλι-ι* (Περμέτ.) πληθ. *κρογιλίτε* = βάργετ ε ἀκουλιτ κῆ βάρνε
νε περ *τιέγουλατ* = κρύσταλλα.
- κρότι-ι* (Ἄργυρ.) πληθ. *κρότιε* ἴδ. *κροτί-ι* (Βεράτ.) = πῶλος ὄνου.
- Κροῦ-ια* γεν. *Κροῦσε*, αἰτ. *Κροῦνε* = πόλις τῆς Ἀλβανίας ἡ πατρὶς
τοῦ Σκενδέρ μπει· ἡ *Κροῖα*.
- κρούα-οῖ* = βρούσις, πληθ. *κρόνιτε* = βρούσις. *κρουός*: καὶ *κρούε-οῖ* πληθ.
κρόνιτε καὶ *κροένετε* (*budi*), *κρού-οῖ* (συνηρ.) πληθ. *κρόνιτε*.

κρούαν] (τ) ρ. ἐνερ. [ἑλλήν. κνώω] = ξύω καὶ κρούϊ (γ) κρούϊ (συνηρ.) κρούαν], κρούετε = ξύνω τὴν κεφαλὴν [συγκρ. ὀκρούαν], γερρύνει, γερρίτισ, γερδίτισ].

κρούχεμ: παθ. = ξύομαι.

κρούνδε-α πληθ. κρούνδετε (Βεράτ) = πίτουρα χονδρὰ με τε τράσσ σε χίμετε· ἐνῶ χίμετε (Βεράτ.) = πίτουρα ψιλὰ (με τε χόλα σε κρούνδετε.) χίμετε (Καβάτζ, Τυρ. Κρούτζ).

κρούσπουλ-ι (γεγ. Βεράτ.) = ἀνάπηρος· (τουρ. γιυτρύμ.) ἐν τῇ φράσει Ζότι τε βέφτε κρούσπουλ. (ἐλθασ). ἴδ. γαρούτσ-ι = καμπούρης.

κρούσκα-ου πληθ. κρούσκα-τε = συμπεθέρος.

κρούσκα-α πληθ. κρούσκατε = συμπεθέρα.

κρούσκα/ι-α = συμπεθεριά κοιν. ἡῶ κρούσκι = συμπεθεριάζω, συμπεθερολογῶ.

κρούε καὶ κρέϊ, γεν. κρέϊτ, αἶτ. κρούετε ἀφαίρ. κρέϊτ. καὶ κρούετε οὐδ.

ἡ γεν. κρέϊτ, αἶτ. κρούετε, ἀφαίρ. κρέϊτ. πληθ. κρένετε καὶ κρέρετε (τ). κλητ. ἐνικ. ο κρούε· πληθ. ο κρένε (γ), ο κρέρε (τ)· ἀφαίρ. κρένεσ (γ) κρέρεσ 1) = κεφαλή· 2) ἀρχή, 3) ἀρχηγός, 4) κεφάλαιον. νῆε κίντ κρέρε δέν (ἐπὶ ζώων) = ἑκατὸν πρόβατα· νῆε κίντ κρέρε δῖ, λῆσπε κ.τ.λ. = ἑκατὸν αἰγες, ἀγελάδες κ.τ.λ. ν' κρούετ = εἰς τὴν ἀρχὴν (budi)· κρέρετ ε φάραβετ = οἱ ἀρχηγοὶ τῶν φυλῶν· με δαμπ κρούετε, δόρα, κέμβα, βέσι, σύρι, κ.τ.λ. = με πονεὶ ἡ κεφαλή, ἡ χεῖρ, ὁ πούς, τὸ οὖς, ὁ ὀφθαλμὸς κ.τ.λ. ἔσσε κρούε μβε βέτε = εἶναι αὐτοκέφαλος, ἀνεξάρτητος· μβε κρούε τε τιῆ = πράττει αὐτοκεφάλως, ἀνεξαρτήτως· μβε κρούετ = εἰς τὴν κορυφὴν· μβι κρούετ = ἐπὶ κεφαλῆς· νδε κρούετ τε μεσάλεσε = εἰς τὴν κορυφὴν· ἀντιθ. νδε φούντ, νδε βίστ = εἰς τὸ τέλος κρέρετ' ε Σχιπερίσε = οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ἀλβανίας· κρούετ' ε πούνεσε = ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου· 2) ὁ πρωταίτιος. — κρούετ' ε λῆούμιτ = ἡ πηγὴ τοῦ ποταμοῦ· ἴδ. γούρρε-α. — λῆούμι Ἐρζένιτ ε κα κρούετε νδε Σεμμερῖ α νδε Σενγιέρκι = πηγάζει. — κα κρούε τε λῆόττε = εἶναι ἀπειθής — με κρούε ν' δόρε = ριψοκίνδυνος, ἐπικινδύνως· νγρέ κρούε = ἐπικινδυνότατος. — νοῦκε δέλι μβε κρούε = δέν ἀποπερατοῦται· κοιν. δέν ἐβγαίνει εἰς τὸ κεφάλι. — κῆισ μβε κρούε, νδσιέο μβε κρούε = ἀποπερατῶ· ἀντιθ. φούντ-δι, βίστ-ι = τέλος, οὐρά.

κρούε-ja (Περμέτ.) = ἡ κεφαλὴ γενικῶς· ἡ γεν. κρούεσε αἶτ. κρένε.

- κρύε-ἀριεξε-α πληθ — ζατε = τὸ κροθαρίνι καὶ ζοκ-ροεφεῖσσιου (τυραν.).
 κρύε-βότερε-α (γ) = κρύετ' ε βότερεσε: ρρι νδε κρύε-δότερε = ρρι νδε
 κρύε τε βότερεσε (ἐπὶ πρωτοκαθεδρίας).
 κρύε-βαρέ-ja = αὐ κje ε κα κρύετε σα νjè βαρρέ.
 κρύε-διέτεσ-ι = δέκαρχος.
 κρύε-κεπούτε (Σ) ἐπίρ. ἴδ. κρέjτ (Dίβο-Τετόβα) = ἀκέφαλος.
 κρύε-κούγγουλ-ι = αὐ κje ε κα κρύενε ποσι κούγγουλ.
 κρύε-κούγγουλ-ροουμβουλάκ-ου = στρογγυλοκολοκινθοκέφαλος.
 κρύε-κίνδεσ-ι = ἐκατόνταρχος.
 κρύε-κjuτέτ = ἡ πρωτεύουσα.
 κρύε-λjάρτε-ι-α (τ) ἴδ. κρυ-νάλjτε-ι-α (γ) = ὑπερήφανος, ἀπειθής.
 κρύε-γλούφτεjα = πολέμαρχος. πληθ. κρυελjουφτεjαρετε.
 κρύε-μjέσ-ι = χιλίαρχος.
 κρύε-μότ-ι = ἀρχιχροινιά.
 κρύε-νάλτε-ι-α (γ) = ἀπειθής καὶ κρύε λjάρτε-ι-α (τ).
 κρύε-γούλι (Ἑλθασ. Καβ. Βεράτ.), πιτσανγούλι (Τυραν.) πιτσιν-
 γούλι (Σ. Κροjα) = κατακέφαλος. = με κρύε μβε δέτ, ε με κάμβε
 περπιέτε: ράσῃ πιτσινγούλι με κρύε νδε τόκετ (Σ) = ἔπεσα κατακέ-
 φαλα εἰς τὴν γῆν.
 κρύε-κετούεμ [κρύε καὶ κετσέj] (budi) μετοχ. ἴδ. Κατηχ. σελ. 13.
 κρύε-ούλjετ-ι-α = εὐπειθής, ταπεινός καὶ κρυεούjτε-ι-α.
 κρύε-ουστjετούα-όρι (τ) πληθ. κρύε-ουστjετόρετε, κρύε-ουστjετούεσ-όρι
 (γ) καὶ συνηρ. κρύε-ουστjετούεσ-όρι = ἀρχιστρατήγος.
 κρύε-πεσεδιέτεσ-ι = πεντηκόνταρχος.
 κρύε-πρίφτ-ι : πληθ. κρύε-πρίφτενιτε (γ) κρυεπρίφτεριτε (τ) = ἀρ-
 χιερεύς.
 κρύεj: (γ. τ) ρ. ἐνερ. [κρύε-τε] = ἀποπερατόνω, ἀνκεφαλαιόνω, τὸ
 βγάζω πέρα κοινῶς — κjισ μβε κρύε = νδσιέρο μβε κρύε. ἀορ. κρέβx-
 ε-ου. — μετοχ. κρύεμ καὶ κρούμ (γ), κρύερε (τ).
 κρούθ (Ἑλθασ.) ρ. ἐνερ. ἀορ. κρούθ-ε-ι. — μετχ. κρούθε καὶ κρούθουε.
 ἐν τῇ φράσει ja κρούθι παράτε = τοῦ τὰ σούφρωσε τὰ χρήματα κοιν.
 — ja μόρι παράτε τε τερα νγα δῶεπι πα ε νδιέρε = τοῦ τ' ἄρπαξεν
 ὅλα τὰ χρήματα ἀπ' τῆ τσέπι ἀνεπαισθητῶς. — (καυρ βέτε νδόνjε
 παε κούρβαῶ α παε κάρτεραῶ (bidῶόζιτ)).

- κρύκ]-ι [Λατ. crux] πληθ. κρύκ]ετε και κρύκ]-ε-ια, (budi) κρύκ]-ε-α (budi) = σταυρός.— βέν] κρύκ] = κάμνω τόν σταυρόν.
- κρύκ] και κρύκ]αζε έπιρ. = σταυροειδώς, σταυρωτά.— ρρ] κάμ]ε (ή κέμ]ε) (τ) κρύκ] = κάθημαι σταυροπόδι.— ε πρέου κρύκ] = τόν έκοψε σταυρωτά.
- κρύκ]-ε-ια πληθ. κρύκ]ετε = σταυρωτή. ούδε κρύκ]-ε = σταυροδρόμιον, δρόμος σταυρωτός.— νάπε κρύκ]-ε = μανδήλιον σταυρωτόν, κομμένον σταυροειδώς.
- κρυκ]ιάσ ('Αργυρ.) ρ. έδ. κρυκ]εζό] (γ) = διασταυρωδ.
- κρυκ]ιάσεμ ('Αργυρ.) έδ. κρυκ]εζό]εμ (γ) = διασταυροῦμαι.
- κρυκ]εζό] (γ) ρ. ένερ. = σταυρόνω και κρυκ]εσόν] (Περμέτ.)— κρυκ]-εζό]εμ (γ) παθ = σταυρόνομαι και κρυκ]εσόνεμ (Περμέτ.).
- κρυμβόσεμ (γ) ρ. ούδ. = σκουληκιάζω. = ζα κρίμ]εα = πιάνω σκουλήκια.
- κρύκ]εζατε πληθ. (Σ) [λέξις άνκτομική].— κρύκ]εζατ' ε κουρρίζιτ (Σ) = έδ. κερβίσ]ετε = ιερόν όστοῦν.
- κρύμ]-ε-ι πληθ. κρύμ]εατε (γ. τ. bogdan) = σκώληξ, [σύγκρινον κράμ]εη].
- κρύπε-α (γ) (όνομα περιληπτικόν) = ζλας, άλάτι κοινώς.
- κρύπ] και κρύπ]ι (γ) και κρυπεσό] = άλατίζω.
- κρύπεμ και κρυπεσό]εμ = άλατίζομαι.
- κϋ και κϋ] (γ. τ) άντων. δεικτ. = οϋτος έδ. κϋ = αυτός· γεν. κετί] ή κετί, αίτ. κετ]ά (γ) κετέ (τ), όν. πληθ. κετ]α, γεν. κετ]ύνεβε (γ) και κετ]ύρεβε (τ) άφαιρ. κεσί]σ = έκ τούτων.
- κϋτ]σ, κϋτ]σ, κϋτ]σ (Περμέτ.) ρ. ένερ. = κλειδόνω. — κϋτ]σ]εμ, κϋτ]σ]ι, κϋτ]σ]ι]εμ = κλειδόνομεν-ετε-ουσι.
- κϋτ]σ]ένι]σε-α πληθ. α-τε = κϋτ]σ]ένι]σε-α = κλειδαριά.

Kj

(ύγρον ή όδοντοπρόφερτον).

- κ]άζ]νε-α (Dίβρα) = σ]αζ]κ]-ου ό :δ. πληθ. κ]άζ]νατε = έριοϋχον ύφασμα.
- κ]ά] = κ]α] (Τθαμ.) άορ. κ]ά]ε-ε-ου· μετχ. κ]ά]ε (τ) και κ]ά]μ (γ) = κ]αίω. 2) κ]ά] μ]ε τε (γ. Κροϋ]α) = έγκαλῶ, ένάγω.

- κῆάνδροε-α* (γ) (bogdan) πληθ. κῆάνδροατε = κένδροε-α (τ) = τὸ κέντρον.
κῆάνε (bogdan) ἴδ. κῆένε μτχ. τοῦ ρ. *ἰάμ*. — καὶ *κῆάνε* (τ. *Ἰακούβκ*)
 μτχ. — *ἰάμ* ε *κάνε* = κάμ κῆένε.
 (τῆ) *κῆάνετρε* (bogdan) ἴδ. τῆ κῆένετρε = ἡ ὑπαρξίς, τὸ εἶναι.
κῆάπε-α (Καβ.) πληθ. κῆάπατε = μάνδαλος = κῆάπε-α καὶ = κῆάπε-α
 (Καβ.), μανδάλ-ι ('Ελθόσ.) καταπι-α (Βεράτ.) πληθ. καταπίτε,
 κῆάἰκῆ-α (Περτελῆα) πληθ. κῆάικατε.
κῆάρε-ἰα ('Ελθόσ.) πληθ. κῆάρετε = ζόρετ' ε τράσσ με διάμῆ.
κῆάρε ἔπιρ. [*Λατ. circa*] = περίε κύκλω· ἴδ. ρρεθ, ρρότουλε, τόρε καὶ
 περκῆάρε. — κῆαρε-περκῆάρε = γύρω τριγύρω. — πο ι βίνε περκῆάρε τ'
 α ζᾶ = τὸν τριγυρίζω νὰ τὸν πιάσω.
κῆαρόκ καὶ κερθουλόνε (Βεράτ.) κερθελόνε (τ), ρρεθόε (Σ) = περικυ-
 κλόνω· τὸ παθ. κῆαρόχῆμ, κερθουλόνεμ. ρρεθόχῆμ (Σ).
κῆάρετρε-α (τ. bogdan) = ἔλεγχος, ἐπίπληξίς, μάλωμα (Τουρκ. *καβγά*)
 πληθ. κῆάρετα-τε
κῆαρότ (bogdan) ρ. = ἐπιπλήττω, ἐλέγγω ψέγω τινά· καὶ κῆε-
 τόνε-οἰ (τ) ['Ἑλλην. κερτομέως].
κῆαρόχῆμ (bogdan) κερνόνεμ (τ. *budi*) παθ. = ἐπιπλήττομαι, ἐλέγ-
 χομαι, ψέγομαι.
κῆάρρε-ι πληθ. κῆάρρατε = εἶδος ἀγρίου δένδρου.
κῆαρρίστε-α = βέντ πλῆστ με κῆάρρα πληθ. κῆαρρίστατε.
 (ι-ε-τε) *κῆαρρίτε* ἔπιθ. = πρεῖ κῆάρρι.
κῆάσ (γ) ρ. ἐνερ. = λῆαργόε = ἀποχωρίζω τινά. κῆάσεμ (γ) παθ. = λῆαρ-
 γόχῆμ = ἀποχωρίζομαι· κῆάσου μῆε νῆ' ἄνε (γ) = λῆαργόχου μῆε νῆ'
 ανε (τ) = ἀποχωρίσθητι.
κῆάσ (τ) ρ. ἐνερ. = ἀφρόνε πλησιάζω τινά κῆάσεμ (τ) παθ. = ἀφρόνεμ =
 πλησιάζω· κῆάσου τῆού (τ) = ἀφρόνου· κῆάσου τούτε (τ) = λῆαρ-
 γόνου.
κῆάσε-α (Κρουα) = ταλαγάνε-ἰα, γούνε-α πληθ. κῆάσατε.
κῆασέ-ἰα (Βεράτ.) = μέτρον χωρητικότητος 30 ὀκάδων· ἐν Αὐλῶνι καὶ
 Πρεμετῆ 40 ὀκάδων πληθ. κῆασέτε.
κῆάφε-α πληθ. κῆάφατε = λαίμος· κῆάφ' ε μάλιετ. — μος με μερε νδε
 κῆαφε = μῆ με πέρνεις στὸν λαίμο = μῆ με ἀδικεῖς· με ρά νδε κῆάφε =
 με νγάου πα ι βέρε γῆε. — ε λῆε νδε κῆάφε τένδε· τὸν ἀφίνω εἰς τὴν

ψυχὴν σου.— κερπούτ κιάφρε κενόυ = γρεμίσου ἀπ' ἐδῶ ρρόκ νδε
κιάφρετ = ἐναγκαλιζώ· ρρόκεμι νδε κιάφρετ = ἐναγκαλιζόμεθα.

κιάφρε γιάτε-ι-α = μακρόλαιμος· κιάφρε-σκούρτενε-ι-α (γ) = κιάφρε-σκούρ-
τερε-ι-α = κοντόλαιμος.

κιάφρε-ιράσσε-ι-α = χονδρόλαιμος.

κιάφρε-χόλε-ι-α = ψιλόλαιμος.

κιαφόνj (Περμέτ.) ρ. ἐνερ. = ρροκ νδε κιάφρε = ἐναγκαλιζώ.

κιαφόνεμ (Περμέτ.) παθ. τοῦ προηγ.

κιάχεμ : (γ. τ.) παθ. τοῦ κιαj. — παραπονοῦμαι ἴδ. κλιάχεμ (τῶαμ.).

κίε (Σ) ἴδ. νjε = ἰδού· κιε (τ). τῶε (γεγ. Ἵδρα—Σπέτσαι) κιε (γ) =
ὄστις, ἦτις, ὁ ὁποῖος, ἡ ὁποία (κοιν. ὄπου) αὐ κιε = ἐκεῖνος ὄστις κίό
κιε = ἐκεῖνη ἦτις· ατε κιε (αὐδ.) = ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον· ατά κιε = ἐκεῖ-
νοι οἵτινες· ατό κιε = ἐκεῖνι αἵτινες.— αὐ κιε φλjέτ = ἐκεῖνος ὄστις
ὄμιλεῖ, κίό κιε φλjέτ = ἐκεῖνη ἦτις ὄμιλεῖ· ατά τε φλόjε = αὐτὸ τὸ
ὄμιλεῖν.— ατά κιε φλjάσνε, ατό κιε φλjάσνε = ἐκεῖνοι οἵτινες ὄμι-
λοῦσιν· (κοινῶς = ἐκεῖνος ὄπου ἐκεῖνη ὄπου — ἐκεῖνοι ὄπου, ἐκεῖνι
ὄπου) αὐ κιε ἔστε με ι μαθ σε ούνε = ἐκεῖνος ὄστις εἶναι μεγαλύτε-
ρός μου· (κοιν. ἐκεῖνος ὄπου εἶναι μεγαλύτερός μου)· ἔστε ζε νjερίου
κιε θερρέτ = εἶναι φωνὴ ἀνθρώπου ὄστις φωνάζει.— 2) σημ. ἴνα, διὰ καὶ
ὄπως· κεργούνε νjέρε κιε τα ζιν' ατε = ἔστειλαν ἀνθρώπους διὰ καὶ
πίσσωσιν αὐτόν· 3) ἐκ, ἀπό· κιε νδε τε ριτ τ' ἴμ = ἐκ νεότητός μου
κιε νγα ἡάρκου ι σ' ἔμρε = ἐκ κοιλίας μητρός· κιε νδαστί = ἀπό
τόρα· κιε νδε μενγjέε = ἀπὸ τὸ πρῶτ κιε νδε κρύετ' ε χjέρε = ἐξ ἀρ-
χjε· κιε χjέρεν' ε πάρε = ἀπὸ τὴν πρώτην φοράν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν κιε
κουρ λjέβα = ἀφ' ὄτου ἐγεννήθη κιε νγα Jανίνα νγερ νδε Σκόδρε =
ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα ἕως τὴν Σκόδραν.

κιε-κούρε (τ) = πρὸ πολλοῦ· κιε κούρε (γ) τῶε κούρε (γ). — φράσις : ατόου

κιε θούα (τ) = ἔτσι ὄπου λέγεις.

κιεβρε-ι = εἶδος δένδρου ὡς τὸ πῶικε — κάρτε (= εἶδος δένδρου) κιεζε-α

(Κρουjα) κιε-νι (γ) πληθ. κιεζατε.

κιεθ-ι (Καβ.) ἴδ. κιε-νι (γ) πληθ. κιεθετε· και κιεθ-δι (Σ) = πλαστjρι =

κιεθ-ι (ἱεράτ.) πληθ. κιεθετε· και κιεχεν-ι πληθ. κιεχενα-τε = κιε-ρι (τ).

κιεθ : ρjμα = ψαλιδίζω· ἀφ. κιεθα-ε ι μετόχ. κιεθε κιεθουνε (γ) κιε-

θουρε (τ)· κιεθεμ = ψαλιδίζομαι, κείρομαι.

- κῆθεμ* (Σ), *νῆθεμ* (Βεράτ. Περμέτ.) ἴδ. *ρρηκῆθεγ*, *τρικῆθεμ*. ρ. = ἀνκ-
τριχιάζω.
- κῆλπ-βι* = ἔμπυον (πληθ. *κῆλῆπνωτε* (γ) *κῆλῆπρωτε* (τ) ἀχρηστός).
- κῆλῆπ* ρ. ἐνερ. = βρομῶ τινκ· *κῆλῆβημ*. ρ. οὐδ. = βρομῶ.
- κῆλῆβησόνε-α* (γ) *κῆλῆβησίρε-α* (τ) καὶ *κῆλῆβησίρε-α* (τ) πληθ. *κῆλῆ-
βησίνατε*, *κῆλῆβησίρωτε* *κῆλῆβησίρωτε* = δυσωδία, βροῶμα.
- κῆλῆβησόνῆ-όχημ* (γ) ἴδ. *κῆλῆπβημ* = ἀπόζω, βρομῶ.
- κῆλῆβησ-ι* εἶδος ζώου (ποσὶ ὄκκαρθ ἰ μάθ, σα νῆε γῆύμεσε μᾶτσεῖε· πληθ.
κῆλῆβησι-ε.
- κῆλῆενδρούσε-ῆα* (Περμέτ.) πληθ. *κῆλῆενδρούσετε* = ἴδ. *δουλενδούσε-ῆα* =
χελιδών.
- κῆλῆῖ-α* [Λατ. cella] = τὸ κελὶ τῆς ζωοτροφίας 2) ἡ κάμαρα τῶν μονα-
χῶν πληθ. *κῆλῆῖτε*.
- κῆλῆμ-ι* (τ) *κῆλῆμ-ι* (γ) = ἡ ἐπιτυχία, *τε* *κῆλῆούρωτε* πληθ. *κῆλῆίμετε*
(γ) ἴδ. *κῆλῆόνῆ* (τ).
- κῆλῆκῆ-ι* πληθ. *κῆλῆκῆτε* ὕαλος κοινῶς γυαλί· ἴδ. *γασῆάρε-ῆα* (γ)· (ι-ε)
κῆλῆκῆτε = (ι-ε) *γασῆάρετε* = ὕαλιος.
- κῆλῆόνῆ* (τ) = τυγχάνω, ἐντυγχάνω, *νδῆθ*, *νδῆδεμ* *κῆλῆόνῆ* (γ) ἀόρ. *κῆ-
λόβα* αὐτό ('Ελδασ.) = ἔτυχε (νὰ εἶμαι) αὐτοῦ 2) *κῆλῆόνῆ* = σκοπεύω, γο-
δίτ· (τ) ε *κῆλῆόνῆ* με γούρ ('Ελδασ.) = ε γοδίτ με γούρ (τ) = ε γῆούεῖτε
με γούρ (Σ). — σ' *κῆλῆόνῆ* νῆρε αὐτό κουρ ουβᾶ *κῆλῆόνῆ* πούνε = οὐδεὶς ἔτυ-
χεν αὐτοῦ ὅτε ἔγινε τοῦτο.
- κῆμ-ι* (γεγ. bogdan) = θυμιάμα· *κῆμ-ι* (Σ) *κῆνῆμ-ι* (Βεράτ.).
- κῆμῆσ* (γ) *κῆμ* (Σ) = ρημ. = θυμιατίζω· παθ. *κῆμῆσεμ* (γ).
- κῆε-ν* (γ. 'Ελδασ.) = ἡ πινακωτή, ἀπλοελλην. πλαστῆρι, *κῆε-ρι* (τ).
- κῆεῖε-α* (Κρουῖα) πληθ. *κῆεῖετε* = νῆε *δερράσε* *κῆε* *βνε* *βούκατε* *περ* *με*
ι *τῶομ* *νδε* *φούρε* *τε* *πίκῆνε*. — καὶ *κῆε-ι* (Καβ.) πληθ. *κῆετε*,
κῆε-δι (Σ), *κῆε-ι* (Βεράτ.) πληθ. *κῆετε*. *κῆεῖεν-ι* πληθ. *κῆεῖενατε*
(Τυράν.) = πινακωτή, πλάθρον.
- κῆεν-ι* (γ) πληθ. *κῆέντε* *κῆεν-ι* (τ) πληθ. *κῆεντε* [Λατ. canis, 'Ελλην.
κύων] κοινῶς σκύλος.
- κῆεν-βιῖτ-τσούνκ-γου* = σκύλος μὲ κομμένην οὐράν.
- κῆενγῆεῖε-α* (τ) εἶδος χαμοδένδρου, πληθ. *κῆενγῆεῖε-τε* καὶ *κῆενγῆεῖε-
ῆε-α* (γ) πληθ. *κῆενγῆεῖε-τε*.

κjenđio (γ. τ. budi) ρ. ενεργ. = κεντώ (ἐπὶ ραπτικῆς)· κενδίσειμ. παθ.

(ι-ε-τε) *κjenđioουρε* (τ) = κεντισμένος, ι-ε-τε *κjenđioουρε* (γ).

(τε) *κjenđioουρε* (γ) = τε *κjenđioουριτε* (τ) = τὸ κέντημα.

κjenđronj (τ) ρ. οὐδ. = στέκομαι, στηρίζομαι, ἀντιστέκομαι, ἀντέχω,

2) διχοκῶ καὶ (γ) *κjenđronj*: 3) *κjenđron* τριτοπροσ. = κωστίζει. —
κjenđronj μβε *κεμβε* = στέκομαι ἐπὶ ποδός. ι *κjenđronj* αρμίκουτ =
ἀνθίσταμαι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. κελό γηε εἴτε ε λζίγε σ' *κjenđron* οῦόμε
κόχε = αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀχαμνό, δὲν διακρεῖ (βαστῆ) πολὺν
καιρόν. — σα τε *κjenđron* κελό γηε = πόσον σοῦ κωστίζει τοῦτο; με
κjenđron κάκχε = με κωστίζει τόσον [ἴδ. Ἑλλην. κέντρον = τὸ στή-
ριγμα, ἡ μέση ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἕλον τὸ βάρος τοῦ σώμα-
τος]. — *κjenđro* ατύ! μου λζούκ *βενδιτ* = στάσου αὐτοῦ! μὴ κινεῖσαι.

κjenđre-a (τ) πληθ. *κjenđρατε* καὶ *κjenđρε-α* (bogdan) [ἴδ. *κjenđronj*

(τ) καὶ *κjenđronj* κατὰ τὴν προφορὰν τοῦ bogdan] = τε *κjenđroue-*
μιτε = ἡ θέσις, ἡ στασις, ὁ σταθμός, τὸ κέντρον. πληθ. *κjenđρα-τε*.

— *κjenđra* ε τιγ εἴτε *μjedisi* α *ζέμρα* ε τιγ (bogdan).

κjenđrim-i (τ) *κjenđrim-i* (γ) πληθ. *κjenđρίμετε*, *κjenđρίμετε* = ἀντί-
στασις.

κjenđrese-a (τ), *κjenđρέσε-α* (γ) πληθ. α-τε = στερέωμα.

(ι-ε-τε) *κjenđrouarōim* (τ) = στάσιμος, βάσιμος· ι-ε-τε *κjenđroueōim*

(γ) καὶ ι-ε-τε *κjenđroušim* (συνηρ.)· τὸ ἀντίθ. ι-ε-τε *κjenđrouar-*
ōim (τ) = ἄστατος, ἀβάσιμος· ι-ε-τε *κjenđroueōim* καὶ — οὔōim

(συνηρ.).

κjéne (γ) *κjéne* (τ) *μτχ.* τοῦ *jam*· τῶ' do με *κjéne* (γ) καὶ τῶ' do με

κjéne (τ) = τί θέλει νὰ εἰπῆ; (= τῶ' εἰστε;)

(τε) *κjéneite* (γ) = τε *κjéneite* (τ) = ἡ ὑπαρξίς, τὸ εἶναι.

κjéne-ja (γ) = *κjéne-ja* (τ) = ὄκχε-α (Σ) = σκύλλα.

κjéneze-a (τ) = *κjéneze-a* (Καβ.) ἕποκορ. τοῦ *κjéne-ja*· 2) *κjéneχ*
κοινῶς· πληθ. *κjéneζατε*.

κjéneχου (Περμέτ.) = ἐπίρ. = δῆθεν· κοιν. τάχα, σαμάτι. — *κjéneχου*
(Ἄρζυρ.) [Τουρκιστί γjōjā], *κjéneτε* καὶ *κjénσε*· *Ιούδα* *κjénσε* πο
πούθι *Ιισοῦνε* ε *τραθτό*· ὁ *Ιούδας* δῆθεν ὅτι ἐφίλησε τὸν *Ἰησοῦν* τὸν
ἐπρόδωκε. *κjénσε* (Σ), *μαjdé* (Βεράτ.) *κjénσε* πο ὄκόj (Σ) = bžj
σικούς πο ὄκόj. — σ' εἰστε *βερτέτ* εἴτε *κjéneχου*.

- κ^ιμένθ-ι (Ἑλθασ.) πληθ. κ^ιμένθιτ^ε = κουρ καπσών ν^ιερίνε κ^ιμένι ι τερ-
 βούκρε, α κουρ ε σικόν νδερ σϖ, ι λ^ιεσόν κ^ιμένθιτ^ε. — κατὰ κ^ιμένθ π^ικ^ε
 δϖ τρι δίτ^ο β^εχ^ενε ποσί κ^ικ^ιεζα τ^ε βόγελ^ια νδνε γ^ιύχ^ετ^ε τ^ε
 τσίλ^ικ^ιτ' ι διέγ^ενε με βοστ χέκουρι τ^ε νδσ^ετ^ε, εδέ κ^ισ^οτ^ο ν^ιερίου
 σ^ιπετόν ε νουκε τερβόνετ^ε: πο νδ^ε μός ι διέκ^ιτ^ε ατ^εχ^ερε δούνε με
 θ^ενε σε ατό κόκ^ιεζατ^ε βέχ^ενε ποσί κ^ιελ^ισ^ο κ^ιενσ^ο τ^ε βόγελ^ιε, εδέ
 π^ικ^ε duζέτ δίτ^ε ι χύν^ινε νδ^ε τροϖτ, εδέ τερβόνετ' ε βδέσ.
 κ^ιενί^οτ (γ) και κ^ιενί^οτ (τ) έπίρ. = ώς κύων, κατὰ τρόπον τών κυνών.
 κ^ιένκ^ι-γ^ιι = άρνίον κ^ιενκ^ι-γ^ιι (τ), κ^ιίνκ^ι-γ^ιι (γ), κένκ^ι-γ^ιι (Σ), κ^ι-γ^ι.
 (Σ)· πληθ. σ^ικ^ιέρρατ^ε η σ^ιτ^ιέρρατ^ε, κ^ιίνγατ^ε (Σ) και κ^ιίτ^ε (Σ) = άρνία.
 κ^ιένκ^ι-πίμεσ-ι (γ) (Τυραν.), κ^ιενκ^ι πίρεσ-ι (τ) = άρνι βυζινιάριον, πληθ.
 κ^ιένκ^ι-πίμεσιτ^ε (γ), κ^ιενκ^ι πίρεσιτ^ε (τ).
 κ^ιένσε (Σ) έδ. κ^ιίνσε (bogolan) κ^ιένεχ^ο (τ) = τάχα, δ^ιθεν.
 (ι-ε-τ^ε) κ^ιέντρε (Περμέτ.) λ^ιεσ^ο κ^ιέντρε (Περμέτ.) = λ^ιεσ^ο βάρκου (δ^ιηλ.
 κεντρικόν).
 κ^ιέπ-ι (Άργυρ.) έδ. σ^ικ^ιέπ-ι = ζεράπτω.
 κ^ιέπ. ρ. ένερ. = ράπτω, άντιθ. σ^ικ^ιέπ. ρ. = ζεράπτω.
 κ^ιέπεμ ρ. π^ικ^ε. = ράπτομαι άντιθ. σ^ικ^ιέπεμ. ρ.
 κ^ιέπε-α: πληθ. κ^ιέπετ^ε [Λατ. cera, cere] = κρόμμυον.
 κ^ιέπετ^ε-α (τ) και κ^ιέπερ-ι (γ) (όρθως κ^ιέπερ-ι) πληθ. κ^ιέπερατ^ε = δοκά-
 ριον μικρόν, και κ^ιέρπεν-ι (γ) = μικρός δοκάς.
 κ^ιέρε-α (γ), κ^ιέρε-γ^ια (τ) πληθ. κ^ιέρετ^ε = κατσίδα.
 κ^ιέρθουλ-ι (Ἑλθασ.), κ^ιέρφουλ-ι (Καβ.), μοτοβίλ^ιε-γ^ια (Βεράτ.) πληθ.
 κ^ιέρθου^ι-τ^ε, κ^ιέρφου^ιτ^ε μοτοβίλ^ιετ^ε = τό τυλιγάδι κοινώς (έδ. τυ-
 λίσσω), όργανον ύφαντικόν περιστρεφόμενον περι άξονα.
 κ^ιέρθουλ-ι (Περμέτ.) κοινώς, άνέμι. — σ^ιτιέλε^ιε-γ^ια (Ἑλθασ.) σ^ιτιέλετ^ε-ι
 (Σ) πληθ. κ^ιέρθου^ι-τ^ε (Περμέτ.), σ^ιτιέλε^ιετ^ε (Ἑλθασ.).
 κ^ιέρθουλε, κ^ιέρθελε έπίρ. = κύκλω, πέριξ έδ. έπίρ. κ^ιάρκ. — κ^ιέρθουλε
 σ^ιτεπίσε = κ^ιάρκ σ^ιτεπισε = πέριξ τ^ης οικίας.
 κ^ιέρθουλον^ι-όνεμ (Βεράτ.) και κ^ιερθελόν^ι-όνεμ έδ. κ^ιαρκόν^ι-όχεμ (γ).
 κ^ιερθουλίμ-ι (Βεράτ.) και κ^ιερθελίμ-ι πληθ. κ^ιερθουλίμετ^ε κ^ιερθελίμετ^ε.
 κ^ιερρόν^ι (τ) κ^ιερρό^ι (γ) (άντι κ^ιλ^ιερρό^ι) [Λατ. claro] ρ. ένερ. = καθαρίζω,
 καθαρίζω, κοιν. παστρεύω. 2) κ^ιερρόν^ι μόλενε κ.τ.λ. = καθαρίζω τό
 μ^ιλλον, τό άπίδιον. — κ^ιερρόνεμ, κ^ιιρόχ^εμ (γ) π^ικ^ε.

- (ι-ε-τξ) κῆροῦατε (τ) κῆρούετε (γ) ἐπίρ. = καθαρισμένως.
 κῆρόσ-ι (τ) κῆρόσ-ι (γ) πληθ. κῆρόσετεξ=κατσιδιάρης κοιν. (Τουρκ. κελῆσῆ).
 κῆροπίκ-ου (γ) πληθ. κῆρπίκετεξ ἴδ. κῆρπάλε-α = βλέφαρον.
 κῆροῖ-α πληθ. κῆροῖτεξ = κεράσιον (ὁ καρπὸς καὶ τὸ δένδρον).
 κῆροτόνῃ (τ) ἴδ. κῆροτόῃ καὶ κῆροτόνεμ ἴδ. κῆροτόχεμ = μακλόνω.
 κῆροφουλι (Καβ.) ἴδ. κῆροθουλι (Ελθασ.) πληθ. κῆροφουῖτεξ.
 κῆροε-α (τ), κῆρορε-ῖα (γ) πληθ. κῆρορετεξ = ἄμαζα, ἄμα.
 κῆροσ-έτ-έτ (budi) Σ. ἴδ. κῆροσ-ίτ-ίτ = ἐκβάλλω.
 κῆροσνδι-ά: περιπίαιγμα (Τουρκ. μαζτάπ.) πληθ. κῆροσνδι-εξ.
 κῆροσνδιόσ, κῆροστίσ (Σ) ρ. ἐνερ. = περιπαίζω, περιγελῶ ἴδ. περκῆσῆ τὸ
 παθ. κῆροσνδιόσεμ, κῆροστίσεμ = ἐμπαίζομαι.
 κῆροσ ρ. ἐνερ. = γελῶ ἀντίθ. κῆροσν-ῖα καὶ κῆροσ.
 κῆροσέμ περ αἰέ = (Σ) περιγελῶ ἴδ. περκῆσῆ.
 κῆροφ-ι (τ.) [ἔλλην. κεῦθος] = ποτήριον.
 κῆροφουλι = κέφαλος εἶδος ἰχθύος πληθ. κῆροφουῖτεξ καὶ κῆροφῶλι (τ).
 κῆροχεν-ι (Τουρν.) (Ελθασ.) ἴδ. κῆρο-νι (γ) πληθ. κῆροχενατεξ = πλάθρον.
 κῆροσ-κῆρο-κῆρο (Σ. budi) ρ. = ρίπτω, = ὅτι, χύνω μέσα, ὡς κῆροσ οὐξ
 δοῦρεβετ (γ). — ὅτι πούσχε = κῆροσ πούσχε (Σ).
 κῆρο (γ) ἴδ. κῆρο (τ) — κῆρο-κούρεξ (γ) = κῆρο-κούρεξ (τ) = ἀφ' ὅτου.
 κῆρο-ῖα (Σ) πληθ. κῆροτεξ ἴδ. κῆροκῆρο-ῖα (Σ) = ἀρνίον.
 κῆροδ-ι (γ) ??? (= ἴσως κλαδευτήριον).
 κῆροελ-ι ἢ κῆροέλι-ι (γ. τ) [Λατ. coelum] πληθ. κῆροεῖτεξ καὶ κῆροέτετεξ καὶ
 κῆροῖτεξ (συνηρ.), κῆρολι-ι (συνηρ.) καὶ κῆροέλι-ια (budi). — κῆροεῖζε-α (γ. τ.)
 καὶ (συνηρ.) κῆροεῖζε-α = ὁ οὐρανίσκος (τοῦ στόμακτος) πληθ. κῆροεῖζε-
 ζατεξ καὶ κῆροεῖζατεξ.
 κῆροελοῦρο-όρι (τ) κῆροελοῦρο-όρι καὶ (συνηρ.) κῆροελοῦρο-ι (γ) = οὐράνιος,
 ἐπουράνιος. κῆροελοῦρο-ῖα θηλ. = ἐπουράνια: πληθ. ἀρσ. κῆροελοῦροτεξ, θηλ.
 κῆροελοῦροτεξ. — ι-ε-τξ: κῆροελοῦροτεξ (τ), κῆροελοῦροτεξ καὶ κῆροελοῦροτεξ (γ)
 = κυανοῦς - ἦ - οὔν.
 κῆροθάροε-α πληθ. κῆροθάροετεξ = κηθάροε.
 κῆροθαροῦρο-όρι (τ) κῆροθαροῦρο-όρι καὶ κῆροθαροῦρο-όρι (γ) = κηθαροῦρο.
 κῆροθαροῦρο-ῖα πληθ. κῆροθαροῦροτεξ = ἡ κηθαροῦρο.
 κῆροθῆ-κῆροθῆ-κῆροθῆ: ρημ. ἐνερ. = συνουσιάζομαι, κοινῶς γαμῶ. ἀφ. κῆροθῆ-ε-
 ου, μτχ. κῆροθῆ (γ), κῆροθῆ (τ).

- (ι-ε) *κῆμ-ι-ε-ῖα* (γ), ι-ε-κῆρε-ι-ζ (τ) = κοιν. γαμημένος-νη. — τῆ κῆμ-ι-ε (γ) = τῆ κῆριτε (τ) οὐδ. = τὸ γαμεῖν.
- κῆκελῆ-α* (τ), κῆκελῆ-ι ἢ κῆκελῆ (γ) = αἰχμή. — πληθ. κῆκελῆτε καὶ κῆκερε-α πληθ. κῆκερατε καὶ κῆκερι-ι (γ) = ρεβίθι.
- κῆιλ-ι* πληθ. κῆιτε (συνηρ.) ἴδ. κῆιλ-ι = οὐρανός.
- κῆιλῆ-ι* ἴδ. κῆιλῆ-ι πληθ. κῆιλῆτε = τάπησ.
- κῆιλῶ* (γ) ἴδ. κῆιλῶν (τ) = κτυπῶ, τύπτω, ἐπιτυγχάνω.
- κῆιλῆ-α* πληθ. κῆιλῆματε κοιν. κύλισμα. — ὅτι κῆιλῆμα = σκάπτω κύλισμα (= ἀγρός ἐσκαμμένος).
- κῆιμε-ῖα*: πληθ. κῆιμετε = κοιν. ἢ τρίχα καὶ κῆιμε-ῖα (Σ).
- κῆιμε-ῖα* (Βεράτ.) = γάροισα (εἶδος πληγῆς) πληθ. κῆιμε-τε καὶ κῆιμερε-α (Ἐλθασ.) πληθ. κῆιμερατε.
- κῆιμεσε* (γεγ.) = καταστροφάλης.
- κῆινῆ-ῖα* (γ) ἴδ. κῆινῆ-ῖα (τ) πληθ. κῆινῆτε.
- κῆινδε-ῖα* = μέτρον ἐξ 100 δραμίων. πληθ. κῆινδετε.
- κῆινδε-ῖα* = ἑκατοστάριον (νόμισμα) πληθ. κῆινδερατε.
- κῆινδροῶ* = ἴδ. κῆινδρόν (τ) = στέκομαι.
- κῆινδρίμ-ι* (γ) = ἴδ. κῆινδρίμ-ι (τ) πληθ. κῆινδρίματε = ἡ στάσις.
- κῆινδρέε-α* (γ) ἴδ. κῆινδρέε-α (τ) πληθ. κῆινδρέατε = στάσις, σταθμός.
- κῆινσε* καὶ *κῆινσε* (bogdan) ἴδ. κῆινσε (Σ) = τάχα, ἄθην.
- κῆινκῆ-ῖα* = ἴδ. κῆινκῆ-ῖα. — κῆινκῆ-πίμασ-ι (γ) ἴδ. κῆινκῆ-πίμασ-ι (γ) πληθ. κῆινκῆ-πίμασι (γ) = ἀρνὶ βυζανιάρικο.
- κῆιντ* [Λατ. centum] = ἑκατόν. νῆ κῆιντ, du κῆιντ, τρέ κῆιντ κ.τ.λ. = ἑκατόν δικασίαι, τριακασίαι κ.τ.λ. σα περ κῆιντ; = πόσον τοῖς ἑκατόν; — διέτε περ κῆιντ = δέκα τοῖς ἑκατόν. — νῆ κῆιντ'ε νῆ = 101, νῆ κῆιντ'ε du = 102, νῆ κῆιντ'ε τρι = 103, νῆ κῆιντ'ε κάτρε = 104 κ.τ.λ.
- κῆιντ-δι* = τὸ ἑκατόν = ἡ ἑκατοντάς.
- κῆιντ-δι* (τ) πληθ. κῆινδετε, κῆιντ-δι (γ) πληθ. κῆινδετε, κῆιντ-δι (Περμέτ.) πληθ. κῆινδετε, = πόλῆ-ι πληθ. πόλῆατε (Σ) = λόξαις, πτυχαῖς. — κῆινδετ'ε φουστάνεσε = πόλῆατ'ε φουστάνιτ (Σ).
- κῆιπῆρε* πληθ. = τὰ χαρακτηριστικά.
- κῆιπῆ-α* (Βεράτ.-Περμέτ.) πληθ. κῆιπῆτε = σωρός. καὶ πλῆθ-γου (Περμ).
- κῆιπε-ῖα*: πληθ. κῆιπερατε = μπουντζος. — ι-ε-κῆιπερατε = μπουντζίνος.
- κῆιρι* = κῆρι = κηρός.

- κῆρι-ου*: πληθ. κῆριτε = ὁ κηρός, μικρὰ λαμπράς, κοινῶς τὸ κερί. —
κῆριου ι dũλτε, κῆριου ι διάμτε.
- κῆριθι* (Ἑλθασ.) ἐπίρ. ἐπὶ ζῳῶν ἔταν στέκωνται ὀρθὰ μὲ τὰ δύο ὀπί-
 σθια πόδια. — κοινῶς ἐστάθη ὀλόρθιον· καὶ ὀάχθι (Βεράτ.) ἀριθι
 (Καβάτζα). — κάλχι ου νγρέ κῆριθι, α ὀάχθι, α ἀριθι (=σι νγρίετ
 ἀρίου ε ρρι με τε dũ κερθετ' ε πράπμε.
- κῆριό-ὀχέμ* ἴδ. κῆριόν-όνεμ = καθαρίζω.
- κῆριούετε* καὶ *κῆριούτε* (γ) ἐπίρ. ἴδ. κῆριούατε (τ). — ι-ε-τε κῆριούετε
 (γ) καὶ κῆριούτε ἴδ. ι-ε-τε κῆριούατε (τ) = καθαρός.
- κῆριόσ-ι* (γ) πληθ. κῆριόσγετῃ ἴδ. κῆριόσ-ι (τ) = λεπρός.
- κῆρισ-ι-ι* (γ) ρ. ἐνερ. = νδσίερ = ἐκβάλλω κοιν. βγάζω.
- κῆρι-ι-ι* (τ) ἀορ. κῆριτα-ε-ι μτχ. κῆριτε καὶ κῆριτουνε (γ) κῆριτουνε (τ)
 κῆρις jaöτε (budi) = ἐκβάλλω. — κῆριτα νγε δεμβάλε = ἔβγαλα ἕνα
 τραπεζίτην. — κῆριτα δόρενε βένδιτ = ἔβγαλα τὸ χέρι μου ἀπὸ τὸν
 τόπον. — με κῆρι γῆριμέτε = με ἔβγαλε τὸν ὕπνον (= με ἐξύ-
 πνησεν).
- κῆρι* (budi-bogdan, Ἑλθασ.) μύριον ἐρωτ. = τί; κῆρι δό = τί θέλεις;
 γροῦε κῆρι κῆρι; (bogdan) = γύναι τί κλαίεις καὶ τῶ do = τί θέ-
 λεις; — γροῦα τῶ κῆρι (τ) = γύναι τί κλαίεις; — κῆρι πούνε jάνε
 κῆρι τῶ πούνε jάνε κῆρι = τί πράγματα εἶναι αὐτά; 2) = μύριον
 ἀναφ. = ὅ,τι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον. — κῆρι τε δούεσ (γ) = τῶ τε δούασ
 (τ) = ὅτι θέλεις. — βῆν κῆρι τε δούασ = ἔβεν τῶ τε δούασ (τ) = κά-
 μνε ὅ,τι θέλεις. — μος νδεγῆ jό σε κῆρι θόνε βότα = μος δεγῆ jό σε τῶ
 θόνε βότα = μὴ ἀκούεις τί λέγει ὁ κόσμος. — κῆρι θότῃ Ζότι αῶτε
 περ τε μίρενε τ' ὄνε (γ) = τῶ θότῃ Ζότι ἔσθε περ τε μίρενε τ' ὄνε =
 ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγει ὁ Θεός εἶναι διὰ τὸ καλὸν μας.
- κῆριδὸ* (budi-bogdan) = τῶ δό (τ) = ἔτι δήποτε. — περ κῆριδὸ κά-
 φῶε = περ τῶ do κάφῶε (τ) = δι' ὅτι δήποτε πράγμα.
- κῆριε-α* πληθ. κῆριεατε = ἴδ. κῆριε-α (Τσαμ.) = ἐκκλησία. — καὶ κί-
 ῶε-α πληθ. κίεατε.
- κῆριεμ* παθ. τοῦ κῆρις = κολλῶ.
- κῆριεμ* παθ. τοῦ κῆρι-ιν-ιν = συνουσιάζομαι (παθ.) = γαμοῦμαι.
- κῆριτε-α* = εἶδος ἱέρακος.
- κῆρι* (bogdan-Ἑλθασ.) ρ. ἐνερ. καὶ σῆριόν (Βεράτ.), σῆριόν (Περμ.)

- τῶ] (Σ) [κιοῦτε=ἔξυπνος]=ἐγείρω, ἔξυπνῶ τινά. ἄρ. κιοῦα-ε-ι-
 μ-τχ. κιοῦεμ ('Ελθασ. budi) σκιοῦαρε (τ) καὶ κιοῦμ (συνηρ.) τε
 κιοῦεμιτε καὶ τε κιοῦμιτε οὐδ. = τὸ ἔξυπνεῖν.— παθ. κιοῦεμ, σκιοῦ-
 νεμ, σγιοῦνεμ τῶεμ=ἐγείρομαι ὑπὸ τινος καὶ οὐδ. = ἔξυπνῶ μόνος.
 — ι-ε-κιοῦετε-ι-ε-κιοῦετε-α (bogdan) ἐπιθ. = ἔξυπνος, 2) δῆλνους
 καὶ ι-ε-κιοῦτε-ι-α ('Ελθασ. συνηρ.) καὶ ι-ε-σκιοῦατε-ι (Βεράτ.)
 ι-ε σγιοῦαρε (Περμέτ.) κιοῦετε (γ) συνηρ. κιοῦτε ἐπιρ. = ἔξυπνος.—
 καὶ σκιοῦατε (Βεράτ.), σγιοῦαρε (Περμέτ.).
 κιοῦα (γεγ.) ρ. ἐνερ. = τὸκ (Βεράτ.) = ρῶα περ δῶρε κουρ περῶενδέ-
 τενα. = κιοῦα-ι κετοῦ (γ) = κάμε τόκα κοινῶς. -- τόκα-κετοῦ (Βεράτ.).
 κιοῦα-α (Καβ.) ἴδ. σκιοῦα-α ('Ελθασ.) πληθ. κιοῦατε.
 κιοῦαρε-α (Περμέτ.) ἴδ. μουλένηα (γ) πληθ. κιοῦατε=(κόσσυφος).
 κιοῦαν/ (τ) ἴδ. κιοῦα (τῶαμ), κιοῦε ἄρ. κιοῦατε-ε-ι καὶ (συνηρ.)
 κιοῦατε μετοχ. κιοῦατε (τ), κιοῦατε (γ) (συνηρ.) κιοῦατε.
 κιοῦετε (bogdan) κιοῦε (συνηρ. 'Ελθασ.) ἐπιρ. ἴδ. κιοῦ (bogdan — 'Ελ-
 θασ.) ἰαμ κιοῦετε = εἶμαι ἔξυπνος (ι-ε) κιοῦετε κιοῦε (συνηρ.) ἴδ.
 κιοῦ. — ἄσπε νερε ι κιοῦετε = εἶναι εὐφυής, ἔξυδερχής ἄνθρωπος.
 κιοῦα ('Ελθασ.), κιοῦα (Σ), κετ (Καβ.), τῶουκίτ (Βεράτ. Περμέτ.),
 τῶουκάσ-ατ-ατ (Βεράτ.) ρ. ἐνερ. τιμπῶ με τὸ ράμφορ (ἐπὶ πτηνῶν)
 τὰ παθ. κιοῦατεμ, κιοῦατεμ, κέπεμ, τῶουκίτεμ, τῶουκάτεμ.
 κιοῦα-α (γ) πίκε-α πληθ. κιοῦατε [ἴδ. κιοῦα = τιμπῶ] πίκετε = τὰ
 εἰς τὸ πρόσωπον σημεῖα τῆς εὐλογίας, στίγματα κιοῦα — κιοῦα =
 στίγματα — στίγματα.
 κιοῦαν-ι (Ιακόβα) = κούρος γελῖ-δέτι πληθ. κιοῦατε τὸ θηλ.
 κιοῦα-α = ἡ κούρα = πουλῖ-δέτι πληθ. κιοῦατε = ἡ γαλοπούλα.
 κιοῦα-ι = χυλὸς κοινῶς κοροῦτι (πληθ. ἄχρηστος).
 κιοῦα ἐπιρ. = μουσκεμα, κοινῶς μουσικίδι = κιοῦα. ἐπίρ.
 κιοῦα (γ) καὶ ἄουα ('Ελθασ.) ρ. ἐνερ. = μουσκεῦω, βρέχω τινά καὶ
 κιοῦα (τ) ἄρ. κιοῦα-ε-ι μετοχ. κιοῦα καὶ κιοῦατε (γ) τὸ παθ.
 κιοῦατε (γ), κιοῦατε (τ).
 κιοῦα-α (Περμέτ.) [κιοῦα-πίτε-α] = λζκροῦα με νε πετε περ-
 πῶτε.
 κιοῦα-ι (τ) ἴδ. κιοῦα-ι (τῶαμ) = γάλα.
 κιοῦα-ορι (τ), κιοῦα-ορι (συνηρ.), = γαλατόπιττα, 2)

(Βεράτ.) = γαλακτοπώλης 3) ἐπιθ. = ὁ γαλακτώδης. = πλήρης γάλακτος. πληθ. κίουμεῖστέρετε.

κίουρο-ι (γ) = κατώγειον 2) κίουρ κουσάρεσ = κλεπτοδόχος καὶ βουρκαγού (Σ) πληθ. βούργεττε = κῦ κίε πρέτ περβρένδα κουσάρε· καὶ κατούα-οί (Βερατ.) πατόσ-ζι (Περμέτ.) πληθ. κίουρε-τε.

κίουῖμε = ἴδ. κίουῖμε = καλοῦμαι.

κίουκί-ι ἀρσ. = κοῦκος πληθ. κίουκτεττε· καὶ κίουκτε-ια θηλ. πληθ. κίουκτεττε = κόκκυξ.

κίουμε-ια (Σ) ἴδ. κίουμε-ια πληθ. κίουμεττε· (Σ) = τρίχα.

κίουμέσ-ζι πληθ. κίουμέζαττε = κουμάσιον, κοιν. τὸ κουμάσι, ὄρνιθών, (γενικῶς, δι' ὅλα τὰ ἡμερὰ πτηνά) ἴδ. κοτέττε-ι = τὸ κοτέτσι.

κίουρ (Τυρχν.) ἐν τῇ φράσει. γίερ κίουρ νδε ὅττεπι = μέχρι τῆς οἰκίας.

κίουρε-α (γ) πληθ. κίουραττε, μύκτε-α (Βεράτ.), μύκίε-α (Περμέτ.), μύκίε-α (Περμέτ.) πληθ. μύκίεττε = ἀγία ε θίεσε καὶ νοκτε πρέτ.

κίουρε-α πληθ. κίουραττε = μύξαις· μπῶι κίουραττε = σφουγγίζω ταῖς μύξαις.

κίουράκ-ου κίουράε-ια (θηλ.), κίουράε-ι ἀρσ. κίουράε-ια θηλ. κίουρανιόσ-ι (Καβ.) θηλ. κίουρονιόε-ια θηλ. = ἀτὶ κίε ι δέρδεν κίουραττ' ε σ' ι μπῶιν.

κίουρόι [ἴδ. κίουρε-α] = ῥίπτω κατ' ἄλλου μύξαις.

κίουσ: ἐπιρ. = πῶς κίουσ ε βέρε = πῶς τὸ ἔκαμες; με τί τρόπον τὸ ἔκαμες; κίουσ ι θόνε; = πῶς λέγεται; κίουσ τα βεν; πῶς νὰ τὸ κάμω; τίνοι τρόπον νὰ τὸ κάμω; ἴδ. σι; = τί;

κίουσ: (budi) ἴδ. γίερ, νγίερ· κίουσ (γεγ.) = ἕως ποῦ;

κίουτε-α ἴδ. τοῦ-νι (γ) = ἕως (τοπικῶς).

κίουτέξε-α = καστέλι ι πλίουκτε Σκίπετάρεθετ (φρούριον Πελασγικόν) duζέτ (40) τ' ἴμετα (λεπτὰ) περτέι Περτρέλιεσε, περ φούνδι ι θόνε Βίλιε-α (= προάστειον). Κίουτέξα ἄττε νγρέχουνε νδε μάλιτ τε Πενόκίουπιτ. Πενόκίουπι ἄττε νε μάλι νε γίουμεσ ὅρε α duζέτ τ' ἴμετα (40 λεπτά) περτέι Περτρέλιεσε. Περμπι κτεττε μάλι ἄττε νγρέχουνε Κίουτέξα πρει πλίουκτε τ' ἀνε (ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀρχαίων Πελασγῶν) σὸτ κατρε μίε βιετ ε σίπερ = πρὸ 4,000 ἐτῶν.

κίουτέι-ι: πκηθ. κίουτέεττε [Λατ. civitas-atris Ἴταλ. cita] = πόλις· καὶ κίουτέε-ια, κίουτέε-α (budi) = πόλις.

κῆυτεῖαο-άρι ἄρσ. κῆυτετάρε-ja θηλ. = πολιτίης· πληθ. κῆυτετάρετῃ ἄρσ.
 κῆυτετάρετῃ θηλ. καὶ κῆυτέτασ-ι, κῆυτέτλασε-ja θηλ. πληθ. κῆυτέτα-
 σιτῃ ἄρσ. κῆυτετάσετῃ θηλ.
 κῆυτεῖεζόνj-όj = ἐκπολιτίζω τινα, κῆυτεζόνεμ-όχημ ἐκπολιτίζομαι.
 κῆυτεῖεζίμ ι = ἐκπολιτισμός, πληθ. κῆυτεῖεζίμετῃ.
 κῆύτῃ (γ) ἴδ. κῆυῥ (budi) γῆέρ, νγῆερ = ἕως ὅπου, ἕως ποῦ.
 κῆύτῃ-ι (τ) πληθ. κῆύτῃσετῃ = ἴδ. κῆύτῃ-ι (τ) = κλεις, κλειδί.
 κῆυτῃένιτσε-α [κῆυτῃένιτσε-α] = κῆυτῃένιτσε-α καὶ κυτῃένιτσε-α (τ) μυν-
 διάλε-α (Καβ.) πληθ. κῆυτῃένιτσατῃ (τ), κυτῃένιτσατῃ (τ) μυνδιά-
 λατῃ (Καβ.) καὶ ρομάν-ι, ῥούλῆτσ-ι, λος-ζι = κῆυτῃένιτσε-α = λωστός
 δι' οὗ κλείουσι τὴν θύραν ὀπισθεν.

Λ

(ὄγρον ἢ τραχύ).

λαβίτῃ-ι (Ἀργυρ.) ἴδ. χῆε-ja, λῆουφγάτ-ι, κουκουβρίκῃ-ι = βρουκόλαξ.
 λαζίνε-α (Περμέτ.) = τόπος κενός εἰς τὸ μέσον τῆς χώρας, ἔνθα δένουσι
 τοὺς ἵππους, ὄνους κ.τ.λ. πληθ. λαζίνετῃ.
 λάjε-α (Κρούjα) = ἐταῖρος ἴδ. λῆότσ-ι (Σ), λῆάκο-ja (Περμέτ.) χῆτσο κε
 λαjα (Κρούjα) = ἔτσο τοῦ λῆότσι (Σ) λῆουμ λαjα (Κρ.) = λῆουμ λῆότσι
 (Σ) πληθ. λαjα-τῃ. — κού βέτε μρέ λάjε ; (Κρ.) = κού πο βέτε μρέ
 λῆοτσο ; (Σ).
 λάλε-α (Τοσκ.) = πεοθανέ (Τουρκ.) πληθ. λάλατῃ.
 λάλεζε-α (τ) ὑποκορ. πληθ. λάλεζατῃ.
 λαμβουρίτ (Ἀργυρ.) ρ. ἀμεταβ. = φωτοβολῶ, κάμνω πολὺ φῶς· βένj
 ὀούμῃ αρίτῃ.
 λαμνι-α (τ) πληθ. λαμνιτῃ, ναμλι-α (Βεράτ.) [Τουρκικὴ λέξις ναμλι]
 πληθ. ναμλιτῃ, καὶ ναβλι-α (γ) πληθ. ναβλιτῃ.
 λάνε-α (γ) πληθ. λάνετῃ [ἑλλην. ὠλένη], καὶ λερρε-α (τ) πληθ. λέ-
 ρετῃ, φουκῆι-α (Βεράτ.), πληθ. φουκῆιτῃ περβέῃ λέρρενῃ ἢ λερρετῃ =
 ἀνασκουμπῶ τὴν ὠλένην, ἀνασκουμπόνομαι.
 λαούσ-ζι (Περμέτ.) λῆαούσ-ζι (Ἑλθασ) = λαός ἴδ. γῆένδεjε-ja.
 λαπ : ρημ. ἐνεργ. = λάπτω καὶ λαπόj. — κῆνι πο-λάπ ούjε = λαφύσω.

- λαπαζάρ-ι (τ) πληθ. λαπαζάρετς = ἴδ. λούπερ-ι = ἐπαίτης.
 λάπε-α = κοινῶς λαπᾶς· 2) λάπε-α πληθ. λάπατε = λάπατ' ε δσόκεσε,
 (βέσσετ' ε δσόκεσε).
 Λαίν-ι = Λατίνος· ἴδ. λιετί-νι (γ) πληθ. Λατίνετς = Λατίνος.
 Λαινίσι (γ) ἐπιρ. λατιρίστ (τ) = Λατίνιστι ἴδ. λιετινίστ (γ).
 Λαινίστε-ια (γ), Λατιρίστε-ιά (τ) = ἡ Λατινική (γλώσσα) πληθ. Λα-
 τινίστετς = τὰ Λατινικά.
 Λαίνκε-α πληθ. Λατίνκατε = Λατινίς-ίδος ἴδ. Λιετίνκε-α (γ).
 λατουρίσ-ίτ-ίτ (τ) ρ. μεταβ. = λερόνω, κηλιδόνω· (τὸ νδῶ εἶναι σφοδρό-
 τερον).
 λαπαζάν-ι (Τουρκ), ὄκκλαζάν-ι (Σ) = φύλακος, πολυλογᾶς κοιν. (Τουρκ.
 λαφαζάν) πληθ. λαπαζάνετς, ὄκκλαζάνετς (Σ).
 λαπούσε-α : πληθ. λαπούσατε = εἶδος λαχανικοῦ μὲ φύλλα φαρδζά.
 λαπούσκα-α (γ) πληθ. λαπούσκατε = γιέθετ ε καλιουτ μίσεριτ, και
 λιεθόρε-ια (Τουρκ.) πληθ. λιεθόρετς ἴδ. τσέφεκε-α.
 λάσκα-α (Περμέτ.) [Ἑλλην. καταβολάς-άδος] κοιν. μάννα (ἐπὶ κλημά-
 των) ὅταν παραχώνουσι διὰ τὴν κάμωσι νέαν ρίζαν· πληθ. λάσκατε.
 λερε-α πληθ. λερετς (τ) λάνε-α (γ) = ὠλένη.
 λογαρί-α = λογαριασμός (Τουρκ. χεσάπ) πληθ. λογαρίετς.
 λοζνίσε-α (Κόρτσά) ἴδ. πιέργουε-ι : πληθ. λοζνίσατε = κληματαριά.
 λοκομίσε-α (Σ) ἴδ. χίνκε-α (= χωνί) πληθ. λοκομίσατε.
 λοκοϊσί-ίτ-ίτ (γ. τ.) ρ. ἐνεργ. = κοιν. κλουκουκίζω = τράσσω τὸ ὕδωρ.
 λοκοϊίτεμ παθ. κουρ τούνδετς ούζετς ε βεν λούκ-λούκ.
 λόσ-ζι (Βεράτ.) πληθ. λόζετς = μοχλὸς κοινῶς λωστὸς και ρομάν-ι (Περ-
 μέτ.) (κυρίως ἐκ ξύλου)· ἴδ. σουλ-ι, σούλ-ι, χανδάρ-ι 2) λόσ-ζι
 (Κρούζα) = ι θόνε δουργίσε μουλινιτ βόζιτ.
 Λοθεσέ-α, χωρίον τι εἰς τὸ Τόμαρον ὄρος. — ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου
 Λοθεσέ λέγεται Λοθεσάρ-ι [ἴδ. Θουκυδ. οἱ Λωπεσοὶ ἦσαν οἱ ἐπί-
 τροποι τοῦ μαντείου τῆς Δωδώνης].
 λόσ-ι (τ) (Βεράτ.) = βέντ πλιότ με hār τε νγατουρρούαρε ζούρα νιε
 λιέπουρ νδε λόσ.
 λόσ-ι (Σ) = ἴδ. λούσε-α = λάσπη, πηλός.
 λότσκα-α (Βεράτ. - Περμέτ.) ἴδ. κακερδόκε-α πληθ. λότσατε = βολθός.
 λόχε-α (τ) κρετέ μούρ ε ζε λόχα = κρετέ μούρ ε ρρεχ σίου = νοτιά.

λούκx-α πληθ. λούκατε καὶ σκλούκx-α (Σ) = κλούβιο αὐγό. — βε λούκx
 = αὐγὸ κλούβιο.
 λούμ-ι (τ. Ἑλθασ.) ἴδ. λجوم-ι (Σ) πληθ. λούμνατε (Σ) λούμρατε (τ) =
 ἀκαθαροσία ἐλαίου, ἕζημα.
 λούπ ἢ λούπι (γ. τ) ρ. ἐνεργ. = κατατρῶγω· ἴδ. λάπ. — ε λούπι περ-
 νιέξέρx = τὸ κατεβρόχθισε διὰ μιᾶς = λαφύσω.
 λούπεx-ι = αὐ κxε λούπ πληθ. λούπεσιτε· καὶ λαπαζάρ-ι (τ) πληθ.
 λαπαζάρxτε.
 λούτσx-α (γ) πληθ. λούτσατε κοινῶς ἢ λούτσα. — καὶ λजूτσx-α (τ)
 πληθ. λजूτσxατε, λजूζι-α (Περμέτ.) πληθ. λजूζιτε, λजूτσx-α (Περ-
 μέτ.) πληθ. λजूτσιτε, λóσ-ι (Σ) ἴδ. βάλxτε-α = λάσπη.

Λj

(καθαρόν).

λjā (γ), λjε (τ): ρ. ἐνεργ. = ἀφίνω, ἐγκαταλείπω, παραιτῶ, παραχωρῶ.
 2) ἐπιτρέπω, δίδω τὴν ἀδειαν. 3) χάνω (ἐπὶ χαρτοφαρίας). ἐνεστ.
 λjā ē-ē, ἀορ. λjāšē-ē-ā-āμ-āτε-āνε (γ), μτχ. λjāνε (γ), λjēνε (τ)
 παθ. λjιχέμ (γ) λjιχεμ (τ)· φράσις: λjé! λjé! μοx κxj = ἄφες!
 ἄφες! μὴ κλαίης. — λjā κρύετε μhας τέjε = θουσιάζομαι διὰ σέ. —
 λjāšē ρακίνε = ἀπέκοψα τὸ ρακί. — λjā γρούανε = ἀφίνω τὴν γυ-
 ναίκα. — λjē-με = ἐπίτρεψόν μοι. — λjā φιάλxε = παραγγέλλω =
 ἀφίνω παραδόσιν. — τε λjā βιέτ = (σέ ἄφησε χρόνους) = ἀπέθανε
 (ὅταν ἀποθνήσκῃ τις).

λjαβαρόx (Περμέτ.) ἴδ. λjαπαρόx ρ. (Ἑλθασ. Тур.) = λασπόνω.
 λjαβdī-α (γ. τ. budi-bogdan) = δόξα, ἔπαινος· πληθ. λjαβdīτε· καὶ
 λjαβd-ι (budi) = ὕμνος [Λατ. laus-dis] λjάφτ (Ἑλθασ.) πληθ.
 λjάφτατε.
 λjαβdój (γ) λjεβdój (τ), λjαβdερόj καὶ λjαβdουρόj (γ), λjεβdερόνj-ój
 (τ) = ἐπαινῶ, ὕμνῶ [Λατ. laudo are = δοξάζω, δοξολογῶ] τὸ παθ.
 λjαβdόχxεμ = δοξάζομαι ἐπαινοῦμαι, 2) = μβοῦρρεμ = κουχῶμι λjιεβ-
 dόνεμ (τ. budi) λjαβdερόχxεμ καὶ λjαβdουρόχxεμ (γ) λjεβdερόνεμ (τ).

λjabdím-ι πληθ. *λjabdíμετε* (γ) *λjēbdím-ι* πληθ. *λjēbdίμετε* (τ) *λjab-*
δουρίμ-ι πληθ. *λjabδουρίμετε* (γ), *λjēbdουρίμ-ι* πληθ. *λjēbdουρί-*
μετε (τ), *λjabδουρί-α* (γ) πληθ. *λjabδουρίτε* = ἔπαινος.

λjabírε-α (Τυρ.) = πόρνη, = κούρβε-α πληθ. *λαβίρετε*.

λjabεργόνj (Περμέτ.) ρ. ἐνερ. = ξεσφίγγω = λιρόj.

λjabερί-α: κλjούχετ' αν' ε Κουρβελεδέϊτ, εδὲ Αρθερί-α. — κλjούχετ'
αν' ε Βλjόρσε, πο ούμχε χερε εδε άνεσε Κουρβελέϊτ, εδὲ άνεσε
Βλjόρσε ι θόνε Αρθερί εδὲ λjabερί = Λιαμπουριά.

λjabερίϊτ ἐπίρ. = Λιαπιστί.

λjabερίϊτε-ja = ἡ Λιαπική διάλεκτος.

λjabót-ι = εἶδος χόρτου, λαχάνου.

λjaga-τερί ('Ελβασ.) ἐπίρ. = ἄστατος καιρός ὅτε μὲν ἥλιος ὅτε δὲ βροχῆ
ὡς ἐπὶ τοῦ Μαρτίου μηνός.

λjágεμ παθ. τοῦ λják = βρέχομαι (μὲ νερόν).

λjágε-ι πληθ. *λjágεσιτε* = ποτιστήριον.

λjagεsój-όνj ρ. ἐνερ. = ὑγραίνω, λják με ούjε. — τὸ παθ. λjagεsόνεμ-
όχεμ.

λjagεsίνε-α (γ) *λjagεσίρε-α* πληθ. α-τε = βροχερός καιρός, 2) ὑγρασία.

λjágετε = ἐπίρ = μουσίδι.

(ι-ε-τε) *λjágετε* ἐπίθ. = βρεγμένος-η-ον.

λjagén-ι = λάγηνος, λαγένι.

λjágετε: πληθ. (bogdan) = δρόμοι.

λjāj [Λατ. lavo-are, 'Ελλην. λούω] ρ. ἐνερ. λούω, κοιν. πλύνω,
νίπτω. — λjaj σῦτε = νίπτομαι (κ.τ.λεξ. = νίπτω τοὺς ὀφθαλμούς). —
λjāj λjēβερετε = πλύνω τὰ ἀσπρόρρουχα. — λjaj σῦτε ἢ λjāj φακ-
jετε, λjāj δούαρε, λjāj κεμβετε, = νίπτομαι (τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ
πρόσωπον, τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας), 2) = ἐξοφλῶ, πληρόνω. — λjaj
δετύρενε = πληρόνω τὸ χρέος, λjāj πουνετύρενε = πληρόνω τὸν ἐρ-
γάτην. — ι λjábα παράτε = τὸν ἐπλήρωσα τὰ χρήματα. 3) = ἀθω-
όνω τινά. — κετέ νjερί ε λjāj ούνε σε σ' κᾶ βράμ, α σ' κᾶ βιέδε,
α σ' κᾶ hām κετέ τε κέκjε = ἐγὼ ἀθώνω τοῦτον τὸν ἄνθρωπον διότι
δὲν ἐφόνευσεν ἢ δὲν ἐκλεψεν ἢ δὲν διέπραξε τοῦτο τὸ κακόν. —
κετέ νjερί ε λjāj ούνε σε σ' κᾶ βέρε νjε φάjε = τοῦτον τὸν ἄν-
θρωπον ἀθώνω ἐγὼ διότι δὲν ἐπραξε κανέν πταῖσμα. — φράσις λjāj

- ε λῳεῖ = κολακεύω (ἐπὶ κακῶν). ἀρ. λῳάβα-ε-ου μτχ. λῳάμ (γ)
 λῳάρε (τ).
- λῳαῖτᾶρ-ι καὶ λῳαῖτόρε-ῖα = ὁ νιπτήρ πληθ. λῳαῖτάρετε ἀρσ. λῳαῖ-
 τόρετε θηλ.
- λῳαῖθάτε-α πληθ. λῳαῖθάττε καὶ (Περμέτ.) λῳαφάτε-α πληθ. λῳα-
 φάτετε = ἡ κουτσουπιά· (δένδρον ἄκαρπον).
- λῳαῖθῖ-α = λεπτοκάρυον πληθ. λῳαῖθίτε· (ὁ καρπὸς καὶ τὸ δένδρον).
- λῳάῖε-α πληθ. λῳάῖε = κολακεία.
- λῳαῖκατούαρ-όρι: πληθ. λῳαῖκατόρετε (τ) ἀρσ. = κόλαξι, κολακευτής.—
 καὶ λῳαῖκετούερ-όρι (γ) λῳαῖκετούρ-όρι (συνηρ.), λῳαῖκετόρε-ῖα θηλ.
 πληθ. λῳαῖκετόρετε.— καὶ λῳαῖκατάρ-ι ἀρσ. λῳαῖκατάρε-ῖα θηλ.
 πληθ. ἀρσ. λῳαῖκατάρετε, θηλ. λῳαῖκατάρετε.— καὶ λῳάῖε-ι ἀρσ.
 λῳάῖε-ῖα θηλ. πληθ. λῳάῖεσιτε.— ἀρσ. λῳάῖεσιτε θηλ παροι-
 μία: λῳάῖεσιτε λῳάν ε τε λῳέν ε τε κελέτ γίῳτινε μ' βύθε.— τὸ
 παθ λῳαῖκτίσεμ = κολακεύομαι.
- (ι) λῳαῖμ (γεγ. Τοσκ. Φράῳαρι) = μνηστής, ἀπεσταλμένος, μεσίτης,
 προξενητής καὶ ι λῳάῖμ-ι (budi) πληθ. τε λῳάῖμιτε (budi) τε λῳ-
 ῖμιτε (τ) καὶ λῳάῖμ-ι ('Ελβασ.) πληθ. λῳάῖμιτε.
- λῳαῖμῳόγ: ρ. οὐδ. ὑπάγω ὡς πρέσβυς, πραγματεύομαι, ἐνεργῶ, πράττω
 ὡς πρέσβυς, ἐντεῦθεν, παρακαλῶ, μεσιτεύω, πρεσβεύω.
- λῳάῖμ-α = πρεσβεία, ἀπιστολή, μεσιτεία, 2) ὄνομα περιληπτικόν· οἱ
 πρέσβεις, οἱ ἀπεσταλμένοι, οἱ μεσιταί, οἱ προξενηταί.
- λῳακ (καὶ λῳάγ. (γ)) ρ. ἐνερ. = βρέχω μὲ νερόν· ἀντιθ. τέρ. ρῆμα.
- λῳάκ-ου: πληθ. λῳάκτε = βρόχος, θηλειά, ἱμάς καὶ λῳάκθ-ι: ὑποκορ.
 καὶ σῳθ-ι [σῳν-ι] ('Ελβασ.) = θηλειά πληθ. σῳθετε.
- λῳακῳίτ (τ) ἴδ. ρημ. λῳαθίτ = λησιμονῶ.
- λῳακῳμόν-όγ (γ. τ. budi - bogdan) ρ. οὐδ. = πλεονεκτῶ, ἀντίθετον
 κουρσῳέῖ = φείδομαι.
- λῳάκῳμ-ι (budi) = πλεονέκτης· πληθ. λῳακῳμέσιτε καὶ λῳακῳμούεσ-ι
 (γ) πληθ. λῳακῳμούεσιτε, λῳακῳμιτᾶρ-ι ἀρσ. λῳακῳμιτάρε-ῖα θηλ.
 πληθ. ἀρσ. λῳακῳμιτάρετε, λῳακῳμιτάρετε θηλ.
- λῳακῳμίμ-ι = πλεονεξία πληθ. λῳακῳμίμιτε καὶ λῳακῳμί-α (budi - bog-
 dan) πληθ. λῳακῳμίτε.
- λῳακῳνάμε-ῖα (γ) = λάχανον ἀλμυρόν πληθ. λῳακῳναρμέ-τε· λῳάκῳνε-α

(γ) = λάχανον πληθ. λιάκηνατξ. — λιάκηνρα-α (τ) πληθ. λιάκηνρατξ.
λζακσός ??? = λζάκ = βρέχω, μουσκεύω. — θαμιστ. ρημ.

λζάκο-ουα ('Αργυρ.) = φίλος, έταίρος.

λζάκο-ια (Περμέτ.) και λζάκοζξ-α (Περμέτ.) ύποκορ., λζάξξ-α (Κρούζα),
λζότσ-ι (Σ) πληθ. λζότσατξ, λζάξατξ, λζάκοζατξ: φράσεις — χέτσ
κξ λζάξα (Κρ.) = έλα νά σέ χαρῶ· κοιν. έτσ τξ λζότσι (Σ), λζούμ
λζάξα = νά σέ χαρῶ, κοινῶς (Κρ.) λζούμ λζότσι (Σ) = νά σέ χαρῶ. —
κού σκόν μρε λζάξξ = ποῦ πηγαίνεις φίλε μου; (Κρ.) = κού πό σκόν
μόρε λζότσ; (Σ).

λζακουρίκξ (budi, γ. (τ) και λζασκουρίκξ = έπιρ. = γυμνῶς.

λζακουρίκξ-ι (Σ. Τυρ. Βεράτ.), λζακουρίκξσ-ι (τ), λζακουρέκξσ-ι (γ)
πληθ. λζακουρίκξατξ, λζακουρίκξσιτξ, λζακουρέκξσιτξ = νυκτερίθρα
κοινῶς.

λζάλξξ-α πληθ. λζάλξατξ: ό μικρότερος άδελφός όνομάζει λζάλξξ τόν
μεγαλύτερον άδελφόν· λζάλξα ι μάθ = ό μεγαλύτερος άδελφός.

λζάλξξ-α: πληθ. λζάλξξτξ: έπιθ. άποδιδόμενον εις τούς κατοίκους Μυ-
ζεκέκς· κεστού ου θερρέσενξ Μυζεκζάρεβετ, κουρ σ' ου δίνε έμμερινξ.-
Μυζεκζαρεβετ ου θόνξ βάβξξ-α: ό 'δ.

λζάμξ-α (γ), λζέμξ-α (τ) πληθ. λζάμξτξ, λζέμξτξ = τó άλώνιον.

λζάμσ-ι (γ), λζέμσ-ι (τ) = ή άγαθίς-ίδος· κοιν. κουβάρι (νήματος ή
κλωστής ή ράμματος) πληθ. λζάμσατξ, λζέμσετξ.

λζανγούα-όι (τ) πληθ. λζανγόνξτξ, λζανγούε-οι και λζανγού οι (συνηρ.)

λζανγούε-όνι (Σ) = τó λαγωνικόν.-θηλ. λζανγόρξτξ = ή λαγωνίκα.

λζανδξ-α (γ) λζένδξ-α (τ) = ξυλική· πληθ. λζανδξτξ (γ) λζένδξτξ (τ)

λζανδετάρ-ι (bogdan) ζυλουργός, λεπτουργός, πληθ. λζανδετάρξτξ

λζάνκ-γού (γ) λζενκ-γού (τ) (πληθ. λείπει) = ζωμός, κοινῶς ζουμί.

λζανξετάρ-ι 'δ. λζαξετάρ-ι πληθ. λζανξετάρξτξ τó θηλ. λζανξετάρξ-ζα
'δ. λζαξετάρξ-ζα· πληθ. λζανξετάρξτξ.

λζάπ-βι και λζαπ-ι = λζάπης πληθ. λζάβξριτξ.

λζαπαρόσ ('Ελθασ. — Τυρ.) [ρυπαρός] = λασπόνω, λερόνω, βρομῶ· και

λζαθαρόσ (Περμέτ.), λζατουρίς (Βεράτ.) τó παθ. λζαπαρόσεμ, λζα-
τουρίςεμ.

λζάπξ-α = τó δέρμα τής κοιλίας τῶνσφαζομένων ζῶων και τά παρόμοια
(συγγενής τῇ λέξει λζάφσξ-α).

- λῆαπερδι-α* (γεγ.) πληθ. *λῆαπερδιτε* = αἰσχρολογία = φιάλιε τε νδῶτα.
λῆάπο (Ἑλθασ.) ρ. οὐδ. = ἀπαυδῶ, ἀποκάμνω: ὡς λῆάποσα νγα κυῖ
 νῆρι = ἀπηύδησα ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον· λῆάποσα πρεῖ σε κερκούε-
 μιτ = ἀπηύδησα ζητῶν· μός με λῆάποσε = μὴ μὲ κάμης νὰ ἀπαυδῶ·
 ἴδ. γῆυφκῆῖ.
- λῆάπο* (Τυραν.) ρ. οὐδ. = δεσπρόῖ (ἀντιθέτως τῆς σημ. Ἑλθασανίου) =
 ἐπιθυμῶ.
- λῆαράσκα-α* (γ) πληθ. *λῆαράσκατε* [λῆαρσ-α] καὶ *λῆαράτσκατε* = ἡ κερκα-
 κάζα· καὶ γριζέλε-α (Σ), γριφῶε-α (Περμέτ.).
- λῆαράσ-ι* [λῆαρσ-α] ἴδ. φαλλοῦα-δί πληθ. *λῆαράσσετε* = παρδαλός.
- λῆαούσ-ζι* (Ἑλθασ.) ἴδ. λαούσ-ζι (Περμέτ.) γῆένδεῖε-ῖα = λαός.
- λῆάρ-ι* (Σ. Κκβ.) = δάφνη· ἴδ. δαφίνε-α.
- λῆάρκ* ἐπίρ. = μακράν, πόρρω, πρόσω, μακρόθι κοιν. μακριά· περ σε
 λῆάργου ἢ περ σε λῆάργουτ = μακρόθεν· (συντασ. μετὰ γενικῆς)
 λῆάρκ μέῖε, λῆάρκ τέῖε, λῆάρκ ατῖ, λῆάρκ νέσ̄. — λῆάρκ ῖουσ̄-ατύρε =
 μακράν ἀπὸ ἐμέ-σέ-αὐτοῦ, ἡμῶν-ὕμῶν-αὐτῶν. — λῆάρκ τέῖε =
 ἔξω ἀπὸ σένα κοινῶς. — κῆόφτε λῆάρκ = μὴ γένοιτο, ἔξω ἀπ' ἐδῶ
 κοιν. — ἀντίθ. ἀφερε.
- (ι-ε-τε) *λῆάργετε* ἐπίθ. ἀντίθ. ι-ε-τε ἀφερε.
- λῆάραζε* (γ) *λῆάραζι* (τ) ἐπίρ. = μακρόθεν· ἀντίθ. ἀφεραζε.
- λῆαργέσε-α* πληθ. *λῆαργέσατε* = ἡ ἀπόστασις.
- λῆαργεσίνε-α* (Ἑλθασ.) πληθ. *λῆαργεσίνκατε* καὶ *λῆαργεσίρε-α* (τ) πληθ. —
 ρατε = μακρυνὸν μέρος, ἀντίθ. ἀφερσίνε-α.
- λῆαργόνῖ-όῖ* ρ = ἀπομακρύνω τινά· καὶ μεργόνῖ-όῖ ἀντίθ. ἀφερνῖ-όῖ. —
 τὸ παθ. λῆαργόνεμ-όῖεμ καὶ μεργόνεμ-όῖεμ· ἀντίθ. ἀφερόνεμ-όῖεμ.
- λῆάρε-α* πληθ. *λῆάρκατε* = τὸ παρδαλὸν κοινῶς, τὸ ποικίλον, κατὰ-
 στικτον. — λῆάρα - λῆάρα = παρδαλῶς.
- (ι-ε-τε) *λῆάρε* ἐπίθ. = παρδαλός-ἡ-ὄν καὶ ι-ε-τε λῆάρεμ-ι, εμε-ῖα.
λῆάρεσ-ι, *λῆάρεσε-ῖα*· πληθ. ἀρσ. λῆάρεσιτε, λῆάρεσετε θηλ. λῆαρόσ-ι,
 λῆαρόσε-ῖα πληθ. ἀρσ. λῆαρόσσετε, λῆαρόσσετε θηλ. λῆαρίσκ-ου θηλ.
 λῆαρίσκε-α πληθ. λῆαρίσκατε θηλ. λῆαραμάν-ι, θηλ. λῆαραμάνε-ῖα
 πληθ. ἀρσ. ἀντε-ἀνετε θηλ. λῆαραγάν-ι-ε-ῖα (Περμέτ.) πληθ. ἀρσ.
 λῆαραγάνετε, λῆαραγάνετε θηλ. = κατὰστικος. — πούλῖε λῆαρίσκε =
 κατὰστικτος ὄρνις, γελῖ λῆαρίσκε· κοινῶς ἢ πιτσιρα.

- λ̣ιαρόν̣η-ό̣η* (γ) και *λ̣ιαρό̣σ* (τ) = κάμνω παρδαλόν· ἕκνη *λ̣ιά̣ρα*, *λ̣ιά̣ρα*.
λ̣ιαρό̣σ̣-ι (Περμέτ.) πληθ. *λ̣ιαρό̣σ̣ε̣τε* = κάμνω παρδαλόν· τὸ παθ. *λ̣ια-
 ρό̣χε̣μ* (γ), *λ̣ιαρό̣σε̣μ*, *λ̣ιαρό̣σε̣μ* = γίνομαι παρδαλός.
λ̣ιαροῦ̣σ̣κ-ου = ἀγριοστάφυλο πληθ. *λ̣ιαροῦ̣σ̣κ̣-τε*.
λ̣ιαρό̣η ('Ελθασ.), *λ̣ιαρό̣ν̣η* (Βεράτ.) *λ̣ιαβρό̣ν̣η* (Σ), *λ̣ιαβρό̣η* (Σ) νγᾶσ-έτ-έτ
 κέτε (Κρού̣η, Τυράν. 'Ελθασ) = γεωργῶ, καλλιεργῶ τὴν γῆν· τὸ
 παθ. *λ̣ιαρό̣χε̣μ*, *λ̣ιαρό̣νε̣μ*, *λ̣ιαβρό̣νε̣μ*, νγίτεμ.
λ̣ιά̣ριε (τ) ἴδ. νελ̣η̣τ (γ) ἐπίρ. ἀντίθ. πό̣σ̣τε = ὑψηλά.
λ̣ιά̣ρια̣ζι (τ) και *λ̣ιά̣ρια̣ζι* (τ) ἐπίρ. = ἄνωθεν.
 (ι-ε-τε) *λ̣ιά̣ριε* και *λ̣ιά̣ριε̣σ̣μ* (τ) = ἴ ι-ε-τε νελ̣η̣τε.
λ̣ιαρτό̣ν̣η-ό̣η (τ) ἴδ. νελ̣η̣τό̣η (γ) - *λ̣ιαρτό̣νε̣μ* (τ) ἴδ. νελ̣η̣τό̣χε̣μ (γ).
λ̣ια̣σ̣-ι (Σ) ἀντι *λ̣ια̣σ̣-ι* κατ' ἀποβολὴν τοῦ μ πρὸ τοῦ σ̣ (συνήθως
 παρὰ Σκοδριάνοις) πληθ. *λ̣ια̣σ̣α̣τε* (Σ) = κουδάρι.
λ̣ια̣σ̣ε̣-α ἀντι *λ̣ια̣σ̣ε̣-α* κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ τοῦ σ̣ (συνήθως παρὰ
 Σκοδριάνοις) πληθ. *λ̣ια̣σ̣α̣τε* = τὸ λειρί.
 (ι-ε-τε) *λ̣ιά̣σ̣τε* = ο-η-πρώϊμος, ἀρχαῖος-αῖα-ον [συγκρ. 'Αγγλ. last]
 πλ̣ιά̣κου ι *λ̣ιά̣σ̣τε* = πλ̣ιά̣κου ι βιέτερε. — *ε̣σ̣τε* θενε σε *λ̣ιά̣σ̣τε* = ἐρρήθη
 παρὰ τῶν ἀρχαίων. ἀντίθ. βόνε (γ). — *τε* *λ̣ιά̣σ̣τα-τε* = τὰ σπαρτά'
 (ἐπὶ γεννημάτων), ὡς σῖτος, κριθάρι κ.τ.λ. πρώϊμα.
λ̣ιασ̣τό̣η ρ. οὐδ. = πκλαιώνω, ἡλικιώνω· ἕνεμ ι *λ̣ιά̣σ̣τε*. — *δί̣τε* μεε *δί̣τε*
λ̣ιασ̣τό̣ν = ἡμέρα τῆ ἡμέρα γηράσκει.
λ̣ιά̣τε-α (Σ) ἴδ. γεδένδε-α = ρόζος.
λ̣ιά̣τε-α [λ̣ιατό̣η Περμέτ.] = σεπάτ' ε βόγελ̣η̣ και τσακόρρε-̣η (Τυρ.) =
λ̣ιάτ' ε βόγελ̣η̣ κοινῶς τσεκοῦρι πληθ. τσακόρετε.
λ̣ιατο̣ρε-̣η πληθ. *λ̣ιατό̣ρετε* = τσακόρρε-̣η (Τυρ. γ. Μαλ̣η̣σία) = ἀξίνη
 μικρά. — *λ̣ιατό̣ρε̣η* ε̣σ̣τε μεε ε βόγελ̣η̣ σε *λ̣ιάτα*, *λ̣ιάτα* ε̣σ̣τε μεε ε
 βόγελ̣η̣ σε σεπάτα· (Τουρκ. νεδ̣σ̣ά̣ε = τσεκοῦρι).
λ̣ιατό̣η-ό̣χε̣μ (Σ) ἴδ. γεδέντ-δεμ = ἐκλέπω, ξεφλουδίζω.
λ̣ιατοῦ̣ερ-ό̣ρι και *λ̣ιατοῦ̣ερ-ό̣ρι* = σφραγίς ξυλίνη (διὰ τὰς προσφοράς).
 ἴδ. *λ̣ιατό̣ν̣η*· ἴδ. και *μ̣π̣λ̣ιατοῦ̣ερ-ό̣ρι* (γ) *μ̣π̣λ̣ιατοῦ̣ερ-ό̣ρι* (γ).
λ̣ιατου̣ο̣ις (Βεράτ.) ἴδ. ρ. *λ̣ιαπαρό̣σ* ('Ελθασ. Τυράν.).
λ̣ιαφ̣σ̣ε̣-α πληθ. *λ̣ιαφ̣σ̣α̣τε* κοιν. τὸ λειρί, τὸ καρκάλι 2) ἡ ἀκροβυστία
 ὡς *λ̣ιάφ̣σ̣'* ε *κ̣α̣ριτ* = ἡ ἀκροβυστία, τοῦ πέους.
λ̣ιαφ̣ά̣τε-α (Περμέτ.) πληθ. *λ̣ιαφ̣ά̣τε* τε ἴδ. *λ̣ια̣η̣θ̣ά̣τε-α* = κουτσουπιά.

- λζαρσάκ-ου* = νξ γξ με λάφσξ = ἀπερίτμητος· πληθ. *λζαρσάκετε*.
λζάχημ παθ. = λούομαι κοιν. πλύνομαι, νίπτομαι· 2) ἐξοφλοῦμαι, πλη-
 ρόνομαι· ουλζᾶμ. *βᾶσκέ* = οὔτε μοῦ χρεωστέϊς οὔτε σέ χρεωστῶ· 3)
 ἀθωόνομαι· 4) *λζάχημ* ε *λζῶχημ* = κολακεύομαι ὑπό τινος.
λζῆ ἴδ. *λζᾶ* (γ) ρ. = ἀφίνω.
λζῆ-νι (Ἐλθκσ.) πληθ. *λζένατε* κακῶς ἀντί *λζένιτε* ἴδ. *λζεγγέν-ι* (Σ) =
 λεκάνη.
λζεβαραᾶ-ι (Βεράτ.) ἀρσ. *λζεβαραᾶε-ια* πληθ. *λζεβαραᾶετε* ἀρσ. *λζεβαραᾶ-*
σετε θηλ. = αὐ α αιο κξξ *λζεβρόν.* = ὁ (ἡ) περιφερόμενος, ὁ (ἡ) ἄστα-
 τος, ὁ μὴ στέκων εἰς ἓν μέρος.
λζεβρόνι-όνεμ (Τοσκ. *budi - bogdan*) ἴδ. *λζαβδόι-όχημ* (γ) καὶ
λζεβδερόνι-όνεμ ἴδ. *λζαβδερόι-όχημ* (γ) = ἐπαινώ - οὔμαι.
λζεβδίμ-ι (τ), *λζεβδουρίμ-ι* (τ) ἴδ. *λζαβδίμ* (γ) *λζαβδουρίμ* (γ) πληθ.
λζεβδίμετε, *λζεβδουρίμετε* = ἐπαινος.
λζεβέδδῶε-α (Βεράτ.), *λζεβύσγε-α* (τ), *λζεβότῶε-α* (γ), *λζεβέσγε-α* λζι-
 βόσγε-α (Καβ.), *βελζότῶε-α* (τ), *λζουβέσγε-α* (Περμέτ.) = *γελζβόδῶε*
 ε ἀρρεσεξ, ε βέσεξ, ε κζέπεσε κ.τ.λ. καὶ *βλεσῶε-α* (Ἀργυρ.), *γελζβό-*
δῶε-α (Τυράν.), *γελζβόικε-α* (Κρούξ), *γεβόδῶε-α* (Σ) ἴδ. *γούαλ-ι*
 (Βεράτ.) καὶ *γούαξε-α* (Περμέτ.) [καὶ *βε-ια* ἢ *βέζε-α* ἢ *βεδ-ια* (Σ)
 = τὸ ῥόν, [ῥσως ἢ λέξις σύνθετος] = τὸ τσέφλι, τὰ δύο κομμάτια τοῦ
 φλοιοῦ, κεχωρισμέν· πληθ. *λζεβέδῶατε*, *λζεβύδῶατε*, *λζεβότῶ-*
κατε, *λζεβέσῶατε*, *λζιβόδῶατε*, *βελζότῶατε*, *βελζότῶκατε*, *λζουβέσ-*
ατε, *βλεσῶατε*, *γελζβότῶκατε*, *γελζβόικατε*, *γεβόδῶατε* = κέλυφος.
 (ε) *λζεβερουάμε-ια* (τ) [Λατ. *laboro-are* = πονῶ, ἐργάζομαι] = ἡ ἐρ-
 γάσιμος (ἡμέρα)· ἀντίθ. ε κρέμτε-ια, φέστε-α. — *δίτ'* ε *λζεβερουάμε*
 (τ) = *δίτε* πονετόρε (γ) = καθημερινή, ἐργάσιμος ἡμέρα.
λζεβόρε-ια πληθ. *λζεβόρετε* ἴδ. *λαπούτῶε-α* = ράκος.
λζεβίρεμ (Τυράν.) (συντασ. μετὰ γενικῆς) = *παρκακλῶ*. — *ι* *λζεβίρεμ*
ατι νζερίου = *ι* *λζοῦτεμ* = *παρκακλῶ* αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον.
λζεβίς ρ. οὐδ. = *κινούμαι* (ἐπὶ ζωῶφιων).
λζεβρόνι (Βεράτ.) *λζεβρίι* (Περμέτ.) ρ. οὐδ. = *κινούμαι* (ἐπὶ ἀνθρώ-
 πων), *περιέρχομαι*, *περιφέρομαι*.
λζεβρίι (Περμέτ.) ρ. ἐνερ. = *πλύνω* τὰ φορέματα ἐκ δευτέρου (*κινῶν*
αὐτὰ ἐντὸς τοῦ ὕδατος) *λζεβρίι* ρρόηατε = *ι* ὁκί με ούξε περ σε δύτι.

- λ̣εβρο̣ύ-ό̣χημ* (Σ) ἴδ. *λ̣αβρο̣ύ-ό̣χημ* (Σ) = ἐλαφρόνω, β') καλλιεργῶ.
λ̣εβ̣ῦρ-ἰρ-ῦρ (Ζαβζουνα) ρ. ἐνεργ. = γερρίτσ = γρατσουνίζω.
λ̣εβ̣ῦρεμ παθ. = γερρίτσεμ. ἀορ. *λ̣εβ̣ῦρα-ε-ι* μτχ. *λ̣εβ̣ῦρα* καὶ *λ̣εβ̣ῦ-
 ρουνα* = γρατσουνίζομαι.
λ̣εβ̣άρε-ια (Περμέτ.) [*λ̣ε* = ἀφίνω καὶ *βαρκ-ου*] = δυσεντερία πληθ.
λ̣εβ̣άρετε.
λ̣έβερ-ι = εἶδος ἀρρωστίας ἐπὶ τῶν μαστῶν τῶν γυναικῶν ὅταν πῆζῃ
 τὸ γάλα ἐντὸς τῶν βυζιῶν.
λ̣έβερα (Περμέτ.) = ἡ λέπρα· πληθ. *λ̣έβερατε* ἴδ. *σγ̣έβε-ια*.
λ̣εβ̣ρόσ-εμ (Περμέτ.) = ἴδ. *σγ̣εβ̣ρόσ-εμ* = ἔχω λέπραν.
λ̣εγ̣γέν-ι (Σ) = ἡ λεκάνη κοιν. τὸ λεγένι πληθ. *λ̣εγ̣γένατε*. — καὶ *λ̣ε-
 γ̣γέν-ι* (τ) πληθ. *λ̣εγ̣γένατε*, *λ̣εγ̣γέν-ι* (τ) πληθ. *λ̣εγ̣γένατε*, *λ̣ε̣-νι*
 ('Ελθασ.) πληθ. *λ̣έγνατε*.
λ̣έγ̣γετε πληθ. (τ) = ἴδ. *λ̣έκ̣γετε* πληθ. — ἴδ. *λ̣άκ-ου* = οἱ ἰμάντες.
λ̣εγ̣γερ̣όν-ό̣γ (τ) ρ. = ὀμιλῶ, ἀγορεύω· καὶ *λ̣ιγ̣γερ̣όγ* (γ).
λ̣εγ̣γερ̣άτε (τ) *λ̣ιγ̣γερ̣άτε* (γ) = ὀμιλία, λόγος.
λ̣έδε-α (Τυραν.) καὶ *λ̣έδε-ια* (Καβ.) πληθ. *λ̣έδατε* = χαιδεύμα. ἴδ
δέλ̣κα-α.
λ̣εδατάρ-ι: ἀρσ. *λ̣εδατάρ-ια* θηλ. (Καβ. Τυραν.) ἴδ. *δελ̣ατάρ-ι-
 ἄρε-ια* πληθ. *λ̣εδατάρετε* ἀρσ. *λ̣εδατάρετε* θηλ. = κόλαξ.
λ̣εδατόγ (Καβ.) ρ. ἐνεργ. = χαιδεύω· ἴδ. *περ̣κεδέλ̣* τὸ παθ. *λ̣εδατό-
 χεμ* = (Καβ.) = χαιδεύομαι ἴδ. *περ̣κεδέλ̣εμ*.
λ̣εδίστε-α (γ) = ἀσάγ τότε κ̣ε ι̣ βίε *λ̣έδι*· πληθ. *λ̣εδίστατε*. — καὶ
λ̣ιμ̣ενίστε-α (γ) = ἀσάγ τότε κ̣ε ι̣ βίε *λ̣ίμι* πληθ. *λ̣ιμ̣ενίστατε*
 καὶ *ζαλίστε-α* (γ) = ἀσάγ τότε κ̣ε ι̣ βίε *ζάλι* πληθ. *ζαλίστατε*.
λ̣έζε-α (Τυραν.) πληθ. *λ̣έζατε* = κοινῶς ἐλαγὰ = τὸ εἰς τὸ πρόσωπον
 ἢ εἰς τὸ σῶμα κόκκινον σημάδι καὶ *λ̣ύθ-ι* ('Ελθασ).
λ̣έθ-ι ('Ελθασ.) ἴδ. *λ̣ύμ-ι* (Σ) καὶ *λούμ-ι* (τ) πληθ. *λ̣έθνατε* (ἄχρη-
 στος).
λ̣έθ-δι (τ) πληθ. *λ̣έδετε* = ὁ ὄχθος τοῦ ἀγροῦ, τῆς ἀμπέλου, τοῦ κή-
 που, τὰ χωρίζοντα ἄκρα τὰ ὅποια δὲν σκάπτουσι πρὸς διαστολὴν
 καὶ φυτρῶνει χόρτος.
λ̣έθ-δι (Δίβρα-Τετόβα) = τοῖχος ἴδ. *μου̣ρ-ι*.
λ̣ε̣γ̣: ρ. = γενῶ, γενῶμαι, καὶ *λ̣ίντ*, *π̣ε̣λ* = τίκτω (ἐπὶ γυναικῶν)

καὶ (συνήρ.) πῖλ· γρούαζα πόλι φόσνιζ = ἡ γυνὴ ἔτεκε βρέφος. —
 διέλζεζα πόλι κζενκζ = τὸ πρόβατον ἐγέννησεν ἀρνίον. — ἀόρ. λζέβα-
 ε-ου, καὶ λζίνδα-ε-ι· μτζ. λζεμ (γ) καὶ λζέρε (τ) λζίνδε καὶ λζίν-
 δουρε (τ) λζίνδουρε (γ) — ἀορ. πόλα-ε-ι καὶ πούαλ (τ) πούελ (γ),
 μτζ. πιέλε, πιέλουρε (γ) πιέλουρε (τ). 2) σημ. ἀνατέλλω ὡς:
 λζέου διέλι, χᾶνα = λζίνδι διέλι, χᾶνα = ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. ἡ σε-
 λήνη. — ἀντιθ. περγνδó: διέλι, χᾶνα = ἐβασίλευσεν ὁ ἥλιος, ἡ σε-
 λήνη. — κουσ̄ κα λζέρε do τε βδέσεζ = κουσ̄ κα λζίνδουρε do τε
 βδέσεζ = ὅστις ἐγεννήθη, μέλλει νὰ ἀποθάνη. — με λζίνδι διάλζε,
 τε λζίνδι διάλζε, ι λζίνδι διάλε = με λζέου διάλζε τε λζέου δι-
 ἀλζε, ι λζέου διάλζε = ἐγεννήθη μοι υἱός, ἐγεννήθη σοι υἱός, ἐγεν-
 νήθη αὐτῶ υἱός, (ἐπὶ ἀνδρός). — Σάρρα πόλι Ισαάκεζ = ἡ Σάρρα
 ἔτεκε τὸν Ἰσαάκ. — Αβραάμιτ ι λζέου (ι λζίνδι) Ισαάκου: τῶ
 Ἄβραάμ ἐγεννήθη ὁ Ἰσαάκ. — κουρ λζεν (α λζίντ) νδο νζε διάλζε
 α βάζζε κζῶτου ουρόνζε: Φατ-μάθ ε κζμζε μβαρε (περ μᾶσκούλε). —
 Φατ-μάδε ε κέμζε μβαρε (περ φέμερε). — τὸ παθ. πῖλεμ: σ' πῖλετε
 νδε βότε ι κζτίλε νζερί = δὲν γεννᾶται ἅστὸν κόσμον τέτοιος ἄνθρωπος.
 λζεζόνζ-όνεμ (Περμέτ.) = ἴδ. λζετρεζόνζ-όνεμ (Βεράτ.) = ἐλαφρύνω,
 ἐλευθερύνω
 λζέκε-α πληθ. λζέκετε = Ἀλέξανδρος 2) οἱ ὄρεινοὶ τῆς Σκόδρας ὀνομά-
 ζονται λζεκε.
 λζεκούντ (γ. τ.) ρ. = κουνῶ ἴδ. κολανδίσ ρ. καὶ τούντ (γ), τουνδουλόζ
 (γ), παθ. λζεκούνδεμ, τούνδεμ, τουνδουλόζεμ = ἴδ. κολανδίσεμ.
 λζεκούρε-α (τ), λζικούρε-ζ (γ) πληθ. — α-τε = δέρμα.
 (ι-ε-τε) λζεκούρε — λζικούρε = δερμάτινος-η-ον = πρέζ λζεκούρε.
 λζεκζέ-νι (γ. bogdan) πληθ. λζεκζένζ-τε, λζεκζέ-ρι (τ.) πληθ. λζε-
 κζένζτε, λζικζέ-νι (γ) πληθ. λζικζένζτε [συγκρ. λεκάνη] = λίμνη.
 (Τουρκ. γζόλζ).
 λζέκζετ (Ἐλβασ.) πληθ. τοῦ λζάκ-ου, λζέγζετ πληθ. τοῦ λζάκ-αγου
 λζάκ-ου, λζέκζεζατε πληθ. ὑποκορ., ρρετῶκῦθ-ι (Κροζα) πληθ.
 ρρετῶκῦθετ (Κροζα), γίλτζατ (Σ) πληθ. — με δρίδνε λζέκζετ ε
 κᾶμβεσε = με δρίδνε λζέγζετ'ε κᾶμβεσε (τ) = με δρίδνε λζέκζεζατ'ε
 κᾶμβεσε (τ) = με δρίδνε ρρετῶκῦθετ'ε κᾶμβεσε (Κρ.) = με δρίδνε
 γίλτζατ'ε κᾶμβεσε (Σ) = οἱ ἱμάντες, τὰ λωρία.

λ̣ηλ̣ζ̣έ-ζα ('Αργυρ.)=χαίτη τῶν ζώων πληθ. λ̣ηλ̣ζ̣έτε καὶ κομ-ι=ἡ
χαίτη τοῦ ἵππου, κόμz-α (Τυρν.)

λ̣ζ̣έμz-α πληθ. λ̣ζ̣έμzετz=ἴδ. λ̣ζ̣άμz-α (γ) = ἄλῶνι.

λ̣ζ̣έμzεz-α λέφzεz-α (Τυρν.), ζ̣έλμzεz-α (Περμ.)=λύγξ, κοινῶς λ̣όζυγ-
γας πληθ. λ̣ζ̣έμzεzατz λ̣ζ̣έφzεzατz (Τυρ. ἄχρηστος) ζ̣έλμzεzατz (Περ-
μέτ. ἄχρηστος). μz ζ̣ε λ̣ζ̣έμzεzα=μz μερρ λ̣ζ̣έμzεzα=λ̣ζ̣εμzεzόj=μz πιά-
νει ὁ λ̣όζυγγας. λ̣ζ̣εμzεzόj=μz ζ̣ε λ̣ζ̣έμzεzα, μz μέρρ λ̣ζ̣έμzεzα.

λ̣ζ̣εμίzτε-ζα ('Ελθασ. Περμέτ) πληθ. λ̣ζ̣εμίzτετε=μικρὰ ζυλάκια,
σκουπίδιz.

(τz) λ̣ζ̣έμzτ' ε δίελιτ (γγ) = ἡ ἀναστολή τοῦ ἡλίου, τz λ̣ζ̣έρρτ' ε δίελιτ
(τ), τz λ̣ζ̣ίνδουριτ' ε δίελιτ. (τ). — ἀν' ε σε λ̣ζ̣έμzτ δίελιτ (γ) =
αν' ε σε λ̣ζ̣έριτ δίελιτ (τ) = ἀν' ε σε λ̣ζ̣ίνδουριτ' δίελιτ (τ) = ἡ
ἀνατολή.

λ̣ζ̣εμόzενα-α (γ. budi bogdan) πληθ. λ̣ζ̣εμόzενατz=ἐλεημοσύνη 2)
(γγ. Μυζεκζέjα)=κόλυβα ἢ ἄλλα φαγόσιμα τὰ ὅποια μοιράζουσι
διὰ τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθαμένων.

λ̣ζ̣εμόz-ι πληθ. λ̣ζ̣εμzετz=ἴδ. λ̣ζ̣άμz-ι (γ) = κουβάρι.

λ̣ζ̣εγγάτz-α πληθ. λ̣ζ̣εγγάτzατz=ἀρρώστια, νόσος, ἀσθένεια λ̣ζ̣εγγάτ' ε
τόεzε=ἐπιληψία, σεληνιασμός (Σ) — ζ̣άνz πρe λ̣ζ̣εγγάτzεz τόεzε
=σεληνιασμένος.

λ̣ζ̣εγγίμ-ι=τὸ πάσχειν ἀπὸ ἀρρώστιαν πληθ. λ̣ζ̣εγγίμzετz.

λ̣ζ̣εγγόνj-όj ρ. οὐδ. πάσχω, ἀπὸ ἀρρώστιαν, νοσῶ. — τῶ' κ̣z κ̣z λ̣ζ̣ε-
γόν κ̣z νjερ̣;=ἀπὸ τί πάσχει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; λ̣ζ̣εγγόν νγκ κολ'
ε κέκzε=πάσχει ἀπὸ φθίσιν. — λ̣ζ̣εγγόβα du βιέτ νγκ έθε-zε=ἔπα-
θον δύο ἔτη ἀπὸ πυρετόν.

λ̣ζ̣εγγζεz-α (Βερατ) ἴδ. κούκzελzε-α πληθ. λ̣ζ̣εγγζεzατz.

λ̣ζ̣εγγζέε-ι ('Αργυρ.) καὶ λ̣ζ̣εγγζύε-α ('Αργυρ.) ἴδε λ̣ζ̣εγγζύε-α (γ)=τύφος.

λ̣ζ̣ενδz-α: πληθ. λ̣ζ̣ενδzα ἴδ. λ̣ζ̣άνδz-α (γ) = βάλανος.

λ̣ζ̣ενδi-α (γ) κοιν. πίκα· κ̣z λ̣ζ̣ενδi με ατ̣ε=ἔχω πίκαν μαζi του κ̣z
λ̣ζ̣ενδi με μoῦ=ἔχει πίκαν μαζi μου. (=κ̣z μερ̣i με μoῦα).

λ̣ζ̣ενδiμ-ι [ἴδ. λ̣ζ̣ενδój]: ἀφηρ.=κέντημα εἰς τὴν πληγὴν. πληθ. λ̣ζ̣εν-
δίμzετz.

λ̣ζ̣ενδiνz-α (Βερατ Περμέτ) πληθ. λ̣ζ̣ενδiνάτz=χέρσος, τόπος ἀκαλλ-
λιέργητος, γῆ ἀκαλλιέργητος ἴδ. djέρρ-ι.

λῆενδόνj-όj (γ) λῆενδόνj-όj (τ) ρ. ἔνερ. = ἐρεθίζω τὴν πληγὴν, κουρ
 τε πιέκ νδονjε' νδε πλαάγρε ε τε δεμπ. μελῆενδοί πλῆαγγε = μέ
 ἔγγιζεν ἔς τὴν πληγὴν (καὶ ἐπόνησα) με λῆενδοί ζεμεργε = μέ κέν-
 τησέ εἰς τὴν καρδιά· μὸς με λῆενδο ατιέ τεκ με δεμπ = μὴ μέ ἐγ-
 γίζεις ἐκεῖ ὅπου μέ πονεῖ· καὶ ἠθικῶς = μὴ μέ πειράζεις· τὸ παθ.
 λῆενδόνεμ(τ), λῆενδόχεμ (γ) = πειράζομαι ἠθικῶς, κεντοῦμαι ἠθικῶς·
 μ' ουλῆενδούα ζεμεργε = ἐκεντήθη ἠθικῶς, ἐπειράχθη ἠθικῶς.

λῆένδε-α πληθ. λῆένδετρε = βαλανίδιον.

λῆενκ-γου (τ) = ἴδ. λῆάνκ-γου (γ) [πληθ. λείπει] = ζωμός.

λῆενόj (γ) [Λατ. lenio-ire]· ρῆμ. ἔνεργ. = ἐλαφρύνω, κουφίζω, ἀνα-
 κουφίζω· ἴδ. λῆετρεσόνj (Βεράτ.) λῆετσόνj (Περμέτ.) τὸ παθ. λῆενό-
 χεμ (γ) = ἴδ. λῆετρεσόνεμ, λῆετσόνεμ.

λῆέον-ι πληθ. λῆέονετρε = λέων, κοιν. λεοντάρι· καὶ λῆουᾶ-νι (γ) πληθ.
 λῆουάνjετρε.

λῆεπαρόσ-εμ (Σ) = εἶμαι ξεσχισμένος εἰς τὰ φορέματα.

λῆεπέτο-ι (Τοσκ. Ἀργυρ.) = θόνε κάουτ πλῆακ κῆε εἴτρε ι δόβεργε ε ι λῆι·
 [Βουλγαριστί λῆεπέτο = εἶδος χόρτου].

λῆεπιέτρε-α = λάπατον (πληθ. λείπει).

λῆεπιῆ (γ. τ.) ρ. = γλύφω (διὰ τῆς γλώσσης). ἀόρ. λῆεπινα-ε-ι, μηχ.
 λῆεπιμ (γ), λῆεπιρε (τ), παθ. λῆεπιχεμ (γ. τ.).

λῆέπουρ-ι πληθ. λῆέπουῆτρε καὶ λῆέπουρατρε (τ) [Αἰολ. λέπορις - λεπό-
 ριος, Λατ. lepus] = λαγώς.

λῆεπούσε-α (τ) = εἶδος φυτοῦ πλατυφύλλου· πληθ. λῆεπούσατρε.

λῆερόνj-όνεμ (Βεράτ.) ἴδ. λῆερόνj-όχεμ = ἐλαφρύνω. β'.) καλλιεργῶ.

λῆερούσκ-ου : πληθ. λῆερούσκj-τρε = ἴδ. λῆερούσκ-ου (γ) = κληματίς.

λῆέσ-ζι (Σ) καὶ νέτσ-ζι (Περμέτ) = ἐν σκληρὸν κρέας τὸ ὅποιον ἐξέρχεται
 εἰς τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν ἢ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ σώματος ὡς εἶδος
 παρασίτου.

λῆέσε-α = ἀτό δσοῦφατρε κῆε βάρινε γράτρε ε φῶατάρεβετ ατῆj ε κετῆj
 νδεπερ ρρόβατρε· λῆέσε-α (Βεράτ. - Ἑλθῶσ.) πληθ. λῆέσατρε = τρίνε-α·
 2) ἀτό τρίνατ' ε βάρεσε κῆε jάνε βερε πόσι δύερε περτρε μῆύλουρε
 βάρενε· 3) ἀτό τρίνα κῆε ἄεσόjνε πλῆjσατ' ε ἀρεσε· λέγεται καὶ
 παρέτρε-α (τῶερμενίκα) = θίνανος.

λῆεσίν-ου (Περμέτ.) ? ? ? (ἴσως εἶναι Σλαυικὴ λέξις).

λῆσθ-ι ἀόρ. πληθ, λῆσθονατε (γ), λῆσθρατε (τ) [Ἰδ. ἑλλην. λάχ-νος] καὶ λῆσθ-λῆσθτε οὐδ. = τὸ μαλλίον.

λῆσθούαο-όροι (τ), λῆσθούερ-όροι (γ) καὶ (συνηρ.) λῆσθού-οροι πληθ. λῆσθ-τόρητε = μαλλερός θηλ. λῆσθόρε-ζα = μαλικαρή' πληθ. ρετς.

(ι-ε-τε) λῆσθτε ἐπιθ. = μάλλινος, ἔρεοῦς.

λῆσθ-κόρη-α (τ): κυρ ι βδεσ βούρρι νδονῆ γρούαῖε, νδε μος δασῆτε τε μαρτόνετε με, πρετ φλῶκῆτε, πο νδε μος ι πρέφτε δο τε μαρτόνετε περρερι. — πληθ. λῆσθ-κόρηατε.

λῆσθόνῃ-όῃ, λῆσθῶ (γεγ.) ρ. = ἀφίνω, καταλείπω, ἀπολείπω ἀπολύω, ἀπορρίπτω, ἀποβάλλω, ἀπολνῶ (ἀπλῶς) [Ἑλλην. λιάζω] γῆθη δρούητε λῆσθόνῆτε νδε βιέσῆτε = ὅλα τὰ δένδρα ἀπορρίπτουσι (ἀποβάλλουσι) τὰ φύλλα τὸ φθινόπωρον· μόλα, καρδα, φίκου λῆσθῶ' κόρητε περδῆ = ἡ μηλέα, ἡ ἀπιδιά, ἡ συκῆ ἀπέριψε τοὺς καρπούς κατὰ γῆς· λῆσθῶ' κέντε τα ζᾶνε. = ἀπολνῶ τὰ σκυλιὰ νὰ τὸν πιάσουν· ε ζοῦνα εδῆ ε λῆσθῶα τὸν ἔπιασα καὶ τὸν ἀπέλυσα. — δούα τε βέτε πο σ' με λῆσθον μ' ατε = θέλω νὰ ὑπάγω ἀλλὰ δὲν μὲ ἀφίνει ὁ πατήρ μου. — μεσόνῆσι λῆσθῶ' δῆμετε γα σχολία = ὁ διδάσκαλος ἀπέλυσε τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τὸ σχολεῖον· βούρρι λῆσθῶ' γρούαῖε = ὁ ἀνὴρ ἀπέλυσε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. — ζουτῆσι λῆσθῶ' ἄρηθῶ' ἔρι = ὁ κύριος ἀπέλυσε τὸν δούλον αὐτοῦ. — μος ε μῆα πο λῆσθῶ' = μὴ τὸν κρατεῖς ἀλλ' ἀπόλυσον αὐτόν. — ἀντίθ. μῆα = βαστῶ, κρατῶ.

λῆσθόνεμ (τ) λῆσθῶ (γ) παθ. = ἀφίνομαι, καταλείπομαι, ἀπολείπομαι ἀποβάλλομαι ἀπορρίπτομαι ἀντιθ. τὸ ρημ. μῆαῖεμ. — λῆσθῶ' τα ζα = ρίπτομαι νὰ τὸν πιάσω.

(ι-ε-τε) λῆσῆ: ἐπίθ. = ἑλαφρούτσικος (κατὰ τὸν νοῦν) κοιν. ἡλίθιος. καὶ ι-ε-τε λῆσ (budi) ἐπίθ. = ἑλαφρός, ἀβαρής, ι-ε-τε λῆσ-τε, (τ), λῆσῆτε (τ). — λῆσῆτε-λῆσῆτε ἐπιρ. = ἑλαφρῶς.

λῆσῆρε-α (γ) πληθ. λῆσῆρατε = χαρτίον, 2) ἐπιστολή, κοιν. γράμμα.

λῆσῆσονῃ (Βεράτ.) λῆσῆσονῃ (Περμέτ.) λῆσονῃ (Ἑλβασ.) [Λατ. lenio-ire] ρ. = ἑλαφρύνω, κουφίζω, ἀνακουφίζω. — ἀντιθ. ρανδῶ (γ) ρανδῶ (τ) παθ. λῆσῆσονεμ (Βεράτ.) λῆσῆσονεμ (Περμέτ.) λῆσονῶ (Ἑλβασ.) ἑλαφρύνομαι, κουφίζομαι, ἀνακουφίζομαι.

λῆσῆσουερ-όροι (budi) = γραμματισμένος, πεπαιδευμένος.

- λειτουργόρε-ja* θηλ. = γραμμκτισμένη, πεπαιδευμένη πληθ. *λειτουργόρετε*, άρσ. — *λειτουργόρετε* θηλ.
λξετι-ι (γ) *λξιτι-ι* (γ) = Λατίνος· 2) Καθολικός (τὸ θρήσκευμα) ἴδ.
 λατίν-ι πληθ. *λξετίνjτε*, *λξετίνjτε* = ἡ Λατινίς.
λξετινέσξ-α (γ), *λξιτινέσξ-α* (γ), *λξετίνκξ-α* (γ), *λξιτίνκξ-α* (γ) πληθ.
λξετινέσξτε, *λξιτινέσξτε*, *λξετίνκξτε*, *λξιτίνκξτε*.
λξετινίσσι (γ) ἐπίρ. *λξιτινίστ* (γ) = Λατινιστί ἴδ. *λατινίστ* (γ).
λξετινίστε-ja (γ) *λξιτινίστε-ja* (γ) = ἡ Λατινική (γλώσσα) ἴδ. *λατινί-
 στε-ja*.
λξέφ: (γ) = ἴδ. *λξέχ* (ρῆμα.) = ὑλακτῶ, γαυγίζω.
λξεφτόνj = ἴδ. *λξουφτόj* (γ) (άντιθ. *πακξσόj*, *πακξτόj*, *παξτόj*) = πο-
 λεμῶ.
λξεφύτ-ι (Ἐλβασ. Βεράτ.) κοινῶς τὸ βοττανάρι πληθ. *λξεφύτνατε* καὶ
τῶτῶξ-α (Τυραν.) *τῶτῶ-ι* (Κροῦjα), *τῶξπ-ι* = προεξοχὴ ἀγγείου.
λξέχ (τ. γ) ρημ. οὐδ. = γαυγίζω, βαβίζω (ἐπὶ σκύλων) καὶ *λξέφ* (γ).
λξέχξ-α (Περμέτ.) = στρέμμα γῆς ἀπροσδιόριστον.
λξέχξ-ja (Ἐλβασ.) πληθ. *λξέχετε* = σποριά. — νjε *λξέχε* πρασ. =
 νjε *λξέχε* κjέπεξ, χῶδρα, *λξεπιέτε* = ἐν στρέμμα, πράσα κ.τ.λ.
λξεχερόνj (Περμέτ.) = χωρίζω τὸ χωράφιον εἰς στρέμματα.
λξεχόνξ-α (τ) πληθ. *λξεχόνξτε*. *λξεχόνξ-α* πληθ. *α-τε* = γροῦε ε *δέργ-
 jουξ* (Σ) [ἴδ. *δέργjεμ* ἢ *δίργjεμ*] = λεχώ.
λξεχονί-α = ἡ κατάστασις τῆς λεχούσης εἰς διάστημα 40 ἡμερῶν.
 (ι-ε) *λξέχξτε-ι-α* (τ) = ἴδ. ι-ε-*λξετε-ι-α* (γ) = ἐλαφρός.
λξέχξτε (τ) = *λξέχ* (τ) = *λξέτε* (γ) ἐπίρ. = ἐλαφρῶς.
λξέτῶκξ-α (Ἐλβασ. Τοσκ.) πληθ. *λξέτσακτε* = ράκος, κοινῶς *κουρέλι*
 (Τουρκ. *πατσαβοῦρε*). — καὶ *ρρέτσακξ-α* πληθ. *ρρέτσακτε*, *σούκουλ-ι*
 (Τυρ.) πληθ. *σούκουjτε*. — *κεμίσα* ου γρισ ε ου *hā* *λξετσο-κα* *λξέτσο-
 κα* = ράκη.
λξετσόσ καὶ *ορετσόσ* (Περμέτ.) = κουρελιάζω, ξεσχίζω τὰ φρέμματα.
λξετσίσ-ίτ-ίτ: ρημ. ἐνεργ. = δημοσιεύω, κηρύττω.
λξετσίτεμ παθ. = κηρύττομαι, δημοσιεύομαι.
λξετσίτξο-ι = κήρυξ-κος πληθ. *λξετσίτξοjτε*.
λξεφόρε-α (Ἐλβασ.) πληθ. *λξεφόρατε* = τὸ λέπιον τοῦ ὀψαρίου.
λξι-α = εὐλογία (ἀρρώστια) (πληθ. *λείπει*).

λί-νι (γ) = τὸ λίνον καὶ τὸ φυτὸν τοῦ λίνου [Ἑλλην. λίνον, Λατ. līnum] κοιν. λινάρι καὶ λιν-ρι (τ), γρέθ-ι (γ) = λιν' ἢ ρράχουνε πο
 jό δε ἰ κρέχουν' ε ἰ κοδίζουνε. — φκζόλε-α (γ) = λιν' ἢ ρράχουν' ε ἰ
 κιδίζουνε πληθ. φκζόλετε. — λζίνιτε (ἄχρηστος).

λζιβάθ-δι πληθ. λζιβάδετε: κοιν. τὸ λιβάδι.

λζίβε-α (Περμέτ.) = ὁ λύβιος ἄνεμος, φρῶν λζίβε = πνέει λύβιος.

λζιβότῳγγ-α (Καβαζα) = ἴδ. λζεβότῳγγ-α (τ) πληθ. λζιβότῳγυτε.

λζιβρίζε-α [ἴδ. λζεβρίζι (τ)] = ταινία. — κρῦμ' ἢ γζάτε κζε ρζίτετε
 νδε βάρκουτ τε νζερίουτ' πληθ. λζιβρίζετε.

(ι-ε) λζίβερετε = ὄχι πολὺ σφιγμένος (Περμέτ.) ἴδ. ι-ε λζίρε = χαλαρός.

λζιγάτε-α (γ. τ) = ἔλος, βάλτος, πληθ. λζιγάτατε καὶ μωτῳάλι-ι
 (Βεράτ).

λζιγάτε-α = νζε φάρε σμουνδε κζε ου κάλβενε μελζιτῳίτε δέλζεβετ κουρ
 χάνε hār λζιγάτε (Τουρκ. κζελζεβεκ).

λζιγάτεμ: ρ. οὐδ. = μάρρ λζιγάτε = ἀσθένεια πνευμονική τῶν προβάτων.

(ε) λζίγγε-α ἐπίθ. = λιγνή, ἀχαμνή' 2) ε-λίγγε-α = ε κεζε-ζα.

λζίγγεμ ρ. οὐδ. = γίνουμαι λιγνός, ἀχαμνός, λιγνόω, ἀχαμνόω. — ἴδ. ὅτῳ
 νζιάλενε ε ούνε λζίγγεμ. — ἀντίθ. νζιάλεμ.

λζίγγε: ἐπίρ. = λιγνῶς, ἀχαμνῶς ἀντιθ. νζιάλ.

λζίγγε-α (γ) πληθ. λζίγγετε [Λατ. legis] = νόμος 2) ("Υδρα) = δίκαιον.
 — νοικ' ε ἐπ λζίγγα = δέν τὸ ἐπιτρέπει, δέν τὸ συγχωρεῖ ὁ νόμος.
 — πούνε πα λζίγγε = παράνομον πράγμα. — πούνε με λζίγγε = νόμιμον.
 — κε λζίγγε ("Υδρα) = ἔχεις δίκαιον (ragion) — με λζίγγε = ἐπίρ.
 νομίμως. — πα λζίγγε = ἀνόμως, παρὰ νόμως.

λζίγγε-δάνεσ-ι (γ) πληθ. γζίγγε-δάνεσιτε καὶ λζίγγε-δένεσ-ι (τ) = νομο-
 θέτης ἴδ. νομ-δένεσ-ι (τ).

λζίγγε-ζα πληθ. λζίγγετε. — κλζζ με λζίγγε = κζάνζ με λζίγγε.

λζιγγερόζι (γ) ἴδ. λζεγγερόζι (τ) [Ἑλλην. λιγέω] = λιγόνω.

λζιγγεράτε-α (γ) ἴδ. λζεγγεράτε-α (τ) = λιγοῦρα.

λζίδε-α (τ) = δεσμός, δέσιμον· πληθ. λζίδατε.

λζίδε-ζα (Ἑλθασ.) πληθ. λζίδετε. ἴδ. λζίδετσατε (Σ) πληθ. λζίδετε.

λζίδεμ: παθ. τοῦ ρήμ. λζίθ. — λζίδου! (οὔτω λέγουσιν οἱ λησταί). —
 ἢ λζίδουνε ε ἢ μζάζτουνε = ἀπηγορευμένος, ἐμποδισμένος. — σ' λζί-
 δετε με φιάλζε = δέν πείθεται. — τε λζίδουνατε (γ) τε λζίδουρατε

- (τ) = κοιν. ἀποκρεαῖς ἀντιθ. τῆ σγίδουνατῆ, (γ) τῆ σγίδουρατῆ (τ).
λῆίδεσαι (Σ) = ἴδ. *λῆίθτσατῆ* (bogdan-Κροῦζα) = καλτσοδέταις.
λῆίθ καὶ *λῆίδι* (γ) ρ. ἐνερ. = δένω. 2) *λῆίθ* (ἢ *λῆίθ* μίθινῆ) = ἀποκρεῦο-
 μαι, κάμνω ἀποκριά· ἀντιθ. σγίθ.
λῆίθτσατῆ (bogdan-Κροῦζα) = τῆ λῆίδουνατῆ κῆ λῆίδινῆ τίρκιτῆ. = τὰ
 δεσίματα. — καὶ *λῆίρτσατῆ* (Μιρεδίτα) (Τουρκ. δι-βαζέ), *λῆίδε-
 τσατῆ* (Σ), *λῆίδετῆ* (Ἐλβασ.) *λῆίθτσε-τῆ* (Καθ.) πληθ. *λῆίθτσετῆ*.
λῆίθ ἢ *λῆίγι* (γ) ρ. ἐνερ. = κάμνω τινὰ λιγνόν ἢ ἀχαμνόν ἀντιθ. νγῆλ.
 (ι) *λῆικ-γού*: ἐπιθ. = λιγνός, ἀχαμνός· ἀδύνατος, ἀνανδρός. — πληθ. τῆ *λῆικ-
 τῆ* ἄρσ, τῆ *λῆικ-τῆ* ἄρσ. τῆ *λῆίγατῆ* θηλ. 2) (τοσκικῶς) = κακός· ἢ
 ἴδ. · *κεκῆ-ι-ε* *κέκῆ-τῆ* 3) *ε-λῆίγα* = ἡ κακία· πληθ. τῆ *λῆίγατῆ*
 φράσις: *μος* ὄκ *νδε* τῆ *λῆίγετ* = μὴ βαδίζης εἰς τὸ κακόν· *ι* *λῆίγου*
ι *δόςσε*! = ἀνανδρε! *με* *μαρρτο* τῆ *λῆίγατῆ* = *με* *μαρρτο* τῆ *κέκῆνε* =
 νὰ μοῦ πάρης τὸ κακόν. — ἔστ' *ι* *λῆίκ*, *νοκ* ἔστ' *ι* *τρίμ* = εἶναι ἀναν-
 δρος, δὲν εἶναι γενναῖος.
λῆίστ (τ) ἐπιρ. = ἀχαμνά, κακῶς κοινῶς κακὰ καὶ *κέκῆ*, *λῆίγετῆ*. — *τῆμ*
λῆίστ (τ) = εἶμαι ἄσχημα, εἶμαι κακὰ· *με* βιέν *κεκῆ*. — *με* βιέν
κεκῆ *περ* *ατῆ* *νῆρο* = λυποῦμαι δι' αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον.
λῆικογῆνε-τῆ (Ἄργυρ.) πληθ. *λῆικογῆνετῆ* (Ἄργυρ.) = *με* *κᾶ* *ρᾶνε* *κερ-
 ῆιστετῆ* (Ἐλβασ.) = κοινῶς ἔπεσαν τὰ πάκια μου.
λῆικούρε-α (γ) = ἴδ. *λῆικούρε-α* (τ) πληθ. *λῆικούρατῆ* *ι-ε-τῆ* *λῆικούρτε* =
ι-ε-τῆ *λῆικούρτε* = δέρμα, — δερμάτινος.
λῆικῆ-νι (γ) = ἴδ. *λῆικῆ-νι* (γ) πληθ. *λῆικῆνετῆ*.
λῆίλῆ-α (Ἐλβασ.) πληθ. *λῆίλατῆ* = μικρὸς κρίκος τοῦ *μαχαιρίου*· *λῆίλῆατ'*
ε *ζινδσίριτ* = οἱ κρίκοι τῆς ἀλυσίδος.
λῆίλῆνι (Μιρεδίτα) = ἀλαλάξατε! ὅταν ἀρχίσῃ ἡ μάχη λέγει ὁ ἀρχηγ-
 γός πρὸς τοὺς στρατιώτας: *λῆίλῆνι* *μίτσα*! ἀλαλάξατε παιδιὰ! τότε
 οἱ ταχύποδες *Μιρεδίτιδες* ὀρμῶσιν ἀστραπηδὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν
 ἀλαλάζοντες *λῆι*, *λῆι*, *λῆι*, *λῆι*, *λῆι*! τότε λέγει ὁ ἀρχηγός πρὸς
 αὐτούς: *Με* *δόςρε*! = διὰ τῶν χειρῶν, *Με* *δόςρε*, *Με* *δόςρε* *μίτσα* = διὰ
 τῶν χειρῶν, διὰ τῶν χειρῶν παιδιὰ! δηλ. ἀνευ μάχης νὰ ζωγρήσωσι
 τοὺς ἐχθροὺς διὰ τῶν χειρῶν.
λῆιμά-νι (γ) πληθ. *λῆιμάνῆτῆ* (γ) καὶ *λῆιμάν-ι* (τ) = λιμὴν.
λῆιμέ-α πληθ. *λῆιμάτῆ* [Λατ. lima] = ἡ ρίγη, ρινητήριον 2) πιάτο ριχό.

λμιέρο-ι: ἡ τῶν ληστῶν θέσις ἔνθα κάθηται ἐξησφαλισμένοι.

λμιόνη-όη [Λατ. limo-are] ρ. ἐνεργ. = οἰνίζω, ρινέω· καὶ φερρό] (Κροῦ]α)

λμιόνη] χέκουριε καὶ φερρό] χέκουριε (Κροῦ]α) = ρινίζω τὸν σίδηρον = κάμνω λεῖτον, ἀντίθ. ἀσπερόνη]

λμιόνεμ (τ) *λμιόχημ* (γ) καὶ *φερρόχημ* (Κροῦ]α), παθ. τοῦ προηγ.

(ι-ε-τε) *λμιούετε* (γ) καὶ (ι-ε-τε) *λμιούτε* (συνηρ.) = ρινισμένος 2) λεῖτος.

λμιούετε καὶ *λμιούτε* (γ) ἐπιρ. = λείως.

λμιόσενε-α (γ) ἴδ. *λμηόσενε-α* (γ) πληθ. *λμηόσενε-α* = ἐλεημοσύνη.

λμινάρο-ι (γ) [ἀντί *λμινάρο-ι* δυσπρόφερτον εἰς τὴν Ἀλβανικὴν] λύχνος, λυχνάριον κοινῶς· πληθ. *λμινάρετε*.

λμιντ. ρ. οὐδ. = *λμῆ]* ἀόρ. *λμίνδα-ε-ι*· μετοχ. *λμίνδε* καὶ *λμίνδουε* (γ), *λμίνδουε* (τ) = γεννῶ-ῶμαι.

λμινούρ (γ) ρ. ἐνεργ. = κρέχ *λμίνιε* = λαναρίζω.

λμινούρεμ = κρέχημ σί *λμίνι*, (καὶ μεταφορικῶς ἔσχιζομαι).

(ι) *λμίντε-ι* ἀρσ. — = *λμίντε-α* θηλ. [Λατ. linteus] = λινεός-λινούς. — πῆλ-χούρ' ε *λμίντε* = πανὶ λινό.

(τε) *λμίντατε* (Ἑλθάσ.) = τε πα ἀνάτε (Σ) = τὰ ἐσώθρακα.

λμίνη-α: πληθ. *λμίνηατε* = ὑποκαμ. ἐν λινού. — *κεμίση* ε *χόλε* πρὸ] *λμίνι* καὶ *βέσινε* γράτε.

λμίνη-α (τ) < γυναικεῖον ὑποκάμισον >.

λμινούση α (Καθ.) γηθετ' ε καλίουτ μίσηριε καὶ σβίσηνε· καὶ *λμινούση-α*: πληθ. *λμινούσηατε*, *λμινούσηατε*.

λμινσ (Ἀργυρ.) = ρ. οὐδ. *λείπω*. — *λμινσ* νγα ὅτεπιε = ἔλειψα ὅπο τὸ σπίτι (Ἀργυρ.).

λμινσι-α (τ) *λμινσίτε* < ἔνδειε, ἔλλειψις >.

λμινόνη-όη (γ. τ. budi) ρ. ἐνεργ. = ἐλευθερώ τινε κοινῶς ἐλευθερόνω· 2) δίδω τὴν ἀδειαν· *λμινόνη* *δίαλ]* νε τε *βέ]ε* *ιάση* = δίδω τὴν ἀδειαν εἰς τὸ παιδί νὰ ἐξέλθῃ. — *δούα* τε *βέτε* ποσ' με *λμινόνη* μ' *άτ* = θέλω νὰ ὑπάγω ἀλλὰ δὲν μοῦ δίδει τὴν ἀδειαν ὁ πατήρ μου· ἀντιθ. *μ.β.ά.* — 3) ἀδειάζω τι, εὐκαιρόνω τι = *σ.μ.β.ράσ* ρ. *λμινόνη* *άνενε* = ἀδειάζω τὸ ἀγγεῖον· *λμινόνη* ὅτεπίνε = ἀδειάζω τὴν οἰκίαν· ἀντιθ. *ν.δ.σ.ά* (γ) *ν.δ.σ.ῆ* (τ) 4) εὐθυνῶ, κάμνω εὐθυνὸν *λμινόνη* *δρίθνε* = εὐθυνῶ τὰ γεννήματα· ἀντιθ. ὅτρύνη-τύνη. — 5) χαλαρόνω· ἀντίθ. ὅτρυνό]· ὡς *λμινόνη* *βρέζινε* = χαλαρόνω ἀντιθ. ὅτρυνό]. — παθ. *λμινόνεμ-όχημ*.

- (ι-ε-τε) *λῆρος* = ἐπιθ. 1) ἐλεύθερος ἀπελευθερωμένος· 2) ὁ ἔχων ἄδειαν· 3) ἄδειος = (ι-ε-τε) σὺβάζετε· 4) εὐθύνος-η-όν. 5) χαλαρωμένος ἀντιθ. (ι-ε-τε) μὲνάζουνε, (ι-ε-τε) λῆιδουνε, ι-ε-σὺβάζετε, ι-ε-σὺτρένι-τε, ι-ε-σὺτρεγγούετε (γ) ι-ε-σὺτρεγγούετε (τ).
- λῆρος*: ἐπιρ. = ἐλευθέρως. — 2) μὲ τὴν ἄδειαν ἀντιθ. μὲνάζουνε λῆιδουνε· 3) ἄδεια, (εὐκαιρα κοινῶς, σὺβάζετε ἀντιθ. νδάνε (γ) νδσένε (τ). — 4) εὐθύνά ἀντιθ. σὺτρένιτ, σὺτρίνιτ. — 5) χαλαρωμένως ἀντιθ. σὺτρεγγούετε (γ) σὺτρεγγούετε (τ).
- (τε) *λῆροετε* οὐδ. (γ.τ. budi - bogdan) = τὸ ἐλεύθερον, ἡ ἐλευθερία. — 2) ἡ ἄδεια, 3) ἡ εὐθύνια 4) ἡ χαλάρωσις· καὶ τε λῆροῦεμ-ιτε (γ. budi), τε λῆροῦετε-τε (τ) οὐδ. = ἡ χαλάρωσις.
- λῆράτε-α* = ἐλευθερία 2) ἄδεια, 3) τὸ εὐκαίρον, 4) ἡ εὐθύν.α 5) ἡ χαλάρωσις· πληθ. λῆράτατε.
- (ι-ε-τε) *λῆροετε* (Περμέτ.) (ι-ε-τε) τῶλῆροετε, (ι-ε-τε) λῆροετε = ὅχι πολὺ σφιγμένος· 2) ἀπελευθερωμένος.
- λῆρο-ι* πληθ. λῆροατε : εἶδος ἀγρίου δένδρου διακρινόμενου εἰς τρία εἶδη. 1) λῆρο κῆρο 2) λῆρο ι βοῦ-τε 3) λῆρο σπασρ πληθ. λῆροατε· νῆι πά-λῆρο λῆροα. — 2) = μίτος, κοιν. ἀπλοῦν ὕφασμα. — dū πάλῆρο λῆροα = δίμιτο κοιν. ἴδ. πῆροατε-α.
- λῆρο-ι* (γ) = ἴδ. λῆροσῶν-όνεμ (τ) = ἀφίνω.
- λῆρο-α* (γ. τ. budi) πληθ. λῆροατε = κοιν. τὸ σχοινί.
- λῆρο-ι* (γ) = ἴδ. λῆρο-ι (γ) πληθ. λῆροατε = Λατίνος.
- λῆροσῶ-α* (γ) = ἴδ. λῆροσῶ-α : πληθ. λῆροσῶατε = Λατίνος.
- λῆροσῶ-α* (γ) = ἴδ. λῆροσῶ-α πληθ. λῆροσῶατε = Λατίνος.
- λῆροσῶ* (γ) ἐπιρ. = ἴδ. λῆροσῶτε-ια (γ) = Λατινιστί
- λῆροεμ* (γ) παθ. τοῦ λῆρο (γ), λῆροεμ παθ. τοῦ λῆρο (τ) λῆροεμ (Σ) = ἀφί-νομαι.
- λῆροσῶ-α* = ἴδ. λῆροσῶ-α = λοχεία· ἡ 40ήμερος κατάστας τῆς τεκούσης γυναικός.
- λῆροσῶ-ι* (τ) πληθ. λῆροσῶατε [ἐλλην. λείχω] = ὁ θηρεῶν λεπτάς γεύσεις. — τὸ θηλ. λῆροσῶατε-ια πληθ. λῆροσῶατε = λιχουδίας.
- λῆροσῶ-α* (τ) ἀφρη. = τὸ θηρεῦειν λεπτάς γεύσεις πληθ. λῆροσῶατε = λιχουδιά.
- λῆροσῶ-ια* (Περμέτ.) = λῆρος. — ου θῶνε μουσούραβετ (δουστάζαβετ) (γ)

- κῆρ βάρνεκ νδερ γῆθετ· λῆβίδε φουούλῆσῶ, λῆβίδε πιπέρεβετ κτλ.
 πληθ. λῆβίδετε = ὄσπρια ἔλλοθα.
- λῆγοροῖ-α (Περμέτ.) = βάρῆ-α = μυρολόγημα [ἑλλην. λόγ-ος] πληθ. λῆγο-
 γορίτε.
- λῆγοροῖς (Περμέτ.) = μυρολογῶ, κλαίω (μὲ λόγους) τὸν ἀποθαμμένον ἀόρ.
 λογοροῖσα ε-ι (γραικισμός).
- λῆόδεμ ρ. οὐδ. = κουράζομαι· ἀντὶ ὄπλῆόδεμ.
- λῆόδερε-α (τ) πληθ. λῆόδερατε [Λατ. ludo-ere = παίζω] = παιγνίδιον·
 καὶ λῆόῆ-α (Σ), [ἴδ. λῆοσ-λῆοτ, λῆούα] — φυτόθα τρεῖ, λῆόδρα (τ) =
 ἐκέρδισα τρία παιγνίδια· καὶ φυτόθα τρεῖ λῆόῆ (Σ).
- λῆόδερε-α πληθ. λῆόδερατε = τύμπανον καὶ λῆόδερετ, ια (Σ) = τύμπανον·
 πληθ. λῆόδερετίτε (budi) = μουσικὰ ὄργανα συγκείμενα κυρίως ἐκ
 τυμπάνων).
- λῆόθ καὶ λῆόθι (γ) ρ. ἐνεργ. = κουράζω τινὰ ἀντιθ. ὄπλῆόθ.
- λῆόῆ-α (Σ) = ἴδ. λῆόδερε-α (τ) παιγνίδιον. — με βερε λῆόῆι = με βάνι
 λῆόῆ (γ) = μὲ ἐθεάτρισε, μὲ περιέπειζεν.
- λῆόκματε ? ? ? πληθ. λῆόκματε ἴδ. πῆάγε-α = πῆαγῆ.
- λῆόκρετε πληθ. = ἴδ. χῆρδετε = τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός, τὰ ἀρχίδια.
- λῆονδί (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = κινῶ. — λῆονδίτεμ = παθ. κινούμαι.
- λῆοπάτε-α: πληθ. λῆοπάτατε = πτυάριον. — καὶ τερπλῆότε-ια (Σ. Κρ.)
 πληθ. τετε.
- λῆοπάρε-ι-ε-ια = βαρεῖ λῆόπεσῶ = βουκόλος πληθ. ετε ἀρε. ετε θηλ.
- λῆόπε-α πληθ. λῆόπετε = ἀγελάς θηλ. τὸ ἀρε. = μουζάτ-ι.
- λῆόπεζε-α ὑπακορ. τοῦ λῆόπε πληθ. λῆόπεζατε = ἀγελάς.
- λῆόσ-λῆόσ-λῆόσ (τ) λῆόσ-ότ-ότ (Σ) [Λατ. ludo-ere] ρ. οὐδ. = παίζω.
 ἀορ. λῆόζα-ε-ι (τ) μετχ. λῆόζουρε.
- λῆότ-ι πληθ. λῆότ καὶ λῆότετε (τ) = δάκρυον. — με δέρδενε λῆότ = δα-
 κρύζω. — ι ουδέρθνε λῆότ πρέῖ σῶσῶ = ἐδάκρυσαν τὰ 'μάτια του.
- λῆότῶ-ι (Σ) πληθ. λῆότῶατε = φίλε μου, καλέ μου, ἀγαπητέ μου. —
 λῆόμ. λῆότσ = φίλε μου, λῆότσι ἐμ = φίλε μου.
- λῆουᾶ-νι (Σ. bogdan) πληθ. λῆουάνῆ-τε = ἴδ. λῆόν-ι = λέων.
- λῆούαῖ (τ) ρ. ἐνεργ. = κινῶ τι ἐκ τοῦ τύπου. — λῆούαῖ βένδιτ = κινῶ ἐκ
 τοῦ τύπου. — καὶ λῆούεῖ (γ) λῆούῖ (συνήρ.) 2) λῆούαῖ = κινούμαι, 3)
 περιφέρωμαι, 4) λῆούεῖ καὶ λῆούῖ (γ) = παίζω καὶ λῆόσ-λῆότ-λῆότ.

- δ) ἐμπαιζῶ τινι, σκόπτω, χλευάζω τινά· ἀφ. λजूखित्-ε-ι (τ) μτχ. λजूखित् (τ)· ἀφ. (γ) λजूयित् καὶ λजूयित् (γ) μτχ. λजूयित् καὶ λजूयित् (γ) πκθ. λείπει. — λजूयन् ὅτεπιε νγα ἐρ' ε φόρτε = κινεῖται ἢ οἰκίη ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου. — λजूयन् δέμβετε = κινεῖνται τὰ δόντια. — μός λजूय βένδιτ = μὴ κινεῖσαι ἐκ τοῦ τόπου. — μός ε λजूय βένδιτ = μὴ τὸν κινεῖς. — λजूय (μb' ατ'-άνε μbε κετ' άνε) = περιφερόμασι (ἐνθεν ἀκκεθεν). — μος λजूय με μούα ἢ μος με λजूय = μὴ με περιπαίζεις. — λजूय σῶνε = νεύω.
- λजूबि-α (Ἄργυρ.) = τέρας μυθολογικὸν ἀδηφάγον. — πληθ. λजूबित्.
- λजूबित्-ι-ι (Βεράτ.) ρ. ἐνερ. = κολακεύω τινά.
- λजूगत-ι (Σ) ἀντὶ λजूगत-ι κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ. πρὸ τοῦ γ. = βρουκόλαξ.
- [λजूगत-α] = λजूगत-α, τερπλῆστε-ια πληθ. λजूगत-α = πτυάριον.
- λजूगे-α πληθ. λजूगे = χουλιάρη μεγάλη.
- λजूगे-ια (Τυραν.) λजूगे-α = γουδάτ' ε βύγελε περ με λजूμ. αούερτ' ε κάμβετε πληθ. λजूगेτε = σκάφη.
- λजूय καὶ λजूय (συνηρ.) = ἴδ. λजूय = παίζω.
- λजूय-γου: πληθ. λजूयτε καὶ λजूयτε = σίφων. 2) = γουδάτε πρέξ αρούε α πρέξ γουρι περ με σκούεμ ούγετε. = 2) λजूय ι μουλίνιτ. — λजूय ι κιάφρε (Σ) = ὁ σβέρκος, ὁ τράχηλος καὶ σι-νι (Ἑλθασ.) [Βουλγαριστὶ σῆα] = τράχηλος, σβέρκος (ἐν γένει πᾶν κοῖλον).
- λजूय-ι (γ) λजूय ι βάρκουτ (γ) = λजूय' ι βάρκουτ (Περμέτ.) με φρέξ λजूय ι βάρκουτ (τ). — ἐν γένει πᾶν κοῖλωμα.
- λजूय (Ἄργυρ.) κατ' ἀναγραμματισμὸν = ἀντὶ φρουκούλις = κυλίω.
- λजूय-α (Διάπ) = τὸ ποίμνιον πληθ. λजूय.
- λजूय-ια: πληθ. λजूयτε = ἄνθος κοιν. λουλούδιον. — λजूय ε βαλιτ = τὸ κεντρικὸν ἄσπρον μέρος τοῦ μετώπου. — λजूय ε διελιτ = τὸ ἡλιοτρόπιον. — ι ρᾶ με πλजूμπ μου νε λजूय τε βαλιτ = τὸν ἐσφαρισθόλησεν μὲς 'ς τὴν μέση τοῦ μετώπου.
- λजूय-κούय (Ἑλθασ.) πληθ. λजूय-κούयτε = ἡ παπαροῦνα.
- λजूय-κούय-ι (Τυραν.) = τὰ καταμήνια τῶν γυναικῶν μεταφορικῶς.
- λजूμ: ἐπίρ. = μακάριος, καλότυχος. — λजूμ αῦ νίερί = καλότυχος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος. — λजूμ αῖ γρουα = μακαρία ἐκεῖνη ἡ γυνή. — λजूμ

κουσ̄ hèn μίρε = μακάριος ὁ πράττων τὸ καλόν· ἀντίθ. μιέρ κουσ̄ hèn κεκj. = ἀλλοίμονον εἰς τὸν πράττοντα τὸ κακόν. — εἰς τὰς φράσεις· με λjούμτε τε λjούμτε ι λjούμτε = εὔγε μου, εὔγε σου, εὔγε αὐτοῦ. — νκ λjούμτε, ου λjούμτε (jούβε), ου λjούμτε (ατύρε) = εὔγε μας, εὔγε σας, εὔγε τους. — τε λjούμτε δόρα! = χαρὰ ἔς τὸ χέρι σου! (ἔταν πράττη τι καλόν) τε λjούμτε γόjα! = χαρὰ ἔς τὸ στόμα σου (ἔταν τραγωδῆ) (ἢ ἔταν ὀμιλῆ καλῶς). — τε λjούμδινε κράχjατε! = χαρὰ ἔς τοὺς βραχίονάς σου (ἔταν ἐργάζεσαι) — τε λjούμδινε δούκρτε κ.τ.λ. με λjούμδινε, τε λjούμδινε, ι λjούμδινε δούκρτε κράχjατε. — νκ λjούμδινε ου λjούμδινε (jούβε) ου λjούμδινε (ατύρε) δούκρτε κρjαχjατε κ.τ.λ. = χαρὰ ἔς τοὺς βραχίονάς σας κ.τ.λ.

λjούμ, λjούμθι ἐν τῇ φράσει λjούμ ούνε, λjούμ τι, λjούμ κῦ ἢ κjό = λjούμθι ούνε, λjούμθι τι, λjούμθι κῦ ἢ κjό = μακάριος ἐγώ, σύ, αὐτός ἢ αὐτή. — ἀντίθ μjέρι ούνε, τι, κῦ ἢ κjό λjούμθι βέτε περ κουκρινε, περ διτουνινε, περ δρεjτίνε = μακάριος αὐτὸς διὰ τὴν ὠραιότητα, τὴν σοφίαν, δικαιοσύνην.

(ι) λjούμ = μακάριος, ι λjούμ = ὁ μακάριος. — ε λjούμ = μακκρία, ε λjούμεjκ = ἡ μακκρία. — ι λjούμoure = μακάριος, ι λjούμouri = ὁ μακάριος. — ε λjούμoure = μακκρία, ε λjούμouρα = ἡ μακκρία.

λjουμενόj (γ) = λjουμεζόνj (Βεράτ.) = μακκρίζω τὸ παθ. λjουμενόχεμ, λjουμεζόνεμ.

λjουμάκjε-jα πληθ. λjουμάκjετε = ἐξανθήματα εἰς δένδρα καὶ θάμνους.

[λjουμβούρεμ] = ἐπαίρομαι, ἀγάλλομαι.

λjούμ-ι (γ. bogdan), λjούμ-ι (τ), λjούμ-α (Τυρ.) πληθ. λjούμενατε, λjούμρατε = ποταμός. — λjούμ Τιράνεσε ενδέ Τερκούζα ενδέ Ζέζα δέροδνε νδε λjούμτ τε Ισμίτ, ε βίενε νδε δέτ νjι γjύμστ' ὄρε περτέj Ισμίτ. Τερκούζα ε Ζέζα βjενε (= σχηματίζουσιν) λjούμιν' ε Ισμίτ. — Διάνα χύν νδε Δόβερετ, Δόβερεjα χύν νδε λjικjένετ τε Πρέζεσε, κετὸ μβασανδjά χύjνε νδε λjούμτ τε Ισμίτ. — (Κ. Χριστοφορίδης).

λjουμ-ζι-ου : πληθ. λjουμ-ζέστε (τ) = κακόμοιρος, ἄθλιος, ταλαίπωρος·

λjουμ-ζέζε-α πληθ. λjουμζέζατε θηλ. = λjουμ-μαθ-δι-ε-jα πληθ.

λjούμ-μεδένjτε ἄρσ. — λjούμ-μεδάτε θηλ. = κακόμοιρος.

λjούνε-α : πληθ. λjούνjατε (κοιν. ὁ βύζουνας) = ἀμυγαλιτῆς. — ἀδένωσις.

λjούνδρο-α πληθ. λjούνδρατε = πλοιαριον καὶ λjούνδρεζέ-α πληθ. ατε.

- λιδουδρόνι-όβι* (budi) = πλέω, ἐπιπλέω.
λιδούρθε α (τ) = νῆε γῆε ε τρούβουλε κῆε μῆέτετε περπόσσε = ἴζημα.
λιδούσ-ούτ-ούτ [Ἑλλην. λίττομι, λίσσ-ω] ρ. ἐνεργ. = λατρεύω, ἱετεύω.
λιδούσ Ζότινε = λατρεύω, ἱετεύω τὸν Θεόν (συντ. μετ' αἰτ.) ἴδ. αδουρόβι.
λιδούτεμ (συντ. μετὰ γεν.) = παρακαλῶ· ἰ λιδούτεμ Ζότινε = παρακαλῶ τὸν Θεόν· ἰ λιδούτεμ νηριούτ = παρακαλῶ τὸν ἄνθρωπον· 2) προσεύχουμι· ἴδ. φάλζεμ.
λιδούτιεζε-ζα = λατρεία, λιτανεία, δέησις, προσκύνησις, 2) παράκλησις· ἴδ. αδουρέσε-α-αδουρίμ-ι.
λιδούτσε-ι πληθ. λιδούτσετε = ἴδ. αδουρούσε-ι = λάτρης, προσκυνητής.
λιδούτσεε-ζα πληθ. λιδούτσετε θηλ. = ἡ λάτρης.
λιδουφγάτ-ι, λιδουγάτ-ι (Σ) ἰ δενούμ-ι (Καβ.) [ρημ. δενόβι] = ὁ βρυκόλακος· πληθ. λιδουφγέτετε.
λιδούφτε-α (γ. τ. bogdan) πληθ. λιδούφτενατε (γ), λιδούφτερατε (τ) = πόλεμος· ἀντίθ. πακῆ-ι, πακῆτίμ-ι. — βκῆ λιδούφτε = πολεμῶ.
λιδουφτετάρ-ι (bogdan) πληθ. λιδουφτετάρετε = πολεμιστής.
λιδουφτετάρε-ζα πληθ. λιδουφτετάρετε = ἡ μαχήτρια.
λιδουφτόνι-όβι = πολεμῶ· 2) προσπαθῶ· ἀντίθ. πακῆτόβι, πακῆσόβι.
λιδουφτόνεμ-όχημ παθ. πολεμοῦμι.
λιδούτσε-α πληθ. λιδούτσατε = ἡ λούτσα (βάλτε-α = λάσπη) καὶ λουτσί-α (τ) πληθ. λουτσίτε, λουτσί-α πληθ. λουτσίτε λούτσε-α (γ) πληθ. λούτσατε = πηλός, λάσπη.
λιδουσόβι (τ) ρ. = λασπόνω, λερώνω με λάσπην = ε ὄγρῆε με λούτσε (γ)· ἴδ. φουλίκῆ, ρῆμα.
λιδουσόνεμ (τ) παθ. = φουλίκῆεμ = λερώνομι, λασπόνομι.
λιδύενῆ καὶ *λιδύεβι* (γ. τ.) ρ. = ἀλείφω· καὶ συνηρ. λιδύ· ἀόρ. λιδύεβι-ε-ι καὶ λιδύεβ-ε-ου, μετχ. λιδύεβι-ουε (bogdan), λιδύεμ καὶ λιδύεμ (γ), καὶ λιδύεβε (τ) τε λιδύεβι-τε (γ. budi-bogdan) [τοσκ. ἰ λιδύεβ-ι — ε λιδύεβε-α] καὶ τε λιδύεβι (συνηρ.), τε λιδύεβε μετοχ. τοῦ λιδύενῆ καὶ β' = γιδύεβε (τ), οὐδ. καὶ ἀρσ. γιδύεβ-ι (ὁ πληθ. λείπει).
λιδύθ-ι (Ἑλβάσ.) ἴδ. λιδύεβ-α (Τυρκν.).
λιδυλιδυβέρ-ι (Βεράτ.) = ἴδ. υλιδέρ-ι (Ἑλβάσ.) (πληθ. λείπει) = ἴρις, τόξον.
λιδυλιδυστρόδε-ζα (Περμέτ.) = φράουλα ἄγρις· πληθ. λιδυλιδυστρόδετε καὶ καὶ ἀρέθεζα-τε.

λγύμ-ι (Σ) λουμ-ι (τ), λγεθ-ι ('Ελθασ.)=ιλύς, κοιν. λάσπη τοῦ ποταμοῦ, βοῦρκος.— ὁ πληθ. λούμιατῃ, λγέθνατῃ, ἀχρηστος.

λγυμενίστῃ-α (Σ.γ.)=ἴδ. λγεδιότῃ-α πληθ. λγυμενίστατῃ = ὄχθος ἀγροῦ.

λγυγγύρη-α (γ) λγεγγύρη-α ('Αργυρ.)=τῦφος, ἀρρώστια τῃ ζᾶντῃ λγυγγύρη! (ἀρά).

λγύπεη (τ) λγύπεη (τ), λγυπίνη (bogdan), λγυπίη (γ) λγύπη καὶ λγυπι (γ) αἰτῶ, ζητῶ, διακονεῦω· παθ. λγύπεμ.

λγυπεσ-ι-ε-ja = ἐπαίτης-ζητιάνος· πληθ. λγύπεσιτῃ ἀφσ. λγύπεσετῃ θηλ.

λγύπσεμ ('Ελθάσ. τ.)=εἶμαι χρήσιμος, χρειάζομαι ἴδ. δούχημ.— λγύπσετῃ (τ. 'Ελθ.) ρ. τριτοπρόσ. = ἴδ. δούχετῃ με-τε-ι λγύπσετῃ = με-τε-ι δούχετῃ (γ) να-ου-ου λγύπσετῃ = να-ου-ου δούχετῃ (γ).

(ι) λγύπσεμ-ι (τ) = χρειάζομενος, ἀναγκαστός.

(ε) λγύπσεμε-ja = χρήσιμος, ἀναγκασία. — νjerίου ι λγύπσεμ = χρήσιμος ἄνθρωπος.

λγύρη-α (τ) = τὸ πάχος εἴτε τοῦ φαγητοῦ εἴτε ἐκ βουτύρου, εἴτε ἐκ λίου, κοιν. λίγδα.— γγέλε με λγύρη = γγέλε με υνδύρη (γ).— γγέλε πα λγύρη = γγέλε πα υνδύρη (γ) ἴδ. τῃ λγύρη-τῃ (γ) = τὸ βούτυρον.

λγύχημ: παθ. τοῦ λγύη = ἀλείφομαι.

M

μά (γ) με (τ) = ἐπιρ. ποσότητος = πλέον.— τῷ δὲ με = τί θέλεις πλέον; σ' δούα γγῆ με = οὐδὲν θέλω πλέον. — λγῆ με εδὲ τύ = ἀφες πλέον καὶ σύ — σ' βέτε μά ατιε. = δὲν υπάγω πλέον ἐκεῖ.— εδὲ μά ἢ εδὲ με = ἔτι προσέτι, κοιν. ἀκόμα.— 2) μά (γ) με (τ) = μόριον συγκριτικόν.— μά ι μίρη = καλύτερος.— μά ε μίρη = καλυτέρα.— μά ι μίρι = ὁ καλύτερος, μα ε μίρα = ἡ καλυτέρα.— μά τῃ μίρη = καλύτερον.— μά τῃ μίρητῃ = τὸ καλύτερον.— μά μίρη ἐπιρ. = καλύτερα.— μά κέη χειρότερα. = μά θέλε = βαθύτερον.— μά νάλτ = ὑψηλότερον.— μά σα πιέλ μούσκα ἀκῃ πιέλ αἰό = ὅσον πλέον γενναῖ τὸ μουλάριον, τόσον γενναῖ ἐκείνη.— μά σα τῃ νδεγγόῃ, ἀκῃ μά ι δίτῃμ δότῃ βᾶχεῖ = ὅσον περισσότερον ἀκούσης τόσον σοφώτερος θέλεις γίνει.— ὁούμε

- = πολύ.— μᾶ ὄνυμε = περισσότερον.— μᾶ τέπερ = πλειότερον.— μᾶ φόρτ = σφοδρότερον.— μᾶ περπάρκ (γ) = πρότερον, προτιότερον. = με περπάρκ (τ), μᾶ πάρε (budi) = πρότερον = μᾶ πάρι (budi).
- μαγαζι-α = κτάστημα πληθ. μαγαζιτε.
- μαγαζόj ??? (ἴσως = πιάνω μαγαζι).
- μαγουλούεμ (budi) ?? (ἴδ. Κατηχ. σελ. 176).
- μαγδανόσ-ι (Σ) (Τουρκ. λέξις) ἴδ. μακεδονίσ-ι = τὸ πετροσέληνον.
- μαγγάο-ι πληθ. μαγγάορετε = ἴδ. γομάο-ι (Δίβορ-Μιοεδίτα) = ὄνος.
- μαγγάοε-ja πληθ. μαγγάορετε = ἴδ. γομάοε-ja = ἡ ὄνος.
- μαγγάο-ζζάοομ (γ. Μολδαβία) = σίδηρος ἐφ' οὗ στηρίζονται τὰ κούτσουρα εἰς τὴν ἐστίαν. [Τουρκ. demir odöak].
- μάγγε-ja πληθ. μάγγετε = τὸ σκάφος, τὸ πλοῖον. ἴδ. λγούνδρε-α.
- μαγγε-βοῦκε = τὸ σκάφος ἐνθα ζυμόνουσι τὸν ἄρτον.
- μάγγε-πέτεκαῶ (Κροῦjα) = ἡ σκάφη ἐνθα πλύνουσι τὰ φορέματα. ἴδ. κορίτε-α (Ἑλβας.) γοβάτε-α.
- μαγγι-α πληθ. μαγγιτε = τὰ μάγια κοινῶς καὶ μεγγι-α (Σ. Τουρκ.) πληθ. μεγγιτε.
- μαγγισιάρ-ι (Ἑλβας.) πληθ. ἀρετε = μάγος.
- μαγγισιάρε-ja πληθ. μαγγισιάρετε = μάγισσα καὶ μεγγισιάρ-ι (Σ. Τουρκ.) μεγγισιάρεja θηλ. — πληθ. ἀρετε-ἀρετε.
- μαγγύπ-ι (Σ. budi) [ἴσως ἐκ τοῦ μάγος] = γύφτος. ἴδ. γjύπ-ι 2) ἀνοσιούργος. πληθ. μαγγύπετε.
- μαγγυπι-α (Σ) πληθ. μαγγυπιτε = ἡ ἀνοσιουργία.
- μαγγυπόj = ἀνοσιουργῶ.
- μάδε-ja: πληθ. μάδετε = ἴδ. γjύσε-ja. — ε μάδε-ja πληθ. τε μεδάτε (γ. τ.) καὶ τε μεδέτε (Ἑλβας.) = μεγάλη. ἴδ. ι μάθ-δι.
- μαδενι-α (γ), μαδερῖ-α (τ) = μεγαλωσύνη, τὸ μεγαλεῖον. πληθ. μαδενιτε μαδερῖτε. — περ μαδενι τε Ζότιτ! (ὄρκος).
- μαδενίστ (γ) μαδερῖστ (τ) = μεγαλοπρεπῶς. ἐπίρ.
- μαδενόj (γ) ρ. ἐνεργ. = μεγαλύνω τινα (ἠθικῶς), μαδερόj (τ), μαδεν-τόj (Ἄργυρ.) τὸ παθ. μαδενόχημ, μαδερόνημ, μαδενόνημ.
- μαδεῶτι-α (γ): πληθ. -ι-τε = ὑπερηφάνεια.
- μαδεῶτόχημ (γ) = ὑπερηφανεύομαι.
- μαδεῶτούαρ-όρι (τ), μαδεῶτούερ-όρι καὶ μαδεῶτούρ-όρι (γ) πληθ. μα-

δρατόρετε = ὑπερήφανος. — τὸ θηλ. μαδρατόρε-ι = ἡ ὑπερήφανος.
μαδός (γ.τ.) σμαδός (Σ) ρ. ένεργ. = μεγαλύνω τι ἀντίθ. βογελός.—
τὸ παθ. μαδόνεμ-όχεμ σμαδόχεμ (Σ).

μάζε-α (Σ) = ἀνθόγλα (Τουρκ. καϊμάκ) ἴδ. μάξε-α. — μαζε ε τ'αμ-
βελιτ (Σ) = κοιν. ἡ τσίπα, τὸ καϊμάκι. — καὶ βεμέσε-α (Τουρ.) =
μάζε ε κζέπεσε (Σ) = ἡ τσίπα τοῦ κορμυδίου.

μάζε-ια (γ) πληθ. μάζετε = πωλάριον (θηλυκόν) καὶ μεζε-ια (τ) πληθ.
μεζετε.

μαζι-α (γ) πληθ. μαζι-τε = δε ἰ νγάρε, τόκ' ε πουνούρε βερε γατι
περτε μβιέλε = ουγάρ-ι (τ) πληθ. ουγάρτε.

μαζός: ? ? ? ἴδ. λζίγεμ (<= γίνομαι ἀγκυμός>).

(ι) μάθ-δι πληθ. τε μεδέν-τε καὶ τε μεδίν-τε (τ) = μέγας

(ε) μάδε-ια πληθ. τε μεδάτε καὶ τε μεδύ-ιατε ('Ελβασ.) = μεγάλη.

(τε) μάθ-τε: οὐδ. έπιθ. = ὁ μέγας-ἡ μεγάλη-τὸ μέγα. — νιερίου ἰ
μαθ = μέγας ἀνήρ. — τε μεδέν-τε = οἱ μεγιστάνες, οἱ ἀριστοκρα-
τικοί. — ἰ μάδι-ιέτσε = ὁ ἀρχηγός τῆς Ζωῆς, τίτλος ἀποδιδόμενος
εἰς τὸν Θεὸν παρ' Ἀλβανούς (ποιητικωτάτη ἔκφρασις).

μάι-ι [Λατ. maius] = Μάϊος μήν.

μάι (γ) ρήμα = τρέφω, παχύνω τινά· μαχ. μάι-τουε (γ) μάι-τουε (τ)
μάι (τ)· τὸ παθ. μάχεμ (γ) μάχεμ (τ) = τρέφομαι, γίνομαι παχὺς =
παχύνω.

μάι-δε (Βεράτ.) = τάχατες (ἐπὶ ἀπορίας) ὡς νά, ὡσάν νά, δηθεν
(Τουρκ. γζόζα) σικουρσέ ἴδ. σικουρσέ. — θόνε μάι-δε βότα σε κεστό
γζ-ιτι = λέγουσιν ὁ κόσμος ὅτι τάχατες οὕτω συνέβη· μάι-δε έπίρ.
(Περμέτ.) = μὴ δά (= μὴ τὸ κάμνης) ἀστειευόμενος ὅταν σέ φοβε-
ρίζη τις.

μάι-δέ (έπίρ.) = μάλιστα.

μάι-δεν (Βεράτ.) = σταθῆτε· μάι-δεν τε μόρρεμι βεσ' = σταθῆτε νά
ἀγροικηθῶμεν.

μάι-ε πληθ. μάι-ατε = κορυφή· μαί' ε δροῦνιτ = ἡ κορυφή τοῦ δένδρου. —
μαί' ε μάι-ιτ' = ἡ κορυφή τοῦ ὄρους· μαί' ε γζυζ-πῆνεσε = ἡ μύτη τῆς
βελόνης· μαί' ε μιέλιτ = τὸ ἀνθος τοῦ ἀλεύρου. — μαί' ε djελ-μεινίσε =
τὸ ἀνθος τῆς νεολαίας. — έτσε-ι με μάι-ατ' ε γίσ-ιναβετ = περιπατῶ
μέ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων. — ἀντίθ. ρεζέ-α (γ), ρεζέ-α (τ) βύθε-α.

- (ι-ε-τε) *μάτζε* (γ) ι-α-τε επίθ = παχύς· ι μάζμ-ι πληθ. τε μάζμιτε = παχύς. — ε μάζμε-ζα = παχεῖα· τε μάζμετε πληθ. θηλ. — τε μάζμιτε οὐδ. = τὸ πάχος, ἡ παχύτης.
- (ι-ε-τε) *μάτζε-ι-α* = ι-ε-τε μεγγίερε-ι-α (τ) = ἀριστερός-ἀ-όν· dor' ε μζίτε = ἡ ἀριστερὰ χεῖρ. — μβε τε μεγγίερε = εἰς τὸ ἀριστερόν (μέρος).
- μαῖτρον-όνεμ* (budi) = ἴδ. μζῶ-ρό-όχημ (Πιζρένδι) = ἀπατῶ, κλέπτω.
- μαῖτρι-ια* (budi) = ἀπάτη, πλάνη· ἴδ. μζῶ-ρό-ι, ἴδ. κοβίμ-ι.
- μακάρ* (γ), *μακάρι*, *μακάρσε* (Γρκει. *μακάρ*) = εἶθε, ἀμποτες· σεj (γ)· σεj τα κίστε βίμ κετε πούνε = εἶθε νὰ τὸ εἶχε κάμει τοῦτο.
- μάκε-α* (γ) πληθ. *μάκατε* = ἡ τσίπα (ἐπὶ τῶν ὑγρῶν)· μακ' ε τ' ἀμβελλίτ = ἡ τσίπα τοῦ γάλακτος· ζοῦ μάκε = ἔπικασε τσίπαν· (ἐπὶ τῶν ὑγρῶν) ἐνῶ μακρόσε-α· πληθ. μακρόσατε ('Ελβάστ. Τυράν.) = ἡ πράσινη τσίπα ἢ ἐπὶ τῶν λιμναζόντων ὑδάτων.
- μάκθ-ι* (Τυράν.), *μζνγθ-ι* (Καβ.), *άνκθ-ι* (Σ), *άνκθ-ι* (Κρουζ), τε *ράν-διτ*· ε δέουτ ('Ελβάστ.) = ὁ ἐπιάλης.
- μακεδονίσι-ι* ('Ελβάστ.) = μακεδονίσιον [Τουργ. μαγδανός] καὶ πετροσέλ-ι (Βεράτ.).
- μάλ-ι* (πληθ. *λείπει*) = πόθος· κάμ μάλ = ποθῶ. — με μουαρ μάλι = ἐπόθησα. — με-τε-ι-μέρρ μάλι = ποθῶ-εἰς-εἶ. — σ' κάμ μάλ περτύj = δέν ἔχω πόθον δι' ἐσέ (= δέν με μέλει διὰ σένα). — νδσόρα μάλιε κουρ ε πάεε = ἐπέρασεν ὁ πόθος μου ὅταν τὸν εἶδα· 2) *μάλ* ('Αργυρ.) = πληθος. — α κζένε σούμε νζερ; = ἦσαν πολλοὶ ἄνθρωποι; μάλ = πληθος. — παροιμ. ρράλε ε περ μάλ = ἀραιὰ καὶ περιζήτητα. — ἀντιθ. = σούμ' ε περλζούμ = τόσον πολλὰ ὥστε νὰ τὰ πετᾶ τις εἰς τὸν ποταμόν.
- μαλεκέσε-α* πληθ. *μαλεκέσατε* = κατάρα, ἀφορισμός· καὶ *μαλεκίμ-ι* (ἐκκλησιαστικῶς) ἀντιθ. *βεκίμ-ι* = εὐλογία.
- μαλεκόνj* όj (budi—bogdan, γ. τ.) ρ. ἐνερ. = καταρῶμα, ἀναθεματίζω, ἀφορίζω (ἐκκλησιαστικῶς) *μαλεκόνεμ-όχημ* παθ. — τὸ ἀντιθ. *βεκόj-όνεμ*.
- μαλεγγιέλ*: (budi γ. τ.) ρ. οὐδ. = κζάj πρέj μάλιτ: φράσις τε *μαλεγγιέφσζ* bίρ = τε κζάφσζ πρέj μάλιτ. — τὸ κπθ. *μαλεγγιέχημ* = (Περμέτ.) = ἐπιποθῶ· *μαλεγγιένεμ* ἢ *μαλεγγιέχημ* (γ) περ τε νγράνε ἡ

περ τε υγρόνε (τ) = dešeró j περ τε υγρόνε. αντίθ. τσμακλεγγίνεμ, υδσίερ μάλινε.

μαλεγγίμ-ι πληθ. μαλεγγίμετε = πόθος κάμ μαλεγγίμ τε μκθ περ .. = έχω πολὺν πόθον διά... ἴδ. dešerím-ι· ι-ε-μακλεγγίμεσσιμ = λυπη-τερός-ά.

μάλj-ι: πληθ. μάλjετε = βουόν· φράσις μάρρ μάλjετε = δραπέτεύω, (πέρνω τὰ βουνά κοινῶς) μάρρ μάλjετε = ε φούσατε = έδραπέτευσα, έγεινα φυγάς· ἴδ. biéšxε-α.

Μάλj' ι Zi = τὸ Μαυροβούγιον. - 2) έπιορχία τις έν τῇ "Ανω 'Αλβανία
Μαλj' ι Zi ι Σκjπενίσε.

Μαλjαζι-ου: πληθ. Μαλjαζέστε = Μαυροβουινιώτης, Μαυροβούγιος.

Μαλjαζέζε-α: πληθ. Μαλjαζέζατε = Μαυροβουινιώτισσα.

Μαλjαζί(σ)τ: έπιρ. = κατὰ τὸν τρόπον τῶν Μαυροβουινιωτῶν.

μαλjεσί-α: ὄνομα περιληπτ. = τὰ ἔρη 2) οί ὄρειοί.

μαλjεσί(σ)τ = έπιρ. = κατὰ τὸν τρόπον τῶν ὄρειῶν.

μαλjεσοῦα-όρι (τ) πληθ. μαλjετόρετε = ὄρειός, βουνήσιος καὶ μαλjε-σοῦερ-όρι, μαλjεσοῦρ-όρι (γ) τὸ θηλ. μαλjετόρε-jα θηλ. πληθ. μαλjό-κατε ἄρσ., μαλjόκατε θηλ.

μαλjεσίμ-ι (budi, γ. τ.) πληθ. μαλjεσίμετε, μαλjεσίμ-ι (budi, γ. τ.) πληθ. ε τε=μαχι-α (budi—Περμέτ), = πεσμακτίμ-ι (budi) πληθ. πεσμακτίμετε = έρεθισμός (έπι πληγῆς).—έρεθισμα, άφορμησις.

μαλjετσόνj-όj (budi γ. τ.) = έρεθίζω, άφορμίζω (τὴν πληγὴν) καὶ μαλj-τσόνj-όj (budi γ. τ.), πεσμακτόνj (budi) [έλλην. πείσμα] μαχίσ-ι-ιτ (Βεράτ.-Περμέτ.) άόρ. μαχίτα-ε-ι, μτχ. μαχίτουρε.—μαλjετσόδκ πλάγγνε = ήρέθισα τὴν πληγὴν· τὸ παθ. μαλjετσόνεμ-όχμεμ, μαλj-τσόνεμ-όχμεμ, πεσμακτόνεμ = μαχίσεμ (Βεράτ.-Περμέτ.) = έρεθίζομαι (έπι πληγῆς).

μαμίσε-α (bogdan) ἴδ. μανδέσε-α (γ) = ή τροφός πληθ. α-τε.

μάν-ι (Καθ. Περμέτ) μέν-ι (Βεράτ.), μανδ-ι ('Ελθάσ.) μάνε-jα (Περ-μέτ.), μανέζε-α (Περμέτ.) ὑποκορ. = τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπός τῆς συ-κομορέας, κοινῶς τὸ μούρον πληθ. μάνετε, μένατε μάνδατε, μάνετε, μάνεζατε ὑποκορ.

μανίzi (γ) πληθ. μκνκτεζέσ = μκυρομουριά καὶ τὰ μκῦρα μούρα καὶ μκνδ ιζί πληθ. μκνδατεζές.

μάννα φέρρε (γ) μέννα φέρρε (τ) = ζβρουνκ, κοινῶς βιατόμουργκ· καὶ μάννικα φέρρε, (Ἑλθόσ.) μάννικα φέρρεσθ (γ), φερρεμάννεζε-α (Καβ.) πληθ. φερρεμάννεζατε, φερρεμάτσε-α (Σ) πληθ. φερρεμάτσατε.

μάννα-τόκει (Σ) = φράγουλαι.

μανάκ-ου πληθ. μανάκκατε ???

μανάλγε-για : πληθ. μανάλγετε = κηροστάσιον, εἰς τὸ ὅποιον ἀνάπτουσι κηρία καὶ λαμπάδας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.

μανγάλε-α = πύραυλον, τὸ μαγγάλι.

μάνγε-α (γ) πληθ. μάνγετε [Λατ. manica], μένγε-α (τ) πληθ. μένγετε = χειρὶς-ίδος, κοιν. μανίικα μάνγετ'ε κερμίσσε τὰ μανίικα τοῦ ὕποκρίστου· νηε μένγε δρου (τ) νηε κράχ δρου (γ) = μὴ χειρὶς ζύλα.

μάνγη-ι (Καβ.) ἴδ. μάθη-ι = ἐπιάλτης, κοινῶς βραχνιάς.

μανγη λέπουρ (Μυζεκζέκ) ἴδ. καττόρρ-ι (Κρούκ) (= νεογόν λαγοῦ).

μάνγου (budi Σ) = μένγουτε (Σ), μέτε (Ἑλθόσ.γ.) ἐπιρ. = λειψά (Τουρκ. εκσίικ) [ρημ. με] = λιποβαρής.

(ι-ε-τε) μάνγουτε, μένγουτε, μέτε [ἴδ. ρημ. με] = λειψός-ή-όν.

μανδάι-ι = μάνδαλος.

μανδάλε-α (Καβ.) πληθ. μανδάκατε ἴδ. σούλγτσ-ι = μοχλὸς τῆς θύρας.

μανδέσε-α (γ) πληθ. μανδέσατε καὶ μενδέσε-α (τ) πληθ. μενδέσατε = ἡ τροφός.

μάνδρε-α (γ. Μαλγισίικ) πληθ. μάνδρατε ἴδ. στάν-ι = ἡ μάνδρα.

μανέσε-α (bogdan-Ἑλθόσ.) πληθ. μανέσατε = ἀργοπορία. [ἴδ. μενό]

πα μανέσε δεργό: διδέπουτε (bogdan) = ἀνευ ἀργοπορίας ἔπεμψε τοὺς μαθητάς.

μανό (bogdan) ρ. οὐδ. = ἀργοπορῶ μετλ. μανούεμ.

μανίτεμ: (τ) ρ. οὐδ. = ἐξίσταμαι, θαυμάζω.

μαράγε-α = μαράγε-ια, μαράκ-ι (τ) = μάραθον.

μαράσε-α: πληθ. μαράσατε = ἀγριομάραθον = κόπερ κζέιν.

μαράσ-ι ??? (ἴσως σημ. μαράσ = μαράπονον, πόθος ἀνεκπλήρωτος, ἐπὶ τεθνεώτων).

μαργαριτάρ-ι πληθ. μαργαριτάρετε = μαργαριτάριον, μαργαρίτης.

μάρδε-α: πληθ. μάρδατε = ψυχός. [ἴδ. μάρδεμ].

μάρδεμ παθ. τοῦ μαρθ ρ. = κρυόνω.

μάρε-α πληθ. μάρκατε = κούμαρον.

μαρῆότε-α μαρῆτ-α καὶ μαρῆότε-α (Βεράτ.) πληθ. μαρῆότατς=τόπος
κατάφυτος ἐκ κουμάρων.

μαρδά-ja (γ. τ) = κοιν. μαρδάς.— πασκίγια νοκ' ἔστ' ε κίερούαρε πο
κα μαρδά=ὁ καθρέπτης δὲν εἶναι καθρέος, ἀλλ' ἔχει μπερδεμα.

μάρθ: ρ. = κρυώνω, κοιν. μαργώνω. άρ. μάρδα-ε-ι μτχ. μάρδε, μάρ-
δουε (γ) μάρδουε (τ). τὸ παθ. μάρδεμ. ἴδ. μαρδίχ=κρυώνω.

μαρμάνγε-α (Σ) πληθ. μαρμάνγκατε ἴδ. μιρμάνγε-α = ἀράχνη.

μαρμουῖο-ι (budi) = μάρμαρον.

μαρμουρόη = ρ. μαρμακρώνω, ἀπολιθώνω. — τὸ παθητ. μαρμουρόνεμ
(budi).

Μάρς-ι = Μάρτιος μὴν καὶ μάρτσ-ι (Σ).

(ε) μάρτε-α [Λατ. dies Martis] = τρίτη (ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος) διτ' ε
μάρτε = τρίτη ἡμέρα.

μαρτέσε-α πληθ. μαρτέσατς = γάμος, σύζευξις, ὑπανδραϊκί, νύμφευσις
καὶ μαρτίμ-ι [ἴδ. Ἴταλ. marito].

μαρτιοζόνη (budi) = μαρτυρῶ (ὑπὲρ πίστεως)!

μαρτόνη-όη = ὑπανδρεύω, νυμφεύω [ἴδ. Ἴταλ. marito].

μαρτόνεμ-όχημ = ὑπανδρεύομαι, νυμφεύομαι.

μάρο-μέρο-μέρο ρῆμα ἐνεργ. = λαμβάνω ἀντιθ. άπ. — άρ. μόρα-ε-ι
καὶ μούρα (τ) μούερ καὶ μούρ συνηρ. (γ) μτχ. μάρρε καὶ μάρρουε
(γ) μάρρουε (τ) — παθ. μέρρεμ καὶ μίρρεμ. — σα μερρ κεjό ενε; πό-
σον χωρεῖ τοῦτο τὸ ἀγγεῖον; με μέρρ ουρῖα = πεινώ. — με μέρρ
γjοῦμι = ἀποκοιμῶμαι. — με μέρρ μᾶλι = ποθῶ. — με-τε-ι μίρρενε
μέντε = ζαλίζομαι. — με-τε-ι μίρρετε κέμβα = κουτσάκνω (ἐπὶ ἀπο-
πληκτικῶν). — με-τε-ι μίρρετε γόjα = ψευδίζω. — μάρρ γροῦjα = νυμ-
φεύομαι ἴδ. μαρτόχημ. — μάρρ βοῦρο = ὑπανδρεύομαι ἴδ. μαρτόχημ. —
μάρρ κάρτε = λαμβάνω ἐπιστολήν. — μάρρ έρε ρ. = μυρίζω. — μάρρ
φρόμε = ἀναπνέω. — μάρρ νδεπερ κέμβε = κακομεταχειρίζομαι. — μάρρ
βεῖ (τ) καὶ μάρρ βέστ (γ) = μανθάνω ἐξ ἀκοῆς. ἀκούω παρ' ἄλλων,
πληροφοροῦμαι 2) μάρρ βέστ (γ) = κταλαμβάνω, ἐννοῶ. ἴδ. κουπε-
τόη. — μάρρ ε άπ = κάμνω ληψοδοσίαν 2) κάμνω συνοικέσιον, συμ-
πεθεριλογῶ. — τε μάρρα ε τε δένα = ληψοδοσίαι. — μάρρ δέμ (ἐπὶ
συνουσιασμοῦ τῶν βοῶν) = βατεύομαι. — λjόπετε μάρρενε δέμα = συν-
ουσιαζόντι. — μάρρ βετρεχένε ἢ μάρρ βέτενε = ἀναλαμβάνω (ἐπὶ ἀρ-

ρώστων.— μάρρ μβξ σϋ = βασκκνίζω τινά.— μίρρεμ μβξ σϋ = βασκκ-
νίζομαι, καὶ μίρρεμ σϋσ̄.— μάρρ σϋ ε φάκζε = ἐνθαρρύνομαι.— ι-ε-
μάρρε μέντσ̄ = φρενοβλαβής (bogdan-γγ.)— μάρρ μάλζετ' ε φού-
σ̄ατξ = δραπετεύω, γίνομαι φυγάς.— έμξρι ι ατὶ μόρι δένξ = διεδόθη
ἡ φήμη του.— μάρρ με τξ μίρξ = καλοπιάνω τινα (κοινῶς).— μάρρ
με τξ κέκζ = κακοπιάνω τινα (κοινῶς).— μάρρ μβξ θούε (Σ) ρ. ένερ.
= σκοντάπτω τινά ἴδ. πενγόζ.— μέρρεμ μβξ θούε (Σ) ρ. οὐδ. = σκον-
τάπτομαι ἴδ. πενγόξेम.— χάνα μούερ ζζάρρ = έγεινε νέα σελήνη.—
μάρρ περ δόρε = χειραγωγῶ.— μάρρ νδε κζάφετ = άγκαλιάζω τινά
καὶ β'. πέρνω 'ς τόν λαίμό.— μάρρ ζζάρρ = άνάπτω ἴδ. νδίζेम.—
μάρρ φουκζι ρ. οὐδ. = ένδυναμόνομαι.— ι-ε-μάρρε χίεσ̄ = ι-ε-σϋπλζά-
κξ.— τξ μάρρε βέσ̄ = ἡ νόησις (bogdan).— ι-ε-μάρρε ι-α = άνόητος
(bogdan) (κοιν. παρμένος).

μάρρε-ζα καὶ (budi, bogdan) μβάρε-ζα = έντροπή, κατασιχύνη =
τούρπ.

μαρρξζι-α πληθ. μαρρξζιτξ = άνοησία.

μαρρόζ (Σ) ρ. ένερ. = έντροπιάζω τινά ἴδ. τουρπενόζ.— τξ μαρρρόφτε
Ζότι! = τξ τουρπενόφτε Ζότι! — μαρρρόξेम (Σ) ρ. = έντρέπομαι, τουρ-
πενόξेम.

μαρρρόσ-όσ-όσ (τ) ρ. ένερ. = μωραίνω τινά.— τξ μαρρρόστξ Ζότι! = νά σέ
μωράνη ό Θεός! — μαρρρόσεμ (τ) = οὐδ. μωραίνομαι.— άορ. μαρρρόσα-
ε-ι· μτχ. μαρρρόσουρξ.

μάσ-ζι (γ) πληθ. μάζατξ καὶ μέσ-ζι (τ) πληθ. μέζατξ = πουλάριον
(άρσενικόν έπί ἵππων).

μασγάλε-α (Περμέτ.) πληθ. μασγάλατξ = βριμ' ε μουριτ' καὶ φρουγζι-α
(Έλθκσ. Τυρκν.), φρενγζι-α (Κροσζα) = βριμ' ε μουριτ περ τξ κάλουρξ
γρύκατ' ε πούσκαβετ νδε περ ατὸ κουρ λξφτόζηνξ.

μάσ-άι-άι (γ) ρ. ένερ. = μετρῶ, κατμετρῶ, διαμετρῶ καὶ μάτ-μάτ-
μάτ (γ).— μαξ du κουτ = μετρῶ δύο πήχεις.— μαξ ρόβηνξ = μετρῶ
τὸ ένδυμα.— μαξ δένξ = μετρῶ τήν γῆν.— μαξ δρίθετξ = μετρῶ τά
γεννήματα. άορ. μάτα-ε-ι μτχ. μάτε καὶ μάτουρξ καὶ μάτουρξ (τ).

μάσξ-α (γ. τ. bogdan) πληθ. μάσατξ = μέτρον χωρητικότητας μάρρ
μάσξ = πέρνω μέτρον.— με μάσξ = μετά τά μέτρον.— πκ μάσξ = άνει
μέτρον.

μασκαρό-α: πληθ. μασκαρόιτε (budi 'Ελθάσ.) = άστειότης (τουρκ. μασ-
καρά—'Ιταλ. mascare).

μασκαρόj ρ. οὐδ. = άστειούομαι ('Ελθασ.).

μασιάπ-ι (Βεράτ.) ἴδ. στάπ-ι = ράβδος.

μασιέκ-ου ? ? < ἴσως = άκρίς >.

μάσκα-α (τ) πληθ. μάσκατε = πύκος, κοιν. ποζάρι, λjεḡ δεγḡ ι παν
δάρε, κοῦρ κjέθενε δεγτε εδέ ε μάρενε σι λjεκούρε μάσκα-α ? ? ? ...

ἴδ. μέσ-ζι = πῶλος.

μάσκουλ-ι [Λατ. masculus] πληθ. μάσκουjτε καὶ μέσκουjτε (τ) = άρ-
ρην, άρσεν, άρσενικός.—άντιθ. φέμερε-α (τ), φέμενε-α (γ).

μασκουλούαρ-όρι (τ) συνηρ. γ) = άρσενικός.

μασκουλόρε-ja· πληθ. μασκουλόρετε· άντιθ. φεμερόρε-jz (τ) = θηλυκή.

μάσκουλ-ι (γ) πληθ. μασκουjτε = ή κόλλα του χάρτου· νjι μασκουλ-
κάρε = μία κόλλα χαρτί.

μαστρόj (Πιστρενδι—bogdan) ρ. ένερ. = άπατῶ, πλανῶ· ἴδ. κοβόj.—
τὸ παθ. μαστρόχεμ = άπατῶμαι, πλανῶμαι· ἴδ. κοβόχεμ· άφρ. μα-
στρόβα-ε-ι μετοχ. μαστρούεμ.

μάτ-άτ-άτ (τ) = ἴδ. μάσ-άτ-άτ τὸ παθ. μάτεμ = μετρῶ.

Μάτ-Μάτjα = ή Μάτια, ή 'Αμαθία έπαρχία τῆς 'Ανω 'Αλθανίας.

μάτρε-ι πληθ. μάτρεῖτε = ό μετρῶν 2) τὸ μέτρον· ἴδ. μάσε-α.

μάτεμ: παθ. μετροῦμαι· 2) μάτεμ τ' ι hie = έτοιμάζομαι νά τὸν κτυ-
πήσω, μάτεμ τ' ι φλjάσ = έτοιμάζομαι νά τοῦ εἶπω· μάτεμ τα hénj
ατε πούνε = έτοιμάζομαι νά κάμω τοῦτο τὸ πράγμα. — μάτεμ τ' ι θέμ
πο κάμ φρίξε έτοιμάζομαι νά τοῦ εἶπω ἀλλά φοβοῦμαι.

ματαρόj (γ) ρ. ένερ. = τακτοποιῶ, διορθῶνω, νδρέκj.

μάτρε-α (Περμέτ.) πληθ. μάτρετε [Σλαβονικά-μάτρε = μήτηρ] = ή μήτηρ
τῶν μελισσῶν, ή βασίλισσα.

ματοροί-ου ? ? ?

μαφέσ-ι (Περμέτ.) ἴδ. φαρσουλjατε-α = μανδήλιον.

μαχί-α (Βεράτ.) πληθ. μαχίτε = ἴδ. μαλjτισίμ-ι = πάνος, έρεθισμός
πληγῆς.

μαχίσ-ίσ-ίσ (Βεράτ. - Περμέτ.) ρ. ένερ. = έρεθίζω, άφορμίζω (τήν πλη-
γῆν) ἴδ. ρ. μαλjετσόj — μαχίσακ πλjάγενε = μαλjετσόβα πλjάγενε.—
άφρ. μαχίσα-ε-ι μετοχ. μαχίσουρε· 2) μαχίσ-ίτ-ίτ (γ) ρ. ένερ. = περι-

- γελῶ, περιπαίζω· ἄορ. μαχίτα-ε : μτχ. μαχίτουε (γ).— μαχίτεμ = περιγελῶμαι, περιπαίζομαι.
- μάτσε-α (γ) πληθ. μάτσατε=γαλῆ κοιν. γάτα, καὶ μάτσε-ια (γ) πληθ. μάτσετε, ματσε-ια (τ) πληθ. μάτσετε, μίτσε-α (Σ) πληθ. μίτσατε.— ματσε-ι (τ) πληθ. ματσετε ??? = γάτος. — μάτσε μουλίρι.
- ματσοκ-ου πληθ. ματσοκτε=γάτος κοιν. καὶ ματσορ-ι (Σ). δάτσε-ι (Σ. Κρουζα, Ἑλθασ.) πληθ. δάτσατε.
- μβᾶ-ᾶ-ᾶ (Ἑλθασ.)=ἴδ. μβα-ᾶν-ᾶν (γ) μβα-ᾶν-ᾶν (γ)=ἴδ. μβαῖ (τ)— ἄορ. μβάιτα-ε-ι μετοχή, μβάιτουε (γ) μβάιτουε (τ)=βαστῶ.
- μβᾶθ=ρ. ἔνερ.— ἄντιθ. σβάθ. ρ. μβάθ κερπούτσετε, ὄζετε, βρέκετε, τίρζετε.— μβάθ κάλινε=καλλιγόνω τὸ ἄλογον.— μβαθ βεστίνε, ουλιότνε με πλέχε— παθ. μβάθεμ ἄντιθ. σβάθεμ.
- μβᾶθετε: ἐπίρ. ἄντιθ. σβάθετε.— ι-ε-τε μβάθετε ἐπίθ.— ἄντιθ. ι-ε-τε σβάθετε.
- μβᾶῖ (τ) καὶ μβαῖ (τ) ρ. ἔνερ. = κερτῶ 2) ἐμποδίζω, 3) σημάινω.— ἄορ. μβάιτα, μτχ. μβάιτουε (γ) καὶ μβάιτουε (τ) — ὁ ἔνεστ. καὶ μβα-ᾶν-ᾶν (γ), μβα-ᾶ-ᾶ (Ἑλθασ.) — μβαῖ μέντ = ἐνθυμοῦμαι.— μβαῖ ὄπρεσε = ὄπρεσόνῃ, μβα γόζε = κράτει τὴν γλώσσην (τὸ στόμα) = (μὴ ὑβρίζης) μβα βέσε = βε βέσε καὶ βε βέσε (τ) = προσέχω.— μβα δρέζε = βαστῶ ἴσια.— μος με μβα = μὴ με ἐμποδίζης.— μβα ἄνε = εἶμαι με τὸ κόμμα (αὐτῶν).— μβα δέλινε = ἐμποδίζω τὸν ἥλιον.— τῶ μβα κερτὸ κερτοῦ; = τί σημάίνει τοῦτο; ι-ε-τε μβάιτουε (budi) = ἐμποδισμένος, ὑποχρεωμένος.— μος' ι μβάιτουε ε ι λιδουε (budi) = κειρὸς ἐμποδισμένος καὶ ἀπηγορευμένος.
- μβᾶλε (bogdan) = μβε βαλ = εἰς τὸ μέτωπον.
- μβαλαφάι: ἐπίρ. (Σ. γ) [βαλ-ι καὶ φάι-ια] = ἐνώπιον, παρηρησιζ, καὶ μβαλεφάι (budi), φάι (μετὰ γεν.) ὡς φάι μείε, τίε-ατί = ἐνώπιόν μου, σοῦ, αὐτοῦ, νδε φάι, νδερ σοῦ, περ φάιζε.— ἄντιθ. φσέχουραζι (τ).
- μβᾶρ-ᾶρ-ᾶρ (τ) = ἴδ. βαρ-ᾶρ-ᾶρ (Σ) ρ. = κουβαλῶ.
- μβαρασόνῃ (Βερκτ.) [ἴδ. πάρε-α] ρ. ἔνερ. = συγκρίνω, παραβάλλω, μβαρσόνεμ (Βερκτ.) παθ. = συγκρίνομαι, παραβάλλομαι.
- μβᾶρε [πάρε] μβαρθ (τ) ἐπίρ. = ἀπὸ τὴν ὄψιν, δεξιά· 2) (γ) γενικῶς ἄντιθ. πρᾶπε — κερμῖνε ε κε βέσουε πρᾶπε, κερθε μβαρε = ἔχεις φορέσει

τὸ ὑποκάμισον ἀνάποδα, γύρισέ το ἀπ' τὴν ὄψιν. — νούκε με βιέν μβάρε τε ἄρουανη με δόρε τε μένγηρε = δὲν μου ἔρχεται δεξιά νὰ γράψω μὲ τὴν ἀριστεράν χεῖρα. — κεῖτόυ με βιέν μβάρε = ἔτσι μου ἔρχεται δεξιά, πλέον εὐκολα. — ι βιέν μβάρε πούνα ἢ ι βέτε μβάρε πούνα, ι βιέν μβρόθ πούνα = προσδεύει ἢ δουλειά του. — ου νηρίνε μβάρε = ἐσηλώθησαν γενικῶς, (ἔπαντες ὁμοῦ), ἐπανεστάτησαν γενικῶς. — μὸς φύλχη μβάρ' ε πράπε = μὴ ὁμιλεῖς ὅτι φθάση.

(ι-ε-τε) μβάρε ἐπίθ. = ἐπιδέξιος. ἀντιθ. ι-ε-τε-πράπε. — djalj' ι μβάρε = προκομμένο παιδί, διάλ' ι πράπε = ἀνάποδο παιδί. — οὐδ' ε μβάρε: (φράσις) = κατευσίδιον! — πούν' ε μβάρε = καλῶς κάμνετε (φράσις). — ἀπόκρισις: μβάρε πάτθ! = καλῶς νάχης! κα δόρε τε μβάρε, κα κέμβε τε μβάρε (Τουρκ.-ουγουλίτικο χέρι, πόδι). — κετὰ ἔσθε τε μβάρετε τ' ἄτ = αὐτὴ εἶναι ἡ προκοπή σου.

μβάρεμ (τ) = βάρεμ (Σ) = φέρομαι, κουβαλιούμαι.

μβαρεσί-α = πρόοδος, ἐπιδεξιότης. πληθ. μβαρεσίτε ἀντιθ. πραπεσί-α πληθ. πραπεσίτε.

μβαρεσόγ: ρ. ἐνερ. = βε μβάρε, ε βε μβ' οὐδε τε μβάρε. — μβαρεσόβα βούρρινε.

μβαρεσόχημ παθ. οὐδ. = βιρεμ μβ' οὐδε τε μβάρε.

μβάρ-ι (bogdan) = ἴδ. πάρι (bogdan) ἐπιρ. — ποσι μβάρι (bogdan) = καθῶς πρότερον. — περ σα ι πατ θανε μβάρι (bogdan) = δι' ὅσα εἶχεν εἶπει αὐτῷ πρότερον. ἴδ. περπάρα.

(ι) μβαρκανγόσμ-ι (bogdan) = ὑδρωπικισμένος [βάρκ-ου].

(ε) μβαρκανγόμε-γα = ὑδρωπικισμένη.

μβαρόνη-ογ [μβάρε] ρ. ἐνερ. = τελειώνω τι, ἐκτελῶ, ἀποτελειώνω τι.

2) μβαρόνη (Πιζρένδι) ("Ανω Ἀλβανία) = πράττω, βάνη (γ), βένη (τ) — μβαρόθα πούνγη = ἐτελείωσα τὴν ἐργασίαν μου, τὴν ὑπόθεσίν μου. — κοῦ μβαρόν κεῖτόυ; = ποῦ πηγαίνεις; ποῦ ὥρα καλή; (= ποῦ τελειώνει ὁ δρόμος σου;). — δούε με ε μβαρούεμ ("Ανω Ἀλβανία) = δούε με ε βῆμ (γ), δουε τα βηνη (τ) = θέλω νὰ τὸ τελειώσω.

μβαρόνεμ-όχημ: παθ. καὶ οὐδ. να ου μβαρούα βούκα = ἐτελείωσε τὸ ψωμί, ἐσώθηκε τὸ ψωμί. — σὸτ μβαρόχητε πούνα = σήμερον τελειώνει ἡ δουλειά. — μ' ου μβαρούανε παράτε = σώθηκαν τὰ χρή-

- ματά μου. — σ' πάσκα τε μβαρούαρε = δέν ἔχει τελειωμό, δέν ἔχει τέλος.
- μβάρο [βάρρε-α] ρ. ἐνεργ. = ἐγγαστρούω. — ἀορ. βάρσα, μτχ. μβάρσε καὶ μβάρσουε (γ), μβάρσουε (τ). — πέλξεν' ε καμ μβάρε = ἔχω τὴν φοράδα γαστρωμένην· ἴδ. νγίσι με βάρρε.
- μβάρσεμ παθ. = νγίτεμ με βάρρε.
- μβάρρε-ja (budi - bogdan) πληθ. μβάρρετε ἴδ. μάρρε-ja (Σ) καμ μβάρριε (bogdan) = ἐντρέπομαι.
- μβάς (γ) = πας (τ) πρόθεσις = ὀπίσω.
- μβασανδάj (γ) = ἴδ. πασανδάj (τ), μβασανδέj (Σ), μβασανδύj (γ), μβασανδάjτα (γ) = ἔπειτα, ὕστερον.
- μβασέ (Βεράτ.) [μβᾶ-σε = βάστα ὅτι, ὑπόθεσον ὅτι] καὶ μβασό (Περμέτ.), δροῦσε (γ) [δροῦεj σε] = μβασέ μου = ἴσως μὴ μβασέ βιέν νδαῶτι = ἴσως ἔρχεται τώρα (Βεράτ.) = μβάσο βιέν ταῶτι (Περμέτ.) = δροῦσε βιέν ταῶτι (γ).
- μβασόj (γ) [μβας-σι] = ἴδ. παῶσι = ἀφοῦ, ἐπειδή.
- μβασκενδάj (γ) ἴδ. πασκενδάj (τ), μβασκενδέj (Σ), μβασκενδύj (γ), μβασκενδάjτα (γ), μβασκενδάjναj (bogdan) = εἶτα, ἔπειτα.
- μβασνέσερ (γ) = πασνέσερ (τ), μβασνέσερι (Σ) = μεθαύριον.
- μβασνέσερ-ιέτερ (γ) = πασνέσερ τιέτερε, μβασνέσερ τιέτερι (Σ) = ἀντι-μεθαύριον.
- μβαστόν : (budi γ.) τριτοπρ. ρ. = ἀρκεῖ, ἐπαρκεῖ, φθάνει. — με-τε-ι μβαστόν = μοῦ-σοῦ-τοῦ φθάνει. — να-ου-ου μβαστόν = μᾶς-σᾶς-τούς φθάνει. — νούε με μβαστόν βούκα = δέν με φθάνει τὸ ψωμί = νούε με délj βούκα. — ἴδ. με-τε-ι délj = ἀρκεῖ.
- μβατεροῶνε-α (bogdan) = λόγχη· καὶ πατεροῶνε-α (bogdan).
- μβᾶξεμ = ἴδ. μβάρεμ (τ).
- μβᾶξεμ : παθ. = κρατοῦμαι, διατηροῦμαι, ἐμποδίζομαι 2) καυχῶμαι. — σ' μβᾶξετε βροῦλ' ι ζjάρριμτ = δέν ἐμποδίζεται, δέν κρατεῖται ἡ ὁρμή τοῦ πυρός. — κjύσ μβᾶξετε ὑτ-άτε; = πῶς διατηρεῖται (εἰς τὴν υγείαν) ὁ πατήρ σου; μβᾶξετε μίρε = διατηρεῖται καλῶς (εἰς τὴν υγείαν). — μβαῶεμ γjαλ (budi) = διατηροῦμαι ζωντανός. — μβκῶεμ μεε τε μάθ, ἢ ἀπλῶς μβαῶεμ = καυχῶμαι. — περ γjάνε, περ βουκουρίνε, περ διτουρίνε = καυχῶμαι διὰ τὰ πλούτη, τὴν ὠραιό-

τητα, τὴν σοφίαν. — *μῆχῆμ γῆαλῆ ε γῆελιγ* (*budi*) = δικτηροῦμαι ζωντανός καὶ ζῶ.

μῆ' ατ' ανε: ἐπιρ. = πέραν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἴδ. καὶ *μῆε κατ' άνε*.
μῆε: προθ. (μετ' αἰτ. καὶ τοπικῶς) = πρὸς, εἰς· σημαίνει τὸ πρὸς τὴν ὁκόνι *μῆ' ατέ βέντ* = ὑπάγετε πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος· (ἴδ. Γραμμ. Ἑλλ. Κ. Χριστοφορίδου σελ. 162).

μῆεκάμῆετῆ (Τυράν.) ἴδ. *περκεμῆεμ* (τ) *μῆεκάμῆετῆ djālj* (Τυράν.) = κουρ ζε djālj· με ἔνσουνε *μῆε κάμῆε ἕρερεν'ε πάρε* = ἀρχίζω νὰ περιπατῶ (ἐπὶ νηπίων).

μῆε κατ' άνε = ἐπιρ. = ἐντεῦθεν, πρὸς τοῦτο τὸ μέρος.

μῆελύη (τ) = ἴδ. *μῆύλ ρ.* = κλείω.

μῆεῖθ (τ) ρ. [τροπή τοῦ λῆ εἰς j] ἴδ. ρ. *μῆεῖθ* = μὲζεύω.

μῆεῖδεμ (τ) = ἴδ. *μῆεῖδεμ* = μὲζεύομαι.

μῆεῖδεῖε-ja πληθ. *μῆεῖδεῖετῆ* = συνέδριον, συναγωγή, συνάθροισις.

μῆεῖδεσ-ι: πληθ. *μῆεῖδεσῆτῆ* = αὐ κῆε *μῆεῖθ* = ὁ συλλέγων.

μῆεῖδεσε-ja = πληθ. *μῆεῖδεσετῆ* = αἰό κῆε *μῆεῖθ* = ἡ συλλέγουσα.

μῆεῖθ: (*budi-γ. τ.*) ρ. ἔνερ. = συνάζω, συναθροίζω, κοινῶς μὲζύνω· ἀντιθ. *σῆεῖθ*. — *μῆεῖθ*. — *πεθ. μῆεῖδεμ* — ἀντιθ. *σῆεῖδεμ*.

μῆεῖτόνη (τ) [*μ-βάλητε-α*] ρ. ἔνεργ. = φυτεύω (οὐχὶ ρίπτων τὸν σπόρον ὡς ἐπὶ τῶν γεννημάτων ἀλλὰ παρὰχώνων μὲ τὸ παλοῦκι) π. χ. *μῆεῖτόνη κῆεπε*, *ἕοδρε*, *πρέσε κ.τ.λ.* = νγούλη νδε δε φρένε. — *μῆεῖτόνη ἕορε*: νδε βέσε = φυτεύω κλήματτα 'ε τὸ ἀμπέλι. 2) παρὰχώνων, θάπτω· *μῆεῖτούνε τῆ βδέκουριε* = ἔθαψαν, παρέχουσαν τὸν νεκρὸν (ἐπὶ ἐχθρῶν καὶ ἀλλοτρίων, ἐπὶ δὲ φίλων καὶ ὁμοσθῶν λέγεται ε κάλνε, ε σῆνε, ε βοῦνε νδε δετ.). — τὸ *πεθ. μῆεῖτόνεμ* (τ) ἴδ. *μῆεῖλ* — *μῆεῖλεμ* = σπείρω (σπόρον ἢ κόκκους).

μῆε νῆ' άνε = ἐπιρ. = κατὰ μέρος, χωριστά. — *βέν-ε μῆε νῆ' άνε* = βὰ' το κατὰ μέρος. — *ικε μῆε νῆ' άνε* = φύγε κατὰ μέρος.

μῆερε: (Βεράτ.) = ἴδ. *περε* = κατὰ γῆς, χαμαί.

μῆερε-ι πληθ. *μῆερετιν-ιτε* (γ) *μῆερετιτε* (τ) [Λατ. *imperator*] = βασιλεύς, ἀναξ· ἴδ. *περενδῶρ-ι* (*bogdan*), *ρίε-α*.

μῆερερεσε-α (τ) *μῆερετενεσε-α* (γ) πληθ. — *ατε* = βεσίλισσα· ἴδ. *περενδέσε-α* (*bogdan*).

- μῆρετενί-α* (γ), *μῆρετερί-α* (τ) = πληθ. — *ίτε* = βασιλεία· ἴδ. *περην-δι-α* (*budi-bogdan*), *ρεγζενί-α* (*bogdan Σ.*).
- μῆρετενιότ* (γ) *μῆρετεριότ* (τ) ἐπιρ. = βασιλικῶς.
- μῆρετερόν-όγ* (γ) [*Λατ. impero-are*] ρ. = βασιλεύω· ἴδ. *περηνόγ*, *ρεγζενόγ*. — *μῆρετέρόν* (τ).
- μῆρεζιχέμ* καὶ *νῆρεζιχέμ* (ἐπὶ συνουσιασμοῦ τῶν προβάτων) π. χ. δέντε *μῆρεζιχένε* = τὰ πρόβατα βατεύονται.
- μῆρεθέν-έγ* = ρ. ἐνερ. = κομβόνα, καρφόνω· τὸ παθ.
- μῆρεθένεμ-έχέμ*. — ἀντιθ. *σῆρεθέγ-έχέμ*.
- μῆρεθέσκε-α*, *μῆρεθέτσκε-α*, *μῆρεθέτσε-α* (Σ) καὶ *μῆρεθύσε-α* (Σ) πληθ. *α-τε* = κομβίον, κόψα.
- μῆρεσέγ* (*budi*) ρ. = ἴδ. *μῆρεσέγ* (*budi-bogdan*) ρ. = κλείω. — *μῆρε-τσέγ* (*Βεράτ.*) = ἴδ. *μῆρεσέγ* ρ.
- μῆρέν* (τ) ρημ. ἐνεργ. = ζευγόνω· ἀντιθ. *σβέν* (τ) *μῆρέν* κζέτε, *βού-αζτε* = ζευγόνω, τὸς βοῦς βουβάλους, ἴππους κ.τ.λ. παθ. *μῆρέ-νεμ* (τ).
- μῆρορην* (*budi, bogdan, Ἑλθάσ. Καβ.*) ρ. ἐνερ. = φθάνω (ἐπὶ ὕψους)· ε *μῆρρηνι δέγν'* ε *δρουνι* = τὸν ἔφθασε τὸν κλώνον τοῦ δένδρου· 2) ρημ *οὐδέτ* = προφθάνω (ἐπὶ ἀποστάσεως) ε *μῆρρηνι πρέγ οὐδέσε* = τὸν ἐπρόφθασεν ἀπὸ τὸν δρόμον. — ἴδ. *ρρην* (γ), *χῆρρην-ιγ*, *αρρην-ιγ* (τ).
- μῆροροῦθ* (*Καβ.*) = ἴδ. *ρροῦδετε* ἐπιρ. < *κατσαρά* >.
- (*ι-ε-τε*) *μῆροροῦδετε* (*Καβ.*) ἐπιθ. = ἴδ. *ι-ε-τε* *ρροῦδετε*. — ἐπιθ. *κατσαρός*.
- μῆεσ-έτ* ἐτ (γ. τ. *bogdan*) ρ. οὐδ. = μένω, ἀπομένω, σταματῶ· *μῆετι* *νδε βέντ* = ἔμεινε 'ς τὸν τόπον. — *ατε* *τσάστ* *ι* *μῆετι* *τε* *ρριέδουριτ'* ε *γζάκουτ* = ἀμέσως ἐσταμάτησεν ἡ ρύσις τοῦ αἵματος.
- μῆέσε-α* : πληθ. *μῆέσατε* = ἀνεψιὰ (ἐκ θυγατρὸς ἢ ἐξ υἱοῦ ἐξ ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς)· ἴμε *μῆέσε* = ἡ ἀνεψιὰ σου. — ε *μῆέσα* = ἡ ἀνεψιὰ του (*ἡ-της*).
- μῆεσόν-όγ* (*budi. Ἑλθάσ. Βεράτ.*) = ἴδ. *μῆεσόν-όγ* (γ τ.) (*συντάσ. μετὰ γενικῆς*) *ι* *μῆεσόν* *Ζότιτ* = πιστεύω τῷ Θεῷ.
- μῆερσίτεμ* (*Δίβρα*) ρ. οὐδ. = βουρβουλζέτεμ, *περμῆεζλέτεμ* = ἀρταίνομαι.
- μῆεσέγ* (γ. *budi, bogdan*), *μῆεσέγ* (*budi*) ρ. ἐνερ. = κλείω, ἀντιθ. *τσέγ* ρ. — *μῆεσέγ* *δέρενε* = κλείω τὴν θύραν τὸ παθ. *μῆεσίλγεμ*. — *μῆεσίλγεμ* ἀν-ιθ. *τσίλγεμ*.

- (ι-ε-τε) *μβξῶέλιξ* (bogdan) = κλειστός-ή-όν, τυλιγμένος.
μβξῶτιέλ (bogdan) ρ. οὐδ. = ἴδ. *μπῶτιέλ* ρ. = τυλίσσω.
μβξῶτιέλιξ (bogdan) μετοχ. = ἴδ. *μπῶτιέλιξ* μετοχ.
μβξῶτιλεμ (bogdan) = ἴδ. *μπῶτιλεμ* = τυλίσομαι.
μβι: προθ. (μετά γεν. καὶ τοπικῆς) (σημ. τὸ ἐπάνω· ἀντιθ. *νδξνε*).
μβιέλ καὶ *μβιέλ* καὶ *μβιλ*: = σπείρω (σπόρους, κόκκους) *μβιέλ* γροῦν,
 ἔλιπ, *τρῶάνε* κ.τ.λ. ἀντιθ. *κόρρ*.
 (τε) *μβιέλιτε* οὐδ. = τὸ σπείρειν.
μβιέλιε-ι πληθ. *μβιέλιτε* = ὁ σπείρων, ὁ σπορεύς.
μβιέλιε-ια πληθ. *μβιέλιτε* = ἡ σπείρουσα.
μβιέλιξ: ἐπιρ. = σποράδην.
 (ι-ε-τε) *μβιέλιξ* = ἐπιθ. = ἐσπαρμένος.
μβιλεμ παθ. τοῦ *μβιέλ* ρ.
μβιλ: ρ. συνηρ. = ἴδ. *μβιέλ* ρ. = σπείρω.
μβιῖ: (τ) = ἴδ. *πιῖ* (γ) = μουδιάζω τινά.
μβιέῖ καὶ *μβιέῖ* ρ. ἐνερ. = ἀμέλω καὶ *μβιλῖ* (συνηρ.). — τὸ παθ. *μβι-*
λιεμ = ἀμέλωμαι.
μβιέλιε-ι-ε-ια = ὁ ἀμέλων ἢ ἀμέλωσα.
μβιῖεμ (τ) = ἴδ. *πιῖεμ* (γ) = οὐδ. μουδιάζω-ομαι.
μβιέρ (Κρούζα) = ἴδ. *γῖέρ*, *νγῖέρ* = ἔως.
μβλαιῶ: οὐδ. = ἴδ. *περῶάπ* ρ. (γ) = ὑπερπηδῶ.
μβλαιῶτεμ = ἴδ. *περῶάπεμ* (γ) = ὑπερπηδῶμαι.
μβλιάν (τ) ρ. = ἴδ. *πλιαν* ρ. = γηράσκω τινά ἀντιθ. *περῶῖ* (γ).
μβλιάνεμ (τ) = *πλιάνεμ* ρ. οὐδ. = γηράσκω.
μβλιατατούρ-όρι (Καβ.) συνηρ. ἴδ. *μπλιτούαρ-όρι* (τ) καὶ *μβλιάτε-ι*
 πληθ. *μβλιάτεσιτε*, (Βεράτ.), *μβιατούερ-όρι* (γ), *μβιλιατούερ-όρι* (γ) =
 σφραγίς διὰ τὰ πρόσφορα.
 (ι-ε-τε) *μβλιέρε* (τ) = ἴδ. (ι-ε-τε) *βλιέρε* (τ) [*μβλιερονῖ*].
μβλιερόνῖ (τ. *budi*) = ἴδ. *βλιερόνῖ* = χλοάζει, πρασινίζει.
 (ι) *μβλιερούεμ-ι* (*budi*) = χλωρός· ε-*μβλιερούεμ-ια* = χλωρά τε *μβλιε-*
ρούεμ-ιτε = οὐδ. = ἡ χλωρότης, τὸ χλωρόν. — (ι-ε-τε) *μβλιερούαρε* (τ)
 [*μβλιμ-ι*] = ὑποθήκη, ἐνέχυρον ἴδ. *πένη-γού*.
μβλύῶ (Περμέτ.) ρ. ἴδ. *μβουῶ* ρ. *μβλιούῶεμ* (Περμέτ.) ρ. ἴδ. *μβουῶεμ*.
μβόχ (*budi*) ? ? ἐν τῇ φράσει: με *ι* *ράαμ* *μβόχ* = ἀροῦμαι (Τουρκ. *ι*

βίε ινκιάρ). — ι ράσξ μβόχ = τὸν ἠρνήθην· με ι ρακαμ μβοχ = ἴδ. μολύξ = ἀρνούμαι.

μβοδέτα-ι ἴδ. βοδέτα-ι = εὐνοῦχος.

μβόλξε-ja (γ) πληθ. μβύλξετε ἴδ. χέρδετε = ἀρχιδία.

μβοάζεμ : (budi) παθ. τοῦ μβρασ. ρ. ἴδ. δεκόχεμ, λjiρόχεμ = ἀδειάζομαι.

μβοάζετε ἐπίρ. = ἄδειον, κενόν.

(ι-ε-τε) μβοάζετε : ἐπίθ. = ἄδειος-α-ον, κενός-ή-όν.

μβοάμα (γ) μβρέμε (τ) πρέμε ('Αργυρ.) ἐπίρ. = ἀπόψε, τὸ βράδου, ταύτην τὴν ἐσπέραν. — έξ μβράμα καὶ έja μβρέμε vδε ὅτεπι καὶ έja πρέμε vδε ὅτεπι = έλα ἀπόψε τὸ βράδου 'ς τὸ σπίτι. — νέσερε μβράμα = αὔριον βράδου, αὔριον τὴν ἐσπέραν. — πασνέσερε μβράμα = μεθαύριον βράδου, μεθαύριον τὴν ἐσπέραν.

μβοάμανετ (γ. budi), μβρέμνετ (τ) ἐπίρ. = τὸ ἐσπέρας, πρὸς τὸ ἐσπέρας, εἰς τὸ ἐσπέρας. — μβράμνετ ε μενγέσιτ (budi) = vδε μβράμεjet ε vδε μενγέσι (γ), ἢ vδε μβράμιετ ε vδε μενγέσι (γ) ἢ μβρέμανετ ε μενγέσιτ (τ) ἢ περ μβράμεje ε περ μενγέσι (γ) = πρῶτ καὶ βράδου ἢ πρῶτ καὶ ἐσπέρα. — μβράμι ε μενγέσι (budi) = πρῶτ καὶ βράδου. — ἀντίθετον μενγέσιτ.

μβοάμε (γ) μβρέμε (τ), πρέμε ('Αργυρ.) ἐπίρ. = ψές τὸ βράδου, τὴν παρελθοῦσαν ἐσπέραν. — περ μβράμε (γ) = κάθε βράδου. — (μβρέμε (τ) καὶ πρέμε ('Αργυρ.) σημαίνουσιν = ἀπόψε τὸ βράδου καὶ ἐψές τὸ βράδου). — παρμβράμε (γ) = προψές, τὴν προπαραελθοῦσαν ἐσπέραν. — μβράμε-α (γ) = ἡ ἐσπέρα· καὶ μβράμεje-ja (γ), μβράμιε-ja (budi-Σ), μβρέμε-α (τ) — ἀντιθ. μενγέσι-ι. — μίρε μβράμα (γ) = καλὴ ἐσπέρα. — μβράμιε μίρε (Σ) μίρε μβρέμα (τ) (ἐνικῶς) καὶ μίρε μβρέμανι (τ) = καλὴ ἐσπέρα σας. — περ γjίθε μβράμιε (budi) = περ τῶδο μβράμιε (γ) = καθ' ἐκάστην ἐσπέραν.

μβοάσ-άσ-άσ (budi) [Σλαβική λέξις] ρ. = ἀδειάζω τι, εὐκαιρόνω, κενόνω τι. ἀορ. μβράζα-ε-ι μτχ. μβράζε καὶ μβράζουε ἴδ. δεκόj, λjiρόj = ἀδειάζω.

μβοάπ (γ) ἐπίρ. ἴδ. πράπ (τ) ἐπίρ. = πάλιν.

μβοάπ (γ) ρ. ἴδ. πραπτόj·(Σ) = γυρίζω ὀπίσω, ἄλλον.

μβοάπα : (γ) πρόθ. = ἴδ. πράπα (τ) = ὀπίσω. — περ μβράπα (γ) = ὀπισθεν.

- μυράπε*; (γ) *μυράπῳτῆ* (Σ) = ἴδ. *πράπε* (τ) *πρόθ.* = ὀπίσθεν.
(ι-ε-τε) μυράπε, *μυράπῳτῆ* = ἴδ. *ι-ε-τε* *πράπε* (τ) *ἐπίθ.* = ὀπίσθιος.
μυράπεμ: (γ) *παθ.* τοῦ *μυράπ* (γ) ρ. = γυρίζω ὀπίσω.
(ι-ε-τε) μυράπεμ (γ. Ἑλλάς.), *μυράπεσεμ* (γ), *μυράπενε-ι-α-τε*
(budi, Κροῦζα) *ἐπίθ.* = τελευταῖος, ἔσχατος, ὑστερινός, ὀπίσθιος.
μυραπεσι-α καὶ *μυραπεῳτι-α* (γ. Σ) *πληθ.* *ί-τε* ἴδ. *πραπεσι-α* (τ) καὶ
μυραπεῳτιμ-ι (Σ) = ἀναποδία κοινῶς.
μυραπεῳτόj = ἴδ. *πραπεῳτόj* = γυρίζω ὀπίσω, ἄλλον.
μυράπετα (γ) = ἴδ. *πράπετα* = τὰ ἀνάποδα, ἢ ἄλλη ὄψι.
μυράπετε (γ) ἴδ. *πράπετε* (τ) *ἐπίρ.* = ἀνάποδα.
μυράπε (*budi-Καθ.-Τοσκ.*) *παθ.* *μυράπεσεμ* = ἴδ. *μυράπεμ*.
μυράπῳτῆ (Σ) = ἴδ. *μυράπε* (γ) *πρόθ.* = πάλιν, ὀπίσω.
μυράσ ρ. = γυρίζω, ἀντίθ. *dōbrās*.
μυρένδα (γ) ἴδ. *μρένδα* (τ) = μέσα.
μυρέσεμ (*Κροῦζα*) ??? < *παθ.* τοῦ *μυράσ* >.
μυρέτεμ (*Τυραν.*) *μρέτεμ* (*Τυραν.*) = βροίτεμ, πληγόνομαι βαριοῦμαι.—
μ' ουμυρέτ κάμβα, δόρα, γjίῳτι κ.τ.λ. = *μ' ου βρά κάμβα, δόρα,*
γjίῳτι (ε ου *νδσι* γjάκου *περμυρένδα*).
μυρέσ-έτ-έτ (*Τυραν.*) ρ. *ἐνεργ.* = *μράσ-έτ-έτ* = βαρῶ κοινῶς καὶ *μρέσ-*
έτ-έτ (*Τυραν.*) [ἴδ. *μόρτ-ιζ*]. *ἀορ.* *μυρέτα* *μτχ.* *μυρέτε* καὶ *μυρέ-*
τουνε. — *ουμυρέτ* καὶ *ἀῳτε* *μυρέτε* = *ἀῳτε* *βράμ* *μίσι*, εἶνε βαρεμένος,
πληγωμένος. — *κῳμ* *μυρέτουνε* *δόμενε*, *κάμβενε*, *γjίῳτινε* κ.τ.λ. *φτόι*,
μόλα *σελjκjῳνι*, *πιέπενι* κ.τ.λ. *κjένεκα* *μυρέτουνε* = *κjένεκα* *βράμ*.
μυρέχ (*Περμέτ.*) = ἴδ. *πρέχ* ρ. = ροκνίζω (κόκκαλα).
μυρίνε-α (*budi*) = ἴδ. *μρίνε-α* = πλευρά.
μυρίχεμ (*Περμέτ.*) ἴδ. *πρίχεμ* = ροκανίζομαι.
[μυρόθ] ρ. = ὄφελῶ. — [*τε* *μυρόθουρε-ι-τε*] = ὄφελος.
μυρόθ (τ) *ἐπίρ.* = *μυράρε*. — *ι-ε-μυρότε-ι-α* (*bogdan*).
(ι-ε-τε) μυρούνjτουρε (*Περμέτ.*) *μυροῦμ* (γ) = ζυμωμένος-η-ον. — *τε*
μυροῦμ-ιτε (*bogdan*) οὐδ. = *τε* *γατούεμιτ' ε* *βούεσε*. — *βουκ' ε*
βρούjτουρε καὶ *βουκ' ε* *μυροῦμε* (γ) = ἐνζυμος ἄρτος.
μυρούνj (*Περμέτ.*) ρ. *ἐνεργ.* [*μυροῦμ-ι*] = ζυμώνω τὸν ἄρτον. — *μυρούνj*
ἢ *μυρούj* (γ) 2) = *γατούεj* *βούενε* (*bogdan*) *ἀορ.* *μυρούjτα*, *μτχ.*
μυρούjτουρε (τ) *μυροῦμ* (γ).

μβύθ [βύθξ-α] ρ. ἐνεργ. = χώνω εις τὸν κῶλον, κελᾶσ μ' βύθξ. — *ια*

μβύθ = *ια* κελᾶσ μ' βύθξ = *ια* ὅτιε μ' βύθξ = *ια* βῆ μ' βύθξ.

μβόλ (γ. τ) ρ. ἐνεργ. = κλείω ἀπλῶς. — *μβεγλύνj* (τ), *μβεσῆελj* (γ. *budi*)

μβετῶέλj (τ. Περμέτ.), *μβερετῶέλj* (Βεράτ.), *μεσῆελj* (γ), *νδρῶνj* (γ)

ἢ *νδρῶj* (γ) ρ. ἐνεργ. = κλείω. — *μβύλ* *δέρξνε* = κλείω τὴν θύραν. —

μβύλ *σῦτε* = ἀποθνήσκω, *μβύλ* *με* *δρου* = κλειδώνω. — ἀντιθ. *χάπ*,

σβύλ (Καθ.), *τῶέλj* [συγκρ. *μβουλιόj*] φράσις: *σᾶ* *τῶέλj* ε *μβύλ*

σῦτε = ἐν ροπή ὀφθαλμοῦ.

μβύλε ἐπίρ. = κλειστά. ἀντιθ. *χάπετε*.

(*ι-ε-τε*) *μβύλε-τε* ἐπίθ. = κλειστός-ἡ-ό. ἀντιθ. *ι-ε-τε* *χάπετε*.

μβῦλεμ παθ. = κλείομαι ἀντιθ. *σβῦλεμ*, *χάπεμ*.

μβύλεσ-ι: πληθ. *μβύλεσ-ιτε* = αὐ *κjε* *μβύλ*. 2) = ὑποκριτής. — *μβύλε-*

σε-ια πληθ. *μβυλέσετε* θηλ.

(*ι-ε*) *μβύλετε* = ὑποκριτής, κρυφός.

μβύσ-ύτ-ύτ [Ἑλλην. βυθ-ίζω, βυθ-ός = βύθξ-α] ρ. ἐνεργ. = *μβύτ-ύτ-ύτ*

(τ) = πνίγω 2) (Σ) σφάζω ἴδ. θέρ. ρῆμα ε *μβύτι* περ φύτι = τὸν

ἔπνιξεν ἀπὸ τὸν λαϊμόν. — ε *μβύτι* *νδε* *λjούμτ* = τὸν ἔπνιξεν εἰς τὸν

ποταμόν. — *μβύσ* *μίελνε* *με* *μjάλjτε* = βυθίζω τὸ ἀλεύρι εἰς μέλι,

ζυμόνω *μέ* *μέλι*.

μβύτεμ: παθ. = πνίγομαι. μ' *ουζοῦ* φρύμα ε *ου* *μβύτε* = *μβύτεμ* *νδε*

δέτ = πνίγομαι εἰς τὴν θάλασσαν.

μβουγάτ-ι (γ) ἴδ. *βουγάτ-ι* (γ) = πλούσιος [Σλαυϊκὴ λέξις].

μβουγάτεμ (γ) ἴδ. *βουγάτε-α* (γ) = πλουτῶ.

(*ι-ε*) *μβουγάτῶμ* (γ) ἴδ. *ι-ε* *βουγάτῶμ* (γ) = πλούσιος.

μβουκουρόj (*bogdan*) ἴδ. *σβουκουρόj* = καλλωπίζω.

μβουκουρόχημ: παθ. ἴδ. *σβουκουρόχημ* = καλλωπίζομαι.

μβουλjέσξ-α πληθ. *μβουλjέσατε* = σκέπασμα, κάλυμμα, ἀντίθ. *σβου-*

λέσξ-α: καὶ *μβουλίμ-ι* πληθ. *μβουλίμετε* = σκέπασμα. — ἀντίθ.

σβουλίμ-ι καὶ *μβουλjόνjξ-α* (Σπάτι): πληθ. *μβουλjόνατε* = σκέπα-

σμα, *μβουλίτξξ-α* ἢ *βουλίτξξ-α* πληθ. *α-τε*.

μβουλjόνj: ρ. ἐνεργ. = σκεπάζω, καλύπτω, ἀντίθ. *σβουλjόνj*. 2) *μνη-*

στεύω, ἀρραβωνίζω κοιν. ἴδ. *φιjόj* (Σ): τὸ παθ. *μβουλjόνεμ-όχημ*.

μβουρόνj-όj (τ) ρ. ἐνεργ. ὑπερσπίζω τινά.

μβουρόνεμ-όχημ παθ. = ὑπερσπίζομαι ὑπὸ τινος καὶ οὐδ. ὑπερσπί-

ζομαι (ι dαλj ζότ ἢ ι dαλj περ ζότ = οἰκειοποιῶμαι). ἴδ. που-
ρόχημ (Βεράτ.).

μυουρόνjα-α [ἴδ. hεr-ι] πληθ. μυουρόνjατε = ἀσπίς-ίδος.

μυουρόνjεσε-ι πληθ. μυουρόνjεσιτε = ὑπερασπιστής.

μυουρόνjεσε-ja θηλ. πληθ. μυουρόνjεστετε = ὑπερασπίστρια.

μυούρο (τ) [βοῦρο-ι] ρ. ἐνεργ. = ἐπαινῶ τινα· καὶ μυουρίσ (τ).

μυούροεμ (τ) μυουρίσεμ (τ) = κομπάζω, μεγαλαυχῶ, καυχῶμαι, με-
γαλορρημονῶ = μῶχῆμ μhε τε μῶθ (γ).

μυουρρεσι-α (τ) πληθ. μυουρρεσίτε, μυουρρετσι-α (τ)· πληθ. μυουρ-
ρεσιτε, μυουρίμ-ι (τ), πληθ. μυουρίμετε = κομπορρημοσύνη.

(τε) μυούροουρε-ιτε: οὐδ. = τὸ κούχημα· [βοῦρο-ι ἐξ οὗ μ' βούροεμ =
ἀνδρίζομαι].

μυουρρετένj, μυουρρετιόνj (Περμέτ.) = μυουρρετένj, μυουρρετιόνj· (τὸ b
εἶναι προσθετικὸν ἐπιτασσόμενον συνήθως μετὰ τὸ μ) = ἐπαινῶ.

μυουρίμ-ι (τ) πληθ. μυουρίμετε = κούχημα.

μυουροίτεμ (Περμέτ.) παθ. = ὅταν κτυπῶνται μετὰ τὰ κέρατα οἱ κριοί,
οἱ τράγοι, οἱ βόες καὶ ἄλλα ζῷα.

μυουρούσ (Περμέτ.) ρ. ἴδ. hαροj = φορτόνω (πολύ).

μυουφάσ-άτ-άτ (γ. τ.) νγουφάσ-άτ-άτ (Σ) ρ. ἐνεργ. = φουσκόνω, ἀόρ.

μυουφάττ, μτχ. μυουφάτουε (γ) — ουρε (τ) — μυουφάτεμ παθ.
καὶ οὐδ. καὶ νγουφάτεμ (Σ).

μυούσ ρ. ἐνεργ. = γεμίζω· ἀντίθ. δέρθ. καὶ (ἀπηρχαιωμένον), μhλjούσ

(τ) ρ. παθ. μυούσεμ, μhλjούσεμ (ἀπηρχαιωμ.)· ἀντίθ. δέρδεμ ι

μhούσα κόνεε ἢ ι μhούσα μενδεjνεε = τὸν κατέπεισα, τοῦ ἔδωκα

νὰ καταλάβῃ. — ου μυούσ χεγεζα = ἔγεινε πανσέληνος. — ου μυούσ

προφίτια = συνεπληρώθη ἢ προφητεία. — ου μυούσνε δίτε = συνε-

πληρώθησαν αἱ ἡμέραι.

με: πρόθεσις (συντασ. μετ' αἰτ.) = μετὰ, κοιν. με· 2) διὰ μέσου· με

ατε = μετ' αὐτοῦ· με άνε τ' ατι = διὰ μέσου αὐτοῦ.

με = ἄντων. προσωπ. = μοῦ-μοῖ-μέ.

με = μόριον περιποιητικὸν ἢ ἀντιπεριποιητικὸν = χάριν ἐμοῦ ἢ ἐναν-

τίον ἐμοῦ. — π. χ. με τε λjάνε ε με τε λjύνεε, με τε βέσνε, ε με τε

νγjέσνε, με τε στολjίσνε ε με τε hενε νούσε (περιποιητικόν). — με

τε ρράχνε ε με τε βράνε ε με τε τσοπετούνε (ἀντιπεριποιητικόν),

ἐναντίον ἐμοῦ. — μα λῃάν' ε μα λῃύενε μα βέσνε ε μα νγῃεόνε, μα στολίονε εμα βενε νούσε [= ἀντί με ε λῃάν' ε με ε λῃύενε, με ε βέσνε ε με ε νγῃεόνε με ε στολίονε ε με ε βενε νούσε] (= χάριν ἐμοῦ). — με τὰ ρράχνε, με τχ βράνε ε με τχ τσοπετούανε [= ἀντί με τε ε ρράχνε, με τε ε βράνε ε με τε ε τσοπετούανε] (= ἐναντίον σου χάριν ἐμοῦ). — με ἰα λῃάνε ε με ἰα λῃύενε, με ἰα βέσνε ε με ἰα νγῃεόνε, με ἰα στολίονε ε με ἰα βενε νούσε [= ἀντί με ἰ ε λῃάνε ε με ἰ ε λῃύενε, με ἰ ε βέσνε ε με ἰ ε νγῃεόνε, με ἰ ε στολίονε ε με ἰ ε βενε νούσε] = χάριν αὐτοῦ. — με ἰα ρράχνε ε με ἰα βράνε ε με ἰα τσοπετούανε [= ἀντί με ἰ ε ρράχνε ε με ἰ ε βράνε ε με ἰ ε τσοπετούανε] = ἐναντίον του, αὐτοῦ. — με τα λῃάνε ε με τα λῃύενε, με τα βέσνε ε με τα νγῃεόνε με τα στολίονε ε με τα βενε νούσε [= ἀντί με τε ε λῃάν' ε με τε ε λῃύενε, με τε ε βέσνε ε με τε ε νγῃεόνε, ε με τε βενε νούσε] (= χάριν σοῦ). — με τα ρράχνε ε με τα βράνε ε με τα τσοπετούανε [= με τε ε ρράχνε ε με τε ε βράνε ε με τε ε τσοπετούανε] (= ἐναντίον σου). — πληθ. νάε, ούα, νά = μάε το, σάε το, τούε το.....

με̄ (τ) μόριον συγκριτικόν=ἴδ. μᾱ (γ) = πλέον.

(ι) μέε (budi)=ι μετε (γ), ι μακγουτε (Σ) = ἀριστερός

μεζατάρ-ι πληθ. — ρε-τε=μεσατός, μεσικνός κοινῶς μεζατάρε-ἰα πληθ. ρε-τε θηλ. — βελαί μεζατούρ ('Ελθάσ.)=ὁ μεσατός ἀδελφός. — καὶ μεζατούαρ-όρι (τ) μεζατούερ-όρι (γ), μεζατούόρι (συνηρ. 'Ελθάσ.) μεζατόρε-ἰα (τ. 'Ελθάσ.) πληθ. — ὀρετε' μότερα μεζατόρε=ἡ μεσαία ἀδελφή.

μεζάτ-ι (bogdan) ἴδ. μουζάτ-ι = δημοσιότηε, δημοσία.

μέζε-ἰα (τ) πληθ. μεζετε=ἴδ. μάζε-ἰα (γ) = πῶλος.

μεζί: ἐπιρ. (γ. τ.)=μόλιε μεζί (budi), μεμζί, μζί (bndi), μεδσί (Σ) καὶ μενδσί (Σ) καὶ μενδσί (Σ).

μεῖ ('Ελθάσ.) [συγκρ. ἑλλην. μέν-ω] ρ. ἐνερ.=λείπω, λειψόν ἢ ἑλλιπέε καθυστερῶ καὶ μενγό (Σ) μουνγό (Σ) ἄρ. μένα-ε-ι μετοχ. μεμ' μεῖ βούλενε, γῃέλενε ούῃετε, βένενε κ.τ.λ.=κάμνω λειψόν, στειρεύω, τὸ ψωμί, τὸ φαγητόν, τὸ νερό, τὸ κρασί κ.τ.λ.

μεῖάφ (budi), μεῖάφτ, (bogdan) μεῖάφτ, μῖάφτ, = ἐπιρ. = ἀρκετά, ἀρκετόν μιάφτ με̄ = ἀρκετά πλέον, φθάνει πλέον' ἴδ. ἄφτ.

μελάτ-ι (Σ. bogdan) πληθ. μεκάτετε=ἴδ. μπλάτ-ι (κατ'ἀποβολὴν τοῦ π).

μεκατνοουερ-όρι (γ. Σ. bogdan) = ἴδ. μπκατνοούερ-όρι. — μεκατνοουερ-όρι (συνηρ.), μεκατνόρε-ια θηλ. ἴδ. μπκατνοούρ-ορι — μπκατνόρε-ια.

μέκεμ (γ. τ.) ρ. οὐδ. = μβέτεμ παφρούμ = γίνομαι ἀνάσθητος· ου μέκα σε κῆδούρι = μ' ου πρέ φρύμα νγα τε κῆδούριτ· μετοχ. μέκε και μέκουε (γ), μέκουε (τ).

μεκροῖj (Μυζεκρεια) ρ. = βελάζω (ἐπί αἰγῶν) διτε μεκροῖjνε — ἴδ. ρ. βερράσ.

μεκόνj (Περμέμ.) = ἴδ. κῶj μεκόνεμ παθ. = ἴδ. κόχημ.

μέλj-ι = κέγχρος κοινῶς κεχρί, ἴδ. πρνίκ-ου.

μελjακουκj-ι ??? <κεχρὶ κόκκινον>.

μέλε-α ???

μελέρι (Περμέτ.) και βουλούργε (Ἑλβίασ.) πληθ. α-τε. — αὐ βένδ κje αὐτ' ἀjτουνε κουρ κα βράμ κρούτε.

μελέξε-α (Περμέτ.) πληθ. α-τε = εἶδος πτελέας (ποσὶ δρούρ' ι βίδιτ' πο δρούρ' ι βίδιτ βέτε ι δρέjτε, ε δρούρι ι μελέξεσε βέτε ι χάπουρε.

μελένjε-α (τ) πληθ. α-τε ἴδ. μουλένjε-α (γ) = πτελέα, δέδρον. — μελίνjε-α (Περμέτ.) πληθ. μελίνjατε.

μελjινογόνjε-α (Ἄργου.) πληθ. α-τε = μύρμηξ-κος και μελjινογόνjε-α (Περμέτ.) πληθ. α-τε· θενέγουλε-α (γ)· ἴδ. μίξε περδέσεjε (Περμέτ.)

μελjικόj (γ) = ἴδ. μουλjκοj (γ).

μελjόρε-ja (Τυράν.) πληθ. — ὄρετε = νjε ἀρε κje κα κjένε μβιέλε μέλj. (ι-ε-τε) μέλjτε = ἀπὸ κεχρὶ = βουκ' ε μελjτε = ψωμὶ κέχρινο.

μελτσί-α (γ. τ.) = ἴδ. μουσῆκενι-α (γ)· μουσῆκερι-α (τ). — μελτσίτ ε βάρδε = ἴδ. μουσῆκενι-ε βάρδε πληθ. μελτσίτε = ὁ πνεύμων μελτσίτ ε ζέζε = ἴδ. μουσῆκενι ε ζέζε = τὸ συκῶτι.

μέμε-α (τ) πληθ. μέματε [Ἑλλην. μαμμά, μαμμά], (παιδικὴ λέξις) και μόμε-α πληθ. μόματε (γ) = μήτηρ.

μεμέτσο-ι ἀρσ. = ὁ ἀλαλος πληθ. μεμέτσατε.

μεμέτσοε-ja θηλ. = ἡ ἀλαλος πληθ. μεμέτσοε. — μενέτσο-ι (Τυράν.) πληθ. μενέτσοατε. — μενέτσοε-ja θηλ. (Τυράν.) πληθ. μενέτσοε = ι-ε-πα γόjε-ι-α (Σ) πληθ. = τε πα γόjετε ἀρσ. — τε πα γόjατε θηλ.

μεμζί: ἐπίρ. = ἴδ. μεζίj (budi) = μόλις.

μέν-ι (Βεράτ.) πληθ. μένατε = ἴδ. μάν-ι (Καβ. γ) πληθ. μάνατε. —

μυλῆ = ...

==

- μένω-φέρω = ἴδ. μόνω φέρω (γ) καὶ φέρω-μάνεζατε (Καβ.), φερέ-μάτσε-α (Σ) = συκομορέα, καὶ συκάμινω.
- μενιάσ-ι (τ) πληθ. μενιάσσετε = ἀριστερόχειρ. — μενιάσσε-ια (τ) πληθ. μενιάσσετε θηλ. καὶ μενιγεριάσ-ι (τ) πληθ. μενιγεριάσσετε. — μενιγεριάσσε-ια (τ) πληθ. μενιγεριάσσετε.
- μένγε-α (τ) πληθ. μένγετε = ἴδ. μάνγε-α (γ) πληθ. μάνγετε. — νιε μένγε δροῦ (τ) καὶ νιε κραχ δροῦ (γ) = μία χειρὰ ξύλα.
- μένγερε-α (Βεράτ.) [Γεγ. μάνγερε-α ἀχρηστος. = μάγκανον γραικ.] = ἐλαιοτριβεῖον. ἴδ. μουλι βόγι (γ).
- μενιγόνι (budi) καὶ μενιγιό (Σ) ἴδ. μεγι ('Ελθασάν). — μενιγιόχου (Σ) παθ. — ἴδ. μέχεμ ('Ελθασ.).
- μενιγόνι (τ) ρ. οὐδ. [συγκρ. μενιγιέσ-ι, μούγετε] = σηκόνουμι ταχύ. — καὶ μουνιγόνι (Βεράτ.), νιριχέμ χέρετ (γ) = μενιγιόχου νδε μενιγιέσ = ἐσηκώθηκα πολὺ πρῶτ', νιριχέμ με νάτε (γ). — σα τε μούντῶ τε μενιγιόσ = σα τε μούνδεῶ τε νιριχεῶ χέρετ (γ) ἢ τε νιριχεῶ με νάτε (γ). ἀντιθ. μενιγιό (τ), βονόχου (γ).
- μένγουτε (Σ), μάνγουτε (budi) ἐπιρ. = ἴδ. μετε ('Ελθασ.) ἐπιρ. — (ι-ε-τε) μένγουτε (Σ) μάνγουτε (budi) = ἴδ. ι-ε-τε μετε ('Ελθασ).
- μενιγενέ-ια: πληθ. μενιγενέτε = μάγκανον (Τουρκ. μενιγενέ).
- (ι-ε-τε) μένγερε (τ) ι-ε-τε μάιτε (γ) = ἀριστερός, ἀριστερόχειρ — δὲρ' ε μένγερε = ἡ ἀριστερὰ χεῖρ. — μετε τε μένγερε = εἰς τὸ ἀριστερόν (μέρος).
- μενιγιέσ-ι (γ. τ) = πρῶτα, ἕως, ἐωθινός. ἀντιθ. μενιγιέσσε-ια, νάτε-α, νάδιε-νάδια (Σ). — ου νιρίτα κιε νδε μενιγιέσ = ου νιρίτα κιε με νάτε (τ) = ου νιρίτα κιε με νάδιε (Σ) = ἐσηκώθηκα ἀπὸ τὸ πρῶτ'. — μίρε μενιγιέσ! = καλὴ μέρα (χαίρετισμός). — ἡ ἀπόκρισις = μίρε σε ἔρδε καὶ πληθ. μίρε μενιγιέσιν = καλὴ μέρα σας. — νάδιε μίρε! (Σ) [Ἴταλ. matine].
- μενιγιέσνετ (budi), μενιγιέσνετ ἐπιρ. = νδε μενιγιέσ = τὸ πρῶτ', ἀντιθ. μενιγιέσνετ (γ).
- μενιγι-α: πληθ. μενιγιτε (budi-bogdan) (Σ. Τυραν.) = ἴδ. μαγι-α: πληθ. μενιγιτε = ἰατροεία, θεραπεία, ἰατρικὸν 2) μαγεία.
- μενιγιό: ρ. ἐνερ. = ἰατροεύω τινά.
- μενιγιόσεμ = ἰατροεύομαι μ.τ.χ. μενιγιόσουνε.

μεγγισιάρ-ι (Σ. Τυρ.) πληθ. ρετξ = ἴδ. μαγγισιάρ-ι = μάγος.

μεγγισιάρε-ja θηλ. πληθ. ρε-τεξ = ἴδ. μαγγισιάρε-ja.

μενδάσ-ι (Σ) ἀντὶ μενδάσῃ-ι κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ τοῦ σ. = μέ-
ταξ, μετάξιον.

(ι-ε-τεξ) μενδάφῶτε-ι-α-τεξ = μεταζωτός-ή-όν και

(ι-ε-τεξ) μενδάφῶτε-ι-α = ι-ε-τεξ μενδάφῶτε-ι-α.

μενδέσῃ-α πληθ. μενδέσῃτεξ = ἴδ. μενδέσῃ-α (γ) = τροφός· ἴδ. μεντ (τ)
ρῆμα.

μενδόνj-όj ρ. ἐνερ. = συλλογίζομαι τινά. — μενδόj τε μὲνδῶμενε (γ)
= συλλογίζομαι τὸ τέλος.

μενδόνεμ-όχημ: ρ. οὐδ. = συλλογίζομαι, σκέπτομαι.

μένδροε-α (Σ), μενδρε-α (τ) = ἡδύοσμον (εἶδος φυτοῦ)· πληθ. μένδροτεξ.

μένδρεξε-α (τ) πληθ. μένδρεξῃτεξ (Καθ.) ὑποκορ. ἴδ. νένε-κjίνγε-ja
(Κροῦja) = ὑπογάστριον τῶν φορτηγῶν ζώων, ἡ ζώνη.

μενδρέεμ (budi) μτχ. ἴδ. Κατήχ. budi σελ. 118, 123, 127.

μενδύρε-α (γ) = τρόπος [maniera ἐντεῦθεν παράγεται προσλήψει τοῦ
d μετὰ τὸ ν χάριν εὐφωνίας].

μενέσο-ι (Τυράν.) πληθ. μενέσσατεξ = ἴδ. μεμέτσ-ι = τραυλός.

μενέσοε-ja (Τυράν.) πληθ. μενέσσετεξ = ἴδ. μεμέτσε-ja = τραυλή.

μενι-α (γ. budi) μερί-α (τ) [Ἑλλήν. μένος - μῆν-ις] (πληθ. ἀχρηστος)

= μῆτος, ὀργή, θυμός. — μβα μενι (budi) = εἶμαι κακιωμένος κατὰ
τινος. — μβα μενι μβε τεξ = τὸν μισῶ· ι μβα μενι (γ) = τὸν μισῶ. —

μβα μενι μβε τὰ (budi) = τοὺς μισῶ. — ε καμ μενι (γ) = τὸν μισῶ,

με κα μενι = με μισεῖ, ε κα μενι = τὸν μισεῖ. — μόρα μενι jέτενε

τ'έμε = ἐμίσησα τὴν ζωὴν μου.

μενίῃμ (budi) ἐπίρ. = ὠργισμένος, με ὀργήν, με θυμόν.

(ι-ε) μενίῃμ: (budi - bogdan - γεγ.) = ὠργισμένος, θυμωμένος· 2) μι-
σητός-ή.

μενίχημ (γ. Σ) [μενι-α] = ὀργίζομαι, θυμῶν· και μερίχημ (τ) [μερι-α]

= κακίονω, χολιάζω· ὀργ. ουμερίτα-ε-ι και σπανίως ουμερίχῃ, ου-
μερίχ, ουμερίχ· μτχ. μερίτουρε (τ) και (σπανίως) μερίχουρε.

μενόνj (τ) βονόj (γ) = ρ. οὐδ. = ἀργῶ, βραδύνω· 2) ἀργοπορῶ (ἐπὶ
ἡμέρας)· μος με μενῶ = μὴ με βραδύνης, μὴ με ἀργοπορῆς· ἴδ. βονόj,

κjέλεμ, σίλεμ.

μενούραξ (τ) βόνε (γ) = βραδέως, ἀργά· αντίθ. πα μενούραξ· ἔσται μενούραξ = ἄσται βόνε = εἶναι ἀργά.

μέντ ('Αρβερία) ρ. ἐνεργ. = θέτω τὰς μητέρας νὰ βυζαίνουν τὰ βρέφη· ἀόρ. μενδία· μτχ. μενδουρε. — κουρ ι νγόρθ κζηνγχι δέλιεσε ι βνε νηε τιέτερε κζηνκχ τε πίηε σίσε κηε τε μος ι ὀτέρετε κζούμεστι, ατε-χέρε βκρίτε θόνε ε μενδκ κζηνγχινε με ατε δέλιε. — ἴδ. μενδέσξ-α = τροφός.

μεντ ἢ μένδια (γ) πληθ. μέντε [Λατ. mens] μεντ-μένδια (τ) πληθ. μέντε ['Ἑλλην. μένος] = νοῦς, φρήν, γνώμη, ιδέα. — μβξ μέντ = ἐνθυμοῦμαι (τὸ παρελθόν). — με-τε-ι μέρρενε μέντε = ζαλίζομαι-σαι-ται. — μβκ νδερ μέντ = ἐνθυμοῦμαι (διὰ τὸ μέλλον). — με μέντ = φρονίμως. — πα μέντ = ἀφρόνως. — με-τε-ι δούαλε μέντε = ου πρίσα μέντσ = ἔγεινα ἔξω φρενῶν. — jαμ με dῶ μένδιε = εἶμαι ἀμφίβολος = ἀμφιβάλλω. — με δούελj πρέj μένδιεσε = χαρρόβα. — βίε νδερ μέντ = ἐνθυμοῦμαι. = με ρκ νδερ μέντ = ἐνεθυμήτην, ουκουτζού-ασξ. — βινj νδερ μέντ = ἀναλαμβάνω τὰς αἰσθήσεις μου. — σκὸj νδερ μέντ = μελετῶ. — με νδσόρε μέντε = με ἐξεμυάλιασεσ. — με ἐπ μέντ = με νουθετεῖ. — με-τε-ι σκὸν νδερ μέντ = περναίε ἀπὸ τὸν νοῦν μου, ιδεάζομαι. — με-τε-ι ὅτιε μέντε = με-σε-τὸν σωφρονίξει. — βε νδερ μέντ με hαμ ατέ πούνε (γ) = βε νδερ μέντ τε βένj ατέ πούνε (τ), = σκοπεύω νὰ κάμω (ταῦτο) — jαμ με νjι μέντ = ὁμοφρονῶ. — με-τε-ι ίκου μένδια = ἔχασα-εσ-ε τὸν νοῦν μου, σου, του. — ι βε μένδιενε (γ). = τὸν παρατηρῶ. — μος ι βε μένδιενε = μὴ τὸν παρατηρῆς. — βέν-ι μένδιενε = παρατήρησέ τον. — με-τε-ι ἐρθνε μέντε = ἐσωφρονίστην-ης-η. — hαj μέντ ('Ἑλθασ.) = σκέπτομαι.

μεντ-βερί-ου = αὐ κηε ι κά μέντε ποσὶ βερί (ἐπὶ τῶν ἀστάτων νέων).

μεντ-σκούρτενε-ι-α (γ) μεντ-σκούρτερε-ι-α (τ) = κοντόμυαλος. — γρούαjα ἔσται φλjόα-γjάττε ε μέντ σκούρτερε = ἡ γυνὴ εἶναι μακρομαλλοῦσα καὶ κοντόμυαλος.

(ι-ε) μέντjι (γ)-ε-μέντσουρε-ι-α (τ) = φρονίμος, γνωστικός-ή.

μενδσί (Σ) ἴδ. μεδσί (Σ) = μεζί = μόλις.

μένjε-α (τ), μένjεζε-α (ὑποκορ.) = ψιχούλα, σίου ι χόλε· πο βίε μένjε = ψιχαλίξει. — 2) μένjε-α (τ) = τὸ μάννα· νjε ε ἐμβεjηε κηε βίε νγκ κjίελ παρμβι γjέθετ τε λjαjθάτjεσε.

μενιόλε-α (Τυρην.) βίμε-α (Ελβάσ.) πληθ. μενιόλκτε, φυτόριον, νέον
φυτόν, δροῦν' ι βόγγελε ι πα ρρίτουε.—μενιόλε μάνι, φίκου, μόλε
δάροδε κ.τ.λ.

μερογόνι-όι (γ. τ.) = λικρογόνι-όι = μακρύνω.

μερογόνεμ-όχημ = ἴδ. λικρογόνεμ-όχημ.

μερογούρα-α ? ? ? <μακράν, ἔξω ἀπ' ἐδῶ, ἐπὶ ἀράς>.

μεροδίχ (τ), μερδίφ (γ), (Ἄργυρ. Περμέτ.), μεροδάσ-έτ-έτ (Σ) νερο (γ.

Μαλγισία) ρ. οὐδ. = κρύνω, 2) ἐνερ. = κρύνω τινά· ἀόρ. μεροδίχ-
ε-ου, μετοχ. μεροδίχουε καὶ ἀόρ. μεροδίτ· μετοχ. μεροδίτουε ἀόρ.
νέροα μετοχ. νέροουε [ἴδ. μάροδε-α].

μέρε-α (τ) = χωρητικότητος μέτρον (γενικῶς ἕλα τὰ χωρητ. μέτρα).

(τρε) μέρε-τε οὐδ. (Ελβάσ.).—καμ τε μέρε = ἀπιστρέφομαι τι, μισῶ τι.

(ε) μεροκούρα-α ἢ δίτ' ε μεροκούρα [Λατ. dies Mercurii] = ἡ Τετάρτη
ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος.

μεροκουλι-α πληθ. μεροκουλιτε (budi-bogdan-Σ) (Λατ. miraculus)
= θαῦμα.—ἴδ. τσοῦδι-α.

μεροκουλόι (γ) ρ. = θαυματουργῶν, κάμνω θαύματα.

μεροκουλόχημ (γ) ρ. οὐδ. = θαυμάζω.—ἴδ. τσοῦδίσι-ίτ-ίτ τσοῦδίτεμ.

(ι-ε) μεροκουλούεῖμι καὶ (συνηρ.) μεροκουλούεμι (γ) = θαυμάστος-ή, θαυ-
ματουργός· ἴδ. ι-ε-τσοῦδίτῶιμ.

μεροένι: (Περμέτ.) ρ, ἐν. = βασκανίζω, ἔματιάζω τινά.

μεροένεμ (Περμέτ.) παθ. = βασκανίζομαι, ἔματιάζομαι.

μεροέτι = ζελενιά κοιν. (εἶδος δένδρου ἀειθαλοῦς).

(ι-ε-τρε) μεροέτιτε: ἐπιθ. = πρὲς μεροέτι, δροῦ τε μεροέτι.

μεροζένι (Βεράτ.), μεροζέι (τ) = βένι βάπενε, (ἐπὶ προβάτων, αἰγῶν,
βοῶν) κοινῶς σταλιάζω, σταλίζω.

μεροζίμι-ι = ὁ τίπος ἔνθα σταλίζουσι τὰ πρόβατα, αἱ αἴγες, αἱ βόες.

μεροζίσι-ίτ-ίτ (γ) ρ. ἐνερ. = βαρύνω τινά.

μεροζίτι-ίτ-ίτ (τ) ρ. ἐνερ. = μισῶ τινά.

μεροζίτεμ (budi-bogdan Ἐλβάσ. γ.) ρ. οὐδ. = βαρύνομαι· με-τε-ι μερ-
ζίτετε (γ) οὐδ. = βαρύνομαι.

μεροζίτεμ: παθ. = μισοῦμαι ὑπό τινος.

(ι-ε) μεροζίτιῖμι (γ. budi-bogdan) - βαρετός, ἀχληρός-ά 2) (τ) = μι-
σιτός-ή.

- μερί-α (τ) = ἴδ. μενί-α (γ) = μῆνις.
 μεριμάνγη-α (Καβ.) πληθ. — α-τε = ἴδ. μιριμάνγη-α (Ἑλθάσ.).
 μεριτίμ-ι (Σ) = <ἀξία, ἀμοιβή>.
 μεριτόνj (budi) = meritare <ἐκτιμῶ, ὀρίζω ἀξίαν>.
 μεροῖσσι-α (Βεράτ.) = ἴδ. μαρέσσι-α.
 μεροῖσσι (τ) = ἴδ. μενίχημ (γ).
 μεροκόσσι-ι (Δουμρέ-jα, Σπάτι) πληθ. μεροκόσα-τε: μεροκόσσι θόνε ατι
 βοῦρρι κji ικᾶ πιέλε γρούαγια ι τσίλji δίργγετε νδε ὄτρατ ποσί λje-
 χόνα, εδὲ πρέτ ε περτσίελ ατά κji βίνε περ τε πᾶμ.
 μεροκῖ-νι (γ. bogdan - Τυραν.) πληθ. μεροκῖνj-τε καὶ (τ) μεροκῖ-ρι =
 παλιούρας, κοιν. παλιούρι, παλιουριά· καὶ μεροκῖ-νι (γ).
 μεροκῖνj-α (budi-Περμέτ.) πληθ. μεροκῖνjατε.
 μεροῦ-ja = ἴδ. δορέ-ja, δορέζα-α, μερόνjα-α (Τυραν.).
 μερούεμ (budi) μετοχ. ???
 μερούεμ (budi) μετοχ. ??? ἴδ. σελρ.
 μέροεμ παθ. τοῦ ρημ. μάρρ καὶ μίροεμ.
 μεροῖσσι-α ??? <ἕως, μυρσίνη>.
 μέσσι-ι (Περμέτ.) πληθ. μέσσετε = τὰ μέλη τοῦ σώματος, ὡς χεῖρ, πούς,
 ὀφθαλμός, οὖς, ρίς, κ.τ.λ.
 μεσο-δέσι-ι (τ) = ἴδ. μῆσο-δεσι-ι (γ). — μεσο-δίσι-α (τ) = ἴδ. μῆσο-δίσι-α (γ).
 μέσο-σι (τ) πληθ. μέσσετε = ἴδ. μάσο-σι (γ) πληθ. μάσσετε = πῶλος.
 μέσο-σι (τ) = ἡ μέση καὶ μιεδίσο-σι (γ). — νδε μέσο (τ) καὶ νδε μιεδίσσι
 (γ) = εἰς τὴν μέσην.
 μέσο-περο-μέσο (τ) καὶ μιεδίσο-περο-μιεδίσο (γ) ἐπιρ. = ἀνάμεσο, μέσο εἰς
 τὴν μεσην κοινῶς.
 μεσόσι-α: πληθ. μεσόσιατε [Λατ. mensa, mensalis] = τράπεζα, τρα-
 πέσιον, 2) συμπόσιον. — ι βέρο νje μεσόσι = τοῦ ἕκαμα ἕνα τραπέσι
 (=συμπόσιον).
 μεσο-δέσι-ι (τ) = ἴδ. μῆσο-δέσι-ι (γ).
 μεσο-δίσι-α (τ) = ἴδ. μῆσο-δίσι-α (γ) = μεσημβρία.
 μέσο-α (γ. Ἑλθάσ.) = ἡ τσίπα· μεσο ι κῖπέπεσε = ἡ τσίπα τοῦ κρομμυ-
 δίου· μεσο ε τ' ἀμβελjιτ (γ) = θόνε ασάj πελjχούρεσε χόλε κje βε
 κῖοῦμεσσι κour νδεσσετε.
 (ι) μέσο-ι (τ) πληθ. τε μέσομιτε = μεσοῖος, μεσοκῖος.

- (ε) μέσεμε-ja (τ) πληθ. τε μέσεμετε = μεσαία, μεσιανή· και ι-μιεδίσημε-ι (γ) πληθ. τε μιεδίσημιτε· ε-μιεδίσημε-ja θηλ. ε-νδερμιέτσημε-ja (Σ).
 μεσίμ-ι (γ. τ.) πληθ. μεσίμετε = διδάζεις, διδαχή, 2) συνήθεια, έξάσκησης, έξοικείωσις· και μπισίμ-ι, πσίμ-ι.
 μεσόν (Dίβρα) ρ. τριτοπρ. = ἴδ. βουνόν (γ), βουρόν (τ).
 μεσόνj-όj (τ. budi-bogdan), πσόνεμ (τ) = διδάσκομαι, 2) συνηθίζω, έξοικειούμαι.
 μεσόνjσε-ι πληθ. μεσόνjσειτε = διδάσκαλος.
 μεσόνjσε-ja πληθ. μεσόνjσειτε = διδασκάλισσα.
 μεστιάρ-ι· πληθ. μεστιάρε τε = μεσίτης· ἴδ. νδερμιέτση-ι (γ).
 μεστιάρε-ja· πληθ. μεστιάρετε = μεσίτρια· ἴδ. νδερμιέτση-ja (γ).
 μέσσε-α πληθ. μέσσετε = ή θεία λειτουργία· 2) ή προσφορά = ό άρτος τής λειτουργίας) κοιν. λειτουργιά.
 μεσέlj (γ) = ἴδ. ρ. μβεσέlj = μαζεύω.
 μεσέριερ (bogdan) = ἴδ. μισέριερ-ι (Σ).
 μεσέσε-α (γ) πληθ. μεσέσατε = ἴδ. μπσέσε-α = σκοῦπα.
 μεσέχ (Σ), μεσέφ (γ) ρ. οὐδ. = ἴδ. μπσέχ (τ) ρ. <κρύπτω>.
 (ι-ε-τε) μεσέχτε (Σ), μεσέφετε (γ) = ἴδ. ι-ε-τε μπσέχτε (τ).
 μεσέχτε (Σ), μεσέφετε (γ) = ἴδ. μπσέχουρα (τ) = κρυφίως έπιρ.
 μεσέσεσίνε-α (Σ), μεσέφεσίνε-α (γ) = ἴδ. μπσέχσεσίνε-α (τ).
 μεσίj (γ) = ἴδ. μπσίj (τ) <σκουπίζω>.
 μεσίκ (γ) = ἴδ. μπσίκ ρ. <σουφρώνω, ζαρόνω>.
 μεσίκε-α πληθ. μεσίκατε = ἴδ. μπσίκε-α πληθ. μπσίκατε <ρυτίς, πτυχή>.
 μεσίκεζε-α πληθ. μεσίκεζατε = ἴδ. μπσίκε-α.
 μεσίκεμ (γ) = ἴδ. μπσίκεμ <ζαρόνομαι>.
 μεσίljεμ (γ) = ἴδ. μβεσίljεμ <τυλίσσομαι>.
 μεσίjεμ παθ. του μεσέχ (Σ) ἴδ. μπσίjεμ (τ).
 μεσκούρ-όρι (Σ) ???
 μεσκούρε-ja (Σ) ???
 μεσκjέρε-α πληθ. μεσκjέρρατε = ἴδ. μουσκjέρρε-α <δάμαλις>.
 μεσόj (γ) ἴδ. μπσόj (Τοσκ. Παρμέτ.) <μκνθάνω>.
 μεσόj (τ) μεστόj (γ) και báj μέσσε, νδσίερ μέσσε = ρ. οὐδ. = λειτουργώ (έκκλησιαστικώς).
 μεστέσ (γ) = μπεστέσ ρ. <άκουμβώ τι, στηρίζω>.

- μεῖοιτεμ* (γ) = ἴδ. *μπεῖοτέτεμ* (ἀκουμβῶ).
μεῖοιέλ (γ) καὶ *συνηρ.* *μπεῖοτίλ* = ἴδ. *μπεῖοτίελ ρ.* (μαζεύω).
μπεῖοίτεμ (γ) = ἴδ. *μπεῖοτίτεμ* (μαζεύομαι).
μπεῖοιέρρε-α πληθ. *μπεῖοιέρρατε* = ἴδ. *μπεῖοιέρρε-α* = δάμκλις.
μπεῖοί (γ) = ἴδ. *μπεῖοί* (τ).
μπεῖοί (γ) = *μπεῖοί*.
μπεῖοίμε-α πληθ. *μπεῖοίματε* = ἴδ. *μπεῖοίμε-α*.
μπεῖοίμε-εμ = ἴδ. *μπεῖοίμε-εμ*.
μπεῖοίχεμ (γ) = ἴδ. *μπεῖοίχεμ*.
μπεῖ (γ) (Ἐλθασ.) ἐπίρ. [μῆ ρ.] = ἑλλιπές κοιν. λειψὸ καὶ μάνγουτε
 (budi-Σ) [Τουρκ. ἐκσίκι] μάνγουτε (Σ) ἐπίρ.
 (ι-ε-τε) *μπεῖ* (γ. Ἐλθασ.), ι-ε-τε μάνγουτε (budi-Σ) ι-ε-τε μάν-
 γουτε (Σ) ἐπίθ. = ἑλλιπής-ές, κοιν. λειψός-ή-όν.
μπεῖοι (Σ) = ἴδ. *μπεῖοι*.
μπεῖοβι-νι (Τουρκ.) πληθ. *μπεῖοβίνι-τε* = μικρὸν παιδίον ἀπὸ δύο ἕως
 ἕξ ἐτῶν.
μπεῖο-ζα (Καβ.) πληθ. *μπεῖοζατε* = κῆυπ οὔρι ι βόγελζε.
μπεῖοίελ (γ) ἴδ. *μπεῖοίελ ρ.* = μαζεύω.
μπεῖοίελ (γ) = ἴδ. *μπεῖοίελ* (γ) ρ. = κρύπτω.
μπεῖοίεφτε (γ) ἐπίρ. = ἴδ. *μπεῖοίεφτε* (γ) ἐπίρ. = κρύβδην, κρύφα.
 (ι-ε-τε) *μπεῖοίεφτε* = ἴδ. ι-ε-τε *μπεῖοίεφτε* (γ) ἐπίθ. = κρυφός.
μπεῖοίεφτε-α (γ) πληθ. α-τε = ἴδ. *μπεῖοίεφτε-α* (γ).
μπεῖοίελμε (γ) = ἴδ. *μπεῖοίελμε*.
μπεῖοίεμ (γ) = ἴδ. *μπεῖοίεμ* (γ).
μπεῖο-κε-α (Περμέτ.) πληθ. α-τε ἴδ. *μπεῖοίε-ζα*.
μπεῖο (Περμέτ.) ρ. οὐδ. = ἔρχομαι εἰς ἀίσθησιν, 2) σωφρονίζω.
μπεῖο (γ) (Ἐλθασ.) οὐδ. = λείπω, γείνομαι λειψός· καὶ μπεῖοίεμ (Σ)
 ου μῆ βούκα, γπέλα κ.τ.λ. = ἔλειψεν ὁ ἄρτος, τὸ φαγητὸν κ.τ.λ. ἴδ.
 ὁ-ερεμ = στειρεύω (ἐπὶ ὑγρῶν).
μπεῖοί: (bogdan-budi) = ἴδ. *μπεῖοί* (budi).
μπεῖοι ι [Ἐλλην. μύλη] = ἄλφιτον, ἄλευρον καὶ μπεῖοί-τε = οὐδ. κοινῶς
 ἀλευρι.— μπεῖοι-ι (συνηρ.) πληθ. *μπεῖοίνατε* καὶ *μπεῖοίνατε*.— μπεῖοί-τε οὐδ.
 (συνηρ.) (ἄχρηστον).
μπεῖο-νι (Σ) πληθ. *μπεῖοί-τε*, *μπεῖο-ου* (γ) πληθ. *μπεῖοί-τε*, *μπεῖο-ου* (τ) πληθ.

μίνιτς = μῦς, ποντικός· γεν. μίνιτ και μίουτ, αίτ. μίνε, μίνε.
μιάλ ἢ *μιάλ* (τ) = ἰδ. μβιελί ρ. μβίλ (συνηρ.) <ἀμέλγω>.

μιάκ-μιάκ-μιάκ (τ. Περμέτ.) ρ. οὐδ. = πεθαίνω, φοβῶ τῆς πείνης,
 πεινῶ ὑπερβολικᾶ (ἐπὶ ἄρτου μόνον) ὡς μιάκ περ βούκε = ἀποθνή-
 σκω τῆς πείνης. ἀόρ. μιάκα-ε-ου· μτχ. μιάκ και μιάκουρε. — ἰδ.
 γαζάσ ρ.

μιάλιε-α (τ. Σ) [Ἑλλην. μέλι-τος Λατ. mel], *μιάλιτε-ι* (Ἑλθασ.)
 κοιν. τὸ μέλι (πληθ. λείπει).

μιάλιτσεζε-α (bogdan) πληθ. *μιάλιτσεζεατε* = μέλισσα ἰδ. βλιτέτε-α.
μιάφι: ἐπίρ. ἰδ. μειάφι ἐπίρ.

μιάγουλε-α (τ. Σ) *μιάγουλε-α* (τ) (πληθ. ἄχρ.) = ἰδ. νιάγουλε-α.

μιάκ-ου (budi, bogdan) = ἰατρός, 2) *μιάκ-ου* (γ) = ἰατρικόν, 3) μάγος.

μιάκσε-ι πληθ. *μιάκσειτε* = ἰατρός, 2) μάγος.

μιάκσε-ια πληθ. *μιάκσετε* = ἰατρίσσα, 2) μάγισσα.

μιάκσιάρ-ι πληθ. *μιάκσιάρετε* ἄρσ. = ἰατρός.

μιάκσιάρε-ια πληθ. *μιάκσιάρετε* θηλ. = ἰατρίσσα.

μιάκσι-α πληθ. *μιάκσιτε* = ἰατρεία, θεραπεία, 2) μαγεία.

μιάκό: ρ. ἐνερ. = ἰατρεύω τινά — *μιάκόχεμ παθ.* = θεραπεύομαι.

μιάκρε-α, *μιάκρε-α* πληθ. α-τε = κοιν. τὰ γένεια.

μιάκροσ-ι πληθ. *μιάκροσάτε* = βούρρ με μιάκρε = κοιν. γενᾶτος = ὁ
 ἔχων γένειον. φράσεις:

μιάκρο-δάρδε-ι. — *μιάκρο-γιάτε-ι*. — *μιάκρο-ζίου*. — *μιάκρο-κούκ-ι*. — *μιά-*
κρο-σκούρτερε-ι (γ) — *μιάκρο-σκούρτερε-ι* (τ). — *μιάκρο-στέλούν-γε-α*.

μιάκουλε-α = εἶδος πτηνοῦ.

μιάρο = ἀλλοίμονον. — *μιάρ σε τσ' να γιάτε!* = ἀλλοίμονον τὸ τί ἐπάθη-
 μεν. — *μιάρ να τε μιάρετε* = ἀλλοίμονον ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι.

(ι) *μιάρε-ι* πληθ. *τε μιάρετε* = ἄρσ. = ἄθλιος, δυστυχής.

(ε) *μιάρε-α* πληθ. *τε μιάρατε* θηλ. = ἄθλία, δυστυχής.

μιάρε-ι πληθ. *μιάρετε* ἄρσ. *μιάρε-α* πληθ. *μιάρατε* θηλ. — οὐν' ι μιάρι!
 οὐν' ε μιάρα! νά τε μιάρετε! νά τε μιάρατε! — μιάρι ούνε! μιάρι τί,
 μιάρι αὔ. — μιάρετε νά! μιάρετε γού! μιάρετ' ατά! μιάρα-ούνε,
 μιάρα τί, μιάρα αζό, μιάρατε νά, μιάρατε γού, μιάρατ' ατύ. — μιάρι
 οὐν' ι μιάρι! — μιάρετε νά τε μιάρετε! — μιάρα οὐν' ε μιάρα! — μιά-
 ρατε νά τε μιάρατε.

- μῆρογουλε-α* (τ) = ἴδ. *μῆγουλε-α* (τ) = ὀμίχλη.
μῆροῦνη (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = ἐλεεινολογῶ τινα.
μῆροῦνεμ (παθ.) ἐλεεινολογοῦμαι ὑπό τινος.
μῆσο-δέτι-ι (γ) = *μесо-δέτ-ι* (τ) = Μεσόγειος θάλασσα.
μῆσο-δίτε-α (γ) = *μесо-δίτε-α* (τ) = μεσημβρία, μεσημέρι.
μῆσο-ζέτε-α (γ) = *μесо-ζέτε-α* (τ) = μεσαιών. — Ἱστορία ε *μῆσο-ζέτεσε* =
 ἡ Ἱστορία τοῦ μεσαιῶνος. — τε κετίλα πουνε βεχθεῖνε νδε κόχε τε
μесо-ζέτεσε = τοιαῦτα ἐπράττοντο εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ μεσαιῶνος.
μῆσο-νάτε-α (γ) = *μесо-νάτε-α* (τ) = μεσονύκτιον.
μῆσῶτερο-ι : πληθ. *μῆσῶτερετε* [Λατ. *magister*] = διδάσκαλος, τε-
 χνίτης.
μῆσῶτερο-α : πληθ. *μῆσῶτερίτε* = τέχνη.
μῆσῶτεροῖτ = ἐπιρ. = τεχνικῶς.
μῆτι : (Μάτια-budi) = ἐπιρ. = νῆσερ = μέχρι. — *μῆτ* κετού (Μάτια) = νῆσερ-
 κετού — *μῆτε* νδε (budi) = νῆσερ νδε.
μῆτε-α (τ) ? ? κύ λῆεῖ ἔστε γῆθε μῆτε. — (ἐν τῇ φράσει ταύτῃ).
μῆξε-α πληθ. *μῆξατε* [Ἑλλην. μύτα, Λατ. *musca*] = μύγα.
μῆξε-κάλγι = ἀλογόμυγα κοινῶς *μῆξε-περδέτε-κα* (Ἑλθασ.) = θενέγουλε-α
μῆξε-περδέσε (Περμέτ.) πληθ. *μῆξε-περδέσε* = ἐν γένει ὅλα τὰ
 εἶδη τῶν μυρμηκῶν.
μῆξ ε *τερβούμε* (γ) καὶ *μῆξ* ε *τερβούμε* (συνηρ.), *μῆξ* ε *τερβούκα* (τ) =
 εἶδος πρασίνης μυίγας, τὴν ὁποῖαν δίδουσιν εἰς τοὺς λυσσασμένους
 νὰ καταπίωσιν ὡς ἰατρικόν.
μῆξε-κῆνε-γα (γ), *μῆξε-κῆνε-γα* (τ) πληθ. *μῆξε-κῆνετε* = κονάμια.
μῆξε-α (γ. τ.) = ἴδ. *μῆλξε-α* (τσαμ.) νῆε *μῆξε* = χίλια. — du *μῆξε*, τρι
μῆξε = δύο χιλιάδες, τρεῖς χιλιάδες.
μῆκ-ου : πληθ. *μῆκ-τε* (Λατ. *amicus*) = φίλος ἀντιθ. *ανεμῆκ-ου*.
μῆκε-γα : πληθ. *μῆκετε* = φίλη, κοινῶς φιλινάδα· ἀντιθ. *ανεμῆκε-γα*.
μῆκῆσι-α πληθ. *μῆκῆσιτε* = φιλία· 2) ὄνομα περιληπτικόν = οἱ φίλοι.
μῆκῆσιῶτε ἐπιρ. = φιλικῶ τῷ τρόπῳ.
μῆκῆσε-α (Ἑλθασ.) πληθ. *μῆκῆσετε* = φίλη, φιλινάδα.
μῆκῆσε-α (Βεράτ.) πληθ. *μῆκῆσετε* = ἡ φίλη
μῆκῆσε-α (γ) πληθ. *μῆκῆσετε* = ἡ φίλη.
μῆλ-ι : πληθ. *μῆλετε* = κοιν. τὸ θηκάρι· *μῆλ'ι* θίκεσε = τὸ θηκάρι τοῦ μαχαιριοῦ.

μίλ-ι καὶ μιλ-μίλτε οὐδ. = ἴδ. μίελ-ι καὶ μίελ-τε οὐδ.

μιλῆα-ου καὶ μιλῆα-ι = κοιν. λαγόπουλο, λαγουδάκι· ἡ κελύσθ λῆ-
πουρι· ἴδ. πιγούν-ι (Περμέτ.).

μίλῆ-α (τῶαμ) [Λατ. mile] = χιλιάς· καὶ μίλῆ-α (γ) = ἐπιθ. = χίλιοι-αι-
α.—νῆε μίλῆ. δύο μίλῆε, τρεὶ μίλῆε, κáτρε μίλῆε = χίλιοι, δύο χιλιά-
δες, τρεῖς χιλιάδες, τέσσαρες χιλιάδες κ.τ.λ. με μίλῆε καὶ με μίλῆε =
ἀναρίθμητα ψεύματα.

μιλῆοῦνι (γ) πληθ. μιλῆοῦνῆε· νῆε μιλῆοῦ, δύο μιλῆοῦνῆ, τρε μιλῆ-
οῦνῆ κ.τ.λ.

μιλῆοῦ-όρι (Τυραν.) πληθ. μιλῆόρετε = δύο ἐτῶν κριός· καὶ πιελάα-ου,
πληθ. πιελάαετε.

μίρε ἐπιρ. = εὖ, καλῶς—ἀντιθ. κέκῆ ἐπιρ. με βιέν μίρε = χαίρω, εὐχα-
ριστοῦμαι· ἀντιθ. με βιέν κέκῆ = μοῦ κακοφαίνεται, λυποῦμαι· μίρε
σε ἐρθε = καλῶς ἦλθες.—μίρε σε τε γῆετα = καλῶς σέ ἦρα.— ἡ μίρε
σε τε προῦ Ζότι ἕνε (γ). —μιο' ουγεδιφῶ = καλοξημέρωμα κῆφτε περ
τε μίρε (κατ' εὐφημισμὸν) π. χ. ἐπὶ διηγῆσεως· μίρε κῆφῶ ἢ μίρε
μῆετῶ, λῆαμε του μίρε (γ) = χαίρετε (adio) ἀπόκρισις : μίρε βῆφῶ (τ),
μίρε βῶφῶ (γ).—περ τε μίρε! (ἐπὶ πόσεως) = εἰς ὑγείαν.—ἀπόκρισις
μίρε πάτῶ = ὑγείαν νῆαχῆς.—τε βεφτε μίρε = τε βῆφτε μίρε (γ) (ἐπὶ
βρώσεως) = με τῆς ὑγείας σας.—ἀπόκρισις μίρε πάτῶ = ὑγείαν νῆαχῆς.—
μα μίρε (γ) καὶ μίρε (τ) = ἐπιρ. = καλύτερα· φόρτε μίρε = κάλλιστα·
μιο' ε του μίρε = πάνυ καλῶς· ἀντιθ. κέκῆ ε του κέκῆ = κακῆ κακῶς·
με δόλι μίρε = ἐγένετο πρὸς καλόν μου, συνέθη πρὸς καλόν μου· ἀντιθ.
με δόλι κέκῆ = ἐγένετο πρὸς κακόν μου· με-τε-ι δέλι μίρε = γίνεται,
συμβαίνει πρὸς καλόν μου, σου, αὐτοῦ.

(ι) μίρε-ι πληθ. τε μίρετε = καλός, ἀγαθός, ἀντιθ. ι-ε-τε κέκῆ.

(ε) μίρε-α : πληθ. τε μίρατε = καλή—ἀγαθή.

(τῆ) μίρετε = οὐδ. = τὸ καλόν, ἢ καλωσύνη, ἢ ἀγαθότης· βενδ' ι μίρε =
ἱερὸς τόπος.—περ τε μίρετε τ' άτ = διὰ τὸ καλόν σου, πρὸς ὄφε-
λός σου· ἴδ. ja di περ νῆερε.—ε μαρρ με τε μίρε = τὸν καλοπιάνω
κοινῶς τὸν καλομεταχειρίζομαι· ἀντιθ. ε μάρρ με τε κέκῆ = τὸν κα-
κοπιάνω, τὸν κακομεταχειρίζομαι.

μίρε-δῆμεσ-ι (γ) μίρε-βῆρεσ-ι (τ) πληθ. μίρε-δῆμεσιτε = εὐεργέτης.

μίρε δῆμεσε-ja (γ) μίρε-βῆρεσε-ja (τ) πληθ — σετε θηλ. = εὐεργέτις.

- μίρε-φίλι* (budi) ἔπιρ. = πραγματικῶς, τῷ ὄντι, ἀκριβῶς βεβαίως *μίρε-φίλι* ε *περ* *τε* *βερτέτε* (budi) = φράσις : πραγματικῶς καὶ ἀληθῶς.
- μιρμάρε-α* (Κροῦζα) ἴδ. *μιρμάρνε-α*, *μωρμάρνε-α* = ἡ ἀράχνη καὶ ὁ καλλικάντζαρος [συγκρ. ἑλλην. μύρμηξ-κος].
- μιρόσ* : ρ. ἐνεργ. = καλυτερεύω τινά· *μιρόσεμ* = καλυτερεύω ἀμετάβ.
- μιρόσ* = ἀλείφω μὲ μύρον, *μιρόσεμ* = μυρόνομα· ἴδ. *βοϊόζ-όζεμ* (Σ).
- μίρεεμ* = ἴδ. *μέρρεμ*.
- μίσε-τε* (τ) πληθ. [συγκρ. *μιῶ-ι*] = τὰ μέλη τοῦ σώματος, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου. — *ι* *κᾶ* *μίσετε* *τε* *βούκουρα* = ἔχει ὠραῖα χαρακτηριστικὰ.
- μίσερ-ι* πληθ. *μίσερατε* = ἀραθόσιτος. — κοιν. *καλαμπόκι*.
- (*ι-ε*) *μίσερατε* = ἐξ ἀραθόσιτου· *βούκ'* ε *μίσερατε* = ψωμί *καλαμποκίσιο*.
- μισερόρε-ζα* : πληθ. *μισερόρατε* (Τυραν.) = ἀζό ἀρε *κζε* *κᾶ* *κζένε* *μβιέλε* *μίρερ*.
- μισερίότε-ζα* πληθ. *μισερίότατε* (Βεράτ.) = ἴδ. *γοζίτε-α*.
- Μισίρ-ι* = ἡ Αἴγυπτος· 2) εἶδος ζήθους κοιν. βιόλις.
- μισκόνζε-α* πληθ. *μισκόνζατε* (Κροῦζα) = ἴδ. *μισκόνζε-α*.
- μιῶ-ι* καὶ *μιῶ-τε* οὐδ. [Ἑλλην. *μῦς-μυῶνος*. Σλαβ. *μισό*] πληθ. *μιῶ-νατε* (*γ*) *μιῶρατε* (*τ*) = *σάρξ-κός*, *κρέας*.
- μισερίρ-ι* (Σ) [*miseria*] καὶ *μισερίρε-ζα* = ἔλεος, εὐσπλαγχνία· ἴδ. *περ(ε)λίμ-ι*.
- (*ι*) *μισερίρεμ-ι*, ε *μισερίρεμε-ζα* (Σ) = ἴδ. *ι-ε* *περ(ε)λύεσιμ*.
- μισκόνζε-α* (Ἑλθασ.) [*Λατ. musca*] *μισκόνζατε* (Τυραν.), *μισκόνζε-α* (Καβάζα), *μισκόνζατε* (Περμέτ.), *μισκόνζατε* (Σ) πληθ. *α-τε* = *κῶνωψ*, κοιν. *κουνούπι*.
- (*ι*) *μιῶμ-ι*, ε *μιῶμε-ζα*, *τε* *μιῶμ-ιτε* = *σαρκώδης*· *πλζῶτ* *με* *μιῶ*.
- (*ι-ε-τε*) *μιῶτε* *ἐπίθ*. = *σαρκικός-ἡ-όν*.
- μισερίότε-ζα* (Βεράτ) πληθ. *ε-τε* = ἴδ. *κατσαρρούμ-ι* (Ἑλθασ.).
- μίτε-α* (Περμέτ.) = *δωροδοκία*.
- μιτε-μάρρεσ-ι* = ὁ λαμβάνων δῶρα (δωρα-δεχόμενος).
- μιτόσ* ρ. ἐνεργ. = *δεκάζω* *τινα* *διὰ* *δῶρων*.
- (*ι-ε*) *μίτουνε* (*γ*) *μίτουρατε* (*τ*) - *ι-α* = *ἀπλοϊκός*, *ἀρχάριος* (Τουρκ. *αδῶμι*).
- *ᾄστ'* *ι* *μίτουν'* ε *ι* *πα* *ρίτουνε* (*γ*) (ἐπὶ μικρῶν παιδίων) *παροιμ*.
- μίτρα-α* πληθ. *μίτρατε* = ἡ *μίτρα* (τῆς *κεφαλῆς*).

- μίφ* καὶ *μίφι* (Κροῦζα) = ἰδ. *μίχ* καὶ *μίχι* (Σ) ρ.
μίφεμ (Κροῦζα) = ἰδ. *μιχέμ* (Σ).
μίσο-ι (γ. Μελισαία) πληθ. *μίτσατε* = ἰδ. *τσοῦν-ι*.
μιτσοῦρο-όρι (bogdan) πληθ. *μιτσοῦρετε* = σκληρός.
μιτσοῦρο-για (bogdan) πληθ. *μιτσοῦρετε* = σκληρά· *νιέσο μιτσοῦρο* (bogdan) = ἄνθρωποι σκληροί.
μισούρο-α (bogdan) = ἡ σκληρότης.
μίδσο-ουα (Ἄργυρ.), *μίδσο-για* (Περμέτ.) [Τουρκ. αμουδσά] ἰδ. *ούνκι-γι* = θεῖος· ἰδ. *δάκιο για* [Τουρκ. δάγια].
μλγιατε-α (bogdan) [λγιατό] ἰδ. *μπλιάτε-α*.
μλγιατοῦρο-όρι (γ) καὶ (συνηρ.) *μλγιατοῦρο-όρι* = ἰδ. *λγιατοῦρο-όρι*.
μλγύσο-ι (Σ), *μλγύτσ-ι* (γ) πληθ. *α-τε* = εἶδος ἰχθύος ποταμίου.
μνδερόχημ (Σ) = τρομάζω (ἀναγραμματισμός) ἰδ. *τμερόχημ*.
μο : ἰδ. *μός* (= *μή*).
μόδε-α (γ) (ὄνομα περιληπτικόν· πληθ. *λείπει*), *μόδνε-α* (Τυραν.), *μόδουλε-α* (Ἐλβασ.), *μόδουλε-α* (Βεράτ. - Καβάγια), *γίνγερε-α* (Περμέτ.), *γασσίνε-α* (Περμέτ.), *γρόζουλε-ι* (Σ) = κόκρ' ε *ζέζε* *σι* *σά-τσεμ*, *κελόγην-ι* (Σ) = τὸ ζιζάνιον, κοιν. ὁ ἀρακάς.
μόκνε-α (γ) πληθ. *μόκνεατε* καὶ *μόκνε-α* - *μόκνατε*, *μόκνε-α* (τ) *μόκνεατε* = μυλόπετρα.
μόκνε-α (τ) πληθ. *μόκνεατε* = ἐκατόμπους (εἶδος σκόληκος) καὶ *du-ζέτ-κμβεσε-για* (Περμέτ.), *κατερ-δέτε* *κμβεσι* (Σ) = *νιε* *κρύμπ* *με* *σοῦμε* *κμβε*, *κουρ*, ε *ζε* *ατέ*, *μπστίλετε*.
Μολαγιέσ-ι = *νιε* *φσάτ*· *Κεράβεσε* Ἐλβασάνιτ *λγε* *βεν* *μόλε* *γγιέσε* (εἶδος μήλου).
Μολα-γγιέσασ-ι : πληθ. *Μολα-γγιέσασατε* = κάτοικος τοῦ Μολαγασίου.
μόλε-α : πληθ. *μόλετε* = μῆλον (τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπός).
μόλεζε-α πληθ. *μόλεζατε* = τὸ μῆλον τοῦ μαγούλου· *μόλεζ'* ε *φάκισε*.
μόλε-μουτσε-για (Τυραν.) πληθ. *ε-τε* = ἰδ. *μούσμουλε-α*.
μόλγε-α καὶ *μόλγε-για* (τ. Βεράτ.) πληθ. *μόλγετε* ἰδ. *τένγε-α*, *τένε-α* *κόπσε-α* κοιν. *κουτσιπίδα*. — καὶ
μολγιέ-α, *μολγιέτε-α* (Καβ.), *μολγίτσε-α*, *μολγίτσε-α* (Βεράτ. Περμ.) πληθ. *μολγίτσατε*, *μολγίτσατε* = *σάρακας*, *μόλιτσα*.
μολγι-α πληθ. *μολγιτε* = *μόλυσμα*.

μολήσι-ίτ-ίτ και μολέπσ = μολύνω.

μολήτεμ και μολήεταεμ = παθ. μολύνομαι. — ι-ε-τε μολήιτουε και μολ-
 ήεπσουε = μεμολυσμένος.

μολήίτ-ίτ-ίτ (τ) άόρ. μολήίτα μτχ. μολήίτουε. — ρ. ένερ. = μόλζα μολήίτ
 ρρόβατ' ε ληχούρατε. = ή κουτσιπίδα κατατρώγει τά φορέματα και
 τά δέρματα. — έστε μολήίτουε = είναι καταφαγωμένος από την κου-
 τσιπίδα. 2) έπί εύλογίας. — έστε μολήίτουε νγα λήια = είναι κατα-
 στιγματισμένος, σημαδεμένος, καταφαγωμένος από την εύλογίαν.

μολήχίσι-ίτ-ίτ (Έλθασ.) ρ. ένερ. (έπί άσθενών) = μολύνω.

μολήχίτεμ (Έλθασ.) παθ. = μολύνομαι (έπί άσθενών).

μόμε-α (γ) πληθ. μόματαε = ιδ. μέμε-α (τ).

μοράζε-α (Έλθασ.) = μάραθρον' και [μοράτσι-ι].

μόρε-α ???

μορέ (τ) άρσ. ιδ. αρέ (γ) και ορέτ (τ), μρέ (Έλθασ.) άρσ. — μόρε (γ)

άρσ. μορί (τ) θηλ. — ιδ. μόζ, μόρι (γ) θηλ. ιδ. μόζ.

μόρθ-ι: κοιν. ξεπάγιασμα, όταν ξεπαγιαζούν τά πόδια και τά χέρια,
 ή έπιδερμιά γίνεται κόκκινη και ό άνθρωπος ζύεται.

μόρτ-ι [Λατ. mors-mortis (μόρτος)] = θάνατος.

μόρτ-μόρτια (budi-bogdan), μόρτεζε-ια (πληθ. άχρηστ.) και μόρτε-
 ια. — ι άπ μόρτ (budi) = τοῦ προζενῶ θάνατον, τόν κάμνω νά άπο-
 θάνη.

(ι) μόρτιόμ-ι-ε-μόρτιόμ-ια = θνητός-ή. — νjeriου ι μόρτιόμ = άνθρωπος
 θνητός. — νjέрс τε μόρτιόμ = άνθρωποι θνητοί.

μόρρ-ι πληθ. μόρρατε = ή ψείρα.

μορράσ: ρ. ένερ. = μορρίσ ρ. — μορράτεμ = ιδ. μορρίτεμ.

μορρέπσ-εμ = ιδ. μορρίσ-μορρίτεμ.

μορρίσι-ίτ-ίτ (γ) και μορρίτ-ίτ-ίτ (γ) ρ. ένερ. = ξεψειριάζω τι, νά σικόζ
 περ μόρρα νδονjέ τίετρε. — και μορράσ-άσ-άσ (Περμέτ.) — μορρίτεμ,
 μορράτεμ (Περμέτ.) = ψειρίζομαι σικόζ περ μόρρα, στύπ μόρρα.

μορρατσάκ-ου (γ. τ) πληθ. μορρατσάκετε = ψειριάρης.

μορρατσάκε-ια θηλ. πληθ. μορρατσάκετε: και ι-περμόρρτε-ι (Σ) ε-περ-
 μόρρτε-α (Σ) θηλ.

μός και μό = μόριον άπαγορευτικόν = μή. (έπί πληθ.) = μόσνι, μόσνι ό
 τε κέχj = μή ὦ κακοί. — νδε μός άρθτε σ' βένετε κεjδ πούνε = έάν

μη ἔλθῃ δὲν γίνεται τοῦτο· ἤ: πα ἄρδῃ αὐ σ' βένετῃ κειῖο πούνε.
 μόσ=2) μήπως.— κᾶμ φρίε μος βρίτετῃ νδε λजूफ्टे=φοβοῦμαι μή-
 πως σκοτωθῆ ἔς τὸν πόλεμον.— μος ίκνε; = μήπως ἔφυγον; — μος
 ου βράνε: = μήπως ἐφονεύθησαν.— μος νουκ' ε βενετῃ κειῖο πούνε
 εδε τε τιέρε; = μήπως δὲν κάμνουσι τοῦτο καὶ ἄλλοι; ἴδ. σος.—
 μος ὀ ζῶτ! = μὴ γένοιτο.— μος ἤ μο = μὴ (ἀπαγόρευσις).— μός με
 βᾶμ (γ) = μὴ ποιεῖν.— μός με ου βᾶμ = μὴ ποιείσθαι.— μός με με
 βᾶμ (γ) = μός με μ' ου βᾶμ.— μός με τε βᾶμ = μός με τ' ου βᾶμ.
 — μός με ι βᾶμ = μός με ι ου βᾶμ.— μός με να βᾶμ = μός με να
 ου βᾶμ.— μός με ου βᾶμ (जूबे) = μός με ου ου βᾶμ (जूबे).— μός
 με ου βᾶμ (ατύνε) = μός με ου ου βᾶμ (ατύνε).— με μος βᾶμ (bog-
 dan) = μός με βᾶμ ἕνερ.— με μος ου βᾶμ (bogdan) = μός με ου
 βᾶμ παθ.

μόστρε-α πληθ. μόστρατε [mostro-are] = δεῖγμα.

μόσῃ-α (γ) [μότ-ι] = ἡλικία.— ἴδ. βέρτσῃ-α (τ).

μοῤατῃ-ι (γ) πληθ. μοῤατᾶρετε = ὀμηλιζ, συνηλικιώτης.

μοῤατᾶρε-ja πληθ. ε-τε θηλ. καὶ μότσ-ι (Σ) [ἴδ. μότ-ι] ἀρσ. μότσε-ja
 θηλ. πληθ. μότσετε.— ja μοτσατᾶρ με τυ], με ατέ = εἶμαι συνομῆλιζ
 μετὰ σοῦ, μετ' αὐτοῦ.— ἄττε μοῤατᾶρ με μούε = εἶνε συνομῆλιζ
 μετ' ἐμοῦ.

μότ-ι πληθ. μόττετε = καιρός, χρόνος. ἴδ. κόχῃ-α 2) ἔτος μοτ ι λjiκ =
 κακοκαιρία.— μοτ ι μίρε = καλοκαιρία· κje μότι πρὸ καιροῦ.— νje
 χῆρε μότι = πάλαι τε γjάτεν' ε μότιτ = εἰς τὸν αἰῶνα.— ρρόφτε τε
 γjάτεν' ε μότιτ (Tyran.) = ζῆτω εἰς τὸν αἰῶνα.— σᾶ κόχῃ κῆ κειτοῦ;
 μοτμότ = ἓν ἔτος.— κουρ; = πότε; μότιτ = τὸ ἐρχόμενον ἔτος· περ
 μότ ἢ μότ περμότ = περ βιέτ ἢ βιέτ περ βιέτ = κατ' ἔτος· νγα μότι
 (τ) = ἀπὸ ἔτος εἰς ἔτος.— με μότ = με τὴν χρονιά· μόρα κειῖο ὅτεπι με
 μότ = με βιέτ = με τὴν χρονιά· νje χῆρε νδε μοτ = νje χῆρε νδε βιέτ =
 ἄπαζ τοῦ ἔτους· περ ὄουμε μοτ = περ ὄουμε βιέτ = εἰς ἔτη πολλά.

μοτᾶκ-ου μοτακῃ-ja = ἑνὸς ἔτους κοιν. χρονιᾶρικός· βιτῃ μοτᾶκ = μοσχα-
 ρᾶκ· χρονιᾶρικον.

μότρε-α: πληθ. μότρετε [συγκρ. Ἑλλην. μήτηρ, Λατ. mater, Ἀγγλ.
 mother] = ἀδελφή ἴμε μᾶτρε, jοτ μότρε ε μᾶτρε = ἡ ἀδελφή μου-
 σου-αὐτοῦ.

μότι: (bogdan) έπιρ. = πάλαι σ' κα κ'ένε μότι κ'εστού' (bogdan) = δέν ήτο πάλαι ούτω.

μοιμοιῶρ-ι άρσ. μοιμοιῶρε-ja θηλ. = ιδ. μοτάκ-ου-ε-ja.

μοιοβίλγε-ja (Βεράτ.) πληθ. ε-τε = ιδ. κ'έρθουλε-ι.

μοιρεγόρε-ja: πληθ. ε-τε = μανδραγόρας (Περμέτ.).

μότο-ι (Σ) άρσ. μότσε-ja (Σ) θηλ. = ιδ. μοσάταρ-ι-ρε-ja.

μοτῶλγ-ι (Βεράτ.) = μοτῶλγε-α (Περμέτ.), ληιγάτε-α (γ) πληθ. ληιγά-
τατε, μούσγε-α (Περμέτ.) [βλαχική λέξις βάλγje-α] (μερικώτερον). —
= τόπος βελτώδης με χόρτα.

(ι) μότημι-ι και ι μότημε-ι = αρχαίος.

(ε) μότημιε-ja και ε μότημε-ja = αρχαία. — γ'α' ε μότημιε = αρχαίον
πράγμα σ'εμούν' ε μότημιε = χρόνιον πάθος, ασθένεια.

μοχόγ (γ) ρ. ούδ. = ρ. άρνοῦμαι, άρ. μοχόβα, μετοχ. μοχούεμ και (συ-
νηρ.) μοχούμ.

μου = μάλιστα (bogdan) ώς: μου θόνε σε ῶραα πατ κ'ένε δροῦjeτ
(bogdan) = μάλιστα λέγουσιν ότι τὸ πριόνιον ήτο εκ ξύλου. — μου
μᾶ ι βούκουρε = μάλιστα ὠραιοτέρός μου (τ) = ιδ. μουν (γ) = μόριον
δεικτικόν.

μούα (γ) μούε (γ) μοῦ (συνηρ.) = γεν. τῆς άντωνυμ. ούνε = ἐγώ.

μούαγ-ι (τ) πληθ. μούαγε = μήν-ός (σπανίως λέγεται μούαγ-μούι) και
μούεγ-ι (γ) πληθ. μούεγε (συνηρ.) μούγ-ι πληθ. μουγε. — περμουαγ
και μούαγ περμουαγ = κατὰ μήνα: περ τῶ' δό μούαγ = καθ' ἑκαστον
μήνα: νδε μούαγ τε γούσττι = τὸν μήνα Αὔγουστον.

(ι-ε) μούαγῶμι (τ) = ἑνός μηνός: djάλj' ι μούαγῶμ, φόνje ε μούαγῶμε =
βρέφος ἑνός μηνός.

μούγετε (τ) έπιρ. = ζοφερώς, γνοφερώς.

(ι-ε-τε) μούγετε (τ) έπιρ. = ζοφερός-ά-όν. — ουγγρίτ κ'je μβε τε μούγετε
(τ) = ήγέρθη επί ὀρθρου (βαθείς). = (κουρ ζε σθάρδε δίτκ, πο έστε
εδε έρρετε ε νούκε σεχ' δότ μίρε νιερίου), εις τὸ σκοτάδι πριν ξημε-
ρώση ἀκόμη.

μούγετε (τ. Καβ.) = τριτοπρόσωπον ρ. = σκοτεινιάζει. — τανι ουμούγ
(Άργυρ.) = τανι ουέρρ, ουγγρός.

μούε (γ) = ιδ. μούα (τ) άντων.

μούεγ-ι (γ) = ιδ. μούαγ-ι (τ).

μουζάτ-ι πληθ. μουζέτετε = ταῦρος· κάου ι πα τρέδουρε· ἴδ. δεμ-ι.

μούζγετε = πληθ. (Καβ.) = ἴδ. μούνδσε-τε (Βεράτ.) άπ μουζγετε = άπ μούνδσετε· (Βεράτ.) = μουντζόνω.

μούζ (Σ) = ἴδ. μούνδεμ (γ), μούντ (τ) = δύναμζι. — άόρ. μούζτα, μτζ. μούζτουνε.

μούκ-γου : ? ? ?

μουλάρ-ι πληθ. μουλάρε-τε = θημωνιά· κοιν. θεμωνιά

μούλεζε-α : πληθ. μούλεζατε : κοιν. ή μούλα.

μούλεζε-τε : (Έλθασ.) ἴδ. μούνδσετε (Βεράτ.).

μουλένζε-α (γ) πληθ. μουλένζατε = κίχλη, κοιν· τσίχλα· μελένζε-α (τ), μελίνζε-α (Περμέτ.), κζόφκζε-α (Περμέτ.) πληθ. κζόφκζε = κόσσυφος· μουλένζ' ε βάρδε (γ) = κίχλα· μουλένζ ε ζέζε = κόσσυφος, κοιν. κότσυφς.

μουλι-νι (γ) μουλι-ρι (τ) πληθ. μουλίντζε [έλλην. μύλη, Λατ. mola [molaris] = μύλος. — μουλι δρίθι (γ) = μύλος. — μουλι-βόζι (γ) = ἴδ. μένγερε-α (Βεράτ.) = έλαιοτριβετόν.

μουλισ-ι (γ) = μυλωνάς.

μουλζίτε-α (Καβ.) = ἴδ. μολζίτε-α (Καβ.). και μολζίτσε-α (Βεράτ.) πληθ. μολζίτσατε = ἴδ. μολζίτσε-α.

μουλζκόζ και μελζκόζ (γ) ρ. = έπαρκώ, καταφθάνω τι· κάκζε τε λζύνε σ'ε μολζκόζ κζε γζέλε = τόσον βούτυρον δέν έπαρκεί διά τούτο τό φαγητόν.

μούν (γ. τ.) μού (τ) = μάριον δεικτικόν, σημάϊνον τό καθαυτό μέρος ή πράγμα, τήν παραγματικήν θέσιν. — Βάζτα μουν νδε στεπί τ' ατί = ύπῆγον ἴσια, ἴσια εἰς τήν οικίαν αὐτοῦ, εἰς τήν ιδίαν οικίαν αὐτοῦ. — κουε ε βράνε σουνδθσε μουν ατύ = ότε τόν έφόνευσαν παρευρέθην ἴσια αὐτοῦ. — έρδα μου νδε στεπί (γ) = άρθσε μου νδε στεπί (τ) = μουν κε γάρδι (γ) = μού τε γάρδι (τ) μου-κού ; (τ) = έως ποῦ ; μου ατζέ = έως εκεί· δαπά κοινώς.

μουγγάρ-ι (Σ) πληθ. μουγγάρε-τε = μοναχός (καλόγηρος)· και κελόγγεν· (γ) κελόγγε-ι (τ). — τό θηλ.

μουγγέσε-α (Σ) πληθ. μουγγέσατε = μοναχή (καλογρηά) και κελογγενέ-σε-α (γ) κελογγερέσε-α (τ) πληθ. — α-τε.

μουγγόζ (Βεράτ.) [μούγγετ] ρ. άμετάβ. = νγρίχημ χέρετ (γ)· και μζν-γόζ (τ) = νγρίχημ με νάτε.

μούνδ (γ. budi)—ρ. έν. = νικῶ τινα.—μούντ (τ), μουj (Σ)· ε μούνδα
 άνεμίκουε (γ) = ε μούνδα αρεμίκουε (τ) = ένίκησα τόν έχθρόν· άόρ.
 μούνδα μετοχ. μούνδε καί μούνδουε (γ), μούνδουε (τ).—άόρ.
 μούjτα (Σ) μετοχ. μούjτουε.—μούνδεμ (γ. τ.) παθ. ουμούνδα =
 ένικήθην.

μούνδε-α (budi-bogban) καί μούνδεje-ja πληθ. μούνδεjeτε = κόπος,
 μόχθος.

μούνδεμ (γ) ρ. = δύναμαι είμπορῶ κοιν. μουντ (τ) μουj (Σ) μούνδεμ με
 hām κετε (γ) = μούντ τε βενj κετε (τ) = μουj με hā κετέ (Σ) = δύ-
 ναμαι νά κάμω τοῦτο.—άντιθ. σ' μούνδεμ, σ' μουντ σ' μούj.

μουνδίμ-ι πληθ. μουνδίμετε = κοινῶς παιδεμός.

μουνδόj ρ. ένερ. = τιμωρῶ, παιδεύω.—μουνδόνεμ-όχημ = τιμωροῦμαι,
 παιδέομαι· 2) προσπαθῶ ίδ, περπίχημ = προσπαθῶ.

μούνε (ή Μέση ἸΑλβανία) (budi) δυνατική έγκλισις = μουντ-τε.—Δυνητ.
 ένεστώς,—μουε κερκόj, μούνε κερκόjσ, μουε κερκόjε· μουε κερκόj-
 με, μούνε κερκόνι, μούντ κερκόjνε = μουντ τε κερκόνj (τοσα.) μουντ
 τε κερκόνjσ, μουντ τε κερκόνjε· μουντ τε κερκόjμε, μούντ τε κερκόνι,
 μουντ τε κερκόjνε = δύναμαι ζητείν, δύνασαι ζητείν, δύναται ζη-
 τείν. κ.τ.λ. μούνε θόμι (budi) = δυνάμεθα είπειν = μουντ τε θόμι (τ)
 μουε κερκόχημ = μουντ τε κερκόνεμ = δυνατόν νά ζητηθῶ.

μούνδεnj (budi) = μουντ, δύναμαι, είμπορῶ.

μούνδοε-α ??? (μούντσαίς).

μούνδοετε πληθ. (Βεγάτ.) κοινῶς μούντζωμα· καί μούλζετε (ἸΑλβασ.)
 άπ μουνδοετε = μουντζόνω τινά· μούζγετε (Καθ.) = άπ μούλζετε καί
 άπ μούζγετε = μουντζόνω.

μούρ-ι: πληθ. μούρετε [Λατ. murus] = τοίχος, τείχος.

μούνδερε-α (Σ) πληθ. μούνδερατε = πᾶν ὅ,τι απομνήσκει ύποκάτω του
 έλκίου, μέλιτος, βουτύρου καί τῶν τοιούτων κοιν. τὸ καταπάτι,
 τὰ απομεινάδια κ.τ.λ.

μούργε-α (γ) (πληθ. άχρηστος) ι θόν' ατι λούμιτ βόjιτ κje μβετ νδε
 φούντ τε κjύπιτ.—ιδ. ζούτσε-α.

μούργ-γου άρσ. κοιν. = μούργος πληθ. μούργjτε· θηλ. μούργε-α (γ)
 πληθ. μούργατε.—μούργου ι ζι! μούργ' ε ζέζε!

μουργjίν-ι άρσ.—μουργjίνε-ja θηλ. ιδ. μουρράσ-ι μουρράσε-ja.

- μουρίστει-α (Βεράτ.) πληθ. μουρίστατε=ἴδ. γεράδε-α.
μουρομουρόν-όγ [Ἑλλην. μαρμύρω, μορμυρίζω] ρ. οὐδ. γογγύζω, ψι-
θυρίζω.
μουρομουρίμε-ι πληθ. μουρομουρίμετε=γογγυσμός.
μουριτάξει-α πληθ. μουριτάξατε=κοιν. ἡ πανοῦκλα.
μουροῶ-νι (γ) μουροῶ-ρι (τ)=βόρειος ἄνεμος (πληθ. ἄχρηστος).
μουροῶ-ι πληθ. μουροῶστε (ἐπὶ ζώων)=μελανωπός. τὸ θηλ.
μουροῶ-ει-α πληθ. μουροῶστε κοιν. μαυροδερὸς-ή. καὶ μουρτζίν-ι
(Βεράτ.), μουρτζίνε-ι, μούρο-ουα καὶ μούρο-ια (Ἀργυρ. τ).
(ι) μούρομ-ι (Βεράτ.) ἄρσ. πληθ. τε μούρομιτε ε-μούρομει-α (Βεράτ.)
θηλ. πληθ. τε μούρομειτε. — κζέν μούρο ἢ κζέν μουροῶ = σκύλος
μαυροδερὸς.
μουροῦλε-α πληθ. μουροῦλετε καὶ μουρτζέλε-α. — νζε φάρε μίζε κζε
νγετ κούατε ε γομάρετε.
(ι-ε) μούρομ-ι-ε-ια (Βεράτ.)=ἴδ. μουροῶ-ι-ε-ια.
μουροῦλενί (Περμέτ.) [ἴδ. μούρο-ουα] ρ. ἐνερ. = κάμνω μελανωπόν,
σκοτεινιάζω. — καὶ μουροῦλενί. — ου μουροῦτε κόχα ἢ ου μουρο-
τούα κόχα = ἐσκοτεινιάσεν ὁ καιρός.
μουροῦλενι, μουροῦλενι (Περμέτ.)=γίνομαι μελανωπός, σκοτεινιάζω.
μουροῦλε-ζι = τρίβολος πληθ. μουροῦλετε καὶ μούρο-ουα (Ἀργυρ.) καὶ
μούρο-ια (γ. τ) ἴδ. μουροῶ-ι.
μουσανδρε-α πληθ. μουσανδρατε = ἐρμάριον ὅπου θέτουσι τὰ στρώ-
ματα καὶ παπλώματα. [Βουλγαρ. μουσανδρε = (Τουρκ.) duşeklek'
ἀλλὰ δὲν εἶνε Βουλγ. λέξις] μουσανδρ' ε duşekbet (Σ).
μούσγε-α (Περμέτ.)=ἴδ. μοτῶλε-ι = λειβάδειον.
μούστέλε (Σ) πληθ. (μούστέλε-ια ἐνικ ἄχρηστος) καὶ μουστέλετε
(ἐνικ. μουστέλε-ια ἄχρηστος) [Ἑλλην. μύσταξ] κοινῶς τὰ μου-
στάκια.
μούσρε-ια (Τουρκ.) πληθ. μουσρετε. — μούσρε διαθι (Τουρκ.) = νζε
στόπε διαθι.
μούσιε-α: πληθ. α-τε = μικρὰ ἔντομα εὕρισκόμενα εἰς τὰ τοίπουρα
τῶν σταφυλιῶν καὶ εἰς τὸ κρασί.
μούσκ-ου (ἄρσ.) μουλάριον. πληθ. μούσκατε.
μούσκει-α (θηλ.) μουλάριον πληθ. μούσκατε.

- μουσκάτζε-α (Σ) πληθ. μουσκάτζατς [Λατ. musca] = μουσκόντζε-α (Περμέτ.) πληθ. μουσκόντζατς = κώνωψ-πος. κοινῶς κουνουπί. — ἴδ. χάρ-ρε]ε-τζα.
- μουσκενί-α (γ. Σ) πληθ. μουσκενίτς, μουσκουνί-α, πληθ. μουσκουνίτς, μουσκερί-α (τ) πληθ. μουσκερίτς = μελ]τσί-α πληθ. μελ]τσίτς. — μουσκενί ε βάρδς = μουσκερί ε βάρδς = ό πνεύμων, κοιν. τὸ πλεμόνι. — μουσκενί ε ζέζς = μουσκερί ε ζέζς = τὸ ἦπαρ κοιν. συκῶτι.
- μουσκόρε-τζα πληθ. μουσκόρετς = μουσκούρ-όρι ('Ελβασ.) = κοτόρρε παπιέλς = κοτόρρ'ι βόγελ]ς = βουβαλάκι.
- μουσκόντζε-α (Περμέτ.) πληθ. μουσκόντζατς = ἴδ. μουσκάτζε-α (Σ).
- μουσκήρρε-α θηλ. (καὶ ἀρσ. δέμ-ι) πληθ. μουσκήρρατς [γρσικ. μοσχάριον], καὶ μουστ]έρρε-α πληθ. μουστ]έρρατς = δάμαλις, (ἀγελάς ἦτις δὲν ἐγέννησεν ἀκόμη 1 1/2 ἔτους ἴδ. δέμ-ι.
- μούσμουλς-α πληθ. α-τς = Ἑλλην. μέσπιλα κοιν. μούσμουλα (ἡ αὐτὴ λέξις καὶ Τουρκιστί) καὶ μούζουλς-α (Σ), μύλς-μούτσε-τζα (τ) πληθ. ε-τς.
- μούστ-ι: (πληθ. ἀχρηστος) [Λατ. mustum] = γλευκος κοιν. μούστος.
- μουστ]έρρε-α πληθ. α-τς ἴδ. μουσκήρρε-α = δάμαλις.
- μούτ-ι: γεν. μούτιτ, αἰτ. μούτινς καὶ μούτνς καὶ μούνς, πληθ. μούτνατς (γ), μούτρατς (τ) = τὸ σκατὸν (τοῦ ἀνθρώπου).
- μουτί-νι (γ) πληθ. μουτίν]τς = ν]ς φάρς τίνε τς νγούστς ε τς γ]άτς κ]ς ρράχενς κ]ουμεστίνς ε εβεν]ενς γ]αλ]πς.
- μουχάβιτεμ ('Ελβασ.) = ἴδ. ἄχμ.
- μπάρι (budi) ἐπίρ. = ἴδ. πάρι (budi-bogdan) ἐπίρ. = πρότερον.
- μπάστρε (budi) = ἴδ. πάστρε ἐπίρ.
- (ι-ε-τς) μπάστρε (budi) = ἴδ. ι-ε-τς πάστρε.
- μπαστερόν]όνεμ = ἴδ. παστερόν]όνεμ.
- μπεκάτ-ι (Σ. γ.) πληθ. μπεκάτςτς = ἴδ. πεκάτ-ι καὶ μεκάτ-ι (Σ. γ. bogdan) πληθ. μεκάτςτς ἴδ. φαλ]ι-ι, φα]ι-ι ὡς bǎj μεκάτ = ἀμαρτάνω. — κά χ'ύ] νδς μεκάτ.
- μπεκάτσο-ι (Σ) πληθ. μπεκάτςσιτς = ἀμαρτωλός, καὶ μπεκατνούερ-όρι, μπεκατνούερ-όρι (συνηρ.) ἀρσ. πληθ. όρετς.
- μπεκατνόρε-τζα θηλ. = ἀμαρτωλή πληθ. μπεκατνόρετς, ἴδ. πεκατνούερ-όρι, πεκατνόρε-τζα (Σ), φαλ]τούαρ-όρι (Τσάμ.), φα]τούαρ-όρι (τ),

φαιτνούερ-όρι (γ) φαχτουρ-όρι (συνηρ.) φαχλχόρεζα (Töam.), φαχ-
τύρε-ζα (τ.γ.).

μπιέκ: (budi) ἴδ. πιέκ = ἐνόνω, σμίγω.

μπιχέμ (budi) = ἴδ. πιχεμ.

μπλχάκ-εμ = ἴδ. πλχάκ-εμ.

μπλχάτε-α, μβλχάτε-α, μλχάτε-α (bogdan) [πλάττω] [λχατόχ] (bog-
dan)] = προσφορά (ἄρτος διὰ τὴν θεϊκὴν λειτουργίαν) ἴδ. μέσξ-α.

μπλχατούαρ-όρι (τ) καὶ μπλχατούερ-όρι (γ) μπλχατούρ-όρι [πλάττω] =
σφαχγίς ξυλίη μετὰ τὴν ὁποίαν σφαχγίζουσι τὰς προσφοράς· καὶ μβλχα-
τούρ-όρι, μβλχάτεσ-ι (Καθ. Βεράτ.) πληθ. μβλχάτεσιτε λχατούερ-όρι
(γ. λχατόχ) καὶ συνηρ. λχατούρ-όρι (γ).

μπόσε (budi) ??? (ἴδ. Κατηχ. σελ. 12, 26, 106).

μπράπε (budi) = ἴδ. πράπε ἐπιρ. (ι-ε)μπραπτουε (budi) ἴδ. (ι-ε) πράπ-
ότουε (budi).

μπρεχ (budi) ἴδ. πρεχ ρ. μπριχέμ = ἴδ. πριχέμ.

μπσέ (budi) = πσέ, περσέ = διατί.

μπσίμ-ι = ἴδ. πσίμ-ι μξσίμ-ι.

μπσόχ (budi) ρ. = διδάσκω τινά.

μπσόνχ = ἴδ. πσόνχ, μξσόνχ-όχ.

μπσόνεμ = ἴδ. πσόνεμ, μξσόνεμ.

μπσέσε-α (τ) ἴδ. πσέσε-α (τ) καὶ μξσέσε-α (γ).

μπσέφ (bndi) = ἴδ. φσέχ (τ), μπσέχ = πσέχ· (οἷμ) = μξσέχ (Σ) = μξ-
τόεφ (γ) = τσέφ (γ).

μπσέχσσίρε-α (τ) = ἴδ. πσέχσσίρε-α (τ), μξσέχσσίρε-α (Σ) πληθ. α-τε·
μξτσέφσσίρε-α (γ). — (ι-ε) μπσέχστέ (τ) = πσέχστέ (τ) = μξσέχστέ (Σ)
= μξτσέφστέ (γ).

μπσέχουρα (τ) = ἴδ. πσέχουρα (τ).

μπσέχουραζι = μπσέχουραζι, = μξσέχστέ (Σ) (Σ) μξτσέφστέ (γ).

μπσέρεχίνχ (Βεράτ-Περμέτ) ἴδ. πσέρεχίνχ (Βεράτ-Περμέτ.) = ἀναστενάζω.

μπσιχ (τ)-ιχέμ, μξσιχ (τ) ιχέμ (τ).

μπσικ-εμ, μξσικ-εμ (γ) ἴδ. πσικ-εμ ρ. ἐνερ. = κάμνω τι να ἐκβάλλη
φούσκαϊς κτυπῶν μετὰ τὸ ραβδί = φουσκάλίζω τι.

μπσίκε-α (τ), μξσίκε-α (γ) = ἴδ. πσίκε-α (τ), μξσίκε-α (γ) = ἴδ. πσί-
κε-α, μξσίκε-α.

μπῶικεζε-α (τ) = ἴδ. πῶικεζε-α (τ), μεῶικεζε-α (γ) μπῶικεζε μενδάφῶι
(τ) = πῶικεζε μενδάφῶι (τ) = μεῶικεζε μενδάφῶι (γ) = βομβάκιον κου-
κούλιον (τοῦ μετξξοσκώληκος).

μπῶιφεμ (budi) = ἴδ. πῶιφεμ, μπῶιχεμ = ἴδ. πῶιχεμ· μετῶιφεμ (γ), τῶι-
φεμ (γ).

μπῶόνj (τ. Περμέτ.), μεῶόνj (bogdan γ.) = ἴδ. πῶόνj-όj [pesare]
ρ. ἐνερ. βαρύνω τινά, ἐπιφέρω βάρος τινί. — τερεζία μπῶου μεζε τε
διάθεζε = ἡ ζυγαριὰ βαρύνει πρὸς τὰ δεξιὰ· ἀjό φιάjε ι μπῶόι =
αὐτὸς ὁ λόγος τοῦ ἤλθε βαρύς· μεῶό-ji μίρε = ρράσjου μίρε· μος ι μεῶό
γjιθ' ἀjι φόρτ, σε πο πελjτjσέτ με-τε-ι μεῶόχετε (γ) = με-σε-τόν βα-
ρυφαίνεται· με-σε-τόν κακοφαίνεται. — ι ουμεῶούε (γ) = τοῦ βαρυ-
φάνηκε = σοῦ κακοφάνηκε.

μπῶτέε-έτ-έτ (budi) = πῶτέε-έτ-έτ = στηρίζω.

μπῶτέτεμ = πῶτέτεμ, μεῶτέε-έτ-έτ (γ) μεῶτέτεμ (γ).

μπῶτιέλ ἴδ. πῶτιέλ ρ. ἐνερ. = τυλίσσω, κοινῶς τυλίγω. — μπῶτιλ (συνηρ.)

μεῶτιέλ (γ) μεῶτιλ (γ. συνηρ.)

μπῶτιλεμ = ἴδ. πῶτιλεμ παθ. μεῶτιλεμ (γ).

μπῶτj-ύχεμ (τ) = ἴδ. πῶτj-ύχεμ (τ), μεῶτj-ύχεμ (γ. Σ.) = πτώ-ομαι.

μπῶτύμ-ύμεμ = ἴδ. πῶτύμ-εμ, μεῶτύμ-εμ (γ).

μπῶτύμε-α (τ) μεῶτύμε-α (γ) = ἴδ. πῶτύμε-α (τ. Καθ. Σκοδ.)

μράσ-ζι (γ) = ὑπερβολικὸν κρῦος, ξηρὸν κρῦος· μεῶζε-α (τετράγλωσσον)
= δίκτυον ἴδ. ρριέτε-α.

μριμάγε-α (bogdan) = ἴδ. μριμάνγε-α.

μσέ (budi) = ἴδ. μπσέ (budi).

μσόνj (budi) = ἴδ. μπσόνj = διδάσκω.

μσῶj ἢ μσῶνj (bogdan) ρ. ἐν. = ἐποφθαλμιῶ = ι βε σῶνε μσῶνι ατᾶ
(bogdan) = adocchio quello, ι βοῶνι σῶνε ατῆ.

μτερόχεμ (γ. Μάλjεσία), μντερόχεμ (Σ) = ἴδ. τεμερόχεμ = ἐξίσταμαι.

μνκ-ον [Λατ. mucus] (πληθ. λείπει) = εὔρως, μουχλα, εὔρωτίσις.

μύκεμ = εὔρωτιῶ, κοινῶς μουχλιάζω. — (ι-ε-τε) μύκετε = εὔρωεις-εσσα-
εν. κοιν μουχλιασμένος μύκετε : ἐπιρ.

μύκε-α (Βεράτ.) = ἴδ. κjύρε-ά (γ), μύκλjε-α (Περμέτ.) καὶ μύκjεjε-jα
(Περμέτ.).

μνλjμέσε-α (Τυραν.) = τὸ ἀπαιτούμενον λάδι ἢ βοῦτυρον διὰ φαγητόν·

γῆλε με μυλῆμέσε = φαγητὸν λαδερόν ἢ με βούτυρον· γῆλε πα μυλῆ-
 μέσε = φαγητὸν ἄνευ βουτύρου ἢ ἐλαίου.
 μυλῆμόῃ (Τυρκιν.) ρ. ἐνερ. = ἰ ὅτι γῆλεσε τε λῆῶνε, α βόῃ.
 μυδούρε-α ??? μυνδούρε-α ??? <μουντζούρα>.
 μιτόῃ ??? ἴδ. ουρρέῃ <ἀηδιάζω>.

N

νά (τ) ἴδ. νγά.
 νά: ἀντων. α'. προσώπου = ἡμεῖς (ἴδ. Γραμματικὴν Χριστοφορίδου).
 νά: μόριον = λαβὴ (κυρίως ὁμῶς ἐννοεῖται ἰδοῦ). — να πεσ κῆντ γροῖ =
 λάθε 500 γρόσια (= ἰδοῦ 500 γρόσια).
 νά (τ) = νάβοκα (τ), νάβουκα (Ἀργυρ.) = ἴδ. νῆε, νῆου (γ).
 ναβλί-α = κοιν. τὸ λαμνί. πληθ. ναβλιῆτε ἴδ. γυπ' ἰ πιστόλῆσε (Σ).
 νάδιε-νάδια (Σ) = ἴδ. νάτιε, νάτια (Σ).
 νακάο-ι (τ) = (ζῆλος) κυρίως φθόνος· djzλι σ' κα νακάο νδε τε μίρετ.
 νάλῆτ (γ) λῆάρτ (τ) ἐπιρ. = ὑψηλά. [Λατ. altus].
 (ι-ε-τε) νάλῆτε-ι-α-τε (γ), λῆάρτε-ι-α-τε (τ) = ὑψηλός-ή-όν. — τε νάλῆτετε
 (γ), τε λῆάρτετε (τ) οὐδ. = τὸ ὕψος. — τε νάλῆτετε ε κῆιελιτ, τε λῆάρ-
 τετε ε κῆιελιτ = τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ.
 ναλῆτεσίνε-α (γ), λῆαρτεσίρε-α (τ) πληθ. α-τε = ὕψος.
 ναλῆτόῃ (γ), ναλῆτόνῃ (budi) λῆαρτόνῃ (τ) καὶ ναλῆτσόῃ (budi) =
 ὑψόνω. hāνῃ τε νάλῆτε, νῆρε νάλῆτ.
 ναλῆτόχημ (γ) καὶ ναλῆτόνεμ (budi), ναλῆτσόνεμ (budi) λῆαρτόνεμ (τ)
 = ὑψόνομα.
 ναλῆτίμ-ι, λῆαρτίμ-ι πληθ. ναλῆτίμετε, λῆαρτίμετε = ὕψωσις.
 νάμ (γ), νεμ (γ. bogdan) νεμ (τ) = κατάρωμι τινά, ἀντιθ. ουρόνῃ.
 ἄορ. νέμα-ε-ι (γ) νεμα-ε-ι (τ) μετχ. νέμε καὶ νέμουνε (γ) νέμε καὶ
 νέμουρε (τ).
 νάμε-α (γ. bogdan), νέμε-α πληθ. νέμετε = ἡ ἀρά, ἡ κατάρα. [Νέ-
 μεσις, θέα τῆς ἐκδικήσεως] ἀντιθ. ουρίμ-ι, ουράτε-α.
 νάμεζε-α: ὑποκορ. — ἰ-δᾶ νάμεζετε = τὸν ἐμούντζωσε (κοιν.) ἴδ. μούν-
 δσε-τε. — τε μάρτε νάμ (γ) = νά σὲ πάρη ἢ κατάρα! = τε μάρτε

νέμα (τ). — τε ζάντε νάμα (γ), τε ζέντε νέμα (τ) = νὰ σὲ πιάση ἡ κατάρα.

ναμενά (τ) ἐπίρ. = τοιοιτοτρόπως, οὕτω πως.

νανάτῃ-ι (Βεράτ.) = ἰσχυρογνώμων, κακοανατεθραμμένος.

νάνδε (γ) = νέντε (τ) = ἔννεα.

νάνδε-α, (γ), νέντε-α (τ) = τὸ ἔννεα.

νάνδε-διέτε (γ), νάνδε διτε (γ. συνηρ.) νέντε διέτε (τ) = ἐνενήκοντα.

νάνδε-διέτεσ-ι (γ) νάνδε-διτεσ-ι (συνηρ.), νέντε-διέτεσ-ι (τ) = ἐνενηντάριον.

νάνδε-μβε-διέτε (γ) νάνδε μβε διτε (συνηρ.) = νέντε μβε διέτε (τ) = δέκα ἔννεα.

νάνδεσ-ι (γ) = νέντεσ-ι (τ) = τὸ ἔννεάριον.

νάνδεῶ (γ) = νέντεῶ (τ) ἐπίρ. = ἔννεαχῶς.

(ι-ε) νάντε-ι-α (γ) = νέντε-ι-α (τ) = ἀριθμ. τακτ. = ἔνατος-η.

νάμ ("Υδρο-Σπέτσκι) ἐπίρ. = ἴδ. ταχί, τασί.

νάπ: (γ) = ἴδ. ρ. άπ.

νάπε-α πληθ. νάπατε, βουρουλούκ-ου (Βεράτ.), δεγερμι-α (Σ) πληθ.

δεγερμίτε = καλύπτρα, κοιν. φακίολι, 2) τὸ τουλουπάνι.

ναπράν-ι ἀρσ. βάνκυσος; ἰδιώτης. ι πα κουπερούεσῖμ. πληθ. ναπρά-νετε ἀρσ. ναπράνετε θηλ.

νάτε-α πληθ. νέτ [Ἑλλην. νύξ-κτός, Λατ. nox-etis] κοιν. ἡ νύκτα.

— νάτεν' ε μίρε = καλή νύκτα. — ἀπόκρισις: τε μίρε βάφῶ ἢ τε

μίρε ε βέφῶ. — νji νάτε (Σ) καὶ νji νάτιε (Σ) = μίαν νύκτα, νύκτα

τινά. — νγα νάτε (τ) = περ νάτε (γ) = καθ' ἐκάστην νύκτα. — νάτενε

ἐπίρ. = τὴν νύκτα. — ἀντιθ. δίτενε = τὴν ἡμέραν.

νάτιε-νάτια καὶ νάδιε-νάδια (Σ) νάτε-α (τ) = μενγιέσ-ι νάτιε μίρε ἢ

νάδια μίρε (Σ) = μίρε μενγιέσ. — νδε νάτιετ (bogdan) = νδε μεν-

γιέσ (τ) = τὸ πρῶτ. ἀντιθ. μβράμετε (bogdan) = τὸ βράδυ. — ου

νγρίτα κje με νάτε = ου νγρίτα χέρετ. — νje νάτεζε (τ) ἐπίρ. = προ-

ψές = νάτενε κje σκόι καὶ νje νάτεζα (τ). — νji νάτε (γ) νji νάτεζε

(γ) ἐπίρ. = νύκτα τινά, τὴν παρελθούσαν νύκτα ἢ πρό τινων νυ-

κτών. — νji νάτε [= νjinάτε νάτε] = ἐν μιᾷ τῶν νυκτών, νji νάτε

πρέj νέτῃ (γ).

νβίερ (budi) = ἴδ. βίερ ρ. — νβίερεμ (budi) = ἴδ. ρ. βίερεμ.

νγά (τ), νγαχά (τ) νά (τ) = ἴδ. κά, κάχ, καχά.

νγαδενjένj-έν-έν (budi) μτχ. νγαδενύεμ (budi). καὶ νγαδενύεj (bogdan) — νγαδενjύεν-εν. μτχ. νγαδενύεμ = κυριεύω τινά, κατακτῶ, [Τουρκ. ζαπτόj] dominare.

νγαδενέχεμ παθ. τοῦ προηγ.

νγαδενjύεσ-ι (bogdan) πληθ. νγαδενjύεσσιτε = κατακτητής.

νγαζελίμ ι ἢ νγαζουλίμ-ι πληθ. με-τε ἴδ. γαζεμέντ-di (Σ) γεζίμ-ι, γαζελίμ-ι (γ) = χαρά, ἀγαλλίασις.

νγαζελόνj, νγαζουλόj ('Ελθασ.) ρ. ἐνεργ. = γεζόj, γεζόνj = ἀγάλλω τινά. ἴδ. γαζελόj (γ)

νγαζελόχεμ ('Ελθασ.) ἢ νγαζουλόχεμ = ἀγάλλομαι ἴδ. γαζελόχεμ (γ), γεζόχεμ, γεζόνεμ (τ).

νγάθεμ: ρ. οὐδ. = πιάνομαι (ἀπὸ τὸ ψῦχος), γίνομαι ὀκνός, δὲν δύναμαι νά ἐργασθῶ. ἀντιθ. ὄκάθεμ.

(ι-ε-τε) νγάθετε: ἐπίθ. = πιασμένος (ἀπὸ τὸ ψῦχος) ὀκνός, μὴ δυνάμενος νά ἐργασθῆ.

νγάθετε ἐπίρ. ἀντιθ. ὄκάθετε = ὀκνῶς ἐπίρ.

νγαλκόχεμ: βατεύομαι (ἐπὶ συνουσιασμοῦ τῶν ἵππων) πέλjατε νγαλκούχενε = αἱ φοράδες βατεύονται.

νγαλμόj (γ) νγαλμόχεμ (γ) παθ. ἀντίθ. ὄκαλμόj-ὄκαλμόχεμ = πειράζω.

νγαλόνj (Βεράτ.) [ν-γύλjε-α = στόμα] ρ. οὐδ. = γεύομαι, θέτω τι εἰς τὸ στόμα. — ἴδ. νγjερόνεμ (τ) νγjερόνj (γεγ).

νγαλjεμόj (γ) = πειράζω, ἐρεθίζω, προκαλῶν· μος με νγαλjεμό = μὴ με προκαλῆς.

νγάλjεμ (γ) νγαλόχεμ (γ) νγαλόσεμ (γ) = ρ. οὐδ. σ' μούντ τε ἐτσενj, με jάνε ζένε κέμβετε ἀντίθ. ὄκάλjεμ. δι:τε ουνγαλjόσνε = κουρ τῶα-ljόjνε δι:τε πρέj καμβεῶ ὅυ δάμβινε κάμβετε πρέj λjαγεσίνεσε.

(ι-ε-τε) νγάλjετε = βραδυκίνητος, αὐ κjε σ' ἐτσεν dότ, κjε ι jάνε ζένε κέμβετε.

νγάλετε ἐπίρ. ἀντίθ. (ι-ε-τε) ὄκάλjετε.

νγαλjακάκj-ι, νγαλjακακjε-jx θηλ. (γ) = βραδυκίνητος· καὶ νγαλακj-ι ἀρσ. (Τουραν.) νγαλάκjε-jα θηλ., νγάλjακακjετε ἀρσ. νγαλjακάκjετε θηλ.

νγαλjιρόχεμ ('Ελθασ.) ρ. οὐδ. = ἴδ. νγατερόχεμ νάλjτ vδε dροῦτ· νγα-

- λζαρόχημ νεπερ δέγατ τε φίκουτ = μβι νζε δέγε βε τιέτρνε κέμδε,
επερ νζε τιέτρε δέγε μβάχημ με δόρε, ε με τιέτρε δόρε ρράκ νζε
τιέτρε δέγε.
- νγαρκάτθε-ζα πληθ. νγαρκάτθετε καί φουρκάτθε-ζα πληθ. ε-τε ι θόνε
ασα] δρούσε κζε νγαρκόζνε βάρρετε (Βεράτ.) [φούρκ-ου].
- νγαρκόνζ-οζ = φορτόνω· άντιθ. σκαρκόζ.
- νγαρκόνεμ-όχημ παθ. άντιθ. σκαρκόνεμ-όχημ. παθ. του προηγ.
- νγασ-έτ-έτ (γ. τ.) άδρ. νγάβα-ε-ου μετοχ. νγάμ (γ) νγάρε (τ) ρ. ούδ. =
έτσην] με βραπ = τρέχω. — νγασ με ρένδε (Έλθασ.) = τρέχω όγλή-
γορα· 2) ρημ. ένερ. = κάμνω τινά να τρέξη· νγασ κάλζνε = κεντώ τον
ίππον· 3) ρ. ένερ. πειράζω τινά (Δίθρα) = μός ε νγά = μη τον πει-
ράζει· νγασ με δόρε = πειράζω τινά με την χείρα· ένω γαζίς-ίτ-ίτ =
πειράζω (ήθικώς) τεντόζ (Σ) ιδ. τούς-ύτ-ύτ. — (Έλθασ.) με νγασεν'
έθετε = με πιάνουν θερμαίς. — με νγέτ κρούτε = με πονεί το κεφάλι·
4) νγασ κζέτε (Τυραν.) (Κρούζα Έλθάς.) = λζαβρόζ (Σ) = λζαρόζ (Έλ-
θασ.) = λζαρόζ (Βεράτ.) = καλλιεργώ την γην.
- νγασρόνεμ (Βεράτ.) ιδ. γασρόνεμ = όταν τις αρχίζει να κλαίη. — νγα-
σρόνεμ (τ).
- νγασρόμ-ι (Βεράτ.) νγασρόμ-ι (τ) = ή αρχή του κλάιματος πληθ. νγα-
σρόμετε, νγασρόμετε.
- νγατερόνζ-όζ ρ. ένεργ. = έμπερδεύω, έμπλέκω περιπλέκω συγχέω.
- νγατερόχημ-όνεμ παθ. = έμπερδεύομαι περιπλέκομαι συγχέομαι άντιθ.
σκατερόνζ-όχημ μετοχ. νγατερούεμ (γ) νγατερούμ (συνηρ.) νγατερούαρε
(τ) = έμπερδευμένος· άντιθ. σκατερούαρε.
- νγατερόσε-α (γ) νγατερίμ-ι (γ) = έμπερδευμα, σύγχυσις· πληθ. νγατερ-
ρέπατε, νγατερίμετε άντιθ. σκατερόσε-α, σκατερίμ-ι (ι-ε) νγα-
τερούεσϊμ (γ) νγατερούσϊμ (συνηρ.) = έπιθ. = έμπερδευμένος-η, συγ-
κεχυμένος-η.
- νγαφός-ι = ιδ. γαφόςρε-ζα (Έλθάς. bogdan).
- νγέ-ζα = ευκαιρία· κάμ νγέ = ευκαιρώ, σ' κάμ νγέ = δέν ευκαιρώ· πληθ.
νγέτε = αί ευκαιρίαί.
- νγελζ (γ) ρ. ούδ. = σκαλόνω (έπι ύγρών)· 2) έμποδιζομαι· νγέλζι κάλζι
νδε βάλζτετ = έσκάλωσε το άλογον εις την λάσπην· νγέλζι εδε κρετ
ζάβε = έμποδίσθηκε και αύτήν την εβδομάδα.

νγέλιεμ (γ) ρ. οὐδ. = σκαλόνω (ἐπὶ ὑγρῶν) 2) ἀργοπορῶ (μεταφορικῶς).

νγέλιε-ια (Περμέτ.) ἰδ. νγολάρ-ι· πληθ. νγέλιετς.

νγεθέ-έχσεμ (Κρούζα) = κεθέ-εχσεμ = γυρίζω.

νγενέοτρε-α (Σ) = ἰδ. γενιέοτρε-α πληθ. νγενέοτρετς = ψεῦδος.

νγενιέν-νγεν/εχσεμ (budi-bogdan) = ἀπκτῶ, πλανῶ τινά, ἀπκτῶμαι,
ἰδ. γενιέ-ι (τ) γενιέχσεμ (τ).

νγενίμ-ι (budi = ἀπάτη, πλάνη, δόλος· πληθ. νγενίμετς.

νγεροδέεμ (Σ) ρ. οὐδ. = περδρέθ βούζετς, περκιέσ με φυτύρε.

νγερολιέεμ (γ) ρ. οὐδ. — κουρ νγεροφόνις λιέσινε ὀτάζετς, ποσι μάτσεια,
κίεμ κ.τ.λ.

νγεροβούκι : ἐπιρ. = καμπουριστά.

νγεροβούκιεμ : ρ. οὐδ. [ἀναγραμματισμός] = καμβουριάζω.

νγερομό (γ. bogdan) = σφίγγω τινά, ἀγκυλιάζω. — μὰ νγερομοί περ τε
νγροάνε (γ) = [ἰδ. γερομό].

νγεροσελι (γ) = ἰδ. κερτσελι (Βεράτ.) νγεροσελό (Σ) = ἰδ. κερτσελό (Κρούζα).

νγεροσό = ἰδ. νδερεσι ('Ελβασ.) ἐπὶ κυνῶν, αἰκάλλω.

νγεροράσ-έτ-έτ (Βεράτ.) ἰδ. γερχάσ-έτ-έτ πληθ. νγεροράσεμ νγερορίσι, νγέρ-
ράσεμ = κράζω ἔξαφνα.

(ι-ε) νγέσιμ-ι : εὐκαιρος κύ κ αὐό κίε κὰ νγέ.—ἰδ. νγέ-ια.

νγέσι (ἐπὶ πραγμάτων στερεῶν) νγέσι ('Αργυρ.) = σκαλόνω· ἀντιθ.
ὀκέτς. — μὲ ν·έτσι κερμίδκ νδε φέρρετ = ἐσκάλωσε τὸ ὑποκάμισόν μου
εἰς τὴν βάτον. — νγέτσι πλιούμ.βι νδε γρούκετς τε πούσχεσε, = ἐσκάλω-
σεν ἢ σφαῖρα εἰς τὸν σωλήνα τοῦ ὄπλου. — νγέτσι γρέπι μβρένδκ ε
νούκε δελι μᾶ.

νγέσεμ (Περμέτ.) ρ. οὐδ. = εὐκαιρῶ ἰδ. νγέ-ια.

νγι-ίν-ιν ('Ελβασ. ρ. ἐνερ. χορταίνω τινά· καὶ νγίν-ιν-ιν (τ. bogdan)
ἀόρ. νγίνα-ε-ι (τ. bogdan) μετοχ. νγίνουε (bogdan), νγίνουε
(τ) νγίνα-ε-ι ('Ελβασ.) μετοχ. νγιμ ('Ελβασ.)

νγίνεμ (τ. bogdan) ρ. οὐδ. = χορταίνω· νγίνεμ με βούκε καὶ νγίνεμ
= χορταίνω ψωμί.

νγιότε-ια (Σ) ἰδ. γιότε-ια πληθ. νγιότετς, νγιότρε-α πληθ. νγιότρετς =
δακτυλήθρα.

νγιεμ : παθ. τοῦ νγασ-έτ-έτ.

γγῆμ ('Ελθασ.) παθ. τοῦ νγιῖ ('Ελθασ.)

γγῆλ ρ. ἐνερ. [γγῆλ] = ζωντανεύω τινά, 2) νγιῆλ (γ) = ἰῶμαι, ἰα-
 τρεύω τινά, ἴδ. ἄερόν] (τ). 3) νγιῆλ = παχύνω τινά. — νγιῆλ δέσσετε
 = ι μᾶ] (ἐπὶ ζώων ὅταν τὰ δίδουν πολλὴν τροφήν διὰ τὰ παχύνουσι)
 4) νγιῆλ = διατηρῶ (τὸ εἶδος) ὡς νγιῆλ ποῦλ]α, ρόσα, πάτα κ.τ.λ.
 — ἀόρ. νγιῆλα-ε-ι μτχ. νγιῆλε καὶ νγιῆλουε (γ) νγιῆλουε (τ).

γγῆλεμ: ρ. οὐδ. = ζωντανεύω, 2) ἰατρεύομαι, ἄερόνομ, 3) παχύνω,
 γίνομαι παχύς, μᾶ]εμ. 4) διατηροῦμαι (κατὰ τὸ εἶδος) μῆ-τε-ι-
 νγιῆλετε φάρα = διατηρεῖται, πληθύνει κατὰ τὸ εἶδος μου, σου,
 αὐτοῦ. ἀντίθ. ὀύ]ετε.

(ι-ε-τε) νγιῆλε = θρεμμένος-η-ον, παχύς-εἶα-ύ. ἀντίθ. ι-λ]ί]κ-γου, ε-
 λ]ί]γε-α, τε λ]ί]γε-τε, τε νγιῆλετε, (ἀφρη.) τε νγιῆλουε-ιτε (γ) τε
 νγιῆλουε-ιτε (τ).

γγῆλε-α πληθ. νγιῆλετε = ἔγγελος κοιν. χέλι.

γγῆσ-άτ-άτ (γ. τ) [γγῆτε] ρ. ἐνερ. = μακρύνω. 2) ἐκτείνω, ἐξαπλώνω,
 νγιῆσ δόρνε] τα μᾶ]ρ ποσ' ε χάρρ]ν] = ἀπλώνω τὸ χέρι νὰ τὸ πάρω,
 ἀλλὰ δὲν τὸ φθάνω. — ε νγιῆτε τέπερε] = πολὺ τὸ ἐμάκρυνες. ἀντίθ.
 ὄκουρτόν] ἀόρ. νγιῆτα-ε-ι μτχ. νγιῆτε καὶ νγιῆτουε (γ) νγιῆτουε (τ).

γγῆτεμ (γ. τ) ρ. οὐδ. = μακρύνομαι 2) ἐκτείνομαι, ἐξαπλοῦμαι. —
 νγιῆτεμ τα μᾶ]ρ ποσ' ε χάρρ]ν] = ἀπλόνομαι νὰ τὸ πάρω ἀλλὰ δὲν
 τὸ φθάνω. — ὄτρ]ε]μ με ε μᾶ]ρρ. — τ' ουνγιῆτε] ἵε]τα = ζήτω. —
 τ' ουνγιῆτε] με νδέρρ. — (ἀπόκρισις).

γγῆτ (γεγ. bogdan) ἐπίρ. = ἐγγύς, πλησίον κοιν. κοντά. — περ σε
 γῆτ] καὶ περγῆτ] (Σ) = ἐκ τοῦ πλησίον, ἀπὸ κοντά. — μῆ ὄκού
 λ]έ]πουρι περ σε γῆτ] = ἐπέρασεν ὁ λαγὼς ἐκ τοῦ πλησίον μου. —
 ἀντίθ. τέ]ν, λ]ῆ]ρκ.

γγῆτόν] ὄ] (γ. τ), γῆτό]ν, σῆ]τ]ό]ν ρ. ἐνερ. = σῆ]σ-άτ-άτ ἀντίθ.
 ὄκουρτόν]ν].

γγῆτόνεμ-ὄ]εμ, γῆτόνεμ-ὄ]εμ, σῆ]τ]όνεμ-ὄ]εμ = ἴδ. σῆ]τ]εμ.

γγῆσ-έτ-έτ (Κόρτ]σ]α) = ἴδ. γῆ]σ (γεγ.) ρ.

γγῆθεμ (τ) = ἴδ. ρρκ]ῆ]θεμ ('Ελθασ.) τρκ]ῆ]θεμ (Καθ.).

γγῆκ]ν-ι (τ) ???

(ι-ε-τε) νγιῆλ]ε]τε (Τυραν.) ἐπίθ. = ἀλμυρός-ἄ-όν, καὶ ι-ε-τε ὄε]λί]τε
 (γ) (ε ὄε]λί]τα ἄ]σ]τε μᾶ ε φόρ]τε σε ε νγιῆλ]ε]τα) ἴδ. ὄε]λί]ν]ε-α (γ).

(ι-ε) *νγῆλῆμῆτε* = ἀλμυρός-ἀ-όν, (ἐπὶ ὑγρῶν) οὐῖ' τε *νγῆλῆμῆτε* (Σ) = ι-ε-τε κρούπετε (Σ) = ἀλμυρός-ἀ-όν, (ἐπὶ κρεάτων ζώων, τετραπόδων, πτηνῶν, ἰχθύων κ.τ.λ.).

νγῆνδ (γ) τριτοπρόσ. ρῆμα [ἴσως ἐκ τοῦ κεν-ῶ] = ἀδειάζω. — *με-τε-ε-νγῆνδ* (γ) = καμ-κῆ-κα *νγῆ* = εὐκαιρῶ. — σ' *με νγῆνδ*, σ' *τε νγῆνδ* σ' *ε νγῆνδ* = δὲν ἀδειάζω-εις-ει.

νγῆρονῆ (budi) ρ. οὐδ. = γεύομαι. ἀντίθετον *αγῆρονῆ*, καὶ *νγῆνῶ* (γ) νοικ' ουνγῆροῦατῶ *νγα κῆῶ πέμε* (Περμέτ.) = δὲν ἐγεύθην ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου. τὸ παθ.

νγῆρόνεμ, (Περμέτ.) *γῆρόνεμ* (Βεράτ.).

νγῆρ (Ἑλθασ. - Καθ.) = ἴδ. *γῆρ* (τ).

νγῆροῶ = ἴδ. *γερῶ* (τ).

νγῆρόνεμ (Περμέτ.) = ἴδ. *γῆρόνεμ* = πλατύνομαι.

νγῆῶ: ρῆμα ἐνερ. = ζώνω. — *νγῆῶ* *ἠρέζινε* = ζώνω τὴν ζώνην. ἀντίθ.

ῶγῆῶ ρ. 2) πλάττω ὡς *νγῆῶ* *ἠρούμινε*, *ἠάλτενε*.

νγῆταῖ (bogdan), *νγῆτι* (Σ) ἐπιρ. ἴδ. *γῆτι*, ἢ *γῆτί* = ἄλλου, ἄλλαχοῦ.

νγῆτῶ (Τυραν.) ἢ *ανγῆτῶ* = ἴδ. *γῆρ*. — *νγῆτῶ νδε ὄτῆπιτ* *γῆρ νδε ὄτῆπι*.

νγῆῆ: (γ. bogdan) ρ. ἐν. = ἀριθμῶ ἴδ. *νομῆρονῆ* καὶ *νγῆφ* (γ. budi).

νγῆῆεμ (γ. bogdan) *νγῆφεμ* (γ. budi), = ἀριθμοῦμαι ἴδ. *νομῆροῆεμ*. ἄορ. *νγῆχα-ε-ου*, *νγῆφα-ε-ου*, *μετοχ. γῆχε* καὶ *νγῆχουε* (γ) *νγῆφε* καὶ *νγῆφουε*.

(τε) *νγῆῆουε-ιτε* (γ. bogdan) *τε νγῆφουε-ιτε* (γ. budi) = *τε νομῆροῦανιτε*. — *τε πα νγῆῆουατε*, *τε πα νγῆφουατε* = ἀναρίθμητα.

νγῆζῶρ-ι (Περμέτ.) = ἴδ. *γῆζῶρ-ι* πληθ. *νγῆζῶρετε*.

νγῆῶε: (budi) = ἴδ. *γῆῶε*.

νγῆνῶ (γ) = *νγῆρονῆ* (budi) = γεύομαι ἀντιθ. *αγῆνῶ* *νγῆνῶ* (Σ) = ἴδ. *αγῆνῶ* = νηστεύω.

νγῆνῶεσ-α (Σ) καὶ *γῆνῆμ-ι* = ἴδ. *αγῆνῶεσ-α*, *αγῆνῆμ-ι*. — πληθ. *νγῆνῶεσατε*, *νγῆνῆμετε*.

(ι-ε) *γῆνοῦεῶμ*, (ι-ε) *γῆνοῦῶμ* = ἴδ. (ι-ε) *αγῆνοῦεῶμ* (ι-ε) *αγῆνοῦῶμ* (γ).

νγῆρ-ι: πληθ. *νγῆρετε* ??? <λάκκος βαθύς, ἐν ποταμῶ>.

νγῆρεμ: ???

γγίρρεμ (Περμέτ.) ρ. οὐδ. βραχνιάζω· κουρ ζίρετε ζέρι ε σ' κουβενδόν
δόντ' — *γγιούρρεμ* (Βεράτ.) μ' ουγγίρο ζέρι = έβράχνιασεν ή φωνή μου
άορ. ουγγίρρα και ουγγίρροτδ (Περμέτ.)

γγίθεμ (παθ. τοῦ νγιεθ ρ.) = ζώνομαι. — 2) πλάττομαι· αντίθ. *σγίθεμ*
σ' με *γγίθετε* βούκα.

γγίσι-ίτ-ίτ (γ) και *γγίτι-ίτ-ίτ* (τ) κοινῶς κολνώ· αντίθ. *σκις-ίτ-ίτ* (γ)
και *σκιτ-ίτ-ίτ* (τ). — μα *γγίτινε* σε *hάνα* ατέ = με έσυκοφάντησαν
δτι έκαμα αυτό. — *γγίτα* *djάλινε* τε *μjëστ*ι = έβαλα τδ παιδι 'ς τδν
μάστορα. — *γγίτα* *djάλινε* νδε *μjëστ*ρι = έβαλα τδ παιδι εις τήν
τέχνην· *νγις* με *hάρρε* = *μβάρσ* = έγγαστρόνω (γυναίκα).

γγίτιεμ παθ. κολνοῦμαι. — 2) *ι* *γγίτεμ* (γ) ή *νγιτέμ* *μβράπα* (γ. *budi*)
(μετὰ γεν.) = ακολουθῶ τινα. — *ι* *γγίτεμ* *μβράπα* ατι *νjerίου* = απο-
λουθῶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον = βέτε *πᾶς* ατι *νjerίου* = ακολουθῶ αὐτὸν
τὸν ἄνθρωπον· αντίθ. *σκίτεμ* *ι* ουγγίτ *τε* ζότιτ = ήκολούθησε τὸν
κύριόν του. — *ι* *γγίτεμ* *δροῦνιτ* (γ) *ι* *γγίτεμ* *δροῦριτ* (τ) *ἀναβαίνω*
εις τὸ δένδρον, *εἰσπύζω*, *ἀναρριχῶμαι* εις τὸ δένδρον. — *γγίτεμ* νδε
μάλιτ = *ἀναβαίνω* εις τὸ ὄρος· αντίθ. *ούλιεμ*, *ούνιεμ* *γγίτεμ* με
hάρρε ρ. οὐδ. = *μβάρσεμ*, *έγγαστρόνομαι*.

γγίχεμ, (παθ. τοῦ νγιόχ) *γγίφεμ* (γ) παθ. τοῦ νγιόφ (γ) = γνωρίζομαι.
γγιόχ, *νγιόφ* (γ) ρ. *ένερ*. = γνωρίζω άόρ. *νγιόχ*-ε-ου, *νγιόφ*-ε-ου (γ)
μετοχ. *νγιόχουνε* (γ) *νγιόφουνε* (γ) *νγιόχουρε* (τ) (ι-ε-τε) *νγιόχουρε*
(τ) *νγιόφουνε* (γ) = γνωστός-ή-όν αντίθ. (ι-ε-τε) *πα* *νγιόχουρε* (τ)
(ι-ε-τε) *πανγιόφουνε* (γ) = άγνωστος.

(τε) *νγιόφουνε-ιτε* (γ) *τε* *νγιόχουριτε* (τ) = γνωρισμός, γνωριμία· αντίθ.
τε *πα* *νγιόχουρε-ιτε* (τ) *τε* *πα* *νγιόφουνε-ιτε* (γ).

νγιόμε (έπιρ.) = χλωρός αντίθ. *θάτε* έπιρ. *νγλιόμε* (Töam.).

(ι-ε-τε) *νγιόμε*, *νγλιόμε* (Töam.) = χλωρός-ά-όν αντίθ. — (ι-ε-τε) *θάτε*.

νγιόμ: ρ. *ένεργ*. = μουσκεύω· τδ παθ. *νγιόμεμ*.

γγιούρρεμ (Βεράτ.) = *ιδ*. *γγίρρεμ* (Περμέτ.)

νγιόεј και (συνηρ.) *νγιύј* = βουτῶ τι· *νγιόεј* *καφῶάτενε* νδε *γјέλετ* =
βουτῶ τήν βουκιά εις τὸ φαγητόν· 2) *βάφω*: *ός* *νγιόεј* *ροῦβατε* =
βάφω τὰ *ένδύματα* *νγιύεј* *τε* *ζέζε*, *τε* *κούκιε*, *τε* *βέρδε* κ.τ.λ. = *βάφω*
μαῦρο, *κόκκινον*, *κίτρινον*. — *άόρ*. *νγιέδα*-ε-ου *μετοχ*. *νγιύεμ* — *νγιύμ*
και *νγιύερε* (τ).

νγῆϋχέμ: παθ. = βουτῶμαι 2) βάρμαι.

(ι-ε) νγῆύεμ (γ. bogdan) καὶ (ι-ε) νγῆϋμ, (ι-ε) νγῆύερε = βακμμένος: τε νγῆύεμ-ιτε (γ) τε νγῆϋμίτε (συνηρ.) τε νγῆύεριτε (τ) = ἡ βεφέ, τὸ χρῶμα.

νγόξε-για: κουρ ι βένε νγόξε κάλι:τ, bājex λητῶρον' ε καπίστρετε σῦθ, ε ja βένε νγόξε περ με ε περμβάιτουνε. — πληθ. νγόξετε.

νγοῖόγ (Τυρκν.) ρ ἔνερ. = κατηγορῶ τινά, ε μάρε νδε περ γόξε. — νγο-ῖόχέμ παθ. (Τυρκν.).

νγολάρ-ι πληθ. νγολάρετε καὶ νγέλιε-ια (Περμέτ.) ι βοῦρα διέτε νγο-λάρε νδε βύθετ κξε σ' ι δάλξενε κούρε = ι πουνόβα νξε νγολάρ νδε βύθετ κξε τα μβάξε μέντ. — πληθ. νγελξετε.

νγόπ, νγός (τ) ρ. ἔνεργ. = κορέννυμι, χορταίνω τινά ἴδ. νγίνι.

νγόπεμ-νγόσεμ (τ) ρ. οὐδ. κορέννυμι, χορταίνω' ἴδ. νγίνιεμ: ἀντιθ. κάμ ουνῖ, με βιέν ουνῖ.

νγορδάκι-ι ἀρσ. νγορδάκιε-ια θηλ. πληθ. νγορδάκετε ἀρσ νγορδάκ-ξετε θηλ. καὶ νγορδακλάκι-ι ἀρσ. νγορδακλάκιε-ια θηλ. πληθ. ξετε ἀρσ. — ξετε θηλ. = ψόφιος, μισοπεθχμένος, ἡμιθανής (χλευαστικῶς).

νγορδεσίε-α (γ) στερβίνε-α (Σ) πληθ. νγορδεσίνατε, στερβίνατε = ψο-φίμι, πτῶμα.

(ι-ε) νγορδετε ἐπίθ. = ψόφιος, 2) ι-ε νγορδετε [κορδόνω] = φουσκωμένος: ἴδ. νγορδετε, τριτοπρόσωπον ρημ.

νγορδετε ἐπίρ. = ψόφια, 2) φουσκωμένα.

νγορδετε ρ. τριτοπρόσ. [κορδόνω] ἀντίθ. ὄκορδετε. — με-ε-ι νγορδετε = φουσκόνω, τεντόνω. — μ' ουνγόρθ κάρι = ἐφούσκωσεν ἡ ψωλή μου, ἐσηκώθηκεν ἡ ψωλή μου.

νγορθ (τ.γ.) ἢ νγορδι (γ) ρ. οὐδ. = ψοφῶ (ἐπὶ ζώων, καὶ βδέσ ἐπὶ ἀνθρώπων): τσόφ (γ. τ. bogdan ἐπὶ ζώων) [Ἑλλην. ψοφ-ῶ]. — νγορδι = τσόφι = ἐψόφησεν.

νγοῦκι ('Αργυρ.) = ἴδ. κοῦκι = κοκκινίζω.

νγοῦκίεμ ('Αργυρ.) = ἴδ. κοῦκίεμ ρ. οὐδ. = κοκκινίζω.

νγοῦλῖ ρ. ἔνεργ. = χώνω, ἀντίθ. ὄκούλι = ξερίζωνω, ξεκολνῶ.

νγοῦλίεμ παθ. ἀντίθ. ὄκούλιεμ.

νγουλιῖτόνι (Περμέτ.) = ἴδ. γουλιῖτόνι (Περμέτ.).

νγουροῖ (Σ) = ἴδ. ουλιουρεῖ (γ).

- νγουρόνj-όj* (γ. τ. bogdan) [ν-γοῦρ-ι] ρ. ἐνεργ. = ἀπολιθώνω, σκλη-
ραίνω. — νγουρόνεμ-όχημ παθ. = ἀπολιθοῦμαι, σκληρύνομαι.
- νγούρο* (Περμέτ.) [ν-γοῦρ-ι] ρ. ἐνεργ. = σκληρώνω· καὶ νγουρρετόνj
(Περμέτ.). — ἀντίθ. τῶκρεφετόνj.
- νγοῦρορεμ-νγουρρετόνεμ* παθ. ἀντίθ. τῶκρεφετόνεμ.
- (ι-ε) *νγούρορετε* (Περμέτ.) ἐπίθ. = σκληρός-ά. — ἀντίθ. ι-ε τῶκρέφετε.
- νγούσ-ούτ-ούτ* (γ) ρ. ἐνεργ. = βιάζω τινά· ἴδ. νδσιτόj, ἀόρ. νγούτα-ε-τι,
μτχ. νγούτε καὶ νγούτουε.
- νγουδουλόj* (Σ) νγουδελόj (Σ. budi) ρ. ἐνεργ. παρηγορῶ τινά· ἀντίθ.
δκουδελόνj (budi) ι-ε δκουδελουεμ = ἀπαρηγόρητος. — νγουδουλόχημ,
νγουδελόχημ (Σ. budi) παθ. — ἀντίθ. δκουδελόνεμ.
- νγουδουλίμ-ι* (Σ) καὶ νγουδελίμ-ι (Σ. budi) = παρηγορία· πληθ. νγου-
δουλίμετε.
- νγουδουλούεσ-ι* πληθ. νγουδουλούεσιτε = παρηγορητής· καὶ νγουδου-
λιμάτ-ι: ἀρσ. νγουδουλιμάρε-jx θηλ. — πληθ. ἀρσ. τάρετε θηλ.
τάρετε καὶ νγουδελιμάτ-ι νγουδελιμάρε-jx = παρηγορητής-παρη-
γορήτρια.
- (ι-ε) *νγουδουλούεσῖμ*: (Σ) καὶ ι-ε νγουδελουέσῖμ καὶ ι-ε νγουδελου-
σῖμ καὶ ι-ε νγουδελουσίμ (συνηρ.) = παρηγορημένος-η.
- (ι-ε-τε) *νγούστε* ἐπίθ. = στενός-ή· ἴδ. ι-ε-τε ανγούστε ἀντίθ. ι-ε-τε
γjάνε.
- νγούστε* ἐπίρ. στενός· ἴδ. ανγούστε. ἀντίθ. γjάνε (γ), γjέρε (τ).
- νγουδτόνj-όj* ρ. ἐνεργ. = στενεύω· ἀντίθ. δγjανόj (γ) δγjερόνj (τ).
- νγουδτόνεμ-όχημ* παθ. στενεύομαι· ἀντίθ. δγjανόχημ (γ) δγjερόνεμ (τ).
- νγουδτίμ-ι* πληθ. νγουδτίμετε (ἀφηρ.) = ἴδ. ανγουδτίμ-ι.
- νγούτεμ* (γ) παθ. τοῦ νγούσ-ούτ-ούτ (γ) = βιάζομαι.
- νγουφάσ-άτ-άτ*, νγουφάτεμ (Σ) = ἴδ. μβουφάσ-άτ-άτ — μβουφάτεμ.
- νγρῶνε* (γ) νγρῶνε (τ) μτχ. τοῦ ρ. χᾶ = ἐσθίω, τρώγω.
- (ι-ε) *νγράτε-ι* (γ) γjόρε-ι-α (τ) = ἴδ. ι-ε μjέρε-ι-α.
- νγράτκα-α* (Περμέτ.) [νγρέχ ρ.] = ἴδ. βετίμε-α πληθ. νγράτκατε
νγράτῶκα-α (Περμέτ.), γράτκα-α πληθ. ατε.
- νγρε-εν-εν* καὶ τῶj (Σ) = σηκώνω τι· ἀντίθ. ουνj, ουλj ρ. νγρε κρύε =
ἐπαναστατῶ· ἀόρ. νγρίτα-ε-ι, μτχ. νγρίτε καὶ νγρίτουε (γ) νγρί-
τουρε (τ).

νγρένεσι-ι ('Αργυρ.) ἄρσ. νγρένεσε-ια θηλ. = χάμεσε-ι, χάμεσε-ια. — πληθ.

νγρένεσιτε ἄρσ. — νγρένεσετε θηλ. — χάμεσιτε ἄρσ. — χάμεσετε = ὁ ἀδηφάγος, πολυφάγος, κοιν. φαγᾶς.

νγρέχ, νγρέφ (γ) = στήνω, σταινώ ρ. — ἀντίθ. ὄκρέχ, ὄκρέφ (γ).

(ι-ε-τε) νγρέχετε, νγρέφετε = στημένος-η· ἀντίθ. ι-ε-τε ὄκρέχετε, ὄκρέφετε.

νγρέχετε, νγρέφετε ἐπίρ. ἀντίθ. ὄκρέχετε, ὄκρέφετε.

νγρίχεμ, νγρίφεμ παθ. τοῦ νγρέχ, νγρέφ· ἀντίθ. ὄκρίχεμ, ὄκρίφεμ.

νγρίχεμ, τῶχεμ: παθ. τοῦ νγρέ = σηκόνομαι· ἀντίθ. ούνजेμ, ούλजेμ. —

ου νγρέ = βάτε = σηκωθείς ὑπῆγεν. — νγρέου = σήκου. — ουνγρίτα πρεј γјоџиμт = ἐσηκώθην ἀπὸ τοῦ ὕπνου — νγρίχεμ νδε κεμβε = σηκόνομαι εἰς τὸ ποδάρι. — νγρέου τί κје φлјѣ, ε τῶχου περ τε βδέ-κουниѡ = ἔχειραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν (ψαλμός).

νγρίџ, νγρίџ (γ. τ.) ρ. οὐδ. = παγώνω· (ἐπὶ ὑγρῶν καὶ μετὰλλων)· ἀντίθ.

ὄκρίџ (γ) ὄκρίџ (τ). — νγρίни ούјετε ε ουбѣ ἀκουλε· νγρίни βύјετє, те лјύнєтє, дўлєтє. — νγρίни πλјоџиμи, κργјѡνди, ἄρι· [ἴδ. 'Ελλην. κρυώνω].

νγρίτε (γ) νγρίτε (τ) ἐπίρ. καὶ νγρίρε (τ) ἀντίθ. ὄκρίτε (γ) ὄκρίτε (τ).

(ι-ε-τε) νγρίτε (γ) νγρίτε (τ) ἐπίθ. = παγωμένος-η· ἀντίθ. ι-ε-τε ὄκρίτε (γ) ὄκρίτε (τ) καὶ ι-ε-τε νγρίρε (τ).

νγρόχ, νγρόφ (γ) ρ. ἐνεργ. = θερμαίνω, ζεσταίνω· ἴδ. νдсѣј = πυρόνω· ἀντίθ. φτόχ, φτόφ (γ).

νγρόχεμ, νγρόφεμ (γ) παθ. ζεσταίνομαι· ἴδ. νдсѣжем (γ) = πυρόνομαι· ἀντίθ. φτόχεμ, φτόφεμ. — πούлја νγρόχ βєтє· νγρόχεμ νде ζјѡрє = θερμαίνομαι εἰς τὴν φωτιάν.

νγρόχєтє, νγρόφєтє: ἐπίρ. = θερμῶς· ἀντίθ. φτόχєтє, φτόφєтє.

(ι-ε-τε) νγρόχєтє, νγρόφєтє: ἐπίθ. = θερμός-ή, ζεστός-ή· ἀντίθ. ι-ε-τε φτόχєтє, φτόφєтє (γ).

νγρούστ-ι πληθ. νγρούστατε = ἴδ. γρούστ-ι.

νγρούε ἐπίρ. [ν-γρούε-α] ('Ελθασ.) χόπα ('Ελθασ.), μβε χόπ (Τυραν.) = ἀγκαλιά ἐπίρ. — μάρр. νγρούε = μάρр χόπα = μάρр μβε χόп = πέρνω ἀγκαλιά, πέρνω 'ε τὴν ἀγκαλιά μου. — ε μόρα νγρούε ('Ελθασ.) = ε μόρα χόπα ('Ελθασ.) = ε μόρα μβε χόп (Τυραν.) = τὸν ἐπῆρα εἰς τὰς ἀγκάλας. — μάρр νγρούε (budi-bogdan) = ἀγκαλιάζω, ἴδ. ρρόк νде κјѡфєт.

γγρῦσ-ύσ-ύσ ρ. ἐνεργ. = βραδυάζω τινά· ἀντίθ. γεδίη. — Περιενδία
γγρῦσι δίτην = ὁ Θεὸς ἐβράδευσε τὴν ἡμέραν· ἀόρ. γγρῦσα-ε-ι μιχ.
γγρῦσε, γγρῦσουγε (γ) γγρῦσουγε (τ).

γγρῦσεμ: ρ. οὐδ. = βραδυάζω. γγρῦσετε τριτοπροσ. = βραδυάζει = γίνε-
ται ἐσπέρα. — ουγγρῦσ = ουβᾶ νάτε = ἐβράδευσεν = ἔγεινεν ἐσπέρα.
ἀντίθ. γεδίχημ. — ἔτσε ὄπέιτ σε ουγγρῦσ ε να ζοῦ νάτα μβ' οὐδε =
περιπάτει γρήγορα διότι ἐβράδευσε καὶ μᾶς ἔπιασεν ἢ νύκτα εἰς
τὸν δούμον. — jέμι νjέρο γρῦσεμι ε σ' γεδίχημι.

(τε) γγρῦσουγε-ιτε, (γ) τε γγρῦσουγε-ιτε (τ) καὶ τε γγρῦσμιτε = ἡ βρα-
δυά. — μος τε γjέτε τε γρῦσμιτε = νὰ μὴ φθάσης νὰ βραδυάσης
(ἀρά).

γγρῦσετε: ἐπίρ. = βραδέως.

νδaj (γ. τ. budi) πρόθεσις = παρά, πλησίον, ἀφερῆ νδaj Ζότινε (budi) =
ἀφερῆ Ζότιτ νδaj νάτε καὶ νδaj νάτε (Περμέτ.) = ἀφερῆ μβράμεισε.
νδaj τε γδιτε, ἀφερῆ σε γεδιμσε (γ)· νδaj Τενε-Ζόνι (bogdan) =
ἀφερῆ Ζότιτ τ' ἀνε.

νδaj (τ) = ἴδ. daj (γ) = διαίρῳ, χωρίζω.

νδάλj (γ), νδajλόj (γ), δάλj, dajλόj (τ) = ρ. ἐνεργ. = σταματῶ τινά·
ρ. οὐδ. = ἐμποδίζω ἐμκυτόν. — νδάλje καὶ δάλje = στάσου. — νδάλje
ατύ = στάσου αὐτοῦ. — νδάλjεμ, νδajλόχημ (γ)· δάλjεμ, dajλόνεμ
(τ) παθ.

νδāνδετε (γ) = ἴδε dāνδετε (γ) ἐπίρ. <πυκνῶς>.

(ι-ε-τε) νδāνδετε = ἴδ. ι-ε-τε dāνδετε (γ) ἐπίθ. <πυκνός>.

νδάρε ("Υδρα) ἐπίρ. = ἀπέναντι.

νδασί ("Ἐλκασ) (Βεράτ.) = ἴδ. τασί.

νδάχημ (τ) παθ. τοῦ νδaj (τ) = ἴδ. δάχημ (γ).

νδε = ἴδ. τε = πρὸς.

νδε (μετὰ αἰτιχτ. ἐνικῆς) = ἐν, εἰς· σημ. τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, ρρῖ
νδε ὄτεπι = κάθημαι ἐν τῇ οἰκίᾳ· 2) τὴν εἰς τόπον κίνησιν, βέτε νδε
στεπι = ὑπάγω εἰς τὴν οἰκίαν· 3) τὸ ἐντός, μέσα, ε βούρα νδ'άρκετ =
τὸ ἔθεσα εἰς τὸ κιβώτιον· 4) [συντ. μεθ' ὑποταχτ.] = ἐάν, ἂν· νδε
βέφσα = ἐάν κάμω, νδε φόλjτσx = ἐάν ὁμιλήσω· νδε κjόφτε = ἐάν
εἶναι· νδε πάστε = ἐάν ἔχη κ.τ.λ. — νδε μος βεφσα = ἐάν μὴ κάμω·
νδε μος φόλjτσx = ἐάν μὴ ὁμιλήσω κ.τ.λ. — ε νδε μος = εἰδεμή. — νε ε

βηφῶν μίρε πο νβε μός (ῥ) ε νδε μός, ατεχέρε = ἐάν τὸ κα-
 τασθῶσω καλῶς, εἰδεμή, τότε — νδε βενδ καὶ βέντ (γ)
 (μετὰ γεν.) = ἀντί· σημ. τὴν ἀνταλλαγὴν ἢ ἀντικατάστασιν· νδε
 βέντ τ' οὔϊτ πίντε βενε = ἀντὶ ὕδατος ἔπινεν οἶνον.

νδεβόνε (budi) = ἐπίρ. παστᾶ (τ) μβασανδά (γ) = ἔπειτα.

νδεγγό (ρ. ἐνεργ. (μετὰ αἰτ.) = ἀκούω· 2) (μετὰ γεν.) = ὑπακούω·

3) νδεγγόν (budi) = ἀκούω, ὑπακούω· β'. ἐνοῶ, κουπετόν (ἴδ.

δεγγό, διγγό (τ). — νδιγγό (γ).

νδεγγόχεμ-όνεμ. νδιγγόχεμ-όνεμ (γ) παθ. = ἀκούομαι· 2) (budi) ἐν-
 νοοῦμαι, κουπετόνεμ. — ἴδ. δεγγόνεμ, διγγόνεμ (τ).

(ι ε) νδεγγούεσσιμ-δεγγούσσιμ (συνηρ.), διγγούεσσιμ, διγγούσσιμ (γ) =

εὐπειθής, ὑπήκοος καὶ: ι-ε δεγγουάρεσσιμ (τ) — ἀντίθετον ι-ε πιδε-
 γγούεσσιμ - πιδεγγούεσσιμ = πανδιγγούεσσιμ - πανδιγγούσσιμ· ι-ε πιδε-
 γγουάρεσσιμ (τ) πανδιγγουάρεσσιμ (τ) = ἀπειθής.

(τε) νδεγγούεμ-ιτε καὶ (τε) νδεγγούμιτ (συνηρ.) οὐδ. = ἡ ἀκοή· καὶ

τε νδιγγούεμ-ιτε καὶ τε νδιγγούμιτ (συνηρ.) οὐδ. καὶ προσέτι τε
 γγέγγουε-ιτε (γ) = ἴδ. τε δεγγουάρε-τε (τ), τε διγγουάρετε (τ).

νδέζε-α (Ἐλθασ.) = ζῆλος, ζηλοτυπία (ἐπὶ καλοῦ). — ε κάμ νδέζε =

ε κάμ ζελῆ (ατε νερι) = τὸν ζηλεύω, τὸν ζηλοτυπῶ. — με κε νδέζε
 = με κε ζελῆ = με ζηλεύεις.

νδέξεμ (Σ) παθ. τοῦ νδέρ ρ. ἴδ. νδέξεμ (= ἀνάπτω, κυρίως καὶ μτφ.).

νδέ (γ) νδέ (τ), νδέρ (τ)· ἴδ. νδέν (γ), νδέν (τ) = ἀπλόνω.

νδέιέ-έχεμ (γ. τ.) = ἴδ. νδέλῆ-έχεμ (τῶαμ.) μτχ. νδέλόμε (γ) καὶ

νδέιόμε (συνηρ.), νδέιόμε (τ) = ἴδ. νδέλῆόμε (τῶαμ.) = συγχωρῶ.

νδέιέχεμ (γ. τ.) παθ. ἴδ. νδέλῆέχεμ (τῶαμ.) = συγχωροῦμαι.

νδέιέσε-α (γ. τ.) = ἴδ. νδέλῆέσε-α = συγχώρησις.

νδεκ (τ) = ἴδ. τεκ (τ).

νδέλῆ (τῶαμ.) ρ. ἐνεργ. συγχωρῶ ἀόρ. νδέλῆβ-ε-ου μετοχ. νδέλῆερε
 παθ. νδέλῆέχεμ (τῶαμ.).

νδέλῆέσε-α (τῶαμ.) = συγχώρησις, πάστε νδέλῆέσε! (ἐπὶ τεθνηκότων) = ὁ

θεὸς συγχωρήσαι. — ἴδ. πάστε δρίτε (Σκόδρα) ἐπὶ θνητῶν.

νδένε (μετὰ αἰτ.) = ὑπό: τὸ ὑποκάτω ἢ τὸ ἐξαρτώμενον· νδένε δέτ =

ὑπὸ γῆν· νδέν' οὔρδερ τε πάριτ = ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ. —

νδένε πουστέτ = ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν.

vdēnj (γ) ἢ *vdēj* (γ), *vdēnj* ἢ *vdēj* (τ) *vdēr* (τ) = ρ. ἐνεργ. = ἀπλόνω. —

vdēnj ρρόβατε = ἀπλόνω τὰ ρούχα. — μετοχ. *vdēm* (γ) *vdērē* (τ) ἀόρ.

vdēnz-e-i (γ) *vdēraz-e-i* (τ).

vdēxēm (γ) *vdēxēm* (τ) = ἐξαπλόνομαι.

dēnjounē (γ) *vdēnjourē* (τ) μετοχ. τοῦ ρρι = κάθημαι· ἀόρ. *vdēnjz-e-i* (γ. τ. *budi-bogdan*).

(τξ) *vdēnjourē-i-tē* (γ) τξ *vdēnjourē-itē* (τ) οὐδ. = ἡ διαμονή, ἡ κατοικία· κοῦ ε κα τξ *vdēnjouritē*; = ποῦ ἔχει τὴν κατοικίαν; ποῦ κατοικεῖ;

vdēper: πρόθ. (μετ' αἰτ.) σημ. τὴν διὰ τινος τόπου διάβασιν: ὄκόςκ

vdēper μάλJET ε *vdēper* φούσκατ = διέβην διὰ τῶν ὄρέων καὶ τῶν πε-

διάδων. — ὄκόςκ πένε, *vdēper* βερν' ε γJuljπέρεσε. — *vdēper*-μέσ

(μετὰ γεν.) = διὰ μέσου, ἀνάμεσα: ὄκόςκ *vdēper* μεσ τξ οὐστε-

ρίσε αρμικJET ε σ' με πξ νjeri = διέβην διὰ μέσου τοῦ ἔχθρικοῦ

στρατοπέδου καὶ οὐδεὶς με εἶδεν. — ε *deper*τόι πλJούμbi *vdēper*

μεσ τξ ζέμερεσ εδὲ ρά παφρύμε = τὸν διεπέρασεν ἡ σφαῖρα ἀνάμεσα

ἀπὸ τὴν καρδιὰ καὶ ἔπεσεν ἄπνους. — κουσ μούντ τξ ὄκόνJε *vdēper*

μεσ τξ ζJάρριτ ετξ μοσ δίγJετξ; = *vdēr* [Λατ. *inter*] (πρόθ. μετ' αἰτ.

πληθυντικῆς) = τὸ ἐν μέσῳ (εἴτε χρονικὸν εἴτε τοπικὸν) διάστημα:

vdēr νJέρζιτ = ἐν τοῖς ἀνθρώποις, *vdēr* βούρρα ε *vdēr* γρά = ἐν μέσῳ

ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

vdēr (τ) = ἴδ. *vdēnj* (τ) ρ. = ἀπλόνω.

vdēr (τ) ??? τξρ (γ) ρ. (ἴσως στεγνόνω, ἴλιζω).

vdēr-vdēr-vdēr (*budi*) ρ. = ἴδ. *vdērónj* ἀόρ. *vdēraz* (*budi*) μτχ. *vdēr*-
ρουνε (*budi*) = τιμῶ.

vdēreμ (*budi*) = ἴδ. *vdēróxēm*-όνεμ· παθ. τοῦ προηγ.

vdērgjégjēje-ja = [*vdēr*-γJέγJεμ] = συνειδήσεις. πληθ. *vdērgjégjēje-tē*.

vdērdým (*bogdan*) = ἀμφιβολία = ἄστξ *vdē* *vdērdým* (*bogdan*) = ὑπάρ-
χει ἀμφιβολία. — πξ *vdērdým* (*bogdan*) = ἀναμφιβόλως.

(ι) *vdērdýšim-i* ἀρσ. ε-*vdērdýšime-jz* θηλ. (*bogdan*) = ἀμφίβηλος.

vdēr-i ἢ *vdēre-i* (γ. τ. *budi*) *vdēr-vdēraz* (*budi*) πληθ. *vdēreτξ* =
τιμῆ, ὑπόληψις. 2) χάρις. — με *vdēr* τέJε = με τὸ συμπαθεῖο (κοιν.)

— κJόφσ με *vdēr* = εἴθε νὰ σὲ τιμῶσιν. — να βέρι σούμε *vdēr* = μάς

ἐτίμησε πολὺ. — σ' κα *vdēr* = δὲν ἔχει ὑπόληψιν. — ι ἀπ *vdēr*ινε

ν' δόρε = τὸν ἀτιμάζω. — με βέρι νJε *vdēre* = μοῦ ἔκαμε μίαν χάριν.

- ja di περ vδερ = τοῦ τὸ γνωρίζω διὰ χάριν, τὸν εὐγνωμονῶ.—
σ' ja di περ vδερ = δὲν τοῦ τὸ γνωρίζω διὰ χάριν, ἀγνωμονῶ.
- vdερέκј* (γ. τ. budi-bogdan) ρ. ἐνερ. = διορθόνω, κοιν. ἰσιάζω. 2) συμβιβάζω τινά, 3) στολίζω τινά, 4) vδρέκј κάλινε = εὐνουχίζω τὸν ἵππον.
- vdερέκјем*: παθ. διορθόνομαι, κοιν. ἰσιάζομαι 2) συμβιβάζομαι, 3) στολίζομαι. — ου vδρέκјα με ατє vjeri = ἐσυμβιβάσθην με αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.
- vdερζέχјем*: συνουσιάζομαι (ἐπὶ προβάτων).— δέντε vδερζέχјене, πὸ κјē-τε, κјέντε, μάτөετє, ούјκјтє κ.τ.λ. vδίκјене, σтєζгтє σκέλјене, πέ-σјкјтє φριχјене, πέλјкјтє χίкјене. — мвє σὲ е кѣ χієкјоує πέλјене; (do me θένε περ μάσ α περ μούσкє).
- vdερζіχјем*: ἴδ. мвєрзічјем.
- vdεркāмп* (bogdan) ρ. ἐνερ. = μαρρ vδεπερ κέμβє = καταδυναστεύω.
- vdεркāмвем* (bogdan) = καταδυναστεύομαι. = μέρрем vδέπερ κέμβє.
- (ι-ε) *vdεркāмвонє* (bogdan) = καταδυναστευμένος.
- vdεркρєχјем* (Βεράτ.) ρ. οὐδ. = ἴδ. σκαλόј (γ) ρ. οὐδ.
- vdεрлјікј-ікј-ікј* ('Ελθασ.) ρ. ἐνερ. = γατρύ φίжет' е πελјχούρєє. — άόρ. vδερλίкјα, мтχ. vδερлјікјє και vδερлјікјоує.
- vdεрлјікјјем* παθ. [ἴδ. лјкјјет' е κрāχанит πελјχούρєє].
- vdεрмвлјјс-ўт-ўт* (γ) ρ. ἐνερ. = φερκόј си вєрвєри, do me θάνє τουє στύπουє με dόρє, τουє ρόκουє με dόρє, τουє σκέλјоує με dόрє. vδερмвлјјтеμ παθ. τοῦ προηγ.
- vdερмєндєм* (Περμέτ.) ρ. οὐδ. = біє vδερ μέнт, συνέρχομαι.
- vdερмєс* (τ) = ἴδ. vδερмјєт (γ).
- vdερмјєт* (γ) πρόθεσις. σημ. τὸ μεταξύ, ἢ ἐν τῷ μέσω κείμενον.— vδερмјєт јоує γјєνдетє vјє vjeri i кєкј = μεταξύ ὁμῶν ὑπάρχει κακός τις.
- vdεрмјєтєс-и* vδερмјєтєсє ja θηλ. πληθ. vδερмјєтєситє άρє. — vδερ-мјєтєтєтє θηλ. = μεσίτης, μεσίτρια.
- (ι-ε) *vdεрмјєтїм* (ἦ) ι-ε-vδερмјєтөєм (Σ) = ἴδ. ι-ε-μέєєм.
- vdεрѳнј-ѳј*: ρ. ἐνερ. = τιμῶ.— vδερѳнєм-ѳчјем = τιμῶμαι.
- vdѳєс*: εἰς τὰς φράσεις: φάλјем vδѳєс (= εὐχαριστοῦμέν σοι) = εὐχαριτω.— i φάλјем vδѳєс Зѳтит = εὐχαριστῶ τὸν Θεόν.— тє φάλјем

vdērs περτε μίρενε κῆε με βέρε (κῆι με βάνε (γ)) = σέ εὐχαριστῶ διὰ τὸ καλὸν ὅπου μοῦ ἔκχμεε· ὀρθότερον εἶπεῖν· φάλλεμι vdērsσε Ζότιτ. ὁ budi σχηματίζει τὴν γενικὴν τοῦ vdērs-va γεν vdērsσε ἀντὶ vdērsσε = τῆς τιμῆς.

vdērsěj (Ἐλθασ,) ρ. ἐνεργ. κοινῶς = ἀναγκάζω, (παραινῶ) τὸν σκύλον. vdērsój (Κροῦτζ), vgrτσój (Σ) [vdērs-σῦ-νι (γ) ἢ σῦ-ρι (τ)] ἀναγκάζω τὸν σκύλον ἐπάνω του· vdērsěj κῆντε.

(ι-ε) vdērsōim καὶ (ι-ε) vdērsōem (γ. τ.) = τίμιος-α ἔντιμος· vndērsrōnj-ój : ρ. ἐνεργ. = ἀλλάτω, μεταλλάτω, μεταβάλλω, ἀνταλλάσσω. — φράσις : vndērsrōj jέτενε = ἀπεβίωσεν ἴδ. κρηβένj.

vdērsrōnem-όχημ : παθ. καὶ οὐδ. = ἀλάττομαι, μεταβάλλομαι 2) ἀλλάττω τὴν ἐνδυμασίαν· vndērsrōχημ = vndērsrōj ρρόβχτε, κρημίσενε, τε λῆντατε κ.τ.λ. ἴδ. κρηβένεμ-έχημ.

vdērsrōj-όχημ = ἴδ. dērsrōj-όνεμ (τ) vdrστój όχημ (Σ).

vdērsrōse-a : πληθ. vdrστéσχτε = κτίριον, κτίσις, κτίσμα.

vdēs ρ. ἐνεργ. = ἴδ. δέσ. ἀόρ. vdέζα, μετοχ. vdέζε καὶ vdέζουνε (γ) vdέζουρε (τ). — vdέσα με vjεrῖ τε λῆιτ (τ) = κοινῶς ἔντεσα με ἓνα καλὸν ἄνθρωπον· (Τουρκ. ογραdίς ρ.)

vdēsō ἐπιρ (Σ) ι ρά μβε κράχα, α ι ρά μβε βερρούλj τε κράχουτ.

vdēsōa μίρε : φράσις (Μαλῆσσις ε Σκόδρσε) [ἀντὶ vdiέφζα μίρε, κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ τοῦ ὄ καὶ τροπῇ τοῦ ιε εἰς ε, καθὼς διέτε καὶ δέτε (Σ), ρριέστε-α καὶ ρρέστε-α (Σ) ρριέδε-α καὶ ρρέδε-α (= ρεῦμα) κ.τ.λ. συνήθως κατὰ Σκοδριάνοις] Μαλῆσόρτε ε Σκόδρσε κουρ πί-κῆνε μβ' οὐδε ι θόνε vjάνι τιέτριτ, Ndēsōa μίρε ! Μίρε σε ου πόκῆμ (ἀπόκρισις) δηλ. εἶθε νὰ ἀκροασθῶ καλῶς περὶ ὑμῶν.

vdiēsōj (bogdan) ἢ vdeśōj (bogdan) ρ. ἐνεργ. = ἐπιπλήττω· καὶ vdiēsōnj (budi) ἐπιπλήττω, τιμωρῶ, castigare, τὸ παθ. vdiēsōχημ ἢ vdeśōχημ (bogdan), vdiēsōνεμ (budi).

vdēχημ (γ) vdέχημ (τ) παθ. τοῦ vděj ἢ vděj (γ) vděj ἢ vděj (τ).

vdiβenése-a (bogdan) = χρῆσμός πληθ. vdiβenέσχτε.

vdiγjój-όχημ ἴδ. vdeγjój-όχημ.

(ι-ε) vdiγjouseōim (γ) καὶ ι-ε-vdiγjouseōim = ἴδ. ι-ε-vdeγjouseōim (γ).

(τε) vdiγjouseimτε καὶ τε vdiγjouseimτε = ἴδ. τε vdeγjouseimτε (γ).

vdiěj ἢ vdiéj : ρ. ἐνεργ. καὶ vdiј (συνηρ.) = αἰσθάνομαί τι, ἀκροῶμαι,

- ἀκούω. — τρε νδιεφῶα ζᾶν' ε μίρε = εἴθε νὰ ἀκούσω καλὴν φήμην
περὶ σοῦ. — τρε νδιεφῶα τρε μίρενε = εἴθε νὰ ἀκούσω τὸ καλὸν σου.
φράσεις: σὶ κα νδιέ (Σ) [νδιέμ]; = σὶ κα γεδιμ (γ), σὶ κα γεδιρε (τ)
(ἐπὶ ἀρρώστων). — εἰς τὰς φράσεις: μος νδιεφῶ τα βένιτῶ! = νὰ μὴ
ἀξιωθῆς νὰ τὸ κάμης. — μος νδιεφῶ τα χασῶε = νὰ μὴ ἀξιωθῆς νὰ τὸ
φάγης. — μος νδιεφῶ τρε μαρτόνεῶ = νὰ μὴ ἀξιωθῆς νὰ νυμφευθῆς!
ἀρ. νδιέβα-ε-ου, μτχ. νδιέμ (γ) καὶ νδιμ (συνηρ. γ) νδιέρε (τ).
νδιέρε-ι νδιέρεσε-ια πληθ. σιτε, σετε = διώκτης.
νδιέλ ἢ νδιέλ (γ. τ) νδιλ (συνηρ.) = θερρῆς πούλιατε, ρόσατε, πάτατε.
νδιέρε, νδιέρι (budi) = ἴδ. γιέρ. — νδιέρε νδ' άνε (budi) = ὀλοτελῶς.
νδιέρεσεμ (Σ) = ἴδ. διέρεσεμ (Σ).
νδιζεμ: παθ. τοῦ νδέσ ρ. ἴδ. δίζεμ καὶ νδέζεμ (Σ).
(ι-ε-τε) νδιέτε: (Ἀργυρ. Περμέτ.) = ἴδ. ι-ε-τε νδύτε (γ). — με βιέν τε
νδιέτε = με βιέν τε νδύτε = σιχαίνομασι.
νδιεξεμ: παθ. = διώκομασι, 2) βεττεύομασι (ἐπὶ συνουσιασμοῦ τῶν ζώων)
μάτσετε, κίεντε ούκιτε κ.τ.λ. νδιεξεμ.
νδικού (Περμέτ.) = ἴδ. δικού (γ).
νδικούῶ (Περμέτ.) = ἴδ. δικούῶ (γ).
νδιμεζε-α: ὑποκ. τοῦ νδιμε-α (budi) πληθ. νδιμεζεατε.
νδιμόνι (budi) νδιμόνι (Σκόδρα-bogdan) = ἴδ. ρ. νδιχ.
νδιμετιούρε-ι (budi) = ἴδ. νδιχμεσε-ι (τ) πληθ. νδιμετιούρετε.
νδιμετιούρε-ια (budi) = ἴδ. νδιχμεσε-ια (τ) πληθ. νδιμετιούρετε.
νδισκόνι (budi) ἴδ. νδεσκόνι (bogdan).
νδισκόνεμ (budi) παθ. = ἴδ. νδεσκόνεμ (bogdan).
νδισκι-α (budi) πληθ. νδισκιτε = ἐπίπληξις.
νδι-ι (ἴσως ἐσφαλμένως ἀντὶ νδσίτ-ι (τ)) πληθ. νδιτε-ε ??? ἴδ. νδσίτ.
νδιφ (γ) = ἴδ. νδιχ (τ) ρ.
νδιφμε-α (γ) = ἴδ. νδιχμε-α (τ) πληθ. νδιφματε.
νδιφμε-ι νδιφμεσε-ια πληθ. νδιφμεσιτε ἀρσ., νδιφμεσετε θηλ. = ἴδ.
νδιχμεσε-ι (τ) νδιχμεσε-ια (τ) θηλ. καὶ νδιφμετάρε-ι, νδιφμετάρε-ια
(γ) = ἴδ. νδιχμετάρε-ι-τάρε-ια πληθ. ἀρσ. νδιφμετάρετε, νδιφμε-
τάρετε θηλ.
νδιχ (τ), νδιφ (γ) νδιμόνι (Σ. bogdan) καὶ νδιμόνι (budi) ῥήμα
ἐνεο. = βοηθῶ. — τὸ παθ. λείπει.

- vdīzemu*: παθ. = κισθάνομαι ὑπ' ἄλλων, ἀκοράζομαι ὑπ' ἄλλων.
vdīzme-a (τ. bogdan), *vdīzme-x* (γ. bogdan), *vdīzme-x* (budi) =
 βοήθεια. — πληθ. *vdīzmxte*, *vdīzmxte*, *vdīzmxte*.
vdīzmes-i, *vdīzmesse-jx* θηλ. = βοηθός. πληθ. λείπει.
vdīzmes-i (γ) ἀρσ. *vdīzmesse-jx* θηλ. πληθ. *vdīzmesuite-ssete* θηλ.
vdīzmetā-i, *vdīzmetāre-jx* (τ) *vdīzmetā-i* *vdīzmetāre-jx*. καὶ
vdīzmetōere-ōoi (budi) ἀρσ. *vdīzmetōre-jx* θηλ. πληθ. *vdīzmetōrete* ἀρσ.
vdīzmetōrete θηλ.
vdo-vdo (γ. τ. budi) = πρόθεσις ἢ-ἢ — εἴτε-εἴτε. — *vdo* σοῦμε, *vdo*
 πάκ = εἴτε πολὺ εἴτε ὀλίγον. — ἴδ. α-α.
vdōdem (γ. τ. budi) ρ. οὐδ. = τυγχάνω, κοινῶς λαχαίνω, παρευρίσκο-
 μαι, εὐρίσκομαι κατὰ τύχην. — *vdōdem* ατύ = τυχαίνω, λαχαίνω αὐ-
 τοῦ. — *vouk'* *voudōth* ατύ = δὲν ἔτυχε (νὰ εἶναι) αὐτοῦ. — σ' *vz* *vdō-*
detz *kejō* *γjē* = δὲν μὲς εὐρίσκεται αὐτό. — *vouš* *voudōth* ατύ *vouj*
γjāou *kejō* πούνε; = τίς ἔτυχεν αὐτοῦ ὅτε συνέβη τοῦτο: ἀόρ. *vou-*
dōth ἢ *voudōthō*, *μτχ.* *vdōde*, *vdōdounz* (γ) *vdōdounz* (τ).
vdōnzse ἢ *vdōnzse*: ἐπιρ. (γ. τ. budi-bogdan) = καίτοι, μολονότι,
 ἀγχαλά: *vdōnz* (bogdan), *vdōnzse* (Καβ.) = με *γjīthz* *zjz* (Βεράτ.).
vdōnjā (γ) ἀρσ. καὶ *vdōnjī* θηλ. (γ) = κανέννας κοινῶς καμμία. — *vdōnjē*
 ἀρσ. (τ) *vdōnjē* θηλ. (τ) ἄσπε *vdōnjī* γρούε ατύ = εἶναι καμμία γυ-
 ναῖκα αὐτοῦ: *vdōnjā* (γ) ἢ *σι* *vdōnjā* = *vdōnjā* (τ) ἢ *σι* *vdōnjā* = σχε-
 δόν, κάπου (ἐπάνω κάτω) ἕως. — ἐρθνε *vdōnjā* διέτε βέτα ἢ ἐρθνε *σι*
vdōnjā διέτε βέτα = ἦλθον κάπου δέκα ψυχαῖς (ἀνοματῆται) ἐπάνω
 κάτω. — *χένγρ* *vdōnjā* διέτε κόκζε φίκζε = ἔφαγα ἕως δέκα σῦκ.
vdōnjāni (γ) ἀρσ. = κανέννας ἐξ αὐτῶν. ἀντιθ. *avvdōnjāni* (γ).
vdōnjāna (γ) θηλ. = καμμία ἐξ αὐτῶν ἀντιθ. *avvdōnjāna* (γ).
vdōnjēri (τ) ἀρσ. = κανέννας ἐξ αὐτῶν ἀντιθ. *avvdōnjēri* (τ).
vdōnjēra (τ) θηλ. = καμμία ἐξ αὐτῶν ἀντιθ. *avvdōnjēra* (τ): ἐρδι *vdō-*
njāni = ἦλθεν κανέννας ἐξ αὐτῶν; ἐρδι *vdōnjāna* = ἦλθε καμμία ἐξ αὐ-
 τῶν; (ἀπόκρισις) *avvdōnjāni* σ' *kz* ἀρδουνε = οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἦλθεν.
vdōre [*vz-dōre-x* ἢ *vde dōre* = ἐν χερί, ἐν τῇ χερί] προθ. (συντασ.
 μετὰ γεν.) = πλησίον, εἰς τὰς χεῖρας. — *bis* *vdōre* = παραδίδομαι. —
voukz *bis* *vdōre* = δὲν παραδίδομαι. — *me* *rz* *vdōre* *vjī* *γjā* *sēnd*. —
me ἔπεσεν εἰς τὸ χερί ἐνα πρᾶγμα. — *vdōre* *mēje*, *tēje*, *ati*, *veš*,

ιούσῳ, κτύπε. — σ' bīe·vdóρe ι γjāλe = δέν' παραδίδεται ζωντανός·
 τx kām λjāνε vdóρe τέjε = τὸ ἀφίνω εἰς τὴν διάθεσίν σου, εἰς τὴν
 προαίρεσίν σου, εἰς τὴν προστασίαν σου. — āōτe vdóρe Ζότιτ = εἶνε
 ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ.

vdóρeje-ja (γ) = σύστασις, παρακαταθήκη, πληθ. vdóρejeτe. — με vdó-
 ρeje = με σύστασιν· με hέce (γ. τ.) = με ἀσφάλειαν.

vdóρeνζόνj-ój = ρ. ἐνεργ. συσταίνω τινά.

vdóρeνζόνeμ-όχεμ: παθ. = συσταίνομαι.

vdóōta (bogdan) = ἴσως.

vdóōk ρ. ἐνεργ. = μαδάω, κοινῶς μαδῶ [συγμρ. Ἑλλην. δάκ-ν-ω].

vdóōkeμ παθ. ἀόρ. συνδούκα συνδούκe-ι, μετοχ. vdóōke καὶ vdóōkoune
 (γ) vdóōkoupe (τ).

vdóōreō (Κρούjα) (ἐκ τοῦ dόρe-α = χεῖρ πληθ. dούeρ καὶ dούe (συνηρ.)
 ἀφαρ. dούeρō καὶ dουρō (συνηρ.) καὶ προσλήψει τοῦ εὐφων. v ἔγεινε
 vdóōreō εἰς τὴν φάσιν γjίθε vdóōreō (Κρούjα) = γjίθε τῷ φάραō =
 παντοειδεῖς.

vdóōj (τ). ρ. = vdōj (γ) τε vdóōte = ἴδ. τε vdōτe (γ).

vdóōk: ρ. ἐνεργ. = μαγαρίζω. — ἴδ. ρ. διέσ ἀόρ. vdóōka-ε ι μετοχ.

vdóōke vdóōkoune (γ) vdóōkoupe (τ).

vdóōkeμ: ρ. παθ. καὶ οὐδ. μαγαρίζομαι = ἴδ. διτεμ.

vdóōtá (budi) = vdēp ατά = ἐν αὐτοῖς vdóōtò (budi) = vdēp ατό = ἐν
 αὐταῖς.

vdóōkē-εμ = ἴδ. vdēpēkē-εμ.

vdóōkēje-ι ἀρσ. vdēpēkēje-ja θηλ. = αὐ, αjό κje vdóōkēj πληθ. vdóō-
 κjeσιτε ἀρσ. vdēpēkējeτε θηλ.

vdóōje (Σ) ἐπιρ. = ἴδ. dρέjτε ἐπιρ.

(ι-ε-τε) vdóōje = ἴδ. (ι-ε-τε) dρέjτε ἐπιθ.

vdóōtój-όχεμ (Σ) = ἴδ. dρετόj-όχεμ = e bevj τε dρέjτε.

vdóōtój (Τουρκ.) ρ. ἐνεργ. = ἰσιάζω (Τουρκ. ουjdίς ρ. (ουjμάκ)).

vdóōtójχεμ: παθ. = ἰσιάζομαι (Τουρκ. ουjdίτεμ) vdóōtój-όχεμ (Σ) = ἴδ.
 vdóōtój-όχεμ (γ).

vdóōkoule-a πληθ. dρίkouλα-τε (γ. τ.) = ἡ ἀνάδοχος καὶ ἡ στεφανό-
 νουσα γυνή· ἴδ. κούμτεp-ι ἀρσ.

vdóōt-ι-ιe (γ) ρ. ἐνεργ. = vdóōt-ιτ-ιτ (τ) dριτόj (Αργυρ.) ἀόρ. vdóōtα,

- μετοχ. *νδρίτε*, *νδρίτουνε* *νδρίτούρε* (τ) = φωτίζω, φέγγω, λάμπω.
νδρίτεμ (γ. τ.) *νδρίτόνεμ*, *δρίτεμ* (Αργυρ.) = φωτίζομαι.
νδριτόσ (γ), *σενδρίσ-ίτ-ίτ* (Σ) = φωτίζω, φέγγω, λάμπω, έκβάλλω
 φῶς· (δυνατώτερον τοῦ *νδρισ-ίτ-ίτ*) — παθ. *νδριτόσχημ* (γ) *σενδρίτεμ*
 (Σ), *άόρ*. *σενδρίτα*, *μτχ*. *σενδρίτε*, *σενδρίτουνε*. — *νδριτόσιμ-ι* = λάμ-
 ψις πληθ. *νδριτόσιμετε*.
 (ι ε) *νδριτόσιμ* (γ. τ.) = λαμπρός-ά, φωτεινός-ή.
 (ι-ε) *νδριτόσούσιμ* (γ) ι-ε *νδριτόσούσιμ* (συνηρ.) ἐπίθ. = λαμπρός-ά.
νδρούαν: (Περμέτ.) = ἰδ. *δρούαν* (τ) = <διστάζω, συστέλλομαι>.
νδρούδεμ: παθ. = στραμπουλίζομαι, σταγγαλίζομαι, πλαταρόνομαι·
 2) συνθλίβομαι. — *συνδρούθ* *φόσν*α = <στραγγαλίσθηκε τὸ βρέφος>.
 (ι-ε-τε) *νδρούδουνε*, *νδρούδουρε* (Χειμάρα). — *περδρόδουρε* (Περμέτ.)·
μτχ. τοῦ *νδρούθ* = τὸ νευροκαθαλίκευμα, στραμπούλημα.
νδρούθ (γ. τ.) ρ. ἐνεργ. κοιν. = στραμπουλίζω, σταγγαλίζω, πλατα-
 ρόνω. — *νδρούθα* *δόρενε*, *κεμβενε* = ε *νδσόρα* βένδιτ· 2) συνθλίβω,
 ὅτιπ με γίστα τούκε *μβεσούαρε*.
νδρούν (γ) [*δρού-νι*], *νδρούν*: ρ. ἐνεργ. = κλειδώνω ἀντίθ. *τσέλ* ρ. *άόρ*.
νδρούνα-ε-ι, *μτχ*. *νδρούμ* (ἰδ. *μβύλ* ρ. = σφαλλῶ, κλείω).
νδρούνεμ = ἰδ. ὀτρούνεμ.
νδρούνεσ-ι: *άόρ*. — *νδρούνεσε-ια* θηλ. (γ) = *άύ*, *άό* *κχε* *νδρούν*. — πληθ.
νδρούνεσιτε *άόρ*. — *νδρούνεσετε* θηλ.
νδρούνεσ-ι (γ) *άόρ*. *νδρούνεσε-ια* θηλ. = ὑποκριτής, κρυφός· πληθ. *νδρού-*
νεσιτε *άόρ*. — *νδρούνεσετε* θηλ.
νδρούσ: (τ) ??? ἰδ. ὀτρούθ, *κούλό*ι.
νδρούσε (γ) *νδρούσε* (Σ. *budi-bogdan*) = ἄλλως, διαφορετικά. —
 ἰδ. *τιέτραζι* ἐπίρ.
νδρούσ ρ. ἐνεργ. = σκουριάζω τι (ἐπὶ μετάλλων).
νδρούσνεμ ρ. παθ. *καί* *ούδ*. = σκουριάζομαι.
νδρούσκούλε-α = *ν*ι *λ*ζούνεγ *κ*ι *δέλ* *νδε* θούνδρετ *τε* *κεμβεβετ*. —
 πληθ. *νδρούσκούλατε*.
νδρούχημ (γ) παθ. = κλειδώνομαι (ἰδ. *μβύλεμ*) ἀντίθ. *τσίλ*νεμ.
νδούα-ι (Ελβασ.) (Βεράτ.) πληθ. *νδούαρετε* = ἰδ. *βολ*ιέ-*ια*, *βουτι-νι*.
νδούα-ε-ε (γ) *νδούε-ε-ε* (τ) ρ. = χωρῶ· *άόρ*. *νδούνα-ε-ι* *καί* *νδούρα-ε-ι*
 (τ) *μτχ*. *νδούνε* (γ) *νδούρε* (τ). — *σενίκου* *νδού* 100 *άκε* *γρούνε* = *χωρεῖ*.

- νούκx με vdsē βένδι = δέν με χωρεῖ ὁ τόπος. με-τε-ε-νδσε (ἢ vdsē)
(τ) = με-σε-τόν χωρεῖ κ.τ.λ.
- vdsānē (γ. Ἑλβ. bogdan) [ἀντί ζᾱνε μτχ. τοῦ ζᾱ = πιάνω καὶ προσ-
λήψει τοῦ εὐφωνικοῦ ν, μετεβλήθη τὸ τ εἰς d καὶ ἔγεινε vdsāne
καθὼς ἰ ζι-ου, vdsīj = μαυρίζω κ.τ.λ.] = πιασμένος, ἀπησχολημένος.
— ἀντίθ. ἰ-ε νγῆσῖμ· jxμ vdsāne (γ) = εἶμαι πιασμένος, ἀπησχο-
λημένος.
- vdsēj (γ) vdsēj (τ) ρ. ἐνεργ. = πυρόνω, 2) ἐρεθίζω ἄορ. vdsēnx-ε-ι (γ)
μτχ. vdsēm (γ) [ν-ζε-ω] [ζε-στός].
- vdsēte (γ), vdsēte (τ), vdsēxēte (Τυραν.) ἐπίρ. = ζεστῶς (περισσό-
τερον ἀπὸ τὸ νγρόχxε).
- (ἰ-ε-τε) vdsēte (γ) vdsēte (τ) vdsēxēte (Τυραν.) = ζεστός-ἡ-όν.
- vdsēxēm (γ) vdsēxēm (τ) παθ. πυρόνομαι· 2) ἐρεθίζομαι.
- vdsēj (γ) vdsīj (τ) ρ. ἐνεργ. = μαυρίζω, ἀντίθ. sbārb = λευκίνω. —
ἄορ. vdsīnx-ε-ι (γ), μτχ. vdsīm (γ) vdsīre (τ).
- vdsīer καὶ vdsīer (συνηρ.) = ἐκβάλλω, ἐξάγω· τῶ vdsīer κυ βρντ; =
τί ἐξάγει αὐτός ὁ τόπος; ἄορ. vdsīra-ε-ι, μτχ. vdsīrre. — vdsīra
dōrēne, xēmēne βρνδιτ = ἴδ. vdrūb-δεμ. — vdsīer xēne = στι-
χοργῶ. — vdsīer jāsēte = ἐκβάλλω. — vdsīer mbe krūe = κοιν. τὸ
βγάζω πέρα (εἰς τὸ κεφάλι). — νούκ' ε vdsīer mbe krūe = δέν τὸ
βγάζω πέρα. — vdsīer ὄπάτxne μιέλιτ (bogdan) = ξεσπαθώνω —
ἀντίθ. ὄτιε.
- vdsīreμ = παθ. τοῦ προηγ.
- vdsīrre-ε-ι ἄορ. vdsīrre-ε-ι-ε-ι θηλ. πληθ. — ρρεσιτε ἄορ. — ρρεσιτε
θηλ. = αὐ, αἰό xje vdsīer.
- vdsī-ι (τ) πληθ. vdsīte-τε ? ? ?
- vdsī (budi) = ἴδ. vdsītoj ρ. ἐνεργ. = σπεύδω.
- vdsīteμ (budi) = ἴδ. vdsītojēm παθ. vdsītoune (budi) μετοχ. τοῦ
vdsīt· ἄορ. vdsīta-ε-ι (budi).
- vdsītoj-όνj (γ. τ.) ρ. ἐνεργ. = ἐκβιάζω τινά, παρκινῶ τινά· 2) ρ.
οὐδ. = τρέχω με βίαν. — ἀντίθ. σιελ ρ. vdsītonem-όxēm παθ. ἀντίθ.
σίλεμ ρ.
- vdsīteμ-ι = ἐκβίαισις, παρκίνησις· 2) τὸ τρέχειν βιαστικά. — πληθ.
vdsīteμ-ε-ι.

- vdōixem* (γ) *vdōixem* (τ) = *μαυρίζομαι* αντίθ. *σθάρδεμ φράσις*: τ' ουν-
δσίφτε φάκζεα! = *αίσχύνη* εἰς σέ!
vdō (γ) *vdōj* (γ) *vdōtō* (γ) = ἴδ. γζέρ· *vdō* μβε *κετε* *díte* = *μέχρι*
τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως ταύτην τὴν ἡμέραν.
vdūkem (τ) ρ. = *ώριμάζω*. — *πίκζεμ vdep* βέτεχε. — *dārdax't* ε *βάδεζατε*
vdūkene = *πίκzene vdep* βέτεχε.
vdōj (γ) *vdōp* (τ), *vdōpōs* (τ), *vdōx* (τ) ρ. ἐνεργ. = *μολύνω*, *λερόνω*
ἀφρ. *vdōnā* (γ) *vdōzā* (τ) *μτχ.* *vdōm* (γ) *vdōpē* (τ).
vdōxem (γ) *vdōpēm* (τ), *vdōpōsem* (τ) = *μολύνομαι*, *λερόνομαι*. *πκθ.*
με-τε-ι *vdōxete* (γ) = *βδελύσσομαι-σαι-ται*. ἢ *σικχαίνομαι*: *σαι-τάι*.
νκ-ου-ου *vdōxete* (γ) = *βδελυσσόμεθα-σθε-νται*.
vdōpēs-i-a (γ) *βδελυγμός*, 2) *μοιχεία*: *πληθ.* *vdōpēsíte*.
vdōpēs-i (γ) *πληθ.* *vdōpēsíte* ἀφρ. *vdōpēsíte* θηλ. = *βρωμερός*, *μοιχός*.
(i-ε) *vdōtē-i-a* (γ) *vdōtē* (Περμέτ.), *vdōxete* (τ. Βεράτ.) *vdōxete* (τ)
νδιέτε (Ἄργυρ. Περμέτ.) = *μολυσμένος-η*, *λερομένος-η*, *βδελυρός-ά*.
(τξ) *vdōtē* (γ) *τξ* *vdōtē* (τ), *τξ* *vdōxete* (τ. Βεράτ.), *τξ* *vdōxete* (τ),
τξ *νδιέτε* (Ἄργυρ. Περμέτ.) = οὐδ. *σικχασία*, *βδελυγμα*. — *καμ* *τξ*
vdōtē (γ) ἢ *με* *vdōxete* (γ) = *βδελύσσομαι*. — *καμ* *τξ* *vdōxete* ἢ
με *βιέν* *τξ* *vdōxete* (τ) = *σικχαίνομαι*, *βδελύσσομαι*.
νεβερίτεμ (Σ) = ἴδ. *βέλιζεμ*.
νεβόλζε-α (Tōzμ.) *νεβόλζε-α* (γ. τ.) *πληθ.* *νεβόλζατε*, *νεβόλζατε* = *ανάγκη*,
χρεία.
(i-ε) *νεβόλζεσμ* (Tōzμ.) *νεβόλζομ* (γ. τ.) *ἐπίθ.* = *ἀναγκατός-αία*.
νέζε-α (γ) *πληθ.* *νέζετε*. — *νέζε-α* *πληθ.* *νέζετε* (*budi*) *καὶ* *νέισ-ζι*
(Περμέτ.) = *ἄρθρα*, *ἄρθρώσεις*, *ἄρμοι*, *κλειδώσεις*: *κοιν.* οἱ *ρόζοι*, οἱ
κόμποι τῶν *δένδρων*. — *νέισ-ζι* (Περμέτ.) *σκληρόν* *κρέας* τὸ ὁποῖον
βγαίνει εἰς τοὺς *δακτύλους* ἢ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ σώματος. — *κερ-*
τσάσ *νέζετ' ε* *γίσνκαβετ* = *κρότῳ* τὰς *ἄρθρώσεις*: *νεζετ' ε* *δεροάσαβετ* =
οἱ *ρόζοι* τῶν *σανιδίων*.
νεκόj (γ), *ρεκόnj* (τ), *γζεμόj* (Σ) = *βογκάω*. — ἴδ. *ανεκόj* (Σ) *καὶ* *γζε-*
μόnj (τ).
νεκόζεμ (γ) *ρεκόνεμ* (τ) ἴδ. *ανεκόζεμ* (Σ) = *παρκαπονοῦμαι*.
νεκίμ-ι (γ) *ρεκίμ-ι* (τ) *γζάμ-ι* (Σ) = *βόγκημα*. ἴδ. *ανεκίμ-ι* (Σ) *πληθ.*
νεκίμετε (γ), *ρεκίμετε* (τ).

νέμυ: μόριον = δός μοι, ἴδ. ἄμυ, ἐπ. μυ. — νέμυ πάκκεξέ βούκε ή άμυ πα.
κεξέ βούκε = δός μοι ὀλίγον ψωμί.

νέμυ (γ. bogdan) — νέμυ (τ), νέμυσός (τ), νέμυός (Περμέτ.) = ἴδ. ρ. νάμυ.
νέμυ-α (τ) πληθ. νέμυ-τε = ἴδ. νάμυ-α (γ). — [Nέμυσις, θεσ. της ἐξδική-
σεως].

νέμυ-ι (τ) ἄρσ. νέμυσε-ια (τ) θηλ. = αὐ, κηδ. κηε νέμυ. πληθ. νέμυσιτε
ἄρσ. νέμυσετε θηλ.

νέμυ-ι (τ) ἄρσ. = μεμέτο. — ι-ε πα γόμυ = ἄλλαλος.

νέμυ-κίμυγε-ια (Κροσζα), μένδρυξ-α (Καβ.) πληθ. νέμυ-κίμυγετε, μέν-
δρυξάτε = τὸ ἡδύοσμον.

νέμυ-ια (τ) [νέμυ-α καὶ νάμυ-α (γ) = μήτηρ. Τουρκική λέξις = νέμυ με
κατάληξιν Ἀλβανικήν] = ἡ μητρική ἡλικία. — νά σλόβ νουσερία ε
να ἐρδι νεμυια.

νέμυ (τ) = ἴδ. νάνδυ (γ). — νέμυ-α = νάνδυ-α (γ).

νέμυ-διέτε = ἴδ. νάνδυ-διέτε (γ).

νέμυ-διέτε-ι (τ) = ἴδ. νάνδυ-διέτε-ι (γ).

νέμυ-μυε-διέτε (τ) = ἴδ. νάνδυ-μυε-διέτε (γ).

νέμυ-ι (τ) = ἴδ. νάνδυ-ι (γ).

νέμυ (τ) = ἴδ. νάνδυ (γ).

(ι-ε) νέμυ-τε-ια = ἴδ. ι-ε-νάνδυ-ι-α (γ).

νέμυ μεζά (Περμέτ.) ἐπίρ. = ἐννεαπλωξ.

(ι-ε) νέμυμεσγε-ια (Περμέτ.) = ἐννεαπλωξ-η.

νέμυ μεζό (Περμέτ.) ρ. (ἐνερ. = κάμνω ἐννεαπλωξ).

νέμυ καὶ νίμυ (Σ) παθ. τοῦ νάπ ρ. (Σ) = δίδω-όμαι.

νέμυ-α (τ) πληθ. νεπέμυάτε, νέμυ-α (Ελθασ.) πληθ. νέμυάτε.
ρεξάγε-ια (Σ) πληθ. ρεξάγε-τε = ἔχιδνα.

νέμυ (γεγ. Μάλυεσία) ρ. οὐδ. = ἴδ. μερδίχ αὐρ. νέμυ-ε-ι μτχ. νέμυ
καὶ νέμυουε.

νέμυ ἐπίρ. = κύριον. — πασνέμυ = μεθαύριον. — πασνέμυ τιέτερε =
ἀντιμεθαύριον.

νέμυετ (budi-bohdan τ.) ἐπίρ = τὴν ἐπαύριον καὶ νέμυετ (Τουρν.)
νδυ νέμυετ (budi) = τὴν ἐπαύριον.

(ι) νέμυ-ι-ε-νέμυ-ια: πληθ. τε νέμυμιτε ἄρσ. τε νέμυμετε θηλ. =
αὐριανός-ή καὶ ἡ αὐριανή ἡμέρα. — κοῦ ε δι σε τῶ κηίτ ε νέμυμεξ.

νιέγουλε-α (Σ. budi Τοσκ.) = ἰδ. νιέγουλε-α (πληθ. λείπει).

νίμε-τε (γεγ.) πληθ. ? ? ?

νίπ-ι [Λατ. nepos] ἀδελφιδούς, ἀνεψιός πληθ. νίπενιτε (γ) καὶ νίπε-ριτε (τ)· εμ-νιπ (γ) καὶ ιμ-νίπ (τ), υτ-νιπ, ι νίπι = ὁ ἐμὸς ἀνεψιός, ὁ σὸς ἀνεψιός, ὁ ἀνεψιός του ἢ αὐτῆς.

νίσ ρ. ἐνεργ. = ἀρχίζω 2) στέλλω· νισ τε βένι πούνε = ζε τε βένι πούνε = ἀρχίζω νὰ κάμω δουλειά. — νισ djάλγενε περ κουρβέτ. — νισ νούσενε = στολίζω τὴν νόμφην.

νίσεμ : ρ. οὐδ. = κινῶ (ὑπάγειν)· νίσεμ τε ὄκῳ = νίσεμ τε βέτε = κινῶ νὰ ὑπάγω· νίσεμ περ κουρβέτ = κινῶ διὰ τὴν ξενητεία· νίσεμ τε βέτε = κινῶ νὰ ὑπάγω· νίσεμ σι γροῦα = στολίζομαι ὡς γυνή.

νισεγε-για = τε νισουρε-ιτε (τ) πληθ. νισεγετε = στολισμός.

νικεј-ένεμ (budi) = κθέј-ένεμ = γυρίζω, στρέφω-ομαι.

νκέκјем (budi) ρ. οὐδ. = ἀποκαθίσταμαι κακός, ἐξαχρειόνομαι· νιέρε-ζιτ' ου νκέκјне = οἱ ἄνθρωποι ἐξαχρειώθησαν.

νκότ (budi) = ἰδ. κοτ = ματαίως.

νκρούεј (bogdan) = ἰδ. κρούεј = ρ. ἐνεργ. = ἀποπερατῶ.

ν' κρούετ [ἀντὶ νδε κρούετ] (budi-bogdan) = εἰς τὴν ἀρχήν, τὴν κορυφήν.

νκјόνј (budi) = ἰδ. κјόј ('Ελβασ.) = ρ. ἐνεργ. = ἐξυπνῶ τινα.

νκјόνεμ : (budi) = ἰδ. κјόχјем ('Ελβασ. = ἐξεγείρομαι τοῦ ὕπνου, ἐξυπνῶ.

νόμ-ι (τ) πληθ. νόμετε = ἰδ. λјίγјε-α (γ) = νόμος.

νομ-δένεσ-ι (τ) = ἰδ. λјίγјε-α πληθ. νομ-δένεσ-ιτε;

νοτ-ι = κολύμβημα (πληθ. λείπει)· háj νότ (γ) καὶ háj με νοτ, (γ) βένι με νοτ (τ) = κολυμβῶ.

νοτάρ-ι ἀρσ. νοτάρε-για θηλ. πληθ. νοτάρετε ἀρσ. νοτάρετε θηλ. κολυμβητής.

νόφουλε-α πληθ. νόφουλα-τε ('Ελβασ. Καβαја) = σταγών· καὶ φουλι κјινјε-α (Σ. Κρουја Тур.)

νούε-για (Σ) ἰδ. νύје-α (Κρούја), πίσке-α (Βεράτ.), πίτσке-α ('Ελβασ).

νούεθ-ι πληθ. νουεθ-ιτε, <κερτσι-ιρι>.

νούκε καὶ σ'. = οὐκ, οὐχ, οὐ, κοινῶς δὲν = ἰδ. σ'. νούκε (Γεγενία ε Επερε, = ἡ Ἄνω Ἀλβανία) ἐπιρ. ἀρνητικόν· = οὐχί, κοινῶς ὄχι· (Τουρκ. jök, ἐξ οὗ τὸ jό = ὄχι κοινῶς)· α τί ε háne κετέ ; = σύ ἔκαμες τοῦτο ; νούκε = ὄχι.

- νούλξε-α (Βεράτ.) = ἴδ. γγύσε-ια ε νούλξα = ε γγυσεια· σε νούλξεσε = σε
 γγύσεσε, τε νούλξεσε = τε γγύσενε : πληθ. νούλξετε.
 (ι-ε-τε) νούλξετε : (Τυραν.) = ἐπιθ. = (ι-ε-τε) σκιάξετε = πιάκουε νερο
 βέτε· ααρδ' ε νούλξετε (Τυραν.) = πιάκουε νερο βέτε.
 νούμξε-ι (γ. τ.) και νούμουξε-ι : πληθ. νούμξετε (Λατ. numerus) =
 ἀριθμός.
 νουμξρόν-όγ (γ. τ.) [Λατ. numero-are] ρ. ενεργ. = ἴδ. νγγέχ (γ) και
 νγγέφ (γ).
 νουμξρόνεμ-όχεμ (γ. τ.) = ἴδ. νγγέχεμ (γ) νγγέφεμ (γ)· τε πκ νουμξ-
 ρούαα = τε πκ νγγέχουα (γ) = ο ναρίθμηα.
 νουν-ι : ἀνάδοχος κοιν. νουνός· 2) ὁ πνευματικός πληθ. νούνατε.
 νουνερι-α : (πληθ. νουνεριτε ἀχρηστος) = ἡ κουμπαριά.
 νουνερόχεμ : (τ) ρεφερέχεμ (Σ. γεγ.) ζ̄α νούν ('Ελβασ.) ρ. οὐδ. = ἐξομολο-
 γούμαι (εἰς τὸν πνευματικόν).
 νούσε-ια = ἡ νόμφη οὕτω καλοῦσι τὴν νόμφην ὁ ἀδελφός ἡ ἀδελφή και
 οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ πληθ. νούσετε.
 νούσεα ε λιάλξεσε ἢ νούσε] ε λιάλξεσε = ἴδ. βουκλξεζε-α = ἰκτίς.
 νούσει' ε μάλξε = ἴδ. τε jáστμετε (τὰ στοιχειά).
 νουσερι-α : ἀφηρ. = τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς νόμφης.
 νουσερόγ : (τ) ρ. εἶμαι νόμφη, γίνομαι νόμφη.
 νουχάα-άι-άι (Τοσκ.) = νουχουρίτ ('Αργυρ.) = ὀσφραίνομαι (μὲ τὴν μύτην)
 ἀόρ. νουχάαα-ε-ι μετοχ. νουχάααα : κξένι νουχάα μὲ χούνδε = ὁ
 κύων ὀσφραίνομαι μὲ τὴν μύτην· τε νουχάααα-ιτε (Τοσκ.) ἡ ὀσφρησις.
 ντόν-όνεμ (budi) = ἴδ. ὀτόν-όνεμ-όχεμ = προσθέτω.
 ντέε [ντῆ] (budi) = τέξε = ἐκ σοῦ.
 ντρέσ-έι-έι (bogdan) = τρέσ-έτ-έτ. — ντρέτεμ = ἴδ. τρέτεμ.
 ντρούενγ (budi) = ἴδ. τρούενγ (γ) τρούενγ (τ) = ἐντρέπομυ.
 ντρούεμ (budi) = ἴδ. τρούεμ (γ) μετοχή.
 ντροῦχεμ (budi) = ἴδ. τρούχεμ παθ.
 νσιά-ι ??? νσιτιμί-ι ??? νσιτιμι-α ??? = <σπουδή, βία>.
 νσιέλγ (budi) = ἴδ. τσιέλγ ρ.
 νσιέλξε (budi) = ἴδ. τσιέλξε ἐπιρ. = ἀνοικτά.
 νσιέφαζε (bogdan) ἐπίρ. ἴδ. τσιέφας = κρυφίως.
 νσιέχ, νσιέφ (bogdan) = ἴδ. τσιέχ, τσιέφ ρ. (γ) και μβε τσιέφ (bogdan) ρ.

ντῶχημ; *ντῶϊφεμ* (bogdan) = ἴδ. *τῶϊχημ*, *τῶϊφεμ* (γ).
ντῶν (budi) ἴδ. *τῶν*.
ντῶχημ ἴδ. *τῶχημ*.
νύελ-ι *νύελι* *ι* *κέμβρεσε* = (τὰ σφύρα, οἱ ἀστράγαλοι).
νύζε-α (Κροῦζα) πληθ. *νύζατε* = κόμπόδεμα; καὶ *νοῦε-ζα* (Σ); *πίσκαε-α*
 (Βεράτ.) πληθ. *πίσκαετε*, *πίσκαε-α* (Ἐλβασάν) πληθ. *πίσκαετε*
 [ἴδ. *πιτσο-ζόβ*].
νφάβ (budi) ἴδ. *φάβ* = χαρίζω.

Nj

νζά (γεγ. Μαλεσία-budi) *νζά* (γ. Μαλεσία); *νζέ* (τ) ἄρσ.; *νζε* (τ)
 θηλ. *νζι* (γ) ἄρσ. *νζι* (γ) θηλ. = εἷς, μίξ, ἔν. Ἀριθμητικὸν ἄρσ.
 Γεγικῶς. ἄρσ. ὄνομ. *νζά* (εἷς) *νζᾶ* (μιάς), *νζᾶζε* (δοτ.) *μιάζ* αἰτ.
νζά (μιάν), ἀφαίρ. *νζᾶζετ* (ἐκ μιάς). — Ἐπιγεγικῶς: ἄρσ. ὄνομ.
νζι, γεν. *νζιου*, δοτ. *νζιου*, αἰτ. *νζι*, ἀφαίρ. *νζιου* θηλ. ὄνομ. *νζι*,
 γεν. *νζιε*, δοτ. *νζιεζε*, αἰτ. *νζι*, ἀφαίρ. *νζιεζετ*. — Τοσκικῶς: ἄρσ.
 ὄνομ. *νζέ*, γεν. *νζέζ*, δοτ. *νζέζε*, αἰτ. *νζε*, ἀφαίρ. *νζέζ*, θηλ. ὄνομ.
νζε, γεν. *νζεζε*, δοτ. *νζεζε*, αἰτ. *νζε*, ἀφαίρ. *νζεζετ*. — ἀριθμητικὸν
 ἀρίστων ἀπροσδιόριστων. — Γεγικῶς: ἄρσ. ὄνομ. *νζᾶνι* (ὁ εἷς), γεν.
νζᾶνιτ (τοῦ ἐνός), δοτ. *νζᾶνιτ* (τῷ ἐνὶ) αἰτ. *νζᾶνινε* (τὸν ἐνα), ἀφαίρ.
νζᾶνιτ (= ἐκ τοῦ ἐνός). — θηλ. ὄνομ. *νζᾶνζ* γεν. *νζᾶνζε* (τῆς μιάς)
 δοτ. *νζᾶνζε* (τῇ μιά), αἰτ. *νζᾶνζε* (τὴν μίαν) ἀφαίρ. *νζᾶνε* (= ἐκ
 τῆς μιάς). — Τοσκικῶς: ἄρσ. ὄνομ. *νζέρι*, γεν. *νζέριτ*, δοτ. *νζέριτ*,
 αἰτ. *νζέρινε*, ἀφαίρ. *νζέριτ*. — θηλ. ὄνομ. *νζέρα*, γεν. *νζέραζε*, δοτ.
νζέραζε, αἰτ. *νζέρανε*, ἀφαίρ. *νζέρατ*. — *νζᾶνι* μῆκος *τιέτρερι* (γ) = *νζέρι*
πας *τιέτρερι* (τ) = ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου. — *νζᾶνζ* μῆκος *τιέτρεζε*
 (γ) = *νζερα* *πας* *τιέτρεζε* (τ) = ἡ μίξ κατόπιν τῆς ἄλλης. — *νζᾶνι*
νζά *τιέτρερι* (γ) = *νζέρι* *νζά* *τιέτρερι* (τ) = ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον. —
νζᾶνζα *νζά* *τιέτρερα* (γ) = *νζέρα* *νζά* *τιέτρερα* (τ) = ἡ μίξ ἀπὸ τὴν ἄλ-
 λην. — *νζᾶνι* με *τιάτρεριν* (γ) = *νζέρι* με *τιάτρεριν* (τ) = ὁ εἷς με τὸν
 ἄλλον. — *νζᾶνζα* με *τιάτρερενε* (γ) = *νζέρα* με *τιάτρερενε* (τ) = ἡ μίξ με

τὴν ἄλλην. — *νῆ̄-ια* (γ) = τὸ ἐν, ἡ μονάς, ὅταν ἐκλιμβάνεται ὡς οὐσιαστικόν· καὶ *νῆ̄-ια* (γ), *νῆ̄-ια* (τ). — τὸ δὲ *νῆ̄αν* (γ) καὶ *νῆ̄ρα* (τ) λέγεται ἐπὶ ἀτόμου. — Πολλαπλασιαστικόν ἐπίρρημα *νῆ̄ φίλσ* ἢ *νῆ̄ φίλσ* = μονῶς. — Ἀλληλοπαθ. ἀρσ. *νῆ̄ρι* *τιέτριτ* (τ) = ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, *νῆ̄ρι* *τιέτρινε* = ὁ εἰς τὸν ἄλλον. — θηλ. *νῆ̄ρα* *τιέτρισε* (τ) = ἡ μία τῆς ἄλλης. — *νῆ̄ρα* *τιέτρινε* = ἡ μία τὴν ἄλλην. — καὶ ἀρσ. *νῆ̄ρι* *με* *τιέτρινε* (τ) = ὁ εἰς με τὸν ἄλλον, *νῆ̄ρα* *με* *τιέτρινε* = ἡ μία με τὴν ἄλλην. — π. χ. ἐπὶ ἔνερ. ρημ. *ροίχτε* *νῆ̄ρι* *τιέτρινε* = ἔτυπτεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον. — *ροίχτε* *νῆ̄ρα* *τιέτρινε* = ἔτυπτεν ἡ μία τὴν ἄλλην· ἐπὶ παθητ. ρημ. *ροίχσεινε* *νῆ̄ρι* *με* *τιέτρινε* = ἐτύπτοντο (αὐτοί), *ροίχσεινε* *νῆ̄ρα* *με* *τιέτρινε* = ἐτύπτοντο (αὐταί).

νῆ̄ ε *νῆ̄ε* (τ) ἀρσ. καὶ *νῆ̄ ε* *νῆ̄ε* (τ) θηλ. = ἕνας κ' ἕνας, μία καὶ μία, (δηλ. οἱ ἐκλεκτοί, αἱ ἐκλεκταί). — *νῆ̄ε* *μῆ* *νῆ̄ε* = τὸ ἐν ἐπάνω ἔς τὸ ἄλλο. — *νῆ̄ε* *περ* *νῆ̄ε* = ὁ εἰς πρὸς ἕνα. — *τε* *διάλξεμε* *νῆ̄ε* *περ* *νῆ̄ε* = νὰ προκταχθῶμεν ὁ εἰς πρὸς ἕνα (τ) = ἀμοιβαίως. — *δύ* *περ* *νῆ̄ε* (τ) = διπλασίως, *τρὶ* *περ* *νῆ̄ε* = τριπλασίως. — *κάρτε* *περ* *νῆ̄ε* = τετραπλασίως κ.τ.λ. — *νῆ̄ε* *ε* *τρέτα* : = τὸ ἐν τρίτον· *νῆ̄ε* *τε* *τρέτρινε* = τὸ ἐν τρίτον (αἰτ.). — *νῆ̄ε* *ε* *κάτρα* = τὸ ἐν τέταρτον· *νῆ̄ε* *τε* *κάτρινε* = τὸ ἐν τέταρτον. — *νῆ̄ε* *ε* *πέσρετ* = τὸ ἐν πέμπτον· *νῆ̄ε* *τε* *πέσρετρινε* = τὸ ἐν πέμπτον κ.τ.λ. (αἰτ.)

νῆ̄ζε (γ. Μακεδονία) *νῆ̄ζε* (τ), *νῆ̄ζε* (γ) = ὑπόκορ. τοῦ *νῆ̄*.

νῆ̄νι (γ) *νῆ̄νι* (τ) ἐπίρ. = ὕστερον, ἔπειτα· ἰδ. *παστά*.

νῆ̄ε (τ) *νῆ̄ε* (τ) = ἰδ. *νῆ̄* (γ) = εἰς.

νῆ̄ε : (γ. bogdan, Ἑλλάς. Τυραν. Καβ.) = ἰδοῦ. — *νῆ̄ου* (Ἑλλάς. Τυραν. Καβ.), *κῆ̄ε* (Σ) *νά* (τ), *νάβουκα* (τ), *νάβουκα* (Ἀργυρ.), *ια* (τ), *ιάβουκα* (τ). — *νῆ̄ε* *κῆ̄ε* *έρδα* = *να* *τέκ* *έρδα* (τ) = ἰδοῦ ὄπου ἦλθον.

νῆ̄ε *γουλε*-α (γ. bogdan - Τυραν.) = ὀμίχλη (πληθ. *λείπει*), *νῆ̄ε* *γουλε*-α (τ. Σ) *μιέγουλε*-α (Σ - τ.), *μιέγουλε*-α (τ).

νῆ̄ζε (τ) = ἰδ. *νῆ̄ζε* (γ).

νῆ̄ζε *έτ* (τ) *νῆ̄ζε* *έτ* (γ) = (ἀριθμ. ἀπολ.) = εἴκοσι, 20.

νῆ̄ζε *έτε* *ε*-ι (τ), *νῆ̄ζε* *έτε* *ε*-ια (τ) θηλ. *νῆ̄ζε* *έτε* *ε*-ι (γ) ἀρσ. *νῆ̄ζε* *έτε* *ε*-ια (γ) θηλ. = ἀριθ. περιληπτικόν = εἰκάς, εἰκοσάς (εἰκοσάριον).

νῆ̄ζε *έτε* *ε* (τ) *νῆ̄ζε* *έτε* *ε* (τ) *νῆ̄ζε* *έτε* *ε* (γ) = ἐπίρ. εἰς εἴκοσι τμήματα.

- νῆε-κρίνδεσῆ* (τ) *νῆι-κρίνδεσῆ* = εἰς ἕκαστον τμήματ. — *νῆε-κρίνδεσῆ-ι* (τ)
νῆι-κρίνδεσῆ-ι (γ) ἄρσ. *νῆε-κρίνδεσῆ-ια* (τ) θηλ.
νῆι-κρίνδεσῆ-ια (γ) θηλ. = ἕκαστοντάς, (ἕκαστοστάριον).
νῆε-κρίντι (τ) *νῆι-κρίντι* (γ) = ἕκαστόν, 100.
νῆε-μβε-διέτε (τ) *νῆι μβε διέτε* (γ) = ἕνδεκα, 11. — *ι-νῆε-μβε-διέτε-ι*
νῆι μβε-διέτε-ι (γ) συνηρ. *ε-νῆε-μβε-διέτε-α*, *ε-νῆι-μβε-διέτε-α* (γ) =
ὁ ἕνδεκατος-η.
νῆε-μβε-διέτεσῆ-ι (τ) ἄρσ., *νῆι μβε διέτεσῆ-ι* (γ) (συνηρ.) ἄρσ. *νῆε μβε διέ-*
τεσῆ-ια (τ) θηλ. *νῆι μβε διέτεσῆ-ια* (γ) θηλ. = ἀριθμ. ἐπίθ. περιληπ-
τικόν = τὸ ἕνδεκάριον.
νῆε-μβε-διέτεσῆ (τ) *νῆι μβε διέτεσῆ* (γ) = εἰς ἕνδεκα τμήματ.
νῆεμεζάγ (Περμέτ.) ἐπίρ. πολλαπλασιαστ. = ἀπλῶς, μονῶς.
νῆεμέντι (τ) = ἴδ. *νῆεμεντ* (τ) <νῦν, τόρα>.
νῆεμέντ (τ. Βεράτ.) ἐπίρ. χρόνου· *νῆεμέντι* (τ. Βεράτ.).
νῆεμῆ (γ) = ταύτην τὴν στιγμὴν. — ἴδ. *κρετῆ τῶάς, τασῆ*.
(ι-ε-τε) νῆεμῶτε-ι-ε-α τε νῆεμῶτιτε (οὐδ.) ἐπίθ. πολλαπλασιαστικόν
ἀριθ, ἀπλοῦς-ῆ-οῦν, μονός-ῆ-όν.
νῆε μίλῆ (Τῶσμ.), *νῆε μίῆ* (τ) *νῆι μίῆ* (γ) = χίλιοι-αι-α· 1000.
νῆε-μίλῆσῆ (Τῶσμ.), *νῆε μίῆσῆ* (τ) *νῆι μίῆσῆ* (γ) = ἐπιρ. = εἰς χίλια τμή-
ματ.
νῆε-μίλῆσῆ-ι (Τῶσμ.) ἄρσ. *νῆε μίῆσῆ-ια* θηλ. *νῆε-μίῆσῆ-ια* (γ) θηλ. =
χιλιάς, χιλιάριον.
(ι) *νῆε-μίῆστε-ι* (Τῶσμ.) ἄρσ. ἀριθ. τικτ. = χιλιοστός *ε-νῆε-μίῆστε-α*
θηλ. = χιλιοστή. — *ι-νῆε-μίῆστε-ι* (τ) ἄρσ. *ε-νῆε-μίῆστε-α* (τ) θηλ. *ι-*
νῆι-μίῆστε-ι (γ) ἄρσ. *ε-νῆι-μίῆστε-α* (γ) θηλ.
νῆε-μιλιούν (τ) = *νῆι-μιλιοῦ* (γ) = ἕν ἑκατομμύριον 1,000,000. — *δύ μι-*
λιουνῆ = 2,000,000 κ.τ.λ. *νῆε μιλιούνεσῆ* (τ) *νῆι-μιλιούνεσῆ* (γ) ἐπιρ.
= εἰς ἕν ἑκατομμύριον τμήματ.
νῆε-μιλιούνεσῆ-ι (τ) ἄρσ. ἐπίθ. = ἑκατομμυριάς· ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ἀριθ-
μὸν ἕν ἑκατομμύριον *νῆε-μιλιούνεσῆ-ια* θηλ. *νῆι μιλιούνεσῆ* (γ) ἄρσ.
νῆι μιλιούνεσῆ-ια (γ) θηλ. = ἡ ἑκατομμυριάς.
νῆενδ (γ.) ρ. τριτοπρόσ. — *μῆ νῆενδ*, *τε νῆενδ*, *ε νῆενδ* = εὐκακρω-εῖς-εῖ·
πληθ. *νῆ νῆενδ*, *ου νῆενδ* *ου νῆενδ* = εὐκακρω-μεν-εῖτε-οῦσι = *κᾶμ νῆε*,
κῆ νῆε, *κᾶ νῆε*, *κῆμι νῆε*, *κῆνι νῆε*, *κᾶνε νῆε*. Παρ. *νῆενδε*, *ε*

νјένде, = ηύκαίρουν κ.τ.λ. πληθ. να νјένде, ου νјένде. τυ νјένде = ηύκαίρουμεν κ.τ.λ. = κίσιεμ νγέ, κίσιε νγέ, κίστε νγέ, πληθ. κίσιμ νγέ. κίσιτε νγэ, κίσινε νγέ· άόρ. με πατ νјένδουε, τε πατ νјένδουε, ε πατ νјένδουε, πληθ. να πατ νјένδουε, ου πατ νјένδουε. — ηύκαίρσα-ας-ε κ.τ.λ. πάτα νγέ, πάτε νγέ, πάτι νγέ κ.τ.λ. Πα-ρακ. με κά νјένδουε, τε κά νјένδουε, πληθ. να κά νјένδουε, ου κά νјένδουε, ου κά νјένδουε = κάμ πάσε νγέ, κέ πάσε νγέ κά πάσε νγέ κ.τ.λ. Ὑπερσυντ. με κίστε νјένδουε, τε κίστε νјένδουε, ε κί-στε νјένδουε. = κίσιεμ πάσε, νγέ, κίσιε πάσε νγέ, κίστε πάσε νγέ. — άντιθ. σ' με νјένд = δέν ευκαίρω κ.τ.λ. = σ' κάμ νγέ κ.τ.λ.

νјερί (τ) = ιδ. νјανί (γ).

νјερί-ου : πληθ. νјέρεσ ή νјερέζιτε = άνθρωπος· και νјερί (Σ), γεν. νιέ-ριτ· δου. νιέριτ, αίτ. νјερίνε, πληθ. νιέρες νιέρεζιτε ε μι = οί συγ-γενείς μου. — νјέρεσ τε μεδένј = μεγιστάνες. — νјερέζιτ' ε μεδένј = οί μεγιστάνες. — νјερί με σένјε = σημαντικός άνθρωπος. — νјερί με ду φάκје = διπρόσωπος άνθρωπος. — σ' κάμ φρίε νјερί = δέν φοβοῦμαι κα-νένα. — μος ι θούεσ νјερίου (τ) = μος ι θούεσ κούјτ (γ) = να μή εΐπης κανενός.

νјερέζι-α ὄνομα περιληπτικόν = οί άνθρωποι (πληθ. λείπει). — κјένε σούμε νјερέζι = ήσαν πολλοί άνθρωποι.

νјερέζιστ = έπιρ. = ανθρώπινως.

νјερίθ-ι = ή γλωσσίς, έπιγλωττίς κοινώς σταφυλίτης πληθ. νјερίθε-τε· ιδ. δερτσάιθ-ι (Κροῦјε).

νјέρε-ου νјερε-α = πατριός, μητριά· πληθ. νјερεκατε. — ιμ νјερε υт νјερε ι νјερεку ίμε νјερεк-јот νјερεк ε νјερεка.

νјέσε (τ) νјισэ (γ) έπιρ. = άπλως, μονως (εις έν τμημα).

νјεσε-ι (τ), νјεσε-ја (τ) θηλ. νјισ-ι (γ) άρσ. νјисе-ја (γ) θηλ. = μονάς.

νјέφ, νјεφ, νјεφ (γ. bogdan). νјέχ, νјέχ, νјέχ (γ. Μαλσείε) : ρ. ένεργ. = άριθμω· ιδ. νουμερј· τε νјέχουни-τε (γ. bogdan) = άριθμησις, άριθ-μός άόρ. νјέχα-ε-ου κ.τ.λ. και νјεφα-ε-ου κ.τ.λ. μετοχ. νјέχε και νјέχουε, νјεφε και νјεφουε.

νјι (γ) άρσ. = ιδ. νјā, νјі (γ) ιδ. νјā.

νјі-ја (γ) νјē-ја (τ) ούσιαστ. = τὸ έν.

νјίζε-α (γ) = ιδ. νјāζε-α (γ).

νζίζέι (γ) = ἴδ. *νζεζέτ* (τ) = εἴκοσι καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα.

νζίζετῶ-ι = ἴδ. *νζεζέτῶ-ι* (τ).

νζίζετῶε-ζα (γ) = ἴδ. *νζεζέτῶε-ζα* (τ).

νζίζετῶε = ἴδ. *νζεζέτῶε* (τ).

νζι κίντι = ἴδ. *νζε κίντ* (τ) = ἑκατὸν καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα.

νζι-κζίνδεῶ-ι (γ) = ἴδ. *νζε κζίνδεῶ-ι* (τ).

νζι-κζίνδεῶε-ζα = ἴδ. *νζε κζίνδεῶε-ζα* (τ).

νζι-μβε-διε (γ) = ἴδ. *νζε-μβε-διέτε* (τ) καὶ *νζι μβε δετε* (Σ) = ἔνδεκα.

(ι) *νζι-μβε-διε-ι* (γ) = (ι) *νζε-μβε-διέτε-ι* (τ).

(ε) *νζι-μβε-διε-α* (τ) = (ε) *νζε-μβε-διέτε-α* (τ).

(ι) *νζι-μβε-δέτε-ι* (Σ. Τυρην.) = (ι) *νζε-μβε-διέτε-ι* (τ).

(ε) *νζι-μβε-δέτε-α* (Σ. Τυρην.) = (ε) *νζε-μβε-διέτε-α* (τ).

νζι-μβε-δίεῶ-ι (γ) (συνηρ.) = ἴδ. *νζε μβε διέτῶ-ι* (τ).

νζι-μβε-δίεῶε-ζα (γ) = ἴδ. *νζε-μβε-διέτῶε-ζα* (τ).

νζιμῆ (γ) = ἴδ. *νζεμῆντ* (τ). — *νζεμῆ-περ-νζεμῆ* = *νδαῶτί-περ-νδαῶτί* = κατὰ τὸ παρόν.

νζιμένδ (Σ. bogdan), *νζιμένδι*, *περ-νζιμένδι* ἐπίρ. = ἀληθῶς, μὲ τὰ σωστά, πραγμκτικῶς. — *νζιμένδ* *παγῶι* *τε* *γζίθε* (bogdan) = ἐξ ἴσου ἐπλήρωσεν ὅλους. — *με* *ατῆ* *τε* *νζιμένδε* *βάρ* (bogdan) = μὲ τὸ ἴδιον χόρτον.

νζιμένδεμ: (bogdan) = συγκροίνομαι ὑπὸ τινος.

(ι) *νζιμένδ-ι*, (ε) *νζιμένδε-α*. (bogdan) ἐπίθ. = ὁλόκληρος, ὁμοιόμορφος. — *du* *πιέσα* *τε* *νζιμένδα* (bogdan) = δύο ἴσα μέρη. — *du-μβε-διέτε* *πιέσαῶ* *σε* *νζι* *μένδαῶ* = ἐκ δώδεκα ἴσων μερῶν.

νζιμόντζ (budi) ρ. = ἀπατῶ.

νζιμίμ-ι (budi) = ἀπάτη, πλάνη, δόλος, πληθ. *νζιμίμτε*.

νζι-μίτζ (γ) = *νζε-μίτζ* (τ) = χίλιοι.

νζι-μίτζῶε (γ) = *νζε-μίτζῶε* (τ).

νζι-μίτζῶ-ι (γ) = *νζε-μίτζῶ-ι* (τ). — *νζι-μίτζῶε-ζα* = *νζε-μίτζῶε-ζα* (τ).

(ι) *νζι-μίτζε-ι* (γ) = (ι) *νζε-μίτζε-ι* (τ) = χιλιοστός.

(ε) *νζι-μίτζε-α* (γ) = (ε) *νζε-μίτζε-α* (τ).

νζι-μιλζιοῦ (γ) = *νζε-μιλζιούν* (τ) = ἓν ἑκατομμύριον.

νζι-μιλζιούνεῶε (γ) = *νζε-μιλζιούνεῶε* (τ) = ἑκατομμυριοστός

νζι-μιλζιούνεῶ-ι (γ) = *νζε-μιλζιούνεῶ-ι* (τ).

νῆ̄-μιλjiούνεῖε-ja (γ) = *νῆε-μιλjiούνεῖε-ja* (τ).

(ι) *νῆ̄-μιλjiούνετε-ι* (γ) = (ι) *νῆε-μιλjiούνετε-ι* (τ).

(ε) *νῆ̄-μιλjiούνετε-α* (γ) = (ε) *νῆε-μιλjiούνετε-α* (τ).

νῆ̄νε: κάτουκοι τῆς Καβάλας (Καβάλα) καὶ Δυρραχίου ἀριθμοῦντες ἀπολύτως λέγουσιν: *νῆ̄νε*, *du*, *τοῖ*, *κάτεξε*, *πέσε* κ.τ.λ.

νῆ̄νοῖ (bogdan) ἴδ. *αγῆνοῖ* = *νηστεύω*.

νῆ̄νεσε-α (bogdan) = ἴδ. *αγῆνεσε-α* πληθ. *νῆ̄νεσατε*.

νῆ̄φεμ (γ), *νῆ̄ζεμ* (τ, καὶ γ. Μακεδονία) παθ. τοῦ *νῆ̄φ*, *νῆ̄ζ* = *γνωρίζω*.

νῆ̄λε-α (Καβ.-Ἐλθασ.) = *κηλις-ἴδος* (Τουρκ. *λῆεκέ*) πληθ. *νῆ̄λσατε*.

νῆ̄μ-νῆ̄μ-νῆ̄μ ρ. ἔνερ. = *μουσκεύω*. — *νῆ̄μεμ* παθ.

νῆ̄με: ἐπίρ. = *χλωρῶς*, κοιν. *μουσκευμένω*.

(ι) *νῆ̄με* ι ἀρσ. *χλωρός-ε-νῆ̄με-α* θηλ. *χλωρά*. — *τε-νῆ̄μετε* οὐδ. = *χλωρόν*, *μουσκευμένον*. — *δρου τε νῆ̄μα* = *χλωρά ζύλα*. — ἀντίθ.

|| *δρου τε θάτα* = *ξηρά ζύλα*. — *κῆ̄πε τε νῆ̄μα* = *φρέσκα κρομμύδια*. — ἀντίθ. *κῆ̄πε τε θάτα* = *ξηρά κρομμύδια*. — *διάθε τε νῆ̄με* = *χλωρό τυρί*, ἀντίθ. *διάθε τε κρύπουρε* = *τυρί ἀλατισμένον*. — *πέσκου ι νῆ̄με* = *ψάρι χλωρό*. — *πέσκου ι κρύπετε* = *ψάρι ἀλατισμένον*. — ἴδ. *ι-ε-τε κερθίνε*

νῆ̄φ-νῆ̄φ-νῆ̄φ, *νῆ̄ζ-νῆ̄ζ-νῆ̄ζ* (γ. τ. bogdan) = *γνωρίζω*, ἀόρ. *νῆ̄ζα-ε-ου*, *νῆ̄φα-ε-ι* (γ) μ.τ.χ. *νῆ̄ζε*, *νῆ̄ζουνε* (γ), *νῆ̄ζουρε* (τ), *νῆ̄φε* (γ) *νῆ̄φουνε* (γ).

νῆ̄ού (Ἐλθασ.) = ἴδ. *νῆ̄έ*.

ο ἐπιφώνημα θρυμαστ. ἢ σχετλιαστικόν. ο ούν' ι *μιέρι!* 2) ἐπιφών.

κλήτ. ο *Zōt* = *Κύριε*. — ο *bio* = *υἰέ*, κ.τ.λ.

ο-ο (budi) *νδο-νδο* (γ. τ. budi) = *α-α*, ἦ-ἦ, εἴτε-εἴτε.

οβίσκα-α (Περμέτ.) = *ταινία κοιν. κορδέλλα* (Τουρκ. *σῆριτ*).

οβόρβατ' ε *jaπάνγεσε* (Κρούζα) = *ρρύπατ' ε* *οπίνγεσε*.

οβόρρ-ι (γ) *οβόρ-ι* (Περμέτ.) πληθ. *ρατε* = *αὐλή*. — ἴδ. *αβλι-α*.

ογίτῶ-ι (Σ) πληθ. *ογίτσατε* = *δαῶ ι* *μαθ με κουμβόνε* *κῆ̄ι πῆ̄ιν*.

οζούρε-ja (τ) = ἴδ. ουζούρε-ja (τ) πληθ. οζούρετε.

οἶ καὶ οἶ ἐπιφών.

όξε-α: πληθ. όξετε κοιν. ἢ όξ 400 δράμια (Τουρκ. όξ).

οκαιάο-ι άρσ. οκατάρε-ja θηλ. = όκάρικος-η. πληθ. οκατάρετε άρσ.
οκατάρετε θηλ.

οκλάξε-α [Τουρκ. οκ = σάιτα καὶ τόξον] [ἴδ. Ἑλλην. όχλεύς, όχλεύω-
έω] οκλά-α (Κροῦja) πληθ. οκλάίτε, οκλαγί-α (Σ) πληθ. οκλαί-
τε, οκλαγί-α (Σ) οκλαγίτε καὶ πέτρεσ-ι (Περμέτ.) πληθ. πέτρεσιτε =
ό πλάστης ἴδ. πέτρεσ-ι.

οκσούα-οἶ = ἴδ. ακσουα-οἶ πληθ. οκσόνj-τε = άξων.

ολξέο-ι ('Αργυρ.) = ότάλπε-α.

οπάνγε οπένγε οπίνγε πληθ. οπάνγατε, οπένγατε, οπίνγατε (Σ) (Τουρκ.

'Ελβάσ.) [Σλαβική λέξις] = ἴδ. όόλγ-α κοινώς τσαρούχι.

οποπό! έκπληκτικόν· οποπό σε τῶ κξένεκα!

οπούτε-α πληθ. οπούτατε = οπούτετ' ε jοπάνγρεσ (γεγ. Μαλξεσίε ε Πο-
σρε) = ἴδ. ρρούπατ' ε jοπίνγρεσ.

οπικάλιασ ('Αργυρ.), ηρεζαχόπθι (Τουρκ.), καρούρθι ('Ελβάσ.) = έπιρ.
είδος παιγνιδίου.

ορδωνί-α ('Αργυρ.) = ποροσί-α: πληθ. ορδινίτε.

ορδωνιάσ ('Αργυρ.) ρ. ἴδ. ποροσίτ ρ.

όρε-α: πληθ. όρετε 1) ἢ ώρα (Τουρκ. σαχάτ) 2) κί ώραι· μη' ατέ ορε =
αὐτήν τήν ώραν· ἴδ. χέρε-α: φράσις: περ όρε ε περ τῶάσ = κάθε ώραν
καὶ στιγμὴν· σ' ε ζέν όρα (Τουρκ.) = δέν τὸ πιάνει ἢ ώρα, (περ τῶ
όό πούνε κξι αῶτε μηε τε μηαρούεμιτ) μου τε ζέντε ήρα (Τουρκ.) νά
μη σὲ πιάση ἢ ώρα! (κουρ νέμινε) = νά αποθάνη μὶν ώραν προτήτερα
τ' ουλξίτε ήρα = (Μαλξεσία γ.) = κακή σου ώρα! όκούτε ήρα ε νδε-
γξόφτε! = νά παρελθῆ ἢ ώρα καὶ νά ακούση. — Μος (θούαξ κξῶτού)!
σε όκόν ήρα ε νδεγξόν = (Μή καταράσαι) διότι διαβαίνει ἢ ώρα καὶ
ακούει (δηλ. ακούουσζ εκτελεῖ τήν κατάραν) Σά όπέjτ ε μηαρούεκε
κετέ; (άπόκρισις) επρούνε Ορετε (Τουρκ.) Πόσον ταχέως έξετέλεσας
τούτο; άπόκρισις: κί Ὡραι τὸ έφεραν.

ορέ: (τ) έπιφων. κλητ. (άρσεν.) ορέ τι = ο τί, = ὦ σύ· ἴδ. μόj θηλ.

ορέ (γ) = ἴδ. ρε· βε ορέ (γ) = βε ρε (τ) = θεωρῶ.

ορενδιε-τε πληθ. (Περμ.) (ένικ. άχρηστος) = τὰ έπιπλα τῆς γεωργικῆς.

- ορίσ-ζι (πληθ. ἀχρηστος) ὄνομα περιληπτικὸν κοινῶς τὸ ρύζι.
 ορίσνα-τε πληθ. (γ) = ὁ τόπος ἐνθα πωλεῖται τὸ ρύζι, ἡ ἀρυσζα.
 ὄριτε-α = φρατρία, κόμμα (Τουρκ. ταράφ).
 ορμίς ('Αργυρ. Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = τακτοποιῶ, θέτω εἰς τάξιν (ἐπὶ
 πραγμάτων) νασκjiρίσ. (Περμέτ.) ἀόρ. ορμίσα' μετοχ. ορμίσουρε.
 οῶ ἢ οῶ ε ἠράν, σθάρε ἢ τσθάρε (Βεράτ.) ἐπίρ. κοινῶς σθάρνα ἴδ. σακ-
 πουλjάρεῶ, σθάρνα ε χόκji οῶ ε ἠράν = ε χόκji σθάρε = τὸν ἔσυρε
 σθάρνα.
 οῶετj (Περμέτ.) = γjεμόνj· οῶετjν δετι, λjοῦμι.
 ὄου, οῶ! ἐπίφ. θαυμαστικὸν ἴδ. οῶ (τ).
 οφίξ-ι [Λατ. officialis] = ἀξιωμα πληθ. οφίξτετε.
 οφικjάρ-ι = ἀξιωματικός, οφικjάρε-ja θηλ. πληθ. οφικjάρετε ἀρσ.—
 οφικjάρετε θηλ.
 ὄφ! (γ) ὄφῶ (γ) = ἄχ· ἐπὶ πνου καὶ στενοχωρίας.
 ὄφῶ ι· πληθ. ὄφῶετε = ἡ πυράδα τῆς φωτιάς.— ὄφῶ ι ζjάροιτ = ἡ πυ-
 ράδα τῆς φωτιάς.
 οφικjά-ja ('Ελδασ.) = φθίσις, κοινῶς ὄχτικα πληθ. οφικjάτε.— ἴδ. κῶλ
 ε κέκjε, κουλjουφίσκα-α.

8

- ού ('Αργυρ.) ἴδ. ούνε-ου (γ).
 ου: ἄντων. προσωπικὴ τοῦ β' καὶ γ'. πληθ. = jούβε καὶ ατύνεβε (γ)
 ατύρεβε (τ) = ὑμῶν, αὐτῶν· συντάσ. μετὰ γεν. πληθ. π. χ. ου θάῶε
 (jούβε) = σᾶς εἶπον.— καὶ ου θκῶε (ατύρε) = τοὺς εἶπον.
 οῦ-ja (τ), οῦ ja (γ), οῦ-νι (γ) (πληθ. ἀχρηστος) = ἴδ. ουνι-α (γ) ουρj-α (τ).
 ουα: ἄντων. προσωπικὴ τοῦ β' καὶ γ'. προσώπου πληθυντικοῦ = jούβε
 ατέ, καὶ ατύνεβε (γ), ατύρεβε ατέ (τ) συντκσ. μετὰ γενικῆς πληθ.
 π. χ. ουα θάῶε (jούβε) = σᾶς τὸ εἶπον καὶ ουα θκῶε (ατύρεβε) = τοὺς
 τὸ εἶπον.
 οῶ! (τ) ἐπιφώνημα θαυμαστικόν ἴδ. ὄου!
 ουβέ-ja πληθ. ουβέτε (Κροῦja) ἴδ. βε-ja, καὶ ουέ-ja (Σπατι) πληθ.
 ουέτε = βε-ja = ὦν.

οὐβέζε-ja (Περμέτ.) πληθ. οὐβέζε-τε = ι θόνε κ'ενάριτ τσόχσε και (δί-
ζε]ε-ja (Έλθασ.) Τουρκ.).

οὐβέσε-α (Κροῦζα) (πληθ. ἀχρηστος) ἴδ. βέσε-α = δρόσος.

οὐβουβού και οὐπουπού! ἐπιφων. οἴμοι, φεῦ, βαβαί, οὐβουβού οὐν' ι
μιέρι!

οὐγάρι (τ) πληθ. οὐγάρετε και μαζι-α (γ) πληθ. μαζιτε = χωράφιον
ὠργωμένον, προητοιμασμένον διὰ σπάρσιμον = δέου ι πουνούαρε ε ι
βερε γατι πέρ τε μβιέλε.—βεν] οὐγάρ = ὀργόνω, προετοιμάζω διὰ
σπάρσιμον ἴδ. ρ. τῶχ] ἢ τριβολίς.

οὐδέ-α: πληθ. οὐδέτε [= ὀδός] = δρόμος, στράτα, λεωφόρος· οὐδ' ε μβρέ-
τιτ = λεωφόρος, δημόσιος δρόμος· 2) οὐδέ-α = ὀδοιπορία, ταξιδίδιον
hα] οὐδε = ὀδοιπορῶ, ταξιδεύω.—οὐδ' ε μβάρε! = κάτευσίδιον! ἀντιθ.
οὐδ' ε πράπε.—hα] οὐδε τε γιάτε = κάμνω μακρονόν ταξιδί· κάλ]ι,
γαμᾶρι, μούσκα σ' hαν οὐδε = δὲν θέλει νὰ περιπατήσῃ.—χιέκ οὐδεγε =
ὀδηγῶ.—ζᾶ (γ) ζε (τ) οὐδεγε = διακόπτω τὸν δρόμον· (ἐπὶ ἐχθρῶν,
ληστῶν και πολεμίων)· ἀντιθ. τσελ] οὐδεγε.—dαλ] jάσ]τε οὐδεσε =
παρὰστρατῶ· 3) οὐδέ-α = νόμος, δικαιοσύνη, τὸ δίκαιον —έστ' ε οὐ-
δεσε = νόμιμον, θεμιτόν, ἔννομον, ἔνθεσμον.—με οὐδε = κατὰ νόμον.—
πα οὐδε = ἀνόμως, παρὰνόμως, ἀδίκως.—ε ὄχ με οὐδε = ἐγκρίνω,
επιδοκιμάζω· μα hέρι πα οὐδε, τα hέρι πα οὐδε, ja hέρι πα οὐδε =
με ἠδίκησε, σε ἠδίκησε, τὸν ἠδίκησεν.

οὐδε-κρούζε-ja = σταυροδρόμιον πληθ. ε-τε.

οὐδετάρ-ι: πληθ. οὐδετάρετε = ὀδοιπόρος, ὀδίτης, ταξιδιδιώτης.

οὐδετάρε-ja πληθ. οὐδετάρετε = θηλ. = ἡ ὀδοιπόρος, ἡ ταξιδιδιώτης.

οὐδε-τσελ]ε]σε-ι ἄρσ. οὐδε-τσελ]ε]σε-ja θηλ. = πρόδρομος.

οὐδε-χέκ]ε]σε-ι πληθ. οὐδε-χέκ]ε]σε]τε ἄρσ. = ὀδηγός.

οὐδε-χέκ]ε]σε-ja πληθ. οὐδε-χέκ]ε]σε]τε θηλ. τοῦ προηγ.

οὐδόβ: (budi) ἐπίρ. = εὐκόλον (Τουρκ. κολά]ι).—μᾶ οὐδόβ (budi) =
εὐκολώτερον.—ἀντιθ. με φεδί]ε] (budi) = μετὰ δυσκολίας, δυσκό-
λως.—ι κάμ οὐδόβ ε περδούερ (budi) = τὰ ἔχω εὐκόλα και πρό-
χειρα.—οὐδόβ ε hά]ινε] κρετέ = εὐκόλως τὸ ἔκαμνον τοῦτο (budi).

(ι-ε-τε) οὐδόβε-ι-α τε (budi) = εὐκόλος-η-ον.

(ι-ε-τε) οὐδόβε]ε]ι-α-τε (budi) ἄσ]τε πούν' ε οὐδόβε]ε]ε] = εἶναι εὐκόλον
πράγμα.

(ι-ε-τε) ουδόπιε-ι-α-τε (Σ). — τε-ουδόβε-τε (budi) και τε-ουδόβετε-ιτε (budi), τε υδόπιε-ιτε (Σ) ούδ. = εύκολία. — με τε ουδόβε (budi) = μετὰ εύκολίας.

ουδόε-α: πληθ. ουδόατε ('Ελθασ.) = σπήλαιον, νη βρίμ' ε μάδε νδε ὄκέμπ τε γούριτ κηε μούντ τε μάρρε σούμε βέτε hρένδx. — ἴδ. ὀπέλε-α.

ουζούρε-α (τ) ουζούρε-ια (τ) και οζούρε-ια (τ) = τόκος. ἴδ. καμάτε-α (Τυραν).

ουε-ια πληθ. ουετε (Σπατι) ἴδ. βε-ια = φόν.

ουθ-ι (γ) ουθ-ι (τ) (πληθ. ἄχρηστος) [συγκρ. ου-ια (γ) ουν-α (γ) ουρ-α (τ)] = ὄξυνη, κοιν. καψάλα (τοῦ στομάχου), ξυνίλα (τοῦ στομάχου). — με διεκ ουθι = ἔχω ξυνίλαν.

ουθ-ι ('Ελθασ.) (περιληπτικόν, ὁ πληθ. λείπει) νη φάρε πηιάτῳεκε ε ζέζε κηε γήινδετε νδε γρούνιτ, τε τσίλγενε κουρ ε ὄτύπ hάχετε ποσί hλῳόζε.

ούθουλε-α (πληθ. ἄχρηστος) = ὄξος, ὄξιδιον· και ούθελε-α, ούφουλε-α (Σ) ούφελε-α (Σ).

ούγε-ούγι (πληθ. ούγενατε (γ) ούγεατε (τ) ἄχρηστος). — και ούδ. ούγετε = τὸ ὕδωρ κοιν. νερόν. — φράσις: hένη ούγετε = κάμνω τὸ νερό μου ἴδ. περμιέρ. — και hέρεθ ούγετε = χύνω τὸ νερό μου. — ἴδ. περμιέρ, ρ. — ούγετ' ε hεκούαρε (τ) ούγετ' ε hεκούεμ (γ), ουγετ' ε hεκούμ = τὰ Θεοφάνεια. — ούγ' ι περhουῳῳμ (γ) και ούγ' ι hούῳτουρε (τ) = ούγ' ι φῳέτουρε.

ούγερε-α, ούγε-α (Περμέτ.) κοιν. πισοβελονηά (εἰς τὸ ράπτειν) ραφή κατὰ ὀπισθοβελονηάν (Τουρκ. τεγγέλj) πληθ. ούγερατε, ούγερατε.

ούγεσ-ι πληθ. ούγεσιτε ἄρσ. = ὕδατοθρέμων. — ούγεσε-ια πληθ. ούγεσετε θηλ. γῳάρπεν ούγεσ = νερόφιδο. — hρέσῳε ούγεσε.

ουῳίς-ουῳίτ-ουῳίτ (γ) ρ. μεταβ. ποτίζω, βρέχω. ουῳίς ἄρνε = ποτίζω τὸ χωράφι. — ουῳίς λῳούλγετε = ποτίζω τὰ λουλούδια. — ἄρ. ουῳίτα-ε-ι μτχ. ουῳίτουε παθ. ουῳίτεμ = ποτίζομαι, βρέχομαι.

ούγκ-ου πληθ. ούγκ-τε = ἴδ. ούγκ-ου πληθ. ούγκτε.

ουγκόνῳε-α πληθ. ουγκόνῳατε = ἴδ. ουγκόνῳε-α πληθ. ουγκόνῳατε.

ουγκενίστ (γ) ουγκενίστ (τ) = ἴδ. ουγκενίστ, ουγκενίστ (γ).

(ι-ε-τε) ούῳμ (Μυζεκηεja) = νερουλός-ῳ-όν.

ούκμε-α (γ) ούκμ-α (γ. Ἐλθασ.), ούφμε-α (Τυρν.) (πληθ. ἄχρη-
στος), πληξίς πνιγηρός καιρός, καταπληκτικός. ἴδ. ζαγουσί-α (τ),
αγουσί-α (κ).

ουλί-νι (γ) ουλί-ρι (τ) πληθ. ουλίνιτε [Λατ. oliva] ἔλαια, (ὁ καρπὸς
καὶ τὸ δένδρον).

ουλιῶτε-α (γ. τ) πληθ. ουλιῶτατε=ἐλαιών.

ουλιξιάσ (τ), ουλιξίη (τ) ουλιξίη (γ), νγουρόη (Σ) ρ. οὐδ. = βρέμω,
βρυχῶμαι, μυκῶμαι, ὀρούμαι.— κξένι ουλιξίην.

ουλιῶτε-α (Κροῦη) πληθ. ουλιῶτατε= νηι τινὰρ ἰ βόγεληε κχι ὀτίενε
μθρένδα ληβέρετε, ε κχίσινε φῖ τε νδσετε περσίπερ περ με ουσ-
βούτουε ληβέρετε, μθασανδῶη ἰ λῆάηενε με σαπού.

ούλ/ (γ) ρ. ἐνερ. = καταβιβάζω. ἀντίθ. νγρεῖ.

ούλ/εμ (γ) ρ. παθ. = καταβιβάζομαι, 2) καταβιβαίνω.— οὐλ/εμ πόσθε.
= σθρέσ ρ. ἀντίθ. νγριῆεμ. ἴδ. ούν/εμ.

ουλιξιάσ-α: πληθ. ουλιξιάσατε= χαμηλότης. ἀντίθ. νελ/τεσίε α.

ούλιξίε (γ) ἐπίρ. = ἴδ. ούν/ετε = χαμηλά.

(ι-ε-τε) οὐλιξίε= ἴδ. ι-ε-τε ούν/ετε = χαμηλός, ταπεινός.

ουλιξίασ-α (γ) πληθ. ουλιξίασατε: ἀπαντάται μόνον ἐν τῇ φράσει: κερ
κόη ἑρίματ' ε ουλιξίασατε= δὲν ἀφίνω τρυπαν νὰ μὴ ζητήσω. ψάχνω
ἕλας τὰς τρύπας (καὶ δὲν τὸ εὐρίσκω).

ούλ/κ-ου (Τῶαμ.) ούκ/κ-ου (γ. τ) πληθ. ούλ/κ/ετε, ούκ/κ/ετε= λύκος.

ουλιξίασ-α, ουλιξίασ-α (γ. τ) πληθ. α-τε= λύκαινα.

ουλιξίασῖτ, ουλιξίασῖτ, (γ) ουλιξίασῖτ (τ) ἐπίρ. = κατὰ τὸν τρόπον
τῶν λύκων.

Ουλιξίασ-ου ἀρσ. Ουλιξίασε-η θηλ. πληθ. κετε ἀρσ. κετε θηλ. =
ὁ κάτοικος τοῦ Dulcino.

Ουλιξίασ-νι=Dulcino (πόλις) Δουλιξίασινον.

ουλιξίασ-ου, ουλιξίασ-ηθ πληθ. ἀρσ. ουλιξίασε, θηλ. κετε = ἀνάπηρος.

ουλιξίασῖτ (·) = ἴδ. ουλιξίασῖτ (γ) = θρηνώ.

ουλιξίασ: ρ. ἐνερ. = ὑγραίνω τινά, — ουλιξίασ-εμ παθ. = ὑγραίνομαι.

ουλιξίασ-α πληθ. ουλιξίασατε καὶ χουλιξίασ-α= δακτυλίδιον.

(ι) ούν/ηε = ἴδ. ιμ-ούν/ηε-ι (=θεῖος).

ουλιξίασ (Τυρν.) ἐπίρ. = ἀρχδιακῶς, κατὰ συνέχειαν.— τ' ἰ μάριῶ συν-
γῖι μόλετε, δάρδετε κ.τ.λ. = τ' ἰ μάριῶ μθάρε μόλετε, δάρδετε

- κ.τ.λ. πα σγῆδεθ = (μικρὰ καὶ μεγάλᾳ, καλὰ καὶ κακὰ ἀδικαίρως).
 ουγγῆ (budi) ἐπίρ. = κατὰ συνέχειαν.
 ουγγῆ (bogdan) = ὀλόκληρον.
 ουγγῆ-ι πληθ. ουγγῆτε = εὐαγγέλιον.
 ουγγῆζόζ: ρ. εὐαγγελίζομαι = ἀπ ζᾶν' ε μίρε (γ). — ουγγῆζόζεμ-
 όνεμ: παθ. εὐαγγελίζομαι ὑπό τινος. = δεγγῆζέν' ε μίρε.
 ουγγῆλουαρ-όρι (τ) πληθ. ουγγῆλόρετε (τ) = ουγγῆλοῦερ-όρι, πληθ.
 ουγγῆλόρετε ουγγῆλόρε-ζα θηλ. πληθ. ρετε = εὐαγγελικός-ή.
 Ουγγῆλτᾶρ-ι-ε-ζα = εὐαγγελιστής-στρια.
 ούνε, ούνα, ούνε (Σ) οὔ (γ) οὔ (τ) (*Αργυρ.) ἀντων. προσωπ. = ἐγώ.
 (ι-ε) ούνεῖμ (budi) ἴδ. ι-ε-ουνῆιμ (γ).
 ουνῆ-α (γ) (Καθ.), ουρῆ-α (τ) οὔ-νι (γ) οὔ-ζα (γ) οὔ-ζα (τ) = πείνω.
 (πληθ. ἄχρηστος). — καῖμ ουνῆ = πεινώ. ἴδ. ουρετόνεμ (τ) με μόρι ου-
 ρια = ἐπεινάσα.
 (ι-ε) ούνεῖμ: (budi) = πεινασμένος-η = (ι-ε) ουνῆιμ (γ).
 (ι-ε) ουνῆιμ-ι-ε-ζα = (ι-ε) ουρῆιμ-ι-ε-ζα (τ) = (ι-ε) ουνῆεμ (γ) (ι-ε) οὔ-
 ῶεμ (γ) = πεινασμένος-η.
 ούνκ-γῆ = θεῖος· (ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ μητρὸς). — ιμ ούνκ = ὁ θεῖός μου, υτ
 ούνκ = ὁ θεῖός σου, ι ούνκ = ὁ θεῖός του πληθ. τε ούνκτε = οἱ θεοὶ
 αὐτοῦ.
 ουνοῦερ-όρι καὶ ουνοῦρ-όρι (γ. συνηρ.) (γ. Τυραν.) πληθ. ουνόρετε = πυ-
 ρῆτις λίθος· κοινῶς τσακμακόπετρα.
 ούν (τ) χουν (τ) ρ. ἐνεργ. = καταβιβάζω, χαμηλώνω· ἴδ. ούλ (γ)· ούν
 πελχούρατε = καταβιβάζω τὰ πανιά (τοῦ πλοίου). — ούν κρύετε = τα-
 πεινοῦμαι, ὑποτάσσομαι. — ἄορ. ούνζ-ε-ι· μετοχ. ούνζουρε. — ἀντίθ.
 νγρε.
 ούνεμ = παθ. καταβιβάζομαι, 2) καταβιβάζω κάτω ρ. οὔδ. 3) ταπεινό-
 μαι. — ούνεμ περδε = κάθημαι κατὰ γῆς: ούνετε (τ) ἐπίρ. = χαμηλά.
 (ι-ε-τε) ούνετε (τ. bogdan) ἐπιθ. = χαμηλός-ή-όν ταπεινός-ή-όν.
 ουράτε-α: πληθ. ουράτατε [Λατ. oratio] = εὐχή, εὐλογία· ι ἀπ ουράτε
 = τὸν εὐλογῶ, εὐχομαί τινι. — μάορ ουράτε = λαμβάνω εὐχὴν, εὐλογού-
 μαι. — πάτσῶ, ουράτενε = νὰ ἔχης τὴν εὐχὴν. — τε πάτσζ ουράτενε = νὰ
 ἔχω τὴν εὐχὴν σου 2) ουράτε-α = ἱερεὺς, ἢ πριφτ ουράτα = ὁ ἱερεὺς.
 ούρδε-ζα (τ) χούρδε-ζα (τ. Βεράτ.) = ἴδ. ούρθ-ι, χούρθ-ι (γ) = λειχὴν.

- ουρδενάρ-ι πληθ. ουρδενάρεττε = έξουσιαστής. — και ουρδεράττε-ι (τ)
 πληθ. ουρδεράττεσιτε. — τὸ θηλ.
 ουρδενάρε-ja (γ) [Ἰταλ. ordinario] = τῆς σειρᾶς, δηλ. οὔτε πολὺ
 καλόν, οὔτε πολὺ κακόν. ὡς: κελό γjā ἄσττε ουρδενάρε.
 ουρδενίμ-ι (γ) οὐρδερίμ-ι (τ) πληθ. μετε = πρόσταγμα και ουρδεράττε-α
 (τ) πληθ. ουρδεράττατε.
 οὐρδεν-ι (γ) οὐρδε-ι (τ) πληθ. οὐρδενατε, οὐρδερατε = προσταγή, δια-
 ταγή· έξουσία.
 ουρδεν-κjίνδε-ι (γ) ουρδε-κjίνδε-ι πληθ. σιτε = ένατόνταρχος.
 ουρδεν-μίξε-ι (γ), ουρδε-μίξε-ι πληθ. σιτε = χιλίαρχος.
 ουρδενόj (γ) ουρδερόνj-όj (τ) = προστάττω, διαττάττω, έξουσιάζω.
 ουρδενόχεμ (γ) ουρδενόρεμ (τ) = παθ. = προστάττομαι.
 ούρε-α πληθ. ούρατε = γέφυρα.
 ούρεθ-ι (τ) = ἀσθένεια του σίτου και ἀραβοσίτου, όταν σήπηται ἐν τῷ
 ἀγρῷ και μαυρίζει.
 (ι-ε) ούρετε = (ι-ε) ουρίτουρε (τ) = πεινασμένος.
 ουρετόνεμ: (τ) ρ. οὐδ. = πεινώ.
 ουρθ-ι (Ἑλθασ.) (πληθ. ἀχρηστος), ούρδε-ja (τ), ὄπεργετί-α (Τυραν.)
 πληθ. ὄπεργετίτε, τέσζε-α (Καβ.) πληθ. τέσζεατε = κοινῶς λει-
 χῆνα.
 ούρθ-ι: (πληθ. ἀχρηστος) = κισσός· χούρθ-ι (γ) (πληθ. ἀχρηστος) ούρ-
 δε-ja (τ) πληθ. ούρδετε, χούρδε-ja πληθ. χούρδετε και περτσέλjάχ-ου
 πληθ. περτσέλjάχετε.
 ουρι α (τ) πληθ. ἀχρηστος) = ουνι α (γ) = πεινα.
 ουρι-ου (Ἀργυρ.), ουρίθ-ι (Βεράτ. Περμέτ.) ουρίθ-ι (γ) = ὁ ἀσπάλαξ·
 κοινῶς τυφλοπόντικας.
 ουρίμ-ι: πληθ. ουρίμετε [ουρίj] = εὐχή· ἀντιθ. νέμε-α.
 (ι-ε) ουρίσμε και (ι-ε) ουρίσμε = ουνίσμ (γ) = πειναλός.
 (ι-ε) ουρίτουρε (τ) = πεινασμένος-νη = ἴδ. (ι-ε) ουρίσμ (γ).
 ούρjε-ja (Ἀργυρ.) πληθ. ούρjετε. — ούρjε-α (Βεράτ.) = κjούμξστ με
 κρύπε, ζιερ.
 ουρόνj-όj [Λατ. oro-are] = εὐχομαι· ἀντιθ. νέμ ρ. — ουρόνεμ-όχεμ παθ.
 ουροῦαρ-όρι (Ἀργυρ.) πληθ. ουρόρετε = ὁ ἀραβῶν ἔταν ἀλλάξωσι τὸ
 δακτυλίδιον.

Ουρούμ-ι: πληθ. Ουρούμετξ = Ρωματός, Γραικός· 2) ὁ ἀνήκων εἰς τὴν
θρησκείαν τοῦ γραικικοῦ δόγματος.

ούρτξ: ἐπίρ. = σοφῶς, φρονίμως.

(ι-ε) ούρτξ: ἐπίθ. = σοφός-ή, φρόνιμος-η.

ουρτξσι-α καὶ ουρτί-α (bogdan = σοφία, φρόνησις, κοιν. φρονιμάδξ.

ουρτξσιότ (γ) = ουρτίότ (Σ) = ούρτξ· ἐπίρ. = φρονίμως.

ουρτξσόνι-όξ, ουρτξτσόνι (τ), ουρτόξ (Σ) = ἡμεράνω, σωφρονίζω τινά·
ἀντίθ. εγερσόξ.

ουρτξσόχξμ-όνεμ, ουρτξτσόχξμ-όνεμ (τ), ουρτόχξμ (Σ) παθ. καὶ οὐδ. =
ἡμεράνομαξ, σωφρονίζομαξ. — ἀντίθ. ἐγερσόχξμ.

ουρρέξ: (Ἀργυρ.) ρ. = μισῶ τινά, μαρρ μενί (γ)· ουρρέβξ ξέτενε τίμε =
ἐμίσησα τὴν ζωὴν μου. — ἀόρ. ουρρέβξ-ε-ου· μτχ. ουρρέβεξ.

ούστ: ἐπιφων. κουρ νγάσενε ἀρενε ι θόνε κάουτ ούστ, περχνδάξ ι θόνε
θουμνάτσιτ ουστῆ-νι.

ουστῆ-νι (Σ) πληθ. ουστῆνι-τξ = θουμνάτσ-ι = βούκεντρον· ἴδ. χουστῆ-νι.

ουσῆ-ζα (γ. τ.) πληθ. ουσῆτξ = μικρὸν καλύδιον ἀπὸ κλωνάριξ· καὶ
ουσῆζξ-α (Κροῦζξ-Καθάξξ), ουρσῆζξ-α (Τυραν.) = καλύδιον ἀπὸ κλω-
νάριξ, ἢ φύλλα ἔπου κάθηται κεκρυμμένος ὁ κυνηγός [γραικικὰ
λέγεται χωσιὰ ἐκ τοῦ χώνομαξ] ἴδ. πρίτξ-α = καρτέρι κοινῶς.

ουσῆξένι-έξ: ρ. ἐνεργ. [συγγενές τῷ Λατ. esco-are = βιβρώσκω, ἐσθίω] =
τρέφω· 2) πκχύνω τινά δίδων αὐτῷ πολλὴν τροφήν. — κασῖ ουσῆ-
κξύβεξ = κριός ἀναθρεμμένος = παχύς. — ουσῆξέχξμ-νεμ παθ.

ουσῆξίμ-ι: πληθ. ουσῆξίμετξ = τροφή, 2) πάχος (ἐκ τῆς πολλῆς τροφῆς).

(ι-ε) ουσῆξύεσῖμ (γ) ουσῆξύσῖμ (γ. συνηρ.) ουσῆξύερσῖμ (τ) = θρεπτικός-ή.

ουσοῦξ-ι (Σ) = τὸ τῆς καρδίας τοῦ χόιρου πάχος.

ουσοῖνεξξ-α: πληθ. ουσοῖνεξξατξ = ἀβδέλλα· καὶ ουσοῖνεξξξ-α (Σ) πληθ.

ουσοῖνεξξατξ, ουσοῖνοῦνεξξ-α (Ἐλθασ.) πληθ. ουσοῖνοῦνεξξατξ.

ούστ-ι ? ? ? ούστ-ι: πληθ. ούστξρετξ ? ? ? ἴδ. γουστ ἢ ουσῆξέξ.

ουστξρι-α (budj-bogdan) πληθ. ουστξρίτξ = στρατόπεδον, στρατός·
δουελ ουστξρία = ἐστρατοπέδευσεν ὁ στρατός. — κοῦ νουῦλι ουστξ-
ρία; = ποῦ ἐστρατοπέδευσεν ὁ στρατός· ἴδ. φουσῆτξ-α.

ουστξτουαρ-όρι: πληθ. ουστξτόρξτξ = στρατιώτης· καὶ ουστξτουερ-όρι
(γ), ούστξτουρ-όρι (συνηρ.).

ουστίμε-α (Σ) πληθ. ουστίματξ = ἀντήχησις τῶν ὀρέων· ἴδ. ουτουρίμε-α.

ουστρε-ja (τ. γ.) πληθ. ουστρετε = πᾶν ἄγουρον ὀπωρικόν· μόλε, δάδε
 ουστρε κ.τ.λ. — μός ε ἕα ατέ πέμε σε ἐστε ουστρε = ε πα πιέκουρε.
 ουτερίj (γ) ουτερίj (τ) ἴδ. ουτουρίj (γ) καὶ ουτουρίj (τ) = βοίζω.
 ουτερίμε-α : πληθ. ουτερίματε = ἴδ. ουτουρίμε-α = βοή.
 ουτουρίj (γ), ουτουρίνj (τ), ουτουρίν (γ. τ.) = βρέμω, βοίζω, ἠχῶ ἴδ.
 γjεμόj-ουτουρίνj-ουτουρίν γ'. προσώπου = βρέμει, ἠχεῖ. — ουτουρίν
 μάλjι : (Τυραν.) = ἀντηχεῖ τὸ βουνόν. — γjιμόν δέτι = βουίζει ἢ θά-
 λασσα. — ουτουρίν κjίλκ (Τυραν.) = βροντᾶ ὁ οὐρανός.
 ουτουρίμ ι : ὄνομ. ἀφρη. (πληθ. ἄχρηστος) = βροντή.
 ούφουλε-α (Σ) = ούφουλε (πληθ. ἄχρηστος) καὶ ούφελε-α (Σ) = ἴδ.
 ούβλε-α (πληθ. ἄχρηστος) = ὄζος.

Π

πα : μόριον στερητικόν α, ἄνευ, χωρίς.
 πά : μόριον, προστακτικόν· πά δεγjό = ἄκουσον. — πά έjα κετού (π'έjα
 ἢ πέjα κετού) = ἐλθέ ἐδῶ. — πά τα ὄj = κοιν. γιά νὰ τὸ ἰδῶ. — πα
 σετῶ' τε θέμ = jα κάτι νὰ σὲ εἰπῶ.
 πᾶ : (τ) = ἴδ. πα = λοιπόν.
 παθέσε : ἐπίρ. = ἀπίστως.
 (ι-ε-τε) παθέσε ἐπίθ. = ἀπιστος-η-ον. — με βράου με τε παθέσε = με
 ἐφόνευσεν ἀπίστως.
 παθεσενι-α (γ) παθεσερι-α (τ) = ἀπιστία.
 παθέρι (γ. Καβ.), πεφας (Σ), παπρίτουε (γ), παπρίτουε (τ) ἐπίρ. =
 ἔξαφνη, ἀπροσδοκῆτως, ἀνελπίζτως. — πακουjτίμκς (Καβ.) = ἀσυλ-
 λογίστως, πα πανδέχουε (τ) = ἀπροσδοκῆτως· φράσις : πα πρίτουε
 πα κουjτοῦμ (γ).
 (τε) παδρούμε-τε = ἄζυμα· ἀντίθ. τε μβρούμε-τε = ἔνζυμα.
 πάγε-α : πληθ. πάγατε [Ἰταλ. πάγα] = πληρωμή καὶ παγετύρε-α (budi).
 παγε-δάνεσ-ι (γ) παγε-δένεσ-ι (τ) πληθ. πάγε-δάνεσιτε = μισθοδότης.
 πάγε-δάνεσε-ja (γ) παγε-δένεσε-jα (τ) = ἡ μισθοδοτία· πληθ. σετε.
 πάγε-δάνεjε-ja (γ) πάγε-δένεjε-jα = ἀνταπόδοσις· πληθ. jετε : ἴδ. ὄπα-
 γέσε-α.

πάγεξε (γ) = πάκεξε (τ) ἐπίρ. = ὀλίγον.

παγεζίμ-ι: πληθ. παγεζίμετε = βάπτισμα, βάπτισις.

παγε-ζιμτάρ-ι: πληθ. παγεζιμτάρετε καὶ παγεζόρ-ι = βαπτιστής.

παγεζόνj-όj ρ. ἐνεργ. = βαπτίζω (τινά): παγεζόνεμ-όχεμ παθ.

παγε-μάρρεσ-ι: ἄρσ. πληθ. παγε-μάρρεσιτε = ἐκδικητής. — παγε-μάρ-
ρρεσ-ιx: θηλ. πληθ. παγε-μάρρεσιτε = ἐκδικήτρια.

παγέσθ-a = πληρωμή, δασμός.

παγούα-όι ('Αργυρ.) = μποτίλια ἀπὸ κλάϊ εἰς ἣν θέτουσι ρακί.

παγούανj-αj (τ) ['Ιταλ. pagare] ρ. ἐνεργ. = πληρώνω· ἰδ. λjάj· παγούεj
καὶ παγούj (συνηρ.) παγόj καὶ πογόj ('Αργυρ.) = πληρώνω.

παγούχεμ παθ. = πληρόνομι· ἰδ. λjάχεμ.

παγεύρε = ἰδ. πάγε = πληρωμή.

(ι-ε) παγῶμε-ι-a = ἄϋπνος, ἄγρυπνος.

(ι-ε-τε) παδάνε (γ) = ἀπαράδοτος-η-ον· ἰδ. ι-ε-τε παλjίδε.

(ι-ε-τε) παδένε (τ) = ὁ μὴ παρδόμενος, ἀκυρίευτος· 2) ἄκαμπτος· (ἰδ.
έπεμ ἢ ίπεμ).

παδίσ-ίτ-ίτ (Σ) ρ. ἐνεργ. = ἐγκλωῶ τινα, ἐνάγω. — κjάj μβε τε (Κροῦjα
γεγ.).

παδίτεμ: ἐγκαλοῦμαι, ἐνάγομαι ὑπὸ τινος.

παδάσουρε (γ) παδάσουρε (τ) = ἀκουσίως, μὴ θέλων.

παδίτουρε (γ) παδίτουρε (τ) = ἐν ἀγνοίᾳ. — ε βερα παδίτουρε = τὸ
ἔκαμα ἐν ἀγνοίᾳ, ἀκουσίως.

(ι-ε) παδίτουρε (γ) παδίτουρε (τ) = ἀμαθής, ἀγράμματος, ἀπαίδευτος.

παjίσεσ-a [ἰδ. παjτόj = μισθώνω τινα] = μίσθωσις.

παjτίμ-ι = ἰδ. πακjτίμ-ι = εἰρήνη· (τὸ κj τρέπεται εἰς j).

παjτιμ-βάμεσ-ι (γ) ἄρσ. παjτιμ-βάμεσε-jx θηλ. = εἰρηνοποιός· παjτιμ-

βέρεσ-ι (τ) ἄρσ. παjτιμ-βερεσε-jx (τ) θηλ. = ἰδ. πακjτίμ-βάμεσ-ι

(γ), πακjτιμ-βαμεσε-jx (γ) θηλ. πακjτιμ-βέρεσ-ι (τ) ἄρσ. πακjτιμ-

βέρεσε-jx (τ) θηλ. = εἰρηνοποιός

παjτόνj-οj-όνεμ-όχεμ (τροπῇ τοῦ κj εἰς j) = ἰδ. πακjτόνj-όj-όνεμ-όχεμ.

πάκ: ἐπίρ. = ὀλίγον [Λατ. pauci-orum] ἀντίθ. σούμε.

πάκεξε = (τ. budi-bogdan) ἐπίρ. ὑποκορ. = 'λίγάκι· καὶ πάγεξε (γ)

εδέ πακ-χέρε = ἔτι ὀλίγον καιρόν. — παροιμία: πακ ε περ μάλ = ὀλί-

γον καὶ ἐπιθυμητόν. — πάκεξε βούξε = λιγάκι ψωμί.

πακ-σε-πάκου = τουλάχιστον.

πακ-μός: τουλάχιστον, επάνω κάτω (budi) πακ σε με χάνγρι γjāνε πο δεσ̄ τε με χājε εδε κρύετε = δέν φθάνει ὅπο μοῦ ἔφαγε τὴν περιουσίαν, ἀλλ' ἤθελε νὰ μὲ φάγη καὶ τὸ κεφάλι. — κα-πακ (γ) = νγα-πάκε = ἀπ' ὀλίγον.

(ι) πάκ-ου: πληθ. τε πάκετε: ἐπιθ. = ὀλίγος. — ε πάκετε = ὀλιγη' τε πάκετε οὐδ. = τὸ ὀλίγον.

(ι-ε-τε) πάκετε-ι-α-τε ἀντιθ. (ι-ε-τε) σούμετε-ι-α-τε: παρομ. ι πάκου σι γjάκου' = τὸ ὀλίγον (εἶνε πολύτιμον) ὡς τὸ αἶμα' ε πάκα σ' τε πρισ̄ = τὸ ὀλίγον δέν σὲ βλάπτει (φθείρει) ε πάκετα περιμβα ὄενδέ-τεjενε = ἡ ὀλιγόρεια δικτηρεῖ τὴν υἱείαν.

πάκεζε (γ. budi-bogdan) ἐπιρ. ὑποκορ. τοῦ πακ ἐπιρ. πακεσό.

πακεσόνj-όνεμ (τ. Περιμέτ.) = ἴδ. πακὸj ὄχημ. καὶ πακετσόνj-όνεμ (τ).

πακίσε-α (γ. τ) πληθ. πακίσεκτε: ἀφηρ. = τὸ ὀλιγοστόν.

πακόνj-οj (γ) πακεσόνj καὶ πακετσόνj-όj ρ. ἐνεργ. = ὀλιγοστεύω: πακὸχημ (γ) πακεσόνεμ-ὄχημ παθ. = ὀλιγοστεύομαι' πακετσόνεμ.

(ι) πακόμε-ι ἀρσ. πληθ. τε πακόμετε = ἀπληστὸς' ε πακόμε-α θηλ. τε πακόμε-τε οὐδ. = ἡ ἀπληστία' τε νγρανετε πακόμε = φαγητὸν ἀνευ μέτρου (budi).

(ι-ε-τε) πακουjδέσσεμ = ἀφροντις, ἀπρόσεκτος.

πακουjίμας (Καβ.) ἐπιρ. = ἀσυλλογίστως, ἔξαφνα' ἴδ. παπρίτουε (γ) παπρίτουε (τ) παπανδέχουε (τ).

(τε) πάκουε-ιε (Σ) οὐδ. = ἡ λιποθυμία' τε τχόλετε ('Ελθασ.).

πακσέλj: ('Ελθασ.) ρ. ἴδ. κουκὸj (Καβ.) καὶ κουκάσ (Καβ.) κουνιάσ (Βεράτ.) ρ.

πακσέλjεμ: παθ. ἴδ. κουνιάσεμ (Βεράτ.), κουκὸχημ καὶ κουκάσεμ (Καβ.) κελjκάσεμ (Περιμέτ.)

πακτόj-όνεμ ('Αργυρ.) ἴδ. πακjτόj-όνεμ.

πακτοῦα-οἶ (τ) ἴδ. ποκτοῦα-α πακτοῦε-οἶ (τ) καὶ ποκτοῦε-οἶ (Σ) = πέ-ταλον.

πάκj: ἐπιρ. = παστρικά, καθαρῶς' μπσ̄j πάκj = σκουπίζω παστρικά.

πάκj-ι (γ. budi) καὶ πάκjε-jα [Δατ. πακ-εις] = εἰρήνη. — βάνj πάκj (budi) = πακjτόj ἢ παjτόj = εἰρηνεύω' ι βάj πάκj = τοὺς εἰρηνεύω, τοὺς φιλιώνω' βάνε πάκj = πακjτούανε = ἔκαμαν εἰρήνην, εἰρηνευσαν,

- πακτόν-όνη [Λατ. paco-are] ρ. ένεργ. = είρηνόποιω, συνδιελλάττω, φιλιώνω· καί πακτόν-ή πακτόν-ή (τροπή τοῦ κη εἰς j) πακτόν (Ἀργ.) [πακτόνω εἰρηνεύω] κηέξ αργμική εἰ πακτόνα = ἦσαν ἐχθροὶ καὶ τοὺς ἐφίλιωσα· 2) μισθόνω: πακτόνα dū πουνετόρε = ἐμισθώσα δύο ἐργάτας.
- πακτόνεμ-όχημ, πακτόνεμ-όχημ, πακτόνεμ (Ἀργυρ.) = ρ. οὐδ. = εἰρηνεύω μετὰ τινος· 2) μισθόνομα.
- πακτίμ-ι πληθ. πακτίμετε καὶ πακτί-μι (τροπή τοῦ κη εἰς j) = εἰρήνη 2) μίσθωσις.
- πακτίμ-βάμεσ-ι (γ) πληθ. πακτιμ-βάμεσιτε = εἰρηνόποιός. — πακτίμ-βάμεσε-ια (γ) θηλ. πλ. πακτίμ-βάμεσετε καὶ πακτίμ-βάμεσ-ι ἀρσ. πακτίμ-βάμεσε-ια θηλ. — πακτίμ-βέρεσ-ι ἀρσ. πακτίμ βέρεσε-ια θηλ. = εἰρηνόποιός.
- πάλ: ρ. = ὀγκορίζω (ἐπὶ ὄνου) [συγκρ. ψάλ-λω]. — γομάρι πάλ = ὁ ὄνος ὀγκάται. — ἴδ. πελάσ ρ.
- πάλε-α: πληθ. πάλατε = εἶδος κοπάνου μὲ τὸ ὅποῖον κτυποῦν τὰ φορέματα ὅταν πλύνουν αἱ γυναῖκες.
- πάλε-α: πληθ. πάλατε = ἡ πάλα ἴδ. κόρδε-α.
- πάλε: ἐν τῇ φράσει: βᾶί πάλε = εὐχαριστοῦμαι. — ροῖ πάλε = κάθημαι μὲ εὐχαρίστησιν.
- παλάνγε-α (budi) πελάνγε-α (budi) = ἴδ. πελάμβε-α = σπιθαμή.
- παλάνσε-α πληθ. α-τε [Γαλ. balance] ἴδ. κωνδάρ.
- παλάι-ι πληθ. παλάτετε = μέγαρον, ἀνάκτορα, παλάτιον.
- παλάτσ-α: πληθ. παλάτσ-κατε (Τουρκ. τὸ ἴδιον) ???
- παλζαβι-α πληθ. παλζαβίτε: (γ. τ. budi-bogdan) καὶ παλζεβι-α (Σ), παλζοβι-α (Ἀργυρ.) = ζίσχρολογία. — φλζάσ παλζαβι = αἰσχρολογῶ, φζάλζ' εἰ vduτε.
- παλζαβόν-όνεμ (budi) = λερόνω-νομα.
- (ι-ε-τε) παλζάμ-ι-ε-τε (γ) = ἄπλυτος, ι-ε-τε-παλζάρε-ι-α (τ).
- παλζαρε-ια (bogdan-Ἑλθασ. Βεράτ.) πληθ. παλζαρετε = πινάκιον, πῆλινον πιᾶτον ἢ φαρφουρένιον. 2) τὸ πιᾶτον μὲ τὰ κόλυβα.
- παλζέ (γ) [πα-λζε = ἄφες] = ἄφες κοιν. ἄφισε. — παλζέ τε βέτε τε ὄφ, σε σὶ ἄσθε πούνα = ἄφες νὰ ὑπάγω (ἢ ἄς ὑπάγω) νὰ ἴδω, πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα. — παλζέ μὲς φόλζε με γόζε = ἄφες μὴ ὀμιλεῖς μὲ τὸ στόμα. — παλζέ τα ὄζ = ἄφησε νὰ τὸ ἴδῶ, ἢ ἄς τὸ ἴδῶ.

- πάληξ-α: πληθ. πάληξατε=σύνον ξηρόν. — νηξ βάρκ πάληξασ=μία άρ-
μαθιά άπό σύκα ξηρά.
- πάληξ-α: πληθ. πάληξετε=ιδ. πάρε-α=ζεϋγος.
- παληξβι-α=ιδ. παληαβι-α=αισχρολογία.
- παληξχούαο-όρι (Περμέτ.) [έκ του γραικικουΰ παλαιουχώρα] και τροχάλ-
γη-α (Περμέτ.) [τροχός]=τόπος καταπατημένος, χαλασμένος (ώς
έν παλαιουχώρα) — τροχάληξ-α (Περμέτ.)=βένδ' ι γερούρε νγα ού-
γητε.— ούγητε ε βρη δένε τροχάληξ.
- παληοβι-α=ιδ. παληαβι-α=αισχρολογία.
- παληζόβ (Τυραν.) ιδ. παληός ρ. παληόχημ (Τυρ.) ιδ. παληόσεμ.
- παληός: ρ. ένερ. [πάληξ-α]=διπλόνω=βάη πάληξ, 2) καταπαλκόνω.
παληόσεμ: παθ.
- πάλησε-α (Κρούξα) πάλτσε-α (πληθ. άχρηστος)=τό μυαδοϋλι (κυρίως
των κοκκάλων) ιδ. τρού-νι=έγκέφαλος.
- παμ (γ) πάρε (τ) μηχ. του δόχ ρ.
- παμβούκ-ου (γ. τ), πουμβάκ-ου ('Αργυρόκ.)=βαμβάκιον. — ι-ε παμ-
βούκτε, πουμβάκτε: έπίθ.=βαμβακερός-ά.
- (ι-ε) παληίγη-ι-α (budi)=ό-η-άνομος-παράνομος.
- παμέτα: (τ), κοινώς και πε ύστερον.
- (ι-ε) παμούνδουε, ι-ε-παμούνδουε (τ)=άνικητος.
- πανέι-ι (τ)=κουρ délj νηξ τσόπ' ε τέρε πρέη δέουτ α πρέη γουριτ, α
πρέη δρουριτ.
- πανανί=παμέτα: έπίρ.=και πε ύστερον.
- πάνηξ-α (Βεράτ.) πληθ. πάνηατε=νηξ δρου με ι μαθ σε λήσι.
- (ι ε-τε) πανόχουε (τ)=άγνωστος-ον.
- πανόχουε: έπίρ.=άγνώστως.
- (ι-ε) παούδε-ι-α=άνομος, παράνομος, άδικος. 2) ό διάβολος.
- παούδε: έπίρ.=άνόμως, παράνόμως. άντίθ. με ούδε.
- παπανδέχουε (τ), παπρίτουε και παπρίτουε=άπροσδοκήτως, άνελ-
πίστως. — πακουητίμας (Καβ.)=άσυλλογίστως. — φράσις: παπρί-
τουν' ε πακουητουμ.
- (ι-ε-τε) παπανδέχουε-ι (τ)=ιδ. ι-ε-τε παπρίτουε.
- (ι-ε-τε) παπιέσε: έπίθ. ό-ή άμέτοχος, ό μη έχων μερτικόν, κοινωνίαν,
2) ό διάβολος.

- παπούνη: ἐπίρ. = ἀργῶς, 2) ἀναιτίως.
(ι-ε) παπούνη ἐπίθ. = ἀργός-ή.
παπούνη (γ) καὶ παπρίτουρη (τ) ἐπίρ. = ἀνελπίστως. — ι-ε-τε παπρί-
τουρη (γ) ι-ε-τε παπρίτουρη (τ) = ἀνέλπιστος-ον.
παρ: προθ. εὐρισκομένη πάντοτε ἐν συνθέσει = πρό· π.χ. παρδιέ, παρ-
διέτ, παρμθράμε κ.τ.λ.
πάρα: περπάρα: προθ. (συντ. μετὰ γενικῆς) σημ. = πρότερον· ἐρδι
πάρα κόχρησῃ ἢ ἐρδι περπάρα κόχρησῃ = ἦλθε πρό τοῦ καιροῦ· 2) πρίν:
πάρα σε τε βᾶχρησῃ, καὶ πάρα σε βᾶχρησῃ (bogdan) = πρίν γίνῃ ἢ
προτοῦ νὰ γίνῃ· 3) ἔμπροσθεν, ἐνώπιον: πάρα δέρησῃ ἢ περπάρα
δέρησῃ = πρό τῆς θύρας. — φύλι πάρα γῆνδεῖρησῃ ἢ περπάρα γῆν-
δεῖρησῃ = ὠμίλησεν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. — μᾶ πάρα (bogdan) = μᾶ
περπάρα = προτίτερον.
παρά-ja πληθ. παράτε καὶ πάρε-ja πληθ. πάρετε = οἱ παράδες.
παραβερη-α (τ) = πρόθεσις (ἄρτου) καὶ παραβούμε-ja (γ) βούκετ' ε παρα-
βερησῃ (τ) = βούκετ' ε παραβούμεσῃ (γ) = οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως.
παραδί-ι = παράδεισος· ἰδ. παρράϊσ-ι (τ), παρρίϊσ-ι (γ), παρρῖσ-ζι (Σ).
παραζάν-ι (Ἑλθασ.) ἰδ. βοραζάνε-ja (Τυρκν.).
πάραι: ἐπίρ. — κυρίως.
παραθάνεσ-ε (γ), πληθ. παραθάνεσῃτε = προφήτης.
παραθάνεσ-ε-ja θηλ. πληθ. παραθάνεσῃτε = προφήτις. — παραθάνεσ-ι (τ)
ἄρσ. πληθ. παραθάνεσῃτε. — τὸ θηλ. παραθάνεσ-ε-ja πληθ. παραθάνε-
σῃτε = προφήτις.
παραθέμ ρ. προφητεύω· προλέγω, τὰ μέλλοντα.
παραλῆνδεσ-ι πληθ. παραλῆνδεσῃτε = πρωτότοκος· (ι-ε) παραλῆνδουρη
(γ) (ι-ε) παραλῆνδουρη (τ) = λῆνδουρη περπάρα.
παραλῆνδεῖρη-ja: πληθ. παραλῆνδεῖρησῃτε = τὰ πρωτοτοκεῖα.
παραρόνη-α [παρα-ρόνη-α] πληθ. παραρόνηατε = ἡ ἔμπροσθοφυλακὴ·
(στρατιωτικὴ)· ἀντιθ. παραρόνη-α = ὀπισθοφυλακὴ.
παρδιέ (γ) ἐπίρ. = πρόπερσι = ἰδ. τερδιέτ (τ).
παρδιέ (γ) ἐπίρ. = προχθές· παρδιέθρη (γ)· νῆ-δίτεζῃ = προχθές, νῆ
δίτεζῃ (τ) = προχθές, νῆ δίτεζῃ = μιᾶ τῶν ἡμερῶν.
πάρε (τ) πᾶμ (γ) μετοχ. τοῦ ὄχ.
(ι) πάρε-ι (τ) ε πάρε-α (τ) = ὄρατός-ή.

(1) *πάμ-ι* (γ) ε *πάμε-ια* τ*ε* *πάρετε* (τ) τ*ε* *πάμε-τε* (γ) = *θέα*, *θέαμα*, *θεωρία*. 2) *όρασις* 3) *όραμα*. 4) *έπίσκεψις*. — *κά* τ*ε* *πάρε* τ*ε* *βούκουρ* = *έχει* *ώραίαν* *θεαυ* *χούμυ* τ*ε* *πάρετ'* ε *σύβετ* = *έχασε* τ*ήν* *όρασιν* τ*ών* *όφθαλμών* *πάσ*ε** *ν*η** τ*ε* *πάρε* = *είδον* *όραμα*. — *βέτε* *περ* τ*ε* *πάρε* = *ύπάγω* *πρός* *έπίσκεψιν*,

παρβιέτ (γ) = *προπέρουσι* = *ν*η** *βιέτ* (τ). — *ν*η** *βίτι* (γ) = *εις* *έν* *έκ* τ*ών* *έτ*ών** (*άπροσδιορίστως* *κατά* *ποτόν* *έτος*. — *ν*η** *βίτι* *ουβ*α** *ζ*ι** *βούκε* (γ) = *εις* *έν* *έκ* τ*ών* *έτ*ών** *έγινε* *λίμ*ος**.

πάρε (τ) *έπιρ*. *χρόνου* = *πρότερον*, *πρό* *όλίγου*. — *κ*η** *πάρε* = *πρότερον*. *πάρεθιν*ε** (τ), *σ*πα*ρε* (γ), *σ*πα*ρεθιν*ε** (γ), *πάρι* (*bogdan*), *μβάρι*, (*bogdan*) *μ*α** *πάρε* (*budi*), *μ*α** *πάρι* (*budi*) = *μ*α** *περ*πα*ρα*. — *κούρε* *έρδι* ; = *πότε* *ήλθεν* ; *πάρε*, = *πρότερον*.

πάρε-α : *πληθ*. *πάρετε* [*Λατ*. *par-is*] = *ζευγος*. *κοινώς* *ζευγάρι* (*Τουρκιστι* *τ*σ*ίφτ*). — *πάρε* *α* *τσούπ* ; = *ζυγά* *ή* *μονά* ; (*Τουρκ.*) (*τ*σ*ίφτ-α* *τεκ*) *καί* *πάλ*η**. — *ν*η** *πάλ*η** *βάθε* = *έν*α** *ζευγάρι* *σκουλαρίκια*. — *ν*η** *πάλ*η** *κ*ε*πούτ*σε** = *έν*α** *ζευγάρι* *παπούτσια*. — *ν*η** *πάλ*η** *άρ*μ**ε = *δύο* *πιστόλια* ; *ν*η** *πάλ*η** *ρρόβ*α** = *μία* *φορεσιά* ; *ν*η** *πάρε* *πελούμ*β**α (τ) = *έν* *ζευγος* *περιστερών* ; *πάλ*η**-*πάλ*η** = *ζευγαρωτά* ; *πο* *σ*κ*όνιν*ε** *πάλ*η** *πάλ*η** = *διέδαινον* *ζευγαρωτά*. = *πο* *σ*κ*όνιν*ε** *πάλ*η** *πάλ*η** = *ύπάγουσι* *κατά* *ζεύγ*η**. 2) *πάλ*η**-*α* = *δίπλωσις*, *δίπλωμα*. *βέν*η** *πάλ*η** *ρρόβ*α*τε* = *διπλόνω* *τά* *φορέμ*α**τά. *ιδ*. *ρημ*. *παλ*η**σ*σ* ; *ν*η** *πάλ*η**σ*σ*, *δ*υ** *πάλ*η**σ*σ* *τρι* *πάλ*η**σ*σ* *κ.τ.λ.* = *μέ* *έν*α** *κάτι*, *κ.τ.λ.*

(1) *πάρε-ι* : *πληθ*. *τε* *πάρετε* = *πρώτος* ; ε *πάρε-α* = *πρώτη* ; *πληθ*. *τε* *πάρατε*. *παρεζό*η** [*κ*ε*ρράβ*ε*-α*] [*πάρε-α*] = *ρ*. *ένεργ*. *ζευγαρόνω* *τό* *παθ*..

*παρεζό*η**μ = *ζευγαρόνομαι*.

*παρεκ*η*ρό*η** (*budi* *καί* *β*η*ν* *γ*α*τί*η** (*budi*) = *έτοιμάζ*ω** *μετοχ*. *παρεκ*η*ρού*ε**μ.

παρεσι-α : (*περιληπτικόν* *όνομα*, *πληθ*. *άχρηστος*) = *ή* *άριστοκρατία*, *οί* *τ*η*ς* *πρώτης* *τάξ*ε*ως* *άνθρωποι* ; *άντιθ*. *βεγ*η*λ*η*-α*.

*παρέικ*ε*-α* *πληθ*. *α-τε* (*Τ*σ*ερμενί*α**) *ιδ*. *λ*η*σ*ε*-α*.

*παρμυρ*α** (γ) *παρμυρ*α**μ*ε* (γ) *έπιρ*. = *προψ*ε*ς*, *τ*ήν** *παρμυρ*α** *έσπ*ε*ραν*.

*παρμυράμ*ε** (γ) *παρμυράμ*ε** *τιέτ*ε*ρε* = *άντιπροψ*ε*ς*, *τ*ήν** *προπαρμυρ*α** *έσπ*ε*ραν*.

*παρμέν*δ*-α* *καί* *παρμέν*δ*-ι* (*Σ*) *παρμέν*δ*-ια* (γ) *πληθ*. *παρμέν*δ*-τε* = *παρμέν*δ*-α* (τ) = *τό* *άροτρον*, *κοινώς* *άλέτρι*.

- παρτί-α: πληθ. παρτίτε [καλιστρέω, καλέω] καλῆστρε-α (Βεράτ.)
πληθ καλῆστρατε = συμπόσιον κούρ θερρέτ χέρρεν' ε πάρε δανδερρινε
ι βιεχέρρι.
(ι-ε-τε) παρρεφύρε (τ) παρρεφύεμ, παρρεφουμ (γ. συνηρ.) = άνεκδιή-
γητος-ον.
παρρεφύρε (τ) παρρεφύεμ (γ) παρρεφύμ (συνηρ.) έπιρ. = άνεκδιη-
γήτως.
παρρίσ-ι (γ) ιδ. παρρδίσ-ι. (Σ) και παρρῖσ-ζι (Σ), παρράϊσ-ι (τ).
πας, (τ) μβας (γ) πρόθ. (μετά γεν.) = ύστερον.— πας δίμριτ βιέν
βέρα = μετά τόν χειμῶνα έρχεται τὸ έρ. — πας du dítō, πας du
jábess, πας du μούαϊσ̄ πας du βιέτō = μετά δύο ήμέρας, έβδομάδας,
μῆνας, έτη. 2) = τὸ ὀπισθεν, κατόπιν, άπ' ὀπίσω. ὡς: πας ουστρε-
ρίσε = κατόπιν τοῦ στρατοῦ.— πας ὄτρεπίσε = ὀπισθεν τῆς οίκίας.—
πας μέρε, πας τέρε, πας ατι = κατόπιν μου, σου, αὔτοῦ.— βάνε πας
τι = τὸν ήκολούθησαν.— 3) = κατά (σημ. συμφωνίαν και ὁμοίότητα).
πας φιάλῃσε Ζῶτιτ = κατά τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.
πασανδáj: (τ) [πας-ανδáj] έπιρ. = μβασανδájτα [μβας-ανδájτα] =
μβαςανδáj [μβας-ανδáj] = μβαςανδύ [μβας-ατύ], μβας ανδύ [μβας-ατύ] = μετέπειτα.— μβαςανδέ [μβας-ανδέ].
πάσε: μτχ. τοῦ ρήμ. κάμ. και πάσουε (γ), πάσουε (τ) πάτουε (τ).
(ι-ε-τε) πάσουε (γ) πάσουε (τ) πάτουε (τ) = πλούσιος.
πάσερε-ια = πλοῦτος, περιουσία.
πασεκῃύρε-α (budi) πασεκῃύρε-α πληθ. α-τε = καθρέπτης.
πασί (τ) [πας-σι] μβασί [μβασ-σι] έπιρ. = άφοῦ.
πασνέσερε (τ) μβασνέσερε (γ) μβασνέσερι (Σ) = μεθαύριον. ιδ. déj, κασ-
dėj ('Αργυρ.).
πασνέσερε-τιέτερε, μβασνέσερε-τιέτερε, μβασνέσερε-τιέτερι (Σ), τιέτερε-
μβασνέσερε (Σ), τιέτερε-μβασνέσερι = άντιμεθαύριον.
(ι-ε-τε) πασόσουε (γ) πασόσουε (τ) = αιώνιος.
πάσουε (γ) πάσουε (τ) = ιδ. μτχ. πάσε και πάτουε (τ).
[πασπιλῃαρ-ι] = μυλωνάς. ιδ. μουλῖσ-ι (γ).
πασί (τ) πασά (τ) = ύστερον.— με πασ-ά (τ), με πασά (τ) = ύστε-
ρώτερα ('Ελθασ).
(ι) πασά (τ) = ύστερινός, τελευταίος. — ε πασάμε-ια (τ) = ύστε-

- ρινή, τελευταία. — (τξ) παστάζιμ-ιτξ οὐδ. = τὸ τέλος. — δουρόζ νγερ
 μηξ τξ παστάζιμιτ = ὑπομένω μέχρι τέλους.
- πάσιερεξ: ἐπίρ. = καθαρῶς. ἴδ. κζερούαρεξ, κθιέλετε.
- (ι-ε-τξ) πάστιερεξ = καθαρὸς-ἀ-όν.
- πασιερετι-α = καθαριότης.
- πασιερομόζ (τ), παστρόζ-όχημ-όνεμ ἴδ. κζερόζ-όχημ-όνεμ.
- πάσξ-ι: πληθ. πάσξτεξ = ὄργυιᾶ.
- Πάσκειτε: (ὁ ἐνικός ἄχρηστος) πληθ. = τὸ Πάσχα. — πάσκειτ' ε μεδᾶ =
 ἡ Λαμπρή. — πάσκειτ' ε βόγελζα = τὰ Χριστούγεννα. ἴδ. Κερσνδέ-
 λετεξ, πεξ Πάσκει = τῆ λαμπρῆ, εἰς τὴν λαμπρῆν.
- παῶνικ-ου (bogdan) = κάλυμμα. — παῶνίκου ι κρέσεξ (dogdan) = τὸ
 κάλυμμα τῆς κεφαλῆς.
- (ι-ε) παῶκούεῶιμ (γ) παῶκούῶιμ (συνηρ.), παῶκούαῶιμ (τ) = ἀκοινώνη-
 τος. — ἄσθε νζερί ι παῶκούεῶιμ = εἶναι ἀκοινώνητος.
- πάτ-ι: πληθ. πάττετεξ = τὸ πάτωμα (τῆς οἰκίας).
- πατᾶ-νι (Σ) πληθ. πατάνζ-τεξ = ἴδ. πατόκ-ου.
- πάτε-α (γ. Σ. τ) πληθ. πάττετεξ = ἡ χῆνα.
- (ι-ε) πατενεζόνε-ι-α (Σ. bogdan) = ἄθεος.
- πατεροῶνε-α (bogdan) = λόγγη· ἐν ᾧ ὀ-ίξξ-α = βέλος.
- πατεῶννε-α ἴδ. ηερεσι-α = στίπουρα.
- πατι-α (Dίβρα) ???
- πατόκ-γου (γ. τ) = πατόκ-κου (γ. τ) = πατᾶ-νι (Σ) = χῆνος, χῆνα.
- πατορίκ-ου = λζέῶι ι ὀκζέρραβετ, λζεῶ ι βόγελζα.
- πάτουρεξ = ἴδ. πάσουρεξ (τ).
- (ι-ε-τξ) πάτουρε = ι-ε-τξ πάσουρεξ (τ).
- παφούνδεξε-ζα = ἄβυσσος.
- πάχ-ου (Περμέτ.) [πάχ-νη] = ἡ κόνις τῶν δένδρων.
- (ι-ε-τξ) παχέῶιτουνε (γ) παχέῶιτεμ = ἀσίγητος.
- παχίρεξ (γ) = ἀκουσίως, μὴ θέλων. — ε hᾶνα παχίρεξ = ε hᾶνα με παχίρεξ =
 τὸ ἕκαμα ἀκουσίως. — παχίρεξ (τ) = περδούνε (γ) = διὰ τῆς βίας. — ε
 hῆρα παχίρεξ = τὸ ἕκαμα διὰ τῆς βίας. — νδε μος ἀρθτῶ με χίρεξ doτε
 τε μάρρ παχίρεξ = ἐὰν δὲν ἔλθῃς με τὸ καλόν, θὰ σὲ πάρω διὰ τῆς
 βίας. ἴδ. περδούνε (γ).
- πεγεζ-ἔχημ (τ) = ἴδ. πουγᾶζ-ἄχημ (γ).

- πεγέρεσ-ι (τ) ἄρσ. πληθ. πεγέρεσιτε = ἰδ. πουργάνεσ-ι (γ).
 πεγέρεσε-ja θηλ. πληθ. πεγέρεσετε = ἰδ. πουργάνεσε-ja (γ).
 πεγερσεῖ-α (τ) πληθ. πεγερσεῖτε = ἰδ. πουργανεσῖ-α (γ).
 πεγούν-ι (Περμέτ.) = μιλιάκ-ου = λαγουδάκι, κελιάσ λῆπουρι.
 πεζῶj (γ) [ζῶ-νι = φωνή· ἴσως ἐκ τοῦ περ καὶ ζῶ-ι, περζῶj καὶ πεζῶj
 κατ' ἀποβολὴν τοῦ ρ] = φωνάζω, ἐκβάλλω φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος·
 περσέ σ' πεζῶν ; = δικτὶ δὲν ὀμιλεῖς ; (δικτὶ δὲν ἐκβάλλεις φωνήν) ;
 πεζῶj τε βίνjε ἢ ι πεζῶj τε βίνjε = φώνωζον αὐτὸν καὶ ἔλθη· μος πε-
 ζῶj με γόjε = μὴ ἐκβάλλεις φωνήν ἐκ τοῦ στόματος.
 πέζεμ-ι, πέσεμ-ι (Σ) = ἰδ. μαλjτσόμ-ι βάρρα με κα μάρρε πέζεμ (Σ) =
 = μ' ου κα μαλjτσόεμ πλjάγα = ἀφόρμησεν ἢ πληγὴ μου, κοινῶς
 κακοφόρμησεν ἢ πληγὴ· μος ε κρούεj βάρρνε σε μέρε πέζεμ (Σ) = μος
 ε κρούαj πλjάγεσε σε μαλjτσόν (καὶ) σε ατσαρόχτε = (Ἐλθασ.)
 διότι ἀφορμίζει, κακοφορμίζει κοινῶς.
 πέζματόj, πεσματόj, (Σ. budi) = ἐρεθίζω (τὴν πληγὴν) ἰδ. μαλjτσόj
 [συγκρ. πεῖσμα ἑλλην.].
 πέζματόχεμ (Σ. budi) πεσματόχεμ = ἐρεθίζομαι παθ. ἰδ. μαλjτσόχεμ.
 πεζούlj-ι πληθ. πεζούljετε = ἡ ράχη, ἡ κορυφὴ τοῦ τοίχου χίπι vde
 πεζούλ τε μούριτ = ἀνεβῆ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τοίχου.
 πεj : (τοσκ.) ἀντὶ πρέj = ἐκ, παρά, ἀπό.
 πέja, πεjά [πα-έjα, π' έjα, π' εjά] (ἄκλιτον) = ἐλθέ. — πέjα κετού ἢ
 πεjά κετού = πα έjα κετού· ἰδ. έjα, jάκε.
 πεκάι-ι (γ. Σ.) πεκάτετε [Λατ. peccatum] = ἁμαρτία· καὶ πκατ-ι (γ.
 Σ.) μπκάτ-ι, μεκάτ-ι (κατ' ἀποβολὴν τοῦ π).
 πεκατιούερ-όρι (γ. Σ.) πληθ. πεκατιόρετε καὶ
 πεκατιούερ-όρι (συνηρ.) πληθ. πεκατιόρετε, καὶ πκατιούερ-όρι, καὶ
 πκατιούερ-ι, μπκατιούερ-όρι μπκατιούερ-όρι, μεκατιούερ-όρι, μεκα-
 τιούερ-όρι = ἁμαρτωλός· ἰδ. φαλjτούερ-όρι (τσάμ) φαjτούερ-όρι καὶ
 φαjτιούερ-όρι, φαjτιούερ-όρι.
 πεκατιόρε-ja (γ. Σ.) πληθ. πεκατιόρετε = ἁμαρτωλή· καὶ πκατιόρε-ja
 (γ. Σ.), μπκατιόρε-ja, μεκατιόρε-ja = ἰδ. φαλjτιόρε-ja καὶ φαj-
 τόρε-ja (γ. τ.).
 πεκούlj-ι [Λατ. peculum] = ἰδικιτέρη ἰδιοκτησίς, ὡς μεταξὺ ἀδελ-
 φῶν, ἢ γυναικίος καὶ ἀνδρός· j) πεκούlj-ι (Περμέτ.) ἐν τῇ φράσει

- ε κάμ πεκούλj = τὸν ἔχω οἰκεῖον· ε κάμ μβε πεκούλj ατε νjερί = τὸν ἔχω εἰς εὐνοικν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.
- πεκουλji-α (Ἄργυρ.) πληθ. πεκουλjiτε = φιλοδώρημα· απ πεκουλι = φιλοδωρῶ· ε κάμ μπσούαρ με πεκουλji = τὸν ἔχω συνειθισμένον με φιλοδωρήματα· ου απ πεκουλji djέμβετ (= φιλοδωρῶ τὰ παιδιὰ) α ὄσρεβτόρεβετ (ἢ τοὺς ὑπηρετάς). — (κουρ ι μάρρενε με τε μίρε ε ου άπενε πέμε, α τε νγρένε, α παρά).
- πεκji-ρι (Περμέτ.), πεκji-α (τ), σπελji-νι (γ. Ἐλθιασ.) σπενγji-α (Καβαα) = τὸ κράσπεδον. — ι ζούρα πεκjiνε = ι ζούρα πεκjiρινε (Περμέτ.) ι ζούρα πεκjiνε (τ), ε ζούνα περ σπελji-νι (γ) = ἡψάμην τοῦ κρασπέδου του· (χάριν τιμῆς ἢ εὐλαθείας)· νδνε σπελji-νι τε Περνδίσε· (γ) = ὑπὸ τὸ κράσπεδον τοῦ Θεοῦ (δηλ. ὑπὸ τὴν προφύλαξιν, ὑπὸ τὴν προστασίαν) με πεκji τε περβέσουρα (τ) = με άνασκουμπωμένα τὰ κράσπεδα· ἴδ. σjiέπ-ι = ἡ άκρη τοῦ φορέματος.
- πεκjiσε-α· πληθ. πεκjiσατε = τοῦδλαι καῦμένοι εἰς τὴν φωτιάν.
- πεκjiτε-α πληθ. πεκjiτατε (Dίβρα-Τετόβα = πλίνθος (Τουρκιστι κjerπίτῶ).
- πελάμβε-α (γ. bogdan) πληθ. πελμβετε [Ἐλλην. παλάμη] [Λατ. palma] πελμβε-α (τ) πληθ. πελμβετε, πελάνγε-α (budi) = ἴδ. παλάνγε-α (budi) πελμβε-α (γ) = παλάμη· 2) σπιθαμή.
- πελάνδρε-α = ἴδ. πουλάνδρε-α (Τυραν.).
- πελάσ-έτ-έτ ρ. = ὀγκαρίζω. — ἴδ. ρ. πάλ.
- πελέ-ja· πληθ. πελέτε = δέλγε, α δι, α λjόπε κje πίελ α κje μβίλγετε, ἔστε με κjούμεστε. — άντιθ. ὄτέρπε-α.
- πελῶρε-ja· πληθ. πελῶρετε (ὀρθότερον πιελῶρε-ja) = ὅσα ζῶα γεννῶσιν, ἔχουσι γάλα· πελέ-ja.
- πελούμπ-βι (τ. bagdan) πληθ. πελούμβατε = ἴδ. πουλούμβ-ι (γ).
- πελούσ-έτ-έτ (Τυραν.) = ἴδ. πελjτσάσ-έτ-έτ. σαζῶ.
- πελjῶρ-ι άρσ. (Μυζεκjiεja) πληθ. πελjῶρε-τε = βαρί πέλjαῶ. πελjῶρε ja θηλ. πληθ. πελjῶρετε.
- πελjάσ-ζι (budi) = παλάτιον ἴδ. πουλjάσ-ζι (Σ).
- πέλγε-α, πληθ. πέλγατε = ἡ φοράδα κοινῶς.
- πελγεγῶρε-α (Μυζεκjiεja) πληθ. α-τε = εἶδος ποταμίου πτηνοῦ.
- πελγερενί-α (bogdan) = pellegrinagio (Τουρκ. χadσίλεκ).

πέλκκῃ ρ. ἐνεργ. = θολώνω τὸ νερόν.

πελκκῆ ('Αργυρ.) ρ. ἐνεργ. [Λατ. placeo-ere] ρ. ἀρέσκω, μ' ἀρέσκει: ε *πελκκῆ* φορτ κτε νιερί = τὸν ἀρέσκω πολὺ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον καὶ με *πελκκῆ*ν φορτ κύ νιερί = μ' ἀρέσκει πολὺ αὐτός ὁ ἄνθρωπος· με-τε-ι-νκ-ου-ου *πελκκῆ*ν = μοῦ, σοῦ, τοῦ, μάς, σάς, τούς, ἀρέσκει· ε *πελκκῆ* = τὸν ἀρέσκω, ε *πελκκῆ*ν = τὸν ἀρέσκεις, ε *πελκκῆ*ν = τὸν ἀρέσκει.— τῷ ι *πελκκῆ*βε ατύ; = τί τοῦ ἀρέσκεις αὐτοῦ; ι *πελκκῆ*βε βουκουρίνε = τοῦ ἀρέσκει τὴν ὠραιότητα.— δένδρερι ι *πελκκῆ*σου νόυσεια = τοῦ γαμβροῦ τοῦ ἤρσεν η̄ νύμφη· σ' με *πελκκῆ*ν βουρρι = διαφορούμενον) = δέν ἀρέσκω εἰς τὸν ἄνδρα καὶ ὁ ἄνδρ δέν ἀρέσκει (δέν ἀγαπᾷ) ἐμέ.— τε *πελκκῆ* = σοῦ ἀρέσκω· ι *πελκκῆ*ν = τοῦ ἀρέσκεις, ι *πελκκῆ*ν = τοῦ ἀρέσκει· α νούκκ τε *πελκκῆ* ουνε τυ = δέν σοῦ ἀρέσκω ἐγὼ ἐσένκ; α νούκκ με *πελκκῆ*ν τοῦ μοῦκ; δέν με ἀρέσκεις σὺ ἐμένκ; α νούκκ ι *πελκκῆ* ουν' ατύ = δέν τ.ῦ ἀρέσκω ἐγὼ αὐτοῦ; ἀρ *πελκκῆ*βε-ε-ου, μετοχ. *πελκκῆ*βε-ρε (τ) *πελκκῆ*βε, *πελκκῆ*βε (γ).

*πελκκῆ*εμ: παθ. = ἀρεστός γίνομαι, ἀρέσκομαι ὑπὸ τινος.— *πελκκῆ*εμ νκ γγένεια = ἀρέσκομαι ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἢ με *πελκκῆ*ν γγένεια = με ἀρέσκει ὁ λαός, (με ἀγαπᾷ).

πελκκῆ-ι: πληθ. *πελκκῆ*εμετε = ἀρέσκεια.

(ι-ε) *πελκκῆ*ερε-ια (τ), *πελκκῆ*ερε-ι-με-ια (τ) *πελκκῆ*ερε (γ) καὶ *πελκκῆ*ερε (γ. συνηρ.) = ἀρεστός-ή.

πελκκῆ-α (γ) πληθ. *πελκκῆ*ερατε = ἴδ. *πελκκῆ*-α (τ) = πανί.

πελκκῆ-ετ-ετ (Βεράτ. Περμέτ.) ρ. = σχάω, ἴδ. *πελκκῆ*.

πελκκῆ-ετ-ετ (Σ) ρ. = ἴδ. *πελκκῆ*-ετ-ετ = *πελκκῆ*.

πέμκ-α πληθ. *πέμκ*ε [Ἑλλην. πέμμα, Λατ. roma] = ὀπωρικόν.

πέν-ι (γ) *πέν*-ρι (τ) πληθ. *πέν*ε = [συγκρ. γραικ. πανί = *πελκκῆ*] = ἡ κλωστή, ράμμα.

πενέσε-α: πληθ. *πενέσε*ε = πρόσκομμα.

πενόν-όγ [Σλαβική λέξις] ρ. = σκοντάπτω τινά. *πενόν* κάλκκ, γομάκκ, μούσκκ.— ἀντίθ. ὀπενόν.

*πενόν*εμ-όκκ: παθ. καὶ οὐδ σκοντάπτομαι ὑπὸ τινος καὶ σκοντάπτω ἐγὼ = μέρρεμ μεθε θούε (Σ) κοιν. ποδικλόνομαι.— ἀντίθ. ὀπενόνεμ-όκκ.

πενδάο-ι (γ) πληθ. πενδάοτε = γεωργός, ζευγίτης. ἴδ. βούλκ-ου βούκ-ου.— πενδάο-ι (Βεράτ. Περμέτ.) πληθ. πενδάοτε = ὁ φύλαξ τῶν ἀγρῶν, ἀμπέλων. ἴδ. βεῖστούερ-όρι (Σ).

πένδε-α (γ) πένδε-α (τ) πληθ. ε-τε = τὸ πτερόν (τῶν πτηνῶν) τὸ πτίλον. 2) γραφίς, κάλαμος, κονδύλιον, μετὰ τὸ ὅποιον γράφουν (κυρίως ἀπὸ πτερόν), 3) τὸ ζευγάρι τῶν βοῶν μετὰ τὸ ὅποιον ζευγαρῶνουςι τὴν γῆν. — νξ πένδε κξ, δῦ πένδε κξ κ.τ.λ. = ἐν ζεύγος βοῶν, δύο ζεύγη βοῶν κ.τ.λ. 4) νξ πένδε δε, δῦ πένδε δε = ἐν στρέμμα γῆς, δύο στρέμματ' α γῆς, ἐν ἡμερομάκτον γῆς, τὸ ὅποιον δύναται ἐν ζεύγος βοῶν νὰ καλλιεργήσῃ εἰς διάστημα μιᾶς ἡμέρας. — νγᾶσ πένδετε = ὀργῶνω τὴν γῆν.

πενδέσε-α (γ. budi) πενδίμ-ι (γ) πληθ. πενδέσατε πενδίμετε = μετανοια, μεταμέλεια.

πενδόχεμ: = μεταμέλλομαι, μετανόω.

πένκ-γου = ἐχέγγυον, ἐνέχυρον (Τουρκ. ρεχέμ).

πενέσ-ζι (γ. τ) πληθ. πενέζατε = εἶδος ἀργυροῦ νομίσματος.

πενί-ου ἢ πενί-ου (Ἐλβασ. Βεράτ.) = εἶδος ἐρυθροῦ κέγγρου (πληθ. ἄχρηστος)

πένσε-α (Ἄργυρ.) ἴδ. πλῆνδεσ-ι ἢ βλῆνδεσ-α. κοιλίξ (ζῶου).

περ: πρόθ. = περὶ (μετὰ αἰτ.) τὸ περὶ τινος. — φλῆσινε περ τριμερῖν' ε Σκλιπετάρετ = ὠμίλουν περὶ τῆς ἀνδρείας τῶν Ἄλβανῶν. 2) (μετ' αἰτ.) διάρκειαν χρόνου περ τρι δίτ, περ τρι γάβε, περ τρε μούκ, περ τρε βιέτ. = ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας, ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἐπὶ τρία ἔτη. 3) ὡς τελικὸν προτασσόμενον εἰς τὸ ἀπαρέμφατον. περ με νγρᾶνε = ἵνα φάγω-ης-η-ωμεν-ητε-ωσι. 4) ὁμοστικόν. περ Ζῶτινε, περ βέσνε, περ κρύετ τ' ἴμ κ.τ.λ.

περανδάξ: [Περ-ανδάξ] περανδάξτα: ἔθεν, διὰ τοῦτο. ἴδ. ανδάξ-ανδάξτα.

περανδούαρ-όρι πληθ. περανδότε [im-perator]. περανδούερ-όρι (budi) = αὐτοκράτωρ, βασιλεύς. ἴδ. -ρίγε-α. περανδότε-ζα πληθ. περανδότε = αὐτοκράτειρα, βασίλισσα. περανδούερ-όρι (bogdan) ἴδ. μβερέτ-ι, μβερετενέσε-α.

περάνε [περ-άνε-α] (ἐπίρ. συντασ. μετὰ γεν.) = πλησίον, ἐκ τοῦ πλησίον. κοινῶς δίπλα. — περάνε μέξε, τέξε, κτί, = πλησίον μου, σου, αὐτοῦ.

περοαρενδίτ (Περμέτ.) [*περ-άρε-α*] = παρσποριάζω. — μὸς με περοαρεν-
δίτ πούνεε = (μεταφορικῶς) μὴ μὲ χαλᾶς τὴν τάξιν, τὴν συνέχειαν
τῆς ἐργασίας.

περοαρενδίεμ (Περμέτ.) ρ. οὐδ. = παρσποριάζω, ἀλλάζω τὴν σποράν.

— ου περοαρενδίτ ἀρα = τὸ χωράφιον παρσπορίασεν = ἥλλαξε σποράν.

περορό (γ) [*περ-άρ-ι*] ρ. ἐνεργ. = χρυσόνω, μαλαμοκαπνίζω. — ἀρμε τε
περορούεμε = ὅπλα ἐπιχρυσωμένα. ἴδ. ρ. προρό.

περορόχημ: παθ. = χρυσόνομαι. — ἴδ. προρόχημ.

(ι-ε-τε) *περορούεμ* = χρυσωμένος-η-ον.

περορίμ-ι: πληθ. *περορίμετε* = τὸ ἐπιχρυσώμα, (μαλαμοκάπνισμα).

περοράλ (γ) καὶ *περοράλεμ* (γ) ρ. = διηγούμαι, λέγω παραμύθια.

περοράλε-α πληθ. *περοράλατε* καὶ *πράλε-α* (τ) *πράλατε* [Ἴταλ. parola
= λόγος] = μῦθος, κοινῶς παραμύθιον. — θέμ περοράλα = λέγω παρα-
μύθια· παροιμ: *περοράλα* Δούρρεσι = μάταιοι λόγοι, ἀνύπαρκτα πρά-
γματα· (Τουρκ. boş lağavdi).

(ι-ε) *περοβάδιμ* (budi) [*περ-βάδε-α*] = λυπημένος (ἐκ θανάτου).

περοβε (τ) ἴδ. *βε* (τ). ρ. <καταβάλλω, κατισχύω>.

περοβελιάκ-ου (Περμέτ.) [*περοβελιό*] ἴδ. *φελι-α*.

περοβελίμ-ι πληθ. *περοβελίμετε*. ἡ καῦσις ἀπὸ ζεστοῦ φαγητοῦ.

περοβελιόν-ό [*περ-βάδε-α*] ρ. ἐνεργ. = ζεματῶ, καίω.

περοβελιόνεμ-όχημ: παθ. = ζεματοῦμαι, καίομαι, (ἀπὸ ζῆλον)· μτχ
περοβελιούαρε (τ), *περοβελιούεμ* (γ) *περοβελιουμ* (γ. συνηρ.).

(ι-ε) *περοβενέριμ*: (budi) = ἰοδόλος, φαρμακερός.

περοβέ [*περ-βέ* ρ.] καὶ *σπεροβιελ* (Σ) = ἀνασκουμπόνομαι· *περοβέ* dō-
ρενε καὶ *σπεροβιελ* dōρενε μτχ. *περοβέ* καὶ *σπεροβιέλ* (Σ).

περοβέτε, *περοβέτι* (Σ) *περοβέτεχε* = δι' ἑαυτόν, διὰ τὸν ἑαυτόν του. —

ε *βερε* *περοβέτε* = τὸ ἔκαμα διὰ τὸν ἑαυτόν μου. — ε *βερε* *περοβέτε* =

τὸ ἔκαμες διὰ τὸν ἑαυτόν σου. — ε *βερε* *περοβέτε* = τὸ ἔκαμε διὰ

τὸν ἑαυτόν του. — ε *βερε* *περοβέτε* = τὸ ἔκάμαμεν διὰ τὸν ἑαυτόν μας.

— ε *βερε* *περοβέτε* = τὸ ἔκάματε διὰ τὸν ἑαυτόν σας. — ε *βερε*

περοβέτε = τὸ ἔκαμαν διὰ τὸν ἑαυτόν τους.

περοβέι, *περοβέτιμ* (τ) προθ. = ἐκτός, παρεκτός, εἰμὴ μόνον. — κοῦσ

μούντ τε *νδελιέ* φάλε *περοβέ* *Περενδίσ*; = τίς δύναται συγχω-

ρήσει ἀμαρτίας ἐκτός τοῦ Θεοῦ.

περβίερ (Σ) περβίρ = ἰδ. πρίερ ρημ. πρίρ (συνηρ.) <βαίζω>.

περβίσεμ: ὀπερβίλζεμ (Σ) = κοιν. ἀνασκουμπόνομκι.

περβοῦj (γ. Σ. budi) = ταπεινώνω τινά. περβοῦχημ πάθ. — ἀόρ. περ-
βοῦνα-ε-ι, μτχ. περβοῦμ.

(ι-ε) περβοῦτε-ι-α (γ. Σ. budi-bogdan) = ταπεινός-ή, τὸ οὐδ. (τε)
περβοῦτε-ιτε = ἡ ταπεινώσις.

περβαλχισιάσ-ι (bogdan) πληθ. περβαλχισιάσι-τε = πικλιστής.

περβεj (budi, bogdan) [περ-βε-ja] ρ. ἐνερ. = ὀρκίζω τινά. — ε βε
μβε βε = τὸν ὀρκίζω. ἰδ. περβετόνj, περγχερόj. — περβέχημ (budi-
bogdan) = ὀρκίζομκι, βάνj βε. ἰδ. περβετόνεμ, περγχερόχημ.

(ι) περβήμ-ι: ἀρσ. (bogdan) = τέρας, ε-περβίμε-ja θηλ.

περβλῆσ-έτ-έτ (Σ) ἰδ. περμχλῆσ-έτ-έτ. ἀρτάνω, δὲν νηστεύω. — περ-
βλέτεμ (Σ) = ἰδ. περμχλῆτεμ. — πουρβουλῆσ-έτ-έτ, (Βεράτ.) πουρ-
βουλῆτεμ (Βεράτ.) πουρβουλῆσ-έτ-έτ (Καβ.) πουρβουλῆτεμ (Καβ.)
περβοῦζε [περ-βούζε-α] ἐπιρ. = γεμάτον ἕως τὰ χεῖλη. ὡς βούζε περ-
βούζε = ἕως τὰ χεῖλη γεμάτον. — μβοῦσ̄ κούπενε περβοῦζε = γεμίζω
τὸ ποτήριον ἕως τὰ χεῖλη. — ε μβοῦσα βούζε περ βοῦζε. — μος ε
μβοῦσ̄ περβοῦζε σε δέρδετε.

περβοῦζεμ (bogdan Σ) = μίρρεμ νδε περ γόjε περ τε κέkj (Σ).

περβοῦζεμ (bogdan) = περκῆσ̄εμ με γόjε = καταφρονόμκι.

περβοῦj (γ) ρ. ἐνερ. = ἐπαγρυπῶ, φυλάττω τινά τὴν νύκτα. — περ-
βοῦj τε βδέκουνε: ἐπαγρυπῶ φυλάττων τὸν νεκρόν. — περβοῦj
τε σεμούνε = ἐπαγρυπῶ φυλάττων τὸν ἄρρωστον.

περβοῦκχε-ja = ἰδ. πουρβοῦκχε-ja. κάλυζ (ἄνθους).

περβρέnda (τ) περμβρέnda (γ) = ἔσωθεν, ἀπὸ μέσα. ἀντίθ. περjάστα.

περβοῦσ̄ καὶ περβοῦzi (Σ. bogdan) [περ-βούζε-α] ρ. ἐνερ. = μάρρ
νδε περ γόjε κένd περτε κέkj = περκῆσ̄ με βούζε, (bogdan) = περι-
γελῶ τινά, καταφρονῶ τινά. — ἀόρ. περβοῦζα-ε-ι, μτχ. περβοῦζε
καὶ περβοῦζουνε.

περβῦθ: (γ) [περ-βῦθε-α] = ε μάρρ νδε περ βῦθε = κακομεταχειρίζο-
μκι τινά.

περβῦθεμ: πάθ. ὑπὸ τινος κακομεταχειρίζομκι.

περγεζίμ-ι (budi-Βεράτ.) πληθ. περγεζίμε-τε = χαιδεύμα, θώπευμα. —
περγεζόνj (budi-Βεράτ.) = χαιδεύω, θώπεύω τινά, — τούκε φερκού-

- αρε με δόρε (ἐπί ζώων καὶ μικρῶν παιδίων). 2) περγεζόνι (bogdan) = συγχάριω τινά, καὶ τῶκακλίτι (Περμέτ.) [= σκαλίζω].
- περγιάκι (γ. budi) ρ. ἐνεργ. = αἰμακτόνω, βένι γιάκι. — περγιάκι γί-
στινε = αἰμάτωσα τὸν δάκτυλον. — ἀόρ. περγιάκι-ε-ου. μτχ. περ-
γιάκουε.
- περγιάκιεμ (γ) = αἰμακτόνομαι. βέχεμ με γιάκι 2) βίε μβε γιάκι = φο-
νεύομεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον (ἐπὶ ἐχθροπραξίαις) καὶ γγιακετόι-όνεμ
(Ἄργυρ.).
- (ι-ε) περγιάκουε (budi) = αἰματωμένος, η.
- περγιάσ ρ. τριτοπρ. = ἴδ. γιάσ ρ.
- περγιέγιεμ καὶ περγιγιέγιεμ [περ-γιέγιεμ] ρ. ἀποθ. (συνταξ. μετὰ γεν.)
= ἀποκρίνομαι, ἀπαντῶ. — ἀντίθ. πύεσ ρ.
- περγιερόνι-όι [Λατ. juro-are], περβεῖ (budi) περβετόνι-όι (τ) =
μαρρ μβε βε = ὄμνυμι, ὀμνύω, — περγιερόνι djάλιγε = βένι βε μβε
djάλιγε. — μος περγιερό Ζῶτινε = μος βέν βε μβε Ζῶτινε 2) ρ. ἐν.
= ὀρκίζω τινά. — βε μβε βε, τε περγιερόνι τυ = τε βε μβε βε τυ.
3) ἐξορκίζω τινά διὰ μαγικῆς τέχνης.
- περγιερόνεμ-όχεμ, περβέχεμ (budi), περβετόνεμ = ὀρκίζομαι, βενι βε. —
περγιερόνεμ μβε djάλιγε. — μος ου περγιερό μβε Περενδίνε = μὴ ὀρ-
κίσειςσι εἰς τὸν Θεόν. — ου περγιερούα τε με βράσε = ὀρκίσθη νὰ με
φονεύση.
- περγιόνι-όι (γ. τ. budi), περγιούα (τ) βιογιόι (Μιρεδίτ) = στέκομαι
κεκρυμμένος καὶ μετὰ προσοχῆς ἀκούων ἢ βλέπων, ὅσα λέγουσιν
ἢ πράττουσιν οἱ ἄλλοι· ὠτακουστῶ, ἀκροάζομαι κρυφίως, κρυφί-
τηρῶ κρυφίως. — με περγιόντε σε τῶ φλίσιγια, σε τῶ βενια. —
2) παραμνεύω, ἐνεδρεύω.
- περγιόνεσ-ι πληθ. περγιόνεσιτε = αὐ κίε περγιόν = κατάσκοπος.
- περγιόνεσ-για : πληθ. περγιόνεσιτε = αἰδ κίε περγιόν.
- (ι ε) περγιόσουε-ι-α (Περμέτ.) = τεταπεινωμένος ἕνεκα τοῦ γήρατος
καὶ τῆς ἀδυναμίας· (= ταυτόσημος τοῦ ι-ε περγιόνιουε).
- περγιούνι (τ) [περ-γιού-νι] ρ. ἐνεργ. περγιούνιεμ (τ) = παθ. καὶ περ-
γιούνι - περγιούνιεμ = ταπεινῶ - ταπεινόνομαι ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας καὶ
τοῦ γήρατος· μτχ. περγιούνιουε, περγιούνιουε.
- περγιόμεσε (γ) [περ-γιόμεσε· Ἑλλην. ἡμισυ] καὶ περγιόμε (τ), περ-

- γῆρυμζε (bogdan), περγῆυση (Σ) ἐπιρ. = ἐξ ἡμισείας.—γῆρυμζε περ
γῆρυμζε = ἐξ ἡμισείας.—ἴδ. γῆυση (Σ) γῆρυμζε, γῆυσμα.
περδέου (γ), περδέσε-α (Βεράτ.) = ρευματισμός.—με ζε περδέσα (Βε
ράτ.) = πάσχω ἀπό ρευματισμούς.
περδέσε-α (τετραγλωσσος) ἴδ. θενέγουλε-α.
περδέσε-α πληθ. — α-τε = ἐπίγειος· μίξε-περδέσε (Έλβασ.) = ἴδ.
θενέγουλε-α. — ὅτεπι περδέσε = χαμόγειος οἰκία.
περδούε (γ) [περ-δούε-α] ἐπιρ. = βιάως με περδούε = διὰ τῆς βίας.
περδῆ (γ) ρ. ἐνεργ. = σκορπίζω τι· περδῆξεμ = παθ. σκορπίζομαι καὶ
ἄπερδῆ-ἄξεμ, περδῆ-ἄξεμ, περδῆν-ἄξεμ (τ).
περδέλ (γ) ἔλεω, εὐσπλαγχνίζομαι τινά.
περδέλεξεμ : = ἐλεοῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι.—περδέλε νκ, Ζοτ = Κύριε
ἐλέησον· τε περδέλεφτε Ζοτι! = ὁ Θεός νὰ σέ ἐλέηση.
περδέλέν (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = παρηγορῶ τινα (ἐπὶ θανάτου).
περδέλένεμ : παρηγοροῦμαι ὑπό τινος· βάνε περ τε περδέλένεμ = ἐπῆγαν
πρὸς παρηγορίαν (θανάτου) ἴδ. νγουδουλό-ῶξεμ.
περδέλεσε-α πληθ. περδέλεσατε καὶ περδέλεμι-ι πληθ. περδέλεμετε =
ἔλεος εὐσπλαγχνία.
περδέλεμι-μάθ-δι (γ) = πολυεὐσπλαγχνος.
περδέλεμι-μάδε-ια (γ) ἡ πολυεὐσπλαγχνος.
περδέλεσετῶ-ι (γ) πληθ. περδέλεσετῶξετε = ἐλεήμων.
περδέλεσετῶ-ε-ια : πληθ. περδέλεσετῶξετε = ἡ ἐλεήμων· περδέλεμτῶ-ι
ἄρε. περδέλεμτῶ-ε-ια θηλ. πληθ. ἄρετε ἄρε., ἄρετε θηλ. = ἐλεήμων.
(ι-ε) περδέλεσεμ (γ) περδέλεσεμ (τ) = ἐλεήμων, εὐσπλαγχνος.
περδέρε-ι ? ? ? (ἐπαίτης).
περδέι καὶ περδέι : περδέι (Σ) = ἴδ. περδέι-ιλεμ. (τ) = καταπίνω
-ομαι.
περδέι (γ. τ. Σ) περδέι : ἐπιρ. = καθημερινῶς δέτε περδέι ἢ δέτε
περδέι = νγα δέτε (τ) = καθημέραν· καθ' ἐκάστην ἡμέραν.
(ι-ε) περδέι = καθημερινός-ἡ.
περδέιθ : μουστέξετε = στρίβω τὰ μουστάκια· περδέιθ βέξετε = στρίβω
τὰ αὐτιά, περδέιθ βούξετε (ἐπὶ καταφρονήσεως—ἀντιθ. ἄπερδέιθ-
ἄπερδέιθ (Σ)).
περδέε (bogdan) ρ. ἐνεργ. ἴδ. περδέε ρ.

(τξ) *περδούρε-τε* (pogdan) = τε *περνδόμε-τε* = μεταχειρίσις

(ι-ε) *περδόμε* : = πρόχειρος.

περδύτι : (τυραν.) ρ. ένερ. έπαναλαμβάνω-λέγω έξ δευτέρου. *μα περ-
δύτ* = *μα θούεj περ σε δύτι*

περνδι-α : πληθ. *περνδιτε* (budi-bogdan) = βασιλεία αυτοκρατορία.

— *άρθε* *Περνδιά* *jότε* = *έλθέτω ή βασιλεία σου.*

Περνδι-α (τ) = ό Θεός (μεταγενεστέρως έλκεν αυτήν τήν σημ. δηλ. μετά Χριστόν υπό τών Χριστιανών, ότινες ένόμιζον τόν Χριστόν βασιλέα του Ούρανού και τής γής, έθεν έκ τής σημασίας Βασιλεύς έλκεν τήν σημ. Θεός· οι Γέγοντες ούδέποτε χρώνται τή λέξει *Περνδι* έπί τής σημ. Θεός, αλλά λέγουσι *Ζδτ* = Θεός, Κύριος.

Περνδιόμε-α = βασιλίσσα· πληθ. *Περνδιόμετε* (bogdan) αυτοκρατορία

2) *Περνδιόμε-α* (τ) = θεά.

περνδόν/-όj (γ τ.) = βασιλεύω έπί δύσεως ήλιου μόνον έν χρήσει). —

περνδοί *δίελι* (γ.τ.) = *έδασίλευσεν* ό ήλιος. — *ρδ* *δίελι* *νδε* *μάjτ*

(γ. *Μαλεσία*) = *έδυσεν* ό ήλιος· *ρρίj* *δίελι* (budi) = *δύει* ό ήλιος. —

τε *περνδούαριτ'* *ε* *δίελιτ*(τ) και *τε* *περνδόμεμιτ'* *ε* *δίελιτ* (γ) και

τε *περνδόμεμιτε* *δίελιτ* = ή δύσις του ήλιου — *κερκόβα* *τεκ* *λjεν* *ε*

τεκ *περνδόν*. — *τίλι* *σ'* *γjένδετε* *τεκ* *λjέν* *ε* *τεκ* *περνδόν*. — *πε-*

ρνδοί *σϋτε* = *έδασίλευσε* (έδυσε) τους όρθοκλμούς αυτού (έπί έκπνέν-

τος, όταν θνήσκη τις).

περνδούαρ-όρι (bogdan) πληθ. *περνδόμετε* = *ιδ.* *περνδόμε-όρι*.

περνδόμε [άντι *περνδόμε*] ρ. ένερ. *μεταχειρίζομαι* τι.

περνδόμε : παθ. υπό τινος *μεταχειρίζομαι*.

περνόμε (γ) = *ιδ.* *ρρεπιτε* (γ) *έπιρ*.

περζά (γ bogdan) *περζέ* (τ) [*περ-ζά-νι*, *ζε-ρι*] = *άποπέμπω*, *άποβάλλω*,

διώκω, *έκδιώκω*, *έξορίζω*, *κοινώς* *διώχνω* (κυρίως *διά* τής φωνής)

ιδ. *δεβόj*, *σβόj*, *βιδόj*, *άντιθ.* *πρέσ* ρ. — *άορ.* *περζούνα-ε-ι* (γ) *περ-*

ζούρα-ε-ι (τ) *μτχ.* *περζάνε* και *περζνε* (τ). — *παθ.* *περζίχημ* (γ)

περζίχημ (τ).

(ι-ε)-*περζάνε-ι-α* (γ. budi) = *άποδεδιωγμένος-η*, *έξόριστος*.

(ι-ε)-*περζένε-ι-α* (τ) *άποβεβλημένος*, *έξόριστος*. — *τε-περζάνε-τε* και

τε *περζένετε* = *άποδιώξις*.

περζάα - *περζέεν* - *περζέν* (budi) *άντι* *περζά-περζέν-έν* [*περ-ζά* *ρjημα*]

- ρ. = δέχομαι, ἀποδέχομαι, λαμβάνω, ὑποδέχομαι ἴδ. πρόσ = δέχομαι.
(ι-ε-τξ) *περζᾶνε* (budi-bogdan) = εὐπρόσδεκτος. — ἀχό λιμεμόσνε
ἄσ-τε μᾶ ε περζᾶνε περπάρα Τίνε-Ζῶτι (bogdan) = αὕτη ἡ ἐλεημοσύνη
εἶνε περισσότερον εὐπρόσδεκτος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
περζίεј, *περζіј* (συνης. γ.) = ἀνκακτόνω τι· *περζіеј* γјέλνε = ἀνκακτόνω
τὸ φαγητόν· *περζіеј* бύтне = ὀχλολωγῶ, ὑποκινῶ τὸ πλῆθος· ἐπα-
ναστατῶ.
περζіχѐм παθ. ἀνκακτόνομαι· 2) συναναστρέφομαι, κάμνω συντροφίαν·
περζіхѐм με ὄνε = συγκοινωνῶ, συναναστρέφομαι, μὸς ου *περζіј* με
ατά = μὴ συναναστρέφεσαι μετ' αὐτῶν· μετχ. *περζіеρε* (τ) καὶ *περ-
ζіеμ* *περζіμ* (γ).
περζіхѐте = τριτοπρόσωπον ρ. με-τε-ι *περζіхѐте* = με-τε-ι βιέν τε βιέλε =
με, σε, τὸν ἔρχεται νὰ ξεράσῃ.
περζіхѐм (τ) παθ. τοῦ *περζᾶ*, (γ) *περζѐ* (τ).
(ι-ε) *περζјᾶροῶм* (budi-bogdan) = πύρινος.
περζѐлјі-*περζѐлјіеμ* (Βεράτ.) = περτσελόј-όχημ. — (τὸ *περζѐлјіт* εἶνε
ἐμφαντικώτερον τοῦ *περτσελόј* ὁ ἴδ.) = καψαλίζω εἰς τὴν φωτιάν.
περζіс-іт-іт (Σ) [= *περφл|κкѡј*] = διέκ λјέσινε α κјίμετε vде φлјά-
кете· *περτσελόј* 2) (γενικῶς) = φεργόј = τηγανίζω.
περζітеμ. (Σ) παθ = *περτσελόχѐм*· 2) φεργόχημ.
περθѡј ρ. ἐνεργ. = καταξηραίνω *περθѡхѐм* = καταξηραίνομαι ου *περθѡне*
дрѐгѐзѡте.
περθѡеј (Βεράτ.) ρ. = διπλόνω.
περјᾶῶте καὶ *περјᾶῶта* (ἐπιρ.) = ἐξωθεν (συντασ. μετὰ γενικῆς) *περјᾶῶта*
ῶтепісѐ = ἐξωθεν τῆς οἰκίας.
(ι-ε) *περјᾶῶтесм* = ἴδ. (ι-ε) *јᾶῶте-и-а*, (ι-ε) *јᾶῶтесм*.
(ι-ε) *περјѐтеῶм* = αἰώνιος-α.
περјіеr (τ. Περμέτ.) ἴδ. *πρίеr* ρ. *περјіеr* = ἴδ. *πρίеr* (τ).
περјіnt-ди, *πρίnd-и* (τ) *περјіnd-и*, *πρίnd-и* (γ) [Λατινιστὶ *parens-pa-
rentis*] = τοκεύς, γονεύς, γεννήτωρ· πληθ. *περјіnt*. — *περјіnt* ε πάρε
= οἱ πρόγονοι.
περκάβε-а (Τυραν.) πληθ. α-τε ἴδ. *βεлјѐndсѐ-а* = σκέπασιμ.
περκάс-ѐт-ѐт, (γ) (budi-bogdan) *περ κάс* ἴδ. *νγас-ѐт-ѐт*, [ἡ ρίζα εἶναι
κάс ѐт ѐт]. ρ. ἐνεργ. = ἔπτομαι, ἐγγίζω, ψηλαφῶ, πιέκ με γјіῶт

(συνταξ. μέ γεν.) 2) ἀπαντῶ τινά· περκάσ κρύετє vδε τρᾶτ = ἐγγίζω τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὴν δοκόν· περκάβα με vje vjeρι = ἀπήντησα ἀνθρώπιν· 3) ἀνήκει (ἠθικῶς) με-τε-ι περκέτ = ἀνήκει εἰς ἐμέ, εἰς σέ, εἰς αὐτόν· σ' τε περκέτ τῷ κεјό πούνε = δὲν ἀνήκει εἰς σέ τοῦτο· ἴδ. ρ. πρέκ.

περκεδέλj (γ. Βεράτ.) ρ. = χαϊδεύω τινά· 2) κολακεύω τινά· κλι (Καβ.)

λjεδατόj πέρκεδέλjεμ λjεδατόχεμ παθ.

περκεδέλjε-α πληθ. α-τε = χαϊδεύωμ.

περκεθέχεμ ρ. οὐδ. = ξαναγυρίζω· φράσις· κεθέχεμ ε περκεθέχεμ = γυρίζω καὶ ξαναγυρίζω.

περκέμβεμ (Βεράτ.) = ἀορίζω vά περιπατῶ (ἐπὶ νηπίων α τ' ουπερ-κέμβεν djέμ.τε; ἴδ. μβεκάμβεμ (γ. Κρούjα = περκέμβεμ (τ) 2) ἀναλμβάνω (ἐπὶ ἀρρώστων).

(ι-ε) περκενακјōи (budi-bogdan = ἡδύς, ἡδέτεκ, εὐχάριστος γjέλ' ε περκενακјōиε = ἡδιστον φαγητόν.

περκίτεμ· παθ. τοῦ περκάσ [ἴδ. νγίτεμ].

περκόκј· ρ. ενεργ. = μβελέθ vγα vje κόκјε vγα vje κόκјε· ἀντιθ. σκoкј καὶ ὀπερκόκј ρ.

περκόκјεμ· παθ. τοῦ περκόκј.

(ι) περκόρετε (bogdan) = μέτριος, ὀλιγαρκής.

(ε) περκόρετε-α = θηλ. μετρίκ, ὀλιγαρκής· τε περκόρετε-ιτε = μετρίότης, ὀλιγόρεια.

(ι-ε-τε) περκόρε (bogdan) vjeри ι περκόρε μιie χάετ = ἀνθρώπος ὀλιγαρκής εἰς τὸ τρώγειν.—με τε περκόρετε=μέ μετρίότητα.

περκούερ· ἐπιρ. = μετρίως.

περκούλjεμ· (Σ) [ἴδ. κουλjάρ-ι] ρ. οὐδ. = κάμπτομαι.—βίσkουλκ ε vjόμε περκούλjετε=ἡ χλωρά βέργα κάμπτεται.—ἴδ. έπεμ = ἐνδίδω κάμπτομαι.

περκούνd (Σ. Κρούjα) ρ. ενεργ. = κουνῶ (λέγεται μόνον ἐπὶ κούνιας) = τούνd διέπενε (Ἑλθασ.) = κουνῶ τὴν κούνισν.

περκύj (Jαcовк) = vdrύθ ρ. ἀφ. περκέβα-ε-ου μτχ. περκύεμ.

περκјάок (γ. τ), ρρεθ-ε ρρότουлε (τ), ρρεθ (Σ) ρρότουлε (Σ) = πέριξ, γύρω, τριγύρω.—κјάок περκјάок = γύρω τριγύρω.

περκρενόρε-ja πληθ. περκρενόρετε = περιεφλακία, κράνος.

περικιέσ, κιέσεμ. περ ατέ (Σ) = περιγεῶ, χλευάζω τινά. παθ. περ κιέσεμ.

περικιέσσο-ι πληθ. περικιέσσοιτε = χλευαστής.

περικι-α (Κρούζα) πληθ. περικίτε = προίκα.

περλιάν (γ) ρ. = ἀράζω, ρεμβέζ.

περλιεβιδόχεμ (bogdan) = κυχῶμαι, κενοδοξῶ. ἴδ. μβοῦρεμ ρ.

περλιεκούρεμ (τ), περλικούρεμ (γ) ρ. οὐδ. = κολακεύω τινά, (τοὺς ουφερούεμ με λιεκούρε ποσὶ μάτσεια) ἴδ. περσπίτεμ.

περλιεπί (γ) ρ. ἐνερ. = καταγλύφω, γλύφω ὅλως διόλου.

περλιεπίχεμ = καταγλύφομαι.

περλιέζ (γ. bogdan) περλιζ (συνηρ.) = νδράκ, ὄγρυσζ, 2 φουλίζ (bζ με λιεκιε), περλιζέμ παθ.

(ι-ε) περμάλιμ (bogdan) = περιπόθητος.

περμῶ = κατακρατῶ, ἐμποδίζω, σταματῶ. — παθ. περμῶχεμ, περμῶ κάλινε = ἐμποδίζω τὴν ὄρμην τοῦ ἵππου. — περμῶ βέτενε = ἐγκρατεύομαι. — ρόμι ι λιούμιτ σ' περμῶχετε = τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ δὲν ἐμποδίζεται.

περμβελιέθ = συμμαζεύω, περμβελιέθ (τ) = μβελιέθ τε γι.θα βοσκα 2) πουστόζ, περμβελιέθ δρου' ε ρράπιτ = πουστόζ δρου' ε ρράπιτ.

περμβί (γ) (τ) περμβίζ (bogdan) πρόθ. = ἐπί.

περμβιέμεν-ι (Σ) = ἐπώνυμον κοιν. παρόνυμα.

περμβιδιόκρόνζα-α πληθ. α-τῆ = ἐπιγραφή.

περμβόραπα (γ) ἐπίρ. = ὀπισθεν.

περμβύσ-ύσ-ύσ ρ. ἐνερ. = ἀνατρέπω κοιν. προμυτίζω, καὶ πιστομίζω.

περμβύσεμ = ἀνατρέπομαι. περμύσ-εμ (budi-bogdan), παροίμ.

(ἐπὶ ἀχαριστίας) χῶ βούκενε ε περμβύσ κούπενε.

περμβύσ, περμύσ (budi-bogdan) ἐπιρ. = πρόμυτα, μπρούμυτα. κεθέζ

περμβύσ = ἀνατρέπω, γυρίζω τὰ μπρούμυτα. — bis περμβύσ = πίπτω τὰ μπρούμυτα.

περμβύτεζε-ζα = κατακλισμός (τοῦ Νῶε).

(ι-ε) περμκατενούεσσιμ, περμκατενούεμ (budi) = ἀμαρτωλός-ή.

περμελιέσ-έτ-έτ (γ. τ) [περ-μολιέσ γροικ.], περβλιέσ-έτ-έτ, βουρ-βουλέσ-έτ-έτ (Καβ.) πουρβουλιέσ-έτ-έτ (Βεράτ.) [ἴδ. μολιέσ, μολιέσ-ίτ-ίτ] = κάμνω τινά νά ἀρτάνεται.

- περομζλίετμ (γ. τ) περμβλζίετμ, βουρβουλζίετμ (Καβ.), πούρβουλζίετμ (Βεράτ.) = άρτάινομκι. — ουπερμεζλίετσε (Σ) = άρτήθηκκ.
- περομβοένδα (γ) = ἴδ. περβρένδκ (τ) = έσωθεν
- περομέντ (τ), περμένδ (γ. budi) ρ. = άναφέρω, φέρω εις τόν νοῦν ἢ εις τήν μνήμην τι ἢ μνημονεύω τινά. — μος ε περμέντ κτε νιερί = μή άναφέρης αὐτόν τόν άνθρωπον. — περμέντ έμμερκ ε τε βδέκουρετ = μνημονεύω τά όνόματα τῶν νεκρῶν.
- περομένδεμ (γ) περμένδεμ (τ) = μνημονεύομαι, άναφέρομαι υπό τινος, ι ζιζετ' έμενι με γόζε. — περμένδετ περ τε μίρε. = μνημονεύεταί επί καλοῦ. — περμένδετ περ τε κέκζ = μνημονεύεταί επί κακοῦ.
- περομειέσε-α (bogdan) = υπόσχεσις, πληθ. α-τε.
- περομεντόνζ-όζ-όνεμ-όχεμ (budi-bogdan) [promittere] ἴδ. ζοτόζ-όχεμ = υπόσχομαι.
- περομίερ-περομίερ (συνηρ.) = κατοουρῶ. — bāj οὔρρενε 2) ρ. ένεργ. = κατοουρῶ τινά. — δέρθ ούζετς.
- περομίρεμ = κατοουριούμαι. — ου περμόρα νδε γζούμετ = κατοουρήθηκα εις τόν ὕπνον.
- περομίχ : (Σ) = ρ. τσαπίζω, περμιχεμ = τσαπίζομαι. και προαίτ-ίτ-ίτ, προαίτεμ. παθ. = μέ τὸ τσαπί σκαλιζω.
- περομζάλζτ-τ. (γ) ρ. ένεργ. = αμβεζλζσόζ (γ) ἠδύνω. περμζάλζτεμ παθ. = άμβεζλζτσόχεμ (γ).
- (ι-ε) περομζορτόιμ = λυπημένος-η (ένεκα θανάτου συγγενοῦς) ἴδ. ι-ε περζζιόιμ = ι θόνε ατι κζε μβα ζι περ νιονζέ νιερί κζε τ' ι κέτε βδέκουρε.
- περομύσ (budi) έπιρ. ἴδ. περμβύσ έπιρ.
- περομύσεμ (budi) = ἴδ. περβύσ-εμ. — ρῆμα.
- περονάτε, περονάτα : έπιρ. = καθ' έκάστην νύκτα· νάτε περονάτε καθ' έκάστην νύκτα. — άντιθ. περοδίτε.
- (ι-ε) περονάτεδοιμ = νυκτερινός-ή.
- περονζιμένδ (Σ) περνζιμένδι (Σ) = έκουσίως· άντιθ. παχίρε = άκουσίως· ε bανα περνζιμένδ = τὸ έκαμα έκουσίως.
- περονζιεχέρε (τ. budi) [περ-νιε-χέρε] = έπιρ. χρόνου = περνζιεχέρε περνζιεχέρας (γ) = έν μιζ στιγμαῖ, εὐθύς, παροευθύς, στιγμαϊάως.
- περοουόανε-τε (Έλβασ.) = ατό τέλζατ' ε ατό πάρετε ε ατό στολζίτε κζε βάρινε νούσετε νδε κρούετα.

- περπάαλ (bogdan ἀντί περπάλ) = ὄπαλ = ἐκμυστηρεύομαι, δημοσιεύω.
 περπάρα, ρεπάρα (τ) = ἐμπρός, ἔμπροσθεν κοινῶς μπισσά, πρό, πρίν,
 πρότερον· ἀντιθ. πράπα (τ), μβράπα· (γ)
 περπάραζι (τ) ρεπάραζι (τ) = ἔμπροσθεν, ἀπ' ἐμπρός.
 περπάρεζε-ζα : πληθ. περπάρεζετε καὶ περπάρεσε-α πληθ. περπάρεσατε
 = ἐμπροστέλλω, ποδιά.
 περπάραται : πληθ. (γ) κοινῶς κωτχβολάδες (μάρινε δέγατ' ε χαρδίσε
 ε ι μβουλζόνζνε με δέ (ι κλάσνε νδε δέτ) κζε τε ζένε ρρένζε τε ρε).
 περπαρνάντ' ε χαρδίσε = αὐτὴ καταβολάδες τοῦ κλήματος.
 περπί (γ) = καταπίνω· ἀόρ. περπίβ-ε-ου (τ) περπίκ-ε-ου (τ) περ-
 πίνκ-ε-ι (γ).
 περπίχεμ (γ) περπίχεμ (τ) = καταπίνομαι· μετοχ. περπίνε (γ) περπίρε (τ).
 περπιέκ : ρ. ἐνεργ. = συγκρούω, κτυπῶ κατὰ γῆς· περπιέκ δούαρτε =
 κροτῶ τὰς χεῖρας· (ἐπὶ χερσς)· περπιέκ κέμβετρε μβι δέτ = κτυπῶ
 τοὺς πόδας κατὰ γῆς (ἐπὶ πείσματος)· περπιέκ κρούετρε πάς μούριτ·
 2) περπιέκ (Βεράτ.) = τκκόζ (γ), χκπ (γ) περπόζα με Γζέργζνε μβ'
 ούδε = τκκόβα με Γζέργζνε μβ' ούδε = συνήντησα τὸν Γεώργιον κωθ'
 ὀδόν. τὸ παθ. περπίξεμ· παθ. συγκρούομαι, κτυποῦμαι κατὰ γῆς·
 ουπερπόζνε νδε λζούφτε = συνεκρούσθησαν ἐν τῇ μάχῃ νδε ζε τριμ
 δίλζ ὀέσιτ. — περπίξεμ τε βένζ κρετέ πούνε πό σ' μούντ' = προ-
 σπαθῶ νὰ κάμω τοῦτο ἀλλὰ δὲν δύναμαι· περπίξεμ με = συνκντῶ·
 ουπερπόζα με Γζέργζνε μβ' ούδε.
 περπιέρε (τ) (ἐξκροτώμενος).
 περπιέτε (γ. τ.), ρεπιέτε (τ), τερπιέτε (τ), τερπιέτε (Τυραν.), τερμᾶ
 (Τυραν), τερμάλζ (Κρούζα), τερμάλζε (Τυραν.) = πρὸς τὰ ἄνω κοινῶς
 ἀνήφορα. — μόρι μάλζιν ε ίκου περπιέτε. — περπιέτε μάλζιτ. — ι γζί-
 τεμ μάλζιτ περπιέτε. — βάνι ούδε περπιέτε = ὠδοιπόρησεν εἰς τὴν
 Ἀνατολήν· ἀντιθ. τατεπιέτε (τ) τετπόστε (Ἑλθασ.) = πρὸς τὰ κάτω,
 κατωφερῶς.
 (ι-ε) περπιέτεμ (Βεράτ.) = ὀ-ή ἀνωφερῆς καὶ ι-ε ρεπιέτε-ι-α. — ε ρεπιέτα
 κᾶ εδὲ τατεπιέτε = ἡ ἀνωφέρεια ἔχει καὶ κατωφέρεια κὺ μάλζι ὄστ'
 ι ρεπιέτε = αὐτὸ τὸ βουνόν εἶναι ἀνωφερές.
 περπιλάσ-άσ-άσ ρ. ἐνεργ. = κτυπῶ κατὰ γῆς.
 περπιλάσεμ παθ. = ῥίπτομαι κατὰ γῆς· ε περπιλάσι περδὲ = τὸ ἔρριψε

- κατὰ γῆς· μος ε περπλῖσ σε πελῖτσέτ = μὴ τὸ κτυπῆς κατὰ γῆς
διότι σχάει, σκάζει.
- περπόσ (τ) ρεπόσ (τ), περπόστε (Σ), περ-ρεπόσ (γ) ἢ ρεπόσ (γ) = κά-
τωθεν, ὑποκάτωθεν ζᾶ κᾶνενε νελῖτ = ὑψηλά· ζᾶ κᾶνενε περ-ρεπόσ
περπουθ ρ. ἐνερ. = ἴδ. νδράκ, ρ. — περπουθεμ = ἴδ. νδράγεμ. — ου περ-
πουθ = ουδι ὄάλῃσῶ (ἐπὶ διαρροίας).
- περρεπίτε ἐπίρ. = κατωφερώς (γ).
- περρεπίτε-α (γ) [περ-ρεπίτε-α] = κατωφέρεια.
- περροῦα-όι (τ) πληθ. περρόνῃ-τε, περροῦε-όι (γ) καὶ περροῦε-όνι (Σ),
πληθ. περρόνῃτε, περροῦ-όι (συνηρ.) πληθ. περρόνῃτε = χεῖμαρος,
ρύαζ.
- περροῦα-έτ-έτ (Σ) = ἴδ. πελῖτσάσ-έτ-έτ = σχάζω.
- περρόε (γ. τ. budi) = δικτί; 2) (bogdan) περρόε = σεπεσέ = διότι.
- περροῦρι [περ-σε-ρι] ἐπίρ., περροῦριουτ καὶ περροῦριου, (bogdan) περροῦ-
ρίτα = ἐκ νέου, πάλιν. — ἴδ. πράπ ἐπίρ.
- περροῦα-άτ-άτ ρ = σχεδιάζω τι μὲ τὸν νοῦν, ἐπαναλαμβάνω τι.
- περροῦατεμ = συλλογίζομαι καὶ ξανασυλλογίζομαι, σχεδιάζω.
- περροῦαελ καὶ (συνηρ.) περροῦαελ [περ-σίελ] ρ. ἐνερ. = ξεπροουδεύω. — περ-
ροῦαελ μίκουε = ξεπροουδεύω τὸν φίλον.
- περροῦαεμ: παθ. = ξεπροουδεύομαι (ὑπὸ τινος) [περ-σίεμ].
- περροῦαελ (τ. γ) [περ-σίελ ρ.], περροῦαελ (γ. τ), περροῦαελ (συνηρ.) περ-
ροῦαελ (Σ) καὶ καπερροῦαελ (Σ) = καταπίνω τι. — περροῦαελ βούενε, καφ-
ροῦαενε = καταπίνω τὸ ψωμί, τὴν βουκιά. — ὄρ. περροῦαε-ε-ι, μτχ.
περροῦαελε καὶ περροῦαελουε (γ), περροῦαελουε (τ).
- περροῦαεμ, περροῦαεμ, περροῦαεμ (Σ) καὶ καπερροῦαεμ (Σ) = οὐδ. καταπίνω.
- περροῦαερε (Σ) [περ-σίερε] ἐπίρ. = ἐπάνω, ὑπεράνω, καὶ περ-σίερε
περροῦαερε (budi-bogdan), ἀντίθ. περροῦαερε. — ἴδ. σίερε, τσίερε
[ἴδ. νάλῃ = ὑψηλά].
- περροῦαελε: (Βεράτ.) ρ. = ψιθυρίζω.
- περροῦαερε-έτ-έτ (γ) [περ-σενδέτ], περροῦαερε-έτ-έτ (τ), περροῦαερε-όσ-όσ-
όσ (Περμέτ.) = χαιρετῶ, χαιρετίζω τινά. — ὄρ. περροῦαερε-ε-ε-ι,
μτχ. περροῦαερετουε καὶ περροῦαερεσουε, ὄρ. καὶ περροῦαερε-ε-ε-ι.
- περροῦαερετεμ (γ. τ) περροῦαερετεμ (Περμέτ.) ἀλληλοπαθ. = χαιρετίζομεν
ἀλλήλους.

(τξ) *περοῶνδέτουνε* (γ) - ουρε (τ) - ιτξ = χαριετισμός.

περοῶν (γ) ρ. = θριμματίζω. — *bāj* *περῶῶ* βούκνε = θερμός.

περοῶν: (γ) παθ. = θριμματίζομαι. [ἴδ. ῶν = ἄλωνίζω].

περοῶν (γ) [*περ-ῶν*] ρ. = διασκορπίζω, κατασκορπίζω. ἀντίθ. *περοῶν*].

περοῶν: (γ) παθ. = διασκορπίζομαι, κατασκορπίζομαι.

περοῶν (Περμέτ.) ρ. = ξεπλύνω, ξεβγάζω τὰ ρούχα. = ῶν νδεπερ
δούαρ περ σε δύτι.

περοῶν: (τ) = ἴδ. ῶν (τ), *περοῶν* = ἴδ. ῶν = διακρίνω.

(τξ) *περοῶν*-ιξ (τ) ἢ *περοῶν*-ιξ = διάκρισις. ἴδ. *περοῶν*-
ιξ ἢ *περοῶν*.

περοῶν (τ) *περοῶν* (τ) *περοῶν* (γ. συνηρ.). ξεσχίζω.

περοῶν ἐπίρ. = πέρων. ἴδ. τξ].

(ι-ε) *περοῶν*, *περοῶν* (τ) = ἀντικρινός, μακρινός, νγα ἀν' ε *περοῶν*-
ιξ = ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸν μέρος.

περοῶν (γ) [*περ-ε-τξ*] = ἀνευόνω, *περοῶν* (bogdan). *περοῶν*

(Περμέτ.) [*περοῶν* ἐπίρ.] ἀόρ. *περοῶν*-ε-ι (γ) καὶ *περοῶν*-ε-ου
(bogdan) μτχ. *περοῶν*. — ἀντίθ. *περοῶν*].

(ι) *περοῶν*-ι (γ) ε-*περοῶν*-ιξ (γ) = ἀνευόμενος-η.

(τξ) *περοῶν*-ιξ (οὐδ.) = ἡ ἀνεύωσις.

περοῶν παθ. = ἀνευοῦμαι. ἀντίθ. *περοῶν*.

περοῶν (τ), *περοῶν* (Περμέτ.), *περοῶν* ἡ *περοῶν* χᾶνα (γ) = πότε
ἔγινε νέα σελήνη;

περοῶν-α (budi) ἴδ. *περοῶν*-α = ἡ ὀκνηρία, καὶ *περοῶν*-ι (τ) = ἴδ.
περοῶν-ι.

περοῶν-ι (budi) πληθ. *περοῶν*-ιξ = ὀκνός, ὀκνηρός.

(ι-ε) *περοῶν* (budi) *περοῶν* (τ) = ὀκνηρός-ά. ἴδ. ι-ε-*περοῶν*.

περοῶν: ρ. = ἀνεύω. ἴδ. *περοῶν*].

περοῶν (γ. τ. Σ) [*περ-τύπ*] (ἴδ. ῶν) (συγκριν. Ἑλλην. τυπ-ό-ω)
ρημ. = μασῶ τι (τοῖς ὀδοῦσι).

περοῶν ρ. = μασῶ. ἴδ. *περοῶν*-εμ.

περοῶν-ι (Βεράτ.) = εἶδος σίτου.

περοῶν-ου (τ) πληθ. *περοῶν* = ἴδ. *περοῶν*-ι (κουλοῦρα ψη-
μένα εἰς τὴν στάκτην).

περοσελόνη-όη (γ. τ.) ρ. ένεργ. = καψαλίζω· περοσελόη βούκνε νδε φλιάκετ και περτσελιη· ιδ. σκρουμόη.

περοσελόνεμ-όχημ· παθ. = καψαλίζομαι περτσελόβκ μουστάκχετε, βέτουλατε. — ιδ. περζίε-τεμ (Σ).

περοτῶ-ι (Πεομέτ.) περτῶκ-ου (Βεράτ.) πληθ. περτῶάκετε σκιάπ περτῶ ιδ. βάρχεστ-ι = τράγος βαρβῆτος.

περοτῶκ-άκ-άκ (τ) ρ. = ούρω σπέρμα ως ο βαρβῆτος τράγος.

περοτῶπ (γ), περτῶκπεμ, μβλατσῶιτ (τ), μβλατσῶιτεμ (τ) [περ-τῶάπε-α] = μηρυκάω, μηρυκάζω, μηρυκάομαι-ζομαι ως οί βύες, τὰ πρόβατα κ.τ.λ.

(τχ) περτῶάπουνε-ιτε = τὸ μηρύκασμα.

περοτῶμόη = εκτιμῶ (διὰ πραγματογνωμόνων) 2) διαβόλεύομαι.

περοτῶιτεμ : (ἐπὶ συνουσιασμοῦ τῶν αἰγῶν) = βκτεύομαι. δίτε περτῶιτενε.

περοτῶκχούαη (τ) οὔχημ = ιδ. περτῶκχούαη-οὔχημ (τ) = διακρίνω-ομαι.

(τχ) περοτῶκχούαρε-ιτε = ιδ. τε περτῶκχούαρετε = διάκρισις.

περοφάκη : [περ-φάκχε-ια] σπερφάκη, τῶφάκη ρ. ένεργ. = εκβάλλω εἰς τὸ φανερόν.

περοφάκχεμ, σπεροφάκχεμ, τῶφάκχεμ : παθ. = φανερόνομαι.

περοφάκχε : ἐπιρ. = προσωποληπτικῶς.

περοφάκχεζε = ἐπιρ. = φανερώς = ιδ. νδερσῶ = παρρησία μβλαφακάχη (Σ) = [μ-βάλ-ι, φάκχε-ια].

περοφίλ (Πεομέτ.) ζε φίλ (Πεομέτ.) = μνημονεύω, αναφέρω ζε νγόχη. — νουκ' ε περοφίλ ἢ νουκ' ε ζε φίλ (Πεομέτ.) = δέν τὸν βάνω εἰς τὸν νοῦν.

(ι-ε) περοφλκαεῖμ (bogdan) = φλογερός-ά.

περοφλιάε-έτ-έτ = καταλαλῶ, κατηγορῶ τινά = φλιάε κέχη περ κένδ.

περοφλχέε-έτ-έτ [περ-φλχέτε-α] ρ. ένεργ. = ψάχνω τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου.

περοφλχέτεμ : παθ. = φυλλολογῶ, φυλλομετρῶ.

περοφλχέιμ : παθ. = καταλαλοῦμαι, κατηγοροῦμαι.

(ι-ε) περοφούσχετε (Τυραν.) [περ-φούσχε-α] = επίπεδον, ριχόν. π. χ.

πιάτ' ε περοφούσχετε, κχί ι-ε-πλχάνττε-ι-α (Καβ.) πιάτ' ε πλχάνττε = πιῶτον ριχόν.

περοφύτ-ύτ-ύτ περοφύτεμ [περ-φύτ-ι] = ζε περ φύτι.

(ι-ε) περοχάνουνε-ι-α (bogdan) = σεληνιασμένος, ἐπιληπτικός-ή.

περοχάπ και περοχάπ ρ. ένεργ. = διανοίγω, άπλόνω καιν. τὸ παθ. περ-

χάπεμ = διανοίγομαι. — περχάπι = διανοίξατε τὸν δρόμον. (ἐπὶ πολυκοσμίας)! 2) περχάπ ρ. = διαδίδω τὸν λόγον. — ουπερχάπ φιάλῃα μῆε τε κάτρο' άνε = διεδόθη ὁ λόγος εἰς τὰ τετραπέρατα. — μός ε περχάπ κεττε φιάλῃε = μὴ διαδίδεις τοῦτον τὸν λόγον (ἐπὶ μυστικότητος).

περχάπε, περχάπετε (Σ) ἐπιρ. = ἀνοικτῶς, ὅλως διόλου.

περχέρε-περχέρα = πάντοτε, καθ' ἐκάστην. ἀντίθ. κούρρε.

(ι-ε) περχέροϊμ = παντοτεινός-ῆ.

περχιερόῃ [περ-χίε-]α = ἰε-ρά, θεῖ-α] = καθιερόνω.

περχιερόνεμ-όχημ = καθιερόνομαι.

περχιερόμ-ι: πληθ. περχιερίμετε = καθιερώσις.

(ι-ε-τε) περχιερούαρε (τ) = καθιερωμένος-η-ον' καὶ περχιερούεμ, περχιερούμ (συνηρ. γ).

πέσε (γγ. bogdan) (Σ), πέσε (τ) = πέντε [πέσε] πέσε κίιντ = πεντοκόσια. — πέσε μίῃε (γ) πέσε μίῃε (γ) πέσε μίλῃε (Τῶαμ.) = πέντε χιλιάδες. — πέσε μιλιούῃ καὶ πέσε μίλῃουε (τ) = πέντε ἑκατομμύρια. — πέσε-α καὶ πέσε-α = τὸ πέντε.

πέσε-δέτε (Σ) ἀντί πέσε-διέτε (γ). — πέσε-διέτε καὶ πέσε-διέτε = πεντήκοντα, κοιν. πενήντα. — πέσε διέτε καὶ πέσε-διέτε καὶ πέσε-δίτε (συνηρ.).

πέσε-μῆε-δέτε: ἀντί πέσε μῆε διέτε = πέντε καὶ δεκα.

πέσε-μῆε-διέτε, πέσε-μῆε-διέτε καὶ πέσε-μῆε-διέτε πέσε μῆε διέ = πεντεκαίδεκα, δεκαπέντε κοιν.

πεσεμεζάῃ ἐπιρ. = πενταπλῶς. (Περμέτ.)

πεσεμεζόνῃ (Περμέτ.) ρ. = πενταπλασιάζω.

(ι-ε) πέσεμεσιε-ι-α (Περμέτ.) = πενταπλοῦς-ῆ.

πέσε-ι = πεντάριον.

πέσεῶ (γ) πέσεῶ (τ) ἐπιρ. = κατὰ πέντε μερίδας, τμήματα.

πεσίμ ι (γ. τ. bogdan) πληθ. πεσίμετε = πάθημα, πάθος. 2) ἕξις, πάθος. — πεσίμετε (bogdan) = τὰ πάθη.

πεσόνῃ-όῃ (γ. τ. budi-bogdan) [Ἑλλην. πάθ-ω] ρ. οὐδ. = πάσχω,

2) παθαίνω (=μοῦ συμβαίνει τι) πεσόνῃ κέχῃ (γ. τ.) παθαίνω κακά.

(ι) πέστε-ι (γ) ε πέστε-α (ι-ε) πεστε-ι-α = πέμπτος-η.

πέσε α (Σ) πληθ. πεσατε = λιθάριον (τὸ ὅποῖον ρίπτει τις διὰ τῆς χει-

ρός), γούρ-ι (Σ) = πέτρα βαρεῖα, μεγάλη· 2) βράχος· πο γιούχενε με πέσξ (Σ) = πετροβολοῦνται.

πέσξ (Τουρκ.) [πεσόξ] ἐπιρ. πέσξθι (Ἑλβασ.) = κουρ γρεῖ περπῆτε νδο-
νῆ γῆα τε ράνδε με νῆ δόρε α με τε δῦ δούαρτε περμέ μάρε βεστ
σά ε ράνδε ἄσθε· γρεῖ πέσξ ατέ δασῶ, παλῆε σα όξε βιέν.—γγρεῖ πέσξ
ατέ κοῶ ρροῦσι, παλῆε σά όξε βιέν.—ρρόκ ατέ νῆρι περμιεδύζι,
ενδέ ε γρεῖ πέσξ.—ουτσόουε πέσξ γῆιθε κατούνδι (ὡς βαρὺ φορτίον) =
ουτσόουε μηε κᾶμβε γῆιθε κατούνδι = ουπερζιε κατούνδι [ἴδ. πεσόξ].

πεῶι-ι (γ) πληθ. πεῶιμετε = ζύγισμα.

πεῶιμι (γ) ἐπιρ. [πεσόξ] = ἴδ. σθάρινα.

πέσκ-ου πληθ. πέσκ-ιτε (γ) καὶ πῖσκ-ιτε (τ) [Λατ. piscis] = ἰχθύς,
κοινῶς ψάρι.—πέσκ-ιτε ρρίχενε = οἱ ἰχθύς βατεύονται ἐπὶ συνουσια-
σμοῦ ἰχθύων).

πεῶκατούαρ-όρι (τ) πεῶκατούερ-όρι (γ) πληθ. ε-τε = ὁ ψαράς καὶ πεῶ-
κατούρ-όρι (συνηρ.)—πεῶκτόρε-ια πληθ. πεῶκατόρετε θηλ.

πεῶκόγ : = καθαρίζω, σκουπίζω.

πεσόξ (γ) = ζυγίζω τι.—πεσόξμε : ζυγίζομαι.

πεῶτέσξ-α (Σ) πληθ. α-τε καὶ πεῶτίμ-ι (Σ) πληθ. πεῶτίμετε (ἀναγραμ-
ματισμός ἀντὶ ὄπετέσξ-α, ὄπετιμ-ι) = γλύτωμα.

πεῶτόξ (Σ) ἀντὶ ὄπετόξ = γλυτόνω.

πετάβρε-α πληθ. πετάβρατε [ἑλλην. πέταυρα] = λεπτόν σανίδιον, (σα-
νίδια σχισμένα με τὸ τρεκούρι καὶ ὄχι με τὸ πριόνι) [οἱ Ἄλβανοὶ
μεταχειρίζονται αὐτὴν τὴν λέξιν οὐχὶ δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες].

πέτεξ-α : πληθ. πέτατε = τὸ φύλλον τῆς πίττας.—πέτατ' ε λῆκνόριτ =
τὰ φύλλα τῆς πίττας.

πέτεκ-ου (budi) πληθ. πέτεκατε (budi-bogdan) καὶ πέτεκ-ου (γ.
bogdan) = φόρεμα· πληθ. πέτκατε ἴδ. ρρόβεξ-α.

πέτεξ-ι πληθ. πέτεσιτε (Αὐλών-Περμέτ.) = ὁ πλάστης (δι' αὐτὸν πλάθουσι
τὰ φύλλα τῆς πίττας (Τουρκ. οκλάξξ-α)

πέτικουθ-ι (bogdan) ὑποκορ. τοῦ πέτεκ-ου = μικρὸν ἔνδυμα.

πετουλάξ (γ) ???

πέτουλεξ-α πληθ. πέτουλατε [ἑλλην. πέταλον] = τηγανίταις.

πετριά-ι πληθ. πετριτέτε (γ. τ.) [συγκρ. πέτρα] ἴδ. ὄκ-ιπόνξξ-α.

πετισέξ-ι (Περμέτ.) = εἶδος γεννήματος.

πιαβέτσ-α (τ) πληθ. α-τεξ = ἴδ. ουσόνjε-α.

πιανέτσ-ι πληθ. πιανέτσγεξ = μέθυσος, μεθύστακας, καὶ δεjμαράκ-ου
πληθ. δεjμαράκγεξ· τὸ θηλ. πιανέτσ-jα πληθ. πιανέτσγεξ καὶ δεj-
μαράκ-ε-jα· πληθ. ε-τεξ.

πιγελίμ-ι (Κροῦjα) πληθ. πιγελίμετεξ = ἴδ. πικελίμ-ι.

πιγελόj-όχημ (Κροῦjα) = πικελόj-όνεμ.

πιδάρ-ι (γ) πληθ. πιδάργεξ = αὐ κjε do πιθ. (Τουρκ. ζεμπαρά).

πίε-πία (Σ) πληθ. πίετεξ = τὸ ποτόν.

πιέκ = ψήνω· ἀόρ. πόκjα-ε-ι· μετοχ. πιέκx, πιέκουε (γ), πιέκουε (τ)
(συντασ. μετ' αἰτ.) [ἐλλην. πέπω, πέπτω, πέτω] = ψήνω· πιέκ βού-
κεξ = ψήνω τὸ ψωμί· πιέκ μίθινε· κ.τ.λ.

πιέκ : ρ. ἐνερ. (συντασ. μετὰ γενικῆς) ἀόρ. πόκjα-ε-ι, μτχ. πιέκx πιέ-
κουε (γ) πιέκουε (τ) = ἐγγίζω, ἄπτομαι, ψηλαφῶ. — ι πιέκ με
γίθτ = τὸν ἐγγίζω μὲ τὸν δάκτυλον. — μος ι πίκjατι = μὴ τὸν ἐγ-
γίζεις αὐτόν. — δικούθ με πόκjι = κάποιος μὲ ἤγγισεν (= ἤψατό μου
τις) ἴδ. περκάσ ρ. 2) πιέκ ρ. ἐνερ. (συντασ. μετ' αἰτ.) = σμίγω,
ἐνόνω τινά, ἀντίθ. dáj.

πιέκ-ου = ἴδ. dσάμάκ-ου.

πιέλ καὶ πιέλ καὶ πιλ (συνηρ.) = τίκτω, γεννῶ (ἐπὶ θηλυκῶν ζώων, καὶ
γυναικῶν) καὶ ὄλjόj (Τουρκ.) (κατ' ἀναγκασματισμὸν ἀντὶ λjεσόj).

πιελάκ-ου καὶ μιλjούρ-όρι = δύο ἐτῶν κριάρι, πληθ. πιελάκγεξ. (τὸ μιλ-
jούρ-όρι ἴσως παράγεται ἐκ τοῦ μίλjε = χίλια, δηλ. χιλίων ἡμερῶν
κριάριον).

πιέπεν-ι (γ), πιέπερ-ι (τ), κοκομάρ-ι (Τουρκ.) πληθ. πιέπενατε, πιέ-
περατε, κοκομάργεξ [Λατ. cucumis = πεπόνι, ἀγγούρι. ἴδ. τράνγαλ-ι.

πjέργουλε-ι πληθ. πjέργουjτε καὶ πjέργουλε α' πληθ. πjέργουλατε =
κληματαριά, ἧτις ἀνέρχεται ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα ἢ εἰς τὰ ξύλα,
κατασκευασμένα ἐπὶ τοῦτο, ἀναδενδράς.

πιέρθ καὶ πιέρδι ρ. [Ἑλλην. πέρδω] κοιν. κλάνω. ἀόρ. πύρδα-ε-ι,
μτχ. πιέρδε, πιέρδουε (γ), πιέρδουε (τ).

πjέροε-α ???

πιέσε-α = μερίδιον, μέρος, κομμάτι.

πιεσετjαρ-ι πληθ. πιεσετjαργεξ, πιεσετjαρε-jα πληθ. ρε-τεξ = μέτοχος,
κοινωνός, [Τουρκ. χισετjαρ-ι].

- πιέσκει-α (γ) πληθ. πιέσκατε = ρωδάκινον [Τουρκ. öφτελji].
 πιέσκει-α (γ) πληθ. πιέσκειατε = ύποκορ. τοῦ πιέσκει-α.
 πιέσκει-μύσιε = πιέσκει πλητότ με μίσ (Τουρκ.)
 πιέσκει σκλήσει (Τουρκ.) = πιέσκει κησ σκλήχεται (καὶ σκλήχεται).
 πηγεπόδιε (bogdan) καὶ τετπόστε (Ελλάσ.) [πjέτε = περπjέτε καὶ
 πόστε] έπιρ. = έκ τῶν άνω πρὸς τὰ κάτω.
 πητιό (Dibρα) ρ. ένερ. [πλητιό] = πλέκω κάλτσαις. άόρ. πητιόα-ε-ι,
 μηχ. πητιόουνε (γ).
 πιδ-δι: πληθ. πιδενατε (γ) πιδερατε (τ) = κοινῶς μουνί.
 πij ή πι: ρ. = πίνω. άόρ. πία-ε-ου, μηχ πim (γ) πiρε (τ).
 πij (γ) καὶ μηij (τ) ρ. = μουδιάζω. άόρ. πiνα-ε-ι μηχ. πim, καὶ μηiρε.
 άντιθ. σπιj (γ) = ξεμουδιάζω.
 πιάρε-α (Σ) πληθ. πιάρακατε καὶ πιαράκα-α πληθ. α τε = πάρε-α
 (ξίφος).
 πικ: (τ) [πελασγική ρίξα] ρ. ένερ. = πικραίνω τινά. ιητόj. με πίκου,
 τε πίκου, ε πίκου, = μέ, σέ, τόν έπικρανεν. άόρ. πικα-ε-ου, μηχ.
 πίκουρε.
 πικεμ: (τ. Βεράτ. Περμέτ, Κόρτσ, 'Αργυρ.) ρ. = πικραίνομαι, λυποῦ-
 μαι. — νjeriου i πίκουρε = (γραικ.) πικραμένος άνθρωπος, λυπημένος.
 ιδ. χελjmόj-όχημ.
 (ι) πίκουρε-ι, ε-πίκουρε-α = πικραμένος-η.
 (τε) πίκουρε-ιτε οὐδ. = ή πικρα.
 πικε-α: πληθ. πικατε = στιγμή. ιδ. κjούκε-α.
 πικε-α: πληθ. πικατε (τ. Βεράτ. Περμέτ.) = σταγόν, σταλαγματιά,
 στάλα. καὶ τσίκε-α (γ) πληθ. τσίκατε. — πικατ' ε σtουτ = αί στα-
 γόνες της βροχής. 2) νje πικε ή νje πικεξε (τ) = όλιγουλάκι, λι-
 γάκι, μιά στάλα. 3) πικε-α = ή άποπληξία. — πικεξε-α καὶ τσί-
 κξε-α: ύποκοριστ. — βαθμολογία έπί ύγρῶν: 1) κjαν = κλαίει (έπί
 ύδατος) δακρύζει. 2) πικόν — τσίκόν, γjerhόν = στάζει. 3) ρριέθ =
 ρέει. 4) τσουργόν = (έπί βρύσεως). 5) κέρδατε = χύνεται. 6) βερσόν
 = πλημμυρεϊ.
 πικελίμ-ι πληθ. πικελίμετε = πικρα, λύπη. ιδ. χελjmίμ-ι.
 πικελόj: (γ. τ.) = πικραίνω, λυπῶ. ιδ. χελjmόj.
 πικελόχημ-όνεμ ρ. οὐδ. = πικραίνομαι, λυποῦμαι. ιδ. χελjmόχημ.

πίκε-ρᾶνε-ι-α (Ἑλθασ.) = ἀποπληκτικός· ἀτί κῆε ἰ κᾶ ρᾶνε πίκα· (ἐν τῇ φράσει) αὐ πίκε ρᾶνε! (ἐπὶ ἀρᾶς).

πίκετε: (Ἀργυρ.) ἐπίρ. = πικρῶς ἰδ. ἴδετε (γ), χίδουρε (τ).

(ι-ε) *πίκετε-ι-α* ἐπίθ. = πικρὸς-ά.

(τξ) *πίκετε-ιτε* = τὸ πικρόν, ἡ πικρότης· djáθετε ἄσθε τε πίκετε=τὸ τυρὶ εἶναι πικρόν ἰδ. ι-ε-τε ἴδετε, ι-ε-τε χίδουρε.

πικόνη-όη (τ), *τῶικὴ* (γ) = σταζῶ· ὅτεπια πικόν (τ) = ἡ οἰκία σταζέει· ὅτεπια τῶικόν (γ).

πικλόη (Σ) ρ. ἐνεργ. ὄγροῦ (γ)· με πικλῆδι κάλῆι=με ὄγροῦ κάλῆι.— *πικλόχημ* = ὄγροχημ.

πίχημ: παθ. = ψήνομαι· ου πόχη βούκα, μίσι = ἐψήθη τὸ ψωμί, τὸ κρέας· 2) *πίχημ* = ὠριμάζω (ἐπὶ ὀπωρικῶν) ὡς οὐπόχηνε φίχητε, μόλητε, δάρδατε, ρουῶσθε=ὠρίμασαν τὰ σῦκα, τὰ μῆλα, τὰ ἀχλάδια, τὰ σταφύλια. — ι-ε-τε πιέκουε (γ) - πιέκουρε (τ) = ὠριμος· ἀντίθ. ι-ε-τε παπιέκουε-ουρε.

πίχημ: ρ. = σμίγομαι, (συναντῶ)· βέτε τε πίχημ με νῆε νῆρεῖ=ὀπάγω νὰ ἀνταμῶσω ἓνα ἄνθρωπον· οὐπόχη με ατε = ἀντάμωσα με αὐτόν· μίρε σε οὐπόχημε = καλῶς ἀνταμωθήκαμεν· κοῦ δόττε πίχημ νέ-ἄρε = ποῦ θὰ ἀνταμωθῶμεν αὔριον· 2) ἐνόνομαι, σμίγω· ἀντίθ. *δάχημ* (γ) *νδάχημ* (τ) βούρατε πίχηνε με γράτε = οἱ ἄνδρες συνουσιάζονται μετὰ τῶν γυναικῶν ἰδ. πίχημ (Σ) = πηγαίνω ἐπὶ ταύτου νὰ σμίξω τινά.— *χασ* (Σ) = συναντῶ τινά, ἀπρομελετήτως.— *τοκόη* = συναντῶ τινά ἐκ προμελέτης· 2) *tocare* = ἐγγίζω τινά.

πίλ: ρ. (συνηρ.) ἰδ. πῆελ. ρ. = γεννώ.

πίλε-ια: πληθ. *πίλετε* = κορίτε γούρι περ τε βενε βάη βρένδα.

πίλε-α (Βεράτ.) πληθ. *πίλετε* = ἐργαλειόν τι με τὸ ὅποιον κτενίζουσι τὸν λινόν.

πιλόνη ρ. ἐνεργ. (Βεράτ.), *πιλόνεμ* παθ. = κτενίζω-ζομαι.

πιλχανγέληθι: (Τυραν.) ἐπίρ. εἰς τὴν φράσιν, αὐ φεγῶ, οὔνε γῆμὸ ε νδίκη, σ' ι ουδᾶσε πιλχανγέληθι, νῆερε σα ε ζοῦνε.— ι-γῆμὸβᾶ ἀνεμίκου (=ε νδόχη ἀνεμίκουε) *πίληε* *μβε* *πίληε* (= γῆούρμε *μβε* γῆούρμε).

πίληε (Τυραν.), *βίληε* (Καθ.) ἐπίρ. = ἰβουνα ἄρρετε *πίληε-πίληε* = τσίπ *μβι* τσίπ.

πιλόχημ (Τυραν.) ρ. (συντασ. μετὰ γενικῆς) = ὄταιχημ περ μβράπα τιέ-
 τερνιτ, γήμωϊ (νδιέκ) τιέτερνιτ με ε ζᾶνε. — πιλόχου περ μβράπα.

πίμ (γ) πίρε (τ) μτχ. τοῦ ρ. πιγ = πινω.

πίμεσ-ι (γ) πληθ. πίμεσιτε, πίρεσ-ι (τ) πληθ. πίρεσιτε = βυζανιάρικο
 ἄρνι ἢ κατσίκι· 2) = μέθυσος.

πινγῶ (Περμέτ.) ἐπιρ. = τσίπ. μβι τσίπ = ἐπανωτά.

πινγῶλ-ι (γ) = στηλέτο.

πίπ (καὶ πίπι) - πίπ - πίπ, πίπιμ, πίπνι, πίπινε (Καβ.) πίπινγ (Ἰτα-
 λο· Ἀλβαν.) πιπελιγ (Περμέτ.), πιπελιόνγ (Βεράτ.), πιπλιγ (Ἑλβασ.),
 πεπλιόγ (Κρούγ) ρ. = φελίζω, ἐκβάλλω σιγανὴν φωνήν, ὥστε μόλις
 ἀκούεται ὁμιλῶ σιγανὰ [Ἑλλην. πιππιζω]. μος πιπελιό! = μὸς
 νδιέρ ζε = μὴ ἐκβάλλεις (τὴν παραμικρὰν) φωνήν.

πιπέγ-ι (Περμέτ.) περβελιάκ-ου (Περμέτ.), κεμβε-κούκγ-γ (Περμέτ.) =
 φελγι-α.

πίπεζε-α (Ἑλβασ.) πληθ. πίπεζατε [Ἰταλ. pipa] καὶ πιπίσχε-α (Βε-
 ράτ.) πληθ. πιπίσκατε = πρέγ καστρεσε γροῦνιτ. — ἴδ. δσαμάρε-γ.

πιπέο-ι = τὸ πιπέρι.

πίπθ-ι = ἡ γλωσσίς τοῦ λύχνου ὅθεν ἐξέρχεται τὸ φετίλι.

πίπθ-ι, σπικθ-ι, γουῖα-κούκγ-ι = εἶδος πτηνοῦ.

πιράγκε-α (Σ) ἴδ. πιράγκε-α (Σ).

πιρῶν-ι (Ἀργυρ.) = ἴδ. πιανέτσ-ι, πίμεσ-ι (γ) = βυζανιάρικο.

πίρεσ-ι (τ) πληθ. πίρεσιτε = ἴδ. πίμεσ-ι (γ).

πιρτσούπ-ι (Σ) ἴδ. βισέκ-ου = βίσεκτον.

πίρκ-γου: πληθ. πίργγετε (Βεράτ. Περμέτ.) = ἴδ. γαρρούμ-ι γαρρού-
 μουλε-ι.

πίσ, πίσ, πίσ, : θερράσνε μάτσετε. — ἀντιθ. τσίτ!

πίσα-α πληθ. πίσατε = ἡ γάτα (κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν παιδιῶν)· 2) ἢ
 πίσσα, 3) ἡ κόλασις.

πισκ (τ) ἐπιρ. πίσκ (Τυραν.), πίσκε (Σ. Καβ.) πίτσκε (Ἑλβασ.) πίσκγ
 (Ἀργυρ.), νύε (Σ) νύγε (Κρούγ) = κομποδεμένον ὡς λγθ πίσκ, πίσκε
 πίσκγ, νύε. νύγε = κομποδένω· καὶ πίσκ-ου (Τυραν.), πίσκε-α (Καβ.
 Σ.) πληθ. πίσκατε πίτσκε-α (Ἑλβασ.) πληθ. α-τε, νυε-γ (Σ),
 νυγε-α (Κρούγ) = κομποδέμα.

πισκάτ-έτ-έτ (Βεράτ.) ἴδ. στερπίκ ρ.

- πισκάτε-α (Βεράτ.) ἴδ. στρεπίε-α.
 πισκόγ (γ. τ.) πισκόγ: = ρ. ενεργ. = τσιμπῶ τινά πισκόχεμ-νεμ, πισ-
 κόχεμ-νεμ = τσιμποῦμαι.
 πισκλόε-α (τ. Ἀργυρ. πισνιόλε-α (γ) = ἴδ. πιστόλε-ια (ἡ λέξις κοινὴ
 εἰς ἕλας τὰς γλώσσας).
 πισκολίο (τ) ρ. = ὅτις με πισκλόε = πυροβολῶ.
 πισκλόε-ια (Ἑλθασ.) πληθ. πισκλόετε = πούσκ' ε γιάτε περ τε γιού-
 ατζουρε.
 πιστόλε-ια (γ. Μελισεια) καὶ τσαλίνε-α (γ. Μελισεια) πληθ. τσαλji-
 νετε = πούσκ' ε βόγλε.
 πίσε-α: πληθ. πίσετε = πεύκη, (δένδρον) (Τουρκ. τσαμ.) 2) δαδίων (τὸ
 ξύλον τῆς πεύκης)· νδέσ πίσεε = ἀνάπτω τὸ δαδίων· παρομ: με ὄσι
 πίσεε = με ἔστυσε (μὲ κατέστρεψεν)· ὄνι πίσεε = τὸ ρητινωδες τῆς
 πεύκης.
 πίσκ-ου (Ἀργυρ.) πληθ. πίσκτε = ἴδ. πέσκ-ου ζε πίσκ = ψαρεύω· ζα
 πέσκ (γ).
 πίσκατούαρ-όρι (Ἀργυρ.) = ἴδ. πέσκατούερ-όρι (γ) = ψαρεῖς. — πίσκα-
 τóre-ια: θηλ. = ἴδ. πέσκατόρε-ια.
 πίσκ (Ἀργυρ.) ἐπιρ. = ἴδ. πίσκ ἐπιρ. λjiθ πίσκ = κομποδένω.
 πίσόγ (τ) = ψιθυρίζω.
 πίσταρ-ι: πληθ. πίστάρτε (Περμέτ.) = φεγγίτης (Τουρκ. τσόρακ.).
 (ι-ε) πίστε = ἐκ πεύκης· δόγ' ε πίστε = σκνίς ἐκ πεύκης.
 πίστελι-ιν-ιν: ρ. = ψιθυρίζω· πίστελιζ νδε βέστ.
 πεστλίμε-α (Περμέτ.) πληθ. α-τε = ψιθυρισμός.
 πίτε (γ) μβίρε (τ) ἐπιρ. = μουδικσμένος· ἀντιθ. ὄπιτε (γ) (ι-ε-τε) πίτε,
 (γ) μβίρε (τ) = μουδικσμένος-η-ον.
 πίχεμ (γ) μβίχεμ (γ) μβίχεμ = ρ. μουδιάζω μ' ουπίνε κάμβετε = μού-
 διασαν τὰ πόδια μου.
 πίχεμ: παθ. = πίνωμαι· 2) μεθῶ, δέχεμ· φοάσις: πίχεμ ε δέχεμ = μεθῶ.
 πίσε-α (Καβ.) πληθ. πίσατε = μικρόν κοράσιον.
 πισαινούλι (Τουρκ.) ἐπιρ. = με κρύε μβι δέτ, ε με κρυβε περιπέτε =
 κατακέφαλα· καὶ πισαινούλι (Σ. Κρούζα), κρυε-γούλι (Ἑλθασ.
 Καβ. Βεράτ.) ῥα πισαινούλι = ἔπεσε κατακέφαλα.
 (ι-ε-τε) πίσερε (γ) σμικρότατος-η-ον· καὶ (ι-ε-τε) βότσερε (Σ).

πιπερορόϊ : (γ) ρ. ένεργ. = σμικρόνω, κκμμύω κοινώς μισοκλείω· πι-
περορόϊ σϋτξ γκx διέλι = κκμμύω τούς όφθαλμούς ένεκx του ήλιου.
πιτσιμάξξ κxλι πιτσιμάξξκxσ (Τυραν.) = έπιρ. — πιτσινογούλι (Σ) = ιδ. πι-
τσινογούλι = κατxκxφέραλx.

πιτο-κάτε-α : (Βεράτ.) κxλι πιτο-κάτεξξ-α (Βερατ.) = νξξ μίξξ ε βόγξλιξ
κξξ τξ φθίκx μίθινξ κxτιέ τξξ τξ πιτσόν.

πιθκατόρε-ja [πισκός], πιτσκατόρε-ja [πιτσός] (γ. Μαλξεσίx, Κρούjx)
κxλι πίτσκxρξξ-α (Σ) πληθ. πίτσκxρξξατξ = ή τσιμπίδα κοινώς.

πίσκx-α πληθ. πίτσκατξ = ιδ. πίσκx-α.

πιτοκόj-όνj-όξξμ-όνεμ = ιδ. πιθόςj-όξξμ-όνεμ = τσιμπώ.

πίσ-ι ύποκορ. του πίθ-δι, ώς κxρ-ι κxλι τσούκx-α (Σλαυίστι πίτσκx).

πιθόςκx-ου ? ? ? (έγχειρίδιον, μαχαιράκι) bidšák

πιθό μάγx-α (Κρούjx) πιθό-μάκx-α = πξλιχούρα κxι bān μερμάνγx.

πλάγx-α ('Αργυρ.) = πλάξ. (ιδ. δερράσξ-α).

πλάγx-α πληθ. πλάγxατξ, πλάγxατξ [Λατ. plaga 'Ελλην. πληγή] (τροπή
του λ εις j) ιδx βάρξξ-α.

πλάγόςj-όξξμ (Σ) = ιδ. βαρορόj-όξξμ (Σ) πλάγός-εμ (τ) [Λατ. plago-are].

πλάνδx-α (γ) πληθ. πλάνδx-ατξ = βξσξτξ-ι = άμπελος.

πλάνδx-ε-ι (γ) πλάνδx-ε-ι (τ. 'Αργυρ.), πλάνδx-ε-ι (Σ) πληθ. πλάνδx-
ατξ, (γ) πλάνδx-ε-ετξ (τ) = ή κοιλιx κοινώς, ιδ. ρξξτσόςκx-ου (Σ).

πλάνκx-ου (γ. bndi) = ιδιοκτησίx, περιουσίx, κτῆμα· (φράσιx) α κξ
πλάνκx ε σξτξπι ; έξχειx κτῆματx κxλι οικίαν ; ιδ. πάσξξ-ja = περιουσίx.

πλάκx-ου : πλάκx-ετξ = γέρων, πρεσβύτεροx· πλάκx-ου ι μότξξμ = πλάκx-
κου ι βιέτξρ = παλκίόx γέρων· πρεσβύτεροx· πλάκx-ου ι μότξξμ = πλάκx-
κου ι βιέτξρ = παλκίόx γέρων, πλάκx-ου ι λξάσξτξ = γέρων προβεθεκίωx
τήν ήλικίαν 2) = άρχαίοx, παλκίόx = ι βιέτξρξ 3) δημογέρων· πλάκx-
κου ι κατούνδxτ (γ), κξσφαλιξ ι φθόςτxτ (τ).

πλάκx-α = πληθ. πλάκxατξ = γραία· πλάκx' ε μότξξμ = πλάκx' ε βιέ-
τξρξ, πλάκx' ε λξάσξτξ 2) άρχαία, παλκιά, ε βιέτξρξ κxλισx πλάκx-
κx = ή άρχαία έκκλησίx. — φέjα πλάκx = ή άρχαία θρησκείx. — πλά-
κxτξ· όνομάξονταί αί τρειx ήμέραx του 'Απριλίου καθ' ήx γίνεται
βαρύx χειμών ι θξ Μάρσι Πρίλιτ, Πρίλι, Πρίλι, ιμ-βξλξ νεμ du
dít χούα, τξ θξj πλάκxνεξ με γjίθξ τσ' κξ' (σεπσέ πλάκx κίσξτξ
θένξ, Dóλα νδξ μάjετ τξ μάλιτ, ι πόρδx νδξ βούξετ Μάρσιτ).

πλῆκ-μβλῆκ (τ) ρ. ἔνερ. = γηράσκω τινά. καὶ *πλῆκερ-μβλῆκερ* (τ) οὐδ. = γηράσκω ἐγώ. — Σημείωσις. — Τὸ μὲν ἔθνικόν ὄνομα τῶν Ἀλβανῶν ἦτο Πλῆκ, [Πελασγ-ός, Πελαγ-ός, Πλαγ-ός], τὸ δὲ θρησκευτικὸν Σκιπεταρ. [σκίπτε-ζα = ἀετός], ὡς ὀπαδοὶ τοῦ ἀετοῦ τοῦ συμβόλου τοῦ Διός· μετέπειτα τὸ θρησκευτικὸν ὄνομα ἔλαβε τὴν σημασίαν τῆς ἐθνικότητος, ὡς τοῦτο συμβαίνει πάντοτε· π. χ. Χριστιανὸς καὶ Ρωμαῖος. Μωαμεθανὸς καὶ Τοῦρκος, εἶναι ταυτοσημαντοὶ. — Τὸ ὄνομα Ἀλβανὸς εἶναι ἄγνωστον καὶ ἄχρηστον παρὰ τοῖς Σκιπετάραις, ἐδόθη δὲ εἰς αὐτοὺς μεταγενεστέρως ὑπὸ τῶν Ρωμαίων εἴτε ὡς κατοικοῦντας εἰς τοὺς κλάδους τῶν Ἀλπεων, (δηλαδὴ ὄρεινους) εἴτε ὡς φέροντας λευκὴν (*albam*) στολήν· πρῶτον οἱ Βυζαντινοὶ χρονολογοῦντες μεταχειρίζονται τὴν λέξιν Ἀλβανός. — ἡ Πελαγονία (Τουρκιστὶ Μοναστήρ) πόλις τῆς Μακεδονίας, πολὺ πιθανὸν ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς τὴν χώραν τῶν Πελασγῶν (ἢ Πελαγῶν), (Κ. Χριστοφορίδης).

πλῆκ-πρίσσε (Ἑλβασ.) πληθ. *πλῆκ-πρίσσε-ιτε* = ἄσωτος, ὁ φθειρῶν τὴν περιουσίαν εἰς ἀσωτίας.

πλῆκ-ζι (Βεράτ.) [ἴδ. *πλάνος*] = τεταρχειυμένος συκοφάγος, ὃν θέτουσιν ἐπὶ τινος δένδρου διὰ νὰ ἐλθῶσιν ἄλλοι συκοφάγοι νὰ τοὺς πιάσωσιν.

(*ι-ε*) *πλῆκ-ι-α* (Καβ.) ἴδ. (*ι-ε*) *περφούστε-ι-α* (Τυραν.)

πλῆκ καὶ *πλῆσι*: ρ. = ραγίζω, σχάω. ἀόρ. *πλῆσα-ε-ι*, μτχ. *πλῆσε*, *πλῆσουε*, *πλῆσουε* (τ). — *πλῆσι κῆλκῆεζα* = ἐρράγισε τὸ γυαλί. — *πλῆτῶ!* = σκάσε! (ἐπὶ ἀράς) *ι πλῆσι ἡάρκου σε νγρένι οῦόμε* = ἔσκασεν ἡ κοιλία του ἀπὸ τὴν πολυφαγίαν. — *πλῆσι νγα ιδενίμι* = ἔσκασεν ἀπὸ τὴν λύπην. — *τε πλῆστε Ζῶτι!* *τε πλῆτῶνε σῦτε!* (φράσεις ἐπὶ ἀράς). — *ε καμ ζεμερε τε πλῆσουε* = εἶμι χολοσκασμένος. — *ζεμερε πλῆσουε-ι-α* = χολοσκασμένος-η. — *βούζε-πλῆσουε-ι-α* (φράσις).

πλῆσε-α πληθ. *πλῆσατε* = ράγισμα, σχασίδιον κοινῶς. — *πλῆσα* = *γῆσα* (γ) = *botton di Halepo*.

πλῆκ-α (τ) πληθ. *πλῆκ-ατε* = *τέσε-α* πληθ. *τέσατε* = *ρράκῆεζα* (Ἑλβασ. Τυραν. Κροῦζα) = τὰ ἐπιπλα, τὰ κινητὰ πράγματα τῆς οἰκίας (οὐδέποτε ἐπὶ ζώων), *πλῆκ-ατ' ε* ὅτεπισε - *τέσατ' ε* ὅτε-

- πίσε, ρράκιετ' ε ὄτεπίσε = τὰ ἔπιπλα (τῆς οἰκίας. — 2) πλιάτῶξε-α = σκουπίδι κοιν. με χῶνι νιε πλιάτῶξε νδε σῦτ = μοῦ μδῆκεν ἕνα σκουπίδι 'ς τὸ μάτι μου. — με χῶνι νδε κράνδε νδε σῦτ (Σ). — 3) πλιάτῶξε-α = τὸ λάφυρον. — бāj πλιάτῶξε = πλιατῶκίς = λαφυραγωγῶ.
- πλιατῶκίς-ιι-ιι (Σ. bogdan) ρ. ἐνεργ. = λαφυραγωγῶ.
- πλιατῶνίεμ = λαφυραγωγούμαι μτχ. πλιατῶκίτουε.
- πλιάφ-ι = κουθέριτα μακλίνη χονδρή διὰ σκέπασμα.
- πλιεκζερί-α (γ) πλιεκζερί-α (τ) = τὸ γῆρας, τὰ γηρατειά.
- πλιεκζερόνj (τ) ρ. ἐνεργ. = γηροκομῶ τινὰ· ι μδῶ πλιεκζερίνε (γ) με πλιεκζερόν διῶλji (τ) = με γηροκομεῖ ὁ υἱός μου = με μδῶ πλιεκζερίνε διῶλji (γ).
- πλιεκζεσί-α (πληθ. ἀχρηστος) ὄνομα περιληπτικόν = ἡ γερούσια, τὸ πρεσβυτέριον, οἱ δημογέροντες, οἱ κριταὶ τοῦ λαοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ.
- πλιεκζεσίμ-ι πληθ. πλιεκζεσίμετε = τὸ ἀποφασισμένον, τὸ ἐγκεκριμένον ἐκ μέρους τῶν δημογερόντων (πρὲς πλιέκιετ).
- πλιεκζεσόj : (γ. Μαλιεσία) = συγκροτῶ συμβούλιον ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. — κουρ θερρέσνε du τρε πλιέκj α μᾶ σούμε με βοῦμ ρε νj ποῦνε ατεχέρε θόνε σε ε κέμι πλιεκζεσούεμ.
- πλιένκ-γου (Περμέτ.) = αἰσχύνη, αἰσχος, ὄνειδος.
- πλιέπ-ι : πληθ. πλιέπατε [Λατ. populus nigra] = λεύκη, αἰγίριος (Τουρκ. καθάκ) πλιέπ πας πλιέπι, πλιέπ πλιάκ, πάλjτσε πάκ.
- πλιέπ-ι πληθ. πλιέπτατε = φύλλα, φύλλος κοιν.
- πλιέπτόj ('Αργυρ.) ρ. = κιερόj πλιέπτατε.
- πλιέξε-α (Βεράτ.-Περμέτ.), πλιέξε-jα (γ), πλιέχεν-ι (Τουρκ.) = κοπρία πληθ. πλιέξετε (γ).
- πλιέχενόj (γ) πλιέχερόνj (Βεράτ.-Περμ.), πλιέχόj ('Αργυρ.) = κοπρίζω.
- πλιέχενόχεμ (γ) πλιέχέρνεμ, πλιέχόνεμ ('Αργυρ.) παθ.
- πλιέχούρε-α (τ) πληθ. πλιέχούρατε [ἰδ. πλέκω] = ὕφασμα, πανὶ καὶ πελχούρε-α (γ) πληθ. ατε. — бāj πελχούρε (γ) = ὑφαίνω. — νγρε πελχούρε (γ) = αἶρω τὰ πανιά, σηρεσ πελχούρε = καταβιβάζω τὰ ἱστία πελχούρε με νje πάλjε λjίσα = μίτος κοιν. ἀπλοῦν ὕφασμα· πελχούρε με du πάλjε λjίσα = δίμιτο.
- πλιό-ι πληθ. πλιόατε [συγκρ. πλίνθος] = σβόλος πράσινος.
- πλιίτε-α (Δίβρα) πληθ. πλιίτατε = πλίνθος (Τουρκ. κιερεπίτῶ).

- πλῆθ-γον* (Περμέτ. - Κόρτσζ) πληθ. *πλῆθ-γον* = ἴδ. *κίπι-α* = θημωνία.
(ι-ε) πλῆθ-ι-α (bogdan) = ἀμελής.
(ι-ε) πλῆθ-ι-α = ὀκνηρός-ά βραδυκίνητος. καὶ *πλῆθ-γον*, *πλῆθ-α*.
πλῆθ: ἐπίθ. [Λατ. pleo ἄχρηστον ρ. ἐξ οὗ τὰ compleo, impleo, pletura, plenus κ.τ.λ. — ὡς καὶ τὸ Ἑλλήν. πλέω ἄχρηστον ἐξ οὗ τὰ: πλήρης, πιμπλάω, πίμπλημι, πλήθω, πληρῶ = γεμίζω· πλέως-α-ον = πλήρης] = γεμᾶτος· 2) *πλῆθ* (γ. τ. budi) = σωστά (Τουρκ. ταμάμ). — νῆς βίτ *πλῆθ* = ἐν ἔτος σωστά· ἀντίθ. μᾶνγουτς (γ) μῆτς (Ἑλθασ.) μβούθ *πλῆθ* = γεμίζω, γεμᾶτο καὶ μβλουθ *πλῆθ*.
πλῆθ-α: πληθ. *πλῆθ-α* = [ἐκ τοῦ Λατ. pilasea] κοινῶς ἢ πλό-σκα = ἀγγεῖον οἰνηρὸν ἐκ ξύλου· ἴδ. τσούτς-α. — καὶ *πλῆθ-α*, *πλῆθ-α* (Βεράτ.) = στρεφύτς με ουῖς. — *πλῆθ-α* (Περμέτ.).
πλούθ-α (Ἀργυρ.) πληθ. *α-τς* = ἴδ. *πλούθ-α* (Βεράτ.-Περμέτ.) = φουσκάλις-ίδος. — *ι-ε* *πλούθ-ι-α* ἐπίθ.
(ι) πλῆθ-ι: (ε) *πλῆθ-α* πληθ. (τς) *πλῆθ-α* ἀρσ. (τς) *πλῆθ-α* θηλ. = πλήρης, σωστός-ή. — (τς) *πλῆθ-α* οὐδ. = τὸ πλήρωμα· ἀντίθ. (ι-ε-τς) μᾶνγουτς (γ) (ι-ε-τς) μῆτς (Ἑλθασ.). — *πλῆθ-α* ε *πλῆθ-α* = *πλῆθ-α* ε *πλῆθ-α* (τ) = πανσέληνος. — *πλῆθ-α* (γ) = *πλῆθ-α* (γ) = *πλῆθ-α* (τ) = πανσέληνος. — *πλῆθ-α* (γ) = *πλῆθ-α* (γ) = *πλῆθ-α* (τ) = *πλῆθ-α* (τ) = πανσέληνος.
πλῆθ-α (τ) πληθ. *πλῆθ-α* = ἡ ὕνις-εως, κοιν. τὸ ὕνι τοῦ ἀρό-τρου. — *πλῆθ-α* (γ) πληθ. *πλῆθ-α*, *πλῆθ-α* (συννηρ.) πληθ. *πλῆθ-α*.
πλῆθ-ι: πληθ. *πλῆθ-α* [Λατ. plumbum] καὶ *πλῆθ-ι* πλ. *πλῆθ-α* = μόλυθος, κοιν. μολύβι.
(ι-ε-τς) πλῆθ-ι-α: ἐπίθ. = *πλῆθ-ι* *πλῆθ-ι* = μολύβιδος.
πλῆθ-ι (budi) (πληθ. λείπει) [συγκρ. πλίν-θος], *πλῆθ-ι* (γ) *πλῆθ-ι* (τ) = σκόνις, κοιν. μπουχός. — *πλῆθ-ι* *πλῆθ-ι* = τι-νάζω τὴν σκόνιν
πλῆθ-ι (γ) *πλῆθ-ι* (τ) ρ. = σκονίζω τι.
πλῆθ-ι (γ) *πλῆθ-ι* (τ) = σκονίζομαι.
πλῆθ-α πληθ. *πλῆθ-α* (Τετόβα) = φράγουλα κοιν. καὶ *πλῆθ-α* πληθ. *πλῆθ-α*.
πλῆθ: μύριον τιθέμενον πρὸ τῶν ρημ. (ἐνεστῶτος, παρατατικοῦ) ὡς: βέτε = ὑπάγω ἢ θά ὑπάγω. — *πλῆθ* βέτε = ἦδη ὑπάγω. = *πλῆθ* τούκε βά-

τουρε. — *χά* = τρώγω, ἢ θά φάγω. — πο *χά* = ἤδη τρώγω = *j*χμ τούκε
 νγρένε. — *χάνjα* = ἔτρωγον. — πο *χάνjα* = ἤδη ἔτρωγον = *ϊόνjα* τούκε
 νγρένε.

πό: ἐπίρ. βεβαιωτικόν = νσί, μάλιστα. καὶ ποσί, ἀντίθ. νούκε.

πό: (γ. τ) πός (Σ) συνδ. ἀντίθ. = ἀλλά, ὅμως. — ι θεμ πο σ' δεγjόν.
 = τοῦ λέγω ἀλλὰ δὲν ἀκούει. 2) πὸ = μόνον. — πο περ τῷj = βέτεμ
 περ τῷj = μόνον δι' ἐσέ. — πο περ κρετέ πούνε = βέτεμ περ κρετέ πούνε
 = μόνον διὰ τοῦτο. 3) πο ἢ ποσά = ἕμα. — ποσά τε *χάσ* βουκε, ἐjα
 κρετού = ἕμα φάγης ψωμί ἔλα ἐδῶ. — πο τε φλjάσ (= ποσά τε φλjάσ)
 εδὲ ζεμερόνετε = ἕμα ὀμιλήσω θυμόνει. — ποσά τῶέjα σῦτε πάσῃ
 δρίτενε = ἕμα ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδον τὸ φῶς. — ποσά τε θῶστε
 αὔ, εδὲ πούνα βένεj = ἕμα ἔλεγε καὶ ἐγίνετο. — ποσά ἐρδι αὔ, ἱκα
 ούνε = πόκjε ἐρδι αὔ ἱκα ούνε = ἕμα ἦλθεν αὐτός ἐγὼ ἀνεχώρησα.

πό: σημ χρονικὴν διάρκειαν. πο κρεστού, πο αῶτού = πάντοτε κατὰ
 τοῦτον τὸν τρόπον, πάντοτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. — πο κρεστού
 βέρι εδὲ αὔ = ὠσαύτως ἔπραξε καὶ αὐτός — πο κρεστού, πο αῶτού =
 ὠσαύτως, οὕτω πως.

πογανίκ-ου (τ) πληθ. *πογανίκετε* = ἴδ. *φελjα* = συμπόσιον τοκετοῦ
ποκτοῦα-οἱ (τ. Περμέτ) *ποκτούε-οἱ* καὶ *ποκτοῦ-οἱ* (γ) *ποκτούε-άνι*
 (Σ) = τὸ πέταλον τοῦ ἀλόγου.

πόλj-ι (Σ) πληθ. *πόλjατε* = ἴδ. *κίνd-ι* *πόλjατ'ε* φουστάνιτ = *κίνd-ι*
ε φουστάνιτ = αἱ λόξαις (πτυχαί) τοῦ φουστανιοῦ.

πολjεζάν-ι (Περμέτ.) = χαῦνος, ἀδυνάτου κράσεως, ἐκκελυμένος ἐπὶ
 ζῶων καὶ ἀνθρώπων).

πολjέμ-ι (bogdan) πληθ. *πολjέμετε* = λαός.

πολjίῶτ-ι, *πουλjίῶτ-ι* πληθ. *πολjίστατε* = ἴδ. βίσκ-ου.

πολjίσε-α πληθ. *πολjίσατε* (Γαλ. etagère).

πονίσε-α (Βεράτ.-Περμέτ.) *βεσνίκ-ου* (Ελθασ.) = ἴδ. *βεσνίκ-ου*. — *βε-*
σνικ πρέj *βάjιτε*.

πόπελj-ι πληθ. *πόπελjατε* [Ἑλλην. πέπαλον] καὶ *πόπελjε-α* *ξέμhεl-*
jε-α (Περμέτ.) = γούρ ι μάθ. — με *χῶδι* νjε *πόπελjε* ἢ με *χῶδι* νjε
πόπελjε γούρι.

ποπό: = ἴδ. *πουπού*, ἐπιφών.

πόπουλ-ι (Σ) πληθ. *πόπουjτε* = λαός. ἴδ. *γjένdεjε-jα* καὶ *λαούσ-ζι*.

ποπουριό (Σ) = ἴδ. ὄγγερός (Τυραν.) ρ.

πόρ-πο = ἀλλά.

πορδαθάκουλ-ι (Ἰβλῶσ.) [πορδε-α-θάκουλ-ι] πληθ. πορδα-θάκουιτε

καὶ θάκουλ-ι, ὄκκουλίνε-α (Κροῦζα) = ἐρ' ε φέρτε = ἀνεμοστρόβιλος.

πληθ. ὄκκουλίνατε.

πόρδε-α πληθ. πόρδετε [πιέρθ. ρ.] = πορδή, κοιν. πορδιά.

πορκάβε-α, περκάβε-α πληθ. α-τε = ἴδ. βελγένδε-α.

ποροσί-α: πληθ. ποροσίτε = παραγγελία, ἐντολή. — λῆ̄ ποροσί = ἐν-

τέλλομαι. — ποροσί-ιτ-ίτ (γ) καὶ ποροσίτ-ίτ-ίτ (τ) = παραγγέλ-

λω, ἐντέλλομαι. — ποροσίτεμ (budi) πκθ. = παραγγέλλομαι ὑπό

τινος.

πορότε-α (γ) πληθ. πορότετε = 24 ἔνορκοι μάρτυρες· κζίτεμ-πορότε (=

24 besetores) σε νοικ' ε κέ βράμ τί ατε νιερί (θόνε κουρ λιάχετε, ὅταν

ἀθωνέται κκουῖργος τις ὑποπτος).

ποροσί-α (Ἄργυρ.) = ἴδ. ποροσί-α = ἐντολή.

ποροσίτεμ (Ἄργυρ.) = ἴδ. ποροσίτεμ = ἐντέλλομαι.

ποριάο-ι πληθ. ποριάρετε = θυρωρός· ποριάρε-ια πληθ. ε-τε θηλ

πόριε-α πληθ. ποριάτε = πύλη, πυλών. [Λατ. porta].

ποροκάλ-ι (γ) ποροκάλε-ια (τ) = τὸ ποροκάλιον.

πόρρε-ια (Βεράτ.) πληθ. πόρρετε = ἴδ. γουρακλέτσο-ι.

πόρρεζι: ἐπιρ. = ἴδ. γουρακλέτσῶ.

πόρρεξ? ? ? ἢ πόρρεξξ? ? ?

ποροσί-ιτ-ίτ (γ) ρ. = σβύνω ἄορ. ποροσίτα· μετοχ. ποροσίτουε.

ποροσίτεμ (γ) πκθ. σβύνομαι ὑπό τινος.

ποσᾶ, πόσα (συντασ. μετὰ ρημ.) = ἴδ. πό, ποσᾶ.

ποσί-πόσι = ὡς, καθώς, σικούρ, σικούνδρε· ποσί μβάρι = ποσί πάρι =
καθώς πρότερον.

ποσικούρ (γ. bogdan) ποσικούρ (budi), ποσικούρσε, ποσικούνδρε, (γ)

ποσί κούνδρεσε (γ. budi), πικούνδρεσε = ὡσάν, ὡς νά.

ποσίάι-ι καὶ ζαβράι-ι = τετράγωνον γῆς καλλιεργήσιμον, ἀπροσδιορί-
στως, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ καλλιεργήσῃ ὁ γεωργός ἐκ δικλειμ-
μάτων.

ποστρε-ια (Μυζεκίεζα) [πόστρε-στρεχ] (τουρκ. χαζάτ) ὄτεπι-α = οἰκία. —

κούλμ-ι = ὄροφή. — ὄτρέχεε = στέγη ποστρε-ια = χαζάτι.

πόστιαζι: (τ) ἐπίρ. = κάτωθεν.

πόστει ἐπίρ. τόπου (συντασ. μετὰ γεν.) = κάτω ἀντιθ. σίπερ, κελίτ, λτζροτ
 πόστει εἶντ' α λζάρτ; = κάτω εἶνε ἢ ἐπάνω; χιδ-ε πόστει = ρίψον
 κυτό κάτω σ' ε ἐπ με πόστει = δέν τὸ δίδει παρακάτω μβε du βιέτ
 ἐπόστει = ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κάτω λτζροτ ε πόστει = ἐπάνω, κάτω,
 σχεδὸν περίπου.

(ι-ε) πόστει-ι-α, πόστειμ (γ'), πόστειμ (τ), πόστειμ-ι-α = κοινῶς = ὁ κάτω,
 ἢ κάτω, παρακακτινός-ή [Λατ. posterium] τει πόστειτ ε δέουτ = τὸ
 κτώτατα τῆς γῆς. — νζέρεσ τει ποστειμ = πρόστυχοι ἄνθρωποι. —
 Dibr' ε ἐπερξ, Dibr' ε πόστειμ, ἢ Ἄνω Δίβρα, ἢ Κάτω Δίβρα. ἀντιθ.
 (ι-ε) ἐπερξ-ι-α.

πότι ι (Περμέτ.) ι θόνε κόσιτ μουλιριτ κζε χέδενε δριθέρεε βρένδκ περ-
 μβι γούρτ τει μουλιριτ [συγκρ. ἑλλην. ποτήριον] [Ἀγγλ. pot, Ἄλ-
 βαν. ποτῶ-ι].

ποίτερε-ja (Τυρκ.) ποτέρε-α (Σ) [ἑλλην. θόρυβος] (Τουρκ. ὄγκματά).
 hζ ποτέρε (γ) = κάμνω φωναίς κοινῶς.

ποισακji-α (γ. τ.) πληθ. ποισακjiίτε = κκοπάθεικ, κκοπέρασις.

ποισακjiίσεμ: = κκοπάσχω, κκοπερνῶ μετοχ. (ι-ε) ποισακjiίσουε (γ)
 ποισακjiίσουε (τ)

πότῶ-ι (γ) πότσε-ja (τ) πληθ. πότῶατε, πότῶετ = δοχεῖον, ἀγγεῖον
 κοινῶς μπότσα. - πότῶ οὐθουε = δοχεῖον ὄζους. πότῶε βένε = δοχεῖον
 οἴνου. — ποτῶεja = ἰδ. βορβε-ja κοινῶς τσουκάλι.

πουγᾶj (γ) πουγανj (γ) ρ. ἐνεργ. καὶ πουγῆj (τ) = μαγαρίζω, μολύνω.
 ἄρ. πουγᾶνα-ε-ι (γ) πουγῆρα-ε-ι (τ) πουγῆjτα-ε-ι (τ) μετοχ. που-
 γᾶμ (γ) καὶ πουγῆρε (τ) πουγᾶχῆμ (γ) παθ. πουγῆχῆμ (τ).

πουγᾶνεσι-ι (γ) πληθ. πουγᾶνεσιτε = βρωμερός 2) μοιχός.

πουγᾶνεσε-ja πληθ. πουγᾶνεσετε = βρωμερά, 2) μοιχαλός. καὶ πουγῆ-
 ρεσι-ι (τ) ἄρ. πουγῆρεσε-ja θηλ.

πουγᾶνεσι-α (γ) πουγῆρεσι-α (τ) πληθ. ι-τε = ἡ βρώμα, 2) μοιχεία.

πούθ πούθεμ. παθ. = φιλῶ, φιλοῦμαι. ἀσπάζομαι. ἀντιθ. κκπῶj ἄρ.

πούθα, μετοχ. πούθε καὶ πούθουτε (γ), πούθουρε (τ) = πόθητός.

πουνθίσι: (Βεράτ) ρ. = προσαρμόζω, πιέκ βάσικε, πιέκ dū κάφῶκ hαῶκε
 νζε μδε νζε.

πουνθίσεμ παθ. = προσαρμόζομαι, πίκεμ hαῶκε νζε μβε νζε.

πουθτόγ (γ) πουστόνγ-όγ (Βεράτ. Περμέτ. Κιβ.) = σύσφιγγω· Φρένκτζ' ι
κνε φρόβατς τε πουθτούαα.

πουθτόνεμ-όχεμ, πουστόνεμ-όχεμ = σύσφιγγομαι· ου πουθτούα νε νιερί
με τιέτρεινε = ἐνηγκλίσθησαν.

πουλάνδρε-α (Τυρκν) και πελάνδρε-α = ούγετ'ε φίνεσεε, φίνε'ε κουλούμε.

πούλε-α: πληθ. πούλατς = κοινῶς ἢ πούλα. — πούλα, πούλα = παρδαλόν.

Πουλούμιασ-ι = χωρίον τι τῆς Κερράβης κείμενον εἰς τοὺς πρόποδες
τοῦ ὄρους Σκουτέρι, εἰς τὴν δεξιάν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Ἐρζέτι, περι-
βόητον διὰ τὸ ἐν αὐτῷ θυμασπτόν ἄντρον ὀνομαζόμενον Σπέλα ε
Πουλούμιασιτ.

πουλούμβ-ι (γ) πληθ. πουλούμβατς και πελούμβ-ι (bogdan), πληθ.

πελούμβατς [Λατ. palumba, palumbus] = περιστέρος και περι-
στερά, κοιν. περιστέριον.

πούλγ! πούλγ! πούλγ! — νδιέλενε πούλγατς.

πουλγιάσ-ζι (Σ) = τὸ ζε ὄτρεπιε περβρένδα (Τουρκ. τσζτι).

πουλγιάστρε-νι (γ) πληθ. πουλγιάστρένιτς = κοιν. ὀρνιθοπούλι, κατο-
πούλι. — ἰδ. καλγιάστοε-νι.

πούλγε-α πληθ. πούλγατς [Λατ. pullus] = ὄρνις, κόττα· πούλγε δέτι
= ρίκε.

πούλγε-α και πουλγαμένε-για = νόμισμα ὄθωμ. ἀξίας 60 παραδ. — νιε

πούλγε = ἐζήλοντα παραδ. — νιε κίνιτ πούλγε = 6,000 γροσιε.

πουλγιζε-α (γ), πουλγίσ-ζι (Ἐλθασ.), μύραζε πούλγε (Βεράτ.) = μύρα
πούλγιασ.

πουλγιότι-ι: πληθ. πουλγιότατς = ἰδ. βίσκ-ου.

πουλγιτέμ (Περμέτ.) = ἐνεδρεύω. ἰδ. τουλγιτέμ (Βεράτ.).

πουλγκιέο-ι: πληθ. πουλγκιέρετς = ἰδ. μόλεζε-α.

πούλγιπε-α: πληθ. πούλπατς [Λατ. pulpa, Ἑλλην. πολφός, πύλτος]
= (κοινῶς) ἢ γάμπα.

πουμβάκ-ου (τ) ἢ παμβούκ-ου = τὸ βαμβάκιον.

(ι-ε) πουμβάκτε (τ) ι-ε-παμβούκτε = βαμβάκερός-ἦ.

πούνε-α πληθ. πούνετς (και πούνερατς (τ)) = ἔργον, κοιν. δουλειά.

2) ὑπόθεσις, ἀσχολία, 3) κίτιε. — κάμ πούνε = ἔχω δουλειά. — τὸ

πούνε ἕρε = τί δουλειά ἐκνεε; — πούνε ε τί ἐστ' ε μάδε = ἡ ὑπό-

θεσίς του εἶνε μεγάλη. — πούν' ε φῶάτιτ = ἡ ὑπόθεσις τοῦ χωρίου. —

περ τῷ πούνε ε βέρε κρετέ; = διὰ ποίαν αἰτίαν τὸ ἔκαμες τοῦτο; —
 περ κρετε πούνε = ἕνεκα τούτου, διὰ τοῦτο. — περ πούνε τ' ατὶ νούκε
 βά]τα ατιέ = ἐξ αἰτίας του δὲν πῆγα ἐκεῖ. — βεστρό πούνεγε τένδε
 (τ) καὶ σικὸ πούνεγε τάνδε (γ) = κύτταξε τὴν δουλειά σου. - πούν' ε
 μάδε = μεγαλοπρεπές, ἀξιόλογον. — παπούνε = ἐπίρ. ἀνακίτως. [ἴδ.
 Ἑλλην. πόν-ος, πόν-ημα].

πούνεζε-α πληθ. πούνεζάτε = ὑποκορ. — σικὸ πούνεζέγεν τένδε = κύτ-
 τάξε τὴν δουλίτσα σου.

πουνε-βάρδε-ι-α = εὐτυχής, καλότυχος ἐν ᾧ πουνε-ζι-ου, ἀρσ. πουνε-ζε-
 ζε-α θηλ. = δυστυχής, κακόμοιρος.

πουνέσε-α (Ἑλθασ.) πληθ. πουνέσατε [πουνό] = ἐργασίχ, πόνημα.

πουνόν]-ό] [Ἑλλην. πονέω, Λατ. pono-ere] ρ. ἐνερ. = ἐργάζομαι,
 δουλεύω. — ἴδ. βεπερό] = ενεργῶ. — δεου ι πουνούαρε = γῆ καλλιερ-
 γημένη. — δεου ι παπουνούαρε = γῆ ἀκαλλιέργητος.

πουνό]εμ-όνεμ παθ. = κατεργάζομαι, δουλεύομαι.

πουνετούαρ-όρι (τ) πουνετούερ-όρι (γ) πουνετούρ-όρι (συνηρ.) = ἐργά-
 της, δουλευτής, 2) φιλόπρονος, φιλεργός, 3) μισθωτός. — ζούνα διέτε
 πουνετόρε, τε με πουνό]εγε βενέ]τατε = ἐμίσθωσα δέκα ἐργάτας νά
 καλλιεργήσωσι τὰς ἀμπέλους μου.

πουνετόρε-]α = ἡ ἐργάτις, 2) ἐργάσιμος ἡμέρα. — δίτε πουνετόρε = δίτ'
 ε ληιβρούαρε (τ). ἀντίθ. δίτ' ε κρέμτε, δίτε φέστε.

πουνεγοι-α = ὁ μισθὸς τοῦ ἐργάτου, τὸ ἡμερομίσθιον.

πουπαγγέ]ι [πούπε-α, γ]έ]ι-ι] ἐπίθετον ἀποδιδόμενον εἰς τὸν ἀλέ-
 κτορα ὡς περιπατοῦντα πηδῶντα ἢ σκιρτῶντα.

πούπε-α: πληθ. πούπατε, τούφε-α πληθ. τούφατε, τούφεζε-α πληθ.
 τούφεζάτε = ἡ φούντα (τοῦ φεσιῦ).

πούπε-α: πληθ. πούπατε = πῆδημν (δυσὶ ποσί), ν]ε ε χό]εμε με τε
 dū κέμβετ περν]ιχέρε ποσὶ χ]α]ρα]βέ]ι α πόσι λ]έ]πουρι. = τὸ περι-
 πατεῖν ἐνῶ ταῦτοχρόνος ὑφόνει τις τοὺς δύο πόδας, ὡς τὸ σπουρ-
 γίτιον ἢ ὡς ὁ λαγός, τὸ πηδᾶν ἢ σκιρτᾶν με τοὺς δύο πόδας ταυ-
 τοχρόνος, οὐχὶ δὲ ὡς τὸ βηματίζειν. — σα πούπα κέ καπερτσόμ;
 (Τυραν.) = πόσα πηδήματα ἔχεις πηδήσει; ἴδ. χ]ά]πε-α, τῶ]πε-α.

πούπε-α (γ. Ἑλθασ.) πληθ. πούπατε, βί]ι]ε-]α (Σ), βέ]ε-ι (Μισεδίτα),
 κα]ι]α]βέ]ε-ι (Ἰάκοβα) βιστάκ-ου, βέ]ε-ι (Τυραν.) = ἓνα τσαμπὶ στα-

- φυλιού.— νηε πούπε ρρούσι, νηι βίλπε ρρούσι, νηι βέσ ρρούσι, νηι καλ-
ιαβέσ ρρούσι, νηι βιστάκ ρρούσι = εν τσαμπι σταφυλιού.— νηι τσόπε
πρέι βιστάκουτ = ένα κλαράκι από το τσαμπι του σταφυλιού.
- πούπεξε-α πληθ. πούπεζατε = είδος πτηνού.
- πούπεθι : (Έλθασ. Τυρ. Κρούια) έπιρ. = το πηδών, με τους δύο πόδας
ταυτοχρόνως, ως το σπουργίτιον, ως ο λαγώς, χαραβέλι: έτσεν πού-
πεθι = χαραβέλι: κουρ έτσεν χέθ τε du καμβετ περνι: χέρε: άντιθ.
τίγγθι = με έτσουνε με νηε καμβε, τούκε χόθουνε με νηε καμβε ιδ.
τσάπεθι, χκαπαάλιεθι.
- πούπελιε-α (γ. πληθ. πούπελιεατε = κοινώς πούπουλον· πούπελιεατε ζό-
γυοτ = τα πούπουλα του πτηνού (τα πτίλα) ιδ. πένδε-α = πτερόν.
- πουπού: = ιδ. ουπουπού έπιφ.
- πουρι-ι (γ. Έλθασ. Κρούια), πουρι-ου (Βεράτ.) [Λατ. porrum] =
το άγριον πράσον.
- πουρόνι (τ. Βεράτ.) μπουρόνι (τ) ρ. = υπερασπίζω.— αζό άρε έστ' ε
πουρούαρε = αυτός ο άγρός είνε προφυλαγμένος δια φραγμού.— που-
ρόνι κίέντε και ρέστ κίέντε (γ) = σταματώ τους σκύλους όταν όρ-
μώσι κατά τινος.— πουρόνεμ μπουρόνεμ. μέσον = υπερασπίζομαι· που-
ρόνεμ νγα αρμίκιτε, νγα κίέντε.— ιδ. ι δάλι ζοτ = προστατεύω τινά.
- πουρτέα-α πληθ. πουρτέατε και στάγε-α = ράβδος μακρά (περ τε
σκούνδουρε).
- πουρτέα-α πληθ. πουρτέατε και πουρτίμ-ι = άκνηρία.
- πουρτόι = άμελῶ· πουρτόι τε πουνόι.
- πούροε-α (Έλθασ.) = χίν' ι νδσετε (όνομα περιληπτικόν πληθ. λείπει) ε
βούνα νδε πούρεετ [συγκρ. πύρ-ός] 1ον) πούρεε-α' 2ον) σπούζε-α' 3ον)
προσ-ι' 4) θεγγίιτε' διαβάθμισις της θερμότητος, πυρός.
- (ι-ε) πουρτούεσιμ (γ) πουρτούσιμ (συνηρ.) άκνηρός-ά.
- πούσ-ι πληθ. πούσατε [Λατ. puteus] = φρέαρ, πηγάδι.
- πούσ-πούτ-πούτ (Καβ.) και πουθισ-ισ-ισ (Βεράτ.) = προσαρμόζω, πιέχ
βάσχε νηε μβε νηε.
- πούσ-ι (πληθ. άχρηστος) = το χνουδι· πούσι ι τσόχεσε ι φέσιτ.
- πουσίμ-ι πληθ. πουσίμετε = παύσις, άνάγκυσις.
- πούσικε-α (γ) πληθ. πούσικεατε = πυροβόλον κοινώς τουφέκι' = το πιστόλι
Τουρκ. τοπάνδσα) ιδ. πιστόλιε-ια.

- πουσκαεροόχετε* (γ) = ρ. τριτοπροσ. = γίνεται φούσκαις, φούσκαις με-τε-ι
πουσκαεροόχετε = μ' ουκά πουσκαεροούμ γγούχκ = εγενεν ή γλώσσα μου
 φούσκαις.
- πουσόν-όγ* [Έλλην. παύω] = παύω, άνκπαύομαι, άπρακτώ, σταματώ,
 ήσυχάζω, καταπραύνομαι, πρακτιούμαι· 2) ρ. ενεργ. = παύω άλλον,
 σταματώ διακόπτω· 3) = σιωπώ, σιγώ· πουσό! = παύσον! σιωπή!
 σ' πουσόν τούκε φόλγξ = δέν παύει όμιλών.
- πουστέ-ι* (γ) [Λατ. potestas] = εξουσία, κράτος· ἴδ. πστόγ. — ε κάμ νδνε
πουστέτ = είνε υπό τήν εξουσίαν μου, τόν εξουσιάζω κά πουστέτ τε
 μαθ = έχει άπεριόριστον εξουσίαν· σ' κάμ πουστέτ με hām κουρ-γγα =
 δέν έχω εξουσίαν να κάμω τίποτε.
- πουστέιθ-ι*: πληθ. πουστέιθρετε = εξουσιαστής· πουστέιθρε-γκ θηλ.
 (ι-ε) *πουστέιθιμ* (γ) = κραταίως-ά.
- πουστίμ-ι* (γ) πληθ. με-τε = εξουσία· β'. άγκάλιασμα.
- πουστόν-όγ* (γ. τ. budi-bogdan) ποστρόγ (τ) = εξουσιάζω, κυριεύω,
 κατέχω· (Τουρκ. ζαπτόγ)· πουστόγ γγίθξ δνε = εκυριεύσεν όλην τήν
 γήν· να πουστούκνε γγίθξ βένδινε = εκυριεύσαν όλον τόν τόπον. — που-
 στόγ γγίθξ γγεν' ετι = κατέσχεν ήπκσαν τήν περιουσίαν αύτοσ· 2)
 πουστόγ = πουθτόγ. — πουστόγ ρράπινε = πουθτογ δρουν' ε ρράπιτ.
- (ι-ε) *πουστούεθιμ* (bogdan) = ἴδ. (ι-ε) πουστέτθιμ.
- πούτρε-α* (Βεράτ.) = τó πόδι. — πούτρε ε κάμβεσε = πούτρ' ε κεμβεσε. —
 ἴδ. σπούτρε-α (Σ) = ή πάντζα τών τετραπόδων.
- πούσκαετι-α* (Κροβζα) = ἴδ. σπρεκαετι-α (Τουρκν.).
- πούφκα-α* πληθ. πούφκατε = ἴδ. φούσκα-α = ή φούσκα.
- πρα*: συνδ. = ούν, τούινυ, λοιπόν· (έπεται τῷ ρήματι) *πρα* αότοσ
 (budi-bogdan) = εθεν, διά τούτο, κατ' αύτόν τόν τρόπον.
- πρα-μλ* και *πρα-με* (τ) = μετέπειτα, κατόπιν.
- πράγ*: = καιπέ κοιν.
- πράγ* (γ) [περ-ανε-α] πρέγ (τ) πρανόγ (γ) [περ-ανε-α] ρ. = ήσυχάζω,
 καταπραύνω τινά· 2) πραμερίζω ἴδ. στρεμάνκ-γεμ· 3) περικυκλόνω
 ἴδ. κχαρκόγ· 4) κλίνω πρós τó μέρος τινός, πλησιάζω πρós τó μέρος
 τινός· ἴδ. πρίρεμ, άόρ. πρξίτα (γ), πρέγνα (τ), μετχ. πράγτουνε (γ)
 πρέγτουρε (τ), άόρ. πρανόθα, μετχ. πρανούεμ. — τεκ πο λζουφτόντε
 λζουφτεθάρι τριμ, ουστέτθρεγ' ε τίγ ε πρανούνε (γ) = ενῶ έπολέμει

ὁ γενναῖος πολεμιστὴς οἱ στρατιῶται αὐτοῦ τὸν περιεκύκλωσαν.
ζιγαρέα πρᾶνὸν μῆε τε διαθέτ (γ) = ἡ ζιγαριά κλίνει πρὸς τὰ δε-
ξιά. — λημιόνατ' ε πορτοκάλατε σ' πρᾶνόζηε βερ' ε δίμηνε (γ) = αἱ
λεμονιαῖς καὶ πορτοκαλιαῖς δὲν λείπουσι (= δὲν ἡσυχάζουσι) καλο-
καίρι καὶ χειμῶνα.

(ι-ε) πρᾶΐτουνε (γ), ι-ε πρέΐτουρε (τ). — τε πρᾶΐτουνε-ιτε (γ), τε πρέΐ-
τουριτε = ἀνάπαυσις, ἡσυχία.

πρᾶΐμε (γ) πρᾶΐμε (τ) = ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω. — σ' κάμ τε πρέΐτουρε
νατ' ε δίτε = δὲν ἡσυχάζω ἡμέραν καὶ νύκτα.

πράκ-ου (γ) πληθ. πρᾶκίετε - πρᾶκ-γου (τ. bogdan) πληθ. πρᾶγίετε,
πράτκε-ου (Καβ.), πρᾶφμε-ι (Τυραν.), πρᾶκ-ου (Κροῦζα) ὄκίεμ-ι
(Κροῦζα) = κατώφλιον καὶ ἀνώφλιον. — πρᾶκου ι δέρσε = τὸ ἀνώ-
φλιον τῆς θύρας. — ὄκίεμ ι δέρσε = τὸ κατώφλιον τῆς θύρας.

πρᾶλΐμέντ : (Δίβρα) ρ. ἐνεργ. ? ? ? = ὑφαίνω. ἴδ. ἐντ ρ.

πρᾶμα : (Γάκοβα) ἴδ. μῆρᾶμα (γ) = βράδου.

πρᾶνδάΐ (γ. bogdan) = ἴδ. πρᾶνδάΐ. — πρᾶνδάΐτα = ἴδ. πρᾶνδάΐτα.

πρᾶνε = ἴδ. πρᾶνε = πλησίον. — ἀφερ.

πρᾶνι (γ) πρᾶνί (Σ) ἐπίρ. = ἔστω, ἄς εἶναι, ἔννοια σας.

πρᾶνί = παραμερίσατε = ὄτρημένγι μῆε νΐ' ἀνε! [πρᾶνι εἶναι προστα-
κτικὴ β'. προσώπου πληθ. ἀριθ. τοῦ ρ. πρᾶΐ ἢ πρᾶνόΐ καὶ κατήν-
τησεν ὡς ἐπίρρημα].

πράπ (τ. Σ) μῆράπ (γ) ἐπίρ. = πάλιν.

πράπα (τ) μῆράπα (γ) = ὀπίσω (συντασ. μετὰ γεν.) κοῦσ βιέν πρᾶπα
μέΐε ; = τίς ἔρχεται ὀπίσω μου ; τίς μὲ ἀκολουθεῖ ; ἀντίθ. πάρα. —
πράπα μέΐε, τέΐε, ατῖ, νέσ, ζούσ, ατύνε = ὀπίσω μου, σοῦ, αὐτοῦ,
ἡμῶν, ὑμῶν, αὐτῶν.

πράπαζε (τ) πρᾶπαζι (τ) καὶ πρᾶπαζιτ (τ) ἐπίρ. = ὀπισθεν, ἀπ' ὀπίτω.

πράπε (τ) μῆράπε (γ), πρᾶπεστέ (bogdan) μῆράπστ (Σ) = ἀνάποδα,
ἀντιστρόφως. ἀντίθ. μῆράε.

(ι-ε) πρᾶπε (τ) = ἀνάποδος. ι-ε μῆράπε (γ), ι-ε μῆράπεστέ (Σ), ι-ε
πρᾶπεστέ (bogdan) ι-ε πρᾶπστουνε (budi) καὶ ι-ε μῆράπστουνε
(budi). — οὐδ' ε πρᾶπε = ἀνάποδον ταξείδιον. δόρ' ε πρᾶπε = ἀνά-
ποδο χέρι. κέμβ' ε πρᾶπε = ἀνάποδος ποὺς (ἐπὶ προλήψεως).

πράπεια (τ. Βεράτ.) ἐπίρ. = τᾶνάσκελα. καὶ πρᾶπεταζι (Βεράτ.). —

πράπετε ('Ελθασ.) μβράπετε (γ). ρᾶ πράπετα = έπεσεν άνάσκελα.
πράπετε, μβράπετε = άναποδογουρισμένα. (σε) πράπθι (τ) σε μβράπθι (γ) =
έκ του όπισθεν.

πραπεσί-α (τ) μβραπεσί-α (γ), μβραπεστί-α (Σ) = άναποδιά. — αντίθ.
μβαρρεσί-α.

(ι-ε) πράπετε-ι-α (τ), μβράπετε-ι-α (γ) = άναποδογουρισμένος. πράπεμ
(‘Ελθασ.).

πράπεσμ (τ) μβράπεσμ (γ) = όπισθινός-ή, τελευταίος-α· 2) τὸ τέλος,
ή συντέλεια· αντίθ. ι-ε πάρε-ι-α. — τε δὺ κέμβετ' ε πάρα τε κάλ-
jit = οί δύο έμπρόσθιοι πόδες του ίππου· τε δὺ κέμβετ' ε πράπεσμε
τε κάλιτ = οί δύο όπίσθιοι πόδες του ίππου. — τε πράπεμ σ' ε νγιέφ
νjeri ('Ελθασ.) = τὸ τέλος ούδεις γινώσκει. — τε σόχημε τε πρά-
πεμεν ε πούνεσε σε σι do τε δάλξε = νά ιδωμεν τὸ τέλος τῆς ύπο-
θέσεως πῶς θέλει άποβῆ.

πραπεσόj (γ) πραπεστόj (Σ) ρ. ένεργ. = άναποδογουρίζω τι· ως βδέξαj' ε
τ'ιμ-έτ πραπεστόί στέπινε = ό θάνατος του πατρός μου άναποδογύ-
ρισε τὸ σπίτι.

πραπεσόχημ (γ) πραπεστόχημ (Σ) παθ. = άναποδογουρίζομαι.

πράπο (τ) μβράπ, μβράπο (τ. Καβ.) μβράπτόj (Σ) = όπισθοδρομῶ
τινα· ε κθέj πράπα νγα ούδα α νγα πούνα.

πράποεμ (τ), μβράπεμ, μβράπσεμ (τ. Καβ.) μβραπτόχημ (Σ) παθ. =
όπισθοδρομοῦμαι.

πραρόνj-όνεμ (budi) = ιδ. πραρόj-όχημ (γ).

πραρόj-όχημ (γ. bogdan) = ιδ. περαρόj-όχημ (γ).

πραρίμ-ι (γ) πληθ. πραρίμετε, ιδ. περαρίμ-ι (γ).

(ι-ε-τε) πραροῦεμ (γ) = ιδ. ι-ε-τε περαροῦεμ (γ). — ι-ε-τε πραροῦμ.

(συνηρ.) = ιδ. ι-ε-τε περαροῦμ (συνηρ.).

πράσ-ι (γ) πληθ. πράστε (γ) πρέστε (τ), πράσε-α ('Αργυρ.) και πρέσ-ι
(τ. Βεράτ.) πληθ. πρέστε = πράσον τὸ ἡμερον· και πουροῖ-νι (Σ)
πληθ. πουρρίνjτε [Λατ. porrum].

πραόιο-ίτ-ίτ (γ) = ιδ. περμίχ (Σ) πραόίτεμ = ιδ. περμιχημ.

πρεj-α (γ) (όνομα περιληπτικόν, πληθ. λείπει) = τὰ λάφυρα, τὰ ἥρπα-
σμένα υπό τῶν ληστῶν (κυρίως πρόβατα, αἴγες, βόες, ίπποι, όνοι κ.τ.λ.
ἤτοι έμφυχα), ιδ. πλιjάτσκα = λάφυρα (άψυχα) [Λατ. praeda].

- πρέ:* (γ) [πρέσ-έτ-έτ] = τὸ κλέπτειν ἀναφανδόν. — καὶ φλάμουρε (γεγ. Μελήσεσις) = τὸ λαφυραγωγεῖν πανστρατιᾷ (ὁδηγ. ὑμένου ὀλοκλήρου τοῦ ὑπὸ τὴν σημερινὴν στρατεύματος). — *κουσάρετ* κἀνε δάλλε μβε *π:ε* = οἱ λησταὶ ἐξήλθον εἰς τὸ κλέπτειν, λαφυραγωγεῖν ἀναφανδόν. — *κουσάρετ* ι ρᾶνε μβε *πρε* ατὶ κατούνδι = *κουσάρετ* ε βένε *πλιάτῳ* ατῆ φῶτ (τ) = οἱ λησταὶ ἐλαφυραγώγησαν ὀλοκλήρως. — αὐτὸ τὸ χωρίον. — ι ρᾶνε *πρε* = τὸ ἐλαφυραγώγησαν ὀλοκλήρως. — ι ρᾶνε φλάμουρε ἢ ε βένε φλάμουρ ατῆ κατούνδι = ἐλαφυραγώγησαν πανστρατιᾷ αὐτὸ τὸ χωρίον (μὴ ἐγκαταλιπόντες οὐδὲν πρᾶγμα. — καὶ μβέτουρε φιάλλε κῆστου νγα *κουσάρετ*: *κουρ* βίενε νδε τούφετ *τε* δένετ *περ* *τε* βιέδουρε ι *πρέσνε* κρύετῃ δάσιτ με *κουμβόρε* κῆ. *πριν* *περπῶρα* τούφεσε εδὲ ε *μάρενε* κρύετῃ νδε δόρε, ατῆρε ε *τέρε* τουφ' ε δένετ βένε *πας* ατὶ κῆ μβᾶ κόκεν' ε δάσιτ *πρέρε*. ὅθεν ἡ *προιμία*: ρᾶνε *πρε* = κατέκλεψαν ὀλοκλήρως, ὡς ὅταν κόπτωσι τὴν κεφαλήν τοῦ κριοῦ οἱ κλέπται τὴν ὁποίαν κρατοῦσιν εἰς τὰς χεῖρας, ἔπειτα ὀλοκλήρον τὸ ποιμνιον τρέχει κατόπιν τῶν κλεπτῶν.
- πρέβε-α* (τ) κῆσὶ ὅτεπι ἔσῃε νδε *πρέβετ*, *ἰέμι* νδε *πρέβετ*, νκ γῆεν *κουσῶδο*. — ἴδ. βρόμ-ι.
- πρέβε-α* = ἴδ. βιτόρε-ἰα.
- πρεβεζόι-οἶ* = δίκτυον.
- πρεενδέσε-α* (budi) ???
- πρέῖ* (τ) ἢ *πρέϊ* *πρόθ*. = ἐκ, *πκρά*, ἀπό, (συντασ. μετὰ γενικῆς). — *πρέῖ* μέῖε, *πρέῖ* τέῖε, *πρέῖ* ατὶ.
- πρέκ* (γ) ρ. ἐνερ. = ἔπτομαι, ἐγγίζω. *ἀόρ*. *πρέκα-ε-ου*, *μτχ*. *πρέκουε*. ἴδ. *περκάσ-έτ-έτ* ρ.
- πρέμε* (τ) *μβρέμε* (τ) *μβρᾶμε* (γ) = *μβρέμε* (τ) = βράδου.
- (ε) *πρέμιε-ἰα* (γ. τ) ε-*πρένδε-ἰα* (Σ) καὶ *δίτ'ε* *πρέμπτε* = Παρκασκευή.
- πρενδόῖ* (Σ) = ἴδ. *περενδόῖ*.
- πρέσ-έτ-έτ* ρ. ἐνερ. = κόπτω καὶ (Σ) *θέρ* = κόπτω (διὰ τῆς *μαχίραε*), *ἀόρ*. *πρέβ-ε-ου*, *μτχ*. *πρέμ* (γ) *πρέρε* (τ). [συγκρ. Ἑλλην. *πρίω-πριονίζω*].
- πρέσ-έτ-έτ* ρ. = περιμένω τινά, 2) δέχομαι, ὑποδέχομαι. *ἀόρ*. *πρίτα-ε-ι*, *μτχ*. *πρίτε* καὶ *πρίτουε* *πρίτουε* (τ).
- πρέσε-α* (γ) *πληθ*. *πρέσατε* = ἴδ. *πρίτε-α*.

πρέσξε-ja (Βεράτ.) πληθ. *πρέσξετε* = ὁ ἀθέρας ἢ κόψη τῆς σπάθης ἢ τῆς μαχαίρας. καὶ *πρέφμε-ja* (Ἐλβασ.) ἢ *ε-πρέφτε-α* (γ).

πρέῶ-ι (Σ) = κρομμύδιον τὸ ὅποιον καίει σπειρόμενον ἄνευ σπόρου· καὶ *κῆπε-α* (Σ) 2) κρομμύδιον τρυφερόν· *κῆπε-α*· λέγουσιν οἱ Σκωδριῶνοι τὸ κρομμύδιον τὸ ὅποιον καίει σπειρόμενον, ὅπερ οἱ Πρεμετινοὶ λέγουσι *κῆπούτζε*.

(*ι-ε-τε*) *πρέῶτε-ι-α* (Ἄργυρ.) [ἑλλην. *πράσι-ινος*] = (*ι-ε-τε* *ρίμτε-ι-α* = (*ι-ε-τε*) *γῆλέjβερε-ι-α* (τ) = *πράσι-νος-η-ον*.

πρεϊκόσε-ι-α = βάτραχος πληθ. *πρεϊκόσατε*.

πρέχ (τ. Σ) *πρεφ* καὶ *πρέφι* (γ), *μβερχ* (Περμέτ.), *μπρέχ* (*budi*) ρ. ἐνεργ. = ἀποξύνω, θήγω, ἀκονίζω κοινῶς.

πρέχτε (τ) *πρέφτε* (γ) = ἐπιρ. ἀκονισμένως.

(*ι-ε-τε*) *πρέχτε-ι-α* (τ. Σ.) *πρέφτε* (γ) = ἀκονισμένος 2) κοπτερός· 3) = ὁ ἀθέρας (ἢ κόψη τῆς σπάθης, τῆς μαχαίρας· *ε* *πρέφτε* *ε* *θίκεσε* (γ) = *πρέσξε* *ε* *θίκεσε* (Βεράτ.).

πρέχεν-ι(γ) *πρέχερ-ι* (τ) = τὸ ἐμπροσθινὸν μέρος τοῦ ὑποκαμίσου ἢ τῆς ἐσθῆτος· *νῆ* *πρέχερε* γοῦρε.

πρίj (γ) ἢ *πρίnj* (γ) ρ. = *προάγω*, *προπορεύομαι* (ὁδηγῶ) *δάσι* με *κουμβόνε* *πριν* *περπάρα* *δένετ* = *δάσι* με *κουμβόνε* *έτῶεν* *περπάρα* *δένετ*· ἄρ. *πρίνα-ε-ι* *μετοχ.* *πρίμ.*

πρίje *α* = τὸ μέρος ὅπου εἶνε φυτευμένα κρομμύδια, *πράσα* κ.τ.λ. *πρίje* *κῆπεῶ*, *πρασῶ*.

πρίλ-ι = Ἀπρίλιος μῆν.

πρίνι-δι (*budi-bogdan*) = ἴδ, *πρίνιτ-δι*.

πρίνιῶ-δῶι (Σ) = προῦντζος (Τουρκ. *τούντῶ-δῶι*).

πρίῶ [πέρω, *perdo*] ρ. = *φθείρω*, *καταστρέφω*· 2) *ἐξοδεύω* (Τουρκ. *χαρδ-ῶj*) 3) *σκοτόνω* *κοινῶς* *χαλνῶ*· 4) *διαφθείρω* (ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς). — *πρίῶ* *βεργγιρέσε* = *φθείρω*, *διακορεύω* *παρθένον*.

πρίῶεμ: *παθ.* = *φθείρομαι*, *καταστρέφομαι*· 2) *ἐξοδεύομαι*· 3) *σκοτόνομαι*· 4) *διαφθείρομαι* (ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς). — *ου* *πρίῶ* *κόχα* = *χάλασεν* ὁ *καιρός*. — *ου* *πρίῶνε* *άσετε* = *ἐξωδεύθησαν* τὰ *χρήματα*. — *ού* *πρίῶνε* *αρεμίjτε* = *κατεδικάσθησαν* εἰς *θάνατον* οἱ *έχθροί*. — *ου* *πρίῶ* *διάjι* = *διεφθάρη* ὁ *υἴς*. — *μός* *πί* *βένε* *σέ* *τε* *πρίῶ* = *μῆ* *πίνεις* *κρῶσι* *διότι* *σέ* *χαλνῶ*.

- πριῶεσ-ι*: πληθ. πρ.ῶεσιτε = καταστροφεύς, 2) ἐξοδευτής, ἄσωτος, 3) διαφθορεύς (ἠθικῶς): πριῶεσε-ια θηλ. πληθ. πριῶεστετε.
πριῶεξε-ια = χαλασμός, καταστροφή.
πριερ: περῖερ (τ) πριρ (γ. συνηρ.) = ἐκκλίνω τινά· 2) πριερ (ἐλληνο-Ἀλβανικόν) = κθέξ.— κάλγι πρόρι άνεξε.
πριεμ (γ) περῖεμ (τ. Περμέτ.) πῖεμ (Τυραν. Κροῦζα) ρ. οὐδ. = ἐκκλίνω· 2) (τῶαμ. Ἑλληνο-Ἀλβανικόν) = κθέξेम πριου μβε τε διάθετε· ου προύαρ (τ) καὶ ου προύερ, ουπροῦρ (γ. συνηρ.) καὶ ουπροῦρα-ε ουπροῦρ (Τυραν. Κροῦζα) μετοχ. πρέρεε.
πριῶ-ι πληθ. πριῶσιτε = ὁ προάγων ὁ ὀδηγῶν.
πριῶε-ια (γ) πληθ. πριῶεστε = ἡ προάγουσα, ἡ ὀδηγοῦσα· ἰδ. πριῶ (γ).
πριῶ ρ. ἐνερ. πριῶεμ παθ. = φθειρώ, φθειρομαι.
πριῶε-α (γ) πληθ. πριῶετατε [πρέσ-έτ-έτ = περιμένω] πριῶε-α = ουῶε-ια πληθ. ουῶετατε = πρέσε-α = ἐνέδρα, καρτέρι· μικρὸν καλύβιον κατασκευασμένον ἀπὸ κλωνάρια ὅπου κάθηται κεκρυμμένος ὁ κυνηγὸς παρμανεύων τὴν θήραν.
πριεμ: παθ. τοῦ ρ. πρέσ = κόπτω (διὰ μαχαίρας) καὶ θέρεμ (Σ) ἄορ. ου πρέδα-ε-ουπρέ.
πριεμ παθ. τοῦ ρημ. πρέσ = δέχομαι, ὑποδέχομαι· ἄορ. ουπριῶε-ε ουπριῶε.—νά-· ε μίρε.—πριῶε μίρε (ἀπόκρισις).
πριῶεσε-α (Σ) = ἰδ. πουρτέσε-α.—πριῶεμ-ι = ἰδ. πουρτίμ-ι.
πριῶεσε-ι (bogdan) ἀντὶ πουρτούεσ-ι = ὀκνηρός.
πριῶε: (Σ) = ἰδ. πουρτόζ πριῶε.
(ι-ε) πριῶεσῖμ, πριῶεσῖμ (Σ) = ἰδ. ι-ε-πουρτούεσῖμ-πουρτούεσῖμ.
πριῶε-ι: πληθ. πριῶετιτε (γ) πριῶετιτε (τ) = [πρεσβύτερος] ἱερεύς, παπᾶς.
πριῶετιῶε-α (γ) πριῶετιῶε-α (τ) πληθ. α-τε = ἱερεῖα, παπαδιά
πριῶετι-α (γ) πριῶετι-α (τ) = ἱερωσύνη. πληθ. ἰ-τε.
πριῶετιῶε (γ) πριῶετιῶε (τ) ἐπιρ. = ἱερατικῶς.
πριῶετιῶε (γ) πριῶετιῶε (τ) ρ. οὐδ. = ἱερατεύω.
πριῶεμ (τ. Σ) πριῶεμ (γ), μβριῶεμ (Περμέτ.) μβριῶεμ (budi) παθ. (τοῦ πρέξ = ἀκονίζω) ἀκονίζομαι, προετοιμάζομαι (ἐλπίζων νὰ ἀπολάσω τι). — πριῶεμ τε χύπι μβε κάμβε = προετοιμάζομαι (ἐλπίζων) νὰ λάβω βαθμόν.— μος ου πριῶε = μὴ ἐλπίζεις (μὴ προετοιμά-

- ζεσαι ὅτι θὰ τὸ ἀπολαύσης). — πρίφ δαμβετε (σε κῆ με ε νγρανε)!
= ἀκόνισον τοὺς ὀδόντας σου (διὰ νὰ τὸ φάγης)! σκωπτικῶς.
πρίε-ja [ἀντὶ περ-ί-ε-α] = νῆε χενδέκ. — πρίε νῆε βένδι κῆε ἔσσε ι
ρρηπίτε περ τε πρίτουε ούῆτε.
(με-τε-ι) πρίχου: (Περμέτ.) = με-τε-ι-έρδι μβάρε. ἴδ. πρί (γ), ἢ με-
τε-ι βάτε μβάρε.
πρόβε-α [Λατ. probus] = πείρα, δοκιμή. 2) ἀπόδειξις. — προβόῖ και
ᾠπροβόῖ [Λατ. probo] = πειρώμι, δοκιμάζω, ἀποδείκνυμι.
προβόχου-όνεμ, σπροβόχου-όνεμ παθ. τοῦ προηγ.
προβοῦ-ι (Σ) πληθ. προβοῦῖντε (Σλ. λέξις) = ἀδελφοποιητός. ἴδ. βελάμ-ι.
προδόν: (bogdan) τριτοπρόσωπον ρ. [Ἰταλικὰ giova (viovare)].
πρόξου-ι (Σ) = ἴδ. λῆβάθ-δι.
πρόθ-δι (τ) [Ἑλλην. πρόδος, Λατ. produco, ere] = ἔσοδον, εἰσό-
δημα, προϊόν. (Τουρκ. μακσούλῆ).
(ι-ε) πρόδεῖσι (Βεράτ.) = ὁ φέρων εἰσόδημα, ὁ ἔχων εἰσόδημα.
πρόῖ (γ. bogdan) ρ. ἀμετάβ. (συντασ. μετὰ γεν.) = φροντίζω, προ-
λαμβάνω. — Ζῶτι πρόφτε! = ὁ Θεὸς νὰ φροντίσῃ. — πρόῖ πούνεσε
σ' ἄτε = φρόντισον διὰ τὴν ὑπόθεσίν σου· ι πρόῖ ατὶ = φροντίζω περὶ
αὐτοῦ. — προ ο Ζῶτ! = φρόντισον Κύριε (= γιὰ τὸν Θεὸν κοιν.).
πρόμε-α ? ? ? ἴδ. προῦ-ι (γ).
πρόνε-α (bogdan) = ἰδιοκτησία, ἀγρακῆσιον (Τουρκ. τῶφλίς). 2) πρό-
νε-α (bogdan) = εἰσόδημα· πληθ. πρόνετε (bogdan) = ἰδιοκτησίαι,
γαῖαι, ἀγρόκηποι. — 3) πρόνετε (bogdan) = εἰσοδήματα. — πρόῖ
πρόνεῖτ = ἐκ τῶν εἰσοδημάτων (bogdan). — πρόνετε.
πρόνεῖ (budi) ? ? ? (= ἀποποιῶμαι, ἴσως κατὰ λάθος ἀντὶ πρόνετε =
ἀποχωρίζομαι). ἴδ. προῖ, πρανόῖ [περ-άνε-α].
πρόνῆ (budi) ρ. ἐνεργ. = ὑπερασπίζομαι τινα· ἴδ. πουρόνῆ (τ)· μετχ.
προῦεμ (budi) καὶ προῖετουνε. — τοῦε προῖετουνε Σίντενε Κίῖε
(budi) = ὑπερασπίζομενος τὴν ἀγίαν Ἑκκλησίαν.
πρόνεμ: (budi) παθ. ὑπὸ ἄλλου ὑπερασπίζομαι. — ἴδ. πουρόνεμ (τ).
πρόνε-α (Βεράτ.-Περμέτ.) πρόνε-ε-α (τ), πρόνε-α (bogdan) = εἰσό-
δημα (Τουρκ. μακσούλῆ) (ἐκ τοῦ ρημ. προῖνῆ (Περμέτ.) = φέρω εἰσό-
δημα ὅπερ ρημ. εἶνε σχεδὸν ἀχρηστον) [ἴδ. βίε = φέρω· [ἀόρ. προῖ-
να-ε-ι (γ), μετχ. προῖμ (γ) προῖετ (τ)].

- πρόπε-α* : = *πράπε*.
πορτοκάλλ-ι, *πορτοκάλλε-ι-α* : πληθ. *πορτοκάλλετε* = τὸ πορτοκάλλιον.
προφέτε-α (Σ) *προφίτ-ι* (τ. γ.) [Ἑλλην. *προφήτης*] = ὁ προφήτης.
πρόφκε-α (Περμέτ.) = ἴδ. *πλόφκε-α* (Βεράτ.) πληθ. *πρόφκατε*.
προυζία (γ), *ᾠπρουζίς* (γ), *περπούσ* (γ. Μελησία) = *περζίε* προῦσιν' ε
ζιάρριτ : 2) *ᾠγουρίς* ρ. — *περπούσ* *ζιάρριμνε* με *ᾠκουλόζε*.
προύνη : (Περμέτ.) (ρ. *ᾠμετάβ*) = φέρω *εἰσόδημα* (τὴν σήμερον σχεδὸν
ᾠρηστον, ἀντ' αὐτοῦ *μεταχειρίζονται* τὸ *βίε* = φέρω).
προύνη : (budi-bogdan) ρ. ἴδ. *περούνη* ρ. = *ταπεινὸνω*
προῦνημ : (budi) ἴδ. *περοῦνημ* = *ταπεινόνομαι*.
(ι-ε) προύνητε-ι-α (budi-bogdan) = ἴδ. *ι-ε προύνητε-ι-α*· καὶ *ι-ε*
περβούτε-ι-α (budi) [*περ-βέ* ρ.] = *ταπεινός-ή*· τὸ οὐδ. *ι-τε*.
προύνητε-ι-α (budi-bogdan) *τε* *περβούτε-ι-α* (bogdan) = *ταπει-*
νότης.
προῦσ-ι ἄρσ. καὶ *προῦστε* οὐδ. = *κοιν.* ἢ *ἀνθρακιά* (ᾠν. *περιληπ.* πληθ.
λείπει).
προυτέκ-α (bogdan) πληθ. *α-τε* ἴδ. *πουρτέκ-α* = *βέργα*.
ποσέ = ἴδ. *περσέ*.
ποσόν-όνη, *μπεσόν* (γ) *μπεσόν-όνη* = *διδάσκω* : 2) *συνηθίζω* *τινά*.
ποσόνεμ-όχημ, *μπεσόνεμ-όχημ*, *μπεσόνχημ* (γ) = *διδάσκομαι*, *συνηθίζω*.
ποελινόκ-ου (Βεράτ.) = ἴδ. *σελινόκ-ου* (Βεράτ.).
ποερετί (τ) [Ἑλλ. *πτέρω*, *πτάρνυμαι*] καὶ *τεστί-ἴν-ἴν* (Τυραν), *τε-*
στίν-ἴν-ἴν = *φταρνίζομαι*. — *ποερετί-ι* (τ. Βεράτ. Περμέτ.) *μπερε-*
τί-ι = *ἀναστενάζω*· ἴδ. (Ἑλθασ.) *ᾠαμτί*.
ποερετίμ-α (τ. Βεράτ. Περμέτ.) *μπερερετίμ-α* = ἴδ. *ᾠαμτίν-α* = *ἀνα-*
στεναγμός (Ἑλθασ.).
ποέσε-α : πληθ. *α-τε* = ἴδ. *φᾠέσε-α*.
ποετίμ-ι (Σ) (*ἀναγρκαμματισμός*) = ἴδ. *ᾠπετίμ-ι* = *γλύτωμα*.
ποέχ ρ. = ἴδ. *φᾠέχ* ρ. — *ποέχουρα* = ἴδ. *φᾠέχουρα* = *κρούφα*.
ποεχεσίρε-α = ἴδ. *φᾠεχεσίρε-α* (τ).
ποῖ = ἴδ. *φᾠῖ*.
ποῖκ ρ. = ἴδ. *φᾠῖκ*.
ποῖκ-α = ἴδ. *φᾠῖκ-α*. — *ποῖκεζε-α* = *φᾠῖκεζε-α*.
ποῖκεμ = ἴδ. *φᾠῖκεμ* *παθ*.

πῶικη-α=ἰδ. πλούσκη-α, φλούσκη-α (Βεράτ.) = βουσλίκη-α (Καβ.)
= πέμφυξ, πομφόλυξ.

πῶίχημ παθ. τοῦ πῶιχ=σζρόνω, πῶίχημ παθ. τοῦ πῶεχ=φῶέχ.— Ση-
μείωσις : ὁσάκις μετὰ τὸ πῶ ἀκολουθεῖ φωνῆεν τότε τὸ π τρέπεται
εἰς φ· ὡς πσιχ καὶ φῶιχ, πῶέσε καὶ φῶέσε πῶέχ καὶ φῶέχ, πῶικ καὶ
φῶίκ, πῶικη κ.τ.λ. "Αν ὅμως ἀκολουθῆ σύμφωνον τότε τὸ π δὲν τρέπε-
ται εἰς φ· π. χ. πῶτέσ-έτ-έτ, πῶτίελ, πῶτύχ, πῶτύμη-α, πῶτυμ, κ.τ.λ.
πῶτέσ-έτ-έτ (γ. τ.) = ἐρείδω, ἀκουμβῶ τι καὶ μπῶτέσ-έτ-έτ, μεῶτεσ-έτ-
έτ (γ) κατ' ἀποβολὴν τοῦ π· ἄορ. πῶτέτα-ε-ι· μετοχ. πῶτέτε, με-
ῶτέτουε (γ) πῶτέτουε (τ) παθ.— πῶτέτεμ, μεῶτέτεμ, μεῶτέτεμ (γ).
πῶτίελ (γ. τ. budi) μπῶτίελ, μεῶτίελ, μεῶτίλ (συνηρ.) = τυλίσσω κοι-
νῶς τυλίζω, κουλουριάζω.— ἄορ. πῶτόλα-ε-ι, μετοχ. πῶτιέλε, πῶτιέ-
λουε (γ) πῶτιέλουε (τ).

πῶιέλε-α, μπῶτιέλε-α, μεῶτιέλε-α (γ) = ἀνεμοστρόβιλος, συστροφὴ ἀνε-
μου 2) ὑδάτων συστροφὴ ἰδ. ῥάκουλ-ι, πορδα-ῥάκουλ-ι.— πῶτιέλε-
ζε-α, μπῶτιέλεζε-α, μεῶτιέλεζε-α πληθ. α-τε.— λέγεται δεισιδαι-
μονικῶς καὶ ἐρ'ε λήγχε, χῶχε ουκ-ου ἐξορκισμὸς τοῦ ἀνεμοστρόβιλου.
— χῶχε ουκ ε πῶικα κούκ], [(θιμιάμα, ε βοζούρε (???) = εἶδος χῶρ-
του)]. — λέγοντες ταῦτα πτύουσι τρεῖς ἐπὶ τοῦ κόλπου αὐτῶν.

πῶτίλεμ (γ. τ.) μπῶτίλεμ, μεῶτίλεμ (γ) = παθ. τυλίσσομαι.
πῶτύχ-ῶνχ (τ), μπῶτύχ-ῶνχ, μεῶτύχ [Ἑλλην. πτύω, Λατ. spuo-ere] =
πτύω ἄορ. πῶτύνα-ε-ι (γ) μετοχ. πῶτύεμ (γ) καὶ πῶτύμ (συνηρ.).
πῶτύμ (τ. Καβ. Σ.) [τυμ-ι] μπῶτύμ, μεῶτύμ (γ) = θυμιάω θυμιατίζω,
2) καπνίζω· ἄορ. πῶτύμα-ε-ι, μετοχ. πῶτύμ (γ) τε πῶτύμ-ιε (γ)
οὐδ. = κάπνισμα, θυμιάμα.

πῶτύμη-α. μπῶτύμη-α μεῶτύμη-α (γ) = πτύσμα, φτύσιμον.
πῶτύμεμ, μπῶτύνεμ, μεῶτύχημ, πῶτύχημ (Σ) = πτύομαι, φτύνομαι.

πυβέσ-έτ-έτ καὶ πῶσ-ῶτ-ῶτ = ἐρωτῶ, ἀντίθ. περγέγχεμ.

πύκη-α (Βεράτ.) πύλκη-α (Τυραν.), πύκχη-α (Περμέτ.) πύκνε-α πληθ.
α-τε = σφῆνα = νηε τῶοκη δρούε κχε βενε νδε πλάσσετ περ με τῶαμ
δρούνε = σφῆνα.

πῶλ-ι (γ. τ) πούλε-α (Τυραν.) [συγκρ. φύλλον] = δάσος, λόγγος.

πῶσ-ῶτ-ῶτ (συνηρ.) ἰδ. πύσε-ετ-ετ.

πῶτεμ : παθ. = ἐρωτῶμαι.

P

(καθαρόν ἢ ψιλόν)

- ραδέ-α (τ) = ρριέστέ-α (γ).
- ραδί-ι-ί-ι (Περμέτ.) ρ. οὐδ. = συχνάζω. ἴδ. ρεσπερόj (γ). 2) ἀραδιάζω
ἴδ. ρριεστόj (γ), ρρεστόj (Σ).
- ραδίτεμ (τ) παθ. = ἴδ. ρριεστόχემ (γ) ορεστόχემ (Σ).
- ραδοῦα-οί (Περμέτ.) = τὰ πεζούλια τῶν πετρώδων ὄρεων, πληθ. ρα-
δόνjτε· καὶ ραίστε ja: πληθ. ραίστετε.
- ρᾶμ: (budi) μτχ. ἴδ. ρᾶνε (γ) μτχ. τοῦ βίε.
- ρᾶμας: (γ) ἐπίρ. = πεφτά [ἴδ. βίε = πίπτω μτχ. ρᾶμ].
- ράμε-ja = χαλκός (Τουρκ. bakır) πληθ. ράμετε.
- ράμιε (ι-ε-τε) = χαλκοῦς-ῆ-οῦν.
- ραμούαρ-όρι (τ) ραμτούερ-όρι καὶ ραμτούρ-όρι (γ) = χαλκεύς. — ραμ-
τόρε-ja πληθ. ραμτόρετε ἀρσ. ραμτόρετε θηλ.
- ρᾶνδε (γ) ρένδε (τ) ἐπίρ. = βαρέως, ἀντίθ. λjέχτε. — με βιέν ρᾶνδε καὶ
με βιέν ρένδε = μοῦ κακοφαίνεται.
- ρᾶνδε, (γ) ρένδε (τ) (ι-ε-τε) ἐπίθ. = βαρὺς-εἶα-ύ, ἀντίθ. λjέχτε.
- (τε) ρᾶνδετε, τε ρένδετε οὐδ. = ἡ βαρύτες. — τε ρᾶνδετ' ε δέουτ' =
ἴδ. μᾶνθ-ι.
- ρᾶνδ-εμ (budi) ἀόρ. ρᾶνδα-ε-ι, μτχ. ρᾶνδουε. ἴδ. ρανδόj-όχემ.
- ρανδόj (γ) ρενδόj (τ) = βαρύνω τινὰ καὶ εἶμαι βαρὺς.
- ρανδόχემ (γ) ρενδόνεμ, = βαρύνομαι, γίνομαι βαρὺς. — με-τε-ι ρανδό-
χέτε = με-τε-ι βιέν ρᾶνδε (γ) μ' οὐρανδούα = μ' ἐρδι ρᾶνδε.
- ρᾶνε (γ) ρένε (τ) ρᾶμ (budi) μτχ. τοῦ βίε.
- ρᾶνε-α (γ) ρέρε-α (τ) [Λατ. arena] = ἄμμος. πληθ. λείπει.
- ραπειίμε-α: πληθ. ραπετίματε (Ἴταλ. il strepito).
- ρασόj (Dibraz) (Τουρκ. τουρσί).
- ρε = ἴδ. ορε. — βε-ρε (γ) καὶ βε-ρε (τ) = παρκτηρῶ. — ε πάσσε πο σ' ε
βουνα ρε = τὸν εἶδα ἀλλὰ δὲν τὸν παρκτηρήσα. — ε πάσσε πο νουκ' ε
βούρα ρε (τ).
- ρε-ja: πληθ. ρετε (Σ. bogdan) = νέφος, σύννεφον, πληθ. ρετε, καὶ
ράτε (Ἀργυρ.) (παράβ. Ἑλλην. ρέ-ω).

(ε) ρε-ja: πληθ. τε ρατε επίθ. ἴδ. ι-ρι-ου επίθ. = νέος-α. ἀντιθ. ε-διέ-
τερε-α. 2) νέα εἶδησις. — τῶ τε ρα κέμι; = τί νέα ἔχομεν; α κέμι
νδονje τε ρε; = ἔχομεν κανέν νέον; — ίμε-ρε, jοτ-ρε, ε-ρεjα = ἡ νύμφη
μου, ἡ νύμφη σου, ἡ νύμφη (αὐτοῦ ἢ αὐτῆς) (οὕτως ὀνομάζει ἡ
πενθερά τὴν τοῦ υἱοῦ σύζυγον).

ρέjγεμ: παθ. τοῦ ρημ. ρέκj = ἐργάζομαι.

ρεjγεμ-α (budi-bogdan Σ), περενδι-α (6 udi) πληθ. ρεjγεμίτε = ἡ
βασίλεια. ἀρθε περενδια jότε = ἐλθέτω ἡ βασίλειά σου. — ἴδ. μβε-
ρετενί.

ρέζμ-ι (bogdan) = κληρονομία.

ρεζμετάρ-ο ἀρσ. ρεζμετάρε-jα θηλ. = κληρονόμος. πληθ. ρεζμετάρετε
ἀρσ. ρεζμετάρετε θηλ.

ρεκόνj (τ) = ἴδ. νεκόνj (γ) βέτε πρετε ρεκούαρε = ὑπάγω πρὸς παρη-
γορίαν (ἐπὶ ἀποθανόντος). — παθ. ρεκόνεμ = ἴδ. νεκόμεμ.

ρεκίμ-ι (τ) = ἴδ. νεκίμ-ι (γ) πληθ. ρεκίμετε.

ρέκj: ρ. = ἐργάζομαι. μετχ. ρέjγε καὶ ρέjγουνε (γ), ρέjγουνε (τ) ἀρ.
ρέjγα-ε-ι. — ρέκj λjεκούρατε = κτεργάζομαι τὰ δερματτα.

ρέμβε (bogdan) καὶ ρέμβje. — jjάρπεν ρέμβε = ὄφις χαλκοῦς. — διέε
ρέμβje = θύραι μετάλλιναι.

ρέμε-α ('Ελθασ.) πληθ. ρέματε = τὸ ρεῦμα τοῦ μύλου ἀλλάξ ὕδατος
δι οῦji κje ὄκον νδε μουλιτ τε δριθιτ. — ἴδ. ρρύμε-α.

ρεμίτσο-ίσο-ίσο: ρ. σκαλίζω.

ρεμόj (γ), ρεμόνj (budi), ρεμίχ (Σ) καὶ ρεμίχι. — ἴδ. γερμόj καὶ
μιχ. -ρεμόχμε-όνεμ, ρεμίχμε. ρ. = ἴδ. γερμόχμε, μίχμε.

(ι-ε-τε) ρέμε-ι-α-τε (bogdan) = χαλκοῦς-ἦ-οῦν.

ρένδ-ι (bogdan), ρένδε-α (γ.) = ἴδ. βράπ-ι (πληθ. ἀχρηστος).

ρένδ-ι (bogdan) = ἐποχή, καιρός νδε ρένδ τε 'Ιουλjάνιτ (bogdan) =
νδε κόχρετ τε 'Ιουλjάνιτ [ὀρθότερον ρέντ-δι πληθ. ρένδετε].

ρένδε-α (Σ) = φορά, ἀράδα κρετε ρένδε = αὐτὴν τὴν φοράν.

ρένδε-ja: πληθ. ρένδετε = ὁ τρίφτης. — καὶ ρένεζε-α (Τυραν.) ἀντὶ ρέν-
δεζε-α: πληθ. ρένεζατε.

ρενδε (τ) ἐπίρ. = ἴδ. ρενδε (γ) ἐπίρ.

ρενδε (ι-ε-τε) ἐπίθ. = ρενδε (γ) (ι-ε-τε) ἐπίθ.

ρενδόj-όνεμ (τ) = ἴδ. ρανδόj-όχμε (γ) = βαρύνομαι.

- ρενδός* (γ) ρ. = σπεύδω, ἐπισπεύδω, ταχύνω· ἀπλοελλην. ἀφεντεύω·
[αρένδρα = τρέχα ἀπλοελλην.]. — περσέ ρενδόν αἴτου; (γ) = δικτί
τρέχεις ἔτσι; = περσέ ἔτσεν με ρένδρα αἴτου; ἴδ. βραπόν] (τ) καὶ
βραπετόν], φεγός (Τυραν.).
- ρενδόμε*, ρενδόμεθι (γ. τ.), σε βάσκου καὶ σε βάσκουτ (Σ). ἐπίρ. = ἀρα-
διακῶς, ἴδ. ρένδ-ι, ρένδρα-α = φερά, ἀράδα, σειρά.
- ρενδῶα*-ου ??? πληθ. ρενδῶάκετε ἀρσ. <σπασμένος>.
- ρενε* (τ) μτχ. ἴδ. ράνε (γ) μτχ. τοῦ bis = πίπτω.
- ρενεγός*: (budi) ρ. = ἀρνοῦμαι. — ἴδ. μοχός.
- ρεπάρα*: (Ἀργυρόκαστρον) = ἴδ. περπάρα.
- ρεπάραζι* (Ἀργυρόκαστρον) = ἴδ. περπάραζι.
- ρέπε-α* (τ) = ἴδ. ρρίκε-α (γ) καὶ ρρίλκε-α (Τυραν.).
- ρεπιέτε* (τ) ἐπίρ. = ἴδ. ρρεπιτε (γ) περρπιτε (γ).
- (ι-ε-τε) *ρεπιέτε* (τ) = ἴδ. ι-ε-τε ρρεπίτε (γ) ι-ε-τε περρπιτε (γ).
- (ι) *ρεπιέτεμ-ι* (Βεράτ.) (ε) *ρεπιέτεμε-ια* (Βεράτ.) θηλ. = ἀνωφερής. —
(ι-ε-τε) *περπιέτε* (Ἀργυρόκαστρον).
- ρεπόσ*, περπόσ ἐπίρ. = κάτωθεν, ἀπὸ κάτω.
- ρερε* (τ) μτχ. ἴδ. ρενε (τ) μτχ. τοῦ bis = πίπτω.
- ρερε-α* (τ) = ἴδ. ράνε-α (γ) [πληθ. ρέρετε ἀχρηστος] = ἄμμος.
- ρέρε-α* (γ) [ρούαζ] ἀφηρ. = φύλαξις, προφύλαξις, ἐπαγρύπνησις. — ρέ-
σε-α: πληθ. ρέσατε [ἴδ. ρούαζ] ι θύνη ατὶ βένδιτ νδε λιούμτ κζε
ρούαζνε νάτενε περ τε ζενε πέσκουνε κουρ ρρίχετε.
- ρεῶπεροός*: ρ. οὐδ. = συχνάζω.
- ρεῶτ* (γ. budi) ρ. = ἀποσύρω, παρραμερῶ τινά. — ρεῶτ κζέντε (γ) = διώ-
χνω, σταματῶ τοὺς σκύλους ὅταν ἄρμῶσιν κατὰ τινος, ἴδ. πουρόν] *κζέντε* (τ)· ἀρ. ρεῶτα-ε-ι μτχ. ρεῶτε καὶ ρεῶτουε (γ).
- ρεῶτεμ* = παρραμερῶ, ἀποσύρωμαι. 2) ρεῶτεμ (Τοσκ.) = σ' πεζῶ] (γ) [ἐκ
τοῦ χέῶτ γίνεται ρεῶτ τροπῇ τοῦ χ εἰς ρ' ὡς χῶ] (γ) καὶ ρῶ] (τ)]
[ἴσως ἐκ τοῦ Λατ. resto = παύω, σταματῶ].
- ρέτ-δι* καὶ *ρέντ-δι* (Μαλῆσις ε Σκόδρασε) = τάξις καὶ σειρά (λέξις
Σλαβική) μὲ ρέτ = μὲ τὴν ἀράδα, κατὰ σειράν. 2) διαδοχικῶς
(Τουρκ. νοβέτ· ἴδ. με κούρε, με κούραζε).
- (ι) *ρεῖ-ου* πληθ. (τε) *ρεῖτε* = νέος· ἀντίθ. (ι) *βιέτερε-ι*. (ε) *ρε-ια* θηλ.
πληθ. (τε) *ράτε* = νέα· ἀντίθ. (ε) *βιέτερε-α*.

- (τξ) ρι-τε: αὐδ. = ἡ νεότης· μὴ τε ριτ' τ' ἴμ = εἰς τὴν νεότητά μου. —
 ε ἄλδρα τε ρίτε τ' ἴμ νδε δε τε χούκ]ε = ἐπέρασα τὴν νεότητά μου
 εἰς τὴν ξενιτειάν.
- ρίγε-α πληθ. ρίγατε (τ. bogdan) [Λατ. rex-gis] = βασιλεύς.
- ρίζε-α πληθ. ρίζατε (γ) = μανδήλιον ἄσπρον· 2) ρίζ' ε βέροαβετ με
 διάμξε κ]ε κα πλ]άν]εσι περκ]άρκ.
- ρίκ, ρίκ, ρίκ: θόνε κουρ νδιέλενε ρόσατε.
- ρικ]α-νι (Σ) πληθ. ρικάν]τε = ροσακ-ου = ἄρσ. πάπια.
- ρίκ]ε-α: πληθ. ρικατε = ρόσε-α = ἡ πάπια κοινῶς. — ρίκε-α πληθ.
 ρικατε (γ) καὶ πούλ]ε δε]τι = ἡ κοῦρα.
- ρίελ-ι: πληθ. ριэле-τε ('Αργυρ.) = κ]ουμ]ε]σ]τούκρ-όρι (εἶδος χάρτου).
- ριέπ: ρ. = γδέρνω. — ἄρ. ρόπα-ε-ι μτχ. ριέπε καὶ ριέπουνε (γ) ριέπουνε (τ).
- ριέπεσ-ι: ἄρσ. = γδάρτης· πληθ. ριέπεσαιτε.
- ριέπεσε-]α θηλ. πληθ. ριέπεσαιτε.
- ριέπετε ἐπίρ. = γδαρμένως.
- ριέπετε (ι-ε-τε) ἐπίθ. = γδαρμένος-η-ον.
- ρίμ]τε (ι-ε-τε) = πράσινος-η-ον ἰδ. (ι-ε-τε) γ]έ]λ]β]ε]ρε-ι-α.
- ρίπεμ: παθ. τοῦ ριέπ = γδέρνω. μι.
- ρίσ-ζι = ἰδ. ρίσ-ζι = ἡ ὄρυζα.
- ρίσκ-ου ('Ελβασ.) = ἡ τύχη, ἰδ. φατ-ι κοινῶς (τὸ κ]α]λο]ρί]ζι]κον).
- ρίσ]τας (γ) ρίσ]τα]ζε (γ), ρίσ]τα]σι (γ) ρίσ]τα]ζι (γ) = νεωστί, ἔνχαγος· κα
 ἄρδουνε ρίσ]τας = ἤλθεν νεωστί.
- ρίσ]τε-]α: πληθ. ρίσ]τε]τε = τραγανὰ (ζυμαρικὰ) ξηρὰ φύλλα ἐκ ζυμαρικῶν.
- ρίτε (ι-ε-τε) (Σ) ἐπίθ. = ὑγρός-ά-όν.
- ροβ]ε]νι-α (γ) ροβ]ε]νι-α (τ) = αἰχμαλωσία, σκλαβιά πληθ. ροβ]ε]νί]τε (γ)
 ροβ]ε]ρί]τε (τ).
- ροβ]ε]νί]τ (γ) ροβ]ε]ρί]τ (τ) ἐπίρ. = κατὰ τρόπον αἰχμαλώτων.
- ροβ]ε]ρέ]σ]ε-α, ροβ]ίν]ε-α (τ) = ἡ αἰχμάλωτος, σκλάβια δούλη, πληθ. ροβ]ε-
 ρέσαιτε, ροβ]ίν]ατε [Σερβικὰ ροβ]ίν]α = δούλη].
- ρογ]έ-]α ? ? ? πληθ. ρογ]έ]τε. — ρά ν]ε ρογ]έ] δε] μ]α]λ]τ. — κόκ]ε ρογ]έ].
- ρόδε-]α, ρούδε-]α ('Αργυρ. τ. γ.) εἶδος φυτοῦ φυομένου εἰς τὰ χωρά-
 φια, ὅπερ προσκολλᾶται εἰς τοὺς διαβαίνοντας. — μ' ουβ]ε ρόδε =
 ἐκόλλησεν ἀπ' ὀπίσω μου.
- ρόε (budi) ἰδ. ρε, ρε [β]ε ρε, β]ε ρε = παρατηρῶ].

- ρόξε-α* (γ) πληθ. *ρόξατε* και *ροξι-α* πληθ. *ροξίτε* = τὸ λαθερὸν κοιν. και *ρογξέ*. — ἴδ. *κάνδρε-α* (Τυραν.).
ρούξε-α (τ) = *βλξέτα* και *ίκεν* πληθ. *ρούκατε*.
ροῖτ : (τ) ρ. = φεύγω (ἐπὶ μελισσῶν κατ' εὐφημισμὸν) ροῖτι *μίξ'* ε *βλξε-τεσε* = *δόλι* *μίξ'* ε *βλξέτεσε*. — ροῖτι *βλξέτα* πρέξ *σγξόιτ* = *δόλι* α *ουτσούα* *βλξέτα* πρέξ *σγξόιτ* = *ίκου* *βλέτα* *πλξάκε*. — (κατ' εὐφημισμὸν) *μος* ροῖτε ; = μὴ ἐσάλεψεν ὁ νοῦς σου ; (*μος* *τε* *ίκεν* *μέντε* ;)
(ι-ε) *ροῖτουρε* (Περμέτ.) *κθίς* α *μοῦρ* ι *ροῖτουρε* = *τοῖχος* *έτοιμόρροπος*.
ρόκ-ου (bogdan) [Ἴταλ. *la determinazione*].
ρομάν-ι (Περμέτ.) = ἴδ. *σούλγτσ-ι* πληθ. *ρομάντε*.
ρόνξε-α (γ. bogdan) [ἴδ. *ρουάν]* ὄνομα *περιληπτικὸν* = *φυλακή*, *φρουρά* = οἱ *φύλακες*, (πληθ. *λείπει*).
ρόνξε-ι (γ. bogdan) πληθ. *ρόνξεσιτε* = *φύλαξ*. — ἴδ. *ρούατζε-ι*.
ρόπ-βι = *αἰχμαλώτος*, *σκαλόβος*.
ρόσε-α πληθ. *ρόσατε* (γ. τ) *πάπια* (*ἡμερη*) *ροσ'* ε *έγρε* = *ἀγριόπαπια* και *ροτσάκ-ου* = ἴδ. *ροτσάκ-ου*, πληθ. *ροτσάκετε*.
ροῦαν] (τ) [Ἑλλην. *ρύω*] *ροῦεν]* (budi) *ροῦ]* (*συνηρ.*) = *φύλαττω*, *προφυλάττω*. — *ρούα]*-*να* *Ζοτ* = *ρούε]*-*να* *Ζοτ* = *ρού]*-*να* *Ζοτ* = *Θεός* *φυλάξαι*. — *τε* *ρούα]* *Ζοτι*, *τε* *ρούε]* *Ζοτι*, *τε* *ρού]* *Ζοτι* = ὁ *Θεός* *νά* *σέ* *φυλάξη*. — *ροῦεν]* *με* (budi) = *ρούε]* *με* (γ) = *φυλάττομεν*.
ροῦχημ : *παθ.* = *φυλάττομαι*, *προφυλάττομαι*.
ρούα] *τε-ι* *ἀρσ.* = ὁ *φύλαξ*, *ρούα]* *τεσε-ια* *θηλ.* πληθ. *ρούα]* *τεσιτε* *ἀρσ.* *ρούα]* *τεσετε* *θηλ.* = *φύλαξ*. και
ρούε] *τε-ι* *ἀρσ.* *ρούε]* *τεσε-ια* *θηλ.* πληθ. *ρούε]* *τεσιτε* *ἀρσ.* *ρούε]* *τεσετε* *θηλικὸν* = *φύλαξ*.
ρού] *τε-ι* *ἀρσ.* *ρού]* *τεσε-ια* *θηλ.* πληθ. *ρού]* *τεσιτε-ετε* = *φύλαξ*.
ρόνξε-ι (Σ. bogdan) *θηλ.* *ρόνξεσε-ια* πληθ. *ρόνξεσιτε* *ἀρσ.* *ρόνξε-σετε* *θηλ.* = *φύλαξ*.
ρουνγάλε-α ???
ρούδο-ουα ('Αργυρ.) = *δαῶ* *ρούτ* = *κρίος* *μέ* *μαλλί*. *ρούδο* (γ).
ρούτ-δι (γ) = *κατσαρομάλλης* = *λξεῶ-ρούτ* = *λξεῶ* ι *λξεμούετε*.
ρουῶγγε-ι ('Ελθασ.) = *ραγδαία* *βροχή*.
ρουῶγγε : *έπιρ.* = *ρά* *νξε* *σι* *ρούῶγγε* = *έβρεξε* *ραγδαίως*.
ροῦ] ('Αργυρ.) = ἴδ. *χῶ]* (γ) = *εἰσέρχομαι*.

P_p

(ύγρον ἢ τραχύ).

ρρᾶ-νι (Τυραν.) = λῃᾶνγου ι ρρᾶσκησε κῆς ὅτινεσ νδε τ' ἀμβελῆιτ (νδε κῆουμῆσῆτιτ) περμε ζᾶνε διᾶθε (πληθ. ρρᾶνῆτε ἀχρηστος).

ρρᾶ-τε πληθ. τοῦ ρρῆ-ζα καὶ ρρᾶ-ζα (Ἀργυρ.)=ἡ ἔλμινε κοιν. λεβίθζ.
ἴδ. ρρῆζι· πληθ. ρρῆνῆνῆτε (Περμεῆτ.).

ρρᾶζε-α (γ. bogdan), ρρᾶδσε-α (Σ(ρρῆζε-α (τ) πληθ. ρρᾶζατε, ρρᾶ-
δσατε, ρρῆζατε=ἡ ρίζα (κυρίως τοῦ βουνοῦ) ρρᾶζε μάλλι καὶ ρρῆζε
μάλλι=ριζοβουνιά, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρου. — ρρᾶζ' ε μάλλιτ
καὶ ρρῆζ' ε μάλλιτ=ἡ ρίζα τοῦ βουνοῦ.

ρρᾶζε-α πληθ. ρρᾶζατε (Σ) = σκώληξ. καὶ κρύμπ-χι· ὀνομάζουσιν οἱ
Σκουδριᾶνοι μόνον τὸν μεταξοσκώληκα ἴδ. ρρᾶ-ζα — (Ἀργυροκάκ-
στρον).

ρρᾶκῆ-ζα (γ. τ.) πληθ. ρρᾶκῆτε=τὰ εὐτελῆ ἐπιπλα ἢ γενικῶς ἕπαντα
τὰ ἐπιπλα [ἑλλην. ρᾶκ-ος] ἴδ. τέσσατε (Σ) καὶ πλῆτῆκῆτε (τ).

ρρᾶλε [Λατ. rarus] ἐπίρ. = σπανίως 2) ἀραιῶ (ἀπλοελλην.) παρρημ.
ρρᾶλ' ε περμᾶλ. ἀντιθ. 1) ὄπεσ. 2) déndour καὶ déndouε (γ).

ρρᾶλε (ι-ε-τε) ἐπίθ. = σπάνιος -α -ον—ἀραιῶς -α -όν. τε ρρᾶλετε οὐδ.=ἡ
σπανιότης, ἡ ἀραιότης.

ρραλλόνῆ-ὀζ ρ. ἐνερ.=ἀραιῶ, ἀραιῶν· ἀντιθ. ὄπεσῶζ, dᾶντ (γ) dént (τ)
ρραλόνεμ-ὀχέμ παθ. ἀραιόνομι.

ρρᾶνῆ-α (γ) πληθ. ρρᾶνῆτε, ρρῆνῆ-α (τ.) = ἡ ρίζα τοῦ δένδρου. —
ρρᾶνῆ' ε δροῦνιτ(γ) ρρῆνῆ' ε δροῦριτ (τ)=ἡ ρίζα τοῦ δένδρου.—ζᾶ ρρᾶνῆ
ζε ρρῆνῆ (τ)=ριζόνω, πιάνω ρίζα. 2) ρρᾶνῆ-α = καταγωγή ρρᾶνῆ' ε
ατῆ νῆριου=ἡ καταγωγή αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. -νγα ε κα ρρᾶνῆνε;=
πόθεν κατάγεται;

ρραπῆ-ι πληθ. ρρᾶπατε καὶ ρρῆπετε (Ἀργυρ.)=πλάτανος.

ρραπίῶτε -α=βῆντ με ὄουμῆ ρρᾶπα. —πληθ. ρραπίῶτατε.

ρρασθούα (Dίθρα)? ? ? [= ἐργαλειό, ἀβλιμέντ.].

ρρασε -α πληθ. ρρᾶσατε (ἑλλην. λᾶς-λᾶς)=πλάξ -κός.

ρρασκαπίτεμ ρ. οὐδ. = ὑπεργηράσκω.

- ρραῖσκη -α (τυραρ.)=ρράνε -α πληθ. ρραῖνκατε ρραῖνε διῶθι = πητιά κοιν.
 δι' ἧς πῆζουσι τὸν τυρόν.
- ρραῖσκησε -α (Τυραρ.) πληθ. ρραῖσκησατε ὑποκορ τοῦ ρραῖσκη = μούλεζ' ε
 θᾶτε πρέζ κῆνγγι τε κερφίτε περ με ζᾶνε διῶθε, κοιν. πητιά και
 σκῆιλῆσε -α (Σ) πληθ. σκῆιλῆσατε.
- ρραῖσκήλῆ-ι (Σ)=νῆ φάρε σφούρκου κῆι μῆελῆδινε ἕαρ.
- ρραῖσ (Σ)=ρραῖσ (κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ τοῦ σ = ρραῖσ ἐπίρ. ἴδ.
 ρραῖσ-όχημ.
- ρραῖστε -α, ρραῖσ-ι (Καβ.) ρραῖστε-α (γ), ρραῖστενε-α (γ) πληθ. ρραῖστε-
 νατε. = κόκαλλον, ὄστουν. — ἴδ. ἄστε-α, ἔστε-α
- ρραῖσ-ι (Ιακούβα) ἴδ. φούσε-α = πεδιάς.
- ρραῖσ ἐπίρ. = τουρκ. δύστε.
- ρραῖφ (γ) ἴδ. ρραῖφ [σύγκρινον ἑλλην. ραπ-ίζω, ράβ-δος]
- ρραῖφ, και ρραῖφ (Σ) ἐπίρ. = ἰσοχειλές (ἐπὶ γεννημάτων)=μῆουσ-ε ρραῖφ
 και μῆουσ-ε ρραῖφ (Σ)=γέμισον αὐτὸ ἰσοχειλές. ἴδ. μῆουσ περ βούζε
 (ἐπὶ ὑγρῶν).
- ρραῖφῆνε-α (bogdan) = ἐπίπεδον πληθ. ρραῖφῆνενατε.
- ρραῖφῆνε-όχημ = μῆουσ ρραῖφ (ἐπὶ γεννημάτων και ὄσπριων), παθ. ρραῖφ-
 ὄνεμ-όχημ = μῆουσῆμ ρραῖφ.
- ρραῖφσε-ι (γ) ἄρσ. ρραῖφσε-ῆα (γ) θηλ. και ρραῖφσε-ι πληθ. ρραῖφσετε
 ὀνομάζονται ἐκεῖνα τὰ ψάρια τὰ ὅποια βατεύονται, ατὰ πέσκι κῆε
 ρραῖφσε = τὰ ψάρια ἐν καιρῶ τῆς βατεύσεως. — πληθ. ρραῖφσετε ἄρσ.
 ρραῖφσετε θηλ.
- ρραῖφ (γ. τ.) (Σ) ρραῖφ (γ) ρ. ἐνεργ. = δέρονω' τσηπ ι ρραῖφουρε και
 τσηπ ι δρεδουρε (τ) = τράγος εἰνούχισμένος 2) ρραῖφ Στζαμβόλινε,
 Μισίρινε κ.τ.λ. ἐμπορεύομαι μὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν, μὲ τὴν Αἴ-
 γυπτον κ.τ.λ.
- ρραῖφ-ου: πληθ. ρραῖφτε = ἴδ. κῆιλῆσμη-α' τσέλι ρραῖφ = ἀνοιγω κύ-
 λισμα' κουρ πρέσνε νδονῆ πύλε α νδονῆ ζαβέλι, α νδονῆ βέντ
 djépp, α νῆ σκούλῆνε ρραῖφκατε ε κερτσούνῆτε, πρამε ε πουνῆν'ε βέ-
 ῆνε αρε α βέστε.
- ρραῖφσε-α (Σ) = πουρτέκα ε πούσκησε πληθ. ρραῖφσατε.
- ρραῖφσε-ι ἄρσ. ρραῖφσετε θηλ. και ρραῖφσε-ι (γ) ἄρσ. ρραῖφσε-ῆα θηλ.
 πληθ. ρραῖφσετε ἄρσ. ρραῖφσετε θηλ. = αῦ, αῖό κῆε ρραῖφ.

ροῦ-ja (Ἐλθασ.) ρῶ-ja (Ἄργυρ.), ρῶχε (Περμέτ.) πληθ. ρῶχενj τε καὶ
 βουθάσιτε πληθ. (Σ) = ἡ ἔλμινε-θος κοινῶς λεβίθα.

ροεθέσ-ι = καταστροφή· (Περμέτ.).

ροεγῶστε-α (Σ) = ἴδ. ρρογός-ζι (τ) = ψάθα· [ἔλλην. ρίψ].

ροέγουλ-ι πληθ. ρεγουj τε (Σ) = τάξις.

ροεγῶκ-ου (Περμέτ.) ἄρσ. ρρεγῶκε-ja θηλ. = (ι-ε) πίτσερρε-ι-α πληθ.

ρρεγῶκετε ἄρσ. ρρεγῶκετε θηλ. ἴδ. ρ. ρρεγῶνj-όj-όνεμ-όχημ.

ροεγῶj (Τυρην.) = ἀκτινοβολῶ· λjεῶj ρεῖζε. — ρρεγῶjέν = ἀκτινοβολεῖ.

ροεγῶν-α (Σ. budi) = τὸ βασιλείον πληθ. ρρεγῶνj τε ἴδ. μῆρετεν-α,
 περενδι-α (budi).

ροεγῶνj : ρ. = βασιλεύω. — ἴδ. μῆρετενj.

ροεγῶνj-όj (γ. τ.) = σμικρύνω. ἐλαττόνω. ἀφαιρῶ· ἴδ. πιτσερρj-όχημ.

ροεγῶνεμ-όχημ : παθ. σμικρύνομαι, ἐλαττόνομαι, ἀφαιρούμαι· — σα τε
 ρρίτετε ρρεγῶνετε = ἀντὶ τῆς μεγάλωσῆς σμικρύνεται.

ροεῖδε-α (Σ) = ἴδ. ρριεῖδε-α πληθ. ρεῖδατε.

ροεδόj-όνεμ (Ἄργυρ.) = ἴδ. ρρεθόj-όχημ.

ροεζῆ-ja (budi Τοσκ. πληθ. ρεζῆτε [Λατ. radus] = ἀκτίς (ἡλίου) καὶ
 ρεῖζε-ja (γ. bogdan) πληθ. ρεῖζετε· ρεῖζετ' ε δίελιτ = αὐτὸ ἀκτίνες
 τοῦ ἡλίου· λjεῶν ρεῖζε ἀκτινοβολεῖ.

ροεζίκ-ου : πληθ. ρρεζίκjετε = κίνδυνος [γραικ. τὸ ρίζικο = ἡ τύχη].

(ι) ρρεζίκσιμ-ι ἄρσ. ε ρρεζίκσιμε-ja θηλ. ἐπικίνδυνος.

ροεζίμ-ι (Δυρράχιον) = τεινεσμός πληθ. ρρεζίμjετε.

ροεζῶνj (budi-bogdan Τοσκ.) ρρεδῶj (γ) = κρημνίζω (ἐπὶ ἐμφύχων καὶ
 ἀψύχων [ἐκ τοῦ ρεῖζε-α (τ) ρεῖζε-α (γ)] ρεῖζόμεν, ρρεδῶχημ (γ) παθ.
 με ρρεδῶσι κάλι, γομάρι μούσκα κ.τ.λ. = ου ρρεδῶσεῖ πρέj κάλιτ,
 πρέj γομάριτ, πρέj μούσκαε = ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ ἄλλογο, γομάρι,
 μουλάρι· ουρρεδῶσε κάλι = ἐκρημνίσθη ὁ ἵππος. — ουρρεδῶσε μουρι =
 ἐκρημνίσθη ὁ τοῦχος.

ροεθ-ι καὶ ρρεθ-δι (Ἄργυρ.) πληθ. ρεῖθετε = τὸ στεφάνι, ὁ κρίκος, πε-
 ριφέρεια· χῦνι (γ) χῦρι (τ) νδε ρεῖθ τε ὄκαεβετ = εἰσῆλθεν εἰς τὴν
 κοινωσίαν.

ροεθ : ἐπιρ. = τριγύρω, πέριξ, ὀλόγυρα. — καὶ ρεῖτουλε, τῶρε (bκρβκτῶ)
 κjαρκ, ρρεθ ε ρεῖτουλε, ρρεθ περ κjαρκ, περκjαρκ. κjαρκ περκjαρκ.
 ρρεθ ὄτεπίσε = ρεῖτουλε ὄτεπίσε = περ κjαρκ ὄτεπίσε = πέριξ τῆς οἰ-

- κίας.—βίνj ρρότουλε = βίνj ρρεθ. ε ρρότουλε, =βινj περκjάρκ = βίνj = κjαρκ περκjάρκ = τριγυρίζω.
- ρρεθας: έπιρ. = κυκλικώς, κυκλοτερώς.
- ρρεθόνj-όj ρ. ένεργ. = περικυκλώνω, 2) θέτω στεφάνια εΐς τὰ βαένια· παθ. ρρεθόνεμ-όχημ = περικυκλόνομαι.
- ρρεθ-πρέσ: ρ. ένεργ. = περιτέμνω, πρέσ λjάφöνε (Τουρκιστί hāj συνέτ) παθ. ρρεθ πρίτεμ = περιτέμνομαι. —ι ρρεθ-πρέμ-ι (γ) : ρρεθ-πρέρε-ι (τ) = περιτετυημένος.—άντιθ. ι παρρεθ-πρέμ-ι (γ), ι παρρεθ-πρέρε-ι (τ) = άπερίτμητος.
- ρρεθ-πρέσεjε-ja: πληθ. ρρεθ-πρέσεjετε = περιτομή.
- ρρεj (γ) γενjένj και γενjέj (τ) = ψεύδομαι. —θεμ ρρένα 2) ρ. ένεργ. = άπατῶ, έξαπατῶ τινά παθ. ρρέχημ (γ) γενjέχημ (τ).
- ρρέκ: (γ) ρ. ένεργ. = κάμνω τινά νά κουρασθῆ, τόν κουράζω· ε ρρέκα τέπερ' χτέ νjερj νjερεσά τ'ι ja άπ = τόν εκούρασα πολύ αυτόν τόν άνθρωπον έως νά του τῶ δώσω.—παθ. ρρέκεμ = κουράζομαι.
- ρρεκájε (Καθ.) έπιρ. = ποσι ρρεκῆ, ποταμηδόν, κρουνηδόν.
- ρρεκῆ-ja: πληθ. ρρεκετε = ρύαζ-ακος.—ρά öι ρρεκῆ = έπεσε ραγδαία βροχή.
- ρρέκεμ: (γ. τ.) = πίκχημ τέπερε (έπι όπωρικῶν) ουρρέκνε φίκjτε.
- ρρέκj-γγj (budi) = έδ. ρίγε-α.
- ρρεκjέθεμ (Έλθασ.) ρ. ουδ. άνατριχιάζω και τερκjέθεμ (Καθ.) κjέθεμ (Σ), νjέθεμ (Βεράτ. Περιμέτ.) μ' ου ρρεκjέθ μίöτε = μ' ου τερκjέθ μίöτε = μ' ουγγjέθ μίöτε
- ρρεκjέθετε (πληθ. ό ένικ. άχρηστος) = ή άνατριχίασις.
- ρρεμάλ-ι (Περμέτ.) άρσ.—ρρεμάλε-ja θηλ. = έδ. ρρένεσ-ι (γ) ε-jα θηλ.
- ρρέμεσ-ι (τ) ρρέμεσε-ja = ιδ. ρρένεσ-ι-ε-jα πληθ. ρρέμεσιτε άρσ. ρρεμεσετε θηλ.
- (ι) ρρέμ-ι άρσ. ε ρρέμε-jα θηλ. = έπιθ. = ψευδής· ψεύστης· προφίτι ρρεμ = ψευδοπροφήτης· πληθ. τε ρρέμιτε άρσ. τε ρρέμετε θηλ.
- ρρέμε-ja (τ) = έδ. ρρένε-α (γ)· πληθ. ρρέμετε.
- ρρέμβατε πληθ. (bogdan) = τά κουπιά ['Ιτjλ. remi].
- ρρεμβέj [Λατ. rapio rapto] = άρπάζω, Περσιςτί ρουβάjz = άρπάζω· ρ. ένεργ. = άρπάζω, ύφαιρούμαί τι.
- ρρεμβέχημ παθ, άρπάζομαι· 2) άφαρπάζομαι.—μος ου ρρεμβῆ αῶτού =

μή ἀφαρπάζεσαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. — βούκα ου ρρεμβύε πρέj ζjάρριτ. — λjακινόρι ου ρρεμβύε πρεj ζjάρριτ.

ρρεμβέσε-α: πληθ. ρρεμβέσατε καὶ ρρεμβίμ-ι = ἀρπαγή, 2) ὄρμη τοῦ ρεύματος, πληθ. ρρεμβίμετε [=ἀρπαγή, rapidus=ὄρμητικός, βίαιος].

ρρεμβούλε-α (τ), ρρεμβούjε-α (Βεράτ.) πληθ. ρρεμβούλατε καὶ ρρεμβούjατε = ἀρπαγή (ἐπὶ παραγμάτων) ἴδ. πλjάτσχε-α = λάφυρον.

(ι-ε) ρρεμβύεῖμ (γ) καὶ ρρεμβύῖμ (συνηρ.) = ἀρπακτικός-ή. — νjερί ι ρρεμβύεῖμ = ἄνθρωπος ὅστις ἀφαρπάζεται. — ούjε ι ρρεμβύεῖμ = κλεμμένοι νερόν (μαγικῶς) διὰ ἰατρικόν.

ρρεμβjέρε-α (Τοσκ.) ??? (ἀρπαγή, λεηλασία).

ρρέμπ-βι (γ) [καὶ ρρέμ-ι κακῶς] πληθ. ρρέμβατε = κλώνος, κλωνάρι,

[Ἴταλ. ramo] καὶ ρρέμπ-βι (τ), δέjε-α πληθ. δέjατε καὶ ρρέμπ-βι (τ) πληθ. ρρέμβατε = τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ = ρρέμπ' ι λjοῦμιτ.

— ἐρδι λjοῦμι ρρέμβα ρρέμβα = ἐπλημμύρησαν τὰ ρεύματα τοῦ ποταμοῦ. — φυτύρ' ε ατj κjε ρρέμβα, ρρέμβα = τὸ πρόσωπόν του ἦτο (θωριαῖς, θωριαῖς) ὡς τὰ ρεύματα τοῦ ποταμοῦ.

ρρέμπθ-ι καὶ ρρέμβθ-ι (budi) [κακῶς ἀντὶ ρρέμπθ-ι] = κλωναράκι, ἴδ. ρρούμ-ι (γ), ρρούμ-α (Καθ.) καὶ βίσκ-ου. — νjε ρρέμπθ ουλίνε = ἕνα κλωναράκι ἐλαίας.

ρρενδσάκ-ου (Περμέτ.) ρρενδσάκε-jα θηλ. πληθ. ρρενδσάκετε ἀρσ.

ρρενδσάκετε θηλ. ἴδ. ρρεδσάκ-ου-ε-jα = σπασμένος (ἐπὶ ἀνθρώπου).

ρρενδσόνεμ (Περμέτ.) = ἴδ. ρρεδσόνεμ (Περμέτ.).

(ι-ε) ρρενδσοῦαρε (Περμέτ.) = ἴδ. ι-ε-ρρεδσοῦαρε.

ρρενε-α (γ. bogdan) ρρέμε-jα (τ) πληθ. ρρένατε = ψεύδος, 2) (bogdan) πλαστόν.

ρρένε-ι (γ) ἀρσ. ρρένεσε-jα θηλ. = ψεύστης, ψεύτρια. πληθ. ρρένεσιτε

ἀρσ. ρρένεσετε θηλ. — καὶ ρρενατσάκ-ου (γ) ἀρσ. ρρενατσάκε-jα θηλ.

πλ. ἀρσ. ρρενατσάκετε, θηλ. ρρενατσάκετε καὶ ρρενατσάκ-ου ἀρσ. ρρενα-

τσάκε-jα θηλ. πληθ. ἀρσ. ρρενατσάκετε θηλ. ρρενατσάκετε, καὶ γεν-

jεῖτάρ-ι (τ) ἀρσ. γενjεῖτάρε-jα θηλ. πληθ. ἀρσ. γενjεῖτάρετε, θηλ.

γενjεῖτάρετε. — καὶ ρρεμάλ-ι (Περμέτ.) ἀρσ. ρρεμάλε-jα θηλ. καὶ

ρρέμμε-ι (τ) ἀρσ. ρρέμμεσε-jα θηλ. πληθ. ρρέμμεσιτε ἀρσ. ρρέμμεσετε

θηλ. = ψεύστης, ψεύστρια· καὶ ρρένκ-γου (γ) ρρένκ-γου (τ) πληθ.

ρρένγετε (γ) ρρένγετε.

- ορενόζ (budi-bogdan) (Σ) ρ. ένερ. = καταστρέφω, άφηνίζω. 2) κρη-
μνίζω. ἴδ. ρρεζόνζ-ρρεδσόζ [Ἴταλ. ruinare] ρρενόχημ παθ.
ορενόζ (Σ. bogdan) ἢ ρρονόζ = ἴδ. ρρόνζ ἢ ρρόζ = ζῶ.
ορενίμ-ι (Σ. budi-bogdan) πληθ. ρρενίμετε = καταστροφή, 2) γκρέ-
μισμα, κρημνός.
(τε) ορενούμετε: πληθ. = τε ρρεδδούμετε, 2) έρείπια, καὶ γερμάδε-α
(τ) πληθ. γερμάδατε.
ορενιόσ (τ) ρ. ??? ρρενιόσεμ (τ), ὄρνέτι ἰμ ουρενιόσ = ριζώνω.
ορέπετε (γ. Σκόδρα) έπίρ. = ἴδ. ρρέπετε (Βεράτ.) έπίρ.
(ι-ε) ορέπετε (Σ. γ) [Λατ. rapidus] ἴδ. ι-ε ρρέπετε.
ορεπετόχημ (Σ. γ) [Λατ. rapio-ere] = ἴδ. ρρεπετόνεμ (Βεράτ.).
ορεπιέτε (τ), ρρεπίρε (Βεράτ.), ρρεπίτε (γ), περρεπίτε (γ) = άνωφερῶς,
κρημνωδῶς. — ρεπιέτε μάλιτ.
(ι-ε) ορεπιέτε (τ) ρρεπίρε (Βεράτ.), ρρεπίτε (γ) περρεπίτε (γ) έπίθ. =
κρημνώδης, άνωφερής, κατωφερής. — βέντ' ι ρρεπίτε (γ) ἢ βένδ' ι
περρεπίτε (γ) = τόπος κατωφερής ἢ άνωφερής. — μάλι' ι ρεπιέτε (τ)
= ὄρος άνωφερές, κατωφερές, κρημνώδες.
ορεπίνε α (γ) ρρίπε-α (τ) = άνωφέρεια, κατωφέρεια, κρημνός, πληθ. ρρε-
πίνατε (γ) ρρίπατε (τ).
ορεσόκ-ου (Περμέτ.) = λωρίς ύφάσματος. καὶ ρρετσόκε-ια (Βεράτ.) =
ρρύπα ρύβεσ, πελιχούρασ. — ρρίσκα-α (Έλθισ. Τυρην.) καὶ ρρίτσκα-α
πληθ. ρρεσόκατε, ρρετσόκατε ρρίσκατε ρρίτσκατε = λωρίς ύφάσμα-
τος. — νji ρρίσκα πελιχούρα = λωρίς ύφάσματος. — νji ρρίσκα δέου =
λωρίς γῆς.
ορεσάτζε-α (Σ) = ἴδ. νεπερκε-α (τ) πληθ. ρρεσάτζε.
ορεσῶνε (Σ) έπίρ. = ἴδ. ρρεσῶνζ (budi-bogdan) έπίρ.
ορεσάδε-α (Περμέτ.) πληθ. ρρεσάδατε καὶ ρρεσάτε-τε (γ) πληθ. = τὰ σκου-
λαρίκια τῆς γίδας τὰ ὅποια κρέμνεται ὑπὸ τὸν λαυμόν. — ρρε-
σάτετ' ε δίσε = τε δύ βάθρατ' ε δίσε κje ι κα νδανζ νόφουλατ.
ορεσέκ-ου (Σ), ρρεσῶικ-ι (Σ) πληθ. ρρεσῶικετε καὶ κατσῶικ-ι πληθ. κα-
τσῶικατε [ἴδ. κοιν. τὸ κατσῶικι έξ οὔ γίνονται οἱ άσχοί] = άσχος κοιν.
τὸ άσσί.
ορεσῶινε-α (Μιργδίτα) = ἡ ρητινη κοιν. ρετσῶινζ [dül' ι βγjδνιτ (γ) = dül' ι
βγjδριτ (τ)] καὶ ρρεσῶ-νι (Σ) ερεσῶρε-α (τ. Περμέτ.) ὄρε-α (Περμέτ.)

- ὄνι (Τυραν.) καὶ ἀρῶνι, ὄνιγ-α ('Ελθασ.) πληθ. ρρῶνινατῆ, ρρῶνι-
 τῆ, ερῶνινατῆ, ὄνινατῆ, ὄνιγ-τῆ, ὄνινατῆ.
- ρρῶνιζα-α (Σ) = ἴδ. ρρῶνιζα-α' πληθ. ρρῶνιζατῆ. — βέντ ρρῶνιζα =
 τόπος ὀλισθηρός.
- (ι) ρρῶνι-ι (budi) ἀρσ. (ε) ρρῶνι-ια θηλ. = ψευδής, ψεύτικος,
 πλαστός-ή· γιούζα ε ρρῶνι (budi) = ψευδής γλώσσα, πλαστή
 γλώσσα.
- ρρῶνι ρ. ἐνεργ. = ζαρῶνι, ἀχμῶ.
- ρρῶνι ρ. = οὐδ. = ζαρῶνι.
- ρρῶνι: ἐπίρ. = ζαρῶνι. — ι-ε-τῆ ρρῶνι ἐπίθ. = ζαρῶνι-η,
 ἀχμῶ-α, ζαρῶνι-α. — φίκου ἄτ' ι ρρῶνι σε πιέκουνι = φίκου
 ἄτῆ φόρτ ι πιέκῆ.
- ρρῶνι-ου ('Ελθασ.) = ἔζις' μῆ ἵετι ρρῶνι δουχάνι = μοῦ ἔγινεν ἔζις ὁ
 κενός.
- ρρῶνι (budi-bogdan) ρρῶνι (Κροῦζα-Τυραν.) = ἐπίρ. χικεμ-
 ρρῶνι = ἔρπω ἴδ. σβάρη (γ).
- ρρῶνι-ε-ε-ε (Σ) ρ. = ὀλισθαίνω, κοιν. γλιστρῶ καὶ ρρῶνι-ε-ε-ε ('Ελθ.)
 ἀρσ. ὀκίτα-ε-ι, μτχ. ὀκίτουνε καὶ ὀκί-ε-ε-ε ('Ελθ.)
 ἀρσ. ὀκίτα-ε-ι, μτχ. ὀκίτουνε. — καὶ ὀκί-ε-ε-ε (τ) ὀκίμα —
 ὀκίτι — ὀκίμα = ὀλισθαίνω.
- ρρῶνι-α ('Ελθασ.) = τόπος ὀλισθηρός· πληθ. ρρῶνιτατῆ καὶ ὀκί-
 τῆ-α, πληθ. ὀκίτατῆ, ὀκίτα-α (τ) πληθ. ὀκίτατῆ.
- ρρῶνι-α (Σκόδρα-Τυραν.) = ἴδ. ρρῶνι-α.
- ρρῶνι-όχημ (Σκ.-Τυραν.) = ρρῶνι-όχημ.
- ρρῶνι-τῆ (γ) πληθ. = ἴδ. ρρῶνι-α (Περμέτ.).
- ρρῶνι-α (γ) = ἴδ. ἔτῆ-α. — ρρῶνι-α = ἴδ. ἔτῆ-α.
- ρρῶνι [Λατ. rete] ρρῶνι (bogdan) = δίκτυον.
- ρρῶνι-α (Περμέτ.) = ἴδ. λῆτσκα-α' πληθ. ρρῶνιτατῆ.
- ρρῶνι (Περμέτ.) = ἴδ. λῆτσκα ρῆμα.
- ρρῶνι: ρ. = ἐκθέτω τινά εἰς κίνδυνον.
- ρρῶνι, ρρῶνι-όχημ (Σ), ρρῶνι-όχημ, ρρῶνι-όχημ ρημ. = κιν-
 δυνεύω.
- ρρῶνι-ι πληθ. ρρῶνιτατῆ, ρρῶνι-ι (Σ), ρρῶνι-ι (Σ), ρρῶνι-ι
 (Σ) πληθ. ρρῶνιτατῆ, ρρῶνιτατῆ, ρρῶνιτατῆ = κίνδυνος.

- ρορτισόκ-ου* = ἡ κοιλία τῶν πτηνῶν· καὶ *πλῆζνδισ-ι* (Σκόδρα) = ἡ κοιλία τῶν τετραπόδων· πληθ. *πλῆζνδισατε*.
ρορτισ-κύθ-ι (Κροῦζα) πληθ. *ρορτισ-κύθσ-τε* = ἴδ. *λῆξεστε* (Ἐλδισ.).
ρορδογόγ-όχημ (Σ) = ἴδ. *ρορτοκόγ-όχημ*.
ρορδογίμ-ι (Σ) = ἴδ. *ρορτοκίμ-ι*· πληθ. *ρορδογίμετε*.
ρορδοάκ-ου (Περμέτ.) ἄρσ. *ρορδοάκσ-ια* θηλ = ἴδ. *ι-ε* *ρορδοσούκρε* (Περμέτ.)· — καὶ *ρορνδσάκ-ου* ἄρσ. *ρορνδσάκσ-ια* θηλ. πληθ. *ρορνδσάκρε* ἄρσ. — *ρορνδσάκετε* θηλ.
ρορδσόνεμ καὶ *ρορνδσόνεμ* = ἴδ. *δεκόχημ*.
(ι-ε) ρορδσούαρε καὶ *ι-ε* *ρορνδσούαρε* = ἴδ. *ι-ε* *δεκούεμ* (γ)· ἴδ. *ρορδοτάκ-ου*, *ρορνδσάκ-ου*.
ρορδοίκ-ου (Καβ.) = ἴδ. *ρορζίκ-ου* πληθ. *ρορδοίκετε* καὶ *ρορδοίκετε*.
(ι-ε) ρορδοίσιμ (Καβ.) = ἴδ. *ι-ε* *ρορζισίμ*.
ρορδοσόγ-όχημ (γ) ἴδ. *ρορζόνι-όνεμ*.
ρορφέ-α (Σ) = ἴδ. *βέγισ-α*.
ρορφέ-ια (Σ) πληθ. *ρορφέτε* = ἴδ. *ρορφέ-ια*.
ρορφέξ [Λατ. *refero*] = ὁμολογῶ. — *ρορφέχημ* = ὁμολογοῦμαι ὑπὸ τινος.
 2) (γ. *budi*, Σ) ρ. οὐδ. = ἐξομολογοῦμαι (εἰς πνευματικόν) = *ρορφέξ* φάξετε (πρίφτιτ *α* νούνιτ).
ρορφέμ-ι = ὁμολογίξ. 2) ἐξομολόγησις.
ρορφέσ-ι πληθ. *ρορφέσιτε* = ἐξομολογητής, πνευματικός· ἴδ. καὶ *νούν-ι*.
ρορφέσικ-ου (Τυρ.) *νῆ* φάρε *hāri* γῆμα γῆμα με *λῆούλῆ* τε *hārda*, εἰς τὸ ὅποιον προτιμῶσι νὰ κάθηται τὰ καρδερίνια ὅθεν ὀνομάζονται καὶ ζῆκ *ρορφέσικου* (Τυραν.).
ρορφεϊόνεμ (Βεράτ) *ρορφεκτόνεμ* (Περμέτ) ρ. οὐδ. ἐρεθίζομαι, γίνομαι ὀξύθυμος, ἐξαγριόνομαι.
(ι-ε-) ρορφέρε (Βεράτ) *ι-ε* *ρορφέρε* (Περμέτ) = δριμύς, σφοδρός, ὀξύθυμος (ἐπὶ ἐμψύχων) καὶ ραγδαῖος, ὀρμητικός (ἐπὶ ἀψύχων). *λῆούμ*· *ι* *ρορφέρε* = ποταμὸς ὀρμητικός. — *σῆου* *ι* *ρορφέρε* = βροχὴ ραγδαία [Λατ. *rapidus*].
ρορφέρε (Περζτ.), *ρορφέρε* (Περμέτ), *ρορφέρε* (γ) = ἐπιρ. ραγδαίως.
ρορφέ (Περμέτ) πληθ. *ρορφέξ* = ἴδ. *ρορδ-ια*.
ρορῆ ἢ *ρορῆ*: ρ. οὐδ. κάθημαι. ἄρσ. *νδένια-ε-ι* *μτχ.νδένιουε* (γ), *νδένιουε* (τ). — *ρορῆ* *μδσ* *δῆ* (τ) = κάθημαι χαμαὶ καὶ *ρορῆ* *πδσ* *δῆ* (γ) *ρορῆ* *νδσ*

βύθη=κάθημαι (καθιστά), ρρι μβε κεμβε (τ)=κάθημαι ὀρθῶς (ἐπὶ τῶν ποδῶν), ρρι μβε γιούνj=κάθημαι εἰς τὰ γόνατα.—ρρι κέμβε κρύκj (γ)=κάθημαι μὲ τοὺς πόδας σταυρωτά.—ι ρρι κούνδρε λjί-γjσεσ=ἀνθίσταμαι εἰς τὸν νόμον. ρρι ούρτε=κάθημαι φρόνιμα.—ρρι δίελι (budi)=δύει ὁ ἥλιος. ἴδ. περιενδόν δίελι [ἴδ. ἑλλ. νέ-ω (τὸ ν εἰς ρ)].

ρρίγ-α ? ? ?

ρριέδε-α, ρρέδε-α: πληθ. ρριεδάτε, ρρέδατε (Σ) [ὡς τὸ δετε ἀντὶ διέτε] καὶ ρριέδεje-ja πληθ. ρριέδεjετε, ρρύμ-ι ('Ελθασ.) πληθ. ρρύματε ρρύμ-α (Καβ.) πληθ. ρρύματε=τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. ἴδ. ρ. ρριέθ. ρριέτε-α (γ. bogdan, 'Ελθασ.) πληθ. ρριέστατε καὶ ρρέστε-α (Σ) Τυραν.) ράδε-α (τ)=στίχος, γραμμὴ ἀράδα.—νελένjε με ρρέστε=ἐκάθισαν εἰς γραμμὴν, ἀράδα.—κενλόδα κάτρε πέσε ρριέστα=ἀνεγνωσα τέσσαρας πέντε στίχους.—ἴδ. ρρουδι-α ('Ελθασ.)=γραμμὴ. ρριεστόj (γ) ρρεστόj (Σ. Τυραν.), ραδίτ (τ)=παράτασσω, ἀραδιάζω· ρριεστόχ-εμ (γ) ρρεστόχ-εμ (Σ. Τυρ.) ραδίτεμ (τ)=κοινῶς ἀραδιάζομαι.

ρρι ('Ελθασ. Καβ.) ρ. ἐνεο.=φθάνω (ἐπὶ ὕψους ἀλλὰ δὲν φαίνεται τόντον ἀκριβῶς ἢ διακρισις αὐτῆ) π. χ. ε ρριni δέγγε ε δρουνιτ καὶ ρ. ἀμεταβ=φθάνω ἐπὶ ἀποστάσεως. π. χ. ε μβερρίni προj ούδεσε=ἔφθασεν ἐκ τῆς ὁδοπορίας.—αρρίj ('Αργυρ.), χαρρίj (Περμέτ), μβερρίj ('Ελθ. Καβ.) μός ε ρρίφτε!=να μὴ φθάση (να τὸ κάμη)! φράσις (ἐπὶ ἀράς).

ρρίκ-α (γ) ρρίλjκ-α (Τυραν.), ρέπε-α (τ) πληθ. ρρίκατε, ρρίλjκατε=τὸ ραπάνι, ραπανάνι.

ρρίκjε-α (γ) πληθ. ρρίκjεκατε=κρότων, τὸ τσιμποῦρι.—καὶ ρρίκjε-α (τ) πληθ. ρρίκjεκατε. κηπούσε-α (Βεράτ. τ.) πληθ. κηπούσκατε.

ρρίλjκ-α (Τυραν.)=ἴδ. ρρίκ-α (γ) πληθ. ρρίλjκατε.

ρρίπε-α (τ)=ἴδ. ρρεπίε-α (γ) πληθ. ρρίπατε.

ρρίσ-α (Περμέτ.)=ἡ πελεκούδα τῆς πέτρας· πληθ. ρρίσκατε.

ρρίσ-ιτ-ιτ (γ) ρρίτ-ιτ-ιτ (τ)=αὔξανω, ἀναστάνω (ἐπὶ ἐμφύχων καὶ φυτῶν)· ρρίσ djém=ἀνατρέφω τέκνα· ουρρίτ διάλjι ε ουβε ι μαθ=ἔμεγάλωσε τὸ παιδί· ουρρίτ δρουνι ι φίκουτ (γ), ουρρίτ δρουρι ι φίκουτ (τ)=ἔμεγάλωσεν ἡ συκέα.

- ρρίσκα-α (Έλθασ.) (Τυραν.) πληθ. ρρίσκατε = ἴδ. ρρεσόκ-ου καὶ ρρίτ-
σκα-α (Έλθασ.-Τυραν.) πληθ. ρρίτσκατε.
ρριόγój-όχημ (Σ) = ἴδ. ρρετσκόj-όχημ.
ρριόγιμ-ι πληθ. ρριόγιμετε = ἴδ. ρρετσκίμ-ι (Σ).
ρριόκόj-όχημ (Σ) = ἴδ. ρρετσκόj-όχημ.
ρριοκίμ-ι (Σ) = ἴδ. ρρετσκίμ-ι πληθ. ρριόκίμετε.
ρρίτ-ίτ-ίτ (τ) = ἴδ. ρρισ-ίτ-ίτ (γ).
ρρίτεμ := μεγαλώνω.
ρρίφεμ (γ) ρρίχημ παθ. τοῦ ρ. ρραφ (γ) ρραχ. — πείσκjιτε ἢ πίσκjιτε ρρί-
χηνε ἢ ρρίφενε (γ) = οἱ ἰχθῦς συνουσιάζονται.
ρρινόj (Σ) ἢ ρρενόj (Σ) = ἴδ. ρροj = ζῶ.
ρρόβε-α (τ) πληθ. ρρόβατε (τ), ρρόβε-ja πληθ. ρρόβετε (γ) πέτκ-ου (γ)
πληθ. πέτκατε = ἔνδυμα, φόρεμα, στολή.
ρρογός-ζι (τ) πληθ. ρρογόζατε = ρίψ-πός, ψάθκ.
ρρογjē-ja (τ) = πῆλινον μικρὸν ἀγγεῖον· 2) κεραινοῦς· ρά νjε ρρογjē vde
μάλj (Αργυρ.). — ἴδ. βετετίμε-α ρρουφj-ja. — πληθ. ρρογjετε.
ρρόδε-ja (τ) ρρουδj-ja (γ) πληθ. ρρόδετε ρρουδέτε = σποροειδεῖς ἀκαν-
θαι εἰς τοὺς ἀγροὺς αἰτίνες προσκολλῶνται εἰς τὰ φορέματα τῶν
διεχρατῶν.
ρρόj, ρρενόj, (Σ. bogdan), ρρονόj = ζῶ, βιω, διάγω τὸν βίον· ἀντίθ.
βδέσ ρ. ἀόρ. ρρόβα-ε-ι μετοχ. ρρούεμ (γ) καὶ ρρουμ, ρρούαρε (τ) ἀντίθ.
δεσ (Σ). — ρρόφθινε περ jέτε = νά ζήσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. — τε γjά-
τεν' ε μότιτ (Τυραν.) = εἰς ἔτη πολλά· τε ρρούεμιτ καὶ (συνηρ.) τε
ρρουμιτ (γ), τε ρρούαρι-τε (τ) = τὸ ζῆν, ἡ ζωή, ὁ βίος, τὸ διάγειν
τὸν βίον· ρροj γjάλ = ζῶ, διάγω. — σ' γjάλ vde δετ = δέν δύναμαι
(ἀδυνατῶ) νά ζήσω εἰς τὸν κόσμον ζωντανός.
ρροκ ἢ ρρόκι ρ. ἐνεργ. = πιάνω· ἄπτομαι (κυρίως διὰ τῆς χειρὸς ἐπὶ
ἀψύχων καὶ ἀκινήτων). — ροκ περ: dōpe = χειραγωγῶ ρροκ vde κjά-
φρετ = ἀγκαλιάζω ρροκ νjε γοῦρ· ἴδ. καὶ κάπ, ζᾱ (γ) καὶ ζε (τ) (ἐπὶ
ἐμψύχων καὶ κινητῶν).
ρρόκεμ παθ. = ἴδ. κάπεμ, ζίχημ (γ).
ρροκόλ (Σ) ἐπιφ. ἴδ. ρροτουλίμ (Σ) ἐπίρ.
ρροκουλίμε-α (Σ) = ἴδ. ρροκουλίμε-α πληθ. ρροκουλίματε.
ρροκουλέj-έχημ (Σ) ἴδ. ρροκουλέj-έχημ.

- Ρρόμμο-ι* νησ φάτ ι Βεράτιτ περτέτ ούρσεσ Χκσάν-θέουτ.—Ρρόμμοι ι κζέλβουρε $\frac{1}{4}$ όρε νγα Ρρόμμοι κζούχετε έδδ Σελενίτσε, (ή άρχαία 'Απολλωνία), αύ βέντ κζίτ τυμ ε άβουλε τε νγρόχετε.
- ρρόννιο-ι* πληθ. ρρόννιοιτε ('Ελθασ.), ρροϋ-ι (Τ) = ζυράφιον 'ιδ. τó ρήμα ρροϋαν].
- ρροβίτεμ* ρ. ούδ. (τ) ρροβίτεμ νγα πλεκζερία = φύσκεμ, ρροϋδεμ, με βάρενε μίστερατε νγα πλεκζερία.
- ρροσπόννιο-α* (Σπάτι) πληθ. ρροσπόννιοιτε = σγαdā-νι (Τυραν.).
- ρρότε-α* πληθ. ρρότατε [Λατ. rota] τροχός, κοινώς ή ρόδα.
- ρροτοβίλλιο-ια* και *τορροβίλλιο-ια* : πληθ. ρροτοβίλλιοιτε, τορροβίλλιοιτε = ή ρόδα, ό τροχός.
- ρροτουλόρ-ι* (bogdan) άρσ. ρροτουλόρε-ια θηλ. πληθ. ρροτουλόρετε άρσ. ρροτουλόρετε θηλ. = στρογγύλος-η.
- ρρότουλε-α* [Λατ. rotula = τροχίσκος] πληθ. ρρότουλοιτε = σπόνδυλος, σπονδύλι.
- ρρότουλε* έπιρ. = 'ιδ. ρρεθ. έπιρ.
- ρροτουλούαρ-όρι* (τ) πληθ. ρρότουλόρετε = κυκλικός ρροτουλούερ-όρι (γ) και ρροτουλούρ-όρι συνηρ. ρροτουλόρε-ια θηλ. = κυκλική πληθ. ρροτουλόρετε. ρροτουλέεσ-ι πληθ. ρροτουλέεσιτε. ρροτουλέεσε-α πληθ. ρροτουλέεσατε.
- ρροτουλίμθ* (γ) έπιρ. ρροτουλίμ (Σ), ρροκόλ (Σ) = με άρδουε περ κζαρκ πσι ρρότουλε.
- ρροτουλόνη-όη* [Λατ. roto, are] τριγυρίζω τινά, σίελ περζίαρκ. ρροτουλόνημ-όχημ παθ.
- ρρότσκ-α* (γ.τ.) πληθ. ρρότσκαιτε = δόμκε-α (Περμέτ.) πληθ. δόμκατε, δόμκε-α (Περμέτ.) πληθ. δόμκατε, δόμκε-α (Περμέτ.).
- ρροϋ-ι* (Σ) 'ιδ. ρρόννιο-ι.
- ρροϋαν-άη* (τ) ρ. ένερ. = ζυρίζω και (γ) ρροϋεη και ρροϋη (συνηρ.) άόρ. ρρόβα-ε-ι, μτχ. ρροϋαρε (τ), ρροϋεμ (γ) και ρροϋμ (συνηρ.).
- ρροβā-νι* ('Ελθασ.), ρροϋā-νι (γ), ρροϋάνε-ια (Τυραν.), φρε-οι (Περμέτ.) φρερεζε-α (Βεράτ.), ρρόπτσε-α (Κροϋια), καπτσι-α (Τυραν.) = κουρ ι χά κζιτε βέσιτ, 'ιδ. βέσι ι ρροϋσιτ. ρροϋσι μεθ ρροϋάνι.—πληθ. ρροϋάνητε, ρροϋάνητε, ρροϋάνετε φρένητε, φρέρεζατε, ρρόπτατε, καπσιτε.

- ρρουβι-α ('Ελθασ.) = ἴδ. βι-α καὶ ρρουβιέσκουλε-α ('Ελθασ.) πλ. ρρου
διέσκουλατε.
- ρρουγ-α πληθ. ρρούγατε = ἀγυιὰ (κυρίως πόλεως) (Τουρκ. σοκάκ).
- ρρουγειάρ-ι (γ) ἀρσ. ρρουγετάρε - ja θηλ. πληθ. ρρουγετάρετε ἀρσ.
ρρουγετάρετε θηλ. = ἴδ. ουδετάρ-ι-ἀρε-ja.
- ρρουόδε-α πληθ. ρρούδατε = ζαρωματιὰ, ρυτίς.
- ρρουόδε-ja (γ) πληθ. ρρουόδετε = ρρόδε-ja πληθ. ρρόδετε, ὁ ἴδε.
- ρρουόδεμ: ρ. οὐδ. = κοιν. ζαρόνω, συστέλλομαι, συμμαζεύομαι. 2) ἐπι-
σωρεύομαι, καὶ μηρρρούδεμ (Καβ.) — ουρρούθ γjενδεja = ἐπεσωρεύθη
ὁ λαός, ἐσυνάχθη ὁ λαός
- ρρουόδετε, μηρρρούδετε (Καβ.) ἐπιρ. = σωρηδόν.
- (ι-ε-τε) ρρουόδετε, ι-ε-τε μηρρρούδετε (Καβ.) ἐπίθ. σωρευμένος.
- ρρούε: ἐπίρ. ἴδ. ρράφῶ.
- ρρούεj καὶ (συνηρ.) ρρούj = ἴδ. ρρούανj (τ).
- ρρούθ, μηρρρούθ (Καβ.) = συμμαζεύω, συστέλλω. — ρρούθ βούζετε =
συστέλλω τὰ χεῖλη.
- ρρούκ (Τυραν.), ρρουκουλίμθι ('Ελθασ. Καβ. Βεράτ.) ἐπίρ. = περιστρο-
φάδην. — χούδ-ε ρούκ μόλενε (Τυραν.) = χίδ-ε ρρουκουλίμθι μόλενε
('Ελθασ. Καβ. Βεράτ.).
- ρρουκουλέj ('Ελθασ. Καβ. Βεράτ.) ρ. ἐνερ. = κυλίω, περιστρέφω, κοιν.
κυλῶ. καὶ ρροκουλέj (Σ), τῶj ρροκόλ (Σ), ρρουκουλόj ('Αργυρ.) ρρου-
κουλίσ (τ) παθ. ρρουκουλέχημ, ρροκουλέχημ ρρουκουλόνεμ, ρροκου-
λίσεμ.
- ρρουκουλίμε-α, ρροκουλίμε-α πληθ. ρρουκουλίματε, ρροκουλίματε = κα-
τρακύλισμα, κυλίνδησις.
- ρρούlj-ι (Τυραν.) πληθ. ρρούljaτε = ὁ κάλαμος τοῦ λάφυγγος.
- ρρούlj-α (τ), γρόδε-τε (τ. πληθ. μόνον), θιέρρε-α (τ) = ἡ φακί.
- ρρούμ-ι ('Ελθασ.-Τυραν.) πληθ. ρρούματε = καλίου ι μίσεριτ κjε ἔστ' ι
ῶνάjουρε.
- ρρουμβουλάκ-ου ἀρσ. πληθ. ρρουμβουλάκατε = στρογγύλος.
- ρρουμβουλάκε-ja θηλ. πληθ. ρρουμβουλάκατε = στρογγύλη. (ι-ε-τε)
ρρουμβλάκατε ἐπίθ. = στρογγύλος-η-ον.
- ρρουμβουλάκ: ἐπίρ. στρογγυλά.
- ρρούμβουλε-α πληθ. ρρούμβουλατε ['Ελλην. ρύμβος] = στρογγύλη.

- ρρουμβουλόνj-όj ρ. έν. = κάμνω τι στρογγύλον· ρρουμβουλόνεμ-όχημ παθ.
 ρροούσ-ι: πληθ. ρροούστε = κοιν. σταφύλι [Διό(νυσ)-ος] = ό διδάξας τήν
 άμπελουργίαν· τροπή του ν εις ρ.
 ρροούσκούλ-ι (Έλθασ.-Τυραν.) είδος άγκυθίου· πληθ. ρροούσκούjτε.
 ρροούσνjάθι (Έλθασ.) έπίρ. = σβάραx. — ε τχίεx ρροούσνjάθι = τόν σύρω
 σβάραx.
 ρροούφj-νι (γ) = έδ. ρροουβj-νι (Έλθασ.) πληθ. ρροουφjνjτε.
 ρροουφj-ja (γ. budi) πληθ. ρροουφέτε = κερκυνός, άστροπελέκι. — ρj
 ρροουφέjα = έπεσεν ό κερκυνός.
 ρροούχημ = ξυρίζομαι· παθ. του ρροούανj (τ), ρροουεj (γ) ρροούj.
 ρρούμ-ι (γ) = έδ. ρριέδx-α (Σ) πληθ. ρρούματε.
 ρρούμε-α (Καβ.) πληθ. ρρούματε = ρεϋμα.
 ρρούμ-ι (γ) = έδ. ρρέμπ-χι και ρρεμπ-χι (τ) πληθ. ρρούματε.
 ρρούμε-α (Καβ.) ρρέμx-α (Έλθασ.) πληθ. ρρούματε και ρρέματε = τό εις
 τόν μύλον ρεον ύδωρ έτι δέ και ή άύλαξ του ύδατος.
 ρρούπ-ι πληθ. ρρούπατε = τό λωρι (λουρί)· ρρούπατ' ε jοπίνγεσε = τό
 λουρίx του τσαρουχιού και ορόρβατ' ε jοπίνγεσε (Κρούjα), άρέθταxτ' ε
 jοπίνγεσε (Σ. Μαλεσία ε Σίπερματε).
 (ι ε) ρρουπεότjόχημ (Τυραν.) = σκληρόν πράγμα τό όποιον δέν τρώγεται
 εύκολα.
 ρρούπισε-α (Κρούjα) έδ. ρροουβj-νι (Έλθασ.) πληθ. ρρούπτατε.

Σ

- σ' άρηνητικόν σίγμα. σ' jάμ = ούx ειμί, σ' κάμ δέν έχω, σ' χjα δέν
 τρώγω κ.τ.λ.
 σj άνηφ. = όσος-η-ον όσοι-όσαι-όσα. και μετ' έπιτάσεως γjίθη σj. —
 σj τε δούxσ = όσον ή όσα θέλεις. — σj τε δόνι = όσον ή όσα θέ-
 λετε. — σj περ κρετέ πούνε jάμ ι ζότι = όσον δι' αύτήν τήν δουλειά
 είμαι ικανός.
 σjκού: = έως όπου, έως ότου (κοιν. εκεί όπου). — σj κούτε βέτσ ατέ
 πούνε αx πο δέν κρετέ = εκεί που θα κάμεις αύτή τή δουλειά, κάμε
 τούτη.

σα ἢ ποσα = ἐν ὄσῳ, ἕμα, μόλις. — σα ἀρεκόθα ὀκί' νῆε ὄρε = ἐν ὄσῳ ἐγευματίσα παρῆλθε μία ὄρα. — ποσα ἐρδα ούνε κ' ἴκου = ἕμα ἤλθον ἐγὼ αὐτὸς ἀνεχώρησεν. — σαδό : = ὄσος κ' ἄν, ὄση καὶ ἄν, ὄσον καὶ ἄν. — ὄσοι καὶ ἄν, ὄσοι καὶ ἄν, ὄσα καὶ ἄν. — σαδὸ τ' ἰ θούαδ σ' τῆ δεγγόν = ὄσα καὶ ἄν τοῦ εἴπης δὲν σὲ ἀκούει. — σαδομός : ὄσον καὶ ἄν δὲν εἶναι, τοῦλάχιστον. — σαδομός νῆε πακίτσε πούνε πό να ε βέν = ὄσον κ' ἄν τίποτε, μίαν μικρὴν ἐργασίαν μᾶς τὴν κάμνει.

σα ; ἐπίρ. ἐρωτ. = πόσος-η-ον ; πόσοι-αι-α ; (ἀναφέρεται εἰς τὸ κάκῃε) σα βελῆν ; = πόσον ἀξίζει ; κάκῃε = τόσον ἢ τόσα. — σα ἰ μάθ ; σα ε μάδε ; σα τῆ μάθ ; πηλίκος-η-ον (ἀναφέρεται εἰς τὸ σα) σα νῆε ῥράπ = ὄσος μὲ ἕνα πλάτανον. — σακάκῃε-χέρε ἢ σα κάκῃε-χέραδ = παρρυθός, ἐν τῷ ἕμα, ἀμέσως, 'ς τὴν στιγμὴν.

σαδῆ-ῖα ('Ελθασ.) = σφενδόνη. καὶ χὀβῆ-ῖα (τ) πληθ. σαθέτε χὀβέτε. — χῆθ χὀβῆ = σφενδονίζω. — ἴδ. βάχε-ῖα.

σάμῃα (bogden) ἀντὶ τῆ σαῖ = αὐτῆς.

σαλβί-α (Βεράτ.) [Ἴταλ. salvia] κοινῶς ἀλιφασιὰ πληθ. σαλβίτε καὶ ὄεβῆλῃε α (Σ) πληθ. ὄεβῆλῃατε, σουβῆλῃε-α πληθ. ατῆ. βεδουνίτσε-α πληθ. βεδουνίτσατε (Περμέτ.), σφάγγε α (Περμέτ.).

σαμάρ-ι = τὸ σαμάρι πληθ. σαμάρετε.

σαμαρόσ-εμ : ρ. ἐνεργ. = βῆ σαμάρ = σαμαρόνω.

σάνε-α (γεγ.) = ξηρόχορτον· (κῃε χάνε βκχῆτῖα) ἴδ. βάρ ἰ θάτε = σανός.

σανδεογγί-α (bogdan) πληθ. σανδεογγίῖατε = τέχνη.

σαπού-νι (Σ), σαπούν-ι (γ) σαπού-όι (γ) = τὸ σαπούνι.

σαπουνίσ-εμ : ρ. ἐνεργ. = σαπουνίζω-ομαι.

σβαρ (γ. τ.), σβαρόῖ (γ), σβαρίς ἢ σβαρίτ (τ), σβαρκ (Περμέτ.) ἀντίθ. τοῦ βάρ = κρεμῶ, ὅθεν σβαρ = ξεκρεμῶ παθ. σβάρεμ, σβαρόῖεμ, σβαρίτεμ, σβάργεμ = ξεκρεμοῦμαι.

σβάρε (γ) ἢ σβαρό : ἐπίρ. ε χόκῃ. σβάρε καὶ τσβάρε ((Βεράτ.) σβάρα (τ) σακπουλῃάρε ('Ελθασ.), ῥεῖσῆνε (Σ) ῥεῖσῆνακσ-ι (Τυραν. Κροῦῖα) ἴδ. ὄσ ε βράν.

σβρανία (τ) = ἴδ. βρανίσ ρ.

σβέρκ-ου (τ) = ἴδ. σῖ-νι (γ).

σβέρθ-δεμ (Σ) ἴδ. βέρθ-δεμ.

- σβεῖ, σδεῖ (Σ) (bogpan) ἀντιθ. τοῦ βεῖ ρ. τὸ παθ. σβίῃεμ, σδίῃεμ (Σ) δβίῃεμ (bogdan).
- σβετηνόν-όχημ (Ἐλδασ.)=ἴδ. σβετηνόνη (Περμέτ.), καὶ ἰ σβετηνούεμι!= τίτλος ἀπονεμόμενος εἰς τὸν διάβολον καὶ ἰ πα πιέσι, ἰ πα οὔδι κ.τ.λ.
- σβουγουλόν (Καβ.) ρ. τριτοπρόσωπον=σβαρθ δρίτα· πο σβουγουλόχημ μάληετῆ (Καβ.)=πο αγόν, πο σβαρθ δρίτα.
- σβαβίο-ίτ-ίτ (γ) ρ.=διασκεδάζω, περιπατῶ· καὶ σβαβίτεμ (τ) τὸ αὐτό. σβαθ=ἐκβάλλω τὰ παπούτσια ἢ ταῖς κάλτσαις· καὶ σθάθ.— ἀντιθ. μβαθ.— σβαθ κηπούτσετῆ=ἐκβάλλω τὰ παπούτσια σβαθ βρέχετῆ, σβαθ τῶκράπετῆ=ἐκβάλλω τὰ ἐσώβρακα, ταῖς κάλτσαις.
- σβάθεμ, σδάθεμ (Σ) ἀντιθ. τοῦ μβαθεμ.
- σβάθουε καὶ σβάθουε μτχ.=ξεπόλυτος, χωρὶς παπούτσια χωρὶς κάλτσαις. 2) ξεβράκωτος· χωρὶς ἐσώβρακα.
- σβαρδουλόχηε (Καβ.)=ἴδ. τσβαρδεγλόνηετῆ (Βεράτ.).
- σβαρδούλεμ (γ.). ρ. κοιν. ξεθωριάζω.
- (ι-ε-τῆ) σβαδούλετῆ ἐπίθ.=ξεθωριασμένος-η-ον, ξεθαμμένος.
- σβαρθ ρ. ἐνεργ.=λευκαίνω, ἀσπρίζω· ἀντιθ. νδσιῖ.
- σβάρδεμ ρ. οὔδ.=ἀσπρίζω βνεμ. βάρδε ἀντιθ. νδσιῖεμ.— μ'-τ' jau-σβαρθετῆ φάκηετῆ=ἀξιότιμος.— πελχηούρ' ε σβάρθεμ.
- σβαρνίε=ἴδ. βρανίε ρ.
- σβεῖ (γ) καὶ σβεῖ (τ) ρ. μεταβ.—ἴδ. σβεῖεμ.
- σβεῖεμ (γ. τ.) ρ. οὔδ.=βάρδεμ ἰ βέρδε ποσι ἰ βδέκουνι κουρ ἰ ἰκεν γιάκου.— ἰ ουσβε φάκηετῆ=ἰ ου βε ποσι δὺλ' ἰ βέρδε.
- (ι-ε-) σβεῖετῆ (γ. τ.)=με φάκηετῆ σβεῖετῆ.
- σβεῖετῆ ἐπίθ.=κίτρινα.
- σβεγλίεθ ρ. ἐνεργ. ἀντιθ. μβεγλίεθ.
- σβεγλίεμ παθ. ἀντιθ. μβεγλίεμ.
- σβεροδούχημ ρ. οὔδ.=με-τῆ-ι δέλη βύχη=ξεθωριάζω· τὸ ρημα σβάρδεμ =ἀσπρίζω=βαχεμ κρετῆ βροδε.
- (ι-ε-) σβεροδούχηετῆ ἴδ. ι-ε-σβεροδούχηετῆ.
- σβεροθέμ ρ. ενεργ.=ξεκαρφώνω. 2) ξεθηλυκόνω.—μβεροθέμ ἀντιθ.
- σβεροθέμ παθ. ἀντιθ. μβεροθέμ.
- σβόκθ-ι (γ. τ.) ὁ ἰχώρ.—(ἢ εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν βρεφῶν γινομένη πιτουρίδα) κοιν' πιτουρίδα.

- σβοj* (τ) ἴδε *δεβόj*.
σβόνεμ = ἴδ. *δεβόνεμ*, *βδόνεμ*.
σβοράκ-ου = εἶδος πτηνοῦ [εκ τοῦ *βύρε-α* καὶ *σβόρε-α*].
σβουκουρόj = καλλωπίζω· *βᾶj* τῆ βούκουρα.
σβουκουρόχημ-όνεμ = εὐτρεπίζομαι, γίνομαι, ὠραῖος.
σβουλjόj = ἀποκαλύπτω, κοιν. *ζεσεπαζω*· ἀντιθ. *μβουλjόj*.
σβουλjόχημ-νεμ παθ. ἀντιθ. *μβουλjόχημ*.
σβουλjέσε-α: πληθ. *σβουλέσατε* = ἀποκάλυψις ἀντιθ. *μβουλέσε-α*.
σβουσ-ούτ-ούτ: ρ. ἐνερ. = *μζλακάνω*, 2) ἡμερεύω. ἀντιθ. *έγερσόj*. — τὸ
 παθ. *σβοῦτεμ* οὐδετέρως· ἀντιθ. *εγερσόχημ*.
σβρένj (τ) = *ζεζευγόνω* ἀντιθ. *μβρένj*.
σβρέσ-έτ-έτ ρ. οὐδ. *καταβαίνω* 2) *κατχβιδάζω* καὶ *σδρῦπ* καὶ *σδρῦπ*
 (γ) [εκ τοῦ *σδ-ριπ*, ἀντι *σδ-χίπ* τροπῆ τοῦ *χ* εἰς *ρ* ὡς *χj* καὶ
ρj], καὶ *σδρίπ* καὶ *σδρίπι*, *σδερμόj* καὶ *δερμόj* ('Αργυρ.), *σδερ-*
μόνj (τ) ἀντιθ. *χίπι* = *ἀναβαίνω*· ἔθεν *σδερμόνj* = *καταβαίνω* βιαίως,
 ἢ *καταβαίνω* ἐξ ὕψους. — *ι σβρεσ* *κάλjιτ* = *ι οὐλjεμ* *κάλjιτ* = *κατα-*
βαίνω ἀπὸ τὸν ἵππον. — *σβρέσ* *πάγνε* = *καταβιδάζω* τὸν μισθόν. —
νjερί *ι σβρίτουνε* = *πεπαυμένος* ἀπὸ τὴν θέσιν.
 (τῆ) *σβρίτουνε-ιτε*, τῆ *σδρῦπουνε-ιτε*, τῆ *σδερρμούκαε-ιτε* καὶ τῆ *δερ-*
ρμούκαε-ιτε ('Αργυρ.) = ἡ *κατάβασις*.
σβροῦj ('Ελθασ.) ρ. ἐνερ. = *σβουσ-ούτ-ούτ*, *σβjάκj* ρ. *ε σβροῦνα* *σε*
ρράφεμι = *ε σβjάκja* *σε* *ρράφεμι* = *ε σβούτα* *σε* *ρράφεμι*.
σβροῦθ-δεμ (Κόρτσ) καὶ *σβροῦθ-δεμ* (Κόρτ.) κοιν. *παραψήνω* (ἐπὶ ὀπωρικῶν).
 (ι-ε-τῆ) *σβροῦδουρε* καὶ *ι-ε-τῆ* *βροῦδουρε* = *παραψημένον*, *πάρροπτον* —
σ' jάνε τῆ *σβροῦδουρε* *δάρδετε*, *μόλτε* κ.τ.λ. καὶ *ι-ε-τῆ* *νοῦλjκατε*
 (Τυρ.) *ι-ε-τῆ* *σβροῦδετε* = *πάρροπτον*, *παραψημένον*.
σβροῦθ. ρ. ἐνερ. = *ὀπισθοδρομῶ* τινος.
σβύθεμ = *ὀπισθοδρομῶ*, ὑποχωρῶ.
σβύλ (Καβ.) ρ. ἐνερ. ἴδ. *τῶελj* = *ἀνοίγω*· ἀντιθ. *μβύλ* ρ.
σγαδᾶ-νι (Τυραν.) πληθ. *σγαδᾶνj* τῆ = *αὐτὸ γρόπατj* *κjε* *jάνε* *βρέετ*
τῆ *λjούμιτ*, *νγρᾶνε* *πρέj* *ούjιτ*.
σγάκjεμ (Σ) = ἴδ. *σγαφουλόχημ*.
σγαλjίτι ('Ελθασ.) τριτοπρ. ρημ. = *τῶέλj* *κόχα*· *κουρ* *βίε* *σι*, *πραμᾶ*
περοδάχενε *ρῆτε* *εδέ* *τῶελj* *κόχα*, *θόνε* *σγαλjίτι*.

- σγάουρε-ja=κοίλωμα (ἐπὶ ὀρέων καὶ δένδρων) πληθ. σγάουρετε.
 σγάροουλε-α (Περμέτ.)=νεῖ δροῦ καὶ ἔσπε γρενε ζεμερα περβρένδα
 σὶ ράπι κ.τ.λ.
 σγαφουλόj· ρ. ἔνερ. σγαφουλόj κραχάνορινε, (σγαφουλόχεμ· ρ. οὐδ.).
 σγάχεμ καὶ τσγάχεμ (Περμέτ.)=χαυνόνομαι με κεπούτετ φουκία· —
 ἄορ. ουσγάja καὶ ουτσγάj·α· μετχ. σγάj·τουρε καὶ τσγάj·τουρε·
 ι-ε-τε σγάj·τουρε=κεχαυνωμένος-η-ον.
 σγερβόνjε-α (Τοσκ. Βερατ-Φράξερι) πληθ. σγεβόνjατε καὶ γούφε-α
 ('Αργυρ.) ἢ κουφάλα.—σγερβόνj' δροῦραιτ=ἡ κουφάλα τοῦ δένδρου.
 σγερδιj (γ) ρ. ἔνερ.—σγερδιj δᾶμβετε.
 σγερδιχεμ (γ. τ.) ρ. οὐδ.—ουσγερδίνε φίκj·τε πρέj σίουτ.
 σγεροόπεμ· ρ. μ' ουσγεροόπ βάρκου σε πανγαᾶνι=βάρκου μ' ουβᾶ
 γρόπε πρέj τε παγαᾶνι.
 σγίδ· ἢ γίδ· ρ. ἔνερ.=λύω· 2) κατκλύω (ἐπὶ νηστείας)· 3) ἐξηγῶ.—
 σγίδεμ ἢ γίδεμ· παθ.
 σγρίπ-ι (γ) ἄκρα· μὲς ρρι νδε σγρίπτ=μὴ κάθησαι 'ς τὴν ἄκραν.—
 νδε γρίπτ τε σκᾶμβιτ=εἰς τὴν ἄκραν τοῦ βράχου ἰδ. κάντ-δι,
 σκανj-ι.
 σγjᾶj· ρ. ἔνεργ.=χαυνόνω τινά.—σγjᾶχεμ=χαυνόνομαι.
 σγjᾶj (γ)=βᾶj τε γjᾶνε καὶ σγjᾶj (τ) ἢ τσγjᾶj (τ), σγjανόj, σγεροj
 =φορδύνω, πλατύνω.—παθ. σγjανόχεμ, σγερόνεμ.=φορδύνομαι.
 σγjᾶσ-ἀτ-ἀτ=μακρύνω=βᾶj τε γjᾶτε καὶ σγjατόj=μακρύνω.
 σγjᾶτεμ καὶ σγjατόχεμ=βᾶχεμ ι γjᾶτε=μακρύνομαι· ρρίτέμ ε βᾶχεμ
 ι γjᾶτε.
 σγέβε-ja (γ. τ.) σγεβῆ-ja (budi) πληθ. σγέβετε καὶ σγεβέτε=ἡ
 λέπρα, ἢ ψώρα (ἐπὶ ἀνθρώπων) καὶ ὄτροκε-α, πληθ. ὄτροκετε
 (ἐπὶ ζώων) ἰδ. καὶ τένjε-α (διὰ τὴν σημ. τοῦ budi).
 σγεβόσ ρ. ἔνερ.=ψωριάζω τινα.—σγεβόσεμ=ψωριάζω (ἐγώ).
 σγέδε-α πληθ. σγέδατε σγέδε-ja πληθ. σγέδετε, λjάβρε-α (Σ) (ἰδ. ρ.
 λjαβρόj) πληθ. λjάβρατε=ζυγός.
 σγέθ· ρ.=ἐκλέγω· 2) ξεχωρίζω τὰ γράμματα, συλλαβίζω· ὅθεν καὶ
 ἀναγινώσκω.—σγίδεμ παθ. τοῦ σγjέθ.
 σγέρθε-ja (budl) καὶ σγερβῆ-ja (budi) πληθ. σγέρθετε καὶ σγερ
 βέτε=βότρως ἰδ. τένjε-α.

σγιῆ. ρ. = λύω τὴν ζώνην, ξεζώνω· ἀντιθ. νγιῆ=ζώνω.

σγιῆμ ξεζώνομαι ἀντιθ. τοῦ νγιῆμ.

σγγόνι (Περμέτ.)=ἴδ. σκјόνι (Βεράτ.).

σγγόνιε-α (Βεράτ.) πληθ. σγγόνιατε=παρωνυχίς καὶ κјένεζε-α (Ἐλβασ.)
πληθ. κјένεζατε.

σγјоῦα-όι (τ) πληθ. σγγόνιτε, σγюε-οῖ (γ) καὶ σγјоῦε-νι (Σ) σγјоῦ-όι
(γ. συνηρ.)=ἡ κυψέλη κοιν. κουβέλι.

σγγύρε-α πληθ. σγύρατε=ἡ λάβα, ἡ σκωρία ἢ ἐκ τοῦ πεπυρακτομένου
σιδήρου προερχομένη.

σδάσ-άι-άι (Ἐλβασ. bogdan) ρ. ἐνερ. = δίδω θάρρος, δίδω ἐλευθε-
ρίαν ἐκβάλλω τὸν φόβον, τὴν συστολήν τινος· ἀόρ. σδάτα-ε-ι,
μετχ. σδατε καὶ σδάτουε—μος ε σδάτ διάλξεε σε bān dāu.—
ζοτηνίς σ' δούχετε με ε σδάτουε σερβετόριε σε ι χίπεν νδε κјάφρετ'
ἴδ. άπ сῦ ε φάκје.

σδεργβέκ-ου (Κροῦζκ) (διεφθαρμένη λέξις ἀντὶ σβεрк-ου ἴδ. καὶ λјουγου ι
κјάφρεε (Σ).

σδεργјάχεμ (Ἐλβασ.)=τεντόνομαι παρὰ τὸ σύνηθες, ἀσυστόλως (ἐν
ὄρα μὴ ἀπαιτουμένη), ἀλλοῦ ἐξαπλώνω τὴν χεῖρα καὶ ἀλλοῦ τὸν
πόδα ἀπρεπῶς· σίχ си σδεργјάχετ аῦ dјάλξε περпā πλјекјѳ, πεрпāра
τε μεδένјѳ=ἴδὲ πῶς τεντόνεται αὐτὸ τὸ παιδί· (ἀσυστόλως, ἀπρεπῶς)
πρὸ τῶν γερόντων.

σδερμόј (τ.) ρ. οὐδ.=καταβαίνω βιαίως.

σδερρίε (Περμέτ.) ρ. ἐνερ. =ἴδ. τѳθουρ. ρ. σδερρίετμ ἴδ. τѳθоῦреμ.

σδράμε-α (γ)=ἡ ἐπὶ τῆς ράχεως πληγὴ τῶν φορτηγῶν ζώων ἕνεκα τοῦ
σαγμαρίου, πληθ. σδράματε.

σδρία καὶ σδρίπι (γ) (bndi - bogdan), δρύπ καὶ σδρύπι (γ) δρύπ
καὶ δρύπι (γ.)—ἴδ. σдрѳс ρ.

σδρούκ-γου καὶ ὑποκαρ. σδρούκθ-ι=ἐργαλεῖον μὲ τὸ ὅποιον ροκανίζουσι
τὰς σκνίδας· πληθ. σδρούγјετε.

σδρουγјό-όχεμ=ροκανίζω-ομαι.

σε σύνδεσμος εἰδικός (μετὰ ρημάτων)=ἕτι· 2) αἰτιολογ.=διότι.—σε
дā=ἕτι ἔδωκεν. (συγκριτικῶς μετὰ ὀνομάτων καὶ ἄντων.)=παρὰ,
ἀπὸ, με ι βούκουρ σε νјερίου=ἠραιότερος ἀπὸ ἀνθρώπων σε ι βάρδε,
σε τε βάρδινε=παρὰ ὁ λευκός, παρὰ τὸν λευκόν.—σε ούνε=παρὰ

- έγω. σε τύ=παρά σύ, σέ αύ=παρά αύτός κ.τ.τ.—3=τό ό,τι (ἀναφορικόν) μος δεγγό σε τσ' θόνε νότκ=μή άκούεις τό τί λέγει ό κόσμος.—σε σι=τό τί=τό πώς.—σ' δι σε σί do τε βεχτεε=δέν γνωρίζω τό πώς θά γίνη, σ' δι σε κγύσ do τε βέχτεε, σ' δί σε σί do τε θέμ=δέν γνωρίζω τό τί νά είπω.—4) κχε=ώς θόνε σε βιέν μηερέτι (γ)=θόνε κχε βιέν μηερέτι κεστού σε θεε=κεστού κχε θεε (τ). —σε τσ'=τό τί νούκχ δί σε τσ' ι θάσσε=δέν ζεύρω τό τί του είπα· α δί σε τσ' τε βέσσε ;=ζεύρεις τό τί νά κάμης; β'.) πόσον.—σε τσ'σκούκν μίρε=πόσον γράφει καλά· γ'.)=κάτι.—σε τσ' do τε τε θέμ=κάτι τι θά σε είπω· σε τσ' νκ κχενκκ (γ. τ.)=είδες τό τί είναι ;
- σεj=έν σσφ· σεj τε ρρόjσ, τε πουνόσ=έν σσφ ζής νά έργασθής. —σεj jέτα=εις τόν αιώνα έν σσφ ύπάρχει ζωή.
- γj:θε σέj (γ. bogdan)=όλοτελώς, άκριβώς, έντελώς, όλοκλήρως.
- (ι-ε) σέjτρε (Περμέτ.)=έκ τίνος είδους· ε σέjτρε εστε κεjό ρρόβεj ; έκ τίνος είδους είναι τουτό τό φόρεμα ; (δηλ. μάλλινο, ή βαμβακερό ;)
- σεljί-a (bogdan)=θρόνος· πληθ. σεljίjτε.
- σεμούνδε-a : πληθ. σεμούνδατε=είδος έντόμου διά τό όποσον ύπάρχει πρόληψις ότι άν σε έγγίζη θέλεις άρρωστήσει.
- σεμούνδε-a και λχενγγύρε-a (Έλθασ.)=άσθένεια 2) ίδίως ό τυφος· πληθ. λχενγγύρατε.
- (ι-ε) σεμούνδε-ι-a (bogdan)=άρρωστος· άντιθ. (ι-ε) σενδόσε και (ι-ε) σεμούνε-ι-α (γ) τεμούρε-ι-α (τ), σεμούτε-ι-α (Σ).
- σεμούνj ή σεμούj (γ) σεμούρ (τ) ρ. ένεργ. =άρρωστῶ τινά άντίθ. σενδού, σερόj άόρ. σεμούνα-ε-ι (γ) σεμούρα-ε-ι (τ) μετοχ. σεμούνε (γ) σεμούρε (τ) με σεμούνι πούνκ (γ), με σεμούρι πούνκ (τ)=μέ άρρώστησεν ή έργασία· παθ. σεμούχεμ (γ) σεμούρεμ (τ) άντίθ. σενδόσεμ (γ) σερόνεμ (τ).
- σέντ-δι πληθ. σένδετε (άρχαία λέξις έπί άψύχων=πρᾶγμα). ώς νjε γjε σέντ=κάτι τι.—γjίθε τσ' φάρε γjάje=κάθε είδος πράγματος· έjα τε τ' άπ νjε σένδι ή νjε γjε σένδι=έjα νά σοῦ δώσω έν κάτι τι πρᾶγμα. —τσά σένδε=κάτι πράγματα (κάμπουα) μερικᾶ πρᾶγματα νjε σέντ κχε σ' τε βιέν μός ε κερκό.—τσ' do σέντ=κάθε πρᾶγμα.—ασνδονjέ σεντ ή ασνδονjέ γjέ σεντ=οῦδέν πρᾶγμα.

- σενδούκ-ου πληθ. σενδούκετε [έλλην, σάνδουξ-κος] (bogdan) αρκε-α
 (Τουρκ. σενδούκι εκ του έλληνικού).
- σεπάτε-α (τ) πληθ. σεπάτατε = αξίγη. ιδ. σπατάτε-α (γ).
- σεπσέ: συνδ. αίτιολ. = έπειδή, διότι. — περ σέ σ' ε βερε ατέ πούνε;
 διατί δέν έκαμες αυτή τήν δουλειά; — σεπσέ σ' πάτῶ νγῆ = διότι
 δέν ηύκαίρησα· ή σεπσέ δεγιοθα σε ε κιῶ βέρε τιάτρε = έπειδή
 ήκουσα ὅτι τήν είχε κάμει άλλος.
- σέρε-α = ή πίσσα (Τουρκ. ζιφτ) 2) "Αδης, κόλασις.
- σέσ-έτ-έτ (γ) ρ. = κοσκινίζω με τήν σήταν· ιδ. σιτόσ.
- σέτεμ και σίτεμ (γ) παθ. του προηγ.
- σέτε-α (γ) ιδ. σίτε-α (τ) [ίσως εκ του Λατ. seta = μήρυξ = τραχειά
 θρίξ, γουρουνότριχα] πληθ. σέτατε.
- σεμβόν (Περμέτ.) τριτοπρος. ρ. και μβελισόν (Βεράτ.) = με-τε-ι κεσέν
 (από κρουλόγημα).
- Σερβι-α = ή Σερβία. — Σερβιστ = Σερβιστί. — Σερβιστε-ια = ή Σερβική
 (γλώσσα). — Σέρπ-χι=ό Σέρβος. — Σέρπκε-α=ή Σέρβος πληθ. Σέρπκατε.
- σέρε-α = σειρά, άράδα (τ).
- σεροίκ-ου: ι θόνε ατι σεριτιτ κη ληιδινε γρατε φέσιν' ε βούγληε νλε
 μάζετ τε κρέσε.
- σί: έπίρ. χρόνου = άφοῦ. — σίτε βέτῶ ατιέ = άφοῦ υπάγεις εκεί. — ιδ.
 πασσί, μδασσί.
- σί: έρωτ. έπίρ. = πῶς; τί; σι jé; = πῶς εἶσαι; σι έῶτε; = πῶς εἶναι;
 — σί: έπίρ. άναφορ. = ὡς καθῶς. — σι νjερί = ὡς άνθρωπος. — σι
 αυ = ὡς αὐτός. — και ποσί. — hαν σί τε θότε = κάμε καθῶς σέ λέγει.
 hεγ σί τε δούαῶ = κάμε καθῶς θέλεις.
- σικούουρ και ποσικούουρ (budi) = ὡς καθῶς. — σικούνδρεσε και ποσι-
 κούνδρεσε (budi), σικούνδρε = καθῶς. — σικούρ = δῆθεν, κοινῶς σαν-
 μάτι, σικούρσε, σικουρσέ· παῶε νjε άνδερρε σικούρ (ή σικουρσέ) με
 βράνε = εἶδον εν ὄνειρον σανμάτι με έσκότωσαν. — περσέ κjα" κε-
 ὄτου σι κούρ σε τε βράνε; = διατί κλαίεις οὔτως ὡσαν να σέ έσκό-
 τωσαν; — σικούρ με κjενε = σανμάτι να εἶναι. — σικούρ βερτέτ = ὡς
 δῆθεν άληθῶς. — σιδῶ = ὅπως δήποτε, ὅπως και άν. — σιδῶ με κjενε
 πού να = ὅπως και άν έχη τῶ πρᾶγμα. — σιδῶ τε θάτε σ' κάμ περτε
 δεγιοκαρε = ὅπως και άν εἶπη δέν θα άκούσω.

- σιβιέτ = ἴδ. σιμβιέτ. — ι-σιβιέμ-ι ἀρσ. ε-σιβιέμε-ja (τ) θηλ. ἴδ. ι-ε-σιμ-βιέτῶμ-ι-με-ja = ἐφέτος, ἐφετεινός.
- σιγουρι-α: πληθ. σιγουρίτε = ἀσφάλεια.
- σιγουρόj: ρ. = ἀσφαλίζω, ἐξασφαλίζω. παθ. σιγουρόχημ-άνεμ.
- σίλ (γ. συνηρ.) = ἴδ. σίελ.
- σίλ-ι: πληθ. σίλετε, σίλε-α = πρόγευμα.
- (ι-ε) σίλι-α πληθ. τε σίjατε ἀρσ. τε σίjατε θηλ. (bogdan) = ὅστις, ἦτις, οἵτινες, αἵτινες. — τε σίλετε (οὐδ.) = τὸ ὅποιον. — καὶ ι τσίλιj πληθ. τε τσίλιjετε, ε-τσίλιjα τε τσίλιjατε, οὐδ. τε τσίλιjετε.
- σίελ (γ. τ) καὶ (συνηρ.) σίλ = στέλλω. 2) ρίπτω. — σίελ μὲ γούρε = πετροβολῶ. — σίελ χέλινε = τριγυρίζω τὸ σουβλί. — σίελ βάλνε = πύρω τὸν χορόν. ἀόρ. σῶλα-ε-ι, μτχ. σιέλε. παθ. σίλεμ. — σίλεμ αν-δέj ε κετέj = περιφέρομαι, τριγυρίζω, κινουῦμαι. — ἴδ. λjούεj, λjούαj.
- σίελ καὶ (γ. συνηρ.) σίλ. ρ. ἐνερ. = ἀργοπορῶ τινά. ἀόρ. σῶλα-ε-ι, μτχ. σιέλε. — σίλεμ = μένω, ἀργοπορῶ. — ἴδ. μενόj (τ) κjελ ('Ελβ.) μος ουσίλε = μὴ ἀργῆς.
- σιμβιέτ (γ) σιμβιέτ (Σ. Κρούjα) σιδιέτ (τ) = ἐφέτος, αὐτὴν τὴν χρονιάν, ἀντίθ. βιέτ = πέρυσι.
- (ι) σιμβιέτῶμ-ι (γ) ἢ ι-σιμβιέτῶμ-ι = ἐφετεινός. ἀντίθ. ι-βιέτῶμ.
- (ε) σιμβιέτῶμε-ja (γ) ἢ ε-σιμβιέτῶμε-ja = ἐφετεινή. — ι σιμβιέτῶμ-ι (Σ. Κρούjα) ἢ ι ὀμβιέτῶμ-ι. — ε σιμβιέτῶμε-ja (Σ. Κρούjα) ἢ ε ὀμβιέτῶμε-ja καὶ ι σιδιέμ-ι (τ) ε σιδιέμε-ja = φετεινός-ή.
- σινjεnjé (τ) σινjινjί (γ) ἐπίρ. = ἐξ ἴσου, παρόμοια.
- σίσε-α πληθ. σίσατε = κοινῶς βυζί. — ι ἀπ σίσε φῶσnjεσε = βυζαίνω τὸ (παιδί) βρέφος. — πι σίσε φῶσnjεja = τὸ βρέφος βυζαίνει.
- σίτ-σίτ-σά (Σ) = ἴδ. σέτ-σέτ-σέτ. = ἴδ. ὄσ ρ.
- σίτεμ (Σ) ἴδ. σέτεμ, ἴδ. ὄσῶμ.
- σίτε-α (Σ. τ) σέτε-α (γ) πληθ. σίτατε, σέτατε = ἴδ. ὄσῶ-α = ἡ σήτα.
- σι-τσιλjι, σι τσίλιjα, σι τσιλιjιδό, σι τσιλιjαδό, ι τσιλιjιδό (bogdan) ε τσίλιjαδό, σι ι τσίλιjι (Μάτια) σι ε τσίλιjα (Μάτια), ι σιτσιλί ε σιτσιλιjα, ι σι τσιλιjιδό ε σι τσιλιjαδό = ἕκαστος, ἐκάστη· ἴδ. γjίθε σε-τσιλjι, γjίθε σε-τσιλιjα, γjίθε κούσ ἢ γjίθε κούσι.
- σίπερε [Λατ. super, supera, supra] σίπερ [Ἑλλην. ὑπέρ], σίπρι σίπραζι = ἄνωθεν, ἐπάνωθεν, ὑπερθεν· ἴδ. περσίπερε, περσίπερε.

(ι) σίπερμ-ι, ε σίπερμε-ια = ό άνω, ή άνω· επίθ. πληθ. τε σίπερ-
μιτε άρσ., τε σίπερμετε θηλ. ἴδ. ι έπερε-ι, ε έπερε-α (γ). — άντίθ.
ι-ε πόστρε-ι-α.

σιάπ-ι (bogdan) πληθ. σιέπετε ἴδ. σιάπ-ι πληθ. σιέπετε ἴδ.
τσιάπ-ι (τ).

σιέλε: επίρ. = άργά. — τσ' κόχε έρδε; τί καιρόν ήλθε; — διέθινε σιέλε
= χθές άργά.

σιέτουλε-α (Βεράτ.) (Άργυρ. budi) ἴδ. σιέτουλε-α' πληθ. σιέτουλατε.
σικάνη-ι (γ. bogdan) πληθ. σικάνητε = ή άκρα.

σικάνθαο-ι = σικάνθαρος, κοινώς μαμουϊνι.

σικαρτι-ου (Έλθασ.) πληθ. σικαρτιίτε = άσωτος, μοσχομάγγας.

σικαουλιάρεσ-ι (Τυραν.) = ἴδ. σικαουλιάρεσ (Έλθασ.).

(ι) σικενδέεζμ-ι (budi) [Ίταλ. ebrioso]. — ε σικενδέεζμ-ια θηλ.

σικερφύλ-ι (Έλθασ.) πληθ. σικερφεζτε και τσεκερφύλ-ι = γουρραμάζι κζε
έστε νηζιτουρε με μουσκερίτ' ε βάρδα.

σικίλε-ια (Μέση Άλβανία) πληθ. σικίλετε = ἴδ. δέλεπε-α [σκύλ-ος].

σικιφτέο-ι (Άργυρ. Τυραν.) ἴδ. σικιφτέο-ι πληθ. σικιφτέρετε.

σικλαβι-α (πληθ. λείπει) = ή σικλαβιά ἴδ. ροβενι-α.

σικλαβόσ-εμ = σικλαβώνω-ομαι.

σικλάπε-α = ἴδ. κλάπε-α, κιάπε-α' πληθ. σικλάπατε.

σικλάφ-βι πληθ. σικλέφτε (τ) και σικλάβετε = σικλάβος ἴδ. ρόπ-βι.

σικλέπε-α (Βεράτ.) = ἴδ. τσικλέπε-α, γελζέπε-α' πληθ. σικλέπετε.

σικλιφτέο-ι (Περμέτ.) ἴδ. σικιφτέο-ι πληθ. σικλιφτέρετε.

σικολζι-α (τ) σικόλζε-α (γ), σκόλε-α (Σ) = τó σκολεϊον· πληθ. σικολζιτε
σικόλζατε, σκόλατε.

σικζίμε-α = στολισμός· πληθ. σικζίματε.

σικζιματάο-ι = ό άγαπών τον στολισμόν, ό κομφευόμενος· τó θηλ. σικζι-
ματάρε-ια, πληθ. τικζιματάρετε άρσ. σικζιματάρετε θηλ.

σικζιφτέο-ι (Έλθασ.-Βεράτ.) = ιέραζ κοινώς ζιφτέρι, γεράκι και σικι-
φτέο-ι (Άργυρ.-Τυραν.) σικλιφτέο-ι (Περμέτ.) [Λατ. ac-cipiter]
και σκυφτέο-ι (Σ).

σικζάκζ ρ. ενεργ. = κάμνω μόλα = νζε γζε κζε έστε ε στεργούτε ε σθούσ
ε βζζ τε βούτε. — άντίθ. του σικζάκζ εινε τó αρδάνκ ρ.

σικζάκζεμ παθ. άντίθ. αρδάνγεμ = κάμνω μαλακόν,

- (ι-ε-τε) *σκήακχτε* επίθ. αντίθ. ι-ε-τε αρδάνχτε.
σκήάπ-ι (γ. τ.) πληθ. *σκήπέτε* = βουτούκ ἢ σκήάπ μοτάκ ι παδρέδε.
σκήέπ-ι (Σ. Κιβ. Βεράτ.) = ράμφορ, σκήούπ-ι (Ἐλθασ.), κίέπ-ι (Ἄργυρ.)
 τσούκ-ου (Περμέτ.).
σκήέπ-ι: πληθ. *σκήέπατε*. — *σκήέπ'* ι ρρόβρε = ἡ ἄκρη τοῦ ἐνδύματος.
σκήεπάρι καὶ *τέσκε-α* (γ. Μαλχισία) = σκέπαρνορ, τὸ σκεπάρι.
σκήεπιόρε-ια (Σ) ἡ μπεκάτσικ. — ἴδ. *σκήπτόρε-ια*.
σκήεβουλ-ι ? ? ?
σκήέτουλε-α (γ) *σιέτουλε-α* (Βεράτ.) πληθ. *σκήέτουλατε* = ἡ μασχάλη
 [Ἴταλ. scatula = θήκη].
σκήόλ-ι (Σ) = νεροχύτης.
σκήότε-α (γ. τ.) πληθ. *σκήότατε* = ἐρε με σι, κουρ φρύν ἐρε ε βίε σι (κίε
 ὅτιε σίνε νδεπερ πενδσέρετ, ε δύερετ).
σκότε-α (Ἐλθασ.) πληθ. *σκότατε* = γενεά, φυλή, γένος· μὸρ ουνγιάτε
 κεῖό σκότε! χούμπτε κεῖό σκότε! πρεῖ τσ' φάρε σκότε ἄστ' αύ;
σκοπέσι-ι (γ. τ.) πληθ. *σκοπέτσετε* = σκήάπ ι δρέδουρε.
σκουλι-α ἴδ. τσκούλι πληθ. *σκουλίτε*.
σκουνδιλ-ι (γ) *σκουνδι-νι* (bogdan) = τὸ κράσπεδον.
σκήόνι (Βεράτ) *σγόνι* (Περμέτ) ρ. ἐνερ. = ἐξυπνώ τινα ἴδ. κίοῖ (Ἐλθ.)
σκήόνεμ (Βεράτ.) *σγόνεμ* (Περμέτ) ρ. οὐδ. ἐξυπνώ ἴδ. κίόχεμ (Ἐλθ.)
σκούτε-α (Τσερμενία) πληθ. *σκούτατε* [Λατ. suctum] καὶ
σκουίνε-α Dibρα πληθ. *σκουτίνατε* = ποδιὰ ἴδ. *περπάρε-ια* [Βουλγαρ-
 ριστι σκούτινα]. - *σκουίνε-α* (Περμέτ) = κωλόπανον.
σκουνδι-νι: τὸ κράσπεδον καὶ *σκουνδιλ-ι*. — με πρέκουρε σκάνηε ε
 σκουνδίνιτ· (bogdan) = ἄπτεσθαι τῆρ ἄκρας τοῦ κράσπέδου.
σκούτε-α (Σ) = (Τουρκ. bouđák).
σκουτέρ-ι (τ) = ἀρχιποιμὴν = ζότι δένετ ε ι στάνιτ ι τσίλιῖ βε χαρί
 μβι ατό, ε νγρέχ στάν. — πληθ. *σκουτέρετε*.
Σκουτέρ-ι = μάλιῖ ι Σκουτέριτ νδε Κεραχενίτ τε Ελθασάνιτ ε τε
 Τιράνεσε. — Αὐτὸ τὸ ὄρορ γέμει ἀπολελιθωμένων ζώων.
σκήόκε-α (Ἐλθασ.) = σκήούκε-α (Τυραν.), κίόκε-α (Βεράτ.), κλούκε-α. —
 κλότσέκε-α (Βεράτ.) πληθ. *σκήόκατε*, *σκήούκατε*, *κίόκατε*, *κλούκατε*,
 κλότσέκατε = ἡ κλώσσα.
σκήούκε-α (Τυρ.) ἴδ. *σκήόκε-α* πληθ. *σκούκατε*.

- σκηόυπ-ι ('Ελθασ.) = ἴδ. σκηέπ-ι: σκηούπαττε
 σκηούφουρε-ι ('Ελθασ.) = ἴδ. σούλφουρ-ι (Σ. Κρούζα).
 (ι-ε-) σκηούφουρε: ἐπιθ. = ι-ε- σούρφουλτε (Σ. Κρούζα).
 σκύρε-ζα (Μυζεκίτζα), σκυρε-ζα ('Αργυρ.) = πήλινον πιάτον βαθουλό.
 σκύτ-ι (Σ) = ἀσπίς.
 σμαδόζ—όχημ. (Σ) = ἴδ. μαδόζ—όχημ.
 σμίρ-ι (γ), σμίρρε-α (γ) σμιρ-ι (budi), ζελji-α ('Ελθασ.) πληθ.
 ζελjίττε = φθόνος. ζηλοτυπία, κοιν. ζούλια. — καμ σμίρ = ἔχω φθόνον, φθονῶ.
 σμίρ-ο-κέκ-ι = ζηλότυπος, ζηλόφθονος, φθονερός· πληθ. σμιρκεκέττε. —
 τὸ θηλ. σμιρ-ο-κέκε-ζα πληθ. σμιρκεκέττε.
 σοβάλ-ι ('Ελθασ.) = εἶδος ὄψεως μεγάλου, ὅστις τύπτει τὸν ἄνθρωπον
 διὰ τῆς οὐρᾶς. — ἴδ. καστρίκ-ι (Βεράτ.).
 σοδάικε-α (τ) πληθ. σοδάικαττε = κερκίς ἴδ. δρούκ-γυ.
 σόδ (bogdan—Τύραν) ἐπιρ. = ἴδ. σότ [Λατ. hodie].
 σοδάσ-ι-ι (bogdan, Μιραδίτα) ρ. ἐνερ. mirare, με ι νγούλιε σῦττε
 ἀρ. σοδίτα-ε-ι· μετχ. σοδίτουνε.
 σότζ (γ. Μαλεσία) = ἴδ. σότ.
 σογορί-α (bogdan) = ἀγέλη (Τουρκ. συρι) πληθ. σογορίτζε. — σογορί
 νjέρεζε = ἀγέλη ἀνθρώπων. Τουρκ. συρι.
 σόγγε-ζα (bogdan) πληθ. σόγγεττε = πύργος 2) φυλακή (Τουρκ. καρ-
 κόλ) ἴδ. ρόνγε-α.
 σογ/ερί-α bogdan) κοιν. μάνδρα 'Ιταλ. mandra.
 σογ/ετάρ-ι (bogdan) = φύλαξ πληθ. σογ/ετάρεττε.
 σοκελία ('Αργυρ.) σοκελί (Βεράτ.) = κραυγάζω, φωνάζω με μεγάλην
 φωνήν, θερρέε με φουκji.
 σοκελίμε-α ('Αργυρ. Βεράτ.) πληθ. σοκελίματτε = κραυγή.
 σοκελίμε-α, σοκουλίμε-α (budi) = βρυγμός, τρόμος 2) σοκελίμε-α (Σικελο-
 'Αλθωνικόν) = σεισμός· δρίθμε-ε σοκελίμε = τρόμος καὶ βρυγμός· πληθ.
 σοκελίματτε σοκουλότζ (budi) σοκελότζ: ρ. δρίδεμ, σείω, κλονίζο-
 μι. — τρέμω.
 σομάρ-ι ('Ελθασ.) ἴδ. σμαρ-ι πληθ. σομάρεττε.
 σόντε (budi). σόντε, σούντε (Σ) = ταύτην τὴν νύκτα, ἀπόψε. — ἀντιθ.
 μβράμα (γ).

- σόπ-ι, σοπάτε (γ) πληθ. σοπάτατε και σεπάτε-ι (τ) πληθ. σεπάτατε =
 άξίνη, πέλεκυς, λιάτρε (Περμέτ.) και λιατόρε-ια (γ) μᾶ ε βόγελξε σε
 σεπάτα [ἴδ. λιατόξ] και τσακόρε-ια (Τυραν.) [= κριν. τσεκούρι] και
 νγαάτσε-ια μᾶ ε βόγελξε σε λιατόρε-ια.
- σορολάσ-άι-άι (Τυραν.), σουρουλάσ-άι-άι (Ἐλθασ.) = σιελ περκιάρκ
 [Τουρκ. συρέρεμ = τριγυρίζω] ἴδ. σουρέλι, σουρουλάσ χέλιν' ε μίιιτ =
 γυρίζω τήν σουβλα.
- σορολάτεμ (Τυραν.) σουρουλάτεμ (Ἐλθασ.) παθ. σιλεμ περ κιάρκ.
- σοράκ-ου άρσ. σοράκε-ια θηλ. πληθ. σοράκετε άρσ. σοράκετε θηλ.
 όμοιος, όμοιό τῆ κωρώνη (τῆ καλγιακούδα)· χλευστικόν.
- σόρρε-α· πληθ. σόρρατε = ἡ καλγιακούδα· ἡ κωρώνη.
- σος (τ) = μος = μήπως. — σος σ' κίστε = μος σ' κίστε = μήπως δέν ειχε·
 σος σε σ' κίστε = μήπως δέν ειχε.
- σός σός σός (τ) ρ. = σφίζω ἴδ. σπετόξ, ἴδ. χαρρίνι· 2) σημ. φθάνω·
 3) τελειώνω ἴδ. μβαρόξ (budi) σόσενι σόσεν σόσεν. — παθ. σόσεμ.
- σότ, σοd, (Τυραν. bogdan, budi) σότ (γ. Μαλξεσίε = σήμερον. —
 σότ ε περπάρα (γ) = άπό σήμερον και έμπρός. — σότ περσút = δια
 σήμερον. — σι σότ = τήν αὐτήν ἡμέραν (σαν σήμερον). — σι σότ τέτρε
 δίτε = πρό όκτώ ἡμερῶν. — σι σότ νξε jáβε = πρό μιᾶς έβδομάδος. —
 σι σότ νξε μούαξ. — σι σότ νξε βίτ = πρό ένός έτους. — σότ μβε σότ
 ἡ σότ με σότ = τήν παροῦσαν ἡμέραν, έποχήν. — σότ ε τούττε =
 σότ ε μβασκενδάξ (γ) = εις τó έξῆς. — τε βίτσ σότ τέτρε δίτε = νά
 έλθης μετά όκτώ ἡμέρας. — τε βίνιτσ σότ νξε jáβε, σότ νξε μούαξ =
 νά έλθης μετά μιαν έβδομάδα, μετά ένα μήνα.
- (ι) σότμ-ι (τ) έπίθ. = σημερινός. ε-σότμε-ια (τ) = σημερινή. — ι σότμ-ι
 (τ) ε-σότμε-ια, ι σότσμ-ι (γ) ε σότσμε-ια.
- σουκαλξέν-ι (Dίβρα) ??? = σούλιτσ-ι και κρουκαλξέν-ι (Dίβρα) ???
- σούνκ-γου (Καβ.) πληθ. σούνκίτε ἴδ. δρι-α.
- σούκατε (budi) πληθ. μόνον = βρέγρετ' ε μάλιτ.
- σούκουε-ι (Τυραν.) πληθ. σούκουίτε = ράκος· ἴδ. λξέτσκα-α.
- σούλξεμ (Βεράτ.) ρ. οὐδ. = όρμῶ· ἴδ. τούρρεμ. — ουτούλι κξένι, εδέ ε
 καφσούι = έρμησεν ό σκύλος και τόν εδάγκασεν.
- σούμβουλε-α πληθ. σούμβουλατε = κομβίον σφαιροειδές.
- σούντε (Σ) = ἴδ. σόντε.

- σούπ-ι*: πληθ. *σούπετε* = ὁ ὄμιος.
σουρβόj (τ) ἴδ. *σούρπ. ρ. σουρβόνεμ* = ἴδ. *σούρθεμ παθ.*
σουρβέλιξ-α (Ἐλθασ.), *σφίγγ-α* (Περμέτ.) καὶ *βεδουνίτσε-α* (Περμέτ.)
 πληθ. *σουρβέλιξτε*, *βεδουνίτσατε* = ἀλιφασκιά, ἐλελίφασκος.
(ι ε) σούμβουλε-ι-α καὶ *σούρβουλε-τε* (Ἐλθασ.) = νερουλός, ροφητός
βξ ε σούρβουλετε = βξ ρρούφκε (Περμέτ.) = ἀγὼν νερουλόν. — καὶ
ρρούφκε-α πληθ. *ρρούφκατε* (Περμέτ.).
σούρπ καὶ *σούρπι* (γ) *σουρβόj* (τ) = ροφῶ.
σούρθεμ (γ) *σουρβόνεμ* (τ) *παθ.* τοῦ προηγ.
σουρουλάσ-άτ-άτ (Ἐλθασ.) = ἴδ. *σορολάσ-άτ-άτ* (Τυραν.).
σουρουλάτεμ (Ἐλθασ.) = *σορολάτεμ* (Τυραν.).
σούρφουλε-ι (Σ-Κροῦjα) καὶ *ἔκιοφούρι* (Ἐλθασ.) [Λατ. sulfur-is] =
 θεῖον κοινῶς θειάφι.
(ι) σούρφουλιτε-ι-α (Σ-Κροῦjα) καὶ *ἔκιοφουριτε-ι-α* = πρέj σούρφουλι.
σουρρίκ-ου (Κροῦjα) = κοτέτσι, καὶ *κζυμέσ-ζι* = ατύ κου φλγένε πούλ-
jατε.
σουρρίλj-ι = κάνουλα τοῦ νεροῦ.
σουρρίλj (Τυραν.) καὶ *σουρρούjατε* (Ἐλθασ.) *ἐπίρ.* = μακρουλῶς.
σούτε-α πληθ. *σούτατε* = ἡ ἔλαφος (θηλυκὴ) ἴδ. *δρε-νι*.
σπάκ-γου (Σ), *σπάνγξ-α* (Ἐλθασ.) πληθ. *σπάνγατε* = σπάγγος.
σπελίκji-νι (Ἐλθασ.) ἴδ. *πεκji-ρι* (Περμέτ.) = τὸ κράσπεδον καὶ σπεν-
γι-α (Καβ. Τυραν. Κροῦjα) πληθ. *σπενγίτε*. *πικji-α* πληθ. *πικjίτε*,
πεκji-ρι (Περμέτ.) πληθ. *πεκjίνjατε*.
σπερδρέθ (γ) ρ. *ἐνεργ.* = ἴδ. *περδρέθ*, *ᾠδρέθ* (Σ).
σπέιτε-α: πληθ. *σπέτατε* = πιπεριά· 2) κόκκινον πιπέρι.
σπίδε-α (Περμέτ.) = κούρεξ-α ἢ μᾶλλον ἢ ἔχουσα ἰδιώματα μοιχα-
 λίδος.
σπίθ-ι (Τυραν.) = ὑδρῶπικιά.
σπίκθ-ι ἴδ. *πίπεθ-ι*, *γούσακούκji-ι*.
σπίνjε-α (τ) ἴδ. *ᾠπίνε-α* = ἡ ράχη πληθ. *σπίνjατε*.
σπιλjάρι (Τυρ.) πληθ. *σπιλάρετε* = εἶδος δικτύου· *σπίλjατατε* (Σ) = ἴδ.
ᾠτjέκεζjατε.
σπινάκji-ι = τὸ σπανάκιον· πληθ. *λείπει*.
σπίσε-α: πληθ. *σπίσα-ε* = μικρὸν σουβλί.

- σποβία ('Αλθανο-Σικελικόν) ρ. ἴδ. νγόρθ, τσόφ. — με σποβίσι καλί = ἐψόφησεν ὁ ἵππος μου.
- σπούιτε' (ε jοπίνγεςε) (Σκοδρα Μαλγεςία ε πόστμε) ἴδ. ρρύπατ' ε jοπίνγεςε.
- σιάβε-α (τ) ['Ιταλ. stiva] κοινῶς ἢ στίβα. ἴδ. τούροε-α νje σιάβε δρού = νje τούροε δρού· πληθ, τούροατε.
- σιάν-ι: πληθ. σιάνετε κοινῶς μανδρί.
- σιάπ-ι πληθ. σιάπετε = ράβδος.
- σιέλje-α πληθ. σιέλjaτε = ἡ φωλεὰ τῶν θηρίων.
- σιέπ-ι = ἡ ἄκρα.
- σιέπεμ: ρ. οὐδ. (γ) = κελῆξεμ νje τῶαπε πράπα (τε ὄκῆje τιέτρεi).
- σιερβίνε-α (Σ) πληθ. σιερβίνατε = ἴδ. νγορδξίνε-α = ψοφίμι· καὶ κερμε-α πληθ. κέρματε (τ) = πτώμα, ψοφίμι.
- σιερβία (Μυζεκῆje) [στερ-βίτ-ι] ρ. ἐνεργ. = ἐκπαιδεύω, γυμνάζω τινὰ (κυρίως ἐπὶ ζῶων, ὅταν γίνωνται ἐνὸς ἔτους τὰ γυμνάζουσιν ὡς τὰ ἄλογα (μάζετε) εἰς τὸ περιπατεῖν, τοὺς μύσχους εἰς τὸ ἄροτρον, τοὺς σκύλους εἰς τὸ κυνήγι κ. τ. λ. τὰ παιδία εἰς τὸ γυμνάσιον παντός εἶδους γυμνασίου, ἐν γένει γυμνάζω ἐκπαιδεύω). — στερβίτ μέζινε = γυμνάζω τὸ ἀλογάκι· μέζ' ι στερβίτουρε = γυμνασμένον ἀλογάκι· ἀντιθ. μέζ' ι πα στερβίτουρε = ἀγύμναστον ἀλογάκι.
- σιερβίεμ: παθ. = γυμνάζομαι, ἐκπαιδεύομαι.
- σιεργῆῶ-ι = ι ἀτι γῆῶιτ = πρόπαππος πληθ. ὅτεργῆῶατε.
- σιεργῆῶε-ja = ε ἔμα ε γῆῶεσε πληθ. ὅτεργῆῶετε. — φράς. — γῆῶ στεργῆῶι ε κάτρεγῆῶι = πάππων πρὸς πάππων.
- σιερκῆῶ-ου (γ) ἄος. πληθ. στερκῆῶατε, θηλ. στερκῆῶε-α = κωρώνη.
- σιερδίεμ (Ρέκ' ε ἔπερε) ρ. = συναπαντῶ (ἀπροσδοκῆτως) καὶ χάσ (Σ). ουστερδίτνε (Díbro) = χάσνε = υπερπόκνε μb'ούδε (παπρίτουρε). — ἴδ. πίκjeμ = ἐπὶ ταυτοῦ συναντῶ τινα.
- σιερμβέσε-α = ἐγγόνη = βίλja σε μβέσεσε πληθ. στερμβέσατε.
- σιερδᾶμπ-βι (γ) = κουρ δέlj νδονje δᾶμπ ἰστρέμβερ jάστε ρριέσσετε καὶ σ-ερδεμπ-βι (τ).
- σιερκούνγουλ-ι = εἶδος ἀσθενείας πληθ. στερκούνγουjτε.
- σιερνί-ι = ἔγγονος (ιβῆρι τε νίπιτ) πληθ. στερνίπενιτε (γ).
- σιερπία (Σ) ρ. = ραντίζω [στερ-πίε-α] στερπίσ-ίτ-ίτ ('Ελβ). σπερκάτ

- έτ-έτ (Περμέτ), πιακάτ-έτ-έτ (Βεράτ.) [στερακατ] και στερουό] (Καβ.).
σιερωπίεμ (Σ) παθ. ραντίζομαι, στερκίτεμ, σπερκάτεμ [στερκάτεμ]
τερκιόχεμ (Καβ.) σπικάτεμ.
σιερωπίε-α (Σ) στερκίτε-α (Έλθασ.) = ράντισμα πληθ. στερπίκατε,
στερκίκατε.
σιερωφλόγ (γ) ρ. ένερ. = πρισ φλγοκατε νγατετρόφ φλόκατε (έπί τριχοει-
δών πραγμαμάτων).
σιερωφύσι-ι (Έλ βασ.) πληθ. στερωφύτσατε = σύριγγ. τερωφύσι-ι (Κοβ.)
πληθ. τερωφύτσατε. — κελίτσατεσε-α (Περμέτ.) πληθ. κελίτσατεσατε
= στερωφύτσι κη κελίτσήτ. στερωτσα-α (Περμέτ.) = στερωφύτ με ούγε.
πληθ. στερωτσατε. φιλιάσκα-α (Κροζια) πληθ. φιλιάσκατε.
σιτέγουλε-α ??? πληθ. σιτέγουλατε ???
σιτόλι-ι (γ. Μαλγασία) ζύλινον σκαμνί με τρεις πόδας.
σιολί-α = στολισμός πληθ. στολιζίτε.
σιολίσι: ρ. ένερ. στολιζώ. στολίσισεμ=στολιζομαι.
σιοπάν-ι (τ) πληθ. σιοπάνετ = τυροκόμος. αύ κη τούτ κηούμεστίνε ε
βεν γιάλιπε ε διαθε, ε γιζέ, ε ου έπ βούκα βαρίβετ, ε κηένβετ
ΐδ. βάδδο-ια (Περμέτ) τσκαμάσ-ι (Τυρκ.)
σιράλ-ι (Άργυρ.) πληθ. σιράλετ, κοιν. σιουρνάρι = γούρ σκρέπεσι-ι (γ).
σιρανίσε-α (Περμέτ.) = ράσκατ ε βάρριτ, περμυβι τε βδέκουρινε νδενε
δέτ. 2) γούρ με κούκη κη βίχετε με κέμβε περμυβι βάρριτ. πληθ.
σιρανίτσατε.
σιράτσε-α (Σ) = ΐδ. τράσσε-α (τ) πληθ. σιράτσατε και σιράτσε-α
πληθ. σιράτσατε.
σιρεχε-ια (Σ) = τσ' αστε περιάστα στεπίσε, πληθ. σιρέχετε. ένφ πουλ-
ιάσ-ζι (Σ) = τσ' κα ζε στεπία περμυβένδα (Τουρκ. τσάτι).
σιρεχε-ια (γ) = ή στέγη, νδενε σιρέχετ τε στεπίσε = υπό την στέγην
της οικίας.
σιρόκα-α = λέπρα, ψώρα (έπί ζώων) ΐδ. σγέβε-ια, πληθ. σιρόκατε.
σιρομβουλαρ-ι = στύλ ε λζαμσε κη λζιδινε κάλινε κουρ στίγενε πληθ.
σιρομβουλαρετε. — ΐδ. στρομβουλαρ-ι.
σιρούκεμ (Σ) ρ. ούδ. = συστέλλομαι, κοιν. μαζόνομαι (ζόγου κουρ μβερ-
δίφ ρ: ούτετε ε περμυβλιζιδετε τρούπινε. — άορ. ουστρουάκα-ε-ουστρουάκ,
μτχ. στρούκουε.

- στρουμβουλᾶρ-ι καὶ στρουμβουλᾶρ-ι = ζύλον εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνίου·
 πληθ. στρουμβουλᾶρτε.
- στρουμβούλε-ι (Βεράτ) = τοποθεσία, στρούμβουιτε πληθ.
- σῦ! (Τυραν.) ἐπιφ. θαυμαστ. ἴσθε νῆε σκιάπ ι μαθ σῦ! = σκ νῆεγομάρ. —
 ἴσθε ι γιάττε σῦ! = σκ νῆε κχιπαρίς = ἦτο μακρὺς ἴσικ με ἕνα κυπαρίσσιον.
- συ-βάροδε-ι-α ἐπιθ. γαλκν:μάτης -τα.
- σῦ-δι-α αὐ κῆε κᾶ σῦτε ποσί δι.
- σῦζεε: πληθ. = τὰ ὀμματουᾶλια κοινῶς.
- σῦ-ζι-ου πληθ. συζέσττε = μκυρομάτης. σῦ-ζέζε-α θηλ.
- σῦθ-ι (Ἐλθασ.) πληθ. σῦθετε = θηλιὰ ἴδ. λιάκθ-ι καὶ κατ' ἀναγραμ-
 ματισμὸν θῦσε-α (Τυραν.).
- σῦθ-ι (γ) (ἐπὶ δένδρων) πληθ. σῦθετε· ὅταν ἀνοίξωσι τὰ δένδρα, πρῶ-
 τον κάμνουσιν ἕνα σπορί, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐβγαίνει τὸ φύλλον, τὸ
 ὅποιον τότε ὀνομάζεται κράνδ-ι, ἀφοῦ δὲ αὐξήσῃ τὸ κράνδ λέγεται
 γιέθε-ια ἢ φλιέτε-α.
- συ-κῆνεζε-α πληθ. συ-κῆνεζατε = κυνώπης.
- συ-κῆουτε-ι: ἀρσ. συ-κῆουτε-α θηλ. = εὐφυής. [ἴδ. κῆουεῖ καὶ κῆουῖ (γ)].
- σῦλ-ι ἀρσ. σῦλε-ια θηλ. (Τυραν.) = παρὰβλώψ. — ἴδ. ι-ε-βᾶνγετε-ι-α·
 πληθ. σῦλε-τε θηλ.
- σουλᾶρ-ι σῦλκαρε-ια ἐπιθ. = αὐ α ἀκό κῆε ι κᾶ σῦτε τε λῖκαρε καὶ σουλκα-
 ρόσ-ι, σουλκαρόσε-ια θηλ. πληθ. σουλκαράσετε θηλ.
- σουλῆι-νι (Σπατ.) πληθ. σουλῆίνιτε = πένι λῆσι τε ἀρέδε.
- σῦ-νι (γ) σῦ-ρι (τ) σῦ-ου (Ἐλθασ) πληθ. σῦτε = ὀφθαλμὸς· σ' κᾶμ σῦ
 ε φάκῆε (τε δᾶλι περπάρα) φράσις (ἐπὶ αἰσχύνης) με κῆισ σῦ ε
 φάκῆε (budi) = με τῶ σῦ ε φάκῆε (τε δοῦκεμ). — νγὸκῆ σῦτε = ἀτενίζω.
 — νγούλῆ σῦτε νδε κῆιελ = ἀτενίζω πρὸς τὸν οὐρανόν. — νδερ σῦ
 (γ. τ.) ἐπιφ. = ἐνώπιον, παρρησία· δρίτ' ε σῦνιτ (γ) δρίτ' ε σῦριτ
 (τ) = ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ· ε κᾶ σῦνε περτε ἴκουε (γ) = ε κᾶ σῦνε
 περ τε ἴκουε (τ) = σκοπεύει νᾶ ἀναχωρήσῃ. — ι βίε νδερ σῦ (γ. τ.) =
 τὸν προσβάλλω. — μαρρ νῆε σῦ γῆούμε = κοιμῶμαι ὀλίγην ὥραν. —
 ι μβέτι νδε σῦτ = τοῦ ἔμεινε στὸ μάτι = τοῦ ἔκαμα ἐντύπωσιν. — ι
 βᾶῖ με σῦ = νεύω, τοῦ κάμνω νεῦμα· ε μάρρ μβε σῦ (γ) ε μαρρ μβε
 σῦ (τ), ε μάρρ σῦσ (γ) σῦσ (τ) = βασκαίνω αὐτόν. — κᾶμ σῦ ε φάκῆε =
 ἔχω παρρησίαν. ἀντιθ. σ' κᾶμ σῦ ε φάκῆε.

συνερί-α ('Αργυρ.) πληθ. συνερίτε (έλλην. έρις -ιδος) γραικ. συνέρια.

— κᾱ συνερί με τσ̄ do νιερί = dαλj περπάρα = συνερίζεται. — βε̄
συνερί = συνερίζομαι.

σϋ-σάκσ̄-ι (Σ) (Τουρκ. λέξις) = άλλοίθωρος ἴδ. βανγός-ι.

σϋτ̄σ̄: ('Ελβασ.) κάμ σϋτ̄σ̄ = κάμ φρίξ (Τουρκιστί σϋβεχ̄ = βεσθεσέ)

σϋ-χάπετε-ι ἄρσ. σϋ-χάπετε-α θηλ. καί σϋ-χάπουρε-ι-α (τ) = άνοικτο-
μάτης.

σφούρκ-ου πληθ. σφούρκjτε καί τεροφούρκ-ου (Σ) = διχάλα· 2) σφούρκ-ου

(Τουρκιστί άκρέπ) πληθ. σφούρκjτε = σκορπιός.

σφουγγάρ-ι ('Αργυρ.) σπούζε-α (Σ) πληθ. σφουγγάρετε = ό σπόγγος.

σφύνε-α (τ) ἡ σφῆνα ἴδ. πύκλjε-α καί πύλjε-α.

σφυνόσ (τ.) ρ. = βε̄ πύλjε.

σφυτιρόj ('Ελβασ.) [σφυτρέ-α] ρ. = φρυάσσω, μουρμουρίζω, γογγύζω καί

μουρμουρόj (Σ) — χῦνε̄ dέlj ε̄ σφυτυρῖν.

σφυτιρόμ-ι πληθ σφυτιρίμετε = φρύγμα, γογγυσμός.

Σ

σάβάν-ι ("Υδρα) = νjε τσόπε λjιτάρι κjε ε̄ βε̄νε̄ περπός̄ θέσιτ̄ περ̄ τε
πεσούαρε.

σάγέρτ-ι (Σ) = μαθητής (Τουρκ. τσ̄ιράκ).

σά (Περμ.-Φρασάρι) πάσα (Σ) = μύριον όμοστικόν. — σα Ζόνε = περ Ζό-

τινε̄· πάσα Ζύτινε̄ (Σ). — σα djέμετε = μὰ τὰ παιδιά. — Moj Dou-

δούλjε σα hαbάνε. (τ' ετ-ατ = εις τὸ κεφάλι τοῦ πατρός σου). Με̄

do hούρjνε̄ ᾱ jαράνε; (= τὸν έραστήν).

σάj ρ. = ύβρίζω, όνειδίζω· άρ. σάβα-ε-ου μτχ. σάμ. (γ) σάρε (τ). —

σάj (Σ) άντι φσάj κατ' άποβολήν τοῦ φ πρό τοῦ σ̄· παρὰ Σκοδριάνοις

σάχεμ̄ παθ.

σάjάκ-ου = μάλλινον ρούχον λευκόν· σάjάκ ι θόνε̄ κουρ̄ άσ̄τε̄ με κά-

τερε̄ λjικj, εδὲ σεγούνε̄ ι θόνε̄ κουρ̄ άσ̄τε̄ με du λjικj. — σάjάκου ι

σάλjουνε̄ = κατειργασμένον μάλλινον ρούχον.

σάjίμ-ι ('Αργυρ.) ??? πληθ. σαjτίμετε. — τε̄ ράφτε̄ σάjτίμ! = (ώς νά

ε̄'πη τε̄ ράφτε̄ πικά!) — τε̄ σάjτούαρε̄ ???

Handwritten scribble or signature in the left margin.

ᾠάκη-α (Σ) = σκύλα. ἴδε κγένε-ζα.

ᾠακλαβάν ι (Σ) πληθ. ᾠακλαβάνετῃ = φλύαρος, πολυλογᾶς—ατί κζε σ'ι
πουσῶν γόζα.

ᾠάκουλ-ι πληθ. ᾠάκουετῃ [ἐκ τοῦ σακκουῖλα εἶναι ἀρχαία Ἑβραϊκὴ
λέξις] ι θόνε λικούρεσε κζι βεγε διάθινε μβρένδα.— djαθ ᾠάκουλι=
τυρὶ τουλουμίσιου.—ᾠακούλε-ι=λικούρε περ με βοῦμ μβρένδα τε
λζόνε, ι διάθῃ, ι ᾠάλτσε, ε κζούμεστ, ε δάλετῃ [Λατ. saccus=
σάκκος καὶ sacculus = σακκίον].

ᾠάκουλε-ι (Τυραν.) = ἀνεμοστρόβιλος· ἐρ' ε φόρτε· καὶ ᾠακουλίνα-α (Κροῦζα)
πληθ. ᾠάκουετῃ, ᾠακουλίνατῃ.— πορδαᾠάκουλ-ι πληθ. πορδαᾠά-
κουετῃ (Ἑλθασ.).

ᾠαλαβρίκ-ου (τ.) ??? πληθ. ᾠαλαβρίκετῃ.

ᾠάλζε-α πληθ. ᾠαλζετῃ = τὰ σκέλη. — ε κοδίτι πλζουμβι νδε
ᾠάλζετ τε διάθῃτ — ι σκόι πλζουμβ νδεπερ σάλζετ. 2) τὸ ἐπίπ-
πειον κοιν. ἡ σέλλα [Λατ. sella] ᾠάλζ' ε κάλιτ = ἡ σέλλα τοῦ
ἵππου.

ᾠάλζε-γιάτῃ-ι ἀρσεν. ᾠάλζε-γιάτῃ—ἐπίθ. = αὐ α ἀζὸ κζε κα ᾠάλζετῃ
τε γιάτῃ.

ᾠάλζε-στρεμβερε-ι-α = αὐ α ἀζὸ κζε κα ᾠάλζετῃ τε στρεμβετῃ.

ᾠάλζε-σκούρτερε-ι-α = αὐ -α ἀζὸ κζε κα ᾠάλζετῃ τε σκούρτερε· καὶ ᾠάλζε-
σκούρτερε-ι-α (τ) αὐ α ἀζὸ κζε κα ᾠάλζετῃ τε σκούρτερε.

ᾠάλζκῃτ- (λζάπ) = ἴδ. ᾠελκῃτ-νι.

ᾠαλόζ ρ. ἐνερ. = σελλόνω τὸ ἄλογον. — παθ. ᾠάλζόχεμ-όνεμ (τ).

ᾠάλτσε-α (πληθ. ἄχρηστος σάλτσατῃ) (γ. τ.) [Λατ. salsus] = κόσ ι
ᾠελετῃ, κόσ με κρίπε. καὶ ᾠτάλζε (Περμέτ.) ολζέρι (Ἀργυρ.).

ᾠαμί-α πληθ. ᾠαμίτῃ = μανδῆλι.

ᾠαμίτῃ (Ἑλθασ.) φᾠαζῃ (γ) ᾠαζῃ (Σκόδρα κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρό τοῦ ᾠ).
ποστρετῃν (Περμέτ.) = ἀναστενάζω.

ᾠαμίνα-α πληθ. ᾠαμίνατῃ, (Ἑλθασ.) πᾠερτίμα-α (Περμέτ.) φᾠανετί-
μα-α (budi) πληθ. φᾠανετίματῃ = ἀναστεναγμός.

ᾠάνε-α (Σ) = κάστ'ε μίσεριτ.

ᾠαπακότι-ι πληθ. ᾠαπακότῃτῃ (γ.) = ἡλίθιος ἴδ. τορολάκ-ου.

ᾠαπερτόνζ (Περμέτ) ρ. ἐνερ. = νγούλζ τε τερε νδε βάλζῃτῃ.—ουσαπερ.
τούα νδε βάλζῃτῃ = κατεχῶσθη εἰς τὴν λάσπην.

ᾠαπετόρε-για καὶ σκλεπετόρε-για πληθ. ᾠαπετόρετε σκλεπετόρετε = κοινῶς ἡ μπεκάτσα.

ᾠαπι-ου (τ) ἰδ. ξαπι-νι (γ).

ᾠαραμανδούκ ('Ελθασ.) ρ. ἐνεργ. = καταμαδίζω. — ᾠαραμανδούκεμ παθ.

ᾠάροε-α πληθ. ᾠάροατε = πρίων, πριόνιον.

ᾠάρον-γουν [ἰδ. σάρε-κός] = μισὶ ἰακτύρε πέμεθετ με νηε βερθάμε, σι ἀρρα, πιέσκεζα, βαζάμεγια κ.τ.λ.

ᾠάροε-α (Περμέτ.) = ἐπανωφύριον ἰδ. φλοκάτε-α.

ᾠαρκῆ νι (Σ) = ἰδ. ᾠελκῆ-νι. — πληθ. ᾠαρκῆνιτζε.

ᾠαροόγ : ρ. ἐνεργ. = πρίω, διαπρίω, πριονίζω.

ᾠαροόγ ἢ ᾠεροόγ καὶ ᾠαρρόνεμ παθ. σι ᾠαρρόϊ κυβ νηερί = πῶς ἀπολέσθη αὐτός ὁ ἄνθρωπος. — ᾠεροόβα περτε νηεβάνε = νηεβόβα περτε νηεβάνε ('Ελθασ.) = ἀπέθανε τῆς πείνης.

ᾠαρτέσε-α (γ. τ.) πληθ. ᾠαρτέσατε = μβόλικισμα. 2) δένδρον ἐμβουλιζμένον.

ᾠαροτόγ : ρ. ἐνεργ. = ἐνοφθαλμίζω (δένδρα) μπουλιάζω. τὸ παθ. — ᾠαρτόχεμ (γ) ᾠαρτόνεμ (τ).

ᾠάτ-ι (τ) πληθ. ᾠάτατε καὶ ᾠάτε-α = κηε πρέσινε δένε.

ᾠατερι-α, ᾠατέρε-α (bogdan) πληθ. ᾠατερίτε [Ἴταλ. peggio, lipaggi].

ᾠατι-νι (Ἰάκοβα) πληθ. ᾠατίνιτζε = ὁ χῆν ἰδ. πατόκ-ου.

ᾠατόγ ? ? ? ρ.

ᾠατόρο-ι ἢ ᾠατόρ-ι πληθ. ετε = σκηνή ἰδ. τένδε-α

ᾠάχ (τ) ? ? ? — μβέτεμ ᾠάχ. — μεδέτ ο δερβεναγὰ τε μβένε τρίματε ᾠάχ. — ᾠάχ djém. — ᾠάχ Μίτρο, ᾠάχ βαβαϊ.

ᾠάχεμ παθ. τοῦ ᾠά.

ᾠαχεροάκ-ου ἀρσ. — ᾠαχεράκε-για θηλ. = ὑβριστής πληθ. ᾠαχεράκετε ἀρσ. ᾠαχεράκετε θηλ.

ᾠγάβε-α (τ), ᾠγαβόνιε-α (τ) πληθ. ᾠγάβατε, ᾠγαβόνιατε = ἰδ. ᾠάβε ᾠκαβόνιε.

ᾠγεροόσ-ύτ-ύτ (Τουρν.) ρ. ἐνεργ. καὶ ᾠγουρίσ-ίτ-ίτ, καὶ γεβρίστ (Περμ.), ποπουρίσ-ίσ ἰσ (Σ). — πούλγια ᾠγερούτ με κᾠμβε = πούλγια ᾠγουρίτ με κᾠμβε = πούλγια γεβρίστ με κᾠμβε = πούλγια ποπουρίσ με κᾠμβε. — μτχ. ποπουρίσουνε.

ᾠγεροόχεμ, ᾠγερέχεμ, ᾠκρῦχεμ (Περμ.) ᾠκρῦχεμ (Σ) ᾠγῦχεμ ('Ελθασ.) =

- πίπτω κατὰ γῆς καὶ λερόνομι με τὸ χῶμα. ἴδ. ζῦχημ. (Τουρν.).
 ὄγγροῦj, ὄγγροῦj, ὄγγροῦj (Περμ.) ὄγγροῦj ('Ελβασ.) ὄγγροῦj (Σ) = ἴδ. ζῦj.
 (ι) ὄγγροβιέλλερε-ι (Σ) ἐπιθ. = ἐπιτήδειος ἐπιδέξιος καὶ θηλ. ε-ὄγγροβιέ-
 jερε-α.
 ὄγγροῦνε (Σ). ὄγγρο ὄγγροῦνε (Σ) = ιαῖ ρῶνε μούλκ.
 ὄγγρο: ἴδ. ὄγγρο (κατ' ἀποβολὴν τοῦ ν πρὸ τοῦ μ.) ι ὄγγρο- Μίτρι = ὁ ἄγιος Δη-
 μήτριος, ι ὄγγρο-Μεχίλι, ε ὄγγρο-Μερίκ.
 ὄγγρο-α: πληθ. ὄγγροε = τὸ ρόδον ἢ ροιά.
 ὄγγροῦνε-α (γ.τ.) ὄγγροῦνε-ι (Σ) = μάλλινον, φόρεμα, πικρὸ μάλλινον.
 ὄγγροῦνε-ι θόνε κουρ ὄγγρο με du λικι ἐδὲ ὄγγρο ι θόνε κουρ ὄγγρο με
 κάτρε λικι.
 ὄγγροῦνε-ι (Σ) = ἴδ. ὄγγροῦνε-ι.
 ὄγγροῦνε-α (τ) πληθ. ὄγγροῦνε [Λατ. sagitta] = βέλος, σκίτζ.
 ὄγγροῦνε-α (τ) πληθ. ὄγγροῦνε [Λατ. sagittula] 2) εἶδος ὄφραος
 ἰοδόλου ἔχοντος τὴν ιδιότητα τοῦ ρίπτου ὡς βέλος καὶ ὄγγρο-α,
 πληθ. ὄγγροε, ὄγγροῦνε-α πληθ. ὄγγροε ἴδ. βῆρ-ι, be-
 ρόνε-α ('Ελβασ. Βεράτ.).
 ὄγγροῦνε-ι (τ) [Λατ. sagittarius] καὶ ὄγγροῦνε-ι (γ) πληθ. ὄγγροῦνε-
 ε, ὄγγροῦνε = τοξοῦτης, τοξότης, ὁ ρίπτων βέλη.
 ὄγγροῦνε (τ) ὄγγροῦνε (γ) [Λατ. sagitto] = τοξεύω, ρίπτω βέλη ἀπὸ
 τόξου, σκίτεύω πικρ. ὄγγροῦνε (τ) ὄγγροῦνε (γ).
 ὄγγρο (γ) ὄγγρο (γ) = ἴδ. ὄγγρο (τ).
 (τ) ὄγγροῦνε (Τουρν.) = τε δὴμτουνε (Σ). — ι κίσινε ρῶνε τε ὄγγροῦ-
 μετε (Τουρν.) = ι κίσινε ρῶνε τε δὴμτουνε (Σ) = εἶναι πλευριτω-
 μένος.
 ὄγγροῦνε-ι (budi Σ) [Λατ. seculum = αἰών, ὁ κόσμος πικρὸ τοῦ ἐκ-
 κλησιαστικῶς] ἴδ. ὄγγρο-α πληθ. ὄγγροῦνε.
 ὄγγρο-ja (γ) = μικρὴ μαστέλλα εἰς τὴν ὁποίαν τρώγουν γάλα οἱ παιμέ-
 νες καὶ ὄγγρο-α (τ) πληθ. ὄγγροε. — ὄγγρο με βοῦμ μβρένδα
 булжмѣт, ὄγγρο μᾶ ε βόγγρο σε βέδρα.
 ὄγγροῦνε (bogdan) μτχ. = consacrato Ἰτζλ.
 ὄγγροῦνε-α (Σ) = ἴδ. ὄγγροῦνε [Λατ. salvo] = σώζω, λυτρώνω, ρύομαι.
 ὄγγροῦνε-ι (Σ) ὄγγροῦνε-α: πληθ. ὄγγροῦνε, ὄγγροῦνε = ἴδ. ὄγγροῦνε-ι,
 ὄγγροῦνε-α.

ὄελβούεσ-ι (bogdan) ὄελβούσ-ι (Σ. συνηρ.) = σωτήρ. πληθ. ὄελβ-
 βούεσιτε ὄελβούσιτε.

(ι) ὄελβούεμ-ι, ε ὄελβούεμε-ια (Σ) ρηματικὸν ἐπίθ. τοῦ ὄελβόβ
 δίτ' ε Σελβούεμιτ = ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος.

ὄελβέκ-ου (τ) = ἴδ. dōελβέκ-ου πληθ. ὄελβέκετε.

ὄελβί (γ) [Λατ. sal, salis Ἑλλην. ὁ ἅλς, sallo καὶ salio-ire] =
 ἄλιζω, ἄλατίζω. — ὄελβίχου. παθ. = ἄλατίζομαι.

(ι-ε) ὄελβίτε-ι-α τε ὄελβίτε οὐδ. = ἄλμυρός-ἄ-όν, ἄλιστός-ἡ-όν.

(ι-ε-τε) ὄελβίμ-ι-ε-ια, τε ὄελβίμ-ι-τε = ἴδ. ι-ε-τε νητέλβετε (Τουρν.).

ὄελβίε-α (γ Σ.) = ὄελβίε-α (τ) σαλαμοῦρα κοινῶς (πληθ. ἄχρηστος).

ὄελβί (γ) = ρ. ἐνερ. βε νδε ὄελβίε, ε βᾶι τε κρύπουε. — ὄελβίχου (γ) παθ.

ὄελβινόκ-ου (Βεράτ.) πῶελβινόκ-ου = μελισσόχορτον.

ὄελβί-ου = ἰτέα πληθ. ὄελβίγίτε, ὄελβίετε.

ὄελβίτζι-νι (γ) πληθ. ὄελβίτζίτε = τὸ καρπούζιον καὶ ὄελβίτζι-ρι (Διάπ),

ὄελβίτζι-νι (Σ), σαρκίτζι-νι (Σ) πληθ. ὄελβίτζίτε ὄελβίτζε, σαρκίτζι-τε.

ὄελβίτζίτε-α (γ) = βένδι κηε ἄστε μβιέλε ὄελβίτζίνι πληθ. ὄελβίτζίτατε.

ὄεμ: ἴδ. ὄεν (τροπή τοῦ ν εἰς μ πρὸ τοῦ Μ) ὄεμ-Μίτρι, ὄεμ-Μιχίλι

= ὁ Ἅγιος Δημήτριος, ὁ Ἅγιος Μιχαήλ. — ὄεμ-Μερία = ἡ Ἁγία

Μαρία, ὄεμ Μάρκου = ὁ Ἅγιος Μάρκος κ.τ.λ.

ὄεμβελέ-α (Περμέτ.) = ὁμοίωμα, ὁμοιότης. — ἴδ. ὄεμβελέσε-α τάστι

ἐρδι μβε ὄεμβελε = τόρα ὀπωσοῦν ὁμοιάζει, δηλ. εἶνε ἐπιτυχημένον.

ὄεμβελέι ρ. ἐνερ. = ὁμοιάζω (συντ. μετὰ γενικῆς) με ὄεμβελέν μούκ

(τε) ὄεμβελέν τῷ ι ὄεμβελέν ἀτί = μού-σοῦ-τοῦ ὁμοιάζει. — ἀιῶλι ι

ὄεμβελέν τ' ἐτ, σ' ἄμσε = τὸ παιδίον ὁμοιάζει τὸν πατέρα, τὴν μητέρα.

ὄεμβελέτορε-ια (budi) καὶ ὄεμβελέτορε-α (bogdan Σ) = ὁμοίωσις

παρομοίωσις, εἰκὼν 2) παράδειγμα.

ὄεμβελέμι-ι, ὄεμβελέσε-α [Λατ. similis, Ἑλλην. ὅμοιος] πληθ. ὄεμ-

βελέμιτε, ὄεμβελέσατε = ὁμοίωσις, παρομοίωσις.

ὄεμβόσ (Περμέτ.) ρ. ἐνερ. — ὄεμβόσα κεμβενε = βράβα πάκεζε κέμβενε

τὸ ἄφρη. οὐσιαστ. = ὄεμβίμ-ι πληθ. ὄεμβίμετε = τε ὄεμβόσουε.

ὄεμηνέι (budi) = ὁμοιάζω 2) σημαίνω, ἐννοῶ, οὐδ. — ὄεμηνέιχου: παθ.

ἴδ. ὄεμβελέι-έχου.

ὄεμερε-α = ἡ δευτέρα σύζυγος ἢ δευτέρα γυνὴ ζωῆς τῆς πρώτης,

(κατὰ τὴν πολυγαμίαν τῶν ὀθωμανῶν) πληθ. ὄεμερατε.

- šemóǰ* (γ) ρ. οὐδ. = μάργ φρύμα ὀπέσ̄ πρέǰ σε λῆόδουριτ. και ὀουμόνǰ
 (Βεράτ.) γουλιτῶσ̄νǰ (τ).
- šemp* (γ. τ) ρ. = βουλιάζω, κρημνίζω, (ἐπὶ ἀψύχων) ἴδ. ρρεζόǰ.
- šembem* (γ. τ) πκθ. — οὐšemp μοῦρι = ἐβούλιαξεν ὁ τοῦχος. και ὀουμ-
 τóǰ, ἀντίθ. σβουκουρόǰ.
- šemtonem* (τ) πκθ. šemτόχημ (γ), ἀντίθ. σβουκουρόνεμ.
- (ι-ε-τε) šemτούαρε = ἀσχημος. και ι-ε-τε šemτούετε (γ). — ι-ε-τε šem-
 τούτε (γ. συνηρ.) = ἀσχημος.
- šen* (γ. τ.) šin (γ) šem (πρὸ τοῦ μ τρέπεται εἰς μ. ὡς šem-Μίτρι, šem-
 Μάρκου šem-Μερία ἀπαντῶσιν μόνον ἐν συνθέσει, ὡς šen Γῆργǰι, και
 ι šen Γῆργǰι (budi-bogdan) = ὁ Ἅγιος Γεώργιος· šem-Πιέτρι και ι
 šen Πιέτρι = ὁ Ἅγ.ος Πέτρος, šen Γῆόνι και ι šen-Γῆόνι κ.τ.λ.
- Šenbent-di* = τὰ ἕγια τῶν ἁγίων τοῦ Ναοῦ.
- šendét-i* [Λατ. sanus-sanitas] = ὑγεία πληθ. šendétντε ἀντι šenét
 προσλήψει τοῦ εὐφωνικοῦ d συνήθως παρ' Ἀλθωνοῖς]. — šendét! =
 ὑγεία σου! šendét πάτš (ἀποκρ.) = ὑγείαν νάχης. — με šendét = με
 τῆς ὑγείας σου ἢ με ὑγείαν. — φάλǰ με šendét = προσκυνήματα,
 ἀσπασμούς. — ι φάλǰμε με šendét = τὸν προσκυνῶ, τὸν ἀσπάζομαι.
- šendóš*: (budi γ.) [Λατ. sano-are] = ἐνδυναμόνω, ὑγιαίνω ἱατρεύω
 τινά. — šendóšem πκθ. ἐνδυναμόνομαι, ἱατρεύομαι.
- šendóšš* = ἐπιρ. = ὑγιῶς 2) σῶως, ἀβλαβῶς. — (ι-ε) šendóšš-ι-α : ἐπιθ. =
 ὑγιής, γερός, 2) σῶος, ἀβλαβής.
- šendriš-ít-ít* (Ἑλλάς. Κροῦǰζ) šetis (Σ) = ὑπάγω εἰς περίπατον, περι-
 πκτῶ, τριγυρίζω (Τουρκ. γjesdís). — γῆθε ἠότνε με šendρίτουνε
 νούκ' ε γῆν κετνε. — πο dαλǰ με šendρίτουνε = πο dαλǰ με πᾶμ με
 σῶ. — πο šendρίσινε αλǰπισάνενε, κρύκῆνε = (ἔταν τριγυρίζουν τὸ λεί-
 ψνον ἁγίου τινός ἢ τὸν σταυρὸν εἰς τὰς λιτανείας).
- šendriš-ít-ít* (Σ) = ἴδ. νδρίσ-ίτ-ίτ.
- šendrišem* (Σ) = ἴδ. νδρίτεμ.
- šendrišat-i* (budi-bogdan) ἴδ. šindριtát ι (γ).
- (ι) šendρόššem ι (Σ) ἀρσ. ε šendρί:ššme-jz θηλ. = ἴδ. (ι-ε) νδρίtššm-
 ι-α ἐπιθ.
- šenín-ou* : πληθ. šenínετε [Ἑλλην. χοῖνιξ-κος] = μέτρον χωρητικότητος =
 100 ὀκάδες (ἐπὶ γεννημάτων) 4 κοιλά.

Σεινδοξ-ου: ὁ Ἁγιος Ἀνδρέας 2) ὁ Δεκέμβριος μῆν.

σενόξ [Ἑλλην. σῆμα, Λατ. signo-are, Ἀραβ. νισάν] ρ. ἐνεργ. = σημαίνω, σημαίνω, σημαδεύω, 2) σκοπῶ κατασκοπεύω· σενόξेम παθ. = σημειοῦμαι. σημαδεύομαι, σκοποῦμαι, κατασκοπεύομαι.

(ι) σενούεσμι-ι ἢ ι σενούεσμε-ι (γ) = ἐπίσημος.

(ε) σενούεσμιε-ια ἢ (ε) σενούεσμε-ια καὶ (γ. συνηρ.) (ι) σενούσμι-ι ἢ

(ι) σενούσμε-ι, (ε) σενούσμιε-ια ἢ (ε) σενούσμε-ια· (ι-ε) σενούεμ καὶ

(ι-ε) σενούμ (γ) (ι-ε) σενούαρε (τ) = σημειωμένος.

σένξ-ι (bogdau Σ) πληθ. σένξετε [Λατ. signum ἑλλην. σῆμα].

σένξε-α (γ) πληθ. σένξατε καὶ σένξε-α (τ) καὶ σίνξ-ι (budi) = σημειῶν

2) σκοπός (= σημειῶν πρὸς ὃ σκοπεύει τις).

σένξεξε-α καὶ *σένξεξε-α*: πληθ. — ζατε = ἀστερισμός.

σένξ (τ) σένξ (γ) ρ. ἐνεργ. σένξेम παθ. δῖελι σέν (τ) πέμετε καὶ δῖελι

σέν πέμετε (γ). — ουσένε πέμετε.

σένξετάρ-ι-ε-ια (Ἀργυρ.) = ὁ ἀκτινοβολῶν-οῦσα· πληθ. σένξετάρετε.

σένξόξ: (Ἀργυρ.) ρ = ἀκτινοβολῶ.

σέντ-ι (γ) σέντ-ι (τ), σίντ-ι (budi, Τυραν. Καβ.) πληθ. σέντάρετε,

σέντάρετε σέντενιτε καὶ σίντενιτε = ἅγιος ἱερός· [Λατ. sanctus].

σέντενέσμε-α (γ) πληθ. σέντενέσατε = ἅγια, ἱερά· καὶ σέντενέσμε-α πληθ.

ατε, σίντενέσμε-α (Καβ.) πληθ. σίντενέσατε, σίντε-ια (budi) πληθ.

σίντετε = ἅγια.

σέντενι-α (γ) σέντενι-α (Καβ.), σέντενι-α (τ) πληθ. ἄχρηστος ἢ ἀγιό-

της, ἀγιωσύνη. — σέντενίξ τότε = ἡ Ὑμετέρα Ἀγιότης (πρὸς πρόσωπον ἱερωμένον).

(ι) σέντενιούεσμι-ι (γ) ἢ (ι) σέντενιούεσμε-ι = ἅγιος, ἱερός· καὶ (συνηρ.) (ι)

σέντενιούσμι-ι ἢ (ι) σέντενιούεσμι-ι, τὸ θηλ. (ε) σέντενιούεσμιε-ια ἢ

(ε) σέντενιούεσμιε-ια καὶ (συνηρ.) (ε) σέντενιούεσμιε-ια ἢ (ε) σέντενιού-

εσμιε-ια. — (ι) σέντενιούσμι καὶ (ι) σέντενιούεσμι (ε) σέντενιούεσμιε-ια

καὶ (ε) σέντενιούεσμιε-ια καὶ (ι) σέντενιούεσμι-ι (ε) σέντενιούεσμι-

ε-ια (τ).

(ι-ε) σέντενιούεσμι-ι-ε-ια (γ) καὶ ι-ε-σέντενιούεσμι-ι-ε-ια (γ. συνηρ.) καὶ

ι-ε-σέντενιούεσμι-ι-α (τ) = ἡγιασμένος-η.

σέντενιόξ (γ) σέντενιόξ (τ) = ἀγιάζω. — σέντενιόξेम (γ) σέντενιόξेम

(τ) = ἀγιάζομαι.

- σενιτενίμ-ι* (γ) *σενιτερίμ-ι* (τ) = άγιασμός, πληθ. ετε. — *σενιτενόμε-ι*
 (γ) *σενιτερόρε-ι* = τὸ άγιαστήριον, πληθ. ετε.
σέπουλε-α (Dibρα) = ράπισμα (μὲ τὴν πικράμην), ἴδ. *σουλιάλε-α*. —
 ἰ *σέσε* νηξ *σέπουλε* = τὸν έρράπισα. πληθ. *σέπουλετε*.
σερβέλε-α (Σ) ἴδ. *σουρβέλε-α* (Έλθατ.) πληθ. *σερβέλετε*.
σερβέ (budi, bogdan γ. τ) ρ. ένερ. = ύπηρετώ [Έλλην. θεραπεύω
 Λατ. servio-ire] παθ. *σερβέμε*.
σερβέσε-α πληθ. *σερβέσατε* (budi-bogdan γ. τ) = ύπηρεσία, έργα-
 σία, δικονία, λειτουργία.
σερβετούρε-α (budi) = δουλεία, κοινῶς σκλαβιά. πληθ. *σερβετούρετε* (γ.
 τ) άρσενικῶς.
σερβετούρε-όρι (τ) [Έλλην. θεράπων, Λατ. servus] = ύπηρέτης, διά-
 κονος, θεράπων, λειτουργός, οικέτης. καὶ *σερβετούρε-όρι* (γ) *σερβε-*
τούρε-όρι (συνηρ.).
σερβετόρε-ια θηλ. πληθ. *σερβετόρετε* = ύπηρέτρια.
σερεγγύε-ι (bogdan) = ύποκριτής.
σερεγγί-α (budi) = τέχνη, τέχνασμα πληθ. *σερεγγίτε*.
σερεργουλε-α (Σ), *σιλιοῦρ-ι* (Καθ. Κρούζα) *κουνδαλί-α* (Άργυρ) *κο-*
ξέλι-ι (Περμέτ.) (Τουρκ. σινδσάκ). *λιόιμε* *σερεργουλε* (Σ) [ἴδ.
 σκούνδ].
σερίμ-ι: πληθ. *σερίμετε* = ἡ ίατρεία, θεραπεία.
σερόν ἢ *σερό* (τ) [έκ τοῦ Λατ. sanus, σάος = ύγιής], *νγιζιλ* καὶ
σενδός (γ) *αντίθ.* *σεμοῦ* (γ), παθ. *σερόνεμ* (τ) = ίατρεύομαι, *νγιζι-*
λεμ (γ) *σενδόσεμ* (γ).
σερό ἢ *σαρό* (γ): έν τῇ φράσει *σερό* *περ τε νγρανε* = άποθνήσκω
 τῆς πείνης. — *ουσερόδα* *περ τε νγρανε* = *νγόρδα* *περ τε νγρανε*.
σερμένδε-ια (γ) πληθ. *σερμένδετε* = *σάκρπε-α* πληθ. *σάκρπατε* (Βεράτ.)
 [Έλλην. κάρφ-ος] = φρύγανον.
σερπ-ι ???
σεσ-έτ-έτ ρ. ένεργ. = *πωλῶ* *ζντιθ.* *βλιξ* *άόρ.* *σίτα-ε-ι* *μετοχ.* *σίτουε*
 (γ) *σίτουε* (τ).
σέσιε-α (bogdan) = διαθήτης.
σεσ, *ρρασ* (γ) *έπίρ.* = *έπιπέδως*: καὶ *ρρασ* (κατ' άποβολήν τοῦ φ πρό σ
 συνήθως *παρά* Σκοδριάνοις].

- öē-ι* = τὸ ἐπίπεδον μέρος τῆς ἐπιφανείας σῆς γῆς πληθ. *öēete*.
öē καὶ *öēōj* ρραφσόj (γ), ρρασόj (Σ) = κάμνω ἐπίπεδον. — *öēōxem-όμεμ*,
 (τ) ρραφσόxem (γ) ρρασόxem (Σ) πλθ.
öēiēj ('Αργυρ.) πτερνίζομαι· ἴδ. *τöētiēj* ('Ελθασ.) *τεötiēj* (Τυραν.) τέ-
 σεμ. (Σ) *öētiēj* (Βεράτ.).
 (ε) *öētoūng-a* πληθ. *τεötoūnate* [Λατ. saturnus = Κρόνος] ['Ελλην.
 Σάτυρος] = Σάββατον.
öēfröj (τ. καὶ γ.) ρ. οὐδ. ἀνασίνω, ἀναπνέω, πέρω τὴν ἀναπνοήν
 μου. — ρε ε *öēfré* = κάθησθαι νά πάρης τὴν ἀναπνοήν σου. — 2) κοι-
 νῶς ξέθυμαίνω, ἐκβάλλω τὸ ἀχτι μου ἴδ. [σ-φρϋ] *σεφρεj* (budi) ρ. =
 ὑποφέρω (Λατ. *suffero*) ἴδ. βούxj.
öin-ι (Τύραν.) καὶ *αρσίν-ι* = ἴδ. ρρεσίνε-α.
öi-ου πλ-θ. σίνατε (γ) σίρατε (τ) = βροχή. — ρῆμα. — *bis öi* = βρέχει,
βίντε öi = ἔβρεχε, *ρᾶ öi* = ἔβρεξε καὶ *ρᾶνε öi* = ἔχει βρέξει, *κίστε ρᾶνε*
öi = εἶχε βρέξει.
öibē-a (γ. τ.) μόνον ἐν τῇ φράσει *σίβα!* ὅταν πτερνίζεται τις ἀντὶ νά
 τοῦ εἴπωσι *öendēt*.
öingjete-a (γ) = ἴδ. *öegjete-a* πληθ. *öegjeteate*.
öingjetoule-a (γ) = ἴδ. *öegjetoule-a* πληθ. *öegjetouleate*
öingjetār-i-e-ja = ἴδ. *öegjetār-i*: πληθ. *öingjetārete*.
öingjetōj-όxem = ἴδ. *öegjetōj-όμεμ* (τ).
öingoulōj: (budi) = δρίδερ. (οὐδ.) σείω. — *γjithē* δξου *öingoulōi* = ἄπασα ἡ
 γῆ ἐσεισθη.
öij (γ) *σίj* (τ) ἀλωνίζω: *άόρ öina-e-ι* (γ) μετοχ. *öime* (γ) *öire* (τ).
öijē-a (γ. τ.) (bogdan) = νοστιμάδα, γεῦσις, ἡδύτης· *κεjō γjélē* καὶ
öijē = τοῦτο τὸ φαγητὸν ἔχει νοστιμάδα (πληθ. *öijate* ἄχρηστος).
 (ι) *öijēöim-ι*, (ε) *öijēöime-ja* = νόστιμος, εὐχυμος, ἡδύς.
öijōnj (τ) καὶ *öijōj*: ρ. = νοστιμιζώ.
öijōxete τριτοπροσ. = *με-τε-ι-να-ου-ου öijōxete* = νοστιμεύομαι-σαι-ται,
 νοστιμεύομεθα-σθε-νται.
öinjē-a ('Ελθασ.) ἴδ. ρρεσίνε-α (πληθ. *öinjate* ἄχρηστος) *öikōj* ρ. ἐνεργ. =
 παρατηρῶ, *öikōj* (Σ) κοινῶς κυττάζω, *öikōxem*, *öikōjōxem* (Σ) καὶ
βεötrōj-όμεμ (τ) = παρατηρῶ, *βεögōj*, *βεögōxem* καὶ *βεögόμεμ* (γ. τ.)
 = παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς, ἐξετάζω, παραμυνεύω καὶ *βε ρε* (γ) =

παρατηρῶ, βῆ ορῆ (γ) βῆ ρῆ (τ)· παθ. βῆχῆμ ορῆ (γ) βῆχῆμ ορῆ (γ),
βῆχῆμ ρῆ (τ).

ῶν (γ) = ἴδ. σῆν.

ῶνδριτάτ-ι (γ) ῶνδριτάτ-ι (budi-bogdan) [Ἰτάλ. San-trinita = ἡ
Ἀγία Τριάς] ἢ Μεταμόρφωσις.

ῶνδρονό-όχῆμ (budi) = ἴδ. ῶνδρονό-όχῆμ (γ).

ῶνδρονό: πληθ. (budi) = ἴδ. ῶνδρονό = τὰ σημεῖα.

ῶνδ-ι (budi) = ἴδ. ῶνδ-α = σημεῖον.

ῶνδρονό-α (budi) = ἴδ. ῶνδρονό-α (πληθ. ῶνδρονό-α ἀχρηστος).

ῶνδ-ι (budi Τροαν. Κιβ.) πληθ. ῶνδρονό = ἴδ. ῶνδ-ι.

ῶνδρονό-α (budi) = ἴδ. ῶνδρονό-α πληθ. ῶνδρονό.

ῶνδρονό-α (Κιβ.) πληθ. ῶνδρονό-α.

(ι-ε) ῶνδρονό-ι-ε-α (Κιβ.) = ἴδ. (ι-ε) ῶνδρονό-ι-ε-α.

ῶνδρονό-α (Περμέτ.) = ἴδ. ῶνδρονό-α (Περμέτ.).

ῶνδρονό-α (Σ) πληθ. ῶνδρονό = φουσά-α (κατ' ἀποβολὴν τοῦ φ πρὸ τοῦ ῶ) ἴδ.
φουσά-α.

ῶνδρονό: παθ. τοῦ ῶς ρ. = πωλῶ-ῶνδρονό.

ῶνδρονό-α (Σ) = ἴδ. ῶνδρονό-α.

ῶνδρονό (Σ) = ἴδ. ῶνδρονό.

ῶνδρονό (γ) ῶνδρονό (τ) παθ. τοῦ ῶνδρονό (γ, τ).

ῶνδρονό (τ) ῶνδρονό (γ) παθ. τοῦ ῶνδρονό ἢ ῶνδρονό.

ῶνδρονό-α (τ) = ἴδ. ῶνδρονό-α πληθ. ῶνδρονό-α.

ῶνδρονό-α (τ) = ἴδ. ῶνδρονό-α: πληθ. ῶνδρονό-α.

ῶνδρονό-ι-ε-α καὶ ῶνδρονό-ι-ε-α [ἴδ. ῶνδρονό-α] = κλαδεύω.

ῶνδρονό παθ. τοῦ προηγ.

ῶνδρονό-δι (τ) = ἴσχυς, ξηρόν σῶκον.

ῶνδρονό: ρ. οὐδ. [ἴσως ἐκ τοῦ ἐν-ῶνδρονό-α ξε-ῶνδρονό-α] ἀντίθετον
νῶνδρονό.

ῶνδρονό: ἐπίθ. ἀντίθ. νῶνδρονό.

(ι-ε-τῆ) ῶνδρονό: ἐπίθ. ἀντίθ. ι-ε-τῆ-νῶνδρονό.

ῶνδρονό-ου (γ, budi-bogdan) ῶνδρονό-ου (budi) καὶ ῶνδρονό-ου (Σ) =
ἀφορμή, πρόφασις· πληθ. ῶνδρονό-ου, ῶνδρονό-ου.

ῶνδρονό-α [Λατ. scala] = βαθμὴ-ίδος, σκαλοπάτι. 2) βαθμὴ, ἀξίωμα.

3) κλεισοῦρα, ἔνθεν δύναται τις νὰ διαβῇ τὸ ὄρος ἢ τὸ βουνόν. —

- σκάλλ' ε μάλλιτ, σκάλλ' ε Τούζανιτ, σκάλλ' ε Περίσκαρσε. — σκάλλετ
πληθ. = αναβάθρα, κλίμαξ.
- σκάλλε-α (Τυραν.) ἴδ. τσκάλλετ-α πληθ. σκάλλετ.
- σκαλόγ-όντ ρ. = γίνομαι ἔξω φρενῶν. — ληούακ μέντσ και νδερερέχεμ
(Βεράτ.) 2) (γ. τ) = ἐκπίπτω τοῦ βαθμοῦ, τοῦ πλοῦτου.
- σκαλμόντ-ότ (γ. τ.) ρ. ἐνερ. = ξεκαρφώνω. ἀντίθ. νγαλμόντ-ότ. — σκα-
λεμόνεμ-όχεμ παθ.
- σκάλλτ (τ) [Λατ. caleo = πατῶ] και σουπλάκ (γ) ρ. = σκιοπατῶ τινα
(κούρ τε σκέλι χιέια) και σιτότ (Σ).
- σκάλλεμ (τ), σουπλάκεμ (γ), σιτόχεμ (Σ) παθ = σκιοπατοῦμαι, σκέλ-
εμ νγα χιέια. — ἀντίθ. νγάλλεμ.
- σκάλλετ ἐπίρ. ἀντίθ. νγάλλετ.
- (ι-ε-τε) σκάλλετ: ἐπίθ. ἀντίθ. ι-ε-τε νγάλλετ.
- (ι-ε-τε) σκάλλουε (Σ. Τυραν.) = σκάκ ι πουνούαρε (κατειργασμένος).
σκαμπ-βι (γ) σκαμπ-βι (τ) πληθ. σκέμβετε (γ) σκαμβένττε (τ) = βρά-
χος, 2) (γ. bogdan) = θρόνος, κοινῶς σκαμνί.
- σκαנדουε-ι πληθ. σκαנדουττε = σκαנדάλον.
- σκαπεροάτ (γ) ρ. ἐνερ. — διασκορπίζω ἐδῶ κ' ἐκεῖ.
- σκαπεροάχεμ (γ) παθ. ἴδ. σκαπεροάτ-άχεμ.
- σκαπεροσέντ-ένεμ (Βεράτ.) = ἴδ. καπεροσέντ-ένεμ = ὑπερπηδῶ.
- σκαπουλάρεσ-ι (Ἑλθασ.) = ὠμοπλάτη και σκαπουλάρεσ-ι (Τυραν.) ε
χόκτα πρέτ σκαπουλάρεσ (Ἑλθασ.) = ε χόκτα περ σκαπουλάρεσ
(Τυραν.) = τὸν ἔστυρα σθάρνα, (ἀπὸ τὰς ὠμοπλάτας).
- σκάρε-α (Περμέτ.) ι θόνε ασάτ δρούσε κίε ι λήθνηνε κίένιτ, κίε τε
μυς αφρόνετε ε τε χόκτα ατέ κίε ε χέκτ περ δόρε.
- σκάρε-α (τ) μτχ. τοῦ σκάσ = γλυστρῶ, ὀλισθαίνω.
- σκαρεζένεμ-έχεμ (Βεράτ.) (ἐπὶ τετραπόδων κυλιομένων) = ρρουκουλέ-
χεμ νδε περ πλιούχουριτ (ὡς ὁ ὄνος, ὁ ἔππος κ.τ.λ.).
- σκάρεθι [ἴδ. σκάσ ρ.] κίθι [ἴδ. κίτ]. — ε-πρέου περ σε σκάρεθι = ε πρέου
περ σε κίθι = τὸ ἔκοψε πλαγίως.
- σκαρκόντ-ότ-όνεμ-όχεμ = ξεφορτόνω ὀνομαι, ἀντίθ. νγαρκόντ.
- σκάρε-α (Βεράτ. Περμέτ.) πληθ. σκάρπατε, κάρθελλε-α (Περμέτ.)
πληθ. κάρθελλετ, κάρθελλε-α πληθ. κάρθελλετ (Περμέτ.) κάρθι-α
(Ἑλθασ.) πληθ. κάρθιτε, λημιόστε-ια (Ἑλθασ. Περμέτ.), κάρνδε-

ja [Ἑλλην. κάρφος, καρφίς-ίδος = στεγνόν ξύλον ἢ χόρτον]. — ἀροῦ
 τε χόλι ε τε θάτζα περτζ νδέζουρε ζιάρρινε = σκουπίδια, μικρά ξυ-
 λοκάκια.

ἄκαροαβίτεμ (Σ) = ἴδ. ζαρραβίτεμ.

ἄκάσ-έι-έι (τ. Βεράτ.) ρ. οὐδ. γλιστρῶ ἴδ. ἄκίέσ-έτ-έτ, ῥεῤῥάκίέσ-έτ-έτ.

ἄκατερορόν (γ) ἄκατερορέν (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = ξεμπερδεύω· ἀντίθ.
 νγατερορόν.

ἄκατερορόχημ (γ) ἄκατερορένεμ (Περμέτ.) = ξεμπερδεύομαι· ἀντίθ. νγα-
 τερορόχημ.

ἄκέλι [Λατ. caleo = πατῶ] καὶ ἄκελμόν (Περμέτ.) = πατῶ μὲ τὸν
 πόδα· 2) καταπατῶ. — ἄκέλι βούκνε ε περμύσε κούπενε (ἐπὶ
 ἀγνωμοσύνης)· 3) συνουσιάζομαι (ἐπὶ πτηνῶν) γιέλιμ ἄκέλι πούλ-
 ινε. — ζόκ-ε νδίκνε = βατεύονται. — ἴδ. νδίκνεμ (ἐπὶ ζώων) κίι
 (ἐπὶ ἀνθρώπων) ἴδ. ἄκάλνεμ, ἄκέλιεμ παθ. = πατοῦμαι· 2) κατα-
 πατοῦμαι· 3) συνουσιάζομαι (ἐπὶ πτηνῶν). — ἴδ. νδίκνεμ, ἴδ. ἄκάλνεμ.

ἄκεμβέν-έι (τ) ρ. ἐνεργ. = ἀνταλλάσσω τι (δίδω τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ
 λαμβάνω ἄλλο ἀντ' αὐτοῦ)· καὶ κεμβέι, κεμβέι (τ) ἄκεμβέι μόλε με
 δάρδα = ἀνταλλάσσω μῆλα μὲ ἀπίδια. — ἄκεμβένεμ, κεμβένεμ παθ.

ἄκεμβέσε-α (τ) πληθ. ἄκεμβέσατε = ἀντάλλαγμα, λύτρον, ἀντίτιμον.

ἄκελκίεν-ε (γ. τ.) ρ. = γυαλίζω· 2) λουστράρω.

ἄκελκίεχέμε-ένεμ παθ. [ἴδ. κίελκίε-α = γυαλί].

ἄκελκίέσε-α καὶ ἄκελκίίμ-ι = γυαλισμα· πληθ. σατε-μετε.

ἄκελκίύε και (συνηρ.) ἄκελκίύ-ε ἐπίθ. = γυαλιστερά.

(ι-ε-τε) ἄκελκίύε και (συνηρ.) ἄκελκίύτε ἐπίθ. = γυαλιστερός.

ἄκέμπ-βι (τ) = ἴδ. ἄκάμπ-βι (γ) πληθ. ἄκεμβέντε.

ἄκενδέι (Αργυρ.) = ἴδ. ἄκενδίσ-ίτ-ίτ.

ἄκενδίσ-ίτ-ίτ (γ) ἄκενδίτ-ίτ-ίτ (τ. Βεράτ. Περμέτ.) = σπινθηροβαλῶ,
 στίλω.

ἄκενδίλε-α, ἄκενδίλε-α [Λατ. scindilla] = σπινθῆρ, ζώπυρον, κοιν.
 σπίζα· ἴδ. δσίδσε-α. — πληθ. ἄκενδίλετε καὶ ἄκενδίλετε.

ἄκέπ (ὀρθότερον ἄκρέπ) τριτοπρόσ. ῥῆμα = παρομοιάζει, (ὀλίγον τι ὁμοιά-
 ζει)· με ἄκέπ μου = μου ὁμοιάζει, τε ἄκέπ τυ = σοῦ ὁμοιάζει, ι
 ἄκέπ ατι = τοῦ ὁμοιάζει. — ι ἄκέπ τ' έτ = ὁμοιάζει τῷ πατρὶ, ι ἄκέπ
 σ' έμεσε = ὁμοιάζει τῇ μητρὶ· 2) ja ἄκέπι τε κιάμιτ, γάζιτ = εὐθὺς

- ἤρχισε νά κλαίη, νά γελά (δρθότερον: ja ökrépi te kjámit, γάζιτ).
ökéπ-εμ (Σ) = ἴδ. ökjéπ-εμ = ζηλόνω.
ökéπετε (Σ) = ἴδ. ökjéπετε = ζηλωμένον.
(ι-ε-τε) ökéπετε: ἐπίθ. = ι-ε-τε ökjéπετε = ζηλωμένος.
(ι-ε-τε) ökéπετε (Σ) ἐπίθ. = ι-ε-τε ökjéπετε (bogdan) = κουτσός-ή-όν.
ökéπετε ('Ελβασ), ökréπετε (Βεράτ), τέκετε ('Ελβασ.-Βεράτ.) με-τε-ι
ökéπετε = με-τε-ι τέκετε = κοιν. μου βουλήθηκε.
ökεπετι̇ (γ) ἴδ. ökrεπετι̇ (γ).
ökεπετι̇με-α (budi) ökeπετι̇νε-α (γ) = ἴδ. ökrεπετι̇νε-α (γ) πληθ. öke-
πετι̇ματε, ökeπετι̇νατε.
ökεπό (Σ) ἴδ. ökjεπό (bogdan) = κουτσαίνω.
ökróvθεμ (Τυραν.) = ἴδ. öpεrvóθεμ ('Ελβασ).
ökródėj: ρ. = ἐμπορνεύω, καταισχύνω, καταπορνεύω τινά: ἴδ. κ̇j̇j.—
μτχ. ökródėρε (τ) ökródėμε (γ) καὶ ökródėμ (συνηρ.) κ̇j̇jό γροῦα
έσ̇τε ökródėρε=αὕτη ἡ γυνή εἶναι καταγαμνημένη: ökródėμε παθ.—
κ̇j̇jέτ'ε ökródėχετε.
ökródėσο-ι (γ) = ἴδ. μουτι-νι = τινάρ κ̇j̇ε ρράχνε κ̇j̇όυμεσ̇τινε.
ökróróχεμ (γ) = ökourróχεμ.
ökróróχεμ (Σ) = ἴδ. öγερρόχεμ (Περμέτ.).
ökés (γ) = ἴδ. ökóυσο-ι (γ).
ökéto: ρ. = ξεσκαλόνω: αντίθ. νγέτο.
ökεφ (Χειμάρα [ἴδ. σκάφ-ος]) ἐν τῇ φράσει: βελέζετ τε dάλλ̇ε νγα
ν̇j̇ε ökeφ=πρέ̇j ν̇j̇ε bάρου.
ökio-εμ (Σ) (Τυραν.) = ἴδ. ökjio-εμ (γ. συνηρ.).
ökio-ιτ-ίτ (γ) ökio-ιτ-ίτ (τ) = ξεκολλῶ τι, αντίθ. νγ̇j̇io-ίτ.— παθ.
ökíteμ.
ökíte-α πληθ. ökítaτε (τ) [ökás-έτ-έτ] = ἴδ. ökjíte-α ('Ελβασ).
Σκ̇j̇á-ου = Σκύθης, Σλαῦος, Βούλγαρος, πληθ. Σκ̇j̇έτε.
ökóρ-ι (Σ) πληθ. ökjárκατε, ökárθ-ι, ökéρθ-ι (Σ) = σκίουρος: (εἶδος
ζώου οὔτινος τὸ δέρμα εἶναι πολύτιμον) πληθ. ökjárδετε.
ökjéκσο-α (γ) πληθ. ökjéκσοτε = ökjéκσο' ε bόστιτ, ökjéκσοατ' ε
bόστιτ.— ökjéκσο' ε öεγ̇j̇έτσοε.
ökjéλ̇μ-ι πληθ. ökjéλ̇ματε = κλωτσιά κοιν. καὶ ökjéλ̇π-θι (Τυραν.
'Αλβανοσικελικόν) πληθ. ökjéλ̇βετε.

ökjeljhöj (Τουρν.) ökjeljμόνj-ój (Παρμέτ.-'Ελθασ.) = öτίε με ökjéljμε = κλωτσώ.

ökém-i (Κροῦjα) = τὸ ἀνώφλιον· πράκ-ου = τὸ κατώφλιον. — ökjéμι i dérρεε = τὸ ἀνώφλιον τῆς θύρας. — πράκου i dérρεε = τὸ κατώφλιον τῆς θύρας.

ökjéτε: πληθ. τοῦ Σκjā-ού.

ökjéμε-ja πληθ. ökjéμετε. — ökjéμεζε-α πληθ. ökjéμεζατε: παροιμ. τῶ i βεν δια ökjéμεζεσε, ja βεν ökéμεζα λjεκούρρεε (ἐπὶ ἀντεκδικήσεως).

Σκjενί-α (γ) ὄνομ. περιληπτ. καὶ Σκερί-α = οἱ Σκύθαι, οἱ Σλαῦοι, οἱ Βούλγαροι.

Σκjενίöt (γ) ökjερίöt (τ) ἐπίρ. = Σκυθιστί, Σλαυιστί, Βουλγαριστί.

Σκjενίöτε-ja (γ) Σκjερίöτε-ja (τ) = ἡ Σκυθική, Βουλγαρική (γλώσσα).

ökjεpάρ-i = ἴδ. öκεpάρ-i πληθ. öκεpάρετε.

ökjép ρ. ἐνεργ. = κοιν. ζηλόνω, ξερράφτω· ἀντίθ. kjép. — παθ. ökjέπεμ.

ökjέπετε καὶ ökjεpίνjτε πληθ. τοῦ öκόπ [Ἑλλην. σκῆπ-τρον].

ökjέπετε: ἐπίρ. = ζηλωμένον. — i-e ökjέπετε ἐπίθ. = ζηλωμένος-η.

(i-e) ökjέπετε (bogdan) = χωλός-ή, κουτσός-ή· ἴδ. τῶάλj-i.

ökjεpój (bogdan) ρ. = κουτσάινω. — ἴδ. τῶάλjój.

ökjεpój (Σ) ρ. ἐνεργ. = γυρίζω τὸν λόγον, μεταβάλλω τὸν πρῶτον λόγον. — μός ökjεpój φιάλjεε kjε με θεε περpάρα = μὴ ἀναιρεῖς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον μου εἶπες πρότερον.

ökjεpθ-i = ἴδ. ökjάρθ-i.

ökjέpρε-α: πληθ. ökjέpρατε [ἴδ. ökjιέρ] = σχίσμα, σχισμή.

ökjέpρατε ἢ ötjέpρατε πληθ. τοῦ kjεnkj-γι = τὰ ἀρνιά.

ökjεpρi-α (τ) = ἴδ. Σκενί-α (γ).

ökjερίöt (τ) = ἴδ. Σκjενίöt (γ).

ökjερίöτε-ja (τ) = ἴδ. Σκjενίöτε-ja (γ).

ökjέσ-ét-ét (γ) = ἴδ. öκάσ-ét-ét (τ) καὶ pρεökjέσ-ét-ét (γ. Ἑλθασ).

ökjέp (γ) καὶ (συνηρ.) ökjίp, tōjιέρ ἢ tōjιέρ (τ) tōjίp (Καθ.) = σχίζω, ξεσχίζω. — ökjιέρ pρόθετε (γ) ξεσχίζω τὰ φορέματα, tōjιέρ pρόθετε (τ). — άp. ökjόρα-ε-i (γ) tōjόρα-ε-i (τ) μετοχ. ökjέpρε (γ), tōjέpρε (τ). — με tōjόρι μάτöεja (τ) = με γεpρίτσι μάτöεja (γ) = μ' ἐγρατσούτισεν ἡ γάτα.

ökjiljioε-α (Σ) ἴδ. φράσσε-ε: πληθ. ökjiljioτε.

(ι-ε) ökjimεte-ι-α (Ἐλθασ.) (ἄγνωστος ἢ σημασία) λέξις ἀπηρχαιωμένη ἐν τῇ φράσει (ι) ökjimεti! (ε) ökjimεta! (ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ὀθωμ. λέξιν ζάβαλι!).

Σκijίνε-α πληθ. Σκijίνετε θηλ. τοῦ Σκijᾶ-ου.

Σκijίε ἐπίρ. = Ἄλθωνιστί, Ἄλθωνικά.

ökjipe-ja πληθ. ökjipe-τε, ökjipónje-α πληθ. ökjipónjate ökábe-α: πληθ. ökábate (τ) ökabónje-α πληθ. ökabónjate. — ögåbe-α πληθ. ögåbate (τ), ögabónje-α πληθ. ögabónjate πετρίτ-ίτι πληθ. πετρίτετε = ὁ ἀετός.

Σκijipeνi-α (γ) Σκijipepi-α (τ) = ἡ Ἄλθωνία.

Σκijipeiáo-ι-ε-ja πληθ. ἀρσ. ετε θηλ. ετε = ὁ Ἄλθωνός, ἡ Ἄλθωνίς.

Σκijipeiόti (γ) Σκijipeiόti (τ) = κατὰ τρόπον, ἔθιμον τῶν Ἄλθωνῶν.

ökjipenoj (γ) ökjipepóji (τ) = ἐξαλθωνίζω. — παθ. ökjipepójeμ (γ) όνεμ (τ).

ökjipó-jónj: p. = ἐννοῶ, κατακλυβάνω α ökjipón σε τῶ τε θέμ. = ἐννοεῖς τί σοῦ λέγω; ökjipónj ατέ γιούχε πο σ' μούντ τ' ε φλjas = ἐννοῶ αὐτὴν τὴν γλωσσὴν ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὴν ὀμιλήσω.

ökjio (γ. συνηρ.) tőjio (Καθ.) ἴδ. ökjioε, ἴδ. tőjioε.

ökjioáke-ja (Μυζεκijéja) πληθ. ökjioákeτε = ὄρνις-ιθος (λέγεται πρὸς διάκρισιν τῆς κούρκας) πούλje ökjioáke = ὄρνις. — πούλje διέτι = καῦρα.

ökjioεζε-α (Βεράτ.) = θελέζ' ε φουάσε: πληθ. ökjioεζετε.

ökjioεμ (γ) παθ. τοῦ ökjioε: tőjioεμ παθ. τοῦ tőjioε.

ökjioε-α (budi-bogdan Σ) [Λατ. scio-ire = οἶδα, γινώσκω] = νόησις, αἴσθησις.

ökjioε-α (Ἐλθασ.) = ὀλισθηρός τόπος ἴδ. p. ökjioε-έτ-έτ. — καὶ ökjioτε-α (τ) πληθ. ökjioτετε (Ἐλθασ.) ökjioτετε (τ).

ökjioε-ι = ὀλισθηρός: πληθ. ökjioτεσιτε.

ökjioπε-α [Λατ. scopa = βοτάνη τις, ἢ σάρος, τὸ χηνοπόδιον] εἶδος χαμοδένδρου. — πληθ. ökjioπετε.

ökjioánj-aj (τ) ökjioúej (γ) καὶ (συνηρ.) ökjioúj = διακρίνω, ξεχωρίζω: παθ. ökjioújeμ.

(τε) ökjioúare-τε (τ) τε ökjioúεμιτε (γ) τε ökjioúμιτ = διάκρισις.

ökjioúφουρε-ι = ἴδ. σκijούφουρε-ι.

οκλύεις [Ἑλλ. ἠν. σκαλ-ω-σκαλίζω] οκλύϊ (γ) οκλύεις καὶ οκλύϊ (Τυραν.)
= ἐκκόπτω, σχίζω. — οκλύεις δέγεινε νγα λήισι = σχίζω τὸν κλάδον
ἀπὸ τοῦ δένδρου.

(τξ) οκλύερε-ιτε (τ) οὐδ., τξ οκλύεμ-ιτε καὶ τξ οκλύμίτε, τξ σκλύεμ-
ιτε (γ) καὶ τξ οκλύμ-ιτε (συνηρ.) = τὸ σχίσμαον.

Σκλύπ (Σ) = ἴδ. Σκλύπ.

οκλύπε-ια = ἴδ. οκλύπε-ια = ἀετός· πληθ. οκλύπετε.

Σκλύπε-ια (Σ) = ἴδ. Σκλύπε-ια.

Σκλυπενι-α = ἴδ. Σκλυπενι-α.

Σκλυπενίσι (Σ) = ἴδ. Σκλυπενίσι.

Σκλυπετάρι-ι = ἴδ. Σκλυπετάρι-ι πληθ. Σκλυπετάρετε.

οκλύρε-ια (Περμέτ.) = πλιάτ' ε ἠάλητε ε φαρφουρίτε.

οκλύχεμ, οκλύχεμ παθ. τοῦ οκλύεις, οκλύεις.

οκλύσ-έι-έι (Σ) = οκλύ ε.

οκλύσε-α (Τυραν.) = σχίσμα, τὸ σχισμένον, πληθ. οκλύσατε.

οκλύεις καὶ οκλύϊ (συνηρ.) = ἴδ. οκλύεις καὶ οκλύϊ.

οκλύχεμ παθ. ἴδ. οκλύχεμ.

οκλύε-α: εἶδος ἀκάρπου δένδρου, πληθ. οκλύατε. — οκλύ' ε ἔργε, οκλύ'
ε βούτε.

οκλύϊ-όϊ ρ. οὐδ. γεγικῶς = βέτε = ὑπάγω, πηγαίνω. 2) διέρχομαι, περνῶ,
κοιν. διαβαίνω εἰς τὸν δρόμον. — οκλύ οὐδεσε = διέρχομαι διὰ τῆς
ὁδοῦ, διαβαίνω εἰς τὸν δρόμον, κοιν. περνῶ εἰς τὸν δρόμον. 3) δια-
περῶ, ρ. ἐνερ. οκλύ φίγεινε γυλιπάνεσε, ι οκλύ πλιούμι μεσ-περ-
μέε = τὸν διεπέρασε τὸ μολύβι, πέρα-πέρα, ἀνάμεσα. 4) διάγω =
ε οκλύε ἵετνε νδε δε τξ χύου. — οκλύ δίτενε, οκλύ νάτενε. 5)
ἐξέχω, ὑπερτερῶ, ὑπερβαίνω, ἴδ. κπερδέε! κύ ια οκλύ ατί (ε κ-
περδέε ατέ) νδε διτουρι = τὸν ὑπερτερεῖ εἰς τὴν μάθησιν, σοφίαν.
6) παρέρχομαι. — παροιμ. οκλύ βάπα με γούστνε = παρῆλθεν ὁ καύ-
σων σὺν τῷ Αὐγούστῳ. — οκλύ κόχ = παρῆλθεν ὁ καιρός. — οκλύ
δίτα, νάτα = παρῆλθεν ἡ ἡμέρα, ἡ νύξ. — οκλύ σι κῆνι νδε ρρούστ =
παρῆλθεν (ἐχάθη) ὡς ὁ σκύλος εἰς τὰ σταφύλια (παροιμ.) (δηλ.
ἐχάθη φονευθεὶς ὁ σκύλος ὑπὸ τοῦ ἀμπελοφύλακος). — οκλύ νδε περ-
αούαρ = μεταχειρίζομαι. — οκλύενε μίρε οκλύ με οκλύ = διάγουσι κα-
λῶς μεταξύ των. — οκλύε ἵετνε τξ κέχε = διήγαγον κακὴν ζωὴν.

σκόκι = βένι κόκιε, κόκιε. — σκόκι πάρετε = κάμνω λιανόμεντα τὰ χρήματα, κάμνω ψιλά. — σκόκι μίσερινε. — σκόκι βάρκουε ε φίκι-βετ θάτε, αντίθ. περκόκι.

σκόκιεμ παθ. = βένεμ κόκιε, κόκιε, αντίθ. περκόκιεμ. — ι-ε-τε σκό-κιετε επίθ. — τε σκόκιουνετε (γ) τε σκόκιουρατε (τ) = τὰ λιανὰ χρήματα. σκόλε-α = ἴδ. σκολι-α πληθ. σκόλα-ε = σχολεῖον.

σκόπι-ι πληθ. σκίπέτε [Ἑλλην. σκῆπτρον] = ράβδος, βακτηρία.

σκοπι-νι πληθ. σκοπίνετε = ξυλάκιον.

σκόρθ ρ. ένερ. = ξεφουσκώνω [κόρθε-α' αντίθ. νγόρθ. — σκόρθεμ παθ. αντίθ. νγόρθεμ.

σκόρθετε: τριτοπρόσ. = ξεφουσκώνει, εκπίπτει. — με-τε-ι σκόρθετε = ξεφουσκώνει, εκπίπτει. — μ' ουσκόρθ κάρι = ξεφουσκωσεν ἡ ψωλή μου. αντίθ. μ' ουνγόρθ κάρι = εφούσκωσεν ἡ ψωλή μου.

σκόρθετε: επίρ. αντίθ. νγόρθετε.

(ι-ε-τε) σκόρθετε επίθ. = ξεφουσκωμένος-η-ον, αντίθ. ι-ε-τε νγόρθετε σκόσιτε-α ???

σκούρεξε-ja πληθ. σκούρεξετε = ἡ διάδικσις, κοινῶς πέρικσις. 2) εξά-δουσις, 3) συναναστροφή. — καὶ τε σκούεμιτε (γ) τε σκούμιτε.

σκούεσ-ι (Σ) πληθ. σκούεσιτε [ἴδ. σκό] = υπάγω] καὶ σκούσ-ι πληθ. σκούσιτε = προξενητής, θηλ. σκούσε-α = προξενίτρια.

(ι-ε) σκούεσμι-ι (γ) καὶ ι-ε-σκούσμι (συνηρ.) = κοινωνικός. 2) υποφερ-τός. — νιερίου ι σκούσμι = κοινωνικός άνθρωπος. — jέτ' ε πασκούε-σμιε = άνυπόφορος ζωή.

σκούλόξε-α (γ. Μαλjesία) πληθ. σκούλόξετε = γγύμνεσε μάδε περ με νγιτίσυνε τσέρεπιν' ε βούξεσε, ε κερτσούνετ' ε ζιάρμιτ.

σκούιδέσεμ ρ. = ἴδ. τσκούιδέσεμ (τ).

σκούλί ρ. = εκριζώνω, ξεριζώνω. αντίθ. νγούλ.

σκούλιεμ παθ. αντίθ. νγούλιεμ.

σκούλί επίρ. ούξετε ἄπτε σκούλι = τὸ νερόν εἶνε ζεματιστό, θερμότα-τον. — ούξε σκούλι = ζεματιστὸ νερό, θερμότατον. — ε περβελιόβκ με ούξε σκούλι = τὸ ἐξεμάτησα με ζεματιστὸ νερό.

σκούλι-ι (Σ) = ένα μάτσο μετάξης (Τουρκ. τσίλιέ) νξε σκούλι μενιάφσι = ένα μάτσο μετάξης.

Σκουμβι-νι (γ) Σκουμβι-ρι (τ) = ποταμός τοῦ Ἑλβασανίου.

- ὄκουμϵ-α (γ. Βεράτ.) [Λατ. spuma] πληθ. λείπει καὶ ὄκούμϵ-α
 (Περμέτ.) ἄφροϛ· (συγγενὲς τῇ λέξει ταύτῃ δοκεῖ τὸ κῶμα).
 ὄκουμϵζόνj-όj (γ. Βεράτ.) ὄκουμόj (τ) = ἀφρίζω [Λατ. spumo].
 ὄκούντ [ἴδ. Γραικ. σκουντῶ, κουνῶ] ρ. = τινάζω, ξετινάζω, κλονίζω,
 ὄκούντ φρόβατϵ = τινάζω τὰ φρεμάτα ὄκούντ ουλίνjτϵ = τινάζω τῆς
 ἑλλητῆς, ὄκούντ μάνινϵ = τινάζω τὴν συκαμινιά.
 ὄκουνδελίμϵ-α : πληθ. ὄκουνδελίματϵ [ἸΑλθκ'ο-σικελικόν] = σεισμός ἴδ.
 τερμέτ-ι.
 ὄκούνδεμ παθ. τοῦ ὄκούντ.
 ὄκούνδεσ-ι πληθ. ὄκούνδεσιτϵ = ὁ τινάζων (ταῖς ἑλλητῆς).
 ὄκούρϵ-jα (Τυρκ.) πληθ. ὄκούρϵτϵ καὶ δουῶνϵζϵ-α πληθ. δουῶνϵζατϵ
 (Περμέτ.) = χαμῶδενδρον πυκνόκλκδον 2) (Κρούjα) πῶλ ι ἴμϵτϵ = μι-
 κρὸν δάσος ἀπὸ πυκνόκλκδον.
 ὄκουρρόχημ (γ) ν. = ἐξαντλοῦμαι στειρεύω (ἐπὶ ὑγρῶν)· κουρ δέρδετϵ
 γjίθη σα σ' κουλὸν μᾶ ας νjϵ πίϵϵ (ἐπὶ ὑγρῶν) κυρίως καὶ μεταφο-
 ρικῶς παντὶ πράγματι).
 ὄκούρϵ-ι Φεβρουάριος μῆν, φρούερ-όρι (γ) καὶ (συνηρ.) φρούερ-όρι, φρούαρ-
 όρι (τ).
 ὄκούρϵτ ἐπιρ. = βραχέως, συντόμως, κοντῶς 2) σχεδόν, τέλος πάντων·
 ὄκούρϵτ με θᾶνϵ = βραχέως εἰπεῖν, τέλος πάντων.
 ὄκούρϵτϵ-α : πληθ. ὄκούρϵτατϵ = ὀρτύκιον καὶ ὑποκοριστ. ὄκούρϵτϵζϵ-α
 πληθ. ὄκούρϵτϵζατϵ.
 ὄκούρϵτϵζϵ-α = ὁ λαχνὸς ὁ κληρὸς· δτίϵμϵ ὄκούρϵτϵζϵνϵ κουjτ τ' ι βιέρϵ =
 βάλλομεν λαχνὸν τίνος νὰ πέσῃ.
 (ι-ε) ὄκούρϵτϵνϵ (γ) ὄκούρϵτϵνϵ-ιϵ (τ) = κοντός, βραχύς, σύντομος.
 ὄκουρτόνj-όj ρ. = συντέμνω, βραχύνω, κονταίνω — ὄκουρτόνεμ-όχημ παθ.
 ὄκούσ-ι : ἴδ. ὄκούσ-ι πληθ. ὄκούσιτϵ
 ὄκούσε-α (Σ) μεσίτριϵ πληθ. ὄκούσατϵ.
 ὄκουσι-α (Σ) προξενιά, μεσιτεία· ἴδ. λjαμσι-α πληθ. ὄκουσίτϵ.
 ὄκράπ-ι πληθ. ὄκράπατϵ καὶ ὄκράπjϵ-α πληθ. ὄκράπjατϵ [ἀρχαία
 Σλαβικὴ λέξις ὄκράπj = σκορπίος = ἴδ. σφύρϵ-ου].
 ὄκράκiόκϵ-α (Dibra) ὄκρέχεσε (Μυζεκjέjα) [ὄκρέχ ρ.] πληθ. ὄκρατῶ-
 κτϵ, ὄκρέχεσατϵ ἴδ. βετίμϵ-α.
 ὄκρέπ-ι (γ) πληθ. ὄκρέπατϵ, κρέπ-ι (Μιρεδίτα), ρρενίμ-ι (Σ) γρεμίνϵ-α

- (Βεράτ. Παρμέτ. πληθ. γρεμίνατς = κρημνός, βράχος· ὄκρέπατ' ε μκ-
λjit = οἱ βράχοι τῶν βουνῶν.
- ὄκρέπ (γ. τ.) τσακτίζω 2) ἀκτινοβολῶ· ὄκρεπερόνj (Παρμέτ.) ὄκρέπι
δίελι νδε μάζιτ' ε μάλjit = ἀκτινοβόλησεν ὁ ἥλιος εἰς τὰς κορυφὰς
τοῦ ὄρους. — ρ. ἐνεργ. = ὄκρέπ χουν' ε ζjάρριτ (γ) = τσιγγῆς ζjάρρε
(τ). — ὄκρέπ πίῶνε ὄκρέπ γούρινε με χουνόρινε. — ὄκρέπι εν εν (bog-
dan) = δίελι ὄκρέπεν (bogdan) = ὁ ἥλιος ἀκτινοβολεῖ.
- ὄκρέπ (Σ), ὄκρεπετιj ('Ελθασ.) ὄκεπετιj (γ), βετόν (Σ) τριτοπροσ. βε-
τετίτ (τ), βετετίτ-ίτ-ί', (τ) = ἀστράπτει. — ὄκρέπι μότι (Μαλjεσία
ε Σκόδραε) = ἤστραψε· πο ὄκρέπ μότι = ἀστράπτει δίκου ὄκρέπι
μότι = δίκου ρά ρροφε· ἴδ. κόκρ' ε μότιτ.
- ὄκρέπεσ-ι: γουρ ὄκρέπεσ = τσακμακόπετρα, πληθ. ὄκρέπεσιτε.
- ὄκρεπετίμε-α (γ) = ἀστραπή πληθ. ὄκρεπετίματς, ὄκεπετίμε-α (budi)
πληθ. ὄκεπετίματς, ὄκεπετίμε-α ('Ελθασ.) πληθ. ὄκεπετίνατς, βε-
τίμε-α (Σ), πληθ. βετίματς, βετετίμε-α (τ) πληθ. βετετίματς (τε)
ὄκρέπουνατς (γ) (τε) ὄκρεπουρατς (τ) = τσακμακόπετρα.
- ὄκρέτ: ἐπίρ. = ἐρήμως· (ι-ε) ὄκρέτε ἐπιθ. = ὁ, ἡ ἔρημος.
- ὄκρετόνj-όj, ὄκρετετόνj = ἐρημόνω. — ὄκρετόχημ ὄνεμ ὄκρετετόνεμ παθ. =
γίνουμι ἔρημος.
- ὄκρετι-α (Σ) πληθ. ὄκρετίτε = ἡ ἔρημος, ἡ ἐρημιά. καὶ (budi-bog-
dan). — ὄκρετετίj-α: πληθ. ὄκρετετίjτε, ὄκρετινε-α (Τουρν.) πλ.
ὄκρετίνατς ὄκρετετίρε-α (τ) πληθ. ὄκρετετίρατς
- ὄκρέχ (Σ. τ) ρ. ἀντίθ. νγρέχ-ὄκρέφ (γ) ἀντίθ. νγρέφ (γ).
- ὄκρέχτε (Σ. τ) ὄκρέφετε (γ) ἐπίρ. — ἀντίθ. νγρέχτε, νγρέφετε. — ι-
ε-ὄκρέχτετε (Σ. τ) ι-ε-ὄκρέφετε (γ) ἀντίθ. ι-ε-νγρέχτετε, νγρέφετε.
- ὄκρέχεσε-α (Μυζεκjεjα) ὄκράτῶμε-α (Dibρα) ἴδ. βετίμε-α πλ. ὄκρέ-
χέσατς, ὄκράτῶατς.
- ὄκρῆj (γ) ὄκρῆj (τ) ρ. = ἀνάλυω (ἐπὶ ὕγρῶν) ἀντίθ. νγρῆj (γ) νγρῆj (τ),
παθ. λείπει. — ὄκρῆνι ούjτε = ἔλυσε τὸ νερό, ὄκρῆνι βόjτε = ἔλυσε
τὸ λάδι: τὸ τρέσ-έτ-έτ (ἐπὶ με-άλλων) τρέσ ἀρινε κjένδινε,
πljούμβινε κ.τ.λ.
- ὄκρῆτε (γ) ὄκρῆτε (τ) ἀντίθ. νγρῆτε. — ι-ε-ὄκρῆτε (γ) ι-ε-ὄκρῆτε (τ),
ἀντίθ. ι-ε-νγρῆτε (γ) νγρῆτε (τ). — ὄκρῆχημ, ὄκρῆφem: παθ. τοῦ
ὄκρέχ, ὄκρέφ. — ὄκρῆj (Σκόδρα) ἴδ. τρέσ-έτ-έτ = ἀνάλυω.

ἄκροῦχεν: παθ. ἴδ. τρέτεμ.

ἄκρονῆ-α: πληθ. ἄκρονῆατε = γραφή, γράμμα. — Σεντζέζ Σκρόνῆ (γ)

Σκρόνῆ' ε Σεντζερούαρε (τ) = ἡ Ἁγία Γραφή. — ἄκρονῆατ' ε αλφα-
δίτσεε = τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου.

ἄκρονῆ-βάρε-ι-α = εὐτυχής, καλότυχος.

ἄκρονῆ-ζι-ου: πληθ. ἄκρονῆζέστεε = δυστυχής, κακομοίρης. — ἄκρονῆ-
ζέζε-α θηλ. πληθ. ἄκρονῆζέζατε.

ἄκρονῆε-ι πληθ. ἄκρονῆεσιτε = γραμματεὺς.

ἄκρονῆετούε-όρι (τ) = ἄκρονῆετούε-όρι (γ) καὶ (συνηρ.) ἄκρονῆετούε-
όρι = ὁ γραμματικὸς, ὁ συντάκτων Γραμματικὴν.

ἄκρονῆετούε-ζα = ἡ Γραμματικὴ. — Σκρονῆετούεζα ε Σκζίπεσεε = ἡ Γραμ-
ματικὴ τῆς Ἀθωνικῆς.

ἄκρουανῆ (τ) ἄκρούεζ (γ) ἄκρούζ (γ. συνηρ.) [Λατ. seribo] ρ. = γράφω,
παθ. ἄκρούχεν = γράφομαι.

ἄκρουαβόνῆ-όζ (γ. τ.) ρ. ἔνερ. = καψαλιζώ, ἄκρουαβζόνῆ-όζ. — ἄκρουα-
βόνεμ-όχεν, ἄκρουαβζόνεμ-όχεν παθ. — πίεζε μίρε κάφενε μός ε
ἄκρουαβός = ψῆσε καλὰ τὸν καφέν μὴ τὸν καψαλίσης.

ἄκρουμπ-βι (γ. τ.) πληθ. ἄκρούμβατε ἄχρηστος = καψάλισμα, τοικινάδα.

ἄκρούθ (γ) ρ. = κάμνω ἀφραῖτο. — ἴδ. κρυθ. ρ. ἄκρούθεμ παθ.

ἄκρούθετε: ἐπιρ.

(ι-ε) ἄκρούθετε = ἀφραῖτος-η. — φτό: ι ἄκρούθετε.

ἄκρούχεν (περμέτ) ἴδ. ἄκρουχέν.

ἄκρούζ (Σ) καὶ συνηρ.) ἄκρούζ. ἴδ. ἄκρούζεζ καὶ ἄκρούζ.

ἄκρούζ: (ἀναγραμματισμὸς ἀντὶ λῆξός) (Τυρκ.) = πίεζ = τίεζ.

ἄκρούζ-ἄκρούζ ὄνομ. γεν. ἄκρούζ-ἄκρούζιτ, αἰτ. ἄκρούζ-ἄκρούζινε, ἀντὶ ἄκρούζι ἄκρούζιτ,

ἄκρούζι ἄκρούζινε. — σ' ἀκρούζε ἄκρούζ-ἄκρούζινε = σ' ἀκρούζε ἄκρούζι ἄκρούζινε =

δὲν ἀκρούζε ὁ εἰς τὸν ἄλλον. — ἄκρούζε ἄκρούζ με ἄκρούζ, = συνωμίλη-

σάν ἀκρούζεζ τῶν. — ι θᾶ ἄκρούζι-ἄκρούζιτε = εἶπεν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου.

— μος ουθεν ἄκρούζι ατῆ = μὴ γίνεσαι ὁμοίος του.

ἄκρούζι (Τόκμ.) πληθ. τὰ τσαρούχια, ἴδ. ὀπίνγαντε [Λατ. solea = σκν-
δάλιον] ἴδ. ἄκρούζι-ι, ἄκρούζι-α.

ἄκρούζ-ου: πληθ. ἄκρούζε [Λατ. socius] = σύντροφος, συνεταῖρος.

ἄκρούζ-α (Τακόβα) = ἴδ. ἄκρούζ-ι = ζωνάριον.

ἄκρούζ-ι = ὁμοίος πληθ. ? ? ? — ἄκρούζι ιμ-ἄκρούζι υτ, ἄκρούζι ατῆ = ὁμοίος μου,

- ὄμοιός σου, ὄμοιός του. — ἐμ-ᾠοκί (γ) = ἴμ-ᾠοκί (τ) = ὁ σύζυγός μου. — ὑτ ᾠοκί = ὁ σύζυγός σου, ι ᾠοκί = ὁ σύζυγος αὐτῆς· ᾠοκίε-για: πληθ. ᾠοκίετε = συντροφίσα, ὄμοια. ἐμε-ᾠοκίε (γ) ἴμε-ᾠοκίε (τ) = ἡ σύζυγός μου. — γοτ ᾠοκίε = ἡ σύζυγός σου. — ε ᾠοκίεγα = ἡ σύζυγος αὐτοῦ. — ᾠοκίεγα ἴμε = ἡ ὄμοιά μου, ᾠοκίεγα γότε = ἡ ὄμοιά σου, ᾠοκίεγα ε ασᾶ = ἡ ὄμοιά της. — ᾠοκίετ' ε ατύρε κτλ. ἀλλὰ καὶ ἡ σύντροφός μου, ἡ σύντροφός σου, ἡ σύντροφος αὐτῆς.
- ᾠοκίεγα (γ) ᾠοκίεγα (τ) = συντροφία, κοινωνία, ἐταιρεία. πληθ. ᾠοκίεγα, ᾠοκίεγα.
- ᾠοκίεγα (γ) ᾠοκίεγα (τ) = συντροφικά.
- ᾠοκίεγα (budi) [Λατ. socio] ρ. = συνκναστρέφομαι, συμμετέχω, κοινωνῶ, συγκοινωνῶ, μάρρ πιέσε παθ. ᾠοκίεγα-ᾠοκίεγα. — μος ᾠοκίεγα με νιέρε τε κελί = μὴ συναναστρέφου με κακοῦς ἀνθρώπους.
- ᾠοκίεγα [Λατ. solum] πληθ. ᾠοκίεγα = πέλμα, κοινῶς ἡ πατοῦνα, (τοῦ ποδός καὶ τοῦ ὑποδήματος), 2) ἡ σόλα κοινῶς. — ᾠοκί' ε κέμβεγα = τὸ πέλμα τοῦ ποδός. — ᾠοκί' ε κελούεγα = κοιν. ἡ σόλα. — 1) κόφθα ε κέμβεγα = ὁ μηρός. — 2) γιούνη ι κέμβεγα = τὸ γόνυ. — 3) πούλιεγα ε κέμβεγα = τὸ κρέας τῆς κνήμης. — 4) κελίεγα ε κέμβεγα = τὸ ὄστον τῆς κνήμης. — 5) νύελη ι κέμβεγα = ὁ ἀστράγαλος. — 6) τρινα ε κέμβεγα = τὸ ὑπὲρ τοὺς δακτύλους μέρος τοῦ ποδός. — 7) θέμβρα ε κέμβεγα = ἡ πτέρνα τοῦ ποδός. — 8) πούτρα ε κέμβεγα = ὁ πούς ἀπὸ τοῦ ἀστραγάλου καὶ κάτω. — 9) λιέκίετ' ε κέμβεγα = ἡ ὀπισθεν τοῦ γόνατος κλειδώσις τὸ κοίλωμα. — 10) κέμβρα (γ) καὶ κέμβρα (τ) = τὸ ὑπὲρ τὸ γόνυ μέρος (ὅθεν ἀρχεται ὁ μηρός). — 11) ᾠοκίεγα ε κέμβεγα = τὸ πέλμα τοῦ ποδός, (εἶνε μέρη ποδός)
- ᾠοκίεγα [Λατ. sors-sortis], ᾠοκίε-για, ᾠοκίε-ι = λαχνός, κληρῶς. — ᾠοκίεγα ᾠοκίεγα κούτ τ' ι βιέρε = βάλλομεν κληρῶν τίνος πέση. — πλ. ᾠοκίεγα, ᾠοκίεγα. 2) (Τουρκ.) = μερίς, μερίδιον. ἴδ. πιέσε-κα. 3) μάντευμα, χρησμός.
- ᾠοκίεγα-ι (budi-bogdan) πληθ. ᾠοκίεγα-εγα = συμμετοχός. 2) μάντις, ἴδ. ᾠοκίεγα-εγα (Τουρκ. φαλδῶι).
- ᾠοκίεγα-εγα θηλ. = ἡ συμμετοχός, ἡ μάντις, ἴδ. πιέσεγα-ι πιέσεγα-εγα.

δῶδε-α (γ. τ) πληθ. δῶδε-α καὶ δῶδε-ια (Ἄργυρ.) πληθ. δῶδε-α = κό-
σκινον.

δῶδ καὶ δῶσι ρ. = κοσκινίζω (μὲ δῶδε) παθ. δῶδεμ.

δοιάν-ι (Ἰακώβα) ἴδ. ροσάν-ου = ὁ πάππος (ἄρσ. πάπις) πληθ. δοιάν-
νετς. — δῶτε-α (Ἰακώβα) ρῶτε-α = ἡ πάπις πληθ. δῶτατς.

δῶχ (γ. τ) δῶφ (γ) ρ. = βλέπω (ἀπλῶς).

δοῦαῖ (τ) καὶ δοῦκνῖ, δοῦεῖ (γ) καὶ (συνηρ.) δοῦῖ (γ) φίκ (γ) πορρίσ-
ίτ-ίτ (γ) ρ. = σβύνω, ἐξελκείφω, (Τουρκ. ρεσίτ) ουδῶφῶ ε μοσ
μβέτς! = νὰ χαθῆς καὶ νὰ μὴ ὑπάρξῃς. — τε δῶφτε Ζῶτι = νὰ σὲ
καταστρέψῃ ὁ Θεός. — τ' ουδῶφτε φάρα! = νὰ χαθῆ ἡ γενεά σου. —
με δῶι πῖσῃε = μὲ ἔσβυσε (μὲ κατέστρεψεν).

δοῦαλ-ι πληθ. δοῦαῖτς = κοιν. ἡ σιδάλα.

δοῦαῖτς (τ), δοῦετς (γ) καὶ (γ. συνηρ.) δοῦτς = σβυστά, ἐπιρ.

(ι-ε) δοῦαῖτς-ι-α (τ) καὶ ι-ε-δοῦαῖτς-ι-α, δοῦετς-ι-α (γ) καὶ δοῦτς-ι-α
(συνηρ.) = σβυσμένος-η, δυστυχής.

δοῦκ: ἐπιρ. — ε μῖτόλα δοῦκ

δοῦκ-ου οὔσικστ. ???

δοῦκόνῖ (budi-Κόρτῶ) ἴδ. οἰκόνῖ = παρατηρῶ, κυττάζω.

δοῦκόνεμ παθ = ἴδ. οἰκόνεμ-όχεμ.

δοῦλῖ: ἐπιρ. = λοζά. — γαφόρρεῖα ἐτῶεν δοῦλῖ = ὁ κάθουρς περιπικταῖ
λοζά. — ι ρῖ δοῦλῖ κάλῖτ = χίπουνε κάλῖτ μβε νῖ' ἀνε ποσί γράτς,
ἔρς γῖνδετς δοῦλῖ οὔδετς = λοζά εἰς τὸν δρόμον.

δοῦλῖ-ι (Σ. Τυραν.) πληθ. δοῦλῖτς = κοινῶς ὁ σύρτης τῆς θύρας, μοχλός.

δοῦλῖτς-ι (Ἐλθκσ.) πληθ. δοῦλῖτς-α, δοῦλῖ' ι δέρετς, δοῦλῖτῶ' ι δέ-
ρετς = ὁ μοχλός τῆς θύρας. — καὶ λῶσ-ζι (Βεράτ.), ρομάν-ι (Περμ.),
μανδάλῖ-α (Κκβ.) ἴδ. χανδάρ-ι. — λῶζ' ι δέρετς = ρομάν' ι δέρετς.

δοῦλῖ-νι (γ) δοῦλῖ-ρι (τ) [Λατ. sol-is = ἥλι-ος] κοινῶς τὸ προσῆλιον
(μέρος ὑπῆνεμον). — νῖε βέντ κῖε ε ζῖ δῖελι, ἀντίθ. χῖεσῖε-α (γ)
χῖεσῖε-α (τ). — (νδε βέρε ρῖνε νδερε χῖε, ε νδε δῖμερε νδε δοῦλῖ).
πληθ. δοῦλῖνῖτς ἄχρηστος.

δοῦλῖ (γ), δοῦλῖ (τ) = θερμαίνω τινά διὰ τοῦ ἡλίου, προσηλιαζῶ με
δοῦλῖνι (γ) με δοῦλῖρι (τ) δῖελι = μὲ ἐθέρμανεν ὁ ἥλιος.

δοῦλῖχεμ (γ) ρ. = προσηλιαζομαι, θερμαίνομαι εἰς τὸν ἥλιον. — δοῦλῖρεμ
(Τοσκ. Περμέτ).

- δουλόνη-όη: ρ. ένεργ. = κάμνω λοζόν, στραβώνω ε δουλζόδα δρούνη = εστρεμδεδόδα δρούνη, ε κθέδα μηε νη' άνε. — δουλόνηεμ-όχημ παθ.
- δουλόνη (Περμέτ.) ρ. = κόπτω τὰ δένδρα και πίπτουσι κατὰ γης: βένη ρράχ.
- δούμε έπιρ. [Λατ. έπιρ. summe] = πολὺ άντιθ. πάκ. — μη δουμε (γ) μη δουμε (τ) = περισσότερον. — δουμ' ε περ λζουμε παροιμ. (έννοείται τὸ περισσόν).
- (ι-ε) δούμε-ι-α πληθ. τε δούμετε άρσ. τε δούματε θηλ. = ὁ πολὺς, ἡ πολλή, οἱ πολλοί. κί πολλκί (τε) δούμετε οὐδ. = τὸ πολὺ. — και (ι) δούμετε-ι, (ε) δούμετε-ε άντιθ. (ι) πακ-ου, (ε) πάκ-α' (τε δούμετε = οὐδ. = τὸ πολὺ. ἴδ. δουμίσε-α παροιμ. (ι) δούμι σι λζούμι, ι πάκου σι γζάκου.
- δουμίσε-α: πληθ. δουμίσατε (bogdan γ.) = πληθυσμός, άφθονία: άντιθ. πακίσε-α.
- δουμόνη-όη ρ. ένεργ. = πληθύνω, πολλαπλασιάζω. — δουμόχημ-όνημ παθ. άντιθ. πακισόη-όνημ.
- δουμόνη (Βεράτ.) ἴδ. ὄμη (γ).
- δουμι-α (γ) δουμί-ι: πληθ. δουμίτε, δουμίτετε = άσχημοσύνη άντιθ. δουκουρι-α
- δουμόνη-όη (γ) ρ. ένεργ. άσχημίζω άντιθ. σδουκουρόη.
- δουμόχημ-όνημ παθ. άσχημίζομαι άντιθ. σδουκουρόχημ.
- δουμιούτε (γ) έπιρ. = άσχημα, άντιθ. δουκουρε: και (συνηρ.) δουμ-τῶτε (γ) δουμτούαρε και ὄμητούαρε (τ).
- (ι-ε) δουμιούτε (γ) έπιθ. = άσχημος, άντιθ. (ι-ε) δουκουρε και (ι-ε) δουμιούτε (συνηρ.) (ι-ε) δουμτούαρε και (ι-ε) ὄμητούαρε (τ).
- δουπλάκ-α: πληθ. δουπλάκκατε και ὄηπούλε-α (Díbra) = μπάτσας, σπάλιαρος: ι ρά νηε δουπλάκκ = τοῦ ἔδωκε μιὰ σπαλζόρα. — πληθ. ὄηπούλατε ἴδ. παραδέσε-ια.
- δουπλάκ-α και ὄη-α (Σ) = τὸ ἐκ στοιχείου λάβωμα: μούερ (μούρ) δουπλάκκ = ἐλαβώθη από στοιχείο.
- δουπλάκκ-εμ, ὄηόχημ: παθ. = κοινῶς λαβώνομαι από στοιχείο: μάρα δουπλάκκ-εμ πρεη χίσεε. ὄητε δουπλάκκ-εμ = εἶναι λαβωμένος από στοιχείο.
- δούρ-ι (τ) ἴδ. ζουρ-ι πληθ. δούρετε.
- δούρδέσε-α πληθ. δούρδέσατε ι θάνε ατί λζάνγουτ κηε κουλόν νγα πλάγα.

- σοροδίμ-ι: πληθ. σοροδίμετε = κωφότης.
- σοροδό-όνj, σε:δόj-όνj (τ) [Λατ. surdesco-ere] = κωφῶ, κοινῶς κουφάνω τινά· με σοροδοί βέσετε τουκ' ε κουθεντούαρε (τ) παθ. σοροδοί χεμ-ίνεμ, σε:ρόνεμ.
- σορόθ-δι (γ. pogdan) [Λατ. surdus] = κωφός, κοινῶς κουφός πληθ. σορόθχτε, σοροθνετε (bogdan) σοροθε-α πληθ. σορόθχτε = κωφή.
- σοροε-α: (πληθ. ἄχρηστος) = τὸ ὄρον κοινῶς κάτουρον. — bəj σορορενε (γ) βέj σορορενε (τ) = περιμίε (περιμίρ) = κατουρωῶ.
- σοροε-ζένε-ι (τ) [σοροε-α-ζένε μετοχ. τοῦ ζε = πιάνω].
- σοοάλε-α πληθ. σοοάλετε ('Αργυρ.) = κατσαρρούμ μίσερι σε τ' υἰόό κजेνε κόκजेτε· σοοάλε-α ? ? ?
- σοοάβε-α ('Ελβεσ.) = δικασκοπισμός, κτζκτζεπισμός: (ι) δάσε σοοάβενε = τὰ δικασκοπισα (ι) σπε:δάβχ μb' ατ' άνε ε μβε κετ' άνε.
- σοοάσ-άι-άι (γ) σοοάχτ-άτ-άτ (τ), σοοουλάσ-ατ-ατ (γ) ρ. ενεργ. σοοάτεμ (γ. τ) σοοουλάτεμ (γ) = ξαναμωρξίνουμι, ζαλίζουμι, χχ-βίτεμ· κουσῶ πλξάετε σοοάτετε = ὅστις γηράσκει ξαναμωραίνεταί.
- (ι-ε) σοοάτουρε (γ) (ι-ε-τε) σοοάτουρε (τ) = (ι-ε-τε) χχβίτουρε (γ).
- σοοάχε-α ? ? ?
- σοοουλάσ-άι-άι (γ) σοοουλάτεμ (γ) ἴδ. σοοάτ-ατ-ατ-εμ.
- σοοούνjε-α ('Ελβεσ.) πληθ. σοοούνjατε = βδέλλα.
- σοοούνjεξε-α (γ. Σ.) πληθ. σοοούνjεξετε, σοοούνjεξε-α (γ) πληθ. σοοούνjεξετε, πικβέσαε-α (τ) πληθ. πικβέσαετε.
- σοοφραε-α πληθ. σοοφρατε κοινῶς ἢ βέργα (με ε βόγελjε σε πουρτέκα· καί θούπραε-α (Σ) πληθ. θούπρατε. — σοοφρ' ε πούσεσε = θούπρ' ε πούσεσε (Σ) = ἡ βέργα τοῦ τουφεκιοῦ.
- σοοχεμ παθ. τοῦ σοούνj, σοοεj καί (συνηρ.) σοοj (γ), φίεμ, παρρίτεμ.
- σπα-νι (Τυρν.) ι θόνε ατῖ θρούγουτ κजे ζε γjύμι περμβρένδα vde φουντ πρέj ούjιτ, πρεj σε ζιμιτ ούjιτ. — πληθ. σπάνjιτε.
- σπαθέσεμ, δάλj πικβέσε, θύεj βέσενε, βχχεμ ι πικβέσε = παρβξίνω τήν συνθήκην. μ' ουπικβέσε μίχjτε = με δούαλε τε πικβέσε μίχjτε, πρίόνε βέσενε.
- σπαγοάνj-αj (τ), σπαγούεj (γ), σπαγοῦj (συνηρ.), ξεπληρώνω, άντκ-ποδίδω, άν-αμείβω. — σπαγοῦχεμ παθ.
- σπαγίμ-ι, σπαγέσε-α = ξεπληρωμή, άνταπόδοσις, άνταμοιβή· πληθ.

- ὄπαγιμέτε, ὄπαγέσατε. — ἀπ ὄπαγιμ. = ἀνταποδίδω. — μάρο ὄπαγιμ = ἐκδικούμι.
- ὄπαγεστέρο-ι = αὐ κῆ ὄπαγούκν = ὁ ἀνταποδότης, ὁ ἀνταποδίδων.
- ὄπαγεστέρο-ι-κ. θηλ. ὄπαγιμτάρ-ι, ὄπαγιμτάρε-ια θηλ. πληθ.
- ὄπαγεστέροε, καὶ ὄπαγεστέροε, θηλ. ὄπαγιμτάρεε, ἀρσ., ὄπαγιμτάρεε θηλ.
- ὄπαλ [σ-παλ] νδσίεφ φιάλῃε σέσιτ = ξεμυστηριεύω τι. — καὶ ὄπερ-φιαλῃό (Σ) [ὄπερράλε-κ] παθ. σπάλεμ. ὄπερραλόχεμ.
- ὄπάλεσ-ι πληθ. ὄπάλεσιτε = αὐ κῆ ὄπάλ. — ὄπερράλεσ-ι (Σ) πληθ. ὄπερράλεσιτε.
- ὄπάρε (γ) ὄπάρθινε (γ) = ἐπιρ. = ἴδ. πάρε (τ) πάρθινε (τ).
- ὄπάρε ι = εἶδος ἀγρίου δένδρου. λῆιτ. ὄπαρρ = νῆε φάρε λῆισι.
- ὄπάρε-α: πληθ. ὄπάρετε [Ἑλλην. σπάθη] = ἴδ. κόρδε-κ = ξίφος.
- ὄπάτουλε α [Λατ. spatula, spathula (σπάθη)] = ὠμοπλάτη κοιν. κουτάλα. πληθ. ὄπάτουλατε.
- ὄπέξε-α (Ἑλβασ.) πληθ. ὄπέξετε = ἴδ. ὄπέσ-ζι.
- ὄπέγι: ἐπίρ. = γρήγορα 2) (τοσκικῶς) = ἐνω: ἴδ. χέρετ. ι-ε-τε ὄπέγι-ε-ι-α = ταχύς, γρήγορος.
- ὄπερίον-ι-όγι [Ἑλλην. σπεύδω] = ταχύνω, ἐπιταχύνω σπεύδω, τρέχω μετὰ σπουδῆς.
- ὄπέλε-α (γ. bogdan) πληθ. ὄπέλατε = σπήλαιον.
- ὄπεργό/-όχεμ ἀντίθ. περγόν-ι-όγι-περγόχεμ-όνεμ.
- ὄπεργούρε (τ) ἐπίρ. = ἀνεμποδίστως, ἐλεύθερα. ἀντίθ. περγούρε. ι-ε-τε ὄπεργούρε (τ) ἐπιθ.
- ὄπενδ-ι (ὀρθότερον σπεντ-δι) πληθ. ὄπένδετε = πτηνόν [ἴδ. πενδε-κ], ὄπέσ-ζι (Μηροδίττα), ὄπέξε-α πληθ. ὄπέξετε (Ἑλβασ.) ὄπέσε-α (Καβ.) ὄπέσε-α (τ) πληθ. ὄπέσατε.
- ὄπένδρε-α: πληθ. ὄπένδρετε (Περμέτ) εἶδος χόρτου κοιν. τὸ βούζο.
- ὄπερέ (Σ) = ἴδ. ὄπερέ, ὄπερεσῃ (Σ) = ἴδ. ὄπερεσῃ.
- ὄπερέσε-α (Σ) = ἴδ. ὄπερέσε-α (πληθ. ὄπερέσατε ἀχρηστος).
- ὄπερέτικε-α (γ) ὄπερέτικε-α (τ) [Ἑλλην. σπλήν] κοινῶς ἢ τπλήνα πληθ. ὄπερέτικατε, ὄπερέτικατε.
- ὄπερβιέλι (Σ) ἴδ. περβέσ ρ.
- ὄπερβίλιεμ (Σ) ἴδ. περβίσεμ.

ὄπερβλῆ-j-ἔχημ = ἐξαγοράζω, λυτρόνω, ἐξαγοράζομαι—λυτρόνομαι.

ὄπερβλ/έσε-α, ὄπερβλῆμ-ι: πληθ. ὄπερβλέσκατε, ὄπερβλίμετε = ἐξαγορά, λύτρωσις.

ὄπερβλῆσετάο-ι ἄρσ. ὄπερβλεσετάρε-ja θηλ. = λυτρωτής. καὶ ὄπερβλῆμ-τάο-ι ἄρσ. ὄπερβλῆμ-τάρε-ja θηλ. — πληθ. ὄπερβλῆμ-τάρετε θηλ. καὶ ὄπερβλεσετάρετε ἄρσ. ὄπερβλῆσετάρετε θηλ. — ἔτι δὲ ὄπερβλῆσε-ι (γ) πληθ. ὄπερβλῆσεσιτε ἄρσ. καὶ ὄπερβλῆσε-ι (γ. συννηρ.) πληθ. ὄπερβλῆσεσιτε. — ὄπερβλῆσε-ι (γ. hudi) πληθ. ὄπερβλῆσεσιτε ἄρσ.

ὄπερβύθ: ('Ελθασ.) ἴδ. περβύθ.-ὄπερβύθεμ = ἴδ. περβύθεμ. καὶ ὄπερβύθεμ (Τυρκν.).

ὄπεργετι-α, (Τυρκν.) ὄπεργετι-α πουτσεγετι-α (Κροῦja) ούοθ-ι ('Ελθασ.) = λειχίν, ἔρπηξ. πληθ. ὄπεργετίτε, ὄπεργετίτε, πουτσεγετίτε.

ὄπερδάj-ἄχημ (Σ) ἴδ. περδάj-ἄχημ.

ὄπερδρέθ (Σ) = ἴδ. περδρέθ. — ὄπερδρίδεμ = ἴδ. περδρίδεμ.

ὄπερδρέθ ρ. ἔνερ. = ξεκλώθω, χαλνῶ τὸ κλωσμένον· ἀντίθ. περδρέθ = κλώθω, παθ. ὄπερδρίδεμ ἀντίθ. περδρίδεμ.

ὄπερέj (γ. bogdan) [Λατ. spero-are] ὄπερσόj = ἐλπίζω, προσδοκῶ. — ὄπερέj μβε Ζότινε = ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν.

ὄπερέσε-α [Λατ. spes-i] = ἐλπὶς, προσδοκία (πληθ. ὄπερέσατε ἄχρηστος).

ὄπερκόj = διασκορπίζω ἓνα σπυρὶ ἐδῶ καὶ ἓνα ἐκεῖ, παθητ. ὄπερκόχημ.

ὄπερκενδί-εμ παθ. = σπερδάj (γ) σπερδάj (τ) ὄπερδάχημ (γ).

ὄπερλῆj (Σ) = ξεπλύνω, τῶπερλαj (Περμέτ.) ὄπερλαj (τ) ὄπερλαj (γ), ὄπερλῆχημ τῶπερλῆχημ, ὄπερλῆχημ, ὄπερλῆχημ (γ).

(ε) ὄπερνογούλημε-ja (γ) καὶ οὐδ. τε ὄπερνογούλουνιτε = μετοικεσία.

ὄπερνδερόνj-όj = ἀτιμάζω τινά. — ὄπερνδερόχημ-νεμ παθ.

ὄπερφάχη (γ) τῶφάχη (τ), τφάχη (Περμέτ.) ρ. ἔνερ. = νδσίερ περφάχη, φανερόνω, παρουσιάζω, ἀποκαλύπτω τινά.

ὄπερφάχημ παθ. καὶ μέσον, τῶφάχημ, τφάχημ = φανερόνομαι, παρουσιάζομαι, ἀποκαλύπτομαι.

ὄπέσ-ζι (Μιρεδίτα) καὶ ὄπέζε-α ('Ελθασ.) = ἴδ. ὄπένcl-ι. — ὄπέσε-α ἴδ. ὄπέζε-α ('Ελθασ.).

σπέσ επίρ. = συνεχῶς, συχνάκις, θαμά· κοινῶς συχνά, πυκνῶς. — γῆάν
σπέσ = συμβαίνει συχνά. — ρράλε αντίθ. ι-ε-τε σπέσξ-ι-κ-τε επίθ. =
συχνός-ή-όν, πυκνός-ή-όν, αντίθ. ι-ε-τε ρράλε-ι-κ-τε.

σπεσόνη ρ. ἐνερ. και οὐδ. = συχνάζω, θαμίζω, πυκνῶ τι. — πο σπεσό-
νεξ γῆέλκτε = (κουρ σπεσόνεξ γῆέλκτε) κουρ κενδόνεξ σπεσ γῆέλ-
κτε μβε τε γεδιμ (τ). — σίνατε σπεσόνεξ νδε βιέστε = αἰ βροχζι
θαμίζουσι τὸ φθινόπωρον, αντίθ. ρρακόνζ-όζ.

σπετόνη-όζ ρ. ἐνερ. = σφίζω τινά, 2) οὐδ. = γλυτώνω. — σπετόβκ νγκ
γόζ' ε ούγκουτ. — με σπετόί νξε πόρδε· παρομ. με σπετόί ζόγου νγκ
δόρα (ἐπὶ ἀνικανότητος).

σπετίμ-ι = σωτηρίζ· πληθ. σπετίμετε και σπετέσε-α πληθ. σπετέσατε.
σπετεσεάρο-ι = ἐλευθερωτής· πληθ. σπετεσεάρετε. — σπετεσεάρε-ζκ
θηλ. πληθ. σπετεσεάρετε· και σπετιμαρό-ι ἀρσ. σπετιμαρέ-ζκ
θηλ. πληθ. σπετιμαρέτε ἀρσ. σπετιμαρέτε θηλ.

σπίε (τ. bogdan) δεργόνζ-όζ, τσόνη-όζ (γ) [Λατ. expedio] ρ. ἐνερ. =
στέλλω, πέμπω (δι' ἄλλου) και ἀπλοσλην. τὸ πηγάζνω (ἐγὼ ὁ
ἴδιος = σπῖε) μτχ. σπούουμ (bogdan) ε σπούου νδε στεπιτ (bog-
dan) = τὸ ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι· τὸ σπῖε δὲν ἔχει παθ. φωνήν.

σπίζ ρ. = ξεμουδιάζω· σπιζεμ οὐδ. = ξεμουδιάζω. — αντίθ. πιζ-πιζεμ.
σπίνε-α (γ) [Λατ. spina] = ράχις· πληθ. σπίνατε. — μίκου με κθέου
σπίνεξ = μ' ἐγκατέλειψεν ὁ φίλος. — σπίν' ε στεπίσε = τὸ ὀπισθεν
τῆς οἰκίας. — αντίθ. φάκζε ε στεπίσε = τὸ ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας. —
ἴδ. σπίνε-α, κουρρίσ-ζι.

σπίρι-ι (γ. τ.) πληθ. σπιρτ και σπιρτετε [Λατ. spiritus] = ψυχή. 2)
ἄτομον, πρόσωπον. πληθ. σπέρτενιτε (budi-bogd.) ἴδ. βέτεξ. — ἴσινε
με τέπερ σε νξεζέτ σπιρτ = ἴσινε με τέπερ σε νξεζέτ βέτεξ. — δά
σπίρτινε = ἐξεψύχησεν.

σπίροξ-α (γ) [Λατ. spiro-are = πνέω] = ἄσθημα.

σπίφ (γ) σπιχ (τ. γ. Μελξεσία) = ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω τι (ἐπὶ κζκου)
Τουρκ. bāj idāat), μηχανεύομαί τι τὸ ὅποσον ἄλλοτε δὲν ὑπῆρχε
2) συκοφαντῶ, δημιουργῶ ἀνυπόκριτους λόγους διὰ τινά. τῶπικ με
μεντ (τ) σπιφ με μεντ (γ) = μηχανεύομαι. — σπίφεμ — σπιχέμ ρ.
οὐδ. ἐφευρίσκομαι, ἐξέρχομαι εἰς τὸ μέσον αὐτομάτως νγά ουσπίφ
κνζ νξερι = νγα δόλζ κνζ νξερι; πόθεν ἐφανερώθη.

- ᾠπίφρα-α* (γ) πληθ. *ᾠπίφρατε*, *ᾠπίχρα-α* (τ. γ. Μολιχισία - budi) πληθ.
ᾠπίχρατε = συκοφαντία, πλαστός λόγος.
ᾠπίφρα-ι (γ), *ᾠπίχρα-ι* (τ. γ. Μολιχισία) = κύ κη *ᾠπίφ* = συκοφάντης
 μηχανορράφος· πληθ. *ᾠπίχρασιτε*.
ᾠπώνη-όνεμ (Περμ.) = *δεκόη-όχημ*.
ᾠπόρο (γ. budi) ρ. ἐνεργ. ἀποπέμπω, ἀποδιώκω, ἀπομακρύνω. κοιν.
ξεκουμπίζω [ἴδ. Ἑλλην. πόρρω] *ᾠπόρρεμ* = *ξεκουμπίζομαι ᾠπόρρου*
νγα σῶτ' ἐμὶ = φύγε ἀπ' τὰ μάτια μου! *ᾠπόρρου πρεῖ κενδέη* = *ξε-*
κουμπίσου ἀπ' ἐδῶ.
ᾠπόριε-α πληθ. *ᾠπόριτατε* [Λατ. sporta, Ἑλλην. σπυρίς] καὶ *κα-*
τσίλιε-ιε πληθ. *κατσίλιετε* (ὀρθῶς *κασίλιε-ιε*) [Ἑλλην. κάλαθος]
κάλαθος κοιν. *καλάθι*.
ᾠπούζε-α (Σ) σφογγάριον.
ᾠπούζε-α (γ. τ.) (πληθ. ἀχρηστος) [Ἑλλην. σποδός] ἢ *χόβολη* (ζεστή
στάχτη καὶ *προύσ-ι* (γ. τ.) = *θηνγίη*) *τε* *νδέζουρε*.
ᾠπούρε-α (γ) κοιν. *σποριά*.
ᾠπούτε-α (Σ) καὶ *πούτρα-α* (Βεράτ) πληθ. *πούτρατε* = *πάνδοξ-α* (τὸ
πόδι τῶν τετραπόδων ζώων).
ᾠπρίσεμ ρ. οὐδ. = *τραβῶ τὰ μαλλιά, τὰ φορέματα, θρηνηλογῶν*.
ᾠπροβόη-όχημ = ἴδ. *προβόη-όχημ*.
ᾠπρόχε-α (τετραγλωσσον) δράκων.
ᾠπρουξίε-ιτ-ίτ (γ) ρ. ἐνεργ. = *περζίεῖ* *προύσινε* καὶ *ᾠπουξίε-ιτ-ίτ* (γ) =
περζίεῖ ᾠπούξενε.
ᾠτάγε-α (γ. bogdu) = *πουρτέε* ε *γιάτε* κη *ᾠκούνινε* *ουλίντε*, *άρ-*
ρετε κ.τ.λ.
ᾠτάζε-α, (γ) *ᾠτάσε-α* (budi bogdau) πληθ. *ᾠτάζετε*, *ᾠτάσετε* = *ζῶν*.
ᾠτάλιε-α (Περμέτ) = ἴδ. *ᾠάλιτε-α*.
ᾠτάμβε-α (γ bogdau) πληθ. *ᾠταμβατε*, *ᾠτεβε-α* (τ) πλ. — *ατε*
ᾠτάμνε-α, (Περμέτ.), *κουτρόβε-ιε* (Τυραν.) πληθ. *ετε* *κόμμε-ιε* =
κουτρόβε *τενεκίε* *α* *τουνδῶ* *α* *καλάη* πληθ. *κόμμετε*.
ᾠτεμβάο-ι (τ) *κεραμεύς*, *κουτροβεδσί-ου* (γ) ἢ *κουτροβεδσί* (γ) (μὲ
κατάληξιν ὀθωμαν). *κομμεδσί-ου* = *κεραμεύς*.
ᾠτάνκ (γ) ρ. = *ξεπαγιάζω*, *ἀναστηλόνομαι* *πρὸς ᾠτανγ* *ἄστου*; ἄορ. *ᾠτάν-*
γα-ε-ου, *μετοχ.* *ᾠτανγε* ἴδ. *ᾠτάνκ-γου*.

στάνγερ: παθ. = ἀναμερῶ.

στάνκ-γου (Τουρκ.) πληθ. στάνγχετς. — στάνγου ι ούγγιτέτςε (Τουρκ.) = ι θόνε ατιγ θούμβιτ χέκουριτ κχε ε νγούλινε νδε μάχε τε σιγγιτέτςε· ἐν τῇ φράσει ἄστε γγρίμ ε ἄστε hḗμε στάνκ = (ἦταν τις ξεπκιάζχη ἐξ αἰφνιδίου φόβου).

στάρε-α εἶδος χόρτου [Ἴταλ. stramonio]. — παροιμ. κχόφτε στάρε εδέ περσέσι, σε νέβε βούζκ σ' να κχεσι. — (λέγεται ὅταν ἡ τροπέζκ τῶν προσκεκλημένων γίνεται ἐπὶ ζημίκ μἄλλον τῶν προσκεκλημένων). — ὡσχύτως ἐπὶ τῶν ἀώρων ὀπωρικῶν τὰ ὀποῖα δὲν τρώγονται π. χ. κχένεκα στάρε δάρδα, φτό' = σ' ουχάνγρεκα κ.τ.λ.

στράι-έι-έι (Σ) πληθ. στράσιμε στρίτνι στράσινε ἀόρ. στέρε-ε-ι (ἐπὶ φαγητῶν) στράσινε κχέπετςε, πουρρίνχετςε λχάνκατςε (ἐπὶ λαχκνικῶν).

στἄος-α (budi-bogdan) ἰδ. στἄζε-κ (γ).

στἄι-ι (γ. τ.) [Λατ. ρ. sto] πληθ. στἄιτκατςε = ἀνάστηκα, φυή, τὸ μῆκος, τὸ μέγεθος τοῦ σώματος· λχεσσί στἄτ = hḗχεμ ὅτκα γχἄτςε.

στιατ-γχἄτςε-ι-α ἐπιθ. = μεγάλου ἀναστήματος ἀντιθ. ὅτκατ-σκούρτενε-ι-α (γ) σκατ- οκούρτερε-ι-κ = βραχύσωμος.

στἄτςε = ἐπτἄ. — στἄτςε κ = τὸ ἐπτἄ. — (ι-ε) στἄτςε-ι-κ = ἕβδομος-η.

στιατςε-δίετςε καὶ ὅτιατςε-δίετςε = ἕβδομήκοντα.

στιατςε-μδεδίετςε καὶ ὅτιατςε-μδεδίετςε = δέκα ἐπτἄ.

στιατςε μεζἄχ (Περμέτ.) ἐπιρ. = ἐπταπλῶς.

στιατςε-μεζόνχ (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = κἀμνω ἐπταπλοῦν.

(ι-ε) ὅτιατςεμσετςε (Περμέτ.) ἐπιθ. = ἐπταπλοῦς-ῆ.

στιατςεσῆ ἐπιρ. = ἐπ-κχῶς.

στιατςε-ι = τὸ ἐπτἄριον.

στέκ-ου καὶ ὅτέκ-γου (τ) πληθ. ὅτέκχετςε, ὅτέγχετςε κοινῶς ἢ ἀβασιά· ὅτέκου ι κόπεστίτ (γ) = ὅτέγου ι κόφστίτ (τ).

ὀτέκγον (Dibρα) πληθ. ὀτέγχετςε = ἐμπόρευμα 2) ἀγούρἄ ἰδ. τρέκ-γου.

ὀτεκἄρ-ι (γ. Μκλχεσίκ budi) = ὁ ζενιτευμένος (Τουρκ. κουρβετσί).

ὀτεκἄρε-χα = θηλ. πληθ. ἀρσ. ὀτεκἄρετςε, θηλ. ὀτεκἄρετςε.

ὀτεκἄρε-χα = ὅτκα ὁ πόνος δὲν στέκεται εἰς ἓν μέρος τοῦ σώματος, ἀλλὰ μετακχίνει ἀπὸ τὸ ἓν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ σώματος (ἐπὶ ρευματισμοῦ ἢ πλευρίτιδος).

ὀτεκἄρ-ι (Dibρα) = πρκαχκατευτής, μικρέμπορος πληθ. ὀτεκἄρετςε, ξέ-

νος = (ι άρδουρ πρεj νjε τιέτρεε δέου). θηλ. στεκτάρε-ja πληθ.
στεκτάρε-τε.

στικόνj (budi) ρ. ούδ. = ταξειδεύω ξενιτεύομαι, υπάγω εις τὰ ξένα
(Τουρκ. bāj κουρβέτ) σκοj νδε δε τε χούαξε.

στέλις (γ. Έλθασ.) εκ τυλίσσω κοινώς ξετυλίζω. — τσ-τελιj (τ) τσ-τίελ
και τσ-τιέλ (τ), στικεζόνj (Περ.) [ιδ. έλλην. τυλίσσω] φτιλjόj (Καβ.
Τουρκ. Κρούjα), φτιλζόj (Τουρκ.) στέλις πελjχούρενε. — τσ-τίλεμ (τ)
στικεζόνεμ (Βεράτ.). φτιλόχεμ (Καβ. Τουρ. Κρούjα) φτιλζόχεμ (Τουρ.)
[ιδ. Έλλην. τίλλω].

στελούνγε-α = ξεφτυλισμένον μαλλί άλλ' όχι και κλωσμένον. λjεσ ι φτι-
λjζούμ πο ju εδε ι τιέρρε. — νjε στελούνγε λjέσι = πόκος μαλλίου·
πληθ. στελούνγατε.

στεμάν-γου (γ. bogdan-budi) στεμένα (=) ρ. = άποσύρω· στεμάνγεμ,
(τ) = άποσύρομαι, άναμερίζομαι.

(ι-ε) στεμάνγετε (budi) στεμάνjτε (bogdan) = άριστερός-ά· άορ'ε στε-
μάνγετε = άριστερά χείρ.

στέν-γου άρσ. πληθ. στένjτε (Άργυρ.) = ιδ. βανγός-ι η στένεγε-α
(Άργυρ.). πληθ. στένγατε ι ε στένγετε-ι-α = ι-ε βένγερε-ι-α. —
ιδ. βανγόςε-ja.

στέπε-α ???

στέπα-νι (Έλθασ.) πληθ. στέπάνjτε = στοπάν-ι = τυροκόμος.

στέπι-α πληθ. στέπιτε [Λατ. hospitium] = οίκος, οικία, όσπίτιον
κοινώς σπίτι.

στέπι-περδέσσε-ja (Έλθασ.) = κτώγειον (= στέπι περ μβε δετ πα
τσαρδάκ). — στέπι-περδέσε-α (Τουρκ.), στέπι jερσβί (Τουρκ. jέρ =
τύπος). — στέπι-κρεβέτ = στέπι με du-τρι σκαλα περ μβε δετ. —
στέπι ε νάλjτε (γ) η στέπι ε νγρίτμε (γ) = στέπι με τσαρδάκ =
άνώγειον. — στέπιj' ε συνάζεζε = (Τουρκ. καράτ ζάφ) στέπι ε θύεμε
(γ. Μαλjεσία) = στέπι ε βιέδε η ε σκέλjε πρέj κουσάρεσ (δηλ.
άσυλον βεβιασμένον) α πρέj αρεμίσ.

στέπιάνε-ι, στέπιάν-ου (Σ) άρσ. στέπιάνε-ja θηλ. πληθ. στέπιάνετε
άρσ. στέπιάνετε θηλ. = οικιακός, οικογενειάρχης· και στέπιάνε-ι
(Βεράτ.) πληθ. στέπιάνεσιτε, στέπιάνεσε-ja πληθ. στέπιάνεσετε,
στέπιάρ ι πληθ. στέπιάρετε θηλ. στέπιάρε-ja πληθ. στέπιάρετε.

- προβάτων, αἰγῶν, βοῶν κ.τ.λ. ἀπ δέλγητε, α δίτε, α λῃόπετε με
 ὄτεσε, το με θένε ἀπό ἄκέρρα α κτὰ κέτθ α κτὰ βίτθ α κῆ τε
 πιέλενε πηλέτε τ' ι μάρρε ι ζότι δένετ.
- ἄτιε: ρ. ἐνερ. ὄτι (συνηρ.) (γ) = ρίπτω, κοιν. ρίχνω. — ὄτιε ὄτε = ἀτε-
 νίζω. — ὄτιε ὄρτε = μαντεύω, ὄτιε πούσθε = πυροβολῶ, ὄτιε κάλα
 περ κτέ = τὸν συκοφαντῶ. — ὄτιε νδερ μέντ = βε νδερ μεντ. — ὄτιε
 φρίθε = φοβερίζω, ἐμπνέω φόβον. — ὄτιε νδε δετ = θάπτω. — ὄτιου
 μβ' κτέ, πο νοὺκ' ε κοδίτι πλῆουμβι = ἐπυροδόλησεν ἐναντίον του
 ἀλλὰ δὲν τὸν ἐπέτυχε τὸ μολύβι. — ὄτιε ὄυρδατε = κάμνω τὸν
 κωφόν. — ὄτιε = ἀποβάλλω (ἐπὶ ἐγκύου γυναικός). — Ζῶτι ι ὄτιν
 ἐνγῆουλιν' ε μίρε (γ) = ὁ Κύριος τὸν ἐνέπνευσεν εἰς τὸ καλόν. ἄδρ.
 ὄτιβα-ε-ου, μτχ. ὄτιμ (ι) ὄτιρε (τ).
- ἄτιέλε-ja (Ἑλθασ.) = κοιν. τὸ ἀνέμι. πληθ. ὄτιέλετε καὶ γῆρακτόρε-ja
 (Καθ.) πληθ. γῆρακτόρετε, ἐλῆεμίνε-ja (Τουρν.) πληθ. ἐλῆεμίνετε,
 ανεμί-α (Σ) πληθ. ανεμίτε. — ὄτιέλε-ja (Ἑλθασ.) πληθ. ὄτιέλετε =
 τὸ μάτι τοῦ νεροῦ, ὅταν γυρίζῃ τὸ νερὸ σχηματίζει ἓνα μάτι εἰς
 τὴν μέσην.
- (ι) ὄτιμ-ι (bogdan), ε-ὄτιμε-ja = ὑποκεκρυμμένος-η, βλαμένος-η.
 (τε) ὄτιμειτε = τὸ ρίπτειν.
- ἄτιρεμ (γ. τ) ὄτιρεμ (Σ) πκθ. τοῦ ὄτιε. — ὄτιρεμ σι ι μάρρε = ὑποκρί-
 νουμι τὸν τρελλόν. — ὄτιρετε, τριτοπρόσωπον = ὀρέγομαι. — με-τε-ι
 ὄτιρετε περ μίθ, περ πέσθ, περ κῆούμρεθ κ.τ.λ. να-ου-ου ὄτιρετε
 περ μίθ, περ πέσθ, περ κῆούμρεθ.
- ἄτιεσ-ι = αὐ κῆ ὄτιε ὄρτε πληθ. ὄτιεσιτε (Τουρκ. φαλδσί).
 ὄτιεσε-α θηλ. (Περμέτ.) (Τουρκ. φαλδσῶρε) = αἷθ κῆ ὄτιε ὄρτε.
 ὄτιζε-α (γ) [ἰδ. Ἑλλην. στίζω = κεντῶ] πληθ. ὄτιζατε (γ).
 ὄτιζε-α πληθ. ὄτιζατε = λόγγη.
 ὄτιζεξ-α (Περμέτ.) ὑποκορ. [ἰδ. ὄτιε, ὄτι].
 ὄτιζε-α: πληθ. ὄτιζατε (γ) = κκατσοβελόνη, [ὡς τὸ ἑλληνικὸν βέλος
 καὶ ἀπλοελλην. βελόνι].
 ὄτιζε-κεί-ι (Τουρν.) = συκοφάντης. — αὐ κῆ ὄτιε κέκῃ με φιάλῃ
 περ τιέτερινε. — ὄτιζε-κεί-je-ja θηλ.
 ὄτιζ (Περμέτ.), ὄτιρ (Βεράτ.) = ὄτιρ (γ).
 ὄτιζεζόν-ἄνεμ (Βεράτ.) = ἰδ. ὄτελίσ-εμ (Ἑλθασ.).

ötjéxát' ε βκτίνεσε (Τυρκν.) = öπίλτσκτ' ε βάτιτ (Σ) = öκζεπίνιτε
κζε νγρέχνεε βετίμενε.

ötjéppatε (γ. τ. budi) = ἴδ. öκζέppαττε.

ötj (γ) ρ. éνερ. σπρώχνω, παρκαίνω, στj (τ) άόρ. στύνκ-ε-ι (γ)
ötjκ-ε-ι (τ) μεχ. ötjμ (γ) ötjρε (τ) παθ. ötjχεμ (γ) ötjχεμ (τ)
= σπρώχνομαι, παρκαينوῦμαι. — κοῦö τε ötjρι τε βεηjtö κρεε
πύνε; τίς σέ παρκαίνησε νά κάμηε τοῦτο;

ötjε-α πληθ. ötjκτε = στjλος. [Ἑλλην. στjλος].

öτυπα-öκρόνjε-α = τυπογραφία. πληθ. öτυπαöκρόνjαττε.

öτυπα-öκρόνjε-ι = τυπογράφος πληθ. öτυπα-öκρόνjεσιτε

öτυπ ἢ ötjπι, = κοπανίζω, τσαλαπάτω, καταπλακῶνω. — öτυπέj
(Ἀργυρ.) ???

ötjπεμ: παθ. = [ἴδ. Ἑλλην. τυπῶ, ἴδ. περτύπ].

ötjπεσ-ι = τὸ γουδεχέρι πληθ. ötjπεσιτε.

öτυπέσ-ι = τὸ γουδι κοιν.

ötjρ (γ) = διαβκίνω τὸν ποταμόν, ötjρ (βεράτ.), ötj (Περμέτ.) ὡς
ötjρ λjούμενε = ötjρ λjούμενε, ötj λjούμενε = διαβκίνω τὸν πο-
ταμόν.

ötjρεε (γ), ötjρετε (Βεράτ.), ötjχετε (Περπέτ.). — παθ. νούκ ötj-
ρετε λjούμι νδε δίμενε = νούκ ötjρετε λjούμι νδε δίμενε = νούκ
ötjχετε λjούμι νδε δίμενε = δέν είναι διαβκίτὸς ὁ ποταμός τὸν χει-
μῶν.

ötjnj-öj ötjνεμ ρ. éνερ. = άγκατίζω, προσθέτω. πάθ. ötjχεμ-όνεμ.

ötjκ-γου: πληθ. ötjγτεε: κοιν. κουφοξυλιά.

öτούπε-α [Ἑλλην. ötjππη εἴτε στjπη] = τὸ χονδρόν κλῶσμα φλοιού
στελέχους λίνου ἢ κανάβεωε, τὰ συντετριμμένα τοῦ ξυλοειδοῦε με-
ρουε άύτῶν 2) τὸ εἰε τὰ σταρνίε κἀ ταιε ποτίλιεε τιθέμενον
στούπωμα πληθ. öτούπαττε' κἀ öτουπί-α πληθ. öτουπίτε.

öτουπόj-όχεμ (γ. Σ. Τυρκν.) ρ. = στουπόνω-ομαι.

öτούφ-ι: πληθ. öτούφαττε = εἶδοε μαλακούπετραε.

öτούφ-ι ι κράχιτ κἀ τσπούθι ι κράχιτ (Jάκοβκ) = ἡ ὡμοπλάτη.

öτραζε-α (budi) ἴδ. ρόνjε-α [Σλαβική λέξιε] πληθ. öτραζτεε.

öτραζεάρε-ι (budi) ἴδ. ρόνjεσ-ι [βουλγ. στρατjρ-ι = φύλαξ] τὸ θηλ.

öτραζεάρε-ja = ἴδ. ρόνjεσε-je πληθ. öτραζεεάρετε άρσ. — ρετε θηλ.

- στρογγιτόχημ-όνημ* παθ. ἀντιθ. λημόνημ-όχημ. — *στρεντσόνημ* ('Αργυρ.),
στριντόχημ (Τουρ.).
στρέπ-βι ('Ελθασ.) πληθ. στρέβχτε = κρύμβχτε κηε ζε διαθι.
στρέτε ιδ. σκρέτε = ξρημος.
στρίγγεμ (Τουρν.) ιδ. στρύκγεμ.
στρίγ (γ. τ.) ρ. ένεσγ. άπλόνω, έξαπλόνω, στρίγ κερμβχτε, δούαχτε =
έξαπλόνω τὰ πόδια, τὰ χέρια. — άόρ. στρίνκ-ε-ι (γ) στρίτκ-ε-ι (τ)
παθ. στρίχημ (γ) στρίχημ (τ).
στρινά-νι (Σ) ιδ. στρίκ-γου πληθ. στρίνγκνχτε. — στρίκ-γου άρσ. πληθ.
στρκχτε = υπέργηρος.
στρίγγε-α θηλ. ['Ελλ. στρίγγ-γος] είδος κόρκακος = νυκτοκόραξ ύποτιθέ-
μενος όλέθριος εις τὰ βρέφη, 2) οί υπεργηράσκοντες οίτινες κατὰ τήν
δημώδη ιδέαν μεταμορφοϋνται εις στρίγγην. κοινώς στρίγγος, στρίγγα.
στρο-έρε-α (Μυζεκχτε) = τόπος μὴ έκτεθειμένος εις τόν άέρα. (άδιά-
φορον άν εἶνε ήλιος ή σκιά).
στρον-όγ [Λατ. sterno - 'Ελλην. στορέννυμι, στρώννυμι] παθ. στρό-
νημ-όχημ = στρώνω. 2) ύποτάσσω. — *στρογ* δέγε = ύποτάσσω τήν
γην. — *στρογ* τρουδέζεγε = στρώνω τὸ τραπέζι, ἀντιθ. ρρισ ή ρριτ
(τ) τρουδέζεγε = τηκόνω τὸ τραπέζι.
στροόκουλε-α (Σ) πληθ. στροόκουλχτε, στρόφκχ-α (γ) = φωλεά τῶν
θηρίων. πληθ. στρόφκχτε, στρόφκουλε-α (Βεράτ.) = ε κάπη βίσηγε
νδχ στρόφκετ. — *στροφάκ-ου* ('Αργυρ.). — *δίτεν'* ε δην-Βκσίλχτε
κετσέν *δίτε* σά άρερι νγα στροφάκου. — πληθ. στροόκουλχτε, στρο-
φάκχτε.
στροφ-εμ (Καθ.) ιδ. στέρ-εμ.
στροϋκεμ (Περμέτ.) = κζμπουριάζω, ζαρόνω.
στρούγγε-α (γ. τ.) = ατιέ τεκ βένε δχντε περτε μβιέλχε πληθ. στρουν-
γατε.
στρουθ. ρ. = στραγγίζω — ἀντιθ. νδρύθ.
στρούδεμ παθ. ἀντιθ. νδρύδεμ.
στρούκγεμ (γ) στρονγχεμ (Πυρν.), στρούδεμ (Περμέτ.) στρίγγεμ (Το-
ρν.) στρίχημ (Σ) = τχνίζομκι, τχνιοϋμκι, ζηροτανιοϋμκι, ἀντιθ.
νδρύκγεμ.
σντ: έπίρ. = άκρωτηριασμένος.

σῦτ-ι, ἀρσ. σῦτρε-α θηλ. πᾶν ἀκρωτηριασμένον πρᾶγμα κοιν. ὁ σῦτος ἡ
σῦτα. — δέλγε σῦτρε=δέλγε πκ βίνj. — δι σῦτρε = δι πᾶ βρινj. —
dασ̄. σῦτ = dασ̄ πκ βρινj. — σ̄τᾶμβε σῦτρε = σ̄τᾶμβε κji ι ουκᾶ θύεμ
κjάφα α βέγjα.

σῦτόνj-όj-όνεμ-όχημ = ἀκρωτηριάζω-ζομκι.

σφρῶj (γ. τ.) = νdσίερ φρῶμενε = ξεφουσκώνω τι. — σφρῶj τσλjίκουνε =
ξεφουσκώνω τὸν ἀσκόν. — σφρῶj χῶνdετρε = νdσίερ κjύρρατε πρέj
χῶνdεσ̄. — ἀντίθ. φρῶj (γ) φρῶj (τ) = φουσκώνω. παθ. σφρῶχημ (γ)
σφρῶχημ (τ) = ξεφουσκώνω, ξεθυμώνω, ἀντίθ. φρῶχημ (γ) φρῶχημ (τ).

T

τά (γ. τ) ἀρσ. πληθ. τοῦ τε (τ) καὶ τῆ (γ) καὶ τᾶ (bogdan) = αὐ-
τοί. — μβε τᾶ = εἰς αὐτούς, μβι τᾶ = ἐπ' αὐτούς.

τᾶ ἀντων. ἴδ. κρετᾶ (bogdan), ατᾶ (bogdan). ἴδ. τέ (τ) τῆ (γ).

ταγᾶ-ι καὶ ταγᾶ-ι (Σ) πληθ. ταγᾶρετρε, ταγᾶρετρε = μαγκάλι.

ταῖρε-α (γ) = κjέjα ε βούκρε κji βένε βούκρε νde φούρε, καὶ τανούρ-ι
(γ) [ἄρθότερον τανουρ-όρι] πληθ. τανόρετρε.

τακόj (Σ) ρ. μεταβ. [Ἴταλ. tocare] = ἴδ. χάσ, πίκjεμ.

τακσέ-ζι (Ἀργυρ.) πληθ. τακσέζετρε. — με βιέν τακσέσ = με βιέν τε
βεσ̄τέρε (Ἑλθασ.).

τάλ (γ. τ) = διασκεδάζω τινά. — τάλεμ = διασκεδάζω, χορατεύω. —
τάλεμ με φῶνjνε.

ταλαγάν-ι (τ) = ἡ κάπα καὶ ταλαγάνε-jα πληθ. ταλαγάνετρε.

ταλάσ-ζι [Ἑλλην. ὁ σάλος, Λατ. salum] = τὸ σάλευμα τῆς θαλάσ-
σης, (ἐκ τοῦ θάλασσαν). — hᾶν ταλάσ = κάμνει θάλασσαν.

τάλε-α (Jάκοθα-Πριζρένι) = καλάμι ι μίσεριτ = ρρούμ-ι.

τάλjετρε (Ἑλθασ.) πληθ. = Ἀλφαθητάριον (βιβλίον).

τάλjερ-ι: πληθ. τάλjερετρε = ἴδ. τινάρο-ι.

ταλjούρε-jα = κοιν. πιάτον. πληθ. ταλjούρετρε, καὶ ταουλjάρε-jα (γ)
πληθ. ταουλjάρετρε.

τάμε-α (Τυραν.) = πηj ἡ (ὅπου βρούει τὸ ὕδωρ) ἴδ. γούρε-α, κοιν. ἡ

- μάνα τοῦ νεροῦ. πληθ. τᾶμετῃ. — μβε τᾶμετ' τ' ούιτ = εἰς τὴν μάνα τοῦ νεροῦ.
- τανγᾶρ-ι (Σ) = ἴδ. ταγᾶρ-ι πληθ. τανγᾶρετῃ.
- τᾶνγε-α (γ), ἐν τῇ φράσει: ε κάμ τᾶνγε = κοιν. τὸ ἔχω ἄχτι. — με-μβέτι τᾶνγε (ἐπὶ ἀποτυχίας, παράπονον). ι μβέτι τᾶνγε = ι μβέτι πίκ.
- τ' ānd (γ) ἄρσ ἀντων. = σοῦ. τέντ (τ) ἄρσ., τᾶνδε (γ) θηλ. τένδε (τ) = σοῦ τ' ἀτ (γ. τ) τᾶτῃ ('Ελθασ.) = τᾶνδε = σός.
- τᾶνδι (γ) ἄρσ. = ὁ σός, ὁ ἰδικός σου. — τένδι (τ) τάνδεϊα (γ) θηλ. τέν-δεϊα (τ) = ἡ σή, ἡ ἰδική σου.
- τ' άνε = τ' ἄτινε, τ' ἄτινε: αἰτ. = τὸν πατέρα του. — ι ἄτι = ὁ πκτήρ του. ('Ελθασ. τῃ ἰάτινε, ἐσφαλμένως).
- τ' άνε (γ) τ' ἔνε (τ) ἀντων. ἴδ. ἔμι (γ) ἴμι (τ).
- (ι-ε) τᾶνε-ι-α (γ) τῃ τᾶνετῃ (γ) = ὀλόκληρος. καὶ ι-ε-τῃ τέρε-ι-α-τῃ (τ).
- τανί ('Αργυρ.) = ἴδ. ταχί.
- τανούρ-ι (ὀρθότερον τανούρ-όρι) πληθ. τανόρετῃ. ἴδ. τᾶρε-α.
- ταουλᾶρε-ια (γ) ἴδ. ταλῃουρε-ια, πληθ. ταουλᾶρετῃ.
- ταράτσε-α (τ) ['Ιταλ. tarazza] πληθ. ταράτσετῃ.
- τᾶρε-α ??? ἴδ. νδᾶρα.
- τᾶρε-ια: ἴδ. δᾶρε-ια, πληθ τᾶρετῃ.
- [ταρθόρε-ι] = παραθλώψ, ἀλλοίθωρος.
- ταρκάτσε-ια ('Ελθασ.) = ταρκάτσε λῃεκούρε κῃε βένε βούκε βρέντα βα-ρίτῃ, πληθ. ταρκάτσετῃ. — καὶ ταρκαδῶικε-ια (Περμέτ.) (μὲ κατᾶ-ληξιν Τουρκ. δῶικ.) πληθ. ταρκαδῶικετῃ.
- ταρταρόσ (γ) ρ. = ἴδ. θαρτόϊ.
- ταρτίσ: (τ) ρ. — μτχ. ταρτίσουρε ἴδ. τᾶρε-α.
- τᾶρο-τᾶρο-τᾶρο (Περμέτ.) ἴδ. τᾶρορ (Βεράτ.).
- τάσ-ι ['Ιταλ. tazza] = ἔνε περ τῃ πῖρε ούϊε.
- τάσ (Σ) [συγκρ. 'Ελλην. τᾶχ-ος, ταχύ, θᾶσσ-ον] ἐπιρ. = νῦν, ἤδη. — τασῖ (Κόρτσᾶ) = κοιν τᾶρα, ταστί (Τυραν.-Κρούϊα-Περμέτ.) ἴδ. νῃμένδι (τ), νδαστί ('Ελθ.-Βερ.) ἴδ. νῃμῆ ('Ελθ.-Τυρ.-Κρούϊα).
- ταχί (γ. Μαλῃεσία), τανί ('Αργυρ.) (ἀντί ταχί κατὰ τροπήν τοῦ χ εἰς ν ὡς χῆρα καὶ ρῆρα (τ) (= εἰσῆλθον) ἀντί χύνα (γ), καὶ νάνι ('Υδρα-Σπέτσαι) ['Ελλην. νῦν, Σλαβ. νίνε].

- τάσκα-α (Περμέτ.) = χάλκινον πιάτον. πληθ. τάσκατε.
 τ' άτ' ἴδ. τ' άν (γ) τ' έντ (τ) άνωουμ. θηλ. τ' άττε = ἴδ. τάνδε (γ)
 τένδε (τ).
 τ' άτ ούδ. = ἴδ. τ' άτ ούδ.
 τάτε-α [Λατ. tata] τέτε-α (Κρούζ) = ό πατήρ (κατά την γλώσσαν
 τών παιδίων).
 ταιπιέτε, τατεπιέτε (Βεράτ.) = ἴδ. τετπόσττε έπίο. = προς τά κάτω.—
 αντίθ. περπιέτε
 ταιπιέτε-α = κατήφορος.
 (ι) ταιτεπιέτεμ-ι (Βεράτ.) έπίθ. = κατήφορος πληθ. τε τατεπιέτεμτε' άρσ.
 ε τατεπιέτεμε-α (Βεράτ.) θηλ. πληθ. τε τατεπιέτεμετε.
 τε μόριον τελικόν, τιθέμενον πρό τής Ὑποτακτικής = έν νά, διά νά, τε
 πουνόγ τε πουνόγδ, τε πουνόγε = νά έργασθώ-ής-ή· έτι πρό τής μτχ.
 ώς:περ τε βέρε (τ) = περ με βάμ (γ) = διά τό ποιείν, διά νά κάμω-ης-η,
 διά νά κάμωμεν-ητε-ωσιν.
 τε άνωων. = σου. σέ. — τε κερκόγ τε κερκόν = σε ζητώ, σε ζητεῖ. — τε
 κερκόίμε, τε κερκόγε = σε ζητούμεν, σε ζητούσιν. — άνωων. γεν.
 άρσ. και θηλ.
 τέ (τ) και ατέ έπί μακράν δείξεως, και κτε (τ) έπί πλησίον. — τε (γ)
 ατέ (γ) έπί μακράν δείξεως· τᾱ (bogdan) ατά (έπί μακράν)
 κτε (bogdan) έπί πλησίον = τουτον, ταύτην, τούτους, ταύτας·
 πληθ. τά και ατά (άρσ.) έπί μακράν κειμένων, κτε έπί πλησίον·
 άπλω μβε τά = εις αυτούς τό θηλ. ατό, κτετό; μβε τό = εις αυτούς.
 τε: άρθρον έπιθετικόν ή προτακτικόν (ἴδ. Γραμματικην Χριστοφορίδου
 σελ. 24).
 τε (τ. Σ.) πρόθεσις συντασσομένη μετά τό όνομ. = προς νδε (τ), του (Σ)
 κε (γ. Ἐλβασ. Τυραν. Κρούζ, budi): γιερ τέ δέρε = έως την θύ-
 ραν· γιερ τε Πέργγι = ύπάγω έως τον Γεώργιον, μέχρι του Γεωρ-
 γίου· βετε τε ιμ-άτε = ύπάγω προς τον πατέρα μου· τε ότεπια = εις
 την οικίαν. — τε ούνε = προς έμέ· τε τί = προς σέ· τε αυ = προς αυτόν·
 τε να ή τε νέβε = προς ήμας, τε јού προς ύμας, τε ατά = προς αυ-
 τούς· τε νιερεζιε = προς τους ανθρώπους.
 τεβλίε-γου: πληθ. τεβλίγιετε (Ἄργυρ.) ἴδ. κουλζιε ι σγιέδετε.
 τεζούρ-όρι = θεσαυρός πληθ. τεζόρετε ἴδ. θεσάρι-ι.

τῆς, *περτές* [Ἑλλην. τῆλε] ἐπιρ. = πέραν, μακρὰν (μετὰ γεν.) καπερτόβα
τῆς ε *περτέ* μάλιτι, λιοῦμιτ, γάρδιτ κ.τ.λ. = διέβην πέραν τοῦ
 βουνοῦ, τοῦ ποταμοῦ τοῦ φράκτου. — *τῆς* μέγε = μακρὰν ἀπὸ μέ, *τῆς*
 ατί = μακρὰν ἀπ' αὐτὸν *τῆς* *περτές* = πέρα καὶ πέρα. — *μᾶ* *τῆς* (γ)
 με *τῆς* (τ) = πέρα πέρα· βάτε πάχεζε με *τῆς* = ἐπῆγεν ὀλίγον παρ'
 ἐκεῖ. — *τῆς* μβ' ατ' άνε = πέρα εἰς τὸ ἄλλο μέρος. — ἴδ. *ατῆς*, *κετῆς*,
άνδῆς (γ) *κενδές* (γ).

(ι) *τέμμε* ἐπιθ. ε *τέμμε-γα* = ὁ πέραν ἢ πέραν· πληθ. *τε* *τέμμετε* ἀρσ. *τε*
τέμμετε θηλ.

τεκ (τ. Σ) μόριον (τιθέμενον πρὸ τῶν ρημ.) = ὅπου κοινῶς νά· *τεκ* ἔσθε =
 νά ὅπου εἶναι. — *νδεκ* (τ), *τουκ* (Σ), *κού* (γ) *κε* (γ)· *νκ* *τεκ* ἔρδι
 ἐνγῆλι· *Ζοτιτ* = ἰδοῦ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου. — *νκ* *τεκ* ἀρθῶ = ἰδοῦ
 ὅπου ἦλθον. — *τέκ* *τε* βέτσ τί δόττε βέτε εδέ ούνε (τ) = ὅπου ὑπά-
 γεις σύ θά ὑπάγω καὶ ἐγώ. — καὶ ατιέ κου *τε* βετῶ τί, δόττε βέτε
 εδέ ούνε (γ) = ἐκεῖ ὅπου ὑπάγεις σύ θά ὑπάγω καὶ ἐγώ. — *τέκ* σ' *κᾶ*
 πούλκα μος βέν χιῶ· παροιμ. — *τέκ* *δέλι* τυμ' ε *τεκ* λγεν *κῆν*.

τέγε-α (Σ) ἴδ. *τένγε-α* (γ), *κοπίτσε-α* (τ) πληθ. *τέγκατε*.

τέκετε (γ. τ. Ἑλβασ.) τριτοπρόσωπον ρῆμα ἴδ. ἄκρέπετε (Βεράτ.) *με-*
τε-ι *τέκετε* = μοῦ-σοῦ-τοῦ βουλήθηκε κοινῶς μ' οὐτέκ *περ* ατέ *γῆλέε* =
 μοῦ βουλήθηκε δι' αὐτὸ τὸ φαγητόν· *κεστού* μ' οὐτέκ *τα* βέντ = ἔτσι
 μοῦ βουλήθηκε νά τὸ κάμω.

τεμέλι-ι (Σ. bogdan) ἴδ. *θεμέλι-ι* (γ), *θεμελι-ι-α* (τ).

τεμόν-ι, *τιμοῦ-νι* (Σ) πληθ. *τιμούνητε* = πηδάλιον.

τέμπουλε-ι = νὰς πληθ. *τέμπουλατε* [Λατ. templum].

τεμτόνι (budi) ἴδ. *τεντόνι* (Σ. bogdan) ρ. ἐνεργ. — *τεμτόχεμ* (budi)
 ἴδ. *τεντόχεμ* παθ. (Σ. bogdan).

τεμτίμ-ι (budi) = ἴδ. *τεντίμ-ι* πληθ. *τεμτίμμετε*.

τέντ [Λατ. tendo, Ἑλλην. *τεν-ιο* τείνω] = ἐντείνω, ἐκτείνω· παθ. *τέν-*
δεμ = ἐντείνουμι, ἐκτείνουμι. καὶ *τένδε-α* πληθ. *τένδατε* = σκηνή ἴδ.
ἄκτόρρ-ι (bogdan).

τενδελῆνγε-α, *τρενδελῆνγε-α* (Ἀργυρ.) = εἶδος ἀγρίου εὐόσμου χόρτου με
 τρία φύλλα κίτρινα, συνήθως αἱ γυναῖκες τὸ συνάζουσι καὶ τὸ θέ-
 τουσιν εἰς τὰ κιβώτια. — πληθ. *τενδελῆνατε* *τρενδελῆνατε*.

τέντι (τ) ἴδ. *τάντι* (γ). — *τρενδετ* (τ) ἴδ. *τάνδετ* (γ).

- τενδόγ* (Σ. bogdan) ρ. ένεργ. = πειράζω (έκκλησιαστική λέξις) με *τενδόν* δρέκλι = με πειράζει ό διάβολος· (ό πειράζων τούς ανθρώπους)· *τενδόχεμ* παθ. = πειράζομαι.
- τενδίμ-ι* = πειρασμός πληθ. *τενδίμετε*.
- τ' ένε* (τ) ἴδ. *τάνε* (γ) άντων. *τ' έντ* (τ) ἴδ. *τάνδ* (γ) άντων. άρσ. *τενδε* (τ) ἴδ. *τάνδε* (γ) θηλ.
- τενιάσ* (τ) ρ. — κηϊό κηϊάρτε με *τενιάσ* (τ) παθ. *τενιάσεμ* μτχ. *τενιάσουρε*.
- τένξε-α* (γ), *τέξε-α* (Σ) πληθ. *τένγιατε*, *τέγιατε* = κρύμμι κξε *brēn α* γρῖν πέτκατε, ή κουτσουπίδα. ἴδ. *κοπίτσε-α*.
- τέπε-α* (πληθ.) άχρηστος) = είδος δημητριακού σπόρου.
- τέπερε* [Έλλην. περιττόν, Έταλ. *tropo* (άναγκασματισμός)] έπίρ. = περιττόν· μά *τέπερε* (γ) και με *τέπερε* (τ) = περισσότερο. άντιθ. *μέτε* (Έλθασ.) *μάνγοτε* (Σ).
- (ι-ε-τε) *τέπερε-ι-α* έπιθ. = περιττός-ή-όν άντιθ. *ι-ε-τεμέτε* (Έλθασ.) *ι-ε-τε* *μάνγοτε* (Σ).
- τεπερόισε-α* (bogdan-γ.) πληθ. *τεπερίτσατε* = περίσσευμα. ύπόλοιπον, κατάλοιπον.
- τεπερόν* ή *τεπερόγ*, *τεπρόν-όγ* ρ. άμεταβ. = περισσεύω.
- τεπόρε-ja* = νξε άρε κξε *κά* κξνε *μμιέλε* *τέπε*.
- τεπόστε* (Σ) *τετπόστε*, *τερπόστε* (Tur. — Κοούκ-Καβ), *τερπόσ* (Turαν.), *τατεπιέτε* (Βεράτ), *πξετεπόστε* (bogdan) = έπιρ. = προς τά κάτω, κάτωθεν.
- τέρ*: ρ. ένερ. ήλιάζω. — *τερ* ρρόβχτε *νδε* *δίελ*, *νδε* *ζιάρρ*.
- τέρεμ* παθ. = ήλιάζομαι. — *νδέν* ρρόβχτε *νδε* *δίελ* *τε* *τέρενε* = άπλώνω τά ρούχα εις τόν ήλιον να στεγνώσουν.
- τέρ-ι* (Καβ.) = ταύρος. — *μουζάτ* *τέρ* = *μουζάτ* ι *παδρέδουρε* *μουζέτεν* *τέρ* = *μουζέτερ* *τε* *παδρέδουρε*.
- τερβίτ* (τ), *τερβίτι* (τ), *παρβιέτ* (γ) = προπέρουσι.
- τερβόν-όγ* ρ. ένερ. = λυσσάζω τινά. *τερβόνεμ* = λυσσώ (έγώ)
- (ι-ε-τε) *τερβούαρε* (τ) *ι-ε-τε* *τερβούετε* (γ) και *τερβούτε* (γ. συνηρ.) έπιθ. = λυσσασμένος-η-ον, λυσσαλέος.
- τερβούαρε* (τ) *τερβούετε* (γ), *τερβούτε* (συνηρ.) = έπίρ. λυσσωδώς.
- τερβίμ-ι*: άφηρ. ή λύσσα. πληθ. *τερβίμετε*.

- (ι-ε-τε) *τερε* (τ) ἴδ. ι-ε-τε-τᾶνε (γ) ἐπίθ.
τερεζι-α (dogdan-γ. τ.) πληθ. *τερεζιτε* = ἡ ζυγαριὰ κοιν.
τερθόρε-ja (Μιρεδίτα, Πούκα, Γιακόβα) = ι θόνε ατί βένδιτ κῆε ἄῶτε
 ρρεθ ε ρρότουλε περκιάρκ = περιοχή. 2) Ἐπαρχία. πληθ. *τερθόρετε*.
τερθόρι: (Περμέτ.) ἐπίρ. = ὀριζοντίως, εὐθύ. — *εῶτε τερθόρι* (Περμέτ.)
 = εῶτε δρέϊτε.
 (ι) *τερθόρσιμ* ι-ε *τερθόρσιμε-ja* (Περμέτ.) ἐπίθ. = εὐθύς-εἰα. οὐδ' ε *τερ-*
θόρσιμε = εὐθεῖα ὁδός. — *θάλε ε τερθόρσιμε* = χορός Ἰστος.
τερθούερ-όρι καὶ (συνηρ.) *τερθούρ*. (Μιρεδίτα, Πούκα, Γιακόβα) ἐπίρ.
 = δρέϊτε περκιάρκ.
τερκούζε-α (γ. τ.) πληθ. — *ατε* = *τριχὰ* (κυρίως ἀπὸ μαλλί καὶ λῆι-
 τὰ ἀπὸ λινόν).
τερκιέθεμ (Καβ) = ἴδ. *ρρεκιέθεμ*.
τερμᾶ (Τυρ.) ἴδ. *τερμιέτε*, *τερμάλj* (Κροῦja) *τερμάλjεj* (Τυρ.)
τερμέτ-ι [Λατ. terrae-motus] = σεισμός γῆς· *τερμέκ-ου* (Σ-Κροῦja),
τερμένκ-γού (Καβ.), *ρᾶ τερμέτ* = ἔγεινε σεισμός.
τερντίσ-ι-ι. (Βεράτ.) ρ. = σείω, κουνῶ ἴδ. τούντ.
τερνδίεμ: παθ. *ουτερνδίτ* *δέου* = *ουτούντ* *δέου* = ἐσεισθη ἡ γῆ. ἴδ.
τουνδεμ.
τερπιέτε: ἴδ. *περπιέτε* ἐπίρ.
τερπλότε-ja (Σ. Κροῦja-Dίθρα) πληθ. *τερπλότετε* = πτυάριον (κυρίως
 ξύλινον, Τουρκιστί κῆυρέκ) ἴδ. *λῆοπάτε-α*.
τερσάνε-α (γ) [*τερ-σάνε-α*], *τερσέρε-α* (τ) = βρίζα (εἶδος κριθῆς).
τερσανόρε-ja (γ) νῆε ἄρε κῆε *κᾶ κῆνε* μβιέλε *τερσέρε*: πληθ. *τερσα-*
νόρετε.
τερφύτσ-ι (Καβ.) ἴδ. *στερφύτσ-ι*: πληθ. *τερφύτσατε*.
τερχέκ, *τερχιέκ* (Τυραν.) ἄορ. *τερχόκja*, *μτχ. τερχέκε*, παθ *τερχίκjem*
 (Τυραν.) ἴδ. *τχέκ - τχίκjem*.
τερχού (Τυραν.) ἴδ. *τετχού* (Ἐλθασ. Τυραν. Κροῦja).
τέρο [Λατ. tardo, are], *τερόj* (Σ), *τερρετίσ* (Σ) ρ. ἐνεργ. ἴδ. *έρρ* =
 σκοτίζω, αμαυρώω· παθ. *τέρρεμ* ἴδ. *έρρερ* *τερρόχημ* (Σ) *τερρετίσεμ*
 (Σ) = σκοτεινιάζω, αμαυροῦμαι ζοφοῦμαι.
τερρεσίνε-α (γ) πληθ. *τερρεσίνατε*: ἴδ. *ερρεσίνε-α* (γ) = σκότος, ζόφος,
 ἀμαύρωσις.

τέρρετε (γ) ἐπίρ. ἴδ. ἔρρετε ἐπίρ. = σκοτεινά.

(ι-ε-τε) τέρρετε (γ) ἴδ. ι-ε-τε ἔρρετε ἐπίθ. = σκοτεινός-ή-όν, ζοφώδης, ἀμυυρός.

τεσίη (bogdan - Ἑλθασ.). — ἀπ τεσίηρ = δίδω ἄδειαν.

τέσῃ-α (Σ) πληθ. τέσῃτε ἴδ. πλῆτάσῃ-α (τ), ρράκῃ-α (γ).

τέσῃ (Σ), τεσῃ (Τυραν.), εἰσῃ (Περμέτ.) = πτερνίζομαι.

τεσῃ-α (Τυραν.) πληθ. τεσῃνατε = πτέρνισμα· με ἐρδι τεσῃ = με ἤλθε νὰ πτερνισθῶ.

τέτε = ὀκτώ, τέτε-α = τὸ ὀκτώ.

τέτε-α (Κροῦζα) = ἴδ. τάτε-α.

(ι-ε) τέτε-ι-α = ὄγδους-η.

τέτε-διέτε (τ) καὶ τέτε-διέτε (τ) = ὀγδοήκοντα· τέτε-δίτε, τέτε-μῃ-

διέτε, τέτε-μῃ-διέτε (τ) καὶ τέτε μῃ-δίτε (γ. συνηρ.) = δέκα ὀκτώ.

τετε-μεζῃ (Περμέτ.) ἐπίρ. ὀκταπλῶς.

τετεμεζῃ-όνεμ ρ. = ὀκταπλασιάζω-ζομαι = κάμνω ὀκταπλοῦν.

(ι-ε) τέτεμετε (Περμέτ.) ἐπίθ. = ὀκταπλοῦς-η.

τέτεῶ: ἐπίρ. = ὀκταπλῶς.

τέτεῶ-ι = τὸ ὀκτάριον.

τεπιόστε = ἴδ. τεπιόστε ἐπίρ.

τεχῶ (Ἑλθασ. Τυραν. Κροῦζα) ἐπίρ. τερχῶ (Τυραν.), τχῶ (Βεράτ.),

τεχῶ (τ)· αφρού τετχῶ (Ἑλθασ.) = πλησίασεν πρὸς τὰ ἐδῶ. —

αβίτου τερχῶ (Τυραν.) κιάσου τχῶ (Βεράτ.).

τί, τίη (γ. Μαλχισία) = σὺ ἀντων. β'. προσώπου. — ι-τι ἢ ι-τί, ε-τί

ἢ ε-τί: κτητικὴ ἀντωνυμ. = ἐαυτοῦ-ῆς [ἴδ. Γραμ. σελ. 64] ἴδ.

καὶ ι-βέτ, ε-βέτ (γ).

τιάτρε-ι ἢ υἰάτρε-ι (τ) ἀρσ. πληθ. τε-τιέρετε, τιέτερε-α ἢ τιάτρε-α,

πληθ. τε-τιέρατε, τιέτερε-ι-α (γ. τ.) ἢ τιέτρε-ι-α, τιέτρε-κῆ (γ) =

ἄλλου τινός. — γάτερε-ι-α [Ἑλλην. ἕτερος, θάτερος] = ἄλλος-η.

υἰάραζι (τ) τιέτραζι (γ. τ.) ἐπίρ. = ἀλλέως, διαφορετικά· (ἴδ. νδρούσε

Σλαυικ.).

τιέγυλε-α (γ) πληθ. τιέγυλατε [Λατ. tegula] = κεραμῖς-ίδος.

τιεγυλάρ-ι: πληθ. τιεγυλάρε ε· τιεγυλάρε-α θηλ. πληθ. ετε.

τιέρο ἢ τίρο ἢ τῖρο (συνηρ.) ρ. = γνέθω· ἀόρ. τόρα-ε-ι μετοχ. τιέρε-

παθ. τίρεμ. — ι-ε-τε τιέρε = μετχ. ἐπίθετον.

(ι) *τίλξ-ι-ε* *τίλξ-α'* *τε* *τίλξετε* *τε* *τίλξατε* [Λατ. talis] = τοιοῦτος - τοιαύτη, τοιοῦτοι - τοιαῦται ἰδ. *ι-ε-τε* *ατίλξ-ι-α*. — *ι-ε-τε* *κε-τίλξ-ι-α*.

(ι) *τίναξ* (bogdan) ε *τίναξ*· ἰδ. *ι-ε* *τι* ἢ *ι-ε* *τιξ*.

τινάξ-ι πληθ. *τινάξετε* καὶ *δέκξε-ξ* (Σ), πληθ. *δέκξετε* = ληνός μικρός περιέχων ἕως 50 ὀκάδας· ἰδ. *τάλξερ-ι*.

τινξ = ἰδ. *τι* = ἀντωνυμ. δευτέρου προσώπου.

τινξ-α (γ) *τίρξ-α* (τ) πληθ. *τίνατε*, *τίρατε* = ληνός 500 ὀκ.

(ι-ε-τε) *τινξ* (Σ) ἐπίθ. = ὑγρός-ἀ-όν.

(ι-ε-τε) *τινξ* (Περμέτ.) = ούξε τούρβουλε, βάλξιτα κῆε *βίε* *νδενε* ούξετ·

[Βουλγ. *τίναξ* = ούξε *τίνε* = θολόν ὕδωρ·

τινξε (γ) *τίνεσ* (γ) [Σλαβική λέξις] ἐπιρ. = κρυφίως. ἰδ. *φσέχουρε* (τ)

καὶ *τινξάρ-ι* *τινξάρε-ξ* [Σλαβική. *ρίζα*] ἰδ. *φσέχεράκ-ου* (τ) *τσέφας* (γ), *φσέχεράκε-ξ* (τ) πληθ. *τινξάρετε* ἀρσ. *τινξάρετε* θηλ.

Τινξῶτι γεν. — αἰτ. *Τινξῶνε* (γ. τ. *budi-bogdan*) = τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τὸν Κύριον ἡμῶν.

τινχ: ἰδ. *τσουράπε-ξ*, *τσουράπε-ξ*.

τιπάρ-ι πληθ. *τιπάρετε* [τύπ-ος] = χαρακτηριστικά.

τιρ = ἰδ. *τίερ* ρ. — *τίρεμ*. παθ. τοῦ *τίερ* ρ.

τιρκ-ου πληθ. *τίρκητε* [ἰδ. *τίερ*, *τίρεμ*] = περικνημίδος, σκέπασμα τῆς κνήμης (Τουρκ. *τοζλούκ*).

τιμέρι (τ) *τιμέρι-α* (bogdan) = φόβος, τρόμος, ἐκπληξίς. — *φρίξ* ε

τιμέρ = φόβος καὶ τρόμος. — *τιμέρικ* ε *δρούεξ* ε *Τινξῶτ* (bogdan) = ὁ φόβος καὶ τὸ σέβας πρὸς τὸν Θεὸν [Λατ. *timor-oris* = φόβος].

τιμερίμ-ι = ἐκπληξίς, θυμασμός. πληθ. *τιμερίμετε*

τιμερόνεμ-όχημ (γ) = ἐξίσταμαι, ἐκπλήττομαι.

τιμερόνξ-όξ ρ. = ἐκπλήττω, κοιν. *ξιππάξω* *τινά*

(ι) *τιμερούσμι-ι* (*budi-bogdan*) = θυμαστός, τρομερός. — *ε-τιμερούε-σμιε-ξ* θηλ. *ι-ε-τιμερούσμι-ι-ε-ξ* (συνηρ.).

τιό: πληθ. τοῦ *τε* (τ) *τῆ* (γ) *τῆ* (bogdan).

τοιτῆ (Τουρκ.) ἰδ. *τοτῆ* (Τουρκ.).

τόκ (Ἑλθασ.) *τόκ*, *τόκ*, ρ. ἐνεργ. ἀόρ. *τόκα*, *μτχ.* *τόκε* καὶ *τόκουε* = λειανίζω τὸ κρέας ἐπὶ τῆς σανίδος διὰ κεφτέδες.

τόκ: (τ. Βεράτ.) ἐπίρ. = σωρηδόν, ἄπκντες ὁμοῦ. — *σκόξμε-τοκ* *τε*

γίθηε = υπάγομεν ὄλοι μαζί. — ἄκόρηε τόγηε, τόγηε = υπάγουσιν σωρηδὸν (Τουρκ. τόπ).

τόκ-γου (τ) πληθ. τόγηεττε = σωρός.

τοκά-γα (Βεράτ.) ἴδ. φύλα-α (Περμέτ.).

τόκα-α (γ) = ἡπειρος, στερεά. 2) γῆ, χῶμα πληθ. τόκαττε.

τόκα-α (τ) = τὸ σήμαντρον πληθ. τόκαττε.

τοκόγ (γ) = toccare Ἴταλ. = πιέκ (με γίθηε) = ἄπτομαι.

τοκόν ρ. τριτοπρόσωπον = ἀνήκει. — με-τε-ι τοκόν = μου-σου τοῦ ἀνήκει. toca a me, a te, a lui.

Τομάρο-ι τὸ Τόμαρον ὄρος. — ἡ γενικὴ ἰδέα κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ὅτι τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἦν ἐπὶ τοῦ Τομάρου ὄρους, θεωρεῖται δὲ τὸ Τόμαρον ὄρος ὡς ἱερόν, καὶ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ τῶν Πελασγῶν (Πλζακ), τοῦτέστι τῶν ἀρχαίων Σκιπετάρων, ὅθεν κατ' ἔτος πρέχουσιν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὄρους πρὸς ἐπίσκεψιν χάριν εὐλαθείας. Ὀνομαζέουσι πρὸς τοὺς ἄλλοις τὸ Τόμαρον, μάλλι ι Τε-μίριτ = τὸ ὄρος τοῦ Ἱεροῦ (= χίε = ὁ Θεός) ὅθεν καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ μαντείου τῆς Δωδώνης ὠνομαζόντο Τομοῦροι.

Τομορίτσε-α ἐπαρχία τις παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Τομάρου ὄρους.

Τομοροισάο-ι ἄρσ. Τομοριτσάρε-ια = ὁ-ἡ κάτοικος τῆς Τομορίτσης.

τομοῦα οἱ ??? πληθ. τομόνηττε.

τόνα, τόνε ἀντων. ἴδ. ἔμε-ια (γ) ἔμε-ια (τ).

τοριῶτε-α (Δακίβζ, Ἰπέκ, Πιζρένδ) ἴδ. βάθη-α. πληθ. τοριῶταττε.

τόρ-κου: πληθ. τόρηεττε [Δακτ. torqueo-ere] = στροφεῖον.

τορολάκ-ου πληθ. τορολάκεττε, τορολάκε-ια πληθ. τορολάκετε [ἴδ. τορρο-ουα (Κόρτσζ)] = ἡλίθιος βλάξ. — (Τουρκ. λέξις).

τορολῆτε-ι εἶδος ἀκρίδος μικρᾶς πληθ. τορολῆτεσαττε = ἴδ. βούρηθ-ι, καρκαλῆτε-ι.

τορολῆτε-ι-ι-ι (Ἐλθασ.) ρ. ἐνερ. = χαϊδεύω τὰ μικρὰ παιδία.

τορολῆτεμ: (Ἐλθασ.) = χαϊδεύομαι.

τορορίσ (τ) ρ. ἐνερ. = νανκαρίζω. τορορίσ. djάληνε = νανκαρίζω τὸ βρέφος, τὸ παιδίον — τορορίσεμ (τ) παθ.

τορολῆσεμ (Βεράτ.) ρ. οὐδ. = κοροῖδεύω (Τουρκ. μαῖτάπ edéρεμ).

τορούα-οἱ (Περμέτ.) = ἕχνος, ἴδ. βάσδε-α πληθ. τορόνηττε.

τόρτε-α πληθ. τόρταττε = νῆε ε ρρουμβουλάκεττε. — τόρτατ' ε βύθησε =

- τὰ κωλομέρικα 2) (Αὐλῶνα) = κανίστρατ' ε μουλίριτ βάζιτ.
 τόρτετε (bogdan) = τὰ σχοινιά, ληιτάρετε.
 τορραϊσίλγε-ja = τροχός πληθ. τορρατσίλετε.
 τόρρε (οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἀλβανοὶ) ἐπιρ. ἰδ. ρρεθ ε ρρότουλε, περκιάου.
 τόρρο-ου ἢ τόρρο-ja (Κόρτσζ) = ἠλίθιος, βλάξ, ἀγαθός (δηλ. ἀπλοῦς).
 τορροβίλγε-ja: ἰδ. ρροτοβίλγε-ja. πληθ. τορροβίλγετε.
 Τόσκε-α = Τόσκετε = Τόσκας.
 Τοσκενί-α (γ) Τοσκενί-α (τ) = ἡ Τοσκαρία.
 Τοσκενίσι (γ) Τοσκενίστ (τ) = Τοσκιστί.
 Τοσκενίσιτε-ja, (γ) Τοσκενίστε-ja = ἡ Τοσκικὴ διάλεκτος.
 τοιτζέ, τοιτζέ (Τυρκν.) ἐπιρ. = ἰδ. τουτζέ.
 τότο-ουα (Ἀργυρ.) τότο-ja (Τῶαμ.) = παπᾶς ἱερέυς [ἔσως ἐκ τοῦ Τῶα-
 μικοῦ τάτο-ja = πατήρ]. — τότο-Γιέργji = ὁ παπα-Γεώργης, τότο-
 Γιάνι = ὁ παπα-Γιάννης.
 τοτῶ-ι = (φιάλῃ, ε ὀπίφῃ) ὡς νὰ εἴπη ἠλίθιος· ἐπὶ καταφρονήσεως καὶ
 τοτῶ-ι (γ) doτῶ-ι (Βεράτ.) πληθ. τότῶατε, δότῶατε.
 του (Σ) ἰδ. τε (τ), κε (γ).
 τοῦν-ι (γ) πληθ. τούνῃτε καὶ κῆύτε-α (γ) = κρύετ' ε σοπάτρεσε, ληατό-
 ρεσε, ὄατιτ κτλ. μος ι διέρε με τε πρέφρετιτε, πό διέρι-ι μβε τοῦτ
 α μβε κῆύτ τε σοπάτρεσε.
 τούβε-α (Σ) = ἐν μέρος τῶν προβάτων (μερικόν) ἐν μέρος ἀγέλης καὶ
 τούφε-α (Σ) = ποιμνη, ἀγέλη (γενικῶς).
 τούκ (Σ) = ἰδ. τέκ (τ).
 τούκε (τ) τουε (Σ) τύε (Ἑλθασ.) μόριον τιθέμενον πρὸ τοῦ γερονδίου·
 τούκε φόλῃε (τ), τούε φόλῃε (Σ), τύε φόλῃε (Ἑλθᾶσ.) = ὀμιλῶντας.
 τούλε-α πληθ. τούλατε = ἡ τοῦβλα κοινῶς.
 τούλῃ-ι = ψιξ-χός, κοινῶς ψαχνὸ (πληθ. ἀχρηστος) ι-ε-τε τούλῃτε ἐπιθ.
 ἀπὸ ψίχα.
 τουλῃίτεμ (Βεράτ.), πουλῃίτεμ (τ), κουκουλόνεμ (τ) ρ. οὐδ.
 τουμβάκ-ου: πληθ. τουμβάκετε = εἶδος μετάλλου.
 (ι-ε-τε) τουμβάκτε: ἐπιθ = πρέῃ τουμβάκου.
 τούνδ (γ), τούντ (τ) περκούνδ (Σ) ρ. = κουνῶ ἰδ. λῃεκούνδ ρ. τουνδ djé-
 πενε = περκούνδ djéπενε = κουνῶ τὴν κούνικ· τούντ κῆούμρεσῃτε (τ) =
 κτυπῶ τὸ γάλα (διὰ βούτυρον). — φράσις: ουτούντ δῆου = ἐσείσθη ἢ

- γῆ.— τουνδ μάνινε=κουνῶ τὴν συκομορέαν· παθ. τούνδεμ, περ-
κούνδεμ.
- τουνδεσ-ι (γ) πληθ. τούνδεσιτε=ιδ. dubék-ου.
- τουνδελόγ (γ) ρ. ἐνεργ.=τουντ φόρτ, τούντ με φουκί=κουνῶ δυνκτά.
τουνδελόχημ (γ) παθ.
- τουπλῆ-νι (γ) ??? πληθ. τουπλῆνιτε.
- τούρβουλε ἐπιρ. [Λατ. turba, Ἑλλην. τύρβη]=θολερῶς.
(ι-ε-τε) τούρβουλε ἐπιθ.=θολός-ή-όν.
- τουρβουλίμ-ι: ἀφῆρ. πληθ. τουρβουλίμετε=θάλωσις.
- τουρβούλόνη-όγ ρ. [Λατ. turbo-are] θολόνω, συγχέω.— τουρβούλονεμ-
όχημ παθ.
- τουρβουλίνε-α (γ) πληθ. τουρβουλίνετε=θολότης, 2) θαλασσοστρόβιλος.
- τουρῆ-νι (γ) τουρῆ-ρι (τ) καὶ τουριου (τ) πληθ. τουρίνιτε=ρύγχος κοινῶς
μouτρον, μούρη (ἐπὶ ζώων) καὶ φάκισ-ια (ἐπὶ ἀνθρώπων.— τουρι
βέρρι, τουρῆ γομάρι, τουρῆ κῆνι, τουρῆ ούγκου)
- τουρῆλέγ-α ιδ. τουρῆλέγ-α πληθ. τουρῆλέγιατε.
- Τούρκ-ου: πληθ. Τούρκιτε=Τούρκος 2) Μωαμεθανός.
- Τούρκε-α πληθ. Τούρκατε=Τούρκισσα Μωαμεθανή.— Τουρκέσ-α:
πληθ. Τουρκέσάτε.
- Τουρκεῆνι-α (γ) Τουρκεῆρι-α (τ) ὄνομα περιληπτικόν=Τούρκοι 2) οἱ
Μωαμεθανοί.
- Τουρκῆ-α = ἡ Τουρκία
- Τουρκῆῖσι = ἐπιρ.=Τουρκιστί.
- Τουρκῆῖσι-ια = ἡ Τουρκικὴ γλῶσσα.
- τούρμε-α (τ), τρούμε-α (γ) [Λατ. turma] κοινῶς κοπάδι=ἀγέλη, 2)
σωρός· πληθ. τούρματε, τρούματε.
- τούρπ-ι, τούρπε-ια [Ἑλλην. τάρβος, Λατ. turpis]=αἰσχος, αἰσχύνη,
αἰδώς, ἐντροπὴ ὕνειδος.— καμ τουρπ=συστέλλομαι.— πληθ. ἀχρη-
στος· φράσεις: πατῶ τούρπ ε φάκην' ε ζέζε! = αἰσχύνη εἰς σέ!
- (ι-ε) τούρπῆμ-ι-ε-ια = ἐντροπαλός-ή.— ἀντίθ. ι-ε πατούρπῆμ-ι-ε-ια.
- τουρπερόγ (γ) τουρπερόγ (γ)=ἐντροπιάζω τινά, καταισχύνω, ἀτιμάζω.—
ιδ. μαρρόγ (γ). — παθ. τουρπερόχημ.
- τουρπερόνεμ (τ) = καταισχύνομαι, ἀτιμάζομαι· ιδ. μαρρόχημ (γ).
- τουρπεῆνι-α (γ) τουρπεῆρι-α (τ)=καταισχύνη, 2) ἀτιμία = ιδ. μαρρι-α·

- πληθ. τουρπενίτε (γ) τουρπερίτε (τ). — ι-ε τουρπερούραε = κατη-
σχυμμένος.
- τούρρε-α πληθ. τούρρατε = κοιν. ὁ στρόμπος.
- τούρρε-α (Ἀργυρ.) πληθ. τούρρατε ἴδ. τούρτουλε-ι· και τούρρο-ουα
(Ἀργυρ.) (ὡς ἐκ τῆς φωνῆς τουρρ-τούρρ).
- τούρρεμ (γ), ούύλζεμ (τ) = χίδεμ = ὄρμῶ.
- τούρτουλε-ι: πληθ. τούρτουίτε [Λατ. turtur-is] = ἡ τρυγών.
- τουρφουλόγ (Σ) τῶφυτυρί (τ), χίνγελιγ (γ) ρ. = χρεμετίζω. — κάλι:
τουρφουλόν = κούρ φρύν με χούνδε, κάλι: χίνγελιν = κούρ θερρέτ
με ζ̄α.
- τουτίε (Ἐλθασ. Κρούζα) τούτιε (Βεράτ.) = πέραν, πρὸς τὰ ἐκεῖ. —
τούτιε μάλιτ, λζούμιτ = πέραν τοῦ ὄρους, τοῦ ποταμοῦ. — ἰκ τούτιε
= φεύγει ἐκεῖ πέρα· ἀντίθ. τετχού (γ) τχού (τ) = πρὸς τὰ ἐδῶ. —
τούτιε μέζε = πέραν ἀπὸ ἐμέ, μακρὰν ἀπὸ ἐμέ. — τούτιε ε τετ-
χού (Ἐλθασ.) = ἔνθεν κἀκεῖθεν. — τούτιε μδ' ἄτ' ἄνε = πέραν πρὸς
τὰ ἐκεῖ.
- τουτουλζάτεμ: ρ. οὐδ. καθησυχάζω, καταπραύνω, ἀπαυδῶ, κατευνάζω·
ου τουτουλζάτ φῶνζα νγα τε κζάρετε = καθησύχασε τὸ βρέφος ἀπὸ
τὸ κλαίειν. — ου τουτουλζάτ ι σεμοῦρι νγα τε δέμβουρατε = καθη-
σύχασεν ὁ ἄρρωστος ἀπὸ τοὺς πόνους.
- τούφρε-α: πληθ. τούφατε: κοιν. μάτσο, δέμα. — νζι τούφε λζούλζε =
ἓνα δέμα λουλούδια.
- τούφρε-α (Σ) ἡ φῶντα τοῦ φεσιού· πληθ. τούφατε, τούφεζε-α (Τυραν.).
τούφρε-α (Καβ.) πληθ. τούφρεσατε, πούπε-α (Ἐλθ.) πληθ. πούπατε.
τούφρε-α (γ. τ.) πληθ. τούφατε [Ἑλλην. σ-τίφ-ος] = ἀγέλη, ποιμνη
(γενικῶς). — και κοπέ-ζα (τ) = ποιμνιον, κοιν. κοπάδι· πληθ. κο-
πέτε. — τούβε-α (Σ) = ἐν μέρος τῆς ἀγέλης και τούφε-α (Σ) =
ὄλον τὸ ποιμνιον· (και ἐπὶ ἀνθρώπων). — νζε τούφε νζέρες = στῆφος
ἀνδρῶν.
- τρα-νι (Κρούζα-Ἐλθ.) τρα-ου (Τυρ.) πληθ. τρένετε και τρέρετε = δοκός.
- τραζόνζ-όζ-ζόνεμ-όχζεμ [Ἑλλην. ταρασσω, Ἴταλ. travazare] ἴδ. περ-
ζιεζ-περζιζέμ ρ.
- τραμεζζόζ (γ) = ἀνκατόνω, 2) ἐξεγείρω τὸν λαὸν εἰς ἐπανάστασιν. —
τραμεζζόζεμ (γ) παθ. ἴδ. περζιεζ-περζιζέμ.

- τραζίμ-ι (γ), τραμεζίμ-ι (γ), τραμεζί-α (γ) = ἀνακάτωσις, 2) ἐξέγερσις, εἰς ἐπανάστασιν· πληθ. τραζίμετε, τραμεζίμετε, τραμεζίτε.
- τραθτόν-ι (γ. τ. budi) [Λατ. trado-ere] ρ. ἐνεργ. = παραδίδω, ἐπιβουλεύομαι, τραθτόνεμ-όχημ παθ.
- τραθτίμ-ι = προδοσία, ἐπιβουλή· πληθ. τραθτίμετε.
- τραθτούαρ-όρι (τ) [Λατ. traditor] = προδότης· τραθτούερ-όρι (γ. budi) καὶ (συνηρ.) τραθτούρ-όρι. — θηλ. τραθτόρε-ια πληθ. τραθτόρετε ἀρσ. τραθτόρετε θηλ.
- τραῖσ-τραῖτεν-τραῖτ (Δίβρα) ρ. = σιωπῶ.
- τραῖστε-α (Περμέτ.) πληθ. τραῖστατε. — ἴδ. τράστε-α.
- τραῖτόν-ι (budi-bogdan) ρ. ἐνεργ. = κτίζω.
- τραῖτόχημ (budi-bogdan) παθ. = κτίζομαι.
- τραῖτίμ-ι (budi-bogdan) = κτίριον, κτίσις· πληθ. τραῖτίμετε.
- τραῖτίγ-α (bogdan) = κτίριον, οἰκοδομή· πληθ. τραῖτίγτε.
- τραῖτόν-ι (Βεράτ.) ἴδ. τρεῖτόν-ι (Βεράτ.), τραῖτόνεμ = ἴδ. τρεῖτόνεμ.
- τρακουλί-ι (Ἐλθασ.) τρακουλό-ι (Κροῦζα), τρανγουλό-ι (Σ), τρακουλί-ι (τ) ρ. ἐνεργ. = κρούω τὴν θύραν.
- τρακουλίμ-α (Ἐλθασ.) πληθ. τρακουλίματε = τὸ κρούσιμο τῆς θύρας.
- τραμάκ-ου (Πιζρένδ - Ιακούβα) = ἴδ. κουρτούκ-ου (Μάτια) = καλίου βάρους με μίσθρινε.
- τραμεζό-ι (γ) ἴδ. τραζόν-ι-όνεμ.
- τραμεζίμ καὶ τραμεζί-α (γ) = ἴδ. τραζίμ-ι· πληθ. τραμεζίμετε. — καὶ τραμεζίτε.
- τρανγουλ-ι (γ) πληθ. τρανγουίτε (ἴσως ἐκ τοῦ τ' ἀγγούρι γραικ.) καὶ πιέπεν-ι (γ. Μαλγειςία) πληθ. πιέπενατε = ἴδ. καστραβέτσ-ι = σικυός.
- τρανγουλό-ι (Σ) ἴδ. τρακουλό-ι (Κροῦζα).
- τρανταφίλ-ι πληθ. τρανταφίλτατε, τρανταφίλ-ι (Σ) καὶ τρανταφίλ-ια (Σ) πληθ. τρανταφίλτατε-τρανταφίλτατε.
- τραπ-ι: πληθ. τρέπετε. — 1) ὕψωμα γῆς, 2) νησίδα· εἰ μὴ μᾶλλον περὶ τῆς κρητύρας ληοῦμινε.
- τράστε-α (τ) = (σακκοῦλα, κυρίως ἀπὸ μαλλί), κοιν. τερβῆς. — καὶ τράστε-α (Περμέτ.), τράστε-ια (Ἐλθασ.) πληθ. τράστετε, στρατσε-α (Σ) πληθ. στρατσατε, στραῖτσε-α πληθ. στραῖτσατε. ἴδ. τόν-βε-α [οἱ Βλάχοι ὀνομάζουσιν αὐτὸ τράστια].

- τραῶε* [Ἑλλην. θρασ-ύς] ἐπίρ. = *τραχέως*, *παχέως*, *κοιν.* *χονδρά.* ἀντίθετον *χόλγ.*
(ι-ε-τε) *τραῶε-ι-α* ἐπίθ. = *τραχύς-εἶα-ύ*, *παχύς-εἶα-ύ*, *χονδρός-ἄ-όν.* ἀντίθ. *ι-ε-τε* *χόλγ-ι-α.*
τραῶ: ρ. = *παχύνω*, *χονδραίνω.* ἀντίθ. *χολόγ.* — *τραῶεμ παθ.* = *παχύνομαι*, *χονδραίνω*, *γίνομαι παχύς*, *χονδρός.*
τραῶαλζούκγ-ι-κγε-ja ὁ, ἡ *σωματώδης*, (Τουρκ. *σιῶμάν*).
τραῶεγόνγ (τ) *τραῶιγόνγ* (γ) = *κληρονομῶ* *τινα.* — *τραῶεγόνεμ* (τ) *τραῶιγόνεμ* (γ). — *ου* *τραῶεγόνεμ*! (*εὐχὴ ἐπὶ νεονύμφων*) δηλαδὴ *νά τεκνοποιήσωσι καὶ *νά κληρονομηθῶσιν.**
τραῶεγίμ-ι (τ) *τραῶιγίμ-ι* (γ) = *κληρονομία*, *καὶ* *τραῶεγέσε* *πληθ.* *τραῶεγίμετε*, *τραῶιγίμετε* *καὶ* *τραῶεγέσατε.*
τραῶεγμιάρ-ι (τ) ἄρσ. *τραῶεγμιάρε-ja* θηλ. = *κληρονόμος*. *πληθ.* *τραῶεγμιάρετε* ἄρσ. *τραῶεγμιάρετε* θηλ. — *τραῶιγμιάρ-ι* (γ) ἄρσ. *τραῶιγμιάρε-ja* θηλ. *πληθ.* *τραῶιγμιάρετε* ἄρσ. *τραῶιγμιάρετε* θηλ. *καὶ* *τραῶεγεῶετάρ-ι* ἄρσ. *τραῶεγεῶετάρ-ε-ja* θηλ. *πληθ.* *τραῶεγεῶετάρ-ε-ja* ἄρσ. *τραῶεγεῶετάρ-ε-ja* θηλ. *πληθ.* ἄρσ. *ρετε*, θηλ. *ρετε.*
τρακαδῶικε-ja (Περμέτ.) *καὶ* *ταρκαδῶικε-ja* (μὲ *κατάληξ.* *δῶικ Τουρ.*) ἴδ. *ταρκάτσε-ja* (Ἑλβασ.) *πληθ.* *τρακαδῶικετε* *καὶ* *ταρκαδῶικετε.*
τρέ: ἄρσ. = *τρεῖς.* — *τρέ* *βούρρα* *ε* *τρί* *γρᾶ* = *τρεῖς ἄνδρες* *καὶ* *τρεῖς γυναῖκες.* — *τρέ* *βίγ* *ε* *τρί* *βίλja* = *τρεῖς υἱοὶ* *καὶ* *τρεῖς θυγατέρες.*
τρέβε-α (γ) *ἀπρηχαιωμένη λέξις*, *εὐρίσκεται μόνον εἰς τὰς φράσεις:* *σ' λιάῶε βέντ ε* *τρέβε* *πα* *κερκούαρε* = *δὲν ἄφησα τόπον χωρὶς *νά ζητήσω.** — *σ' κά* *τρέβε* = *δὲν ἔχει ἡσυχίαν* (*δηλ. τόπον ἡσυχίας*).
τρέβόνγ (γ) ρ. *ἀπρηχαιωμένον.* *εἰς τὰς φράσεις:* *σ' να* *τρέβόν* *γ|ᾶj* *ε* *γ|ᾶλε* = *δὲν μᾶς ἀπομένουσι (εἰς τὸν τόπον) τὰ κτήνη*, (*δηλ. ψοφούσιν*). — *σ' ι* *τρέβόνγε* *djéλjμτε* = *δὲν τοῦ ἀπομνίσκουσιν (εἰς τὸν τόπον) τὰ τέκνα* (*δηλ. ἀποθνήσκουσιν*).
τρέγόνγ (τ), *τρέγόνγ* (τ) ??? *τρέγόνγ* (Περμέτ.) ρ. = *διηγούμαι*, *ιστορῶ.*
τρέγjetόνγ (γ. bogdan) ρ. ἄμετ. = *ἐμπορεύομαι*, [*ἴδ. τρέκ-γou*].
τρέγjetι-α (γ. bogdan) = *ἐμπόριον*, *ἐμπόρευμα*, *πραγματεῖται.*
τρέγjetιάρ-ι-ε-ja: *πληθ.* *ἄρετε* ἄρσ. *ἄρετε* θηλ. (<*ἔμπορος*>).

- τρέκ-γου*: πληθ. *τρέγγετε* = *ἀγορά*, (Τουρκ. *παζάρ*) = τὸ μέρος ἔνθα πω-
 λοῦσι καὶ ἀγοράζουσιν. (Βουλγ. *τέργγε* = *ἀγορά*).
τρεγγύσ-ι: ἴδ. *στεργγύσ-ι* πληθ. *τρεγγύσατε*, θηλ. *τρεγγύσε-ja* πληθ.
τρεγγύσετε.
τρεδάκ-ου (ἀντὶ *δρεδάκ-ου*) = εὐνουχισμένος. — *δάσ*, *σζιάπ* *τρεδάκ* =
δάσ, *σζιάπ* ἰ *δρέδουρε*, πληθ. *τρεδάκτε*.
τρέθ (γ) *τρέδεμ* *παθ*. = εὐνουχιάζω-ζομαι. — *δρέθ* (τ) *δρίδεμ* (τ).
τρεjtónj (Βεράτ.) ἢ *τραjtónj* (Βεράτ.), *δικτόj* (γ) = διακρίνω, ξεχω-
 ρίζω, ἐξιχνιάζω. — *περ* *τῶδο* *πούνε* *κζε* *βένετε* *φσέχουρε*, *α* *περ*
τῶδο *φιάλζε* *κζε* *φλίτετε* *φσέχουρε*. — *ε* *τρεjtόθα* *νγα* *κέμβετε*
 (= *νγά* *τε* *έτσουριτε*) *νγα* *φιάλζετε*, *σε* *έστε* *κουσάρ* = τὸν διακρίνα *έκ*
τοῦ *περιπατεῖν* *καὶ* *έκ* *τῶν* *λόγων* *ότι* *εἶνε* *ληστής*. — *τρεjtόνεμ*,
τραjtόνεμ (Βεράτ.), *δικτόχεμ* (γ) *παθ*.
τρεκτόj (γ. Μαλγεσία) *ρ*. = ἀγοράζω καὶ πωλῶ.
τρε-μβε-δίετε ἢ *τρε-μβε-διέτε* καὶ (συνηρ) *τρε-μβε-δίτε* = δεκατρεῖς.
τρεμβελιάκ-ου (τ) *ἀρσ.*, *τρεμβελιάκε-ja* (τ) θηλ. = δειλός-δειλή, φοβι-
 τώρης. πληθ. *τρεμβελιάκετε* *ἀρσ.*, *τρεμβελιάκετε*, θηλ. — καὶ *τρε-*
μβεράκ-ου (τ) *ἀρσ.* *τρεμβερακεja* θηλ. πληθ. *ἀρσ.* *τρεμβεράκετε*,
 θηλ. *τρεμβεράκετε*. — *τρέμσ-ι-έ-ja* (γ) πληθ. *τρέμσιτε* *ἀρσ.* *τρέ-*
μσσετε θηλ.
τρεμεζόνj (Περπέτ.) *ρ*. *ένερ*. = τριπλασιάζω, κάμνω τριπλοῦν. — *παθ*.
τρεμεζόνεμ (Περμέτ.).
τρεμεζάj (Περπέτ.) *έπίρ*. = τριπλῶς.
τρεμέκ-ου (Σ. bogdan) ἴδ. *τερπέτ-ι*.
 (ι-ε) *τρέμσιτε* (Περμέτ.) *έπίθ*. = τριπλοῦς-ἦ.
τρέμπ (γ. bogdan) [Ἑλλην. *τρέμ-ω*, Λατ. *tremo*] καὶ *τρεμπ* (τ)
ρ. *ένερ*. *φοβῶ* *τρομάζω* *τινά*. — *τρέμβεμ* (γ) *τρεμβεμ* = φοβοῦμαι,
τρέμω, *τρομάζω*. ἴδ. *φρίκεμ* (γ).
τρενδελίνε-α (Αργυρ.) ἴδ. *τενδελίνε-α* πληθ. *τρενδελίνετε*.
τρενόχεμ (Γακόθα) *ρ*. *πρίσσεμ* *μεντῶ*. — *αῶτε* *τρενούεμ* = *έστε* *πρίσσορε*
μεντῶ.
 (ι-ε) *τρέντε* (Γακόθα) = *ι-ε* *πρίσσορε* *μέντῶ*. — *νjέρι* ἰ *τρέντε* = *νjερίου*
 ἰ *πρίσσορε* *μεντῶ*.
τρέσ-έτ-έτ: *ρ*, *ἀναλύω* (ἐπὶ μετάλλων) καὶ *σκαρῖj*. (ἐπὶ παγωμένων).

- παθ. τρέτεμ. — τρέσ ἄρ, αργγέντ, πλjouμπ. κ.τ.λ. ι βδέκουρι τρέ-
τετε.
- τρέσ-έτ-έτ τρέτεμ. παθ. (Σκόδρα) = χουμπ-χουμβάσ-έτ-έτ χάνω — χά-
νομακι.
- τρέστίλξ-α: πληθ. τρεστίλξατε, δερστίλξ-α (Περπέτ.) πληθ. δερστίλ-
ξατε, βακλάνίτσξ-α (Τουρν.) πληθ. βακλάνίτσατε = κοινῶς νεροπριβό.
- τρέσ-ι τριάς, τὸ τριάριον. πληθ. τρέσξατε.
- (ι-ε) τρέξ-ι α = τρίτος, τρίτη.
- τρι: θηλ. — τρεῖς. τρι γρά = τρεῖς γυναικες.
- τρίξ-α: ὑποκοριστικὸν τοῦ τρι.
- τρι-α τὸ τρία.
- τρι-δίετξ (τ) τριδιέτξ (τ) καὶ (πυνηρ. γ.) τριδίτξ = τριάκοντα.
- τρίμ πληθ. τρίματε = ἄνδρες, γενναῖος. 2) οἱ στρατιῶται. 3) (Σκό-
δρα) = ἄνῆρ ἀντίθ. ι λξικ γου. — τριμενέσξ-α (γ) τριμερέσξ-α. (τ) =
ἄνδρες, γενναῖα, ἀντίθ. ε λξίγξ πληθ. τριμενέσξατε (γ) τριμερέσξατε (τ).
- τριμενί-α (γ), τριμερῖ-α (τ) = γενναϊότης, ἄνδρες, παλληκαριά. 2)
(bogdan) = ἡ ἡλικία τοῦ ἀνδρός. 3) (bogdan) ὄνομα περιληπτι-
κὸν = οἱ ἄνδρες (ἴδ. τρίμ-ι).
- τριμενίστ (γ) τριμερίστ (τ) ἐπίρ. = ἀνδρείως, γενναῖως.
- τριμενόχεμ (γ) ρ. οὐδ. = ἀνδρῖζομακι. — ἴδ. μβούρεμ (τ).
- τριμόσ-ι-ε-ζα (τ) πληθ. τριμόσξετε ἄρσ.-τριμόσξετε θηλ. καὶ τριμόσρ-ι
(τ) ἄρσ. τριμόσρξ-ζα (τ) θηλ. πληθ. τριμόσρξξξ ἄρσ. τριμόσρξετε θηλ.
- τριγγελῖ (γ), τριγγελῖ (τ), τριγγελό (Σ) ρ. = κουδουνίξω (ἐπὶ μετάλ-
λων,) κρούω τὴν θύραν. — καὶ τρανγουλι (Τουρν.).
- τριγγέλιμξ-α (γ. τ.) κουδούνισμα πληθ. τριγγέλιματε.
- τριγγελό κατλό (Σ) = ποσά τε ζξ γξούμι, ποσά τε μέρξ γξούμι. —
σά με τριγγελό γξούμι = σά με κατλό γξούμι (Σ).
- τρίνξ-α (γ) πληθ. τρίνξατε, τρίξξ-α (τ) πληθ. τρίξξατε, λξέσξξ-α (Βεράτ-
'Ελβασ.) πληθ. λξέσξατε. — τριν' ε δόρξξξ, τριν' ε κάμβξξξ.
- τριστό (γ. τ. budi), τριστό (Σ), δρίδεμ (Περμέτ.) = τρέμω ἐξ αἰ-
φνιδίου φόβου, ἐξαφνίξω, τρομάξω, λαχταρῶ
- τρισίμ-ι, τριστίμ-ι (Σ) = τρόμος, λαχτάρα πληθ. τριστίμετε
- τρισξ ἐπίρ. τριπλῶς.
- τρόκ (γ) ρ. ἐνερ. = κρούω τὴν θύραν, τροκελι (γ) ἴδ. τρακουλι (Ἐλβ.)

- τρουγγελίη (γ) = ἰδ. τροκουλόη (Κρούη), τρουγγελίη (τ) ἰδ. τρογγουλόη (Σ), τρουγγελίη (Ἄργυρ.) = ἰδ. τροκουλίη (τ).
- τρούκx-α πληθ. τρούκxατx ??? ἰδ. κουμβόρx-α.
- τρούκx-α (γ) πληθ. τρούκxατx τρούκxατx (τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἔξω εἰς τὸν κάμπον ἢ εἰς τὰ βουνά) μος ρρῖ νδx τρούκxτ = μὴ κάθησαι κατὰ γῆς· (εἰς τὰ χώματα)· βάχxεμ τρούκx = λερώνομαι (γίνομαι ἔλο χώματα)· σκούνδου σε jé τρούκx = τινάξου ὅτι εἶσαι λερωμένος (ἀπὸ χώματα) [τὸ δε τρούκx-ι καὶ τρούελ-ι (γ) = τὸ ἔδαφος τῶν κτιρίων.
- τρουκxλίμx-α (γ) πληθ. τρουκxλίμxατx = κρούσμα τῆς θύρας· ἰδ. τροκουλίμx-α (Ἐλδασ).
- τροκούη (γ) βενj τρούκx (τ) = καταστρέφω, ἀφρνίζω, ἐρημόνω· μουρτάjα τρούκx κατουνδινx = ἡ πανώλης κατερῆμαξx τὸ χωρίον.
- τρονδίη : ρ. κατασειώ, κουνῶ· λjεκούνδ, τούνδ· παθ. τρονδίτεμ (Περμέτ.) μετοχ. τρονδίτουρx.
- τρούφτx-α πληθ. τρούφτxατx : κοινῶς πέστροφα (εἶδος ἰχθύος).
- τροχάλx-α (Περμέτ.) [τροχ-ός] = βέντ ι γερρύρεx γνα ούjετx. — ούjετx ε βέρι δέxε τρούχάλx.
- τροῦ-νι (γ) (ὄνομα περιλήπτικόν (ὁ πληθ. λείπει) καὶ τρού-ρι (τ) = ὁ ἐγκέφαλος· τρούτx οὔδ. (γ. τ.) ἰδ. πάλjτxα-α (μουεός).
- τροῦαλ-τροῦλι (τ) τρούλ-τροῦλι (γ) καὶ (συνηρ.) τρούλ-όλι (budi-bogdan) τρούλι ι ὀτεπίσx = τὸ ἔδαφος τῆς οἰκίας· ἰδ. τρούκx-α.
- τροῦανῆ καὶ τρούαη (τ) τρούενj καὶ τρούεj (γ) (συνηρ.) τρούj (συντ. μετὰ γεν.) = εὔχομαι (ἐπὶ καλοῦ)· 2) ἀφιερώνω· κάμνω τάξιμον jα τρούενj Ζῶτιτ = τὸ ἀφιερώνω εἰς τὸν Θεόν· jα τρούενj ε jα ποροσίτ Τινx-ζῶτ (budi) = τοῦ τὰ ἀφιερώνω καὶ τοῦ τὰ συσταίνω τοῦ Θεοῦ. — νδρούενj (budi)· 3) εὔχομαι (ἐπὶ κακοῦ) δηλ. καταρῶμαι, βλασφημῶ, ἰδ. νδμ. — τx μάρρτx διαλι ὀπίρτινx = νὰ σέ πάρη ὁ διάβολος τὴν ψυχὴν. — τx χάνγρετx διαλι = νὰ σέ φάγη ὁ διάβολος. — τx βράφῶνx = νὰ σε σκοτώσουν. — ουσόφῶ = νὰ χαθῆς. — ουσόφῶ ε μος μβέτῶ = νὰ χαθῆς καὶ νὰ μὴ μείνης. — τx πλjάτῶνx σῦτx = νὰ σκάσουν τὰ μάτια σου. — ουχάπτε δέου ετx περπίτx! = νὰ ἀνοιχθῆ ἡ γῆ καὶ νὰ σέ καταπίη· τx ράφτx πίκx = νὰ σέ κτυπήσῃ ἡ ἀποπληξία. — τx ράφτx ρρουφέjα = νὰ σέ κτυπήσῃ ὁ κεραυνός. — τx βράφτx Ζῶτι = νὰ σέ σκοτώσῃ ὁ Θεός. — βραφῶ βέτεxεx = νὰ σκοτώσῃς τὸν ἐαυτόν σου. — τx χάνγρετ' ούjουμ =

- νά σέ φάγη ὁ λύκος. — τῆ βιέρρσινε = νά σέ κρεμάσουν. — τ' οὐμβύλτε
 δέρα με φέροα ε με δρίζα! = νά κλεισθῆ ἡ θύρα σου μέ ἀκάνθας καί
 τριβόλους κ.τ.λ.
- τροῦῆεμ (γ. τ. budi-bogdan) νδρούῆεμ (budi) (συντασσ. μετά γενικῆς) =
 εὔχομαι, δέομαι, ληούτεμ. 2) ἀφιερώνομαι ἰ τρούῆεμ. Τινεζῶτ = ἰ
 ληούτεμ. Τινεζῶτ = εὔχομαι, δεομαι τῶ Κυρίῳ. — τῆ τρούεμ-ιτε (γ)
 καί (συνηρ.) τῆ τρούμιτε καί τῆ τρούαρετε (τ), τῆ ντρούεμ-ιτε (budi) =
 εὐχή, ἀφιέρωμα, κατάρα, βλασφημία.
- τρουβέζε-α (γ. bogdan) πληθ. τρουβέζατε = τράπεζα καί τρουέζε-α
 (γ. Μαλγεσία, bogdan) πληθ. τρουέζατε καί τρουέζε-α (bogdan).
 τρουβεζάρ-ι (γ), τρουεζάρ-ι (γ) πληθ. τρουβεζάρετε, τρουεζάρετε = τρα-
 πεζίτης (Τουρκ. σαρράφ).
- τρούβουλε ἐπιρ. = ἴδ. τούρβουλε.
 (ι-ε-τε) τρούβουλε = ἴδ. (ι-ε-τε) τούρβουλε.
 τρουβουλόνj-όj ἴδ. τουρβουλόνj-όj.
 τρουβουλίμ-ι ἴδ. τουρβουλίμ-ι πληθ. τρουβουλίμετε. τρουβουλίνε (γ)
 τρουβουλίρε-α (τ) = ἴδ. τουρβουλίνε-α, τουρβουλίρε-α.
 τρουέλjε-α καί τουρέλjε-α = ἡ ἀρίδα. πληθ. τρουέλjατε, τουρέλjατε.
 τρουλάκ-ου (τ) τουρλάκ-ου (τ) τρουλάκε-jα (τ) θηλ. τουρλάκε-jα (τ)
 ἴδ. τουρλάκ-ου. — πληθ. τρουλάκετε, τουρλάκετε, θηλ. τρουλάκετε
 τουρλάκετε.
- τρουμβέιτε-α: πληθ. τρουμβέτατε = σάλπιγγε.
 τρούμε α (γ) πληθ. τρούματε = ἀγέλη, σωρός ἴδ. τούρμε-α.
 τρούμε (γ) ἐπιρ. = ἀγεληδόν, σωρηδόν.
 τρούνη-γου: πληθ. τρούνητε [καρμός] = καρμός δένδρου ἀφοῦ κόψης
 τοὺς κλώνους καί τὴν ρίζαν.
 τρούπ-ι: πληθ. τρούπνατε = σῶμα. — ἴδ. κούρμ-ι κόρπ-ι (Σ).
 τρουπερίστ (γ) τρουπερίστ (τ) ἐπιρ. = σωματικῶς.
 τρουέζε-α (budi-bogdan) πληθ. τρουέζατε = ἴδ. τρουέζε-α = τράπεζα.
 τρούστε-α (Ἑλβασ.) = συνάθροισις, τράπεζα πληθ. τρούστατε.
 τῷ, τῷj (γ. τ) γεν. τοῦ τί = σύ.
 τύε (Ἑλβασ.) = ἴδ. τοῦε (Σ) τούκε (τ).
 τύμ-ι [Ἑλλην. θῦμ-α, Λατ. fumus, Σλαβικ. дум, Τουρκ. δουμάν,
 Ἄραβ. δουχάν] = καπνός (πληθ. ἀχρηστος).

τυμόνj-όj-όνεμ-όξεμ = θυμιάζω-ζομαι.

τυμός (Σ) τυμός (γ), τυμνάς (Ἀργυρ.), τυμιάς (Ἀργυρ.) ρ. = καπνίζω.

ἴδ. μπῶτύμ. — ρ. πκθ. τυμίσεμ, τυμόσεμ, τυμνάσεμ, τυμιάσεμ = καπνίζομαι. — ου τυμός ὅτεπια = ἡ οἰκία ἔγινε μαύρη ἀπὸ τὸν καπνὸν ἢ ἐγέμισεν ἀπὸ καπνόν. — ἴδ. μπῶμεμ.

τυμόρε-ja πληθ. τυμόρετε = θυμιατήριον, κοιν. θυμιατόν.

τ' ἔνε: ἀντων. = ἡμῶν, ἴδ. τ' ἔνε, τ' ἄνε, τ' ὄνε πληθ. τοῦ ἔμι (γ), ἴμι (τ).

τύτ (γ) ἐπίρ. χῆστ (γ. Περμέτ.) τύτ! = χῆστ = σίγησον! τὸ τύτ (μετ' αὐστηρότητος) χῆστ = σιωπή (= μὴ ὀμιλήσῃς).

τύτε α (γ. τ) = σωλήν, (τὸ ἔσωθεν μέρος τοῦ λαίμοῦ).

τφάκj (Περμέτ.) = ἴδ. τφάκj (τ). — τφάκjεμ = ἴδ. τφάκjεμ (τ).

τφιλόj (budi) = ἀναπτύσσω, ἐκτυλίσσω, ἐπεξηγῶ. παθητ. τφιλόξεμ (budi).

τρουνδόνj-όνεμ = καταθυθίζω-ζομαι, καταποντίζω-ζομαι. — ἴδ. φουνδόj-φουνδόξεμ.

τχάρε-τχάρε-τχάρε (Βεράτ.) = βλαστολογῶ, βοτανίζω, βοτανολογῶ, ἐξάγων τὰ ἀχρηστοὰ καὶ βλαβερὰ χόρτα. — τχάρρεμ παθ. κουρ ρραλόjνε βέστjνε α κόπεστjνε, δό με θένε, σκούλjνε τε σπέστjνε ε λjνε τε ρράλjνε. — ἀόρ. τχάρρα-ε-ι, μτχ. τχάρρε καὶ τχάρρουε. — τε τχάρρετε οὐδ. = τὸ βλαστολογεῖν, ἢ βλαστολογία.

τχέκ (γ. τ), τχιέκ (γ. τ.), τερχέκ (Τυραν.) τερχίέκ (Τυραν.) = ἔλω, σύρω, κοιν. τραβῶ. ἀόρ. τχόκj, μτχ. τχιέκε, τχέκουε (γ) τχέκουε (τ), προστ. τχίκj-τχίκjνι, παθητ. τχίκεμ (γ. τ) τερχίκεμ (Τυραν.) — τχιέκ κάλjνε περ καπίστρε = τραβῶ τὸ ἄλογον ἀπ' τὸ καπίστρι. — τχιέκ djάλjνε περ dόρε = σέρνω τὸ παιδί ἀπὸ τὸ χέρι, τχιέκ οὐδνε = ὀδηγῶ. — ἰ τχιέκ οὐδνε = τὸν ὀδηγῶ, τὴν ὀδηγῶ. — ε τχιέκ = τὸν τραβῶ, τὴν τραβῶ. — τχιέκ βάλενε = σύρω τὸν χορόν. — κjίτε τχιέκενε κjέρρετε = οἱ βόες σύρουσι τὴν ἀμάξαν. — τχιόκj σούμε βέτα πράπα = ἔσουε πολλοὺς ἀνθρώπους κατόπιν αὐτοῦ, φράσις. — τχίκj-ε-μος κηπούτ = τράβα το καὶ μὴ τὸ κόπτης. — ὄτερπίνjτε τχίκjνε bάρκζι = τὰ ἔρπετὰ ἔρπουσιν (σύρονται μὲ τὴν κοιλίαν). — τχίκjεμ ε περτχίμ = κατατρέχομαι, τχίκjεμ νδε περ γόjε, = δυσφημοῦμαι, κατηγοροῦμαι. — τε-τχιέκετε ἢ τε τιεκούνιτε (γ), τε-τχέκjουριτε (τ) = ἔλξiς.

τχόλ (γ) ρ. = λεπτόνω (φύλλα πλακοῦντας), κοιν. ἀνοίγω φύλλα τῆς πίττας. — τχόλ πέτα ληκκενόρι, τχόλεμ παθ. άόρ. τχόλα-ε-ι, μτχ. τχόλε, τχόλεμ παθ.

τχολόλ, τχολόλεμ (Έλθασ.) ἴδ. χολόνλ-χολόνεμ-όχεμ.

(τε) τχόλε-τε (Έλθασ.) = λιποθυμία. ἴδ. ρημ. τχόλ. — τε φίκετε (Τυρ.) καὶ τε φίκουνιτε ἴδ. ρ. φίκ. καὶ τε πάκουε-ιτε (Σκόδρα). — με ρά τε τχόλετε = ἐλιποθύμησα. — με-τε-ι βίε τε τχόλετε = λιποθυμῶ-εις-εἴ. — με-τε-ι ι βίε τε φίκουνιτε = με-τε-ι βίε τε πάκουνιτε (Σ) = λιποθυμῶ.

Τσ

τσά (Περμέτ.) = μόριον θαυμαστικόν, ἴδ. döē! (γ). — τσά (τ) δίσα (Τυραν.) = τινές, μερικοί-μερικαί-μερικά. — τσά κχλίουαε ε τσά κέμβε = τινές καθάλα, τινές πεζή. — μβε τσάζε (τ) ἐπιρ. χρόνου = ὑστερώτερον, εδέ πάκ χέρε.

τσαγάδε-ја (Περμέτ.) = τσχαγάде-јх (Άργυρ.) πληθ. ε-τε.

τσακόρρε-ја (Τυραν. γ. Μαλjesία) πληθ. τσακόρρετε = τσακούρι (μᾶ ε βόγελξε σε λιατόρεјх).

τσάκј (Περμέτ.), ζοῦρι τσάκј = ἔπιασε τόπον, ἔδραν σταθεράν, ζοῦρι βέντ. — έτσε ε ζέρε τσάκј = πήγαινε εἰς τὴν θέσιν σου, (ἔταν παίζωσι τὰ παιδιά). — σ' κα τσάκј = δέν ἔχει τόπον, ἔδραν, (εἶναι ἄμοιρος τοῦ παιγνιδίου).

τσαλ/ικ-ου πληθ. σταλλίετε (Κρουја-Καβ.) ἴδ. κτσάκј-ι.

τσαλίνε-а (γ. Μαλjesία) πληθ. τσαλίνατε = πουσ' ε βόγελξε (Τουρκιστι πάνδῶε).

τσάπε-а (Τυραν.) κοιν. τὸ τσαπὶ (εἶδος ἐργαλείου) πληθ. τσάπκατε.

τσαπόј: ρ. = τσαπίζω, ἴδ. πρασῖт-ит-ит. — τσαπόχεμ. ἴδ. πρασῖτεμ.

τσάρε-а (Άργυρ.) τσέργα, τσεργјάνј κχε λјίδενε φύσјενε.

τοβάρ-εμ (Βεράτ) = ἴδ. σβαρ-εμ.

τοβάρε (Βεράτ) = ἴδ. σβάρε.

τοβαρί-εμ (τ) = ἴδ. σβαρίт-εμ.

τοβάρна ἴδ. σβάρна

- τοβαρνίς (τ) = ἴδ. σθαρνίς (τ).
τοβερόθ (τ) ἴδ. σθέροθ (τ) τοθέρδεμ = ἴδ. σθέρδεμ.
τοβέρκ-ου ἴδ. σθέρκ-ου
τοβερότεμ (τ) ρ. = βαρύνομαι. — μ' ουτσεβρίτ αὐ νιερί (τ) = μ' ου μερζίτ
αὐ νιερί (γ) = τὸν ἐδακρέθηκα.
τοβέσ ἴδ. σθέσ.
τοβετετόνγ (Περμέτ. ρ. ἐνεργ. κεραυνοβολῶ 2) (τ) κολοθόνω. τοβετόνεμ
(τ) παθ. — με τοβετετόι = μ' ἐκεραυνοβόλησεν. ἀπαντᾷ μόνον εἰς
τὴν φράσιν, ο ι τοβετετούαρε = ὧ κεραυνοβολημένε.
τοβιέρθ (τ) = πρὸς κηούμεστινε (ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων) ε τοβόρδα
δλζάλζνε = ι πρέβα κηούμεστινε djάλζιτ. — τοβίρδεμ (τ) παθ.
τοβόλγ-ι πληθ. τοβόλζετε = βῶλαξ, κοιν. σθῶλος. βῶλος.
τοβορδίτεμ (Περμέτ.) ρ. οὐδ. μποχτιάζω (ἐπὶ φαγητῶν ἕνεκα τῆς
πολλῆς χρήσεως).
τοθαβίτεμ: ἴδ. σθαβίτεμ.
τοθάθ-εμ ἴδ. σθαθ-εμ.
τοθαρδελόνετε (Βεράτ.-Περμέτ.) σθαρδελόχετε (Καβ.) = τριτοπροσ. ρῆμα
= διαφάσκει, δικυγάζει, κοινῶς ξημερύνει, χαράζει. — ου σθαρδου-
λούα = σθάδι δίτα. — τοθαρδούλζεμ = ἴδ. σθαρδούλζεμ ι-ε-τε-
τοθάρδουλζετε = ἴδ. ι-ε-τε σθάρδουλζετε.
τοθαρθ ἴδ. σθάρθ. — τοθάρδεμ - ἴδ. σθάρδεμ.
τοθαρνίς ἴδ. σθαρνίς.
τοθῆγ (τ) ἴδ. σθῆγ (τ) σθῆγ (γ).
τοθέχεμ (τ) ἴδ. σθῆχεμ (τ) σθῆχεμ (γ).
(ι-ε-τε) τοθῆτε (bogdan) = ἴδ. ι-ε-τε-σθῆτε.
τοθέκθ-ι (Βεράτ.) ἀπαντᾷται μόνον ἐν τῇ φράσει: τοθέκθι τε ζνετε,
ε τε χένγρετε.
τοθελζέθ ἴδ. σθελζέθ. — τοθελζίδεμ = ἴδ. σθελζίδεμ.
τοθένγ (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. κολακεύω τινά διὰ νὰ ἐκμυστηριευθῆ. τοθέ-
νεμ: παθ.
τοθερδοῦκζεμ: ἴδ. σθερδοῦκζεμ.
(ι-ε-τε) τοθερδούλζετε ἴδ. ι-ε-τε σθαρδούλζετε.
τοθερθένγ καὶ τοθερθέγ = ἴδ. σθερθέγ. — τοθερθέχεμ = ἴδ. σθερθέχεμ.
τοθερθῦτε ἐπιρ. = ἴδ. σθερθῦτε.

- (ι-ε-τε) *ισθερθύτε* ἴδ. ι-ε-τε *σθερθύτε*.
ισθόβ (Ἄργυρ.) = ἴδ. *σθόνεμ*.
ισθόκθ = ἴδ. *σθόκθ*.
ισθοράκ-ου ἴδ. *σθοράκ-ου* πληθ. *ισθοράκτε*.
ισθόρξ-α (Ἄργυρ. χειμάρρα) ἴδ. *βόρξ-α*, *δεβόρξ-α*, *βδόρξ* α πληθ. *λείπαι*.
ισθράζεμ ἴδ. *σθράζεμ*.
ισθράζετε ἴδ. *σθράζετε*.
ισθαρσ ρ. ἴδ. *σθράσ*.
ισθρένι (τ) ἴδ. *σθρένι* (τ).
ισθρέσ (ρ) = ἴδ. *σθρέσ ρ*.
ισθύθ-εμ ἴδ. *σθύθ-εμ*.
ισθουκουρόβ ἴδ. *σθουκουρόβ-ισθουκουρόνεμ*. — ἴδ. *σθουκουρόνεμ*.
ισθουλβόβ ἴδ. *σθουλβόβ*.
ισθουλβόνεμ ἴδ. *σθουλβόνεμ*.
ισθουλβέσξ-α ἴδ. *σθουλβέσξ-α* : πληθ. *ισθουλβέσατε*.
ισθουβ (γ) ἀπηρχαιωμένη λέξις, ἀπικνύεται μόνον εἰς τὴν φράσιν ε
ισθουβ σξ ρράφειμ = ε *ισθουβ* σξ ρράφειμ, ε *ισκιάκβ* σξ ρράφειμ.
ισθούνβξ-α (γ) πληθ. *ισθούνβατε*.
ισθουσ ἴδ. *σθουσ ρ*. *ισθούτεμ* ἴδ. *σθούτεμ*.
ισθούθ-δεμ (Κόρτσξ) ἴδ. *σθούθ-δεμ* (Κόρτσξ).
(ι-ε-τε) *ισθούδουρξ* (Κορτσξ) ἴδ. (ι-ε-τε) *σθούδουρξ* (Κόρτσξ).
(ι-ε-τε) *ισθούδβξ* (Κορτσξ) ἴδ. (ι-ε-τε) *σθούδβξ* (Κόρτσξ).
ισθέζεμ (τ) (ξεζώνομζι).
ισθροβόνβξ-α (Βεράτ.) ἴδ. *σθροβόνβξ-α* πληθ. *ισθροβόνβατε*.
ισθροδβξ-ιχέμ = ἴδ. *σθροδβξ-ιχέμ* *ισθροδβίτεμ* (Περμέτ.)
ισθρορόπεμ ἴδ. *σθρορόπεμ*.
ισθίδεμ ἴδ. *σθίδεμ*. — *ισθίθ* ἴδ. *σθίθ ρ*.
ισθιάβ (Περμέτ) = ἴδ. *σθιάβ* *ισθιάχέμ* ἴδ. *σθιάχέμ*.
ισθιέβ = ἴδ. *σθιέβ*.
ισθιερόβ = ἴδ. *σθιερόβ*. — *ισθιερόνεμ* ἴδ. *σθιερόνεμ* (τ).
ισθιέβε-βξ ἴδ. *σθιέβε-βξ* πληθ. *ισθιέβετε*.
ισθιεβόσ-εμ ἴδ. *σθιεβόσ-εμ*.
ισθιέδξ-α ἴδ. *σθιέδξ-α* πληθ. *ισθιέδατε*.
ισθιέθ-ισθιίδεμ = *σθιέθ* *ισθιίδεμ*.

- ταγγόντζε-α πληθ. ταγγόντζατε <παρωνυχίς>.
ταγγόντζ (Περμέτ.) = ἴδ. σγγόντζ (Περμέτ.) ρ. ταγγόνεμ = ἴδ. σγγόνεμ.
ταγγούα-όι ἴδ. σγγούα-όι πληθ. ταγγόντζε.
ταγγύρε-α = ἴδ. σγγύρε-α πληθ. ταγγύρατε.
ταδερρί-εμ = σδερρίτ-εμ (Περμέτ.).
ταδερριμότζ ἴδ. σδερριμότζ.
ταδρουγόντζ = σδρουγόντζ ταδρουγόνεμ = σδρουγόνεμ.
ταδρουκ-γου, ταδρουκθ-ι = ἴδ. σδρούκ-γου, σδρουκθ-ι.
τσέκ : (Τυραν.) ἐπιρ. = ριχά (ἐπὶ ὕδατος).
τσέκα-α = ἡ στερεά, ἡ ξηρά [Ἴταλ. secco = θάττε] πληθ. τσέκατε καὶ
ρρετσόκ-ου (Σ) νδσίερ μβε τσέκατ λζούνδρενε = ναυαγῶ.
τσέν-ι (τ) πληθ. τσένετε [Ἴταλ. segno] = ἔσθε νζερί με τσέν = σημειω-
μένος ἄνθρωπος· ἔχει σωματικὸν ἐλάττωμα (Τουρκ. σακάτ).
τσενίτ-ίτ-ίτ : (Περμέτ.) ἀόρ. τσενίτ-ε-ι μετοχ. τσενίτουρε ἴδ. τσέμμότζ
παθ. τσενίτεμ ἴδ. τσέμμότζεμ.
τσέργε-α : κοινῶς ἡ τσέργα (τῶν Γύφτων) πληθ. τσέργατε.
τσέρεκ (Καβ.) ρ. ἐνεργ. = κιλίτζ (Ἑλβασ.), καδίτ (τ) = ἐπιτυγχάνω εἰς
τὸ κτύπημα· ἀόρ. τσέρεκ-ε-ου μετοχ. τσέρεκ καὶ τσέρεκουε.
τσερκότζ (Καβ.) ἴδ. στερπίκ (Σ) στερκότζεμ = ἴδ. ὄτερπίκειμ.
τσέρλζε-ζα (Ἑλβασ.) τσερίλζε-ζα πληθ. τσερίλζετε, τσιρράτζε-α πληθ.
τσιρράτζατε = εἶδος πτηνοῦ.
τσέρμε-α (Βεράτ.) τσερμετζε-α (Βεράτ. Περμέτ.) με ζε τσερμα ἢ τσερ-
μετζα = μέ πιάνονται τὰ νεῦρα τοῦ ποδός· 2) κρουαλόγημα.
τσέρμε-α καὶ τσίρμε-α πληθ. ατε = περδε-ου ρευματισμός· τσερμε-ζα =
βεσνίκ κζε πιέκενε βούκενε· πληθ. τσερμετε.
τσερμίτ (Περμέτ.) — τσερμίτ δέμβετε.
τσοθούρ-εμ (Καβ.) ἴδ. τσθούρ-εμ.
τσιγαρίσ-ίσ-ίσ : ρημ. = τσιγαρίζω· παθ. τσιγαρίσεμ· μτχ. τσιγαρίσουρε.
τσιέγουλε-α πληθ. τσιέγουλατε ἴδ. τσιέγουλε-α.
τσιίτζα πληθ. τσιίτζατε ἴδ. τσίλτζα, τσίλτζατε.
τσιάπ-ι (ν) ἴδ. στζάπ-ι, σκτζάπ-ι [Βλαχικὰ τσάπα].
τσιέπετε πληθ. τοῦ τσιάπ-ι.
τσιέτουλε-α = ἴδ. σιέτουλε-α, σκτζέτουλε-α : πληθ. τσιέτουλατε.
τσιουνίσ-εμ (τ) ρ.

τσίκε-α (τ) και τσίκεζε-α (τ) ἴδ. τσίκε, τσίκεζε (γ) = ὀλίγον [ἐκ τοῦ γραικ. ψίχα = ὀλίγον καθὼς τσόφ, = ψοφῶ].

τσίλε-α (γ) ἴδ. σίλε-α (γ) τσίλι ἴδ. τσίλι.

(ι-ε) τσίλε-ι-α = ἴδ. (ι-ε) τσιλξε-ι-α (Σ).

τσίλι ἄρσ. ἔρωτημ. ἀντων. = ποῖος; τίς; πληθ. τσίλιξε = ποῖοι; τίνες; ἴδ. κούσ.

τσίλια ἔρωτ. ἀντων. γεν. θηλ. = ποῖα; πληθ. τσίλιαξε = ποῖοι.

τσιλιδό (ὄνομ.), τσιλιτδο (γεν.) κ.τ.λ. ἕκαστος. — τσιλιαδο (ὄνομα-στικὴ) τσίλιξεδο (γεν.) κ.τ.λ. ἕκαστη. και κατ' ἐπίτασιν γίθη-τσίλι ἢ γίθη-σε-τσίλι και σι ι τσίλι (Μάτια) ἄρσ. γίθη τσίλια ἢ γίθη σε τσίλια και σι ε τσίλια θηλ. (Μάτια) = πασδήποτε, πᾶσαδήποτε, ἕκαστοςδήποτε, ἕκαστηδήποτε. — ι τσί-τσίλι (budi) = ἕκαστος, ἴδ. κουσδο, γίθη κούσ, γίθη-σε-κούσ. — ι τσίλι, ε τσίλια πληθ. τε τσίλιξε, τε τσίλιαξε = ὁ ὁποῖος-ἡ ὁποῖα, οἱ ὁποῖοι, αἱ ὁποῖοι.

τσιμδὸ: (Τυραν.) ρ. οὐδ. = τσοῦζω (ἴδ. γραικ. τζιμπῶ).

τσιμδόν: τριτοπρόσ. ρ. με-τε-ι τσιμδόν = με-σε-τόν τσοῦζει. — με τσιμδόν λχούνα = με τσοῦζει ὁ βύζουνας. — με τσιμδόν πλχάγα = με τσοῦζει ἡ πληγή.

τσιμὸ: (Τυραν.) ρ. = θουμβὸ με μάξετ' τε γίστιτ, = βιάζω, παρακινῶ τινὰ διὰ τὰ τὸ κάμη (κεντῶν αὐτόν διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου). και τσιμβίς (τ) ἴδ. πιτσκό: = κοιν. τσιμπῶ. — τσιμβίσεμ παθητ. ('Αργυρ.) = πιτσκόχεμ.

τσιμὸς-α (Τυραν. Καβ.) κοιν. ἡ φάσκα, κξε λχίδινε φόννηνε.

τσιμπ-δι πληθ. τσιμβεξε = τὸ τσιμπημα. τε πιτσκούαξε.

τσινγερίμ-ι (Περμέτ.) τσινγερίμε-α ἴδ. ατσαρι-α, πληθ. τσινγερίμετε, τσινγερίματε.

τσινχθι: ἐπίρ. ('Ελβασ.).

τσινγουλ-ι (γ) πληθυντ. τσινγουιτε, τσινγελ-ι (γ), τσινγελξε-α (τ. Κρούα) πληθ. τσινγελιατε, τσινγε-α (Καβ.) πλ. τσινγατε (Τουρκ. τσουλί) = τσινγουλι. — ἐνῶ πιέκ-ου και δσομάκ-ου = τσομάκ-ου. τσινγουλια πιέκθι (Καβ.) ἐπίρ. = λχόα (λχόδρα) κξε λχόννηνε με τσινγουλι ε με πιέκ. — λχούμε τσινγουλια πιέκθι = με τσέρκουε πιέκουε με τσινγουλινε = με ι κχιλούμ, με ι κοδίτε.

- ταιγρίσ-ισ-ισ: (τ) ρ. ἐνερ. = ὄκρέπ ζιάρρινε. — περάνε ζιάρριτ ροῖ;
 ταιγρίσ-ε (= ὄκρέπ-ε), περάνε γρούασε ροῖ; τσιμβίσ-ε (= πι-
 τσό-je).
- τσινδσαμί-ου πληθ. τσινδσαμίτε, εἶδος μικροσκοπικοῦ πτηνοῦ.
- τσινδσούροε-α (Ἄργυρ.) πληθ. τσινδσούρατε [γραικ. τσίντσιρας], ἴδ.
 γινκάλε-α.
- τσινκερε (Διάπ) ??? τσίνκθ-ι(τ) τσίνκθ-α(τ) πληθ. τσίνκνατε = ξηρόν
 ψῦχος, ἴδ. τσινγερίμ-ι, ατσαρί-α, φράκθ-ι.
- τσιτσό-ι ??? ἴδ. τορολτέτ-ι.
- τσίνσσορ-ι (Περμέτ.) [Ἄπλοελλην. τσίντσιρας] = ἴδ. γινκάλε-α.
- τσιπ μθι τσιπ (Ἑλθια. Καθ.) ἐπίρ. τύπου = τὸ ἐν ἐπινω ἔς τὸ ἄλλο.
 ἴδ. πίνγο (Περμέτ.).
- τσιπε-α (κοιν. ἢ τσιπα) ἴδ. μάζε-α (Σ) βεμέσε-α
- τσιπερε ἴδ. σίπερε — τσιπερε, ἴδ. σίπερε.
- τσιπραζι (τ) ἴδ. σίπραζι.
- (ι-ε) τσιπερμ-ι-ε-ja ἴδ. ι-ε-σίπερμ-ι-ε-ja.
- τσιρι ἄρσ. ἴδ. τσίλι. — τσίρα ἴδ. τσίλιθ θηλ.
- τσιρρίσ (τ) ρ. ἐνερ. = ἴδ. θυμβόθ, παρομ. κούσ τσιρρίσ γομάρε ι δε
 γθόν πόρδετε.
- τσιζάπ-ι (Βερ>τ.) πληθ. τσιζέπετε (ἀντὶ σκιάπ-ι πληθ. σκιάπετε, τροπή
 τοῦ κθ εἰς j) ἴδ. σκιάπ-ι (γ).
- τσιρράζε-α ἴδ. τσερρίλιε-ja, τσέλιε-ja πληθ. τσιρράζατε.
- τσιμίρ-ι ἴδ. σμίρ-ι.
- τσιμίρ-ι ἴδ. σμίρ-ι.
- τσικελίμε-α (budi) ἴδ. σοκελίμε-α πληθ. τσοκελίματε.
- τσικουλίμε-α (budi) ἴδ. σοκουλίμε-α πληθ. τσοκουλίματε.
- τσικουλόνη (budi) ἴδ. σοκουλόνη-όθ.
- τσικελόνη (budi) ἴδ. σοκελόνη-όθ.
- τσιπέ-α πληθ. τσόπιτε [Ἰταλ. pezzo] = κομμάτι, ἴδ. πιέσε-α.
- τσιπεζόθ (τ), τσοπεζόνθ (Περμέτ.) τσοπετόνη (Βεράτ.-Σκόδρα) κοιν.
 κομματιάζω. — τσοπεζόθεμ, τσοπετόνεμ, τσοπετόνεμ παθ. καὶ τσο-
 πετόθεμ.
- τσιόχε-α κοιν. ἢ τσόχα, τὸ ροῦχον.
- τσιόφ (γ. bogdan-τσικ.) ρ. = ψοφῶ (ἐπὶ ζώων) ἴδ. νγόρθ. ρ.

- τσούλ-ι (γ) (Μαλγασία-Μάτια) ἴδ. τσούν-ι πληθ. τσόλγιατς.
τσούλγε-για (γ) πληθ. τσούλγετς=ράκος.
τσούλγε-α (γ) ???.
τσούνγε-α (γ) ἴδ. κερτσού-νι (γ) πληθ. τσούνγατς. — τσούνκ-γου (γ)
κερτσέπ-ι (Βεράτ)=κολοβός πληθ. τσούνγετς. κζεν-βιϊτ-τσούνκ-
γου=κζεν κζε σ' κζ βιϊτ, κζε ja κάνε πρεμ βιϊτινε.
τσούπ (Σ) ἐπίρ. κοιν. μονό (Τουρκ. τέκ). — πάρε α τσούπ=ζυγὸ ἢ
μονό (Τουρκ. τσίφτ α τέκ) ἀντίθ. πάρε α πάλγε-α.
τσούπ-ι, τσούπθ-ι (Jακόβα) πληθ. τσούπατς=οἱ ὄμοι [ἴδ. σζιουπ-ι].
τσούπθι ι κράχτ (Jακόβα)=ὁ ὄμος.
τσούπε-για (Σκοδρα Τυρ.-Καθ.) μονή πιστόλλα.=τοπάνδεσε β βόγελξε ε
βέτεμε ἴδ. δούνγε-α.
τσουρρίλ-ι (Τυραν) ἴδ. σουρρίλ-ι.
τσούτσε-α (γ) πληθ. τσούτσατς=κοράσιον. ἴδ. τσίε-α.
τσκερφί-ιτ-ιτ (Περμέτ.) ρ. ἀόρ. σκερφίτα-ε-ι μτχ. σκερφίτουρε. παθ.
τσκερφίτεμ=χάπεμ τέπερε, φόρτ. τσκερφίτενε λζούλγετς=χάπενε
φορτ. (ὡς τὸ τριαντάφυλλον). (τὸ γαρούφαλον κ.τ.λ.) ου τσκερφίτενε
λζάκρατς=ου χάπνε λζάκρατς φόρτ. ι ου τσκερφίτενε οὔτε=ι ου χάπνε
φορτ οὔτε.
τσκερφύλ-ι (Ἐλθασ.)=γουρμάζι κζι ἄστε νγζίτουρε μουσκένιτ' ε βάρδα.
τσερδρέθθ ἴδ. σπερδρέθ. ρ. τσερδρίθεμ=σπερδρίδεμ.
τσοπίσεμ (τ) ρ. ἴδ. ὄκασ. ρ. ὄκασ. ρ.
τσοπέσε-ι (Ἄργυρ.) πληθ. τσοπέσειτς=στερφύτσ ι θάτε (πα ούξε)
τσορδεσ-ι πληθ. σπόρδεσιτς (Ἄργυρ.) ζόρρα ε πλζάνδεσιτς κζε εἴτε
νγζίτουρε τε γουρμάζι καὶ ζορρ' ε κούκζε (Ἐλθασ.).
τσοφιλίτεμ (Βεράτ.) ρ. βασκανίζομαι, βούαζ, χεκζ κέκζ. μουνδόνεμ τέ-
περε. — μτχ. τσοφιλίτουρε.
τσού-τσού-τσού (Ἐλθασ.) ρ.=πειράζω, ἀορ. τσούτς. μτχ. τσούτουρε.—
παθ. (τσύτεμ. ἴδ. νγάσ (Σ) γετσίτ (Περμέτ.).
τσοφίε-α (τ) ἴδ. σφίνεα, σύλγε-α, πύλγε-α πληθ. τσοφίκατς.
τσοφινός ἴδ. σφινός ρ. (τ).
τσοφούρκ-ου ἴδ. σφούρκ-ου πληθ. τσοφούρκετς.
τσοφράτ-ι (Βεράτ.) [Ἐλλην. φράττω]=ὁ φράκτης τὸν ὁποῖον κάμνουσι
εἰς τὸν ποταμὸν διὰ νὰ γυρίσωσι τὸ νερόν.

τοφύνη-α ἴδ. παλάτσκη-α πληθ. σφύνατξ.
 τοφύτης-ι ('Αργυρ.) πληθ. τοφύτξσιτξ=στερφύτξσ ι νηγόμε με ούξξ
 τσφυτυρῆῖ ἴδ. σφυτυρῖῖ.
 τουφυρίμ-ι ἴδ. σφυτυρίμ ι πληθ. τσφυτυρίμετξ.

Tö

τῶξ καὶ τῶνῖ ρ. ἐνεργ. = κάμνω δύο κομμάτια τῶξ δροῦ = σχίζω ξύλα.
 τῶξῖ κρύετξ=ζαλίζομαι, σκοτίζομαι. παθ. τῶξῆμ.
 τῶκαλί-ι πληθ. τῶκαλίτξ: ὁ θῶξ κοιν. τῶκαλος. — [Τουρκ. τῶκαλ].
 τῶκαμάκ-ου πληθ. τῶκαμάκτξ = ἴδ. κατσίδε-ζα (τ).
 τῶκαμάδ-ι (Τουρκ.) = ἴδ. στοπάν-ι
 τῶκάλῖ-ι-ε-ζα χωλῶς-ή. κουτσῶς-ή. τῶκάλζαμάν-ι-ε-ζα. πληθ. τῶκάλζα-
 μάντξ ἀρσ. τῶκάλζαμάνετξ. — τῶκάλζάκ-ου-ε-ζα πληθ. ζτξ ἀρσ. — ετξ
 θηλ. καὶ ι-ε-δῶκέπετξ-ι-α (bogdan Σ).
 τῶκάλζῶξ ἄκεπόξ (Σ) = κουτσάκω. — παθ. τῶκάλζῶξεμ καὶ ἄκεπόξεμ (Σ).
 τῶκάλῖα (γ) πληθ. τῶκάλῖατξ = ὀκάλξ-α (Τουρκ.) πληθ. ὀκάλξτξ.
 τῶκαλατόξ (γ) ρ. ἐνεργ. = ἔξ με τῶκαλάτξ. — παθ. τῶκαλατόξεμ (γ).
 τῶάμε-ζα: πληθ. τῶάμετξ = εἶδος πτηνοῦ.
 Τῶάμ-ι: πληθ. Τῶάμετξ = ὁ Τῶάμης.
 Τῶάμενῖ-α (γ) Τῶάμερῖ-α (τ) = ἡ Τῶάμουρῖα.
 τῶάμενῖῶν (γ) τῶάμερῖῶν (τ) = τῶάμιστί.
 τῶάμενῖῶτε-ζα (γ), τῶάμερῖῶτε-ζα (τ) = ἡ τῶάμικῆ (διάλεκτος).
 τῶάπε-α (γ) πληθ. τῶάπατξ, καπῶάτξ-α πληθ. καπῶάτατξ καὶ καπ-
 ῶάτξ-α πληθ. καπῶάτατξ = κοιν. βοῦκα. ἴδ. ρ. περτῶάπεμ, καπ-
 ῶῶξ, καπῶῶξ. — νῖ τῶάπε βοῦκα = μία βοῦκα ψωμί, μία χαψιὰ ψωμί.
 τῶάπ (τ. Ἑλθασ.) ρ. = βηματίζω. — τῶάπ κάμβετξ = ἀνοίγω τὸν πόδα,
 διὰ τὸ νὰ περιπατῶ, νὰ κάμω βῆμα. — τῶάπ = ὕπαγε!
 τῶάπαρ-ι ('Αργυρ.) = ἄερίτ ἀρι α κρηγῖένδι.
 τῶάπθι ἐπίρ. = με τὸ βῆμα.
 τῶάπ-ι (τ) πληθ. τῶάπετξ = βῆμα κοιν. δρασκελιά.
 τῶάπε-α ('Ελθασ.) πληθ. τῶάπατξ: δύο, τρεῖ τῶάπα = δύο, τρεῖ βήματα.

- τῶας (γ) = κάθε ὥραν καὶ στιγμὴν· ατρε τῶας, κρετρε τῶας = αὐτὴν τὴν
 στιγμὴν, ταὐτὴν τὴν στιγμὴν· ἴδ. περνῆχερε.
 τῶάτσκε-α πληθ. τῶάτσκεατρε = ἴδ. κάφκε-α.
 τῶάφκε-α (γ. Ἐλθκε.) πληθ. τῶάφκατρε = ὁ γλάρος, λευκὸν πτηνὸν θα-
 λάσσιον.
 τῶαρουβι-α: πληθ. τῶαρουβίτρε (Ἐλθκε.) = ἀσυμφωνία, ἐμπερδεύ-
 ματα (πεποιημένη λέξις)· νοῦν' ε bəvna κρετρε πούνε σε δουλῆν σούμε
 τῶαρουβι = δὲν ἠδυνήθην νὰ κάμω τοῦτο, διότι συνέβησαν πολλὰ
 ἐμπερδεύματα· πολλὰ ἀσυμφωνία.
 τῶβάτ-άι-άι (Βεράτ.) ρ. ἐνεργ. = σπαράττω (τὸ κρέας), σκαπούτ ἀόρ.
 τῶβάτα, μετοχ. τῶβάτουρε παθ. τῶβάτεμ (Βεράτ.).
 τῶβῶα (Περμέτ.) ρ. ἐνεργ. = ξεφλουδίζω, ἐκβάλλω τὴν φλοῦδα (τῶν
 ξύλων) ἀόρ. τῶβῶακ, μετοχ. τῶβῶακουρε παθ. τῶβῶακεμ.
 τῶγγί (τ) [ἀντικλονικὸν ἀντὶ σκίτ] ἴδ. σκίτ-ιτ-ιτ (γ).
 τῶδοκουῶ (γ. τ.) ἕκαστος, ἕκαστη κοινῶς κάθε ἕνας, κάθε μία.
 τῶ (γ. τ.) κῆιῶ (γ. budi) τῶ κᾶ (Σ) ἐπιρ. ἀναφ. = ὅ,τι, ἐκεῖνο τὸ
 ὄποιον. — τῶ πῆελ μάτσεῖα γῆούαν μῆι (τ) = ὅ,τι γεννᾷ ἡ γάτα κυ-
 νηγᾷ ποντικούς· καὶ κῆιῶ πῆελ μάτσεῖα γῆούαν μῆι (γ) καὶ τῶ κᾶ
 πῆελ μῆιτσα γῆουεν μῆι (Σ). — τῶ τρε βῆῆῶ γῆεν (τ) = ὅ,τι κάμνεις, εὐ-
 ρίσκεις = κῆιῶ τρε βᾶῆῶ γῆεν (γ) τῶ κα τρε βᾶῆῶ γῆεν (Σ). — τῶ τρε
 δουᾶῶ (τ), κῆιῶ τρε δουῆῶ (γ) τῶ κα τρε δουῆῶ (Σ) = ὅ,τι θέλεις.
 τῶ (γ. τ.) κῆιῶ (γ. hudi) τῶ κᾶ (Σ) ἐρωτηματικὸν μόριον = τί; τῶ
 δο; = τῶ κᾶ don (Σ) = τί θέλεις. — τῶ βέν; κῆιῶ bəv; τῶ κᾶ
 bəv; = τί κάμνεις; νγα τῶ ἀνεῖ jé; = ἀπὸ τί μέρος εἶσαι; τῶ φάρε
 νῆριου ἴτε = τί λογιῆς ἀνθρώπος ἦτο; τῶ φάρε γῆεῖε; = ποίου εἴ-
 δους; τί λογιῆς;
 τῶ δοκουῶ (γ) = ὅστις δήποτε, ἤτις δήποτε, ὅποιος δήποτε, ὅποια δή-
 ποτε· τῶ δοκουῶ με κῆνεῖ = ὅστις δήποτε καὶ ἂν εἶναι.
 τῶε (γ) κῆε (τ) κῆι (γ) = ἀπό. — τῶε μῶτι = κῆε μῶτι = κῆι μῶτι = πρὸ
 χρόνου. — τῶε ατρεῖερε δέρι ταῶτί (γ) = ἀπὸ τότε ἕως τώρα· κῆε ατρε-
 χῆε γῆερ ταῶτί (τ), κῆι ατρεῖερε νῆερ νδαῶτί (γ)· κῆε τανί ε πας
 κῆτάῖ (τ) = ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. — τῶεκούρε (γ) ἢ τῶεκούρε σέ
 (γ) (bogdan = ἀφ' ὅτου. — κῆε κούρε (τ) ἢ κῆε κούρε σε (τ), κῆι κούρε
 (γ) ἢ κῆι κούρε σε (γ)· κῆε κούρ σε ἐρδε τύ = ἀφ' ὅτου ἦλθεσ σύ.

τσοκού, τσοκού (Βεράτ. Περμέτ.) = ἴδ. δικού.

τσοκούσ (Βεράτ.) τσοκούσ (Περμέτ.) = ἴδ. δικούσ.

τσοέλι (Ἀργυρ.) ρ. ἐνεργ. = ἀνάπτω τὴν φωτιάν· ἐνῶ τσοέλι (γ) τσοίλι (Σ),
ντσοέλι (budi) ρ. = ἀνοίγω μὲ τὸ κλειδί καὶ χάπ = ἀνοίγω ἀπλῶς μὴ
κλειδωμένην, χωρὶς κλειδί. — τσοέλινε λιούλιετ = ἀνθίζουσι τὰ λου-
λούδια. — σά τσοέλι ε μβύλ σύτ = ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ. — 2) φιλοξενῶ·
α τσοέλι αὐ νιερί; = δέχεται ξένους (φιλοξενεῖ) αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; —
ἀντιθ νδροῦι = κλειδώνω τοῦ δε ρήματος χάπ ἀντιθ. εἶνε τὸ μβύλ ρ.
τσοέλιεμ, τσοίλιεμ πκθ. τοῦ τσοέλι.

τσοέλιετ: ἐπιρ. = ἀνοικτά· ἀντιθ. νδροῦτε ντσοέλιε (budi) (ι-ε-τε) τσοέ-
λιετ (γ) = ἀνοικτός-ή-όν 2) ἀνεπτυγμένους-η-ον· ἀντιθ. (ι-ε-τε) μβύ-
λιετ-ι-α ἢ (ι-ε-τε) νδροῦτε.

τσοέλιε-ι (γ) τσοίλιε-ι (Σ), χάπεε ι (τ) = πληθ. τσοέλιετ, τσοίλιετ =
κοινῶς κλειδί.

τσοέμ (Ἐλβασ.) δικτόι (Τυρκ.) τρεχτόνι (Βεράτ.) ρ. ἐνεργ. ἀόρ. τσοέ-
μκ-ε-ι μετοχ. τσοέμ πκθ. τσοέμεμ (Ἐλβασ.) = ἐξερευνῶ ἀνακκλύπτω,
ξεσκεπάζω τοῦκ' ε κερκούκε.

τσοέμόνι (τ bogdan) τσοίμόι (γ) τσοένι-ιτ-ιτ' (Περμέτ.) = ρ. ἐκτιμῶ,
διορίζω, τὴν τιμὴν, τὴν ἀξίαν πράγματός τινος.

(ι-ε-τε) τσοέμούεμ (bogdan) = πολύτιμος. — γοῦρ' ι πά τσοέμούερε = ἀδά-
μας (λίθος ἀνεκτίμητος, λίθος πολύτιμος). — ε τσοέμόνι σα βελιέν =
ἐκτιμῶ πόσον ἀξίζει. — τσοέμόνεμ (τ) τσοέμόχεμ (bogdan) τσοίμόχεμ
(γ) πκθ.

τσοέμιμ-ι (τ bogdan). τσοίμιμ-ι (γ) πληθ. τσοέμιμετ, τσοίμιμετ = ἐκτί-
μησις.

τσοέμένδεμ: (γ) ρ. οὐδ. = πρίσεμ μέντθ = γίνομαι ἔξω φρενῶν (ι-ε) τσοέ
μένδουε (γ) = ὁ ἔξω φρενῶν, μηχανικός.

τσοένόι (Ἰακόβα) ρ. ἐνεργ. ???

τσοπέ-ια (Ἀργυρ.) πληθ. τσοπέτε, τσοίπε-ια [Ἰταλο-Ἀλβανικόν] τσοέ-
πέκε-ια (τ) = νιέ τσοπέ φλιόκ κίε λίενε νδε μάιετ τε κρέσε· κί-
ρόσιτ κουρ ι βίενε du τρι κίιμε λιέσ, ε λιέτ τε τέρε κόκενε τσοπέκε =
(παροιμία ἐπὶ ὑπερηφανίας τῶν πλουτούτων πτωχῶν) πληθ. τσοέ-
πέκετ.

τσοπερόκ-ου (τ) = σπιθαμὴ πληθ. τσοπερόκετ καὶ (Περμέτ.) τσοπερόκ-

- ου. *berdōik-ou* (γ) du *πελαμβε* ε νηε τσεπερόα (τ) = du *πελαμβ* ε νηε *berdōik* (γ) πληθ. *berdōikete*.
- tōerde-ja* πληθ. *tōerde-te* = ή φωλεά τῶν πτηνῶν ἰδ. *φουρρίκ-ου* (Περμέτ.) *γράδε-α* (γ. *Μαλjesik*).
- tōepij* ('Ελδασ.) *teōtij* (Τουρν.) (ὀρθότερον), *tōem* (Σ) *ōetij* ('Αργ.) *eōetij* (Περμέτ.) = *πτερνίζομζι* ἀόρ. *tōeōtin-ε-ι* *μτζ.* *tōeōtīm.*
- tōeōtinε-α* ('Ελδασ.) ἰδ. *teōtinε-α* (Τουρν.) πληθ. *tōeōtinε-α*.
- tōēte-α* ('Ελδασ.) = εἶδος παιγνιδίου τὸ ὅποιον παίζουσι τὰ παιδιά. *τε λιάσε* *tōēteνε!* *κουρ* *λζούνε* *djémte* *νηνι* *μηά* *dōrene* *χάπετε* ε *τιέτερι* *ι* *βίε* *με* *πελ* *με* *dōres'* *ατι* *ε* *ι* *θότε*: *Τε* *λιάσε* *tōēteνε* *τε* *μόρα* *jéteνε*, *ε* *νδε* *ίκαν* *με* *ρένδε*: *ατεχέρε* *αύ* *τσοῦνι* *τούρρετε* *με* *ρένδε* *τα* *ζαίε* *ατε* *ε* *τι* *βίερε* *με* *dōre* *ōpínεσ'* *ατι* *νδε* *ε* *ζαντε*: *ενδέ* *νδε* *ι* *ραντε* *ι* *λζαου* *tōēteνε*, *νδε* *μός* *πο* *dóta* *νδιέκζε* *γjiθνε*.
- tōēte-α* (τ) = γένος. 2) *σωρός*, *όμας*, *τούφε-α* *νηε* *tōēte* *ουλίνjō* (τ) = *νηι* *τούφε* *drouj* *ουλίνjō* (γ). — 3) (τ. γ.) = *κόμμα* (Τουρκ. *ταράφ*).
- tōēteke-α* (Περμέτ.) = οἱ κόμποι τῶν ὄρασμάτων πληθ. *tōēteκατε*.
- tōēteke-α* (Dibρα) πληθ. *tōēteκατε* = ἰδ. *dsoύφε-α*.
- tōēteνε-α* ??? πληθ. *tōētinε-α*.
- tōēf* (γ) ἰδ. *φσέχ* (τ), *πσέχ* (τ), *μπσέχ* (τ), *ντσέχ* (*dogdan*) *και* *ντσέφ* (*bogdan*). *μπτσέφ* (γ) ἢ *μπσέφ* (γ) ἀόρ. *tōēφκ*, *μπτσέφκ*, *μπβέφκ*, *μετσέφκ*, *μεσέφκ*. *μτζ.* *tōēφε* *μπτσέφε*, *μπσέφε*, *μετσέφε*, *μεσέφε*.
- tōēφετε* (γ) *έπιρ*. = *κρυφίως*. ἰδ. *φσέχουρα* (τ), *πσέχουρα* (τ), *μπσέχουρα* (τ). *έτι* *δὲ* *μπτσέφετε* (γ), *μπσέφετε* (γ), *και* *tōēφκς* (γ) *μπυσέφκς* (γ), *μπσέφκς* (γ), *μετσέφκς* (γ), *μεσέφκς*. — *ι-ε-τε* *tōēφετε* (γ), *μπτσέφετε*, *μπσέφετε* (γ), *μετσέφετε* (γ), *μετσέφετε* (γ) *έπιθ*. = *κρυπτός-ή-όν*. — *ντσέφαζε* *έπιρ*. = ἰδ. *tōēφκς*.
- tōēφεke-α* (γ) ??? πληθ. (*tōēφεκατε*).
- tōthour*: ρ. *ένερ*. (γ. τ.) = *ξεπλέκω*, *έκφράττω*. — *tōthour* *tōxrapine* = *ξεπλέκω* *τήν* *κάλτσα*. — *tōthour* *γάρδινε* = *έκφράττω* *τόν* *φράκτην*. — *παθ*. *tōthourεμ*.
- tōike-α* (γ. *Μαλjesik*) πληθ. *tōikaτε* ἰδ. *tōoutε-α*, *tōoupε-α* (τ).
- tōike-α* (τ) ἰδ. *doidε-α*. — *tōike* *βέρρε* < *φανός*, *φάρος*.
- tōike-α* (γ) πληθ. *tōikaτε* ἰδ. *γjérbε-α* ('Ελδασ.) *πίε-α* (τ) *tōike-α*

- πληθ. τῶικατε=κομματάκι κοιν. — ε βῆνα τῶικα τῶικα=τὸ ἕνα-
μα κομματάκια, κομματάκια. νῆε τῶικε (τ. γ.)=δλίγον, μιά σπάλ-
λα, μιά ψίχα. νῆε τῶικεζε ὑποκορ. [ἴσως ἐκ τοῦ ψίχα καθὼς τσοφ
=φοφῶ] νῆε πίκε (Σ) νῆε πίκεζε (Σ. ὑποκορ.) νῆε γρίμεζε (Σ) ἴδ.
πάκ, πάκεζε, πάκ γῆε, πάκεζε γῆε.
- τῶικεροῖ-α (γ) πληθ. τῶικεροῖτε=μικρὰ πράγματα, πλῆτάκκτ, τε βό-
γελῆα.
- τῶικόν (γ. budi) ρ. τριτοπροσ. ἴδ. πικόν (τ), γῆερόν ('Ελθασ).
- τῶιλῆ (Σ) ρ. ἴδ. τῶέλῆ=ἀνοίγω. τῶιλῆμ παθ. τοῦ τῶέλῆ. — τῶέλῆμ νδρ
βέτεχε (Σ) ἴδ. δερόχημ (γ).
- (ι-ε) τῶιλῆουε (Σ) ἴδ. ι-ε δεκούμ (γ).
- τῶιλῆμι-ου (τ) πληθ. τῶιλῆμίτε=καλῆμα-νι (γ) πληθ. καλῆμάνῆτε=
μικρὰ παιδία.
- τῶιμβόσκε-α (Βεράτ.) κοιν. φάσκα πληθ. τῶιμβόσκατε
- τῶιμεροε-α (Σ) πληθ. τῶιμερρατε=κοριὸς [ἴδ. γραικ. τσιμποῦρι] καὶ
τῶιμκε-α (Τυραν.) πληθ. τῶιμκατε=ροῖκῆνε-α.
- τῶιμκε-α (Καβ. Κροῦῆα) πληθ. τῶιμκατε=τζιτζιφιά (=ὁ καρπὸς καὶ τὸ
δένδρον) (Τουρκ. χιδέ) καὶ (κατ' ἀναγραμματισμὸν) κίμτῶε-α πληθ.
κίμτῶατε.
- τῶιμόῆ (γ) ἴδ. τῶεμόῆ (τ) τῶιμόχημ (γ)=ἴδ. τῶεμόνεμ (τ).
- τῶιμίμ-ι (γ) ἴδ. τῶεμίμ-ι (τ). — ι-ε-τῶιμούεσῆμ-ι-ε-τῶιμούσῆμ (γ. συνηρ.)
ι-ε-τῶεμούκρῶσῆμ (τ)=πολύτιμος.
- τῶίπε-α (Περμέτ.) πληθ. τῶίπκατε. — δι τῶίπε=δι με βέσῆε τε βέγῆεῆεῆε.
τῶίπ-ι (Περμέτ.) =γωνία (Τουρκιστὶ bouḍḍāk), σ' λῆάσῆε τῶίπ' ε ἀνε
πα κερκούαρε.
- τῶίφεμ (γ) ἴδ. φῶίχημ (τ) πῶίχημ (τ) μπῶίχημ (τ).
- τῶῆίεο (γ) τῶῆίεο (Καβ.) ἢ τῶῆίεο ρ. =ξεσχίζω, ἴδ. ὀκῆίεο (γ). — με τῶῆίεο
μάτῶεῆα (τ)=με ὀκῆῆίεο μάτῶεῆα (γ), τῶῆίεο=ὀκῆῆίεο (γ).
- τῶκαδίσ-ίτ-ίτ (γ)=ἴδ. ὀκαδίσ-ίτ-ίτ (γ).
- τῶκαδίεμ (γ)=ἴδ. ὀκαδίεμ (γ).
- τῶκάθεμ ἴδ. ὀκάθεμ.
- (ι-ε-τε) τῶκάθετε ἴδ. ι-ε-τε ὀκάθετε.
- τῶκάθετε ἐπίρ. =ἴδ. ὀκάθετε.
- τῶκάλῆεμ=ἴδ. ὀκάλῆεμ.

- τὸκάλῃετι ἐπίρ. = ἴδ. ὀκάλῃετι.
(ι-ε-τε) τὸκάλῃετι ἴδ. ι-ε-τε ὀκάλῃετι.
τὸκαλίτι (Περμέτ.) [σκαλίζω] = χαϊδεύω, ἴδ. περκεδέλι ρ. ἴδ. περγε-
ζόνι ρ. — τὸκαλίτεμ = ἴδ. ὀκαλίτεμ ρ.
τὸκαλίτιάρ-ι-ε-ῖα (Περμέτ.) = χαϊδευόμενος-η.
τὸκαλμόῖ ἴδ. ὀκαλμόῖ. — τὸκακλμόῖεμ ἴδ. ὀκακλμόῖεμ.
τὸκαλόῖ ἴδ. ὀκαλόῖ.
τὸκαρζέῖεμ ἴδ. ὀκαρζέῖεμ.
τὸκαρκόῖ ἴδ. ὀκαρκόῖ, τὸκαρκόῖεμ ἴδ. ὀκαρκόῖεμ.
τὸκαττεροῖῖ ἴδ. ὀκαττεροῖῖ, τὸκαττεροῖῖεμ ἴδ. ὀκαττεροῖῖεμ. †
τὸκελῃκῃέῖ ἴδ. ὀκελῃκῃέῖ, τὸκελῃκῃέῖεμ = ὀκελῃκῃέῖεμ.
τὸκελῃκῃέσε-α πληθ. τὸκελῃκῃέσατε ἴδ. ὀκελῃκῃέσε-α.
τὸκελῃκῃίμ-ι πληθ. τὸκελῃκῃίμετε ἴδ. ὀκελῃκῃίμ-ι.
(ι-ε-τε) τὸκελῃκῃύετι (γ) ἴδ. ι-ε-τε ὀκελῃκῃύετι (γ), καὶ (συνηρ.) ι-ε-τε
τὸκελῃκῃύτε ἴδ. ι-ε-τε ὀκελῃκῃύτε (γ).
τὸκελῃκῃύετι (γ) ἐπίρ. = ἴδ. ὀκελῃκῃύτε (γ).
τὸκελῃκῃύτε (γ) ἐπίρ. = ἴδ. ὀκελῃκῃύτε (γ).
τὸκεμβέῖ (τ) ἴδ. ὀκεμβέῖ (τ), τὸκεμβέῖεμ ἴδ. ὀκεμβέῖεμ (τ).
τὸκεμβέσε-α (τ) ἴδ. ὀκεμβέσε-α πληθ. τὸκεμβέσατε.
τὸκεροῖτεμ (Περμέτ.) ρ. — τὸκεροῖτενε λιοῦλῃετι = χάπνενε, φόρτ λιοῦ-
λῃετι (ὡς τὸ τριαντάφυλλον, τὸ γαρύφαλλον κ.τ.λ.)
τὸκέπ ἴδ. ρ. ὀκέπ.
τὸκέσο ἴδ. ὀκέσο ρ.
τὸκίσο-ίτ-ίτ (γ) τὸκίτ-ίτ-ίτ (τ) ἴδ. ὀκίσο-ίτ-ίτ (γ) ὀκίτ (τ).
τὸκίτεμ ἴδ. ὀκίτεμ.
τὸκίτσο-ι-ε-ῖα ἴδ. ὀκίτσο-ι-ε-ῖα, πληθ. τὸκίτσοιτε, σοτε θηλ.
τὸκλῃέπε-α (Περμέτ.) ἴδ. γελῃέπε-α (γ) πληθ. τὸκλῃέπετε.
τὸκλῃέπεζε-α (Περμέτ.) ὑποκορ. πληθ. τὸκλῃέπεζατε καὶ ὀκλῃέπε-α
πληθ. σκλῃέπετε.
τὸκόκῃ ἴδ. ὀκόκῃ, τὸκόκῃεμ ἴδ. ὀκόκῃεμ.
τὸκόκῃετι ἐπίρ. = ἴδ. ὀκόκῃετι.
(ι-ε-τε) τὸκόκῃετι ἴδ. ι-ε-τε ὀκόκῃουρε-ι-α.
τὸκόρθ ἴδ. ὀκόρθ ρ. τὸκόρθεμ ἴδ. ὀκόρθεμ.
τὸκόρθετι ἐπίρ. = ἴδ. ὀκόρθετι

(ι-ε-τε) τῶκόρδετε = ἴδ. ι-ε-τε ὀκόρδετε.

τῶκουῖδέσεμ (τ) ρ. = dāl̄j νγζ κουῖδέσι, σ' κᾶμ. κουῖδέσ με.

τῶκούλ̄j ἴδ. ὀκούλ̄j ρ. — τῶκούλ̄jεμ ἴδ. ὀκούλ̄jεμ ρ.

τῶκουρρόj ἴδ. ὀκουρρόj, τῶκουρρόjεμ ἴδ. ὀκουρρόjεμ.

τῶκουρροῖμ-ι ἴδ. ὀκουρροῖμ-ι πληθ. τῶκουρροῖμετε.

τῶκρεφερόνj-όνεμ (Περμέτ.) = ἀπακύνω, μαλακύνω, ἀντίθ. νγουρετόνj.

(ι ε) τῶκουσσελούεμ-ι-ε-ja = ἀπαρηγόρητος. πληθ. τε-τῶκουσσελούεμ [ἐκ

τοῦ ρήματ. τῶκουσσελόνεμ ἀντίθ. νγουσσελόνεμ = παρηγοροῦμαι].

τῶκουσσελίμ-ι (budi) ἀντίθ. νγουσσελίμ-ι πληθ. ετε.

τῶκρέχ ἴδ. ὀκρέχ ρ. τῶκριjεμ = ἴδ. ὀκριjεμ παθ.

τῶκριj ἴδ. ὀκριj.

τῶκjέπ: ἴδ. ὀκjέπ ρ. τῶκjέπεμ ἴδ. ὀκjέπεμ.

τῶκjούαj (τ) ἴδ. ὀκjούαj (τ), τῶκjούεj (γ) = ὀκjούεj (γ) καὶ (συνηρ.)

τῶκjῶj ἴδ. ὀκjῶj (γ). — παθ. τῶκjῶjεμ = ἴδ. ὀκjῶjεμ.

τῶκjύεj καὶ τῶκjῶj = ἴδ. ὀκjύεj καὶ ὀκjῶj (γ). — τῶκjῶjεμ = ὀκjῶjεμ.

(ι-ε) τῶλjίρετε-ι-α (Περμέτ.) = ἴδ. ι-ε λjίρετε-ι-α, ι-ε λjίβερετε-ι-α.

τῶμενjενίj-α (bogdan) = ἀτιμία. π. χ. τῶμενjενίj ε δουνίj (bogdan).

τῶμόνj (budi) ρ. = ἀτιμάζω. — τῶμόνεμ παθ. — Κρίσ̄τι περ̄ τῷ κρουjε-
σοῦεμ, με τε μάδε τῶμενjενίj, κᾶμb' ε δούερ δεπερετούεμ, α jου φάλj
ο νjερ̄ι (bogdan).

τῶόνj (τ) καὶ τῶόj (γ), ντῶόνj (bubi) = σηκόνω, νγρε (ἐπὶ ζῶων καὶ
ἀνθρώπων) ε τσόβα βένδιτ = ε νγρίτα βένδιτ = τὸν ἐσήκωσα ἀπὸ
τὸν τόπον. — τῶόβα λjέπουρινε νγα ὀτρόφκου. — τῶόνεμ (τ) τῶόjεμ
(γ) ντῶόjεμ (budi) παθ. 2) τῶόj (γ) ρ. ἐνερ. = στέλλω, κοιν. στέλνω,
πέμπω. — ἴδ. ὀπίε (τ) = τὸ πηγάζω (ἀμέσως) καὶ δεργόj = τὸ
στέλλω (ἐμμέσως). 3) τῶόj (γ) ρ. = ἐγείρω ἐκ τοῦ ὕπνου. — τῶόjεμ =
ἐγείρομαι, ἐξυπνώ. — τῶόj ρροκόλ (Σ) = ρροκουλέj. — τῶόjεμ ρρο-
κόλ = ρροκουλέjεμ.

τῶόκ: (γ. Μαλjεσία) ἐπίρ. — φύλj τῶόκ = φύλj ὀκούρτ.

τῶόκ-ου (τ) πληθ. τῶόκρετε = σφυρ̄ι κοινῶς.

τῶόκάνε-ja (Ἄργυρ.) πληθ. — νετε = κουμβόνα δένσ̄ τε βόγελjα.

τῶόκε-α πληθ. — τῶόκατε (γ), τῶόκ-ου (Σ) ρρετῶόκ-ου (Σ) με-τε-ι-να-
ου-ου hίε με τῶόκε = μπῶτέσ μάjεν' ε γίῶτιτ μέσεμ πας γίῶτιτ μαθ,
εδε ε ὀκρεχ̄ περνjιχέρε ε ι hίε τιέτεριτ.

τσοκού (Περμέτ.) ἴδ. δικού.

τσοκούσ̄ (Περμέτ.) ἴδ. δικούσ̄ τσοτσίλji: (Περμέτ.) ἀρσ. τσοτσίλjα θηλ.

άντων. άνκφ. = κάποιος, κάποια. — τσότσ̄ (Περμέτ.) ἴδ. δίτσ̄.

τσομάγε-ja (γ) πληθ. τσομάγετε = ἡ ποιμενικὴ ράβδος.

τσοτέ α (Τυραν.) ἴδ. γρίφσε-α πληθ. τσόττε.

τσοουδι-α (τ) τσοούδε-α (γ) μερεκουλι-α (Σ) [Λατ. miraculum] πληθ.

μερεκουλίτε = θαῦμα.

τσοουδιό-ιτ-ίτ (γ) καὶ τσοουδίτ-ίτ-ίτ (τ) = κάμνω τι νὰ θαυμάση. -

τσοουδίτεμ, μερεκουλόχημ = θαυμάζω.

(ι-ε) τσοουδίσ̄μι-ι = θαυμαστός-ή.

τσοουκάσ-άτ-άτ (Βεράτ.) ἴδ. κίουκ ρ. (Ἑλθασ.) καὶ τσοουκίτ (Βερ.-Περμ.).

τσοούκε-α (Περμέτ.) πληθ. τσοούκατε = бρέγjet' ε μαλιτ ἴδ. σοούκε-α

πληθ. σοούκατε.

τσοούκε α (Περμέτ.) ἴδ. σκίουπ-ι = ράμφος πληθ. — ατε.

τσοούκε-α τὰ αἰδοῖκ τοῦ μικροῦ παιδίου πληθ. τσοούκατε.

τσοουκλξετάρ-ι (Περμέτ.) εἶδος πτηνοῦ πληθ. — άρετε

τσοούμε-α ???

τσοούν-ι πληθ. τσοούνκατε καὶ τσοούλ-ι (γ. Μκλξεσία) πικιδι ἕως 14ων

έ-ων. = υἱός, Ἀρχαῖκ Σλαυῖκά τσένδο = τέκνον] ἴδ. δικλjόσ̄-ι = νεκ-

νίτσος. διάλjε-ι = παληκάρι.

τσοουνγουρία (τ) ρ. ένερ. = περπιέκ.

τσοούπε-α (τ) πληθ. τσοούπατε, τσοούπεjα, πληθ. τσοούπετε ἴδ. τσοου-

πε-α, γότσε-α, βάσ̄ε-α [Βουλγ. τσοούπα].

τσοουπί (Βεράτ.) τσοουπίτεμ παθ. = κίουκ-εμ νγα πάκ (έπι πτηνών).

τσοούρκ-γου (γ) τσοούρκε-α (Βεράτ) ιθόνε ατῖ ούjιτ κjε δέρδετε πρέj

βερετε κρόιτ πληθ. τσοούργεjτε.

τσοουροj (γ) ρ. = κροῖ τσοουροjν = ἡ βρύσις τρέχει.

τσοούρκε-α πληθ. τσοούρκατε = ἴδ. πούjε δέτι, ρίκε-α-

τσοουρρε-α πληθ. τσοούρρατε = εἶδος θαλασσίου πτηνοῦ. βίντε δῖου τσοούρα

(Βεράτ) = ε̄βρεχε ραγδαίως (μεταφορ).

τσοούτρε-α πληθ. τσοούτρατε = ἡ τσότρα (τοῦ κρσιου).

τσοούφκε-α πληθ. τσοούφκατε ἴδ. δσοούφκε-α

τσοπαθέσεμ ἴδ. σπαθέσεμ.

τσοπαγοαj-ουχέj (τ) = ἴδ. σπαγοαj-ουχέμ (τ).

- ιῶπαγοῦεј-οῦχέμ* (γ) = ἴδ. *ῶπαγοῦεј-οῦχέμ* (γ).
ιῶπαγοῦј-οῦχέμ (γ. συνηρ.) = ἴδ. *ῶπαγοῦј-οῦχέμ* (γ).
ιῶπαγέσε-α: ἴδ. *ῶπαγέσε-α* πληθ. *τῶπαγέσεκτε*.
ιῶπαγίμ-ι πληθ. *τῶπαγίμετε* = ἴδ. *ῶπαγίμ-ι*.
ιῶπαγεστέάρ-ι-ε-ја ἴδ. *ῶπαγεστέάρ-ι-ε-ја* πληθ. *τῶπαγεστέάρε-τε* ἀρσ.
ῶπαγεστέάρε-τε θηλ. — καὶ *τῶπαγμτάρ-ι-ε-ја*. ἴδ. *ῶπαγμτάρ-ι-ε-ја*
 πληθ. *τῶπαγμτάρε-τε* ἀρσ. *τῶπαγμτάρε-τε* θηλ.
ιῶπάλ-εμ ἴδ. *ῶπάλ-εμ*.
ιῶπάλεσ-ι-ε-ја ἴδ. *ῶπάλε-ι-ε-ја*: πληθ. *τῶπάλεσιτε* ἀρσ. — *ε-τε* θηλ.
ιῶπάρε, *ιῶπάρθινε* = ἴδ. *ῶπάρε*, *τῶπάρθινε*.
ιῶπέјт ἴδ. *ῶπέјт*.
(ι-ε-τε) *ιῶπέјте* ἴδ. *ι-ε-τε* *ῶπέјте*.
ιῶπεјтј ἴδ. *ῶπεјтј*.
ιῶπενγј ἴδ. *ῶπενγј-τῶπενγј* = ἴδ. *ῶπενγј*.
ιῶπενγούаре ἴδ. *ῶπενγούаре*.
ιῶπερβελјέј-έχέμ. ἴδ. *ῶπερβελјέј-έχέμ*.
ιῶπερβελјέс-ι (budi) ἴδ. *ῶπερβελјέс-ι* πληθ. *τῶπερβελјέσιτε*.
ιῶπερβλέσε-α *τῶπερβλίμ-ι* ἴδ. *ῶπερβλέσε-α*, *ῶπερβλίμ-ι*.
ιῶπερβλјεστέάρ-ι-ε-ја = ἴδ. *ῶπερβлјεστέάρ-ι-ε-ја* καὶ
ιῶπερβлјμτάρ-ι-ε-ја ἴδ. *ῶπερβлјμτάρ-ι-ε-ја*.
ιῶπερβύθεμ ἴδ. *ῶπερβύθεμ*.
ιῶπεрдј-άχέμ ἴδ. *ῶπεрдј-άχέμ*.
ιῶπεрдρέθ ἴδ. *ῶπεрдρέθ-τῶπεрдρίдеμ* = *ῶπεрдρίдеμ*.
ιῶπερθένј (budi) = ἴδ. *ῶπερθένј*.
ιῶπερκάс-έт-έт (Περμέт.) = *άπ* *ούјε* με *βούζε* (καθώς ποτίζουσι τὰ
 φύλλα τοῦ καπνοῦ). ἴδ. *περκάс*.
ιῶπερлјј ἴδ. *ῶπερлјј*, ἴδ. *ῶплјј* (τ), ἴδ. *ῶплјј* (γ).
ιῶπερν(ε)рј-όχέμ = *ῶπερν(ε)рј-όχέμ*.
ιῶпј-ίχέμ (τ) ἴδ. *ῶпј-ίχέμ*.
ιῶпик-εμ (τ) ἴδ. *τῶпик*. (τ. γ.). — *τῶпик* με *μενт* = *τῶпиф* με *μεнт*.
ιῶпиф-εμ (τ. γ. bogdan) *τῶпич* (τ) = ἴδ. *ῶпиф-εμ*.
ιῶпифе-α, *τῶпиче-α* (budi) ἴδ. *ῶпифе-α*, *ῶпиче-α*.
ιῶпифс-ι ἀρσ. *τῶпифсе-ја* θηλ. ἴδ. *ῶпифс-ι-ε-ја*. πληθ. *τῶпифсσιτε*
 ἀρσ. *τῶпифсσιτε* θηλ.

tōpljāj-áχem = ἴδ. *ōpljāj-áχem*.

tōpój óχem = ἴδ. *ōpój-óχem*.

tōpóio-εμ (*budi bogdan*-(Σ)) = διαφθείρω, (θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς) οὐτῶπρίδ *diālj* = διαφθάρη τὸ παιδίον. — *ι-ε* τῶπρίδουε-*ι-α* = διεφθαρμένος-η *τξ-τῶπρίδουειτξ* = οὐδ. = ἡ διαφθορά.

tōtēlj (τ) ἴδ. *tōtēljis*. (γ) *tōtīel* (τ) καὶ *tōtīel* (τ) (*bogdan*).

tōtīlem (τ) πρθ. τοῦ *tōtīel*, *ōtīelēzónj-ónem* (Βεράτ).

tōój-óχem ἴδ. *ōtōój-óχem*.

tōtrínj (*bndi*) = ἴδ. *ōtrínj*.

tōútas-a (Τυρν.) *tōúto-ι* (Κρούζ) πληθ. *tōútozta* ἴδ. *ljefútta* (Ἑλ-βασ. Βεράτ) *tōep-ι* (Σ).

tōfákj-ém (τ) ἴδ. *ōpērfákj-εμ*.

tōfákjete (τ) ἔπιρ = φανερός, *fákjezta* (τ), *fákje* (γ. Σ.) *μβκακφάκje* (Σ) [*μ-bāl-ι* καὶ *fákje-jta*], *νδερσῶ* (τ. γ.).

tōfók (Περμέτ.) ρ. ἔνερ. = ξεφλουδίζω τὰ καλαμπόκια. — *tōfókem* πρθ.

tōfókro-ι-ε-ja: πληθ. -σιτε ἄρσ. -σετε θηλ. = αὐ α καὶ κje *tōfók*.

tōfoulkjī-α (τ) πληθ. *tōfoulkjīte* ἴδ. *νόφουλξ-α* καὶ *φουλκxj-α* (Τυρν.) πληθ. *φουλκxjíte*.

tōfryj (τ) = ἴδ. *ōfryj* (τ) *tōfryjēmu* = ἴδ. *ōfryjēmu*.

Υ

ýjezta-α (γ) πληθ. *ýjezta*.

ýl-ι: πληθ. *ýjete* καὶ *ýjte* = ἄστρον· ἀστήρ. — *ýjte* (*budi*)· καὶ *ου-βιλ-ι* (Ἰακόβα), *χýl-ι* (Σ). — *ýl' ι* *dρίτete* = ὁ Αὐγερινός, ἡ Ἀφροδίτη. — *ýl' ι* *μβρῶμεjete* (*bogdan*) = ὁ ἑσπερινός ἀστήρ· πληθ. *χýlj-ete*. — *ýl' ι* *μενγjéσιτ* = ὁ αὐγερινός· φράσις: καὶ *ýl* αὐ *νjερι* = ἔχει χάριν σεμνότητα, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. — *ýl* με *bíστ* = κομίτης.

ýl-dia, *ýl-dia* = ἀστρονομία, ἀστρολογία.

ýl-dítouze-ι (γ) *ýl-dítouze-α* (τ) = ἀστρονόμος, ἀστρολόγος.

ýlj-bér-ι (Ἑλβασ.) [*ýl-ι* καὶ *bér-ι*] = ἡ ἕρις, τὸ οὐράνιον τόξον καὶ *ýljēbér-ι* (Βεράτ.) πληθ. *λείπει*. — *κούλjουbér-ι* (χίμ), *ljuljoubér-ι* (Βεράτ.), *βój' ε* οὐφουλξ (Σ).

υνδύρε-α (γ) λῆύε-α (τ) = τὸ ἐκ τοῦ κρέατος ἐξερχόμενον πάχος· πληθ.

λείπει.—γῆλέμε υνδύρε (γ), γῆλέπα υνδύρε (γ) γῆλέπα λῆύε (τ).
ύτ: ἀντωνυμία = σοῦ· νῆριου ύτ = ὁ ἀνθρωπός σου· djáλji ύτ = τὸ τέ-
κνον σου.—'Ονομ. υτ-άτε = ὁ πατήρ σου, γεν. τ' ύτ-έτ = τοῦ πα-
τρός σου· αἰτ. τ' έτ-άτε = τὸν πατέρα σου, ἀφαιρ. τ' υτ-έτ (πληθ.
λείπει).

ύτε άρσ. ύτε θηλ. και ἵυτε = ὁ σός ἢ σή ὁ ἰδικός σου ἢ ἰδική σου. — γόῖα
ἵότε θά = γόῖα ἵυτε θά = σύ αὐτός εἶπας.

ύτ-βελά = ὁ ἀδελφός σου.

ύτ-βιέρερε = ὁ πενθερός σου (πληθ. λείπει).

ύτ-βῆε = ὁ υἱός σου.

ύτ-γῆῶ = ὁ πάππος σου.

ύτ-δάνδερε (γ), ύτ-δένδερε (τ) ὁ γαμβρός σου.

ύτ-θιέστρε = ὁ πρόγονός σου.

ύτ-ζότ = ὁ κύριός σου.

ύτ-κουνάτ = ὁ ἀνδράδελφός σου, ὁ γυναικάδελφός σου.

ύτ-κουσῆρε (γ) ύτ-κουσῆρι (ν) ὁ ἐξάδελφός σου.

ύτ-νέπ = ὁ ἀνεψιός σου.

ύτ-άτε = ὁ πατήρ σου.

ύτ-ούνη = ὁ θετός σου.

ύτ-νῆρε = ὁ μητρικός σου.

ύτ-σόκη = ὁ σύζυγός σου.

Φ

φάβε-α [Λατ. faba] (πληθ. ἀχρηστος) = κύαμος, κοιν. κουκίον ξε-
φλουδισμένον.

φάῖ-ι (γ. τ) πληθ. φάῖετ ἴδ. φάλῖ-ι (Töam.).

φᾶῖ (γ) ρ. ἐνερ. = φουσκώνω, 2) χορταίνω τινά, ἴδ. νγῖιν. — φράσις:
φᾶν-ε τροῦτε μένδεῖνε = κουπετό.

φᾶῖεμ ρ. οὐδ. = φουσκώνω, 2) χορταίνω. ἴδ. νγῖεμ, σ' ι φάῖετε
τροῦτε = δὲν γεμίζει τὸ κεφάλι του.

φᾶῖόῖ (τ) ἴδ. φεῖόῖ.

φαρκόρε-ja ἴδ. φαλκίχόρε-ja πληθ. φαρκόρετε.

φαλγέτε-α (Σ) = τσαράτσ-ι (Τυραν).

φαιτούαρ-όρι (τ) φαίτουερ-όρι (γ) και φαίτουρ-όρι.

φαιτόρε-ja θηλ. = ἴδ. φαλτούαρ-όρι, φαλτόρε-ja.

φάκγε-ja πληθ. φάκγετε [Λατ. facies, Ἑλλην. φάσις] = πρόσωπον,

ὄψις και ὄπινα = τὸ ὀπισθεν μέρος. — ι θάσξ νδξ φάκγετ = τοῦ τὸ

εἶπα κατὰ πρόσωπον. — 2) σελις-ίδος. 3) εἶδος ἰχθύος κοινῶς =

γλωσσά. — και ὄόξε-α. 4) γενεά (30 ἔτη μία γενεά). — φάκγε

μέγε-τέγε-ατί ἐπίρ. = ἔμπροσθεν μου-σου-αὐτοῦ. — σ' καμ σῶ ε φά-

κγε τε δάλη περπάρα βότρεξ = αἰσχύνομαι νὰ παρουσιασθῶ ἔμπρο-

σθεν τοῦ κόσμου. — ἀπ φάκγε = δίδω πρόσωπον, ἐνθαρύνω. — μάργ

φάκγε = λαμβάνω θάρρος. — περ φάκγετ τε Μάδιτ (Μάτια) = μὰ τὸν

Θεὸν (ἄρκος). — φάκγε νιέρεξξῶ = παρησία τῶν ἀνθρώπων. — πάτῶ

φάκγεν' ε ζέξξ! νιερί με δῶ φάκγε = διπρόσωπος ἀνθρωπος. — πάτῶ

φάκγεν' ε βάρδεξ. — δάλητῶ φάκγε βάρδεξ! δάλητῶ φάκγε ζι. — δουλ

με φάκγε τε βάρδε. — δουλ με φάκγε τε ζέξξ! — ι σβάρθετε φά-

κγεja. — ι ουνδσιφτε φάκγεja. — δῶ φάκγε νιέρεξξῶ, τρι φάκγε νιέ-

ρεξξῶ = δύο γενεαί, τρεῖς γενεαί, (30 ἔτη μία γενεά). — φάκγε-

βάρδε-ι-α: πληθ. φάκγε βάρδετε, = ἀσπροπρόσωπος κοιν. — εὑ-

φημισμένος-η περικληθῆς χειροκροτούμενος. — φάκγε-ζι-ου πληθ.

φάκγε ζέστεξ = κατησχυμένος, ἐντροπιασμένος, ἀναίσχυντος, ἀδιάν-

τροπος. θηλ. φάκγε-ζέξξ-α πληθ. φάκγε-ζέξξατε.

φάκγε-ja: ἐπίρ. = παρησία.

φάκγεκούκγε-ι-ε-ja: πληθ. φάκγε-κούκγετε, φάκγε κούκγετε. και

φάκγε-ῶεγε-α: πληθ. φάκγε-ῶεγετε.

φάκγε-βέρεδε-α πληθ φάκγεβέρεδετε, φάκγε-βέρεδατε = κιτρινοπρόσωπος.

φαλακά-ja και φελιάκ-ου (Σ) = μάστιξ.

φάλη-ι (Τῶα.) φάλη-ι: πληθ. φάληετε, φάληετε κρίμ-ι = ἀμάρτημα,

σφάλμα, ἄμαρτία. — ἴδ. φεληῆ.

φάλη ρ. και νφάλη (budi) = χαρίζω, 2) συγχωρῶ. — φάλη με ἔενδέτ =

χαριετίσμετα. — φάλημ παθ. και νφάλημ (budi) = δέομαι, προ-

σκυνῶ, 2) προσεύχομαι. — ι φάλημ Ζῶτιτ. — γεζούαῖ! (Περμέτ.)

γεζούαῖ (πληθ.) φάλημ = χαιρε, ἀπόκρ. — φάλημ νιέρεξξ = εὐχα-

- ριστώ.— φάλγεμ. ζδτ = προσκυνῶ κύριε.— ου φάλj διέλι, ρά διέλι
 νδε δδτ = περηνδῶ διέλι.
- φάλjκούα-όι (τ), φαλλούε-όι και (συνηρ.) φαλλjκού-όι = εἶδος ἱέρωνος,
 κοινῶς ἀδελφομίλιx — (φέμεν' ε μάδκουλε)· πληθ. φαλλjκούjτε και
 φάλjκούjτε.
- φαλλjκούε-jα, φαλλjκούε-jα, λjαράσ-ι [ἴδ. λjάρε-α] πληθ. φαλλjκούρετε,
 φαλλjκούρετε.— σε hάδκου περ λjέπουj.
- φαλλjτούα-όρι, (τδκμ) φαλλjτούα-όρι (τ), φαλλjτούα-όρι (γ) και φαλλjτούα-
 όρι πληθ. φαλλjτούρετε = ἀμαρτωλός.
- φαλλjτόρε-jα, φαλλjτόρε-jα: πληθ. φαλλjτόρετε φαλλjτόρετε = ἀμαρτωλή.
- φάμουλ-ι: πληθ. φάμουjτε ἴδ. νούν-ι ἢ φjάν-ι.
- φαμουλι-α: πληθ. φαμουλιτε = ἐπαρχία, ἐνορία, ἐφημερία· (τῶν ἐπι-
 σκόπων και ἱερέων).
- φανίτετε = (τ) ρ. τριτοπρόσωπον με-τε-ι φανίτετε [φάινομκ-φανῶ] μ' ου
 φανίτ μ' άτε = μοῦ παρρουσίασθη ὁ πατήρ κατὰ φαντάσίαν ἢ εἶδον
 τὸ φάσμα αὐτοῦ (= μ' ουδούκ = εἶδον ὀπτασίαν.— ι ουφανίτ Κρίστι,
 ὄε-Μερία, ὄετι.— ι ουφανίτ αὐ κjε κα βάρε.— (θόνε) κουρ βδέσ
 νjερί ι φανίτετ εγγελι.— τε φανίτουριτε = ἡ ὀπτασία.
- φανιαζj-α (budi) = φαντασία.
- φαρασίούα όι (τ) ἴδ. μεδε-α, μλjατούα-όρι πληθ. φαραστόνjτε
- φάρα: πληθ. φάρατε = σπόρος· 2) εἶδος κοινῶς τι λογῆς· 3) φυλή,
 γένος.— μβόλα φάρενε νδε δδτ.— τδ' φάρε γjεje εστ' κjό; νjα
 φάρα ε Αβραάμκ = ἐκ τοῦ γένους τοῦ Αβραάμ.— δυμhεδίετε φάρακ'
 ε Ἰσραήλκ = αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ.— τδ' φάρε γjεje = τί
 πρᾶγμα; τδ' φάρε je τί; τί (πρᾶγμα) εἶσαι σύ; τδ' φάρε θε; = τί
 εἴπατε; αὐ φάρε, κuj φάρε, ατέ φάρε, κετέ φάρε.— βδίκj αὐ φάρε
 τρ'μι = ἀπέθανεν ἕνας τέτοιος γενναῖος.
- φάρε φάρετ (Σ) ἐπιρ. = καθόλου, ὀλυτελῶς, κοινῶς σπειρί, οὔτε σπειρί·
 ἴδ. ας πκκ (Σ) ας τδίκε.
- φάρεγγjje (γ), φαρεγγjjet (Σ), φαρεγγje (Σ) = τίποτε.
- φαρκά-ι (Κρούjα) κοβάτδ-ι (Σλαβική λέξις) = σιδηρουργός πληθ. φαρ-
 κάρετε, κοβάτδετε.
- φάρκε-α (Κρούjα) = ἡ ἐστία τοῦ σιδηρουργοῦ· φάρκε-α (Βεράτ.) = τε
 φαρκούαρετε = ἡ πρᾶξις τοῦ ρ. φαρκόνj.

φαρκόνη (Βεράτ.) ρ. ένεργ. = μβερθένη με γόσδε πακτιότ' ε κάλιετ περ-
σφι κουρ jáνε νγρένε γόσδετ ε πακτιότ κάλιετ.

φαρμάκ-ου (bndi) (Τουρκ. ξεχέρ) = δηλητήριοι ιδ. χέλιεμ-ι.

φαρμακόνη-όχημ = φαρμακόνω-ομκι (Τουρκ. ξεχερλjsdís).

φαρόνη (budi γ.) = φαρόη, σ' λjε φάρε τε γjάλε, ι χούμπ φάρενε = κα-
ταστρέφω. — φαρόχημ: παθ. καταστρέφομκι.

φαρόσ-εμ: ρ. ουδενίζω, έξοντόνω, (κουρ νούκε, μβετ φάρε μ̄) ου φα-
ρόσνε = ουχούμκι φάρε, σ' μβέτνε μ̄. — (Μάτια, στίχος)

Φάρ' ε φίσ ου φαρόφσινε

γjέλj' ε πούλε μος κεντόφσινε.

φαρσουλjάτε-α (Καθ. και Δυρράχιον), φαρσουλάτε (Σ) ιδ. φατσουλjέτε-α,
σάμ-α και (Σ) μαφέστι (Περμέτ.) = μανδήλιον· πληθ. φαρσουλjά-
τατε, φαρσουλάτατε, σάμiτε βένε γράτε νδε κρύετε ε λjιούχτετε δέρι
νδερ κάμβε πληθ. σάμiτε.

[φάσκε] κοινώς φασκιά.

[φασκόη] κοινώς φασκιώνω.

[φασήνε-α] ιδ. φασί.

φασούλε μjάλjιτε (Σ) = χόη μjάλjιτε ('Ελθεσ.) = κηρήθερ.

φάτι-ι [Λατ. fatum] = τύχη, μοίρα, (πληθ. άχρηστος φάτατε) σ' κα
φάτ = δέν έχει τύχην. ι ουθίε φάτι = (κουρ. πρίσσετε νδουε τσούτσε
μ̄ σ' ε μέρε νjερί). — κάμ φάτ σα τε σσοφ νjε χέρε = μόλις νά σέ ιδω
μίν φοράν. — τε πάτ φάτ ε τε ρά ν' δόρε ε σ' ε περε = εΐχεσ τύ-
χην και σέ έπεσεν εις τὸ χέρι και δέν τὸ δέχεσαι;

φάτι-θάρε-ι-α: πληθ. — δετε-δατε = ό, ή εύτυχής, ευδαίμων, καλό-
τυχος.

φατ-ζι-ου-ζέ-ζε-α πληθ. φατζέστε άρσ. φατζέζατε θηλ. και φατα-ζι-ου
φατα-ζέζε-α.

φατ-κέηj-ι-ε-ja και φατα-κέηj-ι-ε-ja = δυστυχής κακοδαίμων. πληθ.
φατακέηjτε άρσ. φατακέηjτε θηλ.

φατα-μίρε-ι και φατ-μίρε-ι πληθ. φατα-(φατ)μίρετε φατα-μίρε-α και
φατ-μίρε-α πληθ. φατα(φατ)μίρατε = εύτυχής ευδαίμων 2) στοιχερό.

φατί-α: πληθ. φατιτε. = (ή μία τῶν τριῶν γυναικῶν), φάσμα όπερ τήν

- τρίτην ἡμέραν ἀναφαίνεται εἰς τὸ λίκνον τοῦ βρέφους, καὶ προμηνύει τὸ μέλλον καὶ τὴν τύχην του.
- φαιτσουλῆτε-α, φαρῥουλάτε-α (Σ) πληθ. φαττσουλῆτατε, φαρῥουλάτατε=μαφέσ-ι (Περμέτ).
- φεγός φουγός [Λατ. fugio] [Ἑλλην. φεύγω] ρ.=τρέχω δρομαίως ἴδ. βραπό] = ἔτσι με βράπ, ἔτσι με ρένδε.
- φεδῆε-α (γ. budi) = κόπος [Λατ. fatigo] πόνος, κάματος, βάρος, 2) (Ἑλθασ.) ἄσθε με φετίγε = εἶναι ἔγκυος.
- φεῖ-φα [Λατ. fides. Ἰταλ. fide] = πίστις, θρησκεία, πληθ. φέτε ἴδ. βέσε-α.
- φέζεζετ' ε χούνδεσε (γ) = τὰ ρουθούνια.
- φεζέζ ἴδ. φελζέζ (Τσάμ).
- φεζός (Σ) ρ. = ἀροαθωνίζω, μβουλζός (Ἑλθασ.) ἀροαθωνίζω, 2) φυλάττω. βελζόνζ (Περπέτ.) = δι' ἄλλην φοράν κρύβω.
- φεκζίνζε-α [Λατ. vicinus] = γείτων. πληθ. φεκζίνζετε.
- φεκζινόζ (γ) ρ. οὐδ. = γεινοτεύω, φερκζιρόνζ (τ).
- φελαῆζε-α (γ), φελαῆσε-α (Σ) πληθ. -ατε ἴδ. θελεζε-α.
- φελζάν-ου (Σ) ἴδ. φαλακά-ζα
- φέλζε-α (γ) ἴδ. θέλζε-α πληθ. φέλζατε
- φέλε (γ) = ἴδ. θέλε (τ) ἐπίρ.
- (ι-ε) φέλε (γ) = ἴδ. ι-ε-θέλε (τ). αὐ κερκόν τε γζέζε τε φέλζατ' ε δδουτ = αὐτὸς ἐρευνᾷ νὰ εὔρη τὰ βάθη τῆς γῆς.
- φελεσίνε-α: πληθ. φελεσίνατε ἴδ. θελεσίνε-α (Σ)
- φελός ἴδ. θελόζ.
- φελζέζ φεζέζ [Λατ. fallio, Ἑλλην. σφάλλω] ρ. = ἀμικράνω, πταίω, σφάλλω, κριματίζω ἀορ. φελζέβα καὶ φελέβα μτχ. φελζύεζε καὶ φεζύεζε (τ) φελζύεμ καὶ φεζύεμ, φεζύμ (συνηρ.).
- φελζί-α (Ἑλθασ.) πληθ. φελζίτε, βουκε-βάλζε-α, φελζί νι (Τυραν). πληθ. βουκε βάλζατε, φελζινζτε (Τυραν.) [βουκε καὶ βαλζ α βαζ-ι ἔλαιον] = βούκε τε γρύν'ε πα βροῦμ νγεῖσουε με βοζ κζε βᾶζνε βίτ περβίτ ατε δίτε κζε κᾶ λζεμε διᾶλζι.
- φελζιζ-εμ (τ) = ἴδ. φουλιζ-εμ, ἴδ. τουρπενοζ-όζεμ καὶ (τ) = νδροακ, λερόνω. 2) (γ) ἐντροπιάζω, φελζιζεμ = νδράγεμ, λερόνομαζι, 2) (γ) ἐντροπιάζομαι.

[φελίμ-ι] λέπρα.

φελίμ-ι ιδ. θελίμ-ι = έρ' εχόλε = αύρα, θελίμ-ι = καὶ καταγιγίς.

φελίτσο-ι (τ) πληθ. φελίτσε-τε κῆε ρράχε-τε κῆούμεστί.

φελῆκῆίνῆ-α (τ) ιδ. τσφουλῆκῆ πληθ. φελῆκῆίνῆ-α. — φελῆκῆίνῆ-α (bogdan) = ό άγών.

φελόῃ = ιδ. θελόῃ.

φέμενε-α (γ) φέμενε-α (τ) [Λατ. femina] = θῆλυς, θηλυκός: πληθ. φέμενα-τε, φέμερα-τε.

φεμεροούαρ-όρι, πληθ. φεμερόρε-τε (τ), φεμενούερ-όρι (γ) πληθ. φεμενόρε-τε κῆε φεμενούρ-όρι = θηλ. φεμενόρε-ῆα (γ) φεμερόρε-ῆα (τ) πληθ. ε-τε.

φεμίλῆ-α (Τσάμ.), φεμίῆ-α [Λατ. familia] = οἰκογένεια πληθ. φεμίλῆ-α, φεμίῆ-α.

φεμούαρ-όρι πληθ. φεμόρε-τε = θηλυδρίας.

φένδε-α πόρδε κῆε σ' κα νδίχε-τε ζερί πληθ. φένδε-α.

φένδ (γ) φέντ (τ) ρ. άμεταβ. = βεῆν φένδε, πιέρθ πῆ νδίερε ζερε.

φενδύελ-ι (τ) πληθ. φενδύε-τε, φετέρρε-ῆα (Βεράτ.) = τσαρουχοσοῦδλι, τσαγγαροσοῦδλι. πληθ. φετέρρε-τε.

φενέγουλε-α (Σ) = ιδ. θενέγουλε-α.

φενέο-ι φανός, φανάρι.

φενέτορε-α (budi) (Ἰταλ. finestra) = ιδ. παρθίρ-ι

φέρο-ι (γ) = Ἄδης [Ἰταλ. inferno].

φεργελόῃ Τυραν. Κεβ.) δρίδεμ [Λατ. frigeo, Ἑλλην. φρίσσω, φρίττω] ρ. = φρίττω, τρέμω, ιδ. δριθτόνῆ, δρίδεμ.

φεργέσε-α (γ) πληθ. φεργέσα-τε κοιν. τηγάνισμα.

φεργόῃ (γ) φεργόῃ (γ) [Λατ. frigo, Ἑλλην. φρύγω] = τηγανίζω ιδ. περζίσο.

φέρρε-α πληθ. φέρρα-τε = βάτος. — μάνα φέρρε = βατόμουρα. — κυῆ νῆερί μ' ουβά φέρρε = σ' με δάχε-τε.

φέρρε-α (Βεράτ.) = είδος παιγνιδίου (νῆε φίλ σκούρε νδε νῆε ροτου-δίλῆε κῆε περδρίδε-τε) πληθ. φέρρα-τε, φουρφουλίδε-α.

φερκάι-άι-άι (Περμέτ.) = κατατρύγω. (επί φαγητῶν) ε φερκούτι γῆε-λενε = τὸ κατέφαῆε τὸ φαγί.

φερκόῃ φρεκόῃ [Λατ. frigo] ρ. = τρίβω, ψήχω πῆθ. φερκόνεμ (τ), φρεκόνεμ (τ), φερκόχεμ (γ) φρεκόχεμ = τρίβομαι, ψήχομαι. — ουφερκούα ρρόβα = ουχάγγε ρρόβα = έτρίφθη τὸ φόρεμα.

φρολίικ-ου (Σ.) ήταν ψήνεται δλόκληρον ζῶον εις τὸ σουβλί ἢ εις τὸν φουῖνον λέγεται φρολίικ, ἔταν δὲ ἐν κομμάτιον κρέατος, λέγεται ι πιέκουε. — ja hāna φρολίικ Σεγκόλιτ, Σεγγιέργγιτ κ.τ.λ. (ἂν ἐννοῆ καὶ θυσίαν; ???)

φεομάνζε-α (Καθάζ), φεομάτσε-α (Σ) = ἄβρουν κοιν. βατόμουρα, ἴδ. μόνι φέρρε, πληθ. φεομάνεζατε (Καθ.), φεομάτσατε (Σ).

φερορόκ-ου (Βεράτ.) νξε ὄτέσε κξε βιέν ε φρουμβουλάκατε ε περμυλζέ-δουρε, ε φόρτε, ε ὄενδῶσε, (λέγεται ἐπὶ ζῶων, ὡς ἵππων, ὄων κτλ.)

φεροῶλέζ (τ) ἴδ. φεῶελιζ (γ), φεροσελιζ (Κρούζ) ἴδ. φεῶελιζ (γ).

φεροῶλίμε-α (τ) ἴδ. φεῶελίμε-α (γ) πληθ. φεροῶλίματε

φεροτύμε-α (Βεράτ.) [ἴδ. φύρτ] = ὄρμη, βρούλε-ι (γ), ὄτύτι κέρνε με φεροτύμε = ἄμπωξε τὴν θύραν με ὄρμην. — μάρο φεροτύμε τε χίδεμ = μάρο βρούλε τε χίδεμ (γ)

φεροτέλεζε-ja (Περμέτ.) = νξε τσόπε πρέζ ρόβεσε γρίσουρε, πληθ. φεροτέλεζε.

φεροτελόο ἢ φεροτελόνη (Περμέτ.) = γρίο ρόβεσε τσόπα-τσόπα. — φερφουλόζ (bogdan).

φεροῶλιζ (γ) [Λατ. fistula = σῦριγξ] ἴδ. βεῶελιζ, φεροῶελιζ (Κρούζ), φεροῶελέζ (τ), φροσουλιζ (γ), φροσουλιζ (Καθ.) = συρίζω, σφουρίζω.

φεροῶλίμε-α (γ) ἴδ. βεῶελίμε-α, φεροῶελίμε-α (τ) πληθ. φεροῶλίματε (γ) φεροῶλίματε (τ), φροσουλίμε-α (γ) πληθ. φροσουλίματε, φροσουλίμε-α πληθ. φροσουλίματε

(ι) φεροῶτιρε (bogdan), ε-φεροῶτιρε = ὄ-ἢ δύσκολος — τε-φεροῶτιρετε οὐδ. = ἢ δυσκολία. — πούνε τε φεροῶτιρα = δύσκολα πράγματα.

φεροῶτιζ (budi) ἐπίρ. = δυσκόλωε, δύσκολα. — ἄστε φεροῶτιζ = εἶναι δύσκολον. — ἀντίθ. ουδῶε = εὐκολον. — με-τε-ι ἄστε φεροῶτιζ (budi) = μοῦ-σοῦ-τοῦ εἶναι δύσκολον. = δυσκολεύομαι-σκι-ται. — τε τσίλιτ ας-νδονζε κάφῶε σ' ι ἄστε φεροῶτιζ περ τε hāam (budi) = εις τὸν ὅποιον οὐδὲν πρᾶγμα εἶναι δύσκολον νὰ τὸ κάμη.

(ι-ε) φεῶμι-ι-ε-ja (budi) = εὐσεβής.

φεῶμι (budi) ἐπίρ. = εὐσεβῶε.

φεῶτε-α (Σ) (γ) = ἑορτή, πληθ. φέστατε καὶ κρέμτε-ja (τ) πληθ. τε κρέμτετε.

φεῶτόζ (γ) κρεμτόνη (τ), μηζζ τε κρέμτε (τ) = ἑορτάζω.

φρετ (τ) = τάχιστα, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῷ ἄμα. — ἐία φρετ! ἔτσι με φρετ! βένε με φρετ! χίκι με φρετ! τὰ βέντῶ με φρετ.

φειγρόζου (bogdan) ρ. οὐδ. [Ἴταλ. fatigare] = ἰδ. μουνδόζου = κόπιάζω.

φετέρε-για (Καθ.) πληθ. φετέρετε. φετέρε-για (Τουρκ.) πληθ. φετέρετε = τὸ τηγάνι ποῦ τηγαυίζου. καὶ φερτέρε-για (Σ), φουρτέρε-για (Σ), φουλτέρε-για πληθ. ετε.

φιάλζε-α πληθ. φιάλζετε = λόγος, λέξις, ἰδ. λγενγικράτε-α ουχάπ φιάλζε = ἰ. δούλι φιάλζε = διεδόθη ὁ λόγος. — κηύσ ε λζάτε φιάλζε = πῶς ἀπεφασίσατε; — φιάλζε περ φιάλζε = κατὰ λέξιν. — ζάμ με νζε φιάλζε με ατὰ = συμφωνῶ. — μβῆζ ἢ ρούκι φιάλζε = διατηρῶ τὸν λόγον. — βένι φιάλζε = συνομιλῶ. — φιάλζε ε βιέτερε = παρομιία. — πα φιάλζε = χωρὶς ἄλλο (Τουρκ. μουτλάκ). — κύ βέντ ἔσσε με φιάλζε = τοῦτο τὸ μέρος εἶνε φιλονικούμενον. — ἄσσε πα φιάλζε = ἀδικ-φιλονίκητον. — με δούλνε φιάλζε = ἀμφισβήτησις. — νδσίερ φιάλζε ἢ χάπ φιάλζε = διαδίδω τὸν λόγον. — ἀπ φιάλζε = ἀπολογοῦμαι, ἀπαντῶ. — ασνζερί σ' μούντ τ' ἰ ἀπι φιάλζε ατὶ = οὐδεὶς δύναται νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ. — λζᾶ φιάλζε = παραγγέλλω. — λζᾶ φιάλζε με γόζε ἢ νζε φιάλζε γόζε = ἄφησε παραγγελίαν προφορικῶς. — λζᾶ φιάλζε τε ὄκρούαρε = ἄφησε παραγγελίαν γραπτῶς. — ζάμ με νζι φιάλζε = συμφωνῶ, εἶμαι σύμφωνος. — ἰ κηπούσ φιάλζε = τὸν διακόπτω. — μὸς με κηπούτ φιάλζε = μὴ μὲ διακόπτεις. — φιάλζ' ε ρᾶνδε = λόγος, βάρυς, προσβλητικὸς. — με φύλι φιάλζε τε ράνδε = μὲ προσέβαλε. — ἰ ὄκόν φιάλζε = εἰσκαούεται. — νούκ' ἰ ὄκόν φιάλζε = δὲν εἰσκαούεται.

φιαλζόρε-για = Λεξικόν· πληθ. φιαλζόρετε.

φιαλζετούαο-όρι (τ) πληθ. φιαλζετόρετε. — τὸ θηλ. φιαλζετόρε-για: πληθ. φιαλζετόρετε.

φιαλζεϊόζ (τ) = λογομαχῶ.

φιαλζόζου (γ) συνερίζομαι, κάμνω λογοτριβήν.

φιάν-ι (γ), κούμε-για (Περμέτ.) [Λατ. filius = υἱός] = ἀναδεκτός, βε-πτιστικὸς· πληθ. φιάνατε, κούμετε· ἰδ. φάμουλ.

φίε-για (Ἑλδασ.) ἰδ. φίλ-ι πληθ. φίετε.

φιέρε-α (γ) ἰδ. θιέρρε-α (τ).

- φίρο (τ). φῖρ-ι (γ) (πληθ. ἄχρηστος) = ἡ φτέρη, ἡ πτέρυξ.
 φιέρε-α (γ) θιέρε-α (τ) = ἡ φακὴ.
 φιερίστε-α καὶ φιορίστε-α (συνηρ.) = βεντ κχι βιν φίρο.
 φίκ (Τυρην.) φτίκ (Κροῦζα) ρ. = σούκχ, πορρίσ ρ. ἂ ἰδ. — ἀόρ. φίκκ-ε-ου, μτχ φίκουε. — πκθ φίκεμ (Τυρην.) ρ. οὐδ. = σθύνω 2) λιποθυμῶ.
 (τξ) φίκουιτε (Τυρην.) = ἡ λιποθυμία.
 φίκ-ου: πληθ. φίκχτε = [Λκτ. ficus) = σῦκον 2) συκῆ. — φίκ βουφ = φίκου ι πκ πιέκκ. — πληθ. φίκχτε βουφκ = φίκχ τε πκ πιέκκ.
 φικάτεμ (Τυρην.) = χκμ τέρε πάκκξξ, νούκκ χάμ τέρε φάρε (ἐπὶ ἐν δυμάτων κ.τ.λ.).
 φιούγι-φιούγεν-φιούγεν (Τετόβα, Πιζρένδι), φιούγιμ-φιοῦκνι-φιοῦ-γινε ρ. ἐνεργ. = ρίπτω ἰδ. χέθ (Τετόβα), ἀόρ. φιοῦγα-ε-ι, μτχ. φιοῦγουνε (Πιζρένδι) ἐπὶ γεννημάτων = χέθ γρούννε, ἐλχινε.
 φίλ-ι = νῆμα, ράμμα, κλωστή. — καὶ φίε-ιχ (Ἐλθασ.) πληθ. φίχτε καὶ φίχετε. — ἰδ. πῆ-νι (γ)· ε νδάν φίλινε κάτρεσ = ἀκριβῶς. — δύ φίχσ (bogdan) [ἐκ τοῦ φίλ-ι = νῆμα] = δύ φίλσ (Σ) = δύ φίχεσ (Ἐλθασ.) = διπλῶς. — με νχε φίλ = ἀπλοῦν· σούμνε φίχσ (bogdan) = πολλαπλασίως. — τρέ φίχσ (τ) τρε φίλσ (Σ), τρέ φίλεσ = τριπλῶς. — κάτρε φίχσ, κάτρε φίλσ, κάτρε φίχεσ = τετραπλῶς ἰδ. νχεμξξάχ-δυμεξξάχ-τρεμξξάχ-κατρεμξξάχ. — μόρα δύ φίχ ἢ δύ φίλ πλχάτσκα = ἔλαβον διπλῶ λάφυρα, δύ φίχε πλχάτσκα (Ἐλθασ.) τρι, κάτρε φίχ ἢ φίλ ἢ φίχε κ.τ.λ. — πληθ. φίλ-τε καὶ φίχτε. — ὄπε-τόβα νγα φίλι = μόλις ἐγλύτωσα. — ζῆ φίλ (γ. budi) = φιλότχ = ἀρχίζω καὶ ζῆ φίλ (τ). — ζά φίλ ε σός (bogdan) = φιλότχ ε μκκ-ρόχ σ' τε ζῆ φίλ (τ), σ' ε ζῆ φίλ (τ). — νδε φίχ (= νδε φίλ) τε μόρτεσε = εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου.
 φιλότχ (Σ. Τυρην.) = μνηστεύω, ἀραθωνίζω· φιλόχμ πκθ. ἰδ. μβουλχόχ.
 φίλ: ἐπίρ. = κατάμονος· φίλθι (Περμέτ.) χκμ φίλ, ἢ χκμ φίλθι = εἴμαι κατάμονος.
 φιλικάτ (γ), φιλιμονκχάτ (Περμέτ) [ἐκ τοῦ φίλθι καὶ μονκχάχ]· φίλθι ε ἕρα κχε πούνε = μονκχός τὸ ἕκαμα τοῦτο. — φίλθι χά, φίλθι πι, φίλθι ρρι (Περμ.) μονκχός τρώγω, μονκχός πίνω, μονκχός κάθημαι.
 φιλχικάτ-ι (γ) φιλχικάτ (Σ) φιλχικάτ βέτμεξ (Σ)· φχέτ φιλικάτ νδε ὄτρεπι (γ) ἢ βέτμεξ φιλχικάτ = ἐκοιμήθη μονκχός εἰς τὴν οἰκίαν. — μίρε

φίλι (bogdan) = propriamente. μίρε φίλε (bogdan) = τὸ ὀργήγο
ρώτερον.

φιλόγ (γ) ρ. = ἀρχίζω· ζ̄ā φίλ (γ) ζ̄ā φίλε (budi) νίσι ἢ νίσι (τ)
ἀντίθ. μhαρόj.

φιλjίκε-ja ἰδ. θιλjέ-jα πληθ. φιλjίκετε.

φινόξε-α: πληθ. φίνjατε = τὸ ἀπὸ τῆς στάχτης ἀποστάζον ὕδωρ = ἀλυ-
σίβη.

φινάκ-ου-ε-ja (Βεράτ.) [ἐκ τοῦ fino καὶ καταληξ. νακ] ἰδ. δινάκ ου-ε-ja.
φίσι-ι = φύσις· 2) συγγένεια πληθ. φίσνατε καὶ φίσρατε (τ) καὶ νατύ-
ρε-α (Σ).

(ι) φίσεμ-ι-ε-ja = φυσικός 2) εὐγενής

φίρε-ι (γ) συνηρ. ἰδ. φίερ-ι (πληθ. ἀχρηστος).

φίρε-α (πληθ. ἀχρηστος)· βέν φίρε = κjό κji μενγόν μhακ τε πεσνούεμιτ.

φιορίστε-α πληθ. φιορίστατε ἰδ. φιερίστε-α.

φιορόσ [φίρε-α] ρ. παθ. φιορόσεμ = κάμνει φίρα.

φισ̄ (Σ) νji φισ̄, du φισ̄, τρε φισ̄ = ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς κτλ.

φισ̄κ-ου (Dibρα) ἰδ. θίκε-α.

φισ̄κ (τ) ἰδ. βύσ̄κ (γ), φισ̄κεμ ἰδ. βύσ̄κεμ (γ).

(ι-ε) φισ̄κετε (τ) φισ̄κουρε (τ) = (ι-ε) βύσ̄κετε (γ).

φισνίκ-ου: πληθ. φισνίκετε (Σκοδρα-bogdan) = εὐγενής (Τουρκ. σοjλji)

φισνίκε-jα πληθ. φισνίκετε = ἰδ. (ι-ε) φίσμ-ι-ε-ja.

φισ̄κε-α (Τουρν.) πληθ. φισ̄κατε = εἶδος ἐργαλείου ἐκ ξύλου μὲ τὸ ὅποιον
ἀνκαατόνουσι τὸ ρύζι ὅταν τὸ κοπανίζουσι εἰς τὸ γουδι τὸ μεγάλο,
διὰ νὰ τὸ ξεφλουδίσουσι.

φισ̄νjάρ-ι (Ἐλβασ.) = κουνάβι = εἶδος ζώου πληθ. φισ̄νjάρετε.

φίτσε-ja = πάροπτον (ἐπὶ ὀπωρικῶν) κοινῶς παραψημένον· πληθ. φίτσετε.

φιτίλ-ι = θρυαλλίς κοινῶς φυτίλιον πληθ. φιτίλjατε.

φιτίμ-ι: κέρδος πληθ. φιτίμετε.

φιτόj φιτόνj = κερδίζω, ἀποκτῶ, ἀντιθ. dαμόj ι φιτόβα τρι λjόδρα =
τὸν ἐκέρδησα τρία παιγνίδια. — φιτόχεμ (γ) φιτόνεμ (τ) παθ.

φιτόρε-α (budi) = ἰδ. φυτόρε-α = ὄψις, μορφή (ἐπὶ ἐμφύχων ἐκ τοῦ pi-
tura καὶ φάκjs = ἐπὶ ἐμφύχων καὶ ἀψύχων).

φικjόλε-α (γ) πληθ. φικjόλετε = λῖν' ι φράχουε ε ι κρέχουε ι νδρέκjουρε
περ τε τιέρρε.

φλῆάκεμ : ρ. = φλογίζω-ζομαι, καταφλέγω-γομαι.

φλῆάκ : επιρ. = κατ' εὐθεΐαν.

φλῆάκε-α (πληθ. ἀχρηστος) = ολόξ, κοινῶς φλόγα.

(ι·ε) φλῆάκετε = φλογερός-ά.

φλῆακαρέῶ-ι (Σ), ὄουπλῆάκε-α πληθ. ὄουπλῆάκατε : ι ραῶε νῆι φλῆακα-
ρέῶ (Σ) = ὄουπλῆάκε-α πληθ. ὄουπλῆάκατε : ι ραῶε νῆι φλῆακαρέῶ (Σ)
ι ραῶε νῆε ὄουπλῆάκε.

φλῆάμε-α (Τυραν.) πληθ. φλῆάμετε = ἀρρώστεια τῶν τετραπόδων ζώων
καὶ πτηνῶν· ρρούφε-α (γ) πληθ. ρρούφατε, ρρούφε-α πληθ. ρρούφ-
κατε (Περμέτ.) = καταρροή 2) νερούλον κύβον.

φλῆαυόσεμ (Σ) = εἶμαι συναχωμένος = ἔχω καταρροήν· με ζε ρρούφα ἢ
κάμμ ρρούφνε (γ). — τε ρράχτε φλῆάμα (γ) = τε ὅτι φλῆάμετε (γ).

φλάμhouρε φλάμουρε (γ. Μολησεία) ἴδ. πρε-ja κοινῶς τὸ φλάμπουρο.
φλάμουρε-α, φλάμουρ-ι (budi) = ἡ σημαία (Τουρκ. βαϊράκ ἢ σανδ-
σκι) ι ράνε φλάμουρε = ι ρανε πρε = μ' ὄλον τὸ τάγμα τῆς σημαίας.

φλῆάσ = ρ. ὀμιλῶ. — φλῆάσ κεκῆ περ ατέ = τὸν κατηγορεῖ. — με φλῆετ
βοῦρι = με μαλλόνει ὁ ἄνδρας. — μα φύλι = μου τὸ ἔταξεν.

φλῆε (γ) φλῆε (τ) ρ. = κοιμοῦμαι ἀόρ. φλῆετα καὶ φῆετα· μετχ. φλῆετουνε
καὶ φῆετουνε. — φλε ἀντιθ. ἰάμ κῆούτε καὶ ἰαμ τῆούτε (Σ). — με
μέρρ γῆούμι ἀντιθ. κῆόχεμ καὶ τῆόχεμ (Σ) — βε μηε γῆούμε ἀντιθ.
κῆύ καὶ τῆό (Σ) 2) φλε = ἀποθνήσκω. — Εἰδὲ ποσα θά κετέ φῆετι
(Πραζ. τῶν Ἀποστόλων Κεφ. Ζ. 60) = «Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

φλῆέγε-α (Σ) = νῆι φλῆέγε πῆε (Σ) = νῆι φῆε πῆε ('Ελβασ.) (βέτσε
κετού νδεγῆόχετε κῆο φῆελε).

φλέγε-α (Τυραν) = κανάτ' ι δέρεσε, = φλέγουρατε ε δέρεσε φλῆετατε = αἰ
πτέουρε, τὰ φύλλα τῆς θύρας· 2) φλῆέγουρατ' ε χῆούνδεσε = φῆετ ε
χῆούνδεσε = τὰ ρουθούνια.

φλῆέγουρε : ἐπίρ = βῆγε· ε τσάβα φλῆέγουρε = βῆγε.

φλῆέρεδῶι-ου ???.

φλῆέξε-α τὸ πτερόν τῆς σάιτας.

φλῆέτε-α (γ) = πτέρυξ καὶ (τ) = φύλλον. — ἀντιθ. γῆεθε-ja πληθ. φλῆε-
τετε = τὰ φύλλα 2) τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου.

φλῆίτεμ παθ. τοῦ φλῆάσ. — φλῆίτετε σε do τε βνετε κεῶτου = ἔδετα
ὅτι οὔτω μέλλει γενέσθαι.

- φλῳόκ-ου πληθ. φλῳόκῃτε=αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς, ἡ κόμη.
 φλῳόκ-γου (τ) πληθ. φλῳόγῃτε ??? <νιφάς, πόκος>.
 φλῳοκάτε-α [φλῳοκῃ-α] = ἰδ. εἰδῳκῃ-α.
 φλῳορί-νι (γ) φλῳορίου (τ) πληθ. φλῳορίνῃτε = νόμισμα χρυσοῦν, χρυσός
 κοιν. μάλαμα ἰδ. ἄρ-ι.
 φλῳούτουρα-α: πληθ. φλῳούτουρατε [κατ' ἀναγραμματισμὸν πτερωτά]
 κοιν. πεταλοῦδα, ψυχοῦλα.
 φλῳουτουράκ-ου: πληθ. φλῳουτουράκετε=αὐ κῃ φλῳουτουρόν.
 φλῳουτουράκε-γα: πληθ. φλῳουτουράκετε=αἰό κῃ φλῳουτουρόν.
 φλῳουτουρίμυθι ('Ελθασ. Βεράτ.) φλῳουρίμυθι = πεταχτά, 'ς τὰ πετα-
 χτά. φλῳουτουρίμ (Σ) μβῃ φλῳούρε (Τυραν.). — βράβα ζόγουνε μβῃ
 φλῳούρε=ένῳ ἔπετοῦσε.
 φλῳουτουρίμ-ι ἄφρη. πληθ. φλῳουτουρίμετε, φλῳουρίμ-ι πληθ. φλῳουρί-
 μετε=τὸ πετῶν τὸ πάταγμα.
 φλῳουτουρόνῃ φλῳουρόνῃ (budi) ρ. οὐδ. = πετῶ. φλετερόῃ [φλῳέτε-α].
 φλῳόκῃ-γῃάτε-ι-ε-γα: πληθ. τετε ἄρσ. τατε θηλ. = μακρομάλης.
 φλῳοκῃ-ζῖ-ου φλῳοκῃ-ζέζε-α: πληθ. ζέστε ἄρσ. ζέζετε θηλ. = μακρομάλης.
 φλῳόκῃ-ῶκούρετῃ-α: πληθ. νιτε ἄρσ. τενατε θηλ. = κοντομάλης.
 φλούτσῃ-α: φλούτσῃατε (Βεράτ-Περμέτ.) ἰδ. πλούτσῃ-α ('Αργυρ.)
 βουδῳλίῃ-α (Καβ.) = φουαλίς-ίδος πόμφυξ.
 φλῳυτῳῖ. ρ. = φουάτσω. — ἰδ. σφυτῳῖ ('Ελθασ.).
 φλῳυτῳρίμ-ι = φουαγμός (Τυραν.).
 φόρβλῃ-α ('Ελθασ.) = σκουπίδια ἀπὸ φλοῦδες ψιλῃς (ὡς μῆλων, ἀπι-
 δίων, κυδωνίων κτλ. —) μὸς ἔβν φόρβλῃ περδῃ=μῆ κάμνης σκου-
 πῖδια κατὰ γῆς. — πληθ. φόρβλῃατε.
 φόλῃ-α (Περμέτ), τοκά-α (Βεράτ), πούλῃ-α [Τουρκ. πουλά] = πούλε
 μὲ γρέπ α πα γρέπ.
 φόρε-α (τ) = με φόρε
 φόρλῃ-α πληθ. φόρλῃατε = εἶδος τυροῦ.
 φόρμε-α [Λατ. forma] = μορφή, σχῆμα, εἶδος. 2) χόανον, τύπος
 (Τουρκ. καλούπ) [forma = μορφή = ἀναγραμματισμός].
 φόρμελῃ-α (γ) πληθ. φόρμελῃατε. — ἰδ. θεῖ.
 φορμένεμ: = μορφόνομα.
 φόσῳνῃ-α: πληθ. φόσῳνῃατε = βρέφος, νήπιον.

- φόρτ: ἐπίρ. [Λατ. forte, Ἑλλην. σ-φόδρα] = δυνατά, ισχυρῶς 2) σφόδρα, λίαν.
- (ι-ε) φόρτε-ι [Λατ. fortis] = δυνατός, ισχυρός ἀντιθ. ι-ε-βούτε-ι. ούθουλ' ε φόρτε.
- φόρτσε-α: πληθ. φόρτσατε = δύναιμι, ρώμη, ισχύς. — φορτσάτ-ι (πληθ. ἄχρ.), φορτσάδε-α (γ) πληθ. φορτσάδατε ἴδ. φουκί-α. μᾶ φόρτ (γ) με φόρτ (τ) = μάλιστα, κατ' ἐξοχήν. — περῆρες με κ' ἀντα με γιούτουε, πο μᾶ φόρτ δίμενιτ = πάντοτε ἀγαπῶ νὰ κυνηγήσω, ἀλλὰ μάλιστα ἐν καιρῷ χειμῶνος.
- φορτσό-όνη-όχημ-όνεμ (γ. τ.) = ἐνδυναμώνω-νομαι. μάρε φουκί φόρτεμ (budi) = σκληραίνωμαι.
- φύρδε-α (γ) πληθ. φύρδατε = κουφιοκάρυδον. — άρεε φύρδε = άρεε πα θελῆπ. — φύτσε-α (Ἑλδασ.) πληθ. φύτσατε κοιν. κουφιοκάρυδον.
- φραγόνη-όνεμ. (Περμετ.) = ζηροψήνω-νομαι (κοιν. φούγνα) ἴδ. θέκ-εμ.
- φράκ-ι (γ) = θατσίε, κόχε κῆ ἔχετε πρέζ έρεσε φτόχτε. — πληθ. ἄχρηστος φράκῆνατε, ἴδ. ατσαρι-α, σινγερίμ-ι.
- φραγγ-α (γ) ἴδ. μκδσγάλε-α ἢ μκσγάλε-α πληθ. φραγγίτε.
- φραγγούζε-α κοιν. φαγούσα, πληθ. φραγγούζατε
- φράσεν (γ) φράσεν (τ) = φράζος κοιν. εἶδος δένδρου. — πληθ. φράσενατε, φράσενρατε (τ).
- φρασούλε-ja πληθ. φρασούλετε, φρασόμε-ja πληθ. φρασόμετε. — γρόσε-α (γ) πληθ. γρόσετε = φασούλια, φασούλια.
- φρασουλῆ (γ) ἴδ. φερσέλέ (τ).
- φρασουλίμε-α ἴδ. φερσέλίμε-α πληθ. φρασουλίματε.
- φρῶ (γ) φρῶ (τ) [φρούμε-α] ρ. ἐνερ. = πνέω, φυσῶ, ριπίζω. [Λατ. flo, Ἑλλην. φλάω, φλέω, φλύω, πνέω]. — φρῶν έρα = πνέει ὁ άνεμος. — φρῶ κηούρατε = φυσῶ τάς μύζας. — φρῶ γῆλεσε : ε φτόφετε. — φρῶ τσαλῆκουνε = φουσκώνω τὸ άσκι. — ι φρῶ φῦλιτ = παίζω τὸν αὐλόν. — άόρ. φρῶν-ε-ι (γ) φρῶτα-ε-ι (τ) μτχ. φρῶμ (γ) φρῶρε (τ), καὶ φρῶτουρε (τ) ἀντίθ. τῶφρῶι. — πκθ. φρῶχέμ (γ) φρῶνεμ (τ).
- φρούμε-α: πληθ. φρούματε = πνεῦμα, πνοή, ἀναπνοή. — μάρε φρούμε = ἀναπνέω. — μ' ουζοῦ φρούμα = ἐπιάσθηκεν ἡ ἀναπνοή μου.
- φρούμε-α (Ἰακόβα) έρε-α = άνεμος. — φρούμ' ε γῆάλε = ψυχὴ ζωσα. — ποσι ἔαγετι με φρούμε = ψυχικός, ζωτικός. — Φρούμ' ε Σενῆτερούαρε

(τ) = Σπῖροι. Σένιτ (γ) = τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. — φρύμ' ε κέκις ἢ φρύμ' ε λΐγιε = τὸ κακὸν πνεῦμα, τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, τὸ δαιμόνιον. — δᾶ φρύμεν' ε παντάμει = ἔδωκε τὴν τελευταίαν ἀναπνοήν, ἀπέθανεν.

φροῦθ-ι (γ) φροῦθ-ι (τ) (πληθ. ἀχρηστὸς) κοιν. ὀστρακιά.

φρούσκουλε-α (τ) πληθ. φρούσκουλατε φραγγέλιον, μάστιξ. καὶ σού-φρε-α (Ἐλθασ.) = ράβδος, πληθ. σούφρατε, θούπρε α (Σ) πληθ. θούπρατε, βίσκουλε-α (Σ) πληθ. βίσκουλατε.

φρούσκουλόη (τ) = φραγγελῶ, μαστίζω. — βίσκουλόη (Σ) = ραβδίζω.

φρούσουλίη (Καθ.) ἰδ. βεσσελίη (γ).

φρούσουλίμε-α (Καθ.) ἰδ. βεσσελίμε-α (γ) πληθ. φρούσουλίματε.

φρού-ι (γ) πληθ. φρέτνετε = μοναχὸς τῶν Καθολικῶν, καλόγηρος Δουτικὸς.

φρέ-νι (γ) φρέ-ρι (τ) [Λατ. frenum] πληθ. φρένιτε καὶ φρένιτε = χαλινός. 2) φρέ-ρι (Περμέτ.) ἰδ. φρουβᾶ-νι (Ἐλθασ.).

φρέρεζε-α (Βεράτ.) πληθ. φρέρεζατε = φρουβᾶνι ἢ φρούσιτ σι τ' ἢ χᾶσ κόκιετε.

φρέθ-ι (γ) φρέθ-ι (τ) = εἶδος ἀσθενείας εἰς τὰς ρῖνας τῶν ἵππων, ἐνίστε καὶ τῶν νηπίων.

φρικατσάκ-ου-ε-ja: πληθ. κατε ἀρσ. κατε θηλ. = φρικατσάρ-ι-ε-ja = δειλός, φοβιστάρης. καὶ φρίκασ-ι πληθ. φρίκασιτε, φρίκασ-ι (Σ).

φρίκε-α πληθ. φρίκατε = φόβος. καὶ φρύκε-α (Τυρκ.) καμ φρίκε = φοβοῦμαι. — ἢ ὅτι φρίκνε = τὸν φοβερίζω. — jaνε φρίκε = εἶναι φόβοι πολέμων. — ἄστε φρίκε = ὑπάρχει φόβος.

(ι) φρίκασίμ-ι, ε-φρίκασίμε-ja = φοβερός-ά.

φρικόη (Ἄργυρ.) = φοβερίζω, φρικόνη (budi) = φοβερίζω τινά. — φρικε-τσόη (γ), φρικεσόη (Βεράτ.-Περμέτ.) φρικόη (Σ) καὶ φριγόη (Σ) φρικσόη (Τυρκ.) παθ. φρικόνεμ = φοβοῦμαι κ.τ.λ.

φρούη-ι (bogdan) ἰδ. πέμε-α.

φρουμούαρ-όρι (τ) φρουμούερ-όρι (συνηρ.) φρουμούρ-όρι = πνευματικός. — φρουμούε-ja = πνευματική, καὶ φρουμάκ-ου φρουμάκε-ja = πνευματικός-ή, πληθ. ετε.

φρούερ-φρούρι (γ) καὶ φρούρ-όρι (γ. συνηρ.) ἰδ. σκούρ-ι = Φεβρουάριος μῆν, καὶ (τ) φρούαρ-όρι.

φρουητόη (budi) = καρποφορῶ.

φῶσπετίμ-ι (budi) = πληθ. φῶσπετίμετε = ὄσπετινε-α = στεναγμός. —
 φῶσῖ (budi-bogdan) = ὄσπιτῖ (Ἑλθασ.) ὄσρ. φῶσνα-ε-ι μ.τ.χ. φῶσναμ
 (budi-bogdan)-τε-ῶσπιμ-τε (budi) = ἀναστεναγμός.

φῶσάτ-ι (τ) πληθ. φῶσάτερατε = χωρίον. πῶσάτ-ι (τ) πληθ. πῶσάτερατε. —
 κατούντ-δι (γ) πληθ. κατούνδετε.

φῶσάτ-ι (τ) = χωρικός 2) χωριανός, πατριώτης. πληθ. φῶσάτερε πῶσ-
 τάρ-ι (τ) πληθ. πῶσάτερετε, θηλ. φῶσάτερε-ια, πῶσάτερε-ια. πληθ.
 φῶσάτερετε, πῶσάτερετε, κατουνδάτ-ι-ε-ια πληθ. κατουνδάτερε ἄρσ.
 κατουνδάτερε θηλ.

φῶσέφε-α (γ) = ἡ σκούπα, πῶσέφε-α (τ), μπῶσέφε-α (τ) καὶ μεῶσέφε-α (γ)
 κατ' ἀποβολὴν τοῦ π. πρὸ τοῦ ὄ. πληθ. ατε.

φῶσέχ (τ) ρ. ἔνερ. παθ. φῶσέχεμ. πῶσέχ (τ) παθ. πῶσέχεμ. μπῶσέχ παθ.
 μπῶσέχεμ, μετῶσέφ (γ) (κατ' ἀποβολὴν τοῦ πρὸ τοῦ ὄ) τῶσέφ (γ) τῶσ-
 φεμ παθ. — νῶσέφ (bogdan) = κρύπτω.

φῶσέχαράκ-ου: πληθ. φῶσέχαράκετε = κρυπτός ἄνθρωπος. — καὶ πῶσέχα-
 ράκ-ου, φῶσέχαράκ-ου, φῶσέχαράκ-ου, μπῶσέχαράκ-ου, πῶσέχαράκ-ου. —
 ἴδ. τινεζάρ-ι (γ).

φῶσέχεσίρε-α (τ) πῶσέχεσίρε-α (τ), μπῶσέχεσίρε-α, μεῶσέχεσίρε-α (γ) ἄφρη.
 — πληθ. — ατε = κρυψάνα.

(ι-ε) φῶσέχετε (τ), πῶσέχετε (τ), μπῶσέχετε (τ), μετῶσέφετε (γ) = κρυπτός-ή.
 φῶσέχουρα (τ) ἐπίρ. πῶσέχουρα καὶ πῶσέχουραζι, μπῶσέχουρα καὶ μπῶσέ-
 χουραζι (τ) τῶσέφας (γ) ἐπίρ. = κρύβδην. καὶ μετῶσέφετε, (γ) μεῶσέ-
 φετε (γ).

φῶσῖ (τ. bogdan) παθ. φῶσέχεμ = σπουπιζω-ζομαι. — πῶσῖ (τ) πῶσέχεμ
 (τ), μπῶσῖ (τ) μπῶσέχεμ, μεῶσῖ (γ) (κατ' ἀποβολὴν τοῦ π πρὸ τοῦ ὄ)
 μεῶσέχεμ τε-φῶσῖρατε = τὰ σκουπίδια.

φῶσῖκ-α (τ) πῶσῖκ-α (τ), μπῶσῖκ-α (τ), μεῶσῖκ-α (γ) = ρούσκα.

φῶσῖκ-κάρτε, πῶσῖκ-κάρτε, μπῶσῖκ-κάρτε, μεῶσῖκ-κάρτε εἶδος θάμνου
 ἔχοντος ρούσκας κροτούσας.

φῶσῖκεζε-α (τ) ὑποκορ. πληθ. φῶσῖκεζατε, πῶσῖκεζε-α (τ) μπῶσῖκεζε-α (τ)
 μεῶσῖκεζε-α (γ) κατ' ἀποβολὴν τοῦ π πρὸ ὄ.

φῶσῖκ (τ), ρ. ἔνερ. πῶσῖκ (τ), μπῶσῖκ (τ), μεῶσῖκ (γ) παθ. φῶσῖκεμ (τ),
 πῶσῖκεμ (τ), μπῶσῖκεμ, μεῶσῖκεμ (γ) = τούκε ράχουρε εβενῖ τ' ι φῶσῖκετε
 (τ' ι εβεντε φῶσῖκα, φῶσῖκα μῖσι).

- φῶϊχου (τ) πῶϊχου (τ), μετῶϊφου, τῶϊφου (γ)=κρύπτομαι. καὶ τῶϊφου (γ) μετῶϊφου (γ). — καὶ παθ. τοῦ φῶϊχ=σκουπιζῶ.
- φτέσσα-ι (γ)=αὐτὸς κτλ φτόνχ=θέρρετ περ δάσμε] [ἐκ τοῦ φτέσσα-α=πρόσκλησις. ἀπηρχαιωμένη λέξις] πληθ. φτέσσασιτε.
- φτόνχ-φτόνεμ παθ.=θέρρετ περ δάσμε (Σ) [Ἰταλ. invitare] παροιμ.—κουῶ βέτε περ τοῦαρε, ε γχεν πα στρούαρε. — ἰδ. γρίσ, γερῶσσ ρ.—Περμέτ.)=φτόνχ με δασ α με κουλζάτσ (=προσκλῶ εἰς τὸν γάμον με ἐξοδα) καὶ γρίσ ἢ γερῶσσ (Περμέτ.)=προσκλῶ με λόγον (=ἀνευ ἐξόδων).
- φτία (Κρούχα)=ἰδ. φία. ρ. φτίεμ=ἰδ. φίεμ ρ.
- φιλζόχ-όνεμ (Βεράτ), φτιλόχ (γ) (Τυραν. Καβ. Κρούχα) φτιλόνχ (budi) ρ. ἐνερ.=στελίσ. 2) ἐπεξηγῶ (budi) φτιλόχεμ (γ)=στελίζεμ ρ.
- φτόφ (γ) φτόχ (τ)=κρυῶνω τι. — φτόφεμ-φτόχεμ=κρυῶνω.
- φτόφερε (γ) φτόχετε (τ)=ἐπίρ. =ψυχρῶς.
- (ι.ε) φτόχετε-ι.α φτόφετε-ι.α: ἐπίθ. τὸ οὐδ. τε φτόχετε-ιτε, τε φτόφετε-ιτε. — σὸτ αὐτε φτόφετε=σήμερον εἶναι κρυῶν. — σὸτ βαν τε φτόφετε=σήμερον κάμει κρυῶν.
- φτοχέορε-α (τ), φτοχεσίνε-α (γ)=κρυάδα. πληθ. — ατε. βενδ' ι φτόφετε=κχι νούχε σερ διελ. ἰδ. χισίνε-α.
- φτοῦα-όι πληθ. φτόνχτε, =κυδῶνι. 2) κυδωνιά, φτοῦε-όι (γ) φτοῦε-όνι (Σ) φτοῦ-όι (γ. συνηρ).
- φτοῦε-χα (γ)=χρονιάρικη γίδα. — φτοῦχα (γ. συνηρ.), φουτζάκε-χα (Ἑλλάς.) φτούτζε-α. — ὑποκορ.
- φύελ-ι (τ), φύλ-ι (γ. συνηρ.) φέλ-ι (Σ) πληθ. φύεχτε, φύεχτε (τ) ι χίε φύελιτ =παίζω τὸν αὐλόν.—ι ράσφ φύελιτ =ἐπαιζα τὸν αὐλόν.
- φυελοῦα-όρι (τ) φυελοῦερ-όρι (γ), φυλοῦρ-όρι (συνηρ.) πληθ. φυελόρετε καὶ φυλόρετε=αὐλητής. — φυελόρε-χα πληθ, φυελόρετε θηλ.
- φύερ-ι (τ) ἰδ. φίρ.
- φύτι-ι πληθ. φύτνετε, φύτνετε = χίρα ε κιάφεσε κχι ὄκόν τε νηρᾶνετε περμηρένδα ἰδ. γρούχε-α, τύτε-α. 2) ὁ λαϊμός. — ε κάπα περ φύτι=τὸν ἐπιασα ἀπὸ τὸν λαϊμόν με νητσι νχι ἐῶτανε νδε φύτ.
- φυτόρε-α, φετόρε α =μορφή, ὄψις, —ι ουπρίσ φυτόρα νχα φρίακ κα φυτόρε τε βέρδε=ἔχει ὠχρὸν ὄψιν. — τρι φυτόρεσ νχι Περενδι.
- φούγε-α=συκοφάγος, πτηνόν, πληθ. φούγατε.

- φουκί-α = δύναμις, ισχύς πληθ. φουκίτε. — σ' κ̄αμ φουκί = αδυνατώ. —
 μ' ουπρέ φουκία ἢ μ' ουπρένε φουκίτε = ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις μου
 ἴδ. μ' ουπρένε κράχκατε = ἀπηύδησα.
- (ι-ε) φουκίσιμ-ι-ε-ja = δυνατός-ή, ισχυρός-ά· καὶ (ι-ε) φουκίτιμ-
 ι-ε-ja θηλ.
- φουλίκη-φελίκη (γ. τ.) = ἐντροπιάζω, λερόνω. — φουλίκεμ = ἐντροπιάζο-
 μαι, λερόνομαι.
- φουλίετ-α (Σ) (τὸ δένδρον) = τσαράτσ-ι (Τυραν.) καὶ καλji.θόβε α (Σ)
 (ὁ καρπός) πληθ. καλji.θοβαττε.
- (ι-ε) φουλίεττε (γ. Ἑλθασ.) (ι-ε) φελίεττε (τ) ἐπιθ. = ἐντροπιασμενος
 2) λερωμένος (τ. Σ.).
- φουλjκ̄ινι (Σ) πληθ. φουλjκ̄ίνjττε = σικγών καὶ (Σ. Κρούjα) (Τυραν.)
 φουλjκ̄ίνjε-α πληθ. φουλjκ̄ίνjαττε = νόφουλε-α : πληθ. αττε.
- φουλίμ-ι : πληθ. — ίμεττε (ἄχρηστος) = φύσημα (ἀνέμου) τοῦ ρήματος
 φουλόν = φυσᾶ (ἀνεμος).
- φούντ-δι (πληθ. φούνδεττε ἄχρηστος) [Ἑλλην. ποντ-ος, Λατ. fundus] =
 πυθμῆν, βάθος, πάτος, τὸ κάτω μέρος. — νδε φουντ ἢ με νδε φουντ =
 εἰς τὸ τέλος.
- φουνδόσ (τ) ρ. = ρίπτω τινά εἰς τὸ βάθος, φουντόj (Σ) φουνδόσεμ (τ)
 παθ. φουνδόχημ (Σ).
- φουνδερρι-α πληθ. φουνδερριττε = τὰ ὅσα ἀπομένουσιν εἰς τὸν πάτον·
 κονῶς τὰ ἀπομεινάρια.
- φούρκ-ου, σφούρκ-ου (Σ) κοινῶς δικουλι, διχάλα = γεωργικὸν ἐργαλεῖον
 δι' οὗ συνάζουσι τὸν χόρτον· πλ. φούρκjεττε, σφούρκjεττε, τερφούρκjεττε.
 φούρκα-α [Λατ. furca] = ἡ ἡλακάτη κοινῶς ἡ ρόκα (κjε τιέρρενε) πληθ.
 φούρκαττε.
- φουρκάτσε-ja (Βε.ατ.) [ἴδ. φούρκ-ου] = ἴδ. νγαρκάτσε-ja.
- φούρρε-α, φούρρ-ι [Λατ. furnus] πληθ. φούρρεττε = κλίβανος, κοινῶς
 φούρνος [φουρκουλίτσε-α] ἴδ. πρόκα.
- φουρρι-ja [Ἰταλ. λέξις] = τουρκιστι αdσαλjέ.
- φουρρεβέκjε-α, φουρουβέκjε-α (Περμέτ. Βεράτ.) πληθ. α-ττε ἴδ. κου-
 κουβάjκjε-α.
- φουρρικ̄j-ι πληθ. φουρρικ̄jαττε, φουρρικ̄-ου (Σ. Τυραν. Περμέτ.) = φω-
 λγά πληθ. φουρίκjεττε.

- φουροάτι-ι (γ) = μουλῑ κῑ βλιούεν με χούρδε (=λάκκον ὕδατος).
- φουροόj (γ) = βλιούεj τράσ̄ε και φερρόj (Κρούjα) = λιμύj = με λιμίε
 ξερρόj χέκουρινε. — φουροόj = βλιούεj νδε μόκενετ.
- φουροτούνε-α [Λατ. fortuna] = θύελλα, τρικουμία, θαλασσοταραχή·
 πληθ. φουρτούνετ̄ε ἴδ. θελίμ-ι.
- φούσ-φουτ-φούτ (γ) και φούτ-φούτ-φούτ (τ) = χώνω ρ. παθ. φούτεμ =
 χώνομαι.
- φούσκα-α (γ) φούτσκα-α (τ) κουρ μπῶικετε λιμικούρα = ή φούσκα.
- φουσιάν-ι: πληθ. φουσιάνετ̄ε = ή φουσιανέλα.
- φουσῶι-α (Βεράτ.) [φῶj] = χειρόμακτρον. (Ἰταλ. peceta).
- φουσῶρ-ι-ε-ja (γ) = πεδινός-ή αντίθ. μαλιεσουάρ-όρι και φουστάρ-ι-ε-ja,
 φουσῶράκ-ου-ε-ja, φουσῶνάκ-ου-ε-ja. — πληθ. φουσῶρετ̄ε ἄρσ. φουσῶ-
 ρετ̄ε θηλ.
- φουσῶ-α πληθ. φουσῶτε, ρραφῶ-ι (Jακόβα) = πεδιάς.
- φουσῶνῶρ-ι, φουσῶνῶρ-ι πληθ. ἄρετ̄ε-έρετ̄ε = ἐργαλειον μέ τὸ ὀποῖον
 ψαρεύουσιν.
- φούσ-φούτ-φούτ = εισάγω, ἐμβάζω, βε μηρένδα, κελᾶσ ὅτιε· ἄρ.
 φούτ-α-ε-ι. μτχ. φούτε ή φούτονε. παθ. φούτεμ· αντίθ. κερρέj, νδσίερ.
- φουσῶκῆναιε πληθ. (budi) ? ? ?
- φούσκα-α και φούτσκα-α, πούσκα-α (Τυραν.), φελούσκα-α (Τυραν.) =
 φούσκα-α (κούρ ρρίφετε με χίθεθ), πληθ. φελούσκατε. ἴδ. φῶικε-α,
 πῶικε-α, μπῶικε-α, μεῶικε-α.
- φουσῶτέ-α ἴδ. ουσῶτερι-α = στρατός, στρατόπεδον.
- φουφουβέjκα-α (Ἄργυρ.) πληθ. φουφουβέjκατε = γλαυξ-κός. — ή φου-
 φουβέjκα-α (Ἄργυρ.) πληθ. φουφουβέjκατε. — ή φουφουβέjκα-α
 (Βεράτ.) πληθ. φουφουβέjκατε, ή φουφουβέjκα-α (Περμέτ.) πληθ.
 φουφουβέjκατε, ή κουκουβάjκα-α πληθ. κουκουβάjκατε.
- φουσεκῶρε-ja (Σ) = κουλιῶτε φουσεκῶ. — πληθ. φουσεκῶρετε.

Χ

- χᾶ: ρ. ἐνερ. = τρώγω, ἄρ. χᾶνγρα (γ), (τ) χᾶνγρα, μτχ. νγρᾶνε (γ)
 νγρένε (τ). αντίθ. βιελ. — με χᾶ ζέμερα μβ' ατε νjερί = ὑποπτεύω
 αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. — ε χᾶ με τε μίρε.

χαβίτεμ (γ) = χαίνω, χάσκω, εἰμί ἐκστατικός· ἴδ. χουτόιγ.

χάδε-ι=ὁ Ἄδης (πληθ. λείπει).

χάε-για (Σ), χῆ-για πληθ, χάεττε=ζωοτροφία.

χάεσ-ι (Σ), χάμεσ-ι: πληθ. χάμεσιττε, χάϊσσε=φαγᾶς.

χαγγέρι (Μυζεκζέζα) ἴδ. χαρμεσδούαρ-όρι.

χαζάι-ι=βένδι κζε ἄσσε νδνε τσαρδάκουε, αὐλή σκεπασμένη.

χαλακάσ-άι-άι (γ), σγαφουλόνι (Βεράτ.) ρ. = ξεγυμνώνω, ξεσκεπάζω.

σπερδᾶι, σφαγουλόνι κραχκούριε = ξεσκεπάζω τὰ στήθη. — παθ.

χαλακκάτεμ, σφαγουλόνεμ.

χαλιγ-γρέπ-ι πληθ. χαλιγ-γρέπαττε (γ. Μαλιγσία).

χάλιε-α πληθ. χάλιαττε: χάλιε-πέσκου = ψαροκόκκλον.

χάλιε-για πληθ. χάλιεττε = ἀνγκάσων, ἀπόπατος.

χαλιγινόσ ('Ελθασ.) ρ. = καταρθείρω. — ε χαλιγινόσι σεμούνδα = τὸν κατέφθειρεν ἢ ἀσθένεια, ὥστε δὲν εἶναι πλέον ἐπιδεκτικός θερκαπείας. — χαλιγινόσεμ = καταρθείρωμαι ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, δὲν εἶναι πλέον ἐπιδεκτικός θερκαπείας, διότι τὸν ἐσάπισεν ἢ ἀσθένεια. — ου χαλιγινόσ πλιάγα ε νούκε σερόχτε με.

χαλιγιε-για ('Ελθασ.) = καταφθορά, παντελής ἀφανισμός, ἐρείπιον, ἐξολοθρευμός. — γερμάδε-α (τ) πληθ. γερμάδαττε, τε ρρενούεμετε (Σ).

χαλιγιτῶ-ι πληθ. χαλιγιτῶεττε = λιθοκράκια ἴδ. γουρμάτσ-ι. — χαλιγιτῶ-ι = κοιν. χαλίκι, νιε γουρ-ι βόγελιε, ζουρ-ι, σουρ-ι.

χάμουλ-ι (Τυραν.) καὶ άμουλ-ι = ἴδ. βουρίμ-ι πλ. χάμουιττε, άμουιττε. χαμουλόρε-για (γ) = 'τῶ do άρε κζε ἄσσε μβιέλε τε λιάσσε (do με θένε, γρουῖν, α έλιπ, α τερσάνε, α τέπε, α θεκνε, α μέλι) μβκσαι τε κόρρετε ι θόνε χαμουλόρε, α άρε χαμουλόρε με νιι ριάλιε (γενικῶς) νδε δάτσ με ε σκουε βέτσ (ἐπὶ τὸ μερικώτερον), πό κζε μβιέλε γρουῖν, ι θόνε γρουλόρε, πό κζε μβιέλε τερσάνε, ι θόνε τερσάνόρε, τεπόρε, θεκνόρε, μελιόρε, μισερόρε κ.τ.λ.

χαμελόι ('Ελθασ) ἴδ. αμελόιγ-χαμελόχεμ = ἴδ. αμελόχεμ.

χαμουρίκ-ου ἴδ. ουρι.

χάμεσ-ι (γ) χάεσ-ι (Σ) νγρένεσ-ι ('Αργυρ.) = φαγᾶς. πληθ. χάμεσιττε, χάεσιττε, νγρένεσιττε. — νιερί χάμεσ ε βένε πίμεσ = νιερί χάεσ ε πιανέτσ (Σ).

χανδάρι-ι (τ) [ἴδ. κοιν. κοντάρι] πληθ. χανδρεττε ἴδ. σούλιτσ-ι.

- χᾶνε-α (γ) χᾶνεζε-α (γ), χᾶνε-α (τ), χᾶνεζε-α (τ) πληθ. — ατε = σε-
λήνη. χᾶν' ε ρε = νέε σελήνη, ἢ νομηνία. — χᾶνα πλῆστ = πανσέ-
ληνος, πλήθουσα σελήνη. — χᾶναβδιέρρε (γ) = φθίνουσα σελήνη δηλ.
ἀπὸ τῆς πανσελήνου μέχρι τῆς ἐσχάτης φάσεως ουμβούσ χᾶνα = ἠΰ-
ξησεν ἡ σελήνη. — ουβδούσ χᾶνα = ἐφθινεν ἡ σελήνη.
- χᾶνεζε-α (Κρούζα) ἰδ. ἀνεζε-α = σφῆκα. πληθ. χᾶνεζατε.
- χᾶνε μόριον χρόνου = πρὸ πολλοῦ. — χᾶνε σᾶ κα κῆ καμ ἄρδε οὔνε
κετού = πρὸ πολλοῦ ἦλθον ἐδῶ.
- χᾶνούεο-όρι (γ) χᾶνούο-όρι, χᾶνούε-ια (γ), χᾶνούοκρ-όρι (τ), χᾶνούε-ια
(τ) = σεληνιακός-ἡ = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν σελήνην ἢ εἰς τὴν περίοδον
τῆς σελήνης. 2) (γ) ἰδ. βάργεσ-ι.
- χᾶπ καὶ χᾶπι (γ) = ἀνοίγω ἀπλῶς, τῶελῆ = ἀνοίγω μὲ τὸ κλειδί. ἀντίθ.
τοῦ χᾶπ τὸ μβύλ (ἀπλῶς), νδρῶῆ (= κλείω μὲ τὸ κλειδί). χᾶπ φιάλ-
γεμ = διαδίδω τὸν λόγον. — χᾶπ νῆε κουβεντ = ἀρχομαι τῆς ὀμιλίας. —
χᾶπ. πελῆχούρε = ἀνοίγω τὰ πικνὰ (διὰ τὰ ἀποπλεύσω) τε χᾶπτε
δεου! — πκθ. χᾶπεμ, τσίλγεμ. ἀντίθ. μβύλεμ, νδρῶχᾶμ. νῆερίου ι
χᾶπτε = ἀνεπτυγμένος ἄνθρωπος. νῆερίου ι μβύλεμ = περὶωρισμένος.
- χαπασᾶλῆθι = Ἑλθασ.) [χᾶπ-σᾶλῆ-α] ἐπίρ. καὶ χᾶπσᾶλῆθι, χαπα-
σᾶλῆζι ἐτσι χαπασᾶλῆθι = ἐτσχι] τούκε χᾶπουρε σᾶλῆτε ἰδ. χᾶπε-α
πληθ. χᾶπατε, τῶάπε-α.
- χᾶπε-α = τῶάπε-α ὁ ἰδ. πληθ. χᾶπατε.
- χᾶπεσ-ι (τ) = τὸ κλειδί.
- (ι-ε) χᾶπεγε = ἐπιθ. τὸ ἐπίρ. χᾶπετε = ἀνοικτά.
- χαπ-σᾶλῆ-α (Ἑλθασ.) πληθ. χαπ-σᾶλῆτε = βῆμα, ἐτσχι du, τρι, χᾶπ
-σᾶλῆ = περιπάτησον δύο τρία βήματα. — [παρατηρητέον ὅτι εἶνε
σύνθετον ῥῆμα μετὰ οὐσιαστικοῦ] χᾶπός (τ) ρ. μτχ. χᾶπόσουρε.
- χᾶρε (Ἀργ.) μτχ. χᾶρεε ἢ χᾶρρουρε. — τᾶρρ (Βερατ. τ. Περμέτ.)
χᾶρρ (γ) = ρραλόῆ δέγατε α βίματε.
- χαραβέλι-ι (γ) πληθ. χαραβέλιατε = κοιν. σπουργίτης.
- χαρακοπι-α πληθ. χαρακοπίτε = ἀστεισμός αἰσχρός, αἰσχρολογία. —
[χαρακοπι-α] = διασκεδάσις.
- χαρακοπίσεμ χᾶραγῶπεμ (Βερατ. Ἑλθασ.) = κάμνω αἰσχροὺς ἀστει-
σμοὺς ἰδ. τάλεμ.
- χαρρακάτ-ι (Βεράτ.) ἰδ. αρρακάτ-ι

- χαρρατίσ-εμ* (Βερατ.) ἴδ. *αρρατίσ-εμ*.
χαρράκι-ι (γ) *χαρράκιε-ια*=αὐτὸ α καὶ κίε *χαρρόν*.
χαρρούτ-ι (τ)=βάρβαρος, ἰδιώτης, ἀγενής. Οἱ Μουσουλμᾶνοι τῆς Ἀλ-
 βανίας διακροῦσι τὸν λαὸν εἰς μπεύδες, ἀγάδες καὶ χαρρούτας δηλ.
 ἀπλοῦς ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας ὑψηλὴν καταγωγὴν.
χάρδε-α (γ) *χάρδειε-ια* (Βερατ.) πληθ. *χάρδεϊτε*=εἶδος ἀσθενείας
 τοῦ λαίμου (scarlatina). — *χάρδειε-ια* (γ. bogdan) πληθ. *χάρδε-*
ϊτε, *χάρδελγε-α* πληθ. *ατε*.
χαρδίτσε-α πληθ. *χαρδίτσατε*, *χαρδίτσκε-α* πληθ. *ατε*. *χαρδούτσε-α*
 πληθ. — *ατε* καὶ *χαρδούτσκε-α* πληθ. *ατε*=ἡ σαύρα, σιμαμούθι,
 γουστερίτσα ἴδ. *ξάπι-νι*, *ἄπι-ου*.
χαρδι-α τὸ κλημικ τῆς ἀμπέλου, πληθ. *χαρδίτε*.
χάρρε-α ἴδ. *άρρε-α* πληθ. *χάρρατε*.
χάρρειε-ια (γ), *μέτσκε-α* (Περμέτ.)=εἶδος μικροῦ κώνωπος. ἴδ. μου-
 σκόνγε-α: πληθ. *χάρρεϊτε* (γ) *μέτσκατε* (Περμέτ.).
χαρζάνε-ια πληθ. *χαρζάνετε*=μικρὰ λαμπάς.
χαρρόνι (Περμέτ.) ἴδ. *αρρί* (Ἀργυρ.-Βεράτ)=φθάνω, προσφθάνω.
χάρκ-ου (Λατ. areum)=τόξον. πληθ. *χάρκιτε*.
χαρκετούαρ-όρι (τ), *χαρκετούερ-όρι* (γ), *χαρκετούρ-όρι* (γ.συνηρ.) *χαρκ-*
τετόρε-ια=τοξότης.
χαρμεσούαρ-όρι (τ)=κάλι ι *πικρέδουρε* κοιν. βαρβατός καὶ *χαρμεσούερ*
-όρι (γ), *χαρμεσούρ-όρι* (γ) *χαιγερ-ι* (Μυζεκίε-ια).
χαρρόι: ρ. ἐνερ.=ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ. παθ. *χαρρόχημ* (γ), *χαρρό-*
νεμ (τ), δάλι ε *πίκχημ* με *σούκτε* κίι *τε* *μος* *χαρρόχημ*.
χαρρίμ-ι πληθ. *χαρρίμετε*=λησμοσύνη.
χαρμούσ-ι (Ἀλβανο-Σικελικόν)=κελῆσσι ι *κουνίχουτ*.
χαρράκι-ι-ε-ια (Ἑλλ.) πληθ. *χαρράκιτε* ἀρσ. *χαρράκιτε* θηλ.=αὐτὸ α
 καὶ κίε *χαρρόν*, καὶ σ' *μ.β.α* μέντ.
χαρούσσε-α (Σ)=ἴδ. *αρί-ου* πληθ. *χαρούσατε*.
χάρσι-ι *δέρε* ι *πικρέδουρε*.
χάσ: (Σ)=ἀπαντιῶ *τινα* καθ' ὄδον ἴδ. *περπιέκ*. *συναντῶ*.
χασδίσεμ (γ. τ.) *καλι* ι *χασδίτουρε*.
χασμάκ-ου (τ) πληθ. *χασμάκτε*.
χασάν-ι (Τακόβα)=φίλος, γνώριμος, ὡς *λ.γ.τ.σ-ι* *παρά* *Σκουδριάνοις*.

χάχημ: παθ. τοῦ χᾶ. 2) συνερίζομαι: παροῦμ. χᾶχενε ποσὶ κχέντε= τρώ-
γονται σὺν τὰ σκυλιὰ κοιν. — χᾶχενε σοκ] με σοκ] = συνερίζονται,
λογοτριβοῦσιν.

χῆ-ja (γ) (πληθ. λείπει) χᾶε-ja (Σ) = ζωγραφία. — ὄτιου χῆνε περ-
ν]ε μόντ.

χῆνε-α ἰδ. χῆλ-ι.

χῆδεje-ja πληθ. χῆδεjετε ('Ελθασ.) = τὰ πίτυρα τὰ ἐκ τοῦ κοσκινίσμα-
τος τοῦ ἀραβοσίτου ἐξερχόμενα [ἐκ τοῦ χῆθ. ρ].

χῆθ (τ) ρ. = ρίπτω ἰδ. ὄτιε. χούδ (γ) καὶ χούδι (γ). ἀντιθ πρέσ-έτ-έτ
= δεχομαι. χῆθ με γούρε= λιθοβολῶ. — χῆθ τέjε ἢ χῆθ πόστε= ἀπο-
βάλλω. — ja χῆδχ φιάλjετε λjάρε ε λjάρε. — χῆθ με ὄκέλjμ καὶ
ὄτιε με ὄκέλjμ= κλωτσῶ. — χῆθ (γ. τ) = ἀνεμίζω. ὡς χῆθ γρούννε,
ορίζινε κτλ.

χῆκ] -χῆκ] -χῆκ] χῆκ, χῆκ, χῆκ] (γ) ρ. = ἀφικῶ, τραβῶ. 2) ξεψυχῶ εἶμαι
εἰς ἀγωνίαν θανάτου. 3) πάσχω, ὑποφέρω. χῆκ] κῆκ] = κακοπαθῶ
ἰδ. βουάj. 4) χεκ ἢ χεκ] (τ) ὄρεε= παραιτοῦμαι. — ὄρε. χόκ]α (γ. τ.)
— μετχ. χῆκ]ουε (γ), χῆκ]ουε (τ). ἰδ. χῆκ]εμ παθ. ἰδ. τῆκ, τῆκ]εμ,
τερῆκ (Τυραν.) τερῆκ]εμ.

χῆκ]εσ-ι (Σ) πληθ. χῆκ]εσιτε = αὐ κ]ε μέρε κ]επούστε (δῶρον) με μ]κ-
ρούεμ ν]ι πούνε (ἐπὶ κακοῦ).

χῆκ]εσι-α (Σ) ἀφηρ. = ἡ προᾶξις τοῦ χῆκ]εσ-ι πληθ. χῆκ]εσιτε.

χῆκ]εσ-ι (τ) πληθ. χῆκ]εσιτε = ὁ ὑποφέρων.

χῆκουρ-ι = σίδηρος· πληθ. χῆκουρατε [ἐξ οὗ τσεκουῦρι κοιν.]. χῆκουρι ι
βάρκ]εσ (Σ) = ἄγκυρα.

χῆκουρόσ (τ) χῆκουρίσ (τ) = σιδηρόνω· παθ. χῆκουρόσεμ, χῆκουρίσεμ.

χῆλ]μ-ι = ἰός, κοιν. φαρμάκι [πληθ. ἄχρηστος].

χῆλ]μόν] (γ. budi) ρ. = φαρμακόνω, 2) πικραίνω. — χῆλ]μούεμ, μετχ.

παθ. χῆλ]μό]εμ (γ. budi) = φαρμακονόμω, πικραίνωμαι, λυποῦμαι.

χῆλ]μεζε-α: πληθ. χῆλ]μεζ]ατε = ἰδ. λ]έμεζε-α.

χῆλ-ι πληθ. χῆλ]ετε = σουβλί.

χῆλ]κ] ('Ιταλο-Ἀλβανικόν) ρ. ἐνεργ. = τραβῶ [ἔλκω] ὄρε. χῆλ]κ]α =
χόκ]α.

χῆε-ja (Töam.) πληθ. χῆ]ετε ἰδ. χῆε-ja = σκιά.

χῆνεγλάσ (τ) ρ. οὐδ. = χρεμετίζω· χῆνεγλ]ι (τ) χῆνεγλ]ι (γ).

χέρου: ἴδ. ρημ. χάρρ.

χέρουσι (γ) = αὐ κῆε χέρου· πληθ. χέρουσιτε.

χέρου-α: ἴδ. κόχου-α (πληθ. ἀχρηστος) φράσ. κερστού ε προῦ χέρου = ἔτσι τὸ ἔφερν ὁ καιρός.

χέρου-α = φορά· ἴδ. ἄρα (γ. Μαλγασία). — κῆε νῆε χέρου μῶτι = ἦτανε ἓνα καιρό, κοιν. μιὰ φορά. — νῆε χέρου = ἕπαξ, δύο χέρου = δῖς, τρεῖ χέρου = τρεῖς κ.τ.λ. — νῆε χέρου ἢ νῆε χέρου μῶτι = ποτέ, πάλαι· κοιν. μιὰ φορά κ' ἓν καιρό. — νῆε χέρου ἢ νῆε χέρου μῶτι (τ). — οὔμε χέρου = πολλάκις. — ἀνῆε χέρου κῆε ἀνῆε χέρου = οὐδέποτε. — νῆε χέρου = κάποτε. — σῶ χέρου = ποσάκις, πόσκις φορές. — σῶ χέρου τε δούκῶ = ὁσάκις θελήσης. — κάκῆε χέρου = τόσκις φορές. — νῆε νῆε κόχου νῆε χέρου ἴσθε = ἦτανε μιὰ φορά κ' ἓνα καιρό. — τε πάρενε χέρου ἢ χέρου ἐ πάρε = τὴν πρώτην φοράν. — τε δεύτενε χέρου ἢ χέρου ἐ δεύτε = τὴν δευτέραν φοράν. — τε παστῆνε χέρου ἢ χέρου ἐ παστῆνε = τὴν τελευταίαν φοράν. — εδὲ νῆε χέρου = ἔτι ἕπαξ. — εδὲ δύο χέρου = ἔτι δῖς. — κῆε χέρου ἐ πάρε = ἐξ ἀρχῆς. — περ χέρου ἢ περ χέρου, νῆε χέρου (τ) = πάντοτε. — ατε χέρου ἢ ατε χέρου = τότε, αὐτὴν τὴν φοράν. — χέρου-χέρου ἢ χέρου περ χέρου = κάποτε. — σῶ-κακῆε-χέρου (τ) = ἐν τῷ ἕμα, παρευθῦς. — περνε χέρου = ἀμέσως, εὐθύς, παρευθῦς. — με νῆε χέρου = ἐκ μιᾶς, μονομιᾶς. — με δύο χέρου, με τρεῖ χέρου, με κῆε χέρου κ.τ.λ. — 2) με νῆε χέρου = περνε χέρου = ἀμέσως. — χέρου-χέρου = χέρου-χέρου = χέρου-χέρου = νῆε νῆε χέρου = κα νῆε χέρου (Σ) = χέρου-χέρου (Σ) = κάποτε, ἐνίσθε. — νῆε-χέρου (τ) = περ χέρου (γ). — χέρου τούκε κῆε οὔρε, χέρου τούκε κῆε οὔρε = ὅτε μὲν γελῶν, ὅτε δὲ κλαίων. — νῆε νῆε χέρου = ἀπὸ μίαν φοράν. — νῆε δύο χέρου = ἀπὸ δύο φορές.

χέρου (γ) ἐπίρ. καὶ χέρου (ἀντί χέρου) = ὁπίετ (τ) = ἐωθινῶς, ὀρθρινῶς, πρόωρα. 2) πρότερον, κοιν. ἐνωρίς. — ἀντίθ. βόνε = ἀργά. — χέρου νῆε νάτιετ (bogdan) = λίαν πρῶτ.

χέρου-ε-α πληθ. χέρου-ε-α = τὰ ἀρχίδια καὶ κόχου, ἄλλου (Σ) μῶ-λλου, λῆου, δῶ-λλου. — χέρου-ε-α = ὁ ἔχων τὰ ἀρχίδια ὡς τὰ τοῦ πετεινοῦ.

(ι-ε) χέρου-ε-α ἐπίθ. = πρῶμος ἴδ. ι-ε λῆου-ε-α, ἀντίθ. ι-ε βόνε.

χέρεκέκγε-ja (γ. Μαλγεσία) = ἡ κουκουβάγια (κατ' εὐφημισμὸν ὡς φέ-
ρουσα τὴν κακὴν ὥραν) σεπσέ νδιέλ χέρεν' ε κέκγε. — κουρ κενδόν
χέρε-κέκγια γράτ' ι θόνε: Χάνγγεσ κρύετς τ' άτ! = νά φάγγς τὸ κε-
φάλι σου! ἴδ. καὶ κουκουβάγς, κουκουβάγς, κουκουβέγς, κουκου-
ιάτσκε, φουρουβέγς κ.τ.λ. φουρρεβέγς-α.

χέστέγ-χέστέν, χέστέν (bogdan) ρ. οὐδ. = σιωπῶ· παθ. χέστέμ άόρ.
χέστα-ε-ι = εσιώπησα μετχ. χέστουνε· χέστ! = σίγησον, σιωπή! ἴδ.
πουσό! χέστένι! (bogdan) ἴδ. τύτ! = μος φύλγς κεστού. — συγή-
σατς, μός πεζάνι.

χί-νι (γ) χί-ρι (τ) = στάκτη· (πληθ. άχρηστος). — τε άάφτς Ζῶτι χί ε
κρούσπουλε! (κρούσπουλε? ? άπαντάται μόνον εἰς αὐτὴν τὴν φρά-
σιν) χί Μίλι (γ) χί Μίτρι (γ).

χίγ (Σ) ἴδ. χίγ ρ. χίρ-ι ἢ χίρε ι = ἡ χάρις (ἢ θεία)· πα χίρε (γ) = άκου-
σίως καὶ με παχίρε (τ) = στανικῶς, διὰ τῆς βίας· ἴδ. περδούνε (γ).

χίρετς (Σ) = ἡ φυλακτῆρια (Τουρκ. νουσκά).

χίδεμ (τ) χούδεμ (γ) παθ. τοῦ χέθ (τ) χούθ (γ) χίδεμ περτέγ λζούμιτ
(τ) = έδῶθεν τοῦ ποταμοῦ.

χίδετς: έπιρ. ἴδ. ἴδετς.

(ι-ε-τε) χίδετς (τ) (ι-ε-τε) χίδουρε: ἴδ. (ι-ε) ἴδετς.

χίδερίμ-ι (τ) ἴδ. ιδενίμ-ι (γ).

χίδερόνγ (τ) ἴδ. ιδενόγ (γ).

χιδιάσ-ι πληθ. χιδίστετς. <έκθλιβίας, έκτομίας ἵππος>.

χίε-ja ἢ χίγε-ja (πληθ. λείπει) = σκια κοινῶς ἴσκιος· καὶ χίε-ja (Τῶμ.)
κουγ άρού κα χίε τε ρένδε. — πάστς χίεν' ε τί, νγε νγερί κεστού πρσοί
νγε χέρε μότι (ε βράνε α πρένε κ.τ.λ.) έπί διηγήσεως· χίε-ja (τ)
πληθ. χίετς καὶ χύγ-γι (bogdan) πληθ. χύγτς = θεός [ἴδ. Ἑλλην.
ιερ-ός] 2) τὰ φάσματς, άί σκιαί τὰ πνεύματς· κοινῶς στοιχειά
3) τὸ πρέπον· με κα χίε = με πρέπει, τε κα χίε = σε πρέπει, ι κα
χίε = τοῦ πρέπει. — νά κα χίε = μάς πρέπει, ου κα χίε = σῆς πρέπει,
ου κα χίε άτύνε = τούς πρέπει. — αντίθ. σ' με κα χίε = δέν με πρέπει. —
χίε = θεός, χίετς = οἱ θεοί· Ζῶτ-ι άνομάζετο ὁ Ζεὺς παρὰ τοῖς Πελα-
γοῖς (τοῖς Ἄλβανοῖς) άροῦ δέ ένεκολπώθησαν τὸν χριστιανισμὸν
καὶ άπέβαλον τοὺς πατρύους θεοὺς (χίετς) ἢ λέξις χίε έλαθε κακὴν
σημασίαν, σημαίνουσα τὰ δαιμόνια, τὰ στοιχειά· Περενδι-α [Λατ.

imberator = αυτοκράτωρ, βασιλεύς] εἶνε ὁ τίτλος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ τῶν χριστιανῶν, τοῦ καὶ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ὄλων τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν.

χιερί-α (γ) χιερί-α (τ) χυρνι-α (bogdan) = θεότης· (πληθ. λείπει).

(ι-ε) χιενούεσμι-ι, χιενούσμι-ι, χυρνούεσμι-ι (γ. bogdan), χιερούαρσμι ἢ (ι-ε) χιερούαρε-ι-α (τ) = θεὸς θεὸς ἐπιθ. (ι-ε) χίεσμι (γ) εὐμορφος, εὐσχημος εὐπρεπής, κόσμιος.

χισίνε-α (γ) χισίρε-α (τ) = σκιερὸν μέρος· 2) βένδ' ι φτόχτε κζε νούκε ἔελ διελ· πληθ. χισίνκτε (γ) χισίρατε (τ).

χιερόρε-ια = τὸ ἱερόν πληθ. χιερόρετε (ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ).

χισόι (γ) χισόχεμ = σκιάζω, μβουλζόι με χίε 2) εὐτρεπίζω, καλλωπίζω, εὐτρεπίζομαι, καλλωπίζομαι.

χίθ-ι πληθ. χίθκτε (Κρούια), χίθ-ι πληθ. χίθατε (Σκοδρα), χίθεσ-ι πληθ. χίθεσ-ι πληθ. χίθεσατε (Ἐλβασ.), χίθεθ-ι (Περμέτ.) πληθ. χίθεθετε, χίθεε-α (Κόρτσκα) πληθ. χίθεκατε, χίσελ-ι (Τυραν.) = ἡ κνίδη, ἡ ἀκαλύφη κοινῶς τσουκνίδα.

χικουρίστε-α (ἡ χικουρίστε πληθ. χικουρίστατε = σιδηρικά· κάθε πρᾶγμα ἐκ σιδήρου· 2) ἐργαλεῖον.

χίκμε καθ. τοῦ χέκ και χεκ (γ) χίκμε νγα ούρδενι = παύομαι τῆς ἐξουσίας· χίκ μου κί φεσε = ἔχε με παρητημένον.

χίμετε πληθ. (Βεράτ.) = πίτυρα ψιλὰ· κρούνδετε (Βεράτ.) = πίτυρα χονδρά· = με τε τράσ σε χίμετε. — χίμετε (Τυραν.) = ἀπλῶς πίτυρα· κρούνδετε (Ἐλβασ.) = ἀπλῶς πίτυρα.

χίμ: (bogdan) μτχ. τοῦ ἐμβάινω ἰδ. χύμε, χύρε.

χίκερε-α πληθ. χίκερατε (τ) = λεπτότατον ὑγρὸν ρευστὸν ε πάσκεια λζε κίπινε χίκερε. — ε πάσκεια λζε γζέλενε χίκερε.

χίγγελάσ (τ) = χρεμετίζω. χέγγελάσ (τ), χίγγελίι (γ), χίγγελόι (Σ).

χίγγε-α (γ. Μάλζεσία) πληθ. χίγγατε = κοινῶς τὸ σχοινί. — και

χίνε-α (Περμέτ.) πληθ. χίνεκατε. — χόνι-α (Περμέτ.) πληθ. χόνιτε, χόνι (Ἀργυρ.) πληθ. χόνετε, λοκομίτσε-α (Σ) (Βουλγαρικὴ λέξις) πληθ. χόνετε, λοκομίσατε.

χίπ (τ. budi), χίπει (τ), χίπενι (Περμέτ.), χύπι(γ) = ἰππεύω, ἀναβαίνω. ι χίπι κάλιτ-ι σβρέσ κάλιτ = ξεκαθαλιεύω. — χίπι μβε

κεμβε = ἔλαβον βαθμῶν. [ἰδ. Ἑλλην. ἱππος] ἀντιθ. σθρέσ. ρήμα και
σδρύπ (Σ) σδρίπ (γ).

χίρ-ι (budi-γ.) = ἡ χάρις (ἐκκλησιαστικῶς) πληθ. χίρετε.

χίρρε-α ὁ ὄρρος τοῦ γάλακτος (πληθ. λείπει).

χίρροσ (Ἑλθασ.) χίρρόj (Σ). και χίρρε.

χίρρονεμ: ρ. ἀποθ. = θωπεύω τινά.

χίσ ἢ ἰσ! — θόνε κουρ πξζάνε πούλjατε. κουρ ι νδιέλενε θόνε πούλj!
πούλj! πούλj!

χόβε-ja (τ. Βεράτ.) ὀάβε-ja (Ἑλθασ.), ζαβέ-ja (Τουραν.) (Τουρκ.
ὀαπάν) πληθ. χόβετε, ὀαβέτε, ζαβέτε = σφενδόνη.

χόβε-ja: πληθ. χόβετε. — χόβε-α χόj' ε μάλjιτ.

χόλε: ἐπιρ. ψιλὰ ἀντιθ. τράσσε και χολίστ. (Σ) ἐπιρ.

(ι-ε-τε) χόλε = ἐπίθ. = ψιλός-ἡ-όν. — ἄστ' ι χόλε = κα μέντ τε χόλε =
εἶνε ὀξύνους, ἀγχίνους.

χολεσίνε-α: πληθ. χολεσίνατε = ἡ ὀξύτης, ἡ ψιλότης. 2) χολεσίνατε = τὰ
ψιλὰ πράγματα.

χολόj: ρ. ἐνερ. = κάμνω ψιλόν, λεπτόνω. ἰδ. τχολόj παθ. χολόξεμ =
νχολόξεμ.

χόν-ι (Ἀργυρ.) πληθ. χόνετε. — ουρσέχ νδε χόν τε περροῖτ (Ἀργ.)

χέδεμε γούρε νδε χόν (Ἀργυρ.) — ἰδ. γεμίνε-α.

χόπ! χόπα! ἐπιρ. — χίδου πα τε θούατῶ χόπ! (Ἀργ.) πα χέδουρε μος
θούατῶ χόπ (Ἀργυρ.).

χόπα (Ἑλθασ.), μβε χόπ (Τουραν.) νγρύκε (Ἑλθασ.) [γρύκε-α] ἐπιρ.
= ἀγκαλιά. — μέρρε-με χόπα = πάρε με ἀγκαλιά! μάρο μβε χόπ =
πέρνω ἀγκαλιά (Τουραν.). — μάρο νγρύκε (Ἑλθασ.) = πέρνω ἀγκαλιά.
— νjε χόπ βεντ = ἕνα κομμάτι τόπον [Σπαρτιᾶται ἡ ὠδά].

χόρε-α ὄρε-α (budi) = ἡ ὠρα (Τουρκ. σαχάτ). περγjίθε χόρε = κάθε ὠραν.

χόρα: εἶδος χοροῦ. χόρα (Ἑλθασ.) χόρας (Σ) ἐπίρ. = κυκλοειδῶς, ἐν εἶδει
χοροῦ ἰδ. περκjάκ. — βῖ χόρα (Ἑλθασ.) = βῖ χόραj (Σ) = βῖ περκjάκ.

χορονι-α (Κροῦjα) = καζάν ι βόγελjε πληθ. χορονίτε.

χορονι-α (Μιρξδίτα) = σενι-α (Τουρκ.) πληθ. χορονίτε.

χαστέν-ι (Σλαβική λέξις) πληθ. χαστένετε = βούκεντρον και ουστέν-ι (γ).

— ἰδ. θουμβάτ-ι (Σ) στρουμβουλαρ-ι (Κροῦjα). — πληθ. χαστένjτε.
χόφ-βι (Σ) ἰδ. βρούλε-ε = ὄρμη.

χοφ ἢ χόβι (γ) ρ. = πηδῶ. χουδεμ (Βεράτ.) κητσεί (Σ), κητσεί (Σ),
μαρρ χόσ (Σ).

χόφτι (Ελθασ.), χόσ (Σ), τῶας (Σ), με νιε χόφτ=με νιε χόφ, με νι
τῶας=με νιε χέρε, μονομιάς.— [ἴδ. κτε τῶας, κτε τῶας] με νι χόβ
=μέ μίαν φορὰν ἴδ. ἠότ.— με δύ χόφ=με δύ χέρε, με τρε χόβ=
μέ τρι χέρε κτλ.

χού: (bugdan) (πληθ. ἀχρηστος) ἴδ. οὔ-ια.

χουνί-α (bogdan) ἴδ. ουνί-α (γ) ουρί-α (τ) (πληθ. λείπει).

χού-νε (γ) χού-ρι (τ) = σκόλοψ-πος κοιν. παλοῦκι. — χούν (Σ) = μέ-
τρον σίτου, ἀραβοσίτου κ.τ.λ. κοσίκι-ι (Σ) = $\frac{1}{4}$ τοῦ χού, τοῦ περι-
λαμβάνοντος 100 ἀκάδ.— βαβούνε-ια (Σ) = $\frac{1}{4}$ τοῦ κοσίκι, καρρό-
κιε-ια = $\frac{1}{4}$ τοῦ βαβούνε-ια: πληθ. βαβούνετε, καρρίκετε. ἴδ. ὀ-
νίκ-ου.

χούα (τ) χουά (γ), χούαζα (bogdan) ἐπιρ. = δανεικά.— μάρρ χούα =
δανειζομαι.— ἀπ χούα = δανείζω.— χούα-δάνεσ-ι (γ) = χούα-δένεσ-ι
(τ) = δανειστής.

χούα (τ) χουά (γ) = δανείζω εἰς τινα.— χούχεμ (τ), χουάχεμ (γ).

(ι) χούα (τ) ε-χουάιε-α (τ) θηλ. = ξένος-η, ἀλλότριος-α καὶ ι-χούε-ι
ἢ χουέιε-ι, ε-χουέιε-α (γ) καὶ ι-χούι-ι, ε-χούιε-α (συννηρ.) νδε δε τε
χούα = εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

χουδεμ (Βεράτ.) ἴδ. χόφ. ρῆμα.— χουδεμ (γ) ρ. οὔδ. = χίδεμ (τ) = ρί-
πτομαι.— ου χόδα μὲ ἀτέ = ἐρρίφθην κατ' αὐτοῦ.— χούδου.

χούδεα-α πληθ. χούδεατε, χούδεα-α, πληθ. χούδεατε.— χούδεα-α
(Σ) πληθ. χούδεατε = σκόρδον.

χουδερό (Ελθασ.) ρ. = ρίπτω μὲ ὄρμην.— χουδερόχεμ = ρίπτομαι μὲ
ὄρμην.

χούθ (γ) χέθ (τ) = ρίπτω.

χουλί-α (Σ. Τυραν.) [Βουλγαρικὴ λέξις] πληθ. χουλίτε = ὄγμος, ἀύλα-
κιά, βία κτλ βαχτε νδ' ἄρε κούρ λιθρόιενε, καὶ ἠράζατε (Βεράτ.).

χουλόι: δρούνε ἢ κζουμέστине. μτχ. χουλούαρε. ἴδ. χόλε.

χουμβάσ-έτ-έτ (τ) ρ. ἐνερ. = χάνω καὶ χάνομαι.— καὶ χούμπ (Ελθ.-
Περμέτ.), χούπ (Σ). ἀόρ. χούμβα τρέσ-έτ-έτ (Σ), ἠάρ (Τόχμ.),
ἠίρ (Σ) βδίρ (γ) βδάρ (γ) παθ. τρέτεμ, ἠίρεμ, βδίρεμ, βδάρεμ,
χούμβεμ.

- χουμβόj* (bogdan) = βυθίζομαι εἰς τὸ νερόν. ἴδ. ξύτεμ καὶ κρέδεμ.
χουμβελόj (γ) ρ. ἐνερ. = κάμνω τινὰ νὰ χαθῆ, καταστρέφω, ἀφηνίζω.—
 do τε να χουμβελόjε Ζότι = θέλει νὰ μᾶς καταστρέψῃ ὁ Θεός.
χουνάζε-α ἴδ. ουνάζε-α πληθ. χουνάζατε.
χουνηjέ-ja (Τουραν.) πληθ. χουνηjέτε : ἰ βέ χουνηjε κάλιτ ἰ συθ κα-
 πίστρνε καλιτ νδε τουρί = ἰ λjίθ με λjιτάρ τε dū νόφουλατε.
χουνδάκ-ου (γ) = ὁ μὴ ἔχων ρίνα, πληθ. χουνδάκετε.
χουνδάκε-ja (γ) = ἡ μὴ ἔχουσα ρίνα, πληθ. χουνδάκετε.
χούνδε α πληθ. χούνδετε = ρις-ρινός, κοινῶς μύτη. — ἰ χύνα νδερ
χούνδε (γ) = ἐπεμβαίνω. — ἰ χύνη νδερ χούνδε = ἐπεμβαίνει. — ἰ ρά
χούνδα = προσεβλήθη. — κα χούνδε. — ἰ κουλότ χούνδα νάλjτ (γ) =
 ὑψηλοφρονεῖ. — ἰ θέβα χούνδε.
χουνδόχεμ (Ἑλθασ.) ρ. οὐδ. = πικραίνομαι, προσβάλλομαι. — με hίε
χούνδα. ἴδ. ιδερόχεμ.
χούπ (Σ) [Σλαυϊκὰ χούπαμ = χάνω, Τουρκ. καίπ] χούμπ (γ). χουμ-
 βάσ (τ) ἴδ. βdip, βdāp, bīp, dāp.
 (ι-ε) χούνjετ (τ) [χού-νι] πρέj χούνjō. — ὅτεπἰ ε χούνjετε = ὅτεπἰ πρέj
 χούνjō.
χούπεμ (γ) — βούκ' ε χούπετε.
 (ι-ε) χούπετε (τ) βούκε dζbόp' ε χούπετε.
χούρδε-α πληθ. χούρδατε (Περμέτ.) = εἶδος τυροῦ εἰς κεφάλια.
χούρδε-α, λογάτjε-ja (Βεράτ.) = λάκκος πλήρης ὕδατος.
χούρδε-ja (τ. Βεράτ.) χούρδεζε-α, χούρθ-ι (γ) = ἴδ. ούρδε-ja, ούρθ-ι.
χούτ' ε háρδε = εἶδος λευκοῦ ἰερακος καὶ κάλι' ἰ κjύκjεσε (Σπάτι) =
 πιστεύουσιν ὅτι, κjύκjετε ἰ χίπινε χούτjεσε-βάρδε κουρ κθέχενε μb'
 κτέ περάνε βέρε. — χούτjε-α πληθ. χούτατε. — χουτι-νι πληθ. χου-
 τίνjετ.
χουτόj-χουτόχεμ : ρ. = ζαλίζω-ζομαι, σκοτίζω-ζομαι.
 (ι-ε) χουτούαρε (τ) ἴδ. χουτόj.
χουτάκj-ι = αὐ κjε χουτόχjετε χουτάκjε-ja = αjό κjε χουτόνετε, πληθ.
 χουτάκjετε ἀρσ. χουτάκjετε θηλ.
χούχεμ παθ. τοῦ χούαj = δανείζομαι.
χόj-χόj-ι (bogdan) = Θεός, πληθ. χόjατε (bogdan) καὶ χόjτε (bog-
 dan) ἴδ. χίε-ja.

χῶνι (γ), χῶνι (τ) χῶνι (Σ) ρῶνι (τ) = εἰσέρχομαι, κοιν. ἐμβαίνω. ἀόρ.
χῶνα-ε-ι (γ) χῶρα-ε-ι (τ), μτχ. χῶμα (γ) χῶρα (τ) καὶ ρύρα (τ),
ἀντίθ. τὸ ρημ. δάλλι.
(ι-ε) χυγενοῦεσμι (bogdan) ἴδ. ι-ε-χίενοῦεσμι (γ).
χυγ-δίουνε-ι = θεολόγος.
χυγ-δίε, χυγ-δία = θεολογία.
χυγι-α (dogdan) = θεότης. ἴδ. χιενι-α (γ).
χῶλι (Σ) ἴδ. ὕλ-ι.
χῶπι (γ) ἴδ. ρ. χίπι. (ἵππος, ἀναβαίνω).

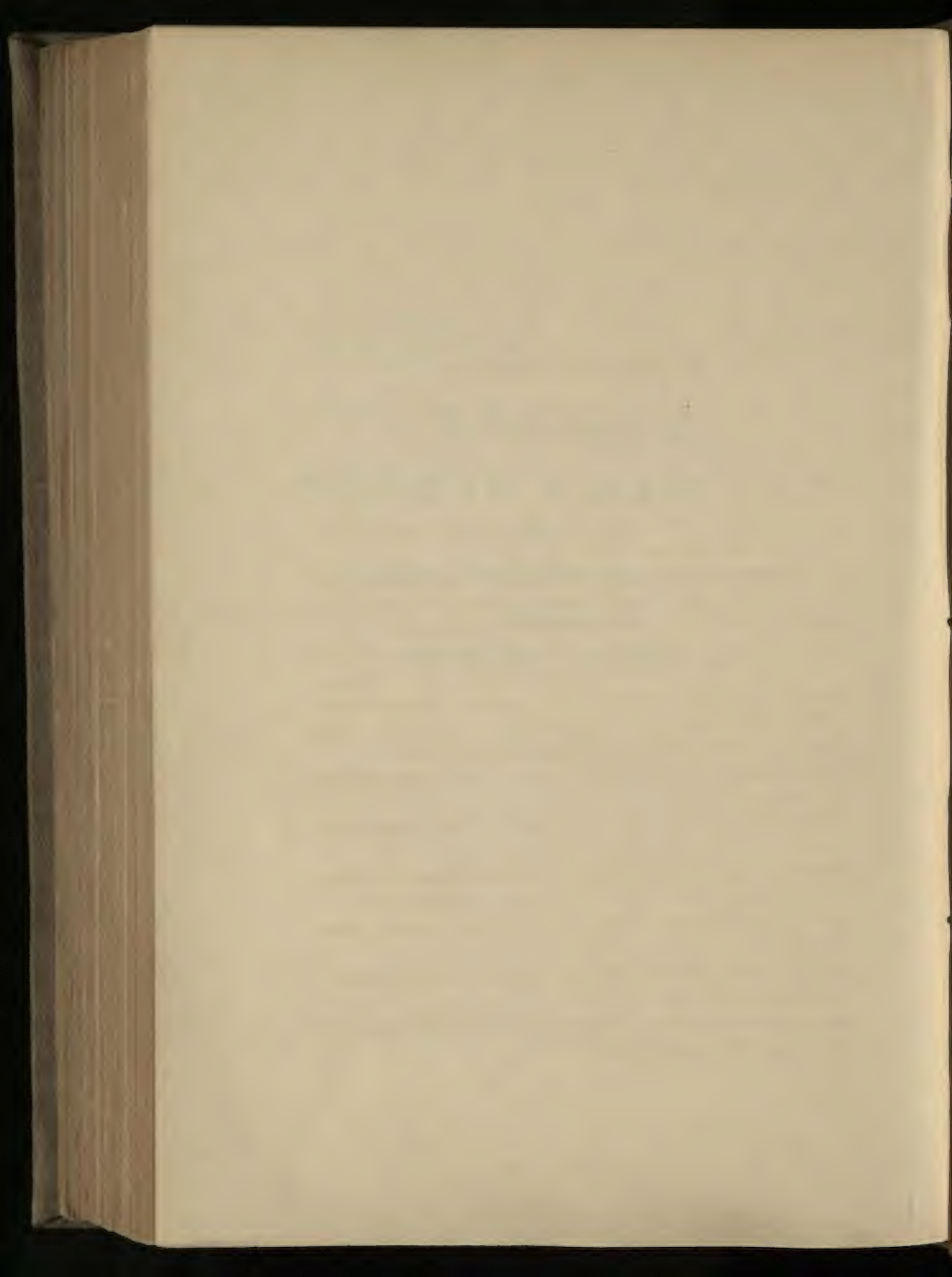
ΣΥΛΛΟΓΗ
ΣΛΑΥΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΛΒΑΝΟΙΣ ΤΗΝ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΕΙΣΑΧΘΕΙΣΩΝ

ΕΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ΕΠΙ ΣΛΑΥΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΛΑΥΙΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΛΒΑΝΟΙΣ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΕΙΣΑΧΘΕΙΣΑΙ
ΕΠΙ ΣΛΑΥΟΚΡΑΤΙΑΣ

- ακόλε (Dibρα και Σκόδορα) ἐπίρ. [Σλαυϊκὰ ἀκόλα και ἑκαλα = κύκλος]
ἰδ. ρρέθ, κζαρκ, ρρότουλε, τόρρε.
απέτι (Dibρα) ἐπίρ. [Σλαυϊκὰ οπέτ και απέτ = πάλιν] ἰδ. περρεῖ, πράπ.
[ἄτ-ι και ἀτρε-α] [ἀρχ- Σλαυϊκὰ ὅτ και ἄτ = πατήρ] ἰδ. τάτρε-α.
αισάρε [Σλαυϊκὰ τσαδέ ρ. ἐνεργ. = θλίβω] ἰδ. ὄτρηνγούαρε.
βαδία: ρ. ἐνεργ. [Σλαυϊκὰ βόδα = ὕδωρ, ἐξ οὗ βόδα = τὸ ἀυλάκιον,
και βαδιῶ = κάμνω ἀυλάκια διὰ τὰ ποτίσω] ἰδ. ουζίς, ουζίτ, ουζίτ.
βαλανίσε-α (Σκοδορα) [Βουλγαρ βαλάβιτσα και βαλζέβιτσα = νεροτρι-
βετον, με ρίζαν Σλαυϊκὴν ἐκ τοῦ βάλζαμ ρ. ἐνεργ. = τρίβω τὰ φάρε-
ματτα εἰς τὴν βαλζαβίτσαν] ἰδ. δερστίλζε-α (Βουλγαρ.).
βέδροε-α (ποιμενικὴ λέξις) = ξύλινον ἀγγεῖον. [Σερβικὰ βέδρο, βέδρικα].
ἰδ. ὄεκζε-ζα.
[βάλζε-α] Σλαυϊκὰ βάλ = κύμα. Ἰταλ. bollire = βελζόζ ἢ μάρε βάλζε =
βράζω.
[βάρκ-γου] = ἀρμαθιά Σλαυιστὶ βέρφ = ὁ σπάγος, και βερβονίτσα (Σλαυϊ-
κὰ) = ἀρμαθιά· ἴσως ἡ λέξις παράγεται ἐκ τοῦ βάρ = κρεμῶ.
βερβίτ: (τ) = χέθ με νδσιτιμ [Σλαυιστὶ βερβέ ρ. = περιπατῶ, ὑπάγω
ἰδ. χέθ.
βερδάλε (τ) ἐπίρ. [Σλαυιστὶ βερδάλζα = ἀνκαατόνω με τριγυρισμόν] ἰδ.
κζέρθουλε και περκζάρκ.
βέρτσε-α (γ) και βέρσε-α (τ) [Σλαυιστὶ βερστ = ἡλικία] ἰδ. μόζε-α [Αρ-
χαῖα Σλαυϊκὰ vrusta = ἡλικία].

βερσνίκου-ου-κε-ζα [Σλαυικά βερσνίκ = ὀμῆλιξ] ἰδ. μουσάτάρ-ι, μουσά-
τάρε-ζα.

βεγόν, βεγόν (Σκόδρα) [Σλαυῖστί βίσγο = παρατήρησον αὐτόν], ἰδ.
σικόν.

βεγίμ-ι καὶ βεγίμ-ι (Σ) = παρατήρησις.

βερνίκου-ου, φερνίκου-ου [Σλαυικά βερσνίκ] (κυρίως ἀπὸ σίδηρον) ἰδ. πο-
νίτσε-α.

βικιάς (γ) ρ. [Σλαυικά βίκιαμ = φωνάζω] ἰδ. γερθιάς, κλῆθ, θερριάς.

[βίτς ι] ἑλλην. βοῦς, Σλαυικά βίκ = μύσχος, καὶ βιτσε = ὑποκορ. τὸ
μυσχάριον.

βόξε-α καὶ βόσγε-α (Σκόδρα [Σλαυικά βόξε = βέν-ι.

[βόλε-α] ἑλλην. βουλή, βολά, Σλαυῖστί βόλ = θέλησις· καὶ [βόλτε-α]
καὶ βουλνέσε-α (Σκόδρα Ἴταλ. volonta).

βοϊβόδε-α [Σλαυικά βοϊβόδ = στρατηγός] ἰδ. κρούουστρετούαρ-όρι.

[βρανόν (γ) βρερόν (τ)] = νεφώ, σκεπάζω μὲ νέφη, ἀμυρόω [Σλαυικά
βράν = μάυρος, ἑλλην. οὐραν-ός] βραν-ός, τροπῆ τοῦ ου εἰς β καθὼς
οὔς = βεσ (Ἀθλωνιστί).

βαλχόσ-ι-ε-ζα [Σλαυικά βιάλο = λευκός] ἰδ. βαρδόσ-ι-ε-ζα.

[βάσκη] = ὄμοῦ [Σλαυικά βλίσκα = πλησίον].

βεδά-ζα [Σλαυικά βεδά = συμφορά, κίνδυνος].

βελχβίσε-α = εἶδος ἰχθύος λευκοῦ εὐρισκαμένου εἰς τὴν λίμνην τῆς Ὀχρι-
δος· [Σλαυικά βιέλα-ρίθ-τσα = ἀσπρόψαρον, καὶ κατὰ συγκοπὴν
βελχβίτσα].

βερσί-α [Βουλγ. περστί καὶ περστίνα = τὰ τσίπουρα τῶν σταφυλῶν
καὶ ἐλαιῶν].

βίβε-α Ἴταλ. bibio, Βουλγ. bibi = τὰ μικρὰ τῆς κούρκας.

βαστίνε-α [Σλαυῖστί βαστίνα = κληρονομία, Βουλγ. ἀρχαῖα, βαστά = πα-
τὴρ καὶ βαστίν = πατρικός].

βιγόρ: [Βουλγ. βιγόρ καὶ βεγόρ = λίθος σπογγώδης καὶ ἐλαφρὸς].

[βιέσκα-α (Σκόδρα) = ὄρος, Ἴταλ. bosco, Σλαυικ. βίσκα = ὄρος ὑψη-
λόν, καὶ πᾶν ὑψηλὸν μέρος. — Κατσιβέλικα βέσ = δάσος. Ἄλλὰ τινὲς
Κατσιβέλοι μεταχειρίζονται τὴν λέξιν καὶ διὰ ὄρος ἢ βουνόν, ἵσως
ἐπειδὴ τὰ δάση τῆς Ρούμελης εἶνε πολὺ πυκνά. — Περσ. βίσε = ξύ-
λον τοῦ δάσους καὶ δάσος. ἰδ. Ἑλλην. βόσκ-ω.

[*býdεμ*] πείθομαι = δένω, ύπακούω, Ἴταλ. *bendare* = δένω, κατα-
 πείθω. *bed* (Σλαβική ρίζα) καὶ μετὰ τὴν πρόθεσιν *ou* = κατά, σχη-
 ματίζεται τὸ ῥῆμα *ou-bed-άδαμ* = καταπείθω.

[*bivjác-ov*] Ἴταλ. *binnato*, Σλαβιστὶ *bljizné*, Βουλγαρ. *bljiznjác*
 καὶ κατ' ἀποβολὴν τοῦ *λ* = *bliznjak* = δίδυμος.

bisēti-a (*budi*) = συνομιλία.

bisētóĵ (Σκόδρα) = συνομιλιῶ [Σλαβικὰ *bisēdα* = ὀμιλῶ] ἴδ. *ljivjzrój*.
 κουξενδός.

bogát-i *begátε-i* (*bogdan*), *βογατί-ι*, *μβουγατί-ι* [Σλαβιστὶ *βογάτ*
 = πλούσιος] ἴδ. *ι πάσουρε*.

bodéts-i *μβodéts-i* [Σλαβικὰ *bót* = κέντρον καὶ *bodá* = κεντῶ, καὶ
bodéts = βούκεντρον] ἴδ. *θουμβάτσ-ι*, *ούστέν* (Σ).

bóljβε-a [Σλαβικὰ *bólj* καὶ *bólka* = ἀρρώστια, πόνος, *boljéc* = ἀρω-
 στῶ, *πονῶ* (ἀγνωστος ἢ οἴζα).

[*boúal-i*] Ἑλλην. *βούβαλος*, ἀρχαῖα Σλαβικὰ *boúivol* καὶ Σλαβικὰ
bívol.

[*βουλίτσε-a*] Σλαβικὰ *boúivoljitsa* καὶ *bívoljitsa* (Σλαβιστὶ) καὶ
bívoljitsa (Βουλγ.) = *βουβάλα*.

boúβε-a (Βουλγ.) = *σώληξ* καὶ *boúbovljétska* (Βουλγ.) = ἔντομον,
ζωύφιον, [Σερβικὰ *boúbitca*].

boúbovljétska-a *boúbovljétska-a* Βουλγ. καὶ *boúbitca* Σερβ.] = ἔντο-
 μον, *ζωύφιον*. (σύνθετος ἐκ τοῦ *boúβε-a* = *ζωύφιον*, καὶ ἡ *ξίνα* παρὰ
 τοῖς Βυζαντινοῖς).

boúbovljétska-ja [Σλαβικὰ *boúβεk* = νεφρός] = ἴδ. *βέσκα-ja*. — [*boú-
 ζε-a*] [Ἑλλην. *βούζιον*] [καθωμιλουμένη Βουλγαρικὴ *boúζa* = *χεῖλος*
 (ἴσως Ἀλβανικὴ λέξις)] [Σλαβικὰ *ούστνι*].

boújár-i [Σλαβικὰ *boljár* ἢ *bjár*, *boljár* ἢ *boúját* = *μεγιστάν*, εὐ-
 πατρίδης, εὐγενής, πλούσιος] ἴδ. *ζοτγι-α*.

bojáréts-a θηλ. [Σλαβικὰ *bojárša* θηλ.] ἴδ. *ζόνγε-α*.

boúλε a (Σκόδρα) = *τούρικε-α* [Βουλ. *boúλα* καὶ *boúlitca* = *τούρικισα*]

boúkljε-a, *boúkljétska-a* [Βουλ. *boúltšitca* = *νομφίτσα*] ἴδ. *bíšt-φούρικα*
 -*boúkouρε-a* (Τυραν.) κατ' εὐφημισμὸν.

[*βουλόγγε-a*] [Σλαβικὰ *boúuka*, ταυτοσήμαντος λέξις].

boúmbále-a [Βουλγ. *boúmbal* = *μεγάλη ἀγρία σφήκα*].

- βουδουοδιό* [Βουλγ. πίσουρ = ούρον].
βούτσῆ-α και *βούστρε-α* [Βουλγ. βκούτσῶ = ύλακτῶ, γαυγίζω] ἰδ.
κίενε-ια.
βρόβε-α [Βουλγ. βράβα = κλειδωνιά] ἰδ. δρῦ-νι.
[*βρεκ-γου*] ['Ελλην. βράχος Σλαυικά βρεγ = ὄχθη] ἰδ. βούζε δετι,
λίουμι κτλ.
βρενδεβέκε-τε (Σκόδρα) [Βουλγ. βρενεβέτσι και βερνεβέτσι].
βρίμε-α (γ) *βρίμε-α* (τ) [Βουλγαρ. βρίμκα = τρῦπα] (κυρίως ἐπὶ φορε-
μάτων οὐχὶ δὲ ἐπὶ τοίχου ἢ ξύλου) ἰδ. βίρε-α (Σ) και βερε-α (Τόκμ).
βρίσκ-ου [Σλαυικά βρίτβα και Βουλγ. βρίτσ = ζυράφια. Σλαυικά βρία
και Βουλγ. βρίτσῶ = ζυρίζω. — ἰδ. ρρόνιεσ-ι
βρούμβουλ-ι (τ) = κάνθαρος [Βουλγ. βρούμβαλ = μεγάλη ἀγρία σφήκ].
γαλαβέρε-ια [Βουλγ. γολοπέρτσε = εἶδος ἀγρίου κύνου, ἐκ τοῦ γάλο =
γυμνόν και πέртσε = φύλλον].
γαμούλε-ια [Σλαυικά γομόλια και γομούλα = μάζα. ἀρχαῖα Σλαυικά
γομίλα = λόφος, ὑψηλόν μέρος και Βουλγαρ. μομίλα (ἀναγραμματι-
σμός), Ρωσ. μογιλίκα = ὑψηλὸς τάφος]. ἰδ. πίκ-γου (Βεράτ.), γρού-
μουλ-ι.
[*γαράφε-ια*] [Βουλγαρ. γαράφε], Ἴταλικὴ ἢ Γερμανικὴ λέξις = ὑάλι-
νον ἀγγεῖον.
[*γαρβούτ-ι*] [Βουλγ. γουβάτ = βάρβαρος].
[*γάρθ-δι*] = φράκτης [Σλαυικά γαρθε = φράττω, ὅθεν γράτ και γάρτ =
πόλις ὄχυρά]. = κῆπος, Ἴταλικὰ giardino = κῆπος.
γατί ἐπίρ. [Σλαυικά γοτόβ, Ρωσ. γατόβ = εἶτοιμος].
γξζούφ-ι = κοιν. ἢ γοῦνα [Σλαυικά κξζούφ και κοζούφ], (ἐκ τοῦ κόζα =
δέρμα).
γατούαί (τ), γατούει (γ), γατούι (συνηρ.) = πλάττω = γιζέσ. 2) μα-
γειρεύω = βέι γιζέλε (τ). [Βουλγ. γότβε και Βουλγ. ἐν Μακεδονίᾳ
γότουια = μαγειρεύω, γότβατσῶ = μάγειρος]. βῆι γιζέλε.
γελζέπειε = αἰ τσίμπλαις (κοινῶς). Βουλγ. κιζέλιπκι = αἰ βλεφαρίδες.
γερβίτ και γερδίτ και γερρίτσ ρ. = γρατσουνίζω, [Βουλγ. κερβέ = αἰ-
ματόνω (ἐκ τοῦ κέρβ = αἷμα)].
γέρριτ-ι, νγέρριτ-ι (Σκόδρα), (ἀρχαῖα Σλαυικά κέρτσῶ = χαλκεύς, και
κερτσῶι = χαλκεύς):

- [*γροχέτι* ἢ *γροχέσι* καὶ *γροχάσ-έτ-έτ*] = ρογχαλίζω, [Βουλγ. *χερκάμ* = ρουχαλίζω] πεποιημένη λέξις.
- γρίλιτσατ' ε γζούνι* [Σλαβικὰ *γλρίέλιζατ* = κέρτσατ' ε γζούνιτ].
- Γόγε-α* = Βλάχος [Βουλγ. *γζέγα*] = κερράβζα ε βαρίουτ, (πιθανόν γόγενά εἶνε Βουλγαρικὴ λέξις, διότι οἱ Βλάχοι κυρίως μετέρχονται τὸν ποιμενικὸν βίον).
- γορόλι-ι* [Σλαβικὰ *γορόλι*· = εἶδος νεροπούλιου].
- γομάρο-ι* καὶ *μαγζάρε* = ὄνος, (ἐκ τοῦ Ἑλλην. γόμ-ος = φόρτωμα).
- [*γρόπ-ι*] [Βουλγ. *γρῶ* καὶ Σερβ. γούσ = κῶλος] (ἰδ. ἀπλοελληνικὸν γούβα, γοβάτα = τρῦπα).
- γόστιε-α* (γ) *γόστι-α* (τ) = συμπόσιον, (Βουλγ. *gosti*, Ἴταλ. *gustare*).
- γορούσε-α* (ἴσως παράγεται ἐκ τοῦ Σλαβικοῦ γόρα = βουνόν, δάσος. διότι καὶ οἱ Βούλγαροι ὀνομάζουσιν αὐτά εἰς τὴν γλωσσάν των, ἀπίδια τοῦ βουνου).
- γόσδε-α* [ἀρχ. Σλαβικὰ *γθόσδε* καὶ Βουλγαρ. *γθόσδεσι* καὶ *γθόσδε*, Σερβ. *guozda*] ἰδ. *περόνε-α*.
- [*γουλγιτόμ-ι*] [Σλαβικὰ *γορτσίτ* = πικραίνω τινά, λυπῶ τινι].
- γούσε-α* (Βουλγ. *γούσα* = λαϊμός, καὶ *γουφάσ* (Βουλγ.) = ἀτὶ κίε ι βάρετ γούσα ἢ γούσα (ὕπουκορ.) ἰδ. *κζάφε-α*, *γρούε-α*
- [*γραδίνε-α*] Βουλγ. *γραδίνα* ἐκ τῆς Σλαβικῆς ρίζης *γραδέ* = φράττω, ὀχυρόνω (πρωτότυπος λέξις).
- γρίζελε-α* (Σκόδρα) [Δαλματία *γρίζε* = λζαράσκει-α] ἰδ. *λζαράσκει-α* = κωρώνη.
- γράτῶ-δι* = φάτνη, ἀρχαῖα Σλαβικὰ *grazdi* = φάτνη.
- γρόπε-α* = λάκκος (Σλαβικὰ *γρόπ* = τάφος καὶ *γροβέ* = ἐξορύττω χῶμα σκαμμένον = τάφος, λάκκος, (πρωτότυπος λέξις).
- γροούτι-ι* συγκρ. Ἑλλην. γρόνθος, Σερβ. *grst*.
- γροόσε-α* [Σλαβικὰ *γρόχ* καὶ *γράχ* = φακὴ, ἰδ. θιέρρ-ι. — [γρούε-α] Ἑλλην. κόλπ-ος, Ἴταλ. *golfo*, Σλαβικὰ γόρλο καὶ γέρλο, (πρωτότυπος λέξις).
- γζα-κούνδι*, *κουρκούνδι*, *ασ-κούνδι* = πουθενά, Σλαβικὰ *κούδου*, *στκούδου* = πόθεν; ἀπὸ ποῦ; Σερβ. *kouδά*; = ποῦ; Βουλγαρ. *κζν-δου* = ποῦ;
- γζέλε-α* = φαγητόν, [Σερβ. *ζέλο* = φαγητόν, μὲ Σλαβικὴν ρίζαν ἐκ τοῦ

- jém* = τρώγω. — Κροῖται *éjo*, Βουλγ. *jédeni*, καὶ Σλαβῶν *jéstie* καὶ *jástie*].
- γjóbε-α* (ἀντι *γljóbε-α* τροπῇ τοῦ λ εἰς j παρὰ τοῖς Ἀλβανοῖς) [Βουλγ. *γlóbα* = πρόστιμον]
- γjούαj* [Σλαβῶν γόνjα = κυνηγῶ.
- [γjύljπάβε-α]* (γ) *γjυljπεβε-α* (τ) (ῥως παρράγεται ἐκ τοῦ ν-γούlj, ὄ-κούlj καὶ πένι (γ) πένι (τ) = πονί [Σλαβῶν γlῶ καὶ Βουλγ. γιλῶ = βελόνη]:
- δάρε-ι*: ἰδ. *δρῶ* Σλαβῶν *δραβῶ*, Βουλ. *δραβῶ*, Ρωσ. *дрэво* = δένδρον, ξύλον].
- δοραβι-α* (τ) = *λjεμόσβε-α* (γ) καὶ *λjεμόσβε-α* (Μυζεκjέjα) = ἐλεημοσύνη].
- δοραβί* (τ) = *νδῶj* *λjεμόσβε* [Σλαβῶν *δραβῶ* = ἐλεῶ, χαρίζω] ἰδ. *δουράβε-α* *δουρετι-α*, καὶ *δουρετι-α* (γ).
- δέγε-α*: (ἑλλην. *δοκ-ός*) Βουλγ. *δέγε* καὶ *δέγα* = κλωνάριον· με Σλαβῶν *ρίζαν* ἐκ τοῦ *δεργά* ἢ *δεξά* κατὰ τροπὴν τοῦ γ εἰς ζ συνήθως παρὰ Σλαβῶν) = *βαστῶ*.
- [δερέσε-α]* = *πνιγμός* εἰς τὰ κλάσματα (Σλαβῶν *δεχάνιε* = *πνοή*, ἀνοπνοή καὶ Βουλγ. *δεχέσε* = *πνοή*, ἀνοστενχημός).
- δέρι* καὶ *δέο* (Σκῶν) [Σλαβῶν *δουρού* καὶ *δορί* = ἔως, μέχρι] ἰδ. *γjέφ*.
- [δερομόj]* [Βουλγῶν *δερομόν*, μοναδικὴ λέξις παρὰ Βουλγῶν· *τημαίνουσα* κύσκινον με μεγάλας τρύπας ἐκ τοῦ ὁποίου μόνον σκουπίδια δύνανται νὰ ἐξέλθωσιν]· δὲν φαίνεται καθόλου νὰ ἔχη Σλαβῶν *ρίζαν*, εἶναι συγγενὴς τοῦ *θερομόj*, ἑλλην. *θρίμμα*.
- δεροτίljε-α* [Βουλγῶν *δεροτίjα* = *λjῶj* ὄχιάκουε *νδε*, *δεροτίljε*, καὶ *δεροτίljε* (Βουλγῶν) = τὸ μέρος ὅπου γίνεται ἡ πράξις]· ἰδ. *βακ-νιτῶε-α*.
- δίμεν-ι* (γ) *δίμερ-ι* (τ) Σλαβῶν *ζίμεν* = *χειμών*· ἰδ. ἑλλην. *δοίμη* καὶ *δίμη* = τὸ σφοδρὸν ψῦχος (πρωτότυπος λέξις).
- δομακjόν-ι* [Σλαβῶν *δομακjόν* = οἰκοδεσπότης (ἐκ τοῦ *δομα* = οἶκος) ἰδ. ὄτjπιαρ-ι.
- δούφ-ι* (γ) τροπῇ τοῦ χ εἰς φ συνήθως παρὰ Γέγαϊς) *φράσις*: *νδσίερ* *δούφινε* = *βγάζω* τὸ *ἀχτι*, *ξεθυμαίνω* [Βουλγ. *δούχ*, Σλαβῶν *δέχ* = *πνεῦμα*, *πνοή*, *ἀνάσα*].

- [δομίσ] ρ. = κότεμ (Σ) Σλαβικά dreme = νυστάζω. Βουλγ. δομίζα = νυστάζω και κότεμ. Ίταλ. dormire = κοιμῶμαι· (πρωτότυπος λέξις).
 [dōz (γ), dōz (τ), vōz (τ)] Σλαβικά ζνζάζ = μνηθάνω, ξεύρω 2) χωρῶ.
 δοραβί-α (τ) = ἴδ. vdiχme-α, δουράτε-α = ἐλεημοσύνη.
 δοραβί ρ. (Σλзв) = ἴδ. vdiχ, δουρόζ = δίδω ἐλεημοσύνην.
 εῶ-ι (Περμέτ.) πληθ. εῶετε και εῶερατε = σικαντσόχοιρος [Σλαβικά εῶ και προφέρεται. eō] ἴδ. vρίκz-ι.
 ζαγορέν-ι (Περμέτ.) = βορέας ἄνεμος· ἔχει Σλαβικὴν ρίζαν] ἴδ. μουραῶ-νι (γ) μουρεῶ-ρι (τ).
 ζακόν-ι = συνήθεια, ἔθος, ἔξις [Σλαβικά ζακόν = νόμος].
 ζάλ-ι (Σλαβικά ἴδ. ζοур-ι.
 ζαλίστε-α [Σλαβικά ζαρίστω = στίβα ἄμμου και πετρῶν προσερχομένων ἀπὸ πλημμύραν ποταμοῦ και ζαρίβαμ (Σλαβικά) ρ. ὅταν ὁ ποταμὸς πλημμυρῶν κἀμνη στίβαν ἄμμου και πετρῶν]· ἴδ. ζουρίστε-α και ζουρίνε-α.
 ζάμερε-α = δειλινὸν Σλαβιστὶ ζαμράκνα ρ. τριτοπρόσωπον = ἐβράδιυαε· και Ρωσ. ζάμερη = ἑσπέρα].
 [ζῶ-νι (γ) ζῆ-ρι (τ)] Σλαβικά ζοβά = φωνάζω τινά κράζω τινά, Ἑλλ. φθόγγος, Τουρκ. σέσ, σαντούρ (πρωτότυπος λέξις).
 (ι) ζι-ου ε-ζέξε-α Σλαβικά ζάρρ και Βουλγ. ζάρρ Ρωσ. ζαριά = ψήνω· Βουλγ. ζαριά = ἀνακατώνω τὴν φωτιά.
 ζάβε-α Σκόδρα) [ἀρχαῖα Σλαβικά ζαβνία = ταχακάτσε-ja].
 ζαβίσ-ι-ι ρ. [Σλαβικά. ζάβα = βάτραχος].
 ζέκ-γου [ζεγ (Σλαβικά = βάπε-α. τὸ γ. εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως προσφέρετε ὡς κ. παρὰ Σλαβούς) και Βουλγ. ξεγα = βάπα Σλαβιστὶ ξεγού = πυρῶν]. ἴδ. βάπε-α.
 ζουζίνε-α = μαῦρον ἔντομον ἴσον μὲ κἀνθαρον. [Βουλγ. ζούζελ και ζουζίκα ταῦτοσήμαντοι ἐκ τῆς Σλαβικῆς ρίζης ζούξ = μαῦρον, ὡς θενγγίλ-ι [ἀρχ. Σλαβικά ενγjen και Βουλγ. βενγγjen = κάρβουνον ἀναμμένον].
 ζαρανί-α (Σκόδρα) = ἀστεισμός [ἀρχ. Σλαβικά jαρενία = κωμικός· (ἐκ τοῦ jάρε = ἐρίφιον ὅπερ ὅταν πηδᾷ προξενεῖ γέλωτα); ἴδ. γάτσι-ι (Σ) [εἰρωνεία = jαρανί].
 ζούγε-ja (Περμέτ.) = νότιος ἄνεμος [Σλαβικά jούγγε = νότιος] ἴδ. ἐρε-ῶιου.
 καθόζ ἢ κουθόζ γαθόζ (Σ) = ἀπαντῶ, λαμβάνω. [Βουλγ. καθόσθαμ

= άπατω και Βουλγ. καθόσν]ε = άπάτη. αλλά δέν φαίνεται νά είνε Βουλγ. λέξις] 'Ιτζλ. gabbare = πιάνω εις τήν παγίδα = άπατω.
— gъbia 'Ιτζλ. = παγίς ιδ. γεν]ε].

[καλι-ου] Σλαυικα κλας = άστάχυς.

καπούσ]ε-α [Βουλγ. καπούσ = ρρίκ]ε]ν]ε-α| ιδ. ρρίκ]ε]ν]ε-α.

κ]α]ρ-ι [Βουλγ. κουρ, Σερβ. κούρατσ. = ψωλή].

καρκαλ]έ]τ]ε-ι, καρτσαλ]έ]τ]ε-ι, κατσαλ]έ]τ]ε-ι (Σ) και κακαλ]έ]τ]ε-ι

[Βουλγ. σκακαλ]έ]τ]ε. με Σλαυικ. ρί]ζ]αν εκ του σκάκ]ε]μ = πηδω].

καρκαλ]δ]ο]υ]λ-ι Βουλγ. καρκατ]σ]ο = καλικαντζαρος].

καστραβέ]τ]ε-ι ή καρσταβέ]τ]ε-ι [Βουλγ. κρασταβί]τ]ε]σ]α και καρσταβί]τ]ε]σ]α]

[Σερβ. Korastavae] ιδ. τραγγουλ-ι.

[κ]α]τ]ε]α] [Άρχ. Σλαυικα κ]ε]σ]τα = καλύβη κτισμένη από χορ-
τάρι, εξ ου το Βουλγ. κ]ε]σ]τα = οίκος. φαίνεται ότι δέν έχει Σλαυι-
κήν ρί]ζ]αν].

καταλ]α]ν-ι (γ) = κύκλωψ, άγριος άνθρωπος [Βουλγαρ. επίθετον άποδι-
δόμενον εις άνθρωπον άχόρταστον και άγριον].

κατ]α]ρ]α]φ-ι (Βερατ) = Τουρκ. jεπένγ [Βουλγαρ. καταρ]α]χ]. ίσως εκ του
'Ελλην. καταρ]α]κ]τ]ης].

κ]α]τ]ε]ι-ι ύφαντής, ίστουργός. Βουλγ. (Καφ = ύφαντής).

κατ]σ]ο]υ]λ-ι [Βουλγ. κατ]σ]ο]υ]λ] = λειρι] ιδ. κατ]σ]ο]υ]ρ]ο]υ]πε-α (Σ). κ]ε]κ]ύ]ρ
(Σκόδρα] [Βουλγ. κοκόρα, κ]ε]κ]ε]κ]ε]ρα, τ]σ]ι]τ]ε]ρα = βλέπω, ανοίγω
πολύ τα όμμάτια].

κ]ε]λ]ι]τ]σ]α] ρ, [Βουλγ. κ]ε]λ]τ]σ]α]μ, ταυτοσημαν.].

κ]ε]ν]ά]τ]ε-α ή κανάτα του ποτου. 2) τα φύλλα της θύρας. [Βουλγ. κ]ε]ν]ά]τ]α
= με τ]α]ς αυτάς σημασίας].

κ]ε]ρ]δ]ε-α [Σλαυικα κόρ]ε] = βουτσι και αρχαία Σλαυικα κ]ε]ρ]α]β]ε]λ] =
πλοϊον] (Τουρκ. κουρ]α]βά).

κ]ε]ρ]α]ί]κ]ε-ου και κ]ε]ρ]α]ί]κ]ε-α [Βουλγ. κ]ε]ρ]ε]π]ά]λο και κ]ε]ρ]ε]π]ά]τ]ε] = τα κα-
πάκια των όφθαλμών, ένίοτε τα βλέφαρα, και κ]ε]ρ]ε]π]α]κ]ι (Βουλγ.) =
βλεφαρίδες].

κ]ε]ρ]α]β]ε-α [ίσως εκ του Σλαυικου ρήματος γ]ρ]ά]β]ε = άρπάζω].

κ]ε]ρ]ο]ύ]σ]ο]υ]τ]ε-ούτ]ε [Άρχαία Σλαυικα κ]ε]ρ]ο]ύ]τ]ε = δέν κάμπτω] ('Ελλην.
κυρ]τ]-ω).

κ]ε]τ]ο]ύ [Βούλγ. τ]ο]ύ]κ]α = εδω] (= ατύ, κετού).

- κερτσελίγ (γ) και νχερτσελίγ (γ) και νχερτσελόγ [Βουλ. κερτσαμ και κερτσαμ=τρίζω. Σλαμιστι=σχερζατ=τρίβω.
- κίνδ-ι [Βουλγ. γενα=διπλόνω. Σλαμιστι γνε και Βουλγ. γεη=διπλωμένον].
- κλjiσ̄-ι και κλjiτ̄σ̄-ι [Ἑλλην. κλείς. Σλαμιστι, Serb=κλιτ̄σ̄ και κλιτ̄σ̄=κλειδίον] ἰδ. τ̄σ̄ελjiσ̄-ι, χ̄άπεσ̄-ι.
- κιοπάτ̄σ̄ε-α (ἀρχαία Σλαμιστι: κιοπάτ̄σ̄εα = π̄αν εἶδος μηχανῆς (ἐκ τοῦ κλόποτ=κρότος).
- κόβε-α (ἀπλοελλην. = ὁ κουβῆς· Serb. κούα).
- κοβάτ̄σ̄-ι [Σλαμιστι κιοβάτ̄σ̄=σιδηρουργός] ἰδ. φαρκάρ-ι (Κροβ̄jα).
- κόβε-α [Σλαμιστι κιοβ = κακόν, ζημία· σ̄ήμερον δὲ σημαίνει ἐπιβουλὴν· (Τουρκ. βελjα)].
- κοκόσ̄-ι = ἀλέκτωρ [Σλαμιστι κιοκόσ̄ = ἡ κόττα]· ἰδ. γjέλι-ι, κενδέσ̄-ι (Περμέτ.) καπόσ̄-ι (Βεράτ.) [Serb. bulg. = κοκος].
- κολjανδίνε-α και τὸ ρῆμα κολjανδίσ [Σλαμιστι κολjε d̄άje = σκαλεύω].
- κολjένδρε-α = ἡ Παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων· ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους· [Κόλjεdα (Σλαμιστι) = ὁ πρῶτος Θεὸς τῶν Σλαύων].
- κόπσα=ἡ κόπσα. Serb. Κοπε̄α.
- κονόπ-ι (Σκόδρα) [Σλαμιστι κιονόπ = σχοινίον· 2) εἶδος λιναρίου ἐξ οὗ γίνεται τὸ σχοινίον]· ἰδ. λjiτ̄αρ-ι.
- κοπάτ̄σ̄-ι και κοπάτ̄σ̄ε-ja = κούτσουρον ἢ ρίζαι δένδρων, ἃς ἐκβάλλουσι σκάπτοντες· παράγεται ἐκ τοῦ Σλαμιστι ρημ. κοπάjα και Βουλγ. κόπαμ = σκάπτω] ἰδ. κερτσου-νι (γ), κερτσου-ρι (τ).
- κόπερ-ι [Σλαμιστι κιοπερ = ἀνηθον].
- κοπίλι-ι-ε-ja (Ἑλδασ.) = νόθος και (τ) = δοῦλος [Σλαμιστι = κοπίljε, Τουρκ. κοπίlj. Γρικ. τὸ κοπέλι, ἢ κοπέλα·—δὲν φαίνεται νὰ εἶναι Σλαμιστι λέξις].
- κοπίε-α [Σλαμιστι κιοπίε = ἡ σκάφη] ἰδ. γοβάτ̄ε-α.
- κόσ-ι = ξυνόγαλα [Ἀρχαία Σλαμιστι κιοβάς = ξυνόγαλα ἴσως ἐκ τῆς Σλαμιστι ρίζης κ̄jίσελο = ξυνόν].
- κόσ ἢ κοσίσ [Σλαμιστι κιοσ̄α = θερίζω] ἰδ. κόρρ.
- κόσπε-α (τ) και κότσκε α (τ) [Σλαμιστι και Σερβικὰ κόσπε, Μαυροβούvιον κόσπε = κόκκαλον] ἰδ. ἔσπε-α.

- κόσ-ι [Σλαβικά κόσ = κοφίνιον] [Σερβ.-Βουλγ.] ἴδ. ἡ κοῦφα καὶ Γραικ.
κοφίνιον.
κοίτεσ-ι [Βουλγ. κρετες = γαστράρε-ια, μὲ Σλαβικὴν ρίζαν ἐκ τοῦ κούτ
καὶ κρετ = γωνία].
κοιτέκ-ου [Σλαβικά κοφτέκ-ου κιβωτός· κοσέκ-ου ἐκ τοῦ κόσ-ι].
κόχξ-α [Δαλμακτῖα κόχξ = καιρός].
κουκουβάτσξ-α, κουκουμάτσξ-ια [Βουλγ. κουκουμάτξα (ἐκ τοῦ κούκου
καὶ μιάτξ = μισουρισμός) καὶ κουκουμάτξκα (Βουλγ.)].
κουκουμάτξξ-ια: εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ κού και (ὡς ἐκ τῆς φωνῆς τῆς
γλαυκός) καὶ μάτσξ-ια = γαλῆ (ὡς ἐκ τῆς μορφῆς τῆς γλαυκός) ἴδ.
χρεκέκξξ-ια.
κουλῆάρ-ι [Σλαβικά κόλο = κύκλος].
κουλῆάτσ-ι [Σλαβικά, Σερβ. Βουλγ. κολῆάτσ-ι = κολουρι ἐκ τοῦ Σλαβι-
κοῦ κόλο = κύκλος.
κούμε-ια (Περμέτ.) = φιζάν-ι [Σλαβικά κούμα = κουμπάρος. 2) ἀνάδοχος,
δεξάμενος] ἴδ. φιζάν-ι.
κούμπιτξξ-ι: κουμπάρος [Σλαβ. κούμ = ἀνάδοχος (καὶ ἡ κατὰληξις
μῆζορ)] ἴσως καὶ τὸ Ἀλβανικὸν κερμπ-μῆαρξ = κούμππαρος.
κουρῆάρ-ι (Βουλγ. κουρῆάρ = πόρνος].
κούρῆξ-α [Βουλγ. καὶ Σερβ. κούρῆα = πόρνη] ἴδ. Ἀλβαν. κάρ-ι καὶ
Βουλγ. κούρ.
κερράδξξ-α [ἴσως ἐκ τοῦ Σλαβικοῦ ρημ. κράδξ καὶ γράδξ ἀρπάζω].
κουρράξ-ι ἴδ. κερρούξ.
κούτξ-ι, κούτξξ-α, κούτ [Βουλγ. καὶ Σερβ. κούτξξ = σκυλάκιον καὶ
κούτξξξ-α [Βουλγ. Σερβ. κούτξκα = σκύλλα· ἴδ. κξένε-ια ἄκξξ-α (Σ).
κρῆλξ-ι [Σλαβικά κρῆλξ = βασιλεὺς] ἴδ. ρίγξ, περηνδούερ, μῆξρέτ.
[λῆάκξξ-α] [Σλαβικά λῆάκξα = θώπειμα].
λῆακξμό] [Ἀρχαῖα Σλαβικά λάκομ = πλεονέκτης. 2) λαίμαργος.
λάπ [Βουλγ. λάπαμ = γενικῶς δι' ἕλα τὰ ζῷα καὶ τὸν ἄνθρωπον ὅταν
τρώγωσιν ὡς ὁ σκύλος μὲ τὴν γλῶσσαν].
λῆβότξξξ-α [Σλαβικά οὐολότξκα = τὸ τσοῦφλι τοῦ αὐγοῦ].
(ι-ε) λῆτέξ [Ἀρχαῖα Σλαβικά λῆγξ καὶ λῆξτεξ (τ) Βουλγ. λῆγξ =
ἐλαφρός].
[λῆιαβάθ-ι] [λῆιάδα = λειβάδι].

- (1) *λίγι-γου* ἀρσ. ε-λίγιε-α θηλ. [Σλαβικὰ λίγιχ = κικός, πονηρός. 2)
 ἄρρωστος, Γερμικ. λιγνός], ἴδ. ι-ε-κέκ]-ι-ε-ζα.
λός = ἄτροφαί-ου, ἀρχαῖα Σλαβικὰ loze, Σερβ. loza.
λοκομίσε-α (Σ) [Βουλγ. λκομίτσα = τὸ χωνί], ἴδ. χίνκε-α.
λόνδεε-α [ἀρχαῖα Σλαβικὰ λόνιτσα = βάθος].
λϊότϊνε-α (Περμέτ.) = ὁ βολθός τοῦ ὀφθαλμοῦ [Σλαβικὰ ὄα = ὀφθαλ-
 μός, ὅτσια (ὑποκορ. Σλαβικόν)] ἴδ. κικερδόκ-ου.
λϊούγε-α [ἀρχαῖα Σλαβικὰ λέγα καὶ λούγα = τὸ κοχλιάριον].
λούπ [Βουλγ. λάπκ = τρώγω μὲ λαμπεργίαν].
λούσε-α καὶ *λόδ-ι*, *λότδ-ι* (Σκόδρα) (Σλαβικὰ λούζα = βόρβορος).
μαϊσάλ]-ι [Σλαβικὰ μοτσάτ καὶ μοτσίτι = κατορθῶ], 2) βρέχω τινά.
μίσε-α (Σ) *μάτσε-ζα* (τ) [Βουλ. μάτσηα καὶ ματσέ, ὑποκορ. = γαλή].
μαϊσόκ-ου (γ) καὶ *ματσόρ-ι* (γ) [Βουλγ. ματσοά = αἴλουρος, γάτος].
 ἴδ. δάτσ-ι Σερβ. ματσοά].
μϊσίλ] [ἀρχαῖα Σλαβικὰ μελζάζα = ἀμέλω].
μθράσ καὶ *σθράσ*, καὶ *σπράσ* (Σκόδρα) [Σλαβικὰ πράζο = κενός,
 ἄδειος, εὐκαιρος, κούφιος καὶ *ιάμ* πράζεν = εἶμαι ἄδειος, ἀδειάζω],
 (ἢ *ρίζ* τοῦ *μθράσ* εἶνε *πράσ*, ἔπαθε δὲ τὸ ρῆμα τὰς γραμμικτικὰς
 μεταβολὰς τῆς Ἀλθωνικῆς γλώσσης, δηλ. ὅταν λέξις προσλαμβάνη
 μ πρὸ τοῦ π, τότε τὸ π τρέπεται γενικῶς εἰς h. *σθράσ-ζεμ*,
σπράσ-ζεμ, *σθράσ-ζεμ*, *μθράσ-ζεμ* τὸ ἐπίθ. (ι-ε) *σθράζετε* *σθρά-*
ζετε, *μθράζετε*, *σθράζετε* τὸ ἐπίρ. *σθράζετε*, *μθράζετε* κ.τ.λ.
μεμέτσο-ι καὶ *νεμέτσο-ι* [Σλαβικὰ νέμ καὶ νέμετσο = ἄλαλος] ἴδ. ι-ε-πι-
 γόξ (Σκόδρα).
μενηγέσ-ι [Σλαβικὰ δγενέσ, Βουλγ. γενέσ καὶ μενέσ = σήμερον] ἴδ. γά-
 τε-α (τ), *νάδιε*, *νάδια* (Σ).
μερζίσ-ιτ-ιτ ρ. ἐνερ. (τ) = μισῶ καὶ (γ) = βαριοῦμαι, ἀποστρέφομαι.
μερζίτεμ [Σλ. μερζίτ = ἀποστρέφομαι], 2) εἶμαι ὀνός.
 (ι-ε) *μίρε* [Σλ. μίρε = ἡσυχία, καλοσύνη, φρονιμάδα].
μιέγουλε-α καὶ *μιέργουλε-α*, καὶ *νιέγουλε-α* [Σλ. μεγλά = ὀμίχλη]
μόκνε-α (γ) *μόκρε-α* (τ) [Σλαβικὰ μόκνα καὶ μέκνα = σύρομαι].
μολϊτίσε-α [Σλαβικὰ μόλϊτσα καὶ μόλϊε = κουτσιπίδα ἴδ. τένιε-α
μουζίκ-ου (Ἀλθωνο-ιταλικόν) = ὄναριον, γαῖδουράκι, σύγκρινον. Σερβ.
 μάζιζα.

- μούργε-α [Βουλγ. μούργα=μυροδερός, ἰδ. ι-ε-ζέσηε.
 μουρρά-νι (γ) = ὁ βορράς [Βουλγ. μαράντζα=ζεστός καιρός].
 μουῶκε-α [Σλαβικά μετικά=μουλάρι, Σερβ. maska].
 μθράμε-α (γ) μθρέμε-α (τ) (ἡ ρίζα κυρίως εἶνε πρέμε-α (τ)) [Σλ.
 μράκ=σκότος καὶ Βουλγ. μράννα=ἐβράδυσεν].
 νγρέχ καὶ ἀντίθ. ὄκρέχ (ἡ ρίζα κρέχ) [Βουλγ. κρέχθαμ=ζα-κρέχ=στήνω].
 νδρούσε [Σερβ. δρούτσε καὶ Βουλγαρ. δρούγјατσε, Σλ. δρούγι καὶ
 δρούξι=ἄλλως. — ἐκ τοῦ δρούγο=ἄλλο καὶ τῆς καταλήξεως τσε ἢ
 јάτσε (σημαινούσης τρόπου) = διαφορετικά ἄλλως, ἀλλοιώτικα], ἰδ.
 τιέτραζι.
 νδρούσκ-ου [Σλαβικά δρούδιε = σκουριά, 2) τρούξ-γός=τὸ κατακλίθισμα
 τοῦ κρασιοῦ εἰς τὰ βαένια.
 νεβόλζε-α καὶ νεβόζε-α [Σλαβικά ἐκ τοῦ νε = ἄνευ καὶ βόλζ=θέλησις,
 ἀνάγκη. 2) σκλαβιά].
 νίσ [Σλ. νκ-τσίν=ἀρχίζω].
 οδόρο-ι = αὐλή, τόπος ὑπαίθρος ἐλεύθερος, ἐμπρὸς τῆς οἰκίας. [Σλ.
 οδόρ=ὁ στάβλος τῶν ἵππων καὶ τῶν προβάτων]. ἰδ. αβλί-α.
 ογίσι-ι [Βουλγ. 1) = τὸ κριάρι τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὸν κύριόν του. 2) ὁ
 κριὸς ὅστις τὰ πρόβατα προάγει] οἱ Βούλγαροι παράγουσι τὴν λέξιν
 ἐκ τοῦ Σλαβικοῦ βόδε = ἄγω καὶ βοδατσ καὶ βόδιτσ=ὁδηγός).
 οπάνγε-α (Σ) καὶ οπίνγε-α [Σερβ. οπάν-τσι, Βουλγ. οπίντσι=τσαρού-
 χια ἐκ τοῦ Σλαβικοῦ οπάθαμ=τεντώνω] ἰδ. ὄολε-α.
 ούδῶε-α [ἀρχ. Σλ. ούζα = στενὸν] (ὁμφίβολος).
 ούλγκ-ου καὶ ούγκ-ου [Σλαβικά βεγκ, Σερβ. βούκ, Ἑλλην. λύκος,
 Λατ. lup-us.
 ουλίτσε-α [Βουλγ. ούλιτσα=δρόμος στενός, μέρος στενὸν καὶ Ρωσ.
 ούλιτσα=δρόμος πλατὺς] φράσις ιλјαῶε βένд ε ουλίτσε πακερουμ.
 ουνάζε-α δακτυλίδιον [ἀρχαῖα Σλαβικά ουνάζα=διαπερῶ].
 ουγάρ-ι [Βουλ. ούγαρ=ἀρατριωμένον χωράφιον ἢ μέρος γῆς]=ἰδ. μαζι-α.
 ουσέ-ја [Σλαβικά ούζ καὶ ουζίς=στενός] (Γραικ. χωσιά). ἰδ. πρίτσε-α.
 ουστρι-α στρατόπεδον. [Σλαβικά στρόι=τάγμα στρατιωτῶν, καὶ Σλαβικά
 ουστρόζα καὶ ουστρόθαμ=παρατάττω].
 παδίσι-ι-ί [Σλ. πάδαμ ἐνάγω, ἐγκαλῶ] ἰδ. κιάχημ.
 [πασ καὶ πασιја] [Βουλγ. πόσλје καὶ ποσλάι=ἔπειτα, ὕστερον].

- παστρού* [Σλ. *βάστρα* καὶ *βίστρα* = καθαρὸν ὕδωρ] ἴδ. *κζερό*, *κθιελό*.
πάτρε-α θηλ. *πατόκ-ου* ἄρσ. [Βουλγ. *πάτκα*, *πάτ*, *πατόκ* = χήνα καὶ
πατάκ ἄρσ. Σερβ.] ἴδ. *γουδάν-ι* (Ἰακόβα).
παιρεδίνε-α (Περμέτ.) πληθ. *πατρεδίνετρε* = *βερεδι-α* [Βουλγ. *πραστίνα* =
τσιπούρα] (ἴσως ἐκ τοῦ *πατῶ*).
πακιοῦα-οἶ καὶ *πακτιοῦε-οἶ* [Βουλγ. *ποτκόβα* = πέταλον. ἐκ τοῦ *ποτ* =
ὕπὸ καὶ *κόβε* (Βουλγαριστὶ) = καλλιγόνω].
πεζούλι-ι [Βουλγ. *πεζούλι* = μικρὸν ἔρμάριον, Γραικ. τὸ *πεζούλι*].
πελῆτισα καὶ *περτσάσ* καὶ *πλῆάσ* [Σλ. *περσκα* = σχάζω, Βουλγ. *πρέ-*
σκασα = αὐτομάτως σπάει].
πεγγό / *όχεμ* [Σλ. *πιά*, Βουλγ. *πένια* καὶ *πενια* = σκουντῶ. = μάρρ
μβε θούε, *μίρρεμ μβε* θούε (Σ)].
περξίσι-ι-ι [Σλαυικὰ *περξίτ* = τηγανίζω] ἴδ. *φεργό*.
περκάσ καὶ *περκ*: [Σλ. *πρι-κασά* = *πρι-κασ-ά* = ἄπτω, ομαι, ἐγγίζω
-ομαι, ψηλαφῶ].
περοῦα-οἶ (Βουλγ. Σερβ. *πόρρο* = χεῖμαρρος) ἴσως ἐκ τοῦ Ἑλλην.
πέω-ροή. — [Rumân. *pereu* = ρούκιον].
περτσιελ-περσιελ, [*περτσιλ* καὶ *περσιλ*] [Σλαυικὰ *περσιλ-ά* = παρα-
πέμπων] πιθανώτερον νὰ εἶναι Ἑλλαν. λέξις ἐκ τοῦ *περ* = *περὶ* καὶ
σιελ = πέμπω).
πιαβέτσε-α [Σλαυικὰ *πιαβέτσε* = ἀβδέλα] ἴδ. *ουσούνιε-α* ἢ *σουσούνιε-α*.
πιανέτσι-ι [Σλαυικὰ *πιάνιτσα*, Βουλγ. *πιανέτσι* = μέθυσο].
πιέν [Σλαυικὰ *πέκα* = ψήνω καὶ *πεκ* = ἡ *κάψα* (Σλ.) = ψήνω].
πίπε-α [Σλαυικὰ *κάπικα* = στάζω καὶ Βουλγ. *κάπικα* = σταλαγματιά].
ἴδ. *τσίπε-α*, *γῆρβε-α*.
πίπεξε-α ὑποκορ. τοῦ *πίπε-α*), *ζουμάρε-ια* (Σκόδρα) Ἴταλ. *ripa*,
Σλαυικὰ *πισκάλι* = *πίπεξε* καὶ *πισκάιαμ* (Σλαυικὰ).
πιριτόουπ (Σκόδρα) [Σλαυικὰ *περιστούπ* = δίσεκτος] ἴδ. *βισέκ*.
πίτσ-ι [Βουλγ. *πίτσκα* = μουν] ἴδ. *πίθ-δι*.
πίτσκα, *νύε* *ια* [Βουλγ. *σπίτσα* = κόμπος] (δὲν εἶναι Βουλγ. λέξις).
πλῆάσ ἴδ. *πελῆτσάσ*.
πλῆάσκα-α [Σλαυικὰ *πλῆέν* καὶ *πλῆεατσάκα*] = λάφυρον καὶ
πλῆανιά ρ. = λαφυραγωγῶ [Σερβ. *pljačka*].
πλῆουρ-οἶ [Σλ. *πλούγ* = ἄροτρον] (ἴσως ἢ *πλώρη* = *πρῶρα*).

πλζούχουρε-ι (γ), πλζούχουρε-ι (τ) Σλαυικά πράχ=κονιορτός, κόνις ἐξ οὗ Βουλγ. πραχόσθαμ ρ.=ἐξοδεύω, χαλνώ και Βουλγ. πρέσκαμ ἢ πρίσκαμ=σχίζω· 2) διασκορπίζω· ἴδ. προϋ-ι ἀναμμένη σκόνης, ἴδ. πλζέχε-ια ἴδ. πρίσ ('Ιταλ. polvere).

πο: μύριον=ἦδη [Σλαυικά πο σημ ἀρχὴν πράξεως].

πογάτσε-α και πογάτσε-ια =εἶδος πίττας Σερβ. pogaia.

πογανί-ου [Βουλγ. πογοβίτσα=πίττα ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεόν· ἴσως ἐκ τοῦ βόγαν=Κύριος και με κατάληξιν νικ].

πονίσε-α (Περμέτ.)=βεσνίκ-ου (Βουλγαρ. πορνίτσα=ἀπὸ σίδηρον) ἴδ. κακί-α (Σκόδρα).

ποροσί και ποροσί [Βουλγ. πορέτσαμ=παραγγέλλω] ἴδ. και ουρδερό [γ] ουρδερό [τ].

ποτέρε-ια [Βουλγ. ποτέρε=ὄχλαγωγικός, διωγμός ἀτόμου=θύρβος].

πότῶ-ι ἀγγεῖον ξύλινον ἢ πήλινον ἢ ὑάλινον [Ρωσ. боτѳ και Βουλγ. βέτσεα=βαρέλι] ('Ελλην. ποτήριον).

πουγῶ=μολύνω τινά [Σλ. πογάνι=ἀπιστος και Βουλγ.=βρωμερός και πουγανιά (Βουλγ.)=μολύνω] ἴδ. φουλίκ, νδῶ].

πουῶ-ι [Σλαυικά ποῶ=τὸ χνουδι].

πούσκα-α [Βουλγ. πούσκα=τυφέκι (ἐκ τοῦ πούκα=σχάζω Βουλ.)] [και Ρωσ. πούσκα=πυροβόλον, κανόνι Σερβ. puska].

πουῶτό=κυριεύω [Σλαυικά πούστ=ἐρημος και ρ. οπουστάθαμ=ἐρημώω 2) κατακυριεύω] Λατ. potestas.

[πρά] [ἀρχ. Σλ. πράτσε και πρότσε = λουπόν].

πράκ-ου [Σλαυικά πράκ=ἀνώφλιον και κατώφλιον [Σερβ. prag].

πραῶμό [Σκόδρα=φλῆσ κέικ] περ τιέτρινε [Βουλγ. πραῶτέ=φονάζω ὅταν μαλλόνω τινά· 2) σκάζω].

πρεγγίμ-ι [ἀρχαῖα Σλαυικά τρεβίν και Σλαυικά τρεβνίμ=πίττα].

πρεξιβό-δι=δίκτυον [ἀρχαῖα Σλαυικά νέβοτ=δίκτυον].

πρεκουλάτῶ-ι (Περμέτ.)=σκορπίος [Βουλγ. Σερβ. πρέκο=τρέχω ὡς τυφλός και λῆάτῶ=κατάληξις ἀποδιδομένη εἰς τὰ ζώφια].

πριεμ και περβιεμ (Σκόδρα) [Σλαυικά πρεβία=κλίνω ἐκ τοῦ πρε=παρά και βία και (Σλ.)=τράχηλος] (τὸ ρῆμα περβιεμ εἶνε περ και βάρ ἢ βίερ, περβιάρ, περβιέρ).

πῆρετί [Βουλγ. πρίχαμ=φτερνίζομαι] ἴδ. τέεμ, τεῶτι].

- ραβιτίσ [Σλαβικά ρασιβίτσιν = θραύω, 2] κατατροπώνω].
 ρρεκῆ-για ρρεκῆ-για (Σκόνδρα) = ρύαξ [Σλαβικά ρέκκα = ποτάμι].
 ρεντόμ: ἐπιρ. = κοινῶς [Σλαβικά ρεντόμ και ρεντόμ (ἐκ τοῦ ρετ = ἀράδα
 ἔλα κατὰ σειράν] ἴδ. σε βιάσκου.
 ρέτ [Σλ. ρετ = ἀράδα, τάξις, κατὰ σειράν] με ρέτ και με ρεντ (Μαλγε-
 σία) = με τὴν ἀράδα ἴδ. κούρε, κούραξε.
 ρίξ-α [Βουλγ. ριδά = μανδήλι].
 ροβίνε-α (τ) = δούλη· Σερβ. robinja = Σερβ. = δούλη.
 ρόπ-βι [Σλαβικά ροβ = αιχμάλωτος και ροβ = δούλος ἀργυρώνητος].
 ρούδ-ι [Σλαβικά ρουβ = πρόβατον μαλλερόν· βέλνα ρουδβα = μαλλι
 μαλλερόν· δηλ. πρώτης ποιότητος].
 ρουναγῆ-α [Βουλγ. ρουτσί και Ρωσ. ρουτσί = τὸ νερόν ὅπου τρέχει].
 ρράπ-ι [Σερβ. γράπ = πλάτανος].
 ρρούττε-α [Σλαβικά χράττε και χρούττε = κόκκαλον ὅχι τόσον σκληρόν·
 ἴδ. ἔστρε-α (γ) ἔστρε-α (τ).
 ρρούφῶ [Σλαβικά ράβνο = ἴσον και ράβνια = ἐπίπεδον] ἴδ. ἔσ-ι.
 ρροξῆττε και ρροῆττε (Σκόνδρα) [Σλαβικά ρρέσδαμ = ἀραδιάζω]· [ρρέσ-
 δε-α] = τὰ σκουλαρίκια τῆς αἰγός [Ἀρχαῖα Σλαβικά ουσσερέσσ =
 σκουλαρίκια].
 ρροξόκ-ου (Σκόνδρα) [Βουλγ. ρρατσίτσα] = τὸ γουδοχέρι] ἴδ. τσόκ-α.
 ρρόγ-α [Σλαβικά ρρόκα] = μισθός ἴδ. πάγ-α.
 ρρογετῶ-ι = μισθωτός.
 ρρογός-ζι [Σλαβικά ρρογός = ψάθρα].
 ρροτίοκ-α [Σλαβικά ρρόκ = κέρας και Βουλγ. ρρότσα = ὁ ἐξέχων].
 ρρούφ-α, ρρούφ-α (Περμ.) = ἄπηκτον, νεροῦλον ἀγόν. 2) καταρροή,
 συνάχι. — [Βουλγ. ρρούφκα και ρρούχκα = ἄπηκτον, νεροῦλον ἀγόν.
 3) δε ἰ πᾶ ἄκέλξε] ἴδ. ι-ε σούρβουλε.
 ρρουφῆ-α: κεραινός, ἀστροπελέκι ἴδ. φλζάμ-α (Σ). — οἱ Βουλγαρο-
 φωνοὶ τῆς Μακεδονίας ρρούφια = κεραινός, ἀστροπελέκι ἴσως οὔτοι τὸ
 παρελάβον ἀπὸ τοὺς Ἀλβανούς].
 ρρούπ-ι [Βουλγ. ρρέπ = λουρί].
 σαβῆ-για = σφενδόνη [Σλαβικά σάβλκα και Βουλγ. σάβια = ρομφαία,
 σπαθί. Ἴταλ. sciabola] ἴδ. βάζε (Σ).
 σάν-α (γ) = ξηρόχορτος

σθράσ=ἰδ. μθράσ.

[σγερδῶ] [Βουλγ. ρασ-γερδζαμ ἐκ τῆς προθ. ρασ=ἀνά καὶ γαρδι (Σλ.) = στῆθος = ξεστηθόνω].

σέρε-α [Σλαυικὰ σέρα καὶ σιέρε=θειάφι. 2) κόλασις].

σιελ καὶ σιλ (γ. συνηρ.) [ἀρχαῖα Σλαυικὰ σιλ-άζα = πέμπω, στέλλω].

σίσε-α καὶ τσίσε-α [Βουλ. καὶ Σερβ. τσίτσα καὶ Σερβ. σέστσα = βυζιον καὶ ρημ. (Σλ.) τρεσάζου = βυζαίνω] ἰδ. γῆ-νι (γ) γῆ-ρι (τ).

σίξε-α [Βουλγ. σίτο = κόσκινον δι' ἄλευρον].

σέσ-σέτ-σέτ [Βουλγ. σέα = κοσκινίζω. 2) σπείρω.

σκήόξε-α, κλότσῶξε-α, κλόξε-α (Σ) [Βουλγ. κλόπα = πούλιζ καὶ νγρόχ βῆτε ἢ κλωσσῶσα ἕρσις καὶ Βουλγ. κβάτσκα = σκιάκα με ζύζ].

σκουνδίλ-ι [Βουλγ. σκούτ = κράσπεδον] ἰδ. σπελι-νι (γ).

σοδίσ-ί-ίτ [Σλαυικὰ σοδίτ = κρίνω].

σοκόλ-ι (Σ) [Σλαυικὰ σοκόλ = εἶδος ἀετοῦ] ἰδ. σάιπε-ζα. — σζιπόν-ζα.

σόπ-ι [Σλαυικὰ σόπ = σειρὰ ὑψηλή].

σορράκ-ου [Βουλγ. σοράκα = ἡ καρανάζα ἢ παρδαλή].

στάβε-α [Σλαυικὰ στάβε = στιβάζω].

σιάν-ι [ἀρχαῖα Σλαυικὰ σιάν = μέρος ὅπου μένει τις δι' ὀλίγον καιρόν, τὸ στρατόπεδον ὅταν εἶναι ἔξω, 2) κονεύω].

σιάπ-ι πληθ. σιάπετε = ράβδος.

σιερκόσ καὶ σπερκάτ καὶ σπερκίτ [ἀρχ. Σλαυικ. κραπίτ = ρεντίζω].

σιοσιάν-ι (Περμέτ.) = τυροκόμος. αὐ καὶ βεν διὰθ' ε γιάλιπε [Βουλγ. καὶ Βλαχ. στοπάν = οἰκοκύρης. 2) κάτοχος ἐνὸς πράγματος].

σιρέχε-ζα [Βουλγ. στρέχα = ταυτοσημ. Τουρκ. σκτῶζα].

σιράλ-ι πληθ. στράλετε (Ἀργυρ.) = πυρίτης λίθος, στερνάρι. ἰδ. γουρ-ὄκρέπεσ.

σιρούκ-γου [Βουλγ. Σερβ. στρούγ = τὸ ροκάρι].

σῆζ [Ἑλλην. ἀνα-σάινω. Σλ. δίσαμ = ἀνασάινω].

σέκξε-ζα (ἴσως ἐκ τοῦ σάκκος) [Σερβ. σάκκ = χούφτα].

σέτισ (Σ) [Σλαυικὰ σέτζα = περιπατῶ (Τουρκ. γεσδίσ)].

σῆρ-ι (Σ) = φκῆ [Ρωσ. σῆρ = κάθε στρογγύλον πρᾶγμα] ἰδ. θιέρρ.

σῆ-νι, σῆ-θι (Ἑλθασ. Καθ. Τυραν.) = τράχηλος [Βουλγ. σῆα, ἀρχαῖα Σλαυικὰ βία = σβέρκος, τράχηλος] ἰδ. λζούγου ι κιάφρεσ (Σ).

σκουνδίλ-ι ἰδ σκουνδίλ-ι.

- σπράσ ἴδ. μθράσ.
σουλῆ [Βουλγ. σούλγε καὶ σουλῆετσ = ληφύτ' ι ὕτρέμβετῆ.
σκαράπ-ι = σκορπίος. ἴδ. σφούρκ-ου [ἀρχ. Σλαυικὰ σκαρπί].
σούλῆτῶ-ι [ἀρχ. Σλαυικὰ σούλιτσα = τὸ δόρυ τὸ κοντό].
σουλῆα [Σλαυικὰ πλῆσνίτσα = σουλῆα καὶ Σλαυικ. πλῆσ-
καμ = ραπίζω, 2) χειροκροτῶ].
σουλῆ-α καὶ σουλῆ-α [ἴσως ἐκ τοῦ ἀρχαίου Σλαυικοῦ σούλῆ ἢ
σούλῆ (σουλῆνιὰ δὲν ὑπάρχει λέξις εἰς τὴν Σλαυικὴν ἀλλὰ δύ-
ναται νὰ γίνῃ οὐσιαστικόν)].
σούτ: [Βουλγ. σούτ = κάθε ζῶον χωρὶς κέρατα].
σπασιό Σλαυικὰ σπασάτ ρ. = γλυττόνω καὶ σώζω. ἀπαρ. σπασάτ =
γλυττόνειν, σώζειν. Ἰταλ. scappare].
στέκ-γου [Βουλγ. στρεγ = ταυτόσημ.].
στρέγα [Βουλγ. στρίγλα (ἐκ τοῦ Σλαυικοῦ στεργά = κίθῆ,) = γυνὴ μὲ
κομμένα μαλλιά, ἐπὶ ποινῇ μοιχείας].
στρουνῆ [Βουλγ. στρούγα 'ταυτόσημ.].
ταγάρ-ι [Βούλγ. ταγάρ = εἶδος μέτρου γεννημάτων ἀπὸ 10 ἀκάδες καὶ
κάτω].
ταλάσ-ζι [Βουλγ. ταλασ = κύματα (ἐκ τοῦ θάλασσα)].
τέσκα-α (Μισεδίτσα) = σκλεπαρ-ι Βουλ. τέσκα, Σλαυικὰ τεσλάου = πελεκῶ].
τίεξ-α [Σλαυικὰ ταιν = κρυφός, μυστηριώδης. ἴδ. φῆχουραζι.
τόκ-γου [Ρωσ. ιτόγ = σωρός Σερβ. stog] ἴδ. ἴδ. πίκρ-ου.
τολομιάσ-ζι [καὶ Βουλγ. τολομιάσ (Τουρκ. τελῆμιασ)] ξένη λέξις.
τούρρεμ [Βουλγ. β-τούρρεμ = ὄρω].
τούρε-α [Βουλγ. τούρεμ = στιβάνω ἴδ. σούλῆμ.
τραζό [Σερβ. τραζαμ ρ. γυρεύω, ἀνεκκτόνω = κερκό].
τρασιε-α [Βουλγ. τραιστ].
τρέβε-α [Σλαυικὰ τρεβᾶ = χόρτος καὶ Σλαυικὰ τρέβε. καὶ ιστρέβεμ =
ἐξολοθρεύω χωρὶς νὰ μὲνῃ τίποτε].
τρεσίλῆ-α [ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ ρ. τρεσιλά = πλύνω τὰ φορέματα
κτυπῶντας αὐτὰ ἔξω εἰς μεγάλον νερόν].
τρούαλ (τ), τρούελ-ι (γ), τρούλ-ι. [γ. συνηρ.] [ἀρχαία Σλαυικὰ τρούλ
= θόλος].
τῶργε-α [Βουλγ. τῶργα = κιλίτζιm bᾶμz(bερε) νδῆ ὅτεπι.

τσέρλζε-ζα: [ἴσως ἐκ τῆς φωνῆς τσέρρ ! τσέρρ ! ἢ ἐκ τοῦ Σλαυικοῦ τσέρ-
ρνο = μαῦρος].

τῶετ (τ) = γένος [Σερβ. τῶέτα = οἰκογένεια].

τῶάπ-ι = βῆμα, τῶάπε-α, ἢ χῶάπε-α.

τῶάκ = γίερ | Βουλγ. τῶάκ = ἕως μέχρι (ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου)!

τῶάτσικε-α [Σλαυικὰ τῶάτσικ = ποτήριον 2] τὸ κρανίον].

τῶάσι [Σλαυικὰ τῶάσ = ὥρα, χρόνος] 2) ἀμέσως ἴδ. πρηνζεχέρε.

τῶέπ-ι | Βουλγ. τῶέπ = κάνουλα].

τῶεπιρόκ-ου (Περμέτ.) = бєрдсік-ου [Βουλγ. τῶιπέρ = σπιθαμή].

τῶερέπ-ι (Περμέτ.) (Τουρκ. σατῶ [Βουλγ. τῶερέπε] ἀπὸ χῶμα κυρίως].

τουλμί-α | Βουλγ. = οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας πρὸ πάντων τὰ παιδία].

τύμ-ι = καπνός Βουλγ. dymu Ἑλλην. θυμ-ός, Σερβ. dim, Τουρκ.

δουμάν.

τρούπ [Σλαυικὰ τρούπ = πτώμα 2] σῶμα] ἴδ. κούρμ-ι ἴδ. κόρπ-ι, στάτ-ι.

τσουδι-α [Σλαυικὰ τῶουδί = θαῦμα] ἴδ. μερεκουλι-α.

τῶουκ-ου, τσούκε-α (Περμέτ.) = σκῆουπ-ι = ράμφος καὶ ἡ ἄκρα τῶν βου-
νῶν, τῶν βράχων 2) πᾶν τὸ ἐξέχον.

τῶούκε-α = κᾶρι ἢ τῶούναβεῶ βόγλιλζε [Βουλγ. τῶούκ = σφυρί 2) πᾶν
τὸ ἐξέχον τῶν ὀρέων καὶ βράχων 3) τὸ ράμφος.

τσόκε (κουρ. ιθίε με τῶούκε τε γίθτιτ.) [Βουλγ. τῶόκ, ταυτόσημ.].

τῶουκ-ου = σφυρί [Βουλγ. τῶουκ = σφυρί].

τσουρρουβι-α | Σλαυιστὶ τῶερουβία = μάγισσα].

χάλζε-ζα [Βουλγ. χῶάλζε = τὸ ἀναγκαῖον].

χαρακοπι-α [Βουλγ. χῶρακόπ = νόστιμος ἄνθρωπος].

χορόκ-ου [Βουλγ. χῶροúk καὶ ουρούκ = ἐπίθ. ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς
Τούρκους].

χουστέν ι, χουστέν-ι (γ) [Σλαυικὰ χουστέν = βούκεντρον]. ἴδ. θουμιάτῶ-ι

(Σ) στρουμβουλάρ-ι (Κρόζα).

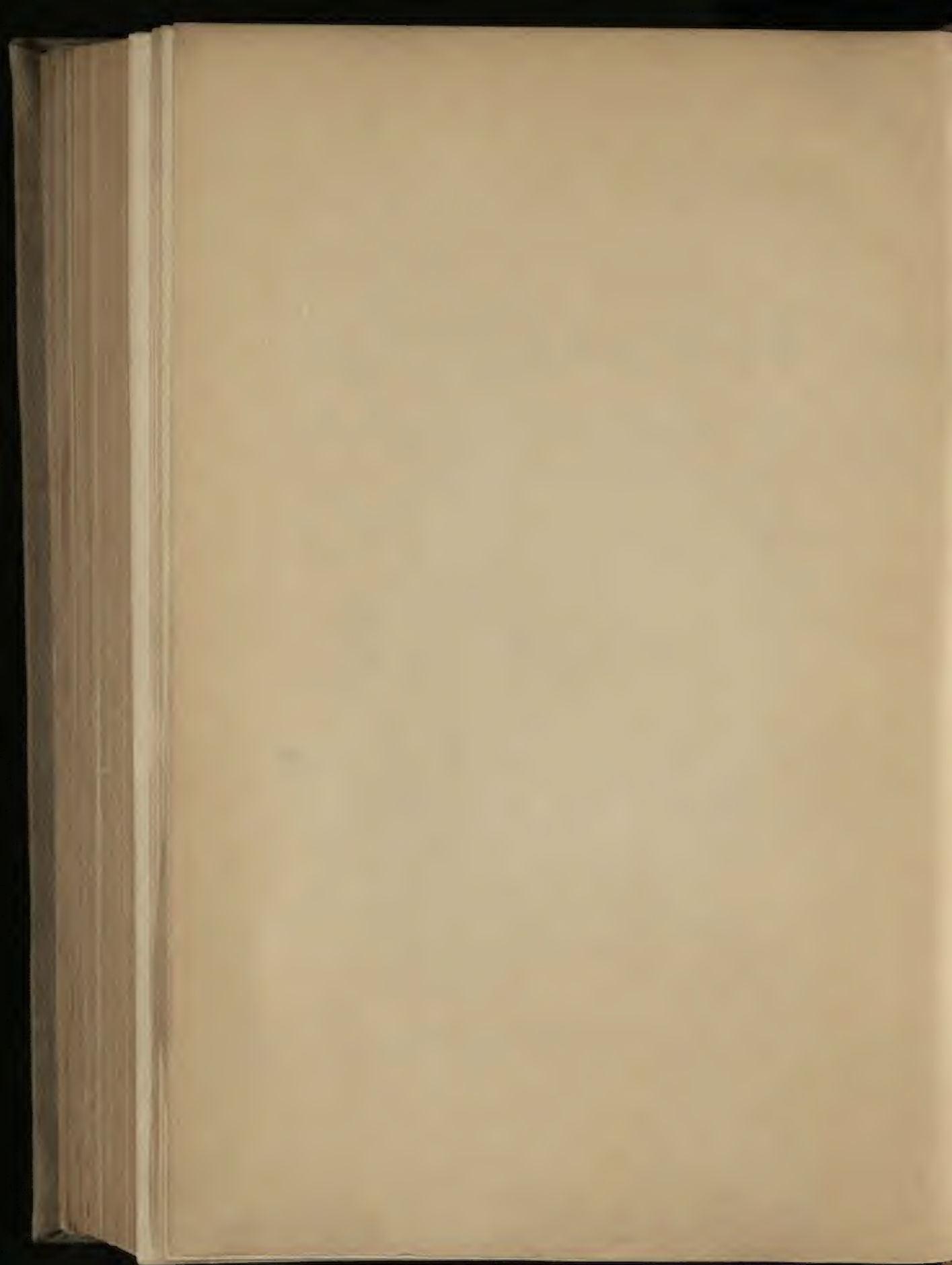
χόπ καὶ χῶβι = πηδῶ [Βουλγ. χῶπάμ = πηδῶ] ἴδ. κετσε].

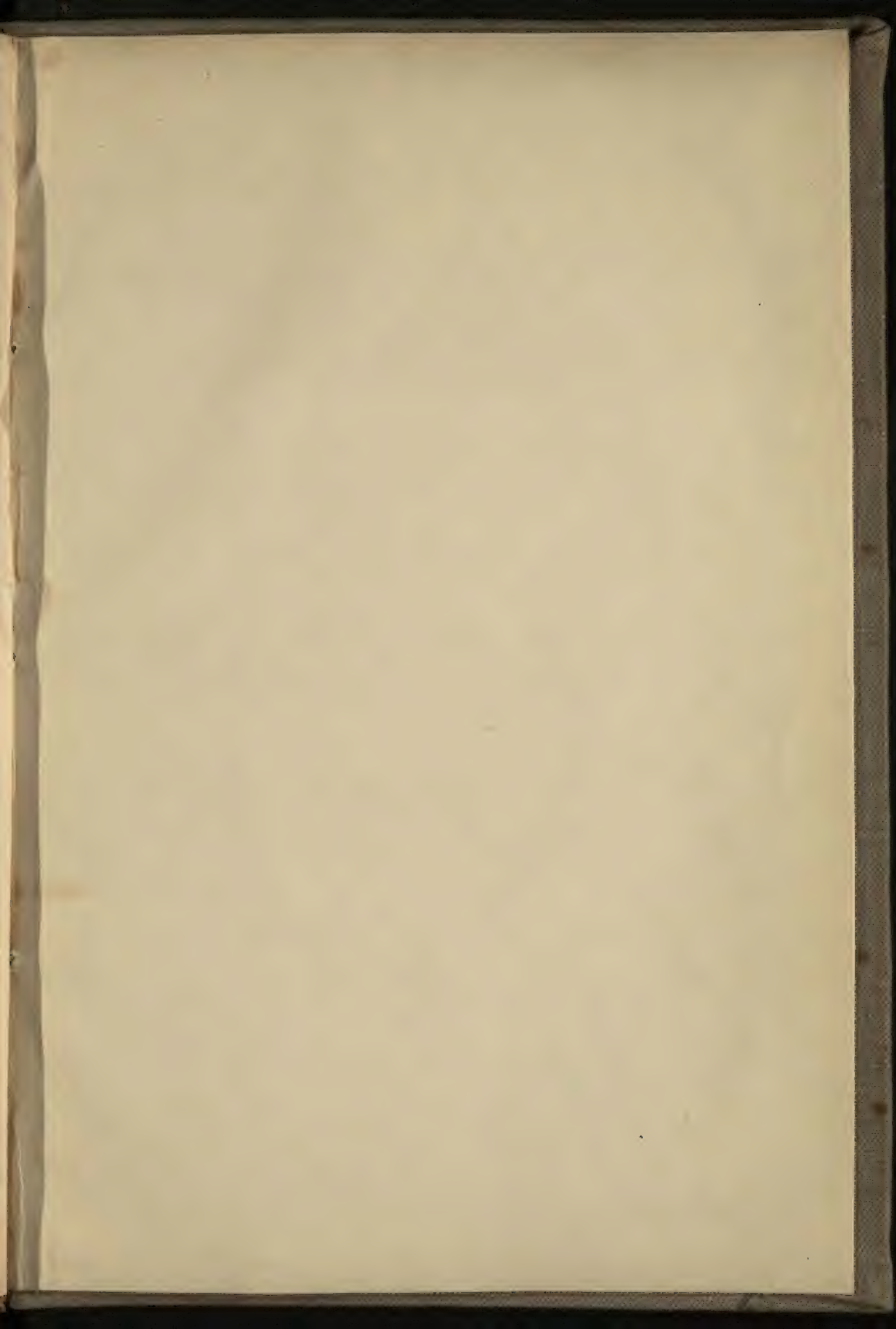
χουλι-α | Βουλγ. ούλζε = αὐλάκιον, κανάλι] ἴδ. βράζε-α.

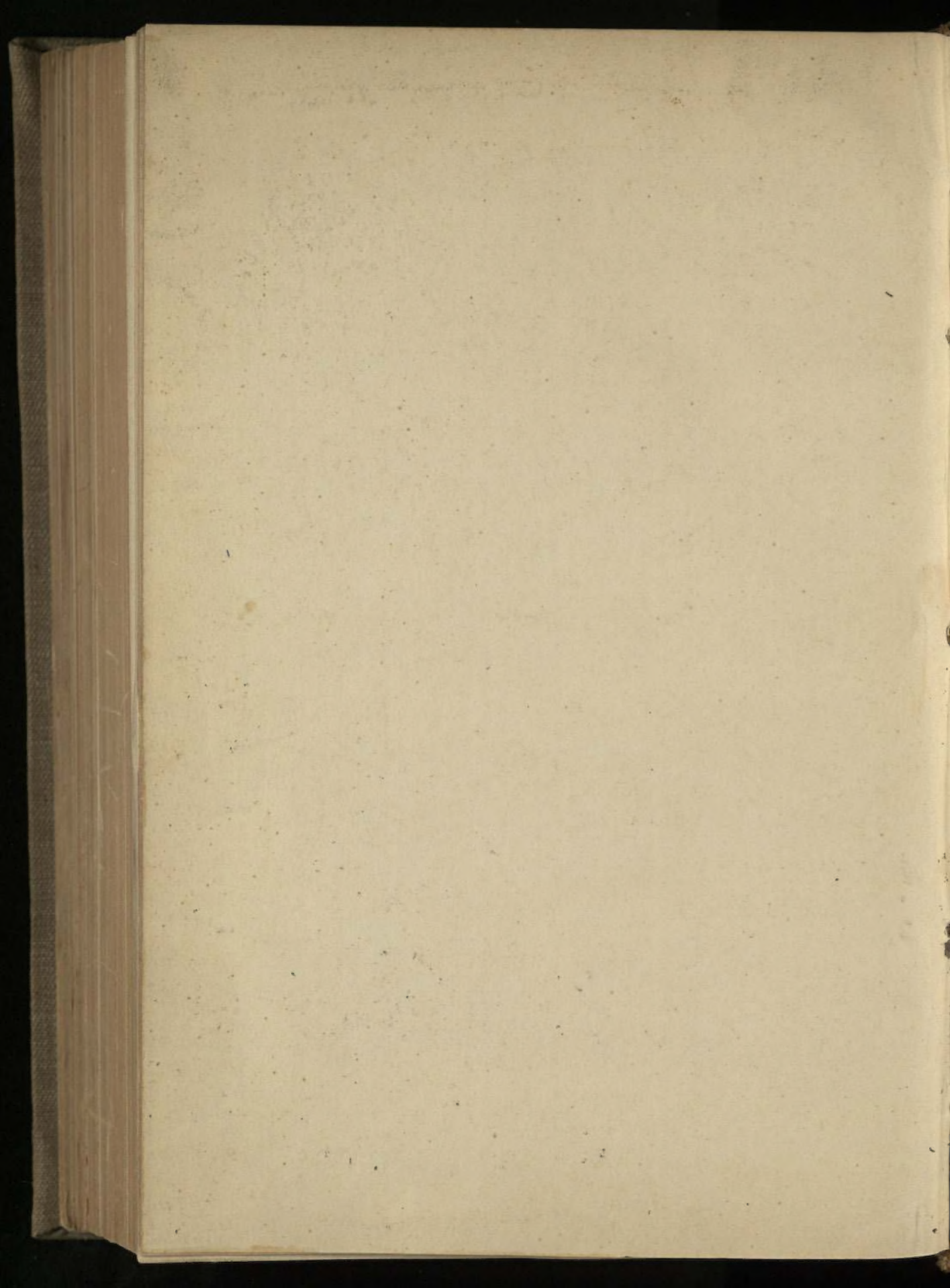
χούπ καὶ χουμπάσ [Σλαυικὰ γούπε = χάνω, Ἑλλην. χάνω Τουρκ. καίπ]

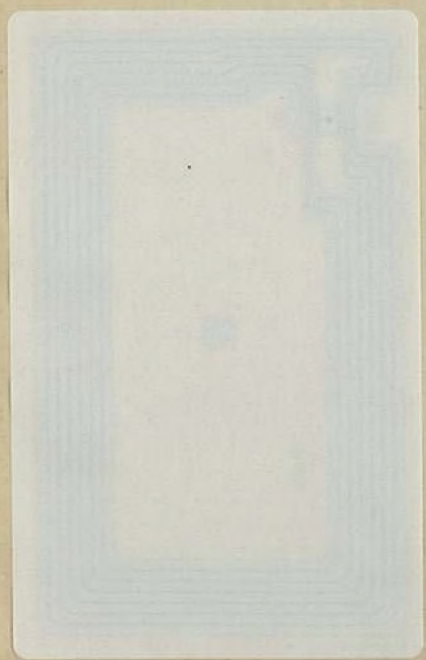
ἴδ. бiр, βδιо, бᾶо, βдᾶо.

Τόμος Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ἐν Ἀθήναις.

Universita' di Padova
Biblioteca CIS Maldura

REC

025524

KRISTOFORIDHI

LEXIKON
TIS
ALVANIKIS
GLOSSIS

UNIVERSITÀ DI PADOVA

LING.

LAR

82

BIBLIOTECA MALDURA